TOTAAL 6 DELEN PREKEN EN VERHANDELINGEN

VAN

EBENEZER ERSKINE

8 PREKEN

DEEL 1

van

EBENEZER ERSKINE

bedienaar van het Evangelie te Portmoak - Schotland

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2003

INHOUD EBENEZER ERSKINE

1ste Deel
LEVENSSCHETS EBENEZER ERSKINE
1. Gods duiven vliegende tot Zijn vensters.
Jesaja 60:8. ***Wie zijn deze, die daar komen gevlogen als een wolk, en als duiven tot haar vensters?***
3 PREKEN
De soevereiniteit van Sions Koning.
Psalm 2:6 ***"Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over Sion, de berg Mijner heiligheid."***
5, 6, 7e Preek (3 PREKEN)
Het koninkrijk van God binnen de ziel van de mensen.
Lukas 17:21. ***Want ziet het koninkrijk Gods is binnen ulieden.***
8e PREEK
Christus van eeuwigheid gezalfd.
Spreuken 8:23 ***Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest, van de aanvang, van de oudheden der aarde aan.***

2e Deel
1ste PREEK
De waardeloze mens zeer hooggeschat bij de machtige God.
Psalm 144:3. ***O HEERE! wat is de mens, dat Gij hem kent, het kind des mensen, dat Gij het acht?***
2e PREEK
God in Christus, een God van liefde.
1 Johannes 4:16. ***God is liefde.***
3e PREEK
De noodzakelijkheid en nuttigheid van de goede werken aangetoond.
Titus 3:8. ***Dit is een getrouw woord, en deze dingen wil ik, dat gij ernstiglijk bevestigt, opdat degenen, die aan God geloven, zorg dragen, om goede werken voor te staan; deze dingen zijn het, die goed en nuttig zijn den mensen.***
4e PREEK
Het ware steunsel en de wezenlijke sterkte van een kerk en een volk.
Jesaja 6: 13. ***Alzo zal het heilige zaad het steunsel daarvan zijn.***
5e PREEK
Het zegel van de levende God gezet op Gods getrouwe dienstknechten, wanneer beschadigende winden waaien in de strijdende Kerk.
Openbaring 7:1 - 3. ***En na dezen zag ik vier engelen staan op de vier hoeken der aarde, houdende de vier winden der aarde, opdat geen wind zou waaien op de aarde, noch op de zee, noch tegen enigen boom. En ik zag een anderen engel opkomen van den opgang der zon, hebbende het zegel des levenden Gods; en hij riep met een grote stem tot de vier engelen, welke macht gegeven was de aarde en de zee te beschadigen, zeggende: Beschadigt de aarde niet, noch de zee, noch de bomen, totdat wij de dienstknechten onzes Gods zullen verzegeld hebben aan hun voorhoofden.***
6e PREEK
Abraham zich verheugende in de dag van Christus van verre te zien.

Johannes 8:56. ***Abraham, uw vader, heeft met verheuging verlangd, opdat hij Mijn dag zien zou; en hij heeft hem gezien, en is verblijd geweest.***

3e Deel

3 PREKEN

De Boom des levens Zijn vruchten en bladeren afschuddende onder de natiën.
Openbaring 22:2. ***In het midden van haar straat en op de ene en de andere zijde der rivier was de boom des levens, voortbrengende twaalf vruchten, van maand tot maand gevende zijne vrucht; en de bladeren des booms waren tot genezing der heidenen.***
4e PREEK
De wind van de Heilige Geest blazende op de dorre beenderen in het dal des gezichts.
Ezechiël 37:9 ***Gij Geest! Kom aan van de vier winden, en blaas in deze gedoden, opdat zij levend worden.***
5e PREEK
Roverij gepleegd, en teruggave gedaan, beide aan God en de mens.
Psalm 69:5. ***Wat ik niet geroofd heb, moet ik alsdan wedergeven.***
6e PREEK
De Opgang uit de hoogte, of de Dageraad van omhoog.
Lukas 1:78. ***Door de innerlijke bewegingen der barmhartigheid onzes Gods, met welke ons bezocht heeft de Opgang uit de hoogte.***
Toespraak na het avondmaal
7e PREEK
De nederige ziel, de bijzondere gunsteling van de hemel.
Psalm 138:6 ***Want de HEERE is hoog, nochtans ziet Hij den nederige aan, en den verhevene kent Hij van verre.***

4e Deel
1ste en 2e PREEK
De Nieuw Testamentische Ark geopend tegen de vloed van Goddelijke toorn.
Hebreeën 11:7. ***Door het geloof heeft Noach, door Goddelijke aanspraak vermaand zijnde van de dingen, die nog niet gezien werden, en bevreesd geworden zijnde, de ark toebereid tot behoudenis van zijn huisgezin.***
3e PREEK
1 Joh. 3:8 De eerste belofte vervuld; of, de kop van de slang vermorzeld door het Zaad van de vrouw.
Johannes 3:8. ***Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou.***
4e en 5e PREEK
Morenland de handen tot God uitstrekkende.
Psalm 68:32. ***Morenland zal zich haasten zijn handen tot God uit te strekken.***
6e en 7e PREEK
Christus, de Opstanding en het Leven.
Johannes 11:25. ***Jezus zeide tot haar: Ik ben de Opstanding en het Leven.***
8e PREEK
Hebr. 2:16 De menselijke natuur verkozen boven de natuur van de engelen.

5e Deel

1-3 PREKEN
De wijze maagden uitgaande de bruidegom tegemoet.
Matthéüs 25:6. ***En ter middernacht geschiedde een geroep: Ziet, de bruidegom komt, gaat uit hem tegemoet!***
4e PREEK
De afkerige gekenschetst, of het kwaad en gevaar van afvalligheid beschreven.
Johannes 6:66. ***Van toen af gingen velen Zijner discipelen terug, en wandelden niet meer met Hem.***
5e PREEK
Christus komende ten oordeel op de wolken.
Matthéüs 16:27. ***Want de Zoon des mensen zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders, met Zijn engelen, en alsdan zal Hij een iegelijk vergelden naar zijn doen.***
6e PREEK
Het woord der zaligheid.
Handelingen 13:26. ***Tot u is het woord dezer zaligheid gezonden.***
7e PREEK
De verbroken wet groot gemaakt en heerlijk gemaakt.
Jesaja 42:21. (Engelse vertaling) ***De Heere heeft lust aan Hem om Zijner gerechtigheidswille; Hij zal de wet groot maken, en haar heerlijk maken.***

6e Deel
1ste PREEK
De Plant van naam.
Ezechiël 34:29. ***En Ik zal hun een Plant van Naam verwekken.***
2e PREEK
Christus als de Doorbreker, opent alle toegangen naar de heerlijkheid.
Micha 2:13. ***De Doorbreker zal voor hun aangezicht optrekken; zij zullen doorbreken, en door de poort gaan, en door dezelve uittrekken; en hun Koning zal voor hun aangezicht henengaan; en de HEERE in hun spits.***
3e en 4e PREEK
Een lamp toegericht voor Gods Gezalfde.
Psalm 132:17. ***Ik heb voor Mijn Gezalfde een lamp toegericht.***
5e PREEK
De schat van het Evangelie in aarden vaten.
2 Korinthe 4:7. ***Maar wij hebben dezen schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht zij van God, en niet uit ons.***
6e PREEK
Het kenteken van een getrouwe dienaar van Christus.
Kolossenzen 1:7. ***Epafras, dewelke een getrouw dienaar van Christus is voor u.***

Levensschets van Ebenezer Erskine

Ebenezer was de zoon van Henry Erskine te Cornhill-Northumberland. Deze voortreffelijke dienstknecht van Jezus Christus werd met andere getrouwe broeders in Engeland in 1662 uitgeworpen. Hij predikte enkele jaren in een vergaderzaal in Whitsome, waar hij het middel was tot bekering van Thomas Boston, die toen een jongen van elf jaar was.
Ebenezer werd geboren de 22e juni 1680. In 1702 werd hij te Portmoak in het predikambt bevestigd, waar hij goede gelegenheid had zijn studie ijverig voort te zetten. Zijn inzichten in het Evangelie waren toen ver van zuiver, doch wettische en evangelische leringen waren daarin dooreen gemengd. Zijn broeder Ralph en anderen waren in dat opzicht nuttig voor hem, doch zijn beminnelijke echtgenote was voornamelijk het middel om een gelukkige verandering in zijn inzicht in de goddelijke waarheid in hem te bewerken, hetgeen hij later graag aan zijn kinderen en vrienden vertelde. Het beslissend moment ten opzichte van zijn gevoelens aangaande de waarheid was het gevolg van een gesprek tussen zijn broeder Ralph en zijn vrouw, dat hij beluisterde. Die twee hadden in een prieel onder het venster van zijn studeervertrek een vertrouwelijk gesprek over hun christelijke bevinding. Hij bemerkte daaruit hoezeer hun inzichten en gevoelens van de zijne verschilden, en dat zij iets bezaten, dat hij miste. Deze indruk verliet hem niet, totdat hij niet alleen bijna, meer geheel werd, wat zij waren, een echt Bijbels evangelisch Christen.

Zijn bevinding, in betrekking tot de leer van de genade, drukt hij in de volgende woorden uit: *"Ik wil gaarne bekennen, dat ik, sedert ik iets van de Christelijke leer wist, nooit iets moeilijker heb bevonden dan het van harte eens te worden met de orde van het genadeverbond: eerst het voorrecht en dan de plicht. Zelfs nadat de ziel er, wat de hoofdzaak betreft, toe gebracht is te berusten in de nieuwe wijze van zaligmaken, is er zoveel van de oude Adam, ik bedoel, van een wettische geest in ons, dat wij daardoor onbewust teruggeleid worden tot het verbond van Adam, om barmhartigheid, genade en heerlijkheid te verwachten krachtens iets, dat in ons gewerkt is, of door ons gedaan wordt. Wij, leraars, verraden dikwijls de wettischheid van ons hart, waaruit ik met leedwezen spreek uit mijn eigen droevige ervaring, en niet om daarmee op iemand anders te doelen."*

"Wat de leer betreft, die ik gepredikt heb, als ik op die waarheid mijn zaligheid niet durfde wagen, had ik die nooit aan anderen durven prediken als goddelijke waarheden. Ik ben vast overtuigd, dat een voorname reden waarom het Evangelie in onze dagen zo weinig vrucht afwerpt, deze is, dat onze preken er zo weinig op berekend zijn onze eigengerechtigheid neer te werpen, en de gerechtigheid van Christus als het enig fondament, dat God in Sion gelegd heeft, te verheffen."
Onder zijn papieren werd het volgend persoonlijk verbond gevonden, waaruit zijn ernstige godsvrucht zich openbaart, en dat naar een uitgebreider voorafgaand verbond schijnt te verwijzen:
"O mijn God! omdat ik zo dikwijls mijn verbond van plicht met U heb verbroken, (hoewel, geloofd zij Uw Naam, het verbond van de genade met mijn Borg nooit kan

verbroken worden) bekrachtig en vernieuw ik het heden en begeer ik ernstig genade van U, o Heere, het op een andere wijze te houden dan ik het gedaan heb. Omdat ik van mijzelf zwak en onbekwaam ben tot iets, begeer en smeek ik telkens weer, dat U met mij wilt handelen, overeenkomstig Uw zoete belofte, waarop ik de zaligheid van mijn ziel leg, en dat Gij het woord mag gedenken, o getrouwe God, dat in Ezech. 36:26 staat geschreven: "En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwe geest geven in het binnenste van u: en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlezen hart geven." Op welke woorden Gij Uw dienstknecht hebt doen hopen. In het geloof, dat Gij Uw woord zult vervullen, vernieuw en bekrachtig ik mijn vorig verbond, en zweer, dat ik voor eeuwig des Heeren zal zijn in een eeuwig verbond, hetwelk ik niet alleen met mijn hand, maar met mijn hart onderteken.
Ebenezer Erskine
"Uw bezworen dienstknecht."

Hij was zeer geregeld in het verborgen werkzaam. In zijn gezin gaf hij nauw acht op de zielen van zijn kinderen en dienstboden. Hij was toegeeflijk, doch bewaarde zijn gezag, en hij riep hen bij verscheidene gelegenheden op tot vasten en bidden. Hij was vrolijk en opgewekt in de omgang, altijd deftig en stichtelijk. Hij was voorbeeldig in gelatenheid en onderwerping onder de zwaarste beproevingen. Hij studeerde veel en bereidde zich met nauwgezetheid voor tot de openbare dienst. Hij besteedde bijzondere aandacht aan het jonge volkje; zelfs ‘ s zaterdags wanneer de kinderen op school gecatechiseerd werden, wachtte hij hen op, om hen te ondervragen en met hen te bidden. Wanneer hij niet naar de school ging, waren de kinderen gewoon naar zijn huis te komen, waarop zij zeer gesteld waren, daar hij altijd veel aandacht aan hen schonk en zeer vriendelijk voor hen was. Hij catechiseerde zijn gemeenteleden in het openbaar en bezocht hen geregeld aan huis. Wanneer hij een familie bezocht placht hij, wanneer hij binnenkwam, te zeggen: "Vrede zij dezen huize." Dan deed hij elke volwassene een paar vragen, en daarop ondervroeg hij de kinderen, die hij zeer aanmoedigde. Na een woord van vermaning, waarbij hij gebruik maakte van de één of andere voorzienigheid waarbij het gezin betrokken was, sloot hij met gebed waarin hij zeer persoonlijk en hartelijk was. In het bezoeken van de zieken was hij ijverig en nauwgezet.

De volgende anekdote van hem in de verrichting van dat werk is waardig bewaard te worden. Ann Meiglo, een arme, godvrezende vrouw bezoekende, zei zij: "O dominee, ik lig hier zo maar neer, als een arm, nutteloos schepsel." "Dunkt u dat?" zei de goede man. "Mij dunkt", antwoordde zij, "als ik in de hemel was, dat ik dan ergens nuttig voor zou zijn, in God zonder zonde te verheerlijken." "Waarlijk Anny", zei hij, "mij dunkt, dat u God verheerlijkt door uw overgave en onderwerping aan Zijn wil, en dat in weerwil van vele moeilijkheden en onder vele benauwdheden. In de hemel hebben de heiligen geen lasten waaronder zij zuchten; uw lof, belast als u bent, is mij wonderlijker en, naar ik vertrouw, Gode aangenamer."
Portmoak stond onder zijn bediening, wegens zijn verstandige en levendige Christenen bekend als een veld, dat de Heere gezegend had. In 1714, en vroeger, had de Neonomiaanse leer de gemoederen van verscheidene predikanten in de Synode van Fife, waarvan hij lid was, doorzuurd. Dit bleek in het bijzonder op de kansel in de prediking van de voorwaardelijkheid van het genadeverbond met betrekking tot zondaren. Hij begreep, dat dit een omkeren van het Evangelie was, zodat hij dit vrijmoedig tegenstond, en de tegenovergestelde leer handhaafde, dat het voor Christus

strikt voorwaardelijk, doch voor zondaren als zodanig, in de gift van Christus en Zijn zegeningen, geheel vrij was.

Hij beklaagt die wettische leer in de volgende woorden: "De leerwijze om de orde van de ambten van Christus om te keren, en de eerste daad van het geloof tot Christus als Koning te beperken, is een manier van handelen die zeer overeenstemt met de natuur, en die naar het verbond van Adam afvoert. Ik oordeel dan ook, dat de natuur, door de zaligheid door Christus op die wijze te behandelen, zeer versterkt wordt door het krachtig streven van sommigen, die in onze dagen leren, dat het geloof en de bekering nieuwe geboden zijn, die door Christus in het Evangelie worden gegeven, en in de Wet van de tien geboden nooit werden voorgeschreven." Daarom zei hij dan ook in een predicatie voor de Synode: "Laten wij ons hoeden, dat wij de verheven verborgenheden van onze heilige godsdienst niet walglijk maken door de voorkeur te geven aan een zedenleer; laten wij de eeuwige gerechtigheid van de Zoon van God hooghouden, als de enige grond der rechtvaardigmaking van een zondaar, en ons wachten voor alles, wat de minste strekking heeft om een zondaar te bemoedigen in zijn hoop, van uit de werken der wet gerechtvaardigd te worden. Laten wij ons daarvoor wachten, dat wij de deur van toegang tot Christus zouden versperren door wettische vereisten te stellen, die nergens zijn te bekomen dan in Christus Zelf.

De goede naam van Erskine als een bekwaam en getrouw leraar rees tot een grote hoogte, ook deels door zijn gedrag onder de zware beproeving, die hij doormaakte in betrekking tot zijn verdediging van de leer, uitgedrukt in de "Marrow of Divinity." Wanneer het Avondmaal werd bediend kwamen zeer vele uitnemende Christenen tot op een afstand van 20 uren naar Portmoak om het bij te wonen. Zo groot was de toeloop van volk, dat er dikwijls buiten de kerk nog twee plaatsen in de open lucht nodig waren. Het was op die tijden een indrukwekkend schouwspel een vergadering van enige duizenden op de helling van de Lommond heuvels te zien zitten, met grote aandacht en ernst luisterende naar de blijde boodschap, die door deze heilige mannen met plechtige belangstelling en tere liefde werd gepredikt. De Heere gaf bij deze gelegenheden zo'n opmerkelijke getuigenis van het woord Zijner genade, dat niet weinigen van hen nog op hun doodsbedden van de heuvels van Portmoak spraken, als van Bethels, waar God hun verscheen en hen zegende.

Toen hij nog in Portmoak stond leed Erskine een groot verlies door de dood van zijn geliefde vrouw Alison Turpie, die in Jezus ontsliep na hem tien kinderen gebaard te hebben.
Nadat hij 28 jaren in Portmoak had gestaan werd hij met algemene stemmen in 1731, in Stirling beroepen, waar hij zijn bediening opende met een reeks preken over Jes. 27:16, welke ongemeen gezegend werden tot bekering en opbouwing van velen.
Ongeveer in het jaar 1742 werd in de Synode van Fife een besluit aangenomen, waartoe het volgende de aanleiding was. Erskine zegt daarvan: "Sommigen van de protesterende broeders binnen de ring van de Synode, waarvan ik er één was, namen in ons openbaar optreden de gelegenheid waar enkele van die punten in de Geloofsbelijdenis van Westminster te verklaren, welke naar onze mening door het Synodaal besluit van 1720, waarbij de "Marrow" veroordeeld werd, publiek werden losgelaten en te grabbel gegooid. Zoals bijv.:

- Dat de gelovigen, van de wet als een verbond der werken zijn vrijgemaakt.
- Dat er onderscheid gemaakt moet worden tussen de wet der werken, als een verbond beschouwd, en de wet aangemerkt als de wet van Christus, of een regel van gehoorzaamheid in de hand van Christus.
- Dat wanneer de wet als een verbond op de gelovige aankomt met de eis van volmaakte gehoorzaamheid als een voorwaarde van het leven, zijn enige toevlucht in dat geval is, dat hij pleit op de volkomen gehoorzaamheid en de volmaakte gerechtigheid van de eeuwig gezegende Borg, en dat die pleitgrond er zo ver vanaf is hem in de plicht te verzwakken, dat het daarvan juist één van de voornaamste bronnen is.
- Dat er in de natuur van het geloof zelf een vertrouwende verzekering is, of een overreding van het getuigenis van God aangaande Christus met bijzondere toepassing van de ziel zelf; welk getuigenis is, dat ons God het eeuwige leven gegeven heeft, en dit leven is in Zijn Zoon. Wij verstaan door deze verzekering juist hetzelfde wat de Westminster godgeleerden, hoewel daar andere woorden worden gebruikt, een aannemen, toepassen van, en een betrouwen op Christus noemen, zoals Hij ons in het Evangelie wordt aangeboden. Ofschoon het een dwaas en onkundig vitten van sommigen op de leraars is, als zij vragen: Waarom toch zo op het geloof aan gedrongen? Moeten niet andere dingen even noodzakelijk gepredikt worden? antwoord ik: "Andere dingen zijn in hun eigen plaats noodzakelijk, doch het geloof en het geloven in de eerste plaats. Zolang wij u niet tot geloven kunnen brengen, doen wij in het geheel niets; want dit is het fondament van alle godsdienst. U weet dat het dwaas is over het optrekken van de bovenbouw te denken of te spreken, zolang het fondament niet gelegd is."

  Over dit gewichtige punt zegt hij verder: "Er wordt in deze tijd over getwist, of de verzekering tot het wezen van het geloof behoort. Ik ben geneigd het niet met de naam van verzekering te noemen, aangezien sommigen daarvoor schrikken; daarom wil ik het liever de zekerheid van het geloof noemen. Ik zeg er dan ook alleen dit van, dat een zekerheid van het geloof niet gemist kan worden, omdat twijfelingen en vrezen er voor verdwijnen. "Wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen?" Hoe het geloof de ziel met blijdschap en vrede kan vervullen, als het geen zekerheid heeft van die dingen, waarin het zich verheugt, zal wel niemand kunnen verklaren. Hoe iemand op Christus kan betrouwen, en Hem en Zijn zaligheid zichzelf kan toepassen, en nochtans niet geloven, dat hij door de genade van Christus zal worden zalig gemaakt, komt mij als een paradox voor. Men moet echter bedenken, dat, hoewel er een zekerheid is in de natuur van het geloof, dat op de belofte Gods in Christus gegrond is, er een groot onderscheid is tussen deze en de zekerheid van weeromstuit, welke sommigen een logische verzekering noemen. Deze laatste is op de bevinding of de gewaarwordingen van de ziel gebouwd. De eerste soort is niet in de natuur van het geloof, zoals onze Belijdenis zegt, maar de laatste soort zekerheid is altijd erkend door alle gereformeerde godgeleerden, zowel binnen als buitenslands, sedert onze gelukkige Reformatie van het Pausdom. Dat er zo'n gift en gave van Christus is aan het verloren menselijk geslacht, welke hun een aanspraak op Hem geeft, die de gevallen engelen niet hebben; ja, die iedereen, die het leest of hoort een grond en waarborg geeft om Hem aan te nemen.

Iemand die er bij tegenwoordig was verhaalt, dat toen op zekere keer het debat in de Synode van Fife hoog gestegen was, omdat enige leden de gift van de Vader van onze Heere Jezus aan zondaren van het menselijk geslacht ontkenden, Erskine opstond en zei: *"Mijnheer de Voorzitter! Onze Heere Jezus zegt Zelf: Mijn Vader geeft u dat ware Brood uit de hemel. Dit sprak Hij tot een gemengde schare, en wie durft zeggen dat Hij onwaarheid sprak."* Deze woorden, en de wijze waarop Erskine die uitsprak, maakten een ongewone indruk op de Synode en op allen, die tegenwoordig waren. Voor zijn vasthouden aan deze leer werd hij ook voor de Algemene Synode gedagvaard.

In 1745, toen een krachtige opstand uitbrak tegen de Britse troon, bleef Erskine, evenals in een dergelijk geval in 1715, aan de zijde van de regering. Hij voerde de wapenen ter verdediging van de burgerlijke en godsdienstige vrijheid als Kapitein van een korps vrijwilligers uit Stirling, welke stad door de opstandelingen omsingeld en onophoudelijk verontrust werd.
Er zijn nog vele van zijn gezegden in gedachtenis, als: "Ik heb altijd bevonden, dat mijn tijden van zware verdrukkingen mijn beste tijden waren. Ik heb in mijn leven vele stormen doorstaan, maar ik mocht daaronder de vertroosting hebben van een goede God, een goed geweten en een goede zaak."

Toen hij de tijding van de dood van zijn broeder Ralph ontving, zei hij zeer ontroerd: "Is Ralph heengegaan? Hij is mij tweemaal voor geweest: hij was vóór mij in Christus, en nu is hij mij voor in de heerlijkheid."
In zijn laatste dagen had hij vele beproevingen in zijn familie. In een brief aan een vriend schreef hij: "Vele van Gods baren zijn over mij heen gegaan, doch ik hoop steeds, dat de Heere des daags Zijn goedertierenheid zal gebieden en dat des nachts Zijn lied bij mij zal zijn."

Op zijn oude dag, toen zijn gezondheid begon te verminderen, zorgde zijn gemeente, dat hij iemand kreeg om hem in de bediening bij te staan, waartoe zijn neef James Erskine regelmatig beroepen en als zijn collega en opvolger bevestigd werd. Gedurende zijn laatste ziekte, die vele maanden duurde, was hij rustig en opgeruimd, en sprak hij als een levendig Christen. Eén van zijn ouderlingen hem bezoekende zei: "Gij hebt ons vele goede raadgevingen gegeven, doch hoe handelt u nu met uw eigen ziel." Zijn antwoord was: "Ik handel daarmee juist zo als veertig jaren geleden; ik steun op dat woord, Ik ben de Heere uw God."

Een ander persoon, die zich verwonderde over zijn opgewektheid in het gezicht van de dood, vroeg hem: "Jagen uw zonden u geen vrees aan?" "Och neen", zei hij, "zolang ik Christus heb gekend, heb ik nooit hoge gedachten gehad van mijn gestalten en plichten, en ben ik niet met slaafse vrees bezet wegens mijn zonden." Tot sommige vrienden, die hem op een namiddag bezochten, zei hij: "O vrienden! mijn lichaam is nu een zeer onaangename woning voor mijn ziel geworden; doch wanneer mijn ziel mijn lichaam verlaat zal zij even natuurlijk in Jezus' schoot vliegen, als een steen naar de aarde zal vallen."
Tot een bloedverwant zei hij: "Nu de ouderdom daar is en mijn zwakheden toenemen, zal ik al de dagen van mijn strijd hopen, tot dat mijn verandering komt: uitziende naar

de eeuwige dag van de onmiddellijke genieting van de Heere, waar zuchten en zondigen voor eeuwig zullen ophouden."
Een andere van zijn betrekkingen, die hem kwam bezoeken, zei: "Ik hoop dat u nu en dan een lichtstraaltje ontvangt, om uw geest in uw verdrukking op te beuren;" waarop hij antwoordde: "Ik weet meer van woorden dan van lichtstraaltjes. Ziet, zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen? Het verbond is mijn voorrecht, en als het niet wegens dat gezegend woord zou zijn, dan was mijn sterkte vergaan en mijn hoop van de Heere."

Tot zijn kinderen, die hem oppasten zei hij: "Al sterf ik, de Heere leeft. Sinds ik dit bed moest houden, heb ik meer van de Heere leren kennen, dan in mijn ganse overige leven." Hij deelde hen ook mee welke Schriftuurplaatsen de Heere in de loop van zijn leven liefelijk aan hem had toegepast. Zijn huisgenoten begeerden ernstig, dat hij nog eenmaal voor hen zou preken. Hij kwam van zijn bed af en preekte over Job. 19:25: "Want ik weet, mijn Verlosser leeft." Hij verlangde zeer zijn bediening te eindigen met deze woorden: (Psalm 48:15) "Want deze God is onze God, eeuwiglijk en altoos; Hij zal ons geleiden tot de dood toe." Dit deed hij in zijn kamer van zijn bed af, waarbij hij ook nog een kind doopte.

Hij verdroeg veel pijn en ongesteldheid met christelijke lijdzaamheid en onderwerping. De nacht in welke hij stierf zat zijn oudste dochter, Mevr. Fisher, in de kamer waar hij lag, te lezen. Uit een sluimering ontwakende, vroeg hij: "Welk boek zit u te lezen, lieve?" Zij antwoordde: *"Uw preek over de woorden: Ik ben de Heere, uw God."* O vrouw! zei hij, dat is de beste preek, die ik ooit gepreekt heb. Onder het prediken over die tekst werd zowel zijn eigen ziel, als die van zijn hoorders zeer verkwikt. Een weinigje daarna verlangde hij van zijn dochter, dat zij de tafel en de kaars bij zijn bed zou zetten, waarop hij zijn ogen sloot en, zijn hand onder zijn wang leggende rustig en kalm zijn ziel uitblies in de handen van zijn Verlosser, de 2^{e} juni 1754, in het 74^{e} jaar van zijn leven, en het 51^{e} van zijn bediening, waarvan hij 28 jaren te Portmoak, en 23 jaren te Stirling heeft gestaan. Op zijn verlangen werd hij midden in zijn bedehuis tegenover de preekstoel begraven, waar een grote steen zijn graf dekt.

Zijn preken zijn in Schotland dikwijls herdrukt. De beroemde Mr. Henry zegt ergens: "Als ik zou lezen, alleen met het oog op mijn stichting, en opbouwing in het ware geloof, wezenlijke vertroosting en heiligheid, zou ik de toevlucht nemen tot Mr. Erskine, en zijn geschriften gebruiken als mijn onderwijzer, gids en huisvriend." Hij bekende ook aan een intieme vriend, dat hij veel aan Erskine te danken had wegens zijn evangelisch en helder inzicht in de goddelijke waarheid, in het bijzonder in zijn preken over de verzekering des geloofs.

Hij was een populair, bij het volk geliefd, prediker in de beste zin. Zijn stijl was bijzonder gepast naar de bekwaamheid van zijn hoorders. Met een mannelijke houding, een heldere stem, een aangename voordracht en een gebiedend oog, hield hij de aandacht van zijn gehoor aan zich gebonden, ook als hij lang preekte, terwijl velen wensten dat het nog langer had geduurd. Als een bewijs van de aandacht van zijn hoorders vertelt men het volgende: Twee mannen kwamen de gehele zomer van Glasgow om hem te horen. Hoewel zij meer dan 32 kilometer moesten reizen waren zij gewoonlijk geheel vol aandacht. Op zekere keer echter werd één van hen slaperig, waarom hij zijn makker een snuifje vroeg. Deze antwoordde daarop in het vuur van het

gevoel waaronder hij zelf verkeerde: "Kerel! er komt een geur uit die preekstoel die, dunkt mij, iedereen wakker moet houden."

Om hiermee te besluiten volgt hier nog een brief van zijn dochter Mrs. Scot, toen te Gateshaw.

Geliefde Alice!

"Mijn neef James las mij gisteren uw brief aan hem voor, bij gelegenheid van de dood van uw geliefde oom Ralph, en de wankele toestand van uw vader. Volgens de loop van de natuur was het mijn beurt geweest, om voor hem af te reizen, doch de wil van een goed en vrijmachtig God heeft het anders besloten, en dat ik nog een poosje na hem in deze woestijn zou vertoeven. Het schijnt, dat ik nog niet bekwaam ben om deel te hebben aan de erve der heiligen in het licht, maar dat ik nodig heb in deze woestijn nog wat meer geslagen te worden met de hamer van de verdrukking, voordat ik tot de boventempel en het opperste heiligdom kom; doch, wat de Heere doet is goed. Wat de staat van mijn gezondheid betreft, waarover u zo bezorgd bent, ik heb, de Heere zij dank, geen bepaalde ziekte, alleen had ik en heb ik nog steeds zoveel pijn, dat ik niet in staat ben het werk van mijn bediening te verrichten. Ik ben meest aan mijn bed gebonden. Soms kom ik eens op, maar ik ben dan weer spoedig door de pijn gedwongen naar bed te gaan. De ergste pijn gaat dan weer over, zodat mijn bevende hand weer vast wordt, en beide mijn lichaam en mijn gemoed rustiger worden. Deze brief is een bewijs voor wat ik zeg, want ik zit deze in bed te schrijven, leunende op mijn elleboog. Als ik aan de tafel was gaan zitten had ik niet zoveel of zo goed kunnen schrijven. De Heere doet mij van goedertierenheid zingen, want mijn bedstede vertroost mij, en mijn leger neemt van mijn klacht wat weg. Ook word ik, als de arme Job, niet met dromen ontzet en door gezichten verschrikt. Menigmaal zijn mijn overdenkingen van Hem zoet in de stille nachtwaken. Vele, vele malen, zegt de Heere: "Ik ben de Heere, uw God", en dan volgt: "0 mijn ziel, gij hebt tot de Heere gezegd, gij zijt mijn God. Ik ben uwe, o David, en met u ben Ik, gij zoon van Isaï." Mijn elleboog begint vermoeid te worden."

Uw liefhebbende vader,

Ebenezer Erskine

1. Gods duiven vliegende tot Zijn vensters.

Jesaja 60:8. ***Wie zijn deze, die daar komen gevlogen als een wolk, en als duiven tot haar vensters?***

In het laatste vers van het voorgaande hoofdstuk, had God een belofte gedaan, dat de Kerk op aarde zou blijven bestaan tot aan het einde der eeuwen. "Mij aangaande, dit is Mijn verbond met hem, zegt de HEERE, Mijn Geest, die op u is, en Mijn woorden, die Ik in uw mond gelegd heb, die zullen van uw mond niet wijken, noch van de mond uws zaads, noch van de mond des zaads uws zaads, zegt de Heere, van nu aan tot in eeuwigheid toe." Hier, in het begin van dit hoofdstuk, hebben wij een belofte van de uitbreiding van de Kerk onder het Nieuwe Testament tot aan de uiterste einden van de aarde: (vers 3,4) "En de Heidenen zullen tot uw licht gaan, en koningen tot de glans, die u is opgegaan. Heft uw ogen rondom op, en ziet, alle die zijn vergaderd, zij komen tot u: uw zonen zullen van ver komen, en uw dochters zullen aan uw zijden gevoedsterd worden." Ons wordt ook meegedeeld hoe ingenomen de Kerk zal zijn met deze vermeerdering in aantal en de uitbreiding van haar landpalen.

(1) Zij zal hierover in een verrukking van blijdschap komen: (vs 5.) "Dan zult u het zien en samenvloeien," enz.
(2) "En uw hart zal vervaard zijn": alsof het iets ongeoorloofds was zich met de heidenen te verenigen.
(3) Zij zal met liefde worden verwijd, zodat zij plaats zal overlaten voor allen, die uit de heidenen bekeerd worden.
(4) Zij zal met verbazing en verwondering worden bevangen, zeggende: "Wie zijn deze, die daar komen gevlogen als een wolk, en als duiven tot haar vensters?"

Hier zijn vier dingen opmerkelijk.

1. Wij hebben hier een liefelijk gezicht, dat de Oud Testamentische Kerk krijgt van de staat van zaken onder het Nieuwe Testament, op de openbaring van Christus in het Evangelie onder de heidenen. Zij ziet arme zielen, die in grote menigten tot een Zaligmaker komen gevlogen, en een liefelijker gezicht is op aarde niet te zien.
2. Aanmerkt de wijze van hun vlucht; *zij vliegen als een wolk, en als duiven*. Hierover hierna meer in het bijzonder, wanneer wij de leer behandelen.
3. Let op het voorwerp van hun vlucht: zij vliegen tot de vensters, om daar toevlucht te vinden. Evenals de vensters van de ark van Noach, waardoor de duif inging, toen zij geen plaats voor het hol haars voets kon vinden, vanwege de watervloed.
4. Let op de aangename verwondering waarin dat gezicht, de profeet van de Kerk van het Oude Testament bracht. Dit wordt te kennen gegeven door de wijze van spreken: *Wie zijn deze?* Zij wordt met verbazing bevangen op het gezicht, dat de zondaren uit de heidenen, vervreemd van het burgerschap Israëls, en vreemdelingen van de verbonden van de belofte, tot Christus toevloeien. Het was dan ook een deel van de grote verborgenheid van de godzaligheid, dat Christus de heidenen gepredikt werd, en dat de heidenen in Christus geloofden (1 Tim. 3:16).

Opmerking. Dat zondaren tot een Zaligmaker komen gevlogen is een liefelijk en verbazend gezicht. "*Wie zijn deze, die daar komen gevlogen als een wolk en als duiven tot haar vensters?"*

Wij zullen deze leer met Gods hulp op de volgende wijze verhandelen.

I. Een weinig spreken over dit vliegen van de zondaar tot Christus, en aantonen wat dit te kennen geeft.
II. Verder zal ik iets spreken over de wijze van dit vliegen; "*zij vliegen als een wolk, en als duiven.*" Wat in deze overdrachtelijke spreekwijze opgesloten kan liggen.
III. Dan zullen wij een weinig spreken over deze vensters tot welke zij vliegen.
IV. Aantonen, dat dit een aangenaam en verbazend gezicht is, en
V. Tenslotte het geheel toepassen.

I. Ons *eerste* punt is, dat wij een weinig zullen spreken over dit vliegen van een zondaar tot Christus, de Zaligmaker.
1e Dit vliegen veronderstelt, dat de zondaar enig geestelijk leven en gevoel gegeven is; want er kan geen vliegen zijn zonder leven. De zondaar is van nature dood in zonde, wettelijk dood, en geestelijk dood: (Ef. 2:1) "En u heeft Hij mede levendgemaakt, daar gij dood waart door de misdaden en de zonden." De Geest des levens, Die in Christus Jezus is, komt in de dode ziel, en maakt haar levend, en geeft ten minste een gevoel van haar toestand, anders kan er geen vluchten tot Christus zijn.

2e Dit vliegen veronderstelt of geeft te kennen een bevatting van, en vrees voor het gevaar van een achtervolgende vijand. De arme ziel is ertoe gebracht, dat zij het gevaar van de verbroken wet, het zwaard van de gerechtigheid, de bloedwreker, ziet, en dat doet haar, evenals de stokbewaarder, bevende uitroepen: "Lieve heren, wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?"

3e Dit vliegen van de ziel tot Christus geeft een verzaking te kennen van het geloof van die toevluchten van de leugens, waarin zij tevoren vertrouwde. In het vliegen tot Christus verwerpt een mens zijn lege belijdenis, zijn gewone gaven, zijn gewone genaden, zijn vorderingen in het Evangelie, zijn werken van de wet, zijn eigen heiligheid en gerechtigheid, zijn tranen en gebeden. Zijn gerechtigheid kan hem geen voordeel aanbrengen, daarom roept hij uit: (Hoséa 14:4) Assur zal ons niet behouden, wij zullen niet rijden op paarden, en tot het werk van onze handen niet meer zeggen: Gij zijt onze God; immers zal een wees bij U ontfermd worden." Waarlijk tevergeefs verwacht men het van de heuvelen en de menigte der bergen; waarlijk in de Heere onze God is Israëls heil."

4e Het sluit een ontdekking en een begrip van Christus, en van Zijn zaligheid in, zoals Hij in het Evangelie wordt voorgesteld. Een straal van Goddelijk licht schijnt in het hart, namelijk, het licht van de kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht (of de persoon) van Jezus Christus"; waarbij de mens ziet, dat Hij waarlijk is, zoals het Evangelie Hem voorstelt, een weergaloos en onvergelijkelijke Zaligmaker; "de man van Gods rechterhand" Psalm 80:18; "de Man, die Gods Metgezel is" (Zach. 13:7), en daarom machtig, volkomen zalig te maken degenen, die door Hem tot God gaan.

5e Dit vliegen van de ziel tot Christus sluit in, dat zij Christus en de weg van de zaligheid door Christus hartelijk goedkeurt als een goddelijke ordening, die beraamd is, zowel tot Zijn eer als tot haar veiligheid en zaligheid. O, zegt die mens; "Dit is waarlijk een getrouw woord, en aller aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om de zondaren zalig te maken." Ik zie, dat deze wijze van zaligmaken door de verse en levende weg in elk opzicht van de wijsheid Gods waardig is, en beraamd tot de openbaring van de heerlijkheid van Zijn heiligheid, rechtvaardigheid, soevereiniteit, getrouwheid, en elke andere eigenschap van God, die door de zonde van de mens verkleind is geworden. Daarom keurt die mens deze weg met zijn ganse ziel goed, en hij zegent God, dat Hij zo'n plan heeft uitgedacht.

6e Dit vliegen geeft een sterk en vurig verlangen te kennen, om deze Zaligmaker tot zijn Deel te hebben, en in Hem gevonden te worden: "Och, of ik wist, dat ik Hem vinden zou!" O, dat ik met Zijn bloed gewassen, met Zijn gerechtigheid bekleed, en door Zijn Geest geheiligd mocht worden!" "Ja," zegt Paulus, "ik reken al die dingen schade, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen."

7e Het geeft een hoop te kennen van Hem te gewinnen, en in Hem beschutting te vinden en gezaligd te worden. Indien er toch geen hoop van zaligheid is zal een mens nooit de toevlucht nemen, en deze hoop is gegrond op het ontwerp van de vleeswording en van de openbaring van Hem in het Woord; de genadige gift van Hem in het Woord gedaan; de vrije belofte van het leven en van vergeving van zonde door Hem; de roeping, aanbieding en het gebod van God, om tot Hem te komen, en de verlossing, die anderen bij Hem gevonden hebben.

8e Een berusten en betrouwen op Hem, en op Hem alleen, tot rechtvaardigheid, leven, vrede, vergeving en zaligheid voor zichzelf in het bijzonder. Die mens gelooft niet alleen, dat Christus een Zaligmaker is, en dat de zaligheid in Hem te verkrijgen is voor de uitverkorenen, of voor de gelovigen, maar hij gelooft in Hem en vertrouwt op Hem tot zaligheid: "Maar wij geloven door de genade des Heeren Jezus Christus zalig te worden, op zulke wijze als ook zij." Geloof of vertrouwen wordt in de Schrift gewoonlijk uitgedrukt bij wijze van toe-eigening of toepassing. De mens ziet op Christus als door God in het Evangelie gegeven en aangeboden, en hij zegt met Thomas: "Mijn Heere en mijn God;" of met Paulus: Die mij liefgehad heeft, en Zichzelf voor mij overgegeven heeft;" Hij is onze Heere Jezus Christus. Hij ziet op de God en de Vader van Christus, en zegt: "Hij is mijn God en Vader, en de Rotssteen mijns heils." Hij ziet op het verbond der genade en van de belofte, dat verzegeld is met het bloed van de Verlosser, en zegt met David: "Voorzeker is hierin al mijn heil, dat Hij mij (in Christus) een eeuwig verbond heeft gesteld, dat in alles welgeordineerd en bewaard is."
Ik erken echter, dat dit toepassend geloof in alle gelovigen niet even sterk is, en, dat het in dezelfde gelovige ten alle tijde niet even sterk is. De droevige ondervinding toch doet ons duidelijk zien, dat het geloofsvertrouwen zo treurig geschud en aan het wankelen gebracht kan worden door ongeloof, verzoeking en verlating, dat hij soms zal uitroepen: "Houdt Zijn goedertierenheid in eeuwigheid op? Heeft God vergeten genadig te zijn? Ik ben uitgestoten van voor Uw ogen." Men moet echter bedenken, dat hoewel deze flauwten, vrezen en twijfelingen in de gelovige zijn, die echter niet in het geloof zijn; ja, zijn geloof staat tegenover deze twijfelingen en vrezen, en bestrijdt die steeds: "Wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovige? Vrees niet, geloof alleenlijk." In zoverre het geloof de

overhand krijgt over deze vrezen en twijfelingen, zover zal hij vertrouwen hebben tot zijn persoonlijke toeëigening. Laat het geloof het hoofd opheffen, en het zal zijn eigen taal spreken: "Gij zijt toch onze Vader; onze Verlosser van ouds af, is Uw Naam." Zo ziet u wat dit vliegen te kennen geeft.
II. Ons *tweede* punt is een weinig te spreken over de wijze van dit vliegen van de ziel tot Christus. Dit wordt ons hier in de tekst voorgesteld onder tweeërlei overdrachtelijke spreekwijze:
1e Zij vliegen als een wolk.
2e Zij vliegen als duiven tot haar vensters.

1e Hier word gezegd, dat zij komen gevlogen *als een wolk.* Dit geeft de volgende bijzonderheden te kennen.
1. Dit wijst op de menigten van hen, die onder de Nieuw Testamentische bedeling tot het geloof in Christus zouden bekeerd worden. Een wolk geeft dikwijls in de Schrift een menigte te kennen. (Hebr. 12:1). "Alzo wij zo groot een wolk der getuigen rondom ons hebben liggende," dat is, zo'n grote menigte getuigen. Zo ook hier: "Wie zijn deze die daar komen gevlogen als een wolk?" Het wil zeggen, dat, gelijk er ontelbare druppels regen, of deeltjes mist en damp in een wolk zijn, er zo ook, onder het Nieuwe Testament, ontelbare menigten zouden zijn, die door het geloof tot Christus zouden vliegen. Volgens de berekening in Openb. 7 konden zij onder het Oude Testament geteld worden. Daar wordt gezegd (vers 4) dat het getal van degenen, die verzegeld waren uit alle geslachten van de kinderen Israëls, honderd en vier en veertig duizend was: doch als hij spreekt (vers 9) over de bekeerden uit anderen natiën en volken, dan worden zij een grote schare genoemd, die niemand tellen kon. Dit voorzag de profeet Jesaja in het vers, dat onze tekst onmiddellijk voorafgaat, en eveneens in hoofdstuk 54:1 "Zing vrolijk, gij onvruchtbare, die niet gebaard heeft, maak geschal met vrolijk gezang, en juich, die geen barensnood gehad heeft, want de kinderen van de eenzame zijn meer, dan de kinderen der getrouwde, zegt de HEERE."
O, wat een wolk van heiligen zijn naar de hemel gegaan sedert het Evangelie onder de heidenen is gepredikt geworden! En wat een wolk van hen zijn uit ons land naar de hemel gegaan, van de tijd af, dat het Evangelie onder ons gepredikt is! Het is droevig, dat er in onze tijd in dit geslacht zo weinigen zijn, in vergelijking van vorige dagen, toen de Geest uit de hoogte over ons werd uitgegoten; hoewel er God zij dank, al zijn er weinig, nog een tamelijk aantal zijn, doch weinig ten aanzien van hen die naar de hel snellen.

2. Zij *vliegen als een wolk*. Dit kan de eenstemmigheid van deze bekeerden betekenen. Zij volgen allen een weg, evenals een wolk, die langs de hemel vliegt, allen verbonden aan een Hoofd, Christus Jezus; allen samengevoegd in een band van Christelijke liefde. Zij worden allen bewerkt door dezelfde Geest Gods en der heerlijkheid, Die op hen rust: zij zijn allen gekleed met dezelfde klederen van toegerekende en aanhangende gerechtigheid; zij hebben allen een merkteken, zij zijn allen erfgenamen van dezelfde erfenis, en zij reizen allen op dezelfde weg, "de nauwe en enge weg, die tot het eeuwige leven leidt."

3. De *wolk vliegt* op de vleugelen van de wind, en waarheen de wind haar voert, daarheen gaat zij. Zo ook worden al de gelovigen in hun loop bewerkt, bewogen en gedreven door de wind van de invloeden van de Geest. Wanneer de wind blaast dan

versnellen de wolken hun beweging. Evenzo is het met de gelovigen. Indien de Geest wordt ingehouden, dan liggen zij als een schip, dat wegens windstilte niet vooruit kan, doch wanneer de bries van de hemelse wind waait, dan lopen zij de weg van Gods geboden. Vandaar dat gebed van de Bruid: (Hoogl. 4:16) "Ontwaak Noordenwind, en kom Zuidenwind, doorwaai mijn hof, dat zijn specerijen uitvloeien." Het was een vlaag van die hemelse wind welke de Kerk deed uitroepen: (Eng. Overz. Hoogl. 6:12) "Eer ik het wist, werd mijn ziel als de wagens van Amminadab."

4. Zij *vliegen als een wolk.* Dit wil zeggen, dat er veel van de soevereiniteit van God en van de onweerstaanbaarheid van Zijn genade in de vlucht van een zondaar tot Christus openbaar wordt. De wolken worden Gods wagens genoemd, en de wagen Gods kan in zijn beweging niet tegengehouden of belemmerd worden. "Wie kan de beweging van de wolken des hemels tegenstaan?" Neen, al de machten van de hel en van de aarde kunnen die niet tegenhouden; zo ook kan het werk van de genade Gods in het overbrengen van een zondaar uit de staat van de natuur in die van de genade niet worden belemmerd. Het is de vrucht van aanbiddelijke vrijmacht, en Hij zal Zijn werk voortzetten, al is het, dat duivels en mensen woeden, en de inwendige verdorvenheid doet wat zij kan om Zijn werk te beletten en te verhinderen: "Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlezen hart geven. En wie heeft Zijn wil wederstaan?" Zijn arm, die Hem heil beschikt heeft in een weg van verwerving, totdat Hij kon zeggen: "Het is volbracht", zal dit werk ook voortzetten in een weg van krachtdadige toepassing: "Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag Uwer heirkracht. Al wat Mij de Vader geeft zal tot Mij komen." Het werk, dat Hij in handen neemt kan niet verhinderd worden, want de Heere is een Rotssteen Wiens werk volkomen is."

5. *Wie zijn deze, die daar komen gevlogen als een wolk?* Dit geeft te kennen, dat Gods genadewerk van een verborgen en geheimzinnige natuur is. De Schrift drukt veelal duistere en verborgen bedelingen door een wolk uit: "Rondom Hem zijn wolken en donkerheid", dat is, Zijn bedelingen zijn verborgen. Zo ook hier: "Wie zijn deze, die daar komen gevlogen als een wolk?" dat: is het wonderlijk en een verborgenheid, te zien, hoe de Heere een zondaar door het geloof de toevlucht tot Christus doet nemen. Gods weg hierin is een grote diepte, die niet te doorgronden is. Christus zegt daarvan tot Nicodemus: (Joh. 3:8) "De wind blaast waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet vanwaar hij komt, en waar hij heengaat; alzo is een iegelijk, die uit de Geest geboren is",

6. De *wolken* zijn dampen, die door de hitte van de zon door de aarde worden uitgewasemd, en zich boven de aarde verheffen en naar de hemel opstijgen. Evenzo wordt de zondaar, die in een ruisende kuil en modderig slijk ligt, en het stof van de aarde lekt, door de verwarmende invloeden van de goddelijke genade, namelijk door de stralen van de Zon der gerechtigheid, opgehaald, en tot God en de hemel opgetrokken, zodat hij de dingen gaat zoeken, die boven zijn. "Zij varen op met vleugelen" (Jes. 40:31) "zij zoeken een beter vaderland, dat is, het hemelse" (Hebr. 11:14,16).

7. Wanneer de wolken door de almachtige kracht van God ophouden. Zo ook worden de gelovigen, wanneer zij in een staat van genade zijn gebracht, daarin "door de kracht Gods bewaard, door het geloof, tot de zaligheid." Gelijk de wolken in de hand des Heeren zijn, zo zijn dat ook al de heiligen: "Al Zijn heiligen zijn in Uw hand.' (Joh.

10:28) "Ik geef hun het eeuwige leven, en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, en niemand zal dezelve uit Mijn hand rukken; (vers 29). Mijn Vader, die ze Mij gegeven heeft, is meerder dan allen en niemand kan ze rukken uit de hand Mijns Vaders."

8. Hoewel de wolken er voor het oog donker uitzien, nochtans is er een zegen in; zij doen de regen op de aarde neerdalen, hetwelk bijdraagt tot haar vruchtbaarheid. Zo is het ook met het werk van de genade in de ziel, hoewel het er in het begin donker uitziet, nochtans is er in zijn voortgang een zegen in, een zegen voor de ziel, wanneer zij in Christus is aangeland. Al is de wereld de gelovigen kwalijk gezind, nochtans zijn zij een zegen voor de wereld en zij dragen bij tot hun bewaring en vruchtbaarheid. Gij weet, dat de wolken door de regen de aarde bevochtigen, en wat de gelovigen aangaat, waar zij ook komen, benaarstigen zij zich kennis van Christus mee te delen; want de lippen van de rechtvaardigen gieten vele van die druppelen uit. De profeet spreekt hier van: (Micha 5:6) "Het overblijfsel Jacobs zal zijn in het midden van vele volken, als een dauw van de Heere, als droppelen op het kruid, dat naar geen man wacht, noch geen mensenkinderen verbeidt." En zo ziet u, waarom van hen gezegd wordt, dat zij *vliegen als een wolk.*

2e Hier staat van hen geschreven, dat zij *vliegen als duiven tot haar vensters*. Neemt de gelijkenis in de volgende bijzonderheden.
1. U weet, dat de duif een vreesachtig schepsel is, zij is spoedig verschrikt. Zo zijn de gelovigen bevreesd voor de zonde, bevreesd om de majesteit van God te beledigen; daarom worden zij gewoonlijk beschreven als dezulken, die de Naam des Heeren vrezen. Zij zijn bevreesd voor de satan, die brullende leeuw, evenals de duiven bevreesd zijn voor de roofvogels, die hen willen verscheuren en verslinden; zij zijn bang voor de strikken van de wereld en de gelegenheden om te zondigen, daarom haten zij de rok, die van het vlees bevlekt is.

2. De duif heeft geen andere wapenen dan haar vleugels; zij kan niet vechten, daarom vliegt zij van de vijand tot haar vensters. Zo ook is de enige veiligheid voor een gelovige, dat hij door het geloof tot Christus vliegt. Daarom wordt van hen gezegd, dat zij "de toevlucht genomen hebben om de voorgestelde hoop vast te houden." Wanneer de arme gelovige door de stormen van verdrukking, verzoeking, verlating, vervolging, en de werkingen van een lichaam der zonde en des doods geslingerd wordt, is hij geneigd met David te zeggen: "Och, dat mij iemand vleugelen als ener duive gave! Ik zou heen vliegen, waar ik blijven mocht’ ’ (Psalm 55:7).

3. De vleugels van een duif zijn zeer schoon. Daarvan staat geschreven, dat zij zijn "overdekt met zilver, en welker vederen zijn met uitgegraven géluwen goud." Zo is de vlucht van het geloof tot Christus, Hem liefelijk en vermakelijk. Hij verklaart zelf, dat die Hem bekoorlijk is: (Hoogl. 4:9) "Gij hebt Mij het hart genomen, mijn zuster, o Bruid; gij hebt Mij het hart genomen met een van uw ogen, met een keten van uw hals." Toen de discipelen weerkeerden van hun prediken van het Evangelie in de steden Israëls, en Christus meedeelden, dat er velen geloofden, verheugde Hij Zich in de geest. Christus verblijdt zich hartelijk als zondaren onder de schaduw van Zijn vleugelen toevlucht nemen, en er is blijdschap in de hemel over een zondaar, die door het geloof tot Hem vlucht.

4. De duif is een kirrend of kermend schepsel, en van het overblijfsel van Israël staat geschreven, dat zij allen zullen zijn gelijk duiven van de dalen kermende, een ieder om zijn ongerechtigheid. De vlucht van het geloof tot Christus is boetvaardig, en met geween over de belediging, die de ziel een God van liefde heeft aangedaan. Het oog van het geloof is een wenend oog: Zach. 12:10) "Zij zullen Mij aanschouwen, Die zij doorstoken hebben; en zij zullen over Hem rouwklagen als met de rouwklage over een enige zoon; en zij zullen over Hem bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over een eerstgeborene."

5. De duif is een onnozel schepsel, zonder geslepenheid of listigheid. Wij lezen van oprechtheid van de duif en van de voorzichtigheid en listigheid van de slang; zo ook gaat het geloof met veel eenvoud gepaard, het is dat eenvoudig oog, dat het gehele lichaam verlicht. Wanneer de gelovigen zich tot Christus begeven, leggen zij de wijsheid en het beleid van het vlees af. Toen Paulus een gelovige werd ging hij niet meer met vlees en bloed te rade; de gelovigen benaarstigen zich, niet in vleselijke wijsheid, maar in eenvoudigheid en oprechtheid Gods, in de wereld te verkeren. Helaas! Hiervan is in onze tijd weinig onder leraars en belijders, weinig in de gerechtshoven, waar alle zaken met vleselijke wijsheid en omzichtigheid worden behandeld, om mensen, voornamelijk de groten, te behagen, wat er ook van Christus kleinen wordt.

6. De duif is een rein schepsel en schept veel behagen in helder water en reine plaatsen. Zo geeft het te kennen, dat de vlucht van het geloof tot Christus van een reinigende en heiligende natuur is. Wanneer de ziel tot Christus de toevlucht neemt, wendt zij zich tot Hem om door Hem zowel van de schuld als van de onreinheid van de zonde gereinigd te worden. Wanneer het beginsel van het geloof in de ziel is ingeplant, is het altijd werkzaam en worstelende tegen de zonde, waar het die ook vindt, voornamelijk in het hart; en evenals de levende springader in de bron is het voortdurend in werking, totdat de modder en het vuil van de zonde is uitgeworpen, (Hand. 15:9) "gereinigd hebbende hun harten door het geloof."

7. De duif is een gezellig schepsel, zij heeft lust in gezelschap te zijn van anderen van haar soort; men ziet ze dan ook gewoonlijk in troepen vliegen. Zo zoeken ook de gelovigen elkaars gezelschap, zij houden er niet van met gieren, valken en raven mee te vliegen, doch zij zoeken hun broederschap. De heiligen willen graag in elkaars gezelschap zijn; zij die de Heere vrezen zijn aan elkaar verbonden, zij spreken dikwijls met elkaar: (Mal. 3:16) "Alsdan spreken, die de Heere vrezen, een ieder tot zijn naaste."

8. De vlucht van een duif is snel. En wat is sneller dan de vlucht van het geloof en van de liefde, waardoor de gelovige in een ogenblik van de aarde naar de hemel opstijgt, en ingaat in het binnenste des voorhangsels, waar de Voorloper voor ons is ingegaan?

9. De duif is een zeer onschuldig en onschadelijk schepsel, zij doet geen andere vogels kwaad. Zo ook trachten de gelovigen onberispelijk en oprecht te zijn, kinderen Gods, zijnde onstraffelijk in het midden van een krom en verdraaid geslacht.

III. Ons *derde* punt was, dat wij een weinig zullen spreken over de vensters, tot welke de gelovige vliegt.

Ik zal in de behandeling van dit punt over de volgende dingen spreken:
1e Dat God voor een huis voor Zijn duiven heeft gezorgd: want vensters zijn een deel van een huis. Welk soort van huis het is, dat God in Zijn oneindige wijsheid en liefde heeft gebouwd, kunt u zien in Spr. 9:1,2: "De opperste Wijsheid heeft Haar huis gebouwd; Zij heeft Haar zeven pilaren gehouwen. Zij heeft Haar slachtvee geslacht, Zij heeft Haar wijn gemengd; ook heeft Zij Haar tafel toegericht." God bouwde een huis waarin Hij, bij Zijn schepping, met de mens ging wonen, doch dat huis stortte ineen met de val van Adam en de verbreking van het eerste verbond; toen gingen God en de mens bij elkaar vandaan. Maar Gods hart vol van liefde zijnde tot de mens, die op de aarde was, kon Hij er niet over denken geheel van hem te scheiden en daarom, hoewel Hij voor een poosje de samenwoning met hem verbrak, zond Hij nochtans zijn Zoon om hem een nieuw huis te bouwen, waarin Hij weer bij de mens kon wonen, want (Eng. Overz. Spr. 8:31) "Hij verheugde Zich in de bewoonbare delen van de aarde, en Zijn vermakingen waren met der mensen kinderen." Dientengevolge komt Christus in de wereld, en legt het fondament van een nieuw huis, dat in Sion gegrond is, en Hijzelf is als het fondament van dat huis gelegd, een beproefde steen, een kostelijke hoeksteen, die wel vast gegrondvest is.’ En dit is een huis, niet krachtens verdienste van de werken, maar een huis van vrije goedertierenheid: (Psalm 89:3) "Want ik heb gezegd: Uw goedertierenheid zal eeuwiglijk gebouwd worden."

2e Ik merk op, dat in dit huis van de barmhartigheid, dat de Wijsheid voor verloren zondaren van Adams geslacht heeft gebouwd een toevlucht is; daarom wordt hier van de duiven gezegd, dat zij tot hun vensters vliegen. Ziet welke toevlucht hier voor een zondaar is; die door de wet, de rechtvaardigheid en de duivel achtervolgd wordt: (Jes. 32:2) "En die Man (namelijk de Mens Christus Jezus, de Man van Gods rechterhand, de Heere des huizes) zal zijn, als een verberging tegen de wind, en een schuilplaats tegen de vloed, als waterbeken in een dorre plaats, als de schaduw van een zware rotssteen in een dorstig land." O vrienden, door de openbaring van Christus in de Kerk, heeft de zaligheid een plaats in Sion gekregen, en Hij nodigt alle verschrikte duiven: "Wendt u naar Mij toe, wordt behouden; want Ik ben God, en niemand meer."

3e Ik merk op, dat er licht is in het huis. dat God voor Zijn duiven gebouwd heeft. Vensters in een huis dienen om licht in te laten. De Kerk, het huis Gods, is een helder, licht huis, waarom het een dal des gezichts genoemd wordt. Overal waar God een kerk sticht, zal het volk, dat in duisternis wandelt een groot licht zien, en degenen, die wonen in het land van de schaduw des doods, over dezelve zal een licht schijnen." Het licht van de Zon der gerechtigheid schijnt in de Kerk; het schijnt in de bediening van het Woord, en het schijnt in de openbaring van de Heilige Geest in de harten van de bewoners. Daarom worden allen, die in het huis wonen, "kinderen des lichts en des daags" genoemd.

4e De vensters van dit huis zijn open; want de duiven vliegen niet in de vensters van een huis, die gesloten zijn. O vrienden! God houdt de deuren en vensters van Zijn huis open voor allen die komen. Of een zondaar bij dag of bij nacht tot Christus komt, hij is altijd welkom: "Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen"

5e Zondaren hebben recht en aanspraak, tot de Zaligmaker en tot Zijn zaligheid te komen, die in de instellingen van het Evangelie wordt uitgedeeld, want hier staat

geschreven, dat zij komen gevlogen als duiven tot haar vensters. O vrienden, wij zeggen u dat Christus uw Christus is; evenals de engelen, toen zij Christus aan de herders predikten, tot hen zeiden: "U is een Zaligmaker geboren; Hij is niet ons, maar u geboren; Hij heeft niet onze, maar uw natuur aangenomen, daarom Hij komt u toe, opdat u in Hem gelove, Hem toepassen en Hem gebruiken zult. Daarom roept de kerk uit: (Jes. 4: 5) "Een kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven."

6e In Gods huis van barmhartigheid, of in de Kerk van Christus, is een verscheidenheid van inzettingen, waarin de gelovigen de toegang hebben tot de gemeenschap met Hem. Hier wordt niet in het enkelvoud gezegd, dat zij als duiven tot haar venster zullen vliegen, maar dat zij komen gevlogen als duiven tot haar vensters.

Ik zal u hier enkele van die vensters opnoemen, waardoor de gelovigen, die Gods duiven zijn, op de vleugelen van het geloof ingaan in de gemeenschap met de Heere. Deze vensters zijn van tweeërlei soort; of meer in de afzondering en in het verborgen, of meer openlijk en in het openbaar.
1. Er zijn dan sommige vensters van het huis, die meer geheim en verborgen zijn, waardoor de duiven, zelfs in de slechtste tijden, ingaan in de gemeenschap met de Heere wanneer de openbare deuren van het heiligdom, hetzij, door bederf, of door vervolging, voor haar gesloten zijn, zodat zij daar geen toegang tot Hem kunnen hebben.

(1) Daar is het verborgen venster van overdenking. Gods duiven zullen hierdoor in Zijn huis van barmhartigheid ingaan, en liefelijke gemeenschap met Hem hebben, wanneer niemand ter wereld er iets van weet. Wanneer David in de woestijn van Juda was gedreven, in een land, dor en mat, zonder water, ver van het heiligdom of de openbare instellingen, vliegt hij nochtans in dit afgezonderd venster en vindt daar een lieflijk onthaal voor zijn ziel: (Psalm 63:6-8) "Mijn ziel zou als met smeer en vettigheid verzadigd worden, en mijn mond zou roemen met vrolijk zingende lippen. Als ik Uwer gedenk op mijn legerstede, zo peins ik aan U in de nachtwaken. Want Gij zijt mij een Hulp geweest, en in de schaduw van Uw vleugelen zal ik vrolijk zingen."

(2) Er is het geheime venster van het verborgen gebed, hetzij dit een gelegenheids-, of een uitschietend, of een vastgesteld gebed is. De gelovige gaat menigmaal door dit venster in de gemeenschap met God in, zodat hij daar liefelijk mag weiden. De heiligen verlustigen zich zeer in dit venster. Niet zodra is Paulus bekeerd, of het wordt terstond van hem opgemerkt: Ziet, hij bidt. Wanneer David over Gods duiven spreekt, noemt hij ze "het geslacht van degenen, die het aangezicht van de God Jacobs zoeken" (Psalm 24:6). David zelf bezocht dikwijls dit venster van het verborgen gebed; zevenmaal ‘ s daags zwierf hij daarheen, God heeft lust de stem van Zijn duive, in het gebed te horen: (Hoogl. 2: 14) "Mijn duive, zijnde in de klove der steenrotsen, in het verborgen ener steile plaats, toon mij uw gedaante, doe mij uw stem horen; want uw stem is zoet en uw gedaante is liefelijk," Hij nodigt zijn duiven hem dikwijls aan dit venster te komen bezoeken, en Hij belooft haar daar te zullen onthalen: (Matth. 7:7) "Bidt en u zal gegeven worden; zoekt en gij zult vinden; klopt en u zal opengedaan worden."

(3) Er is het venster van lof, en dank, en psalmzingen, niet alleen in het openbaar en in samenstemming met anderen, maar ook in de eenzaamheid en in het verborgen: Ef. 5:19-20) "Sprekende onder elkaar met psalmen, en lofzangen, en geestelijke liedekens, zingende en psalmende de Heere in uw hart; dankende allen tijd over alle dingen, God en de Vader, in de naam van onze Heeren Jezus Christus." O dit venster van lof is een liefelijk venster voor de gelovige, voornamelijk wanneer hij de Heere ontmoet, en Hij daar mild met hem gehandeld heeft, in de verborgen of in de openbare instellingen. Dan zal hij met David zeggen: (Psalm 103:1-4) "Loof de Heere, mijn ziel, en al wat binnen in mij is Zijn heiligen Naam. Loof de Heere, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden. Die al uw ongerechtigheid vergeeft, die al uw krankheden geneest. Die uw leven verlost van het verderf; Die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden."

(4) Dan is er het afgezonderd venster van het lezen van de Schrift. Dit heeft Christus Zijn duiven en alle mensen aanbevolen: (Joh. 5:39) "Onderzoekt de Schriften, want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben, en die zijn het, die van Mij getuigen." De gelovige krijgt menige zoete maaltijd onder het lezen van Gods woord, hetzij hij alleen is, of in de huiselijke godsdienst. In deze instelling Gods ontving de Moorman, de kamerling, de Messias. Wanneer de Geest Gods het hart van de gelovige verlicht, door de een of andere waarheid, of lering, of geschiedenis uit het Woord, dan kan hij, in dat geval, zeggen, dat het Woord van God hem "begeerlijker is dan goud, ja dan veel fijn goud, en zoeter dan honing en honingzeem;" gelijk David (Psalm 19) uit zijn bevinding verklaart. Ook Jeremia getuigt (hoofdstuk 15:16): "Als Uw woorden gevonden zijn, zo heb ik ze opgegeten, en Uw woord is mij geweest tot vreugde en tot blijdschap mijns harten."

(5) Ook is er het afgezonderd venster van persoonlijke en huiselijke vast- en bededagen, waarover de Heere ook veel Zijn goedkeuring heeft betoond. Dit wordt door Christus, Zijn vrienden en volgelingen aanbevolen: (Matth. 5:17,18) "Maar gij, als gij vast, zalft uw hoofd en wast uw aangezicht. Opdat het van de mensen niet gezien worde als gij vast, maar van uw Vader, Die in het verborgen is; en uw Vader, Die in het verborgen ziet, zal het u in het openbaar vergelden."

(6) Dan is er nog het verborgen venster van christelijke gemeenschap ter beraadslaging, en voor gebed en onderlinge stichting. Daarover heeft de Heere dikwijls zijn goedkeuring gegeven, en de Schrift leert ons, dat Gods duiven dikwijls in donkere, bewolkte en boze dagen van algemene afwijking, op deze wijze samenkomen. (Mal. 3: 16) Wanneer de hoogmoedigen gelukzalig worden genoemd, en God beroven, en Zijn huis plunderen: "Alsdan spreken, die de Heere vrezen, een ieder tot zijn naaste: De Heere merkt er toch op, en hoort, en daar is een gedenkboek voor Zijn aangezicht geschreven, voor degenen, die de Heere vrezen en voor degenen die aan Zijn Naam gedenken." Zo hebben wij enige verborgen vensters gezien.

2. Sommige vensters van Gods huis zijn meer openlijk en in het openbaar, tot welke Gods duiven in grote troepen en gezelschappen plegen heen te vliegen, die soms de poorten van Sion, of de voorhoven van de grote Koning worden genoemd, waar Zijn onderdanen Hem voor het oog van de wereld een openbare schatting van aanbidding betalen.

(1) Daar is het brede en open venster van de prediking van het eeuwig Evangelie, dat berekend is op het samenvergaderen van de duiven tot Gods huis van barmhartigheid: "Gaat heen in de gehele wereld," zegt Christus, "predikt het Evangelie alle creaturen." apostelen, profeten, evangelisten, herders en leraars, zij worden allen aan het werk gezet om dit venster te openen, en zondaren te roepen en te nodigen daardoor tot Christus in te komen. Door deze instelling van de prediking van het Evangelie is het geluid van de stem van Christus tot het uiterste einde van de aarde doorgegaan. Wat zijn alle leraars anders dan de stem (van Christus) roepende in de woestijn van deze wereld, dat men de toekomende toorn zal ontvlieden door tot Hem de toevlucht te nemen: (Spr. 9:3-5) "De opperste Wijsheid heeft Haar dienstmaagden uitgezonden; Zij nodigt op de tinnen, van de hoogten der stad: Wie is slecht? Hij kere zich herwaarts; tot de verstandelozen zegt Hij: Komt, eet van Mijn brood, en drinkt van de wijn, die Ik gemengd heb." Vrienden, er is nu een aanmerkelijk gezelschap van zielen aan dit venster van de prediking van het Evangelie vergaderd. O, dat deze ganse menigte opsteeg als een wolk, en door het venster van een gepredikt Evangelie tot Christus vloog. Wij lezen van drieduizend zielen, die door één preek aan de gemeente werden toegevoegd. Christus heeft des Geestes overig, en als onder dit gezelschap het geluid van de Geest, als van een geweldige gedreven wind mocht worden gehoord, zou er een liefelijke vlucht van een wolk van zielen tot de gezegenden Middelaar zijn.

(2) Dan is er het openbare venster van de doop, die inleidende instelling, die onze inenting in Christus, en ons deelhebben aan de weldaden van het nieuwe verbond, en onze verbintenis om van de Heere te zijn, betekent en verzegelt. Vrienden, u bent allen door dit venster in Gods buitenhuis ingegaan. O, blijft daar niet staan, maar vliegt een weinig verder, namelijk in de audiëntiezaal. Het uitwendig zegel van Gods verbond geeft u recht, om het verbond, en Christus het Verbondshoofd, aan te grijpen. Tot u, die door dit venster in de zichtbare kerk bent gekomen, mag ik zeggen, wat Paulus van de Joden zei: (Rom. 9:4) "Welker is de aanneming tot kinderen, en de heerlijkheid, en de verbonden, en de wetgeving, en de dienst Gods, en de beloftenissen." Draagt daarom zorg, dat u uw weldadigheid niet verlaat; rust niet voordat u de doop des Geestes ontvangt, zowel als de doop met water, door welke "u zult verzegeld zijn tot de dag der verlossing."

(3) Ook is er het openbare venster van het sacrament van het Avondmaal des Heeren, waar een maaltijd bereid is voor de vrienden, de duiven van Christus. Dit is het venster waartoe wij hier zijn samengekomen, om dat te openen voor allen, die door het geloof tot Christus de toevlucht hebben genomen, die Hem of in het gelezen, of in het gepredikte woord, wordt voorgesteld en aangeboden. Daarom roepen wij al de duiven des Heeren toe: "Eet, vrienden, drinkt en wordt dronken, o liefste!" Hier, in deze instelling van het Avondmaal is waarlijk spijs, en waarlijk drank, namelijk het vlees en bloed van Immanuël, God met ons, al de zegeningen van het eeuwig verbond. De instelling van deze ordonnantie hebben wij in 1 Kor. 11:23 enz.

(4) Ik zou u kunnen spreken over het venster van het openbaar gebed, waarin de leraars de gezamenlijke gebeden van de gemeente, of van Gods volk, de Heere offeren, als zijnde Gods mond tot hen in het prediken, en hun mond tot God in het gebed.

(5) Alsmede over het venster van openbare lof en dank, wanneer al Gods duiven samenvergaderen om met één mond, en met één stem, en met overeenstemming, Hem de schatting van dankzegging te offeren, dat een zinnebeeld is van het werk van het triomferend gezelschap in de heerlijkheid, dat voortdurend de lof van de Verlosser uitgalmt in verheven halleluja's, zeggende met een grote stem: "Het Lam, dat geslacht is, is waardig te ontvangen, de kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, en dankzegging."

(6) En dan is er het venster van openbaar vasten en verootmoediging voor de Heere, wegens openbare zonden en persoonlijke gebreken en afwijkingen. Zo vinden wij Gods duiven gedurig bezig, in het bijzonder wanneer er zware tergingen in een gemeente zijn geweest, en tekenen van de toorn en het ongenoegen des Heeren zijn uitgegaan: (Joël 2:15-17) "Blaast de bazuin te Sion; heiligt een vasten, roept een verbodsdag uit. Verzamelt het volk, heiligt de gemeente, vergadert de oudsten, verzamelt de kinderkens, en die de borsten zuigen; de bruidegom ga uit zijn binnenkamer, en de bruid uit haar slaapkamer. Laat de priesters, des Heeren dienaars, wenen tussen het voorhuis en het altaar, en laat hen zeggen: Spaar Uw volk, o Heere, en geef Uw erfenis niet over tot een smaadheid."

Zo heb ik u zes verborgen en zes openbare vensters van het huis Gods aangewezen, waarheen Gods duiven gedurig op de vleugelen van het geloof moesten vliegen, om met Christus samen te komen.

IV. Ons *vierde* punt is, dat wij zullen aantonen, dat het een aangenaam en verbazend gezicht is, zondaren tot Christus te zien vliegen als een wolk, en als duiven tot haar vensters.
Ik zal u aantonen, 1e Dat het een aangenaam, en 2e dat het een verbazend gezicht is.

1e Het is een aangenaam gezicht; het is aangenaam voor God de Vader, de Zoon en de Heilige Geest; voor al de engelen en de verheerlijkte heiligen; want er is blijdschap in de hemel, wanneer een zondaar op aarde, door het geloof, tot Christus de toevlucht neemt. Het is aangenaam voor alle oprechte leraars, die in barensnood zijn totdat Christus een gestalte in zondaren krijgt; en het is aangenaam voor Gods ganse geslacht, Zijn ganse huis verblijdt zich, wanneer de verloren zoon thuis komt.
Ik zal u enkele dingen opnoemen, die maken, dat het een aangenaam gezicht is zondaren tot Christus te zien vliegen, als duiven tot hun vensters.

(1) Het kan niet anders dan aangenaam zijn, omdat het een vervulling is van Gods eeuwig voornemen van de genade en liefde; Hij heeft de Zijnen liefgehad met een eeuwige liefde; Hij had hen lief, toen Hij hen zag, vertreden zijnde in hun bloed. Moet dat niet een aangenaam gezicht zijn, te zien, dat de verkiezing Gods wordt uitgewerkt en plaatsgrijpt: te zien, dat Zijn eeuwige liefde zich openbaart in de Zijnen te trekken met goedertierenheid?
(2) Het moet aangenaam zijn, omdat juist daarom de ziel van Christus in arbeid was, dat zondaren tot Christus de toevlucht zouden nemen: (Jes. 53:11) "Om de arbeid van Zijn ziel zal Hij het zien, en verzadigd worden." Het is een verzadiging voor Christus de vrucht van Zijn smartelijke arbeid te zien, welke Hem deed zeggen:

"Mijn ziel is geheel bedroefd tot den dood toe." En wat Christus Zelf zo aangenaam is kan niet anders dan aangenaam zijn voor allen, die Hem liefhebben.

(3) Het is de dag van Zijn bruiloft; de dag van Zijn huwelijk en van Zijn kroning, en daarom moet het zeer aangenaam zijn voor de Bruid. en voor de vrienden van de Bruidegom: (Hoogl. 3: 11) "Gaat uit, en aanschouwt, gij dochteren Sions, de Koning Salomo, met de kroon waarmede hem zijn moeder kroonde op de dag van zijn bruiloft, en op de dag van de vreugde zijns harten.

(4) Omdat dan de gevangenen worden vrijgelaten: "De gevangenen des machtigen zullen hem ontnomen worden, en de vang des tirans zal ontkomen."

(5) Het is aangenaam, omdat de kop van de oude slang dan opnieuw vermorzeld wordt, en zijn werken meer en meer verbroken worden. "De sterke wordt dan gebonden, en zijn huis beroofd."

2e Ik zal u doen zien, dat de vlucht van de zondaar tot Christus niet alleen aangenaam, maar ook verrassend en verbazend is. Dit zal blijken, indien wij overwegen:

1. De staat en toestand, waarin de zondaar is, voordat hij tot Christus de toevlucht neemt. Hij is dood in zonde, geheel verstoken van enigerlei beginsel van geestelijk leven. Nu, is het niet verrassend, te zien, dat God wonderen doet aan de doden? Te zien dat een dode zondaar opstaat, en naar Christus binnen het voorhangsel de toevlucht neemt? De zondaar is veraf: en is dat niet verbazend, te zien, dat die mens, "die ver was, nabij geworden is door het bloed van Christus?" De zondaar is van nature vol van vijandschap tegen God en Christus, ja, hij is de vijandschap zelf; en is het niet verbazend, te zien, dat de vijandschap van het hart verbroken en de mens tot een staat van vrede en verzoening met God gebracht is?

2. De vlucht van de zondaar tot Christus is verbazend als men de krachtige tegenstand beschouwt, die daartegen van binnen oprijst. De onwetendheid van het verstand staat in de weg, want wij zijn "vervreemd van het leven Gods door de onwetendheid, die in ons is." Het is dan ook onmogelijk, dat de zondaar, zolang hij onder haar macht en heerschappij is, ooit de toevlucht tot Christus kan nemen omdat het geloof gegrond is op kennis, namelijk, "de verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus." De hardnekkigheid en verharding van het hart staan in de weg. De wil is onbuigzaam en zal voor niets buigen dan voor de almachtige kracht Gods. Is het dan niet verbazend, te zien, dat deze ijzeren zenuw gebogen en buigzaam gemaakt is door de roede van de sterkte van de Middelaar? De wettische neiging van het hart weerstaat de vlucht van de zondaar tot Christus. De mens is aan de wet als een verbond getrouwd, en de natuur kan er nooit over denken, dat er een andere weg van aanneming bij God is dan door doen of werken. Is het dan niet verbazend, de mens, die aan de wet en aan zijn eigen gerechtigheid getrouwd is, te horen uitroepen: "Ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou", door de gerechtigheid van Christus; en dat hij met Paulus uitroept: "Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus wil schade geacht. Ja gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid van de kennis van Christus Jezus, mijn Heere, om Wiens wil ik alle dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen, en in Hem gevonden worde, niet hebbende mijn rechtvaardigheid. die uit de wet is, maar die door het geloof van Christus is, namelijk de rechtvaardigheid, die uit God is, door het geloof." Nog eens, de schuld, die op het geweten van de zondaar ligt, staat zijn vlucht tot Christus in de weg. Wij zien, dat een schuldige Adam van de tegenwoordigheid Gods wegvlucht:

en het is de natuurlijke taal van een schuldige geweten, wanneer die ontwaakt is: "O, er is voor mij geen genade, geen hoop van aanneming." Nu is het niet verbazend, te zien, dat een zondaar, die onder een gevoel van schuld van God wegvluchtte, door Christus tot Hem de toevlucht neemt, uitroepende: "Vergeef mijn ongerechtigheid, want die is groot?" Ook de vleselijkheid van de genegenheden staat de vlucht van de zondaar in de weg. Hij liep de ijdelheid na, en riep uit: "Wie zal mij het goede doen zien:" wie zal mij rijkdommen en eer, in één woord, wie zal mij genoegens geven? Dit is de natuurlijke gang van de genegenheden, zij matten zich af in dingen, die geen nut kunnen doen; is het dan niet verbazend, te zien, dat een mens al die dingen de rug toekeert? en met Salomo zegt: "Alles is ijdelheid," en dat hij zoekt en zijn genegenheden zet op de dingen, die boven zijn, waar Christus is, zittende ter rechterhand Gods."

3. De vlucht van de zondaar tot Christus is verbazend, als wij overwegen hoe de satan zijn best doet, om de zondaar onder zijn macht te houden. Hij wordt de sterk gewapende genoemd, die zijn hof bewaart, hij heerst in de harten van de kinderen der ongehoorzaamheid, en leidt hen rond in de ketenen van hun begeerlijkheden. Is het dan niet verbazend, te zien, dat Christus in de dag van zijn heirkracht komt, en de roof van de sterk gewapende uitdeelt? En dat niet alleen, maar Hij wapent de arme gevangene van de duivel als een krijgsknecht onder Zijn Eigen banier, om die vijand te weerstaan en hem op de vlucht te drijven, en door het schild des geloofs de vurige pijlen van de vijand uit te blussen.

4. Het is verbazend, als wij de strikken beschouwen van een verstrikkende wereld. De duivel wordt de god van deze wereld genoemd, omdat de satan, sedert de zonde in de wereld gekomen is, zoveel macht heeft gekregen over de goede en kwade dingen van de wereld, dat die alle zijn werktuigen zijn, om de zielen van de mensen te verwoesten en hen in zijn dienst gevangen te houden. Vandaar dan ook, dat wij het merendeel van de wereld naar de duivel zijn pijpen zien dansen, en dat zij hun zielen verkopen voor een weinig voordeel, genot, rijkdom, eer, en dergelijke dingen. Die dingen zijn de duivel zijn lokaas, waarmee hij mannen en vrouwen verlokt, totdat hij ze in de hel gevoerd heeft, waar hij zeker is. dat hij ze tot in alle eeuwigheid vastheeft. Is het dan niet verbazend, te zien, dat een zondaar, die zijn gehele leven verlokt en verleid is door de dingen van de wereld, die allen achter zijn rug werpt en vertreedt, evenals die vrouw (Openb. 12:1) die de maan onder haar voeten had?
In één woord: Is het niet verbazend, te zien, dat de dorre beenderen levend worden, en met vlees en sterkte bekleed worden? Te zien, dat de Moorman gewassen en witter dan sneeuw wordt? Dat het zaad van de slang, dat het stof lekte, van de aarde naar de hemel vliegt?

V. Ons *vijfde* en laatste punt was de TOEPASSING.
Ons eerste gebruik zal zijn van gevolgtrekking, in de volgende bijzonderheden.
1e Uit hetgeen gezegd is kunnen wij de nuttigheid zien van de instellingen van het Evangelie, wanneer die in haar zuiverheid en kracht worden uitgedeeld. Die toch zijn juist de vensters van het huis der wijsheid, waardoor de ziel in de tegenwoordigheid van God ingaat en gemeenschap met Hem geniet. Hierom achtte David de instellingen van het Evangelie hoog, en verlangde hij er naar: (Psalm 84:1) "Hoe liefelijk zijn Uw woningen, o Heere der heirscharen!" (vers 10) "Één dag in Uw voorhoven is beter dan duizend elders."

2e Ziet hieruit hoe het komt, dat de heiligen, die gesmaakt hebben, dat de Heere genadig is, gedurig de instellingen van God waarnemen. Zij toch zijn Gods duiven, zoals zij dikwijls in het Hooglied worden genoemd; en is dat vreemd, dat de duiven tot hun vensters vergaderen en daarheen vliegen? Wel acht de wereld het vreemd, als zij ziet, dat sommigen een verre reis maken voor een sacrament, zodat zij hen dan ook toont omdat zij er zoveel moeite voor doen; maar laat een blinde wereld haar uiterste best doen, Gods duiven zullen niet zo bang gemaakt worden, dat zij van de vensters van Zijn huis wegblijven.

3e Ziet hieruit wat een aantrekkingskracht er in Christus is. Wanneer Hij Zijn genade, en liefde, en eer uitlaat, maakt Hij, dat de zondaars naar Hem toe komen gevlogen als een wolk, en als duiven tot de vensters van Zijn huis. "Wanneer Ik van de aarde zal verhoogd zijn," zegt Christus, zal Ik ze allen tot Mij trekken." O hoe liefelijk en overwinnend is Hij in Zijn trekken? Hij trekt met mensenzelen en met touwen van liefde. Wanneer men alles goed overweegt is het geen wonder, dat de volkeren samenvergaderen tot de Silo, en Hem gehoorzaam zijn.

4e Ziet hieruit wat het voornaamste werk van getrouwe evangeliedienaars is. Het is dit, dat zij de vensters van de instellingen van het Evangelie open zetten, en dat zij de eenvoudige duiven nodigen, die aan de vogelen van de lucht en aan de roofvogels zijn blootgesteld, herwaarts tot Christus in te komen, die een veilige schuilplaats is.

5e Ziet de dwaasheid van de zondaren, ja van de grote hoop van hen, die het Evangelie horen, die om de vensters van de instellingen van het Evangelie heen vliegen, doch niet in de vensters tot Christus zelf vliegen, om zich door een levendig geloof met Hem te verenigen. O hoe velen komen het Evangelie van Christus horen, die Hem niet aannemen! Hoe velen komen tot een avondmaalstafel zonder Christus Zelf te eten! O hoe groot is hun dwaasheid, die, wanneer de zaligheid hun zo nabij is, en zij zo dichtbij de zaligheid zijn, die nochtans door ongeloof missen.

6e Ziet de onzinnigheid en goddeloosheid van sommigen in onze dagen, die Gods duiven van hun vensters verjagen, en die maken, dat de Goddelijke instellingen verfoeid worden. Sommigen doen dit door de duiven ongezond voedsel van dwaling en heidense zedenleer toe te dienen of door de waarheid onbedreven toe te bereiden. Anderen verschrikken de duiven door hun onzedelijke en ontedere wandel, evenals de zonen van Eli. De gerechtshoven verjagen en verstrooien de duiven van hun vensters door hun haar rechtmatig bezit met geweld te ontnemen, waardoor zij zowel de deuren als de vensters van het heiligdom sluiten, en dan varen zij uit tegen de arme duiven, dat zij hun gewone vensters niet bezoeken. God ziet wel hoe Zijn duiven, Zijn kleinen, in deze tijd geleid worden, en Hij weet hoe Hij voor Zijn duiven zal zorgen, en met hen zal afrekenen, die ze verschrikken en verstrooien. Hij zal te Zijner tijd en in Zijn weg deze vossen en gieren grijpen, die de mensen en de gerechtshoven laten ontglippen. De dag van de wrake is in Zijn hart en het jaar van Zijn verlosten zal komen (Jes. 63:4).

7e Ziet het nut beide van de wet en het Evangelie, en hoe zij op een liefelijke wijze bevorderlijk zijn voor de zaligheid van de ziel. Door het geraas, en de donder, en de verschrikkingen van de wet worden Gods duiven wakker gemaakt en vliegen zij weg

van de toekomende toorn; en als dit geschied is, opent het Evangelie de vensters, en ontsluit de deur van toegang tot Christus, roepende: "Keert gijlieden weder tot de sterkte, gij gebondenen, die daar hoopt" (Zach. 9:12). Wanneer Christus in het Evangelie ontdekt is, wordt de wet een tuchtmeester om zondaars tot Christus te brengen, opdat "zij uit het geloof zouden gerechtvaardigd worden" (Gal. 3:24) "en dat van alle dingen, waarvan zij niet konden gerechtvaardigd worden door de wet van Mozes" (Hand. 13:39).

Een *tweede* gebruik zal zijn tot *beproeving*.
Bent u tot Christus gevloden als duiven tot hun vensters? Velen vliegen tot Christus in een weg van belijdenis, doch indien uw ziel ooit waarlijk tot Hem gevloden is op de vleugelen van het geloof en van de liefde, dan kunt u dat aan deze en dergelijke dingen weten.
1e Heeft ooit de donder van de berg Sinaï u doen ontstellen, en u uit uw natuurlijke zekerheid opgeschrikt, en u in ontsteltenis gebracht evenals een troep duiven op het gezicht van een geweer? Zodat u verslagen werd, en niet wist wat te doen, of waarheen te vlieden om hulp, evenals zij van wie wij lezen in Hand. 2: 37, die uitriepen, "Wat zullen wij doen, mannen broeders?" en de stokbewaarder (Hand. 16:27), en Paulus bij zijn bekering.

2e Hebt u, wanneer u in uw gedachten heen en weer zwierf om een plaats van rust, een ontdekking gekregen van de Ark Christus, en bent u toen naar de Ark toe gevlogen? Heeft onze grote Noach de vensters van de Ark geopend en u bij Zich in genomen, zodat Hij u een verberging werd?

3e Indien dit het geval is, dan hebt u bij uw ingang in de Ark mogen zingen: (Psalm 116:7) "Mijn ziel, keer weder tot uw rust, want de Heere heeft aan u wel gedaan", of, (Psalm 103:4) "Die uw leven verlost van het verderf; die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden. Loof de Heere, mijn ziel, en al wat binnen in mij is Zijn heiligen Naam."

4e Indien dit zo is, dan hebt u, toen u tot Christus de toevlucht hebt genomen, alle uw afgoden achtergelaten, en met Efraïm uitgeroepen: "Wat heb ik meer met de afgoden te doen?" Die dingen, die u gewin achtte zullen in uw ogen verlies zijn. Wat de zonden betreft, u zult er op bedacht zijn, zelfs uw liefste zonden, uw rechterogen en rechterhanden af te houwen en uit te trekken. Wat de wereld betreft, waarmee u zo ingenomen was, zult u uitroepen: Weg met haar! Zij is niets dan een hoop "ijdelheid, al ijdelheid en kwelling des geestes." Wat de wet aangaat, u zult aan haar als een man gestorven zijn: "Ik ben door de wet der wet gestorven." Wat uw werken van de rechtvaardigheid aangaat, waarin u roemde", u zult die schade en drek, vuile vodden, rekenen. Wat de wijsheid van het vlees betreft, u zult die enkel dwaasheid en krankzinnigheid achten te zijn. Wat uw sterkte betreft, u zult zien, dat die zwakheid is: "Ik ben van mijzelf niet bekwaam, als uit mijzelf, maar mijn bekwaamheid is uit God." En wat uw volheid aangaat, u hebt bevonden, dat die niets is dan ledigheid, en u hebt gezien, dat u, in plaats van rijk en verrijkt te zijn, ellendig, en jammerlijk, en arm, en blind, en naakt bent.

5e Als u waarlijk tot Christus bent gevloden als duiven tot hun vensters, dan hebt u enige dingen in Hem gevonden, die u nergens elders kon vinden.

(1) U hebt dan het leven van uw ziel in Hem gevonden: "Ons leven is met Christus verborgen in God. Die de Zoon heeft die heeft het leven."

(2) U hebt dan in Hem rust gevonden voor uw ziel. Gij trachtte deze, en het voorgaande, in toevluchten der leugens te vinden, maar u werd in uw verwachting voorgoed teleurgesteld; doch nu, nu hebt u die gevonden naar Zijn belofte: "Komt herwaarts tot Mij, allen, die vermoeid en belast bent, en Ik zal u rust geven." O heerlijke rust!

(3) U hebt dan gezondheid van de ziel in Hem gevonden; evenals die vrouw, die twaalf jaren de vloed des bloeds gehad had, die al haar leeftocht aan medicijnmeesters ten koste gelegd had, en van niemand had kunnen genezen worden, tot Hem komende en de zoom van Zijn kleed aanrakende, terstond genezen werd van haar kwaal. Kunt u ook niet eveneens zeggen, dat u, op uw komen tot Christus, ervaren hebt, dat Zijn aangezicht uw gezondheid was; dat er onder Zijn vleugelen genezing is (Mal. 4:2), Die al uw krankheden geneest (Psalm 103:3).

(4) U hebt in Hem voedsel voor uw ziel gevonden: Zijn vlees is waarlijk spijs, en Zijn bloed is waarlijk drank. "Smaakt en ziet, dat de Heere goed is."

(5) U hebt dan in Hem een kleed gevonden om uw naakte ziel te dekken. Evenals onze eerste ouders hebt u beproefd uw naaktheid met vijgenbladeren te dekken, doch die hebt u nu weggeworpen en u hebt het vel van het woord genomen, dat God verschaft heeft om u daarmede te dekken, en dus bekleed zijnde met de gerechtigheid van Christus. kon u dat lied zingen: (Jes. 61:10) "Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils, de mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan."

(6) U hebt dan in Hem rijkdommen, onnaspeurlijke rijkdommen, gevonden, die in het graf niet verrotten; goud, beter dan het goud van Ofir, om u tot in alle eeuwigheid te versieren.

(7) In één woord, dan hebt u in Hem uw God gevonden, Die u in de eerste Adam verloren hebt; want God is in Christus en u hebt Hem als uw God gevonden. Nu mag u zeggen: "Deze is mijn God, daarom zal ik Hem een liefelijke woning maken, namelijk de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, dies zal ik Hem verheffen. Die God is ons een God van volkomen zaligheid."

Het *derde* gebruik zal zijn tot *vertroosting* van Gods duiven in deze donkere en boze dag, waarin hun gewone vensters, waarin zij plachten samen te stromen, naar het schijnt gesloten zullen worden door een stel mensen en gerechtshoven, die hen moesten opendoen, en die Gods duiven moesten vergaderen, in plaats van ze te verstrooien.

Ik zal u de volgende dingen voorstellen tot vertroosting in een boze tijd, zoals wij nu beleven.

1. Weet tot uw bemoediging, dat, wanneer de vensters van de openbare instellingen, door vervolging, geweld, of verval, gesloten zijn, of wanneer u daarvan afgeschrikt bent door gieren en roofvogels, die in het huis zijn binnengedrongen, God u nochtans in gemeenschap met Hem kan toelaten door de afzonderlijke en verborgen vensters, die ik in het leerstellig gedeelte vermeld heb. Al worden Gods duiven buiten de kerken gesloten, zij zullen toch niet worden buitengesloten van op de een of andere wijze gemeenschap met Hem te hebben, neen, Hij zal de bedroefden om der bijeenkomsten wil verzamelen.

2. God hoort het kirren van Zijn duiven, ook wanneer zij "in de kloven der steenrotsen, in het verborgen ener steile plaats" gedreven zijn (Hoogl. 2:14).
3. Gods oog is op Zijn duiven, en Hij telt hun omzwerven. "De ogen des Heeren zijn op de rechtvaardigen, en Zij trekken het ganse land door."
4. Zijn hart en Zijn genegenheid is op Zijn duiven gevestigd, tot verrukking toe: (Hoogl. 4:9) "Gij hebt Mij het hart genomen, mijn zuster, o Bruid; gij hebt Mij het hart genomen, met een van uw ogen, met een keten van uw hals." Deze genegenheid is onveranderlijk, want hij rust in Zijn liefde.
5. De armen van Zijn macht en voorzienigheid zijn rondom Zijn duiven. "Hij zal u dekken met Zijn vlerken, en onder Zijn vleugelen zult gij betrouwen. Hij zal u verbergen in het verborgene van Zijn tent, wanneer er aan uw zijde duizend vallen, en tien duizend aan uw rechterhand. "Gaat heen, Mijn volk, gaat in uw binnenste kamers, en sluit uw deuren naar u toe; verbergt u als een klein ogenblik, totdat de gramschap overga."
6. Het zal niet lang meer duren en uw ziel zal uit deze wereld wegvliegen naar het land van de rust, het huis daar vele woningen zijn waar u eeuwig zult rusten.

Het *vierde* gebruik zal zijn tot *verschrikking* van allen, die in deze tijd Gods duiven kwaad doen.
Sommigen verschrikken hen en maken hen bevreesd, sommigen verstrooien hen, sommigen beroven hen van hun evangelierechten en voorrechten, sommigen belasteren hun goede naam, sommigen drijven hen uit hun woningen, omdat zij zich niet aan de roofvogels kunnen toevertrouwen. Indien er zodanigen onder mijn gehoor zijn, om bij deze gelegenheid onze vrijheid te verspieden, dan zal ik alleen dit zeggen:
(1) "De Heere ijvert over Zijn duiven met een grote ijver' (Zach. 1:14).
(2) Hij is met een zeer grote toorn vertoornd tegen u wegens het onrecht hun aangedaan in hun verdrukking te verzwaren (Zach. 1:15).
(3) God is bezig een drinkbeker voor u te bereiden, om u die te drinken te geven, en het zal een bittere zijn (Psalm 75:9) "Want in de hand des Heeren is een beker, en de wijn is beroerd, vol van mengeling, en Hij schenkt daaruit. Hij zal verdrukking vergelden degenen, die Zijn duiven verdrukken." Gods duiven. die nu kirren en treuren, zullen zingen wanneer u zult treuren; zij zullen in de hemel zingen, wanneer u onder de duivels zult weeklagen en huilen.

Het *vijfde* gebruik zal zijn tot *vermaning*. 1e Tot allen in het algemeen. 2e Tot Gods duiven in het bijzonder.
1e Een woord van vermaning om zondaren te overreden uit de aarde op te rijzen als een wolk, en als duiven tot Christus te vliegen. O, dat u allen, die hier voor mij zit, uw vleugelen wilde uitslaan en opvliegen, om niet te rusten, voordat u de toevlucht hebt genomen tot deze hoop, die u in dit Evangelie wordt voorgesteld! Laat mij, om u allen, zo mogelijk, aan het vliegen te krijgen, in een redelijke weg met u handelen.

(1) God gebiedt u tot Christus de toevlucht te nemen: "Dit is Zijn gebod, dat wij geloven in de naam Zijns Zoons Jezus Christus."
(2) Hij nodigt u tot Zijn Christus de toevlucht te nemen; "Ziet Mijn Knecht, Die Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene in Dewelke Mijn ziel een welbehagen heeft. Ik heb Mijn Geest op Hem gegeven, Hij zal het recht den heidenen voortbrengen."

(3) Hij bidt en smeekt u tot Hem te vluchten: "Wij bidden u van Christus wege, alsof God door ons bade, laat u met God verzoenen."
(4) Hij vermaant u vriendelijk, vanwege uw afkeringen, tot Hem de toevlucht te nemen: "O Mijn volk, wat heb Ik u gedaan! En waarmee heb Ik u vermoeid? Betuigt tegen Mij."
(5) Hij verzekert u door Zijn belofte, dat u welkom zult zijn: "Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen." Door Zijn eed: "Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE! Zo Ik lust heb in de dood des goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg, en leeft."
(6) Alle dingen in Zijn huis zijn gereed om u te ontvangen: "Alle dingen zijn gereed; komt tot de bruiloft."
(7) Vliegt, de vensters zijn open, het hart van Christus staat open. Zijn armen zijn geopend en uitgestrekt. Zijn verbond is voor u geopend om het aan te grijpen.
(8) Overweegt wat achter u is:
   a. De duivel, als een briesende leeuw, zoekende u te verslinden.
   b. De vloek van de verbroken wet achtervolgt u.
   c. De toorn Gods is achter u. O! Wie kent de sterkte Zijns toorns?

(9) Als u niet van de zonde weg vliegt bent u nergens veilig, noch in de hemel, noch op de aarde. "Want er is ook onder de hemel geen andere Naam, die onder de mensen gegeven is, door welke wij moeten zalig worden. Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen? Als iemand de wet van Mozes heeft te niet gedaan, die sterft zonder barmhartigheid onder twee of drie getuigen. Hoeveel zwaarder straf meent u zal hij waardig geacht worden, die de Zoon van God vertreden heeft, en het bloed des Testaments onrein geacht heeft. daardoor hij geheiligd was, en de Geest der genade smaadheid heeft aangedaan."
(10) De tijd van vliegen zal binnen een weinig tijd voorbij zijn. Er is geen ontvluchten uit de hel; daar zal niemand tot u komen, om u toe roepen: "Keert gijlieden weder tot de sterkte, gij gebondenen. Hij Die leeft in alle eeuwigheid, heeft Zijn hand opgeheven naar de hemel, en gezworen, dat daar geen tijd meer zal zijn. "Daarom, heden indien gij Zijn stem hoort, verhard uw harten niet."
(11) Vliegt, of anders zult u uw ziel voor eeuwig verliezen: "Die gelooft zal niet verdoemd worden. Want wat baat het een mens, zo hij de gehele wereld gewint, en lijdt schade aan zijn ziel? Of wat zal een mens geven tot lossing van zijn ziel?"

Tegenwerping. 1. *U beveelt ons te vliegen, doch waartoe dient dat, want u zegt ons, dat wij dood zijn in zonden?*
Antwoord.
Het is de eer van de soevereine genade, dat zij wonderen doet aan de doden. Ziet, wat Hij aan de dorre beenderen deed: (Ezech. 37:3, enz.) "Zullen deze beenderen levend worden?" Ja, als de Geest des Heeren daarin blaast. God heeft geboden: Profeteer over de dorre beenderen, en roep tot de doden, dat zij opstaan en vliegen; en daarom moeten wij dat doen. Indien God mij wilde gebieden, dat ik tot de bergen zou zeggen: Wordt opgeheven; en tot de rotsen, en bomen, en grashopen: Verhef u en leef; ik zou het doen, en ik zou geloven, dat God het zou doen geschieden.

Tegenwerping 2. *Gij gebiedt mij te vliegen, doch helaas! Ik heb geen vleugels om te vliegen. "Och! Dat mij iemand vleugelen als ener duive gave, ik zou heen vliegen."*

Antwoord.
Als er een wil is om te vliegen, en een hartelijke begeerte daartoe, dan hebt u vleugelen gekregen; en als u ook dat mist, bid dan om vleugelen van Hem, Die u gebiedt te vliegen, want Hij geeft de moeden kracht, en die de Heere verwachten zullen opvaren met vleugelen, gelijk de arenden.

Tegenwerping. 3.Ik *heb een last van zonden op mijn rug, ik kan niet opstijgen.*
Antwoord.
"Werp uw zorg op de Heere," en als u niet kunt vliegen, rust dan met uw last op Hem; want het geloof is zowel een rusten, als een vliegen.

Tegenwerping. 4. *Christus is zo ver weg, dat ik Hem niet kan bereiken.*
Antwoord.
Zeg dat niet, want Hij is nabij u. (Rom. 10:8) "Nabij u is het woord, in uw mond en in uw hart. Dit is het woord des geloofs, hetwelk wij prediken."

Tegenwerping. 5. *Wanneer ik tracht te vliegen, trekken de duivel, en de wereld, en mijn hart mij weer terug in het slijk, en ik ben nog even ver als tevoren.*
Antwoord.
Van dat ogenblik af, dat u tot Christus tracht te vliegen, zullen de duivel, de wereld en de verdorvenheid op u aanvallen, om u te verontrusten. Maar hoewel zij u menige slechte dienst mogen bewijzen, nochtans zullen zij u nooit uit Christus trekken, als u eens de toevlucht tot Hem hebt genomen. Christus zegt: "Niemand zal dezelven uit Mijn hand rukken; Mijn Vader, Die ze Mij gegeven heeft, is meerder dan allen, en niemand kan ze rukken uit de hand Mijns Vaders." De vijand heeft al menige ruk aan Christus' duiven gedaan, doch zij zullen ze Hem nooit ontrukken.

Vraag. U zegt mij, dat ik als een duif in Christus en tot Zijn vensters moet vliegen. Maar wilt u mij daaromtrent ook enige raad geven?
Antwoord.
(1) Beschouw veel de heiligheid van de wet en van de Wetgever, want de wet is een tuchtmeester om ons tot Christus te brengen.
(2) Ga veel het gevaar na waarin u verkeert, zolang u buiten Christus bent, want u bent reeds veroordeeld.
(3) Bestudeer naarstig het Evangelie, Christus in Zijn Persoon, natuur en ambten; de vrijheid van het verbond, en de volheid en de gepastheid van het middel, dat het Evangelie bekend maakt.
(4) Weest overreed van de gewilligheid van de Heere om u tot Zich in te nemen, aan Zijn vensters; Zijn ingewanden rommelen van barmhartigheid over zondaren.
(5) Roep om het blazen van de wind van de Geest, opdat u daardoor aan het vliegen mag geraken, want Hij getuigt van Christus, en verenigt de zondaar met Hem. Doe wat u kunt om tot Christus te komen door het venster van het gebed en van het geloof in het bidden; worstel, roep, zoek en klop, want dezulken zal opengedaan worden.

2e De tweede soort tot wie ik iets zal zeggen zijn de gelovigen, die als een wolk en als duiven tot Christus' vensters gevlogen zijn.

1. Dankt de Heere, Die u raad gegeven heeft, en Die verhoed heeft, dat u in uw natuurstaat stil bent blijven zitten, binnen het baken van Zijn toorn, maar u door de verschrikkingen van Zijn wet heeft opgejaagd en u zelf aan Zijn vensters tot Zich heeft genomen. Zingt Zijn lof, zeggende: "Loof de Heere, mijn ziel, Hij heeft mij uit een ruisende kuil, uit modderig slijk opgehaald.'

2. Bent u tot Christus gevloden? Blijft in Hem als in een herberg en woning; evenals de doodslager in de vrijstad moest blijven, nadat hij daarheen gevloden was, en er niet mocht uitgaan zolang de Hogepriester leefde. Uw Hogepriester sterft nooit, en daarom moet u nooit, buiten uw evangelietoevlucht gevonden worden.

3. Bezoekt gedurig de vensters van Zijn instellingen, zowel de meer verborgen en afgezonderde vensters van gebed en overpeinzing; lezen; vasten; christelijke bijeenkomst; als die welke meer statig en openbaar zijn, zoals Woord en sacrament, wanneer u die kunt bijwonen. Daar voedert Christus Zijn duiven en onderhoudt Hij Zich met hen, en wanneer de openbare vensters gesloten of besmet zijn, of door vossen en roofvogels bezocht worden die de duiven verschrikken, verstrooien of verscheuren, begeeft u dan des te geduriger naar de meer afgezonderde of verborgen vensters.

4. Bent u naar Christus gevlogen als duiven tot hun vensters, en hebt u in Hem rust gevonden, ziet dan nooit om naar uw oude huizen en verblijven, uw toevluchten der leugens, noch ziet naar de algemene genade. Ziet nooit op een lege belijdenis; hebt nooit weer te doen met de werken van de wet; zegt die allen voorgoed vaarwel.

5. Wanneer u, evenals de duif, iets komt oppikken, dat voor u op aarde nodig is, zit dan niet stil op de aarde, maar spoedt u weer tot uw vensters, en verheft u omhoog naar Christus. "Zoekt de dingen, die boven zijn, daar Christus is zittende aan de rechterhand Gods. Bedenkt de dingen, die boven zijn, niet die op de aarde zijn."

6. Nodigt anderen tot uw vensters waar u onthaald bent, en doet wat u kunt, om Christus en Zijn weg, en Woord en instellingen bij hen aan te bevelen. David zegt: "Smaakt en ziet, dat de Heere goed is."

7. Wanneer de Heere u van tussen de stenen en potten heeft weggenomen, en u gemaakt heeft als vleugelen ener duif, overdekt met zilver en géluwen goud van Zijn Geest en gerechtigheid; O, bevlekt dan uw vederen niet, bezoedelt en bevuilt uw belijdenis niet met het vuil van de zonde. Gaat niet met de lieden van de wereld in de modder liggen: "Wordt deze wereld niet gelijkvormig, maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds. Laat uw licht alzo schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken mogen zien, en uw Vader, Die in de hemelen is, verheerlijken."

8. Laten Gods duiven het zuivere en stromende water van het heiligdom drinken; ik bedoel, houdt u bij het zuivere Woord, de dienst en de ingestelde ordonnantiën, de rivier van de goddelijke waarheid, de evangelieleer en dienst, die in de instellingen van het Evangelie worden uitgedeeld. Helaas! Er zijn vele hoeken van het land, waar de beekskens van deze rivier de stad Gods, in deze tijd, niet verblijden. De wateren zijn vuil gemaakt door de voeten van een stel huurlingen, indringers, bedorven en slappe leraars, die zich bij hen hebben ingedrongen; mensen, die onbedreven zijn in de wet,

mensen, die de oprechte Geest van Christus missen, en daarom onbekwaam zijn Gods duiven te voederen. Laten Gods duiven zich hoeden voor hen, die de wateren van het heiligdom bemodderen, die de leer, tucht, dienst en regering van de Kerk bederven, welke wij in deze landen gezworen hebben in hun zuiverheid te zullen handhaven en bewaren.

Ik eindig met de woorden van de apostel: (Filip. 3:1-3) "Voorts, mijn broeders, verblijdt u in de Heere. Wacht u (Eng. Overz.) voor de honden, wacht u voor de kwade arbeiders, wacht u voor de versnijding. Want wij zijn de besnijding, wij, die God in de Geest dienen, en in Christus Jezus roemen, en niet in het vlees betrouwen." Amen.

2. De soevereiniteit van Sions Koning (1e preek)

Psalm 2:6 ***"Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over Sion, de berg Mijner heiligheid."***

In de drie eerste verzen van deze Psalm, hebben wij een verslag van de krachtige tegenstand tegen het koninkrijk en de regering van de Messias. Men zou menen, dat, wanneer Hij in de wereld kwam, alle knie zich voor Hem zou buigen, uitroepende: "Hosanna de Zone Davids;" en dat alle scepters van de aarde aan Zijn voeten zouden worden neergelegd; doch nooit was er een regering, die zoveel tegenstand ondervond. Hier toch staat geschreven,

(1.) dat hel en aarde alarm maken, wanneer Hij op het toneel verschijnt: "De heidenen woeden en de volken bedenken ijdelheid. De koningen der aarde stellen zich op, en de vorsten beraadslagen samen, tegen de Heere, en tegen Zijn Gezalfde."

(2.) De tegenstand wordt hier beschreven; die is wrevelig en boosaardig: want met verontwaardiging tegen Hem vervuld zijnde, *woeden* zij, en knersen zij de tanden tegen Hem. Hij is wel overwogen: zij *beraadslagen*. Hij is vast besloten: "zij stellen zich op tegen de Heere;" zij stellen hun aangezichten als een keisteen, en hun voorhoofd is koper. Het is een gezamenlijke tegenstand: zij beraadslagen *tezamen*.

(3.) Wat zij ten doel hebben met deze tegenstand tegen Christus: zij zijn zonen Belials, die het juk niet kunnen verdragen, zij "verscheuren Zijn banden en werpen Zijn touwen van zich," zij werpen Zijn geboden, Zijn wetten, weg; zij zijn vast besloten door te breken. Ziet, hoe al die plannen met het grootste gemak verijdeld worden: "Die in de hemel woont, zal lachen; de Heere zal ze bespotten. Dan zal Hij tot hen spreken in Zijn toorn, en in Zijn grimmigheid zal Hij ze verschrikken."

(4.) Let op de vastheid van het koninkrijk van Christus, niettegenstaande al deze pogingen van de hel, in de woorden van onze tekst: *"Ik toch heb mijn Koning gezalfd over Sion, de berg Mijner heiligheid."*

Wij zullen hier letten op:

1. Het koninklijk ambt en het kenmerk van onze heerlijke Verlosser: Hij is een Koning; deze Naam heeft Hij "op Zijn kleed en op Zijn dij geschreven: Koning der koningen, en Heere der heren" (Openb. 19:16).
2. Het gezag waarbij Hij regeert: Hij is Mijn Koning zegt God, de Vader, Ik heb hem van eeuwigheid gezalfd. "Want ook de Vader oordeelt niemand, maar heeft al het oordeel de Zoon gegeven." De wereld erkent Zijn gezag niet, maar Ik erken het; Ik heb Hem gezalfd, Ik heb Hem de gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen."

3. Zijn bijzonder koninkrijk waarover Hij regeert: het is over de berg Mijner heiligheid, een verheven type van de Evangeliekerk. De tempel was op de berg Sion gebouwd, en daarom wordt die een heilige berg genoemd. Christus heeft Zijn troon in Zijn gemeente; het is Zijn hoofdkwartier, de plaats van Zijn bijzondere residentie; "want de Heere heeft Sion verkoren, Hij heeft het begeerd tot Zijn woonplaats, zeggende: "Dit is Mijn rust tot in eeuwigheid, want Ik heb ze begeerd." "Want uit Sion zal de wet uitgaan, en des Heeren woord uit Jeruzalem. Daar zijn de tronen des gerichts gezet, de stoelen den huize Davids."
4. Merkt op de vastheid van het voornemen van God ten opzichte van deze zaak: "Ik toch heb Mijn Koning gezalfd"; dat is: Welke samenzweringen ook de hel en de aarde tegen Hem maken, Hij regeert krachtens het raadsbesluit van Zijn Vader.

MERKT OP, *dat Christus Koning over Sion is, de enige Heerser over Zijn gemeente, door Zijns Vaders aanstelling en raadsbesluit. "Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over Sion, de berg Mijner heiligheid."*

In het verhandelen van deze leer zal ik met Gods bijstand een weinig trachten te spreken over:

I. Deze soevereine Vorst.
II. Het koninkrijk, dat Hij regeert.
III. Waarom God de Vader hem als Koning over Sion heeft gezalfd en verordineerd.
IV. En tenslotte een toepassing maken.

I. Wat het eerste punt betreft, zal ik trachten:

1. Te bewijzen, dat Christus een Vorst is met koninklijk gezag.
2. Enige van Zijn voortreffelijke hoedanigheden en eigenschappen aanwijzen, om Hem bij allen aan te prijzen

Zijn soevereiniteit en Zijn koninklijk gezag blijkt:

1. Uit de profetieën van de Schrift: (Gen. 49:10) "De scepter zal van Juda niet wijken, noch de wetgever van tussen Zijn voeten; totdat Silo komt, en Dezelve zullen de volkeren gehoorzaam zijn." (Luk. 1:32,33) "God de Heere zal Hem de troon Zijns vaders Davids geven. En Hij zal over het huis Jacobs Koning zijn in der eeuwigheid, en Zijns koninkrijks zal geen einde zijn." (Micha 5:2) "Hij zal een Heerser zijn in Israël Wiens uitgangen zijn van ouds, van de dagen der eeuwigheid."

2. Uit de typen of voorbeelden van Hem in de Schrift. David, Salomo, en anderen van de koningen van Juda, die werkzaam waren in het bouwen en herstellen van de tempel en Zijn dienst, beeldden Hem allen af in Zijn koninklijk ambt; en hoewel het koninklijk geslacht van David op aarde niet meer bestaat, nochtans duurt het in Hem in de hemel eeuwig voort.

3. Uit de titels welke Hem in de Schrift worden gegeven: (Dan. 9:25) "Messias, de Vorst": (Jes. 9:5) "Vredevorst;" "De Overste der koningen der aarde;" "Koning der koningen, en Heere der heren."

4. Uit het overeenstemmend getuigenis van vijanden en vreemdelingen. Wanneer de Wijzen uit het oosten naar Hem onderzoeken, vragen zij: "Waar is de geboren Koning der Joden?" Het ging niet buiten de hand en de voorzienigheid Gods om, dat Pilatus, tot

ergernis van de Joden, voor wie hij, tegen zijn licht en geweten in, aangenaam geweest was met het bloed van Christus, bestuurd werd, dat opschrift, in het Hebreeuws, Grieks en Latijns op het kruis te zetten: "JEZUS DE NAZARENER, DE KONING DER JODEN." Bileam sprak van Hem: (Num. 24:17) "Daar zal een scepter uit Israël opkomen, Die zal de palen van de Moabieten verslaan en zal al de kinderen Seths verstoren."

5. Uit de kentekenen van soevereiniteit welke Hem overal worden toegeschreven. Wij lezen in de Schrift,
1e Van Zijn plechtige bekleding met de regering, en van Zijn troonsbestijging toen Hij opvoer in de hoogte. Ziet de plechtigheid van Zijn bevestiging, waarvan geschreven staat: (Psalm 47:6) "God vaart op met gejuich: de Heere met geklank der bazuin."
2e Wij lezen van Zijn troon: (Psalm 45:7) "Uw troon, o God, is eeuwiglijk en altoos;" en Zijn troon (Jes. 6:1) is "een hoge en verheven troon;" dezelfde troon waarop Zijn Vader zit: (Openb. 3:21)" Die overwint, Ik zal hem geven te zitten in Mijn troon, gelijk als Ik overwonnen heb, en ben gezeten met Mijn Vader in Zijn troon."
3e Wij lezen van Zijn kroning, en dat beide door Zijn Vader en door de Kerk. die Zijn moeder wordt genoemd. Wij lezen, dat Zijn Vader Hem met heerlijkheid gekroond heeft: (Hebr. 2:7) "Gij hebt Hem een weinig minder gemaakt dan de engelen; met heerlijkheid en eer hebt Gij Hem gekroond, en Gij hebt Hem gesteld over de werken Uwer handen." Wij lezen van Zijn kroning door de Kerk, Zijn moeder: (Hoogl. 3:11) "Gaat uit, en aanschouwt, gij dochteren Sions, de Koning Salomo, met de kroon, waarmee Hem Zijn moeder kroonde op de dag Zijner bruiloft, en op de dag van de vreugde Zijns harten."
4e Wij lezen van Zijn koninklijke scepter, de roede van Zijn sterkte, die ook een ijzeren roede is, om Zijn onderdanen te regeren en Zijn vijanden in stukken te slaan.
5e Wij lezen van de wetten, die op Zijn gezag uit Sion, en voor Sion, zijn uitgegaan voor de regering van Zijn onderdanen. Hij was het, Die de wet van de geboden van de berg Sinaï deed uitgaan, en Hij is het, Die de wet van het geloof van de berg Sion doet uitgaan: (Jes. 2:3) "Want uit Sion zal de wet uitgaan, en des Heeren woord uit Jeruzalem."
6e Wij lezen van hoven, zowel voor de dienst van God als voor de tucht, die in Zijn Naam worden gehouden. Sprekende van Sion of de gemeente, staat er geschreven: "Daar zijn de stoelen des gerichts gezet, de stoelen des huizes Davids." In de Kerk zijn hoven voor de dienst, waar Zijn onderdanen hun opwachting bij Hem maken. zowel om naar Zijn stem in Zijn Woord te horen als om Hem de verschuldigde schatting van eredienst en aanbidding te betalen. Wij zien ook (Hand. 15) dat er, als hof van recht of regering, een synode in Zijn Naam vergaderde; en overal weer twee of drie van Zijn ambtsdragers in Zijn Naam samenkomen, om de sleutelen van leer of tucht te gebruiken, belooft Hij in het midden te zullen zijn.
7e Wij lezen van de opzieners van Zijn koninkrijk, zoals apostelen, profeten, evangelisten, herders en leraars, ouderlingen en diakenen. De apostel noemt hen, (2 Kor. 5:20) sprekende over de evangeliedienaars: "Gezanten van Christus wege." Elk getrouw leraar heeft een lastbrief van Christus als Koning over Sion; hoewel er, helaas! in onze dagen velen zijn, die er aanspraak op maken dat zij een lastbrief van Hem hebben, en Hem niet getrouw zijn.
8e Wij lezen van de sleutelen van het koninkrijk. Christus zegt tot Zijn apostelen en dienaars: "Ik zal u de sleutelen van het koninkrijk der hemelen geven: en zo wat gij zult

binden op de aarde, zal in de hemelen gebonden zijn", Door deze sleutelen hebben wij de door Hem vastgestelde leer en tucht te verstaan.
9e De macht over vrede en oorlog, over leven en dood, is in Zijn hand. Hij steekt in het Evangelie de witte vlag van de vrede voor Zijn vijanden op. Wij prediken het Evangelie des vredes, wij verkondigen het woord der verzoening: "Dat God in Christus de wereld met Hemzelf verzoenende was." Indien de vrede niet wordt aangenomen, dan verklaren wij in Zijn Naam de oorlog aan zondaren, die niet in Hem geloven. Voorzeker zal God de kop van Zijn vijanden verslaan, de harige schedel van degene, die in zijn schulden wandelt. "Die niet gelooft is reeds veroordeeld, en de toorn Gods blijft op hem."
10e Hij is aangesteld tot soeverein Rechter van hemel en aarde, van engelen en mensen. De wetgevende en uitvoerende macht is in Zijn handen, de sleutelen der hel en des doods", en die is alleen in Zijn handen overgegeven, want de Vader oordeelt niemand, maar heeft al het oordeel de Zoon gegeven." Uit al deze dingen blijkt dat Christus een soeverein Koning, een Vorst van koninklijk gezag is.

Ten tweede. Ik zal u verder de voortreffelijke hoedanigheden van Sions Koning voorstellen, en die als zoveel beweegredenen doen dienen voor vreemdelingen om zich aan Zijn gezag te onderwerpen, en als zoveel hartsterkingen voor Zijn vrienden en trouwe onderdanen in de donkere en bewolkte dag.
1. Hij is een zeer oud Koning. Hij is waarlijk "de Oude van dagen." Hij is niet iemand, die plotseling tot grote macht is gekomen; Zijn troon is van eeuwigheid gevestigd, niemand kan met Hem wegens oudheid wedijveren; Hij is de Vader der eeuwigheid, de Heerser in Israël, "Wiens uitgangen zijn van ouds, van de dagen der eeuwigheid."

2. Hij is een Koning van onvergelijkelijke wijsheid: "Een wijzere dan Salomo is hier." Salomo’ s wijsheid was bij de Zijne vergeleken slechts dwaasheid, want in Hem zijn al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen."

3. Hij is een Koning van onweerstaanbare macht en volstrekt gezag. Hem is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Hij is "de Man van Gods rechterhand:" de arm des Heeren is in Hem; Hij heeft een Naam, die boven allen naam is, en "in Zijn Naam zal alle knie zich buigen."

4. Hij is een Koning van vlekkeloze heiligheid en reinheid. "Onze Koning is de heilige Israëls, Hij is te rein van ogen dan dat Hij het kwade zou zien." Zijn Naam is een heilige Naam. Zijn troon is een heilige troon: "Hij zit op de troon van Zijn heiligheid." Zijne wetten zijn heilige wetten: "De wet is heilig, en het gebod is heilig en rechtvaardig, en goed." Zijn verbond met Zijn onderdanen is een heilig verbond: "Hij heeft zijn heilig verbond in eeuwigheid geboden." De dienaren, die de vaten van Zijn huis dragen, zijn heilig, en behoren dat te zijn.

5. Hij is een rechtvaardige Koning: "Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Zijns troons." (Jes. 32:1) "Ziet, een Koning zal heersen in gerechtigheid." (Jes. 40:3,4.) "Zijn rieken zal zijn in de vreze des Heeren; en Hij zal naar het gezicht van Zijn ogen niet richten; Hij zal ook naar het gehoor van Zijn oren niet bestraffen. Maar Hij zal de armen met gerechtigheid richten, en de zachtmoedigen des lands met rechtmatigheid bestraffen." (Psalm 40:8) "Gij hebt gerechtigheid lief, en haat goddeloosheid; daarom heeft U, o God, Uw God gezalfd met vreugdeolie boven Uw medegenoten."

6. Hij is een genadig Koning. Zijn naam is "de Heere, genadig." Hij is vol van genade. Genade komt door Hem, en rivieren van genade komen voort uit Zijn troon. Daar is een rivier welker beekjes de stad Gods verblijden (Psalm 46:5). De troon, daar Hij op zit, is een troon van genade, en wetten van genade gaan van Zijn troon uit, namelijk de grote en dierbare beloften, welke de verordeningen van de Koning of de heilzame wetten zijn, die uitgegaan zijn tot het welzijn van Zijn onderdanen.

7. Hij is een goedertieren en ontfermend Koning. Hij heeft een hart vol ontferming over Zijn vijanden; Hij wilde Zijn vijanden te Jeruzalem bijeen vergaderen, "gelijkerwijs een hen haar kiekens bijeenvergadert onder de vleugelen", en Hij weent over hen, wanneer Zijn vijanden hun nek verharden. Zijn ganse hart is afkerig om een volk los te laten, dat Hem loslaat: (Hos. 40:8) "Hoe zou Ik u overgeven, o Efraïm? U overleveren, o Israël? Hoe zou Ik u stellen als Adama? U stellen als Zeboïm? Mijn hart is in Mij omgekeerd, al Mijn berouw is samen ontstoken."

8. Hij is een Koning, Die wonderlijk medegevoel heeft met Zijn onderdanen: "Hij heeft medelijden met onze zwakheden." De minste gunst of belediging hun bewezen of aangedaan, rekent Hij als aan Hem gedaan (Matth. 25:40,45).

9. Hij is een Koning van onmetelijke rijkdom, en onbegrensde mildheid en weldadigheid. Zijn rijkdom is onnaspeurlijk: "Rijkdom en eer zijn bij Hem." En wat Zijn weldadigheid betreft, Hij deelt Zijn genade even vrij, om niet uit, als de zon haar stralen over de aarde uitstrooit. Hij nodigt de ganse wereld, om in Zijn volheid te komen delen: (Jes. 55:1) "O alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs wijn en melk." (Spr. 9:1-5) "De opperste Wijsheid nodigt: Wie is slecht, hij kere zich herwaarts: tot de verstandeloze zegt Zij: Kom, eet van Mijn brood, en drinkt van de wijn, die Ik gemengd heb."

10. Hij is een Koning van onbesmette waarheidsliefde en waarheid. Men kan op Zijn koninklijk woord rekenen: Hij is geen man dat Hij liegen zou, noch eens mensen kind, dat het Hem berouwen zou. Zijn Naam is waarheid, het Woord Gods. Men kan veilig zijn zaligheid op Zijn Woord wagen, want Hij is nooit in gebreke gebleven: "Al de beloften Gods zijn in Hem, Ja, en zijn in Hem, Amen." Hij heeft ze met Zijn bloed verzegeld, en als "de getrouwe en waarachtige Getuige," bekrachtigt Hij ze alle met Zijn koninklijk Amen.

11. Hij is een onsterfelijke Koning. Andere koningen sterven als een mens, en als een van de vorsten zullen zij vallen; de dood voert hen uit hun hoge plaatsen en geeft hun een zelfde plaats met de bedelaars; maar Sions Koning "leeft tot in eeuwigheid." Het is waar, eens was Hij dood; doch omdat Hij de Vorst des levens was, was het niet mogelijk, dat de dood, de koning der verschrikking, Hem binnen zijn gebied kon vasthouden: (Openb. 1:18) "Ik ben dood geweest, en ziet, Ik ben levend in alle eeuwigheid." Het leven van al Zijn onderdanen is in Zijn leven verborgen.

12. Hij is nu een onzichtbare Koning, bulten het gezicht van onze lichamelijke ogen. Hij is binnen het voorhangsel ingegaan, "om nu te verschijnen voor het aangezicht Gods

voor ons;" Hij bepleit de zaak van al Zijn onderdanen in de hoogste hemelen. Maar Hij is steeds zichtbaar voor het oog van het geloof: "Dewelke u niet gezien hebt, en nochtans liefhebt." Nog een weinig tijd, en Hij zal voor ieders oog zichtbaar zijn: (Openb. 1:7) "Ziet, Hij komt met de wolken, en alle oog zal Hem zien."

13. Hij is een eeuwige Koning. "De Koning nu der eeuwen, de onverderfelijke, de alleen wijze God, zij eer en heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen." Gelijk Zijn koninkrijk van eeuwigheid is, zo is het ook tot eeuwigheid; "en der grootheid van deze heerschappij en des vredes zal geen einde zijn."

14. Hij is een onafhankelijk Koning. Al de machten der aarde zijn van Hem afhankelijk: "Door Mij regeren de koningen, en de vorsten stellen gerechtigheid," maar Hij hangt van niemand af. Weliswaar is Zijn middelaars koninkrijk Hem door Zijn Vader gegeven, doch Zijn wezenlijk koninkrijk is even onafhankelijk als dat van God de Vader: "die in de gestaltenis Gods zijnde, geen roof geacht heeft, Gode evengelijk te zijn."

15. Hij is een machtige en strijdbare Koning. Hij is de Heere der heirscharen; "de Heere is een krijgsman, HEERE is Zijn Naam," Hij ontmoette de satan, en verwondde, en vermorzelde hem op de berg Calvarië, en Hij zal eeuwig strijdvoeren tegen allen, die zich tegen Zijn regering verzetten, en zeggen: "Wij willen niet, dat deze Koning over ons zij." Hij zal Zijn legermachten uitzenden en hen verslaan; en niet alleen Zijn wraak, maar ook de wrake van Zijn Vader zal op hen vallen.

16. Hij is de Koning der ere: (Psalm 24). Wanneer zondaren worden opgeroepen, "de eeuwige deuren" van hun harten voor Hem "te verheffen." wordt hun gezegd, dat niemand minder dan "de Koning der ere" daartoe roept. Salomo, in al zijn heerlijkheid was niet te vergelijken bij een lelie, veel minder Hij, Die het "afschijnsel der heerlijkheid Zijns Vaders is," en aan Wie "alle heerlijkheid des huizes Zijns Vaders hangt' (Jes. 22:24).

Ik zou nu voortgaan om de andere punten te behandelen, doch ik zal die nu voorbij gaan, en, in enkele gevolgtrekkingen, een woord van toepassing spreken op hetgeen gesproken is.

1. Ziet, welke gelukzalige personen de ware en trouwe onderdanen van Christus, de gelovigen, zijn. Wat de koningin van Scheba zeide, van de knechten van Salomo, mogen wij van Hem zeggen; dat zij welgelukzalig zijn, die in het huis des Konings wonen (Psalm 84:5). Al Zijn onderdanen zijn kinderen en erfgenamen, "koningen en priesters Gode"; "hun Koning verhoort hen ten dage huns roepens" (Psalm 20:10). Zij genieten vrede onder Zijn bestuur. Zij hebben verdrukking in de wereld, maar "in Hem hebben zij vrede"; zij wonen in de hoogte, ze wonen zeker. Er wordt voor hen allen goed gezorgd op de dag van honger en van verdrukking.

2. Ziet aan welk gevaar zij zich blootstellen, die inbreuk maken op Zijn regering en Zijn gezag verachten.
Vraagt u wie dat zijn?
Dan antwoord ik:

1. Zij, die het gezag, dat zij aan Hem te danken hebben, aanwenden tot nadeel en afbreuk van Zijn koninkrijk en zaak. Alle macht en gezag, hetzij burgerlijk of kerkelijk, is aan Hem te danken. Alle burgerlijke macht is van Hem: "Door Mij regeren de koningen." Hij stelt koningen aan, en Hij zet ze af, naar Zijn welgevallen. Daarom moet het een gevaarlijk misbruik van het burgerlijk gezag zijn, wetten te bekrachtigen, die inbreuk maken op de koninklijke rechten van Zijn kroon, en de vrijheden van Zijn onderdanen; wetten, die toverij begunstigen; wetten, die toelaten, dat Zijn dag en dienst ontheiligd wordt, en dat de hoven van Zijn huis en de opzieners van Zijn koninkrijk naar hun eigen goeddunken worden ingericht; wetten, die de gezanten van Sions Koning verplichten van standplaats te veranderen, en herauten en dienaren te worden van de koning en het Parlement. Nog eens: gelijk alle burgerlijk, zo is ook alle kerkelijk gezag te danken aan Hem, als de Bron daarvan, Die "alle macht heeft in hemel en op aarde." En als dit zo is, wat moet het dan een afschuwelijke samenzwering zijn tegen de Koning van Sion, dat men die macht gebruikt, om de verkeerden te beschermen en hen die voor Hem getuigen te censureren; dat men de rechten en voorrechten van Zijn onderdanen schendt en met geweld opzieners aan Zijn huis opdringt, tot verdeling, verwoesting en verstrooiing van Zijn onderdanen? Men kan licht denken, wat de Koning met zulke hoven en opzieners zal doen, wanneer Hij met hen zal afrekenen.

2. Zij doen een inval in Zijn koninkrijk en maken inbreuk op Zijn gezag, die het wagen Zijn zichtbaar koninkrijk in de wereld in te richten naar hun eigen smaak, en niet naar het voorbeeld, dat op de heilige berg van de goddelijke openbaring is gegeven. De grenspalen van het koninkrijk van Christus zijn door onze grote en waardige voorvaderen volgens Gods woord gezet en onder ede aanvaard, en zij die deze palen verzetten en de regering van de kerk van Christus een andere vorm geven, zoals de Episcopalen en de Sektarissen doen, moeten met grond verdacht worden, dat zij vijanden zijn van de Koning van Sion.
Wat mij, onder andere dingen, overtuigt van de dwaling zowel van de Episcopalen als van de Independenten, in hun ontwerpen van kerkregering, is dit er één, dat ik nooit heb gehoord, dat een van hun de marteldood is gestorven voor Christus, als de Koning van Sion, in het bijzonder daarvoor, dat Hij alleen Hoofd en Soeverein in Zijn Kerk is. De wrok en de geest van kwaadwilligheid en vervolging ging ten minste in dit land, nooit over een van deze dingen; want de wereld heeft het hare lief. Het is echter overbekend, dat al de macht van de hel en van kerkelijke en burgerlijke tirannie is aangewend om die vorm van kerkregering te onderdrukken, die in ons land zo plechtig, volgens het woord van God, is aangenomen.
Dit is, naast andere dingen, voor mij een overtuigend bewijs, dat die van Goddelijke oorsprong is. Toen koning Karel II op de troon hersteld was, tegen wie of wat wendde hij toen zijn macht aan? Tegen de bisschoppelijke regering? Nee; hij herstelde die vorm van kerkregering beide in Engeland en in Schotland. Ging het tegen de Independenten en de Sektarissen, die zijn vader onthoofd hadden? Men zou zo menen, dat de storm in toorn over hen zou zijn losgebroken: doch ik kan mij niet herinneren ooit gehoord te hebben dat het hun gedurende de tijd van die vervolging een druppel bloed gekost heeft; de storm barstte los over de Presbyterianen beide in Engeland en Schotland. Was dit omdat zij zich bij de overweldiger gevoegd hadden, of getracht hadden het geslacht van de Stuarts af te zetten? Het tegengestelde hiervan weten allen, die de geschiedenis van die tijden kennen. Er is geen goede reden voor te bedenken, waarom de vloed van de vervolging zó hevig tegen hen, boven anderen, aanliep, dan deze: (12: 17) "Omdat zij de

geboden Gods bewaarden," met betrekking tot het koninkrijk van Zijn Zoon, en dat zij het getuigenis van Jezus Christus en het Woord van Zijn lijdzaamheid bewaard hadden."

3. Zij verachten het gezag van de Koning van Sion, die gewillig naar de geboden van mensen wandelen, in strijd met de geboden van Christus. Wanneer de geboden van de mensen tegen het gezag van Christus aanlopen, is het uit de praktijk van de apostelen en van de drie jongelingen duidelijk wat wij te doen hebben. De apostelen zeiden voor de Joodse Raad: "Oordeelt gij, of het recht is voor God, ulieden meer te horen dan God." En wanneer van de drie jongelingen, in het gezicht van een brandende oven, door een toornig koning geëist werd, zich voor zijn afgod neer te buigen, zeiden zij: "Wij hebben niet nodig u op deze zaak te antwoorden." Hoe schuldig maken zich dan die mensen, die zich dienaars, opzieners en gezanten van Christus noemen, die, in strijd met de wetten van Zijn huis, op bevel van mensen, die maar wormen zijn, Zijn Sabbatten ontheiligen, Zijn dienst bezoedelen, hun ambt door zondige toegevendheid onteren, en de oppermacht en soevereiniteit van Christus, onze enige Koning, Rechter en Wetgever omverwerpen, en de juwelen van Zijn kroon vertrappen?
Zij zullen even schuldig bevonden worden, die aanzien, dat deze beledigingen door anderen de Koning van Sion worden aangedaan: die hoewel zij er zelf niet aan meedoen, nochtans als toeschouwers er getuige van zijn, of stilzwijgen zonder tegen die dingen te getuigen, ja, met verraders van de kroon van de Verlosser omgaan, alsof die Zijn trouwe onderdanen en opzieners waren. Wat moet men denken van iemand, die in handen van de koning de eed van trouw en afzwering heeft gedaan. Voornamelijk zo iemand, aan wie voordelige ereposten zijn toevertrouwd, die dagelijks het brood van de koning eet, en van hem zijn loon ontvangt. Wanneer zo iemand getuige was van openbaar verraad tegen de koning en zich nochtans stil hield; en dat niet alleen, maar dat hij de zodanigen een plaats liet innemen in het hof van de koning, en bij hen ging zitten, alsof zij niets kwaads gedaan hadden? Zou men zo iemand voor een trouw onderdaan van de koning mogen houden? Wanneer openbaar verraad tegen de Koning van Sion is begaan, en bederf, hetzij in beginsel of in praktijk, wordt toegelaten, en niet door de tucht wordt uitgezuiverd; wanneer de meerderheid van een Kerk en haar gerechtshoven in samenzwering zijn; dan is in dat geval het duidelijk bevel: (2 Kor. 6:7) "Daarom gaat uit het midden van hen, en scheidt u af, zegt de Heere, en raakt niet aan hetgeen onrein is" en de Heere zal *ulieden aannemen*.
Wanneer de verdorven partij maar klein is, zegt Hooker, *dan moet zij worden uitgeworpen; doch wanneer de grote hoop, of de meerderheid ener Kerk goddeloos wordt, dan,* zegt hij, *moet het gezonde deel zich van haar onttrekken;* waartoe hij de voormelde Schriftuurplaats, 2 Kor. 6:7, aanhaalt. Wanneer Paulus beveelt, dat die persoon, die bloedschande had bedreven, uit het midden van de gemeente zou worden weggedaan, heeft hij er deze reden voor; "omdat een weinig zuurdesem het gehele deeg zuur maakt"; waarmee hij duidelijk te kennen geeft, dat wanneer een kerk geheel doorzuurd is met niet gezuiverde ergernis en dwaling, zij als het huis onder de wet is, waarin de melaatsheid geheel uitgespreid is, dat niet alleen door de bewoners verlaten, maar geheel afgebroken moest worden. De zonde wordt in de Schrift bij rook vergeleken. Gij weet, wanneer een huis zo rokerig is, dat men er in zou stikken, en het niet verholpen kan worden, dan moeten de bewoners dat huis verlaten en een andere woning zoeken.

Laatste gevolgtrekking. Ziet, welk een uitnemende regel deze leer oplevert voor al de onderdanen van de Koning van Sion, die in een donkere en bewolkte dag verlangen aan Hem getrouw te worden bevonden, hoe zij hun gang hebben te richten. U weet, dat, in een tijd van oproer en opstand tegen een regering, wanneer alle dingen in de war lopen, de trouwe onderdanen, die de zaak van hun koning aanhangen, naar de banier van hun, koning vragen. Zij vragen niet: "Wie heeft het grootste aantal volgelingen?" of; "Waarheen hellen de mensen over?" Maar als de banier van de koning wordt geplant, al zijn er nog zo weinig, die haar erkennen, dan vragen zij: "Waar staat zij?" of: "Welke partij volgt haar?" Dit nu is het geval in deze verdeelde en verwarde tijd, die wij beleven. Er is een opstand tegen de Koning van Sion, namelijk in het huis van hen, die belijden Zijn vrienden te zijn, en onder de schuilplaats van Zijn Naam en Zijn gezag. Kerkelijke gerechtshoven behandelen de zaken geheel in strijd met de wetten van Zijn koninkrijk en de rechten van Zijn onderdanen, en nochtans beweren zij, dat zij op Zijn gezag zo handelen. Een oordeelkundig getuigenis wordt opgeheven tegen hun verdorven gedragingen, zowel inzake de leer als de tucht en de regering, en nochtans zijn er velen in dit land, die belijden, dat zij vrienden van Sions Koning zijn, die besluiteloos zijn welke zijde zij zullen kiezen; wel, de weg om tot een besluit te komen is, te onderzoeken: Waar staat de banier van het met het verbond bekrachtigde getuigenis van Christus in dit land? Binnen of buiten de legerplaats? Indien zij getrouw binnen de legerplaats wordt gehouden, dan is het plicht zich er daar bij aan te sluiten; doch indien zij buiten de legerplaats staat dan moeten wij daar de banier volgen, ook al zouden wij verplicht zijn het kruis op te nemen en die te volgen.

De soevereiniteit van Sions Koning (2e preek)

Psalm 2:6 ***"Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over Sion, de berg Mijner heiligheid."***

De leer was: "Dat Christus Koning over Sion is, het enig Hoofd, en de enige Heerser over Zijn gemeente, door Zijns Vaders aanstelling en raadsbesluit." Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over Sion, de berg Mijner heiligheid.
De volgorde waarin ik deze leer zou verhandelen was;

I. Iets te spreken over deze Vorst, van Wie hier gesproken wordt.
II. Iets te spreken over Zijn koninkrijk en het beheer daarvan.
III. Waarom God de Vader, de regering daarvan aan Hem heeft opgedragen.
IV. Alles toepassen.

Ik heb alleen over het eerste gesproken en enig verslag gegeven van deze Koninklijke Vorst, Die door God bekleed is met de heerschappij, en enige toepassing gemaakt.

II. Ik zal nu een weinig spreken over het koninkrijk van Christus en het beheer daarvan. Ik zal
(1) enige onderscheidingen aanwijzen van het koninkrijk van Christus.
(2) Aantonen waarom de Kerk, Sion, de berg van Gods heiligheid, genoemd wordt.
(3) Enige van de eigenschappen of hoedanigheden van het koninkrijk van Christus voorstellen.
(4) Een weinig spreken over de werkelijke uitvoering en het beheer van het koninkrijk van Christus, als Middelaar.

Ons *eerste* punt is, dat wij enige onderscheidingen zullen aanwijzen van het koninkrijk van Christus. Weet dan, dat het koninkrijk van Christus tweeërlei is, of wezenlijk, of persoonlijk. Zijn wezenlijk koninkrijk is Zijn recht, krachtens Zijn Goddelijke natuur, of zoals Hij de Zoon van God, de tweede Persoon van de heerlijke en eeuwig gezegende Drie-eenheid is, Dezelfde in wezen, van gelijke macht en heerlijkheid, met de Vader en de Heilige Geest. Christus is, zo aangemerkt, de grote Heere, de Schepper van hemel en aarde, en van alle dingen, die daarin zijn, en het bestuur en de beschikking daarover komt Hem toe krachtens het recht van schepping. Ik spreek nu echter niet over dit volstrekt of wezenlijk koninkrijk van Christus, maar over Zijn persoonlijk of middelaars koninkrijk, zoals Hij Immanuël, Godmens, is. Als zodanig handelt Hij krachtens een gevolmachtigd gezag, of een Hem toevertrouwde macht, die Hem van de Vader gegeven is tot het zaligmaken van de uitverkorenen, die Hem gegeven zijn. De mens, uit de staat waarin hij geschapen is uitgevallen zijnde, moet, om hersteld te worden, onder een andere vorm van regering worden gebracht dan die waaronder hij bij zijn schepping geplaatst is, toen hij God alleen onderworpen was als zijn Schepper en Weldoener, die Hem het leven beloofde op de voorwaarden van het verbond der werken. Ik zeg: zou de mens hersteld worden, dan moest een nieuwe vorm van regering worden daargesteld; waarvan het ontwerp in de Raad des vredes van eeuwigheid was vastgesteld. Krachtens dit ontwerp van regering neemt de eerste Persoon van de heerlijke Drie-eenheid de plaats in van de Opperste Rechter, Die een vonnis van verdoemenis uitspreekt over het ganse menselijk geslacht wegens de overtreding van Zijn heilige wet, doch in zoverre vrijstelling van de strengheid van de wet toelaat, dat Hij een rantsoen en voldoening toestaat. God, in de Persoon van de Zoon, neemt op Zich de plaats te vervullen van een Middelaar, Borg en Verlosser, belovende de eer van de heilige wet te bevredigen in deze plechtige verklaring, dat Hij de Zoon, tot vervulling van hetgeen Hij op Zich genomen heeft, "alle macht geeft in de hemel en op aarde." Alle regering wordt de Zoon toevertrouwd: engelen, mensen en duivels, en alle schepselen worden in Zijn hand gegeven, opdat Hij die dienstbaar mag maken tot de herstelling van dat arme, verachtelijke schepsel, de mens. Het is op deze grondslag, dat de grote HEERE in de tekst en het verband zegt: *"Ik toch heb mijn Koning gezalfd over Sion, de berg Mijner heiligheid."* Ik zal van het besluit verhalen: de HEERE heeft tot Mij gezegd, Gij zijt

Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd, eis van Mij, en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel, en de einden van de aarde tot Uw bezitting."

Nu, het middelaarskoninkrijk van Christus is, of meer algemeen, of bijzonder.
1. Zijn algemeen middelaarskoninkrijk strekt zich uit over de hemel, de aarde en de hel. (Eféze 1:22,23) "En heeft alle dingen Zijn voeten onderworpen, en heeft Hem de gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen; welke Zijn lichaam is, en de vervulling Desgenen, Die alles in allen vervult." (Filip. 2:9-11.) "Daarom heeft Hem ook God uitermate verhoogd, en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven allen naam is; opdat in de naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn; en alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heere zij, tot heerlijkheid Gods, des Vaders." Alle personen, koninkrijken en omwentelingen van zaken worden door onze Middelaar en Verlosser Jezus Christus geschikt en bestuurd. Hij stelt koningen aan en zet hen af, naar het dienstig is tot Zijn heerlijkheid en ten goede van Zijn gemeente. Daarom wordt het aan de Kerk in haar verdrukking als een stof van overwinning voorgesteld: (Psalm 146:10) "De Heere zal in eeuwigheid regeren: uw God, o Sion, is van geslacht tot geslacht. Halleluja."

2. Men kan het koninkrijk van Christus ook aanmerken als meer bijzonder, en zo is Zijn gemeente Zijn koninkrijk, waarin en waarover Hij regeert. Dit koninkrijk, of de Kerk van Christus wordt soms in de Schrift Zijn lichaam genoemd, wegens de onderlinge vereniging tussen Hem en haar: soms Zijn kudde, omdat Hij als een Herder, over haar de wacht houdt en voor haar weide zorgt.
Dit bijzonder koninkrijk van Christus, de gemeente of Kerk, moet worden aangemerkt, of als strijdende op aarde, of als triomferend in de hemel. De triomferende Kerk is dat deel van de heiligen van God, dat, door de dood, tot Hem vergaderd is in de heerlijkheid, waar Christus is; en zij zullen met elkaar in de hemel zijn tot aan de voleinding van alle dingen, aan het einde van de tijd, wanneer Hij zal neerkomen voor het laatste oordeel, en al Zijn heiligen en engelen Hem als Zijn hofstoet zullen omringen. Maar ik spreek nu over de strijdende Kerk op aarde. Zij wordt strijdende genoemd, omdat de onderdanen nog in een staat van oorlog op het slagveld zijn, strijdende met de zonde, de satan, en de wereld.
De strijdende Kerk is of zichtbaar, of onzichtbaar.

- De onzichtbare, algemene Kerk bestaat uit alle gelovigen, die zaligmakend met Christus als hun Hoofd verenigd zijn, uit Wie zij leven en door Wie zij geregeerd worden, door Zijn wederbarende en heiligende Geest. Die worden Zijn onzichtbare Kerk genoemd, omdat zij niet zichtbaar zijn voor het oog van de wereld, zij zijn niet waarneembaar voor zintuig en rede; hun leven en alles wat daarmee in betrekking staat is "met Christus verborgen in God" en daarom worden zij soms "Zijn verborgenen" genoemd.
- De zichtbare, algemene Kerk van Christus bestaat uit die allen over de gehele wereld, die een zichtbare en geloofwaardige belijdenis doen van hun geloof in Christus en van afhankelijkheid van Hem als hun Profeet, Priester en Koning en die de leer, de dienst, de tucht en de regering erkennen, welke Hij heeft ingesteld, en dat hun door gezanten, die Hij zendt, het Evangelie gepredikt en Zijn inzettingen bediend worden. Deze algemene zichtbare Kerk, bestaande uit allen, die de Naam

van Christus belijden, doch in het bijzonder uit hen, die waarlijk in Hem geloven, is wat in mijn tekst "Sion, de berg Mijner heiligheid" genoemd wordt, waarover Christus regeert.

Ik zal aan hetgeen ik over dit punt gezegd heb alleen dit toevoegen, dat het onmogelijk is, dat de leden van de algemene Kerk, aangezien zij over de ganse aarde, overal waar het Evangelie gepredikt wordt, verspreid zijn in deze wereld, plaatselijke vereniging met elkaar kunnen hebben, in de aanbidding van hun heerlijk Hoofd, Jezus Christus, hoewel het een begeerlijke zaak zou zijn, als dat kon worden bereikt. Maar omdat dit niet te bereiken is, daarom is de algemene Kerk verdeeld in nationale kerken, provinciale kerken, plaatselijke kerken en huiskerken (want wij lezen van de gemeente van Christus in een huis, of een bijzonder huisgezin); doch deze alle zijn maar zoveel kleinere of grotere delen van de algemene Kerk van Christus over de gehele wereld, die "één Heere, één geloof, één doop hebben." Doch ik blijf hier niet langer bij stilstaan. Dit is genoeg om u een algemeen overzicht te geven van de Kerk, of het koninkrijk van Christus in de wereld.

Ons *tweede* punt is, dat ik u zal aantonen, waarom de Kerk, Sion, de berg van Gods heiligheid, genoemd wordt. Om u dit op te helderen, moet u weten, dat de berg Sion, letterlijk, een berg was, in het beste deel van de wereld namelijk, in Kanaän, gelegen; en in het beste deel van Kanaän, dat was de stam van Juda; en in het beste deel van die stam, namelijk, in de stad Jeruzalem. Deze berg had twee toppen, de ene werd Moria genoemd; daar was de tempel op gebouwd, waardoor hij de zetel werd van alle plechtige eredienst onder de oude bedeling; de andere top werd de stad Davids genoemd, omdat daar het paleis van David, de koninklijke residentie van de koningen van Juda en Israël was. In de Schriften, beide van het Oude en Nieuwe Testament, wordt dikwijls over de gemeente van Christus gesproken onder het begrip van deze berg Sion, in het bijzonder in Psalm 132:13: "Want de Heere heeft Sion verkoren, Hij heeft het begeerd tot Zijn woonplaats"; en in Hebr. 12:22, daar zegt de apostel, sprekende over de Kerk van het Nieuwe Testament: "Maar gij zijt gekomen tot de berg Sion." De berg Sion nu, beeldde om deze en dergelijke redenen de Evangeliekerk af.

1. De berg Sion en Jeruzalem was de woonplaats van de Jebusieten, een gezelschap van vervloekte en afgodische Kanaänieten. Zo is ook de Kerk; van nature vijanden van God, "vervreemd van het burgerschap Israëls."

2. De berg Sion was door David uit de handen van de Jebusieten genomen, Zo heeft ook Christus, onze gezegende David, Zijn gemeente veroverd. Hij heeft haar niet alleen met Zijn bloed uit de hand der rechtvaardigheid gekocht, maar door de scherpte des zwaards, dat aan Zijn heup gegord is, neemt Hij haar met kracht en geweld uit de handen van de satan. De wapenen, die Hij daartoe gebruikt, zijn niet "vleselijk, maar krachtig door God, tot nederwerping van de sterkten."

3. David versterkte Sion voor zichzelf tot de enige plaats van Zijn woning. Zo ook vestigt Christus Zijn geestelijke woonplaats in Sion: "In Salem is Zijn hut, en Zijn woning in Sion." Zijn tegenwoordigheid in haar maakt haar onneembaar: "God is in het midden van haar, zij zal niet wankelen." Daarom "zal op die dag dit lied gezongen

worden in het land Juda: Wij hebben een sterke stad, God stelt heil tot muren en voorschansen." (Jesaja 26:1).

4. De berg Sion en Jeruzalem was vermaard boven alle steden in de wereld. Zo is ook de Kerk van Christus de meest vermaarde maatschappij op aarde, beroemd wegens haar waardigheid, haar bedrijf, haar privilegiën, haar vrijheden en haar toekomstige vooruitzichten.

5. Sion was de plaats van openbare aanbidding: daar was de ark des verbonds, en daar was de plaats van plechtige eredienst. Zo zijn in de Nieuwtestamentische Kerk al de instellingen voor de eredienst, het woord, het gebed, de dankzegging, de sacramenten en dergelijke; de galerijen van Sions Koning, waar Hij gemeenschap houdt met Zijn onderdanen, en waar Hij toegang tot Hem en gemeenschap met Hem verleent.

6. Al de geheiligde dingen van God werden in Sion bewaard. Daar waren de wet, de woorden Gods, de Schechina, de kruik met manna, het verzoendeksel en de tabernakel. Zo is ook de Kerk van Christus de bewaarplaats van al de geheiligde dingen van de hemel. Van haar is de aanneming tot kinderen, de beloften, het verbond; de instellingen, de leer, de eredienst, de tucht, de regering: en de waarheden van Christus zijn aan haar hoede opgedragen. O, hoe ijverig moest de Nieuwtestamentische Kerk, ieder leraar en lid daarvan zijn, om die in haar zuiverheid en kracht te bewaren!

7. Wij vinden in de Schrift, in Gal. 4, een tegenstelling tussen de berg Sion en de berg Sinaï. God kwam voor een tijd neer op de berg Sinaï; maar op de berg Sion komt Hij wonen. Hij verscheen in vreselijkheid op Sinaï; doch, op Sion, of te Jeruzalem, in een gezicht van vrede. Hij gaf Sinaï op en liet die in dienstbaarheid achter; doch Sion is voor altoos vrij: op de berg Sinaï gaf Hij de wet, maar op de berg Sion gaf Hij het Evangelie.
Ons *derde* punt is, dat ik enige van de eigenschappen of hoedanigheden van het koninkrijk van Christus zal voorstellen.

(1) Het is een geestelijk koninkrijk. Het is niet van deze wereld, zoals de Joden zich inbeelden, die wilden, dat het een vorm en gedaante zou hebben als de koninkrijken van deze wereld. De wetten, de instellingen, de tucht, het geheel van dit koninkrijk is geestelijk, en het staat voornamelijk in betrekking tot de zielen van de mensen en een toekomende eeuwige staat. En aangezien dit zo is, wat een vreemd begrip moeten dan die mensen en gerechtshoven onder ons wel hebben, die in de zaken van Christus' koninkrijk onderscheid maken van een gouden ring, sierlijke kleding, en werelds erfgoed. Helaas! Rechte begrippen van het koninkrijk van Christus zijn over het algemeen in dit geslacht onder ons verloren. Sommigen hebben geen ander begrip van de Kerk van Christus dan, dat zij een maatschappij van mensen is, die met elkaar vergaderen, onder de naam van gerechtshoven, onder de bescherming van de burgerlijke overheid, hetzij zij handelen overeenkomstig de wetten van Christus, of in strijd daarmede; in het belang van het lichaam van Christus, of tot afbreuk daarvan; hetzij zij Christus als Hoofd erkennen, of in de praktijk Zijn oppergezag loochenen, al is het dat zij het tegengestelde met de mond belijden. Ik heb geen bezwaar vast te stellen, dat een kerk, die het Hoofd, Christus, niet behoudt in al Zijn ambten, maar een afgod is van menselijk maaksel, en dat ijver voor zo'n

kerk maar als de ijver is van hen, die riepen: "Des Heeren tempel, des Heeren tempel, des Heeren tempel zijn deze", en die toch wezenlijke vijanden van de God van de tempel waren; of als Efraïm, van wie gezegd wordt: "Want Israël heeft zijn Maker vergeten, en tempelen gebouwd." Ik zeg dan, dat het koninkrijk van Christus van een geestelijke natuur is, en dat het voornamelijk betrekking heeft op de ziel, of de inwendige mens. Daarom verklaart Christus van Zijn discipelen en volgelingen: Het koninkrijk Gods is binnen ulieden, en zonder dit doet het er weinig toe tot welke kerk of gemeenschap de mensen behoren.

(2) Het algemene koninkrijk van Christus is zeer uitgestrekt. Het is waar, onder de Oudtestamentische bedeling was het koninkrijk van Christus besloten binnen de grenzen van Judea: "Welke Israëlieten zijn, welker is de aanneming tot kinderen, en de heerlijkheid, en de verbonden, en de dienst Gods, en de beloftenissen," terwijl de grote hoop van de Heidense volkeren als honden werden aangemerkt, vervreemd van het burgerschap Israëls. Doch, geloofd zij God, nu zijn de wateren van het heiligdom afgevloeid tot het dal van Sittim, zodat zij dat bewateren en het Evangelie wordt gepredikt onder al de heidenen, tot gehoorzaamheid des geloofs" (Psalm 2: 8) "Eis van Mij, en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel, en de einden der aarde tot Uw bezitting." (Psalm 72:8) "En Hij zal heersen van de zee tot aan de zee; en van de rivier tot aan de einden der aarde."

(3) Hoewel het koninkrijk van Christus, ik bedoel Zijn ware Kerk, zeer uitgestrekt is, nochtans is het maar een klein koninkrijk; ik bedoel het is niet dicht bevolkt, vergeleken bij het koninkrijk van deze eeuw. De kudde van Christus is maar een klein kuddeke, vergelijkenderwijs aangemerkt; zij zijn maar weinigen ten opzichte van de menigten van de wereld. Wel zullen zij in het afgetrokkene beschouwd, aan het einde der dagen een ontelbare schare zijn, die niemand tellen kan; doch in vergelijking met de goddelozen zijn zij maar weinigen: "Want de poort is eng, en de weg is nauw, die tot het leven leidt, en weinigen zijn er, die dezelve vinden." Als wanneer de nalezingen in de wijnoogst geschied zijn. "Ik zal u aannemen, één uit een stad, en twee uit een geslacht, en zal u brengen te Sion." Zij zijn maar klein ten opzichte van stand. De onderdanen van Christus behoren over het algemeen tot de armen: "God heeft de armen van deze wereld uitverkoren, om rijk te zijn in het geloof, en erfgenamen des koninkrijks." (1 Kor. 1:26) "Want gij ziet uw roeping, broeders, dat gij niet vele wijzen zijt naar het vlees, niet vele machtigen, niet vele edelen." Zij zijn gering ten aanzien van achting, de wereld acht hen maar weinig; zij worden over het algemeen gerekend "het uitvaagsel en afschrapsel" van de aarde te zijn (1 Kor. 4:13). Maar hoe weinig de wereld om hen geeft, nochtans, wanneer Christus aan het einde der dagen hen Zijn Vader zal voorstellen, zullen zij blinken als de sterren, ja, als de zon, in het koninkrijk van hun Vader.

(4) Het koninkrijk van Christus in deze wereld is een koninkrijk des lichts. De Kerk wordt het dal des gezichts genoemd, wegens het licht van de openbaring, dat in haar schijnt. Overal waar Christus in een land Zijn koninkrijk sticht, al "zat het in de duisternis," het volk, dat daarin woont "zal een groot licht zien; degenen, die zaten in het land der schaduw des doods, dezelve is een licht opgegaan." Allen, die ware onderdanen van Christus koninkrijk zijn, zijn overgezet uit de duisternis in Zijn

wonderbaar licht; het licht van de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Christus schijnt in hun harten.

(5) Het is een hemels koninkrijk. Toen Christus was gekomen om Zijn banier op te richten en Zijn scepter te zwaaien onder de Joden, zeide Johannes de Doper: (Matth. 3: 2) "Bekeert u, want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen." In Hebr. 12:22 staat geschreven: "Gij zijt gekomen tot de berg Sion, en de stad des levenden Gods, tot het hemelse Jeruzalem." al de trouwe onderdanen van het koninkrijk zijn van hemelse geboorte; hun aller weg, en wandel, en reis, is naar de hemel gericht; hun wandel is in de hemelen, en zij zijn begerig naar een beter vaderland, dat is, naar het hemelse (Hebr. 11:16).

(6) Het is een regelmatig en goed bestuurd koninkrijk: "Jeruzalem is een stad, die wel samengevoegd is." In Openb. 21 hebben wij een beschrijving van de regelmatigheid en goede orde van het koninkrijk van Christus, onder het begrip van een stad, die vierkant gebouwd is. Er zijn vele onregelmatigheden en verwarringen in de Kerk van Christus zoals zij door de handen van mensen bestuurd wordt, gelijk op deze dag de droevige ervaring onder ons getuigt; doch zoals zij onder het beheer van de grote Koning is, die God over haar gezalfd heeft, is er niets dan schoonheid en orde in. Indien de Kerk van Christus, namelijk Zijn zichtbare strijdende Kerk, door hen, die zich aanmatigen, dat zij haar ambtsdragers zijn, stipt volgens de wetten van Sion geregeerd werd, zou er in het ganse koninkrijk niets dan orde en schoonheid zijn. Maar wanneer de mensen andere wetten gaan maken dan de wetten van Christus, en in plaats van de wil van de grote Koning hun wil tot het richtsnoer van regering stellen, dan brengt dit alles in verwarring. Nochtans worden ook deze verwarringen door de Koning tot voordeel van Zijn koninkrijk en Zijn ware onderdanen bestuurd, en op de rechte tijd zal Hij het licht uit de duisternis, en orde uit de verwarring, doen voortkomen.

(7) Het ware koninkrijk van Christus is een koninkrijk dat door de duivel en de wereld zeer gehaat wordt. Het is een doorn in het oog van de hel en al haar bondgenoten. Daarom staat in het begin van deze Psalm, dat, wanneer Christus komt, om Zijn koninkrijk op te richten, "de heidenen woeden en de volken ijdelheid bedenken. De koningen van de aarde stellen zich op, en de vorsten beraadslagen samen," hoe zij dit koninkrijk van Christus zullen onderdrukken. De poorten van de hel strijden tegen het koninkrijk van Christus. De wereld heeft de haren lief, die onder de regering van "de God van deze wereld" zijn, en die "naar de eeuw van deze wereld wandelen;" maar zij haten de wetten, de instellingen, de tucht, en de onderdanen van het koninkrijk van Christus; zij zijn hun onverdraaglijk en daarom trachten zij altijd van hen af te komen. Vandaar al de smaad, de verdrukkingen, vervolgingen en marteldoden van de volgelingen van Christus, waarvan wij beide in de gewijde en ongewijde geschiedenis lezen.

(8) Niettegenstaande dit is het koninkrijk van Christus een vast, duurzaam en eeuwig koninkrijk. Het is als "die steen, die uit de berg afgehouwen is", die alle koninkrijken van de aarde vermaalt, en toch zelf niet vermorzeld of verbroken wordt, gelijk de Koning van Sion "Zelf de eeuwige God" is, zo is ook Zijn koninkrijk "een eeuwig koninkrijk, en aan Zijn heerschappij zal geen einde zijn."

"Hij zal over het huis Jacobs Koning zijn in der eeuwigheid, en Zijns koninkrijks zal geen einde zijn."

(9) Het koninkrijk waarover Christus regeert is een heilig koninkrijk, de gemeente van Christus, namelijk Zijn zichtbare Kerk, is een geheiligd gezelschap, heilig, krachtens verbond; zij wordt in de tekst, de berg van Gods heiligheid genoemd. Al de leden van de zichtbare Kerk zijn in de doop aan God opgedragen, in welke instelling wij alle besmetting, beide van het vlees en van de geest, verwerpen, en ons plechtig verbinden strijd te voeren tegen de zonde, "die ten bloede toe tegen te staan." Het doel van alle kerkelijke tucht en van alle instellingen, leraars, opzieners, en gerechtshoven is, de Kerk of het Koninkrijk van Christus te behoeden voor alle bederf in beginsel of praktijk, opdat zij voor Hem een heilig deeg is. Wanneer enigerlei aanstoot in een Kerk uitbreekt moet die door de tucht van Christus' instelling worden uitgezuiverd, opdat niet die zuurdesem het gehele deeg doorzuurt, en de Heere, de Heilige Israëls, getergd wordt van haar te wijken. De Kerk wordt de tempel Gods genaamd: (1 Kor. 3: 17) "Zo iemand de tempel Gods schendt, die zal God schenden: want de tempel Gods is heilig, welke gij zijt." Indien dit woord van God waar is, gelijk het zeker is, dan staat het er maar treurig voor met hen, die op deze dag de Kerk van Christus besmetten door ingewikkelde en vermenigvuldigde aanstoten, welke ik in het voorafgaande deel van deze rede vermeld heb.

Ons *vierde* punt was, dat wij een weinig zullen spreken over de werkelijke uitvoering en het beheer van het koninkrijk van Christus, als Middelaar. Wij zullen dit op tweeërlei wijze beschouwen.
1e Wij kunnen het beschouwen zoals het betrekking heeft op Zijn algemene middelaars regering over alle dingen ten goede van Zijn Kerk.
2e Met betrekking tot Zijn bijzondere middelaars regering, of het beheer in en over Zijn Kerk.

1e Wij kunnen de regering van Christus beschouwen zoals zij betrekking heeft op Zijn algemeen middelaars koninkrijk. Zo omvat die alle dingen in de hemel, op de aarde, en in de hel, want "in de naam van Jezus zal zich buigen alle knie dergenen, die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn, en alle tong zal belijden, dat Jezus Christus de Heere is, en dat alle macht in de hemel en op aarde Hem is gegeven." Het koninkrijk van Christus in dit uitgebreid opzicht beschouwende, omvat Zijn regering en Zijn beheer de volgende dingen:

1. Dat Hij, zoals de apostel spreekt, (Hebr. 1:3) "alle dingen onderhoudt, en draagt door het woord Zijner kracht." Onze Verlosser, onze almachtige Koning van Sion, is niemand anders dan de grote God, Die de hemelen en de aarde gemaakt heeft, en (Joh. 1:3) "zonder Hem is geen ding gemaakt, dat gemaakt is." "Door het Woord des Heeren zijn de hemelen gemaakt en door de Geest Zijns mond al hun heir." Gelijk Hij alle dingen door een woord gemaakt heeft, zo houdt Hij ook alles in wezen door het woord van Zijn kracht; (Kol. 1:17) "alle dingen bestaan samen door Hem." Deze wereld is als een groot toneel, waarop een heerlijk tafereel wordt opgevoerd, tot eer en verheerlijking van de vrije genade van God in het zaligmaken van een zeker aantal van het verloren geslacht van Adam; en wanneer het stuk zal geëindigd zijn in de zaligheid van de laatste uitverkoren ziel, zal het toneel worden weggenomen, en dan zullen de hemelen met een

gedruis voorbijgaan. Maar zolang het tafereel niet geëindigd is, wordt het toneel en alle dingen daarin gedragen door de koninklijke kracht en het gezag van de Koning van Sion.

2. Christus, de Koning van Sion, vergunt, krachtens Zijn algemene middelaarskracht en gezag, duivelen en goddeloze mensen te bestaan en te handelen, zoals zij zijn en doen, want "Zijne is de dwalende, en die doet dwalen" (Job. 12:16). Zo staat geschreven, dat Hij al de heidenen heeft laten wandelen in hun wegen; Hij laat soms toe, tot heilige en wijze einden, dat de duivelen en vervolgers de rechtvaardigen wreed kwellen en vervolgen. Met het oog hierop zegt Hij tot de gemeente van Smyrna: "Vreest geen der dingen, die gij lijden zult. Ziet, de duivel zal enigen van ulieden in de gevangenis werpen, opdat u verzocht wordt; en gij zult een verdrukking hebben van tien dagen. Zijt getrouw tot de dood, en Ik zal u geven de kroon des levens" Zo laat Hij de draak toe (Openb. 12) krijg te voeren tegen de "vrouw en de overigen van haar zaad, die de geboden Gods bewaren en het getuigenis van Jezus Christus hebben." Deze toelatende macht en voorzienigheid, die Christus als Sions Koning uitoefent, met betrekking tot de vijanden van Zijn gemeente, is een heerlijke grond van bemoediging voor Zijn volk in al hun beproevingen en verdrukkingen, dat Hij de Heere is, Die de vijand toelaat dit of dat te doen; voornamelijk indien men overweegt,

3. Dat Hij, door de volstrekte macht van de Koning van Sion, duivels en mensen in bedwang houdt en tot hen zegt, evenals Hij tot de trotse golven van de zee spreekt: "Tot hiertoe zult gij komen en niet verder." (Psalm 76:10) "Want de grimmigheid van de mens zal U loffelijk maken; het overblijfsel der grimmigheden zult Gij opbinden." Zo beteugelde hij beide Labans en Ezau’ s verbolgenheid tegen Jacob, en Sanherib in zijn voornemens om het ganse koninkrijk van Juda en Jeruzalem te verwoesten. Christus heeft, als Koning van Sion, Zijn keten om de nek van de duivel, en de halzen van al zijn goddeloze werktuigen in de wereld, en wanneer zij zover zijn gegaan als de schalm, die Hij geordineerd heeft, dan rukt Hij aan de ketting, en zij zijn verplicht op te houden; Hij bindt het overblijfsel van hun grimmigheid op. Wij zien dit bij Job. Toen de duivel was losgelaten om hem te kwellen, ging hij zover als zijn keten hem maar enigszins toeliet, doch toen kon hij niet verder, totdat zijn ketting weer iets verlengd werd. Dit is ook het geval ten opzichte van Zijn Kerk en Zijn volk: (Openb. 20:13) "Hij grijpt de Draak, de oude slang, de duivel, en bindt hem met een grote keten, duizend jaren." De duivel en zijn instrumenten lopen in deze tijd onder de last van het woord van Christus’ lijdzaamheid en getuigenis, en zij zouden graag de getuigen en allen die deze getuigenis aankleven vernielen; doch zij zijn als zoveel honden of leeuwen, die door de Koning van Sion aan de ketting gelegd zijn, zij kunnen niet verder gaan dan Hij hun toestaat, en Hij zal niet toelaten, dat zij verder gaan dan Hij goed oordeelt voor Zijn eer en het welzijn van Zijn volk.

4. Een andere daad van Christus’ koninklijke en onbeperkte macht, als Koning over Sion, is het beschermen en verdedigen van Zijn Kerk te midden van de meest dreigende gevaren, die hen boven het hoofd hangen. Daarom noemt de apostel Judas hen: "die door Jezus Christus bewaard zijn." U weet, dat Mozes, toen Christus hem verscheen in het braambos, zag, dat het braambos brandde en nochtans niet verteerd werd. Daardoor werd Mozes de toestand voorgesteld waarin het volk Israël toen in Egypte verkeerde. Zij leden toen hevig en verschrikkelijk onder hun wrede aandrijvers, en de veiligheid

van het braambos te midden van de vlammen stelde de veiligheid van Israël voor, te midden van al die verdrukkingen, onder de zorg en het opzicht van Christus, dat Hij niet zou dulden, dat zij door hun wrede vijanden zouden worden verslonden; neen, Hij zou hen veilig bewaren: "in een overloop van grote wateren zouden zij hen niet aanraken," en de heetste vlammen zouden hen niet verteren,

5. Door Zijn koninklijk gezag overheerst en regeert Sions Koning alle schepselen en al hun handelingen, ja, de duisterste en donkerste bedelingen, tot Zijn en Zijns Vaders eer, en ten goede en tot voordeel van Zijn Kerk, volgens die belofte: (Rom. 8:28) "Alle dingen zullen medewerken ten goede, degenen, die God liefhebben."
Wij zien in deze tijd zeer wonderlijke dingen zich voordoen in het rad van de voorzienigheid: wij horen van oorlogen en geruchten van oorlogen; wij zien hoe machtigen van hun tronen gestoten worden; wij zien tekenen in de hemel boven, die veel gelijken op die, welke voor de verwoesting van Jeruzalem werden gezien; wij zien hoe de winden waaien in de korenschuur van de Kerk, en veel kaf opjagen en verstrooien, velen worden uit hun voorgaande belijdenis uitgedreven; wij zien hoe God een scheiding maakt tussen diegenen, die Hem vrezen; en anderen, die van Zijn vrees verstoken zijn; wij zien de vijand woeden in Gods heiligdom; zij slaan de graveerselen van de tempel met houwelen en beukhamers in stukken, en ontheiligen de kroon van Christus, door die op het hoofd van een sterveling te zetten. Wel, wanneer begrip en rede over deze en dergelijke bedelingen een oordeel zullen vellen, dan staan zij verlegen; doch als het oog van het geloof geopend is, zal het zien, dat de Koning van Sion al die wederwaardigheden door Zijn kracht bestuurt en overheerst tot voordeel van Zijn koninkrijk en tot bevordering van Zijn eer in het zaligmaken van Zijn verborgen lichaam.

6. Als de Koning van Sion, voert Hij Zich Zijn wraak en die van Zijn Kerk uit over al Zijn en haar vijanden, zoals wij in vers 9 van deze Psalm zien: "Gij zult hen verpletteren met een ijzeren scepter, Gij zult hen in stukken slaan als een pottebakkersvat." Het beest en de valse profeet, en de grote hoer, de Gog en de Magog, de dood en de hel, "zullen geworpen worden in de poel des vuurs en sulfers" (Openb. 20). "Hij zal Zijn vijanden zetten tot een voetbank Zijner voeten; Hij zal Koningen verslaan ten dage Zijns toorn; Hij zal het vol dode lichamen maken; Hij zal verslaan degene, die het hoofd is over een groot land."

7. Hij zal ten laatste Zijn Kerk, Zijn volk, bevrijden van al die kwaden, smarten en verdrukkingen, onder welke zij zuchten: (Openb. 21:4) "God zal alle tranen van hun ogen afwissen, en de dood zal niet meer zijn; noch rouw, noch gekrijt, noch moeite zal meer zijn; want de eerste dingen zijn weggegaan," Dit zijn sommige van de daden van de regering van Christus, in Zijn algemeen middelaarskoninkrijk, over alle dingen.

2e Ik zal nu meer bijzonder de regering van de Koning van Sion beschouwen, in Zijn gemeente en onder Zijn volk, dat Zijn bijzonder koninkrijk is. In betrekking tot Zijn onzichtbaar koninkrijk van gelovigen werkt Hij de volgende daden van Zijn koninklijke macht:
1. Hij onderwerpt hen aan Zich. Van nature zijn zij slaven van de hel, "wandelende naar de eeuw dezer wereld, naar de overste van de macht des geestes die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid." Doch in de dag van Zijn heirkracht zendt Hij de

scepter van Zijn sterkte, en Hij maakt opstandelingen tot een gewillig volk. Hij overtuigt hen van zonde en ellende, Zijn scherpe pijlen treffen het hart van Zijn vijanden; Hij verlicht hun verstand in de kennis van Hem; Hij ontdekt Zijn persoonlijke en Zijn middelaars heerlijkheid, de weg en wijze van zaligheid door Hem; Hij buigt de ijzeren zenuw van hun weerspannige wil, en doet hen het eens worden met de weg van de zaligheid, die in het Woord geopenbaard is. Hij overreedt hen en maakt hen door Zijn genade bekwaam in Hem te geloven, en Hem te omhelzen, zoals Hij hun in de belofte en het aanbod van de genade wordt voorgesteld en geopenbaard. Zo roept en overwint de Koning van Sion de slaven van de duivel, en maakt hen Zijn trouwe onderdanen. Dit werk van de Koning van Sion openbaart zich in elk van Zijn onderdanen niet op dezelfde wijze, zij ondervinden niet allen in dezelfde mate een werk van de wet; sommigen worden op een meer zachte wijze behandeld, zoals Lydia, wier hart geopend werd onder het gehoor van Paulus; anderen moeten met de hamer van de wet worden neergeveld en gebeukt, voordat zij willen zwichten; doch ieder onderdaan van Christus heeft in Zijn krachtdadige roeping zoveel van het werk van de wet als voldoende is, om hem van de eerste Adam los te maken, en de ijdelheid te ontdekken van alle pogingen om gerechtigheid en het leven door het verbond van Adam te zoeken: hij heeft er zoveel van als nodig is om hem de volstrekte noodzakelijkheid van Christus te ontdekken tot "wijsheid, gerechtigheid, heiligmaking en verlossing", en zo wordt Christus "het einde der wet tot rechtvaardigheid een ieder, die gelooft."

2. Christus schrijft, als Koning van Sion, Zijn wet in de harten van al Zijn onderdanen: (Jer. 31:33) "Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven, en zal die in hun hart schrijven, en Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn." Op hetzelfde ogenblik, dat een zondaar wordt overgebracht uit de duisternis tot het koninkrijk van de Zoon van God, legt Hij een beginsel van heiligheid, een gelijkvormigheid aan Zijn wetten, in de ziel, zodat die mens "lust heeft in des Heeren wet, naar de inwendige mens." Vandaar die uitgangen en hijging van de ziel naar heiligheid van hart en leven: "Och, dat mijn wegen gericht werden om Uw inzettingen te bewaren! Houdt mijn gangen in Uw sporen, opdat mijn voetstappen niet wankelen. Laat mijn hart oprecht zijn tot Uw inzettingen, opdat ik niet beschaamd worde." Vandaar al dat kermen bij de onderdanen van Christus onder de overblijfselen van een lichaam der zonde en des doods: evenals Paulus: "Ik ellendig mens! Wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?" "Ongerechtige dingen hadden de overhand over mij? Maar onze overtredingen die verzoent Gij."

3. Christus, als Sions Koning, scherpt gehoorzaamheid aan Zijn wetten in, en dat beide door beloften en straffen, die gepast zijn voor de natuur van Zijn regering en de toediening van genade. Hij verklaart, dat, "indien Zijn kinderen Zijn wet verlaten en in Zijn rechten niet wandelen, Hij hun overtredingen met de roede zal bezoeken, en hun ongerechtigheid met plagen." En anderzijds zegt Hij hun, dat Hij hen in de weg van gehoorzaamheid en heiligheid zal ontmoeten, en gemeenschap met hen zal hebben: en zo is er in het houden van Zijn geboden groot loon. Hij ontmoet de vrolijke, en die gerechtigheid doet, die Hem gedenken op Zijn wegen."

4. Christus heeft, als Sions Koning aan al Zijn onderdanen een voorbeeld van gehoorzaamheid gegeven, en vermaant hen Hem na te volgen, want "hoewel Hij de Zoon was, heeft Hij nochtans gehoorzaamheid geleerd uit hetgeen Hij heeft geleden."

Hij zegt tot hen allen: "Leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben, en nederig van hart. Neemt Mijn juk op u, want Mijn juk is zacht en mijn last is licht." Hij heeft ons een voorbeeld nagelaten, opdat wij Zijn voetstappen zouden navolgen, en dientengevolge beijvert zich elke ware onderdaan van Christus zijn Koning na te volgen, Zijn loopbaan te lopen, ziende op Jezus."

5. Christus, in Zijn onzichtbaar koninkrijk bewerkt al Zijn onderdanen, hen opwekkende tot gehoorzaamheid aan Hem, door Zijn Geest, Die Hij in hen geeft, volgens die belofte: (Ezech. 36:27) "En ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u, en ik zal maken, dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen, en Mijn rechten zult bewaren en doen." Door deze Zijn Geest geeft Hij, dat zij zich benaarstigen heilig te zijn in al hun wandel, en dat zij hun licht alzo laten schijnen voor de mensen, dat zij hun goede werken mogen zien, en hun Vader, die in de hemelen is, verheerlijken.

6. Christus, als de Koning van Sion, vertedert de harten van Zijn onderdanen om recht acht te geven op al de wenken van Zijn hart en wil, zodat een ieder van hen geneigd is te zeggen: "Spreek Heere, want Uw knecht hoort. Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal?" Zij wachten met onderwerping, evenals een dienstknecht, die op de bevelen van zijn meester wacht, en dan geeft Hij bestuur, overeenkomstig die belofte: "Hij zal de zachtmoedigen leiden in het recht, en Hij zal de zachtmoedige Zijn weg leren."

7. Christus, als Sions Koning, tuchtigt en kastijdt Zijn onderdanen; want "indien gij zonder kastijding zijt, welke allen deelachtig zijn geworden, zo zijt gij dan bastaarden, en niet zonen." Christus zal die gebreken, die Hij in vreemdelingen en bijwoners voorbij gaat, in de Zijnen gestreng bezoeken: "Uit alle geslachten des aardbodems heb Ik ulieden alleen gekend; daarom zal Ik al uw ongerechtigheden over ulieden bezoeken" Soms zal Hij door Zijn roeden en tuchtigingen hun lichamen bezoeken met krankheid, zoals in het geval van Hiskia en anderen. Soms zal Hij hen slaan in hun tijdelijk goed, door hen tot armoede te brengen, zoals wij zien in Job, wiens goed Hij overgaf aan de Sabeeërs en de Chaldeeën. Soms zal Hij hen smart aandoen in hun bloedverwanten, vrienden en kinderen, door de lust van hun ogen met één slag weg te nemen, of door andere dingen, die bitterder zijn dan de dood. Soms zal Hij toelaten, dat hun naam wordt gesmaad en gelasterd, door de tongen van een goddeloze wereld, ja zelfs die van hun medeonderdanen over hen los te laten, zoals in het geval van Job en zijn vrienden. Soms zal Hij Zijn onderdanen in hun inwendige mens, in hun ziel, tuchtigen, hetwelk de scherpste van Zijn roede is. Soms zal Hij hun de toegang tot Zijn troon onthouden, Zijn aangezicht verbergen, zodat zij met David moeten uitroepen. "Toen Gij uw aangezicht verbergde, werd ik verschrikt." Soms zal Hij in de tuchtiging van Zijn onderdanen zover gaan, dat Hij hun als een vijand wordt, en maakt, dat de pijlen van Zijn tuchtiging hun geest opdrinken, zoals Job en Heman dat ondervonden, Soms tuchtigt Hij hen zodanig, dat beide uitwendige en inwendige ellende als twee zeeën op hen aanlopen, zodat "de afgrond roept tot de afgrond." Wij zien dit in het geval van de broeders van Jozef, en van David, (Psalm 116:3) wanneer de banden des doods hem hadden omvangen, en de angsten der hel hem hadden getroffen, toen vond hij benauwdheid en droefenis. Wij zien hetzelfde ook bij Jona, toen hij het werk en de dienst ontliep, waartoe zijn Meester, de Koning van Sion, hem met betrekking tot Ninevé had geroepen.

8. Als Koning van Sion gebiedt Hij vrede, rust, vertroosting en bevrijding voor Zijn onderdanen. Hij verandert de storm in een stilte; wanneer de wind en de storm van uitwendige verdrukkingen zo hard blazen, dat zij niets minder dan de dood en volkomen ondergang dreigen, komt Hij op de golven van de zee wandelen, en zegt tot de wind en de golven: "Zwijg, wees stil: en de wind ging liggen, en er werd grote stilte." En wat de inwendige stormen van beroeringen van het gemoed betreft, die stilt Hij ook, door te gebieden of te spreken; (Jes. 57:19) "Ik schep de vrucht der lippen, vrede, vrede, degenen, die verre zijn en degenen, die nabij zijn"; of door het licht van Zijn verzoend aangezicht over hen te verheffen, waardoor Hij "meer vreugde in hun hart geeft, dan ter tijd, als hun koren en hun most vermenigvuldigd zijn." Nu, door deze en dergelijke daden van Zijn koninklijke regering bestuurt Hij Zijn onzichtbaar koninkrijk van gelovigen, totdat Hij bij de dood het werk van heiligmaking voltooit, en hen onder een geleide van engelen uit de strijdende Kerk in de triomferende Kerk overbrengt, waar zij dat lied zullen zingen: (Kol. 1:12) "Dankende de Vader, Die ons bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht;" en (Openb. 1:5,6) "Hem, Die ons heeft liefgehad, en ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed, en die ons gemaakt heeft tot koningen en priesters Gode en Zijn Vader; Hem zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen."

4. De soevereiniteit van Sions Koning (3e preek)

Psalm 2:6. ***"Ik toch heb mijn Koning gezalfd over Sion, de berg Mijner heiligheid."***

Ik heb de vorige dag des Heeren getracht u iets mee te delen over de regering en het beheer van Christus in Zijn algemeen middelaars koninkrijk over alle dingen ter wille van Zijn Kerk, en ook enige handelingen van Zijn koninklijk gezag met betrekking tot Zijn onzichtbaar koninkrijk van gelovigen; en ik zal nu verder een weinig spreken over *Zijn koninkrijk, zoals het betrekking heeft op Zijn zichtbare Kerk.*
Ik zal hier, om het onderscheid des te duidelijker te maken:

I. bewijzen, dat Christus, de Koning van Sion, een zichtbaar koninkrijk in de wereld heeft.
II. Enige handelingen vermelden van Zijn koninklijk gezag in dit zichtbaar koninkrijk.

(I).
Het *eerste*, dat hier bewezen moet worden, is, dat Christus een zichtbare kerk, of gemeente, of koninkrijk heeft in deze wereld. Dit zal blijken, als wij overwegen:
1. Dat de Koning van Sion, wat Zijn menselijke natuur betreft, zichtbaar is. Weliswaar is Hij achter het voorhangsel, zodat wij nu Zijn lichamelijke tegenwoordigheid niet zien; doch u weet, dat iemand, die in een ver land buiten ons gezicht is, nochtans een zichtbaar persoon is. Zo ook hier is Christus, hoewel Hij in een vergelegen land is, nochtans steeds zichtbaar wat Zijn menselijke natuur aangaat. Zijne goddelijke natuur is voor het lichamelijk oog onzichtbaar, doch Zijn menselijke natuur blijft steeds zichtbaar. Toen Hij op aarde was, was Hij zichtbaar voor het gezicht van de ogen. De apostelen verklaren, dat Hij, zowel voor als na zijn opstanding. van hen gezien is, en dat zij Hem zichtbaar in de heerlijkheid hebben zien opvaren. De inwoners van de hemel aanschouwen de heerlijkheid van een GOD-MENS. Nadat Hij naar de hemel was gevaren, is Hij van Paulus en Stefanus met de ogen van hun lichaam gezien. En wanneer Hij wederkomt zal "alle oog Hem zien, ook degenen, die Hem doorstoken hebben." Is nu Sions Koning Zelf zichtbaar dan moet ook Zijn verborgen lichaam, dat een deel van Hemzelf is, een zichtbaar gezelschap van mannen en vrouwen wezen, die enig zichtbaar merkteken dragen van hun verwantschap aan Hem, dat in de overigen van de wereld niet te zien is.

2. De wetten, en instellingen, en dienaren van Christus, zijn alle zichtbaar; en daarom heeft Hij zowel een zichtbaar als een onzichtbaar koninkrijk in de wereld. Uw ogen zien uw leraars, u hoort ons in Zijn Naam tot u spreken, bekendmakende Zijn wetten, en uitdelende de ordonnantiën, die Hij heeft ingesteld.

3. Er is een zichtbaar onderscheid tussen het koninkrijk van Christus en het koninkrijk van de duivel. Het koninkrijk van de duivel is een koninkrijk van de duisternis, en de werken van zijn onderdanen zijn "werken der duisternis"; doch het koninkrijk van Christus is een koninkrijk des lichts, en het licht van de heiligheid blinkt uit in hun weg en wandel, tot heerlijkheid Gods, en tot stichting van anderen, volgens hetgeen Christus spreekt: (Matth. 5:16) "Laat uw licht alzo schijnen voor de mensen, dat zij uw goede

werken mogen zien, en uw Vader, die in de hemelen is, verheerlijken." De onderdanen van Christus koninkrijk wandelen op de nauwe weg van heiligheid; zij hebben de Naam huns Vaders op hun voorhoofden geschreven, zij hebben een zichtbare en geloofwaardige belijdenis van Christus, waaruit een ieder die voorbij loopt kan lezen, dat zij Christus als hun Koning erkennen. De onderdanen van de duivel bewandelen de brede weg van de zonde, en zij dragen zijn naam en zijn merkteken, waardoor zij bekend zijn als de kinderen van de duivel en het zaad van de slang.

4. De opdracht, die de leraars gegeven is, in de uitdeling van de instellingen van het Nieuwe Testament, om onderscheid te maken tussen het reine en het onreine, het kostelijke en het snode, bewijst, dat Christus een zichtbaar koninkrijk en zichtbare onderdanen in deze wereld heeft. Ons wordt verboden het heilige voor de honden te werpen, en geboden onderscheid te maken tussen degenen, die wij tot de verbondszegels toelaten en anderen. Nu, hoe zouden de leraars die last ooit kunnen vervullen, als er geen zichtbare tekenen waren, waarbij wij onderscheid kunnen maken tussen de ene en de andere.

5. Er is een zichtbare en openlijke krijg tussen het zaad van de vrouw, en het zaad van de slang. Het zaad van Christus is in zoverre zichtbaar, dat de duivel en zijn werktuigen gewoonlijk weten wie aan de zijde van het Lam staan, en hun boosaardigheid over hen uitgieten. Zodra een zondaar de zijde van Christus kiest, begint de wereld hem te haten; dit bewijst, dat er enige uiterlijke kenmerken aan de onderdanen van Christus zijn, waaraan de goddelozen weten, dat zij Christus toebehoren. Deze dingen bewijzen, dat Christus een zichtbaar koninkrijk, en zichtbare onderdanen in deze wereld heeft. Weliswaar kunnen er vele geveinsden onder deze zichtbare onderdanen zijn; doch in zoverre als zij de merktekenen van de onderdanen van Christus dragen, moeten de mensen hen behandelen als tot het zichtbaar koninkrijk van Christus behorende, zolang zij niet als Judas het masker afwerpen en zich als wezenlijke vijanden van Christus en Zijn koninkrijk openbaren.

(II).
Ik zal ten *tweede* enige handelingen vermelden van Zijn koninklijk gezag in dit zichtbaar koninkrijk.
1. Het is een daad van Zijn koninklijk gezag, de levende woorden aan Zijn zichtbare kerk te geven. "Hij, namelijk Sions Koning, maakte Jacob Zijn woorden bekend; Israël Zijn inzettingen en Zijn rechten. Alzo heeft Hij geen volk gedaan." Hoe komt het, dat het Evangelie tot het ene volk komt, en niet tot het andere? Waarom werd het onder het Oude Testament aan de Joden gegeven, en aan de heidenen onthouden? Hoe komt het, dat nu, onder het Nieuwe Testament, het Evangelie aan de heidenen gepredikt wordt, en de Joden wordt onthouden? Hoe komt het, dat het Evangelie tot ons in dit land gezonden is, terwijl er nog zoveel volken zijn, die, omdat zij de kennis van God en Zijn gedachten missen, de duivel aanbidden? Wel, het is een daad van de soevereine macht en het welbehagen van Sions Koning.

2. Hij heeft door Zijn koninklijk gezag ingesteld, welke vorm van regering in Zijn zichtbaar koninkrijk moet worden waargenomen. Hij heeft zijn Kerk niet in een staat gelaten van wetteloosheid, of verwarring, of om naar de grillen van mensen gevormd te worden, zodat het hun politieke doeleinden en inzichten kan dienen. Elk deel van de

tabernakel onder het Oude Testament moest geplaatst worden naar het voorbeeld, dat op de heilige berg getoond was, veel meer de Kerk van het Nieuwe Testament. die "de ware tabernakel Davids" genoemd wordt. Wat die regeringsvorm is, is uit het woord van God vastgesteld, en door alle standen in het land, sedert onze reformatie van het Pausdom, plechtig bezworen. Weliswaar is er een groep mensen in het land, die andere vormen van regering invoeren; doch het zal hen, die deze palen terugzetten of verplaatsen, duur komen te staan.

3. Dat Hij opzieners aanstelt, zowel gewone als buitengewone, is een andere daad van het koninklijk gezag van de Koning van Sion. Wij hebben (in Ef. 4:11,12) een verslag van beide deze soorten van opzieners: "En dezelve heeft gegeven sommigen tot apostelen, en sommigen tot profeten, en sommigen tot evangelisten, en sommigen tot herders en leraars. Tot de volmaking van de heiligen, tot het werk van de bediening, tot opbouwing des lichaams van Christus." Gij weet, dat ‘ t het voorrecht van de koning is, als burgerlijke of militaire ambtenaren in zijn koninkrijk te benoemen, en te beroepen en aan te stellen, wie hij wil, en dat niemand het zal durven wagen een van deze ambten, van het hoogste tot het geringste, aan te nemen, zonder dat de koning hem dat heeft opgedragen. Als hij dat deed, dan zou hij schuldig bevonden worden aan verraad en aan een zich onrechtmatig toe-eigenen van het recht van de koning. Zo is het ook in het koninkrijk van Christus; het is alleen Zijn recht opzieners te roepen en uit te zenden om Hem te dienen; "En niemand neemt zichzelf die eer aan, maar die van God geroepen wordt, gelijkerwijs als Aäron." Christus Zelf ging niet zonder Zijns Vaders opdracht, om als Zijn onderkoning op te treden: "Ik, de Heere, uw God, heb U geroepen, Ik grijp Uw rechterhand aan, Ik help U." Indien Christus niet wilde lopen zonder Zijns Vaders lastgeving en roeping, hoe gevaarlijk moet het dan zijn, dat iemand zich indringt in de heilige ambten van Zijn koninkrijk, zonder Zijn roeping en zending.

4. Een andere daad van Christus’ koninklijke macht en gezag, als Sions Koning, is, dat Hij de weg instelt en verordineert hoe Zijn opzieners verkozen, en zichtbaar in hun ambt bevestigd moeten worden. Gelijk Hij gaven geeft aan de mensen tot stichting en opbouwing van Zijn onderdanen, zo heeft Hij ook als Zijn welbehagen gegeven, dat Zijn zichtbare onderdanen, of zij, die dat naar het oordeel van de liefde zijn, de kiezers zijn van de ambtsdragers in Zijn zichtbare kerk of koninkrijk. Dit blijkt uit Hand. 1, dat toen een apostel verkozen moest worden in de plaats van Judas, de honderd en twintig personen er twee benoemden en de apostelen voorstelden, en dat een van deze twee gekozen werd, door een onmiddellijke beslissing van de hemel, omdat Hij een buitengewone opziener moest zijn. Het blijkt ook uit Handelingen 4 zo klaar als de dag, dat de menigte van de discipelen de zeven diakenen verkozen, die voor de armen moesten zorgen en hen aan de apostelen voorstelden tot bevestiging.

Men werpt hier tegen, *dat de wijze van verkiezing van diakenen, aan wie de zorg wordt opgedragen voor de armen, en voor het geld, dat wordt ingebracht tot hun ondersteuning, geen bewijsgrond is voor de verkiezing van leraars en ouderlingen, die hogere ambtsdragers zijn.*
Doch dit is gemakkelijk hiermede te beantwoorden, dat, als het ‘ t voorrecht van de zichtbare Kerk, en van de zichtbare en betrouwbare onderdanen van Christus is diegenen te verkiezen, die voor hun geld moeten zorgen, hoeveel temeer dan diegenen, aan wie de zorg voor hun kostelijke zielen is opgedragen, welke veel dierbaarder zijn.

De bewijsgrond van het mindere tot het meerdere is in deze zaak krachtig. Het is ook duidelijk uit Hand. 14: 23, dat de apostelen, wanneer zij rondgingen en de gemeenten bezochten, die zij tevoren gesticht hadden, in elke stad ouderlingen, bevestigden, die in elke gemeente met opsteken van de handen waren verkozen, dat toentertijd, beide in burgerlijke en kerkelijke aangelegenheden de gewone wijze was om de stemmen op te nemen. Zodat de wijze van het verkiezen van leraars en andere opzieners niet aan een beschermheer, een classis, of aan mensen, die in deze wereld erfgerechtigden zijn was overgelaten, neen, het is een voorrecht, dat de onderdanen van Christus' koninkrijk toekomt, of aan de gemeenschap van hen, die zichtbaar van en in de gemeenschap van de gemeente van Christus zijn opgenomen, en die naar Zijn wetten wandelen; waardoor alle onwetende, verkeerde en schandelijke personen, of die niet van de gemeenschap van de gemeente zijn, duidelijk zijn uitgesloten. Dit voorrecht van het verkiezen van leraars en opzieners voor de gemeente duurde in de Kerk voort tot ongeveer zeven honderd jaren na Christus, toen het haar met geweld door de overweldiging van het Pausdom ontrukt werd.

5. Een andere daad van de koninklijke macht en het gezag van Christus in Zijn zichtbare Kerk is, dat Hij heeft ingesteld, dat de openbare eredienst, zoals de openbare prediking van het Evangelie, door dienaars van het Evangelie wordt bediend: "Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen." Dit is de grote instelling van God om onderdanen toe te vergaderen tot het koninkrijk van Christus, en tot opbouwing van hen, die daarin gebracht zijn. Dan is er de instelling van de doop te bedienen "in de Naam des Vaders, des Zoons en des Heilige Geestes." De instelling van het Avondmaal: (1 Kor. 11:23) "Want ik heb van de Heere ontvangen hetgeen ik ook u overgegeven heb." Dan is er het openbaar gebed en dankzegging, het catechiseren beide in het openbaar en door onderwijzing van huis tot huis. Dat deze en dergelijke instellingen tot stichting en tot de eredienst door dienaars in Zijn zichtbaar koninkrijk zullen worden uitgedeeld, heeft Christus, als de Koning van Sion, ingesteld.

6. Christus, als Sions Koning, heeft voor de goede orde en tucht de censuur ingesteld in Zijn koninkrijk, tot wegneming van ergernissen en om te voorkomen, dat de zuurdesem van de zonde en ergerlijke dingen Zijn gemeente doortrekt en besmet; zoals verborgen en openbare waarschuwing, bestraffing, vermaning en de vonnissen van meerdere of mindere uitsluiting. Dat worden de "sleutelen des koninkrijks" genoemd, en wanneer deze sleutels, of censuur, volgens de instelling van Christus door de opzieners van Zijn koninkrijk worden gebruikt, dan zal "wat zij op de aarde binden in de hemelen gebonden zijn; en wat zij zullen ontbinden op de aarde zal in de hemelen ontbonden zijn." De apostel, aan de Korinthiërs schrijvende over het schandaal van bloedschande, (1 Kor. 5:4,5) zegt, dat hij uit het midden van hen weggedaan en aan de satan overgegeven moet worden. De reden, die hij aangeeft voor het uitspreken van zo'n vonnis is, met betrekking tot de gemeente, dat zij door die vuile zuurdesem niet zou besmet worden: "Weet gij niet, dat een weinig zuurdesem het gehele deeg zuur maakt?" Dr. Owen geeft in zijn verhandeling over schisma, of scheuring, te kennen, dat wanneer het met een zichtbare kerk zover gekomen is, dat zij zichzelf niet meer wil of kan zuiveren van algemeen bekende en klaarblijkelijke schandalen, men in dat geval van haar moet uitgaan; en wel omdat zij de sleutelen van het koninkrijk, die haar door haar grote Koning zijn toevertrouwd, heeft verloren of weggeworpen, en dan dwalingen en ergerlijke dingen zullen doorvloeien totdat de gehele massa besmet is.

7. Christus heeft, als Koning van Zijn zichtbare kerk, de opzieners van Zijn koninkrijk gemachtigd, in Zijn Naam en op Zijn gezag, met rechterlijke bevoegdheid samen te komen, om de zaken van Zijn koninkrijk des te beter gezamenlijk te regelen. Ik kan er nu niet bij stilstaan om dit punt nader op te helderen; dit is zeer doeltreffend gedaan door de Synode van Westminster, en door de Algemene Synode van de Kerk van Schotland in het jaar 1645 goedgekeurd.

8. Christus heeft, als Sions Koning, aan al de hoven en opzieners van Zijn koninkrijk opgedragen, Zijn onderdanen te regeren, en bepaald, dat zij hun niets anders zullen leren, dan hetgeen Hij hun geboden heeft: "Lerende hen onderhouden alles wat Ik u geboden heb" (Matth. 28:19). Zodat, als de opzieners of de hoven van Christus' koninkrijk hun "leringen beginnen te leren, die geboden van mensen zijn", of Zijn onderdanen andere wetten voorschrijven dan die Christus heeft gegeven, zij goede reden hebben, te vragen, op welk gezag deze of die dingen worden gedaan, en met alle zodanige wetten, als opdringerij, geen rekening te houden.

9. Christus heeft, als Sions Koning, aan al Zijn onderdanen uitdrukkelijk bevolen alle geesten, alle leringen, alle wetten en alles wat hun wordt opgedrongen, aan het Woord te beproeven, en ernstig te strijden voor de zuiverheid van Zijn waarheid en Zijn dienst, Zijn instellingen en inzettingen: (Judas vers 3) "Ik vermaan u dat gij strijdt voor het geloof, dat eenmaal de heiligen overgeleverd is." Het is opmerkelijk, dat het bewaren van de waarheid en de zuiverheid van de leer, daar niet alleen aan de leraars of de opzieners van Zijn huis wordt opgedragen, doch aan de heiligen, dat is, aan de ganse zichtbare Kerk; het is een toevertrouwd pand, waarvoor zij verantwoordelijk zijn, als door hun verzuim de waarheid struikelt op de straten. En wat de Christelijke vrijheid betreft, moeten zij hetzelfde doen, gelijk duidelijk blijkt uit Gal. 5:1: "Staat dan in de vrijheid, met welke ons Christus vrijgemaakt heeft, en wordt niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen." In deze dingen moet iedere onderdaan van Christus een krijgsknecht zijn.

10. Christus handelt als Koning van Sion, wanneer Hij gebelgd is over beledigingen Zijn koninkrijk, of Zijn onderdanen en gezonden en geroepen opzieners aangedaan. Soms heeft de Koning van Sion op een zeer openlijke en zichtbare wijze getoond over zichtbare beledigingen Zijn zichtbare Kerk aangedaan: (Zach. 12:2,3) "Ziet, Ik zal Jeruzalem stellen tot een drinkschaal van zwijmeling allen volken rondom. En het zal te dien dage geschieden dat Ik Jeruzalem stellen zal tot een lastige steen alle volken, allen, die zich daarmede beladen, zullen gewis doorsneden worden." Wegens de beledigingen Jeruzalem aangedaan, werpt God de edelen van Babel terneder en slaat Hij het Babylonisch rijk aan stukken. Zo gelast Hij de wereld, dat zij Zijn ware en trouwe onderdanen niet zullen ergeren of kwaad doen, want, zegt Hij, "het ware hun," die dat doen, "nutter, dat een molensteen aan hun hals gehangen, en zij in de diepte der zee verzonken waren." En aangaande de leraars en ambtsdragers zegt Hij: "Raakt mijn gezalfden niet aan en doet mijn profeten geen kwaad." Zij, die hen ontvangen, die in de naam van hun Meester komen, ontvangen Hem en Zijn Vader; en die hen verwerpen, verwerpen Hem en Degene, Die hem gezonden heeft." Het geruis van de voeten huns Konings is achter hen, wanneer zij Zijn werk doen: (Matth. 28:20) "Ziet, Ik ben met ulieden, al de dagen, tot de voleinding der wereld." Het is onze hartelijke bede tot God,

dat niemand, die ons veracht of versmaadt onder de verbolgenheid van onze grote en heerlijke Koning mag vallen, maar dat Zijn barmhartigheden, door hun bekering, hun haastiglijk mogen voorkomen.

11. Christus verplaatst als Sions Koning Zijn koninklijke standaard van het ene volk naar het andere. Wanneer een volk het Evangelie en de instellingen van Zijn dienst lang genoten heeft, en daaronder onvruchtbaar blijft en Zijn instellingen, opzieners en wetten veracht, dan zal Hij door Zijn koninklijk gezag, de zetel van Zijn zichtbaar koninkrijk, en de tekenen van Zijn tegenwoordigheid naar een andere plaats overbrengen. Daarom zegt Christus de Joden, dat Zijn koninkrijk van hen zou weggenomen worden, en aan een volk gegeven, dat zijn vruchten zou voortbrengen. Zo handelde Hij met de gemeenten van Klein Azië: zo heeft Hij met vele beroemde en eens bloeiende gemeenten gehandeld. Leest Jes. 5, wat Hij met "het huis Israëls, de wijngaard des Heeren der heirscharen", zou doen, omdat die stinkende druiven voortbracht. Zo heb ik u enige van de koninklijke handelingen van Sions Koning vermeld, ten opzichte van Zijn Kerk, zoals zij een zichtbaar gezelschap is van mannen en vrouwen, die belijden, dat zij Hem trouw zullen zijn.

Ik zal dit punt van Christus' koninklijke regering, als Koning van Sion, besluiten met nog enkele van Zijn koninklijke handelingen te vermelden bij het einde van de wereld, wanneer Zijn verborgen lichaam voltooid en volmaakt is.

1. Dan zal Hij op een ontzaglijke wijze, "met een geroep, met de stem des archangels, en met de bazuin Gods nederdalen van de hemel." Wanneer Hij komt, dan zal Hij niet alleen de aarde, maar ook de hemel bewegen: (2 Petrus 3:10) "Maar de dag des Heeren zal komen als een dief in de nacht, in welke de hemelen met een gedruis zullen voorbijgaan, en de elementen branden zullen en vergaan, en de aarde, en de werken, die daarin zijn, zullen verbranden." Dan zal Zijn koninkrijk komen, zodat de gehele wereld het zal zien (Openb. 1:7) "Ziet, Hij komt met de wolken, en alle oog zal Hem zien."
2. Hij zal de troon van Zijn gericht in de wolken of in de zichtbare hemelen oprichten. O, hoe ontzaglijk zal die rechtbank zijn, wanneer Hij tot het gericht zit!
3. Hij zal de doden opwekken: "Allen, die in het stof van de aarde slapen zullen ontwaken, deze tot het eeuwige leven, en genen tot versmaadheden, en tot eeuwige afgrijzing." Geen kindje van een spanlengte, dat ooit met een redelijke ziel begiftigd was, zal in het graf worden achtergelaten.
4. Hij zal alle volken tot Hem vergaderen en een scheiding maken tussen de rechtvaardigen en de goddelozen, Hij zal de enen aan Zijn rechterhand en de anderen aan Zijn linkerhand zetten.
5. Er zal een openbaar verhoor en onderzoek van alle personen en van al hun handelingen zijn: "Hij zal ieder werk in 't gericht brengen, met al dat verborgen is, hetzij goed, of hetzij kwaad." Al de wetten van koningen, parlementen, raadsvergaderingen, gerechtshoven, van welke aard ook, zullen dan door de statige Rechter worden onderzocht.
6. Hij zal loon en straffen uitdelen aan mannen en vrouwen, naar hetgeen zij in die dag zullen bevonden worden te zijn, rechtvaardig of goddeloos, begenadigd of onbegenadigd, op de rots of op het zand gebouwd hebbende. Hij zal tot de enen zeggen: "Komt, gij gezegenden Mijns Vaders, beërft dat koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld"; en Hij zal tot de anderen zeggen: "Gaat

weg van Mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur, hetwelk de duivel en zijn engelen bereid is."

7. Wanneer alles geschied is zullen Hij en Zijn vrijgekochten in triomf zingende naar de hemel wederkeren, wanneer de goddelozen met gehuil naar de hel zullen verwezen worden, uitschreeuwende: "Heere, Heere, hebben wij niet aan Uw tafel gegeten en gedronken? Hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd, en in Uw Naam duivelen uitgeworpen, en in Uw Naam vele krachten gedaan?" En dan zal Christus al Zijn vijanden onder Zijn voeten hebben, en over Zijn verborgen lichaam eeuwig regeren. Weliswaar staat er geschreven, dat Christus, het koninkrijk Gode en de Vader zal overgeven, doch dat moet verstaan worden van het overgeven van zijn vrijgekochten aan de Vader, zeggende: "Ziet daar, Ik en de kinderen, die Mij God gegeven heeft." Dan zal Hij wel ophouden hen op die wijze te regeren, als Hij dat in de strijdende Kerk doet, doch Christus zal op de Berg Sion, die boven is, steeds het Hoofd van de vrijgekochten zijn. Toch zal God "alles in allen zijn." Want het doel van Zijn ganse middelaarsbediening en regering was, hen weer tot God terug te brengen, als hun enig Al, van Wie zij in de eerste Adam waren uitgevallen.

Zo heb ik u dan een gebrekkig verslag gegeven van het koninklijk beheer van de Koning van Sion, tot "de wederoprichting aller dingen", hetwelk ons tweede punt was, dat wij iets zouden spreken over het koninkrijk en het beheer van Christus over Sion, de berg van Zijn heiligheid.

III. Ons derde hoofdpunt was: *Waarom God de Vader Hem tot Koning over Sion gezalfd en verordineerd heeft*. Ik zal dit in de volgende twee of drie bijzonderheden beantwoorden.

1. Dit vloeit oorspronkelijk voort uit de soevereine liefde en het welbehagen Gods: "Ja Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U. Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Hem in de wereld gezonden heeft." God heeft Zijn gemeente zo liefgehad, dat Hij de ware Koning Salomo gegeven heeft om haar Koning te zijn.

2. Omdat het de Vader Zijn heerlijkheid en eer was Hem op de troon te zetten. Niemand was zo geschikt om des Vaders Onderkoning te zijn en Zijn heerlijkheid te openbaren, als Hij, Die het "afschijnsel van Zijns Vaders heerlijkheid" is: al de goddelijke volmaaktheden blinken uit in Zijn Persoon en in Zijn bestuur. Dit zagen de engelen, toen zij Hem in doeken zagen liggen, en dit deed hen zingen: "Ere zij God in de hoogste hemelen."

3. Opdat Hij de zaligheid voor Zijn verborgen lichaam, de Kerk, zou teweegbrengen (Ef. 1:22,23). "En heeft Hem de gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen, welke Zijn lichaam is." Daarom wordt de Kerk toegeroepen, (Zach. 9:9) zich te verheugen, omdat haar Koning komt, Die een Heiland is. Ook roept de Kerk uit, "Evenwel is God, mijn Koning, van ouds af, Die verlossingen werkt in het midden der aarde"; verlossing van zonde, satan, hel en dood. Hoe spoedig zou de Kerk verslonden worden, als zij niet veilig bewaard was, doordat haar Koning haar beschermt: "God is in het midden van haar, zij zal niet wankelen." Zijn tegenwoordigheid in Zijn Kerk is haar tot muren en voorschansen, en doet haar dat lied zingen: (Jes. 26:1) "Wij hebben een sterke stad, God stelt heil tot muren en voorschansen.

4. Omdat alleen Zijn schouders in staat waren het gewicht van de regering te dragen. Geen hand was in staat de scepter te zwaaien, dan Hij, die "Gods metgezel" was en "Die het geen roof geacht heeft Gode evengelijk te zijn." De regering zou in verwarring en wanorde geraakt zijn, als zij aan engelen of archangels was opgedragen.

5. Hij heeft Zich de Kerk, met de prijs van Zijn bloed, uit de hand van de rechtvaardigheid gekocht; daarom was het betamelijk, dat de regering van de Kerk Hem zou worden opgedragen. Zijn koninklijk ambt is dan ook gegrond op Zijn priesterlijk ambt. Daarom wordt in de eerste verzen van Jesaja 63, de Koning voorgesteld als komende van Edom met besprenkelde klederen, en rood aan Zijn gewaad, met klederen als van een, die in de wijnpers treedt." In Openbaring 19 wordt van Hem, Die Zijn grote Naam op Zijn kleed en op Zijn dij geschreven heeft: "Het Woord Gods, Koning der koningen en Heere der heren," gezegd, dat Hij bekleed was met een kleed, dat met bloed geverfd was, namelijk, met Zijn Eigen bloed en het bloed van Zijn vijanden. Maar ik zal niet langer bij de redenen van de leer stilstaan en met enige verdere toepassing sluiten.

IV. Ons vierde hoofdpunt was de toepassing.
Alle andere gebruiken voorbijgaande zal ik het alleen toepassen bij wijze van vermaning:
1e Aan de onderdanen.
2e Aan de vijanden van Zijn koninkrijk en Zijn regering.

Ten eerste, een woord van vermaning aan allen, die belijden, dat zij onderdanen zijn van het koninkrijk van Christus.
1. Volgt uw Koning na. Het voorbeeld van een koning is van groot gewicht voor de onderdanen, hetzij het goed of slecht is: de mensen volgen de manieren van het hof. Nooit was een koning uw navolging zo waardig. Hij roept ons toe "van Hem te leren;" Hij heeft ons een exempel nagelaten, opdat wij Zijn voetstappen zouden navolgen; een voorbeeld van heiligheid: "Zijt heilig, want Ik ben heilig;" een voorbeeld van geloof en vertrouwen onder de donkerste wolken: (Psalm 22:1,4) "Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten? Doch Gij zijt heilig, wonende onder de lofzangen Israëls;" een voorbeeld van zachtmoedigheid en nederigheid: "Leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart:" (Fil. 2:5) "dat gevoelen zij in u, hetwelk ook in Christus Jezus was." Een voorbeeld van lijdzaamheid in verdrukking en vervolging: (Hebr. 12:1, 2).Laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan, die ons voorgesteld is, ziende op de oversten Leidsman en voleinder des geloofs, Jezus, die voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand des troons Gods;" een voorbeeld van standvastigheid en vastbeslotenheid: "Daarom heb Ik Mijn aangezicht gezet als een keisteen, want Ik weet, dat Ik niet zal beschaamd worden."

2. Ik vermaan allen, die belijden, dat zij onderdanen van Sions Koning zijn: Vertrouwt op Hem te aller tijd; "want welgelukzalig zijn allen, die op Hem betrouwen." Vertrouwt Hem alles toe; vertrouwt op Hem op al wat u nodig hebt. Om u te bemoedigen in uw vertrouwen, overweegt, dat
(1) Zijn woord, het woord van een Koning is, een koninklijk woord, en de onderdanen kunnen op de koninklijke belofte rekenen.

(2) Zijn woord is het woord van de Koning van Sion, een goed overwogen woord, het is een gevolg van beraadslaging.
(3) Het is een onveranderlijk woord, het blijft in der eeuwigheid: hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar geen jota van Zijn woord zal op de aarde vallen."
(4) Het is een getrouw woord: "Waarheid is de gordel van Zijn lendenen," het is in de hemelen bevestigd.
(5) Het is een beproefd woord: "Het woord des Heeren is doorlouterd als zilver in een smeltkroes," het heeft de proef doorstaan. Al de heiligen in de hemel hebben het beproefd, en het betrouwbaar bevonden; laten daarom alle heiligen op aarde er op vertrouwen.
(6) Dit brengt uw Koning eer toe, als u op Zijn woord vertrouwt en verzegelt, dat Hij waarachtig is.
(7) Het is de weg, om de belofte te verkrijgen, en de zegeningen, die in het verbond beloofd zijn.

3. Ik vermaan u, veel als smekelingen aan de troon uws Konings te liggen, want u hebt daar voortdurend iets te doen. Overweegt:
(1) Zijn troon is een troon van genade, die berekend is voor de armen en nooddruftigen.
(2) Daar komt een vrolijk geklank van Zijn troon: "Wie wil, die kome; bidt en gij zult ontvangen; indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat hij ze van God begere, Die een ieder mildelijk geeft, en niet verwijt, en zij zal hem gegeven worden."
(3) Er vlieten rivieren van genade uit Zijn troon, die naar u toe vloeien.
(4) Er is een regenboog rondom Zijn troon, het verbond der genade en van de belofte (Openb. 4:3); daar wordt gezinspeeld op Gods verbond met Noach.
(5) Werken van genade en spreken over genade gelden aan de troon niet, om uw toenadering aan te moedigen: "Ik zal uw God zijn; Ik zal hun een nieuw hart geven."
(6) De genadetroon van de Koning is gegrond op gerechtigheid en gericht.
(7) Zijn troon en Zijn bestuur berusten op weldadigheid en milddadigheid; daarom kan die nooit worden uitgeput, evenmin als de zon afneemt door de wereld te verlichten. Begeeft u daarom veel tot de troon van de Koning; komt, wanneer u wilt, of om wat u wilt, u bent altijd welkom. "Laat uw begeerten in alles, door bidden en smeken, met dankzegging bekend worden bij God."

4. Ik vermaan u, zich in uw Koning te verheugen. "Dat de kinderen Sions zich verheugen over hun Koning. De Heere regeert, de aarde verheuge zich. Verheug u zeer, gij dochter Sions, juich, gij dochter Jeruzalems, zie uw Koning zal u komen."
(1.) Verheug u in Zijn Persoon, want "al wat aan Hem is, is geheel begeerlijk"; Zijn Persoon is de verheuging en bewondering van de hemel en de aarde.
(2.) Verblijdt u in Zijn regering en in Zijn bestuur, want alles is berekend op uw welzijn.
(3.) Verheugt u in Zijn billijkheid; want Hij heerst in gerechtigheid, welke schijnbare krommingen er ook in Zijn bestuur mogen zijn.
(4.) Verheugt u in de macht en het gezag van uw Koning, want Hij heeft alle macht in de hemel en op aarde; alles wat in de hemel, en op aarde, en onder de aarde is, buigt zich voor Hem neer.
(5.) Verheugt u in de wetverheerlijkende gerechtigheid, die uw Koning door Zijn gehoorzaamheid tot de dood heeft aangebracht.

(6.) Verheugt u in de volheid en de rijkdom van uw Koning; want "alle volheid van de Godheid, onnaspeurlijke rijkdommen zijn in Hem."
(7.) Verheugt u in de mildheid en de weldadigheid van uw Koning, Hij zal voor u doen boven al wat u kunt bidden of denken.
(8.) Verheugt u in de liefde van uw Koning, want die is onveranderlijk: "Hij rust in Zijn liefde en verandert niet."

5. Gehoorzaamt de wetten van uw Koning, hebt hoogachting voor al Zijn geboden; want al Zijn geboden zijn "heilig, rechtvaardig, en goed’ .
(1.) Hij heeft in de dagen van Zijn vernedering, Zelf de wet gehoorzaamd; Hij heeft het juk gedragen, opdat het u niet zou kwellen.
(2.) In de weg van gehoorzaamheid is grote vrede: "Die Uw wet beminnen hebben grote vrede. Zo velen als er naar deze regel wandelen, over dezelven zal zijn vrede."
(3.) In het houden van Zijn geboden is groot loon; want "Hij ontmoet de vrolijke en die gerechtigheid doet."
(4.) Gij zult hierdoor uw Koning verheerlijken en Hem bij anderen aanprijzen: (Matth. 5:16) "Laat uw licht alzo schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken mogen zien; en uw Vader, Die in de hemelen is, verheerlijken."
(5.) Er is groot gevaar in het verbreken van Zijn wetten; Hij zal er Zich over vertoornen, en "uw overtreding met de roede bezoeken, en uw ongerechtigheid met plagen"

Vraagt u: *Wat voor soort gehoorzaamheid moeten wij aan de wetten van Sions Koning bewijzen?*
Dan antwoord ik:
(1.) Een gewillige en vrolijke gehoorzaamheid, zoals Hij de Vader bewees, toen Hij zei: "Zie, Ik kom; Ik heb lust om Uw welbehagen te doen."
(2.) Een algemene gehoorzaamheid aan al Zijn geboden, niet uitzoeken en kiezen, het ene gehoorzamen en het andere verwerpen: "Dan zal ik niet beschaamd worden, wanneer ik merken zal op al Uw geboden."
(3.) Een inwendige zowel als een uitwendige gehoorzaamheid: "Ik heb een vermaak in de wet Gods naar de inwendige mens." Wanneer gehoorzaamheid niet met het hart is, is zij walgelijk voor de Koning van Sion, die "de harten doorzoekt"; Zijn wetten raken zowel de inwendige als de uitwendige mens.
(4.) Een belangeloze, zelfverloochenende gehoorzaamheid, uzelf als onnutte dienstknechten beschouwende, wanneer u alles gedaan hebt. Denkt niet, dat uw Koning bij u in de schuld staat wegens uw gehoorzaamheid en uw dienst.
(5.) Het moet de gehoorzaamheid van het geloof zijn; want "zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen", Een geloof in de belofte waardoor de ziel met Christus verenigd wordt is het fondament van alle ware gehoorzaamheid aan Christus, of aan God in hem.
(6.) Een gedurige en standvastige gehoorzaamheid; niet bij vragen en tussenpozen, maar voortdurend: (1 Kor. 15:58) "Zijt standvastig, onbeweeglijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in de Heere."

6. Bewijst de Koning van Sion niet alleen een dadelijke maar ook een lijdelijke gehoorzaamheid, zodat u zich aan Zijn beschikkende wil onderwerpt; ook wanneer Zijn

beschikkingen uw tijdelijk belang, en hetgeen u graag zou willen, overdwarst. Wanneer Hij de roede van de verdrukking zendt, overweegt dan,

(1.) dat zware bedelingen u ten goede zijn. Uit verdrukkingen verrijzen vele voordelen.
(2.) Hij zal niet eeuwiglijk Zijn toorn behouden.
(3.) Dit is de geest en aard van Zijn ware onderdanen, dat zij stil zijn wanneer Hij bedroeft.
(4.) Bedenkt hoe onderworpen Hij was aan de zwaar verdrukkende, ja, aan de wrekende hand van Zijn Vader.
(5.) Uw "lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, werkt u een geheel zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid."

7. Ik vermaan alle onderdanen van Sions Koning, de ontvangdagen van de Koning, ik meen Zijn instellingen voor de eredienst, trouw bij te wonen. Hoewel David een groot koning was, toch maakte hij er geweten van de woningen van de Koning van Sion te bezoeken, en hij rekende het zich een eer dat te doen. Toen hij door de vervolging van Saul, en de opstand van Absalom van de plaats van de openbare godsdienst was verdreven, benijdde hij het geluk van de zwaluw, aan welke het vergund was in het heiligdom te nestelen, terwijl hij van daar verdreven was en geen toegang had om zijn Heere en Koning daar op te wachten (Psalm 84). Wat moeten wij denken van hen voor wie de deuren van het heiligdom geopend zijn en aan wier deur de instellingen van het Nieuwe Testament worden uitgedeeld, en die nochtans, of door hoogmoed, of door verachting van de goddelijke instelling, of door liefde tot de wereld, of door traagheid of andere vleselijk oorzaken of voorwendsels, het hof van de grote Koning de rug toekeren, en het toch zeer kwalijk nemen als de leraars hun zeggen, dat zij zich niet als trouwe onderdanen van Sions Koning gedragen? Mag men veronderstellen, dat mensen, die Zijn inzettingen verachten en verwaarlozen, ooit hun hart voor Hem hebben geopend, aangezien Hij vereist, dat Zijn onderdanen hem zullen opwachten en hulde bewijzen? Zij mogen zich inbeelden, dat zij Zijn onderdanen zijn, evengoed als anderen, doch zij hebben reden te vrezen, dat de dag zal komen, wanneer de Koning van Sion tot hem, of van hem, zal zeggen: "Deze Mijn vijanden, die niet hebben gewild, dat Ik over hen Koning zou zijn, brengt hier, en slaat ze hier voor Mij dood." Ziet, wat die mensen overkwam, die tot het avondmaal waren genodigd, toen alle dingen gereed waren en zich nochtans, met deze en dergelijke voorwendsels, verontschuldigden, dat zij niet kwamen (Luk. 16:24). De Heere verklaart, dat niemand van die mannen, "die genood waren", en weigerden, onder welk voorwendsel dan ook, "Zijn avondmaal smaken zouden.."

Doch, om tot ons punt terug te keren: Ik zeg, laten allen, die Christus, de verhoogde Koning van Sion, liefhebben, trouw, Zijn koninklijk hof en Zijn instellingen voor de openbare eredienst bezoeken, hetzij het op de Sabbat, of op een dag in de week is: voornamelijk de openbare prediking, het openbaar gebed, en de bediening van de sacramenten, van de doop en het avondmaal, en de plechtige gelegenheden voor vasten, bidden, en verootmoediging. In deze of dergelijke instellingen van de Koning van Sion vergunt Hij zijn onderdanen liefelijke samenkomsten met Hem: "de Koning is gebonden op de galerijen." Daar geeft de Koning, Zijn zin en wil aan Zijn onderdanen te kennen; daar worden Zijn geboden, beloften en leer bekend gemaakt; daar drupt Hij zulke woorden van genade en liefde in hun harten, dat hun harten in hen brandende worden: daar doet Hij hen zeggen: "Zijn Woord heeft mij levend gemaakt", en Hij heeft mijn ziel

gemaakt als de wagens van een gewillig volk; daar toont die Koning Salomo Zich, voor de dochteren Sions, met de kroon op Zijn hoofd; daar dekt de Koning een tafel van vet vol merg, en daar doet Hij hen met grote lust onder Zijn schaduw zitten; daar worden hun soms de verborgenheden van hun harten, en de verborgenheden van Zijn verbond ontdekt; ook worden hun daar, evenals David, toen hij in het heiligdom inging, (Psalm 73) de verborgenheden van de voorzienigheid ontsloten. Daarom zeg ik, bezoekt de Koning in Zijn voorhoven, om Hem daar te aanbidden.

8. Laten al de onderdanen van de Koning van Sion zich opmaken voor de eer van hun Koning, in het bijzonder in een tijd waarin Zijn koninklijk gezag menigerlei beledigingen worden aangedaan. Ik had reeds gelegenheid u in verscheidene bijzonderheden aan te tonen, welke openlijke beledigingen Hem onder ons worden aangedaan; Zijn wetten worden tegengewerkt beide op burgerlijk en kerkelijk gezag; er wordt inbreuk gemaakt op de vrijheden van Zijn onderdanen; Zijn Sabbatten worden ontheiligd; dezulken, die zich voor Zijn gezanten uitgeven verwerpen de soevereiniteit van hun Meester, en laten los, dat Hij alleen Hoofd in Zijn Kerk is, en nochtans worden zij door anderen, die nog niet zo ver gegaan zijn, zonder enige censuur of getuigenis, als medeleden in kerkelijke gerechtshoven gehandhaafd. Men schijnt, door een diep stilzwijgen en een zondig samengaan met openlijke en erkende verraders van de koninklijke kroon van Sions Koning, tot Zijn vijanden te zeggen: "*Een verbintenis*." Ik vrees, dat Christus, heden ten dage zal zeggen: "Dit zijn de wonden, waarmee Ik geslagen ben in het huis Mijner liefhebbers"; Ik ben gewond in Mijn waarheden, in Mijn leden, in Mijn rechten, als de allerhoogste God en de allerhoogste Koning van Mijn Kerk; en nochtans wordt geen rechte getuigenis gehoord of toornigheid betoond tegen deze wonden, die Ik heb ontvangen en de beledigingen, die Mij zijn aangedaan. Ik vrees, dat de Koning van Sion op weg is, om "de kop van Zijn vijanden te verslaan, en de harige schedel van degenen, die in hun schulden wandelen." Doch, terwijl anderen de Koning van Sion beledigen en onteren, laten allen, die onder Zijn trouwe onderdanen wensen gevonden te worden, zich beijveren Hem te eren.

Vraagt u: "*Hoe moeten wij dat doen?"*
Dan antwoord ik:

(1.) Wij moeten Hem eer geven door in Hem te geloven en op Hem te vertrouwen, bijzonder in Zijn koninklijk ambt; vertrouwt, dat Hij Zijn onderdanen zal regeren en verdedigen, en dat Hij al de vijanden van Hem en van Zijn volk zal beteugelen. O vrienden! Hij heeft nooit gedwaald in Zijn bestuur: daarom welke schijnbare verwarringen zich ook mogen voordoen, vertrouwt nochtans, dat het rad, dat in Zijn hand is, zulke heerlijkheid voor Hemzelf, en zulk goed voor Zijn onderdanen zal doen te voorschijn komen, dat van Jacob en van Israël zal gezegd worden: "Wat heeft God gewerkt!"

(2.) Laat ons Hem eer geven door Hem met de mond te belijden: (Rom. 10:10) "Want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid, en met de mond belijdt men ter zaligheid." Wij beleven een tijd, waarin de duivel en zijn gezanten plannen smeden om elke belijdenis van Christus en de godsdienst te verbannen. Ik veroordeel evenzeer als iemand, een huichelachtige belijdenis van Christus en de Christelijke godsdienst: doch laat ons de livrei van de Koning niet wegwerpen, opdat niet een heimelijke vijand die aantrekt en zich onder Zijn trouwe onderdanen vermengt.

(3.) Laat ons Hem ere geven door een bewuste eerbied voor al Zijn wetten en geboden: "Dan zal ik niet beschaamd worden, wanneer ik merken zal op alle Uw geboden." Laat ons, terwijl anderen Zijn banden verscheuren, en Zijn touwen van zich werpen, met Jozua zeggen: "Maar aangaande mij en mijn huis. wij zullen de Heere dienen."

(4.) Door in onze kring voor Hem en Zijn zaak te getuigen, en dat te erkennen, wanneer een getuigenis voor Hem wordt opgeheven. De standaard van Christus is, in het bijzonder in ons land, een door verbond bekrachtigde standaard en getuigenis, en wanneer die wordt opgeheven, zijn wij, door de eed Gods, verplicht, die te erkennen, en aan te kleven; de verplichting van de eed Gods kan onder geen voorwendsel worden ontbonden: "Mijn ziel kome niet in hun verborgen raad, Mijn eer worde niet verenigd met hun vergadering." Het is gevaarlijk in het kamp te blijven, waar muiterij en samenzwering tegen de Koning en Zijn koninkrijk is, in het bijzonder wanneer de standaard van de Koning daar buiten wordt opgeheven, en het geroep gehoord wordt: "Wie is met de Heere!" Wanneer de gerechtshoven van de kerk hun macht gebruiken om de getuigen geweld aan te doen, en hen uit de stad te drijven, is het tijd voor een ieder, die belijdt, dat Hij met Christus bevriend is en Hem als zijn Koning erkent, te onderzoeken waar zij zijn, of waar zij standhouden.

(5.) Door, uit genade, wanneer men daartoe geroepen wordt, voor Hem te lijden, gelijk Hij voor ons geleden heeft.

9. Nog een woord van vermaning aan de onderdanen van Sions Koning is, om u in het voeren van de krijg van uw Koning tegen de zonde, de satan en de wereld, als getrouwe krijgsknechten te gedragen. Strijdt tegen de zonde; dat is de grote vijand, die Christus is komen vernietigen en te niet doen. Voert krijg tegen de duivel, want Christus is gekomen om zijn kop te vermorzelen: "Wederstaat de duivel, en hij zal van u vlieden." Bindt de strijd aan tegen de wereld, want "de vriendschap der wereld is een vijandschap Gods." De wereld was een vijandin van Christus, en zij zal Zijn zaak, werk en getuigenis vijandig zijn, tot het einde toe. Deze zijn de vijanden met wie u in het strijdperk hebt te treden.

Beweegredenen.

(1.) Hij heeft uw oorlogen geoorloogd. Hij bond de strijd aan met de zonde, de satan, en de wereld, ja, met de toorn Gods en de vloek van de wet, zodat Hij Zijn klederen met bloed besprenkeld, en Zijn ziel in de dood uitgestort heeft.

(2.) Uw Koning heeft de overwinning behaald, Hij heeft de vijand op de vlucht gedreven en verslagen, en Hij draagt de palmtak van de overwinning.

(3.) Zijn overwinning is wettelijk de uwe, uit kracht van de wettige en verborgen vereniging tussen u en Hem. Daarom roept Hij al Zijn vrienden toe zich te verheugen, en de buit van Zijn overwinning als de hunne op te nemen. De apostel roept hierover uit: "God zij dank, die ons allen tijd doet triomferen in Christus."

(4.) Uw koning, die ook uw Aanvoerder en Bevelhebber is, heeft bevel gegeven "de goede strijd van het geloof te strijden, te staan, u mannelijk te houden en sterk te zijn." Al de onderdanen van Christus zijn krijgsknechten, zolang zij in de strijdende Kerk zijn, en van hen wordt geëist, dat zij zullen "strijden voor het geloof, dat eenmaal de heiligen overgeleverd is; dat zij tot den bloede toe zullen tegenstaan, strijdende tegen de zonde."

(5.) Uw Koning ziet hoe u zich op het slagveld gedraagt: wie zich in Zijn zaak als een lafaard gedraagt, en wie als een dapper krijgsman.

(6.) Uw Koning staat gereed om u te hulp te komen, wanneer de strijd heet is, en u op het punt staat om het onderspit te zullen delven: "Vreest niet; want Ik ben met u, zijt niet verbaasd, want Ik ben uw God." De Heere stond bij Paulus, toen allen hem verlieten.

(7.) Nog een weinig tijd en de Koning zal de aftocht blazen, en u van het slagveld afroepen, om met Hem in de heerlijkheid te triomferen: want "zo wij anders met Hem lijden, zullen wij ook met Hem verheerlijkt worden: onze lichte verdrukking en strijd, die zeer haast voorbijgaat, werkt ons een geheel zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid."

Ik zal dit deel van de vermaning met een paar raadgevingen sluiten. Indien u de oorlogen van Sions Koning voert:

(1.) Verzekert u, dat Zijn koninkrijk en gezag binnen in u vastgesteld is, en beijvert u, dat alle gedachten gevangen geleid wordt tot de gehoorzaamheid van Christus, en zorgt er voor, dat u geen verrader in uw boezem herbergt. Zou ooit iemand openlijk krijg kunnen voeren met de zichtbare vijanden van de Koning van Sion, die met de zonden in uw boezem zegt: Een verbintenis? Strijdt daarom dagelijks tegen de inwonende zonde, een lichaam der zonde en des doods, en "ziet toe, dat niet in iemand van u zij een boos en ongelovig hart, om af te wijken van de levende God."

(2.) U moet gebruik maken van de wapenrusting van uw Koning, en van de wapenen daar Hij u van voorzien en die Hij ingesteld heeft, als u Zijn oorlogen voert: (Ef. 6:13-18). "Daarom neemt aan de gehele wapenrusting Gods, opdat gij kunt wederstaan in de boze dag, en alles verricht hebbende staande blijven. Staat dan, uw lendenen omgord hebbende met de waarheid, en aangedaan hebbende het borstwapen van de gerechtigheid; en de voeten geschoeid hebbende met bereidheid van het Evangelie des vredes. Bovenal aangenomen hebbende het schild des geloof, met hetwelk u al de vurige pijlen des bozen zult kunnen uitblussen; en neemt de helm der zaligheid en het zwaard des Geestes, hetwelk is Gods woord; met alle bidding en smeking, biddende te allen tijd in de geest."

(3.) Houdt uw koninklijke Koning in het oog. Gelijk wij onze loopbaan moeten lopen, zo moeten wij ook onze strijd strijden, "ziende op Jezus." Een gezicht van de Koning van Sion bezielt de krijgsknechten met moed en grootheid van geest: "Zij hebben op Hem gezien, en zijn verlicht; en hun aangezichten zijn niet schaamrood geworden." "Aanmerkt Deze, Die zodanig een tegenspreken van de zondaren tegen Zich heeft verdragen, opdat u niet verflauwt en bezwijkt in uw zielen."

(4.) Voert het bloed van uw Koning voortdurend met u, in de hand van het geloof, voornamelijk op de dag van de strijd; want de vijand gaat op de vlucht, als hij dat bloed ziet: (Openb. 12:11) "Zij hebben hem overwonnen door het bloed des Lams."

(5.) Tracht in een tijd van openlijke oorlog te weten waar uw Koning kamp houdt en blijft daar, en wees u bewust waar het kamp van de vijand is. Misschien zegt u: Dat is een vraag, die wij graag opgelost zouden hebben: "Waar is het kamp van de vijand?"

Sommigen toch, in deze tijd van verdeeldheid, zeggen: *"Ziet, het is hier," en anderen zeggen: "Ziet, het is daar." Wilt u ons eens zeggen, waar Hij weidt, waar Hij de kudde legert."*

Ik antwoord, ontkennenderwijze; het is niet altijd daar waar de grootste menigte is, want de kudde van Christus is maar een klein kuddeke." In de dagen van Elia was het onder zeven duizend. Het is niet altijd daar, waar een genootschap van mensen

zich de Kerk van Christus noemen, die de bescherming van de wet genieten, en de burgerlijke overheid aan hun zijde hebben. Wij hebben toch van die tijd gehoord en de dag gezien, toen het Pausdom en de Bisschoppelijke regering de wetten van het land en het burgerlijk gezag voor hen hadden.

Vraagt u: Waaraan kan dan het kamp van de Koning van Sion gekend worden? Dan *antwoord* ik:

(1.) Het kamp van de Koning is daar waar de koninklijke standaard is opgericht, niet waar die neergehaald wordt. Waar is de getuigenis van Jezus, de met een verbond bekrachtigde getuigenis van ons land? Wie zij ook zijn, die de leer, de dienst, de tucht, en de regering van het huis, in zuiverheid bewaren, daar is het kamp van de Koning.

(2.) De Koning Zijn kamp is daar waar zijn kudde vergaderd wordt, niet waar zij verstrooid, verdrongen en onderdrukt wordt.

(3.) Het kamp des Konings is daar, waar Zijn heerlijkheid en eer worden tentoongespreid, niet waar die verdonkerd en verduisterd worden.

(4.) Het kamp des Konings is daar, waar de geur van Zijn klederen het hart van zijn onderdanen verblijdt en verheugt: (Psalm 45:16) "Zij zullen geleid worden met alle blijdschap en verheuging; zij zullen ingaan in des Konings paleis."

(5.) Het kamp des Konings kan gekend worden aan de loop van de rivier van de grimmigheid van de oude slang. Wij lezen in Openb. 12:15,17, dat "de slang uit haar mond, achter de vrouw, water uitwierp als een rivier", dat wil zeggen, dat de duivel een storm van vervolging en verdrukking verwekte tegen de Kerk van Christus, die door de vrouw wordt afgebeeld. "De Draak vergrimde op de vrouw, en ging heen om krijg te voeren tegen de overigen van haar zaad, die de geboden Gods bewaren en het getuigenis van Jezus Christus hebben." Indien u dus wilt weten waar het kamp van Sions Koning is, waar Zijn standaard is, let er dan op waarheen de wapenen van de hel, boosaardigheid, smaad, vervolging door hand of tong, gericht zijn; want daar is het kamp van Christus, want hij "bestrijdt noch kleinen, noch groten, maar de Koning Israëls en Zijn zaad en Zijn zaak.

10. Een tiende woord van vermaning aan de onderdanen van Sions Koning is, dat zij zich verblijden in de hoop van dit hemels koninkrijk, want eerlang zal uw Koning, o gelovigen, u uit de strijdende Kerk oproepen, naar de triomferende Kerk: daarom, "verblijdt u in de hoop van de heerlijkheid Gods." Om uw blijdschap op te wekken en uw verlangen naar het hemels koninkrijk levendig te maken zal ik u een paar dingen opnoemen, die u nu, terwijl u in de strijdende kerk op aarde bent, smartelijk zijn en zwaar vallen, en waarvan u dan vrijgemaakt zult zijn.

(1.) U zult vrijgemaakt zijn van alle natuurlijke behoeften. Geen behoefte aan voedsel, wanneer u van het lichaam van leem bent ontdaan; wanneer het opgewekt is zal het een geestelijk lichaam zijn; daar heeft men geen spijs of drank nodig. Daar is geen behoefte aan klederen om de schande van uw naaktheid te bedekken, want daar zullen de lichamen niet slechts zijn als die van Adam en Eva, maar "zij zullen Christus' heerlijk lichaam gelijkvormig zijn." Daar is geen behoefte aan wapentuig, want daar zal geen vijand wezen. Daar is geen behoefte aan slaap, want "aldaar zal geen nacht zijn."

(2.) Men zal dan bevrijd zijn van alle onvolmaaktheid naar lichaam en ziel. De zwakheden van het lichaam worden in het graf achtergelaten, en wat de ziel betreft, die zal volmaakt zijn in heiligheid: "dan zal hetgeen, dat ten dele is, tenietgedaan worden."

(3.) Daar zult u bevrijd zijn van al uw zwoegen en arbeiden: (Openb. 14:13) "zij rusten van hun arbeid"; hun werk zal hun element zijn, evenals het zingen van een vogel zijn genot is.

(4.) Daar zult u vrij zijn van droefheid; (Openb. 21:4) "En God zal alle tranen van hun ogen afwissen; en de dood zal niet meer zijn, noch rouw, noch gekrijt, noch moeite zal meer zijn; want de eerste dingen zijn weggegaan."

(5.) Daar zijn geen verzoekingen meer. De vergiftigde pijlen van de vijand zullen de inwoners van de triomferende Kerk niet meer treffen; hij is buiten geworpen; daar is geen verslindende leeuw meer.

(6.) Daar zult u bevrijd zijn van alle kwellende en ergerende zorgen, waarmee u nu geplaagd wordt. Zorgen doen de geesten afnemen en verteren hier altijd de vertroostingen van ons leven; doch niets daarvan is in de triomferende kerk; geen vrees en daarom geen zorg; geen vrees voor gebrek waar alle dingen genoten zullen worden.

(7.) Daar is men vrij van alle twijfelingen aan de liefde Gods; niemand zal daar zeggen: "Heere, waar zijn Uw vorige goedertierenheden?" Gij zult eeuwig in de omhelzingen van uw Koning delen, in Zijn armen en in Zijn schoot liggen.

(8.) Bevrijd van het gezelschap van de boze wereld. Christus' lelie is nu onder de doornen, doch in de triomferende Kerk zijn geen stekende doornen meer in het ganse veld Gods; Christus zal Zijn dorsvloer doorzuiveren.

(9.) Daar zal men bevrijd zijn van alle verdeeldheden. De droevigste zaak in de strijdende kerk is, dat er verdeeldheden zijn onder hen, die waarlijk begenadigd zijn. De verdeeldheden tussen godvrezenden en bozen zijn niet zo bedroevend als de verdeeldheden onder de heiligen. Maar dit zal dan weggedaan zijn, dan zullen zij allen één zijn in de Heere en al hun benijden en censureren van elkaar zal dan eindigen.

(10.) Dan zal het hart eeuwig op God gevestigd zijn, vrij van alle afgetrokkenheid en verstrooidheid in de dienst van God. Laten deze dingen u opwekken om te verlangen naar de dageraad van het eeuwig aanschouwen, dat boven is.

Vraagt u: "Welke zekerheid hebben wij, zolang wij in de strijdende kerk zijn, dat wij naar de triomferende kerk zullen gaan, waar de Koning van Sion persoonlijk is?
Ik *antwoord*:

(1.) God heeft dat voor u bereid van de grondlegging der wereld (Matth. 25:34).

(2.) De belofte Gods, die in Christus, Ja en Amen is, verzekert het.

(3.) Uw Koning heeft het voor u verworven; het is een verkregen verlossing (Ef. 1:14).

(4.) Uw Koning, Die ook uw Voorbidder is, heeft er om gebeden: (Joh. 17:24) "Vader, Ik wil, dat daar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt."

(5.) Uw Koning heeft het voor u in bezit genomen: (Joh. 14:2) "Zo wanneer Ik heen zal gegaan zijn, en U plaats zal bereid hebben, zo kom Ik weder, en zal U tot Mij nemen. opdat gij ook zijn moogt daar Ik ben."

(6.) Uw Koning heeft er u de eerstelingen van gegeven; Zijn koninkrijk binnen in u zegt u, dat u in Zijn koninkrijk, dat boven is, zult komen; de eerstelingen des Geestes verzekeren u van de volle oogst.

(7.) Uw vereniging met de Koning van Sion verzekert het: de heerlijkheid van Zijn natuurlijk lichaam is een voorteken van de heerlijkheid van Zijn verborgen lichaam.

(8.) Een aanmerkelijk getal, een ontelbare vergadering van de eerstgeborenen, is reeds aangekomen, daarom zullen de overigen volgen: "Ziet dan omhoog, en heft uw hoofden opwaarts, omdat uw verlossing nabij is."

Ik zal nu verder een woord van vermaning spreken tot de tweede soort van personen, die ik genoemd heb, *namelijk tot u, die nog vreemdelingen bent van Sions Koning, en vijanden van Zijn koninkrijk en Zijn regering.*

Ik heb u het merkteken en de kenmerken, beide van Zijn vrienden en vijanden, reeds voorgesteld; daarom slechts een paar woorden, om u de zaak op te helderen.

- Allen, die nog in de natuurstaat zijn en nooit de krachtige werking van de genade van God in een werk van wedergeboorte hebben ondervonden, behoren nog tot de vijanden van de Koning van Sion; want "het bedenken des vleses is vijandschap tegen God."
- Allen, die nooit ervaren hebben, dat de kracht van het profetisch ambt van Christus in een werk van verlichting aan hen is uitgevoerd, waardoor de ogen van hun verstand geopend zijn, om Christus te kennen in Zijn persoon, Zijn natuur, ambten, en onderneming, en om de zin en de wil van God te kennen, die in het woord geopenbaard zijn.
- Allen, "die de rechtvaardigheid Gods niet kennen, en hun eigen gerechtigheid zoeken op te richten"; ik bedoel, alle wettischen, die de wet als een verbond aankleven en "der rechtvaardigheid Gods niet onderworpen zijn" zijn nog vijanden van het koninkrijk en de regering van de Koning van Sion. Nooit heeft zich iemand in waarheid aan Zijn wetten en regering onderworpen, die niet eerst Zijn rechtvaardigheid onderworpen werd.
- Allen, die onder de drup van het Evangelie zitten, aan wie een Zaligmaker en Zijn ganse zaligheid nabij gebracht zijn, en die toch voortgaan Hem en Zijn zaligheid door ongeloof te verwerpen; alle zulken, zal Christus als vijanden van Hem en Zijn zaligheid aanmerken: (Hebr. 2:3) "Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen?" Tot hen, die genodigd zijn tot het avondmaal van de bruiloft des Konings, en die nochtans geweigerd hebben, zal de Koning, Zijn legerscharen zenden en die boze mensen ellendig vernielen.
- Alle Gallio’ s en, die zich onzijdig houden in de zaak van Christus, die het zich niet aantrekken of de zaak van Christus zinkt of drijft, behoren tot Zijn vijanden; want "die niet vergadert, die verstrooit"; de Heere zal de lauwe Laodiceeërs uit Zijn mond spuwen.
- Allen, die tegen de Heere en Zijn Gezalfde samenspannen, en hun hoofden en handen bijeensteken, om het koninkrijk van Christus en een werk van reformatie te verwoesten, en de graveerselen van de tempel samen met houwelen en beukhamers in stukken te slaan.
- Alle onheilige Ezau’ s, die hun eerstgeboorterecht als Christenen voor een schotel moes verkopen: die hun vrijheden waarmee Christus hen vrijgemaakt heeft, met het oog op iets werelds of tijdelijks opofferen.

- Allen, die met de slang het stof van de aarde oplikken en de ijdelheden van de wereld verkiezen boven de dingen, die van een eeuwig belang zijn.
- Allen, die Zijn wetten als de regel van hun gehoorzaamheid verwerpen, zeggende: "Wij zijn heren, wij zullen niet meer tot U komen"; en die met hun praktijk zeggen: "Wij willen niet, dat deze over ons Koning zij; wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust." Ik zeg, dat u, en al de zodanigen, vijanden van Sions Koning en vreemdelingen van Zijn regering bent.

Ik vermaan u daarom, als een van de herauten van de vermaarde Koning van Sion, dat u uw wapenen van vijandschap en opstand aflegt, en u aan Zijn koninklijk gezag onderwerpt: "Heft uw hoofden op, gij poorten, ja heft op, gij eeuwige deuren, opdat de Koning der ere inga."

Bij wijze van beweegreden, heb ik u alleen enkele dingen in de gedachte te brengen, die reeds gezegd zijn, als:

(1) Overweegt de vreselijke toorn en het gevaar, waaronder al Zijn vijanden blijven.
(2) Overweegt welk een Koning Hij is, aan Wie u zich hebt te onderwerpen. Overdenkt wat wij u van Zijn hoedanigheden of eigenschappen gezegd hebben.
(3) Overweegt de voordelen van Zijn regering.
(4) Overweegt hoe ernstig Hij rebellerende zondaren nodigt zich onder Zijn regel en Zijn bestuur te voegen.

- Hij nodigt rebellen zich te onderwerpen: (Jes. 55:7) "De goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechtige man zijn gedachten; en hij bekere zich tot de Heere, zo zal Hij Zich zijner ontfermen; en tot onze God, want Hij vergeeft menigvuldiglijk."
- Hij smeekt zondaren zich met Hem en met God in Hem te laten verzoenen: (2 Kor. 5:20) "Zo zijn wij dan gezanten van Christus wege, alsof God door ons bade; wij bidden u van Christus wege, laat u met God verzoenen."
- Hij belooft u, met de gouden scepter in Zijn hand te zullen verwelkomen: "Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen."
- Hij is bedroefd over de hardnekkigheid van zondaren, die zich niet aan Hem willen onderwerpen: (Luk. 19:41, 42) "En als Hij de stad zag, weende Hij over haar, zeggende: Och, of u ook bekendet ook nog in deze uw dag, hetgeen tot uw vrede dient!"
- Hij redeneert met zondaren en vermaant hen vriendelijk: (Jes. 1:18) "Komt dan en laat ons samen rechten, zegt de Heere; al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol."
- Hij zweert, dat Hij geen lust heeft in hun dood en ondergang: (Ezech. 33:11) "Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in de dood des goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg, en leeft."
- Wanneer zij niet te overreden zijn, dan neemt Hij Zijn koninkrijk met smart weg.
- Overweegt hoe het Hem verblijdt wanneer een afkerige zondaar zich aan Hem onderwerpt. Toen de vader van de verloren zoon hem van verre zag, werd hij met innerlijke ontferming bewogen, en toelopende viel hem om zijn hals en kuste hem.

Ik besluit met twee of drie raadgevingen, opdat u Zijn onderdanen mag worden.

1. Weest overtuigd, dat u van nature vijanden, ja, vijandschap zelf bent; bedriegt uzelf niet, door u in te beelden, dat u God een goed hart toedraagt, want uw harten zijn dodelijk slecht.
2. Overdenkt veel uw ellendige slavernij en dienstbaarheid aan de zonde, de satan en de wereld, zolang niet de Zoon u vrijmaakt.
3. Woont zorgvuldig de instellingen van de Koning van Sion bij, in het bijzonder die grote instelling tot bekering: de prediking van het woord; want dit is de roede van Zijn sterkte, en het behaagt Hem door de dwaasheid van de prediking zalig te maken, die geloven. Luistert met aandacht, of u in die instelling van Sions Koning, Zijn stem mag horen, evenals Lydia, die de prediking van Paulus bijwoonde.
4. Laat met het horen van het Woord een naarstig lezen van het Woord samengaan: "Onderzoekt de Schriften, want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben; en die zijn het, die van Mij getuigen." De Bijbel is Gods getuigenis van Hem, Die Hij tot Koning gezalfd heeft over Sion, de berg Zijner heiligheid; daar wordt Zijn heerlijkheid en schoonheid met Zijn eigen hand beschreven; daar hebt u de wil, de uiterste wil van de Koning, die met Zijn bloed verzegeld is.
5. Weest aanhoudende smekelingen, aan des Konings troon van genade en barmhartigheid. Sions Koning is een goedertieren Koning, het is Zijn werk "de armen en nooddruftigen te verlossen." Hij is milddadig; "Indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat hij ze van God begere, die mildelijk geeft, en niet verwijt; en zij zal hem gegeven worden."
6. Zie, dat u in het gebruik van andere middelen staat naar dat grote werk van geloven; want zonder geloof is het onmogelijk de Koning of Zijn eeuwige Vader te behagen: "Dit is Zijn gebod, dat u gelooft in de Naam Zijns Zoons, Jezus Christus." U mag doen wat u wilt; doch zolang u niet gelooft, zult u als opstandelingen aangemerkt worden: "Die geloofd zal hebben, zal zalig worden. Maar, die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden." Daarom zeg ik, staat, in gehoorzaamheid aan de geboden Gods en in afhankelijkheid van Zijn genade en van Zijn Geest, naar dat werk van geloven: "Dit is het werk Gods, dat u gelooft in Hem, die Hij gezonden heeft."
7. Bidt veel om de verworven en beloofde Geest van de Koning, Die in het midden van de troon is; pleit op de belofte: "Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u" (Ezech. 36:27), en op die belofte: (Psalm 110:3) "Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag van Uw heirkracht."
8. Steekt de rode oorlogsvlag op tegen al de vijanden van Sions Koning, hetzij die binnen of buiten u zijn. Begint de strijd tegen Zijn vijanden in uw hart, in uw wandel, en in uw huisgezin; begint daar te reformeren, en als u de strijd van binnen begonnen bent, zet die dan naar buiten voort in uw belijdenis. Verdedigt de zaak van Christus in het land, Zijn openbaar belang, en doet wat in uw vermogen is, om hen tegen te staan en af te schrikken, die Zijn koninkrijk en Zijn belang in de wereld, in het bijzonder in ons land, trachten te vernietigen. Wee toch ons land, als Zijn koninkrijk van ons wordt weggenomen, als Hij de leer, de tucht, de dienst, en de regering van Zijn huis wegneemt, dan zullen de gezangen van de tempel op die dag huilen, en ons arm nageslacht zal, binnen enkele jaren, een gezelschap van Heidense en Paapse afgodendienaars zijn.

Wel, laat mij dan mijn roeping en nodiging van alle vreemdelingen, en bijwoners, en opstandelingen herhalen, om te komen en zich te onderwerpen aan de regering van

Hem, Die God tot Koning over Sion, de berg van Zijn heiligheid, gezalfd heeft. Het werd door Jacob op zijn sterfbed voorzegd, dat "Hem de volkeren gehoorzaam zouden zijn", en door Jesaja, dat "de heidenen naar Hem zouden vragen." O, dat dit de dag en tijd eens mocht zijn, waarin deze profetie zal vervuld worden! Nu driehonderd vijftig jaren geleden in 1648 was er een wonderlijke vergadering van het ganse land tot de Heere Jezus, als hun heerlijk Hoofd en Koning. Toen het scheen, dat Zijn werk zou tenietgaan, en Zijn vrienden zichzelf beschouwden als een hoop dorre beenderen, behaagde het de Heere, door de wind van de Geest, in die dorre beenderen te blazen, en terstond stond een groot heir op, en zij ontvingen leven en sterkte om Zijn oorlogen te oorlogen, zodat het gehele land, in weinig tijd, een verbond maakte met de Koning van Sion en Hem de eed van trouw zwoer. Zo krachtig stond men toen voor de koninklijke rechten van Zijn kroon, dat die machten, die er toen waren, die getracht hadden Zijn zaak teniet te doen, verplicht werden er voor te wijken. Al zijn het koninkrijk en de zaak van Christus in deze tijd zeer vervallen, laat ons toch de hoop niet verliezen, dat die weer zullen verrijzen, maar aan de jaren van de rechterhand des Allerhoogste gedenken; "laat ons gedenken aan de daden des Heeren en aan Zijn wonderen van oudsher; want Hij heeft nog des Geestes overig; Zijn hand is niet verkort, dat zij niet zou kunnen verlossen, en Zijn oor is niet zwaar geworden, dat het niet zou kunnen horen." Hij kan een volk opeens doen geboren worden; Hij heeft Zijn koninklijke scepter maar te zwaaien, door het geluid van Zijn stem in de bediening van het Evangelie. O, dat dit de ure of het jaar eens mocht zijn, waarin de doden in ons land de stem van de Zoon des mensen mochten horen en leven!

Intussen wens ik, als een van de minste van de herauten van de Koning, u te nodigen en te roepen, te bidden en te smeken, ja, in Zijn Naam, gebied ik allen, die mij heden horen, in Zijn Naam te geloven, op Hem te vertrouwen, om te worden zalig gemaakt van zonde, satan, toorn en hel, en u aan Zijn gezag te onderwerpen; de wet uit Zijn mond te ontvangen, en Hem te erkennen als uw enige Rechter, Koning en Wetgever: "Gij zijt mijn Koning van ouds af, Die verlossingen werkt in het midden van de aarde."

Tegenwerping. 1. Ik ben tegen de Koning van Sion in opstand geweest, Hij zal mij nooit genade bewijzen.
Ik *antwoord*: Het ganse nakomelingschap van Adam zijn opstandelingen; als Hij zulken niet aannam, dan zou Hij geen koninkrijk op aarde hebben. Zie, wat van Sions Koning geschreven staat: "Gij hebt gaven genomen, om uit te delen onder de mensen, ja, ook de wederhorigen." Laat dit daarom geen beletsel zijn; verbreek uw verbond met de hel, en onderwerp u aan Hem.

Tegenwerping. 2. Mijn opstandige daden gaan verder dan dat ik zou kunnen veronderstellen, dat zij vergeven zullen worden.
Antwoord. "Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol." De Koning heeft een vrijstelling van straf in de hand voor de grootste opstandelingen, zeggende: "Ik, Ik ben het, die uw overtredingen uitdelg om Mijnentwil, en Ik gedenk uw zonden niet.

Tegenwerping. 3. Ik ben zo'n ellendig, ongelukkig, en verachtelijk schepsel, dat de Koning van Sion nooit op mij zal neerzien.

Antwoord. Hoewel Sions Koning hoog is, nochtans is Hij zo neerbuigend, dat Hij acht geeft op de verachtelijkste en ongelukkigste zondaar, die buiten de hel is, en zich aan Zijn rechtvaardigheid en heerschappij wil onderwerpen. Hij roept uit: "Gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs wijn en melk."

Tegenwerping. 4. Ik ben een arm, blind schepsel, ik ben blind geboren en ben nog, tot heden toe, in de dingen Gods zo blind als een mol; wat zou Sions Koning zich om mij bekommeren?
Antwoord. De Koning van Sion opent de ogen van de blinden, en Hij raadt u, dat u tot Hem zult komen "om ogenzalf, opdat u zien mag."

Tegenwerping. 5. Ik ben geheel ontbloot van alle goede hoedanigheden, ik heb geen heiligheid, geen gerechtigheid, geen goedheid, om mij bij de Koning van Sion als een van Zijn onderdanen aan te bevelen.
Antwoord. Sions Koning raadt naakten, dat zij witte klederen van Hem zullen kopen, opdat zij mogen "bekleed worden, en de schande van hun naaktheid niet geopenbaard worde." Hij bekleedt al Zijn onderdanen met wisselklederen, ja, met des Konings Eigen mantel. Werp uw eigen vuile vodden, de werken van de wet, en alles wat van uzelf is maar weg, en kom tot Hem zoals u bent; want Hij zegt: "Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen."

Tegenwerping. 6. Ik ben zo besmet en bevlekt met de onreinheid van de zonde, ik heb zoveel afgoden nagelopen, dat de Koning van Sion mij nooit als de Zijne zal willen erkennen.
Antwoord. "Dan zal Ik rein water op u sprengen, en gij zult rein worden; van alle uw onreinheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen" (Ezech. 36:25) "Al laagt gijlieden tussen twee rijen van stenen, (of, tussen de potten) zo zult gij toch worden als vleugelen ener duif, overdekt met zilver, en welker vederen zijn met uitgegraven géluwen goud." De Koning wast de onderdanen met Zijn eigen bloed, en zal hen doen zingen: "Hem, Die ons heeft liefgehad, en ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed: Hem zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen."

Tegenwerping. 7. Mijn hart is zo hard als een steen, en zal Sions Koning mij dan ooit aannemen?
Antwoord. Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwe geest geven in het binnenste van u; en ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlezen hart geven" (Ezech. 36:26). De Koning van Sion roept u toe: "Mijn zoon, geef Mij uw hart, zo hard als het is, en Ik zal het week maken."

Tegenwerping. 8. Ik ben onbekend met het koninkrijk van de Koning van Sion, en weet niets van de verborgenheden van Zijn koninkrijk en Zijn regering.
Antwoord. Wel, laat dat zo zijn, de Koning van Sion heeft behoorlijk medelijden met de onwetenden en dwalenden; Hij zal u Zijn verborgenheden doen verstaan; het zal u gegeven worden de verborgenheden van het koninkrijk der hemelen te weten." Sions Koning is ook een Profeet om verborgenheden te openbaren, en "de verborgenheid des Heeren is voor degenen, die Hem vrezen; en Zijn verbond om hun die bekend te maken."

Tegenwerping. 9. Ik ben een vreemdeling van de wetten en de regering van de Koning.
Antwoord. "Hij zal Zijn wet in uw binnenste geven, en zal die in uw hart schrijven;" Hij zegt: "Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u, en Ik zal maken, dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen, en Mijn rechten zult bewaren en doen."

Tegenwerping. 10. Als ik de Koning van Sion voor mijn Koning zou erkennen, dan zou ik nog als een deserteur openbaar worden, en weer naar het kamp van de duivel terugkeren, en dan zou mij het laatste erger zijn geworden dan het eerste.
Antwoord. Sions Koning heeft aan allen, die in Hem geloven, beloofd: "Ik zal een eeuwig verbond met hen maken, dat Ik van achter hen niet zal afkeren, opdat Ik hun weldoe; en Ik zal Mijn vrees in hun harten geven, dat zij niet van Mij afwijken."

Tegenwerping. 11. Ik ben een dode zondaar; wat bekommert de Koning van Sion zich om een dode.
Antwoord. Sions Koning maakt de doden levend, en "roept de dingen, die niet zijn, alsof zij waren." Zijn stem wekt de doden op, en daarom roep ik: "Ontwaakt, gij die slaapt, en staat op uit de doden, en Christus zal over u lichten."

Tegenwerping 12. Maar wat, als ik niet behoor tot diegenen, die de Koning van Sion door Zijn Vader gegeven zijn? Dan zal Hij mij nooit onder Zijn onderdanen aannemen.
Antwoord. Dat ligt niet op uw weg u daarmede te bemoeien, u moet u niet op het eerste ogenblik in de verborgen dingen, die voor de Heere zijn, indringen: "De geopenbaarde dingen zijn voor ons en voor onze kinderen." De stem van de Koning van Sion, in Zijn Woord en bediening, is tot u: "Tot u, o mannen, roep Ik; en Mijn stem is tot de mensenkinderen." Daarom, kom in op de afkondiging van de Koning, want dat is uw volmacht, niet de verborgen gedachten van het hart van uw Koning.

13. *Werpt iemand tenslotte nog tegen*: Ik ben een gevangene van de zonde en de satan, mijn banden zijn zo sterk, dat ik mijzelf niet in beweging kan brengen, om tot de Koning van Sion te komen.
Dan is mijn *antwoord*: Sions Koning komt tot gevangenen, omdat zij niet tot Hem kunnen komen. Hij zegt tot de gevangenen van de zonde en van de satan: "Gaat uit; en tot die, die in duisternis zijn: Komt te voorschijn; zij zullen op de wegen weiden, en op alle hoge plaatsen zal hun weide wezen. Zij zullen niet hongeren, noch dorsten, en de zon zal hen niet steken, want hun Ontfermer zal hen leiden, en Hij zal hen aan de springaders van de wateren zachtkens leiden." Het is juist het werk van Sions Koning, gevangenen los te maken; daarom, geeft u aan Hem over, opdat Hij uw banden losmaakt, en indien dan de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn. Amen.

5. Het koninkrijk van God binnen de ziel van de mensen (1e preek)

Luk. 17:21. ***Want ziet het koninkrijk Gods is binnen ulieden***

De gelegenheid waarbij deze woorden gesproken werden was een vraag van de Farizeeën, (vers 20) "wanneer het koninkrijk Gods zou komen." Zij hadden een slecht begrip, dat de Messias een tijdelijk koninkrijk zou oprichten, dat Hij hun volk van het Romeinse juk zou verlossen, de grootheid van hun Sanhedrin zou vermeerderen, en de leden daarvan tot de adelstand verheffen, Zijn landslieden tot Zijn lijfwacht, en alle volkeren van de wereld tot Zijn vazallen en schatplichtigen zou maken. Dit was het vleselijk begrip, dat zij zich vormden van het koninkrijk van de Messias, en zij wilden graag weten, wanneer die gelukkige tijd zou beginnen.
Op deze vraag van hen antwoordt Christus in vers 20, 21, waar Hij hun nieuwsgierigheid, wat de tijd van het koninkrijk van de Messias betreft, onbevredigd laat, en hun verkeerd begrip over de natuur daarvan tracht weg te nemen, door hun bekend te maken

1e Dat het koninkrijk van de Messias in stilheid zou ingaan, zonder wereldlijke pracht en luister, welke bij God maar weinig geacht waren. "Het koninkrijk Gods komt niet met uiterlijk gelaat." Wanneer Vorst Messias in de wereld komt, zullen de mensen niet, evenals die van Athene, die zich onledig hielden met wat nieuws te horen en te zeggen, van Hem zeggen: *Ziet, hier is Hij! Of, ziet daar is Hij!* Het zal met Hem niet zijn als met een vorst, die met zijn hofhouding zijn gebied van plaats tot plaats doortrekt, waarover een ieder de mond roert en praat, zeggende: De koning is in deze, of, in die plaats. Christus doet de Farizeeën weten, dat hun verwachting slechts inbeelding en bedrog was, zolang zij zulke gedachten koesterden aangaande de Messias en Zijn koninkrijk.

2e Hij maakt hun bekend, dat het rijk en de regering van de Messias voornamelijk zouden worden gevestigd in het hart en de ziel, waar geen vorst behalve Hij, kan regeren; "Want ziet het koninkrijk Gods is binnen ulieden." Hierin zijn twee of drie dingen aan te merken:

1. De benaming, die aan het koninkrijk van de Messias wordt gegeven; het wordt het koninkrijk Gods genoemd. Christus wezenlijk aangemerkt is God evengelijk en even-eeuwig met de Vader; en gelijk Hij en de Vader Dezelfde zijn in Wezen, evengelijk in macht en heerlijkheid, zo hebben Zij ook een en hetzelfde koninkrijk, dat over alles heerst. Als Middelaar is Hij des Vaders Onderkoning, en was Zijn voornaamste werk in deze wereld, zondaren van het geslacht van Adam terug te brengen tot hun trouw aan God, uit welke zij door de verleiding van de duivel, de god van deze eeuw, waren uitgevallen, die hen tot een verbintenis met hem, tegen God, had overgehaald.
2. Dan hebben wij hier de zetel van dit koninkrijk Gods: Het is binnen ulieden. De kanttekening geeft deze lezing: "Het koninkrijk Gods is onder ulieden", en dan is de mening, alsof Hij gezegd had: "Gij vraagt naar het koninkrijk van de Messias, en u merkt niet, dat de oprichting daarvan reeds begonnen is vanaf het begin van de bediening van Johannes de Doper, die u gewaarschuwd heeft, dat het koninkrijk Gods nabij gekomen is; en nu is het reeds begonnen. Het Evangelie wordt gepredikt;

de waarheid daarvan wordt door wonderen bevestigd; de Messias is reeds onder u, en er zijn menigten, die reeds in Hem geloven, en nochtans merkt u dat alles niet."

3. Doch hoewel deze zin van de woorden zowel overeenkomstig de grondtaal als het verband is, zal ik toch nu de lezing van onze overzetting volgen: "het koninkrijk Gods is binnen ulieden"; die ook met de grondtaal overeenstemt, en dan is de mening, alsof Hij zei: "Gij droomt dwaas, van een tijdelijk koninkrijk van de Messias, zoals dat van de koninkrijken der aarde, maar gij vergist u. Mijn koninkrijk is van geestelijke aard, en het is de heerlijkheid van Mijn bediening, dat Ik niet zozeer over de lichamen en de uitwendige vrijheden, als wel over de harten en gewetens van de mensen regeer. De hoofdtroon van Mijn koninkrijk is in de ziel, het edelste deel van de mens."

Verder hebben wij hier het gewicht van deze zaak, in het woordje "ziet", alsof Hij zei: "Uw dwaling, ten opzichte van het koninkrijk van de Messias, is van een gevaarlijke strekking en zal, indien u er in volhardt, zeker uitlopen op uw verwerping van de ware Messias, en de ondergang van de ganse Joodse kerk en natie. Let daarom op hetgeen Ik zeg aangaande de geestelijkheid van Mijn koninkrijk, als een zaak van het uiterste belang: ‘ Want ziet, het koninkrijk Gods is binnen ulieden.’ Als Ik niet, door de kracht van Mijn genade en van Mijn Geest, in uw harten regeer, kan Mijn bediening u geen goed doen."

De leer, die ik zal behandelen is deze: *"Dat het koninkrijk van Christus in deze wereld van geestelijke aard is, en voornamelijk zetelt in het hart en de ziel binnen de mens: "Het koninkrijk Gods is binnen ulieden."*
Christus verklaart dit ook, wanneer Hij voor de rechterstoel van Pilatus staat om ter dood veroordeeld te worden: Jezus antwoordde: "Mijn koninkrijk is niet van deze wereld; indien Mijn koninkrijk van deze wereld ware, zo zouden Mijn dienaars gestreden hebben, opdat Ik de Joden niet ware overgeleverd; maar nu is Mijn koninkrijk niet van hier." Alsof Hij zei: "Gij hebt geen reden de minste achterdocht te koesteren omtrent Mijn koninkrijk en Mijn regering, alsof daarin de minste strekking was om de regering van de keizer te benadelen of te verstoren, want het is geheel en al geestelijk, het staat in betrekking tot de harten en de zielen van de mensenkinderen, om hen terug te brengen tot de gehoorzaamheid en de plicht, die zij zowel God als elkaar verschuldigd zijn." Dienovereenkomstig zien wij de ganse Schrift door, dat Hij, met het hart of de inwendige mens te doen heeft: (Psalm 51:8) "Ziet, Gij hebt lust tot waarheid in het binnenste, en in het verborgen maakt Gij mij wijsheid bekend." "Mijn zoon", zegt Salomo, "geef mij uw hart." Hij staat aan de deur van het hart en Hij klopt. Het zijn de eeuwige deuren van het hart, die met zoveel plechtigheid worden opgeroepen, dat zij voor Hem zullen opgeheven worden: (Psalm 24:7) "Heft uw hoofden op, gij poorten, en verheft u, gij eeuwige deuren; opdat de Koning der ere inga." Doch ik zal mij nu niet langer ophouden met de bevestiging van zo'n duidelijke waarheid. Het zal verder duidelijk blijken in de verhandeling van de leer, welke ik, onder goddelijke bijstand, in de volgende orde zal trachten te verhandelen.

I. Ik zal eerst de staat en de regering van het hart onderzoeken, voordat het koninkrijk Gods daar wordt opgericht.
II. Ik zal verder enig onderzoek doen naar de natuur van dit koninkrijk Gods, waarvan gezegd wordt, dat het binnen ons is.

III. Waarom het een koninkrijk, en wel het koninkrijk Gods genoemd wordt.
IV. Hoe en op welke wijze dit koninkrijk wordt opgericht.
V. Enige hoedanigheden van dit koninkrijk Gods opnoemen.
VI. Hoeveel beter de zaken van binnen er uitzien, wanneer het koninkrijk Gods opgericht is.
VII. Om tenslotte van het geheel enige toepassing te maken.

I. Wij zullen dus eerst onderzoek doen naar de droevige staat van de ziel, of van de inwendige mens, voordat het koninkrijk Gods door de kracht van de goddelijke genade wordt opgericht.
In het algemeen moet u weten, dat onze harten, voordat het koninkrijk Gods binnen ons komt, als een kooi van onrein gevogelte zijn. Ik zal u over enkele van die droevige gasten spreken, die binnendeurs zijn, voordat het koninkrijk Gods in het hart wordt opgericht.

(1) De duivel is daarbinnen. Hij regeert en "werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid" (Ef. 2:2). Hij zit daar als opperbevelhebber, en hij zegt tot de ene begeerlijkheid: Ga, en zij gaat, en tot de andere: Kom, en zij komt, om hem dienst te doen en zijn belang in de wereld te bevorderen. Wanneer sommigen door hun naasten beledigd worden en daarover in drift ontsteken, zijn zij er vlug bij, om te zeggen, dat de duivel in zo iemand is. Hoewel zo'n manier van spreken weinig vreze Gods ontdekt, nochtans is het van elk onbekeerd mens een zekere waarheid, dat de duivel wezenlijk in hem is: hij heerst en regeert in de kinderen der ongehoorzaamheid. Het is zijn munt en smidse, waar hij al zijn werktuigen bouwt tot ontering van God in deze zichtbare wereld. Daarom wordt van hem, die de zonde doet, gezegd, dat hij uit de duivel is. Ze zijn zijn kinderen, zijn kroost, het zaad van de oude slang. Christus zegt tot de Joden: "Gij zijt uit de vader de duivel; u doet de werken uws vaders, en wilt de begeerten uws vaders doen."

(2) De wereld en haar ijdelheden zijn daarbinnen, voordat het koninkrijk Gods daarbinnen is. Salomo zegt van de natuurlijke mens, wiens deel in dit leven is: (Pred. 3:11) "ook heeft Hij de eeuw in hun hart gelegd"; dat is, God geeft in Zijn rechtvaardig oordeel de mensen over aan hun vleselijk en aardse genegenheden, zodat de vloek van de oude slang hen aankleeft: (Gen. 3:14) "Op uw buik zult u gaan, en stof zult u eten." De mens is vleselijk, de Geest niet hebbende, maar de geest van deze wereld, hetwelk hem op het stof van de aarde doet kruipen, zich voedende met as, dat een waar vergif is voor zijn ziel; "want het bedenken des vleses is de dood" (Rom. 8:6).

(3) Al het bederf van een verdorven natuur is daarbinnen; al het gedichtsel van de gedachten van het hart is ten allen dage alleen boos. Goddeloosheid, ja dodelijke goddeloosheid is in het hart, voordat het koninkrijk Gods daar wordt opgericht. Godloochening huisvest daar; want "de dwaas zegt in zijn hart: er is geen God." Daar huisvest vijandschap tegen God: "Het bedenken van het vlees is vijandschap tegen God; want het onderwerpt zich der wet Gods niet; want het kan ook niet." Hoogmoed is daarbinnen; dat is het vergif van de oude slang waarmee hij onze natuur heeft vergiftigd: "De goddeloze, door de hoogheid zijns harten, vraagt niet naar God' (Eng. Overz. van Psalm 10:4). Wat anders dan de hoogmoed van zijn hart houdt de zondaren terug van zich aan de gerechtigheid van Christus te onderwerpen, en doet hen, met de Joden, zoeken hun eigen gerechtigheid op te richten? Wat anders dan de hoogheid van het hart maakt, dat de zondaar, evenals

die van Laodicéa zich inbeeldt, dat hij "rijk, en verrijkt is, en geens dings gebrek heeft?" Wat is het anders dan hoogmoed, wat hem tot God doet zeggen: "Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust. Wat is de Almachtige, dat wij Hem zouden dienen? (Job. 21:14,15).Wij zijn heren, wij zullen niet meer tot U komen." Het ongeloof, dat God tot een leugenaar maakt, heerst daarbinnen in zijn volle kracht, voordat het koninkrijk Gods wordt opgericht. O. wat is die waarschuwing nodig: (Hebr. 3:12) "Ziet toe, broeders, dat niet te eniger tijd in iemand van u zij een boos en ongelovig hart, om af te wijken van de levende God." Het is vanwege het algemene overwicht, dat de zonde van ongeloof over de zondaren heeft, die onder het Evangelie leven, dat die klacht zo dikwijls wordt herhaald: "Wie heeft onze prediking geloofd?" De duisternis van helse onkunde is daarbinnen; van nature zijn wij "vervreemd van het leven Gods, door de onwetendheid, die in ons is."

Om de bijzonderheden over dit punt niet te vermenigvuldigen; het hart is, naar Christus ons onderricht, de bron van alle boosheid, die over de ganse aarde wordt uitgevoerd; "want van binnen uit het hart des mensen komen voort, kwade gedachten, overspelen, hoererijen, doodslagen, dieverijen, gierigheden, boosheden, bedrog, ontuchtigheid, boos oog, lastering, hovaardij, onverstand. Al deze boze dingen komen voort van binnen" (Mark. 7:21,22,23). Het werkt eerst in het hart, voordat het in het leven wordt uitgewerkt. Vandaar die vermaning aan Jeruzalem, die iedereen op zichzelf mag toepassen: "Was uw hart van boosheid, o Jeruzalem, opdat gij behouden wordt: hoelang zult gij de gedachten van uw ijdelheid in het binnenste van u laten vernachten?"
Zo heb ik u een kort overzicht gegeven van hetgeen binnensdeurs is, voordat het koninkrijk Gods binnen ons komt.

II. Het *tweede* punt is, aan te tonen, wat dit koninkrijk Gods is, dat Hij opricht in het hart van de mensen, dat van nature zo vol van boosheid is.
Tot recht verstand hiervan moet u weten, dat God vierderlei koninkrijk heeft: Zijn koninkrijk van de natuur, Zijn koninkrijk van de voorzienigheid, Zijn koninkrijk van de genade hier, en Zijn koninkrijk van de heerlijkheid hiernamaals.

1e Zijn koninkrijk van de natuur. Toen God deze wereld en alle schepselen, die daarin zijn, een aanzijn gaf, gaf Hij hun zekere wetten, volgens welke zij geregeerd zouden worden tot die einden, die Hij beoogde in hun een aanzijn te geven. Zo heeft Hij, als de God van de natuur, de hemellichten, de zon, de maan en de sterren, wetten gegeven, volgens welke zij zich in hun jaarlijkse en dagelijkse loop bewegen. Door dezelfde natuurwetten worden het gevogelte des hemels, de dieren van het veld, de vissen van de zee, en al wat de paden van de zeeën doorwandelt, met even grote orde en regelmatigheid overeenkomstig hun eigenlijke einden geleid, alsof zij redelijke schepselen waren. Door deze wetten van de God van de natuur nemen zaaiing en oogst, zomer en winter, dag en nacht, hun gezette tijden waar. Dit wordt Gods koninkrijk van de natuur genoemd.

2e Zijn koninkrijk van de voorzienigheid. Daardoor schraagt en bestuurt Hij al Zijn schepselen, en al hun handelingen, welke Hij alle dienstbaar maakt tot Zijn Eigen, heerlijk doeleinde. Hier is Zijn regering niet zo gebonden aan de wetten van de natuur,

of Hij kan die altijd verhinderen wanneer het Hem behaagt. Hij kan de orde van de natuur ondersteboven keren, en Zijn schepselen weerhouden en een tegenbevel geven, zodat zij hun natuurlijke loop niet volgen. Zo deed Hij in de dagen van Jozua de zon stilstaan, en Hij deed haar in de dagen van Hiskia terug gaan; Hij bedwong het vuur, dat het de drie jongelingen niet verteerde, en de leeuwen, dat zij Daniël niet verscheurden, Hij deed de wateren van de Rode zee op een hoop staan, totdat Israël er doorgegaan was, en Hij maakte, dat de wateren van de Jordaan terugvloeiden. Er is geen schepsel, dat niet onder het bevel van Zijn voorzienig bestuur en koninkrijk is. Dit Zijn koninkrijk "heerst over alles wat in de hemel, en op de aarde, en onder de aarde is"; engelen, mensen en duivels, en alle schepselen, die boven of beneden zijn, doen Zijn welbehagen.

3e Dan is er het koninkrijk van Zijn genade, waar Hij Zijn genadetroon opricht, en de rijkdommen van Zijn genade en liefde onder de kinderen van de mensen tentoonspreidt; dat is de strijdende Kerk.

4e Zijn koninkrijk der heerlijkheid, of de triomferende Kerk in de hemel, waar Hij tot in alle eeuwigheid over heiligen en engelen regeert.
Over dit derde koninkrijk, het koninkrijk van Zijn genade, zal ik nu spreken. Gods koninkrijk der genade in deze wereld is verdeeld in een zichtbaar en een onzichtbaar koninkrijk.

1. Gods zichtbaar koninkrijk der genade is, of algemeen, bestaande uit allen in de wereld die een betrouwbare belijdenis van het geloof in Christus, en van onderwerping aan Hem, als hun Rechter, Koning en Wetgever hebben, of, het is meer bijzonder, bestaande uit een gemeenschap van mensen, die in een natie, of in een provincie, in een streek, of ook in een gezin, (want wij lezen van de gemeente Gods in een huis of gezin) de naam van Christus belijden.

2. Dan moeten wij verder opmerken, dat het onzichtbaar koninkrijk Gods alleen uit ware gelovigen bestaat, die aan de Heere Jezus, als hun Profeet, Priester en Koning, verbonden zijn, niet alleen door de band van een uiterlijke belijdenis, doch door een inwendig deelhebben aan Zijn Geest van het geloof. Dit onzichtbaar koninkrijk bestaat alleen uit gelovigen, en die worden Zijn onzichtbare Kerk of koninkrijk genoemd, omdat Zijn regering voornamelijk zetelt in de verborgen mens van het hart, welke niet duidelijk zichtbaar is door onderzoek en waarneming met het oog, doch alleen in zoverre de vruchten van Zijn inwendige regering zich naar buiten in het leven en de wandel openbaren; daarom zegt Christus hier: "Het koninkrijk Gods is binnen ulieden."
Ik versta daardoor het werk der genade in het hart van een zondaar, waardoor alle vermogens van ziel en lichaam, die van nature tegen God in opstand waren, in een nieuwe vorm en in onderwerping aan God gebracht worden. De duisterheid van het verstand is geweken voor het licht van de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus; de weerspannigheid van de wil heeft zich onderworpen aan de wil van God in genade, gebod en voorzienigheid; de genegenheden, die onder duizend ijdelheden verstrooid waren, vestigen zich op God in Christus als haar eigen en uiterste Voorwerp.
Nu, dit koninkrijk binnen de ziel wordt ons in de Schrift door de Geest Gods op verscheidene wijzen beschreven. Ik zal enkele van deze schriftuurlijke benamingen

noemen, omdat wij geen recht begrip van goddelijke en bovennatuurlijke dingen kunnen hebben, tenzij wij onze bevattingen regelen naar de openbaring van het woord.

(1.) Het wordt soms een "wederom geboren worden" genoemd: (Joh. 3:3) "Tenzij dat iemand wederom geboren worde, hij kan het koninkrijk Gods niet ingaan." Dit was zo'n verborgenheid voor Nicodemus, dat hij, hoewel hij een leraar Israëls was, zei: "Hoe kan een mens geboren worden, nu oud zijnde? Kan hij ook andermaal in zijns moeders buik ingaan, en geboren worden?" Gelijk in de natuurlijke geboorte het kind uit de duistere cel van de buik van zijn moeder, met vele weeën en arbeid, wordt voortgebracht in deze ruime en lichte wereld; zo ook wordt de zondaar in de wedergeboorte, uit de duistere kerker van de natuur, waar hij nooit de zon aanschouwde, in een wereld van genade overgebracht, waar de Heere zijn eeuwig Licht is. Dit kan niet worden verwezenlijkt, zonder dat de verdorven natuur, geweld wordt aangedaan, hetwelk meestal geweldige weeën en smarten veroorzaakt, als die van een barende vrouw.

(2.) Soms wordt het een nieuwe schepping genoemd: (2 Kor. 5:17) "Zo dan indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, ziet, het is alles nieuw geworden. Onze natuur is door de val zo ellendig bedorven, dat God, wanneer Hij Zijn koninkrijk binnen ons komt oprichten, geen tevoren bestaande stof vindt, waaruit Hij het formeert. Daarom moet, in de oprichting van Zijn koninkrijk in de ziel, dezelfde scheppende kracht tewerkgesteld worden, die gebruikt werd in het formeren van de hemelen en in het leggen van de grondvesten van de aarde.

(3.) Soms wordt het uitgedrukt door een vrijlaten van de gevangene uit zijn dienstbaarheid en gevangenis waarin hij was opgesloten: (Jes. 61:1) "Hij heeft Mij gezonden om de gevangenen vrijheid uit te roepen, en de gebondenen, opening der gevangenis." De zondaar wordt door de satan gevangen geleid naar zijn wil. Hij heeft de arme ziel met koorden en banden van ongerechtigheid omwonden, en houdt hem in een kerker van duisternis opgesloten, zodat hij zijn zonde en slavernij niet kan zien, noch een weg van ontkoming. Wanneer nu Christus, de overste Leidsman der zaligheid, komt om door Zijn Woord en Geest het koninkrijk Gods in de ziel op te richten, verbreekt Hij de boeien van de gevangenschap, en Hij zegt tot de gebondenen: Gaat uit; tot die, die in duisternis zijn: Komt te voorschijn. En wanneer de Zoon hen aldus vrijmaakt, dan zijn zij waarlijk vrij, uitverkoren tot de heerlijke vrijheid van de kinderen Gods.

(4.) Het wordt een openbaring van Christus in de ziel genoemd: (Gal. 1:15,16) "Het heeft Gode behaagd Zijn Zoon in mij te openbaren." Het voorhangsel en het deksel van het aangezicht is gescheurd en wordt weggenomen, en het licht der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus, schijnt in het hart, waardoor de mens, die eertijds duisternis was, licht in de Heere wordt. In dit licht des Heeren ziet de mens, die blind was, nu klaar het licht, zodat hij met verwondering alles ziet wat het Woord openbaart; in het bijzonder verwondert hij zich over de heerlijkheid van de Persoon van Christus en het werk, dat Hij op Zich genomen heeft te doen, zeggende: "Buiten alle twijfel, de verborgenheid der godzaligheid is groot; God is geopenbaard in het vlees." Hij verwondert zich over de heerlijkheid van de

goddelijke eigenschappen en volmaaktheden, die in Zijn Persoon en Zijn werk worden tentoongespreid, zeggende: "Wie is een God gelijk Gij, Die de ongerechtigheid vergeeft, en de overtreding van het overblijfsel van Zijn erfenis voorbijgaat? Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid, want Hij heeft lust aan goedertierenheid."

(5.) Het wordt een aanhangen van de Heere genoemd: (1 Kor. 6:17) "Die de Heere aanhangt is één geest met Hem." De mens begint nu Christus vast te houden als een nieuw Hoofd van invloed en regering. Hij laat de eerste Adam als een verbondshoofd los en hij sterft aan alle verwachting van leven en gerechtigheid uit het verbond van Adam; hij heeft nu een betere Man. Hij laat de duivel, het oude hoofd van afval en opstand, als zijn hoofd en regeerder los, en hangt de Heere Jezus als zijn Hoofd aan, en houdt hem vast als "een Hoofd uit Wie hem als door samenvoegselen en samenbindendselen zijn voedsel wordt toegediend, waardoor hij opwast met goddelijke wasdom" (Kol. 2:19).

(6.) Het wordt soms een opstanding genoemd. De zondaar is dood door de misdaden en de zonden, en ziet, hij riekt, zoals van Lazarus geschreven staat. Hij is geheel verrot in het graf van de zonde. "Van de voetzool af, tot het hoofd toe, is er niets geheels aan hem, maar wonden, en striemen, en etterbuilen, die niet uitgedrukt noch verbonden zijn." Hij heeft geen beginsel des levens; doch wanneer God Zijn koninkrijk binnen hem komt oprichten, komt de Geest des levens, die in Christus Jezus is, in hem en doet hem deelhebben aan de eerste opstanding; de dorre beenderen worden levend door het blazen van de vier winden, van de invloeden van de Heilige Geest.

(7.) Het wordt soms Gods maaksel genoemd: (Ef. 2:10) "Want wij zijn, Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken"; ook wordt het een goed werk genoemd: (Fil. 1:6) "Hij, Die in u een goed werk begonnen heeft, zal dat voleindigen tot op de dag van Jezus Christus." De oprichting van dit geestelijk koninkrijk in de ziel is Gods werk, het draagt het stempel van God op zich, en het is een goed werk, omdat het een werk is waardoor wat door de val van Adam verwoest is, weer hersteld wordt; het beeld van God wordt hersteld.

(8.) Nog vele andere namen worden in de Schrift aan dit koninkrijk Gods in de ziel gegeven. Zo wordt het een "aan de wet gestorven zijn", en een "met Christus getrouwd zijn" genoemd. Soms wordt het een "getrokken zijn met mensen zelen en touwen der liefde" genoemd; soms de doop met de Heilige Geest; soms een "openen van de ogen der blinden, en een bekeren van de duisternis tot het licht"; soms een "zaliggemaakt zijn, en geroepen met een heilige roeping" soms een "openen van het hart", een "opheffen van de eeuwige poorten voor Christus" en soms "een besnijdenis van het hart om de Heere lief te hebben." Zo zijn er deze en nog vele andere schriftuurlijke benamingen voor, en hier in onze tekst wordt het "het koninkrijk Gods binnen een mens" genoemd. Dit leidt mij tot

III. Ons *derde* punt, hetwelk was, dat wij zullen onderzoeken waarom dit koninkrijk der genade in het hart een koninkrijk, en wel het koninkrijk Gods genoemd wordt.

1e U weet, dat de Koning Zijn woning in Zijn koninkrijk heeft.
Zo is ook het vernieuwde hart de woonplaats van "de eeuwige, onsterfelijke en onzienlijke Koning, de alleen wijze God." (Jes. 57:15) "Want alzo zegt de Hoge en Verhevene, Die in de eeuwigheid woont, en Wiens Naam heilig is: Ik woon in de hoogte en in het heilige, en bij dien, die van een verbrijzelden en nederigen geest is, opdat Ik levend make den geest der nederigen, en opdat Ik levend make het hart der verbrijzelden." De begenadigde ziel wordt op Christus gebouwd tot "een woonstede Gods in de Geest." "Ik zal in het midden van hen wonen, en Ik zal in het midden van hen wandelen, zegt de Heere." De uitdrukking is verbazend, zij geeft een vaste woonplaats te kennen, en dat met wonderlijk vermaak en voldoening.

2e Een koninkrijk heeft zijn wetten volgens welke het geregeerd wordt.
Zo ook is de wet van God in het hart van de gelovige vastgesteld: (Jer. 31:33) "Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven, en zal die in hun hart schrijven." Zo wordt van de oprechte gezegd: (Psalm 37:31) "De wet zijns Gods is in zijn hart; zijn gangen zullen niet slibberen." De genade van God onderwijst of leidt de mensen niet tot een wetteloze vrijheid in de zonde, neen, maar "zij onderwijst ons, dat wij, de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzakende, matig en rechtvaardig, en godzalig leven zouden in deze tegenwoordige wereld." Wel is het mogelijk. dat de leer van de genade. die in het hoofd drijft, mensen van verdorven harten, door hun verkeerde begrippen van de genade van God, doet redeneren zoals sommigen dat in de dagen van de apostel deden: "Laat ons zondigen, opdat de genade te meerder worde." Doch wanneer de genade van God in het hart is bevestigd, leert zij alle goddeloosheid te verzaken. En hoe onderwijst zij dat? Hoe anders, dan door de wet van God in het hart in te griffen, of door het hart in die vorm van heiligheid te onderwerpen, die de wet Gods vereist, en dan heeft die mens "een vermaak in de wet Gods naar de inwendige mens." Dan een afschrift van de wet van binnen hebbende wordt gehoorzaamheid aan de wet in de uitwendige wandel zijn element, zodat "hij zich verheugt en gerechtigheid werkt, en de Heere gedenkt in zijn wegen; mijn ziel is verbroken vanwege het verlangen naar Uw oordelen te aller tijd" (Psalm 119:20).

3e Een Koninkrijk heeft zijn gerechtshoven waar over recht en onrecht wordt beslist.
Zo is een gerechtshof gevestigd in het geestelijk koninkrijk, dat van binnen is opgericht: ik meen het hof, dat door het geweten onderricht wordt en onderzoek doet. De wet Gods, door de eeuwige Geest in het hart geschreven zijnde, wordt door het geweten, Gods plaatsvervanger, gelezen en verstaan, en die beschuldigt of spreekt vrij, naarmate de werkingen overeenkomen of niet overeenstemmen met de wet van God, die Hij als een regel van gehoorzaamheid heeft gegeven. Wel wordt er soms iets dergelijks in de heidenen, en in mensen, die nog in de natuurstaat zijn, gevonden, zoals wij zien kunnen in Rom. 2:12-15; doch wanneer het koninkrijk Gods in de ziel wordt opgericht, reinigt de grote Heere van het hof haar van dode werken, waardoor zij bevlekt en verstomt is; Hij steunt het gezag van Zijn plaatsvervanger, hernieuwt zijn lastbrief, en gebiedt, dat elke werking van het hart nauwkeurig voor zijn rechtbank zal onderzocht en beproefd worden, verklarende, dat wat het geweten, volgens Zijn wet, op aarde bindt in de hemel gebonden zal zijn, en dat wat zij op aarde goedkeurt in de hemel goedgekeurd wordt. Vandaar is die teerheid van hart en leven, welke gevonden wordt onder hen, die zichzelf waarlijk oefenen tot godzaligheid, die door de wereld worden uitgelachen, omdat zij zo onnodig precies, en zonderling, en wat niet al, zijn; die het vreemd achten, als u niet

meeloopt tot dezelfde uitgieting van de overdadigheid, en u lasteren. De zaak is deze; die mens is bevreesd, dat hij, als hij wandelt zoals anderen doen, de wet van God, die hij in zijn hart gewaar wordt, zal overtreden, en zo voor de rechtbank van zijn geweten zal worden gedagvaard en veroordeeld, en dan het vonnis in de hemel door de Heere van het geweten zal worden bekrachtigd. Voordat hij het gevaar wil lopen van een veroordelend geweten en een fronsend God, zou hij liever willen, dat de hele wereld hem donker aanzag en haar oog van hem afwendde, want hij weet wel, dat de glimlachen van de wereld en haar vrolijkheid en pret hem weinig van dienst zullen zijn, wanneer hij onder de beschuldigingen van een ontwaakt geweten en de verschrikking van een toornig God verkeert, Keuren echter God en Zijn plaatsbekleder zijn weg goed, dan kan hij zich verblijden in verdrukking, benauwdheid, vervolging, honger, naaktheid, en alle uitwendige ellende, en met Paulus zeggen: "Want onze roem is deze, namelijk het getuigenis van ons geweten, dat wij in eenvoudigheid en oprechtheid Gods, niet in vleselijk wijsheid, maar in de genade van God in de wereld verkeerd hebben,"

4e Een koninkrijk heeft zijn schatkamer of schatkist. Wij horen dikwijls van de openbare schatten van de Koning.
Zo heeft dit geestelijk koninkrijk Gods, dat van binnen is, zijn schathuis; met dit verschil, dat andere koninkrijken hun schatkamers binnen de grenzen van het koninkrijk hebben, terwijl het schathuis van dit onzichtbaar koninkrijk daarbuiten ligt, namelijk, in Christus, Die het Hoofd van het koninkrijk is: "Want het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou" (Col 1:19); "En uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen, ook genade voor genade" (Joh. 1:16) Hierin is een van de voornaamste verschillen gelegen tussen Gods weg met Adam in de staat van de rechtheid, onder een werkverbond, en Zijn weg met de gelovigen onder een genadeverbond. God gaf de ganse kudde in de hand van Adam, met een belofte van het leven als hij er een goed gebruik van maakte, en een bedreiging van de dood en het eeuwig verderf, indien hij haar verloor; doch in het verbond der genade vertrouwt God de kudde niet aan een mens toe, maar Hij stelt haar in de hand van Christus, als het nieuwe verbond, en Hij doet de belofte van het leven niet rechtstreeks aan ons, maar aan Hem, en aan allen, die Hem door een geloof van Zijn eigen werking omhelzen; want "dit is het getuigenis, namelijk, dat God ons het eeuwige leven gegeven heeft, en ditzelve leven is in Zijn Zoon. Die de Zoon heeft, die heeft het leven; die de Zoon van God niet heeft, die heeft het leven niet" (1 Joh. 5:11,12).

5e Een koninkrijk heeft gewoonlijk zijn vijanden, zowel buitenlandse als binnenlandse, met welke het oorlog voert,
Evenzo is het met het koninkrijk Gods, dat door de kracht van de genade van God in het hart is opgericht. Het heeft vreemde vijanden met welke het voortdurend in strijd is gewikkeld. De duivel, de god van deze eeuw en alle zijn hulpbenden: "de begeerlijkheid van het vlees, de begeerlijkheid der ogen en de grootsheid des levens", zijn voortdurend onder de wapenen om het te verwoesten. Daarom zegt de apostel: "Want wij hebben de strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de geweldhebbers der wereld, der duisternis dezer eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht." Verder is dit koninkrijk ook in oorlog met de binnenlandse vijand van de inwonende zonde, overblijvende godloochening, overblijvende vijandschap, ongeloof, hoogmoed, vleselijkheid, geveinsdheid; deze alle liggen op de loer in de schuilhoeken van de ziel, op iedere gelegenheid wachtende, om het in de hand van de duivel en van

de wereld van buiten te verraden. Daarom is de arme gelovige verplicht zijn hart met alle naarstigheid te bewaren. Menige hete strijd voert de genade van God van binnen met de inwonende verdorvenheid, waarvan niemand ter wereld iets weet: "Want het vlees begeert tegen de Geest, en de Geest tegen het vlees: en deze staan tegen elkaar, alzo, dat gij niet doet hetgeen gij wilde." Dit deed de apostel Paulus uitroepen: "Ik zie een wet in mijn leden, welke strijdt tegen de wet mijns gemoeds, en mij gevangen neemt onder de wet der zonde, die in mijn leden is. Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?"

6e Een koninkrijk heeft zijn oorlogsmagazijnen. Zo lezen wij van Davids toren in het koninkrijk van Israël, die gebouwd was tot ophanging van wapentuig, daar duizend rondassen aan hingen, allemaal zijnde schilden der helden.
Zo heeft ook dit koninkrijk der genade van binnen zijn wapenhuis, waaruit het voorzien wordt van wapenen en van alles wat nodig is om krijg te voeren tegen de satan, de wereld, en de inwonende verdorvenheid. Het wapenhuis van dit koninkrijk is het Woord van God. Wij lezen in Ef. 6:11 van de gehele wapenrusting Gods, opdat wij kunnen staan tegen de listige omleidingen van de duivel. Daar wordt ons voorgeschreven (vers 14). dat wij onze lendenen moeten omgord hebben met de waarheid van Gods eigen gordel, want "de waarheid is de gordel Zijner lendenen"; de gerechtigheid van Christus, die ons in het Woord geopenbaard is moet ons borstwapen zijn, om ons te verdedigen tegen al de beschuldigingen van de duivel, de wereld, of een beschuldigend geweten. Onze voeten (vers 15) moeten geschoeid zijn met het Evangelie des vredes, dat ons toebereidt tegen de ruwe en doornige paden, welke wij moeten bewandelen in het volgen van het Lam, waar het ook heengaat. (vers 16) Het geloof, vol van geloof in het Woord, is een schild, dat de ziel beschermt tegen al de vurige pijlen des satans. De hoop van de zaligheid (vers 17) en van de onsterfelijkheid, in het Evangelie aan het licht gebracht, is een helm, die het hoofd beschermt tegen al de stormvlagen van verzoeking, waarmee de duivel en de wereld ons verzoeken; en het woord Gods, verstandig gebruikt in de hand van het geloof, is het zwaard des Geestes, dat de ziel verdedigt en de vijand aanvalt en op de vlucht drijft. Zo heeft dit koninkrijk zijn wapenhuis.

7e Een koninkrijk heeft zijn bondgenoten, met welke het in een aanvallend en verdedigend verbond is.
Het geestelijk koninkrijk in de ziel heeft die ook. God Zelf is zijn grote en heerlijke Bondgenoot. Op dezelfde tijd, dat Hij iemands verbond met de dood en zijn verdrag met de hel vernietigt, maakt Hij met hem een eeuwig verbond, namelijk "de gewisse weldadigheden Davids": (Jer. 32:40) "En Ik zal een eeuwig verbond met hen maken. dat Ik van achter hen niet zal afkeren, opdat Ik hun wel doe; en Ik zal mijn vrees in hun hart geven, dat zij niet van Mij afwijken." Uit kracht van dit verbond is Hij verbonden "hun God te zijn, eeuwiglijk en altoos, en hen te geleiden tot de dood toe"; met hen te gaan door vuur en water, hen te sterken en te helpen en te ondersteunen met de rechterhand van Zijn gerechtigheid; in elke strijd waarin zij gewikkeld zijn "aan hun rechterhand te staan, om hen te verlossen van degenen, die hun ziel veroordelen"; en in elk werk en elke plicht waartoe Hij hen roept, "in hen te werken, beide het willen en het werken, naar Zijn welbehagen", en dat Hij hen "nooit, nooit, nooit, zal begeven noch verlaten." Zo ziet u, waarom het werk van de genade in de ziel een koninkrijk genoemd wordt. Het is evenals een koninkrijk, de woonplaats van de grote Koning; het heeft wetten volgens welke het geregeerd wordt: het heeft een gerechtshof waar alle ongerechtigheid wordt

veroordeeld; het heeft zijn schatkist, die onuitputtelijk is; het heeft zijn oorlogen, buitenlandse en binnenlandse, zijn magazijnen voor krijgsbenodigdheden, en zijn bondgenoten met wie het een verbond heeft gemaakt, namelijk, een verzoend God in Christus, Die "een verbond voor hen maakt met het wild gedierte des velds, en met het gevogelte des hemels, en het kruipend gedierte des aardbodems" (Hoséa 2:17).

Ik sluit hier met de woorden van Psalm 145:10, 13: *"Al Uw werken, Heere, zullen U loven, en Uw gunstgenoten zullen U zegenen. Zij zullen de heerlijkheid Uws koninkrijks vermelden, en Uw mogendheid zullen zij uitspreken." Om de mensenkinderen bekend te maken Zijn mogendheden, en de eer van de heerlijkheid Zijns koninkrijks. Uw koninkrijk is een koninkrijk van alle eeuwen, en Uw heerschappij is in alle geslachten en geslachten. Amen.*

6. Het koninkrijk van God binnen de ziel van de mensen (2e preek)

Luk. 17:21. ***Want ziet het koninkrijk Gods is binnen ulieden***

In de behandeling van deze tekst hebben wij:

I. De toestand en de regering van het hart onderzocht, voordat het koninkrijk Gods daar wordt opgericht.
II. Enig onderzoek gedaan naar de natuur van dit koninkrijk Gods, waarvan gezegd wordt, dat het binnen ons is.
III. Onderzocht waarom het een koninkrijk, en wel het koninkrijk Gods genoemd wordt; en zo zijn wij tot ons
IV. vierde punt gekomen: Hoe en op welke wijze dit koninkrijk wordt opgericht in de ziel.c

De apostel geeft ons hiervan verslag in 2 Kor. 10:4,5, onder het begrip van een grote koning, die met zijn legers een inval doet in het land van een vijand, zijn vestingen belegert, en hem met geweld van wapenen tot zijn gehoorzaamheid terugbrengt: "Want de wapenen van onze krijg zijn niet vleselijk, maar krachtig door God, tot nederwerping van de sterkten. Omdat wij de overleggingen ternederwerpen, en alle hoogte, die haar verheft tegen de kennis Gods, en alle gedachte gevangen leiden tot de gehoorzaamheid van Christus." Waarin wij tot opheldering van de stof, die wij onder handen hebben deze weinige dingen kunnen opmerken:

1e De staat en toestand van het hart en de ziel des mensen, wanneer God er door de kracht van Zijn Woord en Geest op aanvalt om daar Zijn koninkrijk op te richten, is een staat van vijandigheid, als met sterkten, muren en hoge torens en bolwerken versterkt tegen alle aanvallen, die er op gedaan kunnen worden. Ongeloof, onkunde, hoogmoed, inbeelding, vleselijk wijsheid en beleid, en dergelijke, zijn de sterkten, die de duivel in het hart van de mens tegen God en tegen de kracht van Zijn Woord heeft gebouwd. De zondaar is door de natuurlijke verdorvenheid zo verdorven, dat hij geheel aan de zijde van de duivel staat; hij heeft een verbond gemaakt met de dood, en een verdrag met de hel. Zo komt het, dat, wanneer de dienaars van het Evangelie, volgens hun lastbrief, de batterijen van de wet tegen hun verdorvenheden beginnen te richten, en nauw op hen aanhouden om hun geliefde afgoden te treffen, luid roepende en hen niet sparende, zij in woede ontsteken en hen als hun vijanden aanmerken.

2e Wij mogen letten op de benaming, die aan het werk van de evangeliedienaars wordt gegeven. Het wordt een krijg genoemd, en indien wij getrouw zijn aan hetgeen ons is toevertrouwd, aan God en aan de zielen van de mensen, dan hebben wij op menige hete slag met de begeerlijkheden en verdorvenheden van de mensen te rekenen. Wij zullen dan ook gewoonlijk zien, dat de getrouwe dienaars van Christus het mikpunt van de boosaardigheid van de hel en haar gezanten zijn; in een tijd van vervolging wordt de kracht van de strijd voornamelijk tegen hen gericht; zij kunnen er vast op rekenen, dat alle werktuigen van de hel tegen hen zullen worden aangewend. om hen en hun bediening te verwoesten. Soms en gewoonlijk tracht de vijand door smaad en laster hun naam te bezoedelen, om daardoor hun bediening nutteloos te maken. Soms trachten zij

die te weerspreken door op hun leer te vitten, evenals de Farizeeën op de leer van Christus deden. Soms kwellen zij hen met vervolgingen voor hun gerechtshoven wegens ongehoorzaamheid aan hun zondige wetten, evenals het Joodse Sanhedrin de apostelen van Christus deed. Soms vervolgen zij hen ter dood toe, zoals wij dat in Christus en velen van Zijn profeten onder het Oude en het Nieuwe Testament bewaarheid zien. En wat is toch de reden, dat getrouwe dienaren aldus het mikpunt van de vijandigheid van de wereld zijn? Dit is de reden, dat zij de strijd hebben aangebonden tegen de begeerlijkheden en de verdorvenheden van de wereld, en "dat zij door hun getuigenis, hen die op de aarde wonen, pijnigen; daarom doen zij de getuigen krijg aan (Openb. 11:7) en doden hen, en werpen hun namen uit als kwaad, en hun dode lichamen op de straten," om zowel van hen als van hun getuigenis bevrijd te worden. Omdat zij soms met deze en dergelijke tegenstand te strijden hebben, worden zij er soms door de zwakheid van de natuur toe gebracht, met Jeremia uit te roepen; "Wee mij, mijn moeder, dat u mij gebaard hebt! een man van twist, en een man van krakeel, den gansen lande" (Jer. 15:10).

3e Wij hebben hier het doel van deze krijg in welke de dienaars van het Evangelie gewikkeld zijn. Het is niet om mensen te verderven, of de wereldse belangen van mensen te verwoesten, maar om hun zielen zalig te maken, door hen te bevrijden uit de slavernij en dienstbaarheid van de duivel, en van hun begeerlijkheden, en hen te brengen tot de vrijheid der kinderen Gods, of, zoals de apostel het in het slot van het 5e vers uitdrukt: "alle gedachten gevangen te leiden tot de gehoorzaamheid van Christus", Zondaren zijn gevangenen van de duivel, die hij rondleidt in de ketenen van hun eigen begeerlijkheden, en zij hebben de slavernij van de duivel zo lief, dat het gedichtsel van de gedachten huns harten alleen boos is, en dat ten allen dage. Het doel nu van de strijd van de dienaars van Christus is, de gevangenen vrijheid uit te roepen, hen te bevrijden uit hun slavernij, en hen terug te leiden tot hun oude trouw en gehoorzaamheid aan de Koning der koningen en Heere der heren. Daartoe zetten wij de bazuin van de wet aan de mond, om zondaren te waarschuwen voor het gevaar waarin zij verkeren, als zij in de dienst van de duivel blijven; en doen wij het liefelijk geklank van de bazuin van het Evangelie horen, door de heerlijke volheid, gepastheid en uitnemendheid van Christus, en de liefde Gods tot verloren zondaren, door Hem te verkondigen; opdat wij door deze mensenzelen en touwen van liefde, "iedere gedachte van hun harten gevangen mogen leiden tot de gehoorzaamheid van Christus, en van God in Hem, als hun enige Rechter, Koning, Behouder en Wetgever" (Jes. 33:22).

4e Hier zijn de wapenen, die de dienaars van het Evangelie moeten gebruiken, om in het koninkrijk van de satan in te vallen, om zijn gevangenen te bevrijden; en die wapenen zijn niet vleselijk, niet zinnelijk, waarneembaar vleselijk. Wij hebben van onze grote Meester geen gebod ontvangen, om de oorlogen van Zijn koninkrijk te voeren met de Paapse en Mohammedaanse wapenen van vuur en zwaard. Christus heeft Zijn volgelingen nooit geleerd, dat zij van geweld van wapenen gebruik moeten maken, om koningen te onttronen en koninkrijken omver te werpen, om Zijn regering in de wereld op te richten. Toen Petrus het zwaard voor Hem trok gaf Hij bevel het in de schede te steken, want "allen, die het zwaard nemen zullen door het zwaard vergaan." Gelijk de wapenen van onze krijg niet zinnelijk, waarneembaar vleselijk zijn, zo zijn zij ook niet zedelijk vleselijk. De overwinning van zielen tot de gehoorzaamheid van Christus geschiedt niet door wijsheid van woorden, een schone rede en menselijke

welsprekendheid; gelijk sommige predikanten in onze tijd, die naar de kansel gaan, voorgevende om Christus te prediken en Die gekruisigd, doch die in plaats van dat te doen zich beijveren om de oren en de verbeelding van de mensen te kittelen met een geklingel van schone woorden, dorre heidense zedenpreken of op zijn best blote wettische onzin uitkramen. Deze keren met hun voorwaarden en vereisten het Evangelie van Christus om in een op een nieuwe leest geschoeid werkverbond, evenals de Farizeeën van ouds, die de sleutel van de kennis wegnamen, en in plaats van het Evangelie der zaligheid voor arme verloren gaande zondaren te openen, die toesluiten; die daar zelf niet ingaan, en degenen, die ingaan zouden, niet laten ingaan. Ik zeg, het koninkrijk van Christus werd door zulke wapenen als deze nooit bevorderd, De wapenen, die de getrouwe leraars gebruiken zijn niet vleselijk maar geestelijk, namelijk het "Woord Gods, hetwelk is het zwaard des Geestes." (Hebr. 4:12) "Want het woord Gods is levend en krachtig, en scherpsnijdender dan enig tweesnijdend zwaard, en gaat door tot de verdeling van de ziel en des geestes en der samenvoegselen en des mergs en is een oordeler der gedachten en van de overleggingen van het hart." Beide, wet en Evangelie, worden hier genomen onder het begrip van een zwaard; deze zijn hun twee sneden:

1. De wet, in haar geestelijkheid en uitgebreidheid, hardheid en gestrengheid gepredikt, is een wapen, dat gebruikt moet worden om het koninkrijk van de duivel neer te beuken. Wel is er een wijze van de wet te prediken, die het koninkrijk van de satan nooit zal schaden; de zedenleer van Senéca en Plato hebben nooit iemand tot het Christendom bekeerd. De Farizeeën predikten het volk de wet, maar zij namen haar geestelijkheid weg en bepaalden zich tot de blote letter waardoor de mensen zich gingen inbeelden, dat zij door hun eigen gehoorzaamheid zalig konden worden en zo vestigden zij zich op een zandgrond. Zal men de wet zodanig prediken, dat de sterkten van de satan worden neergeworpen, dan moet men haar prediken zoals Christus het deed, voornamelijk in Zijn bergrede, door in haar geestelijkheid in te gaan, zoals zij de harten en gewetens van de mensen doorzoekt, en door aan te tonen hoe zij door de minst zondige gedachte of woord de eeuwige toorn en wraak onderhevig worden, volgens die uitspraak: (Gal. 3:10) "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen." Door zo de wet te prediken sterven de mensen aan de wet; wordt de zonde bovenmate zondig, wordt zij weer levendig en vertoont zij zich in haar helse kleur. Daardoor sterft de zondaar aan alle bevatting van zijn eigen bekwaamheid, sterkte, of gerechtigheid, en zo is de wet een tuchtmeester om ons tot Christus te leiden, opdat wij uit het geloof mogen gerechtvaardigd worden.

2. Een ander wapen, of een scherpte van het zwaard van Gods woord, is het Evangelie der genade van God door een vleesgeworden God, een gekruisigden Christus. De apostel zegt: "Doch wij prediken Christus, de Gekruisigde, den Joden wel een ergernis, en den Grieken een dwaasheid, maar hun, die geroepen zijn, beiden Joden en Grieken, prediken wij Christus de kracht Gods, en de wijsheid Gods." "Ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u, dan Jezus Christus, en Die gekruisigd." Met dit wapen deden de apostelen van Christus een inval in het koninkrijk van de duisternis van de duivel, waardoor de afgoden van de heidense volken werden neergeworpen, de orakelen of godsspraken van de duivel tot zwijgen werden gebracht, zijn slaven en aanbidders tot de gehoorzaamheid van Christus werden overgebracht, en de Mozaïsche bedeling uit haar hengsels werd gelicht. Het is dan ook niets dan een ijdele hersenschim, waarin alle ware

kennis van de godsdienst en van het Christendom gemist wordt, wanneer men denkt dat men door andere middelen het belang van Christus in de zielen van de mensen zou kunnen bevorderen. Hier wordt ons gezegd, dat deze wapenen van Wet en Evangelie machtig zijn door God. Zij zijn niet machtig door onze welsprekendheid, of door de uitnemendheid van het middel; neen, neen, Paulus mag planten, en Apollos nat maken, maar God geeft de wasdom; alles hangt af van de medewerkende kracht van de Geest des Heeren: "Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden, zegt de Heere der heirscharen" (Zach. 4:6). "Wij hebben deze schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht zij Godes en niet uit ons" (2 Kor. 4:7).

3. Wij mogen ook letten op de heerlijke uitwerkingen van het gebruik van deze wapenen des Woords, het geschut van het koninkrijk van Christus. Wat werken zij door de Geest Gods uit? Zij werpen sterkten ter neer; zij werpen de overleggingen ter neer, en alle hoogte, die zich verheft tegen de kennis Gods, en zij leiden alle gedachte gevangen tot de gehoorzaamheid aan Christus. Wij zullen hier weer kort opmerken:

[1.] Het voornaamste doel, dat beoogd wordt door het geschut van het Evangelie, dat aan de dienaars en gezanten van Christus is toevertrouwd. Het is tweeërlei:
(1.) Om de kennis van God mee te delen.
(2.) Om hen tot gehoorzaamheid aan Christus te brengen.

(1.) Om hen tot de kennis van God te brengen: "En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, Die Gij gezonden hebt." De zondaren hebben alle zaligmakende kennis van God, van Zijn natuur, van Zijn wil, van Zijn volmaaktheden, verloren, zodat zij vervreemd zijn van het leven Gods door de onwetendheid, die in hen is. Het doel nu van de openbaring van het Evangelie is God bekend te maken zoals Hij in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende is; Zijn Naam bekend te maken, dat Hij is "de Heere HEERE, God, barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid. Die de weldadigheid bewaart aan vele duizenden, die de ongerechtigheid en overtreding en zonde vergeeft;" opdat zij, wetende "de dierbaarheid van Zijn goedertierenheid, toevlucht zullen nemen onder de schaduw van Zijn vleugelen."
(2.) Een ander doel van de openbaring van het Evangelie is zondaren te brengen tot de gehoorzaamheid aan Christus, en aan God in Hem. God heeft Zijn Christus als Koning gezalfd over Sion, de berg Zijner heiligheid. Hij heeft alle vlees bevolen naar Hem te horen; Hem te gehoorzamen; de wet en al de ontdekkingen van het hart Gods van Hem te ontvangen. Het is Zijn wil, dat allen "de Zoon zullen eren, gelijk zij de Vader eren", en daartoe "heeft Hij Hem ook uitermate verhoogd, en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven allen naam is, opdat in de Naam van Jezus zich zouden buigen alle knie dergenen, die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn: en alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid Gods des Vaders" (Filip. 2:9-11). Wanneer nu deze oogmerken van de openbaring van het Evangelie zijn bereikt, is de overwinning des Heeren, en is het koninkrijk Gods in de ziel opgericht.

[2.] Wij mogen hier ook acht geven op de krachtige tegenstand, die ontmoet wordt in het brengen van de zondaar tot de kennis van God en de gehoorzaamheid aan Christus. Er zijn sterkten, overleggingen, hoogten, en zwermen van ongehoorzame gedachten.

(1.) Door de sterkten moeten wij, naar mijn gedachte, voornamelijk de erfzonde verstaan. Zij wordt sterkten genaamd, in het meervoud, omdat zij zetelt in elk vermogen en in elke genegenheid. en wegens de vele sterkten, die de erfzonde in het hart heeft, zodat zij, wanneer zij, uit de ene toevlucht van de leugens wordt uitgedreven, zich in een andere terugtrekt en daar op de loer gaat liggen. Zij wordt sterk genoemd wegens haar voordelige ligging, namelijk in het hart; zij wordt in Rom. 7:20-23 genoemd: "de zonde, die in ons woont; een wet in onze leden." Zij zetelt in het verduisterd verstand, het bedrieglijk hart, de weerstrevige wil, het dichtgeschroeide geweten, de ongeregelde hartstochten en genegenheden Zij is sterk, omdat zij door de natuurlijke ontvangenis en geboorte, in onze natuur gegrond is: "Ziet, ik ben in ongerechtigheid geboren, en in zonde heeft mij mijn moeder ontvangen." Zij is sterk wegens haar ondoordringbare natuur, waarom zij een stenen hart wordt genoemd, bestand tegen de aanvallen zowel van goedertierenheid als van recht: (Jer. 5:3) O Heere, zien Uw ogen niet naar waarheid? Gij hebt ze geslagen, maar zij hebben geen pijn gevoeld; Gij hebt ze verteerd, maar zij hebben geweigerd de tucht aan te nemen; zij hebben hun aangezichten harder gemaakt dan een steenrots; zij hebben geweigerd zich te bekeren.

(2.) In het hart van de mens zijn overleggingen of redeneringen, die zich verzetten tegen de oprichting van het geestelijk koninkrijk in het hart. Wanneer de wijze, waarop God genade schenkt en zaligmaakt, geopenbaard wordt; wanneer de verborgenheid van de Drie-éénheid, drie Personen in één God; de verborgenheid van de vereniging van de twee naturen in de Persoon Christus; de verborgenheid van de wedergeboorte en heiligmaking door de Geest van Christus, en van de rechtvaardigmaking door toegerekende gerechtigheid zonder de werken der wet; de verborgenheid van het leven van het geloof in de Zoon van God, en van vereniging met Hem door het geloof, en van het uit Zijn volheid ontvangen van genade voor genade, worden geopenbaard; ik zeg, op het horen van deze en dergelijke bovennatuurlijke verborgenheden, zal de vleselijk rede opvliegen en zeggen: Hoe kunnen deze dingen geschieden? Zij kunnen niet in de smaak vallen van de verdorven rede, de wijsheid Gods is dwaasheid bij de mens. Zo komt het, dat wij in onze dagen een stel predikanten hebben gekregen, die al de bovennatuurlijke verborgenheden van het Evangelie verwerpen; zij stellen hun verdorven rede tot richtsnoer van de openbaring, en alles wat hun rede niet kan bevatten, dat moet als een stuk geestdrijverige onzin, of mystieke godgeleerdheid, die niemand begrijpen kan, aan kant gezet; zich uitgevende voor wijzen, zijn zij dwaas geworden. Een op de rede gegronde godsdienst, schijnt, zoals Thomas Halyburton opmerkt, in onze tijd en ons geslacht, de ondergang van de godsdienst te zullen zijn.

(3.) De apostel spreekt hier over hoogten in het hart, die zich verheffen tegen de kennis van God, en de inkomst van dit geestelijk koninkrijk, waardoor ik voornamelijk de hoogmoed, ijdelheid en inbeelding van het hart van de mens van nature versta, dat zich allicht zal uitlaten, zoals die van Laodicéa deden, zeggende: (Openb. 3:17) "Ik ben rijk, en verrijkt geworden. en heb geens dings gebrek;" zoals die trotse Farizeeër, die bij zichzelf zei: "O God, ik dank u, dat ik niet ben gelijk de andere mensen; ik vast tweemaal per week, ik geef tienden van alles wat ik bezit." Elk mens zit in zijn natuurstaat op een hoge ingebeelde troon van eigenwaan. Hij

waant, dat hij wijs is, hoewel hij als het veulen eens woudezels geboren is; hij heeft hoge gedachten van zijn eigen gerechtigheid door de wet, hoewel die niet beter is dan vuile vodden; hij meent, dat hij sterk en bekwaam is, om te doen wat Gode welbehaaglijk is, hoewel hij van zichzelf niet bekwaam is iets goeds te denken, als uit zichzelf; hij heeft hoge gedachten van zijn volheid, hoewel hij ellendig, jammerlijk, arm, blind en naakt is, hij waant dat hij rein en heilig is, rein in zijn ogen, hoewel hij van zijn drek niet gewassen is. Dit zijn hoogten, die zich verheffen tegen de oprichting van het koninkrijk Gods in de ziel.

(4.) Er zijn zwermen van opstandige gedachten, elke dag, ieder uur, elk ogenblik, die opborrelen uit de bron van de verdorvenheid in het hart; deze huisvesten in de ziel; elke gedachte en elke overlegging is alleen boos, en voortdurend boos; elke bedenking van het natuurlijk hart is vijandschap tegen God en daarom een daad van opstand tegen het gezag van Christus. Zo ziet u wat een sterke tegenstand er in het hart is tegen de oprichting van dit koninkrijk.

[3.] Wij kunnen hier ook zien welk vonnis in de dag van Gods heirkracht over deze alle wordt uitgevoerd, wanneer Christus Zijn troon komt oprichten. Sterkten worden afgebroken; overleggingen en redeneringen worden terneer geworpen voor de voeten van de goddelijke openbaring; hoge en trotse inbeeldingen worden geslecht, en opstandige gedachten worden teruggeleid tot de gehoorzaamheid aan Christus. Ziet in de volgende bijzonderheden de wijze waarop dit wordt uitgewerkt in de oprichting en de onderhouding van het koninkrijk Gods in de zielen of de harten van de mensen:

(1.) God, de openbaring van het Woord, met de kracht des Geestes doende gepaard gaan, beukt en schudt het fondament van de sterkten van de zonde en het eigen ik in het hart zo, dat het steenachtig hart, dat tevoren onvermurwbaar scheen te zijn, binnen in de mens begint te schudden en te beven, en door een gevoel en bevatting van de toorn Gods begint uit te roepen: "Wat zal ik doen om zalig te worden?" "Is Mijn woord niet alzo, als een vuur, spreekt de Heere, en als een hamer, die een steenrots te morzel slaat?"

(2.) Er wordt, als het ware, een venster geopend in de donkere kerker van het hart, waardoor een lichtstraal inkomt, en wel een tweeërlei lichtstraal.
1e Een straal van het licht van de wet, waardoor het hels gebroed, dat in de ziel is, en de toorn van een oneindig God, die gereed staat neer te vallen en haar tot gruis te vermalen, ontdekt worden.
2e Een straal van het licht van het Evangelie, welke Christus in Zijn heerlijke volheid en uitnemendheid ontdekt, als in elk opzicht gepast voor de behoefte van de ziel: (2 Kor. 4:6) "Want God, die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus."

(3.) Christus in het hart ontdekt zijnde, wordt de ziel opgeëist om zich over te geven en Hem in te laten als "de Heere der heirscharen, de Koning der ere, de Heere geweldig in de strijd"; waarop de ijzeren zenuw van de wil gebogen wordt; de koperen deuren en de ijzeren grendels, waarmee het hart de Heere buitensloot, worden door de arm des Heeren in stukken gebroken, en de ziel wordt zo gewillig

om Hem in te laten, dat zij roept: "Doe Hem de poorten der gerechtigheid open, want zalig is Hij, die komt in de naam des Heeren, om ons zalig te maken.

(4.) Christus komt door Zijn Geest in en neemt het hart in bezit, als Zijn tempel en woning, zeggende wat Hij van het Sion van ouds zei: "Dit is mijn rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want Ik heb ze begeerd. Ik zal mijn Geest geven in het binnenste van u." En zo worden wij gebouwd tot een woonstede Gods in de Geest. "Indien iemand Mijn stem zal horen en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden, en hij met Mij."

(5.) In het hart gekomen zijnde, herstelt Hij de breuken, en richt weer op wat aan haar is afgebroken door de zonde en de satan, terwijl zij in hun bezit was. Dan gaat Hij het huis voorzien van Zijn Eigen huisraad en Hij versiert het daarmede, zodat de ziel, die tussen de potten, of tussen twee rijen van stenen lag, wordt "als vleugelen ener duif, overdekt met zilver, en welker vederen zijn met uitgraven géluwen goud", en als "des Konings dochter, geheel verheerlijkt inwendig" (Psalm 68:14 en Psalm 45:14).

(6.) De duivel, de zonde, en het eigen ik onttroond zijnde, wordt een nieuwe regering ingesteld; Christus wordt tot Koning gezalfd en uitgeroepen; Zijn wetten worden inwendig afgekondigd, en niet alleen afgekondigd, doch zoals ik reeds eerder zeide, zij worden als met een ijzeren griffel in het hart geschreven en gegrift. De wet van het geloof, om geloofd, en de wet van de geboden, om gehoorzaamd te worden, als de enige regel des levens, op welke heel de ziel, Amen zegt. O, dit en dat, elk gebod en elke belofte "is een getrouw woord, en aller aanneming waardig."

(7.) De ziel, aldus overwonnen en gevangen geleid zijnde tot de gehoorzaamheid van Christus, wordt nieuwe voorrechten en vrijstellingen deelachtig, van welke sommige dadelijk in haar bezit komen, en andere door de eed Gods en Zijn genadige belofte verzekerd zijn. De zonde wordt dadelijk vergeven, haar schuld betaald, en alle vroegere verplichtingen tot toorn worden ingetrokken: "Ik, Ik ben het, Die uw overtreding uitdelg, om Mijnentwil, en Ik gedenk uwer zonden niet." De persoon van de mens wordt aangenomen uit kracht van zijn vereniging met Christus, de Heere onze gerechtigheid: (Ef. 1:6) "Hij heeft ons begenadigd in de Geliefde." Hij heeft een nieuwe naam ontvangen; eertijds was zijn naam een kind van de duivel, een overtreder van de baarmoeder af, doch nu ontvangt hij de nieuwe naam van een zoon, een kind Gods, en dit is "een eeuwige naam, die niet uitgeroeid zal worden" (Jes. 56:5). "Zo velen Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven, kinderen Gods te worden." Hij wordt een erfgenaam des koninkrijks: "En indien wij kinderen zijn, zo zijn wij ook erfgenamen, erfgenamen Gods, en mede-erfgenamen met Christus" Nu zegt God tot de mens: "Alles is uwe, en gij zijt van Christus, en Christus is van God." Hij wordt toegelaten tot de gemeenschap en de omgang met God, Vader, Zoon en Heilige Geest: "Ik zal met hem avondmaal houden, en hij met Mij." De Heere zegt tot de mens: "Eet vrienden, drinkt, en wordt dronken, o liefste." De ziel wordt "in het wijnhuis gevoerd, en de liefde is Zijn banier over haar,’ ’ en zij kan enigermate zeggen: "Deze mijn gemeenschap is met de Vader, en met Zijn Zoon, Jezus Christus." Een koninklijke wacht wordt rondom de ziel gezet; de wacht van de goddelijke eigenschappen en een wacht van engelen

om haar te verdedigen: "Rondom Jeruzalem zijn bergen; alzo is de Heere rondom Zijn volk, van nu aan tot in der eeuwigheid. De Engel des Heeren legert zich rondom degenen, die Hem vrezen, en rukt ze uit." De eersteling en het onderpand van de erfenis der heerlijkheid is hem gegeven: "In welke gij ook, nadat gij geloofd hebt, zijt verzegeld geworden met de Heilige Geest der belofte, die het Onderpand is van onze erfenis."

(8.) De oorlog wordt verklaard aan alle andere heren en liefhebbers, behalve Christus, en zij worden als overweldigers en schenders van Zijn koninkrijk en Zijn voorrechten behandeld: "Zou ik niet haten, Heere, die U haten? En verdriet hebben in degenen, die tegen U opstaan? Ik haat ze met volkomen haat, tot vijanden zijn zij mij." Christus, aldus, als een heerlijk Overwinnaar, het hart in bezit genomen hebbende, bewaart de ziel tot het einde toe, zeggende: "Ik zal u niet begeven, en Ik zal u niet verlaten. Vertrouwt ditzelve, dat Hij, Die in u een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op de dag van Jezus Christus", wanneer Hij u Zijn Vader zal voorstellen zonder vlek of rimpel, of iets dergelijks.

V. Ons vijfde punt was u enige van de uitstekende hoedanigheden en eigenschappen van dit koninkrijk Gods in het hart op te noemen.
Wij hebben er vier bij elkaar in Rom. 14:17, waar de apostel zegt: "Want het koninkrijk Gods is niet spijs en drank, maar rechtvaardigheid, en vrede, en blijdschap door de Heilige Geest."

1e Hij doet ons weten, dat dit koninkrijk niet van een vleselijke maar van een geestelijke natuur is; want het is niet spijs en drank. De lieden van de wereld, wier deel in dit leven is, roepen uit: "Wat zullen wij eten? Wat zullen wij drinken? Waarmee zullen wij ons kleden? Wie zal ons het goede van deze wereld doen zien?" Doch de mens, die het koninkrijk Gods binnen zich heeft, is ingenomen met geestelijke en eeuwige dingen; hij "aanmerkt niet de dingen, die men ziet, maar de dingen, die men niet ziet." Hij heeft een spijs om te eten, die de wereld niet weet, want het voedsel van dit koninkrijk is het verborgen manna, hij "eet het vlees en drinkt het bloed van de Zoon des mensen." De heerlijke verborgenheid van de vleeswording en de voldoening van Christus, door het geloof beschouwd en toegepast, verschaft hem menige zoete maaltijd, waarvan de wereld niets weet.

2e De apostel zegt ons, dat het een koninkrijk is van rechtvaardigheid. Overal waar God regeert, "zijn gerechtigheid en gericht de vastigheid Zijns troons." Wanneer Hij in het hart van een zondaar komt, maakt Hij, dat hij zich onderwerpt aan de toegerekende gerechtigheid van Christus, Hem erkent en bij die liefelijke Naam noemt, waarvan geschreven staat: (Jer. 30:16) "En deze is, die haar roepen zal, DE HEERE ONZE GERECHTIGHEID." Dan plant Hij door Zijn Geest een beginsel in van aanhangende rechtvaardigheid tot heiligmaking, welke op de mens inwerkt, dat hij zich benaarstigt heilig te zijn in al zijn wandel, zodat voor de Heere heilig te zijn, het schone kenteken en de livrei van het koninkrijk wordt.

3e Het is een vreedzaam koninkrijk, of liever, een koninkrijk des vredes: "het koninkrijk Gods is niet spijs en drank, maar gerechtigheid en vrede." Deze worden liefelijk samengevoegd in Jes. 32:17: "En het werk der gerechtigheid zal vrede zijn, en de

werking der gerechtigheid zal zijn, gerustheid en zekerheid tot in eeuwigheid." Wat een kalmte brengt het in de ziel te weeg, wanneer God, op de toerekening van de gerechtigheid van Christus, tot de ziel zegt: "Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn, omdat het recht van de wet in Hem vervuld is." Al de stormen van de verschrikkingen der wet, worden dan tot zwijgen gebracht, en maken plaats voor een aangename kalmte, en wat een rust en stilte verwekt het in de ziel, wanneer zij genade ontvangt om in eenvoudigheid en oprechtheid Gods, in de wereld te verkeren: (Psalm 119:165) "Die Uw wet beminnen hebben grote vrede, en zij hebben geen aanstoot;" (Gal. 6:16) "En zovelen als er naar deze regel zullen wandelen, over dezelven zal zijn vrede en barmhartigheid, en over het Israël Gods." Hun vrede is als een rivier, en hun gerechtigheid als de baren van de zee. Deze vrede is zo'n groot deel van het koninkrijk Gods van binnen, dat wij in de Schrift zien dat de heiligen weigeren die weg te werpen, zelfs niet om de machtigste vorsten te behagen, zoals in het geval van de drie jongelingen. En wanneer zij te eniger tijd door ontederheid losgelaten zijn, zodat de vrede van het koninkrijk binnen hen verstoord werd, zoals wij kunnen zien in het geval van David, wiens vrede verbroken was door zijn doodslag en overspel, in de zaak van Uria en Bathseba; hoe brulde en schreeuwde hij, alsof al zijn beenderen verbrijzeld waren: (Psalm 51:10) "Doe mij vreugde en blijdschap horen, dat de beenderen zich verheugen, die Gij verbrijzeld hebt." (Psalm 32:3,5) "Toen ik zweeg, werden mijn beenderen verouderd, in mijn brullen de ganse dag; want Uw hand was dag en nacht zwaar op mij, mijn sap werd veranderd in zomerdroogte. Sela!"

4e Het is een zeer verblijdend koninkrijk. "Het koninkrijk Gods is niet spijs en drank; maar rechtvaardigheid, en vrede, en blijdschap door de Heilige Geest." Zolang dit koninkrijk, ik bedoel het werk der genade in het hart, voorspoedig is, en in zijn zuiverheid en kracht gehandhaafd blijft, wordt in iedere hoek van het koninkrijk een atmosfeer van blijdschap en vrolijkheid gezien, en is de blijdschap van de ziel gelijk men zich verblijdt in de oogst, of, gelijk men verheugd is, wanneer men de buit uitdeelt na een overwinning. Zolang de beken van de zuivere rivier van het water des levens, voortkomende uit de troon Gods en des Lams, de ziel bevochtigen is het koninkrijk van binnen verblijd: (Psalm 46:5) "de beekskens der rivier zullen verblijden de stad Gods;" en het is zo'n blijdschap waarbij geen smart wordt gevoeld, terwijl het hart van de goddelozen ook in het lachen smart heeft, en hun gejuich en vreugde slechts voor een ogenblik is. Maar hier is het anders; voor hen, die het koninkrijk Gods binnen zich hebben, is er voortdurende grond van blijdschap en gejuich. Daarom zijn er deze en dergelijke bevelen en nodigingen aan de rechtvaardigen: "Verblijdt u in de Heere, en verheugt u, gij rechtvaardigen en zingt vrolijk, alle gij oprechten van harte. Verblijdt u in de Heere allen tijd; wederom zeg ik u: verblijdt u."

5e Het is een verborgen koninkrijk, daarom wordt het "de verborgen mens des harten" genoemd (1 Petrus 3:4). De wijze van zijn oprichting is een verborgenheid, gelijk Christus tot Nicodemus zegt: "De wind blaast waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet van waar hij komt, en waar hij heengaat: alzo is een iegelijk, die uit de Geest geboren is." De wijze van zijn bestaan en instandhouding is een verborgenheid, want het wordt onderhouden door een onzichtbare gemeenschap tussen Christus in de hemel en de arme ziel op aarde. Dit koninkrijk "behoudt het Hoofd Christus, uit hetwelk het gehele lichaam, door de samenvoegselen en samenbindingen voorzien en samengevoegd zijnde, opwast met goddelijke wasdom." De zaken van dit

koninkrijk zijn zo'n verborgenheid voor de blinde wereld, dat zij zich verwonderen over hetgeen de gelovige doet, wanneer hij de belangen van het koninkrijk Gods binnen hem najaagt. "Ik ben velen als een wonder geweest," zegt David, doch Gij zijt mijn sterke toevlucht"; zij zijn dan ook tot op deze dag, tot tekenen en tot wonderen in Israël.

6e Het is een zeer liefelijk en verrukkelijk koninkrijk, buitengewoon heerlijk en prachtig; en geen wonder, want het is "de liefelijkheid des Heeren onzes Gods, over de ziel." "Des Konings dochter is geheel verheerlijkt, inwendig; haar kleding is van gouden borduursel." De Geest Gods neemt de heerlijkheid van Christus, en bekleedt de ziel daarmede: (2 Kor. 3:18) "En wij allen met ongedekt aangezicht, de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als door des Heeren Geest.' Wij hebben een zeer verheven beschrijving van de heerlijkheid van dit geestelijk koninkrijk in Jes. 54, zelfs wanneer het in verdrukking is, en door onweders van tegenspoed en ellende voortgedreven wordt; wanneer de wereld er geen gedaante of heerlijkheid in kan zien; (vers 11, 12) "Ziet, Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen, en ik zal u op saffieren grondvesten, En uw glasvensters zal Ik kristallijnen maken, en uw poorten van robijnstenen, en uw ganse landpale van aangename stenen."

7e Het is een aanzienlijk koninkrijk en dat is geen wonder, want het is het koninkrijk Gods. Uit dit koninkrijk wordt hem een grotere schatting van eer en heerlijkheid toegebracht, dan uit de gehele wereld daar buiten: "Dit volk heb ik Mij geformeerd, zij zullen Mijn lof vertellen." Daarom dragen zij de naam van "eikenbomen der gerechtigheid, een planting des Heeren, opdat Hij verheerlijkt worde." Die ziel, die het koninkrijk Gods binnen zich heeft wordt waarlijk aanzienlijk. Zij zijn Gode gemaakt tot koningen en priesters, een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een verkregen volk: zij zijn de heerlijken van de aarde, en veel voortreffelijker dan de overigen in de wereld. "Van toen af, dat gij kostelijk zijt geweest in Mijn ogen, zijt gij verheerlijkt geweest, en Ik heb u liefgehad; daarom heb Ik mensen in uw plaats gegeven, en volken in plaats van uw ziel. Ik heb Egypte, Morenland en Seba gegeven tot uw losgeld, in uw plaats."

8e Het is een zeer kostbaar, en door de Zoon van God, duur gekocht koninkrijk; het kostte Hem de arbeid van Zijn ziel, voordat het in het hart kon worden opgericht. Ieder greintje genade, door de Geest des Heeren in de ziel gewerkt, is door bloed gekocht, en dat niet door gewoon bloed, maar door het beste bloed van de ganse schepping: "Wetende, dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uw ijdele wandeling, die u van de vaderen overgeleverd is, maar door het dierbaar bloed van Christus." De verlossing van de ziel is te kostelijk, en zou in eeuwigheid ophouden, als er dit rantsoen niet voor gevonden was.

9e Het is een bloeiend, vooruitgaand koninkrijk: (Psalm 92:13) "De rechtvaardige zal bloeien als een palmboom; hij zal wassen als een cederboom op Libanon." Weliswaar bloeit en groeit dit koninkrijk niet op een waarneembare wijze, want het wordt zeer onderdrukt en aangevallen door de kracht van de verzoeking, verdrukking en benauwdheid; de hel en de aarde zoeken het voortdurend te smoren en te onderdrukken, doch het groeit toch voortdurend, want het verkrijgt krachten uit zwakheid. De grote Koning heerst met zoveel vaardigheid in dit koninkrijk, dat Hij zelfs de aanvallen van

de vijand dienstbaar maakt, en alle drukkende bedelingen tot voordeel doet strekken van de ware belangen van dit koninkrijk, volgens de belofte: (Rom. 8:28) "En wij weten, dat degenen, die God liefhebben alle dingen medewerken ten goede, namelijk degenen, die naar Zijn voornemen geroepen zijn."

10e Het is een blijvend, een eeuwig koninkrijk: en geen wonder, want het is het koninkrijk Gods. De eeuwige God is Koning van dit koninkrijk, en Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij, die niet vergaan zal, en Zijn koninkrijk zal niet verdorven worden (Dan. 7:14). Het is op een eeuwig fondament gebouwd, namelijk op Christus, de Rots der eeuwen, een beproefde Steen, een vast Fondament; en "wat zou de rechtvaardige doen, als dit fondament omgestoten kon worden?" (Eng. Overz. van Psalm 11:3). Het voorrecht van dit koninkrijk is een eeuwig verbond: (Jer. 32:40) "En Ik zal een eeuwig verbond met hen maken." Het is omringd met muren, die eeuwig zijn, namelijk de volmaaktheden van een oneindige God, die er rondom zijn, gelijk de bergen rondom Jeruzalem. Zo heb ik u enige van de hoedanigheden van dit koninkrijk Gods opgenoemd, dat binnen de ziel van de gelovige is.

VI. Het zesde punt was, aan te tonen hoeveel beter de zaken van binnen er uitzien, wanneer het koninkrijk Gods in de ziel is opgericht.
Ik zal mijzelf over dit punt moeten bekorten, omdat ik hiervan bij de behandeling van het vorige punt reeds veel heb aangehaald. Ik zal daaraan alleen toevoegen, dat, door de oprichting van dit nieuwe koninkrijk, de regering geheel anders is dan die tevoren was.

(1) Een nieuwe Koning heeft de troon in het hart beklommen. Christus, "de Koning der koningen, de Overste van de koningen der aarde," heerst waar de duivel zijn troon had. O, wat een gelukkige verandering is dit; de Vorst des levens, in de plaats van de god van deze eeuw.
(2) Nieuwe wetten zijn in dit koninkrijk ingevoerd; "de wet des Geestes des levens," in plaats "van de wet der zonde en des doods." De zonde schreef de ziel de wet voor, en zij was geheel onder haar gebied, doch nu is die mens onder de wet van Christus.
(3) In plaats van vroegere dienstbaarheid is nu vrijheid ingevoerd. De mens was onder de dienstbaarheid van de zonde, de duivel, de wereld, de vloek en de dood; doch nu is hij door de Zoon vrijgemaakt, en zo is hij waarlijk vrij, gebracht tot de heerlijke vrijheid van de kinderen Gods. Het is een vrijheid om de Heere te dienen, en de weg van Zijn geboden te lopen.
(4) Een nieuw licht is ingekomen, in plaats van de duisternis, die voorafging, daarom wordt gezegd, dat hij is overgezet uit de macht van de duisternis tot Gods wonderbaar licht. De Zon der gerechtigheid gaat op, en "de Heere wordt die mens tot een eeuwig licht, en zijn God tot zijn sierlijkheid" (Jes. 60:19).
(5) De mens krijgt een nieuwe geest; niet de geest van de wereld, maar de Geest, die uit God is, waardoor hij weet de dingen, die hem van God om niet geschonken zijn; "een Geest der wijsheid en der openbaring, een Geest der genade en der gebeden." Van Kaleb en Jozua staat geschreven, dat een andere geest met hen was, dan met de overigen van de goddeloze Israëlieten.
(6) De mens krijgt een nieuwe wil, in plaats van de weerspannige wil en de ijzeren zenuw; hij wordt gewillig gemaakt om het met de wil van God eens te zijn: "Heere! wat wilt Gij dat ik doen zal?"

(7) Een nieuw voorwerp van vertrouwen wordt in de ziel opgericht. Vroeger vertrouwde hij op een vlezen arm, doch nu vertrouwt hij op de levende God; tevoren vertrouwde hij op toevluchten van de leugens, doch nu vertrouwt hij alleen op het fondament, dat God in Sion gelegd heeft.

(8) Hij krijgt een nieuwe hoop. Vroeger hoopte hij op hetgeen niets is, maar nu is met Israël zijn hoop op de Naam des Heeren, op een God in Christus, en "hij neemt de toevlucht tot de in het Evangelie voorgestelde hoop, welke is als een anker der ziel, hetwelk zeker en vast is, en ingaat in het binnenste des voorhangsels, daar de Voorloper, voor ons, is ingegaan" (Heter. 6:19).

(9) Hij krijgt een nieuwe liefde tot de Heere, in plaats van zijn vorige vijandschap tegen God, zodat hij met zekere mate van oprechtheid kan zeggen, dat hij "de Heere zijn God liefheeft met geheel zijn hart, met geheel zijn ziel, met al zijn kracht, en met geheel zijn verstand.' Hij verlustigt zich in de Heere, en tot Zijn Naam, en tot Zijn gedachtenis is de begeerte van zijn ziel" (Jes. 24:8).

(10) Wanneer het koninkrijk Gods wordt opgericht, wordt hem aanstonds een nieuw hart gegeven. Het hart was tevoren een stenen, rotsachtig hart, dat niet wilde zwichten voor het Woord Gods, noch voor Gods roede. Maar nu heeft hij een vlezen hart gekregen: (Ezech. 36:26) "En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwe geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlezen hart geven." Hiervan komt het dat de gedachten van het hart een andere wending nemen. De gedachten, die iedere ijdelheid nazwierven, gaan nu uit naar God, naar de levende God. Zodat die mens nu enigermate kan zeggen: "Mijn overdenking van Hem zal zoet zijn, ik zal mij in de Heere verblijden. Als ik Uwer gedenk op mijn legerstede en aan U peins in de nachtwaken, zal mijn ziel als met smeer en vettigheid verzadigd worden." Zodat u uit dit alles ziet welk een wonderlijke verandering gewerkt wordt door de oprichting van dit koninkrijk Gods binnen de ziel. "Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, ziet, het is alles nieuw geworden. En al deze dingen zijn uit God, die ons met Hem zelf verzoend heeft door Jezus Christus, en ons de bediening van de verzoening gegeven heeft. Want God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, haar zonden haar niet toerekenende, en heeft het Woord der verzoening in ons gelegd. "Zo zijn wij dan gezanten van Christus wege, alsof God door ons bade, wij bidden u van Christus wege, laat u met God verzoenen. Want Die, die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem." Amen.

7. Het koninkrijk van God binnen de ziel van de mensen (3e preek)

Luk. 17:21. ***Want ziet het koninkrijk Gods is binnen ulieden***

Deze tekst volgens onze verdeling in de twee voorgaande preken verhandeld hebbende, zullen wij nu als *zevende* punt het geheel toepasselijk verhandelen.

Het eerste gebruik zal zijn tot onderrichting.
1e Ziet hieruit de rijkdommen van de liefde Gods en de vrijheid van Zijn genade daarin, dat Hij Zijn koninkrijk opricht in het snoodste deel van de ganse schepping Gods, namelijk in het hart van een zondaar, dat arglistig is, meer dan enig ding, ja dodelijk: de zetel van de zonde en de duivel, van hoogmoed, vijandschap en ongeloof. O, hoe vrij is de genade van God! "Zijn wegen zijn niet onze wegen, en Zijn gedachten zijn niet onze gedachten." Is dit naar de wijze der mensen? Neen, het is een weg, die God alleen eigen is.

2e Ziet hieruit waarom de gelovigen zo hoog bij God geacht zijn boven de overige mensen in de wereld, en waarom Hij zoveel zorg voor hen heeft boven anderen. Hij bestraft koningen om hunnentwil. Hij heeft mensen gegeven in hun plaats, en volken in plaats van hun ziel. Hij maakt al de instellingen van het Evangelie geschikt tot hun opbouwing, en Hij geeft apostelen, profeten, evangelisten, herders en leraars, tot hun volmaking. Hij berekent en regelt Zijn geheel voorzienig bestuur tot hun voordeel. "Hij vaart op ten hemel tot hun hulp, en met Zijn hoogheid op de bovenste wolken" (Deut. 33:26). Hoe komt dit toch, dat er van hen zoveel meer werk gemaakt wordt dan van anderen? Wel, het koninkrijk Gods is binnen hen, en u weet, dat een koning alles bestuurt tot het welzijn van Zijn koninkrijk.

3e Ziet hieruit hoe verkeerd zij handelen, die in de regering van de zaken van Zijn zichtbaar koninkrijk op aarde, de groten van de wereld voortrekken boven de kleinen van Christus. Dit moet een gevaarlijke dwaling zijn, dat men hen, die het koninkrijk Gods binnen zich hebben opzij zet en van de voorrechten van het koninkrijk ontbloot; en dat men zulken, in wier harten misschien de zonde, de duivel en de wereld heersen, voortrekt, omdat de voorzienigheid hun iets meer van de rijkdommen van de wereld heeft gegeven dan hun naasten. Wie zijn zo geschikt om ambtsdragers in het koninkrijk van Christus te verkiezen als zij, die het koninkrijk van Christus binnen zich hebben? Ik vrees, dat er, eer alles geschied is, een droevige afrekening zal zijn voor de beledigingen, die hun zijn aangedaan, die "God heeft verkoren, om rijk in het geloof en erfgenamen van het koninkrijk te zijn," al zijn zij arm in deze wereld. Misschien zullen sommigen denken, dat er geen noodzaak is om over deze dingen te spreken: doch, vrienden, ik ben van een ander gevoelen, en zal dat door genade zijn, totdat ik zie, dat de vossen gevangen zijn, die de wijngaarden verdorven hebben, en nog verderven.

4e Ziet hieruit het onderscheid tussen het koninkrijk van Christus en de koninkrijken van de wereld. Andere koninkrijken regeren over de lichamen en tijdelijke zaken van de mensen, doch het koninkrijk van Christus heeft betrekking op de geest en het geweten. Zij, die de onderdanen van Christus iets opdringen, dat onbestaanbaar is met Zijn wetten

en vrijheden, maken inbreuk op de rechten van Christus, zij doen Zijn koninkrijk geweld aan, en die dat doen zullen daarvoor boeten: "Het zou hun nutter zijn, dat een molensteen om hun hals gedaan ware, en zij in de zee geworpen, dan dat zij een van deze kleinen zouden ergeren" (Luk. 17:2), die het koninkrijk Gods binnen hen hebben. Hij zal het kwalijk nemen.

5e Ziet hieruit, dat God inzake de godsdienst voornamelijk op het hart ziet: (Psalm 51:8) "Ziet, Gij hebt lust tot waarheid in het binnenste." Vrienden, al onze vertoning van een belijdenis, ons lezen, horen, avondmaal houden, zonder dat, is maar als het offeren van zwijnenbloed op Gods altaar.

6e Ziet hierin een goede reden waarom de heiligen Gods moeten toezien, dat zij voorzichtig wandelen, en heilig zijn in al hun wandel. Zij moeten waken en bidden, en op de wacht staan tegen alle zonde in hart en leven, en alle schijn van kwaad vermijden. Het koninkrijk Gods toch, is binnen hen, en zouden zij geen goede reden hebben om te waken en wacht te houden tegen alles wat de vrede van het koninkrijk kan verstoren en verontrusten. De vrede van een koninkrijk is een zeer kostbare zegen. O, vrienden, waakt tegen alle zonde, in welke gedaante zij ook mag voorkomen en zich voorstellen, want zij zal de vrede van het koninkrijk verbreken; en indien deze vijanden in het minst worden te woord gestaan, zullen zij het ganse koninkrijk van haar dreigende blikken doen beven.

7e Ziet, waarom getrouwe leraars in barensnood zijn, voor de bekering van zondaren. Zij hebben er belang bij, dat het koninkrijk van de satan wordt omvergeworpen, en het koninkrijk Gods in de ziel van de hoorders wordt opgericht.

8e Ziet hieruit hoe het komt, dat de heiligen en de getrouwe dienaars van Christus het zullen opnemen voor de rechten van Christus en de voorrechten van Zijn onderdanen, al is het, dat zij zich daardoor aan grote gevaren blootstellen. Het koninkrijk Gods is binnen hen en daarom kunnen zij het niet laten, te ijveren voor hun Koning en Zijn rechten. Er zijn heden ten dage mensen, die zover gekomen zijn, dat zij denken en zeggen, dat die helden, die in de laatste tijden van vervolging geleden hebben, als een troep dwazen gestorven zijn, wanneer zij hun leven konden redden, door te zeggen: "God behoede de koning", en dat weigerden te doen. Wilt u weten waar het bij hen om ging? Door parlementswetten waren de rechten van Sions Koning weggenomen, en op het hoofd van koning Karel en van koning Jacobus gezet, en zij verklaarden "Dat zij in alle zaken, niet alleen de burgerlijke, maar ook de geestelijke, het hoofd waren." En zij konden in hun gewetens geen vrijheid vinden te bidden, dat God een man zou behoeden, die zich gewelddadig de rechten van Christus, de Koning van Sion, aanmatigde, wiens koninkrijk zij binnen zich hadden; en dat voornamelijk, omdat zij wisten, dat de vijand dit bidden in die bewoordingen zou uitleggen als een gebed, voor hun welzijn en hun voorspoed in zo'n goddeloze weg. Vrienden! Zij, die heden ten dage op die manier daarover praten, kennen weinig ware teerheid van het geweten, of ware ijver voor de eer van Christus, als het enig Hoofd en de Koning van Zijn Kerk.

9e Ziet hieruit wat de ware oorsprong van reformatie in een kerk, of in een land is, en ook wat de bron is van verval en afwijking. Wanneer de Geest des Heeren het koninkrijk Gods van binnen opricht, in het bijzonder in de harten van overheden of

leraars, mannen van gezag en invloed, dan gaat het werk van reformatie voorspoedig vooruit, dan neemt men van harte het opbouwen van Sion in handen, dan is een ieder bereid mee te helpen aan het oprichten van de Hoofdsteen des hoeks. Maar wanneer het koninkrijk Gods niet van binnen is, dan heeft men geen hart of handen voor het werk des Heeren, en begint men met vleselijke wijsheid en berekening, hetwelk het bouwen schaadt en verijdelt, in plaats van het te bevorderen. Wat deed, in het jaar 1638 en het daaraanvolgende jaar, parlementen en kerkvergaderingen, en mensen van alle standen, zo zuiver te werk gaan, om een werk van reformatie aan te vangen, en zich met een plechtig verbond te verbinden, het voort te zetten? En wat is de oorzaak, dat het werk nu zo langzaam vordert? Als de mensen, in het bijzonder de mannen van invloed en macht, het koninkrijk Gods binnen zich hadden, hetwelk, helaas! tegenwoordig zo gemist wordt, er zou niet zoveel pleisteren met loze kalk zijn, als er nu is. O vrienden! Als u graag zou willen zien, dat het werk des Heeren in het land weer mocht gedijen, bidt dan, dat dezelfde Geest van omhoog mag worden uitgegoten, dat Hij het fondement van het werk mag leggen, door Zijn koninkrijk op te richten in de harten van koningen, edellieden, geleerden, leraars, ouderlingen, en alle klassen van mensen in het land; dan zou Hij het hart van de kinderen terugbrengen tot de vaders, en wij zouden mogen verwachten, dat wij de Kerk van Christus in dit land zouden zien, "uitziende als de dageraad, schoon gelijk de maan, zuiver als de zon, schrikkelijk als slagorden met banieren" (Hoogl. 6:10).

10e Ziet hier dan ook een goede reden, waarom eerlijke lieden, die een beginsel van ware genade hebben, zich niet kunnen onderwerpen aan de bediening van indringers, die langs een andere weg in Gods huis komen dan door de deur van een wettige roeping en bevestiging, en waarom zij bezwaar maken zich te verenigen met hen, die zulke mensen bij de hand nemen, of hen helpen en aanmoedigen in hun indringing. Mensen, die het koninkrijk Gods binnen hen hebben, kunnen er niet over denken de bewaring en de belangen van het koninkrijk Gods op te dragen aan mensen, die geen roeping en opdracht van de Koning hebben; zij kunnen nooit denken, dat dezulken, die zich in de priesterlijke bediening indringen om een bete brood, er zich veel over zullen bekommeren, of het onzichtbaar koninkrijk van Christus, dat binnen de mens is, of Zijn zichtbaar koninkrijk, opgebouwd en bevorderd wordt. Ik vrees, dat er heden velen onder ons zijn, die hun handen vuilmaken met dit soort van dingen, en als deze schoen iemand past, die mij nu hoort, laat hem die dan aantrekken.

11e Ziet hieruit de ware bron en de grondslag van ijver voor de openbare zaak en het belang van Christus; die is gelegen in de oprichting van het koninkrijk Gods binnen de ziel. Wat is de oorzaak, dat de ijver van Gods huis sommigen van de heiligen verslindt? Hoe komt het, dat zij Jeruzalem verheffen boven het hoogste van hun blijdschap, en gereed zijn hun tijdelijk al op te offeren voor de publieke zaak van Christus in het land of de plaats waar zij wonen? Wel, de oorsprong van hun ijver is hierin gelegen, dat zij het koninkrijk van Christus binnen hen hebben gekregen. Vrienden, vergunt mij u ronduit te zeggen, dat in het goede altijd te ijveren goed is; het is goed u, in zoverre als u Zijn zaak kent, aan de zijde des Heeren te voegen, doch wacht u, dat u er iets op zou stellen, dat u aan de rechte zijde van het geschil staat; want, mensen kunnen een ijver tot God hebben, maar niet met verstand, en daarom in Gods schatting maar weinig uitrichten. Men kan roepen: "Des Heeren tempel, des Heeren tempel, des Heeren tempel zijn deze," en zich zeer druk maken over de openbare belangen van de kerk, en nochtans

een inwendig beginsel, en een uitwendige praktijk, die in overeenstemming zijn met zo'n belijdenis, missen. De Heere verklaart, dat dezulken "een rook in Zijn neus zijn, een vuur de gansen dag brandende."

Het tweede gebruik van deze leer zal zijn een woord van vermaning.
1e Aan allen in het algemeen.
Is het zo, dat God een geestelijk en onzichtbaar koninkrijk in de harten en de zielen van Zijn volk heeft laat mij u dan vermanen plaats te maken voor de inkomst van "de Messias, de Vorst, de Heere der heirscharen, de Koning der ere", dat Hij het koninkrijk Gods binnen ulieden mag oprichten. Hij heeft verklaard, dat Zijn koninkrijk niet van deze wereld is, het heeft Zijn zetel in het hart en de ziel. Vrienden! Wij, die dienaars van het Evangelie zijn, komen als herauten van deze grote Koning tot u met de eis, dat u zich overgeeft, en de eeuwige deuren van uw zielen voor Hem openzet. Misschien zijn er onder u, die denken, dat de woorden van de leraar maar wind zijn, dat het een ijdele opeising is zonder gezag: doch het geruis van de voeten van onze Meester is achter ons. Daarom, als u naar ons niet wilt luisteren, hoort Hem dan Zelf spreken, en gedenkt, dat Zijn woorden tot iedere ziel, hetzij jong of oud, die binnen deze muren is, gericht zijn. (Psalm 24:9) "Heft uw hoofden op, gij poorten, ja heft op, gij eeuwige deuren, opdat de Koning der ere inga." De eis wordt nog eens herhaald: (vers 9) "Heft uw hoofden op, gij poorten, ja heft op, gij eeuwige deuren, opdat de Koning der ere inga." Vraagt u de Naam van Hem, op Wiens gezag wij u opeisen, zeggende: "Wie is Hij, deze Koning der ere?" Dan is het antwoord op die vraag: (vers 8, 10) "De HEERE, sterk en geweldig: de HEERE, geweldig in de strijd. De Heere der heirscharen; die is de Koning der ere. Sela!" Ziet of u Zijn opeising durft afwijzen; indien u het doet, bedenkt dan, dat het voor uw rekening en verantwoording zal zijn.
Doch om deze vermaning een weinig op te helderen en aan te dringen zal ik enkele vragen voorkomen en beantwoorden, die tegen zo'n opeising licht zullen worden opgeworpen.

Vraag. Waartoe roept u ons, wanneer u in de Naam van Christus van ons eist, dat wij de eeuwige deuren van onze harten en zielen voor Hem zullen opheffen?
Ik antwoord: dit opheffen van de eeuwige deuren van het hart voor de Heere is een van de uitdrukkingen van het geloof. Zo lezen wij, dat toen Lydia geloofde, "de Heere, haar hart heeft geopend, dat zij acht nam op hetgeen van Paulus gesproken werd" (Hand. 16:14). Zo zegt de Heere tot de Laodiceeërs: (Openb. 3:20) "Ziet, Ik sta aan de deur, en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal horen, en de deur open doen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden, en hij met Mij," Zo ook wordt hier het geloven in Christus een opheffen genoemd van de poorten of deuren van het hart voor de Koning der ere. Nu wanneer een zondaar in Hem gelooft, wordt er drieërlei deur voor Christus geopend.

(1.) De deur van het verstand moet geopend worden, om Hem te kennen, en de weg van de zaligheid door Hem te verstaan. Het geloof is dan ook niet een blinde, maar een ziende genade. "Ziet op Mij, wendt u naar Mij toe, wordt behouden. Uw ogen zullen de Koning zien in Zijn schoonheid." Het oog des verstands is gesloten en door de satan, de god van deze eeuw, verblind, doch in het geloven wordt het geopend, om "te zien de heerlijkheid des Heeren, het sieraad van onze God. "

(2.) De deur van de wil wordt geopend, zodat men Hem aanneemt als Profeet, Priester en Koning, "tot wijsheid, rechtvaardigheid en heiligmaking." (Psalm 110:3) "Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag Uwer heirkracht." De wil omhelst, in het geloven, de openbaring, die in het Woord van Hem en door Hem gedaan wordt. De gelovige neemt Hem aan als Profeet, onderwerpt zich aan Zijn rechtvaardigheid, als zijn enige toevlucht tegen de aanklacht van de heilige wet, en ontvangt de wet uit Zijn mond als zijn enige Koning en Wetgever.

(3.) De deur van de genegenheden wordt voor Hem open gedaan. De liefde, blijdschap, lust en begeerte van de ziel moeten in Hem rusten en op Hem uitlopen als het hoogste en alles vergoedende goed van de ziel, zeggende: "Wien heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde." Zodat, wanneer wij u toeroepen, dat wij de eeuwige deuren voor de Koning der ere moeten opheffen, dan vermanen wij u, dat u uw ganse ziel, uw verstand, wil en genegenheden aan Hem zult overgeven; en wanneer u dat doet, komt Hij in, en richt Zijn koninkrijk binnen u op.

Omdat wij nu niet met stokken en blokken te doen hebben, maar met verstandige en redelijke schepselen, daarom moeten wij met u handelen met redelijke argumenten, om de deuren van uw harten voor de Heere Jezus open te doen, want dat is de weg waarin Hij de ziel overreedt en bekwaamt Hem te ontvangen. O vrienden, ziet op tot de Heere, dat de medewerkende kracht van Zijn Geest met het gesprokene mag samengaan,

1. Overweegt dan Wie Hij is, Die u roept, om Hem in te laten. Het is niemand anders dan "de Heere der heirscharen, de Heere machtig in de strijd; Hij, die doet naar Zijn wil met het heir des hemels en de inwoners der aarde." Doch opdat niet deze ontzaglijke en verschrikkelijke Naam u bevreesd maakt, beziet Zijn Naam, zoals die uitgeroepen is: (Exod. 34:6) "Als nu de HEERE voor zijn aangezicht voorbijging, zo riep Hij: HEERE, HEERE, God, barmhartig en genadig, lankmoedig, en groot van weldadigheid en waarheid, Die de weldadigheid bewaart aan vele duizenden, Die de ongerechtigheid en overtreding, en zonde vergeeft." O vrienden, de onkunde van die openbaring van Zichzelf van de troon der genade, of zoals Hij in Christus is, versterkt de vijandschap van het hart tegen God. Wij maken een bevatting van Hem als een onverzoenlijke en onverbiddelijke God, en door die voorstelling van Hem wordt de natuurlijke vijandschap tegen God versterkt, en door de onwetendheid van God worden wij geheel van Hem vervreemd. Hij is, in Christus, de wereld met Zichzelf verzoenende. Wanneer God gezien en beschouwd wordt in de spiegel van het Evangelie, ziet men, dat Hij een God van genade, goedertierenheid, liefde, en in elk opzicht beminnelijk is. Dit gezicht veroorzaakt, dat men het hart voor Hem opent. Vandaar is het, dat God in het Woord zoveel moeite doet om de vooroordelen weg te nemen, die de zondaars tegen Hem hebben opgevat; dat Hij in de Persoon van de eeuwige Zoon van God onze natuur heeft aangenomen, en onder ede verklaart, dat Hij ons niet ongenegen is: "Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in de dood des goddelozen."

2. Overweegt in welk karakter of in welke hoedanigheid Hij inkomt, wanneer de eeuwige deuren van het hart voor Hem geopend zijn. Hij komt in de hoedanigheid van een wettige eigenaar. De zonde, de duivel en de wereld zijn maar indringers; het hart is Gods eigendom; Hij had daar Zijn zetel voordat de zonde inkwam, waarom zou Hij dan het Zijne niet hebben? Hij komt in de hoedanigheid van een Beschermer, en als Koning

is Hij verplicht Zijn koninkrijk in de ziel te beschermen. Hij beschermt de ziel tegen alle aanklachten en beschuldigingen van de wet, zeggende, dat er voor die mens geen verdoemenis is. Hij beschermt tegen de briesende leeuw, die u zoekt te verslinden: "de God des vredes zal de satan haast onder uw voeten verpletteren." Hij beschermt tegen de boosaardigheid van de wereld: In de wereld zult gij verdrukking hebben, doch in Mij zult gij vrede hebben. Hebt goede moed,Ik heb de wereld overwonnen", Hij komt in de hoedanigheid van een rijke Schatmeester: "Alles is uwe. Mijn God zal naar Zijn rijkdom vervullen al uw nooddruft, in heerlijkheid door Jezus Christus." Hij komt in de hoedanigheid van een wijze Bestuurder, Die u verzoekt al uw zorgen op Hem te werpen. De Koning neemt de last van al de zaken van het koninkrijk op zich.

3. Overweegt de voordelen, die er voor u uit zullen voortvloeien als u de eeuwige deuren voor de Koning der ere opendoet. Hij zal Zijn koninkrijk binnen ulieden oprichten. Ik heb u in het leerstellig gedeelte gezegd welk soort van koninkrijk het is, dat Hij in de ziel opricht. In één woord, de Koning der ere zal in u wonen en onder u wandelen; Hij zal u tot een Vader zijn, en al de voorrechten van de kinderen zullen uwe zijn: "De Heere is een zon en schild, de Heere zal genade en ere geven; Hij zal het goede niet onthouden degenen, die in oprechtheid wandelen."

4. Overweegt het uiterste gevaar van te weigeren Hem open te doen, zolang het koninkrijk der ere niet binnen ulieden is.
(1.) U bent onder de macht van de duisternis: er is een klem van duisternis in de ziel zolang Christus niet is binnen gelaten
(2.) U bent dood in de zonde, onder haar volstrekte macht en heerschappij.
(3.) U bent onder het gebied van de duivel, de god van deze eeuw: hij heeft een wettig recht u hier te verzoeken, en hiernamaals te pijnigen.
(4.) U ligt onder de vloek van God, en de toorn Gods blijft op u: en hoe zult u die last kunnen dragen?

5. Overweegt hoe genegen Hij is Zijn koninkrijk binnen ulieden op te richten, en hoe afkerig Hij is een weigering aan te nemen.
(1.) Hij roept om binnengelaten te worden: "Mijn zoon, geef Mij uw hart."
(2.) Hij klopt en herhaalt Zijn kloppen en roept telkens weer. Ziet hoe dikwijls zij herhaald worden in Jes. 55:1-13.
(3.) Hij wacht op een toestemmend antwoord van de zondaar; Hij wacht om genadig te zijn: Hij wacht totdat Zijn haarlokken vervuld zijn met nachtdruppen. Hij is, als het ware, genegen de zaak met zondaren te bespreken en al hun tegenwerpingen te beantwoorden.

Tegenwerping 1. Zegt de zondaar: *Ik ben zo'n schuldig zondaar en mijn zonden zijn zo verzwaard, dat Hij nooit Zijn koninkrijk in mijn hart zal komen oprichten.*
Het *antwoord* des Heeren is: "Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol. Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg, om Mijnentwil, en Ik gedenk uw zonden niet."

Tegenwerping 2. Zegt de zondaar: *Ik ben ellendig, jammerlijk, blind, arm en naakt.*
De Heere *antwoordt*: "Ik raad u, dat gij van Mij koopt goud beproefd komende uit het vuur, opdat gij rijk mag worden; en witte klederen opdat gij mag bekleed worden, en de

schande van uw naaktheid niet geopenbaard wordt; en zalf uw ogen met ogenzalf, opdat u zien moge.

Tegenwerping 3. *Waartoe dient dit alles? Ik heb geen macht om mijn hart voor Hem open te doen.*
Antwoord. "Hij is het, die in u werkt beide het willen en het werken." Indien u wilt zal u geen macht ontbreken. De schuld wordt in de schrift op de wil gelegd: (Matth. 23:37) "Hoe menigmaal heb Ik u willen bijeenvergaderen, en gijlieden hebt niet gewild."

Tegenwerping 4. *Ja, dat is zo, mijn wil is als een ijzeren zenuw, als een steen, die niet wil zwichten.*
Ik *antwoord*: Pleit in dit geval op de belofte: (Ezech. 36:26) "Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlezen hart geven." En op de belofte: (Psalm 110:3) "Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag Uwer heirkracht."

Tegenwerping 5. *Wat indien ik niet uitverkoren ben?*
Ik *antwoord*; Daarmede hebt u in de eerste plaats niets te maken. Geef Hem uw hart over en u zult uw verkiezing weten, en dat Hij u waarlijk "heeft liefgehad met een eeuwige liefde."
Ik zal deze vermaning met een paar raadgevingen besluiten. Zou u het koninkrijk Gods wel binnen ulieden willen hebben?

1. Weest dan overtuigd, dat van nature de duivel zijn koninkrijk binnen ulieden heeft en dat iedere gedachte en overlegging van uw harten boos is. Hier ligt de breuk: de mensen beelden zich in, dat hun harten God goedgezind zijn, zolang zij niet overtuigd zijn, dat hun harten dodelijk boos zijn, en zolang dat zo blijft, wanhoop ik, dat u ooit iets goeds door het Evangelie zult verkrijgen. Die ijdele overlegging moet worden neergeworpen; benaarstigt u daartoe de wet te leren kennen in haar heiligheid en geestelijkheid.
2. Ontvangt het woord des Konings en geeft het een goed onthaal, want dat is de staatsiekoets van de Koning waarin Hij Zijn intocht doet; wij ontvangen de Geest door het gelovig horen, dat is het wapen waarmee Hij zondaren aan Zich onderwerpt.
3. Beschouwt veel de heerlijkheid van Christus, want het gezicht van Hem doet het hart opengaan: "En wij allen met ongedekt aangezicht, de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar Hetzelfde beeld van gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest."
4. Zendt die smeekbede op, die Hij in uw mond gelegd heeft: "Uw koninkrijk kome." O, Hij zal zeker de smeking horen, die Hij Zelf voorschrijft, en gelooft, dat Hij die verhoren zal, omdat Hij haar zelf heeft samengesteld. O, worstelt door het geloof, pleitende op Zijn belofte.
5. Geeft Hem de sleutel van het hart in handen, en pleit ernstig, dat Hij die mag omdraaien, en dringt krachtig bij Hem aan met het woord van Zijn belofte: "Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag van Uw heirkracht." Vrienden! Trekt u niet terug onder voorwendsel van onvermogen, want Hij is zo bereid in uw hart te komen en Zijn koninkrijk binnen ulieden op te richten, dat Hij gewillig is het ganse werk op Zich te nemen. Hij zegt, dat het onze plicht is, maar, dat Hij het werk wil doen: "Werkt uws zelfs zaligheid met vrees en beven. Want het is God, Die in u werkt beide het willen en het werken. naar Zijn welbehagen " (Filip. 2:12,13).

2e Ik zal nu nog een enkel woord spreken tot gelovigen, die het koninkrijk Gods binnen zich hebben.
U, die door de kracht van het eeuwig woord en de Geest van Christus tot de beslissing bent gekomen, u te onderwerpen aan het gezag van Hem, Die God tot Koning heeft gezalfd over Sion, de berg van Zijn heiligheid, zeggende: "De Heere is mijn Koning, de Heere is mijn Rechter, de Heere is mijn Wetgever;" zijn de sterkten van uw verstand, uw wil en uw genegenheden gevangen geleid tot de gehoorzaamheid van Christus? Is dit het geval? dan heb ik voor u:
(1.) Een woord van vertroosting, en (2.) van raadgeving en vermaning.

(1.) Een woord van vertroosting en bemoediging tot ulieden, die het koninkrijk Gods binnen u hebt. Hier is grond van vertroosting, dat, gelijk Zijn zichtbaar koninkrijk zal voortduren tot aan het einde van de tijd, zo, ook Zijn onzichtbaar koninkrijk, of het werk van de genade in uw hart, een eeuwig koninkrijk is, dat niet verderfelijk is. De hel en de aarde mogen er invallen, en de inwonende zonde mag er opstand verwekken, maar "de poorten van de hel zullen het niet overweldigen", zodat het geheel vernietigd wordt. Ik zal u enige beveiligingen of sterke voorschansen opnoemen, waardoor dit koninkrijk in het hart bewaard wordt.

1. Het wordt beveiligd door de onveranderlijke liefde Gods. "Bergen zullen wijken, en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken." Het gevoel van Zijn liefde mag onttrokken worden, zodat de ziel uitroept: De Heere heeft mij verlaten, en de Heere heeft mij vergeten," doch dat zal niet geschieden, "want Hij rust in Zijn liefde, Hij verandert niet."
2. Het voornemen Gods is een edele beveiliging voor de bewaring van dit koninkrijk binnen ulieden. (Rom. 7:21) "Zij zijn geroepen naar Zijn voornemen" en de oprichting van het koninkrijk Gods in het hart is de uitvoering van Zijn besluit. (vers 29, 30) "Die Hij tevoren verordineerd heeft, deze heeft Hij ook geroepen, en die heeft Hij tevoren verordineerd den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn." Is het nu mogelijk, dat het voornemen Gods kan verijdeld worden? Neen, neen, "de raad des Heeren zal bestaan." De gouden keten van de zaligheid kan niet verbroken worden, niet een van de schalmen kan losgemaakt worden. "Want die Hij tevoren gekend heeft, deze heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, deze heeft Hij ook gerechtvaardigd: en die Hij gerechtvaardigd heeft deze heeft Hij ook verheerlijkt."
3. Het verdrag, dat de Zoon van God van eeuwigheid in de Raad des Vredes met Zijn Vader heeft aangegaan, beveiligt dit geestelijk koninkrijk. Toen God de Vader een zeker aantal mensen uit het verloren geslacht van Adam aan Christus gaf, nam Hij op Zich Zijn koninkrijk binnen hen op te richten, Zijn beeld in hen te herstellen, het werk van heiligmaking in hen voort te zetten, totdat Hij hen voor de heerlijkheid had geschikt gemaakt; en dat Hij op de laatste dag het koninkrijk aan Zijn Vader zou overgeven, en zeggen: "Hier ben Ik en de kinderen, die Gij Mij gegeven hebt; Ik stel hen U voor, zonder vlek, of rimpel, of iets dergelijks." Op deze verbintenis en onderneming van Zijn Zoon, beloofde God de Vader, dat Hij Zijn dagen zou verlengen, en dat het welbehagen des Heeren door Zijn hand gelukkiglijk zou voortgaan." Zodat de Raad des vredes tussen de Vader en de Zoon moet vernietigd worden, voordat dit koninkrijk vernield kan worden.

4. Het bloed en de gerechtigheid van Christus beveiligen dit koninkrijk. Christus heeft Zich een gemeente gekocht en verkregen. Voordat Hij door Zijn Woord en Geest een ziel van het ganse geslacht van Adam in bezit kon nemen, betaamde het Hem, als hun Borg, het gebod te vervullen, de straf van de wet te ondergaan, en Zijn ziel uit te storten in de dood. Hij ontvangt het koninkrijk en komt aan de regering ten koste van Zijn koninklijk bloed; en kan men veronderstellen, dat Zijn koninkrijk, dat Hij met Zijn hartebloed heeft gekocht, zolang Hij een arm heeft om het te verdedigen, door zonde, duivel, of wereld zal worden vernietigd? Neen, neen, "Ik geef hun het eeuwige leven, en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, en niemand zal dezelven uit Mijn hand rukken." (Joh. 10:28 en 15). Dit zegt Hij van Zijn schapen voor wie Hij Zijn leven heeft afgelegd.
5. Het verbond der genade en der belofte beveiligt dit koninkrijk Gods binnen ulieden. Dit verbond is in alles wel verordineerd en bewaard, en het bevat al het heil van Zijn volk. "Het verbond Mijns vredes zal niet wankelen. Ik zal mijn verbond niet ontheiligen, en hetgeen, dat uit Mijne lippen gegaan is, zal Ik niet veranderen." Ziet hoe het werk der genade door dit verbond beveiligd is: (Jer. 32:39) "En Ik zal hun enerlei hart en enerlei weg geven, om Mij te vrezen; (vers 40) en Ik zal een eeuwig verbond met hen maken, dat Ik van achter hen niet zal afkeren, opdat Ik hun weldoe; en Ik zal Mijn vrees in hun hart geven, dat zij niet van Mij afwijken."
6. De krachtdadige roeping, waarmee de Heere u geroepen heeft tot Zijn koninkrijk en Zijn heerlijkheid. Hij heeft u geroepen uit de macht van de duisternis, en overgezet in het koninkrijk van de Zoon van Zijn liefde; en deze roeping beveiligt en verzekert het bezit van dit Koninkrijk Gods binnen ulieden. Want Zijn genadegiften en roepingen zijn onberouwelijk. Hoe zou het ook anders kunnen zijn, aangezien Hij hen naar Zijn voornemen roept?
7. Uw vereniging met Christus, gelovigen, verzekert de bewaring en volmaking van dit koninkrijk. Het ganse verborgen lichaam van Christus, en ieder afzonderlijk lid daarvan zal volmaakt worden. "Noch dood, noch leven, noch tegenwoordige, noch toekomende dingen, zullen u en Hem kunnen scheiden." Geen steen zal losgemaakt worden van het fondament, dat God in Sion gelegd heeft; de kalk, waarmee de stenen van het gebouw aan het fondament zijn verbonden, is zo goed bereid, en Hij en zij zijn zo aan elkaar gehecht, dat het de hel nooit zal gelukken er een van los te maken. Neen, wat God gebouwd heeft zal nooit worden afgebroken.
8. De nieuwe naam, die God u gegeven heeft, verzekert het koninkrijk Gods, beveiligt het werk van de genade in de ziel. Hij heeft u, die Hem hebben aangenomen, het recht, de macht of het voorrecht, gegeven, kinderen Gods genaamd te worden; en dit is een blijvende naam, die nooit doorgehaald zal worden: (Jes. 56:5) "Hun, die Zijn verbond vasthouden, geeft Hij een plaats en een naam in Zijn huis en binnen Zijn muren; een eeuwige naam, die niet uitgeroeid zal worden." De zoon blijft eeuwig in het huis; hoewel de dienstknecht er uit gezonden wordt als de diensttijd om is. Dat zal de zoon niet overkomen: die is een erfgenaam.
9. Het zegel van de Geest beveiligt het koninkrijk Gods binnen ulieden. Van de gelovigen staat geschreven, (Ef. 4:30) dat zij "verzegeld zijn tot de dag van de verlossing. Een zegel dient:
   (1.) tot geheimhouding. Mensen zetten hun zegel op iets, dat zij geheim willen houden: daarom is het een schending van de wetten van de samenleving, wanneer iemand anders dan hij aan wie hij gericht is, een verzegelde brief open breekt.

(2.) Een zegel wordt gebruikt tot onderscheiding. Kooplieden zegelen hun goederen, opdat men weet, dat het de hunne zijn.

(3.) Een zegel wordt gebruikt tot beveiliging. Privileges dragen tot meerdere zekerheid het zegel van de koning, en in dit opzicht zijn de gelovigen verzegeld, tot de dag van de verlossing. Hij heeft ons verzegeld en het onderpand des Geestes in onze harten gegeven. (Ef. 1:13,14) "In welke gij ook, nadat gij geloofd hebt, zijt verzegeld geworden met de Heilige Geest der belofte, hetwelk het onderpand van onze erfenis is." Nu, deze beveiliging door het zegel des Geestes is onschendbaar, want "het vaste fondament Gods staat, hebbende dit zegel: De Heere kent degenen, die de Zijne zijn."

10. Het leven van Christus beveiligt dit koninkrijk Gods binnen ulieden: "Ik leef, en gij zult leven." Het is niet zozeer de gelovige, die leeft, als wel Christus, Die in hem leeft. Het leven van Christus in de hemel wordt besteed aan de veiligheid van het werk der genade in uw ziel. Gelovige, Hij leeft in de hemel als uw Hoofd, uw Man, uw Verlosser, uw Voorspraak bij de Vader, en Hij heeft daartoe alle macht in de hemel en op aarde, opdat Hij bekwaam zou zijn Zijn koninkrijk van genade te bewaren. Daarom zegt de apostel: (Kol. 3:4) "Wanneer nu Christus zal geopenbaard zijn, Die ons Leven is, dan zult u ook met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid."
11. De kracht Gods beveiligt dit koninkrijk Gods binnen ulieden: (Joh. 10:29) "Mijn Vader, Die ze Mij gegeven heeft, is meerder dan allen, en niemand kan ze rukken uit de hand Mijns Vaders." "Hij", namelijk de gelovige, die het koninkrijk Gods binnen zich heeft, zal vastgesteld worden, "want God is machtig hem vast te stellen" (Rom. 14:4). Alsof hij zei: De kracht Gods is zo bezig met de bewaring van het werk van de genade, dat het nooit zal omkomen, zolang Gods arm machtig is het te onderhouden. (2 Tim. 1:12) "Want ik weet in Wie ik geloofd heb, en ik ben verzekerd, dat Hij machtig is mijn pand bij Hem weggelegd te bewaren tot die dag." (1 Petrus I 5) "Wij worden in de kracht Gods bewaard door het geloof, tot de zaligheid." Daarom, gelovige, mag u zingen en zeggen: (Judas: 24) "Hem nu, Die machtig is, u van struikelen te bewaren, en onstraffelijk te stellen voor Zijne heerlijkheid in vreugde, de alleen wijze God, onze Zaligmaker, zij heerlijkheid en majesteit, kracht en macht, beide nu en in alle eeuwigheid. Amen."

Doch ik behoef hier niet langer bij bijzonderheden stil te staan; al de eigenschappen Gods en de heerlijkheid en eer ervan, zijn betrokken bij de volmaking en de bewaring van dit geestelijk koninkrijk. De goedertierenheid Gods, die het deed geboren worden; de wijsheid Gods, die het beraamde; de getrouwheid Gods, ja, Zijn heiligheid is verpand voor de bewaring daarvan. Ja, de rechtvaardigheid Gods is betrokken bij de bewaring van dit koninkrijk, want nu de rechtvaardigheid volkomen voldoening heeft ontvangen van de Borg, is er een verplichting, zorg te dragen voor de bewaring van dit koninkrijk waarvoor het bloedrantsoen betaald is. Zodat u ziet hoe goed dit geestelijk koninkrijk beveiligd is tegen alle pogingen om het te verderven. Is dit niet een onuitsprekelijke grond van vertroosting voor u, in wiens zielen door de Geest des Heeren het fondament gelegd is? De Apostel spreekt er over als een heerlijke grond voor de Filippenzen: (Hoofdstuk 1:6) Vertrouwende ditzelve dat Hij, Die in u een goed werk begonnen heeft dat voleindigen zal tot op de dag van Jezus Christus."

(2.) Een woord van vermaning of raadgeving aan u, die het koninkrijk Gods binnen ulieden hebt.

1. Ziet toe, dat u beantwoordt aan de zinspreuk van het koninkrijk: de heiligheid des Heeren. "Laat uw licht alzo schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken mogen zien, en uw Vader, Die in de hemelen is, verheerlijken." Wacht u, dat u de vijand, door uw ontederheid, gelegenheid zou geven God en het werk der genade te lasteren.
2. Ziet toe, dat u bij elke gelegenheid en in alle gezelschappen, waar u ook bent, dat Zijn wetten geschonden worden, Zijn Naam ontheiligd, op Zijn gezag inbreuk gemaakt, of Zijn zaak vertrapt wordt, uw Koning trouw bent. Handelt overeenkomstig de eer van uw Koning; "hebt geen gemeenschap met de onvruchtbare werken van de duisternis, maar bestraft ze ook veeleer. Komt tot de hulp des Heeren met de helden."
3. Voert krijg met al de vijanden van de Koning, hetzij binnen of buiten u. Zegt niet, een verbintenis met de zonde of met zondaren; "want wij hebben de strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de geweldhebbers van de wereld, van de duisternis van deze eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht." Vreest uw vijanden niet, want zij zullen vlieden, en Uw koning zal de kosten van de oorlog voor Zijn rekening nemen.
4. Bewaart en bewaakt al de toegangen van het koninkrijk Gods binnen ulieden "Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt." Houdt de wacht over uw ogen: "Ik heb een verbond gemaakt met mijn ogen. Wend mijn ogen af, dat ze geen ijdelheid zien." Zet een wacht voor uw lippen, en voor uw oren. "Behoedt uw hart boven al wat te bewaren is, want daaruit zijn de uitgangen des levens. Zijt nuchteren en waakt, want uw tegenpartij de duivel gaat om als een briesende leeuw, zoekende wie hij zou mogen verslinden."
5. Let op de wetten van het koninkrijk als uw regel: "Zovelen als er naar deze regel zullen wandelen, over dezelven zal zijn vrede en barmhartigheid, en over het Israël Gods (Gal. 4:16).
6. Strijdt voor de vrijheden van het koninkrijk, namelijk van het zichtbare koninkrijk van Christus buiten u, want het verlies daarvan zal het koninkrijk Gods binnen ulieden ten zeerste schaden. (Gal. 5:1) "Staat dan in de vrijheid, met welke ons Christus vrijgemaakt heeft." Vrijmaking van de zonde, vrijmaking van de wet als een verbond, vrijmaking van de wereld en het juk van de dienstbaarheid, dat onbestaanbaar is met Christelijke vrijheid, is door Zijn bloed gekocht.
7. Tenslotte, zoekt omgang met allen, die hun Koning trouw zijn en Zijn koninkrijk binnen zich hebben, voornamelijk in een tijd van afwijking en afval. Mal. 3:16-18 "Alsdan spreken, die de Heere vrezen, een ieder tot zijn naaste: De Heere merkt er toch op, en hoort, en daar is een gedenkboek voor Zijn aangezicht geschreven, en voor degenen, die aan Zijn Naam gedenken. En zij zullen, zegt de Heere der heirscharen, op die dag, die Ik maken zal, Mij een eigendom zijn; en Ik zal ze verschonen, gelijk als een man zijn zoon verschoont, die hem dient. Dan zult gijlieden wederom zien het onderscheid tussen de rechtvaardige en de goddeloze; tussen die, die God dient, en die, die Hem niet dient." Amen.

8. Christus van eeuwigheid gezalfd

Spreuken 8:23 ***Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest, van de aanvang, van de oudheden der aarde aan.***

In deze woorden schijnen zulke klaarblijkelijke stralen van de eeuwige en allerhoogste Godheid van Christus, alsmede van Zijn persoonlijkheid en wezenlijke eenheid met de Vader, dat de Arianen en Socinianen, die lasteraars van de Zoon van God, daardoor geheel van hun stuk gebracht worden, en zij, hoe ongerijmd ook, verplicht zijn te beweren, dat, wat in dit hoofdstuk van en door Christus gesproken wordt, voornamelijk van vers 22 tot 31, verstaan moet worden van de wijsheid, als een van de eigenschappen van de goddelijke natuur. Maar het is voor alle rechtzinnige uitleggers boven allen twijfel verheven, dat hier Christus spreekt, de tweede Persoon van de heerlijke Drieëenheid, onder het begrip van de Wijsheid, hetgeen kan worden duidelijk gemaakt uit vele eigenschappen, persoonlijke handelingen, en persoonlijke woorden, die Hem in deze Schriftuurplaats worden toegeschreven, waarbij ik nu, kortheidshalve, niet zal stilstaan.
De schrijver van dit boek was Salomo. "Doch ziet, meer dan Salomo is hier," namelijk Christus, "de wijsheid Gods en de kracht Gods, in Dewelke al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen zijn." Gelijk Salomo al zijn wijsheid uit deze schat had, zo ook werd hij, onder de leiding van de Geest der wijsheid en der openbaring geleid, als een voorbeeld te spreken, in de persoon van zijn heerlijk Tegenbeeld, evenals ook zijn vader David in het boek der Psalmen, in het bijzonder in Psalm 26 en Psalm 40, gedurig doet. Christus beveelt Zijn voorschriften in het Woord, aan de mensenkinderen aan, en toont aan, welk voordeel uit het naarstig onderzoek van de Schrift voor hen zal voortvloeien, overeenkomstig hetgeen Hij zegt in Joh. 5:39: Onderzoekt de Schriften; want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben; en die zijn het, die van Mij getuigen." Om ons geloof en vertrouwen aan Hem te verbinden beschrijft Hij, van het 22^{e} tot het 31^{e} vers, op sierlijke wijze, de heerlijkheid van Zijn Persoon, opdat wij, alzo Zijn heerlijkheid als in een spiegel aanschouwende, naar Zijn beeld in gedaante veranderd zouden worden. Meer in het bijzonder toont Hij aan,

(1.) Hoe Hij van eeuwigheid in de armen en de schoot van Zijn Vader lag, als Zijn geliefde Zoon, in Wie Hij een welbehagen had en heeft: (vers 22) "De Heere bezat Mij in het beginsel Zijns wegs, voor Zijn werken van toen aan."

(2.) Hij spreekt van Zijn eeuwige bestemming tot het grote werk en de dienst van onze verlossing, in de woorden van onze tekst: **"Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest, van de aanvang, van de oudheden der aarde aan."**

Waarin wij kunnen aanmerken,

1. De goddelijke Persoon, Die hier spreekt, in het voornaamwoord "Ik." Ik, de eeuwige Zoon van God, de heerlijke Immanuël, de getrouwe en waarachtige Getuige; Ik, Die evengelijk met de Vader ben, en Die als een wezenlijk lid aanzat in de Raad des vredes, betreffende die grote zaak van de verlossing des mensen, en daarom wel bekend wezen moet met wat daar verricht werd.
2. De bekendmaking van de uitslag van die eeuwige Raad met betrekking tot Hemzelf: "Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest," dat is: Ik ben, door een daad van de Goddelijke wil, die al de drie Personen van de heerlijke Drie-eenheid, Vader, Zoon

en Heilige Geest gemeenschappelijk is, uitverkoren, afgezonderd, of voorverordineerd tot het grote werk en de dienst van de verlossing van de mens. Een woord, dat hiermede overeenkomt, en dat licht verspreidt over de tekst, vindt u in Psalm 2:7, waar Christus, van Zichzelf sprekende, zegt: "Ik zal van het besluit verhalen; de Heere heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb ik U gegenereerd." Dit wordt des Vaders wil of welbehagen genoemd (Psalm 40:7,1) "Ziet, Ik kom; in de rol des boeks is van Mij geschreven. Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen."

3. In de woorden hebben wij ook de datum van de Goddelijke Raad en het besluit, met betrekking tot onze Verlosser, of, wanneer Hij tot dat werk gezalfd was. Het dateert van de oude jaren der eeuwigheid: "Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest, van de aanvang, van de oudheden der aarde aan." Wij hebben hier woorden, die alle eindige gedachte en overweging verzwelgen; zij leiden ons terug tot een eeuwigheid, die voorbij is, en wie kon ons ooit verteld hebben wat in het goddelijk Hart en de goddelijke Raad, van eeuwigheid gedaan werd, behalve Hij, die de Alfa en de Omega is, van eeuwigheid tot eeuwigheid, God. Hij was van eeuwigheid af gezalfd, van de aanvang, van de oudheden der aarde aan. Zover tot verklaring van de woorden.

Leer. Dat gelijk Christus de eeuwige God is, Hij zo ook van alle eeuwigheid af voorverordineerd en gezalfd was tot het grote werk van des mensen verlossing: *"Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest."*
Hiertoe is ook dienende, wat de apostel zegt: (1 Petrus 1:20) "Die wel voorgekend is geweest voor de grondlegging der wereld, maar geopenbaard is in deze laatste tijden."

De wijze, waarop wij, met Gods hulp, deze stof zullen verhandelen is de volgende:

1. Zal ik bewijzen, dat Christus de eeuwige God is, en dat Hij van de aanvang was, *van de oudheden der aarde aan*, of, volgens de Eng. Overz., *van den beginne, eer de aarde was.*
2. Zal ik aantonen wat het inhoudt, dat Hij *van eeuwigheid af is gezalfd geweest.*
3. Waartoe en tot welke doeleinden Hij *is gezalfd geweest.*
4. Waarom Hij, en niet iemand anders, tot dit eind *is gezalfd geweest.*
5. Zal ik van het geheel enige toepassing maken

I. Ons *eerste* punt is, dat ik zal bewijzen, dat Christus de eeuwige God is, en dat Hij was van de aanvang, van de oudheden der aarde aan.
De Socinianen beweren, dat Hij geen aanzijn had voor Zijn werkelijke vleeswording. En de Arianen, hoewel zij toestaan, dat Hij een wezen had voor Zijn vleeswording, ontkennen nochtans Zijn eeuwig bestaan, en maken bij gevolg van Hem maar een zogenaamde godheid, en brengen Hem terug tot de rang van de geschapen wezens. In tegenstelling met beide deze verdoemelijke ketterijen, zal ik trachten uit te vorsen, wat de Schrift getuigt van het eeuwig bestaan van de Zoon van God, onze heerlijke Verlosser.

Ten eerste. Dat Hij bestond voor Zijn vleeswording, of voordat Hij uit de maagd geboren werd, blijkt duidelijk daaruit, dat Hij aan onze eerste ouders in het paradijs verscheen, na de val. (Gen. 3:15) Datzelve, namelijk het zaad van de vrouw, zal u de kop vermorzelen, namelijk de kop van de slang. De apostel verklaart, in Heb. 2:14 dat

dit God was, in de persoon van de Zoon, Zijn toekomstige komst in het vlees meedelende, alsmede het doel waartoe: want God volstrekt aangemerkt is niet een belovend, maar een wrekend God, een verterend vuur voor alle werkers der ongerechtigheid. En al de beloften zijn in Hem, ja, en zijn in Hem, Amen. Het is alleen de Leeuw uit de stam van Juda, en niemand anders, die het Boek van de Raad Gods aangaande onze verlossing, opende. Daarom was Hij het, en niemand anders, Die dit zegel openbrak, en deze verborgenheid aan onze eerste ouders in het paradijs ontsloot.
Evenzo was Hij het, Die het Evangelie aan Abraham verkondigde, zeggende: (Gal. 3:8) "In u zullen al de volkeren gezegend worden."
Ook zien wij, hoe Hij, voordat Hij in het vlees kwam zijn drieërlei middelaarsambten uitoefende.

- Als een Profeet, predikte Hij de gerechtigheid in de grote gemeente: (Psalm 40:10) "Ik boodschap de gerechtigheid in de grote gemeente; ziet, Mijn lippen bedwing Ik niet; Heere, Gij weet het." Door Zijn Geest predikte Hij in de dagen van Noach aan de oude wereld, die (Petrus 3:18-20), door hun ongehoorzaamheid, in de gevangenis van de hel zijn opgesloten.
- Wij zien Hem, voordat Hij werkelijk in het vlees verscheen, als de grote Priester van Zijn Kerk optreden; (Psalm 110:4) "De Heere heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen, Gij zijt Priester in der eeuwigheid naar de ordening van Melchizédek."
- En de Vader spreekt van Zijn koninklijk ambt, voordat Hij het vlees aannam: (Psalm 2:6) "Ik toch, heb Mijn Koning gezalfd over Sion, de berg Mijner heiligheid"; Ik heb het gedaan; het is niet iets, dat Ik zal doen, maar het is reeds geschied: Ik heb Hem tot Koning gezalfd. Hij spreekt tot Hem als tot een Persoon, die reeds bestond, (vers 8) "Eis van Mij, en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel, en de einden der aarde tot Uw bezitting." Zo ziet u, dat Hij al Zijn ambten reeds uitvoerde, voordat Hij in het vlees gekomen is.

Doch ik behoef ter bestrijding van de Socinianen niet lang bij dit punt stil te staan, aangezien wij het uit Christus' Eigen mond hebben, Die de getrouwe Getuige is. In Joh. 8:58 zegt Hij tot de Joden: "Eer Abraham was, ben Ik"; waarschijnlijk zinspelende op diezelfde Naam, die Hij aannam, toen Hij aan Mozes in het braambos verscheen, en hem zond om Israël uit Egypte te leiden: Ga, zeide Hij, en zeg hun: Ik Zal Zijn, heeft Mij tot ulieden gezonden" (Gen. 3:14); een naam gelijkwaardig met de naam Jehovah, hetgeen betekent: *verleden*, *tegenwoordig* en *toekomend*, en Hem onderscheidt van al de drekgoden der volkeren.

Ten *tweede*. Wanneer wij teruggaan tot de schepping van de wereld zullen wij Zijn bestaan en Zijn werkzaamheid zien in het voortbrengen van alle geschapen wezens: (Joh. 1:1-3) "In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God. Dit was in de beginne bij God. Alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt, en zonder Hetzelve is geen ding gemaakt, dat gemaakt is." Hij moet noodzakelijk de eeuwige God zijn, Die de Schepper van al de einden der aarde is. (Gen. 1:1) "In het begin schiep God de hemel en de aarde." (Psalm 102:26—28) "Gij hebt voormaals de aarde gegrond en de hemelen zijn het werk Uwer handen. Die zullen vergaan, maar Gij zult staande blijven, en zij alle zullen als een kleed verouden, Gij zult ze veranderen als een gewaad, en zij zullen veranderd zijn. Maar Gij zijt Dezelfde, en Uw jaren zullen niet geëindigd worden;" welke woorden in Hebr. 1:10—12 op Christus worden toegepast.

Ten *derde*. En gaan wij terug tot de eindeloze eeuwen voor de schepping van de wereld, dan vinden wij, dat Hij bestond, eer de wereld was. Hij bidt: (Joh. 17:5) "En nu verheerlijk mij, Gij Vader, bij Uzelf, met de heerlijkheid, die Ik bij U had, eer de wereld was." Daarom wordt Hij niet alleen de Sterke God, maar ook de eeuwige Vader, of de Vader der eeuwigheid genoemd; en in Micha 5:1 staat van Hem geschreven: "En Wiens uitgangen zijn van ouds, van de dagen der eeuwigheid." Doch ik behoef hierbij niet langer stil te staan, aangezien de woorden zelf van de tekst in dit opzicht zo helder mogelijk zijn: "*Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest, van de aanvang, van de oudheden der aarde aan.*" Als Hij niet de eeuwige God was, dan kon Hij niet van eeuwigheid af gezalfd geweest zijn. Tot dusverre over het eerste punt.

II. Ons *tweede* punt was, dat wij zouden onderzoeken wat het inhoudt, dat Hij van eeuwigheid af is gezalfd geweest.
Ik geloof, dat het volgende in deze uitdrukking begrepen is.
1e Het veronderstelt de Raad des vredes, of een eeuwig verdrag tussen de Vader en de Zoon, aangaande de verlossing van verloren zondaren. Dit toch, wat de Zoon hier verklaart, is het gevolg van de Raad: "Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest." (Zach. 6:13) "De Raad des vredes zal tussen die beiden wezen."
2e Het sluit in, het oneindig welbehagen, dat de Vader en de Zoon van alle eeuwigheid af, in elkaar hadden. Dit wordt nog duidelijker uitgedrukt in het vers, dat onze tekst onmiddellijk voorafgaat: "De Heere bezat Mij in het beginsel Zijns wegs, voor Zijn werken van toen aan." En nog duidelijker in vers 29 en 30: "Toen Hij de grondvesten der aarde stelde, toen was Ik een voedsterling bij Hem, en Ik was dagelijks Zijn vermakingen, te aller tijd voor Zijn aangezicht spelende."
3e Het geeft een goddelijk raadsbesluit te kennen, waardoor Hij van eeuwigheid was uitverkoren tot het grote werk van de mens zijn verlossing. Daarom wordt Hij de Uitverkorene des Vaders genoemd: (Jes. 42:1) "Ziet Mijn Knecht, Die Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Dewelke Mijn ziel een welbehagen heeft." Zo ook spreekt God de Vader: (Psalm 89:20) "Ik heb hulp besteld bij een Held; Ik heb een Verkorene uit het volk verhoogd." En met het oog op dit besluit van de verkiezing van Christus, zegt Petrus in de reeds eerder aangehaalde woorden: (1 Petrus 1:20) "Die wel voorgekend is geweest voor de grondlegging der wereld, maar geopenbaard is in deze laatste tijden om uwentwil." Hoewel Hij evengelijk met de Vader is, nochtans kwam Hij vrijwillig onder een besluit van de verkiezing, opdat Hij zo het Hoofd van de verkiezing zou zijn onder zondaren uit het menselijk geslacht, in Wie zij tot het eeuwige leven zijn uitverkoren: (Ef. 1:4) "Hij heeft ons uitverkoren in Hem, voor de grondlegging der wereld."
4e Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest; dit sluit in, dat Hij, krachtens het besluit, van God, geroepen was om het werk van de verlossing op Zich te nemen: (Jes. 42:6) "Ik, de Heere, heb U geroepen in gerechtigheid, en Ik zal U bij Uw hand grijpen, en Ik zal U behoeden, en Ik zal U geven tot een verbond van het volk, tot een licht der heidenen." (Hebr. 5:4, 5) "En niemand neemt zichzelf die eer aan, maar die van God geroepen wordt, gelijkerwijs als Aäron. Alzo ook Christus heeft Zichzelf niet verheerlijkt om Hogepriester te worden, maar Die tot Hem gesproken heeft: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd."
5e Het geeft Zijn vrijwillige toestemming en inwilliging van de roeping des Vaders te kennen. Dit is van zo groot gewicht, dat het in de rol van het boek Gods is opgeschreven: (Psalm 40:8, 9) "Toen zeide Ik: Zie, Ik kom; in de rol des boeks is van Mij geschreven. Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in

het midden Mijns ingewands." De apostel verklaart en past deze woorden toe, in Hebr. 10:5-10 overeenkomstig het stuk, dat wij nu behandelen.
Op deze vrijwillige toestemming van de Zoon van God volgden een menigte van grote beloften, die de Vader Hem deed. De Vader beloofde Hem van een menselijke natuur te voorzien, die met Zijn goddelijke natuur persoonlijk verenigd zou zijn: "Gij hebt Mij het lichaam toebereid;" een belofte van alles wat nodig was, om Hem in Zijn onderneming te ondersteunen, dat een onmetelijke volheid van de Geest en van alle gaven, genaden en hoedanigheden op Hem zou rusten: "Het welbehagen des Heeren zal door Zijn hand gelukkiglijk voortgaan. Daarom zal Ik Hem een deel geven van velen en Hij zal de machtigen als een roof delen." Hij zou een zaad zien: "Het zaad zal Hem dienen; het zal de Heere aangeschreven worden tot in geslachten (Psalm 22:31) Zijne vijanden zouden gezet worden tot een voetbank van Zijn voeten, en "die Hem haten," zegt de Heere, "zal Ik plagen. Hij zal op de weg uit de beek drinken; daarom zal Hij het hoofd omhoog heffen." Hij zou in de menselijke natuur weer al die heerlijkheid ontvangen, die Hij bij de Vader had, eer de wereld was. Zo ziet u, wat dit inhoudt, dat Hij van eeuwigheid af is gezalfd geweest.

Voordat ik tot het derde punt overga, zal ik hier aantonen, hoe Hij, ingevolge dit alles, dat voor de grondlegging van de wereld gedaan was, in de tijd werkelijk is verhoogd, voor het oog van verloren zondaars van Adams geslacht, die Hij kwam zaligmaken en verlossen.

1. Hij verscheen het eerst in de belofte van Zijn toekomstige menswording aan onze eerste ouders, (Gen. 3:15) welke de enige grond van het geloof was, die de Kerk had, tot op de dagen van Abraham aan wie de belofte hernieuwd werd: (Gen. 22:18) "In uw zaad zullen gezegend worden alle volken der aarde."
2. Hij werd voorbeeldig verhoogd voor het oog van de Kerk onder het Oude Testament. Wat beduidden de tabernakel en de tempel, al de offeranden en plechtigheden van die bedeling? Zij hadden allen ten doel, schaduwachtige voorstellingen te zijn van goede dingen, die zouden komen op de dadelijke verschijning van de Zoon van God in onze natuur.
3. Hij werd profetisch en werkelijk verhoogd in de profetieën van de profeten Jesaja, Jeremia, en al de anderen; want al de profeten profeteerden van Hem: Van Hem hebben zij allen getuigd, en elk van hen sprak achtereenvolgens duidelijker van Hem dan zijn voorganger, totdat Johannes de Doper kwam in de geest en de kracht van Elia, die Hem met de vinger aanwees zeggende: "Zie, het Lam Gods."
4. Hij werd persoonlijk en werkelijk verhoogd in Zijn vleeswording, gehoorzaamheid en dood. Zijn geboorte werd gevierd en bekendgemaakt door een menigte van engelen, zeggende: "U is heden geboren de Zaligmaker, welke is Christus, de Heere, in de stad Davids;" onder het zingen van die hemelse lofzang: "Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen." Zijn inhuldiging tot Zijn middelaarswerk, bij Zijn doop, werd gevierd door het openen van de hemelen, het neerdalen van de Geest op Hem in de gelijkenis van een duif, en door een stem, die van Zijn Vader, uit de hemel, neerkwam, zeggende: "Gij zijt Mijn geliefde Zoon, in Dewelke Ik Mijn welbehagen heb;" welke stem nog eens gehoord werd bij Zijn verheerlijking of gedaanteverandering op de berg, en bij het begin van Zijn laatste lijden. Zijn dood werd herdacht door het scheuren van het voorhangsel van de tempel van boven naar beneden, door een aardbeving, door het scheuren van de steenrotsen en door het verduisteren van de zon in het uitspansel:

hetgeen alles te kennen gaf, dat de kop van de oude slang nu de laatste slag was toegebracht, dat Hij de overheden en de machten had uitgetogen, en de overste van deze wereld uit zijn met geweld verkregen macht en regering had uitgeworpen.

5. Hij werd op een heerlijke en overwinnende wijze verhoogd in Zijn opstanding en hemelvaart; want toen werd Hij "krachtiglijk bewezen de Zoon van God te zijn, naar de Geest der heiligmaking, door Zijn opstanding uit de doden." En toen Hij opvoer in de hoogte, heeft Hij de gevangenis gevangen genomen, en is gezeten aan de rechterhand van de Majesteit in de hoogste hemelen, opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in de hemel, en die op aarde, en die onder de aarde zijn, en alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid Gods des Vaders.
6. Hij werd en wordt bevestigenderwijze verhoogd in de prediking van het eeuwig Evangelie, dat als de stang is waarop de koperen slang in de woestijn verhoogd werd, waardoor de Israëlieten, als zij daarop zagen, genezen werden van de beten van de vurige slangen: (Joh. 3:14,15) "Gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, alzo moet de Zoon des mensen verhoogd worden. Opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe."
7. Hij wordt sacramenteel verhoogd in de sacramenten van de doop en het avondmaal, voornamelijk in de laatste van deze. In deze zinnebeelden en sacramentele handelingen, die Hij Zelf heeft ingesteld, wordt Hij u zichtbaar als gekruisigd voorgesteld, en daarin kunnen wij als in een spiegel het lichaam des Heeren onderscheiden, dat voor ons gebroken is, en Zijn bloed, het bloed des Nieuwe Testaments, dat voor ons vergoten is. Daar is Hij tegenwoordig, al is het niet lichamelijk en vleselijk, nochtans op een zinnebeeldige en geestelijke wijze, zeggende tot Zijn volk: "Eet vrienden, drinkt, en wordt dronken, o Liefste,"
8. Hij wordt op een krachtdadige wijze verhoogd in de dag der bekering en in de hernieuwde openbaringen van Zichzelf in de zielen van Zijn volk door de kracht van Zijn woord en Geest. Wanneer Hij het deksel wegneemt, en het licht der kennis van Zijn heerlijkheid in het hart doet schijnen, dan, ja dan, wordt Christus in het hart verhoogd, dan krijgt Hij de troon van het hart en elke gedachte wordt gevangen geleid tot Zijn gehoorzaamheid. Welk een aangename verhoging van Christus en Zijn koninkrijk zou dat zijn, Hem te zien voorttrekken in het Evangelie, met Zijn boog en Zijn zwaard, voortgaande in de grootheid van Zijn kracht, en alle inwoners van het land onder Hem doende vallen, een ieder van hen uitroepende: "De Heere is onze Richter, de Heere is onze Koning, de Heere is onze Wetgever!" O dan zou het verbondswerk gelukkiglijk voortgaan, en de een zou de ander toeroepen: "Komt, en laat ons de Heere toegevoegd worden, met een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten!"
9. Christus zal op een heerlijke en aanmerkelijke wijze verhoogd worden, bij Zijn tweede komst, wanneer Hij zonder zonde zal gezien worden van degenen, die Hem verwachten tot zaligheid; want dan zal Hij met een geroep, met de stem des archangels en met de bazuin Gods neerdalen van de hemel, wanneer Hij zal komen met de wolken en alle oog Hem zal zien. Dan zal Hij verheerlijkt worden in Zijn heiligen en wonderbaar zijn in allen, die geloven; terwijl alle goddelozen en alle geslachten van de aarde over Hem rouw zullen bedrijven, roepende tot de bergen en tot de steenrotsen: "Valt op ons en verbergt ons van het aangezicht, Desgenen, Die op de troon zit, en van de toorn des Lams; en de hemelen met een gedruis zullen voorbijgaan, en de elementen branden zullen en vergaan." Tot dusver over het

tweede punt, want deze alle zijn daarin begrepen, dat Hij van eeuwigheid af is gezalfd geweest,

III. Ons *derde* punt was, dat wij zouden aantonen, waartoe en tot welke doeleinden Christus, van eeuwigheid af is gezalfd geweest, van de aanvang, van de oudheden van de aarde aan. Dit zal blijken uit de volgende bijzonderheden:
1e Hij was van eeuwigheid gezalfd, om als een Zon, deze benedenwereld te verlichten, die door de zonde van de mens, als een donkere kerker was geworden. Niet zodra had de mens gezondigd, of zijn verstand, dat, ten opzichte van de kennis van God tevoren als een brandende fakkel was, werd verduisterd, ja duisternis zelf. De apostel sprekende over de mens, hoe hij in zijn natuurstaat was, zegt: "Eertijds waart gij duisternis." Er is een bewindsel van het aangezicht, waarmee alle volkeren bewonden zijn, en een deksel waarmee alle natiën bedekt zijn, en in dit opzicht wordt deze wereld een duistere plaats genoemd, en worden die delen, waar Christus niet gekend wordt, de duistere plaatsen van de aarde genoemd. Maar nu is Christus gezalfd geweest en verhoogd om als een heerlijke Zon, de wereld te verlichten in de kennis van God en de weg van de zaligheid; waarom Hij de Zon der gerechtigheid, het Licht der wereld, wordt genoemd, omdat Hij het licht van de kennis der heerlijkheid Gods onder verloren zondaren van Adams geslacht verspreidt, door Zijn Woord en Geest. Wanneer dan ook het Evangelie van Christus, dat de lamp van Gods Gezalfde is, tot een volk komt, "zal het volk, dat in duisternis wandelt een groot licht zien, en degenen, die wonen in het land van de schaduwe des doods, over dezelven zal een licht schijnen."

2e Hij is gezalfd als een tweede Adam, het Hoofd van een nieuw verbond der genade en der belofte. Het ganse menselijk geslacht was in de eerste Adam verloren en in het verderf gestort door de verbreking van het verbond der werken, dat met Hem als hun verbonds- en representerend Hoofd gemaakt was; zodat de vloek van dat verbond het enige legaat was, dat Hij aan Zijn nageslacht kon vermaken, en onder deze vloek zouden wij tot in eeuwigheid gelegen hebben, als de Heere ons niet "een Hoorn der zaligheid had opgericht, in het huis Davids, Zijns knechts." Vrienden, God had van alle eeuwigheid een voornemen van liefde en genade tot een uitverkoren menigte uit Adams geslacht, dat Hij uitverkoren heeft in Zijn geliefde Zoon, als een nieuw Verbondshoofd, en Hij komt met hen in een verbond der genade, om hen uit een staat van zonde en ellende te verlossen, en tot een staat van zaligheid door Hem te brengen: (Psalm 89:4) "Ik heb een verbond gemaakt met Mijn Uitverkorene; ik heb Mijn Knecht David gezworen." Dienovereenkomstig komt Christus, de tweede Adam, in de plaats staan van de eerste Adam, en vervult het verbond der werken, zowel wat het gebod als de straf betreft, waardoor de belofte van het eeuwige leven, Hem op voorwaarde van volmaakte gehoorzaamheid gedaan, op Hem als de tweede Adam overgaat, en Hij de rechtvaardige Erfgenaam van het eeuwige leven wordt, niet alleen krachtens geboorte, maar ook krachtens verwerving; en zo staan al de beloften van het verbond en al de zaligheid van het verbond in Hem. Op hetzelfde ogenblik dat een zondaar de eerste Adam, en de wet als een verbond, loslaat, en door het geloof van de werking Gods, vastbesloten is Christus, en het verbond waarvan Hij het Hoofd is, aan te grijpen, op datzelfde ogenblik, zeg ik, wordt hij onder de band van het verbond der genade en van de belofte gebracht, volgens wat in Jes. 55:3 geschreven staat: "Hoort, en uw ziel zal leven; want Ik zal met u een eeuwig verbond maken, en u geven de gewisse weldadigheden Davids."

3e Hij is van eeuwigheid af gezalfd geweest, om de breuken te helen tussen God en de mens. Zodra de mens zondigde en in een verbintenis trad met de duivel, de god van deze eeuw, werd de breuk tussen God en de mens zo groot als de zee; de dood en de hel was de straf van de zonde; de getrouwheid Gods was verbonden, dat "zonder bloedstorting geen vergeving kon zijn." En al zouden alle engelen van de hemel en alle mensen op aarde zich tot een offerande gegeven, en hun bloed gestort hebben om de rechtvaardigheid te voldoen, dat zou verworpen zijn geworden; de zonde was oneindig, ten opzichte van haar voorwerp, en daarom moest een voldoening van oneindige waarde worden opgebracht: (Psalm 40:6) "Brandoffer noch zondoffer", namelijk, door mensen opgebracht, "hebt Gij niet geëist." Maar hoe zal dan de breuk geheeld worden? Hoe zullen dan de verschillende eisen van de goedertierenheid en de rechtvaardigheid ten opzichte van de schuldige misdadiger verzoend worden? Ziet, Ik kom, zegt Christus, Ik zal de menselijke natuur aannemen, en in die natuur zal Ik in de plaats van de misdadiger sterven, en zodoende zal Ik vrede maken door het bloed Mijns kruises. Ik zal om hun overtredingen, verwond en om hun ongerechtigheden, verbrijzeld worden; de straf, die hun de vrede aanbrengt zal op Mij zijn, en door Mijn striemen zal hun genezing worden; en zo zal de rechtvaardigheid bevredigd en de goedertierenheid eeuwig verheerlijkt worden: (1 Petrus 3:18) "Christus heeft eens voor de zonden geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen; opdat Hij ons tot God zou brengen." Zo is Hij gezalfd tot een Heler van de breuken. Daarom wordt Hij de Middelaar Gods en der mensen genoemd, en er is geen andere Middelaar tussen God en de mens, dan de mens Christus Jezus.

4e Hij is gezalfd om de ware Tempel te zijn, waar God Zijn Naam zet, en in welke God alleen op een welbehaaglijke wijze gediend kan worden. De tabernakel en de tempel van het Oude Testament waren maar afschaduwingen van Christus, in Wie de volheid van de Godheid lichamelijk woont. En gelijk al de godsdienst van Israël in de tempel moest worden verricht, zo moeten al onze offeranden en diensten in de Naam van Christus verricht worden, want Hij heeft ons begenadigd of aangenomen in de Geliefde. In Hem, als onze Nieuw Testamentische Tempel kan de ware Schechina, het afschijnsel van de heerlijkheid des Vaders, en het uitgedrukte beeld van Zijn zelfstandigheid, worden gezien. Hier is het ware Woord Gods, waardoor ons de gedachten Gods worden overbracht: "Niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon, Die in de schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard." Hier is de ware Ark, waarin de tafelen van de wet bewaard worden en in Wie de wet verheerlijkt en heerlijk gemaakt is. In Hem hebben wij het ware verzoendeksel, de troon der genade, tot welke wij met vrijmoedigheid mogen toegaan, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd. Hier hebben wij de Hogepriester van onze belijdenis, Die in het Heilige der heiligen dient, en voor het aangezicht Gods verschijnt voor ons.

5e Hij is opgericht als een brug van gemeenschap tussen God en de mens, tussen de hemel en de aarde, over welke God tot ons overkomt, en wij tot Hem overkomen, niettegenstaande de twee oneindige kloven van natuurlijke en zedelijke afstand tussen Hem en ons. Deze kloven waren onoverkomelijk, totdat Christus, door Zijn menswording, de natuurlijke afstand wegnam; want in Hem, als Immanuël, komen God en Mens, in één Persoon bijeen. En door Zijn dood en voldoening heeft Hij de zedelijke

afstand weggenomen door de zonde van de wereld weg te nemen, want daartoe is Hij geopenbaard, opdat Hij onze zonde zou wegnemen. Deze twee oneindige kloven nu weggenomen zijnde, komen God en de mens bijeen in een gezegende vriendschappelijke verhouding en vriendschap, en hebben wij "vrijmoedigheid om in te gaan, in het Heiligdom door het bloed van Jezus." Hierop ziende, zegt Christus: (Joh. 14:6) "Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven. Niemand komt tot de Vader dan door Mij." Dit werd afgeschaduwd door Jacobs droom van de ladder, die van de aarde tot de hemel reikte, en waarop de engelen Gods, op en neer klommen; hetwelk betekende, dat de engelen, door Christus, in Wie al de ommegangen en sporten van de ladder geëindigd zijn, gedienstige geesten zijn, die tot dienst uitgezonden worden omwille van degenen, die de zaligheid beërven zullen, op de grondslag van het middelaarschap van Christus, en dat wij door Hem, de toegang tot God hebben. Door Hem, beklimmen wij de berg van Gods heiligheid, en wonen wij in Zijn tent.

6e Hij is gezalfd om de grote Vrijstad van het Evangelie te zijn, die afgebeeld was door de vrijsteden onder de wet, waarheen de doodslager mocht vluchten om van de bloedwreker bevrijd te zijn. Van de gelovigen wordt gezegd (Hebr. 6:11), dat zij "de toevlucht genomen hebben, om de voorgestelde hoop vast te houden." De rechtvaardigheid roept om wraak; Gods verbroken wet roept om wraak; de consciëntie roept om wraak, en de duivel, als Gods beul, roept om wraak. O, hoe beklaaglijk is de staat en de toestand van de arme schuldige zondaar, voor de openbaring van Christus! Alle toevluchten ontvallen hem, want de hagel vaagt alle toevluchten des leugens weg, en zijn hoop en sterkte vergaan van de Heere, totdat God, Christus ontdekt als de vrijstad, die Hij heeft opengezet, van de hemel roepende: "Keert gijlieden weder tot de sterkte, gij gebondenen, die daar hoopt!" Dan, ja dan, vliegt de ziel als een duif tot haar vensters, en zij schuilt in de kloven van de steenrots, en zit in de schuilplaats des Allerhoogste, en vernacht in de schaduw des Almachtigen zeggende: "Dit is mijn rust tot in eeuwigheid, hier zal ik veilig wonen; "want er is geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn." Hier kan de arme ziel zich beurtelings tot de wet, tot de rechtvaardigheid, tot het geweten, tot de duivel en tot de wereld wenden, en zeggen: "Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het die rechtvaardig maakt. Wie is het, die verdoemt?"

7e Hij is als de tegenbeeldige koperen slang, opgericht in het kamp van Israël, in de legerplaats van de zichtbare Kerk, opdat de arme zondaar, bevindende, dat hij door de vurige slangen, de zonde en de duivel, gebeten is, tot Hem zal opzien om genezen te worden. Hierom zeide Christus: "En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, alzo moet de Zoon des mensen verhoogd worden. Opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe." Het Evangelie is de stang waarop Hij verhoogd is voor het oog van alle mensen; want op Zijn bevel prediken wij het Evangelie aan alle creaturen, en het geroep gaat uit tot aan de einden van de aarde: "Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde; want Ik ben God, en niemand meer." Vrienden, het venijn van de oude slang heeft zich door de vermogens en krachten van ziel en lichaam verspreid, en het zuigt uw leven uit: daarom, sterven moet u, tenzij u het oog van het geloof op Christus vestigt, als de enige goddelijke instelling tot uw behoud. Gelijk de gebeten Israëliet ontwijfelbaar sterven moest, wanneer hij niet op de koperen slang zag; zo ook moet de zondaar, die niet door het geloof op Christus, de ware koperen slang ziet, zeker sterven, en dat niet alleen de

eerste, maar ook de tweede dood; want er is geen andere Naam onder de hemel, die aan de mensen gegeven is, door welke een arm zondaar moet zalig worden, dan de Naam van Jezus; opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.

8e Hij is gezalfd om een fondament van hoop en hulp te zijn voor het verloren geslacht van Adam, opdat zij op Hem hun eeuwige zaligheid zouden bouwen: (Jes. 28:16) "Ziet, Ik leg een grondsteen in Sion, een beproefde steen, een kostelijke hoeksteen, die wel vast gegrondvest is, wie gelooft, die zal niet haasten," die zal niet beschaamd worden. Alle andere fondamenten zijn maar fondamenten van zand, en het huis, dat op het zand gebouwd wordt, zal vallen, en zijn val zal groot zijn; "want niemand kan een ander fondament leggen dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus." Wel stond Adam in de staat der rechtheid op een ander fondament, en als hij daarop had blijven staan zou hij het leven en de gelukzaligheid verkregen hebben naar schuld, krachtens een verbond; doch voor een verloren zondaar is er geen ander fondament waar hij op kan bouwen, dan het fondament Christus.

9e Hij is gezalfd om het einde van de wet te zijn tot rechtvaardigheid voor iedere zondaar, die in Hem gelooft. Hij heeft door Zijn gehoorzaamheid tot de dood, en de volmaakte heiligheid van Zijn natuur, een eeuwige gerechtigheid aangebracht, tot rechtvaardigmaking van de goddeloze zondaar, die in Hem gelooft: (Jer. 23:6) "En dit zal Zijn Naam zijn, waarmee men Hem zal noemen, de Heere onze gerechtigheid. "Want hetgeen der wet onmogelijk was, omdat zij door het vlees krachteloos was, heeft God, Zijn Zoon zendende, in gelijkheid des zondigen vleses, en dat voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees; opdat het recht der wet vervuld zou worden in ons." Dit zijn die witte klederen, die Christus ons raadt van Hem te kopen, opdat de schande van onze naaktheid niet geopenbaard worde. Ziet, hoe Hij deze gerechtigheid opricht, of bekend maakt, aan de stijven van hart, die ver van de gerechtigheid zijn: (Jes. 46:13) "Ik breng Mijn gerechtigheid nabij, zij zal niet ver wezen, en Mijn heil zal niet vertoeven." En de taal van de ziel, die dit kleed aantrekt, is (Jes. 45:24 en 25) "Gewisselijk, in de Heere heb ik gerechtigheid en sterkte. In de Heere zullen gerechtvaardigd worden en zich beroemen, het ganse zaad Israëls."

10e Hij is gezalfd om een schatkamer te zijn waaruit de zondaars van het geslacht van Adam, die bankroet gegaan en tot de bedelstaf vervallen zijn, voorzien kunnen worden van alles wat zij nodig hebben: "Want het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou; en uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen, ook genade voor genade." Wij, die Zijn dienaars en gezanten zijn, zijn gemachtigd de poorten van dit schathuis open te zetten, en aan alle jammerlijke, ellendige, blinde, arme en naakte zondaren, volle vrijheid te geven om te komen, en wat zij nodig hebben zonder geld en zonder prijs te nemen.

11e Om dit punt hiermede te besluiten, Hij is gezalfd om de zaligheid Gods te zijn voor alle verloren zondaren. Christus wordt in de Schrift dikwijls "de Zaligheid Gods" genaamd. Toen Jacob zijn kinderen zegende, rustte hij even, het oog vestigende op Silo, Die uit de stam van Juda zou voortkomen, en riep uit: (Gen. 49:18) "Op Uw zaligheid wacht ik, Heere." De oude Simeon nam Christus, toen Hij nog een zuigeling was, in zijn armen, en zei: (Luk.: 22) "Nu laat Gij, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede, naar Uw

woord. Want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien." In Hem is Hij, die onze God is, de God des heils, of der zaligheid. Hij heeft gewerkt, en werkt nog, menigvuldige verlossing, of zaligheid in het midden van de aarde: Zaligheid van de zonde (Matth. 1:21); zaligheid, of verlossing, van de vloek der wet (Gal. 3:13); verlossing van de satan, want Hij heeft hem door de dood te niet gedaan (Hebr. 2:14); verlossing van de prikkel des doods (1 Kor. 15:55; verlossing van de hel en van de toekomende toorn (1 Thess. 1:10). Zodat een zondaar, wanneer Hij Hem met het oog van het geloof aanschouwt, dat lied kan zingen: (Jes. 12:1, 2) "Ik dank U, Heere, dat Gij toornig op mij geweest zijt; maar Uw toorn is afgekeerd, en Gij troost mij. Ziet, God is mijn heil, ik zal vertrouwen en niet vrezen; want de Heere HEERE is mijn sterkte, en psalm, en Hij is mij tot heil, of tot zaligheid, geworden."
Zo ziet u enige van die einden en gebruiken waartoe Christus *van eeuwigheid af is gezalfd geweest.*

Wij zouden nog bij veel meer bijzonderheden kunnen stilstaan, indien tijd en kracht het toelieten. Ik zal er alleen nog enkele van noemen.

1. Hij is gezalfd geweest als onze Verlosser, om het rantsoen te betalen, dat de rechtvaardigheid eiste, opdat wij niet in de kuil zouden neerdalen.
2. Als een Borg, om de schuld van bankroetiers te betalen, waarom Hij "de Borg van een zoveel beter verbond" wordt genoemd (Hebr. 7:22).
3. Als een Heelmeester, om ons van al onze krankheden te genezen. Er is bij Hem balsem in Gilead, en Hij is de Heelmeester daar.
4. Als een Herder, om de kudden Zijns Vaders in Zijn kooi te vergaderen. (Jes. 40:11) "Hij zal Zijn kudde weiden gelijk een herder."
5. Als een wonderlijke Raad, om in alle twijfelachtige gevallen raad te geven (Jes. 9:5). David zegt: (Psalm 16:7) "Ik zal de Heere loven, Die mij raad heeft gegeven."
6. Als een eeuwige Vader, de Vader der eeuwigheid (Jes. 9:5), bij wie de wezen van Adams geslacht ontfermd worden (Hos. 14:4).
7. Als de Sterke God (Jes. 9:5), Die machtig was de overheden en de machten te ontmoeten; en aan Zijn kruis hen uitgetogen hebbende, heeft Hij die, in het openbaar tentoongesteld, en heeft door het kruis over hen getriomfeerd (Kol. 2:15).
8. Als de Vredevorst, de Koning van Salem: "Ik schep de vrucht der lippen, vrede, vrede, degenen, die verre zijn, en degenen, die nabij zijn, zegt de Heere."
9. Als de Amen, de waarachtige en getrouwe Getuige, door Wiens woord alle geschillen tussen God en de mens, en tussen mensen onderling, moeten beslist worden.
10. Als een Gids en Leidsman, om, door Zijn Woord en Geest, de blinden te leiden door de weg, die zij niet geweten hebben.
11. Als een Overste Leidsman der zaligheid, of een Bevelhebber, onder Wiens banier wij strijdende onze weg naar de hemel moeten gaan, door al de heirscharen van de hel en van de aarde heen.
12. Als een Bruidegom, Die ons roept met Hem in ondertrouw te gaan: (Hos. 2:18,19) "En Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid; ja, Ik zal u mij ondertrouwen in gerechtigheid en in gericht, en in goedertierenheid, en in barmhartigheden. En Ik zal u Mij ondertrouwen in geloof, en gij zult de Heere kennen."

IV. Ons *vierde* punt was, de gronden en redenen te onderzoeken waarom Hij, en niet iemand anders, *van eeuwigheid af is gezalfd geweest* tot dit grote werk van de verlossing,
(1). Hier moeten wij de toevlucht nemen tot Zijn aanbiddelijke soevereiniteit, omdat het Zijn wil en welbehagen was, en evenals Christus in een ander geval zeide, moeten wij ook zeggen: (Matth.: 11:26) "Ja Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U."
(2). Wegens het welbehagen, dat Hij in de mens op aarde had. Dat was daarom een van de tonen van het lied, dat de engelen bij Zijn geboorte zongen: (Luk. 2:14) "Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen."
(3). Wegens Zijn bekwaamheid om dit grote werk op Zich te nemen (Psalm 89:20) "Ik heb hulp besteld bij een Held." Hij is de man van Gods rechterhand, en de arm des Heeren was in en met Hem.
(4). Omdat Hij Zichzelf vrijwillig aanbood om het werk te doen, zoals u in het eerste punt gehoord hebt; Hij had een hart om het werk te doen; Hij zegt: (Psalm 40:9) "Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden Mijns ingewands."
(5). Wegens Zijn onversaagde moed om alle moeilijkheden en alle tegenstand, die op Zijn weg voorkwamen, het hoofd te bieden. Daarom wordt Hij "de Leeuw, Die uit de stam van Juda is," genoemd. Ziet, hoe moedig Hij Zich gedraagt: (Jes. 50:7, 8) "Want de Heere HEERE helpt Mij, daarom wordt Ik niet te schande, daarom heb Ik Mijn aangezicht gesteld als een keisteen. want Ik weet, dat Ik niet zal beschaamd worden: Hij is nabij, Die Mij rechtvaardigt, wie zal met Mij twisten? Laat ons samen staan: Wie heeft een rechtszaak tegen Mij? Hij kome herwaarts tot Mij."
(6). Omdat God van eeuwigheid voorzag welk een inkomst van heerlijkheid daaruit, door Zijn middelaarschap, aan de kroon van de hemel zou toevloeien, namelijk, een grotere heerlijkheid dan door al Zijn andere werken van schepping en voorzienigheid. Daarom was de eerste toon van het lied van de engelen: "Ere zij God in de hoogste hemelen." Alle andere werken Gods, loven Hem; doch nu zien wij, hoe de hoogste inkomst van heerlijkheid geheven wordt uit het wonderlijke werk Gods, in het verenigen van de goddelijke en de menselijke natuur in dat Kind, Dat geboren is in de stad Davids. En ik houd het er voor, dat het met oog hierop was, dat de serafijnen, wanneer zij de persoonlijke heerlijkheid van onze Verlosser aanschouwden, uitriepen: "De ganse aarde is van Zijn heerlijkheid vol." Alsof zij zeiden: Het is voor ons engelen geen wonder Zijn heerlijkheid in de hemelen te zien schitteren: maar te zien, dat de Eniggeborenen des Vaders, vlees geworden zijnde, op de aarde, een toneel van zonde, opstand en ellende, onder mensen woont; dat is iets wat ons met verbazing en verwondering vervult. Ik zou hier verder nog kunnen aantonen, hoe al de goddelijke volmaaktheden volkomen worden verheerlijkt in het werk van de verlossing, waartoe Christus *van eeuwigheid af is gezalfd geweest*; doch ik haast mij tot:

V. Het *vijfde* en laatste punt, dat is de toepassing.
En dat in een gebruik van onderrichting, in de volgende bijzonderheden.
Is het zo, dat Christus van eeuwigheid af is gezalfd geweest tot het grote werk van de mens zijn verlossing, ziet dan hieruit:
1. De oudheid, de eeuwigheid van de liefde Gods tot verloren zondaars, van het geslacht van Adam. Zijn liefde moet van eeuwigheid zijn, omdat Christus *van eeuwigheid is gezalfd geweest*, om ons een hulp te zijn: "Ik heb hulp besteld bij een Held" (Psalm 89:20). Ik had dat in de eeuwigheid gedaan, voordat de wereld was. Daarom wordt

verklaard, dat Zijn liefde van eeuwigheid is; (Jer. 31:3) "Ja, Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde," Speurt de liefde Gods na, doch wij zullen nooit haar begin kunnen vinden.

2. Ziet hieruit, niet alleen de eeuwigheid, maar ook de werkzaamheid van de liefde Gods. Het was geen stil liggende, maar een werkzame liefde; het was zo'n liefde, die Zijn kracht, Zijn wijsheid, en andere volmaaktheden te werk stelde, en die al de Personen van de heerlijke Drie-eenheid deden werken, om het voornemen van Zijn genade en liefde tot zondaren uit te werken. Zodat, als de vraag gesteld wordt: Wat deed God van alle eeuwigheid, voordat Hij de wereld schiep? het antwoord is: De Vader en de Zoon bezaten elkander in het beginsel Zijns wegs, voor Zijn werken, van toen aan; en de oneindige Wijsheid, bezield door oneindige en verbazende liefde, was werkzaam om het plan van onze zaligheid door Zijn geliefde Zoon uit te werken, gelijk u hier ziet: *"Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest."*

3. Ziet hieruit, dat Christus de grote Geheimschrijver van de hemel is, Die vertrouwelijk bekend is met het hart van God, dat onnaspeurlijk is voor ieder ander behalve Hemzelf. Hier ziet u, dat Hij die dingen openbaart, die in de eeuwigheid geschied zijn, voordat er engelen of mensen waren: Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest. Tot deze zaak dienende is, wat geschreven staat; (Matth. 11:27) "Alle dingen zijn Mij overgegeven van Mijn Vader: en niemand kent de Zoon dan de Vader noch iemand kent de Vader dan de Zoon, en die het de Zoon wil openbaren." Vrienden, wilt u de verborgenheden van de hemel weten, de verborgenheden des Koninkrijks, die van eeuwigheid verborgen waren in God? Komt dan tot Christus: hoort naar Hem en Hij zal u dingen vertellen, die, buiten Hem, niemand in de hemel of op aarde u vertellen kan: "Niemand heeft ooit God gezien: de eniggeboren Zoon, Die in de schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard."

4. Ziet hieruit de vastheid en de eeuwige duur van het verbond der genade: Christus *is van eeuwigheid af gezalfd geweest* als het Hoofd van het Nieuwe verbond. Het verbond werd met Hem, als de tweede Adam, van eeuwigheid gemaakt: (Psalm 89:4) "Ik heb een verbond gemaakt met Mijn knecht." En het verbond ontvangt zijn vastheid van het Verbondshoofd: (vers 29) "en Mijn verbond zal in Hem vast blijven." Dit is het, wat het verbond voor ons tot een vast verbond maakt. Daarom staat er geschreven: (vers 33-35) Ik zal hun overtreding met de roede bezoeken, en hun ongerechtigheid met plagen; maar Mijn goedertierenheid zal Ik van hem niet wegnemen," en daarom, "Ik zal Mijn verbond niet ontheiligen; en hetgeen, dat uit Mijn lippen gegaan is, zal Ik niet veranderen." (Jes. 54:9, 10) "Want dat zal Mij zijn als de wateren Noachs, toen Ik zwoer, dat de wateren Noachs niet meer over de aarde zouden gaan, alzo heb Ik gezworen, dat Ik niet meer op u toornen, noch u schelden zal. Want bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere uw Ontfermer."

5. Ziet hier, de voornaamste grond en reden van de vastheid en de voortduur van de Kerk: Die is gegrond op de eeuwige bergen van de goddelijke besluiten en volmaaktheden, door welke Christus van eeuwigheid af is gezalfd geweest, als de Grondslag en het Fondament waarop zij staat. Dit is de Steenrots, waarop Hij Zijn gemeente bouwt, en de poorten van de hel zullen haar niet overweldigen. Stormen en

orkanen zijn over haar losgebroken: Stormen van vervolging, stormen van dwaling, stormen van verdeeldheden en bedrog. Maar waarop lopen die tenslotte alle uit? Zij zijn als de baren van de zee, die op een rots breken en in schuim uiteenspatten, terwijl de rots onbeweeglijk blijft staan.

6. Is Christus van eeuwigheid af gezalfd geweest? Ziet dan hieruit een goede reden waarom iedereen er zijn werk van moest maken Hem te verhogen en op een hoogte te stellen. Want, dat doende, stemmen wij overeen met de Drie-enige God, volgens Wiens besluit Hij van eeuwigheid af is gezalfd geweest, en verhoogd. Hoewel Hij door de grote hoop van de bouwlieden in ons land verworpen is: dat doet er niet toe; want God, Die Hem van eeuwigheid af heeft gezalfd, heeft Hem als de Hoofdsteen des hoeks gelegd, en daarom, hoe zwak en onmachtig zij zijn, die voor Hem en Zijn zaak getuigen, nochtans zullen zij overwinnen. Christus en Zijn zaak zullen altijd de overhand behouden, want Hij, Die Hem van eeuwigheid af gezalfd heeft, wil, dat Hij verhoogd zal worden, en dat Zijn zaak door alle tijden heen zal gehandhaafd blijven, ten spijt van alle machten van de hel en van de aarde.

7. Ziet hoe het komt, dat het geloof God behaagt, zodat het "zonder geloof onmogelijk is Gode te behagen." Wel, het geloof verhoogt Christus, Die God van eeuwigheid af gezalfd heeft; het geeft Zijn toestemming aan het grote plan van de hemel, en roept uit: O dierbare Christus! Dierbare Christus! Niemand dan Christus; (Psalm 73:25) "Wien heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde." O, zegt het geloof, Hij is mijn Heere en mijn God." Hij is mijn God, en ik zal Hem verhogen. Hij is veel schoner dan de mensenkinderen. Als een appelboom onder de bomen des wouds, zo is mijn Liefste onder de zonen. Hij draagt de banier boven tienduizend, en al wat aan Hem is, is gans begeerlijk. Zulk een is mijn Liefste, ja zo één is mijn Vriend, gij dochters van Jeruzalem." Zulke geloofstaal kan niet anders dan God aangenaam zijn, die Hem van eeuwigheid af gezalfd heeft. Het geloof wordt dan ook het werk Gods genoemd: (Joh. 6:29) "Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem, Die Hij gezonden heeft."

8. Ziet de reden waarom God zo'n onverbiddelijke twist heeft tegen de zonde van ongeloof, dat Hij verklaart, Joh. 3:18) "dat, die niet gelooft reeds veroordeeld is." Dit is de reden, dat ‘ t het werk Gods van eeuwigheid tegenwerkt. God heeft Hem van eeuwigheid af gezalfd; maar het ongeloof tracht Hem neer te halen, en Zijn bloed te vertreden; het kruisigt Hem opnieuw; het veracht en verwerpt Hem, Die God van eeuwigheid af gezalfd en verhoogd heeft. Is het dan te verwonderen, dat God zo vertoornd is op de ongelovige? O vrienden! gij, die Christus verwerpt en in uw ongeloof volhardt, gedenkt, dat de pijlen van Gods wraak, de ganse eeuwigheid door, dronken zullen worden van uw bloed wegens de hoon Hem aangedaan, Die God van eeuwigheid gezalfd heeft.

9. Ziet de reden waarom het welbehagen des Heeren voorspoedig was en door Zijn hand gelukkiglijk zal voortgaan, ten spijt van alle tegenstand van de hel en van de aarde. God heeft Hem van eeuwigheid gezalfd, en daarom heeft Hij Hem ondersteund, en zal Hij Hem ondersteunen. Gelijk Hij het werk van de verlossing volbracht heeft door verwerving, zo zal Hij het ook voleindigen door kracht. "Al Zijn vijanden zullen gezet worden tot een voetbank van Zijn voeten. (Psalm 89:24). Rijm. vers 10. (Datheen)

Sodat Zijn vijanden door haar krachten en wercken
Hem niet sullen overweldigen noch verdrucken,
Noch brengen onder voet door al haer loose stucken.

Zijn overwinnende armen zullen voorspoedig zijn; "Hij zal rijden in heerlijkheid en majesteit, en zij zullen onder Hem buigen, omdat God Hem van eeuwigheid gezalfd heeft. Wie zal dan in staat zijn Zijn troon en Zijn rijk te doen wankelen?

10. Ziet, welke goede reden wij hebben ons Christelijk Pascha te vieren, en Hem sacramenteel te verhogen, door Zijn gedachtenis op de aarde te doen voortduren tot op Zijn tweede komst. Dit sacrament van het Avondmaal is een openbaar erkennen en belijden, voor God, engelen en mensen, van Hem en Zijn stervende liefde, en van Zijn heerlijke daden in het werk van de verlossing. Het is Hem de eer te geven, en te betuigen voor de duivel en zijn engelen, die met ergernis op ons zien, dat Hij onze Verlosser, onze Middelaar, onze Profeet, Priester en Koning is. Het vertoornt de duivel en het maakt die vijand en wreker stil, als hij moet aanzien, dat Christus, Die op Golgotha zijn kop vermorzeld heeft, onder de kinderen der mensen aan een avondmaalstafel verhoogd en opgericht wordt. (Hebr. 2:14) "Hij heeft door de dood, te niet gedaan degene, die het geweld des doods had, dat is, de duivel. Hoe pijnigend moet het dan voor de duivel zijn, te zien, dat Christus aan Zijn tafel de roof deelt onder een gezelschap van arme zondaren, die eens zijn slaven en lijfeigenen waren.

Doch laat ons overgaan tot het vieren van de gedachtenis van de dood van onze heerlijke Immanuël, en de roof delen van de overwinning over zonde en Satan, over de dood en de hel, hetwelk het grote werk van de dag is.

Volgt de Avondmaalstoespraken en bediening

Einde

6 PREKEN

DEEL 2

van

EBENEZER ERSKINE

bedienaar van het Evangelie te Portmoak - Schotland

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2003

INHOUD

1ste PREEK
De waardeloze mens, zeer hooggeschat bij de machtige God.
Psalm 144:3. ***O HEERE! wat is de mens, dat Gij hem kent, het kind des mensen, dat Gij het acht?***

2e PREEK
God in Christus, een God van liefde.
1 Johannes 4:16. ***God is liefde.***

3e PREEK
De noodzakelijkheid en nuttigheid van de goede werken aangetoond.
Titus 3:8. ***Dit is een getrouw woord, en deze dingen wil ik, dat gij ernstiglijk bevestigt, opdat degenen, die aan God geloven, zorg dragen, om goede werken voor te staan; deze dingen zijn het, die goed en nuttig zijn den mensen.***

4e PREEK
Het ware steunsel en de wezenlijke sterkte van een kerk en een volk.
Jesaja 6: 13. ***Alzo zal het heilige zaad het steunsel daarvan zijn.***

5e PREEK
Het zegel van de levende God gezet op Gods getrouwe dienstknechten, wanneer beschadigende winden waaien in de strijdende Kerk.
Openbaring 7:1 - 3. ***En na dezen zag ik vier engelen staan op de vier hoeken der aarde, houdende de vier winden der aarde, opdat geen wind zou waaien op de aarde, noch op de zee, noch tegen enigen boom. En ik zag een anderen engel opkomen van den opgang der zon, hebbende het zegel des levenden Gods; en hij riep met een grote stem tot de vier engelen, welke macht gegeven was de aarde en de zee te beschadigen, zeggende: Beschadigt de aarde niet, noch de zee, noch de bomen, totdat wij de dienstknechten onzes Gods zullen verzegeld hebben aan hun voorhoofden.***

6e PREEK
Abraham zich verheugende in de dag van Christus van verre te zien.
Johannes 8:56. ***Abraham, uw vader, heeft met verheuging verlangd, opdat hij Mijn dag zien zou; en hij heeft hem gezien, en is verblijd geweest.***

1. De waardeloze mens, zeer hooggeschat bij de machtige God.

Psalm 144:3. ***O HEERE! wat is de mens, dat Gij hem kent, het kind des mensen, dat Gij het acht?***

Hier wordt een vraag gesteld, die beide, beantwoord en niet beantwoord kan worden; die beide, gemakkelijk en moeilijk is. Het is gemakkelijk te zeggen wat de mens is, want het einde van zijn volmaaktheid is spoedig ontdekt, doch waarom God de mens kent, of hem zo hoogacht, dat Hij Zijn gunsten op hem ophoopt, is iets, dat God alleen het best kan verklaren. David verklaart in de twee voorafgaande verzen:
1e Wat een verzoend God in Christus voor hem was, en maakt dit de grond van zijn lof en roem.

1. Hij zegt: Mijn God is mijn Sterkte, Hij is de Sterkte van Israël, de heerlijkheid van hun sterkte. Hoe zwak en krachteloos de heiligen in zichzelf zijn, nochtans, hun Verlosser is sterk, Heere der heirscharen is Zijn Naam. Welgelukzalig is de mens wiens sterkte in de Heere is, bij Wie een eeuwige sterkte is; want hij gaat van kracht tot kracht, hij zal verschijnen voor God in Sion.
2. Zijn God was zijn goedertierenheid; want niemand is goed dan één, namelijk God, Die, gelijk Hij het hoogste goed is, zo ook Israël goed is. De Heere is goed degenen, die Hem verwachten, der ziel, die Hem zoekt. Welke goedheid ook in sommigen van de kinderen der mensen, of de heiligen Gods is, Hij is er de heerlijke Bron en Fontein van; want "alle goede gave en alle volmaakte gift komt van boven", van een oneindig goede God.
3. Zijn God was zijn Burcht en zijn Hoog Vertrek. David zag zichzelf in God, evenals een mens, die in zijn kasteel is, die met verachting op al zijn vijanden kan neerzien. Hij drukt zich daarom dikwijls uit met het grootste vertrouwen in zijn veiligheid: "Ik zal niet vrezen voor tienduizenden van het volk, die zich rondom tegen mij zetten." O! wie kan hun kwaad doen, die "de eeuwige God tot een Woning hebben, en van onder eeuwige armen?"
4. Zijn God was zijn Bevrijder. David was in menig gevaar geweest, van Saul, van Absalom, en zijn andere vijanden, doch zijn God was altijd tussenbeide gekomen tot zijn bewaring. Hij zal waarschijnlijk ook wel het oog gehad hebben op die grote verlossing, die God voor hem, en al Zijn heiligen, gewerkt had door Jezus Christus, daarin, dat Hij verzoening voor hem gevonden had, dat hij in het verderf niet zou neerdalen.
5. Zijn God was zijn Schild. Evenals een schild op de dag van de strijd iemand beschermt tegen pijlen, die op hem geschoten, en lansen, die naar hem geworpen worden, en de slagen afweert, die op hem gemunt zijn; zo had God hem beschermd tegen boosaardige pijlen van smaad en boosaardigheid.
6. Zijn God had een ervaren en voorspoedig krijgsman van hem gemaakt. Zijn handen waren gewend de herdersstaf te gebruiken, en op de harp te spelen, doch God had "zijn handen onderwezen ten strijde, en zijn vingeren ten oorlog", en aan het hoofd te staan van Israëls legerscharen, en die te leiden.
7. Zijn God had hem niet alleen geleerd het zwaard te hanteren, maar ook de scepter te zwaaien: "die mijn volk mij onderwerpt". Hij, Die hem in de plaats van Saul tot Koning had gezalfd, neigde de harten van al de stammen, om hem als hun koning en regeerder te erkennen; evenals Hij in de dag van Zijn heirkracht de wil en het hart

van de mensen overbuigt en neigt, zich aan de regering van de Zone Davids, Christus Jezus, te onderwerpen, zodat zij allen uitroepen: "Heers over ons, omdat Gij ons uit de hand van onze vijanden verlost hebt."

David, aldus de goedheid Gods over hem beschouwd hebbende, en de grootheid, heerlijkheid en majesteit van zijn Weldoener, Die dit alles voor hem had gedaan, gedenkende, neemt verder de goedheid Gods over het menselijk geslacht in het algemeen in beschouwing, en in het bijzonder over de heiligen, en roept, in de woorden van onze tekst, in verwonderende verrukking uit: "*O Heere, wat is de mens, dat Gij hem kent? Het kind des mensen, dat Gij het acht?"*

De woorden zijn dan ook een vraag van bewondering, Meer in het bijzonder kunnen wij aanmerken:

1. Het onderwerp van de vraag, dat is, de mens; de aardse mens, zoals sommigen het lezen; de mens, die uit aarde is voortgekomen, wiens grondslag in het stof is; de mens, die "een weinig minder gemaakt is dan de engelen," doch, die nu, door zijn afval van God, in de grootste schande en verachting gezonken is.
2. Hier wordt ten opzichte van dit schepsel, de mens, of het kind des mensen, een vraag gesteld, die verachting uitdrukt: Wat is hij? Of waarin is hij te achten? Het antwoord op deze vraag zullen wij hierna behandelen.
3. Merkt op, aan Wie deze vraag gesteld wordt; de Heere: O Heere, wat is de mens? De Heere is een God der wetenschappen, er is geen doorgronding van Zijn verstand; Hij heeft niet nodig, dat iemand getuigen zou van de mens, Hij kent de innerlijke waarde van personen, zaken en verrichtingen. God heeft een weegschaal, waarin Hij alle kinderen der mensen weegt, daarom kan Hij zeggen wat de mens is: "Hij onderzoekt het hart en beproeft de nieren der mensen kinderen", en weet veel beter wat u en ik zijn, dan wij zelf weten.
4. Hier zien wij de grond en de reden van deze vraag, betreffende de mens: het is, dat God zo'n gering schepsel kent en acht, dat "de Hoge en Verhevene, Die in de eeuwigheid woont, Die woont in het heilige, de hemel boog en nederdaalde", om de mens in een weg van liefde te bezoeken.

Merkt op, "dat de achting, welke God een mens betoont, waarlijk wonderlijk en verwonderlijk is."

Dit wordt, dunkt mij, duidelijk door de vraag te kennen gegeven. Een dergelijke vraag hebben wij in Job. 7:17, 18: "Wat is de mens, dat Gij hem grootacht? En dat Gij Uw hart op hem zet? En dat Gij hem bezoekt in elke morgenstond? Dat Gij hem in elk ogenblik beproeft?" En in Psalm 8:4, 5: "Als ik Uw hemel aanzie, het werk Uwer vingeren, de maan, en de sterren, die Gij bereid hebt; wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt? En de Zoon des Mensen, dat Gij hem bezoekt?" Dit zijn vernederende vragen. Het is opmerkelijk in de Schrift, dat, wanneer vragen aangaande God gedaan worden, deze ten doel hebben onze genegenheden en bewondering, zo hoog mogelijk op te voeren. Zo in Exod. 15:11: "O Heere, wie is als Gij onder de goden?" en Micha 7:18: "Wie is een God gelijk Gij?" Dat zijn verheffende vragen. Maar wanneer de vraag gaat over de mens, vernedert die hem in zijn ogen tot niets, "opdat geen vlees zou roemen voor Hem".

In het verhandelen van deze leer, zal ik met Gods hulp trachten:

I. Een schriftuurlijke beantwoording te geven van deze vraag: "Wat is de mens?"
II. Wat dat te kennen geeft, dat God de mens kent en acht.

III. Waarin God Zijn achting voor de mens ontdekt.
IV. Aantonen, dat dit waarlijk wonderlijk en verwonderlijk is.
V. Zullen wij alles toepassen.

I. Het eerste punt is, dat wij een schriftuurlijke beantwoording zullen geven van deze vraag: Wat is de mens? Wij kunnen ons nooit verwonderen over de achting, die God een mens betoont, en dat bewonderen, zolang wij niet weten wat de mens is. Komt, vrienden, laten wij dan onszelf wegen in de weegschaal des heiligdoms, en zien wat wij zijn, 1e als schepselen; 2e als gevallen schepselen.

1e Wat is de mens, zoals hij een schepsel Gods is? Vorst hem uit in zijn eerste oorsprong, dan is hij een stuk gemodelleerd leem, dat levendgemaakt is door de adem Gods. Adam betekent aarde, en rode aarde. (Gen. 2:7) "De Heere God had de mens geformeerd uit het stof der aarde, en in zijn neusgaten geblazen de adem des levens." De apostel zegt dan ook: (1 Kor. 15:47) "De eerste mens is uit de aarde, aards. Zo roept de profeet Jeremia, tot Israël sprekende, uit: (Jer. 22:29) "O aarde, aarde, aarde! (Engelse overzetting) hoort des Heeren woord." Nog eens, Wat is de mens? Hij wordt in de Schrift aangemerkt als een pottenbakkersvat, dat gemakkelijk in stukken wordt gebroken: (Rom. 9:21) "Heeft de pottenbakker geen macht over het leem, om uit dezelfde klomp te maken het ene een vat ter ere, en het andere ter onere." (Psalm 2:7) "Gij zult ze in stukken slaan als een pottenbakkers vat." En vraagt u verder: "Wat is de mens?" De profeet Jesaja zal u zeggen, dat hij maar gras is (Jes. 40:6,7) "Een stem zegt: Roep, en hij zegt, Wat zal ik roepen? Alle vlees is gras, en al zijn goedertierenheid als een bloem des velds. Het gras verdort, de bloem valt af, als de Geest des Heeren daarin blaast; voorwaar het volk is gras. Wat anders is deze ganse menigte, die hier tegenwoordig is, dan een beetje gras; want gelijk het gras uit de aarde spruit, en weer op de aarde valt, zo zal het ook met ons en alle levenden gaan, en dan zal onze plaats ons niet meer kennen. Vraagt u nog eens: "Wat is de mens?" Dan zal de Geest Gods ons zeggen (Jes. 40:17) "Alle volkeren zijn als niets voor Hem". Kan iets, minder dan niets zijn? Ja; "en zij worden bij Hem geacht minder als niet, en ijdelheid." Zo ziet u een antwoord op die vraag: Wat is de mens, beschouwd als een schepsel?

2e Wat is de mens als een gevallen schepsel? De mens, zelfs in zijn beste staat, is voor God enkel ijdelheid; wat is hij dan in zijn slechtste staat? "God plantte hem een edele wijnstok, maar hij is veranderd in een verbasterde rank eens vreemden wijnstoks." Laat ons overwegen wat hij in dit opzicht is: waarlijk een schepsel, doch hij is door de zonde de ergste van alle schepselen geworden. Indien wij toch onderzoeken wat naar Gods getuigenis zijn karakter is, dan zien wij, dat hij beschreven wordt,

(1.) als een krank schepsel, dat met een walglijke melaatsheid besmet is, van de voetzool af tot het hoofd toe. De krankheid van de zonde heeft zijn levensdelen aangetast, zodat beide zijn verstand en zijn geweten bevlekt en verwoest zijn. Hieruit volgt:
(2.) dat de mens afzichtelijk, walglijk is geworden: (Job. 15:16) "Hoe veel temeer is een man gruwelijk en stinkende, die het onrecht indrinkt als water?" De zonde wordt iets gruwelijks genaamd, dat de ziel des Heeren haat. O! Hoeveel temeer is een mens gruwelijk, die niets anders is dan een klomp zonde, een mengsel van ongerechtigheid, die de ongerechtigheid indrinkt als water?
(3.) Wat is de mens? Hij is een machteloos, hulpeloos schepsel, zonder sterkte, evenals dat hulpeloos kindje, dat op het vlakke des velds geworpen was (Ezech. 16:5). De

mensen praten over de kracht van de natuur, en over hun vermogen om zichzelf te bekeren en zich te veranderen, zoals het hun lust: doch als wij de Geest van God geloven, die door de Zoon van God spreekt, zal Hij ons zeggen, "dat niemand tot Hem kan komen, tenzij de Vader, die Hem gezonden heeft, hem trekke". Wat kan een pasgeboren kind, dat op het vlakke des velds geworpen is, doen om zichzelf te helpen? Het is het meest hulpeloze van alle schepselen, en toch is de mens van nature in die staat.

(4.) Wat is de mens? Gods Geest zal u zeggen, dat hij een weerspannig schepsel is: dat hij de wapenen tegen zijn grote Heere heeft opgeheven; dat hij zijn verbond met God heeft verbroken, en een verbintenis met de duivel tegen God heeft aangegaan. Met de trotse Farao, hebben wij God verworpen, zeggende: "Wie is de Heere, Wiens stem ik gehoorzamen zou?" (Num. 20:10) "Hoort toch, gij weerspannigen, zullen wij water voor ulieden uit deze steenrots hervoor brengen?"

(5.) Wat is de mens, de gevallen mens? Hij is een veroordeeld schepsel, onder het vonnis van de grote Rechter van hemel en aarde: "Die de Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien; maar de toorn Gods blijft op hem," Hij wordt door God veroordeeld, door de wet veroordeeld; door het geweten veroordeeld.

(6.) Wat is de mens, de gevallen mens? Hij is een verderfelijk, een schadelijk schepsel; hij heeft de schepping Gods geschonden: de Heere zeide tot Adam: het aardrijk zij om uwentwil vervloekt; hij is een last voor de aardbodem; ja, de ganse schepping zucht en is als in barensnood onder de last van zijn zonde.

(7.) Hij is een walglijk schepsel, dat een stank is in de neusgaten van God, engelen en heiligen, waarom hij vergeleken wordt bij de stank van een pas geopend graf, dat geschikt is om de pest te verwekken. David zegt, sprekende van de goddelozen: "Hun keel is een open graf, met hun tong vleien zij; heet addervergif is onder hun lippen". Ja, de gevallen mens wordt vergeleken bij die schepselen, die ons het meeste kwaad doen: een pad, een slang, een adder, een tijger, een leeuw, en dergelijke schadelijke beesten.

(8.) Wat is de mens, de gevallen mens? Hij is een dood schepsel: (Ef. 2:1) "En u heeft Hij mede levendgemaakt, daar gij dood waart door de misdaden en de zonden." Nu, hoe handelen wij met de doden? Die worden begraven, buiten het gezicht van de levenden. Abraham zeide van Sara: "Opdat ik mijn dode van voor mijn aangezicht begrave". Hoe anders zal God dan handelen met dode zondaren, die verstoken zijn van het leven der genade? Hij begraaft ze van voor Zijn aangezicht in de hel. Zo heb ik u enkele dingen opgenoemd in antwoord op die vraag, "Wat is de mens?" en u gezegd wat hij is, als een schepsel. Is er dan geen goede grond voor deze vraag in mijn tekst "O Heere, wat is de mens, dat Gij hem kent? Het kind des mensen, dat Gij hem acht?"

II. Ons tweede punt is: Wat dat te kennen geeft, dat God de mens kent, en dat Hij het kind van de mens acht? Hier wordt gezegd, dat Hij hem kent en acht. Het sluit in,

(1.) dat de mens, hoewel hij een laag, gering, ellendig schepsel is, nochtans door God wordt gadegeslagen, en dat Hij acht op hem slaat. "Ik zag u", zegt de Heere, "toen geen oog medelijden over u had, toen u geworpen was op het vlakke des velds, vertreden zijnde in uw bloed". Toen Adam zich in het geboomte van het paradijs had verborgen, waren de ogen des Heeren op hem. Hij zag in welk een jammerlijke gesteldheid hij was, en het ganse menselijk geslacht met hem. (Gen. 6:5) "En de

Heere zag, dat de boosheid van de mens menigvuldig was op de aarde, en al het gedichtsel van de gedachten zijns harten ten allen dage alleenlijk boos was".

(2.) Wat is de mens, dat Gij hem kent? Het geeft te kennen, dat God geen acht op de mens slaat, omdat hij iets in zichzelf heeft; dat er niet de minste voortreffelijkheid in hem is, om hem bij God aan te bevelen, noch schoonheid, noch rijkdom, noch wijsheid, noch de minste eigenschap, die begeerlijk is. Wat anders zijn zij, wanneer God Zijn uitverkorenen in barmhartigheid kent, dan kinderen des toorns, zowel als de anderen? dood in de zonde; "Zo is het dan niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar des ontfermenden Gods."

(3.) Wat is de mens? Het sluit in, dat waarin God de mens ook acht, het de vrucht is van Zijn vrije genade, en Zijn soevereine wil en welbehagen: "Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof; en dat niet uit u, het is Gods gave. Ik zal hunlieder afkering genezen, ik zal ze vrijwilliglijk liefhebben." (Hos. 14:5). Al de beloften van het verbond lopen dan ook in de richting van de Goddelijke vrijmacht, er wordt geen andere reden voor gegeven, dan Zijn soevereine wil: "Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn. Dan zal ik rein water op u sprengen en gij zult rein worden; van al uw onreinheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen. En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwe geest geven in het binnenste van u."

(4.) Wat is de mens? Het geeft te kennen, dat God de mens niet nodig heeft, noch enige van zijn diensten: (Job. 22:2, 3) "Zal ook een man Gode profijtelijk zijn? Maar voor Zichzelf zal de verstandige profijtelijk zijn. Is het voor de Almachtige nuttigheid, dat gij rechtvaardig zijt? Of gewin, dat gij uw wegen volmaakt?" Hieruit blijkt duidelijk, dat God de mens niet acht, alsof hij hem nuttig of voordelig zou kunnen zijn. O vrienden! Laten wij ons niet inbeelden, dat God ons iets verschuldigd is wegens ons horen, bidden, gehoorzamen, of avondmaal houden; neen, neen, God heeft noch ons, noch onze diensten nodig.

(5.) Wat is de mens? Het sluit in, dat Gods goedertierenheid en liefde tot de mens, of het kind des mensen, van een voorkomende natuur is. De mens is niet bezig met naar God te vragen, wanneer Hij hem in een weg van goedertierenheid kent. Wat wist het arme kindje van de Heere, toen de Heere het kende (Ezech. 16:4)? "Ik ben gevonden van hen, die naar Mij niet vraagden, Ik ben gevonden van degenen, die Mij niet zochten." O vrienden! Nooit zou iemand van het geslacht van Adam naar God omzien, als God niet naar ons omzag. Wij zijn er zover vanaf naar God te vragen, dat wij al verder en verder van God af lopen, zolang Hij ons niet zoekt en vindt: (Jes. 62:12) "Gij zult genoemd worden, de gezochte". God zocht en voorkwam Paulus op de weg naar Damaskus toen hij weinig gedachten over de Heere had. Hij zocht Zacheüs, en iedere ziel wordt door voorkomende genade gezocht.

(6.) Wat is de mens? Het sluit in, dat, wat de mens ook is, hoe verachtelijk, laag en onaanzienlijk hij is, God hem nochtans behandelt alsof hij een groot en aanzienlijk persoon was. Daarom wordt in die tevoren aangehaalde woorden. (Job. 7:17) gezegd, dat Hij hem grootacht: "Wat is de mens, dat Gij hem grootacht?" En dat U Uw hart op hem zet? Hij acht hem, alsof hij enige waarde had. Maar dit leidt mij tot

III. Het derde punt, dat was aan te tonen, waarin God Zijn achting voor de mens en het kind van de mens ontdekt. Laat ons overwegen:

1e De achting, die God alle mensen in het algemeen betoont; 2e De achting. die Hij Zijn uitverkoren geslacht, Zijn verkregen volk, betoont.

Ten eerste. Laat ons een kort overzicht nemen van de achting, die God aan alle mensen in het algemeen betoont, zowel in de schepping als in de voorzienigheid. 1e Laat ons opmerken, welke achting God de mens, dat nietige, geringe schepsel, betoonde bij zijn schepping. Hij bouwt voor hem een statig huis, en voorziet hem van al wat hij nodig heeft, voordat Hij hem een aanzijn geeft. Hij richt het schone gebouw van hemel en aarde tot zijn gebruik op. Hij geeft "de zon tot heerschappij des daags, en de maan tot heerschappij ‘ s nachts", opdat hij bij het licht van deze hemellichamen rondom zich zou kunnen zien, en de andere werken Gods beschouwen. Hij rekt de hemel over zijn hoofd uit als een gordijn en dak, en bezaait en versiert het met een onnoemelijk aantal glinsterende sterren, als zoveel schitterende edelgesteenten. Hij beplant de hof van Eden met allerlei bomen en planten. Hij houdt er bij de schepping rekening mee, en maakt haar daartoe geschikt, dat zij zowel zijn gevoelige als zijn redelijke begeerten kan bevredigen; Hij maakt kleuren, om zijn oog te behagen, geluiden om zijn gehoor te strelen, heerlijke vruchten en spijs om zijn smaak, en aangename geuren om zijn reuk te voldoen. Hij schept wonderen in de hemelen boven, en op de aarde beneden, opdat zijn redelijke ziel, die met vermaak en verlustiging zal doorzoeken en zich daarin baden. Aldus, zeg ik, ontdekt God Zijn achting voor de mens, door een huis voor hem te bouwen en van alles te voorzien, voordat Hij hem een aanzien geeft.

Doch, 2e laat ons nagaan welke achting God de mens betoont in de loop van Zijn algemene voorzienigheid, en dat niettegenstaande zijn afval uit de staat waarin hij geschapen was.

(1.) Hoewel wij allen van de baarmoeder af overtreders zijn, nochtans doet Hij een opeenvolging van mensen op het gelaat des aardrijks voortduren. Wat was het een wonder, dat Hij, op de eerste zonde van Adam de wortel van het menselijk geslacht niet afhieuw, en hem in de hel wierp, om daardoor te voorkomen, dat zoveel takken zouden opschieten, die uit hem ontsproten zijn, die de bittere vruchten van zonde en weerspannigheid tegen God dragen. En toch laat Hij, in Zijn wonderlijke lijdzaamheid en verdraagzaamheid, een geslacht van mensenkinderen op aarde blijven, terwijl Hij Zich zo gemakkelijk van Zijn tegenpartijders had kunnen ontslaan, en Zich aan Zijn vijanden had kunnen wreken. O! Wat is de mens?

(2.) Laat ons de wonderlijke zorg bezien, die God besteedt aan het formeren van de mens in de baarmoeder. Wat hebt u, of ook uw ouders, er aan toegedaan, dat u deze handen, en voeten, en de andere leden van uw lichaam zijn gegeven! Hoe komt dat, dat deze leden en delen van ons lichaam zo welgeschapen zijn, en dat wij niet als monsters geboren zijn? Het is de hand van de Voorzienigheid, die ons zodanig gevormd en gefatsoeneerd heeft. David slaat dit met lof en dankbaarheid gade. (Psalm 139:14) "Ik loof U, omdat ik op een heel vreselijke wijze, wonderbaarlijk gemaakt ben."

(3.) Wanneer de mens ter wereld gebracht is, heeft Hij, hoewel hij in zichzelf het meest hulpeloze schepsel is, voor de beste hulp gezorgd, om hem te koesteren en te bewaren. Hij helpt ons niet alleen in het ter wereld komen, ons bewarende, dat wij niet in de geboorte gestikt zijn, maar Hij zorgt ook voor knieën, om ons te troetelen, en voor borsten om ons te zogen. Hij heeft niet alleen onze ouders ingegeven ons in onze kindsheid en minderjarigheid met tere zorg en liefde te verzorgen; maar

Hijzelf heeft ons, als een teder Vader, gevoed en grootgebracht, ons bewaard en voor ons gezorgd, gevende ons dagelijks brood, en alle benodigdheden en geriefelijkheden van het leven. Zijn er onder ons, die een geriefelijk huis met hun gezin bewonen? het is God, die de eenzamen zet in een huisgezin. Zijn er onder ulieden, wier kinderen zijn als olijfplanten rondom uw tafel? "Ziet, de kinderen zijn een erfdeel des Heeren; des buiks vrucht is een beloning." Hebt u rijkdom en een bestaan in de tijd? Het is van de Heere: De zegen des Heeren, die maakt, de Heere, die geeft u, dat u rijk bent. Heeft Hij u in de wereld tot eer en aanzien gebracht? het is de Heere, die "deze vernedert, en genen verhoogt." O! Hoe volgt God de mens, ieder jaar, elke dag en elk ogenblik, met goedheid en weldadigheid! Hoe spoedig zou alle vlees van honger omkomen, als Hij niet ieder jaar Zijn ruime graanschuren opende, gevend, dat de aarde het graan voortbrengt, waarmee wij en andere schepselen gevoed worden. De Psalmist David beschouwt dit als een stof van lof: (Psalm 145:15,16) "Aller ogen wachten op U, en Gij geeft hen hun spijs te zijner tijd. Gij doet Uw hand open, en verzadigt al wat daar leeft, naar Uw welbehagen." O, hoe wonderlijk is het, het verband te beschouwen van de dingen, die God vastgesteld heeft! Hoe Hij, door Zijn machtige hand, hemel en aarde aan elkaar verbonden heeft, om de mens op aarde te onderhouden: (Hos. 2:20, 21) "En het zal op die dag geschieden, dat Ik verhoren zal, spreekt de Heere; Ik zal de hemel verhoren, en die zal de aarde verhoren; en de aarde zal het koren verhoren, mitsgaders de most en de olie; en die zullen Jizreël verhoren." O! Wat is de mens? Of het kind des mensen, dat het grote raderwerk van de schepping tot zijn nut en onderhoud zou ronddraaien. Laat ons, om daarmede dit stuk van de algemene voorzienigheid, die daardoor de mens betoond wordt, te sluiten, opmerken: hoe de onnozele schepselen, die nooit tegen God gezondigd, of de wetten van hun schepping verbroken hebben, elke dag gedood worden voor het gebruik van de weerspannige mens, die niets is: De vissen van de zee, het gevogelte van de hemel, de dieren des velds, worden van het leven beroofd, om het leven te onderhouden van de mens, die zijn recht op alle goed, hetzij in deze, of in de toekomende wereld, heeft verbeurd. O wat een gunsteling moet de mens wel zijn boven alle overige schepselen! En zo kostbaar is het leven van de mens, dat Hij het, een van de tien geboden heeft gemaakt, die voor alle geslachten verbindend zijn, dat niemand de mens zal doden, of hem zijn leven ontnemen, totdat Zijn onmiddellijke hand op de door Hem bepaalde tijd er een einde aan maakt: "Ziel om ziel; wie der mensen bloed vergiet, zijn bloed zal door de mens vergoten worden", en dat om deze goede reden; "want God heeft de mens naar Zijn beeld gemaakt". O, moet niet deze korte wenk van de weldadigheid Gods voor de mens, welke uitloopt in het kanaal van gewone voorzienigheid, ons met David doen uitroepen: O Heere, wat is de mens? Doch laat ons van dit stuk van de algemene goedheid Gods voor de mens, in de schepping en in de voorzienigheid, afstappen, om,

Ten tweede, het goede van Zijn uitverkorenen te aanschouwen, opdat wij ons verblijden met de blijdschap van Zijn volk, en ons beroemen met Zijn erfdeel. Gelovigen, laat mij de leer in een woord van vermaning omzetten, en u in de woorden van de Psalmist toeroepen: "Psalmzingt de Heere, gij Zijn gunstgenoten, en zegt lof ter gedachtenis Zijner heiligheid. Wilt, om u tot deze plicht op te wekken en te verbinden, met mij overwegen, waarin de grote God u gekend heeft, en hoe Hij u geacht heeft door de uitlatingen van Zijn liefde.

1. Voor de tijd,
2. In de tijd.
3. Na het einde van de tijd, in de eeuwigheid.

1. Wilt Zijn liefde en goedertierenheid tot u voor de tijd beschouwen, opdat dit u verbindt uit te roepen: Wat is de mens, dat Gij hem kent, en in het bijzonder mij?

(l) Laat ons dan teruggaan tot de dagen vanouds, de dagen der eeuwigheid, en zien hoe de goedertierenheid en de liefde Gods tot de mens toen verscheen; toen God u zag, "vertreden zijnde in uw bloed, en Hij tot u zei: Leef, en uw tijd was de tijd der minne." O! Is het niet verwonderlijk, te zien, hoe verkiezende liefde, de gevallen engelen voorbijgaande, op zo'n ellendig, jammerlijk schepsel, als de gevallen, zondige mens is, rustte? En hoe Hij koningen en prinsen, edelen, en wijzen, en rijken, en vele duizenden, welke de wereld als de voorwerpen van Zijn liefde zou aanmerken, voorbijging, en u, een ellendig schepsel, die niemand achtte, verkoos. O! zegt niet uw ziel: "Wie ben ik, dat God mij zou kennen? Dat Hij mij zou liefhebben met een eeuwige liefde? Dat Hij mij zou hebben uitverkoren van voor de grondlegging der wereld? En mij verordineerd tot aanneming tot kinderen, door Jezus Christus in Zichzelf?"

(2) Het besluit van verkiezende liefde vastgesteld zijnde, moest een weg worden gevonden voor uw zaligheid, die bestaanbaar was met de eer van de wet en van de rechtvaardigheid Gods. Daarom moest, alsof de mens, en het kind des mensen, en in het bijzonder u, gelovige, een voornaam schepsel was, een Raad van de Drie-eenheid worden opgeroepen, om de zaak te beraadslagen, en zo werd het plan van uw zaligheid ontworpen. "O, zegt de eeuwige Vader, Mijn liefde is gevestigd op een overblijfsel van Adams geslacht, en Ik heb Mij voorgenomen die zalig te maken, en tot de heerlijkheid te brengen; doch o, hoe zal Ik hen onder de kinderen zetten? Ik zie, dat zij Mijn wet zullen overtreden, en Mijn toorn en rechtvaardigheid onderworpen zullen worden, en Mijn liefde tot hen kan zich niet uitlaten in een weg, waarin de rechtvaardigheid wordt benadeeld. Daarom, o Zoon van Mijn eeuwige liefde, daarom zalf en verordineer Ik U, om in de volheid des tijds, hun natuur aan te nemen. Ik heb U hiertoe een lichaam toebereid, opdat Gij, als hun Borg en Verlosser, Mijn wet in hun plaats mag vervullen, en Mijn rechtvaardigheid door de offerande van Uw dood mag bevredigen. En Ik beloof hierop, dat Ik U zal ondersteunen in dat werk; Mijn arm zal U sterken; Ik zal U uit de dood opwekken en U aan Mijn rechterhand zetten; Ik zal hen U als een zaad geven, dat U zal dienen. Gij zult hun Hoofd, hun Voorspraak en Middelaar zijn, en Gij zult over hen heersen voor eeuwig en altoos, als over een koninkrijk, dat het Uwe is, een verkregen volk." – "Ik stem met Mijn ganse hart in dit aanbod in", zegt de eeuwige Zoon. "Zie, Ik kom, in de rol des boeks is van Mij geschreven. Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen. Ja, deze wet van de verlossing is binnen in Mijn hart, zij is in het midden Mijns ingewands." —"Dan zal Ik, zegt de Heilige Geest, Zijn menselijke natuur, door Mijn overschaduwende kracht, in de buik van de maagd formeren, Ik zal Zijn menselijke natuur heiligen, en die een geschikte woning voor de volheid van de Godheid maken, om daarin te wonen, opdat zij uit die volheid mogen ontvangen genade voor genade. Ik zal het uit het Zijne nemen, en het hun verkondigen, en het werk van de heiligmaking in hen voortzetten, totdat zij in de heerlijkheid worden opgenomen." – Zo, gelovigen, werd het plan van uw zaligheid en de wijze van uitvoering in de eeuwigheid ontworpen, voordat de aarde gegrond was op haar grondvesten. O, zal dan

niet de overweging van dit alles ons doen uitroepen: O Heere, wat is de mens, dat Gij hem kent? Het kind des mensen dat Gij het acht?

2. Laat ons neerkomen van de eeuwigheid tot de tijd, en bezien hoe dit heerlijk ontwerp van vrije genade en liefde tot de mens is uitgevoerd.
Deze wereld geschapen zijnde, als een toneel waarop dit heerlijk tafereel zou worden vertoond, wordt de mens ten tonele gebracht. Een verbond der werken wordt tussen God en hem opgericht, hetwelk door de mens wordt verbroken, en hem in een afgrond van zonde en ellende dompelt. Maar niet zodra is hij gevallen, of het eeuwige voornemen en ontwerp van oneindige liefde en wijsheid begint te voorschijn te komen, en zo begint het tafereel van de genade zich te vertonen. Wanneer de mens staat te beven bij de gedachte, dat het vlammend zwaard van de gerechtigheid hem zal slaan, breekt een belofte van hulp en verlossing door de donkere wolk van toorn: "dat het zaad van de vrouw, de slang de kop zal vermorzelen." Een toornig en beledigd God wordt eensklaps Immanuël, God met ons, om de wraak te wreken op de oude slang, voor het kwaad, dat zij Zijn onderkoning en plaatsvervanger in deze benedenwereld heeft aangedaan. Deze genade, in de eerste belofte vervat, wordt trapsgewijze ontsloten in beloften, voorbeelden en profetieën, in de Oud Testamentische bedeling, totdat, overeenkomstig de overeenstemming in de Raad des vredes, en het in het Paradijs bekend gemaakte besluit, de grote en vermaarde Kampioen, de Zoon van God, op het slagveld verschijnt. Deze, het kleed van de menselijke natuur, dat Zijn Vader Hem toebereid had, aangedaan hebbende, werkt Hij daarin wonderen voor dat nietige schepsel, de mens, om diens zaligheid uit te werken.

Zegt u: *Wat heeft Hij gedaan?*
Dan antwoord ik: O! Wat heeft Hij al niet gedaan, dat nodig was om de weg te banen, en de ingang tot de heerlijkheid en het eeuwige leven voor de mens mogelijk te maken? Ik kan hier niet in bijzonderheden treden, daarom zeg ik met zoveel woorden: Door Zijn gehoorzaamheid tot de dood, heeft Hij "de overtreding gesloten, en de zonde verzegeld; de ongerechtigheid verzoend, en een eeuwige gerechtigheid aangebracht". "Hij zal velen het verbond versterken, Hij doet het slachtoffer en het spijsoffer ophouden," en licht de Mozaïsche bedeling uit de hengsels. Hij openbaart de raad Gods aangaande de verlossing, ontsluit de verborgenheid des heils in Zijn leer, en bevestigt die van de hemel door een menigte van mirakelen. Hij maakt de wet groot en maakt haar heerlijk; "Hij berooft de overheden en machten, en triomfeert over hen aan het kruis; door de dood doet Hij de dood te niet, en hem, die het geweld des doods had;" Hij rukt de sleutelen des doods uit de handen van de duivel, en neemt die Zelf in bewaring, opdat Hij de dood een doorgang tot de heerlijkheid zou maken, in plaats van een doorgang tot de hel. Hij sterft voor onze zonden, en staat op tot onze rechtvaardigmaking; Hij vaart op naar de hemel met een gejuich van triomf en overwinning en "is gezeten aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen," als het openbare Hoofd en de Plaatsbekleder van Zijn vrienden op aarde, "om te verschijnen voor het aangezicht Gods voor hen."
Een weinig nadat Hij de troon heeft bestegen, heeft Hij Zijn Geest op Zijn discipelen uitgestort, als "een geweldig gedreven wind, en geeft Hij de mensen gaven, sommigen tot apostelen, en sommigen tot Profeten, en sommigen tot Evangelisten, en sommigen tot Herders en Leraars." Hij zendt hen uit met macht om wonderen te doen en alle talen te spreken; alle creaturen onder de hemel de heerlijkheid van Zijn volbracht

verlossingswerk te verkondigen: "opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe." O! Moet niet een terugblik op al dit werk voor de mens ons doen uitroepen: O Heere, wat is de mens, dat Gij hem kent? Het kind des mensen, dat Gij het acht?
Wel, is dat alles? Nee, want Hij doet in de tijd nog meer voor de mens. Het werk van de zaligheid door verwerving volbracht hebbende, is Zijn stem tot de mensen en tot der mensen kinderen. Hij verkondigt Zijn heil tot aan de einden van de aarde, en doet het lieflijk geklank van de bazuin van het Evangelie horen tot aan het einde van de wereld. En o! Welke wonderen werkt Hij hier, om de weg te banen voor de zaligheid van de arme mens! Een troon van genade wordt opgericht, waar de mens met vrijmoedigheid mag toegaan, opdat hij barmhartigheid moge verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd. Wetten van genade worden van deze troon uitgezonden, vergoedingen, beloften en bekendmakingen van genade: "O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk." Herauten worden uitgezonden, om de genade van God door Christus aan de mens te verkondigen, en hun stem te verheffen op de spits der hoge plaatsen; een woord van verzoening wordt hun opgedragen, en zij, als gezanten van Christus, bidden de mensen en de kinderen der mensen, dat zij zich met God zullen laten verzoenen; want Hij heeft Christus "zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem." De grote voorraadschuren van de genade zijn geopend; Zijn gerechtigheid en Zijn heil worden in de uitdeling van het evangelie aan eens ieders deur gebracht, met een stem van de hemel: Komt tot Christus en al Zijn volheid, u bent welkom. Hij staat met uitgebreide armen van verlossende liefde, roepende: "Ziet op Mij, wendt u naar Mij toe! Hoe graag wilde Ik u bijeenvergaderen, gelijk een hen haar kiekens onder de vleugelen bijeenvergadert!" O wat is de mens, dat Hij hem zo gedachtig is!

En wat maakt Hij, na dit alles, een werk van de mens, om de verworven en tentoongestelde zaligheid toe te passen. De hamer van de wet moet worden gebruikt, om het stenen hart te verbrijzelen; het braakland moet omgeploegd worden, om het klaar te maken voor de ontvangst van het onverderfelijk zaad van de waarheid van het Evangelie; de sterkten van de satan moeten worden neergeworpen; de hoge overleggingen van het hart moeten worden vlak gemaakt; de satan en het trotse ik moeten onttroond worden. De zondaar is dood en begraven, en hij riekt al in het graf van de zonde; de steen moet van het graf gewenteld worden; wonderen moeten gedaan worden aan de doden, de Geest des levens moet op de dorre beenderen blazen. De zondaar is blind, en zijn ogen moeten geopend worden; hij is een gevangene, en de ketenen van zijn gevangenschap moeten losgemaakt worden. De weerspannige ijzeren zenuw van zijn wil moet gebogen worden door de almachtige kracht Gods, en hij moet overreed en bekwaam gemaakt worden, om Christus en de zaligheid door Hem te omhelzen, zoals Hij in het Evangelie om niet wordt aangeboden. De zondaar moet, in de krachtdadige roeping, overgezet worden uit de dood tot het leven, uit de duisternis tot Gods wonderbaar licht. O, wat een werk maakt de Heere van het arme, onaanzienlijke schepsel! Wat een gunsten en voorrechten hoopt Hij, de ene na de andere, over hem op! Hij ondertrouwt Zich het arme verloren schepsel, alsof het een kuise maagd was, en maakt haar de bruid, de vrouw des Lams, en zegt tot haar: Nu is uw Maker uw Man, Heere der heirscharen is Zijn Naam. Hij neemt de vuile vodden weg en kleedt haar met wisselklederen, namelijk met het witte linnen van Zijn eeuwige gerechtigheid, en doet

haar dat lied zingen: (Jes. 61:10) "Ik ben zeer vrolijk in de Heere, mijn ziel verheugt zich in mijn God, want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils, de mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan; gelijk een bruidegom zich met priesterlijk sieraad versiert, en als een bruid zich versiert met haar gereedschap." Hij neemt de last van alle schuld, die zij aan de rechtvaardigheid schuldig is, op Zich, en staat tussen haar en alle beschuldigingen, die de wet en de rechtvaardigheid tegen haar hadden, en stelt haar in staat, te zeggen: "Wie zal beschuldiging inbrengen tegen mij? God is het, Die rechtvaardig maakt. Wie is het die verdoemt? Christus is het, Die gestorven is, ja, dat meer is, Die ook opgewekt is; Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt." Hij wordt een eeuwige Vader voor het arme schepsel en zet het onder de kinderen, en maakt het een erfgenaam Gods en mede-erfgenaam met Zichzelf, en Hij zegt tot haar: "Zult gij niet van nu af tot Mij roepen, mijn Vader; Gij zijt de Leidsman mijner jeugd." Hij legt de schoonheid van Zijn heiligheid op de ziel, en maakt haar als des Koning dochter, geheel verheerlijkt inwendig; als kleding van gouden borduursel; Hij maakt haar "als vleugelen ener duif, overdekt met zilver, en welker vederen zijn als uitgegraven géluwen goud."
Hij bezoekt de ziel gedurig en openbaart Zichzelf aan haar, zoals Hij het niet aan de wereld doet. Hij bevochtigt haar met de dauw des Geestes, als de wijngaard van rode wijn. Hij blaast op haar door Zijn Geest, doet de Noorden- en Zuidenwind ontwaken, komen en op haar blazen: waardoor de genaden des Geestes, als zoveel specerijen, een lieflijke geur verspreiden. Hij gaat met haar door vuur en water, en verlaat haar nooit; Hij doet de mens wonen in het verborgen Zijns aangezichts en onder Zijn schaduw; en gelijk rondom Jeruzalem bergen zijn, zo slaan Zijn eigenschappen hun tenten rondom hem op tot zijn verdediging; Hij zet een wacht van engelen, als een lijfwacht, rondom Zijn bruid, tot haar eer en veiligheid. In één woord, Hij bewaart haar in Zijn kracht door het geloof tot de zaligheid. Het goede en de weldadigheid zullen haar volgen al de dagen haars levens, en ten laatste zal Hij de Jordaan klieven, en haar met een wacht van engelen thuis brengen, naar het beloofde land der heerlijkheid, en haar zijn Vader voorstellen, zonder vlek of rimpel of iets dergelijks. Mogen wij niet, bij een overzicht van dit alles, dat Hij voor de tijd en in de tijd doet, terecht in een verrukking van verwondering uitroepen: *O Heere, wat is de mens!*

3. Indien wij Gods weg met de mensen nagaan, vanaf een vervlogen eeuwigheid, door de tijd, tot een toekomende eeuwigheid, dan zullen wij goede reden hebben uit te roepen: *Wat is de mens?* Doch hier hangt een sluier tussen ons en die heerlijkheid en gelukzaligheid, die God voor de mens in de toekomende wereld verordineerd en bereid heeft. De dingen, die daar voor de mens bereid zijn, zijn zo groot, dat "geen oog heeft gezien, en geen oor heeft gehoord, en in het hart van de mens niet is opgekomen, hetgeen God bereid heeft dien, die Hem liefhebben" (1 Kor. 2:9).

- Wat dunkt u, gelovigen, van "altijd met de Heere te wezen", en "wandelingen te hebben onder dezen, die daar staan", en de heerlijkheid te aanschouwen van God en het Lam?
- Wat dunkt u van in eigen persoon te komen tot "de berg Sion, de stad des levenden Gods, het hemelse Jeruzalem, welker muur is van Jaspis, en de stad zelf van zuiver goud, zijnde zuiver glas gelijk; welke de zon niet behoeft, noch de maan"; of die inzettingen van het Woord, de sacramenten, en leraars, omdat de heerlijkheid Gods haar verlicht, en het Lam haar kaars is (Openb. 21:18,23)?

- Wat dunkt u, gelovigen, van te komen "tot de algemene vergadering en de gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn?" Wat dunkt u van u te voegen bij "de vele duizenden der engelen en de geesten der volmaakt rechtvaardigen," die een nieuw lied zingen, roepende: "De zaligheid zij onze God, Die op de troon zit, en het Lam (Openb. 7:10); Het Lam, dat geslacht is, is waardig te ontvangen, de kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid en dankzegging?"
- Wat dunkt u van tot God de Rechter over allen, als uw God en Vader, te komen?
- Wat dunkt u van tot Jezus, de Middelaar des Nieuwe Testaments te komen; en van Hem niet meer te zien "door een spiegel in een duistere rede, maar Hem te zien zoals Hij is, van aangezicht tot aangezicht, en de heerlijkheid te aanschouwen, die Zijn Vader Hem heeft gegeven?"
- Wat dunkt u van, aan te zitten aan de tafel, die altijd aangericht zal zijn, en van met Hem, en alle vrijgekochten, in het koninkrijk der hemelen te eten en te drinken? "Ik zal van nu aan," zeide Hij bij de instelling van het avondmaal, voordat Hij stierf, "niet drinken van deze vrucht des wijnstoks tot op die dag, wanneer Ik met u dezelve nieuw zal drinken in het koninkrijk Mijns Vaders."
- Wat dunkt u van die nieuwe taferelen van heerlijkheid, wijsheid, kracht, heiligheid, rechtvaardigheid, goedertierenheid, genade, liefde en getrouwheid, die de gehele eeuwigheid door ontsloten zullen worden in de onmiddellijke aanschouwing van God, en in de werken van de schepping, van de voorzienigheid en van de verlossing; die al uw ziel zullen vervullen met een nieuwe verrukking van verwondering en lof?
- Wat dunkt u van als overwinnaars met Christus te zitten in Zijn troon, gelijk als Hij overwonnen heeft, en is gezeten met Zijn Vader in Zijn troon? Wat dunkt u van die tronen te bezetten in de heerlijkheid, die door de afval der engelen die vielen, leeg geworden zijn?
- Wat dunkt u van "de volken te regeren met een ijzeren scepter; van hun koningen te binden met ketenen, en hun achtbaren met ijzeren boeien? want dat zal "de heerlijkheid van al Zijn gunstgenoten zijn." (1 Kor. 6:2) "Weet gij niet, dat de heiligen de wereld oordelen zullen? (vers 3) Weet gij niet, dat wij de engelen oordelen zullen?"
- Wat dunkt u van "te eten van het Manna, dat verborgen is", en van de vruchten van die Boom, Die "in het midden van het paradijs Gods is, voortbrengende twaalf vruchten, van maand tot maand gevend Zijn vrucht, en Welks bladeren zijn tot genezing der heidenen?"
- Wat dunkt u van in te gaan in die elpenbenen paleizen, met blijdschap en overwinning aan elke zijde, het huis met de vele woningen, het huis van Christus' Vader, "welker Kunstenaar en Bouwmeester God is? Dan zult u dronken worden van de vettigheid van Zijn huis, en gedrenkt worden uit de beken van Zijn wellusten.
- Wat dunkt u van een pilaar te worden in de tempel Gods, waar u niet meer uit zult gaan, en van voor eeuwig op u geschreven te hebben de Naam van Christus, de Naam Zijns Vaders, en de naam van de stad onzes Gods?
- Wat dunkt u van voor eeuwig bevrijd en verlost te zijn van al die lasten, waaronder u nu zucht? Van al die vurige pijlen waardoor u nu gekweld wordt? Van al die onderdrukkende vrezen en beschuldigingen? Van al die tranen, smarten en verdrukkingen, die u neergebogen door de wereld doen geen, en "uw harp aan de wilgen doen hangen?"

- Wat dunkt u van die eeuwige dingen, die binnenkort in uw bezit zullen zijn? Van een eeuwige God, een eeuwig leven, een eeuwig licht, eeuwige liefde, eeuwige aanschouwing en genieting, eeuwige gelijkheid en gelijkvormigheid aan de Heere, die u wachten?
- Wat dunkt u van de kroon der heerlijkheid, die niet kan verwelken?
- Wat dunkt u van "een onbeweeglijk koninkrijk; een onverderfelijke en onbevlekkelijke, en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is?"
- Wat dunkt u van het veranderen van die schemerglans der heerlijkheid in een eeuwige dag der heerlijkheid? want daar zal de Zon der gerechtigheid nooit ondergaan, nooit, nooit verduisterd worden.
- O vrienden, al deze, en tienduizend duizend, duizendmaal meer dan ik u kan zeggen, is aan de andere zijde van de dood voor u bereid. Hebben wij dan geen reden, met de woorden van onze tekst, te zingen en te zeggen: *O Heere, wat is de mens, dat Gij hem kent? Het kind des mensen, dat Gij het acht?*

IV. Ons vierde punt was aan te tonen, dat het waarlijk wonderlijk is, dat God, de grote God, de mens zo zou hoogschatten, dat Hij hem zo zou kennen, en zo zou achten.
Na hetgeen reeds gezegd is, behoef ik hierbij niet lang stil te staan; slechts een paar woorden.
(1.) Het is verwonderlijk, indien wij Gods oneindige en verbazende grootheid en heerlijkheid overwegen. O! Wie kan op een gepaste wijze over Hem denken of spreken? Hij, Die de mens zo hoogacht, is de Hoge en Verhevene, Die in de eeuwigheid woont, tot Wie geen mens kan naderen, Die een ontoegankelijk licht bewoont, vol van heerlijkheid; Hij, "Wiens troon, hoog en verheven is", boven al de tronen van hemel en aarde; Hij, voor wie engelen en serafijnen staan, met hun aangezichten en voeten bedekt met hun vleugelen, roepende: Heilig, heilig, heilig is de Heere der heirscharen; "Hij, Die de bergen gewogen heeft in een waag, en de heuvelen in een weegschaal, Die de wateren van de Oceaan met Zijn vuist gemeten heeft, Die doet naar Zijn wil met het heir des hemels en de inwoners der aarde." O! Is het niet wonderlijk en verwonderlijk, dat deze grote en oneindige Heere, Die alle wezen, leven, licht, heerlijkheid en volmaaktheid in Zich inhangende heeft en geen engelen, noch mensen nodig had, dat Hij de mens of het kind van de mens zo zou kennen en achten? O Heere! wat is de mens?

(2.) Het is verwonderlijk, als wij overwegen wat de mens is, wat een gering, onaanzienlijk, verachtelijk schepsel hij is, beide, als een schepsel, en als een zondaar; waarover ik reeds bij de behandeling van ons eerste punt heb gesproken, in antwoord op die vraag, Wat is de mens?

(3.) Het is wonderlijk en verwonderlijk. omdat het niet begrepen of uitgedrukt kan worden, het gaat alle gedachte en woorden te boven: "Geen oog heeft het gezien, geen oor heeft het vernomen, noch is het in het hart van de mens opgekomen," hoe groot de goedertierenheid en de neerbuiging Gods tot de mens is. Dit ligt duidelijk ingesloten in de wijze waarop de Psalmist in de tekst over de goedheid Gods spreekt: O Heere! Wat is de mens, dat Gij hem kent? Vandaar zijn al deze of dergelijke uitdrukkingen van verwondering en verbazing: "Hoe dierbaar is Uw goedertierenheid, o God! O, hoe groot is Uw goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen, die U vrezen! O, die breedte, lengte,

diepte en hoogte van de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat!" Deze uitdrukkingen geven onze verlegenheid te kennen, en dat onze eindige verstanden hier eeuwig stilstaan; daarom moeten wij ophouden, want wat kunnen wij meer zeggen?

V. Ons vijfde punt was de **toepassing.**
Omdat ik nogal breedvoerig ben geweest in het leerstellig gedeelte, zal ik met een paar gevolgtrekkingen besluiten.
1e Ziet hieruit de dwaasheid van al degenen, die ingenomen zijn met de bewondering van enige geschapen voortreffelijkheid, hetzij die gevonden wordt in henzelf, of in anderen van het menselijk geslacht. zonder op te klimmen tot de Bron, een oneindige God, uit Wie alle wezen, schoonheid, heerlijkheid en voortreffelijkheid voortvloeit. De Geest Gods spreekt daarvan als van redeloze dwaasheid, als een mens op het schepsel ziet, zonder na te speuren, dat al zijn voortreffelijkheid uit God is, als haren oorsprong (Psalm 94:8) "Aanmerkt gij onvernuftigen onder het volk, en gij dwazen, wanneer zult gij verstandig worden? Zou Hij, Die het oor plant, niet horen? Zou Hij, Die de ogen formeert, niet aanschouwen? Zou Hij, Die de mens wetenschap leert, niet weten?" Dit zijn vragen, die alle godloochenende dwazen, moeten beschamen, die in hun hart of praktijk zeggen: "Er is geen God"; en ons tegelijkertijd ontdekken, dat de mens maar een arm afhankelijk schepsel is, dat zijn vermogens in ziel en lichaam van een oneindige God verkrijgt. Vandaar die terechtwijzing in Jesaja 2:22: "Laat gijlieden dan af van de mens, wiens adem in zijn neus is, want waarin is hij te achten?" Deze terechtwijzing en de woorden van mijn tekst zijn genoeg om de hoogmoed van alle roem in de mens te vernederen. Heere, wat is de mens; want waarin is hij te achten? Voornamelijk wanneer hij in de weegschaal wordt gelegd met de uitnemendheid van zijn heerlijke Schepper, verdwijnt hij tot niets. U hebt bij ons eerste punt gehoord, wat de mens in het algemeen is, als een schepsel en als een zondaar. Laat ons hem nu beschouwen in zijn beste voortreffelijkheden en hoedanigheden, en bezien wat die in Gods schatting zijn, of vergeleken bij de oneindige voortreffelijkheid van zijn oneindige Schepper. Wat moet men denken van hetgeen hij voor God is? Wel, hij is een niet, want alleen Gods naam is Ik Ben. Hoe moet men de mens schatten naar zijn afkomst, waarop sommigen zich, evenals de vorsten van Zoan, zo beroemen? Wel, hij is een verbasterde rank van een vreemde wijnstok. Hoe hoog moet men zijn rijkdommen schatten? "Wel, zij zullen zich gewisselijk vleugelen maken en wegvliegen, en kunnen geen nut doen ten dage der verbolgenheid". Welke achting moet men hebben voor zijn eer? "Zij zal hem in het graf niet nadelen. Hoe moet men al zijn ontwerpen en plannen achten? "Wel, wanneer zijn geest uitgaat, te diezelfde dage vergaan zijn aanslagen", en zij worden alle verijdeld en verbroken. Hoe hoog moet men zijn schoonheid schatten? Zij zal spoedig veranderen in verrotting en mismaaktheid. De wijsheid van de mens is dwaasheid bij God. Zijn kennis is schoonschijnende onkunde, zijn sterkte en kracht is slechts onmacht. Wat is zijn leven in de wereld anders dan een damp, die door de wind van ziekte en dood, uit de tijd in de eeuwigheid geblazen wordt? Mogen wij dan, alles samengenomen, niet uitroepen: O Heere! Wat is de mens, en waarin is hij te achten? Laat ons aflaten van op de mens te vertrouwen, want "vervloekt is de man, die op een mens vertrouwt, en vlees tot zijn arm stelt, en wiens hart van de Heere afwijkt. Gezegend daartegen is de man, die op de Heere vertrouwt, en wiens vertrouwen de Heere is" (Jer. 17:5, 7).

2e Ziet hieruit de afschuwelijke ondankbaarheid van zondaren in hun krijgvoeren tegen God, Die zo goed en vriendelijk voor de mens is. O! Welke tong kan uitspreken, of in welk hart kan het opkomen, hoe monsterachtig de ondankbaarheid is van zondaren, die Zijn wetten verwerpen, Zijn gezag met voeten treden en Hem iedere dag in Zijn aangezicht beledigen? Mag niet de Heere tot ons zeggen: "Zult gij dit de Heere vergelden, gij dwaas en onwijs volk? O mijn volk, wat heb ik U gedaan? En waarmee heb ik u vermoeid? Betuigt tegen Mij. Ben Ik u ooit een woestijn geweest, of een land van de uiterste donkerheid?"

3e Ziet hieruit welke weg God houdt, om zondaren tot bekering te leiden". Hij achtervolgt hen met Zijn weldadigheid, en trekt hen met mensenzelen, met touwen der liefde. Weet u niet, o mens, dat de goedertierenheid Gods u tot bekering leidt? Het eerste, dat het hart van een mens, op vriendelijke wijze, vertedert en doet wegsmelten, is een recht begrip van de liefde en weldadigheid Gods jegens de mens, voornamelijk zoals die zich uitlaten door de dood en het bloed van Christus, in de vrije vergeving van zonde en de aanneming door Christus. Wanneer de ziel, die liefde, die genade, die ingewanden van barmhartigheid krijgt te zien, die zij zo smadelijk verworpen heeft, begint zij met Efraïm op de heup te kloppen, zeggende: "Wat heb ik gedaan?" en met David: "Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd, en gedaan dat kwaad is in Uw ogen." Dit is het, dat op de ziel inwerkt om haar te bekeren van de zonde tot God, met een krachtig voornemen en een ernstig pogen naar nieuwe gehoorzaamheid, zodat zij met Job zegt: "Behalve dat ik zie, leer Gij mij; heb ik onrecht gewrocht, ik zal het niet meer doen." Dat doodt en vertedert de ziel, als zij een besef en begrip krijgt van de liefde Gods.

4e Is God zo goed en vriendelijk voor een mens, die een worm is? Ziet dan hieruit, welk een redelijk gebod het eerste gebod van de wet is. "Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben", dat is: Gij zult Mij als God, en als uw God, erkennen, en zult Mij dienovereenkomstig aanbidden en verheerlijken. O! Zullen wij enig ding, enig schepsel, enigerlei begeerlijkheid, of enige afgod, die plaats in ons hart geven, die zo'n weldadige God toekomt? Zullen wij niet met Efraïm zeggen: "Wat heb ik meer met de afgoden te doen? Heere, onze God, andere heren behalve Gij, hebben over ons geheerst, doch door U alleen gedenken wij Uw Naam. Alle volken zullen wandelen, elk in de naam zijns Gods; maar wij zullen wandelen in de Naam des Heeren onzes Gods, eeuwiglijk en altoos. Wie hebben wij nevens Hem in de hemel? Nevens Hem lust ons ook niets op de aarde!"

5e Ziet hieruit de misdadige natuur van de zonde van ongeloof, dat feitelijk een zeggen is, dat God niet te vertrouwen is, niettegenstaande al Zijn weldadigheden, medelijden, en liefde, welke Hij de mens betoont. Hij noemt Hem een leugenaar, en zegt, dat er geen goed bij Hem te verkrijgen is; dat Hij een harde heer is, en dat Zijn woorden niet uitdrukken wat er in Zijn hart is. Een boos en ongelovig hart doet ons afwijken van de levende God. En hoe doet het dit? Het handelt juist zoals die verspieders, die naar Kanaän gingen en een slecht gerucht brachten van een goede God, van een waarachtige en getrouwe God. Het zegt: "Zijn goedertierenheid houdt in eeuwigheid op; Hij zal voortaan niet meer goedgunstig zijn: Zijn toezegging heeft een einde van geslacht tot geslacht." En gelijk Israël naar Egypte terugkeerde, toen zij het slecht gerucht hoorden, dat de ontrouwe verspieders van Kanaän brachten, zo handelt ook de ziel, wanneer zij het kwaad gerucht hoort, dat het ongeloof van God brengt; het hart keert zich van Hem

af. O vrienden! Ziet toe, dat niet te eniger tijd een boos en ongelovig hart in iemand van u zij, om af te wijken van de levende God. Er is niets, waarin de duivel de mensen meer liefkoost en aanmoedigt, dan in hun ongeloof. Daarmede heeft hij in het eerst de mens verwoest; hij werkte eerst in onze eerste ouders, dat zij harde gedachten opvatten van die goedertieren God, Die zo weldadig voor hen geweest was, en toen bracht hij hen haastig in het verderf. Zo gaat hij nog te werk met hun nageslacht: hij vertelt u, dat, wat ook God gedaan heeft in Zijn Zoon te zenden, wat Hij ook in Zijn Woord heeft gezegd, welke bevinding van Zijn liefde u ook hebt gehad, u toch geen grond hebt, op Hem te vertrouwen, dat Zijn belofte faalt, dat Hij u heeft verlaten en vergeten. Als Hij u eenmaal zover brengt, dan kan God getergd worden u, ik weet niet hoever, over te geven aan de wil van de briesende leeuw.

6e Is God zo goedertieren voor de mens? Een worm, een verachtelijk mens? Is de achting, die Hij ons betoont zo wonderlijk en verwonderlijk? Laat ons dan ook achting betonen voor Hem, en voor alles wat Hem betreft.
Ik zal u een paar bijzonderheden als voorbeeld aanhalen, waarin wij onze achting voor Hem moeten tonen.

1. Laat ons Hem achten in de werken der natuur, de werken der schepping in de hemel boven, en op de aarde beneden. Dit is een groot boekdeel, dat voor alle mensen geopend en uitgespreid ligt; het was een boek daar David gedurig in las, en hij schepte er groot vermaak in God daar te aanschouwen: "Hoe groot zijn Uw werken, o Heere! Gij hebt ze alle met wijsheid gemaakt." De gehele 104e Psalm is een lezing over de werken van de schepping, en de orde die God onder de schepselen gesteld heeft. Ziet ook het begin van de 8e en de 19e Psalm.

2. Laat ons Hem ook achten in de werken van Zijn voorzienigheid, in de regering van de wereld, en in de regering van Zijn gemeente, door alle tijden heen. Laat ons Hem achten in al de bedelingen van Zijn voorzienigheid tegenover het land daar wij in leven, en jegens onze gezinnen en ons zelf in het bijzonder: (Psalm 107:43) "Wie is wijs? Die neme deze dingen waar, en dat zij verstandelijk letten op de goedertierenheden des Heeren." Wanneer Hij ons met goedgunstige bedelingen bezoekt, laten wij dit dan met lof en dank gadeslaan, en wanneer Hij ons met verdrukkende bedelingen bezoekt, laten wij ons dan onder Zijn krachtige hand vernederen, en Hij zal ons verhogen: (Psalm 28:5) "Omdat zij niet letten op de daden des Heeren, noch op het werk van Zijn handen, zo zal Hij ze afbreken en zal ze niet bouwen."

3. Laat ons hem hoogschatten in Zijn Christus, en het heerlijk werk van de verlossing door Hem, en laat ons, Hem aanschouwende, de eeuwige deuren van onze harten verheffen tot "de Heere der heirscharen, de Heere, geweldig in de strijd." Het is de grote zonde van ons land, waarover de Heere met ons twist, dat Christus niet aangenomen en geacht wordt, zowel in Zijn profetisch, als in Zijn priesterlijk en koninklijk ambt. U weet wat hun is overkomen, die de Heere niet geacht en hooggeschat hebben in de persoon Zijns Zoons: "Hij zond Zijn krijgsheiren en vernielde hen." Ik vrees, dat heirlegers van mensen, wier taal wij niet verstaan, door ons land zullen trekken, om de wraak te wreken van een verachte, gering geschatte en gehoonde Christus.

4. Laat ons Hem achten in zijn boek van de Schrift. Wij noemen de Schriften het boek Gods, en dat is het, want het is gegeven door de ingeving van de Heilige Geest. Laat ons het daarom hoogachten door het te lezen, en te onderzoeken en erin te duiken, totdat wij de Parel vinden: (Joh. 5:39) "Onderzoekt de Schriften; want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben, en die zijn het, die van Mij getuigen." En om tot die hoogschatting aan te moedigen: (Spr. 2:2-5) "Zo gij uw hart tot verstandigheid neigt; ja, zo gij tot het verstand roept, uw stem verheft tot de verstandigheid; zo gij haar zoekt als zilver, en naspeurt als verborgen schatten; dan zult gij de vreze des Heeren verstaan, en zult de kennis van God vinden". God let er op, welke achting de mensen Zijn Boek toedragen. "Geeft er acht op, als op een licht schijnende in een duistere plaats."

5. Acht Hem door in Zijn voorhoven te komen, ik bedoel de instellingen van Zijn dienst, het Woord en de sacramenten, voornamelijk het gepredikte Woord, waar Zijn herauten gezonden worden om Zijn gedachten "op de spits der hoge plaatsen aan de mannen en aan der mensen kinderen" te verkondigen en bekend te maken. Hoewel David een groot koning was beschouwde hij het als zijn eer, dat hij de voorhoven van de Koning der koningen mocht bezoeken; hij achtte "één dag in Zijn voorhoven beter dan duizend in de tenten der goddeloosheid." "Gods weg is in Zijn heiligdom;" dat zijn de galerijen waar Hij menige liefelijke samenkomst met Zijn onderdanen heeft. David zegt: "Één ding heb ik van de Heere begeerd, dat zal ik zoeken; dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des Heeren, om de lieflijkheid des Heeren te aanschouwen, en te onderzoeken in Zijn tempel." Dit zijn de wijnhuizen, waar Hij hen onthaalt op "vet vol mergs."

6. Toont hoogachting voor Zijn grote Naam. Dit is een van de tien geboden van Zijn zedelijke wet: "Gij zult de naam des Heeren uws Gods niet ijdellijk gebruiken, want de Heere zal niet onschuldig houden degene, die Zijn Naam ijdellijk gebruikt." O! Heiligt die grote Naam, "de Heere uw God, en laat Die uw vrees en uw verschrikking zijn." Past op, dat u Die niet misbruikt, hetzij in uw gewone gesprekken, of door een onnodige gewoonte om erbij te zweren, of door een lichtvaardig vermelden daarvan in de godsdienst plicht. En zo dikwijls u die Naam vermeldt in enige plicht van de godsdienst, tracht er naar, dat uw hart vervuld mag zijn met een heilig ontzag, en met heilige verschrikking voor die Naam.

7. Betoont hoogachting voor Zijn dag, en eerbied voor Hem, door "te gedenken, dat gij die heiligt." Een lieflijke en bemoedigende belofte voor hen, die Gods dag hoogachten is: (Jes. 58:13,14) "Indien gij uw voet van de Sabbat afkeert, van te doen uw lust op Mijn heilige dag; en indien gij de Sabbat noemt een verlustiging, opdat de Heere geheiligd worde, Die te eren is; en indien gij die eert, dat gij uw wegen niet doet, noch uw eigen lust niet vindt, noch een woord daarvan spreekt; dan zult gij u verlustigen in de Heere, en Ik zal u doen rijden op de hoogten der aarde, en Ik zal u spijzigen met de erve uws vaders Jacobs; want de mond des Heeren heeft het gesproken." Ik ben geneigd te oordelen, dat iemands bekendheid met God, voor zichzelf te kennen is uit de achting, die hij voor Zijn heilige dag toont te hebben.

8. Toont, dat u achting hebt voor Zijn stem: de stem van Zijn Woord; de stem van Zijn Geest; de stem van Zijn voorzienigheid; de stem van de goedertierenheden en de stem van de verdrukkingen. De stem des Heeren roept in al deze, en een wijs man zal Zijn

stem horen: "Heden, zo gij Zijn stem hoort, verhardt uw hart niet. Weest de dove adder niet gelijk, die haar oor toestopt, opdat zij niet hoort naar de stem des belezers, desgenen die ervaren is met bezweringen om te gaan." Zegt telkens wanneer Hij komt: "Spreek Heere, want Uw knecht hoort.". Zijn stem is voor de ziel, die Hem kent, zoeter dan de stem van gezang van engelen en archangels: "Dat is de stem mijns Liefsten, ziet Hem, Hij komt, springende op de bergen, huppelende op de heuvelen."

9. Toont een hoogachting voor al Zijn wetten en geboden, laten ze in uw harten ingedrukt zijn, opdat zij een lamp voor uw voet en een licht op uw pad zijn.

10. Toont hoogachting voor Zijn beloften en de woorden van Zijn genade. Laat elk woord van genade, dat Hij verzegelt en door Zijn Geest aan u toepast, een gulden woord voor u zijn, en zegt daarvan: "Het is mij begeerlijker dan goud, ja dan veel fijn goud: God heeft gesproken in Zijn heiligdom; dies zal ik van vreugde opspringen". Laat het een zoete bete onder uw tong zijn.

11. Toont, dat u hoogachting hebt voor Zijn leden, door die te achten als de heerlijken, die op de aarde zijn, en door hun zoveel weldadigheid te bewijzen als in uw vermogen is. Hij zegt toch: (Matth. 25:40) "Voorwaar zeg Ik u, voor zoveel gij dit een van Mijn minste broeders gedaan hebt, zo hebt gij dat Mij gedaan." Zoekt kennismaking en gemeenschap met degenen, die des Heeren zijn; laten zij de mensen zijn met wie u raadpleegt en vertrouwelijk omgaat. "Uw lust toch is in de heiligen." Vertelt hun, die de Heere vrezen, wat Hij aan uw ziel gedaan heeft.

12. Acht Hem in Zijn boden en gezanten, Zijn gezonden dienstknechten, die voor hun grote Meester optreden, en getrouw Zijn hart verklaren; die in een dag van verval en afwijking voor Zijn zaak opkomen, voornamelijk hen, die Hij, als het ware, vooraan in de strijd heeft geplaatst om de eerste stoot van de vijand te verduren. Velen stellen zich tegen hen en daarom hebben zij het medeleven en bewijzen van instemming nodig van hen, "die de Heere liefhebben". Een vriendelijk woord en een blik van een lid van Christus zal een dienaar van Christus meer ondersteunen, dan de mensen wel weten. Paulus werd in zijn banden verkwikt en vertroost door de bewijzen van deelneming van de gelovigen.

13. Toont, dat u Hem hoogacht, door Zijn zaak, het belang van Zijn huis en Zijn koninkrijk aan te kleven. Vrienden! De zaak van Christus is op deze dag in de strijd gewikkeld; de banier van het verbond is ontplooid, tegenover die koers van afval waarin het ganse land meeloopt, en welke de gerechtshoven van de staatskerk met man en macht doordrijven. Het geroep wordt gehoord: "Wie is met de Heere?" die kome "tot de hulp des Heeren, tot de hulp des Heeren met de helden". Sommigen, zowel leraars als Christenen, belijden, dat zij de zaak van Christus, Zijn leer, tucht, dienst en regering goedgezind zijn; doch zij begeren in gerustheid te wonen, en, als Issaschar, tussen de pakken neer te liggen. Maar als dat Gods weg en de roeping Gods is, wanneer anderen hun leven wagen "op de hoogten des velds," voor de zaak en de getuigenis van Jezus, dan weet ik er niets van. Ik mag tot dezulken, wie zij ook zijn, zeggen, wat de profeet in een tijd van afwijking van de Heere, tot Israël zei: "Hoelang hinkt gij op twee gedachten? Zo de Heere God is, volgt Hem na, en indien Baäl God is, volgt hem na." Indien de gerechtshoven van de Kerk de zaak van Christus voorstaan, en des Heeren

huis bouwen, kleeft hen dan aan, en met recht; doch indien zij Jericho opbouwen in plaats van Jeruzalem; indien zij het werk Gods afbreken in plaats van het op te bouwen; indien de ark Gods, Zijn zaak en getuigenis, buiten de legerplaats gebracht wordt, is het tijd haar te volgen: "Zo laat ons dan tot Hem uitgaan buiten de legerplaats, Zijn smaadheid dragende." Indien de mensen echter nalaten Christus, Zijn zaak en Zijn bezworen getuigenis te volgen, voornamelijk wanneer die door een handje vol mensen wordt hoog gehouden, niettegenstaande het gevaar, dat er aan verbonden is, dan moeten zij tijdig overwegen wat zij doen, opdat niet dat vonnis over hen worde uitgesproken: "Vloek Meroz, vloek haar inwoners geduriglijk: omdat zij niet gekomen zijn tot de hulp des Heeren, tot de hulp des Heeren, met de helden". Christus en Zijn zaak zullen zonder u de overwinning behalen, doch geeft acht, dat Hij het niet kwalijk neemt, eer alles geschied is; Zijn fronsels en sombere blikken zijn dreigender dan die van alle mensen op aarde, of engelen in de hemel of duivels in de hel.

2. God in Christus, een God van Liefde

1 Johannes 4:16. ***God is liefde.***

Mijn vrienden, het Evangelie wordt een goede tijding en een liefelijk geklank genoemd; en ik weet niet welke betere tijding gebracht kan worden, in een gezelschap van zondaren van Adams geslacht, die onder het vonnis des doods, en de veroordeling van de hemel, en de ontzaglijke bevattingen van de toorn en wraak van de grote God liggen, dan u te vertellen, dat "God is liefde." Ik ben er zeker van, dat als deze tijding van een God in Christus, door het geloof werd ontvangen en overwogen, een ieder in deze vergadering zich met de engelen bij de geboorte van Christus zou paren, in uit te spreken: "Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen. "God is liefde." Dit moet niet verstaan worden van God wezenlijk, maar zoals Hij Zich openbaart, in de openbaring van Zichzelf in Christus: Hij is liefde, of, liefde is de overheersende eigenschap van Zijn natuur.

Wij zijn heden tot een liefdemaaltijd geroepen, daarom heb ik dit onderwerp uitgekozen, om op deze tijd een weinig te spreken over die eigenschap en volmaaktheid van de Goddelijke natuur, welke zo kennelijk en aanmerkelijk in deze instelling wordt geopenbaard. welke hetzelfde is als hetgeen waarbij God in de woorden van mijn tekst wordt beschreven: "God is liefde." Het is een voorname vraag in onze Kleinere Catechismus: "Wat is God?" Engelen en mensen staan eeuwig verlegen, als zij die vraag moeten beantwoorden, wat Hij is: "Zult gij de onderzoeking Gods vinden? Zult gij tot de volmaaktheid toe de Almachtige vinden?" Wie is in staat de eerste letter van Zijn heerlijke en eeuwig gezegende Naam te beschrijven? De hoogste Serafijnen in de hemel kunnen geen gepaste bevatting van Hem maken, en daarom zijn zij niet bekwaam een volkomen beschrijving van Hem te geven; het zijn slechts enkele achterste delen van Zijn heerlijkheid, die door geschapen wezens kunnen gezien of gekend worden.
Ik herinner mij gehoord te hebben van een zekere wijsgeer, die, gevraagd zijnde wie God is, tijd begeerde om dat te beantwoorden. Die tijd gekomen zijnde begeerde hij langer tijd, en toen die gekomen was begeerde hij nog een langere, enzovoorts. Toen men hem naar de reden vroeg waarom hij telkens de tijd verlengde, en zijn antwoord uitstelde, antwoordde hij, dat hoe meer hij over God dacht, hoe meer hij verzwolgen werd, en in verlegenheid geraakte hoe hij God zou beschrijven.

Zo zal het elk eindig verstand gaan, dat tracht Hem tot de volmaaktheid toe te vinden: alleen God Zelf kan de vraag beantwoorden en zeggen wat Hij is. Ik herinner mij drieërlei antwoord, dat de Geest Gods in de Schrift op deze vraag geeft: "Wat is God?" Wij hebben er een in Joh. 4:24: "God is een Geest"; een tweede is: (1 Joh. 1:5) "God is licht"; een derde hebben wij in de woorden van onze tekst: "God is liefde." De twee eerste zeggen ons wat God in Zichzelf is, maar dit zegt ons wat God voor ons is.
Indien men zou vragen, wat is God voor een schuldige zondaar, die Zijn wet verbroken, Zijn gezag vertreden, en zijn weerspannige armen tegen Hem opgeheven heeft, dan zou, naar men zou denken, het antwoord zijn: "God is een grimmig God, een Wreker; God is toorn, God is haat; doch tot eeuwige verbazing van mensen en engelen is het juist het tegenoverstelde; het antwoord is: "God is liefde".

Zoals u ziet is de tekst kort. Maar o! Hij is massief, uitgebreid, boordevol, het is maar een eenvoudig voorstel. Merkt hier op:

(1.) Het Onderwerp van het voorstel, God, Wiens Naam eerbied en aanbidding afdwingt onder mensen en engelen. Naar mijn opvatting wordt hier niet van God persoonlijk, doch wezenlijk gesproken, als betrekking hebbende op al de Personen van de aanbiddelijke Drie-eenheid, die één zijn in Wezen, wil en werking: zodat de betekenis is: De Vader is liefde, de Zoon is liefde, de Heilige Geest is liefde.

(2.) Wij hebben hier het gezegde van het voorstel, of hetgeen van Hem verklaard wordt: Hij is liefde. Er is een hoogte en een diepte in deze uitdrukking, welke onze bevatting te boven gaat; wij kunnen er geen rechte verklaring van geven, want wanneer wij over God spreken, verduisteren wij de raad met woorden zonder wetenschap. Alles wat ik er bij wijze van uitlegging van zal zeggen is alleen, dat God een eenvoudig, niet samengesteld Wezen is, en dat de Goddelijke eigenschappen en volmaaktheden alle in Hem één zijn: Zijn wijsheid is niets anders dan de oneindig wijze God; Zijn macht is niets anders dan de almachtige God; Zijn heiligheid is niets anders dan de oneindig, heilige God; Zijn rechtvaardigheid is de rechtvaardige God; zo betekent hier liefde, de liefhebbende God, of, een God van liefde.

(3.) Ik zal verder alleen aanmerken, dat God hier, in deze beschrijving, die Hij van Zichzelf geeft, ons niet wordt voorgesteld in de wet, maar zoals Hij Zich in het Evangelie openbaart. Wanneer God door een schuldige zondaar wordt aanschouwd. zoals Hij Zich in de wet openbaart, verschijnt onmiddellijk Zijn rechtvaardigheid en Zijn toorn, gereed om Zich op de werkers der ongerechtigheid te wreken; zelfs de heiligste van de heiligen Gods, beginnen te beven wanneer zij Hem in deze spiegel aanschouwen: "Dacht ik aan God," zegt de heilige man Gods David, (Psalm 77:4) "zo maakte ik misbaar". Maar wanneer God gezien wordt, zoals Hij Zich in het Evangelie openbaart, of zoals Hij in Christus is, hun de ongerechtigheid niet toerekenende, dan zullen genade, liefde en goedgunstigheid zich aan de zondaar vertonen. In dit gezicht moeten wij God beschouwen in de beschrijving, die wij hier van Hem hebben, "God is liefde". Uit de woorden, die ik dus kort heb opengelegd, maak ik deze opmerking. *"Dat God Zich in Christus openbarende, een God van liefde is."*

In de verhandeling van deze leer zal ik:

I. Twee of drie dingen vooropstellen om de weg te effenen.
II. Bewijzen, dat God in Christus, een God van liefde is.
III. U een gezicht geven van de liefde Gods in Christus.
IV. Onderzoeken hoe het komt, dat God in Christus, een God van liefde is.
V. Het geheel toepassen.

I. Het eerste punt is, dat ik twee of drie dingen zal vooropstellen om deze leer te verduidelijken.

1. Weet, dat de goedheid, aangenaamheid, en lieflijkheid van Gods natuur de grond van Zijn liefde is. Hij heeft een heldenaard om Zich aan anderen mee te delen, en daaruit vloeit Zijn liefde tot mensen voort. Vandaar is het, dat God, wanneer Hij lust had, Zijn liefde aan Mozes bekend te maken, al Zijn goedigheid voorbij zijn aangezicht liet gaan, en dienovereenkomstig uitriep: "Heere, HEERE, God, barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid." Ik denk, dat onze Godgeleerden

met het oog hierop in de vierde vraag van de Kleinere Catechismus niet van de liefde, noch van de goedertierenheid, noch van de genade van God spreken, doch ze alle samenvatten in die algemeenheid van goedheid, wijsheid, macht, heiligheid, rechtvaardigheid en waarheid.

2. Ik stel voorop, dat, om zo te zeggen, liefde de regerende of overheersende eigenschap van de Goddelijke natuur is. Dat schijnt ook de uitdrukking in de tekst, "God is liefde," te kennen te geven. Ik vind niets, dat van enige andere eigenschap van de Goddelijke natuur op deze wijze gesproken wordt. Er wordt nergens gezegd: God is goedertierenheid, God is rechtvaardigheid, God is heiligheid; God is macht, of God is wijsheid; neen, de uitdrukking heeft in deze eigenschap iets bijzonders in zich: "God is liefde". Naar mijn gedachte houdt dit duidelijk in, dat liefde als het ware de gebiedende eigenschap van de Goddelijke natuur is, zodat elke andere eigenschap een tint en kleur van liefde van haar ontvangt. Er loopt door elk van haar een zekere mate van liefde, en zij is als het ware de bron, waaruit ze alle werken. Wat anders dan liefde, zette de wijsheid te werk om onze verlossing uit te denken? Wat anders dan liefde, stelt oneindige macht te werk om dat plan uit te voeren? Wat andere dan liefde, doet de ingewanden van barmhartigheid rommelen over de ellendige zondaar? Zo is de liefde als het ware het hoofdrad, dat alle andere raderen in beweging brengt.

3. De gift van Christus aan een verloren wereld is de meest kennelijke tentoonspreiding van de liefde Gods, waarvan ooit de hemel of de aarde heeft horen spreken. De apostel zegt daarom in het 10^{e} vers van dit ons teksthoofdstuk: "Hierin is de liefde, niet, dat wij God liefgehad hebben, maar, dat Hij ons lief heeft gehad". Maar hoe werd die liefde geopenbaard? "Hij heeft Zijn Zoon gezonden tot een verzoening voor onze zonden". Wij hebben hetzelfde in Joh. 3:16: "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe". De liefde Gods tot zondaren lag als het ware verborgen onder een sluier van toorn en rechtvaardigheid, totdat Christus verscheen, op Zich nemende om aan de rechtvaardigheid te voldoen, en de toorn van Zijn Vader in onze plaats te dragen. Toen verscheen inderdaad de goedertierenheid en de liefde Gods tot de mens, zich op een zeer heerlijke en zegevierende wijze uitlatende, zo, dat in en door Christus, genade en liefde "zouden heersen door rechtvaardigheid, tot het eeuwige leven, door Jezus Christus onze Heere".

II. Ons tweede punt was, dat wij zullen trachten te bewijzen, dat God in Christus een God van liefde is. Dit zal overvloedig blijken als wij het volgende overwegen:
1. God in Christus is een verzoend God, een God des vredes, Die verzoening heeft ontvangen (2 Kor. 5:19) "God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende". (Rom. 5:10) "Want wij, vijanden zijnde, zijn met God verzoend door de dood Zijns Zoons." Hij vindt verzoening en Hij neemt het rantsoen aan, dat Hij gevonden heeft, en, het rantsoen van de Borg hebbende aangenomen, verkondigt Hij, dat Hij de God des vredes is, Die "onze Heere Jezus Christus uit de doden heeft teruggebracht." O vrienden! Getuigt dit niet, dat God liefde is? Welk groter bewijs kon God daarvan geven dan, dat Hij voor een rantsoen zorgde en dat aannam, uitroepende: "Verlos hen, dat zij in het verderf niet nederdalen, Ik heb verzoening gevonden?"

2. God in Christus is een belovend God, en getuigt dit niet, dat Hij een God van liefde is? God in het afgetrokkene of op Zichzelf beschouwd, is een dreigend God, een wrekend God; doch in Christus is Hij een belovend God. "Want zoveel beloften Gods als er zijn, die zijn in Christus Ja, en zijn in Hem, Amen". Wanneer u een belofte in de Bijbel voorkomt, van genade of van heerlijkheid, van vrede of van vergeving, die moest u steeds aannemen als een belofte van God in Christus. Christus, de voorwaarde van de belofte van het eeuwige leven vervuld hebbende door Zijn gehoorzaamheid en Zijn dood, worden de beloften ons uitgedeeld, door Hem, als de onmiddellijke grond en het fondament van ons geloof, met een kennisgeving en bekendmaking: "U komt de belofte toe, en uw kinderen, en allen, die daar verre zijn, zo velen als er de Heere onze God toe roepen zal." Vrienden, als iemand u een obligatie, een wissel, of een borgstelling, voor een grote som geld zou aanbieden, genoeg om u voor uw gehele leven rijk te maken, dan zou u dat als een groot en onbetwistbaar bewijs van zijn liefde tot u beschouwen. Nu, zo staat het ook tussen God en u; door Christus is Hij een belovend God. Hij komt in de bediening van het Evangelie en zegt; "Ik zal Mijn Geest in het binnenste van u geven; Ik zal hun ongerechtigheden genadig zijn, en hun zonden en hun overtredingen zal Ik geenszins meer gedenken." Deze beloften worden u voorgesteld als de grond van uw geloof, en op datzelfde ogenblik dat u ze door het geloof aangrijpt, zullen zij de uwe zijn, met al de weldaden, die Hij verworven heeft, volgens die woorden: (Jes. 55:3) "Neigt uw oor en komt tot Mij, hoort, en uw ziel zal leven" (hier wordt het horen des geloofs bedoeld); "want Ik zal met u een eeuwig verbond maken, en u geven de gewisse weldadigheden Davids". O vrienden! getuigt dit niet, dat God liefde is?

3. God in Christus is een God, Die op een troon van genade zit; en getuigt dit niet, dat God liefde is? God heeft een drievoudige troon: een troon van heerlijkheid, een troon van rechtvaardigheid, en een troon van genade. De eerste, Zijn troon der heerlijkheid is zo glanzend, dat die de ogen van de engelen verblindt. en zij hun aangezichten met hun vleugelen bedekken, wanneer zij die naderen. De tweede, namelijk, Zijn troon der rechtvaardigheid is bekleed met rode wraak, en die is zo verschrikkelijk, dat de heiligste heiligen beven, wanneer zij die aanschouwen: "Zo Gij, Heere, de ongerechtigheden gadeslaat; Heere, wie zal bestaan? Want niemand, die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn." Omdat wij hier niet kunnen bestaan heeft Hij een andere troon opgericht, namelijk, een troon der genade, vanwaar Hij wetten van genade en ontferming voor schuldige zondaren doet uitgaan. Zodra Hij gezien wordt als zittende op deze troon, wordt Hij aangemerkt als een God van liefde, en daarop neemt de arme zondaar, die beefde bij de gedachte, dat hij voor de troon van de rechtvaardigheid zou gedaagd worden, de toevlucht tot de troon der genade, zeggende: (Hebr. 4:16) "Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd".

4. God in Christus is een God, Die Zich aan ons verbindt, en ons Hem ondertrouwt in goedertierenheid; en getuigt dit niet, dat Hij een God van liefde is? Er is tweeërlei vereniging tussen de grote en oneindige Jehovah en het geslacht van Adam. (1.) Hij neemt onze natuur aan door een persoonlijke vereniging in de Persoon van Zijn eeuwige Zoon; Hij trouwt onze natuur, en zo wordt Hij aan het ganse geslacht van Adam verwant, een eer waartoe het geslacht van de engelen nooit verwaardigd werd; "want waarlijk Hij neemt de natuur van de engelen niet aan, maar Hij neemt het zaad Abrahams aan." O vrienden! wat zal ik u zeggen? Wonderlijk en verrassend nieuws

inderdaad! "God is geopenbaard in het vlees?" De grote God wordt in Christus aan ons verwant, want Hij is met onze natuur bekleed; Hij is been van ons been, en vlees van ons vlees geworden. Wat spreekt dit tot ons, wat anders, dan wat de engelen bij zijn geboorte spraken: "Ziet, ik verkondig u grote blijdschap; in de mensen een welbehagen en vrede op aarde," (2.) Nog een andere verbintenis maakt Hij met ons, door ons werkelijk onder de band van een huwelijksverbond te brengen. Het huwelijk wordt in de roeping en de aanbieding van het Evangelie aan allen voorgesteld, doch u weet, dat een bloot huwelijksaanzoek nog geen huwelijk uitmaakt, zolang niet de toestemming van de bruid verkregen is. Op hetzelfde ogenblik, dat zij haar toestemming geeft, en het aanzoek, dat in het Evangelie gedaan wordt, inwilligt, ondertrouwt Hij Zich die ziel in gerechtigheid, en in goedertierenheid, en in barmhartigheden; en de Heere verheugt Zich over die ziel, gelijk een bruidegom vrolijk is over zijn bruid, tot haar zeggende: "Uw Maker is uw Man, Heere der heirscharen is Zijn Naam" (Jes. 54:7). O vrienden! Getuigt dit niet, dat God liefde is? Omdat de afstand tussen Hem en ons (op zichzelf beschouwd) te groot was, daarom maakt Hij Zich eerst ons gelijk door onze natuur aan te nemen, opdat zo de ongelijkheid van de personen geen verhindering zou zijn; Hij wordt onze Man, en wij Zijn bruid en vrouw.

5. God in Christus is een God, Die voor ons is, aan onze zijde staat, onze Vriend, Die partij voor ons kiest tegen al wat dodelijk of gevaarlijk is; en getuigt dit niet, dat God, zoals Hij in Christus is, liefde is? O vrienden! God, buiten Christus is een God, die tegen ons is. Daarom staat van Hem geschreven, dat Hij voor de goddelozen "een God is, die alle dagen toornt; Hij wet Zijn glinsterend zwaard en Zijn hand grijpt ten gerichte, en Hij zal de wraak doen terugkeren op elke overtreder van Zijn heilige wet. Doch, O! God, in Christus is niet een God, Die tegen ons, maar Die voor ons is: Immanuël, God met ons. Allen, die een God in Christus als hun God kiezen, mogen op wettige gronden met de Kerk zeggen: (Psalm 46:8) "De Heere der heirscharen is met ons; de God Jacobs is ons een hoog vertrek." Ja, zij mogen het op grond van het verbond zeggen, want God in Christus heeft gezegd: (Jes. 43:2) "Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, en door de rivieren, zij zullen u niet overstromen. Ik zal u niet begeven, en Ik zal u niet verlaten."

6. God in Christus is een vergevend God; en bewijst dat niet, dat Hij een God van liefde is? "Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg, om Mijnentwille, en Ik gedenk uw zonden niet. Want Ik zal hun ongerechtigheden genadig zijn, en hun zonden en hun overtredingen zal Ik geenszins meer gedenken."

7. God in Christus is een medelijdend God; Hij heeft medelijden met zondaren, die zonder Christus, en ongelovig zijn; Hij heeft er in Zijn hart een afkeer van, hen over te geven: (Hos. 11:8) "Hoe zou ik u overgeven, o Efraïm? U overgeven, o Israël? Hoe zou Ik u maken als Adama? U stellen als Zeboïm? Mijn hart is in Mij omgekeerd, al Mijn berouw is samen ontstoken." En hoe groot is Zijn ontferming over de ziel, die in Hem gelooft! Zijn medelijden met hem is als het medelijden van een vader met zijn kind: Psalm 102:13) "Gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, ontfermt Zich de Heere over degenen, die Hem vrezen." Het is als het medelijden van een liefhebbende moeder over een zuigeling: (Jes. 49:15) "Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontferme over de zoon haars buiks? Ofschoon deze vergate, zo zal Ik u toch niet vergeten."

8. God in Christus is een God van oneindige milddadigheid, en een God, die het gebed hoort. O vrienden! Zijn hart is vrijgevig, en Zijn hand is vol en geopend; open van hart, en open van hand: "Indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat Hij ze van God begere, die een iegelijk mildelijk geeft en niet verwijt; en het zal hem gegeven worden." Zodanig is Zijn milddadigheid en vrijgevigheid, dat bij Hem vragen en hebben hetzelfde is: (Matth. 7:7) "Bidt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden." Wanneer wij grote dingen van Hem gevraagd hebben, twist Hij met ons, alsof wij niets gevraagd hadden. Hij geeft niet met een bekrompen of karige hand, neen, neen: "Bidt," zegt Hij, "en gij zult ontvangen, opdat uw blijdschap vervuld zij". Ja, Zijn milddadigheid is zodanig, dat Hij geneigd is meer dan overvloediglijk te doen boven al, dat wij bidden of denken: ja, Hij is zo mild, dat Hij ons de zegeningen van Zijn goedheid schenkt; Zijn goedertierenheid is als een dauw van de Heere, als droppelen op het kruid, dat naar geen man wacht, noch geen mensenkinderen verbeidt. (Jes. 65:21) "En het zal geschieden eer zij roepen, zo zal Ik antwoorden; terwijl dat zij noch spreken, zo zal Ik horen."

9. God in Christus is een God, Die zondaren aanspoort en smeekt; en getuigt dat niet, dat Hij een God van liefde is? Hij nodigt ons tot Hem te komen om alle noodzakelijke genade: (Jes. 55:1) "O alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, en eet, ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs wijn en melk", Hij is een smekend God in Christus: (2 Kor. 5:20) "Zo zijn wij dan gezanten van Christus' wege, alsof God door ons bade; wij bidden u van Christus' wege, laat u met God verzoenen." Hij klaagt over de onwilligheid van zondaren, om tot Hem te komen: "Gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben." Hij vermaant hen daarover ernstig: "O Mijn volk, wat heb Ik u gedaan? En waarmee heb Ik u vermoeid? Betuigt tegen Mij." Hij wacht op antwoord; Hij wil geen afwijzing aannemen: "Ziet, Ik sta aan de deur, en Ik klop." Hij staat te kloppen, totdat Zijn haarlokken nat zijn; en getuigt dit niet, dat God in Christus liefde is?

10. God in Christus is onze God, en dat zet de kroon op alles, Hij maakt in het verbond als zodanig van Zichzelf een schenking: "Ik zal uw God zijn". Hij vergunt ons door het geloof aanspraak op Hem te maken als onze God, krachtens deze schenking van Zichzelf in Christus: (Zach. 13:9) "Ik zal zeggen: Het is Mijn volk: en het zal zeggen: De Heere is mijn God." O! Zalig is die ziel, die bekwaamd wordt, de echo van het geloof op deze verbondsschenking te doen horen: "Deze God is onze God eeuwiglijk en altoos: Hij zal ons geleiden tot de dood toe." In één woord, God in Christus is onze Vader: want alleen God in Christus zegt: "Ik zal u tot een Vader zijn, en gij zult Mij tot zonen en dochteren zijn". Hij heeft ons geleerd, te zeggen: "Onze Vader, Die in de hemelen zijt". Hij is onvergenoegd over ons, wanneer wij door ongeloof beschroomd zijn, Hem bij deze dierbare Naam te noemen: (Jer. 3:4) "Zult gij niet van nu af tot Mij roepen, mijn Vader, Gij zijt de Leidsman mijner jeugd?" En niet van achter Mij afkeren. O! wat anders dan de oneindige ingewanden der liefde kon op zo'n wijze en met zulke woorden spreken? Nu, mij dunkt, dat uit dit alles de waarheid van de leer overvloedig blijkt, dat God in Christus een God van liefde is.

III. Ons derde punt was, dat wij u enkele gezichten zullen geven van de liefde van deze God in Christus. Ik zal u daarvan slechts drieërlei gezicht geven.

1e Wij zullen deze liefde bezien in haar soorten.
2e In haar afmetingen.
3e In haar eigenschappen.
Laat ons ten eerste de liefde van een God van liefde beschouwen in haar verschillende soorten.

1. Hij heeft een liefde van welwillendheid of welbehagen, die Hij mensen en in het bijzonder de ganse zichtbare Kerk toedraagt. Het oprichten van de koperen slang in het leger van Israël, opdat een ieder, die haar aanzag genezen zou worden, was een klaar bewijs van Zijn welwillendheid tot het ganse leger: zo ook is de openbaring van Christus in de natuur van de mens, en de openbaring van Hem in het Evangelie, een bewijs van Zijn goedwilligheid tot de zaligheid van allen: (Joh. 2:15,16) "Opdat een iegelijk, die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe". Hij verklaart op Zijn woord, dat Hij "niet wil, dat enigen verloren gaan, maar dat zij allen tot bekering komen:" en voor het geval Zijn woord niet geloofd zou worden, heeft Hij het met een eed bevestigd: (Ezech. 33:11) "Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in de dood des goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leeft."

2. Hij heeft niet alleen een liefde van welwillendheid maar ook van liefdadigheid; Hij verlangt niet alleen u wel te doen, maar Hij doet u ook wel. O vrienden! Hij heeft u menigmaal goed gedaan, voornamelijk u, die leden van de zichtbare Kerk bent, Hij geeft u regel op regel, gebod op gebod; Hij doet u het lieflijk geklank, de stem van de tortelduif, horen. Menig dienaar heeft Hij u gezonden; menige aanbieding van Christus, en van het leven door Hem, heeft Hij u gedaan; menigmaal heeft Hij aan uw deur geklopt, door het Woord, door uw geweten en door de aandrijvingen en fluisteringen van Zijn Geest; zodat Hij tot ons mag zeggen, wat Hij van Zijn wijngaard zei: (Jes. 5:4) "Wat is er meer te doen aan Mijn wijngaard, hetwelk Ik aan hem niet gedaan heb?" En wegens uw hardnekkigheid in ongeloof en zonde, mag Hij u uitdagen, gelijk Hij het Israël deed, zeggende: (Micha 6:3) "O Mijn volk, wat heb Ik u gedaan? En waarmee heb Ik u vermoeid? Betuigt tegen Mij. Ben Ik u ooit een dorre woestijn geweest, of een land der uiterste donkerheid?" Aldus, zeg ik, is Gods liefde van welwillendheid en liefdadigheid in sommige opzichten tot allen uitgestrekt.

3. Er is een liefde van welbehagen, of verlustiging en voldoening, welke alleen voor de gelovigen is, die vanwege de uitnemendheid van Zijn goedertierenheid onder de schaduw van Zijn vleugelen toevlucht nemen. O gelovige, de Heere heeft u lief, een God van liefde heeft u lief, niet alleen met een liefde van welwillendheid en liefdadigheid, zoals Hij anderen in sommige opzichten lief heeft, maar Hij heeft u lief, met een liefde van welbehagen, zodat Hij een welbehagen aan u heeft: "Want de Heere heeft een welbehagen aan Zijn volk; Hij zal de zachtmoedigen versieren met heil." Hij heeft u lief met een liefde van hoogachting; Hij acht en schat u zo hoog, dat u dierbaar bent in Zijn ogen, u bent Zijn schat, Zijn Eigen schat: "Want des Heeren deel is Zijn volk; Jacob is het snoer Zijner erve," Hij heeft u lief met een liefde van vereniging; Hij verlangt naar uw gezelschap, en om uw stem te horen, en uw gedaante te zien: (Hoogl. 2:14) "Mijn duive zijnde in de kloven der steenrotsen, in het verborgen van een steile

plaats, toon Mij uw gedaante, doe Mij uw stem horen; want uw stem is zoet, en uw gedaante is lieflijk." Hij heeft u lief met een verrukkelijke liefde; Zijn liefde laat zich uit in een soort van verrukking en vervoering; Hij roept in één adem tweemaal uit: (Hoogl. 4:9) "Gij hebt Mij het hart genomen, mijn zuster, o Bruid, gij hebt Mij het hart genomen met één van uw ogen, met een keten van uw hals." Neen, waar behalve hier wordt dit woord in de Schrift gebruikt: "Gij hebt Mij het hart genomen?" Hier worden, als het ware, nieuwe woorden bedacht om de onuitsprekelijke liefde uit te drukken, welke een God in Christus Zijn volk toedraagt. Het woord betekent: Gij hebt Mij onthart; het is een zinspeling op wat in ons een zwakheid is, wanneer onze genegenheden zozeer naar het een of ander bijzonder voorwerp uitgaan, dat wij harteloos worden voor elk ander voorwerp. Sommigen zetten de woorden over: "Gij hebt Mij gewond, of, Mijn hart doorboord, Mijn zuster." De liefde Gods gaat zo diep, dat Hij goedvond, in de Persoon van Zijn eeuwige Zoon, om onze overtredingen verwond, en om onze ongerechtigheden verbrijzeld te worden.

Gods liefde van welbehagen tot Zijn volk wordt in de Schrift verschillend uitgedrukt.

(1) Zijn liefde wordt een herderlijke liefde genoemd, of de liefde, die een herder heeft voor zijn kudde: (Jes. 40:11) "Hij zal Zijn kudde weiden gelijk een herder: Hij zal de lammeren in Zijn armen vergaderen, en in Zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij zachtkens leiden".

(2) Zijn liefde is een vriendschappelijke liefde: Als een waar vriend, maakt Hij hun Zijn hart bekend: (Joh. 15:15) "Ik heet u niet meer dienstknechten; want de dienstknecht weet niet wat zijn heer doet; maar Ik heb u vrienden genoemd, want al wat Ik van Mijn Vader gehoord heb, dat heb Ik u bekend gemaakt". "U is het gegeven de verborgenheden des koninkrijks der hemelen te weten, maar de anderen is het niet gegeven".

(3) Zijn welbehagen in hen loopt uit in een huwelijksliefde: (Jes. 54:5) "Uw Maker is uw Man, Heere der heirscharen is Zijn Naam".

(4) Soms ontlast Zijn welbehagen zich in een vaderlijke liefde: "Ik zal hun tot een Vader zijn, en zij zullen Mij tot zonen en dochteren zijn, zegt de Heere, de Almachtige." Doch waarom zou ik hier langer bij stilstaan? In één woord, Zijn liefde is de liefde van God: Zijn liefde kan niet door een gelijkenis worden uitgedrukt, God is liefde; Hij is voor de gelovige als het ware een vlam van liefde. De liefde is in haar volmaaktheid, en volmaakte liefde drijft de haat uit. Zijn hart is het werkelijke middelpunt van de liefde, en welke sprankels van liefde ook gevonden worden in het hart van sommigen van ons, zij zijn alle bij dit vuur ontbrand. Gelijk al de wateren, die in de rivieren zijn, oorspronkelijk in de zee waren, en weer tot haar terugkeren, zo ook is elke druppel van liefde, die in ons hart wordt gevonden, een uitstraling van Zijn liefde, die weer naar haar eigen middelpunt, van waar zij kwam, terugkeert.

Ten tweede. Laat ons de liefde Gods beschouwen in haar afmetingen. Bij stoffelijke dingen rekent men slechts drie afmetingen, doch als de apostel over de liefde Gods in Christus spreekt, noemt hij er vier. Hij spreekt in Ef. 3:17 en 18, over de hoogte, de diepte, de breedte, en de lengte van de liefde Gods, die de kennis te boven gaat.

1. Zij is zo hoog, dat haar hoogte nooit kan worden bereikt; neen, niet door de zich het hoogst verheffende engel of serafijn in de hemel. Wij zien, dat de Geest Gods, wanneer wij Zijn liefde zullen uitdrukken, hoger dan de hoogste hemelen gaat, om een gelijkenis te ontlenen om haar te verduidelijken. Hij vergelijkt haar bij de liefde, die de Vader de

Zoon toedraagt: (Joh. 15:9) "Gelijkerwijs de Vader Mij liefgehad heeft, heb Ik ook u liefgehad." O! Wie kan zeggen, hoe lief de Vader de Zoon heeft! Hier is meer dan alle engelen in de hemel kunnen bevatten of uitspreken; nochtans is zodanig de liefde, van een God van liefde, tot de gelovigen.

2. Hij spreekt niet alleen van een hoogte, maar ook van een diepte in deze liefde. Het hart van de mens is een grote diepte, die niemand kent dan Hij, Die alle dingen weet. Indien nu het hart van de mens zo'n diepte is, wat moet dan wel het hart Gods zijn? Toch is deze liefde geworteld in het hart Gods; dit ligt opgesloten in de wijze, waarop het in de tekst wordt uitgedrukt: "God is liefde". Zijn liefde is een hart van liefde. Hij heeft lief met het ganse hart, en met de ganse ziel. Deze liefde is zo diep, dat zij, als het ware, tot de diepte van de hel nederdaalt, om ons te helpen en te bevrijden. Zij is in de doodsangsten van de Zoon van God in de diepte van de hel neergedaald, om ons op te voeren uit de diepte van ellende en nood, waarin wij onszelf gedompeld hadden.

3. Deze liefde van een God van liefde, heeft ook een breedte in zich, die nooit kan gemeten worden. Deze liefde is zo breed, dat zij, in het woord van de genade en de uiterlijke bedeling van het Evangelie, haar armen uitbreidt, om een verloren wereld te omhelzen: "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe." Zij is zo breed, dat zij Jood en Heiden, Barbaar en Scyth, dienstknecht en vrije omvat; zij omvat hen, die voor de wet leefden, hen, die onder de wet leefden, en hen, die onder het Evangelie leven, O vrienden! De liefde Gods is breed: Zijn hart is wijd en ruim; u behoeft niet bang te wezen, dat er geen plaats voor u zal zijn. Neen, neen, niettegenstaande een ontelbare menigte Zijn liefde heeft aangegrepen, is er nog plaats voor mij, en plaats voor allen, die door Christus tot Hem komen.

4. De apostel voegt nog een andere afmeting aan deze liefde toe, namelijk, haar lengte. Om het kort zeggen: zij is zo lang als de eeuwigheid. Ziet terug naar een eeuwigheid, die voorbij is, en wij zullen zien, dat Zijn liefde, evenals Hijzelf, nooit een begin had: "Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde." Laat ons vooruit zien naar een eeuwigheid, die nog volgt, en wij zullen bevinden, dat Zijn liefde nooit zal eindigen; want zij is van eeuwigheid; Hij rust in Zijn liefde en verandert niet: "Want bergen zullen wijken, en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere uw Ontfermer."

Ten derde. Laat ons de liefde van een God der liefde beschouwen in haar hoedanigheden en eigenschappen.
1. Zijn liefde is een vrijwillige liefde: (Hoséa 14:5) "Ik zal hunlieder afkering genezen, Ik zal hen vrijwilliglijk liefhebben." Deze liefde is vrij in haar eerste oorsprong, wanneer wij haar beschouwen, zoals zij ligt in het hart Gods. Wat deed Hem Zijn liefde vestigen op sommigen van Adams nageslacht, en hen van eeuwigheid verkiezen? De oorzaak daarvan is niet in het schepsel te vinden, maar in Hem zelf. Alleen Zijn vrijmachtige wil en Zijn vrije genade is er de oorzaak van, want "Hij heeft ons tevoren verordineerd tot aanneming tot kinderen, door Jezus Christus in Zichzelf, naar het welbehagen van Zijn wil." (Ef. 1:5). "Hij heeft ons zaliggemaakt en geroepen met een heilige roeping; niet naar onze werken, maar naar Zijn Eigen voornemen en genade, die ons gegeven is in Christus Jezus voor de tijden der eeuwen." (2 Tim. 1:9).

- Deze liefde is vrij in haar aanbieding en openbaring in de wereld. De liefde Gods, zoals zij in het Woord der genade is, is een algemene liefde, zoals zij aan alle hoorders van het Evangelie gemeen is, in zoverre zij tot ieders deur komt, en zichzelf hun aanbiedt, zeggende: "O alle gij dorstigen, komt tot de wateren. Die wil, die kome. Tot u, o mannen, roep Ik, en Mijn stem is tot der mensen kinderen".
- Het is ook een vrije liefde ten opzichte van haar toepassing aan de uitverkoren ziel in de dag der heirkracht. Dan wordt de liefde Gods, die in het Woord der genade geopenbaard is, door de Heilige Geest in het hart van de zondaar uitgestort, zonder opzicht op enige goede hoedanigheid of gerechtigheid in ons.
- In één woord, deze liefde van een God van liefde, is vrij, of om niet, in tegenstelling van verdienste. Datgene wat onder de mensen liefde verwekt. is schoonheid, kracht, wijsheid, rijkdom, of een dergelijke hoedanigheid of beweegreden, doch zoiets was niet in iemand van Adams nageslacht te vinden: "Toen gij vertreden waart in uw bloed, zeide Ik tot u, Leef; en uw tijd was de tijd der minne." In plaats van schoonheid, niets dan mismaaktheid; in plaats van kracht, niets dan zwakheid; in plaats van wijsheid, niets dan dwaasheid; in plaats van rijkdom, niets dan armoede.
- En gelijk zij vrij is in tegenstelling van verdienste, zo is zij ook vrij in tegenstelling van enige dwang of geweld. Liefde kan niet worden afgedwongen; neen, zij is vrijwillig en uit eigen beweging. Gods liefde is alleen verschuldigd aan de vrijheid van Zijn Eigen wil: (Ef. 1:9) "Ons bekend gemaakt hebbende de verborgenheid van Zijn wil naar Zijn welbehagen, hetwelk Hij voorgenomen had in Zichzelf."

2. De liefde van deze God van liefde is een sterke en onoverwinnelijke liefde. Voordat Zijn liefde ons in haar toepassing kon bereiken, moest zij bergen vlak maken: doch, "ziet Hij komt, springende op de bergen, huppelende op de heuvelen". Er waren diepe zeeën en rivieren in de weg van Zijn liefde, doch "vele wateren konden deze liefde niet uitblussen, ja de rivieren konden ze niet verdrinken". Zij komt iedere moeilijkheid te boven, zij biedt het hoofd aan elk beletsel, dat zij op haar weg ontmoet. De oneindige afstand tussen God en een schepsel was een sluitboom in de weg van deze liefde, doch Hij overwint dit beletsel: "want God is geopenbaard in het vlees". De zedelijke afstand tussen een vuile, schuldige zondaar en deze liefde staat als een hinderpaal in de weg; doch Hij verbreekt ook deze sluitboom, want de Zoon van God is niet alleen geopenbaard in het vlees, maar "God heeft Zijn Zoon gezonden in gelijkheid des zondigen vleses, ja, heeft Hem zonde voor ons gemaakt". De vloek van de wet was een hindernis in de weg, maar Hij ruimt die uit de weg: want "Christus is een vloek geworden voor ons, om ons van de vloek der wet te verlossen". De zonde in haar schuld, en vuilheid, en kracht, stond deze liefde in de weg, doch de liefde breekt er doorheen, en "sluit de overtreding en verzegelt de zonden." Schande en oneer lagen in haar weg, smart en droefheid: doch deze liefde overwint dat, want Hij stemde toe het kruis te verdragen, en de liefde verachtte die schande; Hij wilde, uit liefde "een Man van smarten worden en verzocht in krankheid". En dan, wanneer deze liefde tot de zondaar komt, om hem te bekeren, vindt zij hem dood, "dood door de misdaden en de zonden". Die mens heeft misschien twintig, dertig, veertig, zestig jaren in het graf van de zonde gelegen, zodat, ziet! hij riekt en stinkt. O wat een voorwerp is hij! Hij is een voorwerp van walging, in plaats van liefde; doch ook dit beletsel wordt door de liefde Gods overwonnen, want "door Zijn grote liefde, waarmee Hij ons lief gehad heeft, ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft Hij ons levend gemaakt". En wat wordt deze liefde, nadat zij de ziel in de krachtdadige roeping dadelijk heeft aangegrepen, nog

dikwijls getergd door de hoererijen van het hart en het afwijken van de Heere. Nochtans is de onoverwinnelijke natuur van deze liefde zodanig, dat zij alles overwint en tot het einde toe standhoudt". De apostel zegt daarom: (Rom. 8:35,37) "Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking, of benauwdheid, of vervolging, of honger, of naaktheid, of gevaar, of zwaard? Maar in deze allen zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem, Die ons liefgehad heeft". Omdat Zijn liefde onoverwinnelijk is, zijn wij meer dan overwinnaars door Hem, Die ons heeft liefgehad; omdat Zijn liefde sterk is als de dood, daarom zal de dood ons niet scheiden; omdat zij sterk is als de hel, daarom zullen noch hel, noch duivels, in staat zijn scheiding te maken.

3. De liefde van deze God van liefde is een onvergelijkelijke, ja een alles overtreffende liefde. Laat ons hier slechts bezien hoezeer een God in Christus hen liefheeft, die wegens de dierbaarheid van Zijn goedertierenheid onder de schaduw van Zijn vleugelen toevlucht nemen

(1.) Hij bemint hen meer, dan Hij alle andere mensen liefheeft: (Jes. 43:4) "Ik heb u liefgehad: daarom heb Ik mensen in uw plaats gegeven, en volken in plaats van uw ziel".

(2.) Hij heeft de gelovigen meer lief dan Hij de engelen liefheeft. De engelen zijn Zijn dienaars, de gelovigen zijn Zijn kinderen; de engelen zijn Zijn onderdanen, de gelovigen zijn Zijn bruid.

(3.) Hij bemint hen meer dan de gehele wereld. De wereld bestaat uit hemel en aarde. Wat de aarde betreft, Hij achtte die niet wegens de liefde, die Hij tot Zijn volk had. Toen de duivel hem al de koninkrijken van de wereld en haar heerlijkheid aanbood, verachtte Hij dat alles om de liefde, die Hij tot hen had. En wat de hemel aangaat, Hij verliet de heerlijkheid van dat Hogerhuis, om bij de mensen op de aarde te wonen. Ja, ik zal er nog dit aan toevoegen:

(4.) De liefde van een vlees geworden Godheid tot Zijn volk is groter dan tot Hem Zelf. Hij had hun leven en hun veiligheid meer lief, dan Zijn Eigen leven; Want Hij heeft zijn leven afgelegd voor Zijn vrienden, opdat zij niet zouden sterven. Hij bad meer voor hen, dan voor Zichzelf, zoals u geheel Joh. 17 door kunt zien. In één woord, uit de liefde, die Hij ons toedroeg, nam Hij afscheid van die dingen, die onder de mensen zeer hooggeschat worden. De mensen achten hun goede naam zeer hoog; doch uit liefde tot ons werd Hij een smaad van mensen. Mensen achten hun rijkdommen zeer hoog; doch "hoewel Hij rijk was, is Hij om onzentwil arm geworden". Mensen schatten hun leven zeer hoog: "huid voor huid, al wat iemand heeft zal hij geven voor zijn leven;" doch Christus scheidde daarvan: "Die mij liefgehad heeft, en Zichzelf voor mij heeft overgegeven". Mensen schatten hun zielen zeer hoog, of moesten dat ten minste doen; en nochtans uit liefde tot ons, stelde Zijn ziel zich tot een schuldoffer: "Mijn ziel is geheel bedroefd tot de dood toe". Mensen, ik meen, heilige mensen, de heiligen, achten de liefde Gods meer dan hun leven. De liefde Gods is beter dan het leven, en toch vond Christus goed, uit liefde tot ons, het gevoel daarvan voor een tijd te verliezen; en zij werd Hem in die mate onttrokken, dat Hij aan het kruis uitriep: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?"

IV. Ons vierde punt was, te onderzoeken hoe het komt, dat God in Christus een God van liefde, voor verloren, weerspannige zondaren is. Vanwaar komt deze wonderlijke omkering, dat een God van wraak, die gereed stond het ganse nageslacht van Adam te

vernielen vanwege de zonde, Zijn klederen van de wraak heeft afgelegd en ons verschenen is als een God van genade en liefde?
Antwoord. 1. Een beledigd en vertoornd God is in Christus een God van liefde, omdat in Hem de rechtvaardigheid Gods stond, als een eeuwige sluitboom in de weg van de openbaring van liefde aan iemand van Adams geslacht; doch niet zodra ontving de rechtvaardigheid een volmaakte voldoening in de dood van de Borg, of de liefde liet zich met oneindige verlustiging en voldoening uit, of God roept uit, dat Hij is "de Heere HEERE, God, barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid" (Exod. 34:6).

2. In Christus is de wet vervuld, haar gebod gehoorzaamd en haar vloek te niet gedaan. De schending van de heilige wet door de eerste zonde van Adam vertoornde de Majesteit van de hemel tegen ons, doch Christus heeft de Goddelijke wet in haar eer hersteld, ja "Hij maakte haar groot, en maakte haar heerlijk". Zo komt het, dat God in Christus een God van liefde is; want "Hij had lust aan Hem om Zijn gerechtigheidswil".

3. God is in Christus een God van liefde, omdat in Hem die aartsverrader tegen de hemel veroordeeld en vernield is. Niet zodra kwam de zonde in de wereld, of de hemel riep om wraak over haar en over de zondaar. Nu, Christus neemt op Zich "de overtreding toe te sluiten en de zonden te verzegelen" (Dan. 9:24), en dientengevolge werd daartoe de Zoon van God geopenbaard om de zonde van de wereld weg te nemen; Hij veroordeelde de zonde in het vlees. Zo komt het, dat God een God van liefde voor zondaren is.

4. In Christus is de heiligheid Gods verdedigd, en Zijn soevereiniteit gehandhaafd, en al Zijn andere eigenschappen, die door de zonde van de mens waren beledigd, werden, als het ware, verhelderd en in een zuiver licht geplaatst. Nooit werden Gods volmaaktheden zo heerlijk geopenbaard als in Christus, die "het afschijnsel van de heerlijkheid des Vaders, en het uitgedrukte Beeld Zijner zelfstandigheid is." In Hem zijn al de Goddelijke eigenschappen, die door de zonde van de mens verduisterd waren, zeer luisterrijk verenigd. Zo komt het, dat God in Hem een God van liefde is.

5. Omdat in Hem, en door Hem, het beeld Gods in de mens, dat door de val geschonden was, weer hersteld is. Wij hebben dat in de eerste Adam verloren, doch het is in Christus, de tweede Adam, weer hersteld; want door Hem "zijn wij vernieuwd tot kennis, naar het evenbeeld Desgenen, Die ons geschapen heeft". Maar wij zullen hier niet langer bij blijven stilstaan, maar voortgaan tot

V. Ons vijfde punt, dat is, **de toepassing.**
Het eerste gebruik van deze leer zal zijn een gebruik van onderrichting, in de volgende bijzonderheden.
Is het zo, dat God, in en door Christus, een God van liefde is?
1. Ziet dan hieruit hoeveel wij Christus verschuldigd zijn, want wij hebben het aan Zijn menswording, gehoorzaamheid en dood te danken, dat God Zich ooit aan iemand van Adams nageslacht als een God van liefde heeft geopenbaard. De liefde Gods tot ons loopt door het kanaal van bloed, opdat zij ons zo zou kunnen bereiken in een bestaanbaarheid met de eer van de rechtvaardigheid, want nooit kan de liefde zich uitlaten tot nadeel of afbreuk van de rechtvaardigheid. Maar in Hem hebben "de

goedertierenheid en waarheid elkaar ontmoet, en de gerechtigheid en vrede elkaar gekust". O! Wat hebben wij er dan groot belang bij, onze Verlosser Jezus Christus te loven, en uit te roepen: "Hem Die ons heeft liefgehad, zij lof en prijs! De zaligheid zij onze God, en het Lam in alle eeuwigheid!

2. Ziet hieruit de uitnemendheid van het Evangelie, en wat een heerlijk voorrecht het is onder de bedelingen daarvan te leven. Wat is het Evangelie? Het is de openbaring van de liefde Gods in Christus, of van God als een God van liefde en van genade in Christus. Mogen wij niet met de Psalmist uitroepen: "Welgelukzalig is het volk, hetwelk het geklank kent" (Psalm 89:16). Welk lieflijker geklank kan er komen in de oren van een troep verraders, oproerlingen en veroordeelde zondaren, dan, dat die God, tegen Wie zij gezondigd hebben een God van liefde, een verzoend God is, die hen hun ongerechtigheden niet toerekent? O vrienden! Waardeert het Evangelie, en maakt ernstig werk van God overeenkomstig hetgeen het Evangelie van Hem openbaart; want het is het eeuwige leven Hem te kennen, en zijn Zoon Jezus Christus, zoals Hij in het Evangelie wordt voorgesteld.

3. Ziet hieruit hoe onredelijk de vijandschap van het hart tegen God is, hetzij het heersende vijandschap in de goddelozen, of overgebleven vijandschap in de heiligen is: "Het bedenken des vleses is vijandschap tegen God", en daarvan blijft veel over in de harten van de gelovigen, zolang zij nog in het lichaam zijn, zoals duidelijk blijkt in de apostel, die daaronder zuchtte, zeggende: "Ik ellendig mens! Wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods? Ik vind een wet in mij, als ik het goede wil doen, dat het kwade mij bijligt". O vrienden! Laat ons toch overwegen hoe belachelijk en onbillijk het is, vijandschap te stellen tegenover liefde. Het is waarlijk vreemd! Hoe monsterachtig zou u het vinden van iemand, die in de grootste ellende neerlag, dat hij boosaardigheid en vijandschap in zijn hart koesterde tegen iemand wiens ingewanden over hem rommelden, en die met de teerste ontferming aanbood hem te helpen. En toch staat het zo tussen God en ons. Hij betoont, dat Hij een God van liefde, ja liefde Zelf is; Hij biedt ons Zijn zaligheid aan, en om ons uit de ruisende kuil, en het modderig slijk van zonde en ellende op te halen; onze wonden te helen, onze krankheden te genezen, en ons te verlossen met een eeuwige verlossing; en dan nog vijandschap te koesteren tegen deze God der liefde, O, wat is dat onbillijk en onredelijk! Mag God niet hierom tot ons zeggen: "Zult gij dit de Heere vergelden, gij dwaas en onwijs volk?"

4. Ziet hieruit op welke wijze de natuurlijke vijandschap van het hart en de weerspannigheid van de wil in de dag der bekering worden overmeesterd en overwonnen; dat geschiedt door een openbaring aan de zondaar van God in Christus als een God van liefde. De Geest Gods komt in de dag der heirkracht, en Hij verlicht het hart met het licht van de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus, en met dit licht der kennis is er een uitlating van liefde van een God van liefde, welke de kracht van de vijandschap overwint, en gevangen neemt, en neerwerpt. Daarom staat hiervan geschreven, dat "Hij trekt met mensenzelen en touwen der liefde." Wanneer deze natuurlijke vijandschap in de ziel van de gelovige kracht begint te vergaderen en als een stroom inkomt, richt de Geest des Heeren de banier tegen haar op, door een nieuwe openbaring van de liefde Gods in Christus; en zo wordt deze Jordaan teruggedreven.

5. Ziet hieruit, hoe het komt, dat zij, die God in Christus kennen, zozeer verlangen naar gemeenschap en omgang met Hem; hoe het komt, dat zij die plaatsen van bijeenkomst zo hoog waarderen, waar zij Hem plegen te genieten: Wel, zij kennen hem als een God van liefde, en daarom is één dag in Zijn voorhoven hun beter dan duizend elders. David zegt: "Hoe lieflijk zijn Uw woningen, o Heere der heirscharen! Mijn ziel dorst naar God, naar de levende God; wanneer zal ik ingaan en voor Gods aangezicht verschijnen?" Hij wist, dat Hij een God van liefde is, en dat maakte hem Zijn gezelschap zo aangenaam en begeerlijk: "Smaakt en ziet, dat de Heere goed is. Hoe dierbaar is Zijn goedertierenheid! Zij is beter dan het leven."

6. Ziet hieruit, hoe het komt, dat er geen gemeenschap is tussen God en een goddeloze zondaar: God heeft geen lust in hun gezelschap, en zij verlustigen zich niet in het Zijne. De reden is, dat God liefde is, en dat de zondaar "vijandschap tegen God is." Welke gemeenschap zou er kunnen zijn tussen twee, die zo tegenover elkaar staan? "Wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis? En wat samenstemming heeft Christus met Belial?" De hemel met de hel? O vrienden, wacht u, dat u niet aan de Tafel van een God van liefde komt, met vijandschap tegen Hem in uw hart; opdat Hij niet tot u zegt, wat Hij tot Judas zei: "Verraadt gij de Zoon des Mensen met een kus?" U kunt het hart van een God van liefde niet dieper wonden, dan dat u met vijandschap tot Zijn liefdemaaltijd komt. Daarom wordt van onwaardige avondmaalgangers gezegd, dat zij "zichzelf een oordeel eten en drinken," en dat "zij schuldig zijn aan het lichaam en bloed des Heeren."

7. Ziet hoe het komt, dat een boos en ongelovig hart ons doet afwijken van de levende God. De oorzaak is duidelijk: het ongeloof brengt, evenals de verspieders, die naar Kanaän werden gezonden, een kwaad gerucht van een God van liefde; het stelt Hem voor als een God van haat, toorn of grimmigheid; het zegt, dat er geen liefde of vriendelijkheid in Zijn hart is; dat God vergeten heeft genadig te zijn, dat Hij Zijn barmhartigheden door toorn heeft toegesloten. Het wil de Evangelietijding niet geloven, dat God een God van liefde is; het verdenkt Zijn genade, liefde en getrouwheid, en zodoende keert het ons van Hem af. Zolang wij door ongeloof, God als een vijand aanmerken, kunnen wij niet anders dan ons van Hem als een vijand afkeren, of evenals Adam, Zijn gezelschap of tegenwoordigheid ontvluchten.

8. Ziet hieruit, hoe het door het geloof is, dat wij nabij God komen. Gelijk het ongeloof ons van Hem afkeert, zo gaan wij door het geloof tot Hem, en komen wij voor Zijn aangezicht. Het geloof, gelooft de tijding van het Evangelie van een God in Christus; dat Hij een God van liefde is, een verzoend God, een God, die op de troon der genade zit, een God, die zich met onze natuur heeft verenigd, die ons een huwelijksaanzoek doet; een God met ons, een vergevend God, een ontfermend God, een gebedsverhorend God, een milddadig God; ja, het merkt Hem aan als onze God in Christus, zeggende: "Mijn God, mijn Vader, en de Rotssteen mijns heils." Nu, in dit licht stelt het geloof God aan de ziel voor, en dit maakt, dat de ziel God naloopt, dat de begeerte van de ziel is tot Zijn Naam en tot Zijn gedachtenis.

9. Ziet uit deze leer, hoe het komt, dat Zijn geboden niet zwaar zijn; waarom Zijn juk zacht en Zijn last licht is: Wel, de gelovige ziet, dat het geboden van liefde zijn, liefde verzoet alles, en maakt alles licht en lieflijk. De liefde, die Jacob voor Rachel had,

maakte, dat zijn zevenjarige dienst hem maar als een paar dagen toescheen; zo is het hier ook: de liefde gebiedt en liefde gehoorzaamt. Dit maakt de gehoorzaamheid zoet en licht, doch het gemis van rechte bevattingen van God als een God van liefde, en van Zijn geboden als geboden van liefde, maakt ze ondraaglijk en zwaar voor de bozen en goddelozen. Waarom verscheuren zij Zijn banden, en werpen zij Zijn touwen van zich? Wel zij beschouwen God niet als een God van liefde, zij merken Hem als een vijand aan, en daarom is alle gehoorzaamheid, die zij Hem bewijzen, slechts slaafs.

10. Ziet uit deze leer welk een heldere en vrolijke woning de gelovige heeft. Hij woont in God; God is zijn woning: "Hij is in de schuilplaats des Allerhoogste gezeten, en hij vernacht in de schaduw des Almachtigen;" dat is, midden in de liefde; want "God is liefde; en die in de liefde blijft, die blijft in God." O wat een heldere woning is de schoot van oneindige liefde! En Hij draagt Zijn lammeren in Zijn schoot. Gelovige! Misschien bent u een vreemdeling in Mesech, en woont u in de tenten Kedars, en woont uw ziel bij degenen, die de vrede haten; doch hier is uw troost: u woont in de liefde, u woont in God, Die liefde is. U ligt in Zijn schoot, en dit kan u ondersteunen, want al haat u de wereld, en al hebt u in de wereld verdrukking, u hebt nochtans in Hem vrede.

11. Ziet uit deze leer het onderscheid tussen de wet en het Evangelie. De wet stelt u God voor, als een volstrekte God, in welk opzicht Hij voor de werkers der ongerechtigheid een verterend vuur, een wrekend God is; doch het Evangelie stelt ons God voor als een God van liefde en genade, bij Wie ontfermingen zijn over ellendige zondaren. Wel zijn wij, dienaars van het Evangelie, verplicht u de wet te prediken, op de berg Sinaï en op Ebal te staan, om de vloeken van het verbroken werkverbond over zondaren, die buiten Christus zijn, uit te roepen; doch, wanneer wij dat doen, is ons doel juist om u van de wet als een verbond af te schrikken, om u van de tastelijke berg, en het brandende vuur, en donkerheid, en duisternis, en onweder, af te leiden, en u te doen komen tot de berg Sion, en tot de Middelaar des Nieuwe Testaments, Jezus, en in Hem tot God, de Rechter over allen, opdat u, door Zijn verzoenend bloed, mag ervaren, dat Hij een God van liefde is.

Een tweede gebruik van deze leer is *bij wijze van vermaning.*
1. Is het zo, dat God liefde is? Is God in Christus een God van liefde? O! Gelooft dan de tijding des Evangelies; neemt het aan als een getrouw woord en aller aanneming waardig, dat God in Christus liefde is. Neemt het niet aan op mijn getuigenis, maar op de getuigenis, van de Drie, die in de hemel getuigen, de Vader, het Woord, en de Heilige Geest. Een Drie-eenheid van Personen getuigt en verklaart u, dat God liefde is; daarom bezegelt, dat God waarachtig is in hetgeen Hij van zichzelf getuigt, en gedenkt, dat u, als u het niet doet, God tot een leugenaar maakt, omdat u het getuigenis niet aanneemt, dat God van Zichzelf geeft.

2. Mijn vermaning is, dat u niet alleen deze waarheid aangaande God gelooft, maar, eet haar op, zoals Jeremia deed, en laat zij u zijn tot "vreugde en tot blijdschap uws harten". De waarheid opeten, zegt u, wat is dat? Hoe kunnen wij die opeten? Ik antwoord: Haar opeten is, haar tot uw ziel te brengen. en toe te passen. O vrienden! Er is heel wat voedsel voor het geloof in die paar woordjes: "God is liefde". O! Mag het geloof zeggen: Is God liefde? Dan zal Hij mij zeker aan Zijn tafel verwelkomen. Hij is een God van oneindige mildheid en weldadigheid in Christus en Hij zal het goede geven:

Hij is een God van liefde, Hij zal genade en eer geven, en zal Zijn volk het goede niet onthouden.

3. Is God in Christus een God van liefde? Ja de Liefde Zelf. O vertrouwt dan op Hem. De Geest Gods wil, dat u dit gebruik van deze leer maakt: (Psalm 36:8) (het is een lieflijk aanmerkelijk woord), "Hoe dierbaar is Uw goedertierenheid, o God! dies de mensenkinderen onder de schaduw Uwer vleugelen toevlucht nemen".

- O zondaren! De vleugelen van een God van liefde zijn over u uitgebreid, en Zijn ingewanden rommelen over u, in dit heerlijk Evangelie. Zijn hand is in dit Evangelie tot u uitgestrekt, zeggende: Ziet op Mij, ziet op Mij". O! Loopt niet als een vijand van Hem weg, maar vertrouwt op Hem als een Vriend, Die u goedgunstig is.
- Wat, o mens, zou een God van liefde in Christus u niet volgaarne schenken? Hebt u klederen nodig om de schande van uw naaktheid te dekken? Een God van liefde is bereid u die te geven.
- Misschien denkt u er over aan de Avondmaalstafel te gaan; doch u bent bevreesd, dat u voor Hem naakt zult bevonden worden, en dat de Heere des huizes tot u zal zeggen: "Vriend, hoe zijt gij hier ingekomen, geen bruiloftskleed aan hebbende?" Is dit uw geval? O, vertrouw op een God van liefde door Christus, en Hij zal u bekleden met de klederen des heils, en u de mantel der gerechtigheid aandoen.
- Hebt u vergeving van zonde nodig? Bent u een geruïneerde bankroetier, die tienduizend talenten schuldig bent aan de wet, en aan de rechtvaardigheid Gods? Moet u uitroepen: Mijn ongerechtigheden gaan over mijn hoofd; als een zware last zijn zij mij te zwaar geworden? Wel, een God van liefde is een vergevend God, daarom vertrouw op Hem om de vergeving van uw zonden; want Hij zegt: "Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg om Mijnentwil, en Ik gedenk uw zonden niet".
- Of misschien zegt u: "Ik ben een arme gevangene, ik ga in boeien, ik ben aan mijn geestelijke vijanden vastgeketend, banden van ongerechtigheid zijn om mijn ziel gestrengeld. Wel, een God van liefde, roept de gevangenen vrijheid uit, en de gebondenen opening der gevangenis; daarom, o, vertrouw op Hem, Hij zal u doen delen in de heerlijke vrijheid van Zijn kinderen; Hij zal maken, dat uw ketenen en boeien van u afvallen.
- Bent u een zwarte en lelijke zondaar, door uw liggen tussen de potten, zwart als een Moorman, gevlekt als een luipaard? Wel, vertrouwt u onder de vleugelen van een God van liefde, want Hij zegt: "Al laagt gijlieden tussen de potten, Ik zal u maken als vleugelen ener duif, overdekt met zilver, en welker vederen zijn met uitgegraven géluwen goud. Ik zal rein water op u sprengen, en gij zult rein zijn".
- Bent u een krank zondaar, vol wonden, en striemen, en etterbuilen? Wel, vertrouw op een God van liefde in Christus, want Zijn Naam is Jehovah Rofè, "Ik ben de Heere uw Heelmeester".
- Bent u een arm, dwalend, verbijsterd zondaar, die de weg naar de hemel bijster is, en gedwaald heeft als een verloren schaap? Wel, kom, vertrouw op een God van liefde, Die behoorlijk medelijden kan hebben met de onwetenden en dwalenden; een God van liefde in Christus heeft gezegd, dat "Hij de blinden zal leiden door de weg die zij niet geweten hebben; en die deze weg bewandelt, zelfs de dwazen zullen niet dwalen".
- Hebt u verraderlijk gehandeld, hebt u met vele boeleerders gehoereerd, en u voor elke snode begeerlijkheid neergebogen? Wel, kom nochtans en vertrouw u onder de

vleugelen van een God van liefde, want Hij roept u toe: (Jer. 3:1) "Gij nu hebt met vele boeleerders gehoereerd: keer nochtans weder tot Mij". Hij roept heden van de spits der hoge plaatsen: "Bekeert u, gij afkerige kinderen, want Ik heb u getrouwd. Ik zal uw afkeringen genezen; Ik zal u vrijwilliglijk liefhebben, en u genadiglijk aannemen". Zo dan, wie gij zijt, ik nodig u, en vermaan u, dat gij, wegens de dierbaarheid van Zijn goedertierenheid, de toevlucht neemt onder de vleugelen van een God van liefde.

Overweegt hiertoe de volgende beweegredenen:
1e Dat u een God van liefde niet beter kunt behagen. Wilt u heden Gode welbehaaglijk zijn, of Zijn hart genoegen doen? Wel, vertrouwt Hem als een God van liefde, "want de Heere heeft een welgevallen aan hen die Hem vrezen; die op Zijn goedertierenheid hopen" of, die op Hem vertrouwen als een God van liefde.

2e Wilt u aan een Avondmaalstafel gevoed, ja onthaald worden op de vettigheid Zijns huizes, op vet vol mergs? O! Hier is de weg daartoe; vertrouwt op een God van liefde, komt onder Zijn vleugelen: (Psalm 37:3) "Vertrouwt op de Heere, en doet het goede; bewoont de aarde, en voedt u met getrouwigheid". U ziet, dat u niet alleen Zijn belofte hebt, dat u gevoed zult worden, maar dat Zijn belofte met een krachtige verklaring wordt ondersteund en bekrachtigd: "Waarlijk, u zult gevoed worden" (Engelse overzetting laatste lid Psalm 37:3). Wilt u gevoed worden met de zegeningen van de hemel, de zegeningen van een welgeordineerd verbond, de gewisse weldadigheden Davids? O! Vertrouwt dan op een God van liefde; want "welgelukzalig zijn allen, die op Hem vertrouwen".

3e Wilt u dat kwijnende genade verlevendigd wordt, en weer in een toenemende en bloeiende toestand komt? O! Vertrouwt dan op een God van liefde: (Jer. 18:7,8) "Gezegend is de man, die op de Heere vertrouwt, en wiens vertrouwen de Heere is. Want hij zal zijn als een boom, die aan het water geplant is, en zijn wortelen uitschiet aan een rivier, en gevoelt het niet wanneer er een hitte komt, maar zijn loof blijft groen, en in een jaar van droogte zorgt hij niet, en houdt niet op van vrucht te dragen". Wilt u met vrede vervuld worden? Vertrouwt dan op een God van liefde: (Jes. 26:3. Engelse overzetting) "Gij zult hem in volmaakte vrede bewaren, wiens hart op U gevestigd is; omdat hij op U vertrouwt". Wilt u vervuld worden met de vreugde van Gods heil? Vertrouwt dan op een God van liefde: (Psalm 13:6) "Maar ik vertrouw op Uw goedertierenheid; mijn hart zal zich verbergen in Uw heil".

4e In één woord, om niet verder uit te weiden. vertrouwt op een God van liefde, en u zult nooit beschaamd en te schande worden; Hij zal u nooit verlaten. "Gij, Heere, hebt nooit verlaten degenen, die U zoeken, en op U vertrouwen". Dan zult u alle nodige voorbereiding hebben voor een Avondmaalstafel, want de voorbereiding, of "de schikking van het hart en het antwoord van de tong, is van de Heere". Daarom zeg ik, vertrouwt op een God van liefde. Mij dunkt, dit is genoeg, om u allen te verbinden op Hem te vertrouwen, en met de tekst te zeggen: "God is liefde". Indien iemand van u van zeker mens meent, dat hij uw vijand is, dan zult u hem in dat geval niet vertrouwen; doch wanneer u maar overtuigd bent, dat hij u liefheeft en slechts een gelegenheid nodig heeft, om u zoveel van dienst te zijn als hij kan, dat zult u een vol vertrouwen in hem stellen. Wel vrienden, wij zeggen u, dat God in Christus niet alleen een Vriend is, Die u

goedgezind is, maar dat Hij liefde, de liefde zelf is; liefde is de heersende of bevelende eigenschap van Zijn natuur. O, hoe dierbaar is Zijn goedertierenheid! Laten daarom de mensenkinderen, laten zondaars en heiligen onder de schaduw van Zijn vleugelen toevlucht nemen.

4. Een vierde vermaning uit deze tekst is deze.
Is het zo, dat God in Christus een God van liefde is? O vrienden! Zet dan uw liefde op een God van liefde, en bewijst Hem liefde voor liefde. "Dit is het eerste en het grote gebod" van de zedelijke wet, en de inhoud van de eerste tafel van de wet: (Matth. 23:37, 38) "Gij zult liefhebben de Heere uw God met geheel uw hart, en met geheel uw ziel, en met geheel uw verstand". Hier is het redelijkste en rechtvaardigste gebod, dat er ooit was. Wat kan redelijker zijn dan Hem lief te hebben, Die niet alleen lieflijk, maar de liefde zelf is, en Wiens liefde zich op zo'n wonderlijke wijze tot ons uitlaat? Ik ben er zeker van, dat het uw redelijke dienst is Hem lief te hebben uit geheel uw hart, en uit geheel uw ziel, en uit geheel uw kracht, en uit geheel uw verstand.
Vrienden, dit is een gebod, waarvan ik zeker ben, dat het geen moeite behoeft te zijn, het te gehoorzamen. Wanneer toch God gebiedt Hem lief te hebben, dan gebiedt Hij, uzelf gelukkig te maken, want het ware geluk van de redelijke ziel is gelegen in de uitlatingen van de liefde Gods aan u, en de uitgangen van uw liefde en genegenheden tot Hem. O vrienden! Liefde tot een God van liefde is de vervulling van de wet; u verricht alle plichten, en beoefent alle genaden ineens, wanneer uw harten in liefde uitgaan naar een God van liefde. Wat is het geloof anders dan liefde, die vertrouwt op en zich toevertrouwt aan het geliefde voorwerp? Wat is hoop anders, dan liefde, die uitziet en verlangt naar de genieting van Hem? Wat is lijdzaamheid anders dan liefde, die verdraagt en lijdt wat een God van liefde oplegt? Wat is nederigheid anders dan liefde, neerliggende aan de voeten van een God van liefde? Wat is hemelsgezindheid anders, dan liefde, die op arendsvleugelen zich omhoog verheft naar een God van liefde? Wat is ijver anders dan liefde, die ontvlamd is van verlangen om een God van liefde te dienen? Wat zijn alle goede werken anders dan liefde, die zich tentoonspreidt in daden van gehoorzaamheid aan de geboden van een God van liefde? Wat is avondmaalhouden? Het is de stervende liefde van een God van liefde te verkondigen. Wat is bidden anders dan onze begeerten aan een God van liefde offeren? Wat is loven anders, dan het hart lucht geven in de lof van een God van liefde? Wanneer u dus een God van liefde liefhebt, dan doet u als het ware alle dingen ineens. En om u tot liefde te dringen en die aan te moedigen stelt Hij Zich in het gebod Zelf aan u voor als uw God. "Gij zult liefhebben de Heere uw God". Zo leidt Hij het gebod van de zedelijke wet in met: "Ik ben de Heere uw God, Die u uit het diensthuis uitgeleid heb". Hij is uw God, niet alleen krachtens schepping, zoals Hij de God van al wat leeft is, maar Hij is uw God in het verbond, uw God in Christus. Wanneer Hij zegt: "Ik ben uw God," dan zegt Hij in werkelijkheid: Alles wat Ik ben, alles wat Ik heb, alles wat Ik kan doen, dat schenk Ik u in een eeuwig verbond, dat nooit zal verbroken worden. O vrienden! Zal niet dit alles een vlam van liefde tot een God van liefde in uw gemoed doen ontvlammen? Dit is een wijd veld, dat wij wijd zouden kunnen uitbreiden doch ik zal het nu hierbij laten. *De Heere zegene het gesprokene. Zijn Naam zij lof en dank.* Amen!

3. De noodzakelijkheid en nuttigheid van de goede werken aangetoond

Titus 3:8. *Dit is een getrouw woord, en deze dingen wil ik, dat gij ernstiglijk bevestigt, opdat degenen, die aan God geloven, zorg dragen, om goede werken voor te staan; deze dingen zijn het, die goed en nuttig zijn den mensen.*

De apostel had in het voorafgaande gedeelte van dit hoofdstuk, voornamelijk van het 4e vers af en verder, een korte inhoud of een kort begrip gegeven van de leer van het Evangelie, of van de vrije genade van God jegens zondaren door de toegerekende gerechtigheid van onze Heere Jezus Christus; en nu gaat hij in dit 8e vers voort om het geheel met een ernstige raad aan Titus te besluiten, welk gebruik hij van de leer van de genade onder zijn hoorders moest maken, namelijk, dat hij hen op die grondslag moest aansporen tot de praktijk van de godzaligheid als een groot gewin: "Dit is een getrouw woord, en deze dingen wil ik, dat gij ernstiglijk bevestigt, opdat degenen, die aan God geloven, zorgdragen om goede werken voor te staan; deze dingen zijn het, die goed en nuttig zijn den mensen".

Hierin zijn de volgende dingen de overweging waardig.
1. Wij hebben het slotwoord, of het besluit van de apostel, waarmee hij dit ernstig en gewichtig onderwerp besluit, dat hij in de voorafgaande verzen had behandeld: "Dit is een getrouw woord". Er zijn er, die dit beschouwen als een inleidend woord op hetgeen volgt, doch de meeste uitleggers verbinden deze plechtige verzekering liever aan hetgeen voorafgaat, voornamelijk aan hetgeen de apostel in het onmiddellijk voorafgaande vers had verklaard, namelijk, dat wij gerechtvaardigd zijnde door Zijn genade, erfgenamen zouden worden naar de hope des eeuwigen levens; waaraan hij onmiddellijk toevoegt: "Dit is een getrouw woord". De apostel voorzag door de geest van de profetie, dat de leer van de genade in latere eeuwen een wonderlijke tegenstand zou hebben te verduren, en dat die tegenstand in zijn tijd reeds was begonnen, zoals blijkt uit zijn brief aan de Galaten, en daarom bekrachtigt hij het met te meerdere plechtigheid: "Dit is een getrouw woord".
Hieruit merk ik ondertussen aan, dat gelijk de dienaars van Christus de ganse raad Gods moeten verkondigen, er zo ook sommige waarheden zijn, die krachtiger betuigd moeten worden, en daar langer bij moet worden stilgestaan, dan bij anderen; voornamelijk die waarheden, die meer fundamenteel zijn en die het meest door tegensprekers worden bestreden. Wij zien dan ook, dat er hierom soms een "hoort," of een wachtwoord wordt toegevoegd aan sommige waarheden, die meer ernstige aandacht en overdenking van ons vereisen. Zo voegt de apostel hier, bij de overweging hoe de leer van de genade ernstige tegenstand zou ondervinden van wettische mensen, er tenslotte dit woord aan toe, om er de aandacht op te vestigen: "Dit is een getrouw woord". Leraars zijn wachters, die de waarheid moeten verdedigen; daarom moeten zij, wanneer een Goddelijke waarheid in gevaar is, hun waakzaamheid verdubbelen, en die waarheden, die het krachtigst door de vijand worden aangevallen, verdedigen, opdat zij niet struikelen in de straten. Is het dan de plicht van de leraars die waarheden, die het meest worden bestreden of tegengesproken, te onderwijzen, in te prenten en te verdedigen, dan is het ook zeker de plicht van het volk die waarheden en de gronden waarop zij verdedigd moeten worden te bestuderen, opdat zij bekwaam mogen zijn, waarheid en

dwaling te onderscheiden en rekenschap te geven van het geloof en de hoop, die in hen is. Die van Beréa werden zeer geprezen; van hen staat geschreven, dat zij van een edele, voortreffelijke geest waren, omdat zij, zelfs hetgeen de apostelen hun leerden, niet onvoorwaardelijk en blindelings wilden opeten, doch ook die apostolische leer, bij het richtsnoer van wet en getuigenis, onderzochten en beproefden.
Dit is iets, dat niet alleen in de Schriften der waarheid wordt bevolen en aangeprezen, maar dit is ook overeenkomstig de voorschriften van de rechte rede. Van welke nuttigheid kan het zijn, dat "mensen het gebod kunnen gehoorzamen, om te strijden voor het geloof, dat eenmaal de heiligen overgeleverd is," als zij de leer van het geloof niet verstaan, en wel voornamelijk die leerstukken, die in gevaar zijn hun ontrukt te worden. Leraars worden rentmeesters of huisverzorgers in Gods huis, of "uitdelers van de verborgenheden Gods" genaamd.
Nu, u weet, dat het zeer in het belang van het huis of het huisgezin is, dat hun huisverzorger hen met gezonde spijs voedt, anders kan hun een steen voor brood, of voor een vis een slang worden opgedist. Wij vermanen u, vrienden, onze leer aan Gods Woord te beproeven en te onderzoeken, en als zij daar de proef niet kan doorstaan, laat zij dan ten onder gaan en voor eeuwig vergaan. Er is altijd grond om zulke mensen te verdenken, die een billijke beproeving van hetgeen zij leren afwijzen of schuwen; want "die de waarheid doet komt tot het licht, opdat zijn werken openbaar worden, dat zij in God gedaan zijn".

2. In de woorden wordt aan Titus, en in hem aan alle dienaars van het Evangelie een apostolisch bevel gegeven: "Deze dingen wil ik, dat u ernstiglijk bevestigt. Het woord, dat overgezet wordt in bevestigt, is ontleend aan de praktijk van hen, die, wanneer zij iets kopen of verkopen, zichzelf verplichten het recht en de aanspraak te verdedigen tegen alle rechtsgedingen of verwikkelingen. Titus en andere leraars moeten niet alleen de leerstukken van het Evangelie onderwijzen, maar ze ook bevestigen tegen alle vitterijen en geschillen, die daartegen kunnen worden ingebracht.

3. Wij hebben in de woorden een bijzonder leerstuk, waarvan de apostel ernstig aan Titus aanbeveelt, dat hij het zal leren, namelijk, "dat zij, die aan God geloven, zorg zullen dragen om goede werken voor te staan". Merkt hier op, dat het fondament van alle goede werken het geloof in God is, namelijk, in God, zoals Hij in Christus is geopenbaard, God, de wereld met Zichzelf verzoenende; want Hij kan buiten Christus het Voorwerp van het geloof niet zijn, maar dan is Hij het Voorwerp van verschrikking voor een schuldige zondaar. Dit geloven in God nu, is de wezenlijke grondslag van alle goede werken; "want zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen," en hun die geloven wordt bevolen goede werken voor te staan. Het woord in de grondtaal is ontleend aan de krijgsdienst, voornamelijk de zodanigen, die vooraan gaan in de krijg, en vooruitlopen om het ganse leger, dat volgt, aan te moedigen. De apostel wil zeggen: "De gelovigen moeten niet alleen goede werken doen, maar zij moeten daarin anderen voorgaan en tot een voorbeeld zijn," volgens de woorden van Christus: "Laat uw licht alzo schijnen voor de mensen opdat zij uw goede werken mogen zien, en uw Vader Die in de hemelen, is verheerlijken". Maar wij zullen hierna meer volledig moeten behandelen, wat dit inhoudt.

4. Wij hebben hier een zeer krachtige en gewichtige reden waarom de gelovigen, goede werken moeten voorstaan. "Deze dingen zijn het, die goed en nuttig zijn de mensen".

De apostel had, in het 5e vers, de goede werken uitgesloten van enigszins invloed te hebben op onze rechtvaardigmaking, of op onze eeuwige zaligheid: "Niet uit de werken der rechtvaardigheid, die wij gedaan hadden, maar naar Zijn barmhartigheid heeft Hij ons zalig gemaakt". Opdat nu niet iemand zou aanvoeren, dat de goede werken dan volkomen nutteloos zijn, dient hij daartegen dit protest in, en zegt: "Vat dit niet verkeerd op, want hoewel uw goede werken niet nuttig zijn tot rechtvaardigmaking, zijn zij toch in vele andere opzichten goed en nuttig den mensen"; waarvan wij ook hierna meer zullen zeggen. De leer, die ik uit de woorden zal behandelen is deze:
Leer. *"Dat, gelijk het geloof, of het geloven, de bron van de goede werken is, zo ook deze goede werken, die uit het geloven voortvloeien, goed en nuttig zijn den mensen. Of, wij kunnen het ook zo zeggen: Dat zij, die waarlijk geloofd hebben, zorg moeten dragen goede werken voor te staan, omdat die goed en nuttig zijn den mensen".*
Dat deze leer op de woorden van onze tekst gegrond zijn is zeer duidelijk.

In de verhandeling van deze woorden zal ik met Gods hulp, de volgende volgorde in acht nemen.

I. Ik zal eerst een weinig spreken over deze goede werken, welke zij, die aan God geloven, moeten voorstaan.
II. Over dat geloven in God, dat de bron en fontein van de goede werken is.
III. Zal ik aantonen, dat deze goede werken, die uit het geloof voortvloeien, goed en nuttig zijn voor de mensen.
IV. Het geheel toepassen.

I. Ik zal dus eerst een weinig spreken over goede werken. Daarbij zal ik aantonen:
1. Welke werken de naam van goede werken mogen dragen.
2. Wat het voorstaan van goede werken te kennen geeft.

Ten eerste. Wat voor soort van werken het zijn, die goede werken mogen genoemd worden. In het algemeen moet u weten, dat er, wanneer de wet als een verbond, als een afgeleide regel van gerechtigheid, als tegenstelling van het Evangelie wordt aangemerkt, door mensen geen werken gedaan worden, die de naam van goede werken kunnen dragen; want in dat opzicht "is er niemand, die goed doet, ook niet één; wij struikelen allen in vele". De onberispelijkste en volmaaktste handelingen van de volmaaktste heilige, die ooit in Gods uitspansel leefde, kunnen, zolang hij in deze staat van zonde en onvolmaaktheid is, niet wettelijk goed zijn, omdat zijn beste verrichtingen met zonde vermengd zijn. Wij zien dan ook in de Schrift, dat de heiligen erkennen, dat zij niet kunnen "bestaan, indien God de ongerechtigheden gadeslaat;" dat "al hun gerechtigheid als een wegwerpelijk kleed, als vuile vodden, is;" "dat hun goedheid niet tot Hem raakt". O vrienden, als God "het gericht zou stellen naar het richtsnoer, en de gerechtigheid naar het paslood," zouden wij en al onze goede werken voor eeuwig verworpen worden, als verworpen zilver. Daarom hebben wij weinig reden te denken of ons in te beelden, dat God onze schuldenaar is wegens iets, dat wij doen, of dat onze goede werken de gunst van God, aanneming bij Hem, of een recht op het leven zullen verwerven. Maar onze werken worden goede werken genoemd, zoals zij in betrekking staan tot de wet, aangemerkt als een regel van onze plicht in de lieflijke hand van de Middelaar. Hij maakt Zijn juk zacht, en Zijn last licht voor Zijn volk, doordat Hij hun zwakke pogingen, door Zijn volmaakte gehoorzaamheid en voldoening, als goed aanmerkt, hoewel zij gepaard gaan met menigerlei onvolmaaktheden. Zal nu een werk,

in evangelische zin, goed kunnen genoemd worden, dan worden daartoe verscheidene dingen vereist.

1. Zal een werk een goed werk zijn, dan moet het gedaan zijn door een goed en heilig mens, die vernieuwd is door de Geest van Christus, en gerechtvaardigd is door Zijn verdienste. Het is boven alle twijfel verheven en niet tegen te spreken, dat iemand eerst begenadigd en in Christus met God verzoend moet zijn, voordat Zijn werk Gode aangenaam kan wezen. God nam eerst Abels persoon en toen zijn offer aan. Daarom staat geschreven, dat het offer van de goddeloze de Heere een gruwel is, ja zelfs "de ploeging van de goddelozen is zonde." De zaak is deze: God toornt op hun personen, en Hij haat hen en heeft een walg van hen, zolang zij buiten Christus zijn; daarom kan niets, dat van hen komt of door hen gedaan wordt, Gode aangenaam zijn. Daarom moeten de werken, zullen zij goed en Gode aangenaam zijn, gedaan worden door iemand, die in een begenadigde en verzoende staat is.

2. Zal een werk goed zijn, dan moet het iets zijn, dat de wet Gods vereist en gebiedt. De reden hiervan is duidelijk, omdat het de wil van God is, die iets tot zonde of tot een plicht maakt. Indien het niet met Zijn geopenbaarde wil overeenkomt, kan Hij tot ons zeggen: "Wie heeft zulks van uw hand geëist?" Daarom beschuldigt Christus de Farizeeën, zeggende: "Tevergeefs eren zij Mij, lerende leringen, die geboden van mensen zijn". Wilt u dan ook een werk doen, dat Gode welbehaaglijk is, dan moet u zorgdragen, dat hetgeen u doet door God geëist en geboden is. Wel zijn er sommige handelingen, die van een onverschillige natuur zijn, dat is, waarin God de mens volkomen vrijlaat, of zij die doen of niet doen. Maar dan moet men bedenken. dat die handelingen, wanneer zij in betrekking staan tot ergeren of stichten, ophouden onverschillig te zijn en onder het een of ander gebod van de zedelijke wet vallen. Paulus zegt in zo'n geval: (1 Kor. 8:13) "Daarom indien de spijs mijn broeder ergert, zo zal ik in eeuwigheid geen vlees eten, opdat ik mijn broeder niet ergere". Het was een onverschillige zaak, of Paulus vlees at of niet; doch wanneer het waarschijnlijk was, dat zijn eten aanleiding zou geven tot ergernis, dan liet hij het na, evenzeer alsof het in de wet van God uitdrukkelijk verboden was, omdat het in dat geval een overtreding werd van de wet der liefde.

3. Zal een werk goed zijn, dan moet het uit een recht beginsel gedaan zijn. Het moet, wij hebben daarop reeds gezinspeeld, uit een beginsel van het geloof worden gedaan, want zonder dit kan geen werk God behagen. Voor een goed werk, is een tweevoudig geloof een vereiste.

(1.) Een algemeen geloof of overreding, dat hetgeen wij doen geoorloofd is. De apostel spreekt hiervan, wanneer Hij zegt: "Alles wat uit het geloof niet is, dat is zonde" (Rom. 14:23).

(2.) Een persoonlijk, rechtvaardigend geloof, gelovende, dat hetgeen wij doen God aangenaam is, alleen door de Heere Jezus Christus, en Zijn verdienste en voorspraak. Een goed werk moet gedaan worden uit achting voor God, Die het beveelt: en dat niet alleen met betrekking tot het gezag van God de Schepper, want zo kan ook een heiden, of een Mohammedaan, God gehoorzamen en goede werken doen, doch met betrekking tot het gezag van een God in Christus.

(3.) Wij moeten in onze gehoorzaamheid het gezag van de Schepper beschouwen, als komende door dit gezegend kanaal, anders is het geen ware Christelijke

gehoorzaamheid; want wij Christenen zijn onder de wet voor Christus, en wanneer wij dat zijn, dan zijn wij voor God niet zonder de wet, aangezien God ons geboden heeft Zijn stem te horen en Hem, als onze Heere, Koning en Wetgever, te gehoorzamen: "En alles wat u doet met woorden of met werken, doet het alles in de Naam des Heeren Jezus, dankende God en de Vader door Hem". Goede werken moeten gedaan worden met eenvoudigheid en godvruchtige oprechtheid, met vermijding van huichelachtige en farizeese vertoning in het doen van de plicht; want "zijn ziel, die zich verheft, is niet recht in hem" (Hab. 2:4).

(4.) Zal een werk goed zijn, dan moet het gedaan worden tot een recht oogmerk. Het moet gedaan worden tot eer en verheerlijking van God, omdat dit het voornaamste en hoogste einddoel is van ons bestaan, volgens de woorden van de apostel: "Hetzij dan dat gijlieden eet, hetzij dat gij drinkt, hetzij dat gij iets anders doet, doet het al ter ere Gods" (1 Kor. 10:31). Het moet gedaan worden als een betuiging van onze dankbaarheid aan God, voor verlossende liefde. Wij zijn duur gekocht; "zo verheerlijkt dan God in uw lichaam, en in uw geest, welke Godes zijn". Zij moeten ook gedaan worden met het oog op de stichting van anderen: (Matth. 5:16) "Laat uw licht alzo schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken mogen zien, en uw Vader, die in de hemelen is, verheerlijken". Maar wij moeten deze en vele andere zaken nog behandelen, wanneer wij over het vierde punt zullen spreken.

Ten tweede. Ik zal nu onderzoeken wat het te kennen geeft, dat degenen, die aan God geloven, goede werken moeten voorstaan. Hierop antwoord ik kort in de volgende bijzonderheden.

1. Het geeft een naarstig acht geven op de regel van het woord te kennen, volgens hetgeen David zegt: (Psalm 119:9) "Waarmede zal de jongeling zijn pad zuiver houden? Als hij dat houdt naar Uw Woord". Zo iemand neemt Gods inzettingen tot zijn raadslieden. Wanneer hij dit of dat moet doen, raadpleegt hij zijn raadgevers, of hij het moet doen of nalaten. Zij zijn "een lamp voor zijn voet en een licht op zijn pad". Gelijk Israël, in al hun trekken en reizen, op de wolkkolom en de vuurkolom zag, om hun de weg te wijzen door de woestijn, zo ziet de begenadigde ziel op de wet en de getuigenis, iedere voetstap van zijn weg naar het Kanaän, dat boven is.

2. Het geeft een bekommering of bezorgdheid van de ziel te kennen, of haar daden bestuurd en geregeld worden naar die regel. Het is de ernstige begeerte van de ziel in de weg des Heeren gevonden te worden, met David, zeggende: (Psalm 119:5) "Och, dat mijn wegen gericht werden, om Uw inzettingen te bewaren!" Hij begeert niet alleen, dat zijn uitwendige wandel, maar dat de inwendige gestalte van zijn ziel gevormd is overeenkomstig de wet Gods: (Psalm 119:80) "Laat mijn hart oprecht zijn tot Uw inzettingen, opdat ik niet beschaamd worde". Dit gaat hem zo nauw aan het hart, dat hij de wet Gods in het kabinet zijns harten oplegt, als een tegengif tegen de zonde: (Psalm 119:11) "Ik heb Uw rede in mijn hart verborgen, opdat ik tegen U niet zou zondigen".

3. Het geeft een heilige waakzaamheid te kennen tegen alle verzoekingen, werkingen van de zonde, gelegenheden tot zondigen, hetzij in gedachten, woorden of daden: "Ik zei: Ik zal mijn wegen bewaren". Hij zet een wacht voor zijn hart, naar dat gebod: "Behoedt uw hart boven al, dat te bewaren is; want daaruit zijn de uitgangen des levens". Hij houdt wacht over zijn ogen, en maakt een verbond met hen; en over zijn lippen, opdat de zonde door die deur niet inga of uitga.

4. Het sluit in, dat men iedere gelegenheid om goede werken te doen, die God ons geeft, aangrijpt, en daarvan gebruik maakt. Wanneer God hem de gelegenheid of het talent geeft, benaarstigt hij zich, om het voor zijn Meester, en tot voordeel van zichzelf en anderen aan te leggen en te gebruiken, volgens de woorden van Salomo: "Alles wat uw hand vindt om te doen, doe dat met uw macht".

5. Het geeft een voortgaan in de plichten der gehoorzaamheid te kennen, zonder weer terug te keren tot het oude leven in de zonde. De Christen is niet als de hond, die weerkeert tot zijn uitbraaksel, of, als de gewassen zeug, tot de wenteling in het slijk; neen, maar de rechtvaardige houdt zijn weg vast; hij staat goede werken voor; hij wordt hoe langer hoe sterker; hij vergeet hetgeen achter is, en strekt zich uit tot hetgeen voor is.

6. Het geeft te kennen, zoals ik in de verklaring reeds aanstipte, dat men anderen opzoekt of aanzet tot het doen van goede werken. Het woord is, zoals ik zeide, ontleend aan kapiteins of bevelhebbers, die vooraan in de strijd gaan, en de soldaten aanmoedigen hun voorbeeld te volgen. De gelovige tracht een goed voorbeeld te geven, en heiligheid en goede werken aan anderen aan te prijzen door zijn praktijk; zodat anderen, die zijn goede werken zien, aangemoedigd worden eveneens te doen.

7. Ten laatste. Dit voorstaan van goede werken moet noodzakelijk inhouden, dat zij allen in het geloof gedaan worden, en door een gebruikmaken van de sterkte van Christus: "Ik zal heengaan in de mogendheden des Heeren HEEREN; ik zal Uw gerechtigheid vermelden, de Uwe alleen". Maar dit leidt mij tot het tweede punt.

II. Ons tweede punt was, dat wij zullen nagaan, wat dat geloven in God inhoudt, dat het merkteken is van degenen, die goede werken voorstaan. Ik zal hier drie dingen doen:
1. Aantonen wat het geloven in God inhoudt.
2. Enige eigenschappen van dit geloven aanwijzen.
3. De invloed aantonen, die het op de goede werken heeft.

Ten eerste. Wat "*in God geloven* "betekent.
1. Het betekent, de kennis van God in overeenstemming met de openbaring, die Hij ons in het Evangelie van Zichzelf gedaan heeft door Christus. Ik weet wel, dat ook de heidenen Zijn eeuwige kracht kunnen kennen uit de zienlijke dingen, doch er is geen zaligmakende kennis van God voor een schuldige zondaar, dan zoals Hij is in Christus: (2 Kor. 4:6), "Want God Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus". Welke zuivere begrippen of beschouwingen de mensen ook mogen hebben van God, en van Zijn voortreffelijkheden, zoals die ontdekt worden in de werken van de schepping en van de voorzienigheid; indien die begrippen van Hem niet geregeld worden door de openbaring van het Evangelie, en indien deze openbaring niet ontsloten wordt door de Geest der wijsheid, die het deksel van onwetendheid en ongeloof scheurt, dat van nature op het verstand ligt, dan kan er geen zaligmakende, verzadigende, of heiligende kennis van God zijn, en dus ook geen waar geloof of geloven. Wel kan een redelijke kennis, een redelijk geloof, en een historische kennis, een historisch geloof voortbrengen; doch

alleen een zaligmakende verlichting van het verstand met de kennis van God in Christus, de wereld met Zichzelf verzoenende, kan een zaligmakend geloof voortbrengen. Deze kennis is aan het geloof of het geloven zo wezenlijk verbonden, dat wij het in de Schrift gedurig met de naam van kennis genoemd zien: "Ik zal hem een hart geven om Mij te kennen, dat ik de Heere ben. Door Zijn kennis zal Mijn Knecht, de Rechtvaardige, velen rechtvaardig maken. Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, Die Gij gezonden hebt".

2. In God geloven geeft een vaste en standvastige toestemming te kennen aan de waarheid en geloofwaardigheid van God, Die in Zijn Woord spreekt. Het is, dat men, op Zijn Eigen getuigenis, gelooft wat Hij zegt. Dit wordt genoemd, een "aannemen van het getuigenis van God, een verzegelen, dat God waarachtig is, een geloven van de boodschap van het Evangelie". Wanneer iemand het woord van de waarheid van het Evangelie hoort, is hij geneigd met de apostel uit te roepen: "Dit is een getrouw woord en aller aanneming waardig". Dit woord is in de hemelen bevestigd: ja, de hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar dit woord van God blijft in der eeuwigheid.

3. In God geloven is te vertrouwen, dat dit woord van een verzoende God in Christus niet alleen in het algemeen waar is, maar dat het voor mij in het bijzonder waar zal zijn, dat het aan mij vervuld zal worden. Hij gelooft, dat God in Christus een belovend God is, Die vrede en vergeving, genade en eer, in Christus belooft; en hij gelooft, dat de belofte, zoals zij tot hem komt in de aanbieding van het Evangelie, de onmiddellijke grond en het fondament van zijn geloof is: (Hand. 2:39) "Want u komt de belofte toe en uw kinderen, en allen die daar verre zijn, zovelen als er de Heere onze God toe roepen zal". Nu, ik zeg, iemand die het woord der genade en der belofte aldus gelooft, die vertrouwt, dat de Belover het aan zijn ziel zal doen; hij beschouwt het als voldoende zekerheid voor al het beloofde goed; hij zegt: "Hier is mijn vaste grond; hierin is al mijn heil". Het geloof, dat werkzaam is op de belofte Gods, wordt hierom genoemd: "een vaste grond der dingen, die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet". Dit noemen vele grote godgeleerden, zowel buitenslands als binnenslands, de verzekerdheid van het geloof, of de toe-eigenende overreding van het geloof, omdat daar niet alleen een overreding is van de waarheid van de belofte, maar een overreding daarvan met toepassing en toe-eigening aan zich persoonlijk. Hierbij zal ik het voor ditmaal laten, wat de bestanddelen van het geloof in God betreft. Ik zal

Ten tweede. Enige van de eigenschappen en hoedanigheden van het geloof in God voorstellen. Ik zal er deze enkele volgende van vermelden.
1. Het is een vertrouwende, rust gevende of kalmerende genade. Het zal kalmte geven onder de zwaarste stormen en ongesteldheden: (Jes. 26:3) "Gij zult allerlei vrede bewaren, want men heeft op U vertrouwd". Daarom wordt de gelovige onder wolken van verlating, verzoeking en verdrukking voorgehouden, "dat hij betrouwe op de Naam des Heeren, en steune op zijn God" (Jes. 50:10).

2. Het is een ontvangende of aannemende genade. Het geeft niets aan God, zoals andere genaden doen, maar het neemt of ontvangt alleen van de Heere; het komt niet om te geven, maar om te krijgen. Daarom wordt het uitgedrukt door een nemen: (Openb. 22:17) "Die wil, neme het water des levens om niet;" of, wat hetzelfde is, een aannemen: (Joh. 1:12) "Zovelen Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven

kinderen Gods te worden, namelijk, die in Zijn Naam geloven". Het geloof wordt in de Schrift soms bij het oog vergeleken: (Jes. 45:22) "Wendt u naar Mij toe", of "ziet op Mij, wordt behouden, alle gij einden der aarde". U weet, dat het oog, wanneer het zichtbare voorwerpen aanschouwt, niets geeft aan hetgeen het ziet, doch het neemt alleen het beeld of de indruk op van hetgeen het ziet, en brengt dat over op het gemoed; zo ook voegt het geloof niets aan God toe, het geeft Hem niets; het aanschouwt alleen Hem, en de ontdekkingen, die Hij geeft van Zijn genade, heerlijkheid, liefde en getrouwheid in Christus, en drukt die op de ziel in. Daarom staat er geschreven, dat wij "Zijn heerlijkheid als in een spiegel aanschouwende, naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd worden" (2 Kor. 3:18).

3. Hoewel het alleen een ontvangende genade is met betrekking tot haar voorwerp, nochtans is het een krachtig werkende genade met betrekking tot haar onderwerp, waar het ingeplant is; want zoals wij hierna zullen horen, het heeft invloed op ieder goed woord en werk, en daarom wordt alle ware gehoorzaamheid, de gehoorzaamheid van het geloof genoemd. Zodat een nietsdoend en werkeloos geloof maar dood is, evenals het lichaam zonder de ziel,

4. Het is een ingewortelde of wortel schietende genade. Het wortelt de ziel, als het ware, in de wortel van Isaï, de Plant van Naam. En het is zelf de wortel van andere genaden des Geestes, waardoor zij groeien en bloeien. Gelijk de boom zijn wortelen in de grond inschiet, en daaruit vettigheid en sap en vocht trekt, waardoor het de onderscheiden takken een verteerbaar voedsel overbrengt, zodat zij uitbotten en bloeien en vrucht dragen; zo ook ent het de ziel in Christus en verenigt haar met Hem, geestelijke sappen, en vochtigheid en vettigheid uit Hem trekkende, waardoor elke andere hebbelijkheid van genade uitgehaald wordt tot een levendige oefening.

5. Het is een ootmoedige en nederige genade. Het doet de mens om alles, geheel uit zichzelf uitgaan tot Christus. Daarom wordt het genoemd. (Rom. 10:3) "Een onderworpen zijn aan de rechtvaardigheid Gods". Een zeer wonderlijke uitdrukking! Zal het als onderwerping in een veroordeelde misdadiger worden aangemerkt, dat hij vergeving aanneemt? Is het onderwerping in een naakte bedelaar, dat hij een kleed aanneemt? Toch is het zo; de trotsheid van onze harten wil zo laag niet bukken, dan zij de Zoon van God verplicht is voor gerechtigheid, vergeving en leven. Dit is het juist wat het geloven zo moeilijk maakt. Welke moeilijkheid is er voor een naakte, een kleed aan te nemen om hem te dekken? Welke moeilijkheid voor een arme, om een gave aan te nemen? Welke moeilijkheid voor een vermoeide, om te gaan zitten en uit te rusten? Doch wat dit moeilijk maakt is, dat onze harten zo trots zijn, en dat wij zo onwetend zijn in de kennis van onze krankheid en van het geneesmiddel. Het geloof nu verbreekt de hoogmoed van onze harten, en het onderwerpt zich, of laat zich, als het ware neer, aan de voet van vrijmachtige genade, hartelijk tevreden, alles aan Christus verschuldigd te zijn. Die mens wil een dwaas wezen, opdat Christus zijn wijsheid mag zijn; hij wil een misdadiger zijn in de ogen van de wet en van de rechtvaardigheid, en van het geweten, opdat Christus zijn gerechtigheid mag zijn; hij wil een besmette, vuile zondaar zijn, opdat hij in Hem mag geheiligd zijn, hij keurt goed, dat hij een slaaf is, opdat hij in Christus een vrije mag zijn, en deel hebben aan Zijn verlossing. Dit is waarlijk, zuivere, evangelische verootmoediging, en wat de Hoge en Verhevene aangaat: (Jes. 57:15) "Aldus zegt de Hoge en Verhevene, Die in de eeuwigheid woont, en Wiens Naam heilig

is: Ik woon in de hoogte. en in het heilige, en bij die, die van een verbrijzelde en nederige geest is". Hoewel God hoog is, nochtans ziet Hij de nederige aan.

6. Het is een verheffende en veredelende genade. Hoewel het een vernederende genade is, nochtans is het een zeer verhogende genade; het verheft de ziel boven deze lage wereld, het ziet daarop neer als op een mesthoop, en stijgt op met vleugelen naar dat vergelegen land; het gaat in, binnen het voorhangsel en beziet de onzienlijke dingen, voornamelijk een ongeziene Jezus, en triomfeert in Hem: "Dewelke gij niet gezien hebt, en nochtans liefhebt; in Dewelke gij nu, hoewel Hem niet ziende, maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde". Het stijgt zo hoog, dat het zelfs op de troon met Christus in de heerlijkheid durft gaan zitten; waarom geschreven staat, dat wij door het geloof "mede gezet zijn in de hemel in Christus Jezus".

7. Het is een verblijdende en vertroostende genade. Wij worden vervuld met alle blijdschap en vrede in het geloven". David zegt: "Zo ik niet had geloofd, ik ware vergaan".

8. Het is een vrijmoedige en vertrouwende genade. Wij lezen dan ook dikwijls van de vrijmoedigheid van het geloof, en van de verzekerdheid van het geloof (Hebr. 4:16 en 10:22). Het wordt in deze dagen betwist, of verzekering tot het wezen van het geloof behoort. Ik hel er toe over het niet met de naam van verzekering te noemen, omdat er zijn, die zich aan dat woord stoten; maar ik noem het liever de verzekerdheid van het geloof. Ik ben niet van plan nu diep op dit geschil in te gaan, ik zal er alleen dit van zeggen, dat *een zekerheid in het geloof* niet gemist kan worden, omdat twijfelingen en vrezen voor het geloof verdwijnen. "Wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovige?" Hoe het geloof de ziel met blijdschap en vrede kan vervullen, ja, met "een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde," als het geen verzekerdheid in zich heeft aangaande die dingen waarin het zich verheugt, is iets, dat dunkt mij niemand zal kunnen verklaren. Hoe iemand op Christus kan vertrouwen, en Hem en Zijn zaligheid voor zichzelf persoonlijk kan toepassen, en nochtans niet geloven, dat hij "door de genade des Heeren Jezus Christus zalig zal worden," is voor mij een paradox. Ik zeg niet, dat het geloof uitsluit, dat de gelovige kan twijfelen, maar ik zeg, dat het geloof krachtens zijn natuur het twijfelen uitsluit. Het licht sluit krachtens zijn natuur de duisternis uit, en toch kan er veel duisternis zijn in een kamer, daar enig licht is. Verzekerdheid kan in de natuur van het geloof zijn, al is er veel duisternis en twijfeling in de gelovige, door de overmacht van onkunde en ongeloof, die in hem zijn overgebleven, en in hem zullen blijven zolang hij beladen is met een lichaam des doods. Evenzo is vijandschap uit de natuur van de liefde uitgesloten, en toch is er in de gelovige, die Christus liefheeft nog veel overgebleven vijandschap waardoor zijn liefde zeer verzwakt wordt; zo ook wordt de verzekerdheid van het geloof verzwakt door het ongeloof dat nog in het hart van de gelovige is overgebleven.
Hier moet men echter gedenken, dat hoewel er een verzekerdheid is in de natuur van het geloof, een verzekerdheid van waarheid, rust, of vertrouwen in God, gegrond op Zijn belofte in Christus, er nochtans een groot onderscheid is tussen deze zekerheid van het geloof, en de verzekerdheid of de verzekering van gevoel of wederomstuiting, welke door sommigen een *logische verzekering* wordt genoemd. De zekerheid toch van het gevoel is gegrond op de bevinding of de gewaarwording van de ziel; maar de verzekerdheid van het geloof is gegrond op de belofte, en op Christus in de belofte. De

eerste soort van verzekering behoort in het geheel niet tot de natuur van het geloof; doch de laatste soort van verzekering of verzekerdheid wordt en werd door alle gereformeerde godgeleerden, binnenslands en buitenslands, sedert onze gelukkige reformatie van uit het Pausdom, erkend.
Ik zal hier alleen nog aan toevoegen dat het onderscheid tussen *de verzekerdheid van het geloof* en van *het gevoel* zeer duidelijk en kennelijk is. Het ene toch heeft betrekking op wat de ziel op het ogenblik daarvoor gevoelt en ziet, doch het andere, namelijk de verzekerdheid van het geloof, heeft betrekking op dingen die beloofd zijn, die niet anders gezien of waargenomen worden, dan zoals zij in de baarmoeder van de belofte en in de waarachtigheid van de Belover liggen.
Ik zal dit met een paar voorbeelden ophelderen.

- Door de verzekerdheid van het geloof wisten Mozes en de gelovige Israëlieten voordat zij uit Egypte gegaan waren, dat zij de Rode Zee als door het droge zouden doorgaan; doch door de zekerheid van gevoel, of van de gewaarwording, wisten zij het, toen zij zagen, dat de wateren aan weerszijden, op een hoop stonden, en zo een pad vormden daar Israël doorging.
- Door het geloof in de belofte Gods wisten zij, dat de muren van Jericho zouden vallen op het geklank van de ramshoornen; doch door de zekerheid van het gevoel wisten zij het, toen zij zagen, dat zij werkelijk voor hen ineenstorten.
- Door de verzekerdheid des geloofs, geloofde Abraham zonder twijfeling, dat hij een zoon zou hebben, omdat God het beloofd had; doch door de verzekerdheid van het gevoel wist hij het, toen hij Izak in zijn armen kreeg.
- Door de verzekerdheid des geloofs geloofden Abraham en de geloofshelden onder het Oude Testament, dat de Messias in de volheid der tijd zou komen; doch door de verzekering van de gewaarwording wisten Johannes de Doper en anderen het, toen zij Hem in het vlees geopenbaard zagen en Zijn heerlijkheid aanschouwden, en hij zei: "Ziet het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt."
- Door de verzekerdheid des geloofs zijn wij onder het Nieuwe Testament overtuigd en verzekerd, dat Christus ten tweede male zal wederkomen, doch door de zekerheid van de gewaarwording zullen wij het weten, wanneer wij Hem met een geroep, met de stem des archangels, en met de bazuin Gods zullen zien neerdalen van de hemel.
- Door het geloof zijn wij verzekerd van de opstanding der doden, en ook van onze eigen opstanding; doch, door de gewaarwording zullen wij daarvan verzekerd zijn in die dag, wanneer de stem gehoord zal worden, die de zee en de aarde zal gebieden haar doden te geven.
- Zo is er dus een groot onderscheid tussen de *verzekerdheid des geloofs* en de *verzekerdheid van het gevoel* of van de gewaarwording. Door het geloven aan de belofte, geloof ik de vergeving van de zonden, en van mijn zonde, door Christus; doch door de verzekerdheid des gevoels, ben ik hiervan verzekerd, wanneer God door Zijn Geest Zijn vergeving aan mijn ziel verzegelt met een gevoelige indruk van Zijn verzoend aangezicht.
- Door het geloof erken en geloof ik, dat God mijn God is, omdat Hij in het verbond gezegd heeft: "Ik zal hun God zijn"; doch door de zekerheid van het gevoel geloof ik dit, wanneer Hij Zich aan mijn ziel openbaart.
- Door het geloof, dat gegrond is op de belofte van het eeuwige leven in Christus, geloof ik mijn zaligheid in het bijzonder; doch door het gevoel geloof ik, omdat ik geloofd heb, of omdat God Zich, door de werking van Zijn Geest, aan mijn ziel ontdekt heeft, dat Hij mij een zaligmakend God is.

- Ik zeg dan: Het geloof is een vrijmoedige en vertrouwende genade; het maakt gebruik van de goederen van het testament van Christus, het past die toe, en eigent die toe, omdat het testament bevestigd is in het bloed des Lams; en het pleit niet alleen op dit testament, maar het verheugt zich daarin. De taal des geloofs is niet eigenlijk: *het kan zijn; of, misschien zal het zo zijn;* hoewel ik toestem, dat een zwak geloof dikwijls verscholen kan zijn onder een misschien; doch laat het geloof ontdaan worden van hetgeen het belemmert, of van die dingen, die tegen zijn natuur strijdig zijn; laat het een volkomen gezicht krijgen van de belofte en de getrouwheid van de Belover, dan zal ‘ t het ongeloof en alle ontmoedigingen onder de voet treden, en zeggen: Het zal geschieden, omdat God het gezegd heeft. Zo drukt het geloof zich uit: "Ik zal uitzien naar de Heere, ik zal wachten op de God mijns heils; mijn God zal mij horen. Verblijd u niet over mij, o mijn vijandin, wanneer ik gevallen ben zal ik weer opstaan; wanneer ik in duisternis zal gezeten zijn, zal mij de Heere een licht zijn. Hij zal mij uitbrengen aan het licht; ik zal mijn lust zien aan Zijn gerechtigheid" (Micha 7:7, 8, 9).

9. Het is een zeer scherpziende genade. Zij ziet op een verre afstand hulp voor de ziel komen, zeggende: "Ik zal het goede des Heeren zien in het land der levenden". Het ziet, door dreigend uitziende bedelingen heen, liefde in het hart Gods.

10. Het is een versterkende en bevestigende genade: "Indien gij niet gelooft, gij zult niet bevestigd worden". Door het geloof worden wij "gesterkt in de genade, die in Christus Jezus is". Het geloof oefent in zekere zin macht uit op de arm van de Almacht, en roept met Paulus uit: "Ik vermag alle dingen door Christus Die mij kracht geeft".

11. Om dit punt hiermede te besluiten, het geloof is een lijdzame genade; het wacht op de Heere, totdat Zijn tijd komt, om Zijn belofte te vervullen. Het ongeloof is haastig: "Ik zeide in mijn haasten, alle mensen zijn leugenaars; doch die geloven haasten niet". De taal van het geloof: is: "Ik zal uitzien naar de Heere, ik zal wachten op de God mijns heils. Want het gezicht zal nog tot een bestemde tijd zijn, dan zal Hij het op het einde voortbrengen, en niet liegen; zo Hij vertoeft, verbeidt Hem, want Hij zal gewis komen, Hij zal niet achterblijven".

Ten derde. Ik zal nu verder onderzoeken welke invloed dit geloof heeft op de goede werken.
Er zijn verscheidene dingen, die tot de natuur en de oefening van het geloof behoren, die noodzakelijk invloed moeten uitoefenen op de heiligheid en de goede werken.
1. Het ware geloof verenigt de ziel met Christus, Die de Wortel en de Fontein van alle heiligheid is. "Uw vrucht," zegt de Heere, "is uit Mij gevonden. Zo gij in Mij niet blijft, en Ik in u," namelijk, door het geloof, "kunt gij geen vrucht dragen". Wel kan iemand, die in de staat van de natuur is, vele vruchten dragen, die zedelijk en stoffelijk goed zijn; doch zonder vereniging met Christus kunnen wij geen werk doen, dat geestelijk goed en aangenaam is; "Want gelijkerwijs de rank geen vrucht kan dragen van zichzelf, zo zij niet in de wijnstok blijft; alzo ook gij niet, zo gij in Mij niet blijft." Men kan evengoed "druiven lezen van doornen, of vijgen van distelen," als werken, die geestelijk goed zijn, verwachten van iemand, die buiten Christus is. Waarom? De reden hiervan is duidelijk: zijn wortel is maar een uittering, wijl hij uitschiet uit de oude Adam, en daarom zal zijn bloem als stof opvaren. Zolang iemand uit de oude Adam opgroeit, is

hij nog aan de wet als een verbond getrouwd, en zijn daarom al zijn werken maar dode werken; en kunnen dode werken ooit aangenaam zijn bij de levende God? Wij moeten "aan de wet gestorven zijn door het lichaam van Christus"; en aan die betere man getrouwd zijn, voordat wij "Gode vrucht kunnen dragen" (Rom. 7:4).

2. Het geloof werkt door de liefde, en "de liefde is de vervulling van de wet". Liefde tot God in Christus is de naaste en onmiddellijke vrucht van het ware en zaligmakende geloof. Het hart gesmeerd zijnde met de liefde Gods in Christus, doet een mens overvloedig zijn in goede werken. De apostel zegt: "Want de liefde van Christus dringt ons". De liefde doet een mens, Gods geboden bewaren. De liefde zal iemand voor hem door het vuur en het water doen gaan. "Vele wateren kunnen de liefde niet uitblussen". "Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus?" (Rom. 8:35).

3. Het geloof is een schild om de vurige pijlen van de boze uit te blussen. Wanneer de verzoeking van buiten, en de verdorvenheid van binnen samenspannen tegen het werk van de genade in de ziel, waardoor het gehele werk in gevaar wordt gebracht, dan breekt het geloof de samenzwering en verijdelt die. Toen de samenzwering van Adonia de gehele sterkte van het koninkrijk van Israël aan haar zijde had, werd zij verbroken doordat men David ging vragen: "Hebt Gij niet gezegd, dat Salomo koning zal zijn?" Zo ook wordt, wanneer de verzoeking en de verdorvenheid de zaak hoog hebben opgevoerd, de samenzwering verbroken, doordat het geloof zich tot Christus wendt, vragende: "O Heere! hebt Gij niet gezegd, dat de genade zal regeren, en dat de zonde over mij niet zal heersen?" En zo mag de ziel haar weg bewandelen, "zich verheugende in het werk der gerechtigheid."

3. Het geloof past de beloften toe van het nieuwe verbond en haalt daaruit genade, om het gebod van de wet te gehoorzamen. Zodat het geloof, als het ware, heen en weer trekt tussen het gebod en de belofte; het voert de mens van het gebod tot de belofte, en van de belofte tot het gebod. Wanneer bijvoorbeeld de wet zegt: "Gij zult de Heere uw God liefhebben uit geheel uw hart, en uit geheel uw ziel, en uit geheel uw kracht, en uit geheel uw verstand". Dan loopt het geloof tot de belofte waarin God gezegd heeft: "De Heere uw God zal uw hart besnijden, om de Heere uw God lief te hebben met uw ganse hart, en met uw ganse ziel." Wanneer de wet zegt: "Gij zult de Heere uw God vrezen, en Hij zij uw verschrikking", dan loopt het geloof tot de belofte om de genade van de vrees: "Ik zal Mijn vrees in hun hart geven, dat zij niet van Mij afwijken". Zegt de wet: "Kent de Heere, en erkent Hem voor uw God"; dan ziet het geloof op de belofte: "Ik zal hun een hart geven om Mij te kennen, dat Ik de Heere ben". Verplicht de wet ons al Zijn geboden te houden, het geloof neemt Zijn toevlucht tot de belofte, en past toe. "Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u, en Ik zal maken, dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen"

4. Het geloof heeft invloed op de goede werken, zoals het ziet, dat het gezag van God in Christus zich in elk gebod van de wet doet gelden. Het oog van de natuurlijke rede kan het gezag van God de Schepper zien, zoals duidelijk blijkt bij de heidenen; doch alleen het geloof van de werking Gods kan het gezag van God in Christus zien, en de wet uit Zijn handen ontvangen. In dit opzicht wordt ons gezegd, dat "niemand kan zeggen, Jezus de Heere te zijn, dan door de Heilige Geest." Wanneer de wet uit Zijn mond wordt ontvangen, werpt zij geen oneer op God als Schepper. O! Wanneer God in Christus

door het geloof wordt aanschouwd, kan de ziel niet anders doen dan uitroepen: "God is mijn Koning van ouds af, Die verlossingen werkt in het midden van de aarde: Zijn geboden zijn niet zwaar; Zijn juk is zacht en Zijn last is licht"; ik beschouw de wet niet meer als een verbond der werken voor mij, maar als een regel van gehoorzaamheid, die aangenaam gemaakt is door verlossende liefde en genade. Zo ziet u welke invloed het geloof op de goede werken heeft.

III. Ons derde punt was, dat ik zal onderzoeken, in welk opzicht goede werken goed en nuttig zijn voor de mensen.
Zij zijn voor de mensen in het minst niet nuttig tot rechtvaardigmaking, of tot aanneming bij God; want "door de werken der wet zal geen vlees gerechtvaardigd worden." Onze rechtvaardigmaking of aanneming, zowel van onze personen als van onze werken, geschiedt op een geheel andere grond, namelijk, op de eeuwige gerechtigheid, en de dood van de Zoon van God, als onze Borg, door het geloof aangegrepen. In Hem zullen gerechtvaardigd worden en zich beroemen het ganse zaad Israëls. De grote hoop van de mensen, die in een Protestants land opgevoed zijn, zullen u zeggen, dat zij niet verwachten door hun eigen gerechtigheid gerechtvaardigd te worden, maar alleen door de gerechtigheid van Christus. Maar helaas! Hoe weinigen zijn er, die zich wezenlijk en werkelijk aan deze gerechtigheid onderwerpen. Er is een vervloekte neiging in het hart van de mens, om op iets in zichzelf te steunen, Is niet dit menigmaal de taal van uw hart? O! Als ik zo gesteld was, als ik zo'n week hart, zo'n liefde, zulk een mate van verootmoediging en gehoorzaamheid had, dan zou God mij wel aannemen en liefhebben. Doch, vrienden, laat mij u zeggen, dat God u niet aanneemt op grond van iets, dat in u gewerkt, of door u gedaan wordt; maar alleen op grond van het doen en van het sterven van de Zoon van God. Ik mag van allen, die aanneming bij God verwachten op grond van de wet en van hun gehoorzaamheid, zeggen, wat de profeet Jesaja van een zeker soort van mensen in zijn dagen zei: (Jes. 59:6) "Hun webben deugen niet tot klederen en zij zullen zichzelf niet kunnen dekken met hun werken." De goede werken zijn dus in het minst niet nuttig tot gerechtigheid en rechtvaardigmaking. Daarom staat er geschreven: (Jes. 57:12) "Ik zal uw gerechtigheid bekendmaken, en uw werken, dat zij u geen nut doen zullen.

2. Goede werken doen in het minst geen nut, om daarop recht of aanspraak op de hemel te gronden, of op enigerlei zegening en goedertierenheid, die in het ganse verbond der genade beloofd zijn; want de hemel, en alle zegeningen, die wij aan deze zijde van de eeuwigheid ontvangen, komen tot ons als een genadegift. God geeft Christus, Zijn onuitsprekelijke Gave, en met Hem geeft Hij ons al deze dingen om niet: "De genadegift Gods is het eeuwige leven, door Jezus Christus onze Heere". Ik weet wel, dat er in Gods verbond der belofte een verband en regel is vastgesteld, volgens welke ons deze beloofde zegeningen worden geschonken; zodat wanneer God het ene geeft, dit een onderpand is van hetgeen zal volgen. Wanneer Hij genade geeft zal Hij zeker eer geven; wanneer Hij een treurend hart geeft is dat een teken, dat vertroosting zal volgen, omdat dit Gods weg en wijze van handelen is, dat Hij "vreugdeolie geeft voor treurigheid, en dat Hij levend maakt de geest der nederigen". Maar hoewel de tranen van een evangelisch treuren een teken en bewijs zijn van daarop volgende vertroosting, toch zijn zij de voorwaarde niet waarom God vertroosting toedient. God heeft in het verbond zodanig verband gelegd tussen het geloof en de zaligheid, dat "een ieder die gelooft zalig zal worden". Maar het is niet ons geloof, dat ons recht geeft op de

zaligheid: neen, maar het geloof verenigt de ziel met Christus, in Wie wij ons recht herkrijgen op de verbeurde erfenis. Uit kracht van de vereniging van de ziel met Christus krijgt zij recht op al de beloofde zegeningen. Al de beloften zijn in Hem, Ja, en zijn in Hem, Amen. Er zijn geen beloften in de Bijbel, die niet in de eerste plaats aan Christus zijn gedaan, en in Hem aan de leden van Zijn verborgen lichaam. Evenals het in het eerste verbond, het verbond der werken, was. De belofte van het leven, op voorwaarde van volmaakte gehoorzaamheid was rechtstreeks aan Adam als het verbondshoofd gedaan en in hem, aan zijn nakomelingen. Zo ook is in het nieuwe verbond, waarvan Christus het Hoofd is, de belofte van het leven, en alles wat er bij behoort, eerst aan Hem gedaan, en in Hem aan al Zijn geestelijk zaad en kroost en in dit opzicht zijn al de beloften in Hem, Ja en Amen. Christus is de eerste Erfgenaam van alles, en het recht van de jongere broeders is alleen door Hem, of uit kracht van hun vereniging met Hem. Ik zeg dan, dat de goede werken niet nuttig zijn voor de mensen, om er een recht op de hemel en het eeuwige leven op te gronden.

3. Gelijk onze goede werken in niet één van deze opzichten nuttig zijn de mensen, zo zijn zij ook voor God niet nuttig of profijtelijk, alsof Hij er enig voordeel van zou hebben. (Job. 22:2,3) "Zal ook een man Gode profijtelijk zijn? Maar voor zichzelf zal de verstandige profijtelijk zijn. Is het voor de Almachtige nuttigheid, dat gij rechtvaardig zijt? Of gewin, dat gij uw wegen volmaakt?" David erkent daarom, dat "zijn goedheid niet tot de Heere raakt". Helaas! Wij denken zo licht, dat God ons veel verschuldigd is, wanneer wij dit of dat doen. Hebben wij gevast en gebeden, getreurd en berouw gehad, de Sabbat gehouden, de Goddelijke instellingen bijgewoond, en deze of die plicht gedaan, en zou God daar geen behagen in scheppen? Neen, neen, vrienden, vergist u niet; u, die deze dingen als koopgeld meeneemt, om zich bij God aan te bevelen, al uw plichten zijn maar alsof u een hond de nek breekt, en zwijnenbloed op Zijn altaar offert. En daarom zal Hij tot u zeggen, wat Hij tot Israël zei: "Waartoe zal mij zijn de veelheid van uw slachtofferen?"

Doch nu zult u misschien tot mij zeggen, dat ik met op deze wijze te spreken stel, dat de goede werken nergens nuttig toe zijn. Wat een vreemde leer is dit? Ik antwoord, dat, hoewel de goede werken in niet één van de genoemde opzichten nuttig zijn, doch volkomen nutteloos en schadelijk, zij nochtans, wanneer zij uit een beginsel van het geloof gedaan worden, in vele andere opzichten wezenlijk nuttig zijn.
1. Zij zijn nuttig, zoals zij de vruchten en bewijzen zijn van een waar en levendig geloof: (Jak. 2:18) "Maar zal iemand zeggen: Gij hebt het geloof en ik heb de werken; toont mij uw geloof uit uw werken (Engelse overzetting zonder uw werken), en ik zal u uit mijn werken mijn geloof tonen". (En vers 22) "Ziet gij wel, dat het geloof mede gewerkt heeft met zijn werken, en het geloof volmaakt is geweest uit de werken". Hieruit blijkt duidelijk, dat de werken nuttig zijn, als vruchten en bewijzen van het ware geloof. Wij weten uit de bladeren, de bloesem en de vruchten, dat er sap en leven in de boom is; zo ook weten wij uit de vruchten van heiligheid en goede werken, dat ons geloof een waar geloof is. Onze goede werken zullen in de laatste dag bijgebracht worden als bewijzen van ons geloof; daarom staat in Openb. 20:12 geschreven: "Zij werden geoordeeld naar hun werken’ . De werken zijn geen grond van vertrouwen, doch een bewijs; zij zijn niet het fondament van het geloof, doch de vruchten daarvan; de vertroosting van de gelovige kan vermeerderd worden door het gezicht van goede werken, al is het daar niet op gebouwd. In één woord, zij openbaren, dat wij recht en

aanspraak op de kroon hebben, maar zij zijn daarvan geen grond, of zij verdienen die niet. Door de gerechtigheid van Christus hebben wij vrede met God, en dat met medeweten; en door de heiligheid, of de goede werken, wordt onze vrede van het geweten onderhouden en strekken zij ons tot bewijs.

2. Zij zijn nuttig, aangezien zij getuigenissen en bewijzen zijn van onze dankbaarheid aan God voor de wonderen van Zijn genade en liefde, ons in en door Jezus Christus geopenbaard. Daarom zegt David: (Psalm 116:12,13) "Wat zal ik de Heere vergelden voor al Zijn weldaden aan mij bewezen? Ik zal de beker der verlossingen opnemen, en de Naam des Heeren aanroepen". (1 Petrus 2:9) "Maar gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk; opdat gij zoudt verkondigen de deugden Desgenen, Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht". De werken der gehoorzaamheid zijn, als het ware, dankoffers aan God voor de weldaden hun geschonken; en wanneer de mensen geen wandel hebben overeenkomstig de goedertierenheden, die hun bewezen zijn, verachten zij de goedertierenheid Gods. Daarom klaagt de Heere over dezulken, zeggende: "Zult gij dit de Heere vergelden, gij dwaas en onwijs volk?"

3. Zij zijn nuttig en nodig om onze verzekerdheid te versterken: (1 Joh. 2:3,5) "Hieraan kennen wij, dat wij Hem gekend hebben, zo wij Zijn geboden bewaren. Zo wie Zijn Woord bewaart, in die is waarlijk de liefde Gods volmaakt geworden; hieraan kennen wij, dat wij in Hem zijn". (2. Petrus 1:5—10) "En gij tot hetzelve ook alle naarstigheid toebrengende, voegt bij uw geloof deugd, en bij de deugd kennis, en bij de kennis matigheid, en bij de matigheid lijdzaamheid, en bij de lijdzaamheid godzaligheid, en bij de godzaligheid broederlijke liefde, en bij de broederlijke liefde, liefde jegens allen. Want zo deze dingen bij u zijn, en in u overvloedig zijn, zij zullen u niet ledig noch onvruchtbaar laten in de kennis van onze Heeren Jezus Christus. Want bij welke deze dingen niet zijn, die is blind, van verre niet ziende, hebbende vergeten de reiniging van zijn vorige zonden. Daarom broeders, benaarstigt u temeer om uw roeping en verkiezing vast te maken. Want dat doende zult gij nimmermeer struikelen". Hieruit kunt u zien, dat de verzekering versterkt en bevestigd wordt door de vruchten van heiligheid en goede werken. Wij lezen, dat "de Geest getuigt met onze geest, dat wij kinderen Gods zijn;" en het is wel, wanneer wij met de getuigenis des Geestes, ook die van het water hebben, dat is heiligmaking en reinheid van hart en leven.

4. Zij zijn nuttig, daar zij stichtelijk zijn voor anderen: (Matth. 5:16) "Laat uw licht alzo schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken mogen zien, en uw Vader, Die in de hemelen is, verheerlijken". Christus geeft daar geen aanmoediging tot ijdele eer en tot roemen, maar hij stelt het ware doel voor van onze zichtbare en uiterlijke heiligheid, namelijk, dat anderen stof zullen hebben om God te prijzen voor Zijn overvloedige genade aan ons bewezen, en dat zij door ons voorbeeld ook mogen worden opgewekt, naar heiligheid en de praktijk van de godsdienst te staan. Hiëronymus placht te zeggen, dat hij Christus liefhad, Die in Augustinus woonde. Wij behoren ook zo te wandelen, dat anderen Christus liefhebben, Die in ons woont. Het is een vermaning aan de gelovige vrouwen (1 Petrus 3:1) "zo te wandelen, dat haar mannen voor de Heere mogen gewonnen worden"' . Ik zeg daarom, dat goede werken stichtelijk zijn voor anderen.

5. Zij zijn nuttig, want zij dienen om de belijdenis van het Evangelie te versieren: (l Tim. 6:1) "De dienstknechten zovelen als er onder het juk zijn, zullen hun heren alle eer waardig achten; opdat de Naam Gods en de leer niet gelasterd worde." (Tit. 2:7,9,10) "Betoont uzelf in alles een voorbeeld van goede werken. De dienstknechten vermaan ik, dat zij hun eigen heren onderdanig zijn, dat zij in alles welbehaaglijk zijn, niet tegensprekende; niet onttrekkende, maar alle goede trouw bewijzende; opdat zij de leer Gods, onzes Zaligmakers, in alles mogen versieren." De Kerk is de hof des Heeren, en u weet, dat de vruchtbaarheid van de bomen van de hof zeer veel bijdragen tot versiering; terwijl onvruchtbaarheid, of slecht fruit tot schande strekt, en maakt, dat er kwaad van gesproken wordt. Wanneer mensen, die de godzaligheid belijden, niet een wandel hebben, die met hun belijdenis overeenkomt, maken vijanden en vreemdelingen daaruit de gevolgtrekking, dat alle godsdienst maar bedriegerij of wijsmakerij is, en dat er geen wezenlijkheid in is; terwijl een vruchtbare wandel de vijanden van de godsdienst de mond stopt: (1 Petrus 2:15) "Want alzo is het de wil van God, dat gij, weldoende, de mond stopt van de onwetendheid der dwaze mensen."

6. Zij zijn nuttig, aangezien zij onze inplanting of inenting in Christus openbaar maken: (Ef. 2:10) "Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft, opdat wij in dezelve zouden wandelen."

7. Er is een overeenstemming en evenredigheid tussen goede werken en de heerlijkheid: (Rom. 6:22) "Maar nu van de zonde vrijgemaakt zijnde, en Gode dienstbaar gemaakt zijnde, hebt gij uw vrucht tot heiligmaking, en het einde het eeuwige leven". Maar ik blijf hier niet langer bij stilstaan.

IV. Laat ons nu voortgaan tot ons laatste punt namelijk, **de toepassing.**
Ten eerste. Deze leer kan dienen tot onderrichting, in de volgende twee of drie bijzonderheden.
1. Ziet hieruit wat de rechte weg is, om ware zedelijkheid te bereiken, of wat nodig is om goede werken te kunnen doen: u moet in God geloven, en door het geloof met de Heere Jezus verenigd zijn. De apostel beproefde goede werken te doen door de kracht van de natuur, doch dat ging niet, want (Rom. 7:10) "het gebod, dat ten leven was, het is hem ten dood bevonden." En ik geloof beslist, dat niemand, laat hem zijn best doen zoveel hij wil, het er door de kracht van de natuur beter af zal brengen dan hij. De wet wekt uit zichzelf de verdorvenheid slechts op, in plaats van die te doden; want zegt hij, "Als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden." Evenals een slang die van de koude verstijfd is, ligt, alsof zij dood is, doch wanneer zij in de warmte gebracht wordt leeft zij weer op en spuwt haar venijn. Zo is het ook met de verdorven natuur, wanneer zij tot het gebod gebracht wordt, of het gebod tot haar komt, dan wordt zij weer levendig, en zij vergadert sterkte, en ontdekt meer boosaardigheid dan tevoren: "De zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, werkt allerlei begeerlijkheid in ons."

2. Ziet hieruit, hoe onrechtvaardig leraars, die de leer der genade van God trachten te prediken, of die in het stuk van de rechtvaardigmaking tegen de werken prediken, worden belasterd, dat zij vijanden zijn van goede werken en heiligheid, of, dat zij het geloof en de goede werken van elkaar losmaken. Deze laster werd ook op Christus geworpen, waartegen Hij Zich verdedigde met te zeggen: (Matth. 5:17) "Meent niet, dat

Ik gekomen ben om de wet of de profeten te ontbinden; Ik ben niet gekomen om die te ontbinden, maar te vervullen." Hiervan werd ook de eerste martelaar Stefanus beschuldigd, dat hij "lasterlijke woorden sprak tegen de heilige plaats en de wet." Deze beschuldiging werd ook ingebracht tegen Paulus en zijn leer, waarom hij bij voorbaat die tegenwerping beantwoordt: (Rom. 3:31) "Doen wij dan de wet te niet door het geloof? Dat zij verre: maar wij bevestigen de wet."

3. Ziet hieruit de dwaasheid van hen, die, onder de schijn van genade of van geloof in Christus, zich aan losbandigheid overgeven, zoals vele evangeliebelijders dat doen. Wat dezulken ook voorwenden alsof zij geloof hebben, zij zijn er toch vreemdelingen van, en hebben de kracht van de Goddelijke genade nooit aan hun ziel ervaren; want anders zou die hun "onderwijzen, dat zij de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzakende, matig, en rechtvaardig, en Godzaliglijk leven zouden in deze tegenwoordige wereld." Het is niet iets nieuws, dat de verdorven natuur de genade van God misbruikt. De apostel klaagt in zijn tijd ook over dat kwaad, waarom hij in Romeinen 6 bespreekt, dat er waren die beredeneerden, dat, door in de zonde te blijven, de genade te meerder zou worden. Maar al kan de leer van de genade misbruikt worden, wanneer zij maar alleen een plaats in het hoofd heeft, zal zij, wanneer zij in het hart ingaat, tot heiligheid bewegen in al onze wandel. In één woord, al kan de leer van de genade misbruikt worden, de hebbelijkheid en de oefening van de genade kan niet misbruikt worden om te zondigen.

Tweede gebruik van vermaning.
Is het zo, dat zij en alleen zij, die geloven, goede werken kunnen doen en voorstaan? Dan is mijn eerste vermaning: O, gelooft in de Zoon van God. Wij lezen (Joh. 6:21) van een schare mensen, die tot Christus kwamen, en tot Hem zeiden: "Wat zullen wij doen, opdat wij de werken Gods mogen werken?" Christus antwoordde daarop: (vers 29) "Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem, Die Hij gezonden heeft." Dit is het voorname fundamentele gebod, dat het fondament legt voor alle ware gehoorzaamheid: want alle ware gehoorzaamheid is de gehoorzaamheid van het geloof. Benaarstig u daarom dit grote gebod te gehoorzamen: (1 Joh. 3:23) "En dit is Zijn gebod, dat wij geloven in de Naam Zijns Zoons Jezus Christus." Doch ik zal hier voor het ogenblik niet verder over uitweiden.

Een tweede vermaning is aan hen, die geloven, opdat gij "moogt zorgdragen om goede werken voor te staan." De tijd zal mij niet veroorloven hierover breedvoerig te spreken; overweegt alleen, bij wijze van beweegreden, kort, dat, gelijk elke Persoon van de aanbiddelijke Drie-eenheid, overeenkomstig Zijn huishoudelijke plaats, Zijn aandeel heeft in het werk van de verlossing des mensen; en er zo ook voor ons, in betrekking tot elk van Hen, een verplichting ontstaat, ons te benaarstigen goede werken voor te staan. De Vader heeft u van eeuwigheid uitverkoren, en u liefgehad met een eeuwige liefde. Waartoe heeft Hij ons uitverkoren? Tot heiligheid of goede werken: (Ef. 1:4,5) "Hij heeft ons tevoren verordineerd tot aanneming tot kinderen, door Jezus Christus, in Zichzelf, naar het welbehagen Zijns willens; opdat wij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde." De Zoon heeft ons verlost met Zijn bloed, niet alleen opdat wij bevrijd zouden zijn van de toorn, maar opdat wij heilig zouden zijn, en tot alle werken overvloedig: (Tit. 2:14) "Die Zichzelf voor ons gegeven heeft, opdat Hij ons zou verlossen van alle ongerechtigheid, en Zichzelf een Eigen volk zou reinigen, ijverig in

goede werken." De Heilige Geest is onze Trooster, en Hij woont in ons als in een tempel, en daarom zijn wij gehouden en verplicht Hem niet te bedroeven: (Ef. 4:30) "En bedroeft de Heilige Geest Gods niet, door welke gij verzegeld zijt tot de dag der verlossing. (1 Kor. 3:16,17). "Weet gij niet, dat gij Gods tempel zijt, en de Geest Gods in ulieden woont. Zo iemand de tempel Gods schendt, die zal God schenden." Ik zeg dan, dat elke Persoon van de aanbiddelijke Drie-eenheid, en hun betrekking tot ons, ons verplicht goede werken voor te staan. Zo ook moedigen het genadeverbond en de beloften daarvan ons niet alleen aan om goede werken te betrachten, maar zij verplichten ons daartoe: (2 Kor. 7:1) "Omdat wij dan deze beloften hebben, geliefden, laat ons onszelf reinigen van alle besmetting des vleses en des geestes, voleindigende de heiligmaking in de vreze Gods."

Doch ik moet noodzakelijk andere beweegredenen voorbijgaan, en het geheel besluiten met een paar besturingen of raadgevingen.
1. Ziet toe, als u goede werken wilt doen, dat uw staat recht is. Ik bedoel: zie toe, dat u een standplaats hebt in Christus, de tweede Adam. Want zonder dit kunt u geen vrucht dragen, die Gode welbehaaglijk of voor uw ziel nuttig is. Zolang u in de staat van de natuur bent, bent u maar een doorn en distel in Gods wijngaard, en daarom kan geen goede vrucht van gehoorzaamheid aan u groeien. Ziet toe, dat u de Geest van Christus in uw binnenste hebt, en pleit daartoe op die belofte: (Ezech. 36:27) "En Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u; en Ik zal maken, dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen, en Mijn rechten zult bewaren en doen." Het is de Geest van het Hoofd, Die al de leden van het lichaam bezielt. Hij komt al onze zwakheden in het bidden en in de goede werken te hulp.

2. Houdt in al uw werken of plichten van gehoorzaamheid uw oog gevestigd op de uiterste hoeksteen, die God in Sion gelegd heeft. U weet dat een metselaar of bouwer zeer onregelmatig werk zal maken, als hij het fundament en de hoeksteen van het gebouw niet in het oog houdt; dan moet hij verkeerd werk maken. Zo is het hier ook; als wij niet door het geloof ons oog gericht houden op Christus, als het Fondament, Dat in Sion gelegd is: het Fondament van aanneming, het Fondament van hulp; dan kunnen wij nooit een Gode welbehaaglijke gehoorzaamheid opbrengen. Wanneer wij, of de verdienste, of de Geest van Christus, uit het oog verliezen, dan zal ons hart een wettische richting aannemen, waardoor al onze plichten verspild en bedorven worden.

3. Tracht altijd een levendige indruk op uw harten te houden, dat God, niet alleen uit uw ergste zonden, maar ook uit uw beste plichten oorzaak kan vinden om u te verdoemen. De heiligste en meest hemelse mens, die ooit op aarde leefde, kon de zaligheid van Zijn ziel niet wagen op de meest hemelse gedachte, die ooit in hem opkwam. Rechte indrukken hiervan zullen u behulpzaam zijn, om uw hart inzake de gerechtigheid recht te bewaren; zodat u uw aanneming bij God niet op uw goede werken, maar alleen op de werken van de Zoon van God bouwt. De apostel gebruikt met het oog hierop een aanmerkelijke uitdrukking: (1 Kor. 4:4) "Want ik ben mijzelf van geen ding bewust; doch ik ben daardoor niet gerechtvaardigd". De apostel wil daarmee zeggen: Ik ben mijzelf niet bewust: van een ontrouwheid in mijn bediening, of in iets, dat God mij heeft toevertrouwd; mijn geweten beschuldigt mij niet, dat ik mijn plicht heb verzuimd; doch ik ben daardoor niet gerechtvaardigd. Hoewel "ik overvloediger heb gearbeid dan zij allen; hoewel ik de goede strijd gestreden, de loop geëindigd, en het geloof behouden

heb, toch ben ik daardoor niet gerechtvaardigd"; dit alles maakt geen gerechtigheid uit, waardoor ik kan verwachten gerechtvaardigd te worden, of door God te worden aangenomen. Neen, in het stuk van de rechtvaardigmaking rekende hij alle dingen schade en drek, opdat hij in Christus mocht gevonden worden, niet hebbende zijn eigen gerechtigheid. Waaruit u ziet, dat niet uw beste genaden, werken, en plichten van gehoorzaamheid, maar vrije genade door toegerekende gerechtigheid uw enige vrijstad, en uw enig heiligdom is.

4. Wanneer u ooit wordt in staat gesteld iets te doen in gehoorzaamheid aan de wet, gedenkt dan steeds, dat wat u deed, gedaan is in geleende kracht; dat zal u nederig houden. Het is toch een ijdele geest, die zich verheft op hetgeen geleend is (1 Kor. 4:7) "Want wie onderscheidt u? En wat hebt gij, dat gij niet hebt ontvangen? En zo gij het ook ontvangen hebt, wat roemt gij alsof gij het niet ontvangen had?" Offert daarom niet aan uw garen en rookt niet aan uw net; want u bent niet de vrije wil, maar de vrije genade dank verschuldigd: "Het is God Die in u werkt, beide, het willen en het werken, naar Zijn welbehagen."

5. Wacht u in het doen van goede werken voor wettische oogmerken en beweegredenen.
Vraagt u: *wat zijn die?*
Dan is mijn antwoord.
1e Het is een wettisch oogmerk in de gehoorzaamheid, wanneer iemand gehoorzaamt, of goede werken doet, om verzoening of boete te doen voor zijn vorige zonde. Sommige mensen zullen, wanneer zij in een zonde van doen of laten gevallen zijn, waarover hun geweten hen slaat of beschuldigt, voornemen, beloven en besluiten, dat zij in het vervolg beter zullen handelen; menende, dat zij daardoor bij God zullen goedmaken wat zij tegen Hem en Zijn heilige wet hebben misdaan. Dit is een bewijs van een wettische geest. Niets kan de schuld van de zonde verzoenen, dan het rantsoen en de verzoening, die God gevonden heeft.

2e Wanneer iemand gehoorzaamheid betracht alleen om het rumoer van een ontwaakt geweten te stillen, of zijn geweten rustig te houden. Helaas, vrienden! Onze eigen gerechtigheid en goede werken kunnen het geweten wel in slaap wiegen en de mond stoppen, doch zij zullen haar nooit "van dode werken reinigen". Niets kan het geweten, Gods plaatsvervanger, bevredigen, dan wat de rechtvaardigheid Gods bevredigt, dat is, het bloed van Christus, door het geloof toegepast. Daarom moet het noodzakelijk bewijzen of ontdekken, dat zo iemand die zijn wonden met zijn goede werken geneest, van een wettische geest is. Goede werken moeten niet worden nagelaten, doch men moet er niet als een gerechtigheid in rusten, of op vertrouwen.

3e Wanneer iemand de geboden van de wet gehoorzaamt, alleen om daardoor uit de hel te blijven. Wel is waar, is er een kinderlijke vrees voor God als Vader, en voor Zijn vaderlijk ongenoegen, dat een van de voornaamste bronnen van evangelische gehoorzaamheid is, volgens Jer. 32:40: "Ik zal Mijn vreze in hun harten geven, dat zij niet van Mij afwijken;" doch er is een groot onderscheid tussen deze en een slaafse vrees voor de hel en de eeuwige verdoemenis. Er is tussen die beide even groot onderscheid als tussen de vrees, die een liefhebbend kind voor een liefhebbende vader heeft, en de vrees, die een veroordeelde misdadiger of boosdoener voor zijn rechter heeft; de ene wordt tot gehoorzaamheid gedreven door verschrikking, maar de andere

wordt tot gehoorzaamheid getrokken door liefde. Ik wil niet ontkennen, dat een kind van God, door de overmacht van verzoeking, verlating, of ongeloof, onder zo'n geest van dienstbaarheid kan komen; doch dan is het niet zijn voorrecht maar zijn straf; in zoverre een kind van God in zijn gehoorzaamheid gedreven wordt door een geest der dienstbaarheid tot vrees, is zijn gehoorzaamheid wettisch, want wanneer hij handelt zoals hij is, dat is, als een ware gelovige, "dient hij de Heere zonder vrees," zonder slaafse vrees voor hel en toorn, "in heiligheid en gerechtigheid voor Hem, al de dagen zijns levens" (Lukas 1:74, 75.)

4e Wanneer iemand goede werken doet om daardoor recht en aanspraak op de hemel te verkrijgen. Ons recht toch komt, zoals ik reeds zei, alleen door Jezus Christus; Christus is de eerste Erfgenaam van het eeuwige leven, en wij zijn mede-erfgenamen met Hem.
Tegenwerping. *Maar misschien zult u zeggen: Staat er niet geschreven? (Openb. 22:14) "Zalig zijn zij, die Zijn geboden doen, opdat hun macht zij aan de boom des levens, en zij door de poorten mogen ingaan in de stad."*
Antwoord. Om dit voor u duidelijk te maken, moet u weten, dat er tweeërlei recht op de heerlijkheid is, hetwelk de zaak is, waarover daar gesproken wordt, namelijk, een wettelijk en een klaarblijkelijk recht.

(1.) Er is een wettelijk of een wetsrecht. U weet, dat het recht op het leven en de heerlijkheid verbeurd is door de overtreding van de wet in de eerste Adam, en dit moet weer hersteld worden door een volmaakte gehoorzaamheid aan de wet. En wiens gehoorzaamheid kan dit doen, dan de gehoorzaamheid van Christus, ons tot rechtvaardigheid toegerekend? Zodat ons wettelijk recht en onze aanspraak op de heerlijkheid, en andere zegeningen, alleen hersteld zijn in Christus, en door de toerekening van Zijn gerechtigheid aan ons, waardoor "de wet groot gemaakt en verheerlijkt is."

(2.) Maar er is ook een recht van klaarblijkelijkheid, waardoor ons recht, door Christus, klaar blijkt en voor onze eigen zielen opgeklaard wordt. Over dit recht wordt naar mijn mening in de voormelde Schriftuurplaats gesproken. "Zij, die Zijn geboden doen" en gehoorzamen, uit evangelische grondbeginselen en beweegredenen, geven blijk van hun recht, door Christus, op de hemel en de heerlijkheid, en "zij zullen ingaan door de poorten in de stad, in het nieuwe Jeruzalem." Doch onze gehoorzaamheid, onze heiligheid of goede werken tot de grond en het fondament van onze aanspraak op de hemelse heerlijkheid te maken, is grof wettisch en paaps. Ik zeg dan, ziet ernstig toe, of gij uw goede werken uit wettische beweegredenen en beginselen doet, want die zijn als de dode vlieg, die de zalf des apothekers stinkende maakt.

5e Mijn laatste raad is: Benaarstigt u, dat u gehoorzaamheid betracht uit evangelische beginselen, doeleinden en beweegredenen. Ik zal hier niet over uitweiden, omdat die reeds werden aangestipt. Gehoorzaamt en doet goede werken met een oog op de ere Gods, uit een beginsel van dankbaarheid aan Hem, Die u gekocht heeft met Zijn bloed. Betracht gehoorzaamheid, om in die weg gemeenschap met God te onderhouden. Die mens, die "rein van handen en zuiver van hart is, die zijn ziel niet opheft tot ijdelheid, en die niet bedrieglijk zweert; die zal klimmen op de berg des Heeren, en staan in de plaats Zijner heiligheid." De plichten van gehoorzaamheid zijn als wagens of koetsen, die de ziel tot Christus en de omhelzingen van Zijn liefde brengen, doch zij zijn niet de teweegbrengende of verdienende oorzaak van het minste schijnsel van des Heeren

aangezicht. Om hiermee te sluiten, betracht de plichten van gehoorzaamheid, niet om daardoor een recht op de hemel te krijgen, dat de vrucht is van de koop van de Verlosser; maar opdat u daardoor "bekwaam gemaakt mag worden om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht;" want al is er geen verband van verdienste, er is toch een verband van geschiktheid en bekwaamheid tussen begonnen heiligheid hier, en volmaakte heiligheid hiernamaals. Het behoort tot de onherroepelijke besluiten van de hemel, dat onheilige, ongeheiligde zondaars, als zij zo blijven, nooit in het koninkrijk Gods zullen ingaan. Door de poorten van het Nieuwe Jeruzalem zal nooit iets ingaan dat onrein is. Wacht u daarom, dat u zou menen dat wij, wanneer wij u tot Christus leiden, als het enig fondament van uw recht tot het eeuwige leven, u daardoor op enigerlei wijze aanmoedigen tot de zonde of tot onheiligheid. Neen; de genade Gods in dit Evangelie onderwijst ons betere dingen, namelijk, "dat wij de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzakende, matiglijk, en rechtvaardig, en Godzaliglijk leven zouden in deze tegenwoordige wereld."

4. Het ware steunsel en de Wezenlijke sterkte van een kerk en een volk

Jesaja 6: 13. ***Alzo zal het heilige zaad het steunsel daarvan zijn.***

In dit hoofdstuk hebben wij, ten eerste, een ontzaglijk gezicht van God, dat de profeet Jesaja vertoond werd. Hij kreeg een gezicht van de oneindige Heere, in de Persoon van Zijn eeuwige Zoon: want zo verklaart Christus Zelf het: (Joh. 12:41) "Dit zeide Jesaja, toen hij Zijn heerlijkheid zag". Christus had een heerlijkheid bij de Vader voor Zijn menswording, ja, eer de wereld was, en Jesaja kreeg een gezicht van deze heerlijkheid.
Vraagt u: *Wat zag hij?*
Dan is mijn antwoord:

1. Hij zag Zijn hoge en verheven troon.
2. Hij zag Zijn tempel, Zijn heerlijke hoogwaardigheden.
3. Hij zag, dat het schitterend gevolg van serafijnen en cherubijnen hun aangezichten met hun vleugelen bedekte, wegens de verblindende stromen van heerlijkheid, die van Zijn aangezicht afstraalden.
4. Hij hoorde enkele van hun beurtzangen, of lofliederen, waardoor zij de heerlijkheid van Zijn onbevlekte heiligheid bezingen, en dan in verwondering wegzinken, dat het afschijnsel van die heerlijkheid ooit deze benedenwereld zou beschijnen; zij roepen: "De ganse aarde is van Zijn heerlijkheid vol". Zij verwonderen zich niet, dat zij Zijn heerlijkheid in de hemel zien lichten waar de zonde nooit binnenkwam; maar dit vervult hen met verwondering, dat de heerlijkheid Gods door een voorhangsel van vlees schittert en ontplooid wordt in deze vuile wereld van zonde en ellende.

Ten tweede, hebben wij de gevolgen van dit gezicht:

1. Op de tempel, waar Jesaja waarschijnlijk de openbaring kreeg: (vers 4) "De posten van de dorpels bewogen zich van de stem des roependen, en de aarde beefde, en het huis werd vervuld met rook." Een wolk werd over de troon uitgespreid, en de posten en pilaren van de tempel begonnen te beven, als een teken van de verwoesting van de stad en van de tempel, eerst door de Babyloniërs, en later door de Romeinen.
2. Hierop werd de profeet met ontsteltenis bevangen bij het gezicht van de Goddelijke heerlijkheid: (vers 5) "Wee mij, want ik verga, omdat ik een man van onreine lippen ben, en ik woon in het midden eens volks, dat onrein van lippen is; want mijn ogen hebben de Koning, de Heere der heirscharen, gezien".
3. Dan worden de vrezen van de profeet gestild door de goede en troostrijke woorden, die de Engel tot hem sprak, en werd hem een teken gegeven van de vergeving van Zijn zonde, als een voorbereiding tot zijn verkeer met God: (vers 6, 7) "Maar één van de Serafim vloog tot mij, en had een gloeiende kool in zijn hand, die hij met de tang van het altaar had genomen. En hij roerde mijn mond daarmee aan, en zei: "Zie, deze heeft uw lippen aangeroerd; alzo is uw misdaad van u geweken, en uw zonde is verzoend."
4. De profeet wordt een ontzaglijke boodschap opgedragen. De Drie-enige God zocht naar een man, die de boodschap wilde overbrengen, en de profeet biedt zichzelf aan: (vers 8) "Wien zal Ik zenden? En wie zal voor Ons heengaan? Ziet hier ben ik, zegt de profeet, zend mij heen. De profeet is een vrijwilliger in de dienst van Zijn Maker, bereid om de grootste moeilijkheden het hoofd te bieden. Hij wist, dat, als God hem

iets opdroeg, Hij met hem zou zijn om hem bij te staan; Hij zendt niemand in de krijg op eigen kosten.

De Heere vat de profeet op zijn woord, en geeft hem zijn opdracht te kennen (vers 9-13). Hij geeft hem daarin drie dingen te verstaan:

(1) Dat de meerderheid van de mensen tot wie hij gezonden werd, niet naar zijn boodschap zouden willen horen, waarom rechterlijke slagen van blindheid, verharding en weerspannigheid zouden volgen (vers 9,10).
(2) Dat hun volkomen verwoesting hiervan het gevolg zou zijn (vers 11,12).
(3) Dat een overblijfsel gespaard zou worden als een gedenkteken van Goddelijke ontferming, (vers 13) "Doch zal nog een tiende deel daarin zijn, en het zal terugkeren, en zijn om af te weiden; maar gelijk de eik, en gelijk de haageik, in die, na de afwerping van de bladeren nog steunsel is, alzo zal het heilige zaad het steunsel daarvan zijn."

Men kan hier in het algemeen zien, dat God in de slechtste tijden, in tijden van verval en afwijking, een klein overblijfsel heeft, dat zijn klederen bewaart, en waarop Hij, wanneer Hij alles als wegvaagt en verlaat, bijzonder acht zal geven ten goede. Meer in het bijzonder, worden hier in dit vers vier of vijf dingen verklaard, ten opzichte van des Heeren overblijfsel.

1. Dat het overblijfsel maar klein zou zijn, "nog een tiende deel zal daarin zijn," een zeker getal genomen voor een onzeker, een zeer klein aantal in vergelijking van de menigte, die in haar ongeloof zou omkomen, en in de algemene ellende zou worden gedood. Het tiende was Gods deel onder de wet, dat Hem ten dienste moest worden afgezonderd.

Merkt op, dat onder de menigte van het mensdom, die de duivel ten deel valt, Gods overblijfsel maar een klein getal is; Zijn kudde is maar een klein kuddeke, als de nalezing na de wijnoogst. Toch wil Hij die niet missen, al zou Hij een inval moeten doen in de hel om ze vandaar te halen. (Jes. 53:12) "Daarom zal Ik hem een deel geven van velen en Hij zal de machtige als een roof delen." En dit deel, dit overblijfsel, zal tot Zijn dienst en eer geheiligd worden, evenals de tienden onder de wet.

2. Van dit overblijfsel wordt verklaard, dat het zal terugkeren, dat is, zij zullen terugkeren van hun zonden en afkeringen, en het algemeen verval en de afwijkingen van de kerk van Israël; zij zullen elkaar daartoe opwekken, zeggende: (Hoséa 6:1) "Komt, en laat ons terugkeren tot de Heere; want Hij heeft verscheurd, en Hij zal ons genezen: Hij heeft geslagen, en Hij zal ons verbinden." Zij zullen ook terugkeren naar hun land uit hun gevangenschap in Babel, en wanneer God hun gevangenis wendt zullen zij verkwikt worden gelijk waterstromen in het zuiden.

3. Van dit overblijfsel wordt gezegd, dat het zal zijn om af te weiden; dat is, zeggen sommigen, dat dit overblijfsel, na hun terugkeren, ten tweede male, door de koningen van Assyrië, zal worden opgegeten, verteerd en verslonden.

Merkt op, dat Gods overblijfsel, wanneer het uit de ene ellende verlost is, weer op een andere moet rekenen. Wanneer zij met de voetgangers gelopen hebben, zullen zij zich met de paarden moeten mengen.

Of zoals sommigen, onder anderen Henry, deze plaats verstaan: "het zal zijn om af te weiden," of, volgens de Engelse overzetting, het zal gegeten worden; het zal van God worden aangenomen evenals de tiende, die tot spijs was in het huis Gods. Het redden

van dit overblijfsel zal spijs zijn voor het geloof en de hoop van hen, die het goede zoeken voor Gods koninkrijk en zaak.

4. Van dit overblijfsel wordt gezegd, dat het zal zijn "gelijk de eik en de haageik waarin na de afwerping van de bladeren nog steunsel is". Alsof hij zei: Al worden zij van hun uitwendige voorspoed beroofd, en al krijgen zij hun deel van de gewone ellende, toch zullen zij evenals een boom in de lente weer herleven, en uitspruiten en bloeien; al vallen zij, toch zullen zij niet geheel worden weggeworpen; "want voor een boom, als hij afgehouwen is, is er verwachting, dat Hij hem nog zal veranderen, en zijn scheut niet zal ophouden" (Job. 14:7).

5. Dat dit onderscheiden overblijfsel de stut en de steun zal zijn van het algemeen belang: "Het heilige zaad zal het steunsel daarvan zijn." Daarin zijn twee dingen op te merken.
1e Een beschrijving van Gods kleine overblijfsel; zij zijn het heilige zaad.
2e De gewichtige plaats die zij in het land, of in het oog Gods, innemen, hoe weinig zij ook door de lieden van de wereld geacht worden; al zijn zij het schuim en het afschrapsel van de aarde, toch zijn zij voor de Heere het steunsel daarvan.

1e. Wat het eerste betreft, de benaming welke Gods overblijfsel wordt gegeven, het heilige zaad. Sommigen verstaan door het heilige zaad, Christus, die soms het zaad van de vrouw, het zaad Abrahams, wordt genaamd, soms het zaad Davids naar het vlees, die voor Zijn komst in het vlees het steunsel of de sterkte van het Joodse volk was. Dat volk werd voor een totale ondergang bewaard, totdat zijn Messias zou komen, waarop de profeet ziet, als hij zegt: (Jes. 65:8) "Verderft ze niet, want daar is een zegen in." Toen die zegen gekomen was, in Wie de mensen zouden gezegend worden, werd de Joodse natie en kerk spoedig verwoest en afgesneden. Anderen verstaan door het heilige zaad het godvrezend overblijfsel, dat onder het volk was. Over die wordt in de Schrift dikwijls gesproken onder het begrip van zaad: (Psalm 22:31) "Het zaad zal Hem dienen; het zal de Heere aangeschreven worden tot in geslachten;" (Jes. 53:10) "Als Zijn ziel haar tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien." En dan worden zij een heilig zaad genoemd, omdat zij vernieuwd zijn naar het beeld Gods, in kennis, gerechtigheid en heiligheid; afgescheiden van het overige van de onheilige wereld, die meegevoerd worden met de stroom van persoonlijke en openbare terging.

2e Let op de omvang en de plaats, die dit heilige zaad in Gods ogen inneemt, hoe veracht zij ook zijn in de ogen van de wereld; zij zijn het steunsel daarvan, namelijk, van de Kerk en het volk. Sommigen menen, dat in dit laatste zinsdeel de eerste figuurlijke spreekwijze van een boom nog wordt voortgezet. Het geheel van de Joodse natie wordt vergeleken bij een boom, de algemene belijders bij de bladeren van een boom, die in de herfst en winter door een storm worden weggeblazen, en door de wind herwaarts en derwaarts worden gedreven; doch het heilige zaad, of Gods overblijfsel, de gelovigen, of de geheiligde zielen zijn als de stam van de boom, die vast blijft staan in alle winterstormen van verzoeking, dwaling, afval, of vervolging, en die, het leven en sap van de wezenlijkheid van de genade van God in zich hebbende, in de lente, wanneer de winter over en voorbij is, weer uitspruiten en bloeien. Sommigen lezen de woorden aldus: Het heilige zaad zal de stut, sterkte, of ondersteuning daarvan zijn, zinspelende op de iepen en eiken, die aan weerszijden van de hoofdweg of van de verhoogde weg

groeiden, die van het paleis des konings naar de tempel voerde, en dienden om het terras, of de opgehoogde weg te steunen, opdat de aarde daarvan niet zou afbrokkelen. Zo zijn ook de ware godzaligen in een volk, de stut en steun daarvan; zij zijn de pilaren van het land, die de dingen bij elkaar houden, opdat niet het gehele volk en de ganse Kerk vergaat.

Merkt op, "Dat Gods overblijfsel, of Zijn heilig zaad, in een kerk of natie, de sterkte en het steunsel daarvan is." *Het heilige zaad zal het steunsel daarvan zijn.*
Daar de leer dezelfde is als de woorden van de tekst zal ik er niet bij stilstaan, om die te bewijzen of te bevestigen. Schriftplaatsen die daartoe dienen zullen in de verhandeling voorkomen, waarbij ik met Gods hulp de volgende orde zal volgen. Ik zal:

I. Iets spreken over Gods overblijfsel, als onderscheiden van de overigen in de wereld.
II. Waarom het een zaad wordt genoemd.
III. Waarom het een heilig zaad wordt genoemd.
IV. Wat dit te kennen geeft, dat zij het steunsel van een land of een kerk worden genoemd.
V. In welk opzicht zij dat zijn.
VI. Het geheel toepassen.

I. Het eerste punt is, dat wij iets zullen spreken over dit overblijfsel, dat hier een heilig zaad wordt genoemd, in onderscheiding van de overige mensen.
1. Zij zijn een volk, dat van een andere afkomst is dan de andere mensen. Weliswaar zijn zij, wat hun natuurlijke geboorte betreft van hetzelfde algemene geslacht van de eerste Adam, en daarom "van nature kinderen des toorns, gelijk ook de anderen;" doch wat hun geestelijke of bovennatuurlijke geboorte betreft, zijn zij "niet uit den bloede, noch uit de wil des vleses, noch uit de wil des mans, maar uit God geboren" (Joh. 1:13). Daarom zijn zij geneigd tot God te zeggen: (Jes. 63:16) "Gij zijt toch onze Vader, want Abraham weet van ons niet, en Israël kent ons niet: Gij, o Heere, zijt onze Vader, onze Verlosser van ouds af, is Uw Naam."

2. Dit overblijfsel, dit heilige zaad, is een volk, dat onder een regering staat, die onderscheiden is van die van de overige mensen. Het ganse mensdom staat van nature onder de regering van de duivel, de god van deze eeuw, en hun begeerlijkheden zijn de wetten naar welke zij wandelen (Ef. 2:2,3). Maar Gods overblijfsel heeft, door de kracht van de genade, zijn verbond met de dood en zijn voorzichtig verdrag met de hel verbroken, en zich onder de regering van een God in Christus begeven, zeggende: "Heere onze God, andere heren behalve Gij hebben over ons geheerst: doch door U alleen gedenken wij Uw Naam. De Heere is onze Rechter, de Heere is onze Wetgever, de Heere is onze Koning, Hij zal ons behouden."

3. Zij zijn een volk, dat op een geheel ander fondament staat dan de gehele wereld buiten hen. Anderen bouwen op de zandgrond van algemene barmhartigheid, van een lege belijdenis, gewone voorzienigheden, gewone genaden, de werken van de wet, of dergelijke zandgronden: zij bouwen daarop de hoop van hun aanneming en zaligheid: doch Gods overblijfsel heeft al die zandgronden losgelaten, die zijn gaan staan alleen op het heldere en zuivere fondament, dat God in Sion gelegd heeft, namelijk, een vleesgeworden God, Die in de plaats van schuldige zondaren doet, en sterft, en

tussentreedt. Hier kiezen zij hun standplaats voor de eeuwigheid, zeggende: Dit is mijn rust:" en waarlijk, "niemand kan een ander fondament leggen dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus."

4. Zij zijn een volk, dat van een geheel andere geest is dan de overige mensen: (1 Kor. 2:12) "Doch wij hebben niet ontvangen de geest der wereld, maar de Geest, die uit God is." Van Kaleb en Jozua staat geschreven, dat een andere geest in hen was dan in de gewone Israëlieten. Het heilige zaad Gods heeft de Geest van hun eeuwige Vader ontvangen, volgens Zijn belofte: "Ik zal Mijn Geest in het binnenste van hen geven, en Ik zal maken, dat zij in Mijn inzettingen zullen wandelen."

5. Zij bereizen een andere weg dan de andere mensen van de wereld. De lieden van de wereld reizen op de brede weg, die naar het verderf leidt, de weg van openlijke onheiligheid, de weg van blote zedelijkheid, of op zijn best de weg van wettischheid, welke alle naar de binnenkameren des doods voeren: doch Gods overblijfsel bewandelt de enge weg, die ten leven leidt, de zuivere weg van de gehoorzaamheid, van het geloof: (Jes. 35:8) "En daar zal een verheven baan, en een weg zijn, welke de heilige weg zal genaamd worden, de onreine zal daar niet doorgaan, maar hij zal voor deze zijn: die deze weg bewandelt, zelfs de dwazen zullen niet dwalen." En zo komt het.

6. Tenslotte, dat zij een zeer verschillend einde hebben, en een aanlanden bij de dood, dat verschilt van de overige mensen: (Psalm 37:37,38) "Let op de vromen, en ziet naar de oprechten: want het einde van die man zal vrede zijn. Maar de overtreders worden samen verdelgd, het einde van de goddelozen wordt uitgeroeid."

II. Ons tweede punt was, te onderzoeken waarom dit overblijfsel hier het zaad wordt genoemd: "Het heilige zaad zal het steunsel daarvan zijn." Om dit op te heldere moet u weten, dat het ganse menselijk geslacht verdeeld is in het zaad van de vrouw en het zaad van de slang: het zaad van Christus en het zaad van de duivel. Christus Zelf is het Zaad van de vrouw, en het Zaad Abrahams, bij wijze van uitnemendheid en voortreffelijkheid: doch uit dit een zaad is Hem een talrijk nageslacht van Zijn Vader beloofd: (Jes. 53:10) "Hij zal zaad zien, Hij zal de dagen verlengen." Dat is het zaad waarvan hier wordt gesproken. Zij worden een zaad, of Zijn zaad genoemd, om de volgende redenen.
1. Omdat zij hun gehele zijn aan Hem verschuldigd zijn, niet alleen als God de Schepper, maar als God de Verlosser. U weet, dat kinderen hun natuurlijk bestaan van hun ouders ontvangen, zij zijn stukjes van hen; zo zijn ook de gelovigen hun geestelijk bestaan aan God in Christus verschuldigd, zij zijn de Goddelijke natuur deelachtig, en het zaad Gods blijft in hen; en in dit opzicht zijn zij "Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus."

2. Wegens de gelijkenis, die zij aan Hem hebben. Evenals het zaad en kroost van een mens op hem gelijkt, zo is het ook hier. Zoals wij het zaad van de eerste Adam, en schepselen in deze wereld zijn, dragen wij zijn beeld; doch zoals wij het zaad van de tweede Adam zijn, gelijken wij op Hem: "En wij allen met ongedekt aangezicht de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid als van des Heeren Geest."

3. Ze zijn Zijn zaad ten opzichte van hun afhankelijkheid van Hem. Iemands kinderen, of kroost, betrouwen op hem om voedsel, kleding, raad, en alles; zo hangen de gelovigen van God in Christus af om alles. Zij betrouwen op Hem en roepen Hem aan om hun dagelijks brood, om toediening van genade, licht en leven, en zo "ontvangen zij uit Zijn volheid genade voor genade."

4. Dat zij Zijn zaad zijn geeft te kennen, dat zij Zijn gezin en Zijn huisgenoten zijn. De apostel zegt daarom: Zo zijt gij dan niet meer vreemdelingen en bijwoners, maar medeburgers der heiligen, en huisgenoten Gods." Zij hebben in Zijn huis, en binnen Zijn muren, een plaats en een naam gekregen, die niet uitgeroeid zal worden.

5. Het sluit in, dat zij erfgenamen zijn van Zijn goed. Iemands zaad erft zijn nalatenschap; zo ook zijn de gelovigen, die het zaad van Christus zijn, "erfgenamen Gods en mede-erfgenamen met Christus Jezus". Erfgenamen van een waarlijk groot fortuin, namelijk, een onverderfelijke, en onbevlekkelijke, en onverwelkelijke erfenis, die Hij bij verbond aan hen vermaakt heeft.

Voordat ik dit punt sluit zal ik nog enkele dingen opmerken aangaande dit zaad van Christus.

(1) Dit zaad is maar een overblijfsel van het menselijk geslacht, zoals u in de tekst ziet: "Een tiende deel zal daarin zijn." Gelijk een tiende, of het tiende deel maar weinig is in betrekking tot het overige, dat op het veld staat, zo worden zij genoemd "een klein kuddeke; enige weinige namen ook te Sardis, die hun klederen niet bevlekt hebben."

(2) Nochtans is het, volstrekt op zichzelf beschouwd, een talrijk zaad: (Openb. 7:9) "Een grote schare, die niemand tellen kan." Gelijk van het natuurlijk zaad van Abraham gezegd wordt, dat het zal zijn als het zand der zee, dat vanwege de menigte niet kan geteld worden; zo zal het geestelijk zaad Abrahams, die ook het zaad van Christus zijn, een ontelbare schare zijn, wanneer zij allen tot Christus samenvergaderd zijn; waarom zij ook vergeleken worden bij de dauwdruppelen.

(3) Zij zijn een aanzienlijk, heerlijk zaad, en geen wonder, want zij zijn het zaad van "de Koning der koningen, en de Heere der heren; zij zijn enerlei, van gedaante als koningszonen;" ja, zij zijn "gemaakt tot koningen en priesters, Gode en Zijn Vader." "Van toen af, dat gij kostelijk zijt geweest in Mijn ogen, zijt gij verheerlijkt geweest."

(4) Zij zijn voor onze heerlijke Verlosser, een kostbaar, een duur zaad, want zij zijn gekocht door Zijn bloed; "verlost, niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, maar door het dierbaar bloed van Christus."

(5) Zij zijn een bloeiend, vruchtbaar zaad: "zij zullen genaamd worden eikenbomen der gerechtigheid, een planting des Heeren, opdat Hij verheerlijkt worde." Zij blijven in Christus en Christus blijft in hen; en die aldus "in het huis des Heeren geplant zijn, die zal gegeven worden te groeien in de voorhoven onzes God" (Psalm 92:14).

(6) Zij zijn een in deze wereld verdrukt en vervolgd zaad. U weet, dat het zaaikoren van de landman gedorst moet worden; hij laat er het wagenrad over gaan; de os en de ezel moesten het treden; vandaar dat gebod: "Een os zult gij niet muilbanden als hij dorst." Zo ook wordt het zaad van Christus dikwijls gedorst met de vlegel van de verdrukking: "Wij moeten door vele verdrukkingen ingaan in het koninkrijk der hemelen." God stelt de ossen, de ezels, de redeloze beesten, de lieden van deze

wereld, die, als redeloze dieren, hun deel in dit leven hebben, om Zijn zaad te dorsen, opdat zij toebereid en bekwaam gemaakt worden tot gebruik des Heeren; want door deze verdrukkingen maakt Hij ons bekwaam om "deel te hebben in de erve der heiligen in het licht."

(7) Hoewel zij een verdrukt en vervolgd zaad zijn, toch zijn zij een zeer duurzaam zaad: (Psalm 89:30) "Ik zal Zijn zaad tot in eeuwigheid zetten, en Zijn troon als de dagen der hemelen." De voortdurendheid van Zijn koninkrijk verzekert het voortduren van Zijn zaad, zodat de wereld zich evengoed kan inbeelden Zijn troon omver te werpen, als Zijn zaad in de wereld te vernietigen. Zo lang Hij een Koning is zal Hij onderdanen hebben, en, geloofd zij Zijn Naam: "Zijn rijk is een eeuwig rijk, en Zijn heerschappij is van geslacht tot geslacht."

(8) Zij zijn in deze wereld een verstrooid zaad. Wanneer de engelen in de laatste dag gezonden worden om hen te vergaderen zullen zij uitgezonden worden in de vier winden, of windstreken, van de aarde. Zij zijn verstrooid ten opzichte van plaats of omstandigheden: (Jes. 24:16) "Van het uiterste einde der aarde horen wij psalmen, tot verheerlijking des Rechtvaardigen." Zij worden vele malen verstrooid door vervolging: wanneer hier of daar een groep van hen bijeen verzamelt, worden zij gewoonlijk door stormen van vervolging, die door de boosaardigheid van de hel verwekt worden, wijd en zijd verstrooid.

(9) Zij zijn een heilig zaad. Maar dit leidt mij tot

III. Ons derde punt, hetwelk was, te onderzoeken waarom Gods overblijfsel niet alleen een zaad, maar een heilig zaad wordt genaamd.

1. Zij worden een heilig zaad genoemd, ten opzichte van afscheiding.
2. Ten opzichte van reiniging.
3. Ten opzichte van het deelachtig zijn van Goddelijke heiligheid

Ten eerste. De gemeente van gelovigen wordt *een heilig zaad* genoemd, ten opzichte van hun afscheiding van de overigen van de onheilige wereld. Iets, dat aan een algemeen gebruik onttrokken en aan de dienst van God gewijd is, wordt heilig genaamd. Zo worden de tempel, de tabernakel, en de gereedschappen van die beide, heilig genoemd, omdat zij aan God gewijd zijn, tot Zijn dienst. Zo werd het gehele lichaam van de kinderen Israëls een heilig volk genoemd, omdat zij, als het eigen volk van God, van de rest van de wereld waren afgescheiden. In dit opzicht is het zaad van Christus een heilig zaad, omdat God hen voor Zichzelf heeft afgezonderd, en zij zich voor Hem hebben afgezonderd. Hij heeft hen door een eeuwig besluit van verkiezing, door een gift waarin Hij hen aan Christus heeft gegeven, van de overigen in de wereld, van de gewone hoop der mensen afgezonderd: (Joh. 17:6) "Zij waren Uwe, en Gij hebt ze Mij gegeven." Door een bijzondere koop heeft Hij hen "verlost uit hun ijdele wandeling, niet door vergankelijke dingen, goud of zilver, maar door het dierbaar bloed van Christus als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam". Door een krachtdadige roeping, door de kracht van Zijn genade, waardoor zij getrokken zijn uit de macht van de duisternis, en overgezet in het koninkrijk van de Zoon van Zijn liefde," hebben zij zich, door een vrijwillige overgave van zichzelf aan de Heere, onder de invloed van Zijn genade, "gesteld tot een levende, heilige en Gode welbehaaglijke offerande, welke is hun redelijke godsdienst." Zo zijn zij heilig ten opzichte van afscheiding.

Ten tweede. Zij zijn een heilig zaad, ten opzichte van hun reiniging van vuiligheid en besmetting. Op hetzelfde ogenblik dat de schuld van de zonde in de rechtvaardigmaking vergeven is, op datzelfde ogenblik is het reinigend werk van de Geest begonnen. Wat in de rechtvaardigmaking de schuld van de zonde wegneemt, dat reinigt ook de ziel van de vuiligheid van de zonde, waardoor zijn moormannenkleur veranderd wordt. Dit reinigend en zuiverend werk van de Geest kan beschouwd worden in zijn begin, zijn voortgang en zijn voltooiing.

1. In zijn begin of bij de aanvang in de wedergeboorte. De apostel zegt dan ook: (Tit. 3:5) "Hij heeft ons zaliggemaakt, niet uit de werken der rechtvaardigheid, die wij gedaan hebben, maar naar Zijn barmhartigheid, door het bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes". De Heilige Geest Gods neemt de ziel, die verontreinigd is door haar liggen tussen de potten van de zonde, en baadt haar in de "fontein, die geopend is voor het huis Davids en de inwoners van Jeruzalem," waardoor haar zonde en onreinheid wordt weggenomen.

2. Men kan het beschouwen in zijn voortgang, zoals het wordt voortgezet door de vernieuwde geloofsdaden, waardoor "het hart meer en meer gereinigd wordt" (Hand. 15:9). Iedere nieuwe geloofsoefening in het bloed en de gerechtigheid van Jezus Christus brengt het werk van de heiligmaking in de ziel tot een hogere trap. Evenals Naäman, op aanwijzing van de profeet, zevenmaal afdaalde in het water van de Jordaan, totdat hij geheel van zijn lichamelijke melaatsheid gereinigd was; zo zal de ziel, omdat zij, zolang zij in deze wereld is, ondervindt, dat het vuil van de zonde haar aankleeft, zich altijd door het geloof indompelen in de Jordaan van het bloed van de Verlosser, totdat zij bij de dood zal bevonden worden te zijn "zonder vlek of rimpel, of iets dergelijks". Daarom staat van de gelovigen geschreven; (2 Kor. 7:1) dat zij "zichzelf reinigen van alle besmetting des vleses en des geestes, voleindigende de heiligmaking in de vreze Gods".

3. Dit reinigend werk kan beschouwd worden in zijn voltooiing bij de dood, wanneer elke vlek of rimpel van de zonde geheel wordt weggenomen. De gelovigen zijn in dit leven slechts schoon gelijk de maan, die zwarte vlekken in haar heeft; doch dan zijn zij zuiver als de zon: "Dan zullen de rechtvaardigen blinken gelijk de zon, in het koninkrijk huns Vaders". Gelijk de ziel op het ogenblik van haar vereniging met het lichaam zondig wordt, zo wordt zij op het ogenblik van haar scheiding volmaakt heilig en vrij van alle vlekken van de zonde. Door de zonde is de dood in de wereld gekomen en God maakt in heilige verbolgenheid gebruik van de dood, om in Zijn heiligen het bestaan van de zonde teniet te doen. Zo ziet u, dat zij heilig zijn ten opzichte van reiniging.

Ten derde. Zij worden een heilig zaad genoemd, ten opzichte van een werkelijke mededeling van Goddelijke heiligheid; want wij worden vernieuwd naar het beeld Gods, dat door de val van de eerste Adam verloren was. Wanneer de priesters onder de wet in het heilige moesten dienen, moesten zij zich niet alleen reinigen en wassen, maar zij moesten hun priesterlijk gewaad en hun versierselen aandoen, welke uiterst schoon waren; zo ook moeten de gelovigen, als een koninklijk priesterdom, niet alleen gewassen worden van het vuil van de zonde, maar zij moeten, als des Konings dochter, geheel verheerlijkt worden inwendig; zij moeten niet alleen bekleed worden met de mantel van toegerekende gerechtigheid, maar ook de versierende genade van de Heilige

Geest moet hun ingeplant worden, welke soms genoemd wordt "een, de Goddelijke natuur deelachtig zijn," en soms, de lieflijkheid des Heeren: "De lieflijkheid des Heeren onzes Gods zij over ons": en soms, "het nieuwe hart, de nieuwe geest, het beeld Gods, het leven Gods in de ziel" Dit volstrekte werk van heiligmaking krijgt onderscheiden namen en benamingen, overeenkomstig de verschillende werkingen van het beginsel des geestelijken levens. Zoals het de openbaring van het hart Gods in het gelezen of gepredikte woord opneemt, wordt het kennis genaamd; zoals het op de Heere vertrouwt, uit kracht van het nieuwe verbond en de belofte, wordt het geloof genaamd; zoals het zich in de Heere verlustigt, wordt het liefde genaamd; zoals het treurt of droefheid heeft over de zonde, waardoor het tegen de Heere gezondigd heeft; wordt het bekering genaamd, zoals het met ontzag voor God, als een Vader, vervuld is; wordt het vrees genaamd, zoals ‘ t het hart zacht en bedaard maakt; wordt het zachtmoedigheid genaamd, zoals het zich verenigt met de geopenbaarde of gebiedende wil van God; wordt het gehoorzaamheid genaamd, zoals het van de wet en alle vertrouwen in het vlees afziet; wordt het zelfverloochening genaamd, zoals het verdrukkingen verdraagt; wordt het lijdzaamheid genaamd. Deze alle zijn niets anders dan de onderscheiden werkingen van dat beginsel van heiligheid dat door de Geest des Heeren in het hart is ingeplant. Daarom worden zij een heilig zaad genaamd.

IV. Ons vierde punt was, te onderzoeken wat dit te kennen geeft, dat zij het steunsel daarvan worden genoemd: "Het heilige zaad zal het steunsel daarvan zijn." Dit houdt de volgende bijzonderheden in.
1. Dat de goddelozen in een land bij God niet hoger worden geacht dan een hoop afval, wat ook hun stand, rang of staat zij; al dragen zij ook een gouden ring en een sierlijk kleed, en al maken zij veel vertoon in de ogen van de mensen; toch zijn zij voor God en voor hen, die de Geest hebben en dingen en personen, geestelijk onderscheiden, slechts als afval en uitschot. Daarom zegt David: (Psalm 119:119) "Gij doet alle goddelozen der aarde weg als schuim". Daarom worden zij bij kaf en onkruid, bij doornen en distels vergeleken, "die nabij de vervloeking zijn, en welker einde is tot verbranding".

2. Het geeft te kennen. dat de heiligen, de ware godzaligen in een land, heerlijke en dierbare personen zijn; want wat een land doet bestaan is gelegen in de dingen die daarin het kostbaarst en uitnemendst zijn. Dit was Davids oordeel en beschrijving van de heiligen: (Psalm 16:3) "Mijn lust is tot de heiligen, de heerlijken, die op de aarde zijn". Zijn zoon Salomo was van hetzelfde oordeel: (Spr. 12:26) "De rechtvaardige is voortreffelijker als zijn naaste". Ja, wij hebben het getuigenis van Een, die wijzer is dan Salomo, namelijk Christus, de Wezenlijke Wijsheid des Vaders: (Openb. 3:4) "Doch gij hebt enige weinige namen ook te Sardis, die hun klederen niet bevlekt hebben, en zij zullen met Mij wandelen in witte klederen; omdat zij het waardig zijn". Ja, zij zijn zo waardig en voortreffelijk, dat verklaard wordt, (Hebr. 11:38) dat "de wereld hen niet waardig was"

3. Het heilige zaad zal het steunsel daarvan zijn, dit geeft te kennen, dat de heiligen Gods, Zijn erfenis en Zijn deel in een land zijn: "Want des Heeren deel is Zijn volk; Jacob is het snoer Zijner erve". Hij heeft een bijzonder recht en eigendom aan hen boven de overige mensen. Zij zijn zozeer de Zijnen, dat zij niet van zichzelf zijn; daarom hebben zij geen macht om over zichzelf te beschikken, anders dan tot Zijn eer:

"Gij zijt niet uws zelfs, want gij zijt duur gekocht; zo verheerlijkt dan God in uw lichaam, en in uw geest, welke Godes zijn".

4. Het sluit in dat, gelijk zij Zijn deel en eigendom zijn, Hij zo ook veel vermaak in hen heeft, evenals iemand zich vermaakt en verlustigt in hetgeen hem tot steun is. Hij heeft zo'n vermaak in hen, dat Hij in hen woont en wandelt. Zij zijn Zijn lusthof, Zijn kroon, Zijn koninklijke hoed, Zijn bruid, Zijn liefste, Zijn duive, Zijn volmaakte, Zijn lust en Zijn getrouwde. Als zodanig draagt Hij veel zorg over hen; want "Zijn ogen doorlopen de ganse aarde, om Zich sterk te bewijzen hun ten goede". Gelijk iemands oog en hart gericht is op hetgeen hem tot steun is; zo zijn des Heeren oog en hart op Zijn volk, Zijn heilig zaad; zo hoog schat en acht Hij hen.

5. Het geeft te kennen, dat er iets in en bij de vromen is, dat bij andere mensen niet gevonden wordt. Wanneer de goddelozen in Gods weegschaal worden gelegd, worden zij evenals Belsazar, te licht bevonden. Gods oordeel over hen is: "Immers zijn de gewone lieden ijdelheid, de grootste lieden zijn leugen; in de weegschaal opgewogen zouden zij samen lichter zijn dan de ijdelheid"; doch het heilig zaad is wezenlijk, het is gewichtig; en geen wonder, want zij zijn de levenden, terwijl de anderen "dood zijn door de misdaden en de zonden". Zij alleen zijn mensen die zien, alle anderen zijn blind: "De god van deze wereld heeft de zinnen der ongelovigen verblind". Zij zijn wijs, alle anderen zijn dwazen; zij hebben olie in hun vaten, maar die van de anderen zijn leeg.

6. Het geeft te kennen, dat het overblijfsel van waarlijk godzaligen in een land, de rijkdom daarvan is; want iemands rijkdom is zijn vermogen, zijn steunsel. "De kostelijke kinderen Sions" worden bij fijn goud vergeleken en hoewel de wereld het niet ziet, nochtans is hun kleding van gouden borduursel; en de genade van God in hen en bij hen is "goud, beproefd komende uit het vuur; goud, beter dan het goud van Ofir. Om dezelfde reden worden zij ook juwelen genaamd: (Engelse overzetting Mal. 3:17) "Zij zullen Mijne zijn, zegt de Heere der heirscharen, op die dag als Ik mijn juwelen zal afzonderen". Welke ook de uitwendige armoede van een huis, kerk, of land is, toch is het wezenlijk rijk als er enkele van Gods juwelen in zijn. Helaas! Zij zijn in onze dagen maar dun gezaaid, hoewel er, God zij dank, nog een overblijfsel is.

7. Het sluit in, dat de ware godzaligen de stut en de steun zijn van het land waarin zij wonen. Maar dit leidt mij tot

V. Het vijfde punt, in welk opzicht de waarlijk vromen, de stut, de sterkte en het steunsel van een land of kerk zijn. Dit is, zoals ik zeide, naar sommigen hun mening een zinspeling op de bomen, die aan weerszijden van de weg naar de tempel groeiden, waardoor de aarde van de verhoogde weg gesteund werd van daar van af te brokkelen, zodat met zinspeling daarop geschreven staat: Het heilige zaad zal het steunsel daarvan zijn. Nu, in antwoord op de vraag: Hoe de vromen het steunsel van een land of kerk zijn? antwoord ik in de volgende bijzonderheden.
Het is terwille van het heilige zaad, het godvrezend overblijfsel in een land, dat vernietigende oordelen worden uitgesteld, of weggenomen: (Jes. 1:9) "Zo niet de Heere der heirscharen ons nog een weinig overblijfsel had gelaten; als Sodom zouden wij geworden zijn, wij zouden Gomorra gelijk zijn geworden". Als er maar tien

rechtvaardigen in Sodom waren geweest zou het gespaard zijn geworden. Wanneer God van zins is Zijn hand tegen een zondig volk los te laten, werpt Hij eerst deze pilaren neer; Hij neemt eerst Zijn volk weg en voert dan Zijn oordelen uit; want (Gen. 19:22) Hij kan niets doen totdat zij weggenomen zijn. (Jes. 57:1) "De rechtvaardige wordt weggeraapt voor het kwaad".

2. Het is terwille van het heilige zaad, dat een zondig volk zowel tijdelijke als eeuwige zegeningen geschonken worden. Om Jacob vermeerderde Labans kudde, en omwille van Jozef werd Pótifar in zijn huis en goed gezegend. Ter wille van het heilige zaad, dat in een plaats moet verwekt worden, wordt het Evangelie tot een volk uitgezonden, of blijft het daar; het is om die reden, dat de Heere Zijn wijngaard behoudt en ieder ogenblik bevochtigt. En wanneer eenmaal het heilige zaad is binnengehaald, en thuis gehaald is in de heerlijkheid, dan breekt de Heere de omheiningen af, en laat Hij Zijn wijngaard van een zichtbare kerk woest en verlaten liggen, en Hij verbiedt de wolken, nog langer daarop te regenen. Verkondigt dit niet, dat zij de sterkte en het steunsel van een kerk en een land zijn?

3. Het heilige zaad is de sterkte of het steunsel van een land, omdat zij aan de troon der genade, voor een volk waar zij onder wonen, bemiddelend optreden, dat God het niet verdelgt. Zo stond Mozes in de scheur voor Gods aangezicht, dat Hij Israël niet verdierf (Psalm 106:23). Abraham bad tot God voor Abimelech en zijn huis (Gen. 20:17), en Samuel voor de kinderen Israëls: (1 Sam. 12:23) "Wat ook mij aangaat, het zij verre van mij, dat ik tegen de Heere zou zondigen, dat ik zou aflaten voor u te bidden". Jakobus zegt ons, dat "het krachtig gebed des rechtvaardigen, veel vermag". O vrienden! Als er geen overblijfsel van worstelaars in ons Israël was. zouden de sluizen van vurige wraak spoedig tegen dit geslacht worden open gezet.

4. Zij zijn de sterkte van een land, in zoverre zij de werktuigen zijn, om de voortgang van de zonde en afval onder een volk te beteugelen door daartegen te getuigen. Wanneer een vloed van zonde en afwijking afstroomt, staat Zijn heilig zaad op en getuigt voor de Heere, door hun wandel, door hun getuigenis, of door hun lijden; waardoor de voortgang van de zonde wordt gestopt, welke, Goddelijke oordelen over een land zouden doen uitgieten. Wel zien de goddeloze inwoners van een land dit niet; zij merken dit niet aan, en daarom doen zij wat zij kunnen om zich van hen, die hun zondige rust verstoren te ontdoen: doch, of zij het denken of niet, het is toch een zekere waarheid, dat Gods overblijfsel, door de voortgang van de zonde te beteugelen, deze oordelen afwendt, die zeker tot het verderf van een zondig volk zouden losbreken. Daarom zijn zij de sterkte en het steunsel van een land.

5. Het heilige zaad is het steunsel van een land in dit opzicht, dat, door hun ijver voor God en Zijn zaak, Gods gramschap soms van een toorn verdienend volk wordt afgekeerd. Zo staat er geschreven: (Psalm 106:30) "Toen stond Pinehas op, en hij oefende gericht, en de plaag werd opgehouden", en de Heere sprak tot Mozes: (Num. 25:11) "Pinehas de zoon van Eleazar, de zoon van Aäron de priester, heeft Mijn grimmigheid van over de kinderen Israëls afgewend, omdat hij Mijn ijver geijverd heeft in het midden derzelve; zodat Ik de kinderen Israëls in Mijn ijver niet vernield heb". In vers 13 staat: "dat hij voor zijn God geijverd, en verzoening gedaan heeft voor de kinderen Israëls." Niet dat iets door een zondig mens gedaan de schuld van de zonde

zou kunnen verzoenen; maar zijn doden van Zimri en Cozbi, was een uitvoeren van de wet, die eiste, dat zulke misdadigers zouden gedood worden, en een openbare verdediging van de heiligheid en rechtvaardigheid Gods, waardoor openbare toorn werd afgewend. De ijver van Josia, in zijn reformeren en het uitroeien van de afgoderij waardoor het land zo algemeen besmet was, was van grote invloed om de oordelen Gods van het land af te keren, zolang als hij leefde. Zo ook werd, door de ijver van Jozua in de zaak van Achan, de toorn des Heeren van het leger van Israël afgewend. Daaruit zien wij, dat Gods heilig zaad de sterkte en het steunsel van een land is.

VI. Ons laatste punt was de **toepassing.**
Het eerste gebruik zal zijn tot onderrichting.
Wij kunnen uit deze leer gemakkelijk opmaken, wanneer het einde van deze wereld zal komen; of, wanneer een land of volk zijn verwoesting nabij is. Wanneer het heilige zaad van de Middelaar Christus uit de wereld verzameld is, dan is het einde gekomen, het steunsel van de wereld is er uitgegaan, en daarom moet zij aan de vlammen worden prijsgegeven. Of, wanneer Gods overblijfsel uit een land weg is, en er niets in overblijft dan distelen en doornen, is het nabij de vervloeking en zijn einde is tot verbranding.

2. Ziet hieruit, dat de wereld zich ten zeerste bedriegt omtrent de ware vromen, en hoe zij misrekent wanneer zij hen verachten of vervolgen. Zij zijn toch het steunsel van het land, en wie anders dan de dwazen zullen trachten hun sterkte en hun steunsel weg te werpen en te vernielen. Wanneer zij dat doen handelen zij evenals een troep krankzinnigen, die de pilaren van een huis afbreken, zodat het huis op hen ineenstort. Om deze reden zegt de Heere: (Hos. 9:7) "De profeet is een dwaas, de man des geestes is onzinnig". Wat was dan hun dwaasheid en onzinnigheid? Zij vervolgden, weerstonden en verschrikten het heilige zaad, dat onder hen was, waarom er aan toegevoegd wordt: (vs 8) "De profeet is een vogelvangersstrik op al zijn wegen". Zij, die Gods volk in een land verachten, geringschatten, of onderdrukken, al zijn zij nog zo verachtelijk in hun uitwendige omstandigheden, versmaden hunlieder weldadigheid.

3. Ziet hieruit dat de ware vromen geen vijanden van de Kerk of de Staat zijn, hoewel zij dikwijls zo gebrandmerkt worden. Achab zeide tot de profeet, dat hij Israël beroerde. De Joden zeiden van de apostelen, dat zij de wereld in roer stelden, en zij werden als uitvaagsels van de wereld en aller afschrapsel aangemerkt. Weliswaar, dat het heilige zaad, wat zij ook zijn, de onschuldige aanleidingen tot verdeeldheden en verwarringen zijn; gelijk Christus Zelf ook was; (Matth. 10:34,35), "Meent niet, dat Ik gekomen ben om vrede te brengen op de aarde, Ik ben niet gekomen om vrede te brengen, maar het zwaard. Want Ik ben gekomen om de mens tweedrachtig te maken tegen zijn vader, en de dochter tegen haar moeder, en de schoondochter tegen haar schoonmoeder". En toch, niettegenstaande dit alles, zijn noch Christus, noch Zijn zaad, hoewel zij de onschuldige aanleidingen zijn, in het minste de oorzaak van die twisten, verdeeldheden en verwarringen, die in de wereld en in de zichtbare kerk plaatsgrijpen. Neen, ganselijk niet; de wezenlijke oorzaken van die kwaden zijn de begeerlijkheden van de mensen, die tegen de waarheid van Christus en de heiligheid van Zijn leden zich verheffen en oprijzen. Christus en Zijn heilig zaad hebben evenmin schuld aan de verdeeldheden, verwarringen en vervolgingen, die ontstaan, dan men de arme schapen kan ten laste leggen, dat de wolven vermeerderen; of de duiven, dat zij de sperwer aanzetten om hen te vervolgen. De twisten van de goddeloze, verdorven wereld met het heilige zaad van

Christus zijn dezelfde, als die van Kaïn met Abel: (Joh. 3:12) "Hij sloeg zijn broeder dood, omdat zijn werken boos waren en zijns broeders rechtvaardig".

4. Indien het heilige zaad de sterkte en de stut van een volk is, dan leid ik daaruit af, dat de goddeloze menigte, het zaad van de oude slang, de zwakheid van een volk en de wezenlijke oorzaak van zijn ondergang is. Weliswaar gaan de tergingen van zonen en dochters Hem na aan het hart: "Uit alle geslachten des aardbodems heb Ik ulieden alleen gekend; daarom zal Ik al uw ongerechtigheden over ulieden bezoeken;" doch God zal met Zijn kinderen weer spoedig tot overeenstemming komen; nadat Hij hen gekastijd heeft, zal Hij hen in Zijn armen nemen, en evenals Hij tot Efraïm sprak, tot hen zeggen: "Zijt gij Mij niet een dierbare zoon? Zijt gij Mij niet een troetelkind? Want sinds dat Ik tot u gesproken heb, denk Ik nog ernstig aan u; daarom rommelt Mijn ingewand over u; Ik zal mij uwer zeker ontfermen, spreekt de Heere". Maar God toornt te allen dage over de goddelozen: "De goddelozen hebben geen vrede, zegt mijn God. De toorn Gods blijft op hen". Daarom moeten zij de zwakheid van een land of een kerk zijn, omdat zij voortdurend Gods toorn over zich halen; zij zijn vervloekt in hun korf en in hun baktrog, in de stad en op het veld".

5. Indien de ware godzaligen het steunsel van een land zijn, dan leid ik daaruit de uitnemendheid van Christus af, Die de steun van dat steunsel is. Alle voortreffelijkheid, die in de heiligen is, verkrijgen zij van Hem. Hij is hun Licht, hun Leven, hun Sterkte, hun Wijsheid, Rechtvaardigheid, Heiligmaking en Verlossing; in één woord, Hij is hun alles in allen, en daarom moet Hij Zelf zeer dierbaar zijn boven al wat wij kunnen denken en uitdrukken, of in ons hart kan opkomen. O, laat al onze aanbidding en bewondering in Hem eindigen, zeggende: (Openb. 5:12) "Het Lam, Dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, en dankzegging".

6. Is het heilige zaad het steunsel van een land, ziet dan hieruit, welk een onmetelijk verschil er is tussen Gods oordeel en het oordeel van onze kerkvergaderingen in deze dagen. Door de wijze waarop nu de gerechtshoven handelen wordt het steunsel uit het land uitgeworpen, en het schuim en uitschot in zijn plaats gesteld. Edellieden en grondbezitters worden nu op kerkelijk gezag tot het steunsel gesteld, en bijna de enige macht om de dienaars van het Evangelie te verkiezen aan hen overgegeven, terwijl de arme, die God vreest, hoewel hij rijk in het geloof en een erfgenaam des koninkrijks is, terzijde gelegd wordt. Volgens de regel, die heden ten dage gevolgd wordt in het verkiezen van leraars, zou Christus in de staat van Zijn vernedering niets te zeggen gehad hebben in het verkiezen of aanstellen van de ambtsdragers in Zijn Eigen huis, omdat Hij geen tijdelijk erfgoed had, zoals Hij Zelf verklaart: (Luk. 11:58) "De vossen hebben holen en de vogelen des hemels nesten; maar de Zoon des Mensen heeft niet, waar Hij het hoofd nederlegge".

Het tweede gebruik van deze leer kan dienen tot beproeving.
O vrienden! Behoort u tot het heilige zaad, dat het steunsel van ons land is? Ons Jacob is in deze tijd zeer dun geworden; wij zijn als de eik, welks bladeren zijn afgevallen, die maar weinig leven vertoont; maar God zij dank, ik hoop, dat Zijn kracht nog in hem is. Er is hier en daar een tak, een opschietende tak of loot, die getuigt, dat er nog enig leven in de wortel of in de stam is. Hoewel er, helaas vele verdorde takken zijn, die met de bijl

of het snoeimes, dat in de hand des Heeren is, zullen worden afgesnoeid, nochtans is er een heilig zaad, dat het steunsel daarvan zal zijn.
Ik zal u enkele kenmerken geven, waarbij u kunt beproeven of u onder dat getal behoort, of niet.
1. Het heilig zaad, zij, die het steunsel van het land zijn, hebben het zaad Gods blijvend in hen, dat altijd krijg voert tegen de zonde: (1 Joh. 3:9) "Een ieder, die uit God geboren is, die doet de zonde niet; want Zijn zaad blijft in hem, en hij kan niet zondigen, want hij is uit God geboren." Wij moeten door het zaad Gods de genade van God, of de nieuwe natuur, verstaan, een beginsel van geestelijk leven, uit kracht waarvan hij niet kan zondigen als de anderen. Neen, hij gaat tegen de stroom in, hij is altijd in oorlog met de zonde, hetzij binnen in hem, of buiten hem: "Het vlees begeert tegen de Geest, en de Geest tegen het vlees". (Gal.5:17) Overal waar de genade van God de zonde ontmoet, treedt zij met haar in het strijdperk. Beproeft hieraan of u van het heilige zaad bent, dat het steunsel daarvan is. "Wat ziet gijlieden de Sulammith aan? Zij is als een rij van twee heiren."

2. Het heilige zaad is een volk dat in Christus roemt, en in Hem alleen: (Jes. 45:25) "In de Heere zullen gerechtvaardigd worden en zich beroemen, het ganse zaad Israëls." Hij is de heerlijkheid van Zijn volk Israël. Zij beschouwen Christus als de kroon en het sieraad van de menselijke natuur, door Wie zij tot een hogere waardigheid is verheven, dan zij ooit in de eerste schepping was, toen zij met al de heerlijkheid versierd was. O! zal de gelovige zeggen, al heb ik niets anders om in te roemen, toch "zal mijn ziel zich beroemen in de Heere: want wie is God, behalve de Heere? En wie is een rotssteen, behalve onze God? Want hun rotssteen is niet gelijk onze rotssteen; zelfs onze vijanden rechters zijnde". Gij zult roemen in Zijn wijsheid, onder een besef van uw dwaasheid; roemen in Zijn sterkte, onder een gevoel van uw zwakheid; roemen in Zijn gerechtigheid, onder een bewustzijn van uw schuld; roemen in Zijn leven, onder een gevoel van uw dodigheid; ja, de dood en het kruis van Christus zullen uw sieraad zijn: "Maar het zij verre van mij," zegt Paulus, "dat ik zou roemen anders dan in het kruis van onze Heeren Jezus Christus".

3. Het heilige zaad, dat het steunsel en de stut van een land is, is een treurend zaad. Zij zaaien met tranen; en "het overblijfsel Jacobs, zij allen zullen zijn gelijk duiven van de dalen kermende, een ieder om zijn ongerechtigheid." Daarom worden zij genoemd, "de treurigen Sions, die zuchten en uitroepen over al die gruwelen, die in het midden van Jeruzalem gedaan worden." Vrienden, de ongerechtigheid is tot een grote hoogte gestegen; alle standen hebben hun weg bedorven, en bederven hun wegen hoe langer hoe meer, er stroomt een vloed van afval; de mensen stellen hun gezag tegen het gezag Gods in Zijn Woord. Nu, kunt u ook met David zeggen: "Ik heb gezien degenen, die trouweloos handelen, en het verdroot mij, dat zij Uw Woord niet onderhielden; waterbeken vlieten af uit mijn ogen, omdat zij Uw wet niet onderhouden."

4. Het heilige zaad is een biddend en worstelend overblijfsel: (Psalm 24:6) "Dat is het geslacht dergenen, die naar Hem vragen, die Uw aangezicht zoeken, dat is Jacob, Sela!" God is hun Vader, en de Geest der aanneming tot kinderen binnen in hen zendt hen met menige boodschap tot de troon der genade, roepende: Abba, Vader, hoor en kom mij te hulp; en zij staan er naar hun begeerten in alles, door bidden en smeken, aan Hem bekend te maken. O vrienden, er zijn in onze dagen maar weinig worstelende Jacobs!

5. Het heilige zaad is een volk, dat de zaak van Christus zeer ter harte neemt; hun harten gaan op of neer naar het met de zaak van Christus gesteld is. Zij verheffen Jeruzalem boven het hoogste van hun blijdschap, en daarom, wanneer het met de zaak van Christus kwalijk gaat, "hangen zij hun harpen aan de wilgen, en zij wenen als zij gedenken aan Sion". Maar wanneer de zaak van Christus gehandhaafd wordt en bloeit, springen hun harten op van vreugde en "zij juichen op de hoogte van Sion," en zij zijn altijd gereed de zaak van Christus te helpen bevorderen.

Een derde gebruik is tot vertroosting en bemoediging over des Heeren overblijfsel in deze boze tijd.
Het is heden ten dage een dag van benauwdheid voor Jacob, "een dag van beroering, en van overtreding, en van verwarring van de Heere, de Heere der heirscharen, in het dal des gezichts". De mensen, zelfs onze geestelijke mensen, zijn tegenwoordig zo verdwaasd, dat zij het steunsel des lands uitwerpen, en Gods juwelen onder hun voeten vertreden, en hen overgeven om in zaken die hun eeuwige zaligheid aangaan, vertrapt te worden door kwaadwillige edellieden en grondbezitters, terwijl het heilige zaad, als uitvaagsels van de wereld en aller afschrapsel, wordt uitgeworpen. Maar hier is stof van vertroosting: hoe de mensen u ook verachten, die voor u moesten zorgen; wij hebben hier Gods oordeel, dat het heilige zaad bij Hem geacht wordt als het steunsel van het land. Ik zal u daarom een paar woorden van troost toespreken.

1. Het heilige zaad zal in een dag van wanning bewaard worden. De winden van dwaling, onheiligheid, tirannie, vervolging, beginnen te blazen, en het is waarschijnlijk, dat zij harder zullen blazen dan ooit tevoren. Het schijnt, dat de Heere zal komen met Zijn wan in Zijn hand om Zijn dorsvloer te doorzuiveren, en het kaf en de tarwe vaneen te scheiden. Nu, hier is vertroosting; het heilige zaad, dat het steunsel is, zal niet door deze winden worden weggeblazen. De wijze landman zal niet meer wind door de schuurdeur laten komen, dan nodig is, om zijn zaad van het kaf, of het lichte koren, te reinigen. Zo is het ook hier: (Jes. 27:8) "Met mate hebt Gij met hem getwist, wanneer Gij hem wegstiet, als Hij hem wegnam door Zijn harden wind, in de dag des oostenwinds".

2. Het heilige zaad zal niet altijd vertrapt worden. Het kan zijn, dat Hij de dorsers aanzet om Zijn heilig zaad te dorsen; Hij kan het wagenrad over hen doen gaan, maar Hij zal het niet altijd verbrijzelen: (Jes. 28:28, 29) "Hij dorst het niet gedurig dorsende; noch Hij breekt het niet met het wiel Zijns wagens, noch Hij verbrijzelt het niet met Zijn paarden. Zulks komt ook voort van de Heere der heirscharen; Hij is wonderlijk van raad, Hij is groot van daad". Zijt goedsmoeds want, zo zegt de Heere, Ik zal niet eeuwiglijk twisten, noch Ik zal niet gedurig verbolgen zijn; want de geest zou van voor Mijn aangezicht overstelpt worden en de zielen, die Ik gemaakt heb".

3. Het heilige zaad zal het land bezaaien, want, "het is het steunsel daarvan, en er is een zegen in". Ik zal u een Schriftuurplaats geven om er met uw geloof op te weiden, en ter overdenking, in betrekking tot deze zaak; (Psalm 22:31,32) "Het zaad zal Hem dienen, het zal de Heere aangeschreven worden tot in geslachten. Zij zullen aankomen en Zijn gerechtigheid verkondigen den volke, dat geboren wordt; omdat Hij het gedaan heeft". God bewaart, als een wijze landman, in deze tijd van algemene afval, een zaad van

getrouwe dienaars en Christenen; en ik mag hopen, dat het niet voor niets is, maar dat Hij Zijn veld weer zal bezaaien.

4. Het heilige zaad zal bevochtigd worden, en bloeien, en uitspruiten als een boom. die zijn bladeren in een winterstorm verloren heeft en in de lente weer opleeft. "Ik zal Israël zijn als de dauw; hij zal bloeien als de lelie, en hij zal zijn wortelen uitslaan als de Libanon. Zijne scheuten zullen zich uitspreiden. en zijn heerlijkheid zal zijn als des olijfbooms; en hij zal een reuk hebben als de Libanon". De wijngaard van rode wijn wordt ieder ogenblik bevochtigd, wanneer andere als de bergen van Gilboa verdrogen en verwelken: (Psalm 72:16) "Is er een handvol koren in het land op de hoogte van de bergen; de vrucht daarvan zal ruisen als de Libanon, en die van de stad zullen bloeien als het kruid der aarde." Gods werk zal herleven, ten spijt van alle boosaardigheid waarmee het in deze tijd wordt tegengestaan.

5. Het heilige zaad zal zich verheugen: "Wanneer de Heere hun gevangenis wendt, zal het zijn gelijk waterstromen in het Zuiden; des avonds vernacht het geween, maar des morgens is er gejuich." Zij, die om uw rampen lachen, zullen hun hoofden laten hangen: (Jes. 65:13,14) "Ziet, Mijn knechten zullen eten, doch gijlieden zult hongeren; ziet, Mijn knechten zullen drinken, doch gijlieden zult dorsten; ziet, Mijn knechten zullen blijde zijn, doch gijlieden zult beschaamd zijn. Ziet, Mijn knechten zullen juichen van goeder harte, maar gijlieden zult schreeuwen van weedom des harten, en van verbreking des geestes zult gij huilen."

6. Nog een woord van bemoediging, dat ik voor u heb onder uw harde behandeling in deze tijd, is, dat u niets ergers overkomt dan Christus en de wolk van getuigen voor u hebben ondervonden. Wordt u door mensen veracht en verworpen? Hij ook: (Jes. 53:3) "Hij was veracht en de onwaardigste onder de mensen; een ieder was als verbergende het aangezicht voor Hem; Hij was veracht en wij hebben Hem niet geacht." De steen werd door de bouwlieden verworpen, en zo gaat het ook met Zijn volgelingen (Hebr. 11I).

Het laatste gebruik zal zijn een woord van *vermaning.*
Is het zo, dat het heilig zaad van de gelovigen het steunsel en de sterkte van een land is?
1. Laat dit dan, voor allen die mij horen, dienen tot aanprijzing van de heiligheid, voornamelijk voor u, die aan de avondmaalstafel geweest zijnde, een openlijke belijdenis voor God, engelen en mensen gedaan hebt, dat u het heilige zaad bent. Vrienden, indien het welzijn van het land waarin wij wonen u maar enigszins ter harte gaat; als u dreigende oordelen zou willen afwenden, of ons zou willen verlossen van die vloed van afval, die ons dreigt te overstromen, staat er dan naar zelf heilig te zijn in al uw wandel, en de heiligheid onder anderen te bevorderen; want het is het heilige zaad, dat het steunsel is.

2. Ook vermaan ik u, in deze donkere en bewolkte dag op de Heere te vertrouwen, te hopen, en te wachten: "Ten dage als ik zal vrezen, zal ik op U vertrouwen. Wie is er onder ulieden. die de Heere vreest, die naar de stem Zijns Knechts hoort? Als hij in de duisternissen wandelt en geen licht heeft; dat hij betrouwe op de Naam des Heeren, en steune op Zijn God." Vrienden er is in deze tijd van schudding en beproeving geen

mogelijkheid om te blijven staan, dan door het geloof: "Wij wandelen door het geloof, en niet door aanschouwen." Om u tot vertrouwen aan te moedigen:

(1) Overweegt hoe na Hij, aan u verwant is, als uw Goël, uw Losser. Wie zou op zulk een naverwante Vriend niet vertrouwen?
(2) Overweegt hoe Hij uw wraak gewroken heeft op de oude slang.
(3) U wordt geboden ten allen tijde op Hem te vertrouwen.
(4) Het is de Heere welbehaaglijk, dat men op Hem vertrouwt, het is het werk Gods; het is evenals een kind, dat de borst van de moeder zuigt, wanneer het die gretig inslokt.
(5) Overweegt de voordelen, die er aan verbonden zijn, dat men in een boze tijd op Hem vertrouwt.
    - Volmaakte vrede: (Jes. 26:3 Engelse overzetting) "Gij zult hem in volmaakte vrede bewaren, wiens gemoed op U vertrouwt."
    - Blijdschap: "De God nu der hoop, vervulle ulieden met alle blijdschap en vrede in het geloven."
    - Voorziening ten tijde des hongers: (Psalm 37:3) "Vertrouwt op de Heere, en doet het goede, (Engelse overzetting) zo zult gij in het land wonen, en gij zult waarlijk gevoed worden."
    - Bescherming ten tijde van gevaar: (Psalm 91:4) "Hij zal u dekken met Zijn vlerken, en onder Zijn vleugelen zult gij betrouwen; Zijn waarheid is een rondas en beukelaar."
    - Standvastigheid. (Psalm 125:1) "Die op de Heere vertrouwen, zijn als de berg Sions, die niet wankelt, maar blijft in eeuwigheid."
    - Vermeerdering van genade en de bedauwingen des Geestes: (Jer. 17:7,8) "Gezegend is de man, die op de Heere vertrouwt, en wiens vertrouwen de Heere is. Want hij zal zijn als een boom, die aan het water geplant is, en zijn wortelen uitschiet aan een rivier, en gevoelt het niet wanneer er een hitte komt, maar zijn loof blijft groen; en in een jaar van grote droogte zorgt hij niet, en houdt niet op van vrucht te dragen.

3. Een andere vermaning aan Gods heilig zaad is, veel worstelende te zijn aan de troon der genade en uw belangstelling voor ons land en onze kerk te vermeerderen, opdat de verdiende slagen mogen worden afgewend. Er zijn vele tekenen van Gods toorn: Zijn toorn heeft ons verdeeld; Hij heeft in Zijn gramschap Zijn Geest onttrokken van de kerkelijke inzettingen en gerechtshoven; de wolken zijn opgebonden, de vruchten van de aarde zijn verdord, en hongersnood staat voor de deur. O, worstelt en bidt om vloeden en water op de droge grond. Laat het volgende u daartoe bewegen.

(1.) U weet niet wat u bij een gebedsverhorend God zult vermogen. Mozes' gebeden overwinnen om Israël te verlossen; Asa bad tegen het leger van de Moren; Josafat bad tegen de Ammonieten; en Hij is nog altijd dezelfde God, Die het gebed hoort.
(2.) Al zou u niet zoveel vermogen, dat u de toorn afwendt, toch zullen uw gebeden niet verloren zijn, zij zullen in uw boezem terugkeren; u zult of uw zielen bevrijden, of God zal u verbergen, totdat Zijn gramschap overgaat.
(3.) Overweegt hoe werkzaam de zondaars zijn om toorn over zich te halen en het land te gronde te richten. De mensen van deze tijd handelen alsof zij hunlieder weldadigheid moe zijn: Christus moe; het Evangelie en de voorrechten daarvan moe; Zijn heiligen moe. De mensen schijnen samen te spannen om een bij verbond

bevestigd werk van reformatie te vernietigen. Nu, wanneer anderen zo handelen, zouden wij dan ook niet werkzaam zijn?

4. Nog een vermaning is deze: Als dit zo is, dat het heilig zaad het steunsel en de sterkte van een land is, wacht u dan, dat u hen niet aanraakt om ze kwaad te doen; behandelt hen niet slecht, lastert, weerstaat of onderdrukt hen niet. Maakt geen verbintenis met hen, die degenen uitwerpen, die rijk zijn in het geloof, voor hen, die rijk zijn naar de wereld, al zijn zij vreemdelingen van de kracht Gods en van de Godzaligheid. Waardeert en schat die hoog als de sterkte en het steunsel van het land.
Overweegt de volgende beweegredenen:

(1.) Christus heeft aan allen strikt geboden hen geen kwaad te doen; die hen aanraken raken Zijn oogappel aan. (Matth. 18:10) "Ziet toe, dat gij niet een van deze kleinen veracht; want Ik zeg ulieden, dat hun engelen in de hemelen altijd zien het aangezicht Mijns Vaders, Die in de hemelen is."

(2.) Overweegt wie zij zijn. Het zijn koningskinderen en daarom is het majesteitsschennis hen kwaad te doen.
Indien u tegenwerpt: *Het zijn maar partijzuchtige en lastige personen;*
dan is mijn antwoord: Draagt zorg, dat u een wezenlijke heilige niet kwetst, doordat u hem als een huichelaar aanmerkt; past op, dat u ze niet allen voor geveinsden houdt, die niet dezelfde weg gaan als u.

(3.) U zult de beledigingen, die u hun aandoet duur betalen: "Hun Verlosser is sterk, Heere der heirscharen is Zijn Naam." Het is gevaarlijk u te bemoeien met hen, die machtige vrienden en bondgenoten hebben; zo is het hier ook: God is hun Vader, de engelen zijn hun dienende geesten, de hemel is hun erfenis; daarom, wacht u, dat u hen geen kwaad doet.

Ik zal sluiten met een paar raadgevingen aan de heiligen, het steunsel van het land.

1. Looft God, Die onderscheid gemaakt heeft tussen u en anderen. U bent van nature kinderen des toorns, gelijk ook de anderen.
2. Veracht de anderen niet, die nog in de natuurstaat zijn. "Gedenkt uit welke rots gij gehouwen, en de holligheid des bornputs, daar gij uit gegraven zijt." Staat naar de gesteldheid van Agur: (Spr. 30:2, 3) "Voorwaar ik ben onvernuftiger dan iemand, en ik heb geen mensenverstand. En ik heb geen wijsheid geleerd, noch de wetenschap der heiligen gekend."
3. Laat Gods heilig zaad zich ver houden van de zonde: "Zijt onberispelijk en oprecht, kinderen Gods zijnde; onstraffelijk in het midden van een krom en verdraaid geslacht, onder welke gij schijnt als lichten in de wereld." De geringste scheur in uw wandel zal spoedig wijd uitgemeten worden, en men zal die door de wereld doen klinken. Mijn God vervulle naar Zijn rijkdom al uw nooddruft, in heerlijkheid door Christus Jezus. Amen.

5. Het zegel van de levende God gezet, op Gods getrouwe dienstknechten, wanneer beschadigende winden waaien in de strijdende Kerk

Openbaring 7:1 - 3. *En na dezen zag ik vier engelen staan op de vier hoeken der aarde, houdende de vier winden der aarde, opdat geen wind zou waaien op de aarde, noch op de zee, noch tegen enigen boom. En ik zag een anderen engel opkomen van den opgang der zon, hebbende het zegel des levenden Gods; en hij riep met een grote stem tot de vier engelen, welke macht gegeven was, de aarde en de zee te beschadigen, zeggende: Beschadigt de aarde niet, noch de zee, noch de bomen, totdat wij de dienstknechten onzes Gods zullen verzegeld hebben aan hun voorhoofden.*

De meeste uitleggers, die ik heb geraadpleegd, stemmen daarin overeen, dat de drie verzen, die ik nu heb voorgelezen, een voorzegging bevatten van enkele ontzaglijke geestelijke oordelen, die over de zichtbare Kerk zouden komen, alsmede van de zorg, die de Heere draagt voor Zijn getrouw overblijfsel, door hen van de anderen af te scheiden, opdat zij daardoor niet beschadigd zouden worden.
Deze geestelijke plagen worden uitgedrukt onder het begrip van vier winden (vers 1.) die de onvaste belijders, die niet door het geloof in Christus geworteld zijn, wegdrijven, evenals de wind de losse, de lichte dingen voor zich uitdrijft. Van deze winden wordt gezegd, dat er vier zijn, met zinspeling op de vier hoeken van de hemel, oost, west, noord en zuid; daarmede te kennen gevend, dat de duivel de gemeente van Christus van alle kanten tegelijk aanvalt, zodat zij is als een stad, die door de vijanden van alle zijden belegerd wordt. De werktuigen in de hand Gods, om de zichtbare kerk met die geestelijke oordelen te plagen, zijn vier. Sommigen zeggen, dat het vier kwade engelen waren, evenals die, welke gezonden werden om een leugengeest te zijn in de mond van de profeten van Achab, om hem te overreden, tot zijn verderf, op te gaan neer Ramoth in Gilead. Anderen denken dat het goede engelen waren, omdat zij de winden tegenhielden, totdat de heiligen verzegeld waren. Maar wij behoeven ons niet op te houden om dit verschil te beslissen, aangezien wij zien, dat God, de grote Heere en Soeverein, soms goede en soms kwade engelen gebruikt, als de uitvoerders van Zijn toorn.

In het 2^{e} en 3^{e} vers volgt de vertroosting van de heiligen Gods, Zijn klein overblijfsel, die hun klederen niet bevlekken en het woord van Zijn lijdzaamheid bewaren. De ogen des Heeren doorlopen de ganse aarde, om Zich sterk te bewijzen hun ten goede, en Zijn zorg voor hen wordt aldus uitgedrukt: "En ik zag een andere Engel opkomen van de opgang der zon, hebbende het zegel des levende Gods; en Hij riep met een grote stem tot de vier engelen, welke macht gegeven was de aarde en de zee te beschadigen. zeggende: Beschadigt de aarde niet, noch de zee, noch de bomen, totdat wij de dienstknechten onzes Gods zullen verzegeld hebben aan hun voorhoofden."

Wij kunnen, tot verklaring hierin de volgende bijzonderheden aanmerken.
1. De grote Werker, Die tussenbeide komt voor de veiligheid van de heiligen, wanneer de vier verderfelijke winden, de grote hoop van de belijders wegblaast, is een andere Engel; niet een geschapen Engel, zoals de vier, die in het 1^{e} vers vermeld worden, maar

de heerlijke Verbondsengel, Jezus Christus, Die voor Israël heen gezonden werd, om de weg tot het land Kanaän te openen, van Wie God tot Israël zei: (Exod. 23:21) "Hoedt u voor Zijn aangezicht, en weest Zijn stem gehoorzaam en verbittert Hem niet; want Hij zal ulieder overtredingen niet vergeven, want Mijn Naam is in het binnenste van Hem." Dit is de Engel, waarvan hier gesproken wordt, want Hij is het Hoofd, Die toeziet op het welzijn van Zijn leden: "Hij is de gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen, welke Zijn lichaam is," en al de heiligen zijn in Zijn hand, en niemand zal hen uit Zijn of uit Zijns Vaders handen rukken.

2. Wij mogen hier opmerken uit welke windstreek deze Engel opkomt en verschijnt. Hij komt op van het oosten (Engelse overzetting), met toespeling op de natuurlijke zon, die in die streek opkomt, en haar licht en invloed tot in het westen verspreidt. De komst van Christus wordt vergeleken bij de bliksem, die uitgaat van het oosten en schijnt tot het westen. Hij is "het Licht der wereld, het waarachtige licht, hetwelk verlicht een ieder mens, komende in de wereld." Sommigen merken op, dat de ingang van de tempel, waardoor de vorst moest opgaan, aan de oostzijde was, en zo kan het betekenen, dat Christus, wanneer Hij komt om Zijn gemeente te helpen, en te verlossen, in een koninklijke en soevereine weg komt; en wanneer Hij dat doet handelt Hij overeenkomstig hetgeen Hij is: "de Overste van de koningen der aarde."

3. Deze Engel is de Grootzegelbewaarder van de hemel; want Hij heeft het zegel des levenden Gods. Dit toont, dat Hij de grote Gevolmachtigde van Zijn Vader is, aan Wie alle macht gegeven is in de hemel en op aarde. Uit dien hoofde zijn Hem ook de sleutels van het huis Davids gegeven, of is de heerschappij op Zijn schouders gelegd: (Jes. 22:24) "Aan Hem hangt alle heerlijkheid van het huis Zijns Vaders, van de uitspruitelingen en van de afkomelingen, ook alle kleine vaten, van de vaten van de bekers af, zelfs tot alle vaten van de flessen." De zorg voor Gods bijzonder Koninkrijk, voor Zijn uitverkoren geslacht, koninklijk priesterdom, eigen volk, en heilig volk is Hem opgedragen.

4. Wij mogen hier opmerken hoe Christus het gezag, dat Hem toebetrouwd is, uitvoert; Hij riep met een grote stem tot de vier engelen, welke macht gegeven was de aarde en de zee te beschadigen. Dat Hij riep kan betekenen: het gezag van Christus, de grootheid van het gevaar, en Zijn zorg, dat de beschadigende winden voor een tijd werden opgehouden. Degenen tot wie Hij roept zijn de vier engelen, welke macht gegeven was de aarde en de zee te beschadigen; waardoor wij kunnen verstaan, dat al de engelen, zowel de kwade als de goede, het gezag en bevel onderworpen zijn van Hem, Die het Hoofd is van alle overheid, en macht, en kracht, en heerschappij, en allen naam, die genaamd wordt, niet alleen in deze wereld maar ook in de toekomende. Niet één van die allen kan iets doen dan op Zijn bevel. Christus in de hemel ziet in tijden van gevaar toe op het welzijn van Zijn gemeente, van Zijn volk op aarde, wanneer zij er niet over denken in welk gevaar zij verkeren.

5. Verder hebben wij de bijzondere last, die de engelen door Christus wordt opgedragen, hetgeen ik voornamelijk op het oog heb. Hij zeide tot hen: (vers 3) "Beschadigt de aarde niet, noch de zee, noch de bomen, totdat wij de dienstknechten onzes Gods zullen verzegeld hebben aan hun voorhoofden."
Wij hebben daarin,

1e Een verbod.
2e De partij, die onmiddellijk in het verbod betrokken is.
3e De reden daarvan.

1e Het verbod: "Beschadigt", gedurende een tijd, "de aarde niet, noch de zee, noch de bomen." U ziet daar, dat het oordeel niet beslist afgekeerd, noch afgelast, maar alleen opgeschort wordt, totdat voor de veiligheid van Gods volk gezorgd is. Merkt op, dat elke gunst, die de goddelozen bewezen wordt, of iedere opschorting van Goddelijke wraak over hen, verschuldigd is aan de ware vromen, die onder hen wonen. Als het niet was ter wille van de uitverkorenen, dan zou God korte metten met de overigen van het menselijk geslacht maken: "Zo niet de Heere der heirscharen ons nog een weinig overblijfsels had gelaten, als Sodom zouden wij geworden zijn, wij zouden Gomorra gelijk zijn geworden."

2e Wij hebben hier de partij, die onmiddellijk in het verbod betrokken is: "De aarde, de zee, en de bomen." Wij moeten daardoor in het algemeen verstaan de belijders van verschillende soorten, tegen wie de roede van die beschadigende winden was opgeheven, en die daardoor groot nadeel en veel schade aan hun zielen zouden lijden, wanneer Gods tijd zou gekomen zijn, om die over hen los te laten. Welk soort van belijders van de godsdienst in het bijzonder worden bedoeld met de aarde, de zee, en de bomen, zal later verklaard worden.

3e De reden van de weerhouding van die beschadigende winden, dat die voor een tijd niet toegelaten worden op de aarde te waaien, namelijk: "Totdat wij de dienstknechten onzes Gods verzegeld hebben aan hun voorhoofden." Daarin hebben wij

(1.) De voorwerpen van de Goddelijke zorg: "de dienstknechten onzes Gods." Het is Christus, Die hier spreekt, en Hij spreekt in de hoedanigheid van een publiek Hoofd, in zijn Eigen Naam, en in de naam van al Zijn getrouwe vrienden en navolgers, zeggende, onze God, omdat Hij het Hoofd is van het gehele verborgen lichaam, en in een verenigde betrekking tot God staat met Zijn leden, met Zijn volk, volgens Joh. 20:17: "Ik vaar op tot Mijn Vader en uw Vader, en tot Mijn God en uw God." De naam, die Hij hun geeft, is, dat zij de dienstknechten Gods zijn, en de reden van deze benaming is, omdat zij dezulken waren, die Zijn Naam vreesden (Neh. 1:11), en omdat zij "de geboden Gods en de getuigenis van Jezus bewaarden", wanneer de rivier, die de oude slang uit haar mond wierp, de grote hoop van zichtbare belijders in een stroom van afval meesleepte.

(2.) Wij mogen hier opmerken wat aan of voor de dienstknechten van God zou geschieden; zij zouden verzegeld worden, dat is, zij zouden afgescheiden of onderscheiden worden van anderen, die aan het verderf zouden worden overgegeven; waarmee dit veel overeenkomst heeft met wat wij lezen in Ezech. 9:4-6. Wij lezen daar, dat de Heere tot de man, die des schrijvers inktkoker aan zijn lendenen had, sprak: "Ga door, door het midden van de stad, door het midden van Jeruzalem, en teken een teken op de voorhoofden van de lieden, die zuchten en uitroepen over al die gruwelen, die in het midden ervan gedaan worden;" waaraan dan wordt toegevoegd: "Genaak aan niemand op dewelke het teken is." Om kort te zijn, dit ontdekt de bijzondere zorg, die God draagt voor Zijn overblijfsel, en de bijzondere wijze waarop God Zijn voorzienigheid omtrent hen bestuurt, wanneer Zijn oordelen op de aarde zijn.

(3.) Let op de zichtbaarheid van dit zegel; zij zijn verzegeld aan hun voorhoofden. Zo staat in Openb. 14:I geschreven van de honderd vier en veertig duizend die met het Lam op de berg Sion stonden, dat zij, "de naam Zijns Vaders geschreven hadden aan hun voorhoofden"; dat is, zij hadden een zichtbare belijdenis van de naam Gods in de wereld, en schaamden zich niet, Hem, voor de mensen te belijden. Zo wordt ook hier dit zegel aan hun voorhoofden aangebracht; dat is, gelijk de dienstknechten Gods getrouw waren geweest aan Zijn zaak, wanneer anderen Hem en Zijn waarheid hadden verlaten, zo ook zou Hij hen openlijk als de Zijnen voor de wereld erkennen, en Zich voor hen niet schamen en Zijn achting voor hen aan alle mensen doen blijken, door de bijzondere zorg, die Hij voor hen droeg, wanneer Zijn verwoestende oordelen op de aarde waren.

(4.) De reden waarom zij aldus verzegeld worden is hier bijgevoegd, namelijk, opdat zij hen niet zouden beschadigen; dat is, opdat zij bewaard zouden worden voor het gevaar van deze verderfelijke winden, die binnenkort op de zichtbare Kerk zouden blazen. Zo heb ik getracht de tekst en zijn verband een weinig te openen.

Uit het 2e en 3e vers kunnen wij de volgende dingen opmerken:
1. Dat Christus, de heerlijke, ongeschapen Verbondsengel, de Beschermer en Bewaarder van Zijn gemeente, van Zijn volk is. Hij is die andere Engel, Die een wakend oog op Zijn overblijfsel houdt, opdat zij geen schade lijden door de winden, die er waaien: (Psalm 34:8) "De Engel des Heeren legert zich rondom degenen, die Hem vrezen, en rukt ze uit." (Jes. 63:9) "In al hun benauwdheid was Hij benauwd, en de Engel Zijns aangezichts heeft ze behouden; door Zijn liefde en door Zijn genade heeft Hij ze verlost, en Hij nam ze op, en Hij droeg ze, al de dagen vanouds." De profeet verwijst daarin naar Exod. 23:20,21, waar God tot Mozes zegt: "Ziet, Ik zende een Engel voor uw aangezicht, om u te behoeden op deze weg, en om u te brengen tot de plaats, die Ik bereid heb. Hoedt u voor Zijn aangezicht, en weest Zijn stem gehoorzaam, en verbittert Hem niet; want Mijn Naam is in het binnenste van Hem. Dit is Hij, Die met de Kerk in de woestijn was, en dit is Hij, Die met de Kerk onder het Nieuwe Testament is, namelijk Hij, Die bij Zijn grote Naam, Heere, opvaart ten hemel tot hulp van Zijn volk, en met Zijn hoogheid op de bovenste wolken. Daarom zal Hij maken, dat alle dingen, zelfs de donkerste bedelingen, medewerken ten goede degenen, die God liefhebben, die naar Zijn voornemen geroepen zijn.

2. Dat de verschijningen van Christus voor Zijn gemeente, de dag zullen doen aanbreken van onder de duisterste nacht. Daarom wordt die hier vergeleken bij de opgang van de zon, die de duisternis van de nacht doet verdwijnen. (Lukas 1: 78) "Door de innerlijke bewegingen der barmhartigheid onzes Gods, met welke ons bezocht heeft de Opgang uit de hoogte." Hij komt met genezing onder Zijn vleugelen.

3. Dat, hoe ook de heerlijkheid van Christus bewolkt en verdonkerd mag worden door de dwalingen van de mensen, en de dampen der hel, Hij nochtans, evenals de zon in het uitspansel, altijd aan het opgaan is. Men meent, dat deze profetie hier een bijzonder opzicht heeft op dat tijdperk van de Kerk, toen, na de tien Romeinse, Heidense vervolgingen, een zwerm ketterijen in de Kerk uitbrak, die er op berekend waren om de heerlijkheid van Zijn Persoon en Zijn gerechtigheid te verdonkeren. Toch is Hij op dezelfde tijd aan het opgaan, en zullen tenslotte al die dampen dienst doen om Zijn heerlijkheid met te grotere luister te doen uitkomen. Dus zullen de slimmigheid van

mensen en duivels, en al hun dwalingen en begoochelingen Hem loffelijk maken, en wat aan dit doel niet zal beantwoorden zal Hij opbinden. Laten daarom "de kinderen Sions zich verheugen in hun Koning"; Hij zal de overhand behouden.

4. Merkt op, dat onze heerlijke Verlosser, in de hemel, een Persoon is van het hoogste belang, aanzien en gezag, want hier staat geschreven, dat Hij "het zegel heeft van de levende God." God heeft "alle heerlijkheid van Zijn huis aan Hem gehangen"; Hij heeft Hem ook uitermate verhoogd, en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven allen naam is, opdat in de Naam van Jezus zich zouden buigen alle knie dergenen, die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn." O, wat is hier een onuitsprekelijke vertroosting, voornamelijk wanneer wij overwegen, dat Hij dit gezag ten goede van Zijn gemeente heeft ontvangen, en gebruikt!

5. Dat de macht en het gezag van onze Verlosser zodanig is, dat al de uitvoerders van de Goddelijke toorn tegen de kinderen der mensen, of de verrotte belijders van de zichtbare Kerk, onder Zijn regering en Zijn bevel staan; want wij zien hier, dat Hij de vier engelen weerhoudt, aan wie macht was gegeven de aarde en de zee, en de bomen te beschadigen. Engelen, en overheden, en machten in de hemel zijn Hem gehoorzaam; ze zijn Zijn gevleugelde boden, en als een vlam des vuurs om Hem te gehoorzamen. En wat de goddeloze mensen en de duivels betreft, ook die zijn aan Zijn macht en voorzienigheid onderworpen; Hij heerst in het woeden van de zee, en wanneer haar golven bruisen stilt Hij ze, en zegt: "Tot hiertoe zult gij komen, en niet verder."

6. Merkt op, dat, wanneer het gevaar voor Zijn Kerk, voor Zijn volk, een grote hoogte heeft bereikt, dat de tijd is waarin Hij tot hun hulp en verlossing tussenbeide komt. Toen de vier engelen gereed stonden de vier beschadigende winden los te laten, waardoor goeden en kwaden, koren en kaf, met elkaar konden weggevaagd zijn, juist toen riep Hij uit, dat zij zouden wachten, totdat de dienstknechten Gods verzegeld waren en voor hun veiligheid gezorgd was. "Nu zal ik opstaan, zegt de Heere", namelijk, "wanneer hun sterkte vergaan is, en er geen opgeslotenen, noch verlatenen zijn."

7. Dat in de tijden van het grootste verval en van afval in de zichtbare Kerk, God nog een overblijfsel heeft, dat Hem, en Zijn weg en zaak aankleeft. Dit is hier duidelijk ingesloten. Hij heeft dienstknechten, die verzegeld moeten worden, wanneer de winden van dwaling en verderf, de overigen van de zichtbare belijders wegvoeren: (Openb. 3:4), "Doch, gij hebt enige weinige namen ook te Sardis, die hun klederen niet bevlekt hebben, en zij zullen met Mij wandelen in witte klederen, omdat zij het waardig zijn." Toen geheel Israël door een vloed van afgoderij was weggevoerd, had God Zijn zevenduizend in Israël, die de knie voor Baäl niet gebogen hadden. God zal voor dezen zorgen, wat er ook van de rest van de wereld wordt.

8. Merkt op, dat Gods overblijfsel in deze wereld onder de overige mensen vermengd is. Zij leven door elkaar in hetzelfde land, in dezelfde gemeente, in dezelfde gezinnen. Dit ligt inbegrepen in het ophouden van de winden, totdat de dienstknechten Gods verzegeld waren. Zij zijn evenals het kaf en het koren, dat op dezelfde dorsvloer ligt, of, als het onkruid en de tarwe, die op dezelfde akker groeien, en toch van geheel verschillende aard zijn, en daarom elkaar niet anders dan tot last kunnen zijn. De vromen zijn een last voor de goddelozen, en de bozen zijn een last voor de

Godvrezenden. Vandaar dat droefgeestige lied van David: "O, wee mij, dat ik een vreemdeling ben in Mesech; dat ik in de tenten Kedars woon."

9. Dat hoewel de vromen en de goddelozen als het ware door elkaar gemengd zijn, de Heere nochtans kent, degenen die de Zijne zijn, en Zijn ogen doorlopen de ganse aarde, om Zich sterk te bewijzen aan degenen welker hart volkomen is tot Hem. Daarom ziet u hier, dat de Engel, Die hun Bewaarder is, Jezus Christus, roept, dat de winden moeten worden opgehouden, totdat zij verzegeld zijn; hetwelk te kennen geeft, dat Hij hen kent, die verzegeld moesten worden, en dat Hij een bijzondere zorg voor hen draagt. Hij, die de sterren bij name roept, Hij kent al Zijn juwelen bij naam en toenaam; en geen wonder, want Hij draagt hun naam op Zijn borst, hun namen zijn in het boek des Lams geschreven, zodat niemand van hen zal verloren gaan.

10. Merkt op, dat, wanneer maar eenmaal in de zaligheid en het welzijn van Gods getrouwe dienstknechten en volk voorzien is, Hij dan Zijn ontzaglijke en verschrikkelijke oordelen tegen een goddeloze wereld, het geslacht Zijns toorns, loslaat. U ziet hier, dat de beteugeling slechts zolang duurt, totdat de dienstknechten Gods verzegeld zijn. Dit sluit in, dat de bedwinging werd weggenomen, toen zij verzegeld waren, en dat toen de engelen de vier beschadigende winden tegen de overige mensen loslieten. Zodra de ark achter Noach en zijn huisgezin gesloten was, werden de fonteinen des groten afgronds opgebroken, en de sluizen van de hemel geopend, en de wateren van de vloed op de aarde losgelaten. Zodra Lot uit Sodom gegaan was regende de Heere strikken, vuur en zwavel van de hemel op de overblijvende, goddeloze inwoners. Hieruit zien wij, dat de ware godzaligen, hoewel zij de voorwerpen van de haat van de wereld zijn, nochtans de pilaren zijn van het land waarin zij wonen om de oordelen Gods van hen af te weren: (Jes. 1:9) "Zo niet de Heere der heirscharen ons nog een weinig overblijfsels had gelaten; als Sodom zouden wij geworden zijn, wij zouden Gomorra gelijk zijn geworden,"

11. Dat het bijzonder belang, dat God bij Zijn volk heeft, hun bewaring en veiligheid is in een boze dag. Zij zijn de dienstknechten van onze God, en daarom moeten zij verzegeld worden.

12. Merkt op, dat Christus en de gelovigen, een God en Vader hebben. Daarom sluit Hij Zichzelf met hen in, wanneer Hij spreekt van onze God; vandaar is die Nieuw Testamentische Naam: "De God en Vader van onze Heere Jezus Christus." Hij en zij zijn in een verbond ingesloten, in hetzelfde kleed ingewonden.

Doch met voorbijgaan van al deze opmerkingen, is de leer waarbij ik wens stil te staan vervat in de volgende.
Opmerking. *Dat welke verderfelijke en beschadigende winden ook toegelaten worden in de strijdende Kerk te waaien, Christus, haar heerlijk Hoofd en Bewaarder, een bijzondere zorg zal dragen voor de veiligheid van degenen, die in een boze dag aan Hem getrouw bevonden worden, zodat zij daardoor niet wezenlijk zullen worden beschadigd.*
De grondslag van deze leer is duidelijk en klaar. Wanneer toch de vier winden op het punt zijn van te waaien, komt Christus, de grote Engel, Die het zegel des levenden Gods heeft op, van de opgang van de zon, en Hij gaat als het ware op uit de duisternis, en

roept, zeggende: "Beschadigt de aarde niet, noch de zee, noch de bomen, totdat wij de dienstknechten van onze God verzegeld hebben aan hun voorhoofden." Ziet tot bewijs Ezech. 9:4: "Ga door, door het midden van de stad, door het midden van Jeruzalem, en teken een teken op de voorhoofden van de lieden, die zuchten en uitroepen over al die gruwelen, die in het midden van dezelve gedaan worden."

In het verhandelen van deze leer zal ik met Gods hulp de volgende orde van behandeling volgen.

I. Zal ik enkele van die beschadigende winden vermelden die toegelaten worden in de strijdende Kerk te waaien en wie zij zijn, die daardoor beschadigd worden.
II. Zal ik onderzoeken wie die dienstknechten Gods zijn, om wie de beschadigende winden voor een tijd worden opgehouden.
III. Zal ik een weinig spreken over het zegel, dat Hij op hen zet, om hen tegen die beschadigende winden te beveiligen.
IV. Waarom Hij een zegel op hen zet.
V. Zal ik het geheel in sommige gebruiken toepassen.

I. Ons eerste punt is, enkele, van die verderfelijke beschadigende winden te vermelden, waarmee de gemeente van Christus wordt overvallen, zolang zij hier in een strijdende staat is.

1. Er is de wind van openlijk geweld, vervolging en bloedstorting. De brullende leeuw heeft lust in bloed, voornamelijk het bloed van de heiligen, die het ware zaad van de vrouw zijn, en daarom is dit gewoonlijk het eerste, dat hij beproeft om de gemeente van Christus te vernielen. Daarom hitste hij Kaïn op, zijn broeder Abel dood te slaan. Hij zette de Joden aan, de Heere der heerlijkheid te kruisigen en Zijn apostelen te vervolgen, en de Romeinen, door tien onderscheiden vervolgingen, om de Christelijke kerk, zo mogelijk van het gelaat des aardrijks uit te wissen. Het is welbekend, hoe hij kwaadwillige machthebbende mensen, onder sommige regeringen voor de laatste revolutie, opgehitst heeft om te beproeven door vervolging en bloedstorting, een door verbond bekrachtigde reformatie, en allen die haar erkenden van de aarde te verdelgen. En wij zien heden ten dage, onder een andere benaming, dezelfde geest van vijandschap woeden tegen hetzelfde werk en dezelfde zaak. De grote Engel des verbonds staat alleen nog niet toe, dat die wind zal waaien, doch ik twijfel er niet aan of wij zullen zodra de vergunning maar gegeven wordt, de Grasmarkt, en zoveel andere plaatsen in Schotland, waar zoveel martelaren hun bloed gestort hebben, weer van het bloed van de heiligen zien roken.

2. Soms, en zeer dikwijls, wordt toegelaten, dat een beschadigende wind van dwaling in de leer, in de schuur of over het veld van de zichtbare Kerk waait. (1 Kor. 11:19) "Want daar moeten ook ketterijen onder u zijn, opdat degenen, die oprecht zijn, openbaar mogen worden onder u." Die ketterijen worden bij de wind vergeleken: (Ef. 4:14) "Opdat wij niet meer kinderen zouden zijn, die als de vloed bewogen en omgevoerd worden met allerlei wind van leer." Het verbittert en pijnigt de duivel, te zien, dat de gemeente van Christus in het bezit van de zuivere waarheden Gods is. Hij is zelf in de waarheid niet staande gebleven en kan daarom niet verdragen te zien, dat iemand daarin blijft. Daarom tracht hij met alle middelen, het onkruid van dwaling en bederf in de leer te zaaien, om daardoor de spijs van de Kerk te vergiftigen, en het volk van de eenvoudigheid van het Evangelie af te keren. En waarlijk, wanneer die maar eenmaal in

de Kerk zijn ingekomen, verspreiden zij zich snel als een verpestende wind, waardoor de zinnen der mensen bedorven worden. Menigerlei betreurenswaardige voorbeelden, zowel in vorige eeuwen als in onze tijd, konden hier worden bijgebracht; doch ik zal hier niet over uitweiden. Ik zal er alleen aan toevoegen, dat de waarheid in haar zuiverheid zo'n waardevol goed is, dat iedereen daarvoor met alle macht moet strijden; want als het geringste deeltje daarvan wordt losgelaten, lopen wij gevaar haar geheel te verliezen, wegens het noodzakelijk verband van de waarheid in het stelsel van onze heilige godsdienst.

3. Een andere schadelijke wind is de wind van krachten der dwalingen, in betrekking tot de eeuwige belangen van de ziel. Dit volgt uit het voorgaande. Het is een zeer algemeen iets, dat gewoonlijk volgt, wanneer God aan een volk Zijn inzettingen en getuigenissen in haar zuiverheid heeft gegeven, als een lamp voor hun voet en een licht op hun pad, en men in plaats van acht te hebben op het profetische woord, dat zeer vast is, als op een licht, schijnende in een duistere plaats, de dwaling gaat omhelzen, voorstaan en begunstigen; dat God dan het loon van hun handelingen verkiest en toelaat, dat zij zich met as voeden, en dat het bedrogen hart hen terzijde af leidt, zodat zij hun zielen niet kunnen redden, noch zeggen, is niet een leugen in mijn rechterhand? (Jes. 44:20). Zo handelde Hij met Israël: (Psalm 81:12,13) "Maar Mijn volk heeft Mijn stem niet gehoord, en Israël heeft Mijner niet gewild. Dies heb Ik hen overgegeven in het goeddunken van hun harten, dat zij wandelden in hun raadslagen." Zo heeft Hij gehandeld met de aanstokers en steunders van antichristelijke dwalingen: (2 Thess. 2:10,11) "Zij hebben de liefde der waarheid niet aangenomen, om zalig te worden. En daarom zond God hun een kracht der dwaling, dat zij de leugen zouden geloven." Dit is juist het geval met menigten in onze tijd, zowel van leraars als van het volk. Zij hebben de leer, de beginselen en de verbonden van de Reformatie verlaten, in vele gevallen, die aan de wereld zijn bekend geworden; zij hebben een getuigenis voor dit heerlijk werk verworpen en de getuigen gedood en uitgeworpen. Om deze oorzaak geeft God velen onder hen in dit geslacht aan een kracht der dwaling over, dat zij de leugen geloven, en die hoog verheffen als een zaligmakend werk van God, hetwelk veel heeft van dat oordeel, waarvan wij lezen in Jes. 6:9—12: "Toen zeide Hij: Ga heen en zeg tot dit volk: Horende hoort, maar verstaat niet, en ziende ziet, maar merkt niet. Maak het hart van dit volk vet, en maak hun oren zwaar, en sluit hun ogen, opdat het niet zie met zijn ogen, noch met zijn oren hore, noch met zijn hart versta, noch zich bekere en Hij het geneze. Toen zeide ik: Hoelang Heere? En Hij zei: Totdat de steden verwoest worden, zodat er geen inwoner zij, en de huizen, dat er geen mens zij, en dat het land met verwoesting verstoord worde. Want de Heere zal die mensen ver weg doen, en de verlating zal groot wezen in het binnenste des lands."

4. Dan is er de wind van verzoeking, die in de zichtbare Kerk waait. Deze wind blies hard op het heerlijk Hoofd van de Overste Leidsman onzer zaligheid, want dat lezen wij in Matth. 4. Hij werd verzocht tot wantrouwen aan de voorzienigheid, tot zelfmoord, en tot een in twijfel trekken van Zijn Godheid. Niemand van Zijn vrienden en volgelingen behoeft zich dan ook te verwonderen, wanneer hij met dergelijke aanvallen te doen heeft. Nooit is de vijand meer gereed op een Christen aan te vallen, dan wanneer hij in gemeenschap met God en nabij de Heere is geweest, zoals wij dat zien bij Petrus, nadat hij aan het eerste Avondmaal had aangezeten, waar Christus Zelf tegenwoordig was: (Luk. 22:31,32) "En de Heere zeide: Simon, Simon, ziet, de Satan heeft ulieden zeer

begeerd te ziften als de tarwe: maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude, en gij, als gij eens bekeerd zult zijn, zo versterk uw broeders." Daarom, wanneer u aan de Avondmaalstafel geweest bent, en iets van de Heere hebt genoten, hebt dan acht op uzelf, want u kunt verwachten, dat het niet lang zal duren, of een ziftende wind van de hel zal op u blazen. O, ziet met het oog van het geloof op uw Voorspraak bij de Vader, dat Hij voor u bidt, dat uw geloof niet ophoude.

5. Een andere beschadigende wind is de wind van onheiligheid en openbare goddeloosheid. Wanneer de mensen dwalingen omhelzen en aan een verkeerde verdraagzaamheid toegeven, laat God hen gewoonlijk aan zichzelf over, Hij laat de teugels los, en laat toe, dat zij in alle uitgieting van overdadigheid lopen, zeggende: "Laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij"; laat ons zoveel van de wereld en haar vermakelijkheden genieten als wij kunnen. Zo handelde God met de heidenen, wanneer zij niet wandelden overeenkomstig het licht en de wet van de natuur: (Rom. 1:28) "En gelijk het hun niet goedgedacht heeft God in erkentenis te houden, zo heeft God hen overgegeven in een verkeerde zin, om te doen dingen, die niet betamen." Nu, indien God het misbruik van het licht der natuur aldus strafte, hoeveel temeer zal Hij dan niet het misbruik van het licht van het Evangelie straffen, door een volk aan allerlei goddeloosheid over te geven? Hetwelk heden ten dage het geval is met menigten onder ons, die aan dezelfde gruwelen zijn overgegeven als de heidenen.

6. Al deze winden worden gewoonlijk gevolgd door de winden van wegvagende en verwoestende oordelen, zoals, het zwaard, de honger en de pestilentie, waardoor de goddelozen van het toneel van de tijd in een ellendige eeuwigheid worden geworpen. Vele ontzaglijke bakens van Gods gestrengheid en rechtvaardigheid zijn ons hiervan in de Schriften der waarheid opgetekend, zoals, de oude wereld, Sodom en Gomorra, de Joodse kerk en natie. En ik vrees waarlijk, ja ik ben er vrij goed van verzekerd, dat God, wegens meineed, verbondsverbreking, afval, verachting van de waarheid, vervolging en kerkelijke tirannie, onheiligheid en dergelijke, tot ons in dit land spreekt: "Hoe zou Ik over zulks u vergeven? Zou ik over die dingen geen bezoeking doen? Of zou Mijn ziel zich niet wreken aan zo'n volk als dit is?" De geruchten van oorlogen zijn begonnen, en God weet waar het zal eindigen. Misschien dat God spreekt, evenals in Jes. 6, waar de profeet vraagt: "Hoelang, Heere", zullen deze geestelijke oordelen duren? en de Heere antwoordt: "Totdat de steden verwoest worden, zodat er geen inwoner zij, en de huizen, dat er geen mens zij, en dat het land met verwoesting verstoord worde. Want de Heere zal die mensen ver weg doen, en de verlating zal groot wezen in het binnenste des lands."

Zo heb ik u enige van die beschadigende winden genoemd, die God in de zichtbare Kerk laat waaien.
Doch nu vraagt u mij misschien: *Wat moeten wij verstaan door de aarde, de zee, en de bomen, die door deze winden, voornamelijk door de winden van dwaling, verval en begoocheling, zullen worden beschadigd?*
Ik zal u zeggen wat de oordeelkundige Durham over deze plaats als zijn mening te kennen geeft.
1. Door de aarde moeten wij de aardsgezinde belijders verstaan, die menen, dat de godzaligheid een gewin is. Zij hebben enige schijn van belijdenis, en enige gedaante van godzaligheid, doch de wereld troont in hun harten, hun buik is hun God, zij

bedenken aardse dingen, zoals rijkdom, gemak, aanzien, voorrang, en dergelijke. Zulke belijders worden als kaf weggevaagd wanneer de winden worden losgelaten om te waaien (Filip. 3:19; 2 Petrus 2:15, Judas :10). Daarom wordt de liefde tot geld, of de geldgierigheid een wortel van alle kwaad genaamd, tot welke sommigen lust hebbende zijn afgedwaald van het geloof (1 Tim. 6:10). Ik vrees, dat aardse overwegingen en tijdelijk gewin, velen terughouden van het erkennen van de waarheid en van de getuigenis van deze tijd; het komt niet in hun kraam te pas: (Hand. 19:25) "Mannen, gij weet, dat wij uit dit gewin onze welvaart hebben."

2. Door de zee verstaat dezelfde verklaarder, lichte onvaste belijders, die in niets vast staan, doch die, evenals Ruben, ongestadig zijn als water, zij zijn de voortreffelijksten niet. De apostel Judas noemt hen: (vers 13) "Wilde baren der zee, hun eigen schande opschuimende, dwalende sterren, denwelken de donkerheid der duisternis in der eeuwigheid bewaard wordt; en waterloze wolken, die van de winden omgedreven worden." Evenals sommigen onder ons, die de ene dag vurige Presbyterianen en de volgende dag Independenten zijn, en het een dag later weer met de Bisschoppelijke partij houden. De ene dag zijn zij ijverig in de weer om een getuigenis voor de verbonden en de reformatie te steunen, en de volgende dag om het te begraven. Zulke ongestadige belijders zijn de zee gelijk, die van de wind gedreven en op en neer geworpen wordt.

3. Door de bomen verstaat hij belijders, die door hun gaven van kennis, geleerdheid, voordracht en dergelijke, hoog boven anderen uitsteken, zowel in hun eigen bevatting, als in de schatting van anderen; doch omdat zij niet in Christus geworteld zijn door het geloof van de werking Gods, worden zij, wanneer de wind waait, evenals de hoge bomen bij de wortel uitgerukt, en door de winden van dwaling, begoocheling of vervolging omvergeworpen. Zien wij dit ook niet in onze tijd vervuld, dat mensen, die eens pilaren in de kerk schenen te zijn, en als hoge cederbomen op de Libanon, met de tegenwoordige winden van dwaling en bedrog worden weggevoerd.

II. Ons tweede punt was, te onderzoeken, wie die dienstknechten Gods zijn, om wie de beschadigende winden worden opgehouden, opdat voor hun veiligheid gezorgd zal zijn, wanneer die werkelijk waaien. Ik zal hier niet lang bij stil staan, doch u alleen verwijzen naar een beschrijving, die in ditzelfde boek van de Openbaringen in twee bijzonderheden van hen gegeven wordt. In hfdst. 12:17 geeft de apostel, door de Geest, een beschrijving van hen tegen wie de draak krijg voert, en de rivier van boosaardigheid en vijandschap uitwerpt: zij zijn "de overigen van het zaad van de vrouw, die de geboden Gods bewaren en het getuigenis van Jezus Christus hebben."
1. De dienstknechten Gods zijn dezulken, die "de geboden Gods bewaren:" dat is:

(1) Zij zijn heilige personen; "geheiligd en bewaard in Christus Jezus." De wet Gods is in hun harten, en daarom hebben zij een hoogachting voor al Zijn geboden. Hoewel zij in dit leven geen volmaaktheid in heiligheid kunnen bereiken, nochtans jagen zij daarnaar, en daarom vergeten "zij hetgeen achter is, en strekken zij zich uit tot de volmaaktheid; evenals zij, die zullen komen tot de wederopstanding van de rechtvaardigen. Heiligheid is het kenteken en het onderscheidend motto van al de ware navolgers van het Lam, waarom zij genaamd worden "een heilig volk, Zijn heilige woning. De heiligheid is Uw huize sierlijk, Heere, tot lange dagen." Of,

(2) zoals Durham opmerkt, "zij bewaren Gods geboden", dit moet verstaan worden van een bewaren van de wetten, ordinanties en inzettingen van Christus, in tegenstelling tot een troep mensen in de antichristelijke kerk, die door hun inzettingen de geboden Gods te niet deden. Merkt op, dat ‘ t het kenmerk is van Gods getrouwe dienstknechten, hetzij het leraars of Christenen zijn, dat zij waarnemen en doen alles wat Hij hun in Zijn Woord geboden heeft. Niet wat koningen, parlement, of kerkelijke vergaderingen bevelen, maar wat God gebiedt is de regel waarnaar zij wandelen. De wetten van de mensen moeten beproefd worden aan Gods Woord en wet.

Er is in onze dagen een geslacht van mensen, die *dienaars* worden genoemd, die in plaats van de geboden Gods te bewaren, zeer zorgvuldig zijn, de geboden van mensen te bewaren, al zijn die nog zo in strijd met het gebod van God. Als zij door mensen geboden worden, de Sabbat te ontheiligen, de kansel en het merkteken van een leraar te ontheiligen, de opperhoofdigheid van Christus te verachten en herauten te worden van een ander hoofd dan Christus, dan zullen zij dat doen, en het verdedigen wanneer zij het gedaan hebben. Zulke dienstknechten van mensen kunnen geen dienaars van Christus Jezus zijn, maar zij dienen hun buik. En toch wil men ons doen geloven, dat zulke mensen, hoewel men er niets van hoort, dat zij zich bekeren van hun boze daden, en hoewel zij het bedrog vasthouden en weigeren weer te keren, van God vereerd worden als voorname werktuigen tot bekering van zielen.

Ik zal alleen zeggen, dat ik er niet van tussen kan te denken, dat gelijk zulke dienaars slechts een nagemaakte opdracht uitvoeren, zo ook de zegels van hun bediening slechts nagemaakte zegels zijn. Wat mij betreft, ik zal nooit geloven, dat die luidruchtige bekeringen van de rechte stempel zijn, totdat ik zie, dat beiden leraars en bekeerden, de praktijk van Juda en Israël volgen, toen zij wederkeerden na een koers van afwijking (Jer. 50:4,5) "In dezelve dagen en terzelfder tijd, spreekt de Heere, zullen de kinderen Israëls komen, zij en de kinderen van Juda samen; wandelende en wenende zullen zij heen gaan, en de Heere hun God zoeken. Zij zullen naar Sion vragen; op de weg herwaarts zullen hun aangezichten zijn; zij zullen komen en de Heere toegevoegd worden, met een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten." De reden wordt in de twee volgende verzen aangewezen, die toepasselijk zijn op de tegenwoordige toestand van de Kerk van God in dit land: "Mijn volk was als verloren schapen, hun herders hadden ze verleid, zij hadden ze gevoerd naar de bergen; zij gingen van berg tot heuvel, zij vergaten hun legering. Allen, die ze vonden, aten hen op, en hun wederpartijders zeiden; Wij zullen geen schuld hebben, daarom, dat zij gezondigd hebben tegen de Heere, in de woning der gerechtigheid, ja tegen de Heere, de Verwachting hunner vaderen." En daarop vertrokken zij uit Babel, en hun leraars of herders worden als de bokken voor de kudde heen.

2. De getrouwe dienstknechten Gods zijn dezulken, die "het getuigenis van Jezus hebben." Door het getuigenis van Jezus moeten wij het Evangelie van Christus verstaan, of de leer des geloofs in haar zuiverheid, welke alleen "de kracht Gods is tot zaligheid" (Rom. 1:16). Het gehele woord Gods is verdeeld in de Wet en het Evangelie. Soms wordt het ganse woord het O.T., *de wet,* en soms *het getuigenis* genoemd, zoals wij dat gedurig in de 119^{e} Psalm zien.

Nu is de vraag, *wat dat is, het getuigenis van Jezus te hebben?*

Ik antwoord:

(1) Het geeft een vast geloof te kennen van het getuigenis, dat God van Zijn Zoon, Jezus Christus geeft; dit wordt genoemd "een geloven van de prediking (Jes. 53:1), en een verzegelen, dat God waarachtig is" (Joh. 3:33).
(2) Een vast vertrouwen op Christus als de enige Zaligmaker, op de getuigenis van God. Zij geloven Hem, en vertrouwen op Hem, voor de uitvoering van al Zijn zaligmakende ambten, als Profeet, Priester en Koning, om wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en volkomen verlossing.
(3) Een heilige zorg om de leer, de godsdienst en de regering van het huis van Christus, in zuiverheid en naar het voorbeeld, dat op de berg getoond is te bewaren, alsmede een standvastig strijden voor het geloof, en een vaststaan in de vrijheden waarmee Christus zijn volk vrijgemaakt heeft, zich verzettende tegen dwaling in de leer, bederf in de dienst, en alle tirannie in regering en tucht. Deze nu zijn de dienstknechten Gods van wie hier gezegd wordt, dat zij verzegeld zullen worden, opdat zij bewaard blijven voor die beschadigende winden, die in de zichtbare kerk waaien; deze zijn het, tegen wie de grimmigheid van de grote rode draak en zijn engelen ontstoken is; tegen deze werpt de slang uit haar mond water als een rivier. Maar ik ga voort tot

III. Het derde punt, hetwelk was, dat wij een weinig zullen spreken over het zegel, dat op de dienstknechten Gods gezet wordt. Ik zal hier twee of drie vragen voorstellen en beantwoorden.
Vraag 1. *Wie is Hij, Die hen verzegelt?*
Antwoord. Het is Christus, de grote Engel, Die het zegel des levenden Gods heeft. Hijzelf was verzegeld. als Gods Minister en Gevolmachtigde over deze benedenwereld. Hem is het zegel van de levende God toevertrouwd; want Hij heeft Hem macht gegeven over alle vlees, opdat al wat Hij Hem gegeven heeft, Hij hun het eeuwige leven geve (Joh. 17:2). Hem is de rol van de verkiezing toevertrouwd, opdat Hij, Zijn teken, Zijn Naam, en de Naam Zijns Vaders op hen zette: (Openb. 3:12) "Die overwint, Ik zal hem maken tot een pilaar in de tempel Mijns Gods, en hij zal niet meer daar uit gaan; en Ik zal op hem schrijven de Naam Mijns Gods, en de naam van de stad Mijns Gods, namelijk des nieuwen Jeruzalems, dat uit de hemel van Mijn God afdaalt, en ook Mijn nieuwe Naam." U ziet daar, dat Christus, de overwinnaar, een pilaar maakt in de tempel Gods: doch dat is niet alles, Hij schrijft Zijn Naam en de Naam Zijns Gods op hen, Hij drukt Zijn beeld op hen en geeft Zijn Geest in hen, zoals Hij het uitgedrukte beeld Zijns Vaders is. Zo ziet u, dat Christus de dienstknechten van onze God verzegelt.

Vraag 2. *Wat geeft het te kennen, dat Hij hen verzegelt?*
Antwoord.
1. Dat Hij hun grote Eigenaar en Bezitter is; want iemand verzegelt zijn eigen goederen, opdat men wete dat het de zijne zijn: "Want des Heeren deel is Zijn volk, Jacob is het snoer Zijner erve." Zij zijn de Zijne, door verkiezing en door de gift Zijns Vaders, door koop, en door verbond, en door de inwoning Zijns Geestes; "Het vaste fondament Gods staat, hebbende dit zegel: de Heere kent degenen, die de Zijne zijn."

2. Een zegel dient tot onderscheiding, om de goederen van de ene mens van die van de andere te onderscheiden. Zo geeft het te kennen, dat God wil, dat er onderscheid zal zijn tussen Zijn volk en dat van anderen. Zij zijn Zijn goud en Zijn munt, die Hijzelf geslagen heeft, de overigen van de wereld zijn maar schuim; zij zijn Zijn tarwe en de

anderen zijn het kaf, en, "wat heeft het stro met het koren te doen, spreekt de Heere?" Hij heeft Zijn wan in Zijn hand, en Hij zal Zijn dorsvloer doorzuiveren, en Zijn tarwe in Zijn schuur samenbrengen, en zal het kaf met onuitblusselijk vuur verbranden."

3. Een zegel is tot bevestiging. Het zegel van de koning aan een acte gehecht, bevestigt en bekrachtigt die. En zo kan het ook insluiten, dat Christus, voordat de winden worden losgelaten, zijn dienstknechten zal bevestigen en vaststellen in het geloof van die waarheden, die het meest aan de winden zullen blootgesteld zijn, opdat zij niet als de kinderen, door alle wind van leer worden omgevoerd, maar dat zij mogen zijn als de berg Sion, die niet kan bewogen worden.

4. Een zegel dient soms tot geheimhouding. Wij lezen van een boek, (Openb. 5:1) dat verzegeld was met zeven zegelen, wegens de grote geheimen en verborgenheden, die het inhield. Niemand kan wettig een verzegelde brief openbreken, dan hij aan wie hij gericht is, omdat hij voor een ander geheim is. Zo kan het te kennen geven, dat Gods volk Zijn verborgenen zijn, en dat Zijn verborgenheden hun en aan geen anderen worden medegedeeld. Gods kinderen zijn een verborgen volk: "Zij beraadslagen tegen Uw verborgenen", zegt de Psalmist. Gods duiven wonen in de kloven van de steenrotsen, en in het verborgene van een steile plaats. Hij verbergt hen in het verborgene Zijns aangezichts als in een hut. Hij heeft Zijn binnenste kamers, waarin Hij hen verbergt, totdat de gramschap overga (Jes. 26:20). En gelijk zij verborgen personen zijn, zo ook maakt Hij hun Zijn verborgenheden bekend, die Hij voor de rest van de wereld verbergt: "De verborgenheid des Heeren is voor degenen, die Hem vrezen. U is het gegeven de verborgenheden van het koninkrijk des hemels te weten, maar die is het niet gegeven".

5. Een zegel is een teken van eer, liefde en achting. En zo geeft het te kennen, dat Zijn dienstknechten, achtbare personen zijn, die kostelijk zijn in Zijn ogen: (Jes. 43:4) "Van toen af, dat gij kostelijk geweest zijt in Mijn ogen, zijt gij verheerlijkt geweest, en Ik heb u liefgehad."

6. Een zegel dient tot bewaring en behoeding. Zo zijn de heiligen en de dienstknechten Gods "door Jezus Christus bewaard: zij worden door de kracht Gods bewaard, door het geloof, tot de zaligheid."

Vraag. 3. *Wanneer en hoe zijn zij verzegeld?*
Antwoord. 1. Zij werden van alle eeuwigheid af verzegeld met Zijn verkiezende en eeuwige liefde. "Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, daarom heb ik u getrokken met goedertierenheid. "Hij heeft ons uitverkoren in Hem, voor de grondlegging der wereld; Hij heeft ons tevoren verordineerd tot aanneming tot kinderen."

2. In hun bekering en krachtdadige roeping, zijn zij in hun personen verzegeld met het beeld van de tweede Adam, waartoe zij van eeuwigheid verordineerd zijn. Zij zijn vernieuwd tot kennis naar het evenbeeld Desgenen, Die hen geschapen heeft. Zij zijn afgezonderd van de wereld, en geworden "een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een eigen volk, om te verkondigen de deugden desgenen, die hen geroepen heeft uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht."

3. Een zegel van bloed is op hen gezet in hun verlossing en rechtvaardigmaking, want, zoals in vers 14 van dit hoofdstuk staat, zij hebben hun lange klederen gewassen, en hebben hun lange klederen wit gemaakt in het bloed des Lams."

4. Het zegel van de Geest van de belofte is op hen gezet; (Ef. 1:13) "In dewelke ook gij, nadat gij geloofd hebt, zijt verzegeld geworden met de Heilige Geest der belofte, Die het Onderpand is van onze erfenis." De Geest Gods woont in hen als in een tempel; Hij heiligt hen door de waarheid, en als de Geest der aanneming tot kinderen leert Hij hen roepen, Abba, Vader, en vertroost hen in al hun verdrukkingen met de vertroostingen Gods, met de vreugdeolie, waarmee Hij gezalfd is boven Zijn medegenoten.

Vraag. 4. *Waarom wordt er gezegd, dat zij aan hun voorhoofden verzegeld worden?*
Antwoord. Het voorhoofd is, zoals u weet, het bovenste gedeelte van het aangezicht, het meest in het oog lopende deel van iemands gelaat. Het zegel op het voorhoofd geeft naar mijn gedachten twee dingen te kennen.

1. Een openlijke belijdenis van Christus en hun openbaar erkennen van de Heere, en Zijn weg en zaak, in tijden van de grootste tegenstand, wanneer dwaling, en verleiding, en vervolging in de zichtbare kerk zeer overvloedig waren en voortwoekerden. Vrienden! Het is niet genoeg, dat men een nachtdiscipel is, wanneer Christus ons roept om Hem voor de mensen te belijden; neen, wij moeten in het open veld verschijnen, wanneer wij geroepen worden tot de hulp des Heeren, met de helden. Hij heeft Zijn aangezicht niet verborgen voor smaadheden en speeksel, maar openlijk het kruis verdragen en de schande veracht; en zullen wij ons dan voor Hem schamen, of bevreesd zijn Hem voor de wereld te erkennen? Het is gevaarlijk zo dichtbij de grenzen te komen van Hem en Zijn zaak te verloochenen voor de mensen, opdat Hij ons niet verloochene voor Zijn Vader en voor Zijn engelen. De ploeg van Christus, Zijn zaak en getuigenis, loopt tegenwoordig zwaar voor vele belijders in ons land, en omdat zij zich hierin zo slap hebben aangesteld, geeft God sommigen onder de leraars en het volk over om de hand aan een ander soort van ploeg te slaan, welke eer alles geschied is, een droeviger oogst zal geven.
2. Dat zij aan het voorhoofd gemerkt of verzegeld zijn, geeft te kennen, dat God ten tijde van algemene rampspoed zo'n zichtbaar onderscheid zal maken tussen Zijn getrouwe dienstknechten en anderen, dat die voorbij loopt het zal kunnen lezen, overeenkomstig hetgeen geschreven staat: (Mal. 3:18) "Dan zult gijlieden wederom zien het onderscheid tussen de rechtvaardige en de goddeloze; tussen die, die God dient, en die, die Hem niet dient." De rechtvaardigen en de goddelozen leven nu, zoals ik zeide, door elkaar, doch eerlang zal God een zichtbaar teken van gunst op de ene, en van wraak op de andere zetten, zodat alle mensen en engelen, de ene van de andere zullen onderkennen, en tenslotte zal de scheiding zo groot zijn als de hemel en de hel van elkaar verwijderd zijn.

IV. Ons vierde punt was, de redenen te onderzoeken waarom Christus, de Engel des verbonds, wil, dat Zijn dienstknechten aan hun voorhoofden verzegeld zijn, wanneer de winden toegelaten zal worden te waaien.

1. Hij wil hen verzegeld hebben, omdat zij de gift Zijns Vaders zijn: "Zij waren Uwe, en Gij hebt Mij dezelven gegeven;" en om Zijns Vaders wil, Die hen gegeven heeft, wil Hij dat zij verzegeld worden.

2. Omdat Hij hen tot een dure prijs heeft gekocht, namelijk, niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, maar door Zijn dierbaar bloed.
3. Omdat zij Zijn schapen zijn, Zijn lammeren, die Hij in Zijn armen draagt.
4. Omdat zij Zijn dienstknechten zijn, de dienstknechten Gods. Hij heeft hun oor doorboord, zij hebben hun Meester lief.
5. Omdat zij Zijn bijzondere vrienden zijn: "Gij zijt Mijn vrienden, zo gij doet wat Ik u gebied. Ik heet u niet meer dienstknechten, want de dienstknecht weet niet wat zijn heer doet, maar Ik heb u vrienden genoemd, want al wat Ik van Mijn Vader gehoord heb, dat heb Ik u bekend gemaakt" (Joh. 15:14,15).
6. Omdat zij Zijn zaad zijn: "Hij zal een zaad zien" (Jes. 53:10); "Het zaad zal Hem dienen" (Psalm 22:31).
7. Omdat zij Zijn vrouw en Zijn bruid zijn, en Hij haar Man en Bruidegom is.
8. Omdat zij Zijn leden zijn, en Hij hun Hoofd is, zij zijn Zijn vlees en been; zij behouden het Hoofd.
9. Hij verzegelt hen, omdat zij in Hem geloven: (Ef. 1:13) "Nadat gij geloofd hebt zijt gij verzegeld geworden."
10. Hij verzegelt hen, omdat zij Hem liefhebben, zodat zij zuchten en uitroepen over het onrecht, dat Hem wordt aangedaan.
11. Hij verzegelt hen, omdat zij Zijn getrouwe getuigen zijn, die Hem belijden, wanneer anderen Hem verloochenen.
12. Hij verzegelt hen, opdat zij niet beschadigd zullen worden door de verdervende winden, die in de zichtbare Kerk waaien. Zij bewaren de geboden Gods en het getuigenis van Jezus, en daarom zal Hij hen bewaren in het uur der verzoeking, volgens de belofte: (Psalm 91:7) "Aan uw zijde zullen er duizend vallen, tot u zal het niet genaken."

V. Ons vijfde punt is de **toepassing.**
Het eerste gebruik, dat ik er van zal maken, zal zijn bij wijze van klacht over de vele schadelijke winden, die in ons land gewaaid hebben en nog waaien. God schijnt in onze tijd Zijn engelen, de uitvoerders van Zijn toorn, die Zijn welbehagen doen, last gegeven te hebben, de winden los te laten, opdat de aarde, de zee, en de bomen daardoor beschadigd zullen worden; en veel schade en veel nadeel hebben zij in ons dal des gezichts reeds gedaan.

Vraagt u, *wat die beschadigende winden zijn, die heden ten dage, of in deze tijd, in de Kerk waaien; daar er toch zijn, die ons vertellen, dat de Kerk van Christus in dit land nooit in een betere staat was?*
Dan antwoord ik: Wat sommigen zich ook mogen inbeelden, toch ben ik van mening, en velen met mij, dat de Kerk van Christus sedert de reformatie van het Pausdom nooit in gevaarlijker staat was. God schijnt de vier engelen gelast te hebben de vier winden los te laten, om de inwoners des lands te beschadigen. Ik zal u hier over verscheidene schadelijke winden spreken, die, als de pest, het land doortrekken, en velen, zowel belijders als anderen, beschadigen.
1. De schadelijke winden van Ongeloof, of Deïsme, waaien, die de wortels raken en alle bovennatuurlijke openbaring loochenen, of ten minste al de bovennatuurlijke verborgenheden van de Christelijke godsdienst, die de verdorven rede niet kan begrijpen, verwerpen, zoals de leer van de vleeswording van de Zoon van God; van Zijn voldoening aan de rechtvaardigheid; van de noodzakelijkheid van de wedergeboorte;

van de rechtvaardigmaking door Zijn toegerekende gerechtigheid, en van de heiligmaking door Zijn Geest. Ik zeg, deze en dergelijke leerstukken van onze heilige godsdienst worden in onze tijd door velen verworpen, zodat in vele plaatsen van ons land, in plaats van het Evangelie van Christus, niets wordt gehoord, dan de dorre, droge redevoeringen van heidense zedenleer. En wat moet er van die arme zielen worden, die dagelijks op zulke spijs onthaald worden? Salomo beantwoordt die vraag, als hij zegt: "Als er geen profetie is, wordt het volk ontbloot." De schadelijke wind van Ariaanse ketterij trekt door het land, en is zelfs voor de rechtbank van de kerkelijke vergaderingen verschenen, zonder daar, zo het betaamde, gecensureerd te worden. Ook de leer van eigenliefde, waardoor het schepsel verheven wordt boven de heerlijke Schepper. Wij zijn lang onderwezen geworden, dat het hoofddoel van de mens is, God te verheerlijken, en dat wij, hetzij wij eten of drinken, alles behoren te doen tot de eer Gods. En waarlijk, datgene, wat het voornaamste doeleinde van de mens is, behoort ook de leidende en voornaamste beweegreden te zijn van al zijn zedelijke en godsdienstige handelingen.
Doch nu wordt door de Nationale Synode een leer verdedigd, dat onze lust, vermaak en voldoening in God te verheerlijken, de voornaamste beweegreden is in alle deugdzame en godsdienstige handelingen; waardoor de gelukzaligheid van het schepsel hoger gezet wordt dan de eer Gods, die alle dingen om Zijns Zelfs wil gemaakt heeft.
Ik kan niet nalaten op te merken, dat God, in Zijn rechtvaardig oordeel velen vergeldt naar deze afgod van ijverzucht, die in de tempel Gods is opgericht, door toe te laten, dat zij een godsdienst aannemen en omhelzen, die geheel gelegen is in inwendige gewaarwordingen, genot en voldoening voor zichzelf, terwijl de openbaring van de eer Gods en de eer van de kroon en het koninkrijk van de Verlosser in de wereld, hen niet ter harte gaan. Ja, het pijnigt hen te moeten horen van een getuigenis, tegen de smaad Hem aangedaan, in het land waarin wij wonen.
Ik zou hier ook kunnen spreken over de hoon, die de leer van de genade Gods is aangedaan in de Handelingen van de Synoden van 1720 en 1722, in betrekking tot het ***"Merg van de Nieuwe Godgeleerdheid",*** waardoor een bundel dierbare waarheden zijn veroordeeld, die van die tijd af onder de rommel liggen, en die, naar ik hoop, nog eens zegepralend voor de dag zullen komen.

2. De schadelijke wind van kerktirannie en misbruikte tucht, heeft gedurende lange tijd in de Kerk van ons land gewaaid, waardoor de dwalenden beschermd en de dienaars van Christus uit de dienende gemeenschap uitgeworpen en afgezet zijn wegens hun getuigenis geven voor de waarheid, en tegen de tegenwoordige stroom van afwijking en afval. Hoe heeft het zwijn van kerkelijke tirannie, de kudde van Christus verwoest en verstrooid over het gehele land, door gewelddadige indringingen in de Christelijke gemeenten, mensen aan hen opdringende, in strijd met die vrijheid waarmee Christus hen vrijgemaakt heeft!

3. Ik zou onder andere verderfelijke winden ook de openbare belediging kunnen vermelden, de kroon des Middelaars als de enige Koning van Sion aangedaan, toen, door het voorlezen van de acte betreffende Porteous, leraars van hun vasthouden aan Christus zijn afgegaan, en Zijn soevereiniteit hebben geschonden, en hun handen gedoopt hebben in dat onschuldig bloed, dat gestort is bij de terechtstelling van Wilson, doordat zij, toen zij die acte voorlazen, geen getuigenis hebben gegeven tegen Zijn veroordeling als een bloeddorstige moordenaar.

4. Hoe heeft de wind van onheiligheid en openbare goddeloosheid op alle standen in het land geblazen en velen, beide naar lichaam en ziel beschadigd! Wat neemt hemeltergende goddeloosheid overal toe, zodat het land zucht onder onze tergingen van de Heilige Israëls! De gruwelen van de heidenen, zoals die aan het slot van Romeinen 1 worden opgenoemd, worden onder ons Christenen bedreven.

5. Er is nog een wind, die onder Gods toelating in deze tijd waait, waardoor velen van de leraars en het volk aan het wankelen gebracht en neergeworpen worden, namelijk de geruchtmakende wind, die de bekende vreemdeling van de Bisschoppelijke Kerk van Engeland met zich, naar dit land heeft overgebracht. Ik weet wel, dat er zijn, die loochenen, dat er enig verband is tussen hem en het werk, dat nu onder ons gezien wordt; doch het is vergeefs dit te ontkennen, wanneer het hem zichtbaar door de wereld volgt, overal waar hij heengaat, en als een dienaar van Christus wordt erkend en ontvangen,
Vraagt u: *Waaruit blijkt het, dat dit een van de schadelijke winden is, die God door de dienst van de engelen hetzij goede of kwade, over de Kerk van ons land heeft losgelaten? Velen toch geloven vast, dat het een hemelse wind is.*
Mijn antwoord is:
Ik kan hier voor het ogenblik niet lang bij stilstaan. doch, niettegenstaande al het moois, dat ik ervan gelezen en gehoord heb, kan ik er niet anders over denken dan, dat het een van de meest schadelijke winden is, die ooit in dit gezegend land gewaaid hebben, en dat om de volgende redenen. Het blijkt mij, en vele anderen met mij, dat het een schadelijke en verderfelijke wind is, wanneer wij nagaan,
(1.) Vanwaar hij komt.
(2.) Waarheen hij waait; en
(3.) Wat hij uitwerkt.

1e Laat ons nagaan vanwaar hij komt.
Hij komt van de Bisschoppelijke, bijgelovige kerk van Engeland; en hij die hem heeft overgebracht erkent zelf, dat hij nog tot die kerk behoort, die door deze kerk in haar Nationaal verbond is afgezworen. Iemand, die de eed heeft gezworen waarbij de oppermacht van de Engelse soeverein in geestelijke, kerkelijke zaken erkend wordt, en dus heeft herroepen, dat Christus het enig Hoofd van zijn Kerk is, en bijgevolg de bindende verplichting van onze plechtige verbonden loochent. Ook het verslag, dat hij zelf geeft van zijn bekering blijkt duidelijk een bedriegerij van de duivel te zijn.

2e Laat ons ook nagaan waarheen en waartoe deze geruchtmakende wind waait. Het is duidelijk, dat hij overal door de gehele wereld, en bijzonder in dit land aanwakkert uit vuile hebzucht, aards gewin en voordeel. Overal waar hij waait wordt het geroep gehoord: Wie zal ons het goede van deze wereld doen zien? Een andere streek waar hij heen waait is, verdraagzaamheid van alle sekten, welke duidelijk gegrond is op het beginsel van Algemene liefde en gemeenschap, dat door die vreemde en allen die hem en zijn werk beschermen, wordt toegejuicht. De natuurlijke strekking daarvan is dan ook de omtuining van de regering omver te halen, en de muren en sterkten van Sion, waartegen de poorten der hel niets zullen vermogen, neer te werpen.

3e Laat ons nagaan wat de vruchten en gevolgen van deze geruchtmakende wind zijn.
Ik weet wel, dat er zijn, die over grote en goede gevolgen daarvan praten, in de overtuiging, bekering, en vertroosting van velen; doch ik twijfel zeer of dit de toets van het woord zal doorstaan, dat het licht is waarbij alle geesten en werken beproefd moeten worden: "Tot de wet en tot het getuigenis; zo zij niet spreken naar deze woorden, het zal zijn, dat zij geen dageraad zullen hebben." Een ingebeelde overtuiging werkt een ingebeelde bekering, en een ingebeelde bekering brengt een ingebeelde vertroosting voort. Ik zal u slechts twee of drie vruchten opnoemen, die ik weet en met de stukken kan bewijzen.

(1.) Een ingewortelde vijandschap en bitterheid van geest tegen een met verbond bevestigd werk van reformatie, en tegen allen, die daarvoor in deze tijd een getuigenis geven of ondersteunen, niet tegenstaande al hun algemene liefde.

(2.) Een blind en doof en stom slaan van de mensen, in betrekking tot het openlijke beledigen, Christus en Zijn verborgen lichaam aangedaan. Ik durf mij op hen zelf beroepen, of bij hun meest plechtige gelegenheden, waar, naar zij zeggen, zeer veel van de Heere was, iets gesproken werd tot Gods uitdrukkelijke eer, tegen de bloedstorting, meineed, verbondsbreking, of de gewelddadige indringingen en berovingen, de bruid van Christus aangedaan, of tegen het ontheiligen van de kroon van Christus, van Zijn Sabbatten, en van een dienstknecht Gods, die de acte van Porteous heeft voorgelezen. Ja, het is hier zo ver vandaan, dat integendeel, die geest gelijke tred houdt met indringers, acte voorlezers en dergelijken; doch geen woord wordt gehoord over belijdenis, dat zij berouw hebben over hun boze daden.

(3.) Een andere vrucht van dit werk is het bemantelen van alle openbaar verval van de kerk, waardoor de mensen in hun boze wegen worden aangemoedigd en verhard. Zij wissen dan ook hun mond af, en roepen uit, dat zij onschuldig zijn, dat God met hen is, en dat hij diegenen, die er aanspraak op maken, dat zij tegen hen en hun wegen getuigen, heeft verlaten. Mijn oren hebben gehoord, en in sommige van hun geschriften heb ik weinig minder gelezen*: Waar is nu de God van hen die zich afscheiden?* Hij erkent hun bediening niet, zoals Hij de onze doet. Ik zal alleen zeggen wat David zeide, toen hij in zijn verdrukking en ellende op dezelfde wijze bespot werd: (Psalm 42:11) "Met een doodsteek in mijn beenderen honen mij mijn wederpartijders, als zij de ganse dag tot mij zeggen: Waar is uw God?" Doch wij wensen het voorbeeld van David te volgen en met hem in de woorden, die op de aangehaalde volgen, te zeggen: "Wat buigt gij u neder, o mijn ziel, en wat zijt gij onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem nog loven; Hij is de menigvuldige verlossing mijns aangezichts, en mijn God."

Dit brengt mij een gebeurtenis te binnen, die ik in "Het leven van Banter" heb gelezen. Een zeker getrouw dienaar van Christus, werd onder geleide van soldaten naar een gevangenis op zekere afstand gevoerd; onderweg hielden zij halt bij het huis van een dame van de partij van de Malignanten of Kwaadwilligen, die, toen zij de predikant in de handen van zijn vijanden zag zei: *Waar is nu de God van de Whigs?* Hij vroeg haar daarop haar Bijbel te mogen inzien, die zij hem met een schampere blik overhandigde. Hij nam de Bijbel aan en sloeg de volgende tekst op, die ik ook zal voorlezen aan hen, die ons op dezelfde wijze honen. De tekst vindt u in Micha 7:8-10: "Verblijd u niet over mij, o mijn vijandin; wanneer ik gevallen ben, zal ik weer opstaan; wanneer ik in

duisternis zal gezeten zijn, zal mij de Heere een licht zijn. Ik zal des Heeren gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd; totdat Hij mijn twist twiste, en mijn recht uitvoere; Hij zal mij uitbrengen aan het licht; ik zal mijn lust zien aan Zijn gerechtigheid. En mijn vijandin zal het zien, en schaamte zal haar bedekken. die tot mij zegt: Waar is de Heere uw God? Nu zal zij worden tot vertreding, als slijk der straten."
Gelijk deze woorden, onder het voorlezen, die vrouw als een nevel overvielen en verbijsterden, zo mogen zij ook diegenen doen, die met haar dezelfde taal voeren. Dit zijn enkele van die beschadigende winden, die in deze tijd waaien.

Een tweede gebruik zal dienen tot *beproeving en onderzoeking.*
Aangezien er zulke schadelijke winden in de Kerk van Christus waaien, hebben wij er belang bij te beproeven of wij tot het getal van die dienstknechten Gods behoren, die tegen alle wezenlijke beschadiging van die verderfelijke winden beveiligd zijn, doordat het zegel van de levende God op ons gezet is.
Vraag. *Hoe zal ik weten of ik tot dat gelukzalig getal behoor?*
In antwoord op deze vraag zal ik u de volgende kenmerken voorstellen van de getrouwe dienstknechten van onze God, op wie dit zegel gezet is.

1. Al Gods getrouwe dienstknechten zijn van hun banden losgemaakt geweest: (Psalm 116:16) "Och Heere, zekerlijk ik ben Uw knecht, ik ben Uw knecht, een zoon Uwer dienstmaagd; Gij hebt mijn banden losgemaakt." Allen zijn van nature in een geheel bittere gal en samenknoping der ongerechtigheid; zij zijn gevangenen eens rechtvaardigen. Nu, heeft de Heere in de dag van Zijn heirkracht uw banden losgemaakt en vrijheid over u uitgeroepen, en u waarlijk vrijgemaakt?
2. Alle dienstknechten Gods hebben de heerlijkheid, schoonheid en uitnemendheid van hun Meester gezien: (2 Kor. 4:6) "Want God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis, van de heerlijkheid Gods, in het aangezicht van Jezus Christus". Hebt u de Vader in de Zoon gezien? En heeft dat gezicht u naar Zijn beeld in gedaante veranderd?
3. De Eerstgeborene van het huisgezin zal u zeer dierbaar zijn: "Mijn Liefste is blank en rood, Hij draagt de banier boven tienduizend."
4. Zij zijn allen zeer bewust, dat zij onbekwaam zijn Hem te dienen zoals het behoort; ja, zij willen graag bekennen, dat zij zonder Hem niets kunnen doen. Zij zullen niet pochen over hetgeen zij doen, met de trotse Farizeeër, zeggende: "O God, ik dank u, dat ik niet ben gelijk de andere mensen, rovers, onrechtvaardigen, overspelers; of ook gelijk deze tollenaar.
5. Zij hebben allen een hoogachting voor Zijn gezag, en zullen God gehoorzamen meer dan de mensen, evenals de apostelen van Christus, Daniël en de drie jongelingen, enz. Een ieder van hen zal zeggen: "Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal?" Geef kracht om te gehoorzamen, en gebied wat U wilt.
6. Zij houden het huis van hun Meester hoog, en staan op voor de eer van hun Heere. Het gaat hun nader aan het hart, te zien, dat Zijn dienstknechten gesmaad worden, of Zijn kroon ontheiligd wordt, dan iets waarbij zij persoonlijk belang hebben. Het smart hen, wanneer zij zien, dat dieven en rovers in het huis van hun Meester inbreken, en zij zullen zich niet met hen vermengen, maar getrouw tegen hen getuigen. Zij kunnen het kleinste stukje, dat hun Meester toebehoort, niet loslaten.
7. Op al Gods getrouwe dienstknechten is Zijn zegel gezet, zoals u in de tekst ziet: "Beschadigt de aarde niet, noch de zee, noch de bomen, totdat wij de dienstknechten

van onze Gods zullen verzegeld hebben aan hun voorhoofden". O, zegt u, hoe zal ik weten of ik tot de verzegelden behoor? Ik antwoord: U kunt dat weten aan de afdruk van het zegel. Gij weet, dat de afdruk van het zegel op het was, een nauwkeurig overdruksel is van hetgeen op het zegel gegraveerd is. Juist zo is het ook hier, wanneer Christus verzegelt of Zijn merkteken op de ziel zet, zet Hij door de kracht van Zijn Geest de afdruk van Zijn genade op haar: (Joh. 1:16) "Uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen, ook genade voor genade"; dat is, de genade, die in de gelovige is, komt nauwkeurig overeen met de genade, die in Christus is. Gelijk het in de natuur is, zo is het ook in de genade; het kind ontvangt van de ouders door de natuurlijke voortteling, lid voor lid, oog voor oog, handen, benen, ledematen, juist als zijn ouders, die hem geteeld hebben. Zo is het ook in de bovennatuurlijke dingen, of in de wedergeboorte: wij ontvangen van Hem, Die ons naar Zijn wil heeft gebaard door het Woord der waarheid, genade voor genade. De Geest verkondigt of toont ons de dingen van Christus, en wij worden door die te aanschouwen, "naar hetzelfde beeld, in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest."

Ziet dan of u de volgende afdrukken van het zegel van Christus op u hebt.
1e De afdruk van Zijn leven: "Ik leef, en gij zult leven." Het leven van Christus is in de ziel van de gelovige: "Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die mij liefgehad heeft en Zichzelf voor mij overgegeven heeft." Merkt hier op, dat de gelovige niet leeft op zijn gewaarwordingen, of op de genade, die in hem is, maar op Christus, de Fontein des levens.

2e De afdruk van Zijn licht: "want Hij verlicht een ieder mens, komende in de wereld." Hebt u dan ook in Zijn licht, het licht gezien? Zo ja, dan zult u het onderscheid weten tussen licht en duisternis, dag en nacht. En wanneer het nacht is, zult u verlangen de zon weer te aanschouwen, en treuren over het gemis van de zon.

3e Een indruk van Zijn liefde; want "God is liefde," en "Hij trekt met touwen der liefde". Hij ontsteekt een vuur van liefde in het hart, welks spranken altijd opvliegen naar de hemel.

4e Een afdruk van Zijn heiligheid: "Zijt heilig, want Ik ben heilig." Dit doet de ziel zuchten onder een lichaam der zonde en des doods, daartegen strijden, en verlangen Hem volkomen gelijk te zijn in heiligheid.

5e Een afdruk van Zijn getrouwheid aan het Woord der waarheid: "Naar Zijn wil heeft Hij ons gebaard door het Woord der waarheid." Wat is het geloof anders dan de indruk van Gods getrouwheid, die op de ziel gedrukt is door het woord der waarheid, zodat de ziel, telkens wanneer zij het getuigenis van God, aangaande Christus hoort, uitroept: "O, dit is een getrouw Woord en aller aanneming waardig!"

6e De ziel krijgt een afdruk van Zijn zegel voor de eer en de heerlijkheid Gods, zodat zij wel moet opkomen voor het huis Gods en alles wat Zijn eer aangaat. "De ijver van Uw huis heeft Mij verslonden", zegt Christus, en daarom kan die mens, die verzegeld is, niet verdragen te zien, dat het huis Gods tot een kuil van moordenaars, rovers en huurlingen,

kopers en verkopers gemaakt wordt, en het is ver van hem, dat hij zich met hen zou verbinden.

7e Die mens draagt de afdruk van het zegel van Christus op zijn voorhoofd, hij doet openlijk belijdenis van Christus, en van Zijn zaak en waarheid, tegen de verdorvenheid van een boze wereld. Daarom haat de wereld hem, evenals zij Christus haatte; want gelijk de wereld het hare kent, zo kent zij ook spoedig hen, die Christus volgen, die de geboden Gods bewaren, en het getuigenis van Jezus. Dit is onder andere een van die dingen, die mij een zeer slechte dunk geven van die nieuwe bekeringen daar zoveel over gepraat wordt, dat zij, al weten zij, dat iemand naar de vorm of in werkelijkheid iemand is, die met de waarheid instemt, geen godsdienstig gesprek met hem willen aangaan, of een verslag geven hoe de Heere hen geleid heeft; in strijd met het bevel; "Zijt altijd bereid tot verantwoording aan een ieder, die u rekenschap afeist van de hoop, die in u is, met zachtmoedigheid en vrees."

Een derde gebruik is tot vertroosting van hen, die verzegeld zijn; want ons wordt bevolen hen te troosten. Daarom weet tot uw troost:

1. Dat Christus, de Engel van Gods aangezicht, voor u zorgt: "Al de heiligen zijn in Zijn hand." Hij heeft macht over alle vlees, om u het eeuwige leven te geven.
2. Hij komt op van het oosten, gelijk de zon in het uitspansel. Zelfs wanneer de wolken zeer dik en donker zijn, verhindert dat Zijn opgang niet, en zal Hij doorbreken tot zaligheid en vertroosting van Zijn verzegelden, die de geboden Gods bewaren, en het geloof hebben, dat eenmaal de heiligen overgeleverd is, en daarvoor strijden. Zijn uitgang is bereid als de dageraad.
3. Hij is een Persoon van grote macht en gezag; want Hij heeft het zegel des levenden Gods; Hij heeft de sleutel van het huis Davids, Die opent, en niemand sluit, en Hij sluit, en niemand opent; ja, Hij heeft de sleutel der hel en des doods.
4. Al de uitvoerders van de Goddelijke toorn tegen een boze wereld staan onder Zijn bevel. U ziet hier, dat de engelen, die de winden loslaten, Hem ten dienste staan, en Zijn wil en Zijn welbehagen doen. De goede engelen zijn Zijn gedienstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen; en de kwade engelen zijn met Zijn ketenen gebonden, die Hij verlengt of inkort naar Zijn welbehagen.
5. Hij kiest de tijd uit om Zijn gemeente te helpen, en tussenbeide te komen wanneer het gevaar zeer dreigend is, want hier doet Hij Zijn stem horen, wanneer de winden op het punt zijn van losgelaten te worden.
6. Hij bestuurt en beheert alle dingen u ten goede: (Rom. 8:28) "En wij weten, dat degenen, die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk degenen, die naar Zijn voornemen geroepen zijn." Hij vaart op ten hemel tot uw hulp.
7. Hij zal u leiden door Zijn raad, en daarna zal Hij u in heerlijkheid opnemen.

Een vierde gebruik is tot verschrikking voor een ongelovige wereld zonder Christus, die, in plaats van dienstknechten Gods te zijn, menigerlei begeerlijkheden en wellusten dienen; die, in plaats van het zegel van de hemel, het zegel van de hel dragen: alle vleselijke ongestadige belijders, die met de winden worden meegevoerd, en de waarheid loslaten, die ons van de Heere in dit land is overgeleverd.
Wat zal ik tot u zeggen? Uw veroordeling is ontzaglijk en vreselijk, Gods ziel heeft aan u geen welbehagen. U zult er wellicht wel anders over oordelen, en dat u nu, door de

zaak van Christus in dit land te verlaten, een nieuwe weg hebt gekozen, die Christus goedkeurt en waaraan uw ziel lust heeft: doch hoort deze drie Schriftuurplaatsen: (Jes. 44:20) "Hij voedt zich met as, het bedrogen hart heeft hem terzijde afgeleid; zodat hij zijn ziel niet redden kan, noch zeggen. is er niet een leugen in mijn rechterhand?" (Jes. 50:11) "Ziet, gij allen, die een vuur aansteekt, die zich met spranken omgordt; wandelt in de vlam van uw vuur, en in de spranken, die u ontstoken hebt. Dat geschiedt u van Mijn hand, in smart zult gijlieden liggen." (Jes. 66:3,4) "Wie een os slacht, slaat een man: wie een lam offert, breekt een hond de hals: wie spijsoffer offert is als die zwijnenbloed offert: wie wierook brandt ten gedenkoffer is als die een afgod zegent: deze verkiezen ook hun wegen, en hun ziel heeft lust aan hun verfoeiselen. Ik zal ook verkiezen het loon van hun handelingen, en hun vrezen zal Ik over hen doen komen, omdat Ik heb geroepen, en niemand antwoordde; Ik gesproken heb, en zij niet hoorden, maar deden, dat kwaad is in Mijn ogen, en verkoren hetgeen daartoe Ik geen lust had." Waarheen zullen de winden u voeren, wanneer zij ten volle worden losgelaten? Voornamelijk u, die kennis van de waarheid hebt gehad, haar voor de wereld hebt beleden, en u nochtans van de getuigenis van Christus in dit land hebt afgekeerd? U kunt zien en lezen wat uw doemvonnis zal zijn, als oneindige ontferming het niet verhoedt: (Hebr. 6:4-6) "Want het is onmogelijk degenen, die eens verlicht geweest zijn, en de hemelse gave gesmaakt hebben, en de Heilige Geest deelachtig geworden zijn, en gesmaakt hebben het goede Woord Gods, en de krachten van de toekomende eeuw. en afvallig worden, die, zeg ik, wederom te vernieuwen tot bekering; als welke zichzelven de Zoon van God wederom kruisigen en openlijk te schande maken;" (2 Petrus 2:20-22) "Want indien zij, nadat zij door de kennis des Heeren en Zaligmakers, Jezus Christus, de besmettingen van de wereld ontvloden zijn, en in dezelve wederom ingewikkeld zijnde ervan overwonnen worden, zo is hun het laatste erger geworden dan het eerste. Want het ware hun beter, dat zij de weg der gerechtigheid niet gekend hadden, dan dat zij, die gekend hebbende, weer afkeren van het heilig gebod, dat hun overgegeven was. Maar hun is overkomen hetgeen met een waar spreekwoord gezegd wordt: De hond is wedergekeerd tot zijn eigen uitbraaksel; en, de gewassen zeug tot de wenteling in het slijk." Misschien dunkt u dit zeer hard te zijn, doch het is niet harder dan God het gemaakt heeft, bij Wie het onmogelijk is, dat Hij liegen zou.

Een vijfde gebruik zal zijn tot *vermaning* van allen in het algemeen, namelijk van allen, die verre zijn, dat zij tot Christus komen voordat de wind geheel wordt losgelaten, die u misschien uit deze wereld in een onveranderlijke staat van eeuwige ellende zal blazen.
O, komt tot Christus, opdat u met Zijn zegel verzegeld wordt, want Hij is de Engel, Die het zegel des levenden Gods heeft. Zijn Vader gebiedt u tot Hem te komen: (Joh. 3:23) "Dit is Zijn gebod, dat wij geloven in de Naam Zijns Zoons, Jezus Christus." Hij Zelf nodigt u te komen, ja, Hij nodigt u niet alleen, maar Hij smeekt u dringend, dat u zult komen: (Jes. 55:1-3) "O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk. Waarom weegt gijlieden geld uit voor hetgeen geen brood is? En uw arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan? Hoort aandachtiglijk naar Mij, en eet het goede, en laat uw ziel in vettigheid zich verlustigen. Neigt uw oor, en komt tot Mij, hoort en uw ziel zal leven; want Ik zal met u een eeuwig verbond maken, en u geven de gewisse weldadigheden Davids." Hij geeft Zijn woord, dat u welkom zult zijn, en dat u niet afgewezen zult worden: "Die wil, die kome; Ik zal u geenszins uitwerpen." Hij heeft er een afkeer van iemand af te wijzen; Hij klaagt over uw onwilligheid om te komen: (Joh.

5:40) "Gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben." Zijn Vader heeft Hem verzegeld, en Hij heeft het zegel van de levende God, opdat Hij verzegelt allen, die gelovig tot Hem komen. Hij maakt hiervan een beweegreden om zondaren te bewegen tot Hem te komen: (Joh. 6:27) "Werkt niet om de spijs, die vergaat, maar om de spijs, die blijft tot in het eeuwige leven, welke de Zoon des Mensen ulieden geven zal; want deze heeft God de Vader verzegeld." Indien u door Hem verzegeld bent, dan bent u één van degenen, die door Jezus Christus bewaard worden; de winden zullen u niet beschadigen, geen kwaad zal uw woning genaken, en Christus Zelf zal uw Verberging zijn tegen de wind. De vloek van de wet, de storm van wrekende toorn, de prikkel des doods, de boosheid van de duivel, de grimmigheid van mensen en duivels zullen u nooit beschadigen, "Hij zal u dekken met Zijn vlerken, en onder Zijn vleugelen zult gij betrouwen." Indien u door Hem verzegeld bent zal Hij u leiden door Zijn raad, Hij zal u doen treden door de paden, die u niet geweten hebt, en daarna zal Hij u in heerlijkheid opnemen. Indien u niet tot Hem komt om door Hem verzegeld te worden, blijft de toorn Gods op u, en die zal u door al de eeuwen der eeuwigheid achtervolgen. "Die niet gelooft is alrede veroordeeld", en de dag komt, wanneer tot u zal gezegd worden: "Gaat weg van Mij, Ik heb u nooit gekend", want u hebt Mijn zegel niet op uw harten of voorhoofden.

- Zeg niet, ik ben een zondaar, en daarom zal Hij mij niet aannemen; want Hij heeft alleen te doen met zondaren: "Hij is niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaren tot bekering."
- Zeg niet, ik ben een groot en betreurenswaardig zondaar, Hij zal op mij Zijn zegel niet zetten; want Hij zegt tot de grootste der zondaren: "Ik ben machtig te verlossen; al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol." Denk aan Paulus, Manasse, Maria Magdalena, want die hebben allen genade gekregen, en zij triomferen nu in de hemel.
- Zeg niet, ik heb niets om mij bij Hem aan te bevelen: want Hij vraagt naar niets, dan naar armoede, ellende, blindheid, naaktheid, enz.
- Zeg niet, ik vrees, dat de deur gesloten is; want Hij zegt: (Joh. 10:9) "Ik ben de deur: indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden."
- Zeg niet, ik ben niet uitverkoren, Hij heeft geen boodschap aan mij, want noch u, noch alle duivels in de hel kunnen u zeggen, dat u niet in de verkiezing van de genade begrepen bent. Kom tot Hem door het geloof, krijg Zijn zegel, en dan zult u uw naam kunnen lezen in het boek des levens des Lams.
- Zeg niet, Zijn ingewanden zijn tegen mij ontstoken, ik heb Zijn roeping zo dikwijls laten voorbijgaan, want Hij zegt: (Jer. 3:1) "Gij nu, hebt met vele boeleerders gehoereerd; keert nochtans weer tot Mij, spreekt de Heere; (vers 22) Keert weer, gij afkerige kinderen, Ik zal uw afkeringen genezen."
- Zeg niet, ik heb geen kracht; want "Hij geeft de moeden kracht, en Hij vermenigvuldigt de sterkte dien, die geen krachten heeft."
- Zeg niet, Hij is toornig op mij; want op hetzelfde ogenblik, dat u tot Hem komt, wordt Zijn toorn afgekeerd, en zegt Hij tot de ziel, die komt: "gij zijt Mij een dierbare zoon, gij zijt Mij een troetelkind", evenals de vader van de verloren zoon. Het is de lust van Zijn ziel een doorbrenger tot Hem te zien komen.

Tot besturing zeg ik:

1. Weest overtuigd, dat u van nature het zegel van de hel op u hebt, en dat u de duivel toebehoort. Tracht te weten en overtuigd te worden, dat God iedere dag op u toornt, dat u reeds veroordeeld bent, dood door de zonden op de rand van eeuwig wee en eeuwige ellende.
2. Weest ervan overreed en overtuigd, dat Christus een Zaligmaker is, en wel een grote, Die machtig is te verlossen.
3. Weet, dat u een recht op Hem hebt, om Hem als uw Zaligmaker te gebruiken: een recht door Zijn aannemen van de menselijke natuur, een recht op Hem krachtens Zijn ambt: Hij is een Zaligmaker voor een verloren zondaar; een Middelaar om vrede te maken; een Verlosser om gevangenen vrijheid uit te roepen; een Profeet om de onwetenden te leren, een Priester, die voor mensen verordineerd is; een recht krachtens Gods gebod, Zijn Eigen nodiging, en de vrije gift van Hem aan zondaren, in het Evangelie.
4. Werp, van dit alles overreed zijnde, uw verloren gaande ziel in Zijn armen, leg u aan Zijn deur neer, en zeg: Als ik omkom, dan zal ik hier omkomen, waar nog nooit iemand is omgekomen.
5. Tracht in afhankelijkheid van de Goddelijke macht, en in gehoorzaamheid aan het Goddelijk gebod tot het geloof te komen, overtuigd, op Zijn getrouwe belofte, dat u door Zijn genade zult worden zalig gemaakt, zowel als anderen.

Een zesde gebruik zal een woord van raadgeving zijn aan Gods verzegelden, die door het geloof tot Hem zijn gekomen, opdat u mag worden vastgesteld, en bewaard voor beschadiging of gevaar door de verderfelijke winden, die heden ten dage waaien.
1. Gelijk u tot Christus, de Engel, Die het zegel des levenden Gods heeft, gekomen bent, tracht zo ook altijd uw geloof in Hem opnieuw te oefenen, opdat Hij Zijn zegel op uw zielen vernieuwt en verheldert. (Petrus 2:4,5) "Tot welke komende als tot een levende steen, van de mensen wel verworpen, maar bij God uitverkoren en dierbaar; zo wordt gij ook zelf, als levende stenen, gebouwd tot een geestelijk huis, tot een heilig priesterdom, om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus." Leeft het leven, dat u leeft, door het geloof in de Zoon van God; want "gij staat door het geloof." "Die op de Heere vertrouwen zijn als de berg Sions, die niet wankelt, maar blijft in eeuwigheid."

2. Roept, dat de wind van de hemel mag ontwaken, om de schadelijke winden van de hel te verdrijven: (Hoogl. 4:16) "Ontwaak Noordenwind, en kom Zuidenwind, doorwaai mijn hof, dat zijn specerijen uitvloeien." (Ezech. 38:9) "Gij geest, kom aan van de vier winden en blaas in deze gedoden, opdat zij levend worden." Dan zullen de dode en dorre beenderen als een geheel zeer groot heir opstaan, om de krijg des Heeren te voeren. Leert de winden, die van de hemel komen en die van een andere streek komen, van elkaar te onderscheiden, Denkt er vooral om, dat elke wind, hoe schoonschijnend ook, die tegen de tegenwoordige waarheid of getuigenis in waait, een schadelijke wind is. Een getuigenis is opgeheven voor de met een verbond bekrachtigde leer, tucht, dienst en regering van de kerk, die de grootste vijanden niet kunnen weerleggen, zo duidelijk is zij op Gods Woord gegrond. Nu, elke wind, die tegen de waarheid in waait, al schijnt het een hemelse wind te zijn, moet verworpen worden omdat zij uit een verkeerde streek komt. (Jes. 8:20) "Tot de wet en tot het getuigenis; zo zij niet spreken naar dit woord, het zal zijn, dat zij geen dageraad zullen hebben."

3. Opdat u voor alle schadelijke winden mag bewaard worden, verbergt het Woord van God in uw harten: (Psalm 119:11) "Ik heb Uw rede in mijn hart verborgen, opdat ik tegen U niet zondigen zou." Van de rechtvaardige staat geschreven: "De wet zijns Gods is in zijn hart, zijn gangen zullen niet slibberen." Geeft daarom acht op het profetische woord, dat zeer vast is, als op een licht, schijnende in een duistere plaats, want daardoor zult u tot alle goed werk, volmaakt worden toegerust en tegen de wind van dwaling, begoocheling, verzoeking, onheiligheid, of afval van de waarheid worden beveiligd.

4. Houdt dat u hebt, opdat niemand uw kroon neme. Hebt u Christus Jezus de Heere aangenomen, en vast besloten Hem te omhelzen, Die de onuitsprekelijke gave Gods is? Houdt uw greep aan Christus vast, evenals de bruid: "Ik hield Hem vast en liet Hem niet gaan." Hebt u bij deze gelegenheid enige van Zijn liefdetekens ontvangen? Bewaart die en houdt die vast, want Satan zal zijn best doen u die te ontnemen en daarvan te beroven. Hebt u de getuigenis van Jezus ontvangen en belijdenis gedaan van uw geloof? Houdt dan de belijdenis van uw geloof vast zonder te aarzelen; weest tot het einde toe standvastig en onbeweeglijk in uw belijdenis, in het bijzonder van de tegenwoordige waarheid, waartegen voornamelijk de kracht van de tegenwoordige winden gericht is. Als een dief of rover een huis binnen gaat, en een deel van uw geld of huisraad wegvoert, dan zult u dadelijk zorgdragen dat deel van uw goed, dat het meeste gevaar loopt verloren te gaan, te bewaren of terug te krijgen. "Wie heeft Jacob tot een plundering overgegeven, en Israël de rovers? Is het niet de Heere? Hij, tegen Wie wij gezondigd hebben." Het huis Gods loopt gevaar geheel geplunderd en beroofd te worden, veel van Zijn waardevol huisraad is weggevoerd. Tracht dan terug te krijgen wat verloren is, en houdt vast wat nog is overgebleven van de leer, de dienst, de tucht en de regering van de Kerk van Christus in dit land.

5. Houdt een streng en waakzaam oog op de vijanden van Christus en uw zaligheid. U hebt vijanden zowel van binnen als van buiten. Geeft in de eerste plaats acht op een boos en ongelovig hart, dat het niet afwijkt van de levende God; want wanneer u zich van God afwendt brengt u zichzelf buiten Zijn bescherming, en wordt u een gemakkelijke prooi van al uw andere vijanden, en zal het billijk zijn, dat u als kaf voor de wind wordt weggedreven. "Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt." Weest niet onkundig van de raadslagen en listen van de satan, die elke gedaante aanneemt om zijn prooi te vangen, en die zich tegenwoordig in een engel des lichts verandert, door nagebootste overtuigingen, bekeringen, en verrukkingen van blijdschap, die gelijk door het ganse land bekend is, mannen en vrouwen precies dezelfde laten, die zij waren, indien niet erger; want omdat zij zich inbeelden, dat zij in een staat van genade zijn, zijn zij niet vatbaar voor iets, dat gezegd kan worden om het tegengestelde aan te tonen, zolang God niet komt, en die toevlucht tot de leugens wegvaagt.

6. Tenslotte. Geeft nauwkeurig acht welke leraars u als de dienstknechten of gezanten van Christus erkent en hoort. Dit is in onze dagen een even noodzakelijk protest, als het in de dagen van de apostelen was: (Joh. 4:1) "Geliefden, gelooft niet een iegelijken geest, maar beproeft de geesten of zij uit God zijn; want vele valse profeten zijn uitgegaan in de wereld." En vraagt u: Hoe zullen wij hen beproeven? Dan beantwoordt Christus die vraag: (Matth. 7:15, 16) "Maar wacht u van de valse profeten, dewelken in schaapsklederen tot u komen, maar van binnen zijn zij grijpende wolven. Aan hun vruchten zult gij ze kennen." Doch zegt u: Wat zijn hun vruchten waaraan zij gekend

worden? Dan is mijn antwoord: Ziet u hen heen en weer trekken om tijdelijk gewin? Ziet u, dat zij de handen sterken van hen, die de graveerselen van de reformatie in stukken slaan, en de handen verzwakken van hen, die dat werk trachten op te bouwen? Ziet u, dat een getuigenis voor het werk des Heeren in het land hen kwelt, en dat zij de zijde kiezen van hen, die een koers van afwijking volgen? Ziet u dat zij niet door de deur van het huis ingaan? Dan kunt u er op rekenen, dat zij niet de ware profeten van Christus zijn, doch dat zij van binnen grijpende wolven zijn. Erkent ze dan ook niet voor gezanten van Christus; zij hebben geen opdracht van Christus. Al zeggen zij dan ook: *Ziet hier is de Christus; of ziet, Hij is daar;* welke aanspraak zij ook maken op de Geest van Christus, volgt hen niet, want deze vruchten zijn niet de vruchten van de getrouwe profeten, die door Christus gezonden zijn. En als Hij hen niet heeft gezonden, dan kunnen zij die, die hen horen, niet nuttig zijn, al verstaan zij misschien de kunst, om op de verbeelding te werken, of de hartstochten op te wekken tot wonderlijke en onverklaarbare uitwerkingen. "Merkt hetgeen ik zeg; doch de Heere geve u verstand in alle dingen." Amen.

6. Abraham zich verheugende in de dag van Christus van verre te zien

Johannes 8:56. ***Abraham, uw vader, heeft met verheuging verlangd, opdat hij Mijn dag zien zou; en hij heeft hem gezien, en is verblijd geweest.***

In het voorafgaande gedeelte van dit hoofdstuk zien wij hoe de Joden zich daarop verhieven, dat zij het natuurlijk zaad en de nakomelingen waren van Abraham, de vader der gelovigen, en zij ergerden zich, dat onze Heere Zich bij Abraham vergeleek (vers 52,53). In de woorden, die ik heb voorgelezen bewijst onze Heere, dat Hij meerder was dan Abraham, die de belofte had verkregen, dat de Messias uit zijn geslacht zou voortkomen, en ernstig verlangde die gelukkige dag te zien. Hoewel hij de wezenlijke vleeswording van de Messias niet heeft gezien, zo kreeg hij toch een gezicht daarvan door het geloof, tot zijn onuitsprekelijke blijdschap en verwondering: Abraham uw vader heeft met verheuging verlangd, opdat hij Mijn dag zien zou: en hij heeft hem gezien, en is verblijd geweest. In deze woorden kunnen wij aanmerken:
1e Abrahams begeerte en verlangen; hij heeft met verheuging verlangd Mijn dag te zien.
2e Abrahams gezicht door het geloof: hij zag de dag van de Messias.
3e Abrahams gestalte, die de vrucht van zijn geloof was: hij is verblijd geweest.

1e Hier wordt de hoogte van Abrahams begeerte en verlangen uitgedrukt in deze woorden: Abraham heeft met verheuging verlangd Mijn dag te zien. Het Griekse woord *agaliastato* betekent, van vreugde opgesprongen. Hoewel het woord gewoonlijk gebruikt wordt voor verheuging, toch betekent het hier meer een vervoering van verlangen dan van verheuging; anders toch zou er een overtollige woordherhaling zijn in het volgende deel van de tekst, waar weer wordt gezegd: en hij heeft hem gezien en is verblijd geweest. De aankondigingen, die hij had ontvangen van de Messias, Die komen zou, hadden in hem een verwachting opgewekt van iets, dat zo buitengewoon groot was, dat hij er zich naar uitstrekte, om het te zien. Nooit verlangde hij zo vurig het beloofde land te zien, dat God aan zijn zaad zou geven, als, de dag van de Zoon des Mensen te zien.
Merkt op, dat zij, die het dagen van de Zon der gerechtigheid waarnemen, wel moeten verlangen haar opgang te zien. Begeren de engelen in te zien in de verborgenheid van de verlossing; hoeveel temeer moesten wij daarnaar verlangen, die er meer onmiddellijk belang bij hebben!

2e Hier is Abrahams geloofsgezicht: hij heeft hem gezien, dat is, hij zag de dag van de Messias; hij zag die door de Geest van de profetie, hij zag hem door het oog van het geloof, gelovende die belofte: "In uw Zaad zullen gezegend worden alle volken der aarde". Ook werd zijn geloof versterkt op het gezicht van Melchizédek, iemand, "de Zoon van God gelijk geworden zijnde, een Priester des Allerhoogsten Gods, een Koning der gerechtigheid en een Koning des Vredes." Hij zag de Engel des verbonds met twee andere engelen bij de eikenbossen van Mamre. In het offeren van Izak, en in de ram in de plaats van Izak, zag hij een dubbel type van het grote offer, dat in de volheid des tijd geofferd zou worden. Dat hij de plaats noemde, *Jehovah Jireh*, "op de berg des Heeren zal het voorzien worden," getuigt, dat hij daarin iets meer zag dan anderen, wat de tijd zou opleveren.

3e Wij hebben hier de gestalte van Abraham als de vrucht van zijn geloof: hij is verblijd geweest. Hij was verblijd over de welwillendheid en goedgunstigheid Gods jegens hem, en over de goedertierenheid, genade en liefde, die God, naar hij zag, voor alle volken van de aarde in het beloofde zaad had opgelegd. Maar de woorden zullen nog duidelijker worden als wij acht geven op de volgende opmerkingen:

(1.) Dat de tijd van het Evangelie bij uitnemendheid de dag van Christus is.

(2.) Dat de heiligen onder het Oude Testament vurig verlangden en uitzagen naar de dag van het Evangelie, en naar de werkelijke komst van de grote Messias. Abraham huppelde, als het ware, zoals het woord betekent, zo sterk was zijn verlangen naar die dag.

(3.) Dat zelfs de hijgende verlangens van de ziel naar Christus, al wordt Hij niet op een gevoelige wijze genoten, gepaard gaan met veel blijdschap. Zo vervulde Abrahams verlangen hem met verheuging, opdat hij zijn dag zien zou, en met een heilige blijdschap.

(4.) Dat het hijgend verlangen en uitzien van de ziel naar Christus niet teleurgesteld zal worden. Hoewel Abraham, de Messias niet dadelijk in het vlees geopenbaard heeft gezien, toch kreeg hij zo'n gezicht van Hem en Zijn dag, dat het grote voldoening en blijdschap in hem teweegbracht.

(5.) Dat het geloof het oog van de ziel is, waardoor zij Christus en de heerlijke zegeningen, die Hij met Zich meebrengt, aanschouwt, zoals die voorgesteld worden in de openbaring van het woord. Zo zag Abraham hier de dag van Christus, doordat zijn geloof werkzaam was met de beloften en typen van Hem, die hem voor ogen gesteld werden.

(6.) Het geloof, dat werkzaam is met de belofte, zal Christus op een ontzettend grote afstand en door vele voorhangsels heen zien. Zo lezen wij (Hebr. 11:13), dat Abraham de belofte Gods van verre gezien, en geloofd, en omhelsd heeft. Het geloof is een scherpziende genade, het ziet op verre afstand.

(7.) Dat de gezichten en waarnemingen van Christus door het geloof, de ziel met verheuging en blijdschap vervult: (l Petrus 1:8) "Denwelken gij niet gezien hebt, en nochtans liefhebt; in Denwelken gij nu, hoewel Hem niet ziende, maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde".

Ik zal wat ik zal spreken uit deze leerstukken afleiden en een weinig over de woorden zelf spreken.

I. Over de dag van Christus.
II. Over het zien en aanschouwen van deze dag door bet geloof.
III. Over de vreugde en blijdschap welke ontstaan uit een gezicht van deze dag.
IV. Hoe het komt, dat een gezicht van Christus, en van de dag van Christus, zo'n blijdschap en vreugde verschaft.
V. Zal ik toepassing maken.

I. Ik zal dus eerst spreken over de dag van Christus.
Hier zal ik met u spreken over
1e Enige aanmerkelijke dagen van de Zoon des Mensen.
2e Zal ik enige eigenschappen noemen van de dag van Christus.
3e Enige aanmerkelijke gezichten, die in Zijn dag te zien zijn.

1e Ik zal eerst met u spreken over enige aanmerkelijke dagen van de Zoon des Mensen.
1. Er is een dag van Zijn eeuwige bestemming om uw Verlosser te zijn. Deze dag is van oudere datum dan de dag van de schepping van de wereld, want Hij is waarlijk voorgekend geweest voor de grondlegging der wereld. "Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest, van de aanvang van de oudheden der aarde aan ‘ (Spr. 7:23, enz.) Van deze dag spreekt de Psalmist: (Psalm 11:7) "Ik zal van het besluit verhalen; de Heere heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd." Dit besluit werd ten volle geopenbaard in Zijn opstanding uit de doden, zoals de apostel Petrus aantoont in Handelingen 11. Al de profetieën, beloften en typen van het Oude Testament waren niet anders dan zoveel trapsgewijze ontsluitingen van hetgeen in de Raad des vredes van eeuwigheid was besloten.

2. Dan was er de dag van Zijn werkelijke vleeswording of openbaring in het vlees, toen de eeuwige Zoon van God geworden was uit een vrouw, geworden onder de wet. Dit was de verbazingwekkendste dag, die de wereld ooit had gezien, een dag, veel merkwaardiger dan die, waarin de grondslagen van de aarde gelegd werden. Dit was een dag, waarvan een heirschaar van engelen, daartoe van de troon der heerlijkheid gezonden, de blijde tijding aan de herders is komen verkondigen: "Ziet, ik verkondig u grote blijdschap, die al de volken wezen zal. Namelijk, dat u heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus de Heere, in de stad Davids".

3. De dag van Zijn plechtige inhuldiging en installatie. Dit was een dag van grote plechtigheid; toen werden de hemelen Hem geopend, en een stem werd gehoord uit de hemelen, zeggende: "Deze is Mijn Zoon, Mijn geliefde, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb". En de Geest Gods daalde op Hem neer gelijk een duif. Er is nooit zo'n bevestiging van een leraar geweest als deze van Christus; want op die dag werd Hij gezalfd met vreugdeolie boven Zijn medegenoten.

4. Een andere aanmerkelijke dag was de dag van Zijn offerande, of van Zijn dood, toen Hij met één offerande in eeuwigheid volmaakt heeft degenen, die geheiligd worden. Die dag werd het werk van onze verlossing volmaakt bij wijze van koop. Daarom riep Hij uit: "Het is volbracht; en het hoofd buigende gaf Hij de geest." Deze dag is de Steen, Die uit de berg zonder handen werd afgehouwen, die de koningen en de koninkrijken van de aarde verbrak, Zelf vermorzeld door de zware hamer van de toorn van Zijn Vader. O! Was dat niet een merkwaardige dag, toen de Vader Zijn glinsterend zwaard tegen Zijn enige en geliefden Zoon uittrok en het in Zijn bloed deed baden om onze zonden, Hem verwondde om onze ongerechtigheden, en uitriep: "Zwaard, ontwaak tegen Mijn herder, en tegen de Man, Die Mijn Metgezel is."

5. De dag van Zijn opstanding was een merkwaardige dag; want toen, en daardoor, werd het teken van Jona de profeet vervuld, hetwelk het voltooiende blijk van Zijn Messiasschap was. (Rom. 1:4) "Hij is krachtiglijk bewezen de Zoon van God te zijn, naar de Geest der heiligmaking, uit de opstanding der doden". Was het niet een merkwaardige dag, toen Christus, als onze Borg, begraven zijnde, weer als onze Borg opstond, evenals Simson de poorten en grendelen van de gevangenis met hem meevoerende, en Zijn vrienden toeroepende: "Ik leef, en Ik ben dood geweest, en ziet Ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen. En ik heb de sleutels der hel en des doods." "Ik

leef, en gij zult leven". Zijn opstanding is ons ontslag van de schuld, en wij zijn met Hem opgewekt. De opstanding van Christus was een groter wonder, dan dat het ganse geslacht van Adam in een ogenblik uit het graf was uitgevoerd, want de zware steen van de vloek Gods en van onze zonde lag op Hem. Wie kon deze steen van de deur des grafs afwentelen? En toch was het niet mogelijk, dat Hij daarin gehouden zou worden: "Hij is uit de angst", of uit de gevangenis "en uit het gericht weggenomen."

6. De dag van Zijn plechtige hemelvaart en Zijn "zitten aan de rechterhand van de Majesteit in de hoogste hemelen". Maar weinig van de plechtigheid van die dag werd door de inwoners van deze wereld gezien, alleen de discipelen, die toen op de Olijfberg met Hem waren, staarden naar de hemel, toen Hij werd weggenomen van hun ogen. Maar o! Wat was het een dag van grote plechtigheid in de ogen van de onzichtbare wereld van de geesten! Al de bazuinen van de hemel schalden, en al de vurige wagens van engelen vergezelden Hem op Zijn overtocht: "God vaart op met gejuich, de Heere met geklank der bazuin. Psalmzingt". (Psalm 47:6,7) "Gods wagenen zijn tweemaal tienduizend de duizenden verdubbeld; de Heere is onder hen, een Sinaï in heiligheid."

7. De Pinksterdag was een aanmerkelijke dag, toen Hij als een machtig Vorst, die pas de troon heeft beklommen, Zijn gaven onder Zijn onderdanen uitdeelde; toen de Geest, "als een geweldig gedreven wind", van omhoog werd uitgestort in Zijn miraculeuze en buitengewone gaven, waardoor de apostelen en anderen met de gave van de talen werden begiftigd, voor de verbreiding en verspreiding van het Evangelie onder alle volkeren van de wereld: en toen enkele duizenden zondaren, waaronder er velen waren, die hun handen gedoopt hadden in het bloed van Christus, tot Zijn gehoorzaamheid bekeerd werden.

8. De dag van Zijn openbaring door het Evangelie, voornamelijk onder de heidenen, is een merkwaardige dag van de Zoon des Mensen. Toen de middelmuur des afscheidsels tussen Jood en Heiden afgebroken werd, de Oud Testamentische bedeling werd afgeschaft, en de wateren van het heiligdom, die in de schaduwachtige tempel waren ingehouden, begonnen te vloeien in het dal van Sittim, en de onbeschaafde volkeren, die vervreemd waren van het burgerschap Israëls, begonnen te bewateren, was de prediking van het Evangelie aan de heidenen zo'n aanmerkelijke dag van de Zoon des Mensen, dat zij een voornaam deel uitmaakt van "de verborgenheid der godzaligheid", in 1 Tim. 3:16 vermeld. In deze dag werd de oude profetie van Jacob vervuld, dat "de Silo zou komen, en dat de volkeren Hem zouden gehoorzaam zijn"; alsmede de beloften aan Abraham gedaan: "In uw Zaad zullen gezegend worden alle volken der aarde"; en wat Jesaja profeteerde: (Hoofdstuk 11:10) "Want het zal geschieden tenzelfden dage, dat de heidenen naar de Wortel van Isaï, Die staan zal tot een banier der volkeren, zullen vragen, en Zijn rust zal heerlijk zijn".

9. De dag van Zijn huwelijk en Zijn kroning is een aanmerkelijke dag van Christus; wanneer de arme zondaar, die in verbond stond met de hel, liggende tussen twee rijen van stenen, onder het vonnis des doods, en de vloek van de wet, door de Zoon van God genomen en aan Hem ondertrouwd wordt, en Hij tot hem zegt: "Uw Maker is uw Man, Heere der heirscharen is Zijn Naam". Die dag wordt er een nieuwe kroon van eer op Zijn hoofd gezet, en een koninklijke hoed in Zijn hand gegeven: "Gaat uit en aanschouwt, gij dochteren Sions, de Koning Salomo, met de kroon waarmee hem zijn

moeder kroonde op de dag van zijn bruiloft, en op de dag van de vreugde zijns harten." Deze dag maakt maar weinig gerucht in de wereld, doch hij wordt luid uitgebazuind in de hemel, "want er is blijdschap in de hemel over één zondaar, die zich bekeert."

10. De dag van vernieuwde bezoeken, die Hij de ziel brengt in de door Hem ingestelde ordinanties, het woord, de sacramenten, het gebed en de stille overpeinzing: wanneer de ziel kan zeggen: "Hij voert mij in het wijnhuis, en de liefde is Zijn banier over mij."

11. De dag van Zijn verschijning in de kracht van Zijn Geest, in de uitdeling van het eeuwig Evangelie, wanneer Hij voorttrekt met Zijn boog en Zijn zwaard, overwinnende en opdat Hij overwon: neerwerpende de sterkten van de satan: verbrekende de werken van de duivel, en Zijn koninkrijk oprichtende: Zijn gemeenten verlevendigende en reformerende: en wanneer zondaren tot Hem vergaderen, als duiven tot hun vensters en als de dauw uit de baarmoeder des dageraads.

12. De dag van de dood van de gelovigen is een aanmerkelijke dag van Christus, want dan komt Hij met de sleutels der hel en des doods in Zijn hand, om de arme ziel te brengen in het huis niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen: het huis met de vele woningen, overeenkomstig de belofte: "Ik kom weder, en zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn moogt daar Ik ben."

13, ten laatste. De dag van Zijn tweede komst zal een merkwaardige dag zijn, want dan zal Hij zonder zonde komen tot zaligheid van allen, die in Hem geloven. Van deze dag spreekt Christus, wanneer Hij zegt: "Ziet omhoog, en heft uw hoofden opwaarts, omdat uw verlossing nabij is." In die dag zal Hij met een geroep, met de stem des archangels, en met de bazuin Gods neerdalen van de hemel: wanneer de aarde haar doden zal wedergeven, en de zee haar doden zal geven, die in haar zijn, en een eeuwige scheiding zal worden gemaakt tussen de schapen en de bokken, de tarwe en het kaf. O hoe ontzaglijk plechtig zal die dag van Christus zijn! Wanneer "de hemelen door vuur ontstoken zijnde, zullen vergaan, en de elementen branden zullen en vergaan, en de aarde en de werken die daarin zijn, zullen verbranden". Zo heb ik u enkele aanmerkelijke dagen van Christus genoemd. Ik zal niet stellig bepalen welke van die dagen Abraham in het gezicht had, toen hij de dag van Christus zag: misschien wel alle samen, doch voornamelijk de dag van Zijn vleeswording, dood, opstanding, hemelvaart, en openbaring door het Woord en de Geest, tot de zaligheid van de zielen.

2e Ik zal u enige eigenschappen noemen van de dag van Christus
1. U ziet in de tekst, dat het een dag van vreugde en blijdschap is: Abraham heeft met verheuging verlangd Mijn dag te zien: en hij heeft hem gezien, en is verblijd geweest: en geen wonder, want Hij is de "Vertroosting Israëls, en geeft vreugdeolie voor treurigheid." Wanneer de dag van Christus over een ziel aanbreekt, al zat zij tevoren in de landstreek van de schaduwen des doods, zij legt dan haar zak af en omgordt zichzelf met blijdschap: zodra Hij verschijnt, "verandert de doodsschaduw in de morgenstond". Het kan niet anders, of dat moet een dag van blijdschap zijn; want,

2. Het is een dag van licht; en waarlijk het licht is zoet; de duisternis van ongeloof, de duisternis van onkunde, de duisternis van dwaling, de duisternis van twijfelmoedigheid,

verdwijnt wanneer de dag van Christus aanbreekt, evenals de donkerheid en duisternis van de nacht verdwijnen wanneer de zon te voorschijn komt. En geen wonder, want Hij is "het Licht der wereld, de Zon der gerechtigheid, de blinkende Morgenster". Hij is gegeven tot "een Licht om de heidenen te verlichten, en tot heerlijkheid van Zijn volk Israël".

3. Zijn dag is een dag van leven uit de doden. De geestelijke en de eeuwige dood, zowel als de tijdelijke dood, zouden de erfenis van het ganse geslacht van Adam geweest zijn, als Christus niet was gekomen: maar wanneer Hij komt brengt Hij het leven aan een verloren wereld. Wanneer Hij komt in de dag der bekering wordt de ziel "levendgemaakt, die dood was door de misdaden en zonden". En na de donkere nacht van verlating, wanneer Hij de ziel opnieuw komt bezoeken, door de verkwikkende invloeden van Zijn Geest, is het als het leven uit de doden: "Ik zal Israël zijn als de dauw:" en wat dan? "Zij zullen ten leven voortbrengen als koren". Wanneer Hij komt in de kracht Zijns Geestes, zullen "de doden horen de stem des Zoons Gods".

4. Wanneer Hij op de laatste dag komt, zal het een dag zijn van levendmaking van de lichamen van Zijn heiligen, want dan zal Hij roepen: "Waakt op, en juicht, gij, die in het stof woont, want uw dauw zal zijn als een dauw van de moeskruiden, en het land zal de overledenen uitwerpen".

5. De dag van Christus is een dag van wraak over de zonde, de satan en de wereld. Onze heerlijke Immanuël roept uit, met het oog op de dag van Zijn verschijning in het vlees, en in de kracht van Zijn Woord en Geest, tot het verderf van het koninkrijk van de satan: "De dag der wraak is in Mijn hart", en dienovereenkomstig wreekt Hij Zich, wanneer Hij komt, op de oude slang; berooft Hij de overheden en machten, en daartoe is Hij geopenbaard, en in het Evangelie geopenbaard, en wordt Hij zaligmakend in de ziel geopenbaard, "om de werken van de duivel te verbreken".

6. De dag van Christus is een jubeldag, het is een jaar van vrijlating, waarin Hij de gevangenisdeuren open zet: "Om te zeggen tot de gebondenen: Gaat uit; tot die, die in duisternis zijn: Komt te voorschijn" (Jes. 49:9). Wanneer Hij komt, en de dag voor de arme ziel doet aanbreken, al was zij tevoren zo gebonden, dat zij zich niet kon roeren; wanneer Hij komt, vallen de benden van zonde, onkunde en ongeloof af; "alsdan zal de kreupele springen als een hert, en de tong des stommen zal juichen".

7. Het is een dag der minne: (Ezech. 16:8) "Als Ik nu bij u voorbijging, zag Ik u, en ziet, uw tijd was de tijd der minne". Door Zijn verschijning in het vlees, en Zijn openbaring in het Evangelie, is de goedertierenheid van God, onze Zaligmaker, en Zijn liefde tot de mensen, inderdaad op wonderlijke wijze verschenen. (Joh. 4:10) "Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad". Wanneer Hij tot de ziel overkomt, doet Hij het hart in liefde tot Hem ontbranden: (Luk. 24:32) "Was ons hart niet brandende in ons, als Hij tot ons sprak op de weg, en als Hij ons de Schriften opende". Als Hij tot een arme ziel maar een woord spreekt, of haar bij haar naam noemt, zoals Hij tot Maria sprak, zal zij onmiddellijk onder de banden van Zijn liefde vallen, en evenals zij uitroepen: "Rabbouni: Meester"; of met Thomas zeggen: Mijn Heere en mijn God."

8. De dag van Christus is een dag des vredes. Het is geprofeteerd, (Psalm 72:3) dat in Zijn dag "de bergen, den volke vrede zullen dragen;" dat de mensen "hun zwaarden zullen slaan tot spaden, en hun spiesen tot sikkelen" (Jes. 11:4). Zijn Naam is Vredevorst, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen, werd door de engelen uitgeroepen, toen Hij in deze benedenwereld aanlandde; en wanneer Hij een arme ziel komt bezoeken brengt Hij altijd vrede met Zich, en wel "een vrede die alle verstand te boven gaat". Het is een vrede als een rivier; het is een gerechtigheid als de golven van de zee. "Vrede laat Ik u, Mijn vrede geef Ik u; der grootheid van deze heerschappij en des vredes zal geen einde zijn.

9. Het is een dag van zaligheid: Hij is gesteld om te zijn tot zaligheid, tot aan het uiterste der aarde. Als Hij in de wereld komt roept Hij uit, "Ik ben het, Die in gerechtigheid spreek, Die machtig ben te verlossen". De dag van Zijn dood was de dag van verworven zaligheid. De dag van het Evangelie is de dag van verkondigde zaligheid. Dit is de dag van de zaligheid, dit is de welaangename tijd: "Heden, indien gij Zijn stem hoort, zo verhardt uw harten niet". De dag van de bekering is de dag van toegepaste zaligheid: (Luk. 19:9) "Heden is dezen huize zaligheid geschied". En de dag van de dood en van Zijn tweede komst is de dag van voltooide en volmaakte zaligheid.

10. De dag van Christus is een eeuwige dag, een duurzame dag, in welke de zon nooit zal ondergaan. Wel kan in de dag van Christus de zon verduisterd worden, doch zij zal nooit ondergaan ten opzichte van een arme ziel, die Hij met onderscheidende liefde heeft bezocht. Neen, de dag der genade is slechts het begin van de dag van de heerlijkheid: "De Heere zal u wezen tot een eeuwig licht, en uw God tot uw sierlijkheid" Tot zover over de eigenschappen van de dag van Christus.

3e Ik zal u verder over enige wonderlijke en verrassende gezichten spreken, die gezien kunnen worden, en over enige grote werken, die gedaan zijn in de dag van Christus. Een tros van de grote werken, die in de dag van Christus gedaan zijn, hebben wij in Daniël 9 van vers 24-27.
1. De machtige stroom van de zonde, die de wereld als een geweldige zondvloed overstroomde, wordt tegengehouden. Wij lezen in vers 24. dat de Messias de overtreding zal sluiten; de kanttekening zegt: "om te bedwingen de overtreding." Onwetendheid, godloochening, of ongeloof en allerlei boosheid hadden Joden en heidenen overstroomd, zoals de apostel aantoont in Romeinen 1, 2 en 3; doch, door de komst van Christus werd deze vloed van zonde bedwongen en tot stilstand gebracht; want door de prediking van Christus en Die gekruisigd, zijn de Joodse dwalingen en bijgelovigheden, en de afgoderijen en gruwelen van de heidenen omvergeworpen. Het koninkrijk van de satan valt onder alle volkeren voor Hem neer: (Psalm 114:3-7) "De zee zag het, en vlood; de Jordaan keerde achterwaarts voor het aangezicht des Heeren, voor het aangezicht van de God Jacobs."

2. In de dag van de Messias zijn de zonden verzegeld vers 24, of, (zie de kanttekeningen) verborgen, of bedekt, dat zij voor Gods aangezicht niet komen. De zonde heeft een scheiding gemaakt tussen God en ons. Maar Christus komt om haar te verzegelen, of zodanig uit de weg te ruimen, dat God en wij elkaar weer kunnen ontmoeten: Hij bedekt ze met Zijn bloed, zodat zij, als zij gezocht wordt, niet meer gevonden zal worden. Is dit niet een groot werk, dat in de dag van Christus gedaan is?

3. In de dag van Christus is de ongerechtigheid verzoend (vers 24): "Want God was in Christus, de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende" (2 Kor. 5:19). "Toen wij vijanden waren zijn wij met God verzoend door de dood Zijns Zoons" (Rom. 5:10). Niet zodra had de mens gezondigd of een bloedige krijg brak los tussen God en de mens (Psalm 7:2); God is vertoornd op de goddelozen, en hun harten zijn vijandschap tegen God. De oorlog zou tot in alle eeuwigheid hebben geduurd, als Christus niet was gekomen en "vrede had gemaakt door het bloed Zijns kruises".

4. In de dag van Christus is een eeuwige gerechtigheid aangebracht (vers 24). Door de zonde van Adam en de verbreking van het eerste verbond werd gerechtigheid voor God niet meer in de wereld gevonden. Wel was nog iets, hoewel zeer weinig, van een zedelijke gerechtigheid in of onder sommige heidenen gevonden; doch al hun schitterende deugden waren maar blinkende zonden. Onder het ganse menselijk geslacht was niets van een wet van rechtvaardigheid te vinden; niets, dat aan de wet in haar geestelijkheid kon beantwoorden. Daarom zeggen de Psalmist en de apostel: "Er is niemand rechtvaardig, ook niet één". Maar Christus brengt nu in de wereld een eeuwige gerechtigheid aan door Zijn gehoorzaamheid tot de dood. "Hij verhoogt de wet en maakt haar heerlijk; en de Heere had lust aan Hem om Zijns gerechtigheidswille."

5. In de dag van Christus is het gezicht en de profetie verzegeld (vers 24); dat is, de inhoud van de Schrift is voltooid, met een ontzaglijke waarschuwing aan de wereld, dat niemand het moet wagen iets toe te doen aan, of af te doen van de woorden des boeks, op straf van de toorn Gods. Leest daar (Openb. 22:18,19) met welk een plechtigheid het gezicht en de profetie zijn verzegeld: "Want ik betuig aan een ieder, die de woorden van de profetie dezes boeks hoort, indien iemand tot deze dingen toedoet, God zal over hem toedoen de plagen, die in dit boek geschreven zijn: En indien iemand afdoet van de woorden des boeks van deze profetie, God zal zijn deel afdoen uit het boek des levens en uit de heilige stad, en uit hetgeen in dit boek geschreven is".

6. In de dag van de Messias is de Heiligheid der heiligheden gezalfd (vers 24); dat is, Christus Zelf, die de Heilige Gods is (Hand. 4:27). "De Heilige Israëls is gezalfd met vreugdeolie boven Zijn medegenoten." Christus kan de Heiligheid der heiligheden worden genaamd met toespeling op de plaats in de tempel, die het Heilige der Heiligen genoemd werd, waarin de zichtbare vertoning van de tegenwoordigheid Gods van tussen de Cherubim was (Exod. 25:22). Hij is ons Nieuw Testamentisch, Heilige der Heiligen, waarin wij, als koningen en priesters Gode, mogen toegaan en deel hebben aan Zijn zalving; ik bedoel aan de Geest van Christus.

7. In Zijn dagen is het verbond met velen versterkt (vers 27). Door Zijn dood en Zijn bloed zijn het verbond der genade en alle zijn beloften zo bekrachtigd en versterkt, dat wij, zonder vrees van verkeerde toegang, ons met de zegeningen van dat verbond mogen inlaten, als goederen, die bij testament zijn nagelaten: (Hebr. 9:16,17) "Want waar een testament is, daar is het noodzakelijk, dat de dood des testamentmakers tussenkomt. Want een testament is vast in de doden; omdat het noch geen kracht heeft, wanneer de testamentmaker leeft".

8. Hij heeft het slachtoffer en spijsoffer doen ophouden (vers 27); dat is, Hij heeft door de offerande van Zijn dood, die in de plaats gekomen is van die allen, een einde gemaakt aan al die afschaduwende offeranden, die van God waren ingesteld gedurende de tijd, dat de Oud Testamentische bedeling stand hield.

Behalve deze, die door Daniël genoemd worden, zal ik u nog over enkele andere, grote en wonderlijke dingen spreken, die in de dagen van de grote Messias geschied zijn. En, o, laat de ganse wereld zich daarover verwonderen!
1. In Zijn dag is de heerlijkheid van de hemel op de aarde nedergedaald. En, o, wat een wonder is hier! Christus is het Afschijnsel van de heerlijkheid des Vaders, en buiten twijfel moet het afschijnsel van de heerlijkheid des Vaders het meest schitterende en het heerlijkste zijn, dat in de hemel is. Nochtans is dit op aarde nedergedaald en door mensen op aarde gezien: (Joh. 1:14) "Het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond, en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des eniggeborenen van de Vader". Vrienden, wat ook uw gedachte hiervan is, ik kan u zeggen, dat dit de bewondering van de engelen is. Ziet, hoe zij zich daarover verwonderen: (Jes. 6:3) Als de Serafim de heerlijkheid Gods in het aangezicht of de Persoon van Christus, aanschouwen, zijn zij zo met verwondering bevangen, dat zij uitroepen: "Heilig, heilig, heilig is de Heere der heirscharen!" En let er op, wat daarop volgt: "De ganse aarde is van Zijn heerlijkheid vol!" De Serafim zeggen niet: De ganse hemelen zijn vol van Zijn heerlijkheid; want dat is voor hen geen wonder, aangezien "in haar niet zal inkomen iets, dat ontreinigt". Doch, dat de ganse aarde zou vervuld worden met de heerlijkheid van een vleesgeworden Godheid; dat Hij van de hemel zou neerdalen en Zijn heerlijkheid openbaren aan een verloren wereld vol zonde en ellende door een voorhangsel van vlees, dat doet de inwoners van de hemel verbaasd zijn van verwondering. O vrienden! "De Tabernakel Gods is bij de mensen"! In de dagen van de Messias is de heerlijkheid van de hemel op aarde gekomen; en is dit niet iets groots, dat in de dagen van de Messias geschied is?

2. In de dagen van Christus is de Tempel Gods in "de hemel geopend geworden en de Ark Zijns verbonds is gezien in Zijn Tempel" (Openb. 11:19). O vrienden! Wij, die in de dagen van Christus leven, hebben veel beter en heerlijker tempel dan de gemeente van Israël ooit heeft gehad, zelfs toen hun stoffelijke tempel in zijn grootste luister was: Christus is de Tempel! En o, God is in Zijn heilige Tempel; ja, de volheid van de Godheid woont in Hem lichamelijk! De tempel is geopend in de uitdeling van het eeuwig Evangelie, en wij hebben vrije toegang tot deze Tempel. Iedere sluitboom en elk beletsel, die onze gemeenschap met God verhinderden, zijn door Christus weggenomen, en "wij hebben vrijmoedigheid om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, op een verse en levende weg, welke Hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is, door Zijn vlees" (Hebr. 10:19,20). Hier is de Ark Zijns verbonds te zien; de ark was een kist waarin de twee tafels van de wet, op steen geschreven, bewaard werden. Nu, Christus is de ware Ark waarin de wet voor eeuwig bewaard is. Haar eer, schoonheid en heerlijkheid is door Christus verdedigd en bewaard, want Hij heeft haar verhoogd en heerlijk gemaakt door Zijn gehoorzaamheid tot de dood. O, is dit niet een grote zaak, die in de dagen van de Messias geschied is?

3. In Zijn dag is het Paradijs geopend, en het Nieuwe Jeruzalem is nedergedaald uit de hemel van God (Openb. 21:10). Wij hebben door de zonde van de eerste Adam een

aards paradijs verloren, maar door de gerechtigheid van de tweede Adam krijgen wij een hemels Paradijs terug. Ja, het Nieuwe Jeruzalem is nedergedaald; al de heerlijkheid des hemels en van een gelukzalige eeuwigheid, zijn ingewonden in een woord van genade, in een verbond der genade, en tot ons afgedaald, opdat wij die door het geloof zouden bezitten.

4. Een brug is gelegd over de oneindige kloof van natuurlijke en zedelijke afstand tussen God en de mens, en de kloof van oneindige toorn, die onze gemeenschap met de hemel heeft afgesneden. Over deze brug is een vrije overtocht en toegang geopend tussen God en de mens; over de brug van de menselijke natuur, die met de Goddelijke verenigd, in een offerande aan de rechtvaardigheid is geofferd, mogen wij heen en weer gaan, of ingaan en uitgaan, en weide vinden. De Rechtvaardige heeft voor de "onrechtvaardigen geleden, opdat Hij ons tot God zou brengen." Hij is de Weg tot de Vader, en niemand kan tot de Vader komen dan door Christus. Dit is de ladder, die Jacob zag, staande tussen de hemel en de aarde, op welke de engelen Gods op en neer klommen. Het is op grond van het middelaarschap van de Zoon van God, dat de engelen "gedienstige geesten zijn, die tot dienst uitgezonden worden om dergenen wil die de zaligheid beërven zullen".

5. In de dag van de grote Messias is een troon der genade opgericht, en zijn afkondigingen gedaan aan alle einden van de aarde, "om met vrijmoedigheid toe te gaan, om barmhartigheid te verkrijgen en genade te vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd". "O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk." O vrienden, is het niet gelukkig, dat wij in zulke kalme, rustige dagen leven, dat wij al wat wij behoeven maar voor het vragen hebben? Nu de rechterstoel van de rechtvaardigheid met het bloed des Lams besprengd en een genadestoel geworden is, is het bij de Koning, Die op de troon zit, slechts bidden en hebben: "Bidt en gij zult ontvangen; zoekt en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden. En dit is de vrijmoedigheid, die wij tot Hem hebben, dat zo wij iets bidden naar Zijn wil, Hij ons verhoort." Hij is zo voorkomend en milddadig, dat Hij ons reeds met Zijn goedertierenheid voorkomt, voordat wij het van Hem bidden: "Eer zij roepen, zo zal Ik antwoorden; terwijl zij nog spreken, zo zal Ik horen". Zo ook: "tot nog toe hebt gij niet gebeden in Mijn Naam; bidt en gij zult ontvangen, opdat uw blijdschap vervuld zij".

6. In de dagen van de Messias is het ware Manna in de woestijn van deze wereld op de kinderen Israëls geregend. Het was een wezenlijk en voortdurend wonder, dat God voor Israël werkte in de woestijn, toen Hij, in plaats van hen te voeden met hetgeen de aarde voortbracht, de hemelen brood voor hen deed regenen rondom de deuren van hun tenten, totdat zij in het beloofde land kwamen. Doch, o vrienden, dit was maar een flauwe afschaduwing van de miraculeuzer weg Gods, in, onze zielen te voeden, terwijl wij door de woestijn van deze wereld reizen naar de beloofde rust, die boven is. Christus zegt: "Mijn Vader geeft u dat ware brood uit de hemel." En wat is dat ware brood? Het is het vlees en bloed van Zijn eeuwige Zoon: "Mijn vlees is waarlijk spijs, en Mijn bloed is waarlijk drank; tenzij dat gij het vlees van de Zoon des Mensen eet, en Zijn bloed drinkt, zo hebt gij geen leven in uzelf." Dit ware manna is in de uitdeling van het eeuwig Evangelie op ons geregend. De prediking van een vleesgeworden en gekruisigde Verlosser brengt Christus en Zijn zaligheid even dicht bij ons als het manna

bij Israël werd gebracht, toen het rondom de deuren van hun tenten viel; ja, wij hebben het in onze handen; wij hebben het in onze monden; wij hebben het in onze harten, in het woord des geloofs, dat wij prediken.

7. In deze dag is de zinnebeeldige koperen Slang verhoogd op de stang van het eeuwig Evangelie, opdat arme zondaren, die stervende zijn van de steek en het gif van de oude slang, genezen mogen worden door daarop te zien: (Joh. 3:14,15) "En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, alzo moet de Zoon des Mensen verhoogd worden; opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve maar het eeuwige leven hebbe".

8. In de dag van de Messias zijn de fonteinen des heils geopend: "Want in de woestijn zullen wateren uitbarsten en beken in de wildernis"; en van de dag van Christus was geprofeteerd: (Jes. 12:3) "En gijlieden zult water scheppen met vreugde uit de fonteinen des heils". En ik zou liefst hopen, dat ook in deze plaats en bij deze gelegenheid deze belofte aan niet weinigen vervuld is. De Steenrots is hen gevolgd en is hun zielen geweest als waterbeken in een dorre plaats; als zij door het dal der moerbeibomen doorgingen was Hij hun tot een Fontein, ook overdekte de regen hen geheel rijkelijk, zodat de putten van de ordinanties er door gevuld werden, volgens die belofte: (Psalm 72:6) "Hij zal neerdalen als een regen op het nagras, als de droppelen, die de aarde bevochtigen".

9. In Zijn dag zijn nooddruftigen uit de drek verhoogd, om te zitten bij de vorsten. De profeet David heeft dit voorzegd, op de neerbuiging van de allerhoogste God: (Psalm 113:7,8) "Die de geringe uit het stof opricht, en de nooddruftige uit de drek verhoogt, om te doen zitten bij de prinsen, bij de prinsen Zijns volks. O, wat een verbazingwekkende vertoning is het, wanneer Christus, de Overste van de koningen der aarde, in de dag van Zijn heirkracht komt, en de arme ziel, die met zonde en ellende omwonden, in de drek van de staat van de natuur ligt, opneemt, haar met Zijn schoonheid versiert, haar geheel verheerlijkt inwendig als des konings dochter, en dat woord in haar bewaarheid: (Psalm 45:10) "De koningin staat aan uw rechterhand in het fijnste goud van Ofir." De arme ziel kan een blos van beschaamdheid niet onderdrukken wanneer zij denkt over hetgeen haar is te beurt gevallen, en waaruit zij is opgehaald, wanneer zij "aanschouwt de Rotsteen, daar zij uit gehouwen is."

10. In de dag van de Messias is "de onvruchtbare tot een huisgezin geworden, een blijde moeder van kinderen (Psalm 113:9). De arme heidenwereld was gedurende de Oud Testamentische bedeling een arme, onvruchtbare vrouw; doch nu, in de dag van de Messias, heeft zij een huishouding, woont zij in een huis; zij heeft onderdak gekregen in het huis der goedertierenheid, dat eeuwiglijk zal gebouwd worden. Zij is een blijde moeder van kinderen geworden; daarom wordt de Kerk van God onder de heidenen, onder het Nieuwe Testament, toegeroepen: (Jes. 54:1) "Zing vrolijk, gij onvruchtbare, die niet gebaard heeft, maakt geschal met vrolijk gezang, en juich, die geen barensnood gehad heeft, want de kinderen der eenzame zijn meer dan de kinderen der getrouwde, zegt de Heere." De tot het Christelijk geloof bekeerden onder de heidenen in de dagen van het Nieuwe Testament zijn veel talrijker, dan die, in de dagen van het Oude Testament onder de Joden tot Hem bekeerd werden. In Openb. 7:4-9 wordt dit te kennen gegeven, waar wij lezen, dat er uit elk geslacht, of elke stam, slechts twaalf duizend verzegeld waren; doch van de overige natïen en volken van de wereld was er

een grote schare, die niemand tellen kon, bekleed zijnde met lange, witte klederen van de toegerekende en aanhangende gerechtigheid van Christus; met grote stem roepende, "De zaligheid zij onze God, Die op de troon zit, en het Lam."

11. In de dag van de Messias is niet alleen de kop van de oude slang vermorzeld, maar de dood, de koning der verschrikkingen is overwonnen, en zijn vernielende of prikkelende macht is weggenomen. De dood van Christus was de dood van de dood; Zijn begrafenis en opstanding was de vernieling van het graf: (Hos. 13:14) "Ik zal ze van het geweld der hel (of de macht van het graf) verlossen", Onze heerlijke Verlosser, de dood en het graf overwonnen hebbende, maakt de overwinning bekend, uitroepende: Ik ben het, "Die leef, en Ik ben dood geweest, en ziet, Ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen, En Ik heb de sleutels der hel en des doods". (Openb. 1:18).

II. Wij gaan nu over tot ons tweede punt, dat was, dat wij een weinig zullen spreken over het geloofsaanschouwen of gezicht van Christus. Om dit duidelijk te maken moet u weten.
1e Dat het geen zinnelijk waarneembaar gezicht van de dag van Christus was, dat Abraham had, zoals Simeon, toen "hij Hem in zijn armen nam, en God loofde, en zei: Nu laat gij, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede naar Uw woord; want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien". Want ten tijde van Abraham was Christus nog niet in het vlees gekomen, noch gestorven; Hij kwam eerst vele honderden jaren na Abraham.

2e Het moet daarom noodzakelijk een gezicht van Zijn dag geweest zijn, door het geloof, dat "een bewijs is der zaken, die men niet ziet, en een vaste grond der dingen, die men hoopt." Het geloof wordt dikwijls in de Schrift uitgedrukt onder een begrip van zien, of in Christus geloven: (Joh. 6:40) "Een ieder, die de Zoon aanschouwt, en in Hem gelooft, heeft het eeuwige leven". (Jes. 45:22 Engelse overzetting) "Ziet op Mij, en wordt behouden, alle gij einden der aarde"; en in vele andere plaatsen. Wat het oog des lichaams is voor het zichtbaar samenstel van de natuur, dat is het geloof voor de nieuwe wereld van de openbaring van het Evangelie. Evenals wij de hemelen en de aarde, zon, maan en sterren, en alle andere stoffelijke voorwerpen, en de heerlijkheid Gods daarin, door het natuurlijk oog aanschouwen, zo zien wij door het geloof, de nieuwe hemelen en de nieuwe aarde, waarvan Christus, de heerlijke Zon der gerechtigheid is. Daarom zegt de apostel; (2 Kor. 3:18) "Wij allen met ongedekt aangezicht, de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd".

Het gezicht nu, dat Abraham van Christus, en van de dag van Christus had, bevat naar mijn mening de volgende dingen in zich:
1. Het veronderstelt klaar, dat Abraham een openbaring had van Christus en wat in Zijn dag zou geschieden, hem geopenbaard in de belofte: (Gen. 22:18) "En in uw zaad zullen gezegend worden alle volken der aarde". Het was hem geopenbaard in Zijn type Melchizédek, en in de merkwaardige beproeving van zijn geloof, in het offeren van zijn zoon Izak. Vrienden, zonder een openbaring van Christus kon het geloof Hem nooit zien. De openbaring van Christus, is voor het oog van het geloof, wat het licht van de zon is, voor het oog van het lichaam. Neem het licht weg, en een mens kan niets zien van hetgeen rondom hem is; zo ook, neem de openbaring van het Woord weg, en wij kunnen nooit Christus of de dingen van Christus zien. Daarom wordt het woord

genoemd "een licht, schijnende in een duistere plaats" totdat die dag aanbreekt. Dat Abraham de dag van Christus heeft gezien, veronderstelt dan ook, dat Hij een openbaring van Christus had. Doch, o vrienden, wat is er een ontzaglijk groot onderscheid tussen de openbaring, die Abraham van Christus had, en die welke wij nu hebben onder het Nieuwe Testament! Er is een even groot verschil als er is tussen het aanbreken van de dag, en het schijnen van het licht van de zon, wanneer zij haar middaghoogte heeft bereikt. Maar wat is het een schande voor ons, dat er zo'n onderscheid is tussen zijn geloof en het onze! Hoewel de ontdekking, die hij van Christus had, zo flauw was ten opzichte van de onze, nochtans staat van hem geschreven, dat "hij aan de belofte Gods niet heeft getwijfeld door ongeloof", terwijl wij bijna bij iedere stap wankelen.

2. Dat Abraham de dag van Christus heeft gezien, geeft een werking van het verstand, of een kennis en bevatting van Christus te kennen, overeenkomstig de openbaring, die hij van Hem had. Zijn zien van de dag van Christus getuigt, dat hij niet alleen een uitwendig licht van de openbaring had, maar dat het in zijn hart was ingegaan, overeenkomstig 2 Kor. 4:6: "God die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, Die in onze harten geschenen heeft." God neemt, door Zijn Geest, de dingen van Christus en toont ze ons: "U is het gegeven de verborgenheden van het koninkrijk der hemelen te weten".

3. Dat Abraham de dag van Christus heeft gezien, geeft te kennen, dat dit hem genot verschafte: "Hij heeft Mijn dag gezien en is verblijd geweest." Hij verlustigde zich in het gezicht, van de dag van Christus: (Zach. 9:9) "Verheug u zeer, gij dochter Sions, juich, gij dochter Jeruzalems; ziet uw Koning zal u komen, rechtvaardig, en Hij is een Heiland". O, met welk een opgetogen blijdschap drukt de bruid het gezicht uit, dat zij van Hem ontving: (Hoogl. 2:8) "Dat is de stem mijns Liefsten, ziet Hem, Hij komt, springende op de bergen, huppelende op de heuvelen!"

4. Het geeft een daad van toepassing en gebruikmaking te kennen. Het lijdt geen twijfel, dat Abraham, toen hij de belofte van de Messias kreeg: "In uw zaad zullen gezegend worden, alle volken der aarde", met Jeremia zei: "Als Uw woorden gevonden zijn, zo heb ik ze opgegeten, en Uw Woord is mij geweest tot vreugde en blijdschap mijns harten". Hij heeft het ongetwijfeld met een persoonlijke toepassing aan zichzelf toegepast, zeggende: "Gewis, in de Heere zijn gerechtigheden en sterkte; in Hem zal ik gerechtvaardigd worden, en in Hem zal ik mij beroemen. Zulk één is mijn Liefste, ja zulk één is mijn Vriend".

5. Ik denk, dat het ook een daad van bewondering en verwondering insluit. Hij zag de dag van Christus en verwonderde zich over het gezicht, zeggende met de apostel: "Buiten alle twijfel, de verborgenheid der godzaligheid is groot, God is geopenbaard in het vlees". Zo ziet u, wat dat gezicht, dat Abraham van de dag van Christus had, insluit; doch, naar mijn gedachte geeft het voornamelijk, de twee voornaamste daden van het geloof te kennen, namelijk; kennis en toepassing.

Ik zal trachten in de volgende bijzonderheden de vraag te beantwoorden: *Wat zijn de gronden van de figuurlijke uitdrukking? Of, waarom wordt het geloof in de Schrift uitgedrukt onder het begrip van het lichamelijk gezicht?*

1. U weet, dat het oog een lijdelijk, ontvangend soort van orgaan is. Mijn bedoeling is dit: het oog doet van zichzelf geen licht uitgaan, noch deelt het iets mee aan het voorwerp, dat het aanschouwt, Wat toch geeft u of voegt u toe aan de zon, de maan of de sterren. wanneer u die aanschouwt? Uw ogen ontvangen slechts de indruk of het beeld daarvan in uw gemoed, zonder iets aan die voorwerpen toe te voegen.
Evenzo is het met het geloof gelegen, het geeft niets, het deelt niets mee aan God, of Christus, of aan hetgeen het in de wereld der genade aanschouwt, maar het neemt die op, of ziet die, zoals zij in het licht van de openbaring aan het oog van de ziel worden voorgesteld. Wat gaven de Israëlieten aan de koperen slang, wanneer zij daarop zagen en genezen werden? Evenmin geven wij, of voegen wij, iets toe aan Christus, wanneer wij Hem aanschouwen en zalig worden.

2. Het oog van het lichaam is een zeer verzekerend zintuig. Waar zijn wij zekerder van, dan van hetgeen wij met onze ogen zien? Indien iemand het licht van de zon ziet, zal de hele wereld hem niet kunnen overreden, dat het geen dag is, of dat de zon niet is opgegaan.
Zo ook, is het geloof een genade, die zeer veel verzekerdheid in zich en in haar natuur bevat: (Hebr. 11:1) "Het geloof is een vaste grond der dingen, die men hoopt. en een bewijs der zaken, die men niet ziet". En in vers 13 wordt van de geloofshelden gezegd, dat zij "de beloften van verre hebben gezien, en geloofd, en omhelsd."

3. Het oog is een orgaan, dat de weg wijst. Iemand, die het licht van de dag heeft en zijn ogen open, zal zijn weg weten, en zal niet zo licht struikelen en in een gracht of in een afgrond vallen als iemand die blind is, of in de duisternis wandelt.
Zo ook is het geloof, een de weg wijzende genade; wanneer wij door het geloof op Jezus zien, dan "lopen wij de loopbaan, die ons voorgesteld is". "Wij wandelen door het geloof en niet door aanschouwen"

4. Al is het oog klein, toch is het een veelomvattend orgaan. De mens, die het licht van de dag heeft en zijn ogen openhoudt, zal alles zien wat zichtbaar is; hij ziet het ganse zichtbare samenstel van de natuur.
Het geloof is ook een veelomvattende genade, die zich uitstrekt tot alles, dat binnen de wijde kring van de openbaring ligt: Ik weet wel, dat er een waar geloof kan zijn, dat in het eerst maar weinig van het licht van de openbaring ziet; evenals het oog van een zuigeling, ziet het het licht wel, en het merkt de uiterlijke voorwerpen op, doch met veel zwakheid en verwarring, totdat het langzamerhand sterker wordt, en dan begint het hoe langer hoe verder open te gaan en alles beter op te nemen, Zo is het ook met het oog van het geloof: In het eerst is het licht van de kennis maar dof, evenals een klein kindje, ziet zo iemand niet ver, maar "het pad der rechtvaardigen is gelijk een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot de volle dag toe". (Spr. 4:18). Evenals het licht en de sterkte van het geloof toeneemt, verwijdt het zich ook om meer op te nemen van God; van Christus, en van de dingen, die boven zijn, waar Christus is. Het waadt al dieper en dieper in de verborgenheden van het koninkrijk Gods, totdat het tenslotte verslonden zal worden in onmiddellijk aanschouwen.

5. Het oog is een indruk makend orgaan; wat wij met onze ogen zien laat een indruk na op ons gemoed. Als iemand een ogenblik naar de zon ziet, zal hij de indruk van de zon in zijn oog gewaarworden, wanneer hij het sluit, of zijn oog van de zon afwendt.

Zo ook laat het geloof een indruk achter van de heerlijkheid van de Zonne der gerechtigheid. (2 Kor. 3:18) "Wij allen, de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd."

6. Het oog is een zeer vlug orgaan, het neemt de dingen op verre afstand op; het doorloopt in één ogenblik de hemelen van het ene einde tot het andere einde; het heft zich op naar de sterrenhemel, en beschouwt in een ogenblik de gehele omloop van de hemelen.
Zo ook is het geloof een scherpziende genade, het ziet de dingen op verre afstand, evenals het geloof van Abraham hier, die de dag van Christus van verre zag. Het zal in een ogenblik, als het ware, terugzien naar een eeuwigheid, die achter ligt, en de eeuwige bronnen van verkiezende en verlossende liefde aanschouwen, voordat de grondslagen van de aarde gelegd waren; en dan zal het zich in hetzelfde ogenblik wenden naar een eeuwigheid, die voor is, en de verborgen heerlijkheden van een onzichtbare wereld aanschouwen, die binnen het voorhangsel zijn.

7. Het oog is een zeldzaam werkstuk. De natuurkundigen zeggen dat ‘ t het wonderlijkste deel van het gehele menselijke lichaam is. Er is veel van de heerlijkheid, wijsheid en macht van de grote Schepper te zien in de formatie van het oog van het lichaam.
Zo ook is het geloof een genade, die zeldzaam wonderlijk in de ziel gewerkt is. Er wordt meer van de kracht en de wijsheid Gods ontdekt in de formering van de genade van het geloof, dan in enig ander deel van het nieuwe schepsel. Hieraan ontleent Hij dan ook één van Zijn meest gezegende namen, en noemt Zich: "De overste Leidsman, of (Engelse overzetting) de Auteur en Voleinder van het geloof". En gelijk Hij "al het welbehagen van Zijn goedheid in ons vervult" zo ook op een bijzondere wijze "het werk des geloofs met kracht" (2 Thess. 1:11), Ja, diezelfde "uitnemende grootheid Zijner kracht", die betoond is in de opstanding van Christus uit de doden, wordt ook gewerkt in hen, die geloven. (Ef. 1:19).

8. Het oog van het lichaam is zeer teer, het wordt spoedig bezeerd en beschadigd, een klein vuiltje zal het beschadigen, en als men het bezeert zullen er spoedig tranen uitlopen. En daardoor zal het dikwijls weer beter worden: het schreit het stofje of vuiltje, dat er in gekomen was, weer uit.
Zo is het ook hier, het geloof is een zeer tere genade, het gedijt het best in een rein geweten. De apostel spreekt dan ook van "het houden van de verborgenheid des geloofs in een rein geweten." De levendige werkingen van het geloof worden beschadigd door het stof van de zonde, of doordat de ijdelheden van de wereld ingaan in het gemoed, waarin het zetelt. Overal waar het ware geloof is, zal het, als het door de zonde beschadigd is, zich uitlaten in een weg van droefheid naar God, en berouw: (Zach. 12:10) "Zij zullen Hem aanschouwen, Die zij doorstoken hebben, en over Hem rouwklagen." Zolang er iets van het stof van de zonde aan de ziel kleeft, zal het geloof zich altijd lucht geven door berouw en treuren, zeggende: "Ik ellendig mens! Wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?" Zo heb ik u een weinig gesproken over het geloof van Abraham, waardoor hij de dag van Christus zag.

III. Ons derde punt was, dat wij iets zullen zeggen over zijn blijdschap, die de vrucht van zijn geloof was. Hij heeft Zijn dag gezien, *en is verblijd geweest.* Om dit op te helderen zal ik u enkele stellingen aanbieden.
Stelling 1. *Er komen onder de mensen vele soorten blijdschap voor.*

1e Een natuurlijke blijdschap, die hun allen gemeenschappelijk is, met al de andere aandoeningen; die in zichzelf noch goed, noch kwaad zijn, en gewoonlijk wordt opgewekt door de dadelijke genieting van iets, dat bemint of begeerd wordt.

2e Er is een zinnelijke blijdschap; wanneer het hart als het ware, doorweekt en doortrokken is met de genoegens en vermaken van een tegenwoordig leven. Zulk een blijdschap had de rijke man (Luk. 12:16-20), die tot zijn ziel zei: "Ziel, neem rust, eet, drink, zijt vrolijk". (Jak. 5:5). "Gij hebt lekkerlijk geleefd op de aarde en wellusten gevolgd; gij hebt uw harten gevoed als in een dag der slachting."

3e Er is een nog misdadiger, of laat ik liever zeggen, nog duivelser blijdschap; wanneer de mensen zo ver door God zijn overgegeven, dat zij vermaak scheppen in de zonde, "die gruwelijke zaak, die de Heere haat"; evenals diegenen van wie geschreven staat, dat zij "de zonde indrinken als water, en de ongerechtigheid trekken, met koorden der ijdelheid", Zo lezen wij van sommigen, (Rom. 1:32) die "niet alleen de zonden doen, maar ook mede een welgevallen hebben in degenen, die ze doen".

4e Er is een geestelijke vreugde en blijdschap, die zo genoemd wordt, omdat de Geest Gods die werkt, en zij geestelijke dingen tot hun voorwerp hebben: "Het licht is voor de rechtvaardigen gezaaid, en vrolijkheid voor de oprechten van hart." Ik spreek nu over deze laatste soort van blijdschap.

Stelling 2. *Deze geestelijke blijdschap is de gelovigen in Christus alleen eigen, zij zal en kan niet in een andere grond groeien dan in een gelovig hart.* Alle anderen in de wereld zijn er van vervreemd en vreemden zullen zich met hun blijdschap niet vermengen. Wel kan een gelovige de oefening van deze heilige blijdschap missen; zijn harp kan door de overhand hebbende moeilijkheden, verzoeking, ongeloof en twijfelmoedigheid, "tot een rouwklage worden, en zijn orgel tot een stem der wenenden". David roept daarom uit: "Doe mij vreugde en blijdschap horen, dat de beenderen zich verheugen, die Gij verbrijzeld hebt." Doch hoewel een gelovige de oefening van deze blijdschap kan missen, toch

(1) heeft hij altijd grond om zich te verheugen. Zolang Christus leeft; zolang het verbond staat; zolang de liefde Gods duurt, kan hem nooit grond of stof van blijdschap ontbreken.
(2) Hij heeft dan ook altijd de roeping en volmacht van God om zich te verblijden: "Verblijdt u allen tijd. Verblijdt u in de Heere allen tijd: Wederom zeg ik: verblijdt u. "Verblijdt u in de Heere, en verheugt u, gij rechtvaardigen, en zingt vrolijk, alle gij oprechten van hart."
(3) Hij heeft altijd de belofte van blijdschap: "Uw hart zal zich verblijden, en niemand zal uw blijdschap van u wegnemen". "De vrijgekochten des Heeren zullen terugkeren, en met gejuich tot Sion komen, en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen; vreugde en blijdschap zullen zij aangrijpen, treuring en zuchting zullen wegvlieden". Hij heeft vreugdeolie beloofd voor treurigheid.

(4) Zij dragen altijd het zaad van blijdschap in hun ziel. Het zaad Gods is het zaad van blijdschap, ja zelfs hun tranen van droefheid naar God zijn het zaad van blijdschap: "Die met tranen zaaien zullen met gejuich maaien. Die het zaad draagt, dat men zaaien zal, gaat al gaande en wenende; maar voorzeker zal hij met gejuich wederkomen, dragende zijn schoven" (Psalm 126:5,6).

Stelling 3. *Deze geestelijke vreugde en blijdschap bestaat uit verscheidene bestanddelen.*
1e Zij bevat zekere mate van geestelijke gezondheid en zuiverheid van geest en gemoed. Een krank mens kan vrolijk van aard zijn, doch het gemis van gezondheid kan de uitwerking daarvan beteugelen. Waar deze blijdschap is, daar is de Zon der gerechtigheid opgegaan, met enige mate van genezing onder Zijn vleugelen; de gebroken beenderen zijn geheeld en weer in het lid gezet.

2e Zij bevat enige mate van voldoening, die ontstaat uit een voorziening in de behoeften van de ziel. Waar niets is dan gemis en gebrek, daar kan maar weinig van deze heilige blijdschap zijn:(Spr. 13:12) "De uitgestelde hoop krenkt het hart". Indien uw ziel zich in de Heere verblijdt, dat is een teken, dat u van het merg en de vettigheid hebt geproefd, die in het huis Gods gevonden worden.

3e Zij bevat een verwijding en verruiming van het hart, dat gebonden en geboeid was. Iemand die gebonden is met banden en boeien van duisternis, ongeloof en twijfelmoedigheid, diens blijdschap is verstoord. Doch, o, wanneer zijn banden worden losgemaakt, dan springt hij als een hert. "Ik zal de weg Uwer geboden lopen, als Gij mijn hart verwijd zult hebben".

4e Zij bevat iets in zich van een innerlijke vrede, rust en gemoedskalmte; want waar geen vrede is, daar kan geen ware blijdschap zijn. De stormen van een ontwaakt geweten moeten, waar deze blijdschap is, In een lieflijke kalmte zijn overgegaan door de ontdekking van een verzoend God, of door enige stralen van Zijn goedgunstigheid; en dan roept de ziel met David uit: "Mijn ziel, keer weder tot uw rust, want de Heere heeft aan u welgedaan" (Psalm 116:7).

5e Zij bevat in zich een opheffing van hart en ziel naar de Heere Jezus, en de dingen die boven zijn; waardoor de ziel zich verheft boven dit moede, dorstige land, en al zijn stormen, wolken en orkanen. Zij stijgt op met arendsvleugelen en, evenals de leeuwerik, hoe hoger zij stijgt, hoe lieflijker tonen van lof en dank zij zingt.

Stelling. 4. *Van alle andere blijdschap is deze blijdschap des geloofs de heerlijkste en voortreffelijkste.* Dit zal blijken uit haar volgende eigenschappen,

(1.) Het is een hartsterkende blijdschap. Zij doortrekt het hart en alle hoeken van de ziel: "Uw hart zal zich verblijden, en niemand zal uw blijdschap van u wegnemen. Mijn hart is verblijd". De blijdschap van de goddelozen zit niet diep, zij is maar oppervlakkig. "Het hart zal ook in ‘ t lachen smart hebben". Maar de blijdschap van het geloof is "als goede wijn, die recht tot Mijn beminde heengaat, doende de lippen der slapenden spreken" (Hoogl. 7:9).

(2.) Het is een verborgen en stille blijdschap. De gelovige heeft menigmaal een verblijd hart in het verborgene, daar de wereld niets van weet. Zijn leven is een verborgen

leven, met Christus verborgen in God, en zijn blijdschap is evenals zijn leven. De oorsprong van deze blijdschap is verborgen, zij vloeit uit een verborgen fontein. namelijk uit de troon Gods en des Lams. Het kanaal waardoor zij vloeit is verborgen, namelijk het verbond der genade en der belofte. De werkingen van deze blijdschap zijn verborgen alsmede het onderwerp waarin zij woont.

(3.) Het is een versterkende blijdschap: (Neh. 8:11) "De blijdschap des Heeren, die is uw sterkte"; en geen wonder, want het geloof brengt een sterke vertroosting met zich. Deze geestelijke blijdschap zal "een medicijn voor uw navel zijn, en een bevochtiging voor uw beenderen", Wat tevoren ondraaglijk scheen, blijkt nu licht te zijn; plichten en moeilijkheden in de weg worden gemakkelijk overwonnen; wanneer de blijdschap van het geloof komt, dan wordt de struikelende als David, en de arme ziel wordt een reus gelijk, versterkt door de wijn, kloekmoedig en slagvaardig.

(4.) Het is een heerlijke en onuitsprekelijke blijdschap. (Petrus 1:8) "Dewelke u niet gezien hebt, en nochtans liefhebt; in Dewelke gij nu, hoewel Hem niet ziende, maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde." Er is alleen een verschil in trap tussen deze blijdschap en die in de hemel: zij is zo groot, dat de tong haar niet in woorden kan uitdrukken, zoals Paulus zeide van de woorden, die hij in het Paradijs, in de derde hemel, had gehoord, dat zij onuitsprekelijk waren.

(5.) Het is een bestendige en blijvende blijdschap; een blijdschap die de wereld niet kan geven, en die zij niet kan ontnemen; neen, de hevigste pijnigingen en vervolgingen van de wereld kunnen het niet doen. "Niemand zal uw blijdschap van u wegnemen," zegt Christus. Het is slechts het begin van die eeuwige blijdschap en vreugde, die de heiligen, de ganse eeuwigheid door, hierboven zullen hebben.

(6.) Het is een weergaloze, zeer voortreffelijke, onbegrijpelijke blijdschap. Wij lezen in de Schrift van velerlei blijdschap, maar de blijdschap van het geloof overtreft die alle.

1. Er is een huwelijksblijdschap: De huwelijksdag wordt een dag van blijdschap genoemd.
2. Er is een blijdschap over kinderen; er is blijdschap, wanneer aan iemand een zoontje geboren wordt. Dat was, en het is nog een dierbare goedertierenheid, omdat de kinderen een erfdeel des Heeren zijn.
3. Er is een blijdschap van verovering en overwinning. (Jes. 9:2) "Gelijk men verheugd is wanneer men de buit uitdeelt".
4. Er is een blijdschap van de oogst: "Zij zullen blijde wezen voor Uw aangezicht, gelijk men zich verblijdt in de oogst". Maar blijdschap des geloofs gaat die alle te boven, want die is onuitsprekelijk en zeer heerlijk, "Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven, meer dan ter tijd, als hun koren en hun most vermenigvuldigd zijn".

Wij gaan nu over tot

IV. Ons vierde punt, hetwelk was, dat wij zullen onderzoeken hoe het komt dat een gezicht van Christus en van Zijn dag, door het geloof, de ziel met blijdschap en vreugde vervult.

1e Dit vloeit voort uit de uitnemendheid, die het geloof in de dag van Christus ziet: "Dit is de dag, die de Heere gemaakt heeft, Iaat ons op dezelve ons verheugen, en verblijd zijn". Het is zo als u in het leerstellig gedeelte hebt gehoord, een dag van licht, leven en zaligheid.

2e Wegens de vele grote en uitnemende dingen, die het ziet, die in die dag geschied zijn, welke alle stof van blijdschap en verheuging zijn. In Zijn dag is de heerlijkheid van de hemel op de aarde nedergedaald; de Nieuw Testamentische Tempel is opgericht en geopend; doch wij hebben hierover reeds bij de behandeling van het eerste punt gesproken.

3e Het geloof past Christus en al de grote zegeningen van Zijn dag toe. Het zit onder Zijn schaduw, en proeft de zoetheid van Zijn vruchten; waardoor de ziel met blijdschap en vrolijkheid wordt vervuld. Welke grote dingen wij ook zien, of horen bespreken, zij zullen ons niet veel belangstelling inboezemen, wanneer wij er niet bij betrokken zijn. Nu, de ziel krijgt door het geloof deel aan Christus, en aan al de zegeningen van Zijn koninkrijk en bestuur, en daarom verwekt het zo'n blijdschap. De taal des geloofs is: "Deze is onze God, wij hebben Hem verwacht, en Hij zal ons zaligmaken: deze is de Heere, wij hebben Hem verwacht, wij zullen ons verheugen en verblijden in Zijn zaligheid".

4e Het geloof is de oorzaak van de hoop, en het is de vaste grond der dingen die men hoopt, en zo vervult het met blijdschap. "Wij verblijden ons en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods".

V. Ons vijfde punt is de toepassing.
Het eerste gebruik zal zijn tot *onderrichting.*
1e Uit hetgeen ik heb gezegd kunnen wij zien waarom de heiligen onder het Oude Testament zo naar de komst van Christus en de dagen van het Nieuwe Testament verlangden. O, zegt de Bruid: "Totdat die dag aankomt en de schaduwen vlieden; keer om mijn Liefste, word Gij gelijk een ree, of een welp der herten op de bergen van Bether." Alles wat zij in het type hadden, waren slechts schaduwen en uitdrukkingen van hetgeen nog zou komen.

2e Ziet hieruit wat een voorrecht en zaligheid wij bezitten, die in de dag van Christus leven, de dag van het Evangelie, waarnaar Abraham en andere heiligen met verheuging verlangden, die van verre te zien. Christus zeide tot Zijn discipelen, toen Hij hier op aarde was: "Uw ogen zijn zalig, omdat zij zien, en uw oren, omdat zij horen. Want voorwaar, Ik zeg u, dat vele profeten en rechtvaardigen hebben begeerd te zien de dingen, die gij ziet, en hebben ze niet gezien, en te horen de dingen, die gij hoort, en hebben ze niet gehoord". En toch zien en horen wij, die in de dag van het Evangelie leven, meer dan de discipelen. Zij zagen de Messias in die tijd alleen in een staat van vernedering, als een prins, die zich vermomd had, maar wij zien Hem nu op de troon, bekleed met alle macht in de hemel en op aarde. Daarom zegt Christus, dat de minste in het koninkrijk der hemelen, namelijk in de dagen van de Nieuw Testamentische Kerk, meerder is dan Johannes de Doper, die meerder was dan iemand, die sedert de val van Adam van een vrouw geboren was, omdat hij kon zeggen: "Ziet het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt".

3e Ziet hieruit de ellende van ongelovige zondaren onder de Nieuw Testamentische bedeling. De dag is aangebroken en nochtans hebben zij nooit het daglicht aanschouwd: "Het licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft het niet begrepen". Er staat een

ontzaglijk woord geschreven, dat tot u gericht is: (2 Kor. 4:3,4) "Doch indien ook ons Evangelie bedekt is, zo is het bedekt in degenen, die verloren gaan; in dewelken de god van deze eeuw de zinnen verblind heeft, namelijk der ongelovigen, opdat hen niet bestrale, de verlichting van het Evangelie der heerlijkheid van Christus, Die het Beeld Gods is". Alsmede die woorden van Christus: (Joh. 9:39) "Ik ben tot een oordeel in deze wereld gekomen, opdat degenen, die niet zien, zien mogen, en die zien blind worden".

4e Ziet hieruit hoe het komt, dat er in deze tijd zo'n tegenstand is van de hel en haar werktuigen tegen de vestiging van een zuivere bediening in vacante gemeenten. Wel, zij zien klaar in, dat, als er een zuivere bediening in een gemeente is, de dag van Christus daar zal aanbreken en het koninkrijk van de satan en zijn werken van de duisternis waarin de goddelozen zich verlustigen, zal worden afgebroken. In hen wordt dat woord van Christus letterlijk vervuld: (Joh. 3:20) "Want een ieder, die kwaad doet, haat het licht, en komt tot het licht niet, opdat zijn werken niet bestraft worden". Zij weten zeer goed, dat een getrouw leraar zijn stem zal verheffen als een bazuin, en hun werken bestraffen. Daarom kunnen zij iemand, die maar enigszins naar God en de godsdienst riekt, niet verdragen; terstond gaat een groot geschreeuw tegen hem op, dat hij een gevaarlijk en oproerig mens is, iemand, die een scheur in de kerk wil maken, of de wereld ondersteboven wil keren.

5e Ziet hieruit waarom de gelovigen de "kinderen des lichts en des daags" worden genoemd. Niet alleen omdat zij in de dag van Christus leven, "maar ook omdat de dageraad hen op een zaligmakende wijze heeft bezocht. De dag is aangericht en de morgenster is in hun harten opgegaan, namelijk "het licht der kennis der heerlijkheid Gods, in het aangezicht van Jezus Christus". Dit is de reden waarom in de weg en wandel van de gelovige een Goddelijk licht schijnt, dat onder de andere mensen niet gezien wordt. Zij laten hun licht zo voor de mensen schijnen, dat die, hun werken ziende, hun Vader, die in de hemelen is, verheerlijken.

Een tweede gebruik zal zijn tot *beproeving.*
Vrienden, nu het uw voorrecht is, dat u onder de dag van Christus leeft, vraag ik u: Is het licht ooit zaligmakend over u opgegaan? Zo ja,
1e Dan heeft dat licht, het licht van de wereld verdonkerd, met al haar voorbijgaande ijdelheden, u ontdekkende, dat zij slechts ijdelheid zijn en kwelling des geestes; dan zult u "niet aanmerken de dingen, die men ziet, maar de dingen, die men niet ziet."

2e Dan heeft dat licht de afschuwelijke natuur van de zonde ontdekt, zodat u die zult verfoeien, en ook uzelf daarom zult verfoeien, en een walging van uzelf zult hebben, zeggende: "Ziet, ik ben snood" (Eng. overz. van Job. 39:37). Het licht van de dag van Christus is van een vernederende aard.

3e Indien het licht van de dag van Christus zaligmakend over u is opgegaan, dan zullen uw ogen naar de zon gewend zijn, die het dag doet worden; ik bedoel Christus, de heerlijke Zon der gerechtigheid: dan zult u zozeer met Hem zijn ingenomen, dat u alle dingen schade zult rekenen, en achten die drek te zijn, opdat u Christus mag gewinnen.

4e Het licht van de dag van Christus heeft dan uw ziel van liefde tot de Heere doen ontbranden; van liefde tot Zijn inzettingen: één dag in Zijn voorhoven zal u beter zijn

dan duizend elders; van liefde tot Zijn volk: in die heerlijken, die op de aarde zijn, is dan al uw lust,

Een derde gebruik zal zijn *tot vermaning.*
Vrienden! Bent u geboren in de dag van Christus, die Abraham van verre zag, waarin hij zich verheugde?
1e Ontvangt dan het licht van de dag; geeft het licht van de Zon der gerechtigheid een gunstig onthaal. O, aanschouwt die heerlijke Zon, die u beschijnt in de uitdeling van het Evangelie! U bent even gerechtigd, gebruik te maken van het licht van de Zon der gerechtigheid, om u de weg tot de heerlijkheid te wijzen, als u van de natuurlijke zon gebruik mag maken, om u de weg te doen zien naar uw onderscheiden woningen. Wat is vrijer dan het licht? De bedelaar heeft evenveel recht het te gebruiken als de vorst op de troon. Zo ook zijn het daglicht van de Zon der gerechtigheid en de zegeningen van Zijn dag even vrij voor u als voor wie ook. Daarom, o, sluit het licht niet buiten, maar ontvangt het en koestert het: (Joh. 8:12) "Ik ben het licht der wereld," zegt Christus, "die Mij volgt zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben".

2e Is dit de dag van Christus? O, werkt dan terwijl het dag is, werkt uw zaligheid uit zolang de dag duurt, want de nacht nadert snel, waarin niemand werken kan.
En vraagt u: Wat is het werk Gods?
Dan geef ik u hetzelfde antwoord, dat Christus gaf: "Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem, Die Hij gezonden heeft".
Het eeuwig Evangelie wordt aan alle volkeren gepredikt tot gehoorzaamheid des geloofs. O, om ‘ s Heeren wil, gelooft in de Naam van de Zoon van God, want dit is Zijn groot gebod; dit is de grondslag van alle gehoorzaamheid, en zonder dit kunt u niet één gebod van de wet gehoorzamen, want "al wat uit het geloof niet is, dat is zonde."

3e Is dit de dag van Christus? O, laat ons dan blij zijn en ons verheugen. Zo handelde Abraham, de vader der gelovigen, en dit zal de praktijk zijn van al de echte, ware kinderen Abrahams: (Psalm 118:24) "Dit is de dag, die de Heere gemaakt heeft, laat ons op dezelve ons verheugen en verblijd zijn."

- O, laten wij ons verheugen in Zijn Persoon, want Hij is de heerlijkheid van het menselijk geslacht, zowel als het afschijnsel van de heerlijkheid Zijns Vaders.
- Laten wij ons in Hem verheugen, zeggende: "Een kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder; en men noemt Zijn Naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst".
- Laat ons onszelf verheugen in Zijn volheid, gepastheid en voortreffelijkheid, "want zodanig een Hogepriester betaamde ons, heilig, onnozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren, en hoger dan de hemelen geworden, Die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing."
- Laten wij ons verblijden in de grote dingen, die nu in deze Zijn dag wezenlijk geschied zijn, dat Hij de overtreding gesloten en de zonden verzegeld heeft.
- Laten wij ons verheugen, ziende, dat de heerlijkheid van de hemel op de aarde is nedergedaald, dat "het Woord vlees geworden is en onder ons gewoond heeft." O verheugt en verwondert u, dat de Tabernakel Gods bij de mensen is, dat de Tempel Gods geopend is; en laat ons, bij het gezicht van dit alles samen, onszelf met de uitspraak van de Kerk verenigen, als zij zegt: (Jesaja 12:3) *"Ziet, God is mijn Heil, ik zal vertrouwen en niet vrezen; want de Heere HEERE is mijn sterkte en psalm, en*

Hij is mij tot Heil geworden. En gijlieden zult water scheppen met vreugde uit de fonteinen des heils". Amen.

6 PREKEN

DEEL 3

van

EBENEZER ERSKINE

bedienaar van het Evangelie te Portmoak - Schotland

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2003

INHOUD

3 PREKEN

De Boom des levens, Zijn vruchten en bladeren afschuddende onder de natiën.
Openbaring 22:2. ***In het midden van haar straat en op de ene en de andere zijde der rivier was de Boom des levens, voortbrengende twaalf vruchten, van maand tot maand gevende Zijn vrucht; en de bladeren des Booms waren tot genezing der heidenen.***

4e PREEK
De wind van de Heilige Geest blazende op de dorre beenderen in het dal des gezichts.
Ezechiël 37:9 ***Gij Geest! Kom aan van de vier winden, en blaas in deze gedoden, opdat zij levend worden.***

5e PREEK
Roverij gepleegd, en teruggave gedaan, beide aan God en de mens.
Psalm 69:5. ***Wat ik niet geroofd heb, moet ik alsdan wedergeven.***

6e PREEK
De Opgang uit de hoogte, of de Dageraad van omhoog.
Lukas 1:78. ***Door de innerlijke bewegingen der barmhartigheid onzes Gods, met welke ons bezocht heeft de Opgang uit de hoogte.***

Toespraak na het avondmaal

7e PREEK
De nederige ziel de bijzondere gunsteling van de hemel.
Psalm 138:6 ***Want de HEERE is hoog, nochtans ziet Hij den nederige aan, en den verhevene kent Hij van verre.***

1. De Boom des levens, Zijn vruchten en bladeren afschuddende onder de natiën.
(1e preek)

Openbaring 22:2. ***In het midden van haar straat en op de ene en de andere zijde der rivier was de Boom des levens, voortbrengende twaalf vruchten, van maand tot maand gevende Zijn vrucht; en de bladeren des Booms waren tot genezing der heidenen.***

Ongeveer een jaar geleden mocht ik, bij een plechtige gelegenheid in een naburige plaats, over het onmiddellijk voorafgaande vers preken. Ik trachtte toen duidelijk te maken, dat dit gezicht van de apostel Johannes onmiddellijk betrekking heeft op de strijdende Kerk, wat ook haar verdere vervulling moge zijn in de triomferende Kerk in de heerlijkheid. Door "de zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit de troon Gods, en des Lams, " moeten wij die grote overvloed van genade verstaan, die in de bedeling van het Evangelie, van een God van de genade, die in Christus, de wereld met Zichzelf verzoenende was, voortkomt tot verloren zondaren, hetgeen duidelijk is voor een ieder, die het 1e en het 17e vers van dit hoofdstuk met elkaar vergelijkt, tussen welke een nauw en onafscheidelijk verband is. In het 1e vers komt de rivier van het water des levens voort, en in het 17e vers worden alle verloren zondaren geroepen en genodigd te komen en te drinken: "Die dorst heeft kome, en die wil, neme het water des levens om niet." Nu, indien de nodiging in vers 17, aan de strijdende Kerk is, te komen en van het water des levens te drinken, dat aan geen twijfel onderhevig is, dan moet ook ongetwijfeld die rivier van het water des levens, uit welke wij genodigd worden te drinken, in de strijdende Kerk stromen.
Dit vastgesteld zijnde moet noodzakelijk volgen, dat de woorden van het 2e vers, dat ik heb voorgelezen, ook betrekking moeten hebben op de strijdende Kerk, voornamelijk wanneer wij het laatste gedeelte van het vers beschouwen, waar gezegd wordt, dat de bladeren van de boom tot genezing van de heidenen zijn. Nu, in de hemel zijn geen heidenen, of natiën, maar is slechts een hemels volk, de algemene vergadering van de eerstgeborenen, en dat volk heeft geen genezing meer nodig; de inwoners van dat land van heerlijkheid zeggen niet: "Wij zijn ziek;" zij zijn zonder vlek of rimpel of iets dergelijks; daarom moet deze boom des levens tot genezing van de kranke natiën van deze benedenwereld bestemd zijn.

Dit vooropgesteld zijnde, versta ik de woorden als een figuurlijke beschrijving van Christus, de Zaligmaker van verloren zondaren, onder het begrip van een Boom. Merkt hier op:
(1) De natuur van deze Boom; het is de Boom des levens.
(2) De geriefelijke standplaats van deze Boom, welgelegen voor de stad Gods, de zichtbare kerk op aarde; deze Boom des levens is "in het midden van haar straat, en op de ene en de andere zijde van de rivier."
(3) De vruchtbaarheid van deze Boom des levens: "hij brengt twaalf vruchten voort, van maand tot maand gevend zijn vrucht."
(4) De geneeskrachtige eigenschap van deze Boom: zijn bladeren waren tot genezing der heidenen." Ik zal deze bijzonderheden verklaren in de verhandeling van de volgende leer, welke ik daaruit trek.

Leer. "Dat de Heere Jezus Christus een vruchtbare en geneeskrachtige Boom is, die door zijn Vader in de stad van de Nieuw Testamentische Kerk is geplant tot nut van de van honger omkomende en kranke natiën der aarde." De grond van deze leer is duidelijk uit het algemeen overzicht, dat ik u reeds van de woorden heb gegeven: "In het midden van haar straat, namelijk van het Nieuwe Jeruzalem, dat nederdaalt uit de hemel, dat de Nieuw Testamentische Kerk is, en op de ene en de andere zijde van de rivier was de Boom des levens, voortbrengende twaalf vruchten, van maand tot maand gevend zijn vrucht, en de bladeren des Booms, waren tot genezing der heidenen (Engelse overzetting van de natiën)."

In de verhandeling van deze leer zal ik de orde volgen, die ik reeds in de verdeling van de woorden heb aangewezen. Ik zal met Gods hulp

I. Een weinig spreken over deze Boom des levens.
II. Iets zeggen over de standplaats van deze Boom in de stad Gods: "In het midden van de straat, en aan de ene en de andere zijde van de rivier."
III. Over de vruchtbaarheid van deze Boom: "Hij brengt twaalf vruchten voort, van maand tot maand gevend zijn vrucht."
IV. Over de geneeskrachtige eigenschap van deze Boom, en hoe zijn bladeren zijn tot genezing der heidenen, of van de natiën.
V. Het geheel toepassen, of, indien de tijd het niet toelaat, elk stuk afzonderlijk telkens bij de behandeling toepassen.

I. Ons *eerste* punt is, dat wij een weinig zullen spreker over Christus, onder het begrip van de Boom des levens. Hier zal ik:

1. Enige opmerkingen maken aangaande deze gezegende Boom.
2. Aantonen waarom Hij de Boom des levens genaamd wordt.
3. Wat dat leven is, dat uit deze Boom ontspringt.
4. De voortreffelijke hoedanigheden aanwijzen van dat leven, dat uit deze Boom voortkomt voor hen, die door het geloof van Zijn vrucht eten.

Ik zal dan ten *eerste* enige opmerkingen maken aangaande deze gezegende Boom waarvan hier gesproken wordt.

1. Ik merk dan op, dat zulke figuurlijke spreekwijzen over Christus, door de Geest Gods in de Schrift, zeer gebruikelijk en gewoon zijn. Somtijds wordt Hij een plant, een Plant van Naam, genaamd (Ezech. 10:34:29). Soms een rijsje, en een scheut, die voortkomt uit de wortels van de afgehouwen tronk van Isaï (Jes. 11:1). Soms een boom: (Hoséa 14:9) "Ik zal zijn als een groenende dennenboom; uw vrucht is uit Mij gevonden." Soms onder het begrip van een appelboom: (Hoogl. 11:3) "Als een appelboom onder de bomen des wouds, zo is mijn Liefste onder de zonen." Zo ook wordt Hij hier in mijn tekst voorgesteld onder het begrip van een boom, van de Boom des levens. Onze gezegende Heere was, terwijl Hij hier op aarde was, een parabolisch soort van prediker, dat wil zeggen: Hij stelde hemelse dingen voor door gelijkenissen uit het dagelijks leven, en Hij blijft dezelfde trant van onderwijzen volgen, nadat Hij in de heerlijkheid verhoogd is. Hij heeft zoveel lust zich aan de kinderen der mensen bekend te maken. dat Hij Zich wil vergelijken bij alles wat maar kan dienen, om ons tot de kennis van Hem en Zijn genade te brengen.

2. U moet opmerken, dat Christus een Boom is, die Zijn Vader geplant heeft: (Joh. 15:1) "Ik ben de ware Wijnstok, en mijn Vader is de Landman." Wanneer ik over Christus spreek als geplant zijnde, dan moet dat alleen van Hem verstaan worden naar zijn ambt, als Immanuël, Godmens of Middelaar: want naar Zijn Goddelijke natuur aangemerkt is Hij dezelfde onafhankelijke, zelfstandig bestaande God met de Vader. Beschouwen wij Hem echter als Middelaar, dan is Hij door de Vader, als de grote Landman, geplant. Hij heeft Hem geplant in Zijn menswording door een dadelijke openbaring in het vlees. Sprekende van Zijn komst in het vlees, zegt Hij: "Gij hebt Mij het lichaam toebereid; Hij is geworden uit een vrouw, en van het zaad Abrahams, naar het vlees." Hij plant Hem verklarender- of leerstelliger wijze in de zichtbare Kerk: "Ik zal heil geven in Sion, aan Israël Mijn heerlijkheid." Hij plant Hem geestelijk in de harten van al de uitverkorenen in de dag van Zijn heirkracht, op die tijd wanneer Christus in ons geopenbaard wordt en een gestalte in ons krijgt, wanneer wij geschapen worden in Christus Jezus.

3. Deze Boom des Levens is, wanneer Hij pas geplant is en begint uit te botten, klein, doch in Zijn laatste, vermeerdert Hij zeer. Hoe gering was Zijn eerste verschijning in die belofte, "het zaad van de vrouw zal de slang de kop vermorzelen;" niet meer dan een blote zinspeling op Zijn menswording en Zijn lijden, in de bedreiging, die tegen de slang werd uitgesproken. Hoe klein en onaanzienlijk was Hij in de ogen van een verblinde wereld, toen Hij begon op te schieten, bij Zijn dadelijke komst in het vlees, "als een wortel uit een dorre aarde; Hij had geen gedaante noch heerlijkheid." Wanneer Hij eerst in een land begint uit te spruiten door de uitdeling van het Evangelie, achten de mensen Hem zo weinig, dat zij Zijn Evangelie aanmerken als dwaasheid en zot geklap. En wanneer Hij voor het eerst in het hart en de ziel, in de dag van Zijn heirkracht opschiet, is Zijn genade, Zijn koninkrijk, maar als een mosterdzaad, dat nauwelijks te zien is. Doch, hoewel Zijn beginsel gering is, zal toch Zijn laatste, zeer vermeerderd worden. De prediking van het Evangelie van Christus door de apostelen was eerst als het uitstrooien van een handvol koren op de hoogte van de bergen, doch de vrucht daarvan ruiste als de Libanon; en Zijn geestelijk zaad en Zijn nakomelingen "zullen bloeien als het kruid der aarde, " of ontelbaar zijn als de grassprietjes, of als "de dauw uit de baarmoeder des dageraads.." Doch hoe gering ook Zijn eerste bloesem in het hart is, toch zullen zij, in wie Hij door de Geest een gestalte heeft gekregen, "groeien als een palmboom, en wassen als een cederboom op Libanon."

4. Merkt op, dat deze Boom des levens, nadat Hij enige tijd op deze benedenwereld gegroeid had, door het zwaard van de toorn en de rechtvaardigheid Gods, werd afgehouwen: (Jes. 53:8) "Want Hij is afgesneden uit het land der levenden; om de overtreding Mijns volks is de plaag op Hem geweest." De Joden en de Romeinen waren slechts als de bijl in de hand Gods om de Boom des levens af te houwen; want in het doden van de Vorst des levens deden zij "alles wat Zijn hand en Zijn raad tevoren bepaald had, dat geschieden zou." O, menige houw, menige slag en stoot had deze Boom des levens te verduren voordat Hij ter aarde viel: "Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld; de straf, die ons de vrede aanbrengt, was op Hem." O, wat een vervaarlijke slag werd deze Boom des levens door de Rechtvaardigheid toegebracht, toen zij uitriep: "Zwaard, ontwaak tegen Mijn Herder, en tegen de Man, Die Mijn metgezel is!" De aarde beefde en de steenrotsen scheurden vanwege de zwaarte van de slag, die Hem werd toegebracht om onze zonden.

5. Hoewel deze Boom des levens door de hand van de rechtvaardigheid was afgehouwen, zodat Hij stierf, toch kon de dood niet lang over de Boom des levens heersen; het was onmogelijk, dat de banden des doods of de sluitbomen van het graf Hem konden vasthouden. Neen, neen, drie dagen nadat Hij was omgehouwen schoot deze Boom weer op, groter en heerlijker dan tevoren. Hij was waarlijk afgesneden uit het land der levenden, en aan de dood overgeleverd om onze zonden, maar Hij is weer opgewekt om onze rechtvaardigmaking, en krachtiglijk bewezen te zijn, de Zoon van God, naar de Geest der heiligmaking, uit de opstanding der doden. Onze hoop op de erfenis schoot op met deze Boom des levens, toen Hij weer opschoot uit het graf: (1 Petrus 1:3, 4) "Geloofd zij de God en Vader, van onze Heeren Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden. Tot een onverderfelijke en onbevlekkelijke, en onverwelkelijke erfenis." Onze hoop en sterkte zou voor eeuwig vergaan zijn, indien deze Boom des levens in de dood zou zijn omgekomen.

6. Ik merk op aangaande deze Boom des levens, dat Hij nu in Zijn verhoogde staat, al de bomen van het woud te boven gaat en overtreft. Op de weg uit de beek gedronken hebbende, heft Hij nu het hoofd omhoog; vandaar die lof van de bruid: (Hoogl. 2:3) "Als een appelboom onder de bomen des wouds, zo is mijn Liefste onder de zonen." Hij overtreft hen alle oneindig; Hij is schoner, oneindig veel schoner dan de mensenkinderen, ja, Hij overtreft alle engelen in de hemel en gaat die ver te boven, Hij heeft een uitnemende Naam boven hen geërfd; "Hij is uitermate verhoogd, ver boven alle overheid, en macht, en kracht, en heerschappij, en allen naam, die genaamd wordt, niet alleen in deze wereld, meer ook in de toekomende."

7. Ik merk op, dat hoewel deze Boom des levens nu ver boven de hemelen verhoogd is, Zijn takken nochtans in de uitdeling van het woord naar de aarde afhangen en neerbuigen, zodat wij niet in de hemel behoeven op te klimmen, om Hem van boven af te brengen: "Nabij u is het woord, in uw mond en in uw hart. Dit is het woord des geloofs, hetwelk wij prediken." Overal waar het Evangelie wordt gepredikt, overal waar de tafel des Heeren gedekt wordt, daar buigen de zwaar beladen takken van de Boom des levens zich als het ware tot u neer, zodat u door het geloof onder Zijn schaduw mag gaan zitten, om Zijn voortreffelijke vrucht te eten. Maar hierover zullen wij bij de behandeling van ons tweede punt spreken.

Ten tweede. Ik zal nu verder aantonen waarom Hij, ten opzichte van Zijn voortreffelijkheid, de Boom des levens wordt genaamd. In het algemeen dan houd ik het er voor, dat Hij de Boom des levens wordt genaamd, met zinspeling op de boom van die naam, die in het aardse paradijs groeide, die naar de mening van godgeleerden het sacrament van het werkverbond was, waardoor Adam, als hij, na gedurende enige tijd in de staat der rechtheid te blijven staan, daarvan gegeten had, bevestigd en vastgesteld zou geworden zijn, in een staat van volmaakte heiligheid en gelukzaligheid. En dat uit dien hoofde hier van deze boom, die in het midden van het aardse paradijs stond, gebruik wordt gemaakt als een type of afschaduwing van Christus, door Wie een mens, als hij Hem eenmaal door een waar geloof eet en deelachtig is, voor eeuwig tegen de vloek beveiligd, en van de verdoemenis verlost is, en een eeuwige naam heeft in het

geslacht van de hemel, die niet uitgeroeid zal worden. Doch, meer in het bijzonder, wordt Christus hier de Boom des levens genaamd:

1. Omdat Hij de eerste en oorspronkelijke oorzaak is, beide van ons geestelijk en eeuwig leven. Uw ziel, gelovige, zou nooit een geestelijke ademhaling naar God gedaan hebben, als niet Christus de adem des levens in u had geblazen. Het is de "Geest des levens, die in Christus Jezus is, " in de dode ziel ingaande door middel van het gelezen of gepredikte woord, die "ons vrijmaakt van de wet der zonde en des doods."

2. Hij is de stoffelijke oorzaak van ons leven. Het is het leven van Jezus, dat in de ziel van de gelovige is: (Gal. 11:20) "Ik leef, " zegt Paulus, "doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij." Christus, door de kracht van de eeuwige Geest, een gestalte in het hart gekregen hebbende, is de wezenlijke, inwendige bestuurder van het leven der gelovigen: want Christus is in hen en zij zijn in Hem, zodat, gelijk het leven van het hoofd in al de leden is, zo ook het leven van Jezus in al de gelovigen is.

3. Hij wordt de Boom des levens genaamd, omdat Hij de verwerver van ons leven is; en zo is Hij de verdienende oorzaak van het leven. Het leven is door de dood, of door de afhouwing van de Boom des levens, voor een verloren wereld gekocht; daarom wordt Zijn dood een rantsoen, en het eeuwig leven een verkregen of verworven erfenis genoemd.

4. Hij is de bewarende oorzaak van ons leven; Hij houdt en bewaart onze zielen in het leven, door voortdurende versterkingen en mededelingen. Wanneer de ziel in een kwijnende staat is, herstelt Hij haar, gelijk David getuigt: (Psalm 23:3) "Hij verkwikt mijn ziel." Hij versterkt het overige, dat sterven zou. Wanneer de ziel als het verzengde graan is, wanneer de regen van de hemel wordt ingehouden, is Hij haar als de dauw. Hij daalt neer als de regen, en daarop brengen zij ten leven voort, als het koren en bloeien als de wijnstok.

5. Hij is de eindoorzaak van ons leven. Gelijk Hij de oorsprong van ons leven is, zo is Hij ook het einde van ons leven. "Want niemand van ons leeft zichzelf, en niemand sterft zichzelf. Want hetzij dat wij leven, wij leven den Heere; hetzij dat wij sterven, wij sterven den Heere. Hetzij dat wij leven, hetzij dat wij sterven. wij zijn des Heeren" (Rom. 14:7, 8).

Ten derde. Ik zal u zeggen wat soort van leven uit deze Boom des levens uitspruit. In Christus, de gezegende Boom des levens is een viervoudig leven te vinden:
1. Daar is een leven van rechtvaardigmaking in tegenstelling van de dood krachtens de wet. leder mens is van nature dood in het oog van de wet, evenals een boosdoener, die onder het vonnis des doods is; al is het vonnis nog niet werkelijk aan hem uitgevoerd, nochtans beschouwen wij hem als een dood mens, omdat hij dood is volgens de wet, want de rechter heeft het vonnis over hem uitgesproken, en de dag van de voltrekking nadert. Dit is de staat van elke zondaar, die buiten Christus is; hij is onder de wet als een verbond, en daarom dood voor de wet: de wet heeft hem reeds veroordeeld, want die spreekt tot elke zondaar: "De ziel, die zondigt, die zal sterven." Zodra nu de arme zondaar onder de schaduw van de Boom des levens komt, of door het geloof van de vrucht van deze Boom eet, wordt dit vonnis van de wet herroepen en ingetrokken, uit

kracht van de toerekening van de eeuwige gerechtigheid van de Zoon van God als onze Borg, zodat de mens voor God als de rechtvaardigen Rechter en Wetgever begint te leven, omdat Hij bekleed is met die gerechtigheid, waardoor de wet verheerlijkt is. God vergunt de arme ziel, dat zij hierop kan rekenen en staat maken: (Rom. 6:11) Aangezien Christus is gestorven en weer opgewekt is, "alzo ook gijlieden houdt het daarvoor, dat gij wel der zonde dood zijt, maar Gode levende zijt in Christus Jezus onze Heere." De gelovige leeft zozeer Godes, uit kracht van de gerechtigheid van Christus, dat hij met de Apostel durft zeggen: "Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het, Die rechtvaardig maakt; wie is het die verdoemt?"

2 In Christus, de gezegende Boom des levens, is een leven van heiligmaking of van heiligheid te vinden. Dit is de vrucht en het gevolg van het voorgaande. Een wettelijke dood heeft onvermijdelijk een geestelijke dood tot gevolg onder de kracht van de zonde, want "de kracht der zonde is de wet." De wet verhindert ons en staat ons geestelijk leven tegen, omdat zij geschonden is. Anderzijds gaat een leven van rechtvaardigmaking, onvermijdelijk gepaard met een leven van heiligmaking of heiligheid, hetwelk daarin gelegen is, dat de ziel vrijgemaakt is van de heerschappij en van de vuiligheid van de zonde; zodat die mens, die nu een inwendig beginsel van leven heeft, de wet begint te gehoorzamen, niet als een verbond waardoor hij het leven zoekt, maar als een regel van gehoorzaamheid, opdat hij de lof verkondigt van Hem, "Die hem uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht." Dit leven van heiligmaking heeft hij van Christus, de Boom des levens. "Ik zal hem zijn", zegt Hij, "als een groenende dennenboom; uw vrucht is uit Mij gevonden. Die in Mij blijft en Ik in hem, die draagt veel vrucht." Al de vruchten van de gerechtigheid en heiligheid zijn door Jezus Christus.

3. Door deze Boom des levens, leven wij een leven van vertroosting, want Hij is "de vertroosting Israëls, en gijlieden zult water scheppen met vreugde uit de fonteinen des heils." De bruid had "grote lust in zijn schaduw, en zat er onder, en zijn vrucht was haar gehemelte zoet." Dat getuigt, dat haar ziel, door het eten van de vrucht van deze boom, "als met smeer en vettigheid verzadigd was, en haar mond Hem roemde met vrolijk zingende lippen." Wanneer de ziel maar van de vrucht van deze boom proeft wordt haar gelaat met een hemelse blijdschap overtogen. Zo iemand getuigt: "Gij hebt mijn zak ontbonden en mij met blijdschap omgord", en hij wordt vervuld "met een onuitsprekelijke en zeer heerlijke vreugde." Dit leven van vertroosting gaat op en neer met de vrucht of de levendige oefening des geloofs, met het komen of gaan van de Heere. Wanneer Christus verschijnt wordt de ziel verlevendigd, en zij wordt verkwikt als de velden na een heerlijke regenbui op een warme dag.

4. Uit de Boom des levens ontspruit een leven der heerlijkheid; want "dit is het getuigenis, namelijk, dat ons God het eeuwige leven gegeven heeft, en ditzelve leven is in Zijn Zoon. Die de Zoon heeft, die heeft het leven; die de Zoon van God niet heeft, die heeft het leven niet." Hij heeft er hier de eerste beginselen en het onderpand van, en hiernamaals in de hemel zal hij er eeuwig het volle bezit van hebben. Zo ziet u welk leven uit de Boom des levens voortspruit.

Ten *vierde*. Ik zal hieraan slechts enkele eigenschappen of hoedanigheden van dit leven, dat uit de Boom des levens ontspruit, toevoegen.

1. Het is een Goddelijk leven, het is het leven Gods in de ziel. Een goed mens wordt een godvruchtig mens en een boos mens wordt een goddeloze genoemd. Wat meent u, is de reden, van deze tegengestelde benamingen? De reden is deze, dat een godvruchtig mens iets van het leven Gods heeft, terwijl een goddeloze van het leven Gods verstoken is. De uitdrukking is schriftuurlijk. Want van de boze staat geschreven, (Ef. 4:18) dat zij zijn "vervreemd van het leven Gods, door de onwetendheid die in hen is, door de verharding van hun harten." Het is een Goddelijk leven: Goddelijk in zijn oorsprong, Goddelijk in zijn natuur en strekking, en Goddelijk in zijn eind; het is een leven en wandelen met God, zoals van Henoch geschreven staat. Wanneer iemand van de vrucht van deze Boom des levens heeft geproefd, kan hij het daarna nooit meer buiten Gods gezelschap uithouden.

2. Het leven, dat de ziel uit de Boom des levens ontvangt, is van alle andere het uitnemendste leven. Er is in ieder mens drieërlei leven. Er is een plantaardig leven, dat hij met bomen, planten en andere dingen, die uit de aarde spruiten gemeen heeft; verder is er een gevoelig leven, dat hij met de dieren van de aarde, de vogelen van de hemel, en de vissen van de zee gemeen heeft; hij heeft ook een redelijk leven, waardoor hij onderscheiden is van de schepselen van lagere orde, en dit is aan allen mensen gemeenschappelijk. Maar de gelovige is "voortreffelijker dan zijn naaste;" hij heeft een voortreffelijker leven dan zij, namelijk een leven, dat "met Christus verborgen is in God." "Die de Zoon heeft, heeft het leven, " en hij heeft zo'n leven, waarvan alle anderen in de wereld vervreemd zijn.

3. Het leven, dat wij van de Boom des levens hebben, is een koninklijk en vorstelijk leven; want alle gelovigen, takken van deze boom zijnde, zijn "gemaakt tot koningen en priesters, Gode en zijn Vader." Niet zodra is de ziel op Hem geënt of met Hem verenigd, of zij begint als een koning te leven, boven de wereld, met verachting op deze mesthoop neerziende.

4. Het is een hemels leven: het komt van de hemel, waar de bron van dit leven is, en het strekt zich altijd hemelwaarts: "Want onze wandel is in de hemelen, waaruit wij ook de Zaligmaker verwachten, namelijk, de Heere Jezus Christus." De gelovige, is "begerig naar een beter vaderland, " en zijn oog is gericht op een vergelegen land. Hij "aanmerkt niet de dingen, die men ziet, maar de dingen die men niet ziet."

5. Het is een groeiend leven; want "het pad der rechtvaardigen is gelijk een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot de volle dag toe. "Die in het Huis des Heeren geplant is, die zal gegeven worden te groeien in de voorhoven van onze God. De rechtvaardige zal groeien als een palmboom; hij zal wassen als een cederboom op Libanon." Dit leven groeit altijd, totdat het "komt tot de mate der grootte van de volheid van Christus."

6. Het is een onsterfelijk, altijddurend, eeuwig leven. Het is er zover van af, dat dit leven eindigt wanneer het leven van het lichaam eindigt, dat het dan pas, volkomen en volmaakt wordt. Het is een leven, dat wat de duur betreft, evenwijdig zal lopen met het leven Gods. Zover over ons eerste punt; dat was, dat wij een weinig zouden spreken over deze Boom des levens.

II. Ons *tweede* punt was, dat wij iets zouden zeggen over de standplaats van deze Boom in de stad Gods. Hij staat "in het midden van de straat, en op de ene en andere zijde van de rivier." Tot opheldering van dit deel van de tekst, zal ik de volgende bijzonderheden opmerken:
1. Dat de stad waarvan hier gesproken wordt, geen andere is dan de Kerk van God. Ik heb in de opening van de tekst bewezen, dat, welke betrekking deze waarheid ook mag hebben op de verheerlijkte kerk, het voor mij nochtans helder is, dat hier in de eerste plaats, en onmiddellijk, de strijdende Kerk op aarde bedoeld wordt, die gedurig in de Schrift een stad wordt genoemd: (Psalm 87:3) "Zeer heerlijke dingen worden van u gesproken, o stad Gods." (Psalm 72:16) "die van de stad, zullen bloeien als het kruid der aarde, " hetwelk van de Kerk onder het Nieuwe Testament wordt gesproken. Van alle gelovigen, terwijl zij nog op aarde zijn, wordt gezegd, dat zij werkelijk gekomen zijn tot de berg Sion, en de stad des levenden Gods, tot het hemelse Jeruzalem. En van het Nieuwe Jeruzalem, dat in het voorafgaande hoofdstuk wordt beschreven, wordt gezegd, dat "het nederdaalt van God uit de hemel;" omdat alle gelovigen, die de enige ware burgers zijn, van boven geboren zijn en in het koninkrijk Gods zijn ingegaan. Zij is een stad om te bewonen: (Psalm 107:7) "Hij leidde ze in een rechte weg, om te geven tot een stad ter woning;" een stad van koophandel, waar de koopwaar van de hemel tot een lage prijs, (Jes. 55:1) "zonder geld en zonder prijs", ter verkoop worden uitgestald. Het is een versterkte stad, die met heil ommuurd is: (Jes. 26:1) "Wij hebben een sterke stad, God stelt heil tot muren en voorschansen"; een stad, om daarheen de toevlucht te nemen, een vrijstad; een stad wegens haar schoonheid en stevigheid. Het is een koninklijke stad, want daar woont de grote Koning: (Psalm 132:13, 14) "Want de Heere heeft Sion verkoren, Hij heeft het begeerd tot Zijn woonplaats, zeggende: Dit is Mijn rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want Ik heb ze begeerd."

2. Ik merk hier op, dat in deze stad straten zijn; want de Boom des levens staat in het midden van de straat der stad. Ik versta door de straat, de ordinantiën die door God zijn ingesteld, voornamelijk die, welke openbaar zijn. (Hoogl. 111:2) Wanneer de bruid haar Heere niet kon vinden in de afzondering, in het verborgen, besloot zij op te staan, en in de wijken en in de straten der stad om te gaan, om te zien of zij daar, Hem kon vinden, die haar ziel liefhad. De uitleggers stemmen overeen, dat men daar door de straten en wijken, de openbare instellingen van de dienst van God moet verstaan. Zo wordt van de Wijsheid gezegd (Spr. 1:20), dat "Zij Haar stem verheft op de straten, " dat is, in de openbare instellingen van de godsdienst, die zo genoemd worden, omdat, evenals de straat van een stad de plaats is, waar de inwoners samenkomen, zo ook deze ordinantiën de plaats van openbare samenkomst van Gods Kerk zijn, waarheen de stammen opgaan, en zich neerbuigen voor de voetbank van Zijn voeten. In deze straten en wijken van de kerkelijke instellingen, hebben de inwoners van de stad, Gods zoete gemeenschap, en lieflijk verkeer met God.

3. Merkt hier op, dat gezegd wordt, dat er een rivier is, die midden door de stad Gods en in haar straten loopt, hetwelk overeenkomt met wat wij lezen in Psalm 46:4: "De beekskens der rivier zullen verblijden de stad Gods, het heiligdom van de woningen des Allerhoogste." Dit is dezelfde rivier waarvan in het voorafgaande vers wordt gesproken en gezegd, dat zij "voortkomt uit de troon Gods en des Lams." Toen ik over dat vers heb gepreekt, heb ik aangetoond, dat deze rivier niets anders is dan de Geest Gods, namelijk die Geest waarvan geschreven staat: (Zach. 12:10) "Doch over het huis Davids, en over

de inwoners van Jeruzalem, zal Ik uitstorten de Geest der genade, en der gebeden." (Jes. 33:21) "De Heere zal daar" door Zijn Geest en de mededelingen van Zijn genade, bij ons heerlijk zijn, het zal een plaats zijn van rivieren, van wilde stromen." (Jes. 44:3) "Want ik zal water gieten op de dorstige, en stromen op het droge." Uit deze rivier wordt de ganse stad Gods, worden alle ware gelovigen verkwikt, verzorgd, vruchtbaar gemaakt, gereinigd en verlevendigd.

4. Nog een andere zaak, die wij hier kunnen opmerken, is, dat Christus, de Boom des levens, aan elke zijde van de rivier is, en in het midden van haar straat. Hier wordt naar het mij voorkomt op de volgende dingen gewezen:

1e Dat een levende Verlosser, al is Hij in de hemel verhoogd "aan de rechterhand van de Majesteit in de hoogste hemelen", en hoewel de hemel Hem moet ontvangen tot op de tijd van Zijn tweede komst, nochtans steeds bij Zijn volk op aarde tegenwoordig is. Ja, Hij is in ieder deel van Zijn gemeente, want de Boom des levens is in het midden van de straat en aan de ene en de andere zijde van de rivier, dat is: overal waar gelovigen zijn, waar de ware Kerk van God is, wat ook haar standplaats is, terwijl zij in de strijdende staat is, is Christus met haar. De takken van de boom strekken zich altijd tot haar uit, zelfs tot "het uiterste einde van de aarde, " zoals het in Jes. 24:16 wordt uitgedrukt. O wat een onuitsprekelijke vertroosting is het, dat het heerlijk Hoofd, overal is waar het lichaam is! "Ziet, Ik ben met ulieden, al de dagen, tot de voleinding der wereld." En, "aan alle plaatsen daar ik Mijns Naams gedachtenis stichten zal, zal Ik tot u komen, en zal u zegenen." En, "waar twee of drie vergaderd zijn in Mijn Naam, daar ben Ik in het midden van hen."

2e De uitdrukking houdt in, dat Christus het middelpunt, en, als het ware, het hart van Zijn Kerk, van Zijn volk, is. Hier toch wordt gezegd, dat Hij in het midden van de stad is: (Psalm 46:6) "God is in het midden van haar, zij zal niet wankelen; God zal ze helpen in het aanbreken des morgenstonds." Christus is het middelpunt van het leven van de Kerk; "Ons leven is met Christus verborgen in God"; Hij houdt onze zielen in het leven. Hij is het middelpunt van het licht, evenals de zon in het uitspansel voor deze benedenwereld is: "Ik ben het licht der wereld." Hij is het middelpunt van vertroosting; daarom wordt Hij de vertroosting Israëls genoemd; Hij geeft vreugde olie voor treurigheid." Hij is het middelpunt van liefde en verlangen, "de wens aller heidenen": "tot Uw Naam en tot Uw gedachtenis is de begeerte van onze ziel." Hij is het middelpunt van het geloof; alle inwoners van de stad Gods, hebben hun ogen op Hem gevestigd: zij zien op Hem en worden behouden: "Onze ogen zijn op de Heere onze God." Hij is het middelpunt van vereniging; zij allen "behouden Hem als het Hoofd, uit Hetwelk het gehele lichaam door de samenvoegselen en samenbindingen voorzien en samengevoegd zijnde, opwast met Goddelijke wasdom." Er is een groot geroep om vrede, vrede, en men doet vele sluwe pogingen om de vrede en de eenheid van de Kerk te bewaren; doch wij kunnen onmogelijk één zijn, dan alleen in de Heere. Hij is het Middelpunt van de leer: van Hem geven al de Profeten getuigenis, en van Hem getuigen al de apostelen, en iedere waarheid van het Woord wijst op Hem. Er staat geen woord in de Bijbel, dat niet op Christus wijst, evenals de naald van het kompas naar de poolster wijst. Hij is het middelpunt van aanbidding; de gebeden en dankzeggingen van alle gelovigen eindigen in Hem; zij allen roepen: "Het Lam, dat geslacht is, is waardig te

ontvangen de kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, en dankzegging."

3e Dat Christus. de Boom des levens, in het midden van de straat is, getuigt, dat Christus een algemeen en publiek goed voor de Kerk is, dat Hij daar staat tot nut van de inwoners. Deze Boom des levens groeit niet in een hoek, of in een besloten plaats, waar alleen sommige bijzondere personen mogen komen, maar op de openbare straat, op de marktplaats, waar iedereen vrije toegang tot Hem heeft. Het is in dit opzicht opmerkelijk, wat de bruid aangaande Christus zegt in Hoogl. 2:3. Zij zegt niet, dat haar Liefste is "als een appelboom onder de bomen van de hof, " dat een omheinde plaats is, maar, dat Hij is "als een appelboom onder de bomen des wouds, " waarvan elke voorbijganger mag plukken en eten, en het vrije gebruik heeft. Gelijk iedereen in de legerplaats van Israël het voorrecht had op de koperen slang te mogen zien, die daar was opgericht, zo ook heeft iedereen in de zichtbare kerk evengelijke toegang tot Christus, de Boom des levens, want Hij is "in het midden van haar straat." O vrienden! twijfelt niet aan uw volmacht om tot Christus te komen, nu Hij in het midden van onze straten is, vanuit alle hoeken van de stad toegankelijk. Christus wordt in het gepredikte Evangelie aan allen evengelijk aangeboden; Hij is voor iedereen te krijgen, die Hem maar wil aannemen, en toepassen, en aanspraak op Hem wil maken. Gelijk elke onderdaan van ons land van onze tegenwoordige vorst mag zeggen, *hij is mijn koning,* omdat hij als een algemeen goed gesteld is voor het gehele staatslichaam, en gelijk elke soldaat van een leger van de opperste bevelhebber mag zeggen, *hij is mijn generaal,* en als zodanig tot hem de toevlucht mag nemen; en gelijk elke soldaat aanspraak mag maken op de officier van gezondheid van een regiment, en zeggen, *hij is mijn dokter,* wegens de betrekking, die de ganse compagnie op hem heeft; zo ook mag iedereen, omdat Christus, krachtens ambt, de algemene Zaligmaker van zondaren, de Profeet, Priester en Koning van Zijn Kerk is, met persoonlijke toepassing, aanspraak maken op Hem, om de weldaad van Zijn zaligmakende ambten te genieten, en in het geloof zeggen; *Hij is mijn Zaligmaker, mijn Profeet, Priester en Koning,* want Hij is "die Zoon, Die ons gegeven, en dat Kind, Dat ons geboren is." Hij is ons geworden wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing." Al wat Hij als Middelaar is, dat is Hij voor ons, Hij is in het midden van de straat van de stad.

4e Het houdt in, dat zij, die Christus willen vinden, Hem in de straten en wijken van de ordinantiën van het Evangelie moeten zoeken; want hier staat van de Boom des levens geschreven, dat Hij in het midden van de straat is, in de openbare instellingen van de kerk, zoals de prediking van het Woord, en de bediening van de sacramenten. O vrienden! "In Zijn tempel zegt Hem een ieder ere" (Psalm 29:9). Daar sticht Hij Zijns Naams gedachtenis; daar heeft Hij beloofd "tot u te komen, en u te zegenen" (Exod. 20:24). Daarom zijn zij, die de openbare ordinantiën de rug toekeren, buiten de weg om tot de Boom des levens gekomen. Ik weet wel, dat de Heere soms een zondaar, die de brede weg des verderfs bewandelt, wil ontmoeten, zoals Hij het Paulus deed, toen hij naar Damaskus ging; doch wanneer Hij dat doet, dan gaat Hij buiten Zijn gewone weg. Zijn gewone weg, die Hij houdt in het overtuigen, bekeren, en genezen van zielen, is, dat Hij het doet in Zijn heiligdom. Wij lezen van één Paulus, die op de weg naar Damaskus bekeerd werd, doch wij lezen van drieduizend, die tot de gemeente werden toegedaan, die de prediking des Woords door Petrus bijwoonden (Hand. 2:41). Daarom zeg ik, die Christus, de Boom des levens willen vinden, moeten tot de straten en wijken

van de ordinantiën komen, evenals de bruid deed. Daar hebben de gelovigen, menige aangename ontmoeting met de Heere gehad, en ik heb hoop, dat er sommigen hier zijn, die dat uit hun eigen ervaring kunnen bezegelen.

5e De uitdrukking geeft te kennen, dat Christus niet alleen in de openbare instellingen van de kerk wordt ontmoet, want dat ook zoete gemeenschap met Hem kan worden genoten in de meer persoonlijke en verborgen afzonderingen van Gods volk. De Boom des levens is toch niet alleen in de straat maar ook aan weerskanten van de rivier, door al de delen van de stad. Menige zoete gemeenschap met de Heere genieten de gelovigen in het huiselijk gebed, in het verborgen gebed, in eenzame overdenking, in het lezen van het Woord, in het verborgen of in de eenzaamheid, in Christelijke gesprekken en dergelijke. O, zegt David, "Als ik Uwer gedenk op mijn legerstede, en aan U peins in de nachtwaken, wordt mijn ziel als met smeer en vettigheid verzadigd." De harten van de discipelen op de weg naar Emmaüs waren brandende in hen, toen zij met elkaar spraken op de weg.

6e Het geeft te kennen, dat de invloeden des Geestes volstrekt noodzakelijk zijn, om de ordinantiën voor hen zoet te maken, en hun de vruchten van hetgeen de Verlosser verworven heeft, in het gebruik van de inzettingen deelachtig te maken; want de zuivere rivier van het water des levens, vermengt zich in de straten van de stad met de zich uitspreidende takken en takjes van de boom. Tenzij de rivier van de invloeden des Geestes, met het Woord en het sacrament gepaard gaat, en de dingen van Christus neemt en die aan ons verkondigt, zullen het slechts droge borsten en misdragende baarmoeders blijken te zijn. Daarom is het nodig, dat men voortdurend van de Heere afhankelijk is om de medewerkende invloeden van de Geest des levens: "Het is Paulus, die plant, en Apollos, die natmaakt, maar God, die de wasdom geeft." Bidt daarom, dat de rivier van het water des levens mag voortkomen uit de troon Gods en des Lams, en dat de straten van de stad Gods, en de Boom des levens op de ene en de andere zijde van de rivier, voortbrengende zijn twaalf vruchten, mogen gezien worden.

7e Het is hier ingesloten, dat Christus het versiersel van Zijn gemeente en Zijn volk is; want hier wordt van de Boom des levens gesproken, als het versiersel van de stad in het midden van haar straat. Christus is "de heerlijkheid van Zijn volk Israël; en het ganse zaad Israëls zal in Hem gerechtvaardigd worden en zich beroemen." Hij doet een schoonheid en heerlijkheid op de Kerk, in haar geheel aangemerkt, afstralen; Zijn tegenwoordigheid in haar straten maakt haar "schoon, gelijk Thirza, lieflijk als Jeruzalem, schoon gelijk de maan, zuiver als de zon, schrikkelijk als slagorden met banieren." En Hij is de schoonheid en het versiersel van elke afzonderlijke gelovige in de gemeente; een ieder van hen is schoon door de heerlijkheid, die Hij op hen gelegd heeft. Door de toepassing van Zijn verdiensten, en door Zijn Geest, Die in hen is, worden zij als "des Konings dochters geheel verheerlijkt inwendig, haar kleding is van gouden borduursel." Hij maakt hen "als vleugelen ener duif, overdekt met zilver, en welker vederen zijn met uitgegraven géluwen goud."

8e Hier wordt te kennen gegeven, dat de ganse stad en elk van de inwoners onder de schaduw van de Boom woont of verblijft; want de Boom is aan weerskanten en in het midden van de straat. Ik gedenk, dat de bruid, als zij over deze Boom spreekt, zegt: "Ik heb grote lust in Zijn schaduw, en zit er onder, " namelijk, de schaduw van Zijn bloed

en Zijn eeuwige gerechtigheid; de schaduw van Zijn waarheid en getrouwheid, die verbonden zijn in Zijn belofte; de schaduw van Zijn voorzienigheid. O, welgelukzalig zijn zij, die door het geloof onder deze schaduwrijke Boom zitten! Dit is de plaats waar Christus Zijn kudde legert in de middag van verzoeking, verdrukking, verlating en beproeving, en waar zij in kracht ervaren, dat er een Boom des levens is, aan de ene en de andere zijde van de rivier, en in het midden van de straat van de stad Gods.

2. De Boom des levens, Zijn vruchten en bladeren afschuddende onder de natiën (2e preek)

Openbaring 22:2. In het midden van haar straat en op de ene en de andere zijde der rivier was de Boom des levens, voortbrengende twaalf vruchten, van maand tot maand gevende Zijn vrucht; en de bladeren des Booms waren tot genezing der heidenen.

Ik heb u deze algemene of veelomvattende leer uit de woorden van onze tekst gegeven: Dat onze Heere Jezus Christus een vruchtbare en geneeskrachtige Boom is, Die door Zijn Vader in de stad van de Nieuw Testamentische Kerk is geplant tot voeding en genezing van de van honger omkomende en kranke natiën der aarde.
In de verhandeling van deze leer beloofde ik:
I. Een weinig te spreken over deze Boom des levens.
II. Over de standplaats van deze Boom in de stad Gods.
III. Over de vruchtbaarheid van deze Boom.
IV. Over de geneeskrachtige eigenschap van deze Boom.
V. Het geheel toe te passen.

Over het eerste en tweede punt heb ik reeds gesproken. Ik ga nu over tot
III. Het derde punt in de verdeling, dat was, dat ik een weinig zal spreken over de vruchtbaarheid van deze Boom des levens: "Hij brengt twaalf vruchten voort, van maand tot maand gevend Zijn vrucht." Andere bomen dragen slechts eenmaal per jaar vrucht, en die brengen slechts één soort van vrucht voort, doch deze Boom des levens draagt iedere maand twaalfderlei vrucht. De duidelijke mening hiervan is, dat Christus allerlei vrucht voortbrengt, en dat in Christus alle soorten van zegeningen tot de kinderen der mensen worden overgebracht, en dat die altijd kunnen worden gevonden. Deze Boom des levens is nooit leeg of onvruchtbaar. Wanneer de ziel zich in het geloof tot Hem wendt, zal zij steeds ervaren, dat de takken van de boom beladen, de vruchten rijp, en voor het gebruik gereed zijn.
Om dit deel van de tekst te verklaren zal ik:
1. Enige van die vruchten nagaan, die aan deze Boom des levens groeien.
2. Enige van de maanden opnoemen, waarin Hij Zijn vrucht voortbrengt voor de zielen van de gelovigen.

Ten eerste, zal ik mij inlaten met enige van de vruchten van de Boom des levens. Ik zal u slechts vier trossen van Zijn vruchten aanbieden, namelijk: de vruchten van zijn Dood, van Zijn opstanding, van Zijn hemelvaart en van Zijn voorbidding.
1. Laat ons de vruchten van Zijn dood bezien, en niet alleen bezien, maar die ook proeven. Ik bied u slechts deze enkele aan, en, o, zij zijn zoet voor de smaak van het geloof!

1e Door Zijn dood is een toornig God verzoend en bevredigd. Onmiddellijk na de val begon de toorn Gods als vuur tegen de zondige mens los te breken; doch door de dood van Jezus is de toorn Gods weggenomen en in een ander kanaal afgeleid: (Jesaja 12:1) "Gij zijt toornig op mij geweest, maar Uw toorn is afgekeerd en Gij troost mij." (Jes. 53:5) "Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is Hij

verbrijzeld: de straf, die ons de vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is ons genezing geworden, " (Kol. 1:20, 21) "En dat Hij, door Hem vrede gemaakt hebbende door het bloed Zijns kruises, door Hem, zeg ik, alle dingen verzoenen zou tot Zichzelf, hetzij de dingen die op de aarde, hetzij de dingen die in de hemelen zijn. En Hij heeft u, die eertijds vervreemd waart en vijanden, door het verstand in de boze werken, nu ook verzoend."

2e Het schuldbewijs, dat de rechtvaardigheid tegen ons had, is verscheurd; het handschrift, dat tegen ons was, is uitgewist, (Kol. 2:14) Hij heeft dat "aan het kruis genageld, " opdat het niet meer geldig zou zijn; de vloek van een verbroken wet is te niet gedaan, zodat er nu "geen verdoemenis is voor degenen, die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest."

3e Een eeuwige gerechtigheid is aangebracht, toen die niet meer in de wereld te vinden was. "Wanneer de Messias zal uitgeroeid worden, " zegt de profeet Daniël, "zal Hij een eeuwige gerechtigheid aanbrengen." Christus heeft de zonde veroordeeld in het vlees, of door de offerande van Zijn vlees, "opdat het recht van de wet vervuld zou worden in ons." Zodat Hij "de Heere onze gerechtigheid is geworden."

4e Door Zijn dood is het verbond met velen versterkt (Dan. 9:27). Christus heeft het verbond der genade met Zijn bloed bevestigd, als het openbare Hoofd en de Plaatsbekleder van allen, die Hem van Zijn Vader gegeven zijn. Daarom wordt Zijn bloed, het bloed des verbonds of des Nieuwe Testaments genoemd. Het is een bevestigde verzekerdheid waarop wij kunnen vertrouwen: bevestigd, zeg ik, door de dood van de Testamentmaker.

5e Door het afhouwen van deze Boom des levens, is de kop van de oude slang die ons verleid heeft, vermorzeld, en de macht des doods hem ontwrongen: "Hij heeft door de dood te niet gedaan, degene die het geweld des doods had, dat is, de duivel."

6e Door het neervellen van deze Boom des levens is het graf lieflijk en welriekende gemaakt.

2. Laat ons enige van de vruchten van deze Boom des levens bezien in Zijn opstanding, toen Hij uit het graf opkwam.
1e De levendmaking en opwekking van de ziel, die dood was in de zonde, is een vrucht van de opstanding van de Boom des levens. Dit past de apostel op de opstanding toe: (Kol. 2:12, 13) "Zijnde met Hem begraven in de doop, in welke gij ook met Hem opgewekt zijt door het geloof der werking Gods, die Hem uit de doden opgewekt heeft. En Hij heeft u, als gij dood waart in de misdaden, mede levend gemaakt met Hem, al uw misdaden u vergevende." Er is een bijzonder vermogen in de opstanding van Christus, waardoor wij opgewekt worden tot nieuwigheid des levens; daarom begeert de apostel hoe langer hoe meer "de kracht van Zijn opstanding te kennen" (Filip. 3:10), en zegt de Kerk: (Hos. 6:2) "Hij zal ons na twee dagen levendmaken, op de derde dag zal Hij ons doen verrijzen, en wij zullen voor Zijn aangezicht leven."

2e Een andere vrucht van Zijn opstanding is de kwijtschelding van onze schuld, die wij aan de Goddelijke rechtvaardigheid schuldig waren. De zonde is een schuld. Nu,

Christus heeft in Zijn dood, de schuld betaald, en is in Zijn opstanding daarvan ontheven. Daarom zegt de apostel ons, dat Hij "overgeleverd is om onze zonden, en opgewekt om onze rechtvaardigmaking." De gevangenis van het graf werd op bevel van de hemel geopend, een Engel wentelde de steen af van de deur des grafs, hetwelk duidelijk aantoont, dat de schuld betaald en de grote Rechter ten volle voldaan was: "Hij is uit de angst (Engelse overzetting de gevangenis) en uit het gericht weggenomen." Het geloof in een opgestane Christus kan de gehele wereld uitdagen, enigerlei beschuldiging in te brengen: (Rom. 8:33) "Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het, Die rechtvaardig maakt. Wie is het die verdoemt? Christus is het, Die gestorven is, ja wat meer is, die ook opgewekt is."

3e Een andere vrucht van de Boom des levens in Zijn opstanding is het herleven van onze hoop op herstel van de verloren erfenis: (I Petrus 1:3, 4) "Geloofd zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop door de opstanding van Jezus Christus uit de doden. Tot een onverderfelijke, en onbevlekkelijke, en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is voor u."

4e Onze overwinning over de zonde is verzekerd. Elke gelovige kan bij het gezicht op een levende Christus zeggen: "Dood, waar is uw prikkel?" Ja, door Zijn opstanding is onze opstanding op de laatste dag verzekerd

3. Laat ons ook de vruchten van Zijn hemelvaart aanschouwen en proeven.
1e Het gevangennemen van de gevangenis: (Ef. 4:8) "Daarom zegt Hij: Als Hij opgevaren is in de hoogte, heeft Hij de gevangenis gevangen genomen", een buit van zonde, duivel, dood en hel in triomf met Zich voerende.
2e Het verlenen van predikgaven aan mensen, ja, het ambt van de bediening en de instellingen van het Evangelie tot opbouwing van Zijn geestelijk lichaam. Dat wij hier staan en u het Evangelie prediken en het sacrament bedienen is een vrucht daarvan, dat Christus in de hemel is.
3e De uitstorting van de Geest in een overvloediger mate, dan onder de Oudtestamentische bedeling. Christus Zelf spreekt daarvan: (Joh. 16:7) "Doch Ik zeg u de waarheid, het is u nut, dat Ik heenga; want indien Ik niet heenga, zo zal de Trooster tot u niet komen; maar indien Ik heenga, zo zal Ik Hem tot u zenden." Dit deed Hij om de plaats van Zijn lichamelijke tegenwoordigheid te vervullen.
4e Het bereiden van hemelse woningen voor ons, waar wij eeuwig met Hem mogen zijn, is een vrucht van de verhoging van Christus: (Joh. 14:3) "Ik ga heen om u plaats te bereiden; maar Ik kom weder, en zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn moogt, daar Ik ben." Evenals iemand, wanneer hij een vrouw getrouwd heeft, tegen de dag van het huwelijk voor een huis zorgt, zo ook gaat Christus, een gemeente, een bruid voor Zich gekocht hebbende, naar de hemel, om voor een woning voor haar te zorgen; en waarlijk, het is een woning, die gepast is voor zulk een groot Koning, "een huis niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen." Ja, Zijn ingaan in de hemel is een onderpand, dat wij Hem op de rechte tijd zullen volgen; want Hij is ingegaan als de Voorloper van Zijn gemeente, (Hebr. 6:20) niet alleen ons tot nut, maar in onze plaats. Het Hoofd boven zijnde zal het lichaam volgen.

4. Laat ons de vruchten van Zijn voorbidding bezien en proeven, welke groot, heerlijk en beminnelijk zijn.

1e Bevrijding van, en sterkte tegen verzoekingen is een vrucht van Zijn voorbidding in de hemel: Luk. 22:31, 32) "Simon, Simon, zie de satan heeft ulieden zeer begeerd te ziften als de tarwe; maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude." Hij is ingewijd in al de strikken en vallen, die de satan voor al Zijn vrienden opzet; doch Hij breekt de strik door de kracht en het vermogen van Zijn voorbidding, zodat zij "ontkomen als een vogel, uit de strik des vogelvangers."

2e Vrijmoedigheid, en vertrouwen op God en aanneming aan Zijn troon, is een vrucht van Zijn voorbidding: (Hebr. 4:16) "Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd." Wij zouden niet tot de troon van God durven opzien, als die ook niet de troon van het Lam was.

3e Door Christus voorbidding hebben wij een vlug antwoord op alle uitdagingen en beschuldigingen, die, van welke hoek dan ook, tegen ons worden ingebracht. De wet vervolgt, de rechtvaardigheid vervolgt, het geweten achtervolgt wegens schuld van de zonde; doch het geloof, het oog gericht hebbende op de voorbidding van Christus, kan voor het gerecht het hoofd omhoog heffen en zeggen: "Wie kan iets tegen mij inbrengen? God is het Die rechtvaardig maakt. Wie is het die verdoemt? Christus is het, Die gestorven is, ja wat meer is, die ook opgewekt is; Die ook ter rechterhand Gods is; Die ook voor ons bidt."

4e De verzekerdheid van de krachtdadige toepassing van al de weldaden, die Hij verworven heeft, en de legaten van Zijn testament, is een vrucht van Zijn voorbidding, "alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden." Hij zal er zeker voor zorgen, dat niet verloren gaat, wat Hij met Zijn bloed gekocht heeft; en dat de legaten van Zijn testament niet van nul en generlei waarde worden. Hij is Zelf de Uitvoerder van Zijn uiterste wil, en Hij leeft opdat die gehandhaafd wordt. En wat is Zijn uiterste wil? Het is dit: "Ik zal uw God zijn; Ik zal hun ongerechtigheden genadig zijn; Ik zal de blinden leiden door de weg, die zij niet geweten hebben; Ik zal de duisternis voor hun aangezicht tot licht maken, en het kromme tot recht; deze dingen zal Ik hun doen, en Ik zal ze niet verlaten."

5e De verhoring van onze gebeden, de aanneming van onze personen en zwakke diensten is een andere vrucht van Zijn voorbidding. O vrienden, zou het niet zijn om de voorbidding van Christus, onze gebeden zouden nooit verder gaan dan onze lippen: (Openb. 8:3, 4) "En daar kwam een andere Engel, en stond aan het altaar, hebbende een gouden wierookvat; en Hem werd veel reukwerk gegeven, opdat Hij het met de gebeden aller heiligen zou leggen op het gouden altaar, dat voor de troon is. En de rook des reukwerks, met de gebeden van de heiligen, ging op van de hand des Engels voor God." Het opgaan van het reukwerk uit de hand van de Engel voor God, geeft het welbehagen te kennen dat God heeft in de dienst en de gehoorzaamheid van Zijn heiligen door Christus.

Neemt nu deze alle samen, en ziet of niet de Boom des levens een vruchtbare Boom is. Hij brengt twaalf vruchten voort, dat is, vele goede vruchten, een zeker getal genomen voor een onzeker.

Ten *tweede*, zal ik uw aandacht bepalen bij sommige van de maanden waarin Hij vrucht voortbrengt voor de zielen van Gods volk. U ziet hier, dat de Boom des levens "van maand tot maand Zijn vrucht geeft", dat is, in alle tijden van het jaar. Andere bomen geven slechts eenmaal in het jaar hun vrucht: doch hier is een Boom, die van maand tot maand zijn vrucht geeft. Er is geen ogenblik tijd waarin door de hand en de mond van het geloof geen vrucht kan gekregen worden, die rijp en voor het gebruik gereed is. Sommige van die zijn zomer- en andere zijn wintermaanden.

1. Ik zeg: Sommige zijn zomermaanden.
1e Zo is er de lentemaand, of de tijd van bekering, of van de krachtdadige roeping, dan brengt de Boom des levens vrucht voort voor de ziel. In deze maand deelt de Boom des levens, leven mee aan de dode ziel. Dan begint de arme ziel voor het eerst het sap van de ware olijfboom in te zuigen en van Zijn vrucht te proeven; dan brengt de Boom des levens voor de ziel de vrucht voort van een vernieuwde natuur: "Ik zal u een nieuw hart geven, en een nieuwe geest in het binnenste van u, " de vrucht van het beeld en het afdruksel Gods; dan wordt zij de Goddelijke natuur deelachtig.

2e Er is een aangename zomermaand van openbaringen en ontdekkingen van de Goddelijke heerlijkheid van het aangezicht des Heeren. Dit wordt de zangtijd genoemd: (Psalm 138:5) "En zij zullen zingen van de wegen des Heeren, want de heerlijkheid des Heeren is groot." (2 Kor. 3:18) "En wij allen met ongedekt aangezicht, de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld, in gedaante veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest."

3e Er zijn aangename en lieflijke zomermaanden van toegang tot God, in de plichten en ordinantiën. Dan opent Hij de deur, die toegang tot Hem geeft en Hij brengt hen in de ontvangkamer: "Hij voert mij in het wijnhuis, en de liefde is Zijn banier over mij;" "en deze onze gemeenschap is met de Vader en Zijn Zoon Jezus Christus." "Mijn ziel wordt als met smeer en vettigheid verzadigd."

4e Er is ook de lieflijke maand of tijd van aanmerkelijke verlossingen, van geestelijke of van tijdelijke vijanden, die de Heere voor Zijn volk werkt. De gelovige vindt dan zoveel voedsel aan de Boom des levens, dat hij het niet kan nalaten met de Kerk te tjilpen en te zingen: (Jes. 12:2, 3) "Ziet, God is mijn Heil, ik zal vertrouwen en niet vrezen; want de Heere HEERE is mijn Sterkte, en Psalm, en Hij is mij tot heil worden." "En gijlieden zult water scheppen met vreugde uit de fonteinen des heils." (Exod. 15:1, 2) "Toen zongen Mozes en de kinderen Israëls, de Heere dit lied, en spraken, zeggende: Ik zal de Heere zingen, want Hij is hooglijk verheven, het paard en zijn ruiter heeft Hij in de zee geworpen. De Heere is mijn Kracht en mijn Lied, en Hij is mij tot Heil geweest: deze is mijn God, daarom zal ik Hem een lieflijke woning maken, Hij is mijns Vaders God, dies zal ik Hem verheffen."

5e Dan is er de verrukkelijke maand van de hernieuwde of levendige geloofsoefening in de Heere Jezus Christus, of op het verbond en de beloften. Dit is een aangename maand waarin de ziel vervuld wordt met vrede en blijdschap. Het eten van de vrucht van de Boom des levens vervult ons "met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde."

6e Ook is er de maand van een levendige liefde tot de beminnelijke Jezus. Dit is een liefelijke zomermaand waarin de ziel overvloedig de vrucht eet van de Boom des levens. Wanneer de arme gelovige, deze of die belofte krijgt, en in staat gesteld wordt deze honigraten des heils met de hand uit te knijpen en met de mond des geloofs uit te zingen, o, hoe worden dan de genegenheden van de ziel tot de Heere uitgehaald! Dan roept men met de Kerk uit: "Tot Uw Naam, en tot Uw gedachtenis is de begeerte van onze ziel;" en met David: "Wien heb ik nevens U in de hemel? nevens U lust mij ook niets op de aarde."
2. Gelijk er zomermaanden zijn, zo zijn er ook wintermaanden, waarin de Boom des levens zijn vrucht voortbrengt.
1e Daar is de scherpe doordringende wintermaand van overtuiging, bestraffingen en aanklachten van de Heere, wanneer Hij beschuldigingen inbrengt wegens het misbruik van goedertierenheden, wegens ontederheid van wandel en wegens onvriendelijkheid jegens Hem: "Is dit uw weldadigheid aan uw vriend?" In deze maand brengt de Boom des levens de vrucht van berouw en bekering voort: "Zij zullen Mij aanschouwen, die zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouwklagen." "Die het zaad draagt, dat men zaaien zal, gaat al gaande en wenende; maar voorzeker zal hij met gejuich wederkomen, dragende zijn schoven." Het is in deze maand, dat de zonde de ziel bitter gemaakt wordt, en dat zij verder van de wet af wordt gebracht, en tot de gerechtigheid van de Zoon van God de toevlucht gaat nemen.

2e Dan is er de donkere wintermaand van verlating, wanneer de gelovige "zwart daar heengaat, niet van de zon:" uitroepende: Och, of ik wist, dat ik Hem vinden zou! Ziet, ga ik voorwaarts, zo is Hij daar niet, of achterwaarts, zo verneem ik Hem niet. Als Hij ter linkerhand werkt, zo aanschouw ik Hem niet; bedekt Hij zich ter rechterhand, zo zie ik Hem niet. Maar ook dan brengt de Boom des levens door Zijn Geest vrucht voort in Zijn takjes: want hierdoor worden zij teerder, heiliger en voorzichtiger gemaakt; hierdoor leren zij hoe kwaad en bitter de zonde is, die scheiding maakt tussen hen en hun God; hierdoor wordt de gelovige onderwezen meer door het geloof te leven op de voorraad, die in de handen van Christus is, dan op de genade, die hem geschonken is.

3e Ook is er de vermoeiende wintermaand van de overmacht van de inwonende verdorvenheid, wanneer de ziel uitroept: "Ongerechtige dingen hebben de overhand over mij; Ik, ellendig mens! wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods!" O! Brengt de Boom des levens dan enige vrucht voort voor de ziel? Ja, want dan wordt de ziel, met Job, vervuld met verfoeiing en walging van zichzelf, en zij leert meer en meer de les van zelfverloochening, en de toevlucht te nemen tot het bloed van de besprenging tot verderf van het lichaam der zonde.

4e Er is ook de harteloze wintermaand van dodigheid, ongevoeligheid en onvruchtbaarheid. Dit is ook een sombere, vermoeiende maand; doch nochtans brengt de Boom des levens in deze maand Zijn vrucht in de ziel voort, en onderwijst haar, dat haar leven niet in zichzelf maar in de Heere is: "Wij zijn gestorven en ons leven is met Christus verborgen in God. Wanneer nu Christus zal geopenbaard zijn, Die ons leven is, dan zullen wij ook met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid."

5e Ook is er de stormachtige maand van inwendige en uitwendige beroering, die als twee zeeën samenkomen, de ziel "verdrukt en door onweder voortgedreven, ongetroost"

zijnde, en toch, zelfs dan, "legt Hij de stenen gans sierlijk, en wordt zij op saffieren gegrondvest." De ziel wordt dan gespeend van deze wereld en bekwaam gemaakt "om deel te hebben aan de erve der heiligen in het licht."

6e Dan is er de sombere en duistere maand van de dood, waarin de avondschaduwen langer worden; de arme ziel "door vrees des doods van de dienstbaarheid onderworpen zijnde." Wel, ook in deze maand draagt de Boom des levens vrucht, die een tegengif is tegen de verschrikkingen van dood en graf. Door Zijn vrucht te proeven kan de gelovige de dood in het aangezicht zien, en zingen: "Dood waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning?" Hij heeft gezegd: "O dood, waar zijn uw pestilentiën? Hel, waar is uw verderf?" (Eng Overz. [zie ook onze kanttekenaars] is) "O dood, ik zal uw pestilentiën zijn; graf, ik zal uw verderf zijn." "Al ging ik ook in een dal der schaduwe des doods, ik zou geen kwaad vrezen, want Gij zijt met mij; Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij."

IV. Ons *vierde* punt is, dat ik een weinig zal spreken over de geneeskrachtige eigenschap van de Boom des levens, en hoe Zijn bladeren zijn tot genezing van de heidenen of van de natiën.
Als de tijd het toeliet, zou ik hier kunnen aantonen,
1e Wie wij door de natiën moeten verstaan.
2e Wat de krankheden van de natiën zijn.
3e Wat die bladeren van de Boom zijn, die tot genezing van de natiën zijn.
4e Hoe het blijkt. dat deze bladeren bestemd zijn tot genezing van de natiën. Ik kan deze bijzonderheden slechts aanstippen.

Ten eerste. *Wie hebben wij te verstaan door de natiën?*
Ik antwoord in één woord, dat wij door de natiën allen moeten verstaan, die ooit uit Adam zijn voortgesproten, ieder schepsel, hetzij Jood of heiden, dat met een redelijke ziel begiftigd is. "Gaat heen, " zegt Christus, "in de gehele wereld, predikt het Evangelie alle creaturen, " zonder uitzondering. "Gaat dan heen, onderwijst al de volkeren, dezelve dopende in de naam des Vaders, des Zoons, en des Heiligen Geestes, lerende hen onderhouden, alles, wat Ik u geboden heb. Gaat en zegt hun, dat Ik, Die de Boom des levens ben, hun tot nut geordineerd ben, en dat er voor een ieder van hen vrucht genoeg, en leven genoeg, in Mij is. Hoewel ik niet aan een algemene verlossing geloof, toch belijd ik een algemene Zaligmaker in de aanbieding van het Evangelie: "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeborenen Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe." Doch ik geloof, dat hier in het bijzonder de arme heidense natiën worden bedoeld, als door tegenstellingen onderscheiden van de Joden. Ik zeg, zij of liever wij, die uit de heidenen zijn, worden in het bijzonder bedoeld, omdat Christus en de zegeningen van het Evangelie nu, onder het Nieuwe Testament, niet meer tot de Joden bepaald zijn. Neen, de grenspaal is afgebroken, het voorhangsel van de ceremoniën, de middelmuur des afscheidsels van de Mozaïsche bedeling is gescheurd en neergehaald; zodat "het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebracht is", zowel voor ons als voor hen. De arme heidenen waren gedurende enige duizenden jaren, als vervreemd van het burgerschap Israëls, en vreemdelingen van de verbonden der belofte, uitgesloten. Wanneer zij van Christus, de Boom des levens, hoorden, hadden zij reden te zeggen: O, kunnen wij enig voordeel van de Boom des levens hebben? O ja, zegt de Heere, hier is Mijn Christus, Mijn gezalfde Verlosser, tot een licht gegeven om de heidenen te

verlichten, en om alle einden der aarde tot zaligheid te zijn; Zijn bladeren zijn tot genezing der heidenen.

Ten *tweede*. *Aan welke krankheden lijden de volkeren, waarom zij nodig hebben, dat de genezende bladeren van deze gezegenden Boom tot hen worden gebracht?*
Ik antwoord in het algemeen, dat alle volkeren der aarde, van de val van Adam af, als een groot hospitaal van kranke mensen zijn geweest, die door een walglijke melaatsheid zijn aangetast: "Het ganse hoofd is krank, en het ganse hart is mat. Van de voetzool af tot het hoofd toe is er niets geheels aan hetzelve, maar wonden en striemen en etterbuilen."
En blijft u nog vragen: *Wat moeten wij verstaan door de krankheden van de natiën?*
Dan is mijn antwoord: Het is, in één woord, de krankheid van een verdorven natuur, die zich uitlaat in allerlei zonde en boosheid. De apostel doet verslag van de krankheden van de heidense volkeren, voor de openbaring van Christus: (Ef. 2:1-3) "En u heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart door de misdaden en de zonden, in welke u eertijds gewandeld hebt, naar de eeuw dezer wereld, naar de Overste van de macht der lucht, van de geest die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid. Onder welke ook wij allen eertijds verkeerd hebben in de begeerlijkheden van ons vlees, doende de wil des vleses en der gedachten; en wij waren van nature kinderen des toorns, gelijk ook de anderen." (Ziet ook 1 Kor. 6:9-11; Rom. 1:20-32). Uit deze Schriftuurplaatsen kunt u zien, dat de erfzonde, de krankheid van de natiën is, die zich in allerlei dadelijke overtredingen naar buiten openbaart.
O vrienden! De zonde heeft al de vermogens van onze ziel gekrenkt, en al de leden van ons lichaam krank gemaakt. Zij heeft het verstand verblind, het hart verhard, het geweten afgestompt, het geheugen verzwakt, de genegenheden verdorven, die alle van God afgekeerd en hen onder de ijdelheden van de tijd verstrooid; zij heeft ons van de Heere gescheiden, en met vijandschap, onkunde, hoogmoed, geveinsdheid, boosheid en alle kwaad vervuld. In één woord, zij heeft de dood over ons gebracht. Door de zonde is de bleke dood uitgespreid over de volkeren en over ieder mens, die uit Adam is voortgesproten: "Daarom gelijk door één mens de zonde in de wereld ingekomen is, en door de zonde de dood; en alzo de dood tot alle mensen doorgegaan is, in welke allen gezondigd hebben."

Ten derde. *Wat hebben wij te verstaan door de bladeren, die tot genezing van de heidenen zijn?*
De uitdrukking geeft te kennen, dat alles wat in Christus is, nuttig en heilzaam is. De bladeren van een boom worden van de gehele boom het minst gewaardeerd. Maar in of aan Christus, de Boom des levens, is niets, dat gemist kan worden, ook niet die dingen welke de vleselijk rede weinig of niets acht: Zijn Persoon, Zijn naturen, Zijn ambten, Zijn verschijningen, Zijn geboorte, Zijn leven, Zijn dood, Zijn opstanding, hemelvaart en voorbidding, alles wat in of aan Hem is, is nuttig en voordelig voor de verloren ziel, wanneer het in het licht van het Woord en de Geest, door het geloof wordt gezien. Maar ik houd het er voor, dat wij door de bladeren van de boom, die een genezende kracht hebben voor de volkeren, in het bijzonder hebben te verstaan de leer, de beloften en de geschiedenissen van het heilig woord, waardoor de kennis van Christus, en het geloof in Christus, onder de natiën gewerkt wordt: (Psalm 107:20) "Hij zond Zijn Woord uit, en heelde ze." Het Woord, gepaard gaande met de kracht des Heilige Geestes, is de kracht Gods tot zaligheid, voor een ieder die gelooft." Door het Woord van Zijn kracht heeft

Hij de wereld geschapen en de mens op aarde het aanzijn gegeven; en door de kracht van het Woord van Zijn waarheid in het Evangelie, schept Hij nieuwe hemelen en een nieuwe aarde, waarin gerechtigheid woont." Door het Woord van het Evangelie verdringt Hij het koninkrijk van de duivel in de wereld en in de harten van zondaren, en roeit het uit. Door dit wapen, dat niet vleselijk is, maar krachtig door God, tot nederwerping van de sterkten, "werpt Hij de overleggingen terneer, en alle hoogte, die zich verheft tegen de kennis Gods, en leidt alle gedachten gevangen tot de gehoorzaamheid van Christus." Door de prediking van het eeuwig Evangelie door de dienst van de apostelen, werden de heidenen genezen van de afgoderijen, bijgelovigheden, dwalingen en andere gruwelen, gelijk wij in Eféze zien, waar zij geheel aan afgoderij waren overgegeven, godsdienst bewijzende aan de godin Diana (Hand. 19:27).
Zo ziet u, wat deze bladeren van de Boom des levens zijn, die tot genezing van de heidenen zijn, namelijk de waarheden van het heerlijk en eeuwig Evangelie, die door de dienst des Woords onder de volkeren worden rondgestrooid.

Ten vierde. *Hoe blijkt het, dat deze Boom en Zijn bladeren tot genezing van de volkeren zijn?*
1. Dit blijkt uit de voorzeggingen in de Schrift. Jakob voorzegde op zijn sterfbed, dat de volkeren de gezegende Silo zouden gehoorzaam zijn, of tot Hem zouden vergaderd worden. In Jesaja 11:10 staat een dergelijke profetie: "Want het zal geschieden te dien dage, dat de heidenen naar de wortel Isaï, Die staan zal tot een banier der volkeren, zullen vragen, en Zijn rust zal heerlijk zijn." Het was geprofeteerd, dat de bazuin van het Evangelie zou worden geblazen, niet alleen in het land van Juda, maar ook onder de andere volkeren onder het Nieuwe Testament: (Jes. 27:13) "En het zal te dien dage geschieden, dat er met een grote bazuin geblazen zal worden; dan zullen die komen, die in het land Assur verloren zijn en de heengedrevenen in het land van Egypte, en zij zullen de Heere aanbidden op de heilige berg te Jeruzalem." Wat is dit anders dan het uitstrooien van de genezende bladeren van de evangeliewaarheden onder de volkeren?

2. Het blijkt uit de beloften van de Schrift, voornamelijk de beloften aan Abraham gedaan: "In u, " dat is, in uw zaad, namelijk in Christus, "zullen al de volkeren gezegend worden." (Psalm 72:17) "Zijn Naam zal zijn tot in eeuwigheid: zolang als er de zon is zal Zijn Naam van kind tot kind voortgeplant worden; en zij zullen in Hem gezegend worden; alle heidenen zullen Hem welgelukzalig roemen." Het was beloofd, dat Hij zou zijn "een Licht tot verlichting der heidenen en tot zaligheid tot aan het uiterste van de aarde."

3. Het blijkt uit de opdracht, die de apostelen van Christus na Zijn opstanding is gegeven: (Matth. 28:19) "Gaat dan heen, onderwijst al de volkeren, dezelve dopende in de Naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes, lerende hen onderhouden alles wat Ik u geboden heb." (Mark. 16:15) "Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie alle creaturen." (Hand. 1:8) "Gij zult Mijn getuigen zijn, zo te Jeruzalem, als in geheel Judea en Samaria. en tot aan het uiterste der aarde."

4. Het blijkt uit de gehoorzaamheid van de apostelen in het uitvoeren van deze opdracht. Zij handelden volgens het bevel, dat zij van hun Heere hadden ontvangen. Wel is waar, verkeerden de apostelen gedurende een korte tijd in het duister omtrent de

uitgebreidheid van de aanbieding van het Evangelie aan de heidenen, tot aan het gezicht, dat Petrus kreeg van het laken met de reine en onreine dieren; doch daarna predikten zij het Evangelie aan Joden en heidenen, zonder enig onderscheid te maken Christus aanbiedende, en Zijn genezende, verwelkomende waarheden predikende, aan elke man en vrouw, zonder onderscheid te maken tussen Barbaar of Scyth, dienstknecht of vrije.

5. Het blijkt ook dadelijk uit de werkelijke genezing van velen uit de heidense volkeren, door de bladeren van deze gezegende Boom. In Openb. 7:4 lezen wij, dat er "honderd vier en veertig duizend verzegeld (of genezen) waren uit alle geslachten van de kinderen Israëls;" doch in vers 9 lezen wij van "een grote schare, die niemand tellen kon, uit alle natiën, en geslachten, en volken, en talen, staande voor de troon, en voor het Lam, bekleed zijnde met lang witte klederen, en palmtakken waren in hun handen. En zij riepen met grote stem, zeggende: De zaligheid zij onze God, die op de troon zit, en het Lam." Nu, uit al deze, blijkt duidelijk en klaar, dat de bladeren van de Boom des levens verordineerd en bestemd waren tot genezing der heidenen."

3. De Boom des levens, Zijn vruchten en bladeren afschuddende onder de natiën (3e preek)

Openbaring 22:2. ***In het midden van haar straat en op de ene en de andere zijde der rivier was de Boom des levens, voortbrengende twaalf vruchten, van maand tot maand gevende Zijn vrucht; en de bladeren des Booms waren tot genezing der heidenen.***

Ik heb in de beide voorgaande preken over deze tekst, deze algemene of veelomvattende leer verhandeld: "Dat de Heere Jezus Christus een vruchtbare en geneeskrachtige Boom is, Die door Zijn Vader in de stad van de Nieuw Testamentische Kerk is geplant, tot nut van de verhongerende en kranke volkeren der aarde."

Ik heb deze leer overeenkomstig de verdeling in vier punten verhandeld, en blijft nu nog over, *het met een woord van* ***toepassing,*** *zijnde het vijfde of laatste punt, te sluiten.*

Het eerste gebruik zal zijn, dat ik uit het geheel enige gevolgtrekkingen maak.
1. Uit hetgeen omtrent deze Boom des levens gezegd is kunnen wij zien, dat het paradijs, tot groot voordeel, door de tweede Adam weer geopend en herwonnen is. Gij weet, dat Adam, onmiddellijk na de val, uit het paradijs verdreven werd, en dat "de Heere God, Cherubim stelde, tegen het oosten van de hof van Eden, en een vlammig lemmer eens zwaards, dat zich omkeerde; om te bewaren de weg van de Boom des levens." Doch hier, in mijn tekst, is het paradijs geopend, de Boom des levens toegankelijk verklaard, Zijn vrucht bestemd tot voeding, en Zijn bladeren tot genezing der heidenen. In één woord, "het leven en de onverderfelijkheid is aan het licht gebracht door Christus, " voor verloren zondaren, die uit de tegenwoordigheid Gods waren verbannen en buitengesloten. En vraagt u mij: Hoe komt dat? Dan is mijn antwoord: Dat Christus, als de tweede Adam, door Zijn bloed, het vlammig zwaard van de gerechtigheid heeft uitgeblust met Zijn bloed: de vlammen van de toorn Gods zijn uitgeblust door het voldoenend bloed van Jezus, en daarop zet God de deuren van het paradijs open; Hij opent een verse en levende weg naar de heerlijkheid.

2. Ziet wat een heerlijke en uitnemende maatschappij de Kerk van God is, namelijk de strijdende Kerk, die maar een flauwe vertoning is van wat de triomferende Kerk zal zijn. Maar zelfs de strijdende kerk is een gelukzalige plaats. U ziet hier, dat zij de hof Gods is: daar groeit "de Boom des levens" met Zijn twaalf vruchten, van maand tot maand gevend Zijn vrucht;" daar schudt de Boom des levens Zijn vrucht af, en laat die vallen; daar worden Zijn bladeren gevonden tot genezing van de heidenen; daar vloeit de zuivere rivier van het water des levens, die de stad Gods verblijdt. Van het aardse paradijs staat geschreven: (Gen. 2:10) "En een rivier was voortgaande uit Eden, om deze hof te bewateren, en werd van daar verdeeld, en werd tot vier hoofden." Doch hier is een veel betere rivier, namelijk het water des levens, en de verscheidene beken van de invloeden van de Heilige Geest. In de beschrijving van het aardse paradijs lezen wij, dat daar goud was, en dat het goud goed was, en dat daar ook was Bedola, en de steen Sardonyx. Dit is veel meer waar van de Kerk van God, daar is "goud, beproefd komende uit het vuur, " goud, veel beter dan het goud van Ofir. O, wat een gelukzalige en bevoorrechte plaats is de Kerk van God! "Zeer heerlijke dingen worden van u gesproken, o stad Gods. Schoon van gelegenheid, een vreugde van de ganse aarde is de

berg Sion: Uit Sion, de volkomenheid der schoonheid, verschijnt God blinkende; God is in haar paleizen; Hij is er bekend als een hoog vertrek."

3. Ziet hieruit wat een heerlijke, algenoegzame en gepaste Zaligmaker Christus is; Hij is de Boom des levens, de Fontein des levens, waaruit alle fonteinen ontspringen: "Want gelijk de Vader het leven heeft in Zichzelf, alzo heeft Hij ook de Zoon, als Middelaar gegeven, het leven te hebben in Zichzelf. Hij brengt twaalf vruchten voort, gepast voor de onderscheiden behoeften van verloren zondaren, die ten allen tijde en in alle toestanden voor het gebruik gereed zijn. In Hem woont al de volheid van de Godheid lichamelijk; en welke ook onze zielsziekten zijn, er is voor ons een gepast geneesmiddel in Hem: "Zijn bladeren zijn tot genezing der heidenen." Zodat Christus een gepaste en algenoegzame Zaligmaker is; "zodanig een Hogepriester betaamde ons." Hij is uitnemend berekend voor onze behoeften, welke schade of welk nadeel wij ook hebben geleden door van de verboden vrucht te eten; in de gezegende Boom des levens is nu voor een gepast tegengif gezorgd.

4. Ziet welke voortreffelijke personen de gelovigen zijn. Zij zijn de takken en twijgen van de Boom des levens: "Ik ben de Wijnstok en gij de ranken;" alle takjes en ranken ontvangen hun voortreffelijkheid, sappen en vruchten uit de wortel waarop zij groeien. O, welgelukzalig zijn zij, die door de Geest en het geloof van de wortel van de eerste Adam afgesneden en in Hem geënt, aan de Heere verbonden, en één geest met Hem zijn! Daarom worden de gelovigen "eikenbomen der gerechtigheid" genoemd, "een planting des Heeren, opdat Hij verheerlijkt worde."

5. Ziet hieruit de uitnemendheid van het Evangelie, dat de Boom des levens ontdekt, en Zijn vruchten en bladeren tot de volkeren der aarde brengt. Welgelukzalig is het volk, dat door het Evangelie dit lieflijk geklank kent, namelijk, die verborgenheid, die verborgen is geweest van alle eeuwen en van alle geslachten, maar die nu geopenbaard is. Wat een voorrecht is het, dat wij in deze wereld leven en in een dag en tijd, waarin het paradijs Gods geopend is, en waarin de Boom des levens door het Evangelie ontdekt is aan de arme heidenen, die "vervreemd waren van het burgerschap Israëls, en vreemdelingen van de verbonden der belofte."

6. Ziet uit hetgeen gezegd is, de noodzakelijkheid en voortreffelijkheid van de genade van het geloof. De Boom des levens toch kan, hoewel zij in het midden van onze straten groeit, niet onderscheiden worden zonder geloof. Het geloof is het oog van de ziel, dat op Hem ziet en Hem onderscheidt; het geloof is de mond van de ziel, die Zijn vrucht eet; het is de hand van de ziel, die Zijn genezende bladeren neemt en Hem toepast tot genezing van de krankheden van de ziel. In één woord, zonder geloof kan Christus ons niet nut zijn. O vrienden, bidt om het geloof van de werking Gods, om dat geloof, dat door het Woord en de Geest Gods gewerkt wordt.

7. Ziet hieruit de noodzakelijkheid van de Geest, tot toepassing van Christus; want de rivier bevloeit de ganse stad en brengt de vruchten van de Boom des levens tot ons over: "Die zal van Mij getuigen, want Hij zal het uit het Mijne nemen, en zal het u verkondigen." O, bidt veel om de Geest, pleit op de belofte: "Want Ik zal water gieten op de dorstigen en stromen op het droge; Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten, en Mijn zegen op uw nakomelingen."

8. Ziet hieruit hoe het ongeloof niet te verontschuldigen is, en hoe rechtvaardig zij verloren gaan, die binnen de zichtbare kerk, waar Christus wordt gepredikt, in het ongeloof blijven volharden. Zij hebben toch een middel bij de hand, dat voor de nood van hun ziel gepast is, en toch verachten zij, dat de weg tot de Boom des levens, is opengezet. Ja, de Boom des levens is "op de ene en de andere zijde van de rivier, en in het midden van haar straat"; Zijn vruchten en genezende bladeren als het ware aan hen toereikende; hen achtervolgende met de aanbiedingen van Zijn genade en liefde; en toch "willen zij niet komen opdat zij het leven mogen hebben." O vrienden! overweegt dit om ‘ s Heeren wil: "Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen?"

Het tweede gebruik van deze leer zal zijn tot beproeving en onderzoek.
Vrienden, bent u in de straten en wijken van de stad Gods, van de Nieuw Testamentische Kerk, geweest, waar de Boom des levens groeit en bloeit? Ik bedoel, hebt u de ordinantiën van Goddelijke instelling bijgewoond, waar Christus ontmoet kan worden? Ik vraag dan: Wat weet of kent u van de Boom des levens? Meer in het bijzonder:

1. Vergunt mij u te vragen: is de Boom des levens ooit in uw ziel ingekomen? Het leven van Jezus is het leven van de gelovige: "Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij." Als u iets van de Boom des levens in u hebt, dan zult u zichzelf nooit tevredenstellen met een lege belijdenis, doch u zult wensen vruchtbaar te zijn als de Boom des levens. Aan deze Boom des levens groeien geen onvruchtbare takken; neen, neen, uw vrucht zal zijn tot heiligmaking, u zult hijgen naar de heiligheid van het Hoofd, naar Hem gelijk te zijn in Zijn navolgbare volmaaktheden. Het weinigje heiligheid dat tegenwoordig onder de belijders wordt gevonden, is een droevig bewijs, dat er maar weinigen onder ons zijn, die in deze gezegende Boom des levens geënt zijn. Als u leven uit de Boom des levens hebt, dan zult u zorgvuldig zijn in dat leven, dat u in en uit Hem hebt gekregen, te bewaren. De natuur heeft een neiging tot alles wat strekt om het leven te bewaren, zo zal het ook met u zijn, u zult lust hebben in het levende Woord en de inzettingen Gods; "één dag in Zijn voorhoven zal u beter zijn dan duizend elders." De zonde, die uw leven schadelijk is, zal u een zware last zijn, u zult haar als nadelig voor uw leven vermijden.

2. Ik vraag u ter beproeving: bent u door de zich uitspreidende takken van deze Boom des levens overschaduwd geworden? Want deze Boom des levens strekt, naar u gehoord hebt, Zijn takken uit tot elke hoek van de stad. Kunt u ook met de bruid zeggen: (Hoogl. 3:3) "Ik heb grote lust in Zijn schaduw, en zit er onder?" Wanneer uw ziel verzengd dreigde te worden door het vuur van Gods toorn, door het vuur van de verdrukking, of door de vorige pijlen van de satan, of door het vuur van een ontwaakt geweten, wat heeft u toen gemak en verlichting verschaft? Werden uw ogen geopend om de Boom des levens te aanschouwen, en was u vast besloten, door het geloof, voor uw verloren gaande ziel schuiling te zoeken onder de schaduw van Zijn gehoorzaamheid tot de dood toe; onder de schaduw van Zijn voorbidding; onder de schaduw van Zijn getrouwheid, waartoe Hij Zich in het woord van de belofte heeft verbonden? Hebt u zich tot Christus, de Boom des levens, gewend, als een verberging tegen de wind, en een schuilplaats tegen de vloed? Heeft uw ziel de toevlucht genomen tot Hem, met verwerping van alle

andere toevluchten als toevluchten van leugens, zeggende: "Dit is mijn rust, hier zal ik wonen; in de Heere zijn gerechtigheden en sterkte", en daar zal ik schuilen?

3. Ik vraag u: zijn er enige der beekjes van de rivier, die onder en tussen de takken van de Boom des levens doorvloeien, in uw ziel gestroomd? Ik bedoel dit: is de Geest van Christus in uw ziel gekomen? "Ik zal mijn Geest geven in het binnenste van u." zegt de Heere. Indien ja, dan zal de Geest in u zijn "als een Fontein opspringende tot in het eeuwige leven." De Geest van Jezus in de ziel is als een levende bron, die uit de grond opwelt, waardoor zij van water wordt voorzien, en deze levende fontein binnen in u zal het een of ander opwellen, dat goed is; want "de goede mens brengt goede dingen voort uit de goede schat van het hart." Zo zegt David: (Psalm 45:2) "Mijn hart geeft", of welt, "een goede rede op", en dan volgt daarop: "mijn tong is een pen eens vaardigen schrijvers." De Geest des Heeren binnen in u zal goede dingen van Christus opgeven, hetwelk u zal doen zeggen: "Mijn overdenking van Hem zal zoet zijn." Sommige geloofsdaden, liefde, bekering, hoop, en dergelijke, zullen in goede woorden en werken opwellen, zodat uw tong Zijn zaak bepleiten en goed van Hem zal spreken; uw handen zullen voor Hem willen werken, en uw voeten zullen Zijn boodschappen doen: (Psalm 119:32) "Ik zal de weg Uwer geboden lopen, als Gij mijn hart verwijd zult hebben."

4. Wat dunkt u van de vruchten van de Boom des levens? Want, zoals u gehoord hebt, "Hij brengt twaalf vruchten voort, van maand tot maand gevende Zijn vrucht." Kunt u met de bruid zeggen, dat u niet alleen "grote lust hebt in Zijn schaduw, en er onder zit, maar dat Zijn vrucht uw gehemelte zoet is?" Ja, zo zoet, dat u het niet kunt laten uw medechristenen toe te roepen: "Smaakt en ziet, dat de Heere goed is. Komt, hoort toe, o allen gij, die God vreest, en ik zal vertellen wat Hij aan mijn ziel gedaan heeft?" Er is zo'n zoetheid in de vruchten van Zijn vleeswording, gehoorzaamheid, dood, opstanding en hemelvaart, dat het, wanneer die met de mond van het geloof worden geproefd, lieflijk door alle vermogens van de ziel heengaat, "als goede wijn, doende de lippen van de slapenden spreken." U, die naar een avondmaalstafel, onder het Woord, tot de sacramenten en het gebed gaat, en nochtans nooit van de vrucht van de Boom des levens hebt geproefd, u bent de Egyptische mummies gelijk, die maar de lichamen zijn van gebalsemde doden, die zij vier of vijf honderd jaren willen bewaren: zij brachten die gebalsemde lichamen van hun voorvaderen aan tafel en zetten ze, onder het eten, op hun stoelen. Dat is een levendig zinnebeeld van sommige belijders van de godsdienst, zij zitten evenals anderen aan tafel, zij zitten daar, maar zij eten nooit door het geloof van de vrucht van de Boom des levens; en "tenzij gij het vlees des Zoons des mensen eet, en Zijn bloed drinkt, zo hebt gij geen leven in uzelven." O vrienden! zegt mij: Is Christus uw dagelijks voedsel? Is Zijn vlees u smakelijk? Is Zijn bloed u verkwikkelijk als koud water? Plukt u dagelijks de vruchten van Zijn dood, opstanding en voorbidding?

5. Welke genezende kracht, of welk geneeskrachtig vermogen hebt u ervaren van de bladeren van de Boom, die "tot genezing der heidenen zijn?" Ik zei u, dat ik door de bladeren van de Boom des levens, Zijn genezend of helend woord versta: "Hij zond Zijn woord uit en heelde ze"; omdat, gelijk de vruchten tussen de bladeren van een boom hangen, zo ook Christus en al de vruchten van Zijn gehoorzaamheid tot de dood, en van Zijn opstanding en hemelvaart, in het Woord van Zijn genade en waarheid in dit Evangelie zijn ingewikkeld. Daarom vraag ik: Welke vruchten hebt u nu of bij andere

gelegenheden vergaderd en toegepast? Kunt u zeggen, "Hij zond Zijn Woord uit en heelde mij?" Zulk een woord kwam met kracht tot mijn ziel, en het was mij heilzaam en als merg voor mijn beenderen. Ik was dood en stomp en levenloos, doch Hij zond dat woord uit en maakte mij levend. Ik was met duisternis omwonden, doch Hij zond Zijn woord uit, en "de opening Zijner woorden gaf mij licht." Ik was verward in de plicht, doch Zijn woord kwam en bestuurde mij, zodat het als een wolk- en vuurkolom was, die mij de weg aanwees; Hij deed "een stem achter mij horen, zeggende: Dit is de weg, wandel in dezelve." Ik was besloten, zodat ik niet kon horen, lezen, bidden, overpeinzen, of ten Avondmaal gaan, doch Hij zond zo'n blad, zo'n woord, zodat "mijn hart verwijd werd, om de weg van Zijn geboden te lopen." Het was alsof mijn hart mij zou ontzinken door droefheid en treurigheid, doch Hij zond Zijn Woord uit en beurde mij weer op: "God heeft gesproken in Zijn heiligdom, dies zal ik van vreugde opspringen." Ziet daarom welke genezende kracht door de bladeren van de Boom des levens aan uw ziel is medegedeeld.

6. Wanneer u door het geloof van Zijn vrucht mag eten en Zijn bladeren aanwenden, zal het u zijn alsof u in het paradijs bent, ja, in een beter paradijs dan dat, waarin Adam was in de hof van Eden. O, dat zal de lust van uw leven en de blijdschap uws harten zijn, de vermakelijke Boom des levens te aanschouwen, en nu en dan Zijn vrucht in de straten of de Goddelijke instellingen te plukken en te genieten: "vervuld met alle blijdschap en vrede in het geloven." "Dewelke gij niet gezien hebt, en nochtans lief hebt; in Dewelke gij nu, hoewel Hem niet ziende, maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde." David verlustigde zich zo, in deze Boom des levens door het geloof te beschouwen, dat het dat "ene ding" was, dat hij begeerde en zocht: "de lieflijkheid des Heeren te aanschouwen en te onderzoeken in Zijn tempel." Ja, één dag in Zijn voorhoven was hem beter dan duizend elders; hij koos liever aan de dorpel in het huis zijns Gods te wezen, dan lang te wonen in de tenten der goddelozen."

Het derde gebruik van deze leer zal zijn tot *vermaning.*
Ten eerste. Voor allen in het algemeen. O vrienden, wilt tot de Boom des levens komen, want de poorten van het paradijs zijn weer geopend. "O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt. Die wil, die kome en neme van de Boom des levens om niet." O dode zondaren, wilt tot Christus komen, want Hij is "de Boom des levens, " en dit is Gods getuigenis aan u, "dat Hij ons het eeuwige leven gegeven heeft; en ditzelve leven is in Zijn Zoon." O, van honger omkomende zondaren, komt en eet vrijmoedig en overvloedig van de vrucht van de Boom des levens, want "Hij draagt twaalfderlei vrucht, en geeft Zijn vrucht van maand tot maand;" Hij heeft vrucht genoeg en over. O kranke zondaren, die wegkwijnt in uw ongerechtigheden, komt tot de Boom des levens en wordt genezen, want "Zijn bladeren zijn tot genezing van de volkeren." O zondaren, die verzengd en verbrand bent door de hitte van de toorn Gods, of door het vuur van een ontwaakt geweten, komt en schuilt onder de zich uitspreidende takken van de Boom des levens; gaat onder Zijn schaduw zitten, want "Hij is een schaduw voor de hitte en een verberging tegen de wind."

Om u hiertoe te bewegen overweegt:
1. Welk leven te verkrijgen is door, tot deze Boom des levens te komen: een leven van rechtvaardigmaking, heiligmaking, vertroosting en eeuwige heerlijkheid; een Goddelijk

leven, een koninklijk leven, een hemels leven, een aanwassend leven, een onsterfelijk leven, over alle welke ik u in het leerstellig gedeelte heb gesproken.
2. Overweegt welk een uitstekende bescherming u zult vinden onder de schaduw van deze Boom. Hier zult u een bescherming vinden:
(1.) tegen de toorn van een toornig God, Die een verterend vuur is. Onze Jezus verlost van de toekomende toorn. God verklaart, dat geen grimmigheid bij Hem is tegen iemand, die onder de schaduw van Zijn gerechtigheid wil komen.
(2.) Hier zult u schuiling vinden tegen de woede van de satan. De duivel moet het leven van de Boom des levens wegnemen, hij moet Hem weer afhouwen en Zijn bladeren afplukken, voordat hij de ziel kan machtig worden, die zich onder Zijn schaduw bevindt.
(3.) Hij bewaart tegen de grimmigheid van de mensen, Hij zegt: "In Mij zult gij vrede hebben. In de wereld zult gij verdrukking hebben, maar hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen."

3. Overweegt de voortreffelijke eigenschappen van de vrucht van de Boom des levens.
(1) Het is een aangename vrucht; zij is het gehemelte zoet (Hoogl. 2:3). Geen van de bomen van het paradijs bracht vrucht voort gelijk die, welke in het midden van het Nieuw Testamentische paradijs groeit.
(2) Het is een heilzame vrucht, "die God en mensen vrolijk maakt." God rook een lieflijke reuk in Zijn dood, en de Heere had lust aan Hem om Zijn gerechtigheidswil." Zij vervrolijkt het hart van de gelovige, die haar eet, en geeft meer vreugde in het hart, dan de goddelozen kunnen hebben, wanneer hun koren en hun most vermenigvuldigd zijn.
(3) Het is een overvloedige vrucht. Komt, en eet zoveel u lust, tot verzadiging toe; er zal niets gemist worden, de boom is volgeladen.
(4) Er is verscheidenheid van vruchten aan deze boom. Sommige vruchtbomen dragen overvloedig één soort van vrucht, doch de uitnemendheid van deze boom ligt hierin, dat hij "twaalfderlei vruchten geeft, " allerlei vruchten, passend voor de behoeften van de ziel.
(5) De vruchten van de Boom des levens zijn duurzaam en voor altijd, want Hij brengt Zijn vrucht voort "van maand tot maand, " in elk jaargetijde.
(6) Het is een voedzame vrucht. De vrucht van deze boom doet de ziel groeien, en "van kracht tot kracht gaan, totdat zij voor God zal verschijnen in Sion."

4. Beziet de bladeren van de boom, en laat dit u begerig maken, door het geloof tot Hem te komen. Zij zijn tot genezing van de heidenen. Wat is uw krankheid, o zondaar? Wat het ook zij, u zult aan deze Boom een blad vinden, dat u kan genezen.
(1.) Bent u een blind zondaar? Hier is een blad van de Boom, dat voor uw kwaal gepast is: (Psalm 146:8) "De Heere opent de ogen van de blinden." (Openb. 3:18) "Ik raad u, dat gij van Mij koopt, ogenzalf, opdat u zien mag."
(2.) Bent u doof, zodat u de stem van God in Zijn Woord of in Zijn roede niet kunt horen? Wel, hier is een blad van de Boom des levens tot genezing van uw kwaal: (Jes. 35:5) "Der doven oren zullen geopend worden." (Joh. 5:25) "De ure komt, en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben zullen leven."
(3.) Bent u een kreupele zondaar, die niet in de weg des Heeren kunt wandelen? Hier is een blad voor u; (Jes. 35:6) "Alsdan zal de kreupele springen als een hert"; dan

namelijk, wanneer het Evangelie onder de heidenen gepredikt zal worden tot hun genezing.

(4.) Bent u een stomme zondaar, zodat u geen woord kunt spreken in de dingen Gods, niet kunt bidden, noch danken? Wel, hier is een blad voor uw kwaal: (Jes. 35:6) "De tong des stommen zal juichen." Bent u een zondaar met een hard hart? Is dit uw kwaal, dat u uw hart harder bevindt te zijn dan een diamant? Hier is een blad voor u: (Ezech. 36:26) "En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwe geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlezen hart geven." Hebt u een vuil, besmet geweten in u, die besmet is met de schuld van de zonde? Wel, hier is een blad voor u: (Ezech. 36:25) "Dan zal Ik rein water op u sprengen, en gij zult rein worden; van al uw onreinheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen." (Zach. 13:1) "Te dien dage zal er een Fontein geopend zijn voor het huis Davids, en voor de inwoners van Jeruzalem, tegen de zonde, en tegen de onreinheid." (1 Joh. 1:7) "Het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde." Is uw kwaal, dat verdorvenheid, godloochening. ongeloof, vijandschap, de overhand over u hebben? Dan is hier een blad voor u: (Micha 7:19) "Hij zal Zich onzer weer ontfermen; Hij zal onze ongerechtigheden wegdoen; ja, Gij zult al hun ongerechtigheden in de diepten der zee werpen. (Rom. 6:14) "De zonde zal over u niet heersen; want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade." Is uw ziel als de bergen van Gilboa, dor, verzengd, als de grond, die gebrek aan regen heeft? Hier is een blad voor u: "Want Ik zal water gieten op de dorstigen en stromen op het droge; ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten, en Mijn zegen op uw nakomelingen" (Jes. 44:3). Bent u onrustig door rusteloosheid van geest, zodat u in niets kunt rusten? Dan is hier een blad voor u: (Jes. 11:10) "Want het zal geschieden te dien dage, dat de heidenen naar de wortel van Isaï, Die staan zal tot een banier der volkeren, zullen vragen en Zijn rust zal heerlijk zijn." (Matth. 11:28) "Komt herwaarts tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven." Hebt u last van het bezwijken van uw geest in de weg des Heeren? Wel, hier is een blad voor u: Jes. 40:29) "Hij geeft de moeden kracht, en Hij vermenigvuldigt de sterkte dien, die geen krachten heeft." Zo ziet u, dat er geen kwaal is, voor welke de Boom des levens, niet een blad ter genezing heeft.

5. Overweegt, dat gelijk de Boom des levens voor uw nooddruft berekend is, Hij zo ook voor uw gebruik, en tot nut van iedere zondaar, die door het geloof gebruik van Hem zal maken, bestemd is: (Joh. 3:14-16) "En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, alzo moet de Zoon des mensen verhoogd worden. Opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe." (Jes. 9:5) "Een Zoon is ons gegeven." Al wat Hij als Middelaar is, dat is Hij voor ons. Is Hij een Zaligmaker? Hij is dat voor hen, die verloren zijn. Is Hij een Profeet? Hij is dat om de onwetenden te leren. Is Hij een Priester? Hij is voor de mensen gesteld in de zaken, die bij God te doen zijn. Is Hij een Koning? Het is om ons te overwinnen en gevangen te nemen, te regeren en te heersen. Is Hij een Heelmeester? Het is, opdat Hij de kranken zou genezen. Is Hij een Herder? Hij is dat, om ons in Zijn weide te weiden. Is Hij een Deur? Het is opdat wij door Hem tot God zouden gaan. Is Hij een Fondament? Het is opdat wij op Hem zullen bouwen. Is Hij Spijs? Het is opdat wij Hem zullen eten. Is Hij Drank? Hij is dat voor de arme ziel, die behoefte heeft aan de zaligheid, gelijk een dorstige behoefte heeft aan

water. Dus, al wat Hij als Middelaar is, dat is Hij voor ons: "Hij is ons geworden, wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing."

6. Overweegt, dat deze Boom toegankelijk is; want Hij is "in het midden van haar straat." Hoewel Hij uitermate verhoogd en boven de hemelen verheven is, toch buigen Zijn takken zich neer tot laag bij de grond, opdat de hand van het geloof Zijn vruchten en bladeren kan plukken. (Rom. 10:6—8). "Maar de rechtvaardigheid, die uit het geloof is, spreekt aldus: zeg niet in uw hart: wie zal in de hemel opklimmen? Het is Christus van boven afbrengen. Of: wie zal in de afgrond neerdalen? Het is Christus uit de doden opbrengen. Maar wat zegt zij? Nabij u is het Woord, in uw mond en in uw hart. Dit is het Woord des geloofs, hetwelk wij prediken." Ja, hij buigt niet alleen Zijn takken neer, om Zijn vruchten en bladeren bereikbaar te maken; doch Hij schudt Zijn vruchten af en laat ze in het dal des gezichts vallen, en strooit ze rondom de deuren van onze tenten, evenals het manna om de tenten van de Israëlieten regende. O, strek dan de hand van uw geloof uit en raapt.

7. U wordt niet alleen genodigd, maar u wordt geboden de vrucht te eten en de bladeren van de Boom aan te wenden. Dit is het werk van God, dat Hij van u vereist: "Dit is Zijn gebod, dat wij geloven in de Naam Zijns Zoons, Jezus Christus." Er is een roeping, waarvan een ieder, die van Christus hoort, gebruik moest maken; als u daaraan geen gehoor geeft, bent u aan de grote God ongehoorzaam in het voornaamste gebod, dat Hij ooit tot mensen deed uitgaan. Het wordt niet aan uw keuze gelaten; neen, u bent onder een wet besloten, die van u eist, dat u de vruchten van deze Boom zult nemen.

8. U zult sterven, wanneer u niet van de vrucht van de Boom des levens eet: (Joh. 8:24) "Want indien gij niet gelooft, dat Ik Die ben, gij zult in uw zonden sterven, " en dus voor eeuwig verloren gaan. "Die niet gelooft is alrede veroordeeld." Let dan op het gevaar, dat u loopt; doch indien u gelooft zult gij zalig worden. "Die in Hem gelooft zal niet verderven, maar het eeuwige leven hebben." De vruchten en bladeren van deze Boom des levens zijn een tegengif tegen het kwaad, dat over ons gekomen is, doordat onze eerste ouders van de verboden vrucht hebben gegeten, waardoor zij en hun ganse nakomelingschap in het verderf zijn gestort.

Dus heb ik getracht u de weg tot de Boom des levens te openen. Wat zal ik meer zeggen? Ik heb in de beweegredenen getracht de tegenwerpingen van het ongeloof te beantwoorden.

Ik zal deze vermaning sluiten met een woord van *raadgeving.*
Als u het zaligmakend voordeel van deze Boom des levens wilt inoogsten:
1. Wees dan overtuigd van de volstrekte noodzakelijkheid, van deel te hebben aan Christus en Zijn zaligmakende vruchten. Overdenkt daartoe ernstig, dat u, doordat u in uw eerste ouders van de verboden vrucht hebt gegeten, gestorven, gedood, en vermoord bent; en dat u, wegens de verbreking van het eerste verbond, uit de tegenwoordigheid Gods bent uitgesloten. Hoe bezwaard was Adam, toen hij uit het aardse paradijs verdreven werd, en het vlammig zwaard zich voor hem omkeerde! O, wat had hij wel willen geven, om tot de Boom des levens te mogen toegaan! Nu, dit is uw toestand, o zondaar, u bent een verbannene, het zwaard van de gerechtigheid flikkert boven uw hoofd.

2. Wees overtuigd, dat het leven te verkrijgen is door gebruikmaking van Christus, de Boom des levens, door het eten van Zijn vrucht, en door het aanwenden van Zijn bladeren. Om u hiervan te overtuigen hebt u de getuigenis van de Drie-eenheid, dat dit leven is in Zijn Zoon. "Die de Zoon heeft, die heeft het leven."

3. Wees goed overtuigd van uw recht om van Hem gebruik te maken. Denkt daartoe aan het gebod om te geloven, en de aanbiedingen, roepingen en nodigingen van het woord, en de beloften, dat u welkom zult zijn.

4. Slaat de armen van uw zielen om de Boom des levens met een vast besluit Hem niet los te laten, zeggende: "Kom ik om, dan kom ik om." Doch, zegt u misschien: ik ben zo ver van de Boom des levens, ik kan Hem niet omarmen, of Zijn vruchten plukken. Dan geef ik andere raad:

5. Ziet op de Boom des levens, en in het zien op Hem zal zaligheid in uw ziel afdalen: (Jes. 45:22) "Wendt u naar mij toe, of (Engelse overzetting) zie op Mij, en wordt behouden" (Psalm 34:6) "Zij hebben op Hem gezien, en (Engelse overzetting) zijn verlicht." Doch u zegt misschien: ik kan niet zien.

6. Als u de Boom des levens niet kunt zien, roept dan tot Hem en zoekt Hem, want "gij, die God zoekt, ulieder hart zal leven." "Deze ellendige riep, en de Heere hoorde hem." Bartimeüs riep, en Hij hoorde hem. Die arme vrouw riep: "Heere, help mij, " en Hij hoorde haar.

7. Als u niet kunt roepen, laat dan uw begeerten uitgaan naar een proeven van Zijn vrucht, naar een genezend blad, naar enige mededelingen van Christus aan uw ziel; omdat "Hij de dorstige" of begerige "ziel verzadigd, en de hongerige ziel met goederen vervuld heeft."

8. Zegt u: ik begeer en word niet verzadigd. Dan antwoord ik: u hebt lijdzaamheid nodig; wacht en verlang, en verlang en wacht op de Heere; "want de Heere is een God des gerichts; welgelukzalig zijn die allen, die Hem verwachten. De Heere is goed degenen, die Hem verwachten, der ziel die Hem zoekt." Wacht gedurig op Hem, en u zult niet beschaamd worden.

Een tweede woord van vermaning is tot u, die gelovigen bent, die zich door het geloof wezenlijk tot de Boom des levens gewend en van Hem gebruik gemaakt hebt.
1. O verheugt u, en verblijdt u in de Heere, dat het paradijs weer voor u veroverd is, en dat u niet gedood bent door de Cherubim met het vlammig zwaard; ja, dat u, van de Boom des levens geproefd hebbende, en onder Zijn schaduw zittende, buiten het bereik van de dood, de rechtvaardigheid, en de vloek bent. U ziet, dat op mijn tekst volgt; daar zal geen vervloeking meer zijn; geen vervloekende straf van de wet meer voor hen, die tot Christus, de Boom des levens, zijn gekomen. Er is geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn; neen, neen, Christus heeft ons verlost van de vloek van de wet, een vloek geworden zijnde voor ons. En daarom, "Verblijdt u in de Heere allen tijd: wederom zeg ik u, verblijdt u."

2. Blijft onder de schaduw, maakt uw nest in de takken van deze gezegende Boom. Volgt de bruid na, zij "zat onder Zijn schaduw." U weet, dat de vogels hun nesten in de takken bouwen, en daarom vliegen zij om veilig te zijn. (Psalm 104:16, 17) "De cederbomen van Libanon, die Hij geplant heeft. Alwaar de vogelkens nestelen; des ooievaars huis zijn de dennebomen." Laten zo ook alle paradijsvogels komen om hun nest, hun huis, hun woning, in de Boom des levens te maken. "Tot Hem zullen de heidenen komen, en Zijn rust zal heerlijk zijn." David zei: (Psalm 116:7) "Mijn ziel, keer weder tot uw rust, want de Heere heeft aan u welgedaan."

3. Leeft van de vrucht van de Boom; leeft van de vrucht van Zijn gehoorzaamheid, dood, opstanding, hemelvaart en voorbidding; plukt telkens weer van de appelen van deze Boom des levens. Paulus zegt: "Het leven, dat ik in het vlees leef, leef ik door het geloof des Zoons Gods." Door het geloof "eten wij het vlees, en drinken wij het bloed van de Zoon des mensen." Maakt voortdurend gebruik van Christus, want u zult Hem altijd nodig hebben; "bouwt uzelf op uw allerheiligst geloof; schept altijd water met vreugde uit de fonteinen des heils."

4. Wanneer u zichzelf gekwetst, of uw gezondheid benadeeld hebt door de verdorvenheid, of door verzoeking, gebruikt dan terstond de bladeren van de Boom des levens tot genezing – het genezend Woord en Christus in het Woord – voor uw ziel; doet het zonder uitstel, want uitstel is gevaarlijk. Het is het beste, dat men middelen gebruikt bij het begin van de ziekte: Als de vijand zal komen gelijk een stroom, zal de Geest des Heeren de banier tegen hem oprichten.

5. Maakt dikwijls gebruik van de rivier van het water des levens, die onder de takken van deze boom stroomt; roept veel om de werkingen van de Heilige Geest: legt uw zielen open voor het blazen van deze wind, voor het vloeien van deze zuivere rivier van het water des levens, opdat u zo onder de schaduw van deze Boom mag zijn, als bomen geplant aan waterbeken, die hun vrucht geven op de rechte tijd: want "die onder Zijn schaduw zitten, zullen ten leven voortbrengen als koren, en bloeien als de wijnstok, zijn gedachtenis [of, zijn reuk] zal zijn als de wijn van Libanon."

6. Nodigt ook anderen tot de Boom te komen, en zegt: Komt, proeft en ziet, dat Zijn vrucht goed, aangenaam, heilzaam en overvloedig is. Maakt er met de bruid uw werk van, Christus aan te prijzen: "Mijn Liefste is blank en rood, Hij draagt de banier boven tien duizend." Vertelt de hongerigen wat een uitstekende vrucht hier is: zegt de vermoeiden wat een heerlijke rust hier is; zegt de kranke zielen welke genezende bladeren hier zijn; doet de schuldigen horen welk een uitnemende gerechtigheid hier is.

7. Verzet u tegen hen, die de Boom des levens willen omhouwen. Twist Zijn twist. Door sommigen in ons land worden in deze tijd pogingen aangewend om Hem van Zijn hoogheid te verstoten; doch ik ben er zeker van, als u ooit van Zijn vrucht geproefd hebt, of door Zijn bladeren genezen bent, dat u zult doen wat u kunt om Zijn twist te twisten, en Zijn heerlijkheid en hoogheid te handhaven, en Zijn eer te verdedigen tegen al de aanvallen, die daarop worden gedaan.

8. Eindelijk. laten alle paradijsvogels de lof des Heeren zingen, die deze Boom des levens voor ons geplant en een verse en levende weg naar het hemels paradijs geopend

heeft, waar wij voor eeuwig onder de takken van deze boom zullen zingen. En lispelt ondertussen dat lied: Gezegend zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegeningen in de hemel in Christus." O, zingt de lof van Hem, Die op de troon zit, en van het Lam. Zingt dat lied van de verlosten: (Openb. 5:12, 13) "Het Lam, Dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht. en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, en dankzegging. En alle schepsel, dat in de hemel is, en op de aarde, en onder de aarde, en die in de zee zijn, en alles wat in dezelve is, hoorde ik zeggen: Hem, die op de troon zit, en het Lam zij de dankzegging, en de eer, en de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid." En elke ziel zegge op dit gezegend lied: *Amen, ja Amen.*

4. De wind van de Heilige Geest blazende op de dorre beenderen in het dal des gezichts

Ezechiël 37:9 ***Gij Geest! Kom aan van de vier winden, en blaas in deze gedoden, opdat zij levend worden.***

In het begin van dit hoofdstuk brengt de Heere, de profeet Ezechiël in een vallei vol beenderen van dode mensen, die zeer dor waren, en Hij vraagt hem of het naar zijn gedachte mogelijk is, dat die dorre beenderen weer levend zullen worden. Hij gaf daarmede te kennen dat hoewel het bij de mensen onmogelijk was, het nochtans door de almachtige kracht Gods gemakkelijk kon geschieden. Om hem daarvan te overtuigen gebiedt Hij de profeet tot deze dorre beenderen te spreken en hun in Zijn Naam te zeggen, dat Hij de Geest des levens in hen zal doen komen, hetwelk dienovereenkomstig geschiedt. Toen de profeet in de Naam des Heeren riep, dat de Geest van de vier winden zou aankomen en in de dorre beenderen blazen, kwam er terstond leven in, en de beenderen naderden, elk been tot zijn been, en zij werden levend en stonden op hun voeten; een gans zeer groot heir.

Dit gezicht geeft ons een levendige voorstelling, gelijk Henry in zijn uitlegging zeer wel opmerkt, van een drievoudige opstanding.

1. Van de opstanding van het lichaam op de laatste dag, in de algemene opstanding, wanneer God zal bevelen, dat de aarde haar doden zal geven, en de zee haar doden zal geven; wanneer door de dienst van de engelen het stof en de beenderen van de heiligen, van de vier winden van de hemel, waarheen zij verstrooid waren, zullen vergaderd worden.
2. Dit gezicht geeft ons een levendige voorstelling van de opstanding van de ziel uit het graf van de zonde, welke geschiedt door het prediken of profeteren als de middellijke, en door de krachtige werking van de Geest des Heeren als de voornaamst werkende oorzaak. Het wordt in vers 14 duidelijk gezegd, dat men door de wind, waarvan hier wordt gesproken, de Geest moet verstaan: "en Ik zal Mijn Geest in u geven, en gij zult leven."
3. Dit gezicht geeft ons een voorstelling van de opstanding van de gemeente Gods uit het graf van haar dienstbaarheid en gevangenschap in Babel, waar zij op die tijd werden gevangen gehouden. Dit is inderdaad het eerste en onmiddellijke doel van het gezicht, zoals duidelijk blijkt uit de verklaring in vers 11-14. Aangezien de verlossing van de kinderen Israëls uit hun Babylonische ballingschap een type was van onze geestelijke verlossing, die door de Heere Jezus Christus aan het kruis verworven is, en door de krachtige werking van de Heilige Geest wordt toegepast, en het deze verlossing is waarbij wij, die onder het Evangelie leven, voornamelijk belang hebben; daarom zal ik de woorden, die ik heb voorgelezen, in deze Schriftuurlijke zin en mening verhandelen.

Wij hebben daarin kortweg:

1. Een treurig geval verondersteld, dat is, geestelijke doodheid. Het volk van God was niet alleen in dienstbaarheid onder hun vijanden, maar hun zielen waren op die tijd eveneens in een kwijnende toestand. Maar hierover hierna meer.

2. Hier wordt een gezegend middel aangewezen, namelijk het blazen van de Geest des Heeren, de invloeden van de Heilige Geest: "Gij Geest, kom aan van de vier winden, en blaas in deze gedoden. Deze invloeden van de Heilige Geest nu, worden hier beschreven:

1e In hun natuur, voorgesteld onder het begrip of de verbloemde spreekwijze van wind: "Gij Geest, kom aan van de vier winden, en blaas." De invloeden of werkingen van de Geest worden door drie elementen voorgesteld. Soms worden zij vergeleken bij vuur: (Matth. 3:11) "Die zal u met de Heilige Geest en met vuur dopen, " Soms worden zij vergelijken bij water: Jes. 44:3) "Ik zal water gieten op de dorstige en stromen op het droge: ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten, en Mijn zegen op uw nakomelingen." En soms worden de invloeden van de Geest voorgesteld onder het begrip van wind: (Hoogl. 4:16) "Ontwaak, noordenwind, en kom, gij zuidenwind, doorwaai mijn hof." Zo ook moeten wij hier door de wind of het blazen waarvan hier gesproken wordt, voornamelijk de Geest verstaan; dit wordt in het 14e vers van dit hoofdstuk duidelijk verklaard. Ik kan mij niet lang ophouden om de gronden van deze verbloemde spreekwijze aan te tonen. Gij weet, dat de wind van een zuiverende, verkoelenden en vruchtbaarmakende aard en natuur is; hij werkt vrij en onweerstaanbaar. Het is boven het vermogen van de mens het blazen van de wind tegen te staan of te verhinderen. Zo ook reinigen en zuiveren de invloeden van de Geest het hart: zij stillen de stormen van het geweten en maken, dat de beenderen zich verheugen, die verbrijzeld waren: zij veroorzaakt, dat de ziel bloeit als de lelie, en haar wortelen uitslaat als de Libanon; zij maakt de ziel vruchtbaar als de hof Gods. De Geest werkt, zoals wij hierna zullen horen, met soevereine vrijheid en onweerstaanbare kracht.

2e Deze werkingen van de Heilige Geest worden hier beschreven naar haar verscheidenheid, vier winden: "Kom aan van de vier winden;" waardoor wordt te kennen gegeven de menigerlei invloeden en werkingen van deze ene en eeuwige Geest. Wij lezen daarom van "de noorden- en zuidenwind", en van "de zeven geesten Gods, die voor de troon zijn" (Openb. 4:5).

3e Deze invloeden worden beschreven naar hun werking of uitwerking, hetwelk hier een blazen wordt genoemd: "Blaas in deze gedoden." Door de werking; van deze almachtige wind werd ons natuurlijk leven voortgebracht of geformeerd. In Gen. 2:7 staat geschreven, dat God, nadat Hij "de mens geformeerd had uit het stof der aarde, de adem des levens in zijn neusgaten blies; alzo werd de mens tot een levende ziel." Daarvan zegt Elihu (Job 33:4) "De Geest Gods heeft mij gemaakt, en de adem des Almachtigen heeft mij levendgemaakt." En door de invloeden van deze zelfde almachtige adem worden onze zielen levendgemaakt, en wordt ons geestelijk leven in ons binnenste geformeerd, wanneer wij dood zijn door de misdaden en de zonden.

4e Verder worden deze invloeden beschreven naar het eind en het gevolg van hun werkingen: Blaas in deze gedoden, opdat zij levend worden;" dat is, opdat de dorre beenderen levende zielen worden: dat uit deze stenen, Abraham kinderen worden verwekt.

Uit deze woorden, die wij dus kort verklaard hebben zal ik u slechts deze ene opmerking maken, namelijk:

Leer. "Dat, evenals de grote hoop van een Kerk en een volk, met God in een verbond zijnde wat hun zielen betreft, in een zeer dode en kwijnende staat en toestand kan zijn; zo ook de inblazing en de werking van de Heilige Geest Gods volstrekt noodzakelijk zijn, om hen weer levend te maken. Dit is de inhoud van hetgeen ik op het oog heb uit deze woorden, "gij Geest, kom aan van de vier winden, en blaas in deze gedoden, opdat zij levend worden."

In het verhandelen van deze leer, zal ik

I. Een weinig spreken over deze doodheid, die voorkomt bij een volk, dat uitwendig met God in verbond is.
II. Over de werkingen of het blazen van de wind van de Heilige Geest, die zo volstrekt noodzakelijk zijn, zullen zij weer leven.
III. Zal ik iets spreken over dat leven, dat door deze inblazingen of dit blazen gewerkt wordt.
IV. Zal ik een toepassing maken.

I. Ik zal een weinig spreken over deze doodheid, die zich voordoet bij een volk, dat uitwendig met God in verbond is.

1. Ik zal u eerst bij enige soorten van doodheid bepalen.
2. Enige van haar oorzaken noemen.
3. Enige van haar kentekenen voorstellen.

1. Ik zal u dan eerst bij enige soorten van doodheid bepalen. U moet in het algemeen weten, dat er tweeërlei dood is; de ene is eigenlijk en natuurlijk, de andere is oneigenlijk en overdrachtelijk.
(1.) De dood, eigenlijk zo genoemd, is iets, dat zo bekend is, dat het voor mij onnodig is het u te vertellen. Er is niemand onder ons allen, die het niet binnen een weinig tijd bij eigen ondervinding zal weten; want "het is de mens gezet eenmaal te sterven." Het graf is een huis, dat voor al wat leeft bestemd is, en daarom mogen wij met Job (Hoofdstuk 17:14) "tot de groeve roepen: gij zijt mijn vader; tot het gewormte, mijn moeder en mijn zuster." Doch dit is niet de dood waarover ik nu spreek.

(2). Er is ook een dood, die oneigenlijk of overdrachtelijk is; die niets anders is dan een krankheid of ongesteldheid van de ziel, waardoor zij ongeschikt of onbekwaam wordt gemaakt voor heilige en geestelijke oefeningen. Deze is weer tweevoudig, of geheel of gedeeltelijk.
1e Er is een gehele dood, die aan de bozen en goddelozen eigen is, die totaal dood zijn, en in het minst geen geestelijk leven in zich hebben. Hierom wordt in Ef. 2:I gezegd, dat de mensen in de natuurstaat "dood zijn in de misdaden en de zonden;" dat is, onder de volkomen heerschappij van de zonde, "in een geheel bittere gal en samenknoping der ongerechtigheid; zonder God, zonder Christus, en daarom zonder hoop.

2e Er is een gedeeltelijke dood, die bij de gelovigen voorkomt, die God uit het graf van een onvernieuwde staat heeft opgewekt, en in welke hun zielen, Hij, een beginsel van geestelijk leven heeft ingeplant. Deze gedeeltelijke dood, die aan de gelovigen eigen is, bestaat in openbaar verval van de geestelijke beginselen en hebbelijkheden, in het afnemen van hun gewone leven en levendigheid, en werkzaamheid in de weg en het werk des Heeren. Hun geloof, hun liefde, hun hoop, en andere genaden zijn alle in een

verzwakkende en kwijnende staat; zij liggen als dood in de ziel, evenals het leven van de boom, dat in de wintertijd in zijn wortels verborgen is, zonder dat hij bloesem of vrucht draagt. Over zodanige doodheid of dodigheid horen wij Gods volk in de Schrift dikwijls klagen. Zo horen wij de vreemde, die zich tot de Heere gevoegd heeft (Jes. 56:3) en vasthoudt aan Zijn verbond, spreken, zeggende: "De Heere heeft mij geheel en al van Zijn volk gescheiden; en de gesnedene zegt: Ik ben een dorre boom, " waarin sap noch leven is. Het is deze soort van geestelijke doodheid of dodigheid, waaraan de gelovigen onderhevig zijn, waarover ik nu voornamelijk zal spreken. De bladeren van zijn belijdenis kunnen in hoge mate verdord zijn; de kaars van zijn wandel kan duister branden, of slechts een zwak licht geven; de vlam van zijn genegenheden, zijn ijver, liefde en verlangen kunnen, gelijk een groot vuur, dat uitgebrand is, tot een paar kooltjes en sintels vergaan zijn. Er kan een grote onderbreking of vormelijkheid in de verrichting van de plichten zijn. Het gemoed, dat eens met verlustiging en bewondering over God en Christus, het verbond en de dingen die boven zijn, kon peinzen, kan zijn smaak in die dingen verliezen en ingenomen zijn met de voorbijgaande, verdwijnende ijdelheden van een tegenwoordige wereld. De gewone gaven van de Geest kunnen door vleselijke gemakzucht en door ze niet te gebruiken, in hoge mate verwelken; en, wat het ergst van alles is, de zaligmakende genaden en vruchten van de Geest kunnen jammerlijk verzwakken in betrekking tot hun voorgaande maten en werkingen. Maar deze gedeeltelijke dood van de gelovigen is weer tweevoudig.
Er is een dodigheid, die Gods volk gevoelt, en een dodigheid, die niet gevoeld wordt; "de grauwheid is op hem verspreid, en hij merkt het niet." De Heere was van Simson geweken, en hij wist het niet. Maar er is ook een dodigheid, die gevoeld wordt, wanneer Gods kinderen hun dodigheid bewust zijn en daarover klagen. Het is een blijk van geestelijk leven, of van enige verlevendiging wanneer Gods volk met de Kerk begint te roepen: (Psalm 85:7) "Zult Gij ons niet weder levend maken, opdat Uw volk zich in U verblijde? Heere, waarom verstokt Gij ons hart, dat wij U niet vrezen?" (Jes. 63:17).

Wij zullen in de tweede plaats acht geven op de oorzaken van deze geestelijke dodigheid. Ik zal ze slechts noemen, omdat de tijd mij niet zou toelaten er over uit te wijden.
(1.) U weet, dat onthouding of verwaarlozing van voedsel het lichaam spoedig zal doen wegkwijnen en vervallen; zo ook zal het geestelijk leven van de ziel spoedig achteruitgaan en verkwijnen, indien de genademiddelen niet naarstig gebruikt worden, indien wij verzuimen door het geloof, Christus aan te grijpen en gebruik van Hem te maken, en Hem te eten en te drinken, "Wiens vlees waarlijk spijs, en Wiens bloed waarlijk drank is." Daarom zei Christus: (Joh. 6:53) "Tenzij dat gij het vlees des Zoons des mensen eet, zo hebt gij geen leven in uzelf."

(2.) Dat men de ziel overlaadt met vleselijk genot is een andere voorname oorzaak van geestelijke doodheid: (Hos. 4:11) "Hoererij, en wijn, en most, nemen het hart weg"; die zuigen het leven uit de ziel. Wat is de reden, dat vele belijders van de godsdienst hun levendigheid, die zij plachten te hebben, zijn kwijtgeraakt, en wat de dingen betreft, die hun zielen aangaan, in zulk een kwijnende staat zijn? Het is duidelijk, dat hier de oorzaak ligt, dat zij zich overladen met de zinnelijke vermaken. Als Simson maar in de schoot van Delila gaat slapen, zal zij hem aan de Filistijnen verraden, en de haarlokken afsnijden, daar zijn sterkte in gelegen is; en wanneer hij uitgaat om zich uit te schudden als op andere malen, zal hij ervaren, dat zijn krachs vergaan is.

(3.) Vadsigheid en luiheid in de dingen, die de zaligheid betreffen is een andere oorzaak van dodigheid. De dokters merken op, dat zowel te veel bezigheid, als te veel rust of een zittend leven, schadelijk is voor de gezondheid van het lichaam. Dit is ook zo in geestelijke zaken. Als wij onszelf niet oefenen in de godzaligheid, en trachten overvloedig te zijn in het werk des Heeren, zal het geestelijk leven spoedig verzwakken en achteruitgaan. Daarom: "Zijt niet traag in het benaarstigen. Zijt vurig van geest. Dient de Heere. Alles wat uw hand vindt om te doen, doet dat met uw macht." Wacht u, dat u niet rust op ijdele verlangens en wensen in geestelijke zaken; want "de begeerte des luiaards zal hem doden, want zijn handen weigeren te werken."

(4.) De besmetting door een slecht voorbeeld, of door een vleselijke wereld, en ongodsdienstige betrekkingen heeft hierop een noodlottige invloed. U weet, dat het hoogst gevaarlijk is voor hen, die de kiem van alle ziekten in zich omdragen, in aanraking te komen met hen, die met de pest besmet zijn. Toen Jozef lang aan het Egyptische hof verkeerd had, leerde hij zweren bij het leven van Farao. Wel is waar, dat gelijk het vuur soms te heviger brandt en meer hitte geeft naarmate de lucht kouder is, zo ook de ijver en het leven van Gods volk soms worden aangewakkerd en verlevendigd door het aanschouwen van de goddeloosheid van hen met wie zij moeten omgaan, evenals Paulus met die van Athene. Maar als wij het wagen ons in het gezelschap van de goddelozen te begeven, zonder een bijzondere roeping en volmacht van de Voorzienigheid, zal het zo goed als onmogelijk zijn onszelf vrij te houden van besmetting; want. "zal iemand vuur in zijn boezem nemen, dat zijn klederen niet verbrand worden? Zal iemand op kolen gaan, dat zijn voeten niet branden? Kwade samensprekingen bederven goede zeden."

(5.) Enige dodelijke wonden in de ziel, waarop niet nauwkeurig wordt gelet, kunnen de oorzaak van geestelijke dodigheid zijn. U weet, dat iemand kan sterven, niet alleen door vergif in te nemen, maar ook door de houw van een zwaard. Zolang wij in deze woestijn zijn, leven wij te midden van onze geestelijke vijanden. De vurige pijlen van de satan vliegen in een groot getal om ons heen, hij tracht altijd de gelovige, de verzenen te vermorzelen, zoekende wie hij zal kunnen verslinden. En dat niet alleen, maar onze begeerlijkheden voeren ook krijg tegen de ziel, zodat het niet anders kan of zij zullen daardoor gewond worden. Als het vuil en de schuld van die wonden niet zorgvuldig worden gewassen met het bloed en door de Geest van de Heere Jezus Christus, moeten zij noodzakelijk het geestelijk leven en de gezondheid benadelen. Daarom was David, nadat hij door doodslag en overspel verwond was, zo ernstig smekende of God zijn wonden wilde wassen en reinigen, en hem met hysop ontzondigen, opdat hem de vreugde zijns heils weer mocht worden geschonken.

(6.) Een heilig God heeft soms een rechtvaardige en heilige hand in deze geestelijke dodigheid, waaraan Gods volk onderhevig is, door de invloeden van Zijn Geest van hen te onttrekken en die te doen ophouden. Evenals toch de plant en het graan van het veld verwelkt en verdort wanneer daarover de regen van de hemel wordt ingehouden, zo gaat ook het sap en het geestelijk leven van de ziel weg, wanneer de invloeden van de Heilige Geest worden opgehouden. Er zijn vele redenen waarom de Heere de invloeden van Zijn Geest onttrekt.

1e Hij doet dat soms in zijn ontzaglijke en aanbiddelijke vrijmacht, om te tonen, dat Hij niet één van Zijn schepselen iets schuldig is. Omdat de invloeden van de Geest echter slechts zelden worden onttrokken in een weg van soevereiniteit, is het onze plicht te onderzoeken en na te speuren of ons geweten ons niet veroordeelt, dat wij er zelf een zondige en schuldige hand in hebben.

2e Soms doet Hij het om Zijn volk te verootmoedigen en hun hoogmoed tegen te gaan, die Hem Zich ver van hen doet houden. Als wij altijd onder de levendige werkingen en invloeden van de Geest waren, zouden wij geneigd zijn onszelf verkeerd te beschouwen, en gevaar lopen onszelf, evenals Paulus toen hij tot in de derde hemel was opgetrokken geweest, te verheffen. Uit dien hoofde hebben sommige heiligen gezegd, dat zij soms meer goed ontvangen hebben uit hun verlating, dan uit hun verruimingen.

3e Het maakt, dat zij Christus meer waarderen, en hun behoefte leren kennen, om telkens weer uit Zijn volheid te ontvangen wat zij nodig hebben. Hij laat onze bakken droog lopen, opdat wij gedurig weer met onze lege vaten tot de overvloed van de gezegende fontein des levens zullen komen, om "uit Zijn volheid te ontvangen, ook genade voor genade."

4e Hij doet het soms om Zijn volk te beproeven, om te zien of zij Hem zowel in een woestijn, in een onbezaaid land, zullen volgen, als wanneer Hij hen voedt met gevoelige mededelingen van Zijn genade en van Zijn Geest; om te zien of zij door het geloof in Hem zullen leven, wanneer zij niet kunnen leven door gezicht of gevoel.

5e Soms doet Hij het tot hun kastijding, om hen te tuchtigen wegens hun ongerechtigheden. En dit is wel de meest gewone oorzaak, waarom de Geest des Heeren ingehouden en onttrokken wordt.

Ik heb geen tijd om vele van die zonden op te noemen, die de Heere tergen om Zijn Geest te onttrekken. Ik zal er slechts twee of drie melden.

(1.) Niet te luisteren naar de roeringen van Zijn Geest is een voorname reden waarom de Heere Zijn Geest inhoudt. Wij zien dat bij de bruid in Hoogl. 5: Christus komt daar, en wekt haar op, en roept om binnengelaten te worden; doch de bruid luistert niet naar die roering: ik heb mijn rok uitgetogen. Hoe zal ik hem weder aantrekken? Ik heb mijn voeten gewassen, hoe zal ik ze weer bezoedelen? Waarop Hij terstond weggaat en haar verlaat; zoals u daar op uw gemak kunt nalezen.

(2.) Lauwheid en vormelijkheid in het verrichten van de plicht is een andere oorzaak, zoals wij zien in de gemeente van Laodicéa: het veroorzaakte, dat Hij haar uit Zijn mond spuwde.

(3.) De giften en genade van de Geest te misbruiken tot vleselijke, zelfzuchtige en lage doeleinden, om een naam te maken, of vertoon te maken in de wereld, is ook een reden waarom de Heere wijkt.

(4.) Een andere oorzaak is, dat men tegen licht zondigt, dat men het geweten een trap geeft, zoals David ongetwijfeld deed in de zaak van Uria en Bathseba. Daarmede tergde hij de Heere hem zover te verlaten, dat hij uitriep: (Psalm 51:13) "Verwerp mij niet van Uw aangezicht, en neem Uw Heilige Geest niet van mij."

(5.) Onvruchtbaarheid onder de genademiddelen is ook een oorzaak. De Heere gebiedt de wolken, dat zij geen regen zullen regenen op de onvruchtbare wijngaard (Jes. 5).

(6.) Tenslotte is er ook dit een oorzaak van, dat zij niet aandachtig luisteren naar de stem van God in de ordinanties en voorzienigheden: (Psalm 81:12) "Maar Mijn volk heeft Mijn stem niet gehoord: dies heb Ik het overgegeven in het goeddunken huns harten, dat zij wandelen in hun raadslagen." Zo heb ik u enkele van de oorzaken genoemd van deze geestelijke dodigheid.

Ik zal u in de derde plaats *enige kentekenen van deze dodigheid voorstellen, en ik wenste wel, dat zij niet al te zichtbaar en zo algemeen heersend waren in onze tijd en onder het tegenwoordig geslacht.*
Ik zal er u enkele van opnoemen.
(1). Geen trek naar het brood en het water des levens is een teken van geestelijke dodigheid. U weet, dat iemand, die van zijn eten walgt, of zijn trek naar voedsel verloren heeft, niet gezond kan zijn. Helaas! Walgt men over het algemeen niet van het hemels manna, dat dagelijks rondom de deuren van onze tenten regent? De voornaamste Goddelijke waarheden, die sommige heiligen zoeter hebben bevonden te zijn dan honing en honingzeem, hebben niet die smaak voor ons, die zij behoorden te hebben. Zijn niet de Sabbatten, sacramenten, preken, vastendagen, en feestdagen velen van onze tot een last, zodat zij, als zij hun hart recht uitspraken, zich zouden verenigen met hen, die daar uitroepen: (Mal. 1:13) "Ziet, wat een vermoeidheid!" Terwijl de ziel, die in een levendige toestand is, van het Woord Gods zal zeggen: "Het is mij beter dan duizenden van goud of zilver; ik heb het meer dan mijn bescheiden deel weggelegd;" en van de ordinanties: "Heere, ik heb lief de woning Uws huizes, en de plaats des tabernakels Uwer eer. Één dag in Uw voorhoven is beter dan duizend elders."

(2). Al heeft iemand enige eetlust, als hij echter niet groeit, of er uitziet overeenkomstig hetgeen hij gebruikt, dan heeft het alle schijn, dat zijn toestand gevaarlijk en dodelijk is. Een bloeiende Christen is een groeiende Christen: "Die in het huis des Heeren geplant zijn, die zal gegeven worden te groeien in de voorhoven onzes Gods. De rechtvaardige zal zijn weg vasthouden, en die rein van handen is zal in sterkte toenemen." Doch, helaas! Is het met het merendeel niet geheel anders gesteld? Velen gaan achteruit in plaats van vooruit, zoals van Jeruzalem gezegd wordt (Klaagl. 1:8) "Zij zucht, en zij is achterwaarts gekeerd." Moesten wij niet uitschreeuwen vanwege onze magerheid, onze magerheid, niettegenstaande al de vetmakende middelen en ordinanties, die wij genieten.

(3). U weet, dat de schoonheid van een mens vergaat, wanneer de dood hem aangrijpt: "Kastijdt Gij iemand met straffingen om de ongerechtigheid, zo doet Gij zijn bevalligheid smelten als een mot." De bleke dood verandert spoedig de kleur van zijn gelaat. Misschien hebt u een tijd gehad, gelovige, waarin de schoonheid van de heiligheid iedere voetstap van uw wandel versierde; uw licht scheen zodanig voor de mensen dat zij uw goede werken ziende, uw Vader, Die in de hemelen is, verheerlijkten. En nu, helaas! De schoonheid van uw wandel is besmet en bezoedeld, door uw neerliggen tussen de potten van de zonde. Dit getuigt, dat de geestelijke dood uw ziel heeft aangegrepen.

(4). De dood neemt niet alleen de schoonheid maar ook de kracht weg: (Pred. 12:3) "De wachters des huizes zullen beven en de sterke mannen zullen zichzelf krommen, " op de nadering van de Koning der verschrikkingen. Ziet dan, of de sterkte en bekwaamheid

om de plicht te verrichten, of de verzoekingen te weerstaan, niet is afgenomen. Misschien is er een tijd geweest dat u met Paulus kon zeggen: Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal? Want ik vermag alle dingen door Christus, die mij kracht geeft: terwijl u nu bijna bezwijkt en bezwijmt bij de gedachte aan de plicht. Misschien hebt u een tijd gekend waarin, hoewel de duivel, die ervaren schutter, u zeer hard beschoot, nochtans "uw boog in stijvigheid bleef, en de armen van uw handen gesterkt werden door de handen des Machtigen Jacobs." U kon de vurige pijlen van de satan terugslaan, en standhouden tegen de verdorvenheden en het verval van de tijd en het geslacht; doch nu wordt u als een dode vis door de stroom meegevoerd. Roept dit niet luide, dat uw ziel in een droevig verval is?

(5). De dood neemt de natuurlijke hitte en warmte van het lichaam weg. Er is een soort van kilheid en koude, die een mens overvalt wanneer de dood hem aangrijpt. Zo is het een teken van geestelijk verval en dodigheid, wanneer de ijver voor God en Zijn eer, en de belangen van Zijn koninkrijk en gemeente, die men placht te hebben, zijn afgenomen. U hebt misschien een tijd gekend, waarin de ijver van Gods huis u verslond, en u Jeruzalem verhief boven het hoogste van uw blijdschap; doch nu is het bijna zover met u gekomen, dat u een Gallio’ s gesteldheid hebt, en "zich geen van deze dingen aantrekt;" onverschillig of het werk van God in het land zinkt of drijft. De ongesteldheid van Laodicéa is in deze tijd maar al te overheersend onder ons, wij zijn in de dingen Gods noch koud, noch heet, en daarom hebben wij reden te vrezen, dat God ons uit Zijn mond zal spuwen. Er was een tijd, dat uw geest werd opgeheven in het bidden, in het horen, in het avondmaal houden; u was vurig van geest, en diende de Heere; u kon zich verheugen in gerechtigheid te werken, en enigermate met David zeggen: "ik zal ingaan tot Gods altaar, tot de God des blijdschaps mijner verheuging;" doch nu is al dat heilig vuur in een grote mate van u gegaan; u bent vormelijk en zorgeloos geworden in de dingen, die Gods eer betreffen.

(6). U weet, dat een dode zich niet kan bewegen. omdat hij geen inwendig beginsel van beweging heeft, hij kan alleen van buiten af in beweging gebracht worden. Zo is het ook een teken van geestelijke dodigheid in de gelovigen, wanneer uitwendige beweegredenen en beschouwingen in de plichten van de godsdienst groter invloed op hem hebben, dan een inwendig beginsel van geloof en liefde. Wanneer de gelovige zichzelf is, dringt de liefde van Christus hem in elke plicht; dit is dat ene ding, dat hij begeert, "dat hij de lieflijkheid des Heeren mag aanschouwen, en onderzoeken in Zijn tempel." Doch het is een teken van geestelijke dodigheid wanneer iemand uit zelfzuchtige of uitwendige beweegredenen werkt. Ik zou hier nog andere dingen aan kunnen toevoegen, doch ik zal nu overgaan tot

II. Het *tweede* punt in de verdeling, en een weinig spreken over die beademingen en invloeden van de Geest Gods, die volstrekt noodzakelijk zijn tot de herleving van Gods volk onder dodigheid: "Gij Geest, kom aan van de vier winden en blaas in deze gedoden, opdat zij levend worden."
Ik zal hier,
1. met een paar woorden de natuur van deze invloeden of werkingen ophelderen.
2. Iets zeggen over de verscheidenheid van deze invloeden: "vier winden."
3. Over de wijze van hun inwerking op de uitverkorenen: zij "blazen in de gedoden."
4. Een weinig spreken over de noodzakelijkheid van deze inblazingen of dit blazen.

5. Over de onderscheiden tijden van de verlevendigende invloeden van de Geest.

Ik vrees, dat de tijd mij zal ontbreken om dit af te handelen; doch ik zal deze bijzonderheden zo vlug mogelijk doorlopen.
1. Ik zal dan eerst de natuur van deze invloeden of dit blazen ophelderen. Wat ik over dit punt zal zeggen kan in deze paar voorstellingen worden samengevat.

(1.) U moet weten, dat de werkingen en gaven van de Geest Gods, tweeërlei zijn, of algemeen, of zaligmakend. Wat de gewone werkingen van de Geest betreft, die soms aan de boze en verworpen wereld worden geschonken, daarover zal ik nu niet spreken. Alles wat ik daarover zal zeggen is, dat zij gewoonlijk de mensenkinderen worden gegeven, "tot opbouwing van het verborgen lichaam van Christus", totdat het komt "tot de mate van de grootte van de volheid van Christus" (Ef. 4); daarom worden zij gewoonlijk door de godgeleerden dienende gaven genoemd. Hoewel zij geen zaligmakende invloed hebben op de persoon in wie zij zijn, nochtans gebruikt God ze in Zijn heilige wijsheid ten goede van Zijn Kerk in het algemeen, zoals wij daar kunnen lezen. Nog iets anders, dat ik u van deze gewone werkingen van de Geest wil zeggen is, dat zij, wanneer zij niet met genade gepaard gaan, van hoogst gevaarlijke aard zijn. De mens, die ze heeft, is als een schip, dat midden in de oceaan vaart met grote hoge zeilen en weinig of geen lading, en daarom gevaar loopt op de rotsen verpletterd te worden. Wij lezen in Matth. 7 van sommigen, die buitengewone, grote gaven hadden, zij profeteerden in de Naam van Christus, zij wierpen in Zijn Naam duivelen uit, deden in Zijn Naam wonderen en vele krachten, en toch erkent Christus hen niet voor de Zijnen. Ik spreek nu echter niet over die gewone werkingen maar van zulke, die zaligmakend zijn.

(2.) Daarom is een tweede voorstel dat de Heilige Geest Gods, in Zijn bijzonder huishoudelijk werk in het werk van de verlossing aangemerkt als de Toepasser, van hetgeen de Verlosser heeft verworven, de Werker en uitwerkende Oorzaak is van alle zaligmakende invloeden of werkingen. Hij is het, Die de ziel van de mens toebereidt en neigt om de dingen Gods, die het natuurlijk verstand niet aanneemt noch onderscheidt, een gunstig onthaal te geven. Hij is het, Die het braakland van het hart omploegt en woest maakt, en het in een vruchtbaar veld verandert. Hij is het, Die het gelaat van de ziel met de zaligmakende genaden des Geestes versiert; dat zijn de bloemen van het paradijs dat boven is, waarom zij "de vruchten des Geestes" worden genoemd. Hij is het, Die hen bewaart, koestert, en door vernieuwde invloeden onderhoudt. Hij voedt het rokende vlaswiekje en verandert het tenslotte in een lamp van heerlijkheid in de hemel; want "Hij zal het oordeel uitbrengen tot overwinning. "

(3.) U moet ook weten, dat het de uitverkorenen zijn, die alle zaligmakende werkingen van de Geest Gods ontvangen. Het is hun, en hun alleen, bijzonder eigen op hun bekering, wanneer zij met Christus, als leden van Zijn verborgen lichaam, verenigd worden. Wij moeten in deze ware Olijfboom ingeënt zijn, anders kunnen wij Zijn vettigheid, Zijn sappen, niet deelachtig worden, en uit Zijn volheid genade voor genade ontvangen. Dat deze invloeden alleen de uitverkorenen Gods eigen zijn blijkt duidelijk uit Titus 1:1, waar wij lezen van "het geloof der uitverkorenen Gods."

(4.) Deze invloeden van de Geest worden de uitverkorenen Gods tot onderscheiden doeleinden gegeven. De oordeelkundige Dr. Owen, in zijn *Verhandelingen over de Geest*, merkt op, dat deze zaligmakende invloeden, de uitverkorenen van God worden geschonken tot wedergeboorte; de wedergeborenen tot heiligmaking; de geheiligden tot vertroosting; en de getroosten tot verdere opbouwing en bevestiging, totdat zij tot volmaking komen in de heerlijkheid. De natuur van deze invloeden zal verder blijken uit

2. De tweede zaak, die wij hebben voorgesteld, welke was, dat wij iets zouden zeggen over de verscheidenheid van deze werkingen van de Geest. U ziet, dat zij hier afwisselen, want zij worden hier winden genoemd: "Gij Geest, kom aan van de vier winden." De apostel zegt ons (1 Kor. 12:4), dat er "verscheidenheid van gaven en werkingen is, doch het is dezelfde Geest." Ook lezen wij (Openb. 1:4) van "de zeven Geesten, die voor de troon zijn." Als de tijd mij toeliet hierover uit te weiden, zou ik u hier kunnen aantonen, dat de zaligmakende invloeden en het blazen van de Geest zijn, of, beginnend, fundamenteel en volstrekt noodzakelijk tot zaligheid, of, verzamelend, aanvullend en alleen nodig tot de vertroosting en het welzijn van de gelovigen. Sommige van deze werkingen zijn voorafgaand, of voorbereidend tot bekering; sommige zijn wederbarend, en andere komen na en volgen op de wedergeboorte.

Doch ik zal mij nu met zulke scherpe onderscheidingen niet ophouden. U zult er misschien in hetgeen volgt enkele waarnemen.
(1.) Er zijn overtuigende werkingen van de Geest: "En Die, gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde." Dit is het, wat naar mijn mening verstaan moet worden door de noordenwind, (Hoogl. 4:16) die gewoonlijk onstuimig, koud, kil en scherp is. De uitverkorenen van God liggen van nature vast te slapen binnen het baken van Gods toorn, op de rand van het eeuwig verderf, zichzelf vrede, vrede, toeroepende. De Geest des Heeren komt als een stormachtige noordenwind, blaast de zondaar hevig in het aangezicht en doet hem wakker worden, verbreekt zijn valse vrede en rust, doet hem tot zichzelf komen, laat hem zijn gevaar zien, en vervult hem met wroeging en verschrikking. Daarvan staat geschreven: (Jes. 28:17) "De hagel zal de toevlucht des leugens wegvagen, " voordat de zondaar zich gaat neerzetten op "de grondsteen, die God in Sion gelegd heeft." In Hand. 2:37 wordt gezegd, dat "zij verslagen werden in het hart, " en dat zij toen uitriepen, "wat zullen wij doen, mannen broeders?"

(2). Er zijn verlichtende invloeden en werkingen van de Geest. Daarom worden die bij ogenzalf vergeleken: (Openb. 3:18) "En zalft uw ogen met ogenzalf, opdat gij zien moogt." (I Joh. 2:20) "Doch gij hebt de zalving van de Heilige, en gij weet alle dingen." Wij lezen, in Jes. 25:7, van het bewindsel des aangezichts waarmee alle volkeren bewonden zijn, en het deksel waarmee alle natiën bedekt zijn. De wind van de Heilige Geest moet dit bewindsel van onwetendheid en ongeloof wegblazen, en dan komt de zondaar een nieuwe wereld te zien van wonderen, die hij nooit tevoren heeft gezien: een wonderlijk grote God, een wonderlijke Verlosser, een wonderlijk verbond, en een wonderlijke heilige wet. Daarom staat er geschreven, dat wij worden "overgezet uit de duisternis in Zijn wonderbaar licht, " "Want de Geest onderzoekt alle dingen, ook de diepten Gods. Door de Geest weten wij de dingen, die ons van God geschonken zijn" (1 Kor. 2:10, 12).

(3.) Er zijn vernieuwende werkingen van de Geest. Wij worden "zalig gemaakt naar Zijn barmhartigheid, door het bad der wedergeboorte, en vernieuwing des Heiligen Geestes." (Tit. 3:5). Daarom wordt Hij "een nieuwe Geest" genaamd. Hij vernieuwt de wil, en doet het oude voorbijgaan; "het wordt alles nieuw."

(4). Er zijn vertroostende invloeden van de Geest. Dit is de zuidenwind, als het ware, zacht en aangenaam en verkwikkelijk: daarom wordt Hij de Trooster genaamd. Zijn vertroostingen zijn waarlijk sterke vertroostingen; zij geven meer vreugde in het hart dan ter tijd, dat koren, most en olie vermenigvuldigd worden; zij vervullen de ziel met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde.

(5). Dan zijn er de bevestigende en versterkende invloeden van de Geest. Door het blazen van de Geest worden de zwakken, "die onder hen struikelen, als David, en als de Engel des Heeren voor hun aangezicht." Hij is het, Die "de moeden kracht geeft en de sterkte vermenigvuldigt dien, die geen krachten heeft." Het is door Hem, dat het "wormken Jacobs bergen zal dorsen en vermalen, en heuvelen zal stellen gelijk kaf."

(6.) Zo zijn er ook de trekkende en verwijdende werkingen van de Geest: "Trek mij, " zegt de bruid, "wij zullen U nalopen." De arme gelovige ligt menigmaal, als het ware, door tegenwind opgehouden, zodat hij niet in staat is in de weg des Heeren een voet te verzetten; doch, O! wanneer de Geest des Heeren komt, dan komt er vrijheid en verruiming: "Ik zal de weg, Uwer geboden lopen, " zegt David, "als Gij mijn hart verwijd zult hebben, " namelijk, door de invloeden van Uw Geest. Hij is als olie voor hun wagenraderen, en wanneer Hij komt, zijn zij als de wagens van Amminadib, of een vrijwillig volk.

(7.) Dan zijn er de zonde dodende werkingen van de Geest: "Indien gij door de Geest de werkingen des lichaams doodt, zo zult gij leven." Wanneer deze wind van de Heilige Geest op de ziel blaast, doet Hij niet alleen de specerijen uitvloeien, maar Hij doodt ook het onkruid van zonde en verdorvenheid, en doet die verwelken en vergaan; zodat de arme gelovige, die uitriep: "Ik ellendig mens! Wie zal mij verlossen, uit het lichaam dezes doods?" soms op de nek van zijn vijanden mag treden, als een onderpand, dat hij ze tenslotte volkomen zal overwinnen.

(8.) Er zijn ook voorbiddende invloeden van de Geest: (Rom. 8:26) "De Geest Zelf bidt voor ons met onuitsprekelijke zuchtingen." Hij bidt voor ons op een natuurlijke en krachtdadige wijze. Hij maakt, dat wij kunnen worstelen en bidden, waarom Hij "de Geest der genade en der gebeden wordt genaamd" (Zach. 12:10). Hij vervult het hart en de mond van de gelovige met zo'n hemelse welsprekendheid, dat God hem niet kan afwijzen. Daarom "gedroeg Jakob zich vorstelijk tegen de Engel, en overmocht Hem; hij weende en smeekte Hem."

(9.) Ook zijn er de verzegelende en getuigende invloeden van de Geest: "Hij getuigt met onze geest, dat wij kinderen Gods zijn." Hij getuigt van de heerlijke volheid en gepastheid van Christus voor de ziel: (Joh. 15:26) "De Geest zal van mij getuigen." Hij verzegelt de gelovigen tot de dag der verlossing, en Zijn verzegeling is het onderpand van de heerlijkheid. (Ef. 1:13, 14) "Gij zijt verzegeld geworden met de Heilige Geest

der belofte, Die het onderpand is van onze erfenis." Doch ik zal bij deze dingen niet langer stilstaan en van dit onderdeel van het tweede punt afstappen.

Ik zal in de derde plaats iets zeggen over de wijze van werking van deze invloeden, of hoe deze wind op de ziel blaast.
(1). De wind van de Heilige Geest blaast zeer vrij. De Geest werkt als een onafhankelijke Soeverein. Hij staat niet stil op het bevel, noch gaat Hij liggen op het gebod van enig schepsel: (Joh. 3:6) "De wind blaast waarheen Hij wil." Zo ook is het blazen van de Geest soeverein vrij, wat de tijd betreft waarop Hij gegeven wordt, vrij, wat de duur en voortgang betreft, vrij, wat de mate, en vrij, wat de wijze van werking aangaat.

(2.) Hij blaast soms zeer verrassend op de ziel: "eer ik het wist, " zegt de bruid, (volgens de Engelse overzetting van Hoogl. 6:12) "maakte mijn ziel mij als de wagens van Amminadib." Kunt u, gelovige, dat niet in uw bevinding verzegelen, dat u soms, wanneer u zich in een zeer harteloze en levenloze gestalte tot de plicht begaf, ja, misschien reeds begonnen was het fondament op te graven, met Sion zeggende: "De Heere heeft mij verlaten, en de Heere heeft mij vergeten, " zodanig door een bries van de hemel werd verrast, die u op de hoogten van Jakob zette, dat u met de bruid moest uitroepen: "Dat is de stem mijns Liefsten! Ziet Hem, Hij komt, springende op de bergen, huppelende op de heuvelen"? "Want een ogenblik is er in Zijn toorn, maar een leven is er in Zijn goedgunstigheid; des avonds vernacht het geween, maar des morgens is er gejuich"?

(3.) Dit blazen, deze werkingen van de Geest, zijn soms zeer krachtig en doordringend. U weet, dat de koude scherpe noordenwind door alles heen dringt. "Het zwaard des Geestes gaat door tot de verdeling der ziel en des geestes, en der samenvoegselen, en des mergs, en is een oordeler der gedachten en der overleggingen des harten." U weet, dat de wind van een zeer nauw zoekende en doordringende aard is; hij komt tot in de best gesloten kamer. Zo ook de Geest, die de lamp des Heeren is, "doorzoekt al de binnenkameren des buiks": Hij ontdekt die begeerlijkheden en afgoden, die verscholen liggen in de binnenkamers van het hart.

(4.) Het blazen van de wind is zeer krachtig, sterk en krachtdadig. Wie kan het blazen van de wind tegenhouden? Sommige winden hebben zo'n geweldige kracht, dat zij alles losrukken, omkeren en omverwerpen, wat in hun weg staat. Zo ook breekt soms de Geest des Heeren los op de ziel, voornamelijk bij de eerste bekering, als een geweldig gedreven wind, zoals op de apostelen, afbrekende de sterkten van de ongerechtigheid, neerwerpende alle hoogte, die zich verheft tegen de kennis Gods, en van Christus, met een geweldige en alles overwinnende kracht. Hij overmeestert de duisterheid van het verstand, de weerspannigheid en de tegenstand van de wil, en de vleselijkheid van de genegenheden; de vijandschap van het hart tegen God, en alle geestelijke boosheden, die in de ziel een hoge plaats innemen, vallen voor Zijn voeten neer, evenals Dagon voor de ark des Heeren.

(5.) Hoewel Hij dus krachtig en onweerstaanbaar werkt, nochtans werkt Hij met een overwinnende lieflijkheid, zodat niet één van de natuurlijke vermogens van de ziel het minste geweld wordt aangedaan. Wanneer de Geest komt met Zijn zaligmakende

invloeden, overwint Hij lieflijk de duisterheid van het verstand; de zondaar wordt een vrijwilliger en heeft lust zich als soldaat onder de banier van Christus te laten inschrijven: (Psalm 110:3) "Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag Uwer heirkracht." Niet zodra zegt Christus door Zijn Geest tot de ziel: "volg Mij", of de ziel staat terstond op en volgt Hem. "Ziet, wij komen tot U, want Gij zijt de Heere onze God."

(6.) Er is iets in het blazen van deze wind, dat voor de rede onbegrijpelijk is: (Joh. 3:8) "Gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet van waar hij komt, en weer hij heen gaat: alzo, zegt Christus, is een iegelijk, die uit de Geest geboren is." Er is iets in de werking van de eeuwige Geest en Zijn invloeden, dat boven het bereik niet alleen van de natuurlijke maar ook van de geheiligde rede gaat. "Wie kan zeggen hoedanig de beenderen zijn in de buik van een zwangere vrouw?" veel minder kunnen wij zeggen, hoe de Geest het kind van de genade in het hart formeert; hoe Hij het rokende vlaswiekje dat niet geheel is uitgedoofd, bewaart, onderhoudt en voedt. Wij mogen in dit geval de woorden van de Psalmist in een ander geval toepassen en zeggen: "Uw weg is in de zee, en uw pad in grote wateren, en Uw voetstappen worden niet bekend"; alsmede wat de apostel zegt: "Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk Zijn wegen!"

(7.) Deze invloeden van de Geest worden soms gevoeld, voordat zij gezien worden; evenals een mens de wind kan gevoelen en horen, zonder hem te zien. Zo gaat het menigmaal het volk Gods, op wie de Geest blaast; zij gevoelen Zijn werking. zij zijn zich bewust, dat Hij in hen werkt; en alles wat zij ervan kunnen zeggen is, evenals die blindgeborene: "Één ding weet ik, dat ik blind was, en nu zie." Het koninkrijk der hemelen komt niet met uiterlijk gelaat.

4. Wij zouden in de vierde plaats, iets zeggen over de noodzakelijkheid van deze inblazingen of dit blazen. Ik zal hier aantonen:
1. Dat zij noodzakelijk zijn.
2. Waartoe zij noodzakelijk zijn.

(1) Dat zij noodzakelijk zijn zal blijken,
1e Uit de uitdrukkelijke verklaring van Christus: (Joh. 15:5) "Zonder Mij kunt gij niets doen"; dat is, zonder de hulp en de invloeden van Mijn Geest. Hij zegt niet: Zonder Mij kunt u niet vele, of geen grote dingen doen; maar, Zonder Mij kunt gij niets doen."
2e Het blijkt duidelijk uit de uitdrukkelijke erkenning van de heiligen Gods aangaande dit punt. De apostel zegt: (2 Kor. 3:5) "Niet dat wij van onszelf bekwaam zijn iets te denken, als uit onszelf; maar onze bekwaamheid is uit God." Hij is het, Die al onze werken in ons en voor ons moet werken.
3e Het is duidelijk uit de ernstige gebeden van de heiligen om het blazen van deze wind: (Hoogl. 4:16) "Ontwaak Noordenwind, en kom gij Zuidenwind, doorwaai mijn hof": (Psalm 85:7) "Zult Gij ons niet weer levendig maken? Opdat uw volk zich in U verblijde?" Zij zijn in het verbond beloofd en daarom zijn zij noodzakelijk: (Jes. 44:3) "Want Ik zal water gieten op de dorstigen, en stromen op het droge; Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten, en Mijn zegen op uw nakomelingen"; (Ezech. 36:27) "Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u, en Ik zal maken, dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen, en Mijn rechten zult bewaren en doen." Nu, niet één goedertierenheid, die in het verbond beloofd is, kan gemist worden.

(2.) *Waartoe zijn deze inblazingen noodzakelijk?*
Ik antwoord: Zij zijn noodzakelijk,
1e Tot levendmaking van de uitverkorenen van God, wanneer zij totaal dood zijn door de misdaden en de zonden. Kunnen de dorre beenderen ooit levend worden, wanneer niet deze almachtige Wind op hen blaast? Het is wonderlijk, te horen hoe sommige mensen, die de christelijke godsdienst belijden, over de kracht van hun wil spreken, om zichzelf levend te maken en te bekeren. Zij kunnen evengoed zeggen, dat een dode zijn graf in zijn armen kan nemen, en de dood naast zich neerleggen, en gaan wandelen. "Niemand, zegt Christus, kan tot Mij komen, tenzij de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke." O! Wat een zwaar gewicht is de zondaar, dat een Drie-enig God moet trekken! Want beiden, de Vader en de Zoon trekken de zondaar door het blazen van de Heilige Geest.

2e Deze invloeden zijn noodzakelijk voor de gepaste verrichting van iedere godsdienstplicht. U kunt niet lezen, u kunt niet horen, u kunt niet bidden of danken, u kunt niet avondmaal houden, en er enig voordeel van hebben, indien niet de wind van de Heilige Geest op u blaast. Het is de Heere, Die onze voetstappen ruim moet maken onder ons, en onze voeten als der hinden in de wegen des Heeren.

3e Zij zijn noodzakelijk om ons uit te rusten voor onze geestelijke strijd tegen zonde, Satan, en wereld. Wij zullen nooit in staat zijn onze geestelijke vijanden te bevechten, als Hij ons niet helpt. Hij alleen "onderwijst onze handen ten strijde, en onze vingeren ten oorlog, zodat stalen bogen door ons verbroken worden." Zonder de Geest zullen wij voor elke verzoeking vallen; wij zullen als Petrus onszelf vervloeken en zweren, dat wij Hem niet kennen.

4e Zij zijn noodzakelijk tot oefening van de genade, die reeds in de ziel geplant is. Gelijk wij geen genade in ons hart kunnen werken, zo kunnen wij haar ook niet oefenen zonder de vernieuwde invloeden van de Heilige Geest. Wanneer deze wind blaast, dan, en dan alleen, zullen de specerijen uitvloeien. Maar ik zal hier niet bij stilstaan. De invloeden van de Geest zijn noodzakelijk tot al de behoeften, die ik reeds gemeld heb: tot overtuiging, verlichting, vernieuwing, vertroosting, verwijding, doding van de zonde, en tot verzekering van ons kindschap.

5. Ik zal in de vijfde plaats uw aandacht bepalen *bij enige van de tijden van deze invloeden van de Geest; want, zoals u weet, de wind heeft zijn tijden waarop hij waait en blaast.* Ik zal er u slechts een paar van noemen.

(1.) De verlevendigende invloeden van de Geest blazen gewoonlijk in een dag van bekering. Zoals u gehoord hebt, is dit een tijd waarin deze wind op de ziel blaast, wanneer God het stenen hart wegneemt, en een vlezen hart geeft (Ezech. 36:26). Hij geeft Zijn Geest binnen in hen, wanneer de ziel in het eerst met Christus ondertrouwd is: (Jer. 11:2) "Ik gedenk der weldadigheid uwer jeugd, de liefde uwer ondertrouw, toen gij Mij nawandelde in de woestijn, in onbezaaid land."

(2.) Wanneer de ziel diep vernederd is geweest onder een besef van zonde en onwaardigheid. Toen Efraïm vernederd was en op de heup klopte, erkennende zijn zonde en dwaasheid, toen kwam een verlevendigende bries van de Geest des Heeren in

hem blazen: "Is niet Efraïm Mij een dierbare zoon? Is hij Mij niet een troetelkind? Want sinds dat Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstig aan hem; daarom rommelt Mijn ingewand over hem; Ik zal Mij zijner zeker ontfermen, zegt de Heere."

(3.) Wanneer de Heere na een donkere nacht van verlating wederkeert is het een tijd voor zoete invloeden. Nadat Sion sprak: "De Heere heeft mij verlaten, en de Heere heeft mij vergeten, " kwam er een aangename bries des Geestes: "Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontferme over de zoon haars buiks? Ofschoon deze vergate, zo zal Ik toch u niet vergeten."

(4). Tijden van ernstig bidden en worstelen: want Hij geeft Zijn Geest aan degenen, die Hem bidden. Dit komt overeen met de belofte: (Ezech. 36:37) "Daarenboven zal ik hierom van het huis Israëls verzocht worden, dat Ik het hun doe."

(5.) Tijden van ernstige overpeinzing zijn tijden van lieflijke invloeden van de Geest: (Psalm 63:6, 7, 9) "Als ik Uwer gedenk op mijn legerstede, en aan U peins in de nachtwaken, wordt mijn ziel als met smeer en vettigheid verzadigd, en mijn ziel kleeft U achteraan."

(6.) Avondmaalsdagen zijn soms dagen van zoete invloeden. Sommigen van Gods volk kunnen bij bevinding met de bruid betuigen, dat, "terwijl de Koning aan Zijn ronde tafel was, hun nardus haar reuk gaf;" en dat, "wanneer zij onder Zijn schaduw neerzaten, Zijn vrucht hun gehemelte zoet was. Hij voerde mij in het wijnhuis, en de liefde was Zijn banier over mij."

(7). Soms is de dag van de dood een dag van lieflijke winden des Geestes gebleken te zijn, zodat zij bij het binnengaan van de haven der heerlijkheid een nieuw lied van overwinning in de mond gaven, zeggende: "Gode zij dank, Die ons de overwinning geeft door onze Heere Jezus Christus." Zo sprak David: "Hoewel mijn huis alzo niet is bij God, nochtans heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld, dat in alles welgeordineerd en bewaard is. Voorzeker is hierin al mijn heil, en alle lust." Zo ook Simeon, en Paulus, en anderen.

III. Het derde punt in de verdeling van de tekst en de leer is, *dat ik iets zal spreken over het leven, dat in de zielen van Gods uitverkorenen wordt gewerkt door deze invloeden en inblazingen van de Heilige Geest.* De tijd zal mij niet toelaten hierover uit te weiden. Ik zal u alleen in een paar bijzonderheden zeggen, wat voor soort van leven het is.
(1). Het is een leven in het geloof. De apostel noemt het zo: (Gal. 2:20) "Het leven, dat ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die mij liefgehad heeft, en Zichzelf voor mij overgegeven heeft." Van de rechtvaardige staat geschreven, dat hij uit het geloof zal leven. Hij omhelst altijd een Verlosser, en de volheid van de Godheid in Hem; hij krijgt altijd nieuwe toevoer uit die volle schatkamer.

(2.) Het is een leven van rechtvaardigmaking. De wet spreekt een vervloeking uit over "een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen." Voor de gelovige is dit vonnis des doods, vernietigd. (Rom. 8:1) "Er is geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn." En dat niet alleen, maar de eeuwige gerechtigheid van Immanuël, God met ons, is hem toegerekend, zodat hij met

een heilige vrijmoedigheid de rechtvaardigheid kan uitdagen, en de wet kan uitdagen, wat zij tegen hem hebben in te brengen, zoals de apostel dat doet in Rom. 8:33: "Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods?"

(3). Het is een leven van verzoening met God; God en zij zijn met elkaar bevriend. Dit is een natuurlijk gevolg van hun rechtvaardigmaking: (Rom. 5:1) "Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede met God." God behoudt niet de minste wrok tegen hen in Zijn hart, Hij en zij wandelen samen, omdat zij overeengekomen zijn; zij hebben gemeenschap met elkaar: (Joh. 1:3) "en deze onze gemeenschap is met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus."

(4.) Het is een leven van heiligheid en heiligmaking; want de Geest des Heeren is een reinigende, uitzuiverende en vernieuwende Geest. Hij vernieuwt de ziel naar het beeld Gods, maakt het hart, dat een kooi van onrein gevogelte was, een geschikte tempel voor de Heilige Geest om in te wonen. Hij versiert de ziel en maakt haar als de dochter van de Koning "geheel verheerlijkt inwendig." Zij, die onder de potten, of tussen twee rijen van stenen hadden gelegen, worden "als vleugelen ener duif, overdekt met zilver, en welker vederen zijn met uitgegraven géluwen goud."

(5.) Het is een zeer vrolijk en troostrijk leven; en geen wonder, want Zijn Naam is Trooster. Zijn vertroostingen zijn zo krachtig, dat zij de ziel een grond van verheuging verschaffen in de zwartste en meest bewolkte dag: (Hab. 3:17, 18) "Alhoewel de vijgenboom niet bloeien zal, en geen vrucht aan de wijnstok zijn zal, dat het werk des olijfbooms liegen zal, en de velden geen spijs voortbrengen; dat men de kudde uit de kooi afscheuren zal, en dat er geen rund in de stalling wezen zal; zo zal ik nochtans in de Heere van vreugde opspringen; ik zal mij verheugen in de God mijns heils." De vreugde die Hij geeft, is zeer doordringend, zij gaat diep: "uw hart zal zich verblijden." Zij is blijvend: "niemand zal uw blijdschap van u wegnemen." Zij kan niet in woorden worden uitgedrukt: "In dewelke gij nu, hoewel Hem niet ziende, maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde."

(6.) Het is een leven van vrijheid; want "waar de Geest des Heeren is, daar is vrijheid." Hij brengt ons tot de vrijheid der heerlijkheid van de kinderen Gods." Voordat de Geest komt met Zijn zaligmakende werkingen is de mens in dienstbaarheid; dienstbaar aan de zonde, aan de satan, aan de wet, en aan de vloek en de veroordeling Gods; doch de Geest des Heeren maakt van al deze vrij. Christus ontneemt door Zijn Geest de gevangenen des machtigen, en doet de vang des tirans ontkomen.

(7.) Het is een verborgen leven: (Kol. 3:3) "Uw leven is met Christus verborgen in God." De gelovigen worden "Gods verborgenen" genoemd (Psalm 83:4). De bron en fontein van dit leven is verborgen, namelijk, een ongeziene Christus; want "bij Hem is de fontein des levens." Het onderwerp van dit leven is verborgen, namelijk de verborgen mens des harten. De werkingen van dit leven zijn verborgen, als ook de middelen waardoor het onderhouden wordt. De gelovige wordt gevoed met "het manna, dat verborgen is, en hij eet van de Boom des levens, die in het midden van het paradijs Gods is." Ook zijn de schoonheid en heerlijkheid van dit leven verborgen; want "des Konings dochter is geheel verheerlijkt, inwendig." De schoonheid van het leven van de geveinsden ligt geheel in het uitwendige, zij zijn gepleisterde, beschilderde graven.

(8.) Het is een hemels leven; het is hun gegeven boven de wereld te leven. De apostel zegt: "Onze wandel is in de hemelen." Zij beschouwen zich als pelgrims en daarom merken zij niet zozeer de dingen aan, die men ziet, maar de dingen, die men niet ziet. Zij "zien met Mozes op de vergelding des loons." Hun ogen zijn gericht op het vergelegen land, en op de Koning in Zijn schoonheid.

(9.) Het is een koninklijk leven, want zij zijn "gemaakt tot koningen en priesters Gode en Zijn Vader" (Openb. 1:6). Zij hebben een koninklijk koninkrijk: "Ik verordineer u het koninkrijk, " zegt Christus; een koninklijke kroon, "een onverwelkelijke kroon der heerlijkheid." Zij zullen tenslotte een koninklijke troon hebben (Openb. 3:21): koninklijke kleding, een vorstelijk gewaad, de klederen des heils; een koninklijke tafel wordt hun toegericht, Jes. 25:6) "een vette maaltijd van reinen wijn, van vet vol mergs, van reine wijnen, die gezuiverd zijn:" een koninklijke wacht omringt hen voortdurend, de engelen Gods, en de eigenschappen van de Goddelijke natuur.

(10.) Het is een eeuwig leven: (Joh. 17:3) "Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige en waarachtige God, en Jezus Christus, Die Gij gezonden hebt." De zaligmakende kennis van God in Christus, wat is die anders dan het aanbreken van de dageraad van de eeuwige heerlijkheid in de ziel? En waar die eens aanbreekt, daar zal Hij blijven opgaan, totdat de middag der eeuwige heerlijkheid komt; want "zijn uitgang is bereid als de dageraad."

IV. Ons vierde punt is **de toepassing.**
Andere gebruiken die van deze leer kunnen gemaakt worden, voorbijgaande, zal ik er alleen gebruik van maken bij wijze van onderzoek en van vermaning.

Het eerste gebruik zal zijn tot *beproeving en onderzoeking.*
O vrienden, beproeft uzelf of deze zaligmakende invloeden van de Geest ooit op uw ziel hebben geblazen, ja of nee. Tot uw beproeving zal ik alleen de volgende dingen aan de hand doen.
1. Indien deze inblazingen in uw ziel geblazen hebben, dan heeft Hij het deksel van het aangezicht, dat van nature op uw hart en op uw verstand ligt, weggeblazen. Hij heeft u een ander gezicht op geestelijke en Goddelijke dingen gegeven, dan u van nature of door enige aangeleerde kennis ooit kon hebben. De Geest des Heeren wordt "de Geest der wijsheid en der openbaring" genaamd (Ef. 1:17), omdat Hij die dingen aan de ziel openbaart, die vlees en bloed niet kunnen aannemen of verstaan. Daarom heeft de Geest aan u getuigd van Christus? heeft Hij, "Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, " in uw hart geschenen, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus? En, wat een vrucht en gevolg hiervan is.

2. Als de wind van de Heilige Geest op uw ziel heeft geblazen, dan heeft Hij iets van de vuiligheid van de hel, die aan uw ziel kleefde, weggeblazen, en u naar Zijn beeld veranderd; dan bent u (2 Kor. 3:18) "de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest." Indien u de Geest hebt, dan zal "dat gevoelen in u zijn, hetwelk ook in Christus Jezus was; want die de Heere aanhangt is één geest met

Hem." U zult Hem navolgen en op Hem gelijken in Zijn navolgbare volmaaktheden, in Zijn heiligheid, zachtmoedigheid, zelfverloochening, lijdzaamheid. Hij is een heilig God, en overal waar Hij komt, werkt Hij heiligheid en maakt Hij de ziel heilig.

3. Indien deze Wind in uw zielen heeft geblazen, dan heeft Die u uit uw toevluchten tot de leugens uitgedreven, en u de toevlucht in Christus doen nemen. Dan heeft Hij u van de wet afgedreven en u hartelijk verenigd met de wijze van zaligmaken door de gerechtigheid van de Zoon van God; de apostel zegt: "Ik ben door de wet, der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou." Dit is het doel van al de werkingen van de Geest, zondaren van de zonde, van het eigen ik, van de wet, af te drijven, opdat zij alleen in Christus rust mogen vinden.

4. Indien u ooit iets van de verlevendigende werkingen van deze wind des Geestes hebt ondervonden zult u verlangen, dat er wederom zo'n bries, zulk blazen op u mag komen. Wanneer deze werkingen worden opgeschort en ingehouden zullen uw zielen als het ware bezwijken, evenals een mens, die niet op adem kan komen. U zult, evenals David, naar een windje van de invloeden van de Geest hijgen: (Psalm 63:2) "Mijn ziel dorst naar U, mijn vlees verlangt naar U, in een land dor en mat zonder water;" (Psalm 84:3) "Mijn ziel is begerig, en bezwijkt ook van verlangen naar de voorhoven des Heeren; Mijn hart en mijn vlees roepen uit tot de levende God." O, dat er nog eens een wind des Geestes komt in de openbare ordinanties!

5. Indien u het blazen van deze wind hebt gevoeld, zult u de oostenwind van zonde en ijdelheid niet scheppen: (Joh. 4:14) "Zo wie gedronken zal hebben van het water, dat Ik hem geven zal, die zal in eeuwigheid niet dorsten." U zult dan niet onmatig naar de dingen van de tijd dorsten; neen, die zult u maar als afval en ijdelheid aanmerken. U zult "dat goede deel verkiezen, dat niet van u zal weggenomen worden." U zult dan "zoeken de dingen, die boven zijn, waar Christus zit aan de rechterhand Gods."

6. Indien deze wind op uw ziel heeft geblazen, zult u de richting van deze wind volgen; u zult dan niet recht tegen deze wind in lopen, maar u zult dezelfde koers houden. Ik meen, u zult u overgeven aan de leiding van de Geest, die in Zijn Woord spreekt: want "zovelen als er door de Geest Gods geleid worden, die zijn kinderen Gods."

Doch zegt u: *Hoe zal ik weten of ik door de Geest Gods geleid wordt?*
Dan antwoord ik:
1e Indien u de Geest volgt, dan zult u de begeerlijkheden van het vlees niet volbrengen; maar dan zult u zich integendeel benaarstigen, "het vlees met de bewegingen en begeerlijkheden te kruisigen." Dan zult u gereed zijn op Gods bevel uw rechterhand af te houwen, en uw rechteroog-zonden uit te rukken.

2e Dan zal de weg die u bewandelt, een weg van heiligheid zijn, want Hij is een Geest der heiligmaking; en een weg van waarheid, want de Geest des Heeren is een Geest der waarheid, Die in alle waarheid leidt; een weg van oprechtheid: (Psalm 143:10) "Uw goede Geest, geleide mij in een effen land; (of volgens de Engelse overzetting) Uw Geest is goed, geleid mij in het land der oprechtheid."

3e U weet, dat geleiden, vrijwilligheid of gewilligheid te kennen geeft. Er is een groot onderscheid tussen geleiden en trekken; tussen door de wind gedreven te worden, en de richting van de wind te volgen. De goddeloze, een huichelaar, een natuurlijk mens, kan soms door een sterke wind van overtuiging met kracht van geweld tot de plicht gedreven worden. Maar de gelovige is een vrijwilliger, hij geeft zich gewillig aan de leiding van de Geest over, hij verheugt zich in gerechtigheid te werken en God in zijn wegen te gedenken. Wanneer hij de Geest maar in zijn oren hoort fluisteren: "Dit is de weg, wandelt in dezelve"; dan voldoet hij daar terstond aan. Wanneer de Geest des Heeren zegt: "Kom, " dan laat hij onmiddellijk als een echo horen: "Ziet, ik kom tot U, want Gij zijt de Heere, mijn God." Beproeft u bij deze dingen.

Het tweede gebruik zal zijn van *vermaning.*
Is het zo, dat de invloeden van de Geest zo noodzakelijk zijn tot onze verlevendiging? Laat u dan vermanen naar de hemel op te zien en om de inblazingen van de Geest te roepen. O vrienden! zet de woorden van onze tekst in een gebed om, en zegt: "Gij Geest, kom aan van de vier winden, en blaas in deze gedoden, opdat zij levend worden." Ik zou deze vermaning door vele beweegredenen kunnen aandringen; ik zal ze slechts noemen.
1. Overweegt, vrienden, dat geestelijke dodigheid in de tijd waarin wij leven, zeer veel voorkomt. Er is een grote menigte dorre beenderen over ons dal des gezichts verspreid. Velen zijn er, die de kentekenen van een dodelijke melaatsheid op hun voorhoofden dragen; hun godloochening, hun onheiligheid, ongodsdienstigheid en andere grove gruwelen, verklaren duidelijk aan de wereld, dat zij geheel dood zijn door de misdaden en de zonden. Helaas! Geeft het geen stof tot klagen, dat zelfs velen van diegenen, in wie, naar het oordeel van de liefde, de wortel van de zaak, de beginselen van het geestelijk leven, gevonden worden, nog onder droevig verval van het leven van de genade verkeren? Helaas! Het is met onze leraars en belijders niet, wat het in vroegere dagen is geweest. Ik zou vele droevige blijken daarvan kunnen bijbrengen, als de tijd het mij toeliet. Denkt slechts aan die ik reeds gemeld heb; de algemene afkeer van het Woord, enz.

2. Overweegt het kwaad en het gevaar van geestelijke dodigheid. Het kwaad daarvan zal blijken,
(1) Als u overweegt, dat het een gesteldheid van geest is, die rechtstreeks tegen het Woord van God in gaat. God gebiedt ons, onze lichamen te stellen tot "een levende, heilige en Gode welbehaaglijke offerande", hetwelk waarlijk onze redelijke godsdienst is" (Rom. 12:1). Ja, het is in strijd met de natuur van God; want "God is een Geest, en die Hem aanbidden moeten Hem aanbidden in Geest en waarheid" (Joh. 4:24).
(2) Het kwaad en het gevaar blijkt verder hieruit, dat het de ziel voor elke plicht ongeschikt maakt, en onze gemeenschap en ons verkeer met God verijdelt. God ontmoet de levendige Christen in de weg van de plicht: "Gij ontmoet de vrolijke, en die gerechtigheid doet, degenen, die Uwer gedenken op Uw wegen.' Doch wat hem aangaat, die met een Laodiceese, dode, levenloze, lauwe zielsgestalte tot Hem komt, met die zal Hij geen gemeenschap houden; neen, Hij zal die mens uit Zijn mond spuwen.

(3) De dodigheid opent een deur voor alle andere zonden, en geeft een mens ten prooi over aan iedere verzoeking. Een dode kan op generlei wijze tegenstand bieden, hij wordt zonder tegenstand met de stroom meegevoerd.
(4) Het legt een fondament voor droevige en verschrikkelijke beschuldigingen van het geweten. Davids geestelijke dodigheid bracht hem op de lange duur in die verlegenheid, dat hij moest uitroepen vanwege zijn verbrijzelde beenderen.

3. Overweegt, dat gelijk de inblazingen van de Geest noodzakelijk zijn tot elke plicht, zo ook in het bijzonder tot dat plechtig werk, om de dood van de verhoogde Verlosser te gedenken. Ik zou u hier, als de tijd het toeliet, kunnen aantonen, hoe de invloeden van de Geest tot ieder deel van het werk noodzakelijk zijn. Zonder de invloeden van het licht des Geestes kunt u zichzelf nooit naar behoren onderzoeken. "De inblazing des Almachtigen maakt verstandig", hoe de "verborgenheid der ongerechtigheid van het hart na te speuren, dat arglistig is meer dan enig ding, ja dodelijk." Zonder Geest kunt u uw zonden niet bewenen, want het zijn de vertederende invloeden van de Geest, die het hart doen wegsmelten in evangelische tranen (Zach. 12:10). Zonder de Geest kunt u het verbroken lichaam van een Verlosser niet onderscheiden, want het is de Geest, die van Christus getuigt. "Doch over het huis Davids, en over de inwoners van Jeruzalem, zal Ik uitstorten de Geest der genade en der gebeden;" en dan volgt: "en zij zullen Mij aanschouwen, Die zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouwklagen." In één woord, u kunt worstelen in het gebed, u kunt geen recht gezicht hebben van het plan van de verlossing, u kunt Gods verbond niet aangrijpen, noch van enige belofte van het verbond gebruikmaken, zonder de Geest.

4. Overweegt de uitnemendheid van deze werkingen van de Geest.
1e Zij blazen vanuit een uitnemende streek en zijn van een voortreffelijke oorsprong; de Heilige Geest is er de Werker van, en u weet, dat Hij van de Vader en de Zoon uitgaat. Zodat een Drie-enig God, als het ware met deze inblazingen meekomt.
2e Zij zijn gekocht met het bloed van de Verlosser en daarom uitnemend. Niet de minste genade, niet het minste briesje van de Geest, wordt de gelovigen geschonken, of het heeft het hartebloed van Christus gekost. Hij heeft zowel genade gekocht als de heerlijkheid.
3e Deze invloeden van de Geest, vervullen als het ware, de plaats van Christus, nu Hij in de heerlijkheid is. Waarlijk vrienden, ik kan veilig op grond van de Schrift zeggen, dat de tegenwoordigheid van de Geest bij de gelovigen op aarde groter zegen is, dan de blote lichamelijke tegenwoordigheid van Christus. Daarom zegt Christus Zijn discipelen bij wijze van vertroosting: (Joh. 16:7) "Indien Ik niet heenga, zo zal de Trooster tot u niet komen; maar indien Ik heenga, zo zal Ik Hem tot u zenden." Alsof Hij zei: "Wanneer Ik zal zijn heengegaan, zal de Geest uit de hoogte worden uitgestort, hetgeen voor u veel beter is dan Mijn lichamelijke tegenwoordigheid.
4e Deze inblazingen van de Geest zijn onderpanden van de heerlijkheid, het onderpand van de erfenis: (Ef. 1:13, 14) "Nadat gij geloofd hebt zijt gij verzegeld geworden met de Heilige Geest der belofte, Die het Onderpand is van onze erfenis."
5e Haar voortreffelijkheid blijkt uit de uitnemende uitwerking, die zij op de ziel hebben. Zij versieren de ziel waarop zij vallen, en maken haar als "een veld, dat de Heere gezegend heeft." Zij maken de ziel "in alle goede werken, vrucht dragende": (Hos. 14:6) "Ik zal Israël zijn als de dauw, " en wat volgt dan? "Hij zal bloeien als de lelie, en hij zal zijn wortelen uitslaan als de Libanon." (Jes. 44:3) "Ik zal water gieten op de dorstige, en

stromen op het droge; Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten, en Mijn zegen op uw nakomelingen:" en dan volgt: "En zij zullen uitspruiten tussen in het gras, als de wilgen aan de waterbeken."

Vraagt u: *Welke raad geeft u ons, opdat wij de verlichtende en verlevendigende wind des Geestes wederom mogen verkrijgen?*
Dan is mijn antwoord:

1. Weest gevoelig over uw dodigheid en betreurt die; want "de Heere vertroost de treurigen Sions." Hij zal hun "geven sieraad voor as, vreugdeolie voor treurigheid, het gewaad des lofs voor een benauwde geest." En dan volgt daarop: "opdat zij genaamd worden, eikenbomen der gerechtigheid, een planting des Heeren, opdat Hij verheerlijkt worde" (Jes. 61:3).
2. Weest veel op de berg van hemelse overpeinzing; want hier blaast de Geest des Heeren. David zegt: (Psalm 39:4) Een vuur ontbrandde in mijn overdenking"; (Psalm 63:6, 7) "Wanneer ik Uwer gedenk op mijn legerstede, en aan U peins in de nachtwaken. wordt mijn ziel als met smeer en vettigheid verzadigd."
3. Roept krachtig tot God om deze invloeden, of Hij Zijn Geest uit de hoogte over u uitstort; want, zo zegt Christus: "Indien gij, die boos zijt, weet uw kinderen goede gaven te geven, hoeveel temeer zal de hemelse Vader, de Heilige Geest geven, degenen, die Hem bidden?" Pleit op de beloften van het nieuwe verbond en pleit in het bijzonder op die volstrekte belofte van de Geest: (Jes. 44:3) "Want Ik zal water gieten op de dorstige, en stromen op het droge; Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten, en Mijn zegen op uw nakomelingen": en (Ezech. 36:27) "Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u; en Ik zal maken, dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen, en Mijn rechten zult bewaren en doen." Doch, vrienden, gedenkt steeds dat deze beloften, door het gebed van het geloof moeten worden opgezonden. Wij moeten de beloften Gods in gebeden omzetten; want zo wordt er aan toegevoegd: (vers 37) "Daarenboven zal Ik hierom van de huize Israëls verzocht worden, dat Ik het hun doe.
4. Maakt er geweten van, op Hem te wachten in al de plichten en ordinanties, die Hij heeft ingesteld. Voornamelijk de prediking van het Woord. Wacht u voor een wettische gestalte in uw bijwonen van die instellingen, alsof u daardoor iets bij God zou kunnen verdienen, of, dat God u iets verschuldigd zou zijn voor wat u in die weg doet. De apostel zegt, dat wij de Geest ontvangen, niet uit de werken der wet, maar uit de prediking van het geloof: "Die u dan de Geest verleent, en krachten onder u werkt, doet Hij dat uit de werken der wet, of uit de predicatie des geloofs?" (Gal. 3:2 en 5). De instellingen van het Evangelie zijn de koetsen waarin de Geest pleegt te rijden, wanneer Hij voor het eerst in de ziel komt, of wanneer Hij na afwezigheid wederkeert.
5. Ten laatste. Sta naar vereniging met Christus, want de Geest der heerlijkheid, en de Geest Gods rust op hen die in Christus zijn. De kostelijke olie, die op het hoofd van onze verhoogde Aäron werd uitgegoten, daalt neer tot op de zoom van Zijn klederen, op ieder lid van Zijn verborgen lichaam. EINDE

5. Roverij gepleegd, en teruggave gedaan, beide aan God en de mens

Psalm 69:5. ***Wat ik niet geroofd heb, moet ik alsdan wedergeven.***

Het is meer dan duidelijk dat vele gedeelten uit deze Psalm, in de Schriften van het Nieuwe Testament op Christus worden toegepast; voornamelijk vers 10: "De ijver van Uw huis heeft mij verteerd", wordt in Joh. 2:17 op Christus toegepast; alsmede wat onmiddellijk daarop volgt: (Rom. 15:3) "De smaadheden van degenen, die U smaden, zijn op Mij gevallen." Zo ook wordt het 22e vers: "Ja, zij hebben mij gal tot mijn spijs gegeven, en in mijn dorst hebben zij mij edik te drinken gegeven", in Matth. 27:48, en Mark. 15:23, op Christus toegepast. Maar ik behoef niet verder te gaan om dit te bewijzen, dan de eerste woorden van het vers, waaruit ik mijn tekst heb genomen: "Zij hebben mij zonder oorzaak gehaat." In dit ons tekstvers horen wij de Heere over Zijn vijanden klagen. Hij klaagt in het eerste lid van het vers over hun haten zonder oorzaak, en over de menigte van hen: "Die Mij zonder oorzaak haten, zijn meer dan de haren Mijns hoofds." Hij klaagt over hun onverzoenlijker haat: "Die Mij zoeken te vernielen, die Mij om valse oorzaken vijand zijn, zijn machtig geworden." Zo is onze gezegende Heere behandeld door hen, die Hij zalig kwam maken. Men zou zo denken, dat Hij, wanneer er zo'n machtig complot van de hel en de aarde tegen Hem was, zou hebben opgehouden en niet verder gegaan; doch Hij bezweek niet, noch werd Hij ontmoedigd, welke tegenstand Hij ook ondervond. U ziet toch in de woorden, die ik heb voorgelezen, wat Hij voor verloren zondaren deed, toen Hij zo'n ruwe behandeling van hen ondervond. Toen, ja toen zeide Hij: "Wat ik niet geroofd heb, moet ik alsdan wedergeven; of, volgens de Engelse overzetting: Toen heb Ik weergegeven wat ik niet geroofd had."

In deze woorden kunt u de volgende bijzonderheden opmerken:

(1.) Roverij wordt hier ontkend: er was roverij gepleegd, maar die wordt door de Zoon van God ontkend: "Ik heb niet geroofd." Er was iets van God en de mens geroofd; er wordt niet gezegd door wie, doch het is gemakkelijk te begrijpen, dat een vijand het gedaan had.

(2.) Die roverij die gepleegd was, wordt vergoed: "Ik heb wedergegeven", zegt Christus, "Ik heb wedergegeven wat ik niet geroofd had." Het werk van de mens zijn verlossing is een teruggave, beide aan God en de mens, van hetgeen door de zonde en de satan geroofd was. Wanneer het werk van de verlossing eenmaal zal voltooid zijn, zal er een teruggave van alle dingen zijn; wij lezen dan ook in Hand. 3:21 van de wederoprichting van alle dingen.

(3.) Hier wordt de persoon vermeld, die teruggaf. Wie heeft de teruggave gedaan? Dat was Ik, zegt de Heere; Ik heb wedergegeven wat Ik niet geroofd had. Ik, Die in gerechtigheid spreek, Die machtig ben te verlossen; Ik, het Kind, Dat ons geboren, de Zoon, Die ons gegeven is, Wiens naam is Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst; Ik, ja Ik heb wedergegeven wat Ik niet geroofd had.

(4.) Hier zien wij de vrijwilligheid en de vrijheid van de daad. Niemand is verplicht te vergoeden wat door een ander geroofd is, tenzij hij het uit eigen beweging doet. Wel, zegt Christus, hoewel Ik niet geroofd heb, nochtans zal Ik de roverij en de

diefstal die gepleegd is, vergoeden. Ik heb in de Raad des vredes, op Mij genomen, dit te doen: "Ziet, Ik kom, Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen."

(5.) Hier hebben wij de tijd wanneer onze heerlijke Immanuël, deze vergoeding van hetgeen Hij niet geroofd had, deed. Het was, toen Ik heb wedergegeven wat Ik niet geroofd had: toen Zijn vijanden Hem zochten te vernielen, toen zij Hem van Zijn Naam, ja, van Zijn leven beroofden, toen gaf Hij weer, wat de mensen door roverij ontnomen was. U zult zien hoe laag onze gezegende Heere afdaalde om deze vergoeding te doen, en wanneer het geschiedde. Hij deed het, (vers 1.) toen de wateren van de toorn Gods tot aan Zijn ziel waren gekomen, ja toen, zegt Hij, heb Ik wedergegeven wat Ik niet geroofd had. Uit de woorden die ik dus kort heb geopend, trek ik de volgende lering.

Leer. *Dat ‘ t het grote voornemen van de Zoon van God was, toen Hij hier in deze benedenwereld in een staat van vernedering neergedaald is, beide God en de mens "weder te geven wat Hij niet geroofd had." Want gelijk door de zonde en de satan, God en de mens beroofd waren, zo ook vergoedt onze heerlijke Verlosser de gestolen goederen. Hij geeft aan God weder wat Hem verschuldigd was, en de mens wat hij verloren had.*

Ik zal deze leer, indien tijd en kracht het mij veroorloven, in de volgende orde verhandelen.

I. Zal ik twee of drie dingen vooropstellen om de weg te effenen.
II. Onderzoek doen naar de gestolen goederen; wat het was, dat van God en de mens geroofd was.
III. Zal ik duidelijk maken, dat onze heerlijke Immanuël vergoedt, wat zowel van God als van de mens geroofd was. Hij geeft God terug wat Hem verschuldigd is, en de mens wat hij verloren heeft.
IV. Zal ik aantonen wanneer onze Heere dit heeft gedaan, want er wordt gezegd: Toen gaf Ik weder.
V. Zal ik de redenen geven waarom Christus dit teruggaf, toen Hij daartoe onder generlei verplichting was; het was alleen Zijn Eigen vrije wil.
VI. Zal ik van het geheel enige toepassing maken.

I. De eerste zaak, die ik heb voorgesteld, is, dat ik twee of drie dingen zal vooropstellen om de weg te effenen. Tot opheldering moet u overwegen:

1. Dat God de mens, toen Hij hem schiep, rijk maakte; Hij schonk hem allerlei goederen, die noodzakelijk waren om hem hier genoeglijk te doen leven, en hiernamaals eeuwig gelukzalig te maken.

2. U moet overwegen, dat de satan op deze tijd, als een ster uit de hemel op de aarde gevallen zijnde, toen hij op deze wereld, op deze aarde viel, terstond zag, dat de mens als Gods onderkoning stond en handelde, Zijn beeld droeg, en dat de ganse schepping hem onderworpen was. Dit vervulde deze vijand met nijdigheid, en daarom vat hij het besluit op dat het mogelijk is, de mens te beroven, en door de zijde van de mens heen, een slag te richten op Gods soevereiniteit.

3. Dienovereenkomstig kreeg de satan de overhand over onze eerste ouders, en verlokte hen van de boom der kennis des goeds en des kwaads te eten, waarvan God hun op straffe des doods verboden had te eten.

4. Het werkverbond verbroken, en de mens met de duivel tegen God in opstand gekomen zijnde, verbeurde hij rechtvaardig alle geestelijke en tijdelijke goederen, waarmee God hem begiftigd had, en hij verloor eveneens zijn recht op een gelukzalige eeuwigheid, en werd een slaaf van de vijand. Zo beroofde de vijand hem van al het goed, dat God hem geschonken had.
5. De eeuwige Zoon van God, Wiens vermaak was in de kinderen der mensen, hen in deze ellendige toestand ziende, besluit de menselijke natuur als een maliënkolder aan te doen, om in die natuur wraak te oefenen over die slang, die onze eerste ouders bedrogen en hen van hun vaderlijk erfdeel beroofd had. Dienovereenkomstig is Hij, in de volheid des tijds gekomen en geopenbaard, opdat Hij de werken van de duivel verbreken, en al de geroofde goederen, wedergeven zou. Hij heeft de overheden en machten uitgetogen, en door Zijn kruis over hen getriomfeerd en daarop werd Hem een deel gegeven onder de groten, en deelde Hij de machtigen als een roof. Met het oog hierop zegt de tekst: "Toen heb Ik wedergegeven wat Ik niet geroofd had." Zo kom ik tot

II. Het tweede punt, *dat ik de roverij een weinig zal onderzoeken die door de zonde en de duivel, beide op God en de mens gepleegd was.*

Ten eerste. Ik zal beginnen met hetgeen van God geroofd was. Het grote doel van de duivel in de mens te verzoeken, tegen God te zondigen, was God van Zijn eer en heerlijkheid te beroven. God maakte alle dingen tot Zijn eer, en door Zijn wil zijn ze geschapen. De ganse aarde was, voordat de zonde inkwam, vol, van Zijn heerlijkheid. Wanneer Adam zijn ogen opsloeg en door de schepping rondkeek, zag hij overal, als het ware, in ieder schepsel waarop hij zijn ogen vestigde, de heerlijkheid Gods schitteren. Nu was het doel van de vijand, God van Zijn heerlijkheid te beroven. In Mal. 3:8 wordt de vraag gesteld: "Zal een mens God beroven?" Zal een schepsel het wagen zijn Schepper te beroven? En toch is dit boze stuk bedreven. Er is een inval op God gedaan, en Zijn heerlijkheid is Hem in een grote mate ontnomen; ik bedoel Zijn geopenbaarde heerlijkheid, want op Zijn wezenlijke heerlijkheid kan onmogelijk inbreuk gemaakt worden.

Ik zal u verscheidene dingen opnoemen, die betrekking hebben op de heerlijkheid Gods, waarop een aanslag gedaan werd om die door de zonde van de mens weg te nemen, geheel te verdonkeren en te besmetten.
1. Er werd een aanslag gedaan, om God, als de grote Heere en Wetgever van hemel en aarde, van de heerlijkheid van Zijn soevereiniteit te beroven. Wat was, toen de mens tegen God zondigde en de wet verbrak, overeenkomstig de ingeving van de vijand, de taal van die daad? Het was deze: "Wij zijn heren, wij zullen niet meer tot U komen": wij zullen onze wil tot wet maken: "Laat de Almachtige van ons wijken, want aan de kennis van Zijn wegen hebben wij geen lust."

2. Er werd een aanslag gedaan om Hem van de heerlijkheid van Zijn wijsheid te beroven. De wijsheid van God werd door de zonde van de mens, van dwaasheid beschuldigd, namelijk, dat Hij de mens een wet had gegeven, die niet waardig was gehouden te worden. Vrienden, rekent er op, elke zonde waaraan u schuldig bent, beschuldigt God van dwaasheid, en verheft de wil en de wijsheid van het schepsel, boven de wil en de wijsheid van God, die in deze heilige wet zijn uitgedrukt. Wat een

vreselijke, de dood verdienende misdaad is het, dat de arme mens, God van dwaasheid beschuldigt!

3. Door de zonde werd een aanslag gedaan om Hem van de heerlijkheid van Zijn macht te beroven, aangezien de zondaar, de Almachtige daarin uitdaagt en zegt, dat Hij niet machtig is Zijn twist aan ons te wreken, dat de arm van Zijn macht verdord is. Dat is de taal van de zonde.

4. Gods heiligheid, die een van de helderste en schitterendste paarlen van Zijn kroon is, wordt daardoor beroofd. Wanneer de heilige wet geschonden en overtreden wordt, dan spreekt die daad dat God is, gelijk wij, dat Hij ons doen goedkeurt.

5. Er werd een aanval gedaan op Zijn rechtvaardigheid, er lag een loochening in van Zijn rectorale of besturende macht en billijkheid. God zegt, dat "de ziel, die zondigt, zal sterven, dat Hij de schuldige geenszins onschuldig zal houden." Doch de taal van de zonde is: "God zal het niet zoeken", of, Hij zal met deze of die kleine verzoening genoegen nemen en daardoor bevredigd worden.

6. Om hierover niet verder uit te weiden: er was een verachting van de goedheid Gods. God gaf de mens een groot bezit: Hij gaf hem de ganse aarde, en zou hem ook de hemel hebben gegeven, als hij in zijn oprechtheid was blijven staan; doch al die goedheid Gods werd door de zonde van de mens met voeten getreden.

7. Er was ook een loochening van de waarheid Gods in de bedreiging, die tegen de zonde van de mens was gedreigd: "Ten dage, als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven." Maar de taal van de zonde is: God is niet getrouw aan Zijn woord, Hij zal het niet doen. Zo sprak de satan: "Gijlieden zult de dood niet sterven." Zo ziet u, dat er een aanslag gedaan werd, om God op eenmaal van de heerlijkheid van al Zijn volmaaktheden te beroven.

Ten tweede. *Laat ons verder onderzoeken naar de goederen, die door de zonde en de duivel van de mens werden geroofd.*
Hier vertoont zich een droevig schouwspel. De heerlijkheid van de menselijke natuur werd door de zonde geheel bedorven. De mens was het hoogtepunt van de schepping gemaakt, doch door de zonde kwam hij beneden de beesten te staan, die vergaan. De Heere toch zegt: "Een os kent zijn bezitter, en een ezel de kribbe zijns heren, maar mijn volk verstaat niet"; zij bedenken niet, welke verplichting zij aan Mij hebben.

- De zonde heeft de mens van zijn licht en gezicht beroofd. U weet wat Simson overkwam, toen hij door zijn vijanden werd gevangen genomen; zij staken hem zijn ogen uit. Zo ook zijn onze ogen uitgestoken toen wij in de handen van de vijand zijn gevallen, en van die tijd af werden alle mensen blind geboren.
- De zonde heeft ons van het leven beroofd en ons in de gemeente der doden gelegd. Alle mensen zijn in een staat des doods en der verrotting; "dood door de misdaden en de zonden" (Ef. 2:1).
- De zonde heeft de mens beroofd van alles, dat geestelijk goed is, en van die tijd af zijn wij gevangenen van de duivel, de wereld en onze begeerlijkheden. De zonde heeft ons van onze wijsheid beroofd, en ons daar gebracht, dat wij de dwaasheid verkiezen boven de wijsheid Gods. Ieder mens speelt van nature voor dwaas. Wie

anders dan een dwaas zal zijn geld uitwegen voor hetgeen geen brood is, en zijn arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan?

- De zonde heeft ons van onze rechtvaardigheid beroofd, en ons een gezelschap van schuldige misdadigers voor God gemaakt; zij heeft ons onder het vonnis van de verbroken wet gebracht: reeds veroordeeld (Joh. 3:8). De zonde heeft ons van onze schoonheid beroofd, van het schone beeld Gods, bestaande in heiligheid en gelijkvormigheid aan de grote Schepper, en zij heeft alle mensen, als liggende tussen de potten, de kleur van de hel gegeven.
- De zonde heeft ons van onze gezondheid beroofd. De mens was voor de inkomst van de zonde een gezond schepsel, beide naar lichaam en ziel; doch de zonde heeft ons daarvan beroofd, zodat er, "van de voetzool af tot het hoofd toe, niets geheels aan ons is."
- De zonde heeft ons van onze vrede beroofd en in oorlog gebracht met God, met onszelf, en met de ganse schepping.
- De zonde heeft ons van de schone versierselen beroofd, die God ons bij onze schepping gegeven en op ons gelegd heeft, en ons naakt uitgestroopt. De zonde heeft ons van onze schat beroofd, zodat wij bedelaars, arm en naakt, zijn geworden.
- Kortom, de zonde heeft ons van onze God beroofd, zodat wij "zonder God in de wereld" zijn geworden. Er is een roverij aan u gepleegd, die bij niets kan vergeleken worden! Zo ziet u, wat door de zonde van de mens aan God en de mens ontnomen is.
- Ik zou u ook kunnen vertellen, dat de zonde de mens heeft beroofd van dat paradijs van verlustiging, waarin God hem bij Zijn schepping stelde. Niet zodra had de mens, door de ingeving van de duivel, die oude slang, gezondigd, of hij werd uit de hof van Eden gedreven, en een vlammig lemmer eens zwaards werd daar gesteld, dat zich omkeerde, om hem de toegang af te snijden tot de boom des levens, die in het midden van de hof was.
- De zonde heeft ons van de hemel beroofd en erfgenamen van de hel en van de toorn gemaakt. Kortom, de zonde heeft de ganse schepping in wanorde gebracht en uit haar verband gerukt. Zodra de mens zondigde kwam er zo'n last op de aarde, door de vloek van God, dat van toen af de ganse schepping daaronder gezucht heeft als in barensnood zijnde, zoekende van die dode last, die op haar ligt, verlost te worden. Zodat door de zonde van de mens, roverij gepleegd is, er zijn goederen gestolen van God en de mens, en de goede schepselen Gods.

III. Ons derde punt was, "duidelijk te maken, dat onze heerlijke Immanuël vergoedt, wat zowel van God als van de mens geroofd is." Hij geeft God terug wat Hem verschuldigd is, en de mens wat hij verloren heeft.

1. Hij geeft God eer en heerlijkheid terug, en dat in de hoogste trap en mate, zoals de engelen bij de geboorte van onze Heere te kennen gaven (Luk. 2:14). De eerste mededeling van het lied van de engelen is: "Ere zij God in de hoogste hemelen." Het is alsof zij zeiden: God is door de zonde van de eerste Adam en zijn nakomelingen van Zijn eer beroofd; doch nu zal de kroon van de hemel een hoger inkomen van heerlijkheid worden toegebracht, dan de ganse schepping in de staat van de rechtheid kon opbrengen. Dienovereenkomstig verklaart onze gezegende Heere, toen Zijn werk volbracht was, nadat Hij de loop van zijn vernedering had voleindigd, Zijn Vader: (Joh. 17:4) En nu Vader, "Ik heb U verheerlijkt op de aarde." Let op de wijze van uitdrukking, want daarin is iets opmerkelijks: "Ik heb U verheerlijkt op de aarde." De

aarde was het schouwtoneel van rebellie, waar God openlijk beledigd, Zijn wet geschonden, en Zijn soevereiniteit veracht was; doch, zegt Hij: "Ik heb U verheerlijkt op de aarde, " waar U onteerd werd

Ik behoor hier al de volmaaktheden Gods na te gaan, die door de zonde van de mens werden onteerd, en zeggen hoe Christus die alle in ere herstelt.

- Hij herstelt de eer van de Goddelijke *soevereiniteit*, als Hij Zijn koninklijke nek buigt onder het juk van de wet, die wij verbroken hadden. Hij is geworden uit een vrouw, en geworden onder de wet, opdat Hij haar zou verheerlijken, en zo de eer van de grote Wetgever handhaven.
- Hij herstelt ook de Goddelijke *wijsheid* in haar eer. Christus Zelf toch in Zijn Persoon en Middelaarschap is "de wijsheid Gods in een verborgenheid, " namelijk "Zijn verborgen wijsheid, de menigvuldige wijsheid Gods." O vrienden! Nooit werden de schatten van de Goddelijke wijsheid en kennis besteed als in de Persoon en het middelaarschap van onze Heere Jezus Christus.
- Hij herstelt ook de Goddelijke *macht* in haar eer; want Christus is "de kracht Gods." Toen Hij uitging tot het grote werk van de verlossing van de mens, ging Hij uit, gewapend met oneindige macht om het uit te voeren. Daarom wordt Hij genaamd: "Gods arm, en de Man van Gods rechterhand, Die Hij Zich gesterkt had, " om Zijn eer te bevorderen. Hoe heerlijk werd de kracht Gods tentoongespreid. toen Hij van Edom kwam, met besprenkelde klederen van Bozra, versierd in Zijn gewaad, voorttrekkende in Zijn grote kracht; De overheden en machten uitgetogen hebbende, die God van Zijn eer hadden beroofd, en de mens van alles wat waarde voor hem had!
- Hij herstelt de *heiligheid* Gods in haar eer. Deze eigenschap was door de zonde van de mens beledigd, doch door Christus wordt haar eer hersteld. Er blinkt zo'n glans van Goddelijke heiligheid uit in de Persoon en het middelaarschap van Christus, dat het de engelen, (Jes. 6) wanneer zij Hem aanschouwen, verblindt; zij worden overstelpt, niet in staat zijnde die te aanschouwen, zij bedekken zich en roepen uit; "Heilig, heilig, heilig is de Heere der heirscharen: de ganse aarde is van Zijn heerlijkheid vol."
- Hij geeft weer heerlijkheid aan de Goddelijke *rechtvaardigheid*; want in het werk van de mens zijn verlossing, ontvangt de rechtvaardigheid een volmaakte en volkomen voldoening, totdat zij uitroept: Het is genoeg. De rechtvaardigheid Gods geopenbaard in de uitvoering van de straf der wet aan de Borg, is als het fondement, gelegd voor de troon der genade, tot welke wij genodigd worden met vrijmoedigheid toe te gaan, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd (Psalm 89:15) "Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Zijns troons, " namelijk, de gerechtigheid voldaan en het gericht of oordeel uitgevoerd aan de heerlijke Borg.
- Hij herstelt de eer van de Goddelijke *goedheid*, God was goed voor de mens, maar de mens trad die onder de voet. Maar Christus geeft een veel hogere tentoonspreiding van de Goddelijke goedheid dan ooit door mensen of engelen gezien werd, want in Zijn Persoon of middelaarschap en lijden breekt de goedheid Gods als een oceaan uit, in verbazende stromen van liefde, genade en goedertierenheid. O, hoe blinkt daarin de liefde Gods uit, dat Hij, Zijn eniggeborenen Zoon in de wereld gegeven heeft! "Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad, en Zijn Zoon gezonden heeft tot een verzoening voor onze zonden." En wat genade betreft: "Genade heerst

door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus onze Heere." En wat goedertierenheid aangaat: "Goedertierenheid wordt eeuwiglijk gebouwd." Zo is de Goddelijke goedheid weer in haar eer hersteld.

- Er is eveneens een herstelling van de eer van de Goddelijke *getrouwheid* of *waarheid*. De waarheid Gods, die zich tot de wettige straf verbonden had, werd door de mens en de duivel vertreden; doch zij wordt gehandhaafd in de uitvoering van die straf, die de mens gedreigd was, in de persoon van onze heerlijke Immanuël. En dat niet alleen, maar de waarheid Gods wordt in het nieuwe verbond "in de hemelen bevestigd:" want alle beloften "zijn in Christus Ja, en zijn in Hem, Amen, Gode tot heerlijkheid."

Zo ziet u dat Christus, Zijn Vader heeft wedergegeven, wat Hij niet geroofd had; Hij geeft "eer aan God in de hoogste hemelen, die Hij nooit had geroofd."

2. Laat ons verder zien *wat Hij de mens wedergaf;* want de mens was alles ontroofd, wat waarde voor hem had, hetzij voor de tijd, of voor de eeuwigheid.
De menselijke natuur was door de zonde verlaagd en beneden de beesten gezonken, die vergaan. Maar de Zoon van God komt en neemt de menselijke natuur aan in een persoonlijke vereniging met Zichzelf, waardoor de menselijke natuur boven de natuur van de engelen verhoogd wordt: (Hebr. 2:16) "Want waarlijk, Hij neemt de engelen niet aan, maar Hij neemt het zaad Abrahams aan." (Hebr. 1:5) "Want tot wie van de engelen heeft Hij ooit gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd?" En ziet wat hierop volgt: "En als Hij wederom de Eerstgeborene inbrengt in de wereld, zegt Hij: en dat alle engelen Gods Hem aanbidden." Zo is de heerlijkheid van de menselijke natuur tot veel hoger toppunt van heerlijkheid en eer hersteld en verheven, dan waarop zij in de eerste Adam voor de val stond, toen zij in de staat van de rechtheid versierd was met al haar borduursel. O vrienden! aanschouwt en ziet hoe uw natuur verhoogd, uit de drek opgehaald en op Gods troon gezet is. De troon van God wordt "de troon des Lams" genaamd, omdat onze natuur daar in een persoonlijke vereniging met de grote God is.

Doch dit is niet alles; Hij geeft niet alleen de menselijke natuur haar heerlijkheid terug, maar Hij geeft allen die geloven, alles weer, wat van hen geroofd is, hetzij door de zonde van de eerste Adam, of door hun persoonlijke overtreding, zoals nader zal blijken als wij de bijzondere verliezen nagaan, die in het vorige punt vermeld zijn.

- Heeft de zonde ons van ons gezicht en licht beroofd, en in duisternis laten liggen? Christus geeft die weer terug, want Hij gaat op als de blinkende Morgenster, om de duistere wereld te verlichten, wat ons allen met Zacharias mag doen zingen en zeggen: (Luk. 1:78) "Door de innerlijke bewegingen der barmhartigheid onzes Gods, met welke ons bezocht heeft de Opgang uit de hoogte." (Psalm 118:27-29) "De Heere is God, Die ons licht gegeven heeft; bindt het offerdier met touwen tot aan de hoornen des altaars. Gij zijt mijn God, daarom zal ik U loven; o mijn God, ik zal U verhogen. Looft den Heere, want Hij is goed, want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid."
- Heeft de zonde ons van het leven beroofd, en ons in de gemeente der doden laten liggen? Christus geeft het weer terug; want Hij is de "opstanding, en het leven, " en het leven door Zijn dood wedergegeven hebbende, (Joh. 14:19) bewaart Hij het in Zijn handen en in Zijn hart, en verbindt ons leven aan het Zijne. Want Ik leef, en gij zult leven. Ons leven is met Christus verborgen in God.

- Heeft de zonde ons van onze vrijheid beroofd? Christus geeft die terug. Hij kocht onze vrijheid uit de hand van de rechtvaardigheid; toen nam Hij de beul en bond hem, en ontnam hem zijn macht over de arme gevangenen. De vrijheid verworven hebbende, gaat Hij verder, en Hij "roept de gevangenen vrijheid uit, en de gebondenen opening der gevangenis."
- Heeft de satan ons van onze wijsheid beroofd, zodat wij sindsdien verdwaasd zijn, en als dwazen ons geld uitgeven voor hetgeen geen brood is, en onze arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan? Wel Christus geeft dwazen en zuigelingen wijsheid terug; Hij is "ons geworden, wijsheid van God", en wanneer wij besloten zijn tot Hem te komen, maakt Hij ons wijzer dan onze leraars; wijs om de verborgenheden van het koninkrijk te weten, die voor de wijzen en verstandigen verborgen, en de kinderkens geopenbaard zijn: "U is het gegeven de verborgenheden van het koninkrijk der hemelen te weten, maar die is het niet gegeven."
- Heeft de zonde ons van onze oorspronkelijke rechtvaardigheid beroofd? Christus vergoedt dit; want Hijzelf is "de Heere, onze gerechtigheid, en Hij, Die geen zonde gekend heeft, is zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden, rechtvaardigheid Gods in Hem."
- Heeft de zonde ons van het schone beeld Gods beroofd? Christus geeft dat terug; want op hetzelfde ogenblik, dat een arme zondaar met het oog van het geloof op Hem ziet, wordt het beeld van de tweede Adam weer in zijn ziel gedrukt en door het aanschouwen van Zijn heerlijkheid worden wij naar hetzelfde beeld veranderd.
- Hebben de satan en de zonde ons van onze gezondheid beroofd en ons die ontnomen? Christus is gekomen om die terug te geven, want Hij is de onschatbare Heelmeester, en er is geen kwaal zo hardnekkig, dat zij de kracht en het genezend vermogen van deze Heelmeester kan weerstaan; zodat als wij in onze krankheden omkomen, wij dat niet behoeven te doen met dat woord in onze mond: "Er is geen balsem in Gilead! Is er geen heelmeester daar?"
- Heeft de satan ons van onze vrede beroofd? Wel. Christus geeft die terug, want "Hij is onze vrede." Vrede op aarde was één van de woorden van de lofzang van de engelen: "Vrede op aarde, in de mensen een welbehagen." De zonde heeft ons van onze vrede met God beroofd. Christus geeft die terug; want "God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende." Heeft de zonde ons van de vrede van ons geweten beroofd? Christus geeft die terug: "Vrede laat Ik u, Mijn vrede geef Ik u; niet gelijkerwijs de wereld hem geeft, geef Ik hem u."
- Heeft de zonde een vuur van strijd en twist tussen de mensen onderling doen ontbranden? Wanneer Christus met de scepter van Zijn macht komt, zullen zij hun zwaarden slaan tot spaden, en hun spiezen tot sikkelen; dan zal de wolf met het lam verkeren, en de luipaard bij de geitenbok neerliggen.
- Heeft de zonde ons van onze versierselen beroofd? Christus geeft die terug. Hij maakt des Konings dochter geheel verheerlijkt, inwendig; Hij brengt ons veel betere klederen, namelijk, de klederen des heils en de mantel der gerechtigheid, om ons daarmede te versieren.
- Heeft de zonde ons, onze rijkdommen en schatten ontnomen? Christus ontsluit veel betere schatten, namelijk, "onnaspeurlijke rijkdommen"; en Hij zegt ons, dat "rijkdom en eer bij Hem is, duurachtig goed en gerechtigheid."
- Heeft de zonde ons van onze God beroofd, en ons zonder God in de wereld achtergelaten? Christus vergoedt dat verlies; want wat is Christus? Hij is Immanuël. En wat is dat? Hij is God met ons. Dat mag met recht onze harten van vreugde doen

opspringen; onze God is tot ons teruggekomen, en Hij zegt: "Ik ben de Heere uw God; Ik zal hun God zijn, en zij zullen Mijn volk zijn." Het is een God in Christus, die zo tot arme zondaren spreekt. Zo ziet u, dat Christus, de mens teruggeeft wat Hij niet van hem geroofd heeft. Ik zou over dit onderwerp veel verder kunnen uitweiden.

- De zonde heeft ons van ons recht op het eeuwige leven beroofd; zodra het verbond der werken verbroken was, was ons recht weg. Maar Christus geeft een beter recht terug, namelijk het verbond der genade. Hijzelf is "gegeven tot een Verbond des volks", Hij is de Alfa en de Omega van het verbond; alle beloften en zegeningen daarvan "zijn in Hem, Ja, en Amen." Het verbond der werken was een broos verbond, een onvaste zekerheid, doch het verbond der genade en het recht ons in Christus geschonken, is een blijvend recht: (Jes. 54:10) "Want bergen zullen wijken, en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere, uw Ontfermer."
- Kortom, Christus geeft weer schoonheid en orde aan de ganse schepping terug. Zodra de mens gezondigd had viel er zo'n dode last op de schepping, dat de ganse schepping tot haar oorspronkelijke chaos scheen te zullen worden ineengedrukt; doch wat dit verhinderde was, dat de Zoon van God deze aarde kocht, om daarop Zijn liefde tot zondaren ten toon te spreiden. Daarom zal Hij haar in stand houden en dragen, totdat alles voleindigd is, en dan zal Hij haar aan de vlammen prijsgeven. Er is een woord dienaangaande: (Jes. 49:8) "Ik zal U bewaren, en Ik zal u geven tot een Verbond des volks, om het aardrijk op te richten, om de verwoeste erfenissen te doen beërven." Het schouwtoneel van deze aarde zonk weg onder het gewicht van de toorn Gods, doch Christus, tot een Verbond des volks gegeven zijnde, draagt Hij de aarde en alle dingen door het woord van Zijn kracht.

Ik ga nu over tot:

IV. Het vierde punt, hetwelk was, "dat ik zal onderzoeken wanneer Christus dit alles deed." Wanneer heeft Hij wedergegeven, wat Hij niet geroofd had?
Ik zal hierbij niet lang stilstaan; ik heb er bij de verklaring reeds op gewezen. Ik heb u gezegd, dat Hij alles in de staat van de vernedering heeft teruggegeven. Ik kan mij niet ophouden om u de verscheiden trappen van Zijn vernedering op te noemen, waardoor Hij heeft wedergegeven wat Hij niet geroofd had.
Wij hebben daarvan een beknopte beschrijving in het antwoord op die vraag van de Catechismus: *"Waarin bestond de vernedering van Christus?"*
Het antwoord luidt: "Daarin, dat Hij in een lage staat geboren is; geworden is onder de wet; dat Hij de ellenden van dit leven, de toorn Gods en de vervloekte dood des kruises ondergaan heeft; dat Hij begraven is, en gedurende enige tijd onder de macht des doods is gebleven."
Langs deze trappen van Zijn vernedering, heeft Hij het gezegend ontwerp van de verlossing uitgewerkt. Toen heeft Hij wedergegeven wat Hij niet geroofd had: (Gal. 4:4, 5) "Maar wanneer de volheid des tijds gekomen is, heeft God Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet; opdat Hij degenen, die onder de wet waren, verlossen zou, en opdat wij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden." Doch ik blijf hierbij niet langer stilstaan, en haast mij over te gaan tot:

V. Het vijfde punt, namelijk: de redenen na te gaan, waarom onze Heere heeft wedergegeven wat Hij niet geroofd had. *Waarom heeft Hij die goederen wedergegeven, die de zonde en de satan beiden, van God en de mens geroofd hadden?*
In antwoord hierop zal ik alleen de volgende bijzonderheden aanvoeren.
1. Christus deed deze teruggave, omdat het Zijns Vaders welbehagen was, dat Hij het zou doen. Hij deed altijd die dingen, die Zijn Vader welbehaaglijk waren: "Niemand neemt Mijn leven van Mij, maar Ik leg het van Mijzelf af. Ik heb macht het af te leggen, en heb macht het wederom te nemen. Dit gebod heb Ik van Mijn Vader ontvangen."

2. Hij gaf weder wat Hij niet geroofd had, omdat het zeer veel bijdroeg tot verhoging van Zijn Middelaarsheerlijkheid. Wij lezen in Genesis 14, wat Abraham deed: hij wapende zijn mannen, en ging de vijf koningen zoeken, die Sodom geplunderd hadden: hij jaagde hen na, nam hun de buit af en gaf alles weder, wat niet hij, maar de vijand geroofd had; en dit verhoogde Abrahams eer ten zeerste. Zo is het de onsterfelijke eer van onze heerlijke Immanuël, dat Hij de overheden en machten, die God en de mens hadden beroofd, heeft nagejaagd en uitgetogen: en toen beiden wedergaf, wat zij, en niet Hij, geroofd hadden. "Daarom heeft Hem ook God uitermate verhoogd, en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven allen naam is, opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn; en alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid Gods des Vaders."

3. Christus heeft wedergegeven wat Hij niet geroofd had, uit de achting, die Hij had voor de heilige wet Gods. De heilige wet was geschonden en de soevereiniteit van God daarin was vertreden: doch Christus had lust de waardigheid van de wet te handhaven, omdat zij van God is uitgegaan. Daarom wil Hij een volmaakte gehoorzaamheid aan de wet wedergeven, en een eeuwige gerechtigheid aanbrengen, die volkomen aan haar beantwoordt, opdat daardoor een fondament gelegd zou worden voor onze wettige inbezitstelling van de rechten der kinderen, die wij door de zonde hadden verloren.

4. Omdat Zijn vermakingen waren met de mensenkinderen. Vrienden! Christus had een bruid in het geslacht van Adam, om Zich die voor eeuwig te trouwen. God de Vader had Hem een bruid gegeven. Toen Hij zag, dat zij in de klauwen van de duivel was gevallen, wapende Hij Zich met Goddelijke macht en verloste de bruid: "Die mij liefgehad heeft, en Zichzelf voor mij overgegeven heeft’ . Toen gaf Christus weder wat Hij niet geroofd had, opdat zo de eer van de genade mocht verhoogd worden in de zaligheid van verloren zondaren, en niemand in zichzelf zou roemen, maar zij, die roemen, zouden roemen in de Heere. Niet wij, maar Hij alleen zorgt voor de teruggave, en genade heerst over ons door dat wedergeven van Hem.

5. Christus gaf weder wat Hij niet geroofd had, opdat Hij "de vijand en wraakgierige, dat is, de duivel zou doen ophouden." (Psalm 8:3). Toen de duivel de mens beroofd had dacht hij, dat hij het gewonnen had, en hij juichte alsof de wereld en haar heerlijkheid nu van hem waren, en de mensen nu gevankelijk werden weggevoerd. Maar Christus stilt de vijand, Hij doet hem ophouden; Hij stilt zijn roemen, Hij berooft de berovers, Hij ontneemt de machtige zijn vang, en verlost de gevangenen van de tiran.

VI. Het zesde punt is de *toepassing.*

1. Is het zo, zoals u gehoord hebt, dat Christus teruggeeft wat Hij niet geroofd heeft? Ziet dan hieruit, wat een edelmoedige Losser Hij voor ons is. Hij heeft ons nooit iets ontnomen, nochtans geeft Hij alles weder, ten koste van de beroving van Zijn ziel, door die uit te storten in de dood. O! Hoe is de goedertierenheid Gods aan de mensen verschenen! Wat is er grote reden om de wapenfeiten van onze vermaarde Verlosser te aanbidden, die uitging, overwinnende, en opdat Hij overwon!

2. Deze leer dient, om ons te doen zien wat dat woord betekent: (Rom. 7:3) "Hij heeft de zonde veroordeeld." Waartoe of hoe deed Hij dat? Wel! De zonde is een rover, zij heeft God en de mens beroofd; is het dan niet rechtvaardig, dat een rover veroordeeld wordt om te sterven? Nu, Christus veroordeelt de zonde, en Hij redt de zondaar. De zondaar verdiende veroordeeld te worden, maar Hij behandelt de zaak zo vaardig, dat Hij de zonde doodt, en de zondaar behoudt.

3. Ziet hieruit welk een misdadige omgang, de grote hoop van de kinderen der mensen met de zonde hebben. Het is gevaarlijk met rovers om te gaan en die te herbergen; en toch onderhoudt u een rover in uw boezem. De zonde is een rover, en telkens wanneer u zondigt, pleegt u roverij aan God en uw zielen. Herbergt haar daarom niet; "Zijt beroerd en zondigt niet."

4. Indien de zonde zo'n rover van God en de mens is, ziet dan hoe redelijk het gebod is, de zonde te kruisigen en de werkingen des lichaams te doden. "Doodt de werkingen des lichaams; kruisigt het vlees met zijn bewegingen en begeerlijkheden." Waartoe die kruisigen? Waarom ze doden en vernietigen? Zij zijn rovers. Laat ons daarom krijg voeren tegen alle zonde, zowel binnen als buiten ons; "laat ons tot den bloede toe tegenstaan, strijdende tegen de zonde", omdat de zonde een rover is, en ons van al het goede, waarvan u hoort, berooft.

5. Uit deze leer ziet u, welke weg Christus inslaat in de uitvoering van Zijn Middelaarswerk om vrede te maken tussen God en de mens. God en de mens waren beiden beroofd, en er kon geen vrede tussen hen zijn zolang niet beide partijen vergoeding hadden ontvangen. Nu, Christus geeft weer, wat Hij niet geroofd had; Hij geeft God de eer en de mens de zaligheid terug, en zo volvoert Hij Zijn Middelaarswerk; want wanneer beide partijen vergoeding hebben ontvangen, dan is er vrede. Christus verzegelt de zonde, want Hij is "het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt." En waarom neemt Hij die weg? Opdat aldus, beide partijen vergoeding ontvangen hebbende, de vrede tussen God en de mens zou hersteld worden.

6. Ook kunnen wij uit deze leer zien, dat de gelovige in Christus de wijste mens ter wereld is, hoewel de wereld hem als een dwaas beschouwt. Waarom? Omdat hij tot Christus komt en teruggave ontvangt van alle verliezen, die hij door de zonde van de eerste Adam, of door zijn eigen zonden, geleden heeft. Geen wonder dan, dat hij een voorspoedig mens is, omdat zijn verliezen in Christus vergoed worden; want hij komt, en uit Zijn volheid ontvangt hij genade voor genade, hij krijgt wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking, en verlossing uit de Heere Jezus.

7. Ziet de dwaasheid en onzinnigheid van de zonde van ongeloof. De meeste hoorders van het Evangelie willen niet tot Christus komen om alles, wat zij door Adam en door

hun eigen zonden hebben verloren, van Hem terug te ontvangen: (Joh. 5:40) "Gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben." En wat een dwaasheid is dit! Indien u in een oproer enige van uw goederen was kwijtgeraakt, hoe zou u uw best doen daarvan teruggave te verkrijgen, indien die te krijgen was. Toch zijn het merendeel van de zondaren onder het Evangelie zulke dwazen, dat, hoewel Christus hen raadt, nodigt en smeekt te komen, om hun God, hun leven en alles wat zij verloren hebben, weer terug te krijgen, zij nochtans niet willen horen: (Psalm 81:12) "Maar Mijn volk heeft Mijn stem niet gehoord, en Israël heeft Mijner niet gewild."

8. Ziet de dwaasheid van de wettische, die zelf doende is, beide God en zichzelf terug te geven, wat hem door de zonde is ontnomen. De wettische komt, evenals de trotse Farizeeër tot God met zijn vuile vodden, menende God met deze en die gehoorzaamheid te behagen. Doch, o vrienden! Bedenkt, dat "uit de werken der wet, geen vlees zal gerechtvaardigd worden." U zult uw verliezen, en de oneer, die u God hebt aangedaan, niet kunnen herstellen, dan alleen door tot Christus te komen, die "het einde der wet is tot rechtvaardigheid een ieder, die gelooft."

Ik zal verder van deze leer gebruikmaken tot beproeving.
Beproeft uzelf of u ooit door het geloof tot de tweede Adam bent gekomen, en in Hem alles hebt teruggekregen wat u door de zonde en de afval van de eerste Adam hebt verloren. Zij, die Christus Zelf vinden, hebben alles gevonden, want "Christus is Alles, en in allen. Alles in uwe; hetzij Paulus, hetzij Apollos, hetzij Cefas, hetzij de wereld, hetzij leven, hetzij dood, hetzij tegenwoordige, hetzij toekomende dingen; zij zijn al uwe; doch gij zijt van Christus, en Christus is Gods." Zij, die Hem vinden, vinden de parel van grote waarde, een schat van onnaspeurlijke rijkdommen, en daarom kan het niet anders of zij achten al hun verliezen op een wonderlijke wijze in hun voordeel vergoed te zijn. Indien dit zo is, dan zult u alles, wat u tevoren gewin toescheen, om Christus wil schade geacht hebben. Ja gewis, u zult ook alle dingen achten schade te zijn, om de uitnemendheid van de kennis van Christus, opdat u Hem mag gewinnen en in Hem gevonden worden. Dan zult u, een betere Man getrouwd hebbende, Wiens Naam is "de Heere onze gerechtigheid", aan de wet en haar werken gestorven zijn, want "in de Heere zullen gerechtvaardigd worden en zich beroemen, het ganse zaad Israëls." Nog eens, indien u in Christus alles hebt teruggevonden, zult u voortdurend krijg voeren tegen de zonde en de duivel; dan zult u de duivel weerstaan, ja tot den bloede toe tegenstaan, strijdende tegen de zonde. Die rovers komen nooit met een ander doel dan om u te beroven, onder welke vermomming zij zich ook mogen vertonen. En als u bij deze gelegenheid enige liefdestekens van de Heere mocht hebben ontvangen, rekent dan op een aanval; de zeerovers vervolgen dat schip en vallen het aan, dat de rijkste lading heeft. En tenslotte; wanneer de duivel uw vertroostingen heeft verhinderd, of u daarvan door zijn omhelzingen heeft beroofd, zult u tot Christus vlieden om ze terug te krijgen, met David zeggende: "Geef mij weder de vreugde Uws heils;" want Hij geeft weder wat Hij niet geroofd heeft.

Ik zal sluiten met een woord van vermaning.
Vrienden! Ik zal een proclamatie afkondigen in de naam van de Heere Immanuël. Ik maak u bij deze bekend en doe u, mensen, weten, dat, aangezien twee grote rovers, namelijk de zonde en de duivel, in de wereld zijn gekomen, en alles hebben gestolen wat Adam en zijn nakomelingen ooit aan waarde hebben bezeten, waardoor zij allen tot

de uiterste armoede en ellende zijn vervallen; het God de Vader heeft behaagd, uit de liefde, die Hij zondige mensenkinderen toedraagt, Zijn eniggeborenen Zoon in de wereld te zenden, om al hun verliezen te herstellen, en weder te geven wat Hij niet geroofd heeft. Dientengevolge is de eeuwige Zoon van God in de wereld gekomen, en, Zich gewapend hebbende met de menselijke natuur en de kracht Gods, is Hij uitgegaan, heeft de rovers nagejaagd, en de duivel gevangen genomen en zijn kop vermorzeld, en die verderver van het menselijk geslacht vernield. Hij heeft de overtreding gesloten, en de zonde verzegeld, en de ongerechtigheid verzoend, en een mantel der gerechtigheid aangebracht, en alles herwonnen wat de rovers hadden geroofd, alle goederen en bezittingen, die de mensen verloren hebben. Hij heeft die op een wonderlijke wijze u ten goede herwonnen; de goederen zijn alle in Zijn handen, en Hij heeft ons, die Zijn gezanten zijn, uitgezonden om alle mensen bekend te maken welke verliezen zij geleden hebben. Hij is gewillig aan alle mensen, die alles verloren hebben, hun God, hun zielen, de hemel en de gelukzaligheid, geheel om niet terug te geven; want Hij wil dat doen zonder geld en zonder prijs.
Komt, en haalt weer terug wat voor u is; want Christus heeft gaven genomen, om uit te delen onder de mensen. O komt, komt, komt vrienden! En haalt bij deze heerlijke Wederbrenger wat u verloren hebt, wat u nodig hebt voor tijd en eeuwigheid! O komt, en u kunt uw leven, uw God, en uw zielen weer tot een buit hebben!

Sedert het begin van de laatste opstand, hebben velen zeer veel verloren: sommigen hebben hun land verloren, sommigen hun huizen, sommige hun benen, en velen hun leven. Als nu de zoon van de koning, in zijns vaders naam, een proclamatie afkondigde, en iedereen mocht komen, en weer terug zou krijgen wat hij verloren had; ik geloof, dat u niet zou dralen, uzelf aan te melden en mee te delen, dat u dit en dat was kwijtgeraakt. Wel, de Zoon van de Koning des hemels, de grote HEERE, heeft al de schatten van Zijn Vader in Zijn handen, en Hij heeft ons gezonden om u te zeggen, dat u mag komen, en dat Hij u alles wat u ontroofd is zal wedergeven. O vrienden, wat zijn alle tijdelijke verliezen, vergeleken bij het verlies van uw zielen! "Wat baat het een mens, zo hij de gehele wereld gewint, en lijdt schade aan zijn ziel?" Wel komt dan en krijgt uw zielen tot een buit van de Zoon van God

Ik zou hier van vele beweegredenen kunnen gebruikmaken om u te overreden. Ik bid u, overweegt slechts, dat het goede, dat u verloren hebt, in de handen van Christus is, en dat het in Zijn handen is, opdat het u kan worden wedergegeven. Hij nodigt u te komen: "Neig uw oor, en kom tot Mij, hoor, en uw ziel zal leven." Hij nodigt u niet alleen, maar raadt u: "Ik raad u, dat gij van Mij koopt, goud, beproefd komende uit het vuur, opdat gij rijk moogt worden", dat is, Ik raad u, dat u tot Mij komt, om alles wat u verloren hebt van Mij terug te krijgen. Hij raadt u niet alleen, maar Hij gebiedt u: "Dit is Zijn gebod, dat gij gelooft in de Naam Zijns Zoons, Jezus Christus." Hij gebiedt niet alleen, maar Hij belooft; Hij geeft alle zekerheid, dat uw verliezen vergoed zullen worden, als u tot Hem komt om ze hersteld te krijgen. (Psalm 72:4) "Hij zal de ellendigen van het volk richten, Hij zal de kinderen des nooddruftigen verschonen." Kom dan, ellendig en nooddruftig zondaar. Het smart Hem aan Zijn hart wanneer zondaren niet willen komen, om van Hem alles terug te ontvangen wat zij verloren hebben. Hij was bedroefd, dat Jeruzalem niet vergaderd wilde worden, gelijk een hen haar kiekens onder de vleugelen vergadert. Laat mij u zeggen, dat menigeen, wat hij verloren had, van Hem heeft vergoed gekregen: en dat een ontelbare menigte van Hem alles hebben terug ontvangen:

(Openb. 7:9) "Na deze zag ik, en ziet, een grote schare, die niemand tellen kon, uit alle natiën, en geslachten, en volken, en talen, staande voor de troon, en voor het Lam, bekleed zijnde met lange witte klederen; en palmtakken waren in hun handen." Nu, wanneer anderen alles hebben teruggekregen, wilt u dan niet komen, opdat Hij u teruggeeft wat u bent kwijtgeraakt?
O vrienden! Overweegt wat u doet. Bedenkt, dat er na de dood geen hoop of herstel meer is. Wanneer u herstelling wilt hebben, moet u nu tot de Zoon van de Koning komen; daarom: "Heden, indien gij Zijn stem hoort, zo verhardt uw harten niet, gelijk het geschied is in de verbittering."

Op deze laatste dag van het feest, roep ik alle mensen toe, indien mijn stem hen kon bereiken, dat zij komen, om terug te ontvangen hetgeen zij verloren hebben, van de Zoon van God, Die teruggeeft wat Hij niet geroofd heeft.
Zegt niet, *"ik ben rijk, en verrijkt, en heb geens dings gebrek";*
want ik kan u verzekeren, dat Hij, Die oneindig wijs is en u beter kent dan u zichzelf, verklaart, dat u, door de roverij, die de zonde gepleegd heeft, zijt "arm, ellendig, jammerlijk, naakt en blind."

Zegt u: *ik heb het zo druk met mijn tijdelijke zaken, dat ik geen tijd heb te komen?*
Laat mij u dan zeggen, dat uw tijdelijke zaken in vergelijking hiermede maar beuzelingen zijn; beschouwt daarom alle tijdelijke zaken als bijzaak, vergeleken bij dit ene nodige.

Zegt u: *ik zal later nog tijd genoeg krijgen?*
Dan moet ik u zeggen, dat uitstel hoogst gevaarlijk is; want u weet niet wat de dag zal baren. De dood zou kunnen komen, en dan is het voor eeuwig te laat. Of zegt u misschien: Ik vrees, dat mijn tijd voorbij is, en dat Hij mij niet meer zal wedergeven wat ik kwijt ben? Och vrienden, laat mij u zeggen, dat zolang er leven is er hoop is, en dat de Zoon van God u nog toeroept: "Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop; indien iemand (buiten de hel) Mijn stem zal horen, en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden, en hij met Mij."

Een ander zegt misschien: *ik vrees, dat mijn verlies onherstelbaar is.*
Doch ik zeg u, arme zondaar, dat, gelijk een gebroken schip wel aan land gekomen is, zo ook even grote zondaars als u bent, alles wat zij verloren hadden, hebben terug gekregen, en vergeving van zonde bovendien. Wat dunkt u van Manasse, Maria Magdalena, en Paulus? Hij, Die hun heeft wedergegeven wat zij verloren hadden, is machtig ook u alles weder te geven: "Zijn hand is niet verkort, dat Zij niet zou kunnen verlossen, en Zijn oor is niet zwaar geworden, dat het niet zou kunnen horen."

Of zegt u: *Wat, als ik niet tot het getal van de uitverkorenen behoor?*
Dan antwoord ik: U hebt niets met de verkiezing te maken; want "de verborgen dingen zijn voor de Heere onze God, maar de geopenbaarde zijn voor ons en onze kinderen." De verkiezing is niet rechtstreeks en onmiddellijk een geloofszaak, maar alleen de dingen, die geopenbaard zijn. Als de geopenbaarde dingen voor ons zijn, legt dan uw zaak voor; want "u komt de belofte toe en uw kinderen."

Zegt u: *ik ben onmachtig, ik kan niet komen?*

Dan is mijn antwoord: Dit is een van die dingen, die van u geroofd zijn, en waartoe Christus gekomen is, om die terug te geven: "Hij geeft de moede kracht, en Hij vermenigvuldigt de sterkte dien, die geen krachten heeft."

Zegt u: *mijn wil is een ijzeren zenuw, die wil er niet naar luisteren?*
Mijn antwoord is: Hij, Die wedergeeft wat Hij niet geroofd heeft, biedt aan, uw hart en uw wil te veranderen: "Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag Uwer heirkracht." (Ezech. 36:26) "En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwe geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlezen hart geven."

Misschien zegt een ander: *ik zou graag komen om terug te krijgen wat ik verloren heb, maar ik denk dat Hij mij zal wegdrijven wanneer ik kom.*
Denkt dat niet, want Hij zegt: "Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen." Wanneer Hij fronst en u een hond noemt, doe als die vrouw uit Syro-Fenicië. Laat niet los en u zult overwinnen: "Ja Heere, doch de hondekens eten ook van de brokskens, die daar vallen van de tafel hunner heren." En de Heere gaf haar terug wat zij verloren had, Hij gaf haar alles wat haar hart begeerde.

Ik zal sluiten met een woord aan de gelovigen aan wie de heerlijke Immanuël heeft wedergegeven wat zij verloren hadden. Ik zal u maar twee of drie dingen zeggen bij wijze van raadgeving.

(1.) O, lofzingt die gezegende Wedergever: "Loof de Heere, mijn ziel; en al wat binnen in mij is Zijn heilige Naam. Loof de Heere, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden. Die al uw ongerechtigheid vergeeft, Die al uw krankheden geneest. Die uw leven verlost van het verderf; Die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden" (Psalm 103:1-4).

(2.) Wanneer u weer nieuwe verliezen lijdt, ga dan weer tot de gezegende Wedergever. De duivel zal u niet loslaten; hij gaat rond als een briesende leeuw, zoekende wie hij zou mogen verslinden, en u te beroven van hetgeen u bij deze plechtige gelegenheid mag hebben gekregen; doch wanneer die vijand u beroofd heeft, ga dan weer in het geloof tot Christus, en Hij zal het wedergeven.

(3.) En dan raad ik u: O, hebt de Heere lief, uit geheel uw hart, en uit geheel uw kracht, en uit geheel uw verstand; laat Hem de kracht en de bloem van uw genegenheden hebben, legt niets met Hem in de weegschaal. En als een blijk van Zijn liefde, bewaart Zijn geboden, wandelt waardig de Heere tot alle behaaglijkheid; strijdt voor het geloof dat eenmaal de heiligen overgeleverd is. Doet, met de Kerk, Zijns Naams gedenken van elk geslacht tot geslacht, opdat de volken eeuwiglijk en altoos Hem loven, Die wedergegeven heeft wat Hij niet geroofd had. Amen!

6. De Opgang uit de hoogte, of de Dageraad van omhoog

Lukas 1:78. ***Door de innerlijke bewegingen der barmhartigheid onzes Gods, met welke ons bezocht heeft de Opgang uit de hoogte.***

Deze woorden zijn een gedeelte uit het profetisch lied van Zacharias, over de Persoon, het koninkrijk, en de heerlijkheid van Christus. De man werd vervuld met de Heilige Geest, en dit maakte zijn tong als de pen eens vaardigen schrijvers, om de lof te verkondigen van onze heerlijke Immanuël. Wanneer de Geest der heerlijkheid en de Geest Gods op een ziel rust, is haar voorname werk God te verheerlijken. De tijd zal ons niet veroorloven, lang stil te staan bij de ontsluiting van het verband, waarin de woorden voorkomen. Daarover slechts een enkel woord. Zacharias, over Johannes de Doper gesproken hebbende, als de voorloper van de heerlijke Messias, zegt verder wat zijn ambt en eigenlijk werk zou zijn; (vers 77) "Om Zijn volk kennis der zaligheid te geven, in de vergeving van hun zonden"; dat is, om de weg te openen hoe schuldige zondaren door de gerechtigheid van Christus kunnen gerechtvaardigd worden, als de enige weg van verlossing van de toorn Gods en de vloek van de verbroken wet. Vraagt iemand: Hoe geschiedt dit, dat zaligheid en vergeving van zonden aan een schuldige, verloren wereld wordt bekend gemaakt? Dan wordt op die vraag in de woorden van onze tekst een zeer gepast antwoord gegeven: "Door de innerlijke bewegingen van de barmhartigheid onzes Gods, met Welke ons bezocht heeft de Opgang uit de hoogte."

Merkt hier op:

(1.) Hoe de openbaring van Christus, als de Zaligmaker, wordt uitgedrukt; zij wordt genoemd: "de Opgang uit de hoogte",

(2.) "De bewegingen van de barmhartigheid onzes Gods, " of, zoals de kanttekening zegt: "de ingewanden van de barmhartigheid." O vrienden! Het waren niet de werken van de rechtvaardigheid, die wij gedaan hebben, of doen zouden, welke God verplichtten Zijn Zoon in de wereld te zenden; neen, neen, het was de beweging van Zijn hart, het gerommel van Zijn ingewanden van liefde en ontferming over verloren gaande zondaren: (Joh. 3:16) "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeborenen Zoon gegeven heeft, opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe." Het is opmerkelijk, dat Zacharias hier niet slechts zegt: de innerlijke bewegingen van de barmhartigheid Gods; maar, door de innerlijke bewegingen, of de ingewanden van de barmhartigheid *onzes* Gods. Dit is de gewone wijze, waarop het geloof werkzaam is. Wanneer het God, als een barmhartig God in Christus aanschouwt, maakt het aanspraak op Hem, past het Hem toe en eigent Hem: dat is de weerklank van het geloof aan de verbondsgift; "Ik zal zeggen: Het is Mijn volk; en het zal zeggen: De Heere is mijn God."

(3.) Doch indien men nu vraagt, op welke wijze hebben innerlijke bewegingen der barmhartigheid zich aan ons uitgelaten? Hoe hebben de ingewanden van de barmhartigheid lucht gekregen?
Wel, zegt hij, "door de innerlijke bewegingen van de barmhartigheid onzes Gods, met welke de Opgang uit de hoogte ons bezocht heeft." Alsof hij zei: door de openbaring van Zijn eeuwige Zoon in onze natuur en de genadige toenadering waarmee Hij in Hem tot ons is gekomen, heeft Hij die donkere en zwarte wolken

van toorn, die boven onze hoofden hingen, verdreven: "Wij, die in duisternis zaten, hebben een groot licht gezien; en over ons, die in het land van de schaduw des doods woonden, heeft een licht geschenen." Sommigen zetten de woorden van de tekst over, "de zonsopgang uit de hoogte;" anderen, "de opgaande scheut uit de hoogte heeft ons bezocht."

Ik zal hoofdzakelijk onze eigen overzetting volgen: "de dageraad van omhoog heeft ons bezocht." De woorden zullen verder worden opgehelderd in het spreken over de volgende opmerking:

Dat de genadige toenaderingen van Christus, een blijde dag der zaligheid uit de hoogte doet aanbreken over een ellendige wereld; "de Opgang uit de hoogte, of de Dageraad van omhoog, heeft ons bezocht." Hierom wordt Christus soms genaamd, het *Licht der wereld;* soms, de *"Zon der gerechtigheid:"* soms, *de blinkende Morgenster; en Zijn uitgang is bereid als de dageraad.*

Ik zal in de verhandeling van deze leer de volgende orde volgen.

I. Onderzoeken wat deze tekst en leer veronderstelt.
II. Over enkele van de bezoeken van deze Dageraad spreken.
III. Waarom Zijn bezoeken bij het aanbreken van de dag worden vergeleken.
IV. Wat soort van dag aanbreekt wanneer Christus de ziel bezoekt.
V. Waarom van deze dag gezegd wordt, dat hij van omhoog aanbreekt.
VI. Het geheel toepassen.

I. Ons eerste punt is, te onderzoeken wat begrepen is in de uitdrukking: "De Opgang uit de hoogte, of de Dageraad van omhoog, heeft ons bezocht."

1. Het veronderstelt, dat de nakomelingschap van Adam in een donkere, eenzame en ellendige toestand is voordat Christus hen van omhoog bezoekt. Wat de toestand van de oude schepping was, voordat het licht geschapen werd, dat is de toestand van de mens voordat Christus hem bezoekt. De oude schepping "was woest en ledig, en duisternis was op de afgrond." Zo is ook de mens; hij is zonder gedaante of heerlijkheid, een massa duisternis, wanorde en ellende. Gelijk de duisternis van de nacht het gelaat des aardrijks bedekt voor het aanbreken van de dag, zo bedekt een sombere nacht van donkerheid alle kinderen der mensen. Terstond op de inkomst van de zonde, werd door de rechtvaardigheid en heiligheid Gods, een gordijn, een voorhangsel, tussen God en de mens getrokken, totdat het weer scheurde door de dood en het bloed van de Verlosser. O, wat een duisternis bedekte onze eerste ouders, voordat Christus in de eerste belofte geopenbaard werd! Zo'n duisternis, dat zij hen met schrik en beven vervulde, en in het midden van het geboomte des hofs deed wegvluchten.

Er is menigerlei duisternis, die de zonde over de mens heeft gebracht:

- een duisternis van onwetendheid; de ogen van het verstand zijn door de val uitgeslagen, zodat wij de dingen Gods niet kunnen weten, noch ontvangen;
- een duisternis van dwaling, vol van verkeerde begrippen van God en de dingen Gods; wij veranderen van nature de waarheid Gods in een leugen, stellen duisternis tot licht, en licht tot duisternis;
- een duisternis van vijandschap en vooroordeel tegen God; wij zijn "vijandschap tegen God, vervreemd van het leven Gods, door de onwetendheid, die in ons is."

- Ja, de duisternis van de dood heerst over ons; wij "zitten in het land en in de schaduwen des doods"; de duisternis van een wettelijke dood, wij zijn "alrede veroordeeld en de toorn Gods blijft op ons": de duisternis van de geestelijke dood, zijnde "zonder God", en bijgevolg zonder leven, "in de wereld, dood door de misdaden en de zonden, afgezonderd onder de doden, gelijk de verslagenen, die in het graf liggen." Dit, vrienden, is uw en mijn staat van nature, voordat Christus in genade tot ons komt, en maakt, dat de Dageraad van omhoog ons bezoekt.

2. De "Opgang uit de hoogte heeft ons bezocht." Dit veronderstelt, dat Christus de heerlijke Zon is, Welker komst licht met Zich brengt: (Mal. 4:2) "Ulieden, die Mijn Naam vreest, zal de Zon der gerechtigheid opgaan, en daar zal genezing zijn onder Zijn vleugelen." al de sterren in het uitspansel, en alle schittering van de vaste sterren kunnen de dag niet doen aanbreken, zolang niet de zon opgaat; zo konden ook alle engelen van de hemel niet de minste glimp van hoop of hulp verschaffen aan een verloren wereld, zolang niet de Zoon van God kwam en ons bezocht; Hij alleen is "de God van volkomen zaligheid, bij Wie uitkomsten zijn tegen de dood."

3. De tekst geeft te kennen, dat de komst van Christus, met deze boodschap tot onze zaligheid, zonder dwang en vrijwillig was; een bezoek is geheel vrij en vrijwillig zonder enigerlei dwang. Wat van de natuurlijke zon geschreven staat (Psalm 19:), dat zij "vrolijk is als een held, om het pad te lopen", is veel meer waar van Christus, de Zon der gerechtigheid: "Hij was spelende in de wereld Zijns aardrijks, en Zijn vermakingen waren met der mensen kinderen." Gelijk de zon in het uitspansel haar stralen door de wereld uitzendt, zo zendt Christus de stralen van Zijn genade en liefde, in de bedeling van het eeuwig Evangelie, onder zondaren uit. Wanneer Hij door Zijn Geest komt, hetzij in de dag der bekering, of in een hernieuwde openbaring van Zichzelf aan een gelovige, daar doet Hij dat met lust en vermaak. "Ziet Hem, Hij komt", zegt de bruid, "springende op de bergen, huppelende op de heuvelen."

4. De tekst geeft te kennen, dat de bezoeken van Christus, wonderlijk, lieflijk en aangenaam zijn. Wat kan begeerlijker zijn dan het aanbreken van de dag, na een donkere, lange en sombere nacht? "Zeker, het licht is zoet, en het is de ogen goed de zon te aanschouwen." O, zal de ziel zeggen, wanneer Christus komt: Welkom, welkom, welkom, tienduizend maal welkom: "Gezegend is Hij, Die komt in de Naam des Heeren, om ons zalig te maken." O vrienden, Christus heeft u nog nooit bezocht, of Hij bracht altijd een welkom met Zich: "Ziet, Deze is onze God, wij hebben Hem verwacht, en Hij zal ons zaligmaken; Deze is de Heere, wij hebben Hem verwacht, wij zullen ons verheugen, en verblijden in Zijn zaligheid."

5. De tekst geeft te kennen, dat er een oneindige ongelijkheid is tussen Hem, Die bezoekt, en zij, die bezocht worden; de Opgang of de Dageraad is uit de hoogte. O vrienden! Wij werden door onze ongerechtigheid in de laagte gebracht, zodat wij op de rand van de hel kwamen te liggen. Daarom, wanneer Christus, die van eeuwigheid in de schoot des Vaders was; wanneer Hij, Die de eeuwigheid bewoont, die in de hoogte en in het heilige woont, ons komt bezoeken, moet Hij Zichzelf vernederen en verlagen om ons te ontmoeten; Hij verlaat de hoge plaatsen der heerlijkheid, om met ons op de aarde te wonen of te tabernakelen. Daarom wordt ons gezegd, dat Hij, "die in de gestaltenis Gods zijnde, geen roof geacht heeft Gode evengelijk te zijn, Zichzelf vernederd

hebbende, gehoorzaam geworden zijnde tot de dood, ja de dood des kruises." Zo ziet u wat deze tekst en leer veronderstelt,

II. Ons tweede punt is, dat wij over enkele van die genadige bezoeken van Christus, of trapsgewijze voortgangen van deze Opgang uit de hoogte, zullen spreken.
1. Zo was er het vroegtijdig bezoek, toen Hij ons in Zijn eeuwig voornemen, van de oude jaren der eeuwigheid, eer de wereld was, bezocht: (Micha 5:1) "En gij, Bethlehem Efratha, zijt gij klein om te wezen onder de duizenden van Juda? Uit u zal Mij voortkomen, Die een Heerser zal zijn in Israël; en Wiens uitgangen zijn vanouds, van de dagen der eeuwigheid." Deze laatste woorden kunnen, óf de eeuwige generatie des Zoons aanduiden, dat Hij van eeuwigheid van Zijn Vader gegenereerd is, zijnde Dezelfde eeuwige, onafhankelijke, zelfbestaande God met Hem, óf het kan aanwijzen, dat Hij door de Vader van eeuwigheid bestemd was, om de Verlosser en Zaligmaker van verloren zondaren te zijn; waarvan dienovereenkomstig van Christus geschreven staat: (Spr. 8) "Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest, van de aanvang, van de oudheden der aarde aan." Dit was, als het ware, Zijn eerste beweging naar ons toe, hoewel nog op een grote en onbegrijpelijke afstand. O vrienden! Verwondert u over deze wonderlijke genade en liefde Gods, die ons bezocht, toen Hij ons in ons bloed zag liggen, en voordat wij enig ander bestaan hadden, dan alleen in Zijn besluit! "Als Ik bij u voorbijging, zo zag Ik u, vertreden zijnde in uw bloed, en Ik zeide tot u in uw bloed: Leef; ja, Ik zeide tot u in uw bloed: Leef."

2. Dan heeft Hij ons bezocht in onze eerste ouders, na de val, toen Hij hun zeide, dat "het zaad van de vrouw, de slang de kop zou vermorzelen." Dit was, als het ware, het eerste gloren van het daglicht op een verloren wereld van het menselijk geslacht. Zoals ik zo-even zeide, niet zodra had de mens gezondigd, of de donkere en sombere nacht van toorn van de Heere der heirscharen, spreidde zich uit over onze horizon, waardoor onze eerste ouders met zulk een schrik werden bevangen, dat zij trachtten zich in het geboomte van het paradijs te verbergen. Toen zij ieder ogenbik verwachtten met de getande pijlen van Goddelijke wraak en toorn doorschoten te worden, werd de Messias hun geopenbaard en beloofd, en licht en verlossing kwamen met Hem te voorschijn. Al de profetieën, afschaduwingen, beloften en ceremoniën, van de Oud Testamentische bedeling, waren niet anders dan de trapsgewijze voortgangen van de Zon der gerechtigheid naar onze horizon. Nochtans is al die tijd de zon niet werkelijk voor ons oog opgegaan, hoewel na de dageraad in de eerste belofte het licht hoe langer hoe helderder werd, totdat de zon werkelijk opging.

3. Daarop bezocht ons de Opgang uit de hoogte, in Zijn dadelijke vleeswording of openbaring in onze natuur. Toen ging de Zon op voor het oog van de wereld, waarvan zij, die het gezien hebben, ons gezegd hebben hoe heerlijk het was: (Joh. 1:14) "Het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond, (en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des eniggeborene van de Vader) vol van genade en waarheid." De engelen, die morgensterren, zingen verenigd, en verkondigen de blijde tijding van Zijn aankomst, als een stof van blijdschap en zegepraal: (Luk. 2:10) "Wij verkondigen u grote blijdschap, die al den volke wezen zal. Namelijk, dat u heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus de Heere, in de stad Davids." Daarom barsten zij los in een loflied; zeggende: "Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen." O, hoe verblijdde zich deze Zon der

gerechtigheid om Zijn pad van vernedering in deze benedenwereld te lopen, Zijn Goddelijke heerlijkheid verduisterd door een voorhangsel van vlees, opdat Zijn verblindende heerlijkheid ons niet zou overstelpen! De stralen van de Goddelijke heerlijkheid breken nu en dan door het voorhangsel van Zijn vlees heen, in Zijn leer, in Zijn wonderen, in Zijn geboorte, in Zijn leven, in Zijn dood, in Zijn opstanding en hemelvaart, over welke alle ik nu wegens de tijd niet kan uitweiden. Alleen wil ik dat u gedenkt, dat Hij door dit bezoek, dat Hij in onze natuur bracht, en ongeveer drie en dertig jaren duurde, de wet vervuld, de rechtvaardigheid bevredigd, de overtreding gesloten, de zonde verzegeld, een eeuwige gerechtigheid aangebracht, het verbond bevestigd, overheden en machten neergeworpen, de dood te niet gedaan, de weg tot het Heilige der heiligen ontsloten en een brug van gemeenschap tussen de hemel en de aarde gelegd heeft, waarover God weer tot de mens kon komen zonder benadeling van Zijn rechtvaardigheid, en waarover de mens weer tot God kan gaan, zonder verteerd of verpletterd te worden.

4. Nog een ander bezoek is de dageraad van de openbaring van het Evangelie, wanneer de blijde boodschap der zaligheid voor het eerst aan een volk of natie wordt verkondigd, en "het leven en de onverderfelijkheid worden aan het licht gebracht." O, wat was het een lieflijk aanbreken van de dag, toen, na de opstanding van Christus, de apostelen en andere dienaren, als de herauten van de grote Messias, vergeving van zonde, vrede en zaligheid, door Zijn bloed, begonnen te verkondigen, eerst aan de Joden, en daarna aan de heidenen! Hoe verdween de donkere mist van Joodse ritus, afschaduwingen en ceremoniën, en van Heidense afgoderij en gruwelen, voor de schitterende stralen van de Zon der gerechtigheid, die doorbraken in de uitdeling van het Evangelie! Wat een menigte bekeerden werden aan de gemeente toegevoegd, wegens hun ontelbaar aantal vergeleken, bij de dauwdroppels uit de baarmoeder des dageraads! Wat een lieflijk aanbreken van de dag was er ook in ons land, toen het Evangelie voor het eerst gepredikt werd aan onze voorvaderen, die onder een donkere nacht van Heidense afgoderij lagen! En toen daarna een donkere nacht van Paapse verblinding en afgoderij zich weer over ons had uitgespreid, wat werden wij weer in onze reformatie door een lieflijke dageraad van omhoog bezocht! Wat werd er toen een schone nauwgezetheid van leven, en ijver voor God en Zijn eer gevonden bij onze adel, bij aanzienlijken en geringen, die zich ontdekten in het gedurig vernieuwen van hun plechtige verbonden, om een werk van reformatie, tegen de gezanten van de hel en van Rome, te ondersteunen en te handhaven! En hoe kennelijk gaf de Heere Zijn goedkeuring over dat werk door het uitstorten van Zijn Geest, en de aanmerkelijker voorspoed van het Evangelie in de bekering van vele zielen! Daarom zeg ik, dat de prediking van het Evangelie in een land, of onder een volk, een lieflijk bezoek is van de Opgang uit de hoogte.

5. De dag der bekering is een ander bezoek van de Opgang uit de hoogte: wanneer "God, Die gezegd heeft, dat het licht in de duisternis zou schijnen, in het hart schijnt, om te geven verlichting van de kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus." O, wat is dat een aangenaam en verrassend bezoek! Wat een lieflijke dag breekt dan aan in de ziel! Zulk een bezoek brengt licht, en wel zo'n licht, dat het de schaduw des doods in een heldere morgen verandert. Het is een licht, dat niet alleen op de mens schijnt, maar het schijnt in zijn hart; het verlicht al de vermogens van zijn ziel, en het zet hem over uit de duisternis in een wonderbaar licht; het is "het licht van de

kennis der heerlijkheid Gods." Nu begint de Geest het deksel van het aangezicht, dat op de ziel ligt, te scheuren, zodat de stralen van Goddelijke heerlijkheid, die uitwendig schenen in een uitdeling van het Evangelie, nu in de ziel indringen, en haar veranderen van heerlijkheid tot heerlijkheid; nu verheerlijkt de Geest, Christus, door de dingen van Christus te nemen, en die aan de ziel te verkondigen. En dit alles in het aangezicht of de persoon van Christus. Die mens, die tevoren geen gedaante of heerlijkheid in Hem kon zien, waarom hij Hem zou begeren, ziet nu, dat Hij, veel schoner is dan de mensenkinderen, "het afschijnsel van Zijns Vaders heerlijkheid en het uitgedrukte beeld van Zijn zelfstandigheid", en zijn hart rijst op bij ieder woord of elke leer, die maar de minste strekking heeft om Zijn Goddelijke heerlijkheid te verkleinen. O vrienden, heeft de Opgang uit de hoogte u aldus bezocht? Indien ja, dan mag ik veilig zeggen, wat Christus tot Zacheüs zeide:" Heden is zaligheid geschied aan uw huis", aan uw hart, aan uw ziel.

6. Dan is er de dageraad van een hernieuwde openbaring van Christus, na een donkere nacht van verlating. Misschien heeft de arme gelovige in de duisternis gewandeld, zodat hij geen licht kon zien; wolken en donkerheid omringden hem, de satan verontrustte hem met zijn vurige pijlen, ongerechtige dingen hadden de overhand over hem, moeite en ellende omringden hem aan alle zijden, zodat de arme ziel in verlegenheid moest uitroepen: "Och, of ik ware gelijk in de vorige maanden, gelijk in de dagen, toen God mij bewaarde! Ik ben uitgestoten van voor Uw ogen; Zijn goedertierenheid houdt in eeuwigheid op. Hij heeft vergeten genadig te zijn. De Heere heeft mij verlaten, en de Heere heeft mijner vergeten!" Doch eindelijk breekt de dag aan, de Zon der gerechtigheid gaat op en breekt door alle tussenstaande wolken, en geeft een dergelijke ontdekking van genade, als in Jes. 40:27: "Waarom zegt gij dan, o Jakob en spreekt, o Israël, Mijn weg is voor de Heere verborgen, en mijn recht gaat van mijn God voorbij?" En Hij neemt de arme ziel in Zijn armen, en drukt haar aan Zijn hart, haar toesprekende, zoals Hij het Efraïm deed: "Zijt gij Mij niet een dierbare zoon? Zijt gij Mij niet een troetelkind; want sinds dat Ik tegen u gesproken heb, denk Ik nog ernstig aan u; daarom rommelt Mijn ingewand over u, ik zal Mij uwer zeker ontfermen. Ik heb u wel voor een klein ogenblik verlaten, maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik Mij uwer ontfermen." O, wat een aangenaam bezoek is dit, en wat een schone dag breekt er dan voor de ziel aan! Dan worden ongeloof, jaloersheid, moedeloosheid en verdenkingen van God verdreven! Hoe hartelijk verfoeit de ziel zichzelf wegens haar schielijke en haastige gevolgtrekkingen aangaande de liefde en getrouwheid Gods, zeggende: "Toen was ik onvernuftig, en wist niets; ik was een groot beest bij U." O nu, nu, is de dag weer aangebroken, en ik zie, dat "er maar een ogenblik is in Zijn toorn, en een leven in Zijn goedgunstigheid; des avonds vernacht het geween, maar des morgens is er gejuich." Zulk een bezoek van de Opgang uit de hoogte had de bruid, als zij (Hoogl. 2:8) uitriep: "Dat is de stem Mijns Liefsten, ziet Hem, Hij komt, springende op de bergen, en huppelende op de heuvelen;" en (Hoogl. 3:4) "Toen vond ik Hem, Die mijn ziel liefheeft; ik hield Hem vast en liet hem niet gaan, totdat ik Hem in mijns moeders huis gebracht had, en in de binnenste kamer van degene, die mij gebaard heeft."

7. Nog brengt Christus Zijn volk een lieflijk dageraadsbezoek bij de dood en het laatste oordeel: (Joh. 14:3) "En zo wanneer Ik heen zal gegaan zijn, en u plaats zal bereid hebben, zo kom Ik weder en zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn moogt daar Ik ben." Dit is de dageraad van de eeuwige heerlijkheid, waar nooit een verduistering zal zijn, en

die nooit zal eindigen in een nacht van verlating, of droefenis, of dood. Heft uw hoofden op, gelovigen, want deze dag van volkomen verlossing nadert snel; de dag van algehele verlossing voor uw ziel komt bij de dood, en volkomen verlossing voor ziel en lichaam beide, is niet ver; want "wanneer Christus zal geopenbaard zijn, Die ons leven is, dan zult gij ook met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid"; dan zult gij zingen en zeggen: "Ziet, deze is onze God, wij hebben Hem verwacht, en Hij zal ons zalig maken; deze is de Heere, wij hebben Hem verwacht, wij zullen ons verheugen, en verblijden in Zijn zaligheid."
Zo heb ik u over enkele van Christus' bezoeken gesproken, waardoor de dageraad van omhoog aanbreekt.

III. Ons derde punt was, dat ik zal onderzoeken waarom de bezoeken van Christus bij het aanbreken van de dag worden vergeleken. Ik zal dit in de volgende bijzonderheden behandelen.
1. Het aanbreken van de dag brengt licht met zich; het verdrijft de wolken, de mist, en de duisternis van de nacht. Zo ook brengen de bezoeken van Christus licht mee voor de arme ziel, die in duisternis zat; het licht van de kennis, het licht van vertroosting en blijdschap. De Zon der gerechtigheid verspreidt lichtstralen rondom Hem, overal waar Hij komt. Dit licht is niets anders dan het begin van de heerlijkheid in de ziel, want er is slechts een verschil in trap tussen het licht van de genade hier en het licht van de heerlijkheid hiernamaals; het eerste is een onfeilbaar onderpand van het laatste.

2. Het aanbreken van de dag gaat langzamerhand en toenemend; het begin daarvan is klein, maar in zijn laatste neemt het zeer toe. De dag breekt niet plotseling geheel aan, maar hij neemt langzamerhand toe tot op de middag. Zo gaat het ook met de bezoeken, die Christus een land, of een mens alleen, brengt; zijn licht neemt trapsgewijze toe. Wanneer Hij eenmaal begint te schijnen, dan is Hij "voortgaande, en lichtende tot de volle dag toe." Wanneer de Zon der gerechtigheid eenmaal over een ziel is opgegaan met genezing onder Zijn vleugelen, klimt Hij altijd hoger, totdat Hij de middaghoogte van de heerlijkheid bereikt. Ja, het is voor mij een uitgemaakte zaak, dat er, een eindeloze eeuwigheid door, altijd nieuwe tonelen van heerlijkheid voor de heiligen in de hemel zullen worden ontsloten; want het is onmogelijk, dat een eindig verstand op eenmaal de volmaaktheden van een oneindig God zou kunnen opnemen.

3. De dageraad brengt leven en blijdschap met zich. De vogels beginnen te sjilpen en te zingen, en vervullen de lucht met hun welluidende tonen, alles krijgt een ander aanzien bij het opgaan van de zon. Zo ook vervullen de liefde en genadebezoeken van Christus de ziel van de gelovige met een geestelijke melodie; de zangtijd genaakt, wanneer de Zon der gerechtigheid opgaat. Wanneer Hij opgaat in de uitdeling van het Evangelie, waarin Zijn heil verkondigd wordt tot aan de einden van de aarde, dan wordt dat woord vervuld: (Jes. 14:16) "Van het uiterste einde der aarde horen wij psalmen tot verheerlijking des Rechtvaardigen." Wanneer Hij in de bekering of in een hernieuwde openbaring over de ziel opgaat, legt de arme ziel haar zak af; dan wordt "haar gegeven sieraad voor as, vreugdeolie voor treurigheid, het gewaad des lofs voor een benauwde geest."

4. Het aanbreken van de dag is onweerstaanbaar; alle kracht van mensen en duivelen, met al hun verenigd geweld, de dikste duisternis, de zwaarste mist, kunnen het dagen

van de morgen niet tegenhouden. Zo ook kunnen de genadebezoeken van Christus, hetzij in de uitdeling van het Evangelie, of in hernieuwde mededelingen, niet verhinderd worden. Wanneer Zijn bestemde tijd is gekomen, om Sion genadig te zijn, laat Hij Zich niet verhinderen of tegenhouden. De bergen van afstand, onkunde, vijandschap, ongeloof, smelten voor Hem weg; zij vervlieten "van het aangezicht des Heeren, van het aangezicht des Gods Jacobs." Alles wat in Zijn weg staat verdwijnt, gelijk de duisternis van de nacht wijkt bij de opgang van de zon. IJzeren deuren en koperen grendelen worden verbroken; sterkten worden verwoest; hoge en zich verheffende bedenkingen, die zich tegen Hem verhieven, worden alle vlak gemaakt en neergeworpen, wanneer het Hem lust te komen.

5. Het aanbreken van de dag is openbaar makend. Het ontdekt de dingen, die in de duisternis van de nacht verborgen liggen. Bomen, bloemen, gras, en andere dingen, waarmee het gelaat des aardrijks bezaaid en versierd is, liggen in de duisternis van de nacht verborgen; doch wanneer de dag aanbreekt, komen zij in hun schoonheid te voorschijn. Zo ook hier, voordat Christus de ziel bezoekt is de heerlijkheid van de bedeling van het Evangelie verborgen; doch zodra Christus, de Zon der gerechtigheid, opgaat, ziet zij "de heerlijkheid des Heeren, het sieraad onzes Gods": zij komt, als het ware, in een nieuwe wereld van wonderen. De verborgenheden van het koninkrijk, de verborgenheid van de Drie-eenheid, de verborgenheid van de vleeswording, de verborgenheid van de vereniging met Christus; de verborgenheid van de rechtvaardigmaking door Zijn gerechtigheid en van de heiligmaking door Zijn Geest, de verborgenheden van het verbond, en van iedere waarheid van de godsdienst, vertonen zich in nieuwe schoonheid en luister. Dan wordt de zonde gezien in haar buitengewone zondigheid, de wet in haar uitgebreidheid en geestelijkheid, het verbond in zijn vrijheid, Christus in Zijn volheid, God in Zijn grootheid en voortreffelijkheid. Daarom wordt de dag van de bekering "het openen van de ogen der blinden" genoemd, en de Geest van Christus een "Geest der wijsheid en der openbaring."

6. Het aanbreken van de dag is zeker voor hen, die het daglicht gezien hebben. Wie twijfelt eraan, dat het weer morgen zal worden, wanneer de zon ondergegaan en aan de andere zijde van de aardbol is? Zo ook zijn de bezoeken van Christus, in de hernieuwde openbaringen van Zijn liefde, zeker voor de ziel, die eenmaal in de bekering door de Opgang uit de hoogte bezocht is. Gods genadeverbond, waarin Hij Zijn getrouwheid verbonden heeft met eeuwige goedertierenheid te zullen terugkeren, is zo vast als Zijn verbond van de dag en de nacht. Dit kan, in ‘ t voorbijgaan gezegd, dienen om het ongeloof de mond te stoppen, wanneer het onder duisternis en verberging zo licht zegt: "Zijn goedertierenheid houdt in eeuwigheid op, en, Hij heeft Zijn barmhartigheden door toorn toegesloten;" want zo zeker als de natuurlijke dag zal aanbreken, even zeker zal "de Zon der gerechtigheid weer over uw ziel opgaan, en daar zal genezing zijn onder Zijn vleugelen."

7. Het aanbreken van de dag kan helder zijn, en toch kunnen er wolken opkomen nadat de dag is aangebroken. Het kan in de morgen helder weer zijn, en dat nochtans de lucht de ganse dag met wolken overdekt is; ja het kan zijn, dat zij achter een wolk ondergaat. Zo ook kan er in de dag van bekerende liefde een heldere glans zijn, en dat toch binnen weinig tijd de zon verduisterd wordt, en de arme ziel, door al haar leven, door verlating, verzoeking en verdrukking, met vrees des doods aan de dienstbaarheid onderworpen is:

ja, het kan zijn, dat de zon achter een wolk ondergaat, ik meen, dat de ziel onder een wolk sterft. Maar al zou dit zo zijn, toch kan en zal de ziel, evenals de zon veilig ondergaat, al gaat zij achter een wolk onder, in veiligheid sterven, al sterft zij in donkerheid.

8. Het licht van de dageraad is voor iedereen, de bedelaar mag er evengoed gebruik van maken als de koning. Zo ook is het licht en de genade van God in de uitdeling van het Evangelie algemeen en vrij voor rijk en arm. Zo ziet u in welke opzichten de bezoeken van Christus als de dageraad zijn.

IV. Ons vierde punt was, dat ik zal onderzoeken, welk soort van dag het is, die met de bezoeken van Christus meekomt.
1. Het is een dag van kracht: (Psalm 110) "Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag Uwer heirkracht." Wanneer Hij de ziel komt bezoeken met krachtdadige genade, worden de grendelen van de dood verbroken, de koperen deuren geopend, de eeuwige deuren worden verheven, de fondamenten van het door de duivel overweldigd koninkrijk worden geschud, en de ziel wordt overgezet uit de duisternis in het koninkrijk van de Zoon van Zijn liefde; dit wordt (Jes. 53:1) genoemd, "de openbaring van de arm des Heeren." Het is een dag waarin "Christus voorttrekt in Zijn grote kracht, tonende, dat Hij machtig is te verlossen."

2. De bezoeken van Christus maken, dat een dag van zaligheid van omhoog over de ziel aanbreekt. Wanneer Christus Zacheüs bezoekt, zegt Hij: "Heden is dezen huize zaligheid geschied." Bij de bezoeken van Christus volgt de zaligheid de Zaligmaker in Zijn gevolg; zaligheid van de vloek van de wet, de slag van de rechtvaardigheid; zaligheid of verlossing van de macht van de zonde, de schuld van de zonde, de drek van de zonde; verlossing van de toekomende toorn. Wanneer deze dag van omhoog over de ziel aanbreekt, kan het arme schepsel niet nalaten te zeggen en te zingen: "Die God is ons een God van volkomen zaligheid; en bij de Heere, de Heere, zijn uitkomsten tegen de dood. De zaligheid zij onze God, Die op de troon zit, en het Lam."

3. Christus' bezoek brengt een dag van ondertrouw met Zich: (Jer. 2:2) "Zo zegt de Heere: Ik gedenk de weldadigheid uwer jeugd, de liefde uwer ondertrouw"; (Hoogl. 3:11) "Gaat uit, en aanschouwt, gij dochteren Sions, de Koning Salomo, met de kroon waarmee hem zijn moeder kroonde op de dag zijner bruiloft, en op de dag van de vreugde zijns harten." Wanneer Christus overkomt, en Zijn heerlijkheid aan de ziel openbaart, verschijnt Hij als een bruidegom met de huwelijksakte van het verbond in Zijn hand, zeggende. evenals de knecht van Abraham tot Rebekka: "Zult gij met deze man trekken?" Waarop de ziel zichzelf terstond met hart en hand overgeeft zeggende: "Ik ben des Heeren; waar gij zult heengaan, zal ik ook heengaan, en waar gij zult vernachten, zal ik vernachten. Noch dood, noch leven, noch tegenwoordige, noch toekomende dingen, zullen mij scheiden van deze betere Man, die uit de doden is opgewekt."

4. Het bezoek van Christus doet een dag van vrijheid aanbreken. Het arme schepsel was onder de zwaarste dienstbaarheid en in gevangenschap opgesloten in de gevangenis van de zonde, liggende onder de vloek van de wet, zijnde in een gans bittere gal; doch, wanneer Christus komt. zegt Hij "tot de gebondenen: Gaat uit; tot die, die in duisternis

zijn: Komt te voorschijn." Hij roept de gevangenen vrijheid uit, en de gebondenen opening van de gevangenis. O vrienden! Geen vrijheid is deze gelijk, die het bezoek van Christus meebrengt; "die de Zoon vrijmaakt, die zal waarlijk vrij zijn"; waarom het "de vrijheid van de heerlijkheid der kinderen Gods" wordt genoemd: vrijheid van de zonde, de duivel, de wereld, het ongeloof, de heerschappij van de natuurlijke vijandschap. Christus' bezoek brengt een jaar van vrijlating, een jubeljaar, met zich: "het jaar van het welbehagen des Heeren, de dag van de verlosten des Heeren."

5. Het bezoek van Christus doet een dag van rust voor de ziel aanbreken. Het is een Sabbat, en rustdag; want dan gaat de ziel door het geloof in de rust. Het arme schepsel vermoeide zich in zijn grote reis, hard werkende en zich inspannende aan de riemen van de plichten van de wet, om leven en gerechtigheid te verkrijgen: zij ging gebukt onder het gewicht van de zonde, als een last, die haar te zwaar was om te dragen, terwijl de pijlen des Almachtigen in haar waren, welker vurig venijn haar geest uitdronken; doch o! Wanneer de Opgang uit de hoogte komt, roept zij met David uit: "Mijne ziel, keer weder tot uw rust, want de Heere heeft aan u wel gedaan." Op het eerste gezicht van Christus roept de ziel uit, wat de Heere van Sion zei: "Dit is Mijn rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want Ik heb ze begeerd en Ik heb er lust in."

6. Een bezoek van Christus van omhoog brengt een dag van liefde mee: (Ezech. 16:8) "Uw tijd, " namelijk toen Ik u bezocht, "was de tijd der minne." Het is een tijd der minne aan de zijde van Christus, want dan laat Hij Zijn verkiezende en verlossende liefde uit, en Hij spreekt tot de ziel: "Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid." Zijn liefde was als een vuur in haar binnenste besloten, zoekende en verlangende zich uit te laten. Doch, o! Wanneer de Opgang uit de hoogte komt, gaat de liefde Gods uit als een rivier, "voortkomende uit de troon Gods en des Lams." Dan is het ook een dag der minne aan de zijde van de gelovige; de liefde Gods wordt in zijn hart uitgestort door de Heilige Geest, en dat doet zijn hart brandende zijn in hem, zodat Hij de Heere liefheeft uit geheel zijn hart, en uit geheel zijn verstand, en uit geheel zijn ziel, en uit geheel zijn kracht. "Vele wateren zouden deze liefde niet kunnen uitblussen; ja, de rivieren zouden ze niet verdrinken: al gaf iemand al het goed van zijn huis voor deze liefde, om de ziel van Christus af te trekken, men zou hem ten enenmale verachten." "Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking, of benauwdheid, of vervolging, of honger, of naaktheid, of gevaar, of zwaard? Noch hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel zal ons kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus onze Heere."

7. Het is een dag van genade; want dan "heerst de genade door rechtvaardigheid", op een zegepralende wijze. Het wezen van de genade ligt in de vrijheid en mildheid van de liefde, zonder opzicht op verdienste, of zonder enigerlei dwang. O, hoe blinkt de vrijheid van de genade, in de dag waarin Christus de ziel bezoekt, met een bijzondere luister en majesteit! De ziel, die tevoren God zag zitten op een troon van rechtvaardigheid, elk ogenblik een vonnis van veroordeling van zich verwachtende, ziet Hem nu in Christus op een troon der genade zitten, hem een genadescepter toereikende, en de zondaar nodigende te komen, om genade en barmhartigheid te ontvangen, en geholpen te worden ter bekwamer tijd. O, hoe mild is een God van genade in Christus, wanneer de dageraad van omhoog aanbreekt! Hij geeft Zichzelf, Hij geeft Zijn Zoon,

Hij geeft Zijn Geest. Hij geeft genade en eer, Hij geeft al de gewisse weldadigheden Davids, en dat alles zonder geld en zonder prijs.

8. De dag waarop Christus een mens bezoekt is een dag van bewondering, want dan ziet hij Hem, Wiens Naam is "Wonderlijk, Raad, sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst." Zo iemand komt in een nieuwe wereld, "een nieuwe hemel en een nieuwe aarde in dewelke gerechtigheid woont." Wanneer hij terugziet op zijn vroegere staat van duisternis, dood, verafheid, kan hij niet anders dan zich verwonderen over de wonderlijke verandering van zaken; daarom wordt van die mens, die Christus in de morgen van de bekering bezoekt, gezegd, dat hij wordt overgezet in een wonderbaar licht. Hij bewondert Christus, alsof hij nooit tevoren van Hem gehoord had; hij bewondert de grote verborgenheid der godzaligheid, God geopenbaard in het vlees. Hij bewondert de liefde Gods in Christus: O, "die breedte, die lengte, die diepte, die hoogte van de liefde Gods, die de kennis te boven gaat!" Hij bewondert de vrijheid, volheid en vastheid van een nieuw verbond. Hij is enkel verwondering als hij Christus ziet, het Hoofd van het nieuwe verbond, en dat al de beloften van het verbond in Hem, Ja, en Amen zijn. In één woord, het is hem alles een wonder, en hij vraagt zich met verwondering af waar toch zijn ogen waren, dat hij die dingen nooit tevoren heeft gezien.

9. Het is een eeuwige dag, die van omhoog aanbreekt, wanneer Christus voor het eerst de ziel bezoekt, een dag, die nooit zal eindigen. Wel is waar, dat het licht van de dag soms droevig verduisterd kan worden, zodat de gelovige naar zijn gewaarwording in een donkere nacht kan verkeren en geen licht zien; doch, wanneer de zon maar eens is opgegaan, zal zij nooit weer ondergaan; neen, neen, "de Heere zal u wezen tot een eeuwig licht, en uw God tot uw sierlijkheid."

V. Ons vijfde punt was, te onderzoeken waarom van deze dag gezegd wordt, dat Hij van omhoog aanbreekt. Hierop antwoord ik in de twee of drie volgende dingen:
1. Omdat Christus zelf de allerhoogste God is, "de Hoge en Verhevene, Die in de eeuwigheid woont." De Arianen willen van Hem een minder soort godheid maken, alsof Hij niet dezelfde onafhankelijke, zelfstandig bestaande God met de Vader is. Maar wat ook anderen denken of zeggen om Zijn heerlijkheid te verkleinen, laat ons Hem eren gelijk wij de Vader eren; want Hij is "de sterke God, de Vader der eeuwigheid, God boven allen te prijzen in eeuwigheid, de eeuwige God, de Heere, de Schepper van de einden der aarde."

2. Van deze dag wordt gezegd, dat hij van omhoog aanbreekt, wegens Zijn koninklijke afkomst en geboorte, door de eeuwige geboorte uit Zijn Vader; Hij is "de Eniggeborene van de Vader", dezelfde in zelfstandigheid, gelijk met Hem, in macht en heerlijkheid. O, verwondert u, vrienden, dat een Persoon van Zijn waardigheid Zich zo laag heeft willen neerbuigen, om de mens op de aarde te bezoeken! En toch is het zo: "Het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond."

3. Er wordt gezegd, dat Hij van omhoog aanbreekt, omdat Hij de voornaamste zegen is, die van boven komt, van de Vader der lichten. Hij is de onuitsprekelijke Gave Gods, de Gift, Die alle gaven en genaden in Zijn stoet en gevolg meebrengt: "Die ook Zijn Eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons

ook met Hem niet alle dingen schenken? Hij is het, Die het nieuwe Jeruzalem met Hem op de aarde doet neerdalen; de grootste heerlijkheid van de hemel is gekomen, en toen Hij kwam heeft Hij deze benedenwereld bezocht.

VI. Ons zesde punt is de *toepassing.*
Het eerste gebruik zal zijn tot onderrichting, in de volgende bijzonderheden. Is het zo, dat de Opgang uit de hoogte ons bezocht heeft?
1. Ziet dan hieruit de verbazende liefde Gods tot het verloren geslacht van Adam. Toen de engelen zondigden. werden zij "met eeuwige banden onder de duisternis bewaard’ , en een nacht van eeuwige duisternis blijft op hen; doch toen Hij hen voorbijging, deed Hij de Opgang uit de hoogte ons bezoeken, waarom wij dit lied wel mogen aanheffen: "De Heere is God, Die ons licht gegeven heeft." O vrienden, verwondert u, en bewondert deze liefde, die alle kennis te boven gaat! "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeborenen Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe." (1 Joh. 4:10) "Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad, en Zijn Zoon gezonden heeft tot een verzoening voor onze zonden..

2. Ziet hieruit wat een grote goedertierenheid en liefde voor verloren zondaars in het hart van onze Immanuël woont. Een bezoek wordt aangemerkt als een teken van liefde en vriendelijkheid, voornamelijk het bezoek van iemand, die ver boven ons staat. Als een edelman, een koning of een vorst, een bedelaar in zijn hut zou komen bezoeken, zou iedereen daaruit onmiddellijk het besluit opmaken, dat hij die bedelaar zeer goedgunstig was. Wel, vrienden, dit is hier het geval; de eeuwige Zoon van God is het geslacht van Adam zo goedgunstig, dat Hij ons beslist wilde bezoeken. En, o, wat een vriendelijk bezoek was dat! Het was Hem niet genoeg, maar eens te komen om te zien hoe wij het maakten, en ons dan te verlaten zoals Hij ons had gevonden, gelijk dat onder ons de gewoonte is, wanneer wij elkaar bezoeken: nee, Hij wilde beslist aan ons verwant zijn, been van ons been, en vlees van ons vlees. Omdat wij onder de schuld zaten, wilde Hij voor ons Borg worden, en omdat onze schuld met niets minder dan met bloed kon worden betaald, daarom heeft Hij voor ons Zijn ziel uitgestort in de dood, totdat de Rechtvaardigheid zeide, dat het genoeg was, en Hem een vrij ontslag gaf van onze schuld, in Zijn opstanding uit de doden, waardoor wij wedergeboren zijn tot een levendige hoop op een eeuwige erfenis, die onverderfelijk onbevlekkelijk, en onverwelkelijk is. En niet alleen heeft Hij dit alles gedaan, maar Hij komt weer en bezoekt verloren zondaren in de uitdeling van het Evangelie, begerende, dat zij Hem goedgezind zullen zijn, hen smekende zich door Hem met God te laten verzoenen, hun aanbiedende zich met Hem te ondertrouwen in eeuwigheid. O! Is dit niet "een welbehagen in mensen, " dat een ieder van ons wel mocht doen uitroepen: "Ere zij God in de hoogste hemelen, dat de Opgang uit de hoogte ons bezocht heeft?"

3. Ziet hieruit wat een gelukkige mensen de gelovigen zijn: zij toch zijn "kinderen des lichts en des daags, " want de dageraad van omhoog, de Opgang uit de hoogte, heeft hen bezocht, Gelijk het licht was in Gosen, terwijl het ganse overige land van Egypte in duisternis gehuld was, zo ook is er licht in de woningen van de rechtvaardigen, terwijl buiten hen de ganse wereld overdekt is met een duisternis, veel erger dan die welke in Egypteland heerste. Daarom, wat Bileam van Israël zeide, wanneer hij hen bij de andere volkeren vergeleek, dat mogen wij van de gelovigen, het ware Israël Gods zeggen: "Dat

volk zal alleen wonen, en het zal onder de heidenen niet gerekend worden;" alsmede wat Mozes zei: Welgelukzalig zijt gij, o Israël! Wie is u gelijk? Gij zijt een volk verlost door de Heere, het Schild van uw hulp, en Die een zwaard is van uw hoogheid."

4. Ziet hieruit de ellende van alle ongelovige zondaren, als die zonder Christus zijn. Zij zijn nog steeds in duisternis, de Opgang uit de hoogte heeft hen nooit bezocht. De woorden van de apostel zijn opmerkelijk, als hij, over zondaren die vreemdelingen van Christus zijn sprekende, zegt, dat zij duisternis zijn: (Ef. 5:8) "Want gij waart eertijds duisternis." zij zijn niet alleen duister, maar zij zijn de duisternis zelf. O, om ‘ s Heeren wille, komt "tot het waarachtige licht, hetwelk verlicht een iegelijk mens komende in de wereld." Komt en ziet het licht van de Zon der gerechtigheid, komt, ziet en leeft. Maar hierover later meer.

5. Ziet hieruit waarom Christus zo dierbaar is, en Zijn bezoeken zo kostelijk zijn voor de gelovige. Hijzelf is hun zo dierbaar, dat zij alle dingen schade en drek achten in vergelijking met Hem. Hij is doorluchtiger en heerlijker dan de roofbergen, en Zijn bezoeken zijn zo dierbaar in hun ogen, dat zij, wanneer Hij afwezig is, in het zwart daarheen gaan, niet van de zon; de hele wereld kan hen niet troosten, zolang zij Hem niet zien en vinden. O, lege dienaars, lege instellingen, leeg woord en lege sacramenten, leeg bidden en danken, zolang Christus Zelf niet komt. En de reden hiervan is deze, dat de dag nooit aanbreekt voordat Hij komt. Wanneer Hij komt, verandert Hij de schaduw des doods in de morgenstond, en wanneer de Opgang uit de hoogte haar bezoekt, ziet de arme ziel er uit "als de dageraad, schoon gelijk de maan, zuiver als de zon."

6. Ziet hieruit hoe het komt, dat de heiligen verlicht worden door op Jezus te zien: Psalm 34:6) "Zij hebben op Hem gezien, ja, Hem als een waterstroom aangelopen, en zijn (volgens de Engelse overzetting) verlicht geworden." Het kan niet anders of zij moeten verlicht worden, wanneer zij zien, dat de Opgang uit de hoogte hen bezoekt; dan wordt dat woord vervuld: (Psalm 30:6) "des avonds vernacht het geween, maar des morgens is er gejuich."

7. Ziet hieruit hoe het komt, dat het Evangelie zo heerlijk is; het is een bedeling van heerlijkheid, en het wordt "het Evangelie der heerlijkheid des zaligen Gods" genaamd. Wat maakt, dat het zo vol heerlijkheid is? De reden is, dat het Evangelie het voertuig van deze Dageraad van omhoog is, waarmede "het licht van de kennis van de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus" tot ons wordt overgebracht. "Het leven en de onsterfelijkheid worden door het Evangelie aan het licht gebracht." O waardeert het dan en stelt het op prijs en maakt er gebruik van.

Het tweede gebruik zal nu een woord van *vermaning* zijn, in drie afdelingen.
Het eerste deel van de vermaning: *Is het zo, dat de Opgang uit de hoogte ons bezocht heeft*? O vrienden! Laat u dan vermanen naar de stralen van de D~~d~~ageraad te komen zien, en de heerlijke dingen te aanschouwen, die Hij bij Zijn licht ontdekt. O komt, en ziet de dageraad van omhoog, en de stralen van Goddelijke heerlijkheid, die in de openbaring van de Zoon van God in onze natuur, en in het bezoek, dat Hij ons in de bedeling van het Evangelie brengt, zijn doorgebroken. O vrienden! God de Vader bezoekt u, en roept u toe: "Ziet Mijn Knecht, Die Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene in Dewelke Mijn ziel een welbehagen heeft." Hijzelf nodigt u, zich naar Hem toe te

wenden en Hem te aanschouwen: "Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde.' Komt, en ziet de heerlijkheid van Zijn Vader in Hem, want Hij is "het Afschijnsel van des Vaders heerlijkheid en het uitgedrukte Beeld van Zijn zelfstandigheid." Die Hem gezien heeft, heeft de Vader gezien, " want Hij is dezelfde, allerhoogste God, hetzelfde onafhankelijke, zelfstandige, noodzakelijke Wezen, met de Vader.
O! Wee ons, dat zulke afschuwelijke Godslastering tegen de Zoon van God in de Kerk van ons land wordt uitgesproken, alsof Hij een minder soort Godheid zou zijn, waardoor wij meer dan één God zouden hebben. En wee ons, dat godslastering tegen de Zoon van God in deze kerk, geen diepere verontwaardiging verwekt dan een blote schorsing van de godslasteraar, en dat er zovelen zijn die hem als vriend behandelen!
Doch wat anderen ook van Christus mogen denken, laat ons met eer van Hem spreken, en erkennen dat Hij Dezelfde in zelfstandigheid, gelijk in macht en heerlijkheid, met Zijn eeuwige Vader is.
Wij zullen geen tijd hebben op dit onderwerp in te gaan, om u te laten zien hoe de Naam van God, de volmaaktheden Gods, de werken Gods, en aanbidding als God, Hem in de Schrift, worden toegeschreven. Alles wat ik ditmaal zal doen is, dat ik uw aandacht zal vestigen op enkele stralen van Goddelijke heerlijkheid, die klaarblijkelijk van deze Opgang uit de hoogte afstralen.

1. Komt, en ziet in Hem een straal van aanbiddelijke soevereiniteit; want Hij is de allerhoogste God, er is geen God, die groter is dan Hij, er is geen God boven Hem. In Gen. 22:16, 17 spreekt de Engel tot Abraham uit de hemel, en die Engel was Christus, gelijk de apostel ons in Hebr. 6 schrijft. Hij zweert Abraham, zeggende: "Waarlijk, zegenende, zal Ik u zegenen." Hij zwoer bij Zichzelf; en als u de apostel vraagt, waarom Hij bij Zichzelf zwoer, dan zal hij u antwoorden: (vers 13) "Want als God Abraham de belofte deed, omdat Hij bij niemand die meerder was had te zweren, zo zwoer Hij bij Zichzelf."

2. Komt en ziet een straal der eeuwigheid in deze Opgang uit de hoogte; want Hij is de Vader der eeuwigheid. Hij zegt: "Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde, de Eerste en de Laatste. Eer Abraham was ben Ik. Hij was in het begin: (Joh. 1:1) "In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God.

3. Komt en ziet een straal van onveranderlijkheid in deze Morgenster. Wie dit leest (Psalm 102:26) : "Gij hebt voormaals de aarde gegrond, en de hemelen zijn het werk Uwer handen, " verstaat niet terstond, dat dit van de enig levende, waarachtige en onveranderlijke God wordt gezegd? Het is onmogelijk dit van iemand anders te verstaan dan van God. En in Hebr. 1:10-12 wordt het uitdrukkelijk op Christus toegepast.

4. Komt en ziet een straal van aanbiddelijke wijsheid in deze Opgang uit de hoogte, namelijk in een vlees geworden God. Christus wordt "de wijsheid Gods genoemd; ja, de wijsheid Gods bestaande in verborgenheid, die bedekt was; in Dewelke al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen zijn. Nooit heeft de wijsheid Gods zich op zo'n wijze geopenbaard, als zij in Christus heeft gedaan, in die twee naturen van God en de mens, die oneindig ver van elkaar af stonden, in een persoonlijke vereniging met elkaar te brengen. O vrienden, een gezicht van dit grote wonder zou u en mij met de apostel

doen uitroepen: "O diepte des rijkdoms, beide, der wijsheid en der kennis Gods! Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk Zijn wegen.

5. Komt en ziet hoe een straal van heerlijke en verbazende macht aanbreekt in de dageraad van Zijn vleeswording. Christus wordt dan ook niet alleen de wijsheid Gods, maar ook de kracht Gods genaamd. De macht van God is geopenbaard in de schepping van de wereld, door een woord te spreken; zij wordt geopenbaard in de regering van de wereld, en in de raderen van de voorzienigheid met onfeilbare bestendigheid te doen lopen: doch nooit gaf God zo'n openbaring van Zijn macht, als in Christus, toen Hij het oneindige en het eindige, God en de mens, verenigde in de persoon van onze Immanuël. O vrienden! Heft het oog van het geloof op, en ziet hoe de almacht zich vertoont in de man van Gods rechterhand, Die Hij Zich gesterkt heeft. Ziet hoe Hij de sterkte van de hel vertreedt, de strijd op de poorten richt, de overheden en machten uittrekt, de dood door de dood vernietigt, en het fondament van een gelukzalige eeuwigheid legt in de dood en het bloed van Zijn eeuwige Zoon.

6. Komt en ziet een straal van Goddelijke heiligheid uitschieten uit een vlees geworden Godheid. Toen Jesaja Zijn heerlijkheid aanschouwde, zag hij, dat de engelen hun aangezichten met hun vleugelen bedekten, opdat zij niet verblind zouden worden door de schoonheid van de Goddelijke heiligheid, de een tot de andere roepende: "Heilig, heilig, heilig is de Heere der heirscharen: de ganse aarde is van Zijn heerlijkheid vol." Heiligheid blonk uit in Zijn volmaakte gehoorzaamheid aan de heilige wet, waardoor Hij haar niet alleen vervulde, maar haar ook verhoogde en heerlijk maakte. Heiligheid blonk uit in Zijn dood, waarin Hij zo'n ontdekking gaf van Zijn haat tegen de zonde, dat Hij die wilde sluiten en verzegelen, ten koste van Zijn bloed.

7. Komt en ziet een straal van ontzaglijke en geduchte rechtvaardigheid uitblinkende in de dageraad van Zijn vleeswording. Was er ooit zo'n daad van rechtvaardigheid vertoond, als die van het verbrijzelen van Zijn Zoon? De zonde werd door toerekening op Hem gelegd: Het behaagde de Heere, Hem te verbrijzelen; Hij sprak: Zwaard, ontwaak tegen Mijn Herder, en tegen de Man, Die Mijn Metgezel is; sla die Herder." O vrienden, komt en ziet de rechtvaardigheid bevredigd, en het oordeel uitgevoerd aan de Zoon van God, als onze Borg, en hoe dit als een fondament gelegd is voor de troon der genade, opdat Hij zou zijn "rechtvaardig, en rechtvaardigende degene, die uit het geloof in Jezus is."

8. Komt en ziet een schitterende straal van Goddelijke barmhartigheid en liefde te voorschijn komen in de dageraad van Zijn vleeswording; het gerommel van Zijn ingewanden, het slaan van Zijn gezegend hart. O vrienden, wat is Christus anders dan de liefde Gods gewikkeld in vlees en bloed? Hier is de hoogste vlucht, die de liefde Gods ooit nam; hoger kan zij niet stijgen. Sommige godgeleerden hebben de opmerking gemaakt, dat de andere eigenschappen Gods in staat zijn meer te doen, dan zij gedaan hebben: oneindige macht kan meer werelden maken; oneindige wijsheid kan grotere dingen uitdenken dan nog ooit aan de mensen zijn bekend gemaakt; doch wat de liefde Gods betreft, die heeft zich uitgestrekt zover als zij kon, zij kan niet verder gaan. Wat kon Hij meer voor ons doen dan Zijn Zoon, de Zoon van Zijn liefde geven, Hem te geven tot in de dood? En zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken? O hoe gaat de breedte, en lengte, en diepte, en hoogte van de liefde Gods de kennis te boven!

9. Komt en ziet een heerlijke straal van Goddelijke getrouwheid in deze dageraad van "God geopenbaard in het vlees." God beloofde onze eerste ouders in het paradijs, dat "het zaad van de vrouw de slang de kop zou vermorzelen"; dat is, dat God vlees zou worden, en in onze natuur het koninkrijk en de regering van de duivel zou omverwerpen. Dit was de zwaarste belofte, die God ooit deed, en de moeilijkste om te vervullen. Maar Hij heeft het gedaan; wat Hij door het Woord van de profetie onder het Oude Testament heeft gesproken, is nu een stuk heerlijke geschiedenis geworden, als een zaak, die reeds geschied is. O, het is geschied, het is geschied: "God is geopenbaard in het vlees", en zo is de eerste belofte vervuld; en het is "een getrouw woord en aller aanneming waardig." Aangezien nu deze belofte vervuld is, zijn alle andere gemakkelijk, en wij behoeven daaraan in het minst niet te twijfelen, voornamelijk wanneer wij overwegen, dat zij alle "in Hem, Ja, en Amen zijn." Zij zijn alle bezworen aan Hem als het grote Verbondshoofd: "Ik heb eens gezworen bij Mijn heiligheid, Zo Ik aan David liege!"
Zo heb ik u over enkele stralen van Goddelijke genade gesproken, die in deze dageraad van omhoog te zien zijn.

Ik zal u nu verder spreken over enige lieflijke gezichten, die te zien zijn in het licht, dat deze Dageraad van omhoog met Zich meebrengt. U weet, dat het aanbreken van de natuurlijke dag dingen ontdekt, die in de duisternis van de nacht verborgen zijn; zo ook heeft deze Dageraad van omhoog heerlijke dingen aan het licht gebracht, en ik nodig u uit die te komen zien. Ik zal er maar een paar noemen.

1. Komt en ziet, de Raad des vredes, en wat onder de Personen van de heerlijke Drieeenheid werd overeengekomen, ontsloten. Wij willen van nature graag weten hetgeen verborgen is: wat in een ander zijn hart is; wat God deed, en wat Zijn gedachten waren voordat de wereld gemaakt werd. Wel vrienden: de Dageraad van omhoog brengt dit aan het licht. Christus heeft het boek geopend, en zijn zeven zegelen opengebroken, dat niemand anders in de hemel of op aarde kon doen. Vader, Zoon en Heilige Geest hebben van eeuwigheid een weg beraamd, hoe zondaren kunnen worden zalig gemaakt in overeenstemming met de rechtvaardigheid en de wet. Komt en ziet, hoe de Vader op Zich neemt Zijn Zoon te zenden, en te ondersteunen in het grote werk van de verlossing; hoe de Zoon op Zich neemt de wil van Zijn Vader te doen, door de wet te vervullen en de rechtvaardigheid te bevredigen door Zijn dood, en de Heilige Geest op Zich neemt alles, in de volheid des tijds, aan een uitverkoren wereld toe te passen.

2. Komt en ziet, de tempel Gods geopend, want de Dageraad van omhoog ontdekt dit ook. De tempel Gods is nu onder het Nieuwe Testament opengezet, een veel schonere tempel dan die van Salomo was, hoewel die het wonder van deze benedenwereld was. Hier is een Tempel, die het wonder van de hemel en van de aarde is, Hij trekt alle toeschouwers in het hoger en in het lagerhuis, om Hem te aanschouwen. Vrienden, wat zal ik u zeggen? "God is in Zijn heilige tempel; majesteit en heerlijkheid zijn voor Zijn aangezicht; sterkte en sieraad in Zijn heiligdom", God woonde afschaduwend in de tempel van Salomo; doch hier in de tempel van de menselijke natuur woont Hij wezenlijk, ja, de volheid van de Godheid woont hier lichamelijk, en een ieder, die Hem in deze tempel ziet, aanschouwt het afschijnsel van des Vaders heerlijkheid en het uitgedrukte beeld van Zijn Persoon.

3. De dageraad van omhoog is aangebroken; daarom, komt en ziet, de weg tot het heiligdom geopend door het bloed van Jezus, namelijk een verschenen, levende weg, die voor ons is ingewijd. O vrienden, dadelijk bij de inkomst van de zonde werd de deur van toegang tot God veroordeeld en gesloten, maar door de Dageraad van omhoog kunnen wij zien; dat zij weer geopend is, en dat onze weg tot de Vader openbaar, en iedere voetstap van de weg met het bloed des Lams besprengd is, en dat God u nodigt "met vrijmoedigheid" tot Hem te komen, ja, toe te gaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs.

4. Komt en ziet, de Rode Zee gekliefd en de Jordaan opgedroogd, opdat het Israël Gods een veilige en gemakkelijke doortocht heeft naar het beloofde land der heerlijkheid. O vrienden, er was een Rode zee van toorn, een diepe Jordaan des doods en van de vloek van de wet, tussen ons en de heerlijkheid, maar Christus heeft op de weg uit de beek gedronken door Zijn gehoorzaamheid tot de dood.

5. Komt en ziet, de zuivere rivier van het water des levens, voortkomende uit de troon Gods en des Lams. Het aanbreken van de dag heeft dit ook ontdekt, een rivier van vergevende, rechtvaardigende, heiligende, vertroostende, bevestigende, versterkende en zonde dodende genade, voortkomende uit de troon der genade, en een stem uitgaande van de troon: "Die wil, die kome, en drinke van het water des levens om niet. O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs wijn en melk."

6. Komt en ziet de Boom des levens, die in het hogere paradijs is, voortbrengende twaalf vruchten, en welks bladeren zijn tot genezing van de heidenen. O vrienden, hier is wat te zien, dat waard is gezien te worden! Hier is Christus Zelf te zien, Die gezegende Spruit uit de hoogte, zoals het grondwoord ook kan worden overgezet; de takken van die Boom zijn zo met vruchten beladen dat zij zich van de hemel tot de aarde neerbuigen zodat wij onder Zijn schaduw zitten, en de zoetheid van Zijn vruchten kunnen proeven.

7. Komt en ziet de koninklijke wet Gods, die in de eerste Adam geschonden en verbroken was, weer verhoogd en heerlijk gemaakt door Christus, de tweede Adam, en Zijn Heere lust aan Hem hebbende omwille van Zijn gerechtigheid. Komt en ziet het recht van de wet vervuld in ons, die geloven, want Christus is "het einde der wet tot rechtvaardigheid, een ieder, die gelooft." O vrienden, is dit niet een wonder, te zien, dat God Zijn Eigen wet vervult, als Borg voor de geruïneerde zondaar, en dat Hij ons Zijn gerechtigheid toerekent tot rechtvaardigmaking? En dit brengt de dageraad van omhoog aan het licht.

8. Komt en ziet het volle bedrag, dat onze Borg aan de rechtvaardigheid heeft betaald; geen som van zilver of goud, maar het dierbaar bloed van onze Heere Jezus Christus, als van een onbevlekt Lam. Bloed, dat het bloed Gods is; bloed, dat meer waard is dan de hemel en de aarde; bloed, genoegzaam om tienduizend werelden vrij te kopen, wegens zijn innerlijke waarde; bloed, dat van betere dingen spreekt dan het bloed van Abel.

9. Komt en ziet het nieuwe verbond vast gemaakt en bevestigd; de dageraad ontdekt dit ook. Het verbond van Adam was verbroken, en wij allen liggen daarom van nature onder de vloek. Maar ziet hier een zoveel beter verbond, namelijk een verbond der genade, waarvan Christus de Borg is, dat Hij met Zijn bloed heeft verzegeld, en waaraan Hij onder het Nieuwe Testament nieuwe zichtbare zegels heeft gehecht, de doop en het avondmaal des Heeren, welke laatste wij heden hopen te vieren. Komt en ziet de volheid, vrijheid, lieflijke orde, vastheid en eeuwige duur van dit verbond, en hoe het vaststaat in Christus.

10. Komt en ziet, hoe de kop van de oude slang vermorzeld is, terwijl hij het zaad van de vrouw de verzenen vermorzelde: "Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken van de duivel verbreken zou." Hij heeft de overheden en machten uitgetogen, en aan het kruis over hen getriomfeerd. Zodat u, gelovige, moed mag vatten, want u hebt maar met een op de vlucht gedreven, verbroken, en verpletterde vijand te doen.

11. Komt en ziet de dood, die laatste vijand, te niet gedaan door de dood van de Verlosser, want Hij heeft zowel de dood te niet gedaan als hem, die het geweld des doods had. De dageraad van omhoog doet ons zelfs in het dal van de schaduw des doods licht zien, zodat wij geen kwaad behoeven te vrezen, maar ons daarover mogen verheugen als over een ontwapende en verslagen vijand, zeggende: "Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning?" Ja, de Dageraad van omhoog doet ons over het graf heen zien, en ontdekt ons de lieflijke morgen van de opstanding aan de andere zijde van de dood, zodat wij met Job mogen zingen en zeggen: "Onze Verlosser leeft, en daarom zullen wij, hoewel de wormen onze lichamen zullen doorknagen, nochtans in ons vlees God aanschouwen."

12. Komt en ziet in de opstanding van onze heerlijke Borg, een volkomen kwijtschelding van alles wat wij aan de rechtvaardigheid schuldig zijn. Dit kunnen wij ook lezen bij het licht van de Dageraad van omhoog. Gelijk Christus gestorven is om onze zonden, of om de straf van onze schuld, zo is Hij ook opgewekt om onze rechtvaardigmaking, of om te verklaren, dat Hij een eeuwige gerechtigheid heeft aangebracht, krachtens welke wij van de schuld ontslagen en als rechtvaardig voor God worden aangemerkt. O vrienden, Christus is uit de doden opgestaan in de hoedanigheid van een Borg en Plaatsbekleder, en daarom wordt van ons gezegd, dat wij in Hem, en met Hem, opstaan. Onze Borg is niet stilletjes uitgebroken, maar "Hij is uit de angst, of (Engelse overzetting) uit de gevangenis, en uit het gericht weggenomen." De deur van de gevangenis werd op uitdrukkelijk bevel van het hemelhof geopend, en daarom werd op de derde dag, vroeg in de morgen, een bode van de troon der rechtvaardigheid gezonden om de steen van de deur van het graf af te wentelen. O vrienden, het levendig gezicht van deze verborgenheid van de liefde en genade, in de opstanding van Christus, zou ons allen die lieflijke lofzang doen aanheffen: (1 Petrus 1:3) "Geloofd zij de God en Vader van onze Heeren Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheden ons heeft wedergeboren tot een levendige hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden."

13. Komt en ziet, hoe een toornig en onverbiddelijk God, in het licht van deze Dageraad van omhoog, er voor ons uitziet als een God des vredes. En hoe zou Hij anders kunnen

zijn dan een God des Vredes, aangezien Hij onze Heere Jezus Christus uit de doden heeft teruggebracht? Als Hij geen God des vredes was, zou Hij dan ooit op deze wijze getuigenis hebben gegeven, dat Hij de voldoening uit de handen van onze Borg heeft aangenomen? Gewis niet. Daarom, wanneer wij opzien tot een opgestane Christus, Die in onze natuur aan de rechterhand Gods zit, mogen wij met het volste recht besluiten, dat, "hoewel Hij toornig geweest is, Zijn toorn is afgekeerd. Ziet, God is ons heil, wij zullen vertrouwen en niet vrezen; want de Heere HEERE is onze sterkte, en psalm, en Hij is ons tot heil geworden."

14. Komt en ziet, hoe Hij tot een bewijs, dat Hij een God des vredes, een verzoend God in Christus is, voor al Zijn volk, op de berg van het Evangelie een vette maaltijd bereidt, een maaltijd van reine wijn, van vet vol mergs, van reine wijnen, die gezuiverd zijn. O vrienden! De Dageraad van omhoog ontdekt een welvoorziene tafel van de zegeningen van de hemel, van al de gewisse weldadigheden Davids, tot ons onderhoud aangeboden en gereed, met een hartelijke nodiging aan iedereen, om te komen en van dit brood te eten, en van de wijn te drinken, die Hij gemengd heeft. Wij zeggen u in de Naam Gods, dat u evenveel recht hebt om te eten en te drinken, Christus aan te nemen en toe te passen in al Zijn volheid zoals Hij ons in de bedeling van het Evangelie wordt voorgesteld, als u ooit had tot een maaltijd, die u werd voorgezet. Daarom: "Eet vrienden, drinkt en wordt dronken, o liefste."

15. Komt en ziet dat leven, dat verloren en door de val van de eerste Adam verbeurd was, hersteld en voor ons gereed liggende in de hand van de tweede Adam. Christus, de tweede Adam, heeft de plaats van de eerste Adam ingenomen, en ieder punt en artikel vervuld van het verbond der werken, dat volmaakte gehoorzaamheid eiste als de voorwaarde van het leven. Daarom komt het leven Hem nu toe; en dienovereenkomstig heeft God Hem het eeuwige leven gegeven, en is dit leven in de Zoon. Hij is de nieuwe Erfgenaam van het eeuwige leven, en van alle beloften die daarbij behoren. O vrienden, is dit niet een goede tijding, dat onze God, onze weldadige Losser, onze verpande en verbeurde erfenis heeft teruggekocht?

16. Komt en ziet, hoe onze Losser en oudste Broeder Zichzelf en Zijn recht op het eeuwige leven, in een nieuw testament of een nieuw en beter verbond, aan ons toewijst en overdraagt. "God heeft ons het eeuwige leven gegeven" in het woord van Zijn genade en belofte (1 Joh. 5:11). Dit testament, deze belofte, deze schenking, deze aanbieding van het leven, worden een ieder gedaan, hetzij man of vrouw, die het Evangelie hoort, of de Bijbel leest, met een uitdrukkelijk gebod het testament te onderzoeken, om daarin het eeuwige leven te vinden. "Laat ons dan vrezen, dat niet te eniger tijd, de belofte van in Zijn rust in te gaan nagelaten zijnde, iemand van u schijnt achtergebleven te zijn." O vrienden, stelt u toch niet zo dwaas aan. dat u een prijs ter hand gesteld zijnde, u nochtans niet zo wijs zou zijn daarvan een goed gebruik te maken.

17. Komt en ziet, om deze alle als de getuigenis van een heerlijke Drie-eenheid te onderschrijven, want de Dageraad van omhoog ontdekt dit ook: "Drie zijn er, Die getuigen in de hemel, de Vader, het Woord, en de Geest": Zij getuigen dit alles in de hoedanigheid van bekwame Getuigen; Zij hebben de waarheid van alles wat ik heb gezegd onder ede bevestigd, in het bijzonder deze waarheid, dat "God ons het eeuwige

leven gegeven heeft: en ditzelve leven is in Zijn Zoon." Daarom komt en ziet, om te verzegelen, dat God waarachtig is, want indien u het niet doet, maakt u God tot een leugenaar door uw ongeloof, om welke misdaad u reeds veroordeeld bent.

Ik zal een paar tegenwerpingen beantwoorden.
1. U zult zeggen: *Dit zijn inderdaad lieflijke ontdekkingen, die de Dageraad van omhoog ontdekt; doch zeg mij, hoe zullen wij, door die te zien, komen?*
Ik antwoord: Gij moet uw ogen openen, opdat het daglicht in u schijnt. Al schijnt het daglicht nog zo helder, al zijn er nog zulke schone begeerlijke voorwerpen rondom een mens, hij kan ze onmogelijk zien zolang zijn ogen gesloten zijn. Daarom moet u noodzakelijk uw ogen open doen, als u de Dageraad van omhoog, en wat die ontdekt, wilt zien.

2. *U gebiedt mij, dat ik mijn ogen moet open doen, doch, helaas! Ik mis het gezichtsvermogen, en kunt u evengoed iemand, die stekeblind is, gebieden zijn ogen te openen, als tot mij op die wijze te spreken.*
Mijn antwoord is:
(1.) Ik houd het er voor, dat u al ver gevorderd zou zijn, als u maar wezenlijk gevoelig was over uw geestelijke of ziels blindheid; want de grote hoop van hen met wie wij handelen, is evenals de Farizeeën, die tot Christus zeiden: Zijn wij dan ook blind? Zij menen, dat zij goed genoeg zien, terwijl zij in werkelijkheid, in de dingen Gods, zo stekeblind zijn als mollen.
(2.) Gedenkt, dat niet ik, maar God Zelf, u die blind bent, gebiedt op te zien en deze Dageraad van omhoog te aanschouwen: (Jes. 42:1) "Ziet, Mijn Knecht, Die Ik ondersteun." "Wendt u naar Mij toe en wordt behouden." Daarom, tracht en beproeft, in gehoorzaamheid aan Hem, Die het gebiedt, uw ogen open te doen, en die heerlijke dingen te zien, die de Dageraad van omhoog ontdekt, want op die wijze geeft Hij de blinden het gezicht terug. Hij, Die u gebiedt te zien, en te aanschouwen, Hij raadt u ook, dat gij van Hem koopt ogenzalf opdat u zien mag.
(3.) Volgt het voorbeeld van de blinde Bartimeüs. Christus komt heden bij u langs, want Zijn weg is in het heiligdom: terwijl u het geluid van Zijn gevolg of Zijn dienaars bij deze gelegenheid hoort, verheft uw stem, en zegt: Jezus, Gij Zone Davids, ontferm U mijner, en laat mij weer ziende worden." Vraagt slechts in het geloof, niet twijfelende aan Zijn bekwaamheid en gewilligheid: want het is Zijn belofte, dat Hij de ogen van de blinden zal openen, de kreupelen zal doen springen als een hert, en dat de tong des stommen zal juichen. Tot dusver mijn eerste vermaning, om te komen en de Dageraad van omhoog te zien, Zijn heerlijke stralen te zien, en de wonderlijke ontdekkingen, die Hij gedaan heeft aan een verloren wereld. Ik ga nu over tot een

Tweede vermaning. Is het zo, dat de Opgang uit de hoogte ons bezocht heeft? Heeft Hij ons bezocht door een dadelijk aannemen van onze menselijke natuur, die Hij nu in de hemel draagt? En bezoekt Hij ons met de aanbiedingen van Zijn genade en liefde in de uitdeling van het Evangelie? O, laat u dan vermanen en smeken Zijn bezoek te ontvangen en Hem gastvrijheid te verlenen. O, verwelkomt Hem, en zegt: "Gezegend is Hij, Die daar komt in de Naam des Heeren, om ons zalig te maken." Wat is geloof?
Wij vermanen u altijd te geloven, en vraagt *u wat dat is?*
Dan zal ik u een duidelijk en eenvoudig antwoord geven:

Het is, dat u de Zoon van God, de Zaligmaker van zondaren, die u in de roeping en aanbieding van het Evangelie komt bezoeken, ontvangt en verwelkomt. U weet allen wat het is, een bezoek van een vriend te ontvangen. Wanneer u hem ontvangt verwelkomt u hem, u doet de deur voor hem open, laat hem binnen, en vraagt hem bij u te blijven. Zo ook is geloven, dat u het bezoek van Hem, Die de Dageraad van omhoog met Zich meebrengt, een gunstig onthaal geeft; het is de deur voor Hem open te zetten, de eeuwige deuren van uw zielen te verheffen, Hem hartelijk te verwelkomen, en Hem binnen te laten, door u aan Hem toe te vertrouwen in Zijn zaligmakend, rechtvaardigend, heiligend en verzoenend werk.
O vrienden, behoef ik nog beweegredenen te gebruiken, om u te overreden het bezoek van de Opgang uit de hoogte gulhartig te ontvangen? U verwelkomt het dagelijks bezoek van de natuurlijke zon in het uitspansel, en zult u de bezoeken van de Zon der gerechtigheid niet met blijdschap begroeten en ontvangen, Die tot u komt met genezing onder Zijn vleugelen? Omdat echter de droevige ervaring ons leert, dat er maar weinigen zijn, die het bezoek, dat Hij brengt in de uitdeling van het Evangelie, een gunstig onthaal geven, – ja, het is de moeilijkste zaak ter wereld zondaren over te halen Hem hartelijk te verwelkomen – zal ik, tot uw overreding, uw redelijke vermogens enige evangelische overwegingen voorstellen. En wanneer wij spreken, roept dan tot de hemel, dat God Zelf, door een lieflijke en onweerstaanbare kracht, u mag overreden en bekwaam maken Zijn bezoeken te verwelkomen.

1. Overweegt dan, Wie Hij is, en vanwaar Hij komt. O! Wel mogen wij uitroepen: "Wie is Deze, Die van Edom komt met besprenkelde klederen van Bozra? Mensen en engelen kunnen Zijn leeftijd niet uitspreken. Hij is zo voortreffelijk, dat wij geen woorden kunnen vinden om Zijn Naam uit te spreken, of Hem "Heere noemen, dan door de Heilige Geest." Zijn Naam is "Koning der koningen, en Heere der heren, de Overste van de koningen der aarde." Wie zou weigeren de bezoeken te verwelkomen van Hem, Die Zich vernedert wanneer Hij de dingen aanschouwt, die in de hemel zijn! En overweegt verder vanwaar Hij komt. Hij komt van een verre landstreek, een vergelegen land; Hij heeft Zijn koninklijk paleis, en al de vermaken, die Hij bij de Vader had eer de wereld was, verlaten om u te bezoeken; en zult u Hem niet verwelkomen? Als een groot koning een reis zou ondernemen van de einden der aarde, om iemand van u te bezoeken, zou u hem dan verzoeken van u te vertrekken? zou u uw deur voor zijn neus dichtgooien, wanneer hij bij u kwam? Wel, vrienden, dit is het geval, en daarom, ontvangt Hem gastvrij, nu Hij u bezoekt in de uitdeling van het heerlijk Evangelie.

2. Overweegt wat Zijn boodschap is, wanneer Hij u uit de hoogte komt bezoeken. Gij en ik konden met reden een bezoek van toorn en wraak hebben verwacht, dat Hij kwam om Zijn Eigen en Zijns Vaders twistzaak te twisten, wegens de verachting van Zijn gezag en de schending van Zijn heilige wet. Doch, o vrienden, wat zal ik u zeggen: "Christus is niet gekomen opdat Hij de wereld veroordelen zou, maar opdat de wereld door Hem zou behouden worden; de Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en zalig te maken wat verloren was"; Hij is gekomen om ons te verlossen uit de hand van onze vijanden, opdat wij "Hem dienen zouden zonder vrees, in heiligheid en gerechtigheid voor Hem, al de dagen van ons leven." In Zijn bezoek, dat Hij u heden brengt, is Zijn boodschap, dat Hij u wil verbergen tegen de wind en de storm van de toorn Gods, die op het punt staat over u los te breken en u voor eeuwig te verpletteren. Hij komt om u te wassen, omdat u bevuild bent, in een gracht ingedompeld, zodat uw klederen van u gruwen. Hij

zegt tot de vuile zondaar: "Dan zal Ik rein water op u sprengen, en gij zult rein worden; van al uw onreinigheden, en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen." Hij komt om te genezen, omdat u geheel overdekt bent met wonden, striemen en etterbuilen; u bent als die arme man, die op de weg tussen Jeruzalem en Jericho, met wonden overdekt, half dood was blijven liggen, en Hij is de barmhartige Samaritaan, Die komt om u te verbinden en uw wonden te helen. Hij ziet u spiernaakt, zonder een vod om u te dekken; en daarom is Zijn boodschap, dat Hij u wil bekleden met de klederen des heils, en u de mantel der gerechtigheid wil aandoen. Hij komt om de deuren van de gevangenis te openen, uw boeien los maken, en u een heerlijke vrijheid te verlenen. O vrienden, wie, die goed bij zijn verstand is, zou weigeren bezocht te worden door iemand, die met zo'n boodschap komt?

3. Overweegt welke ruwe wegen en doornige paden, welke ontberingen en moeilijkheden Hij heeft doorstaan, in u, in de bedeling van het Evangelie een bezoek te brengen. Hij had op Zijn weg de toorn van Zijn Vader en de grimmigheid van mensen en duivelen het hoofd te bieden. Hij werd in stukken gescheurd; op Zijn weg naar u toe werden Zijn ziel en Zijn lichaam vaneen gescheurd. Hij werd gejaagd gelijk de hinde in de morgen, en door de helhonden overal nagejaagd, totdat zij Hem op de heuvel Golgotha doodden, en dat alles om uwentwil, om u wel te doen. In één woord, bergen stonden in Zijn weg, maar Hij kwam "springende op de bergen, en huppelende op de heuvelen." Zeeën van bloed en toorn waren in Zijn weg; doch Hij doorwaadde die alle, om u te bezoeken. En zult u, nu Hij al deze en ontelbaar veel meer ontberingen heeft willen doormaken om u weldadigheid te bewijzen, Hem toch niet verwelkomen, nu Hij gekomen is?

4. Wilt eens overwegen hoe nabij Hij u is gekomen, in deze dageraad van het licht van het Evangelie. Hij is in Zijn bezoek zo nabij gekomen, dat Hij aan uw deur staat: "Ziet, Ik sta aan de deur en Ik klop." Zijn bezoek is zo dichtbij, dat u, als u naar Hem toe gaat, niet in uw hart behoeft te zeggen: Wie zal in de hemel opklimmen? of, Wie zal in de afgrond nederdalen? Want "nabij u is het woord, in uw mond en in uw hart. Dit is het woord des geloofs, hetwelk wij prediken", En wanneer Hij nabij u komt, brengt Hij Zijn gerechtigheid en Zijn heil met Zich mee: (Jes. 46:13) "Ik breng Mijn gerechtigheid nabij, zij zal niet ver wezen, en Mijn heil zal niet vertoeven." En waarom anders is Hij zo nabij gekomen met Zijn gerechtigheid en Zijn heil, dan opdat u Hem vriendelijk zou verwelkomen? O zegt: "Dit is een getrouw woord en aller aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om de zondaren zalig te maken."

5. U bent besloten door een koninklijke wet, die op gezag van de hemel is afgekondigd, dat u het bezoek van deze Opgang uit de hoogte een gunstig onthaal zult geven, een wet, waarin de strengste straf wordt gedreigd, wanneer hieraan niet wordt gehoorzaamd. Die wet is opgetekend in I Joh. 3:23: "Dit is Zijn gebod, dat wij geloven in de Naam Zijns Zoons, Jezus Christus." Ziet op tot deze God, als de Alfa en Omega van ons werk, en van hetgeen onze plicht is in de wereld: (Joh. 6:29) "Dit is het werk Gods, dat u gelooft in Hem, Die Hij gezonden heeft." Tenzij u het bezoek, dat Zijn Zoon brengt, verwelkomt, kan geen ander werk, noch enige dienst Hem aangenaam zijn: want "zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen." Overweegt daarom, vrienden, dat het in het minst niet aan uw keuze is gelaten, of u Hem wilt ontvangen of niet; neen, als u het niet doet, dan maakt u zich schuldig aan opstand tegen God, en aan

ongehoorzaamheid aan het grote gebod, dat van de troon der heerlijkheid hierboven is uitgevaardigd; en "ongehoorzaamheid of weerspannigheid is een zonde van toverij, " die met verbranden moet gestraft worden.

6. Overweegt hoe goed Hij het opneemt, wanneer Zijn bezoek welkom is; wanneer Hij door het geloof goed ontvangen wordt. O het is "de dag der blijdschap Zijns harten;" dan komt Hij tot ons in, en Hij houdt avondmaal met ons, en wij met Hem. Christus verheugde Zich in de geest, toen men Hem berichtte, dat Zijn Evangelie in de steden van Israël werd aangenomen. Hij is daarover zo verblijd, wanneer Zijn bezoeken een goed onthaal vinden, dat Hij inkomt, dat Hij Zijn rust in de ziel neemt en Zijn woning bij haar maakt, om nooit weer te vertrekken; Hij zegt: "Dit is Mijn rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want Ik heb ze begeerd."

7. Overweegt, dat dit bezoeken van de Opgang uit de hoogte niet altijd zal duren; ik meen, dat er een einde zal komen aan Zijn bezoeken in de bedeling van het Evangelie. Wij lezen soms in de Schrift van een dag der genade, van een dag der zaligheid, een dag, die des zondaars dag is: "Och, of gij ook bekendet, ook nog in deze uw dag, hetgeen tot uw vrede dient!" zeide de Heere tot Jeruzalem. De dag van Jeruzalem was de dag waarin Christus hen persoonlijk en door de dienst van Zijn apostelen bezocht, in de ontsluiting van de grote verborgenheid van de zaligheid; deze hun dag is nu ondergegaan, en een lange donkere nacht is over hen gekomen; "hetgeen tot hun vrede dient, is nu verborgen voor hun ogen." Vrienden, dit is de dag waarin Christus, de Zon der gerechtigheid u bezoekt; doch u weet niet hoe spoedig Hij kan vertrekken, en uw huis woest laten; Hij kan Zijn tent opbreken en Zich naar een andere plaats van de wereld begeven. Doch, al zou de dag van het licht van het Evangelie in dit land voortduren, dan zal er nochtans binnenkort, voor een ieder persoonlijk, door de dood een einde aan gemaakt worden. Daarom, om ‘ s Heeren wil, laat Hem in, nu de dag waarin Hij bezoekt nog voortduurt. "Ziet, nu is het de welaangename tijd, ziet, nu is het de dag der zaligheid. Heden indien gij Zijn stem hoort, zo verhardt uw harten niet", opdat Hij niet zwere in Zijn toorn, dat "gij nooit in Zijn rust zult ingaan."

8. Om u te bewegen het bezoek van de Opgang uit de hoogte een gunstig onthaal te geven en te verwelkomen, overweegt, dat het Hem smart aan Zijn hart, als Hij door uw afwijzing en het verachten van Hem moet weggaan; Hij haat het scheiden en het verlaten, Hij heeft geen lust te vertrekken zonder verwelkomd te worden: (Hos. 11:8) "Hoe zou Ik u overgeven, o Efraïm? U overleveren, o Israël? Hoe zou Ik u maken als Adama? U stellen als Zeboïm? Mijn hart is in Mij omgekeerd, al Mijn berouw is tezamen ontstoken."

9. Zijn hart is in de hoogste mate bedroefd, wanneer Zijn bezoeken geen goed onthaal vinden; Hij weende over Jeruzalem, zeggende: "Och, of u bekende, ook nog in deze uw dag, hetgeen tot uw vrede dient! Maar nu is het verborgen voor uw ogen." O vrienden, hoe kan het in uw hart opkomen, het hart te bedroeven van Hem, Die de dageraad van omhoog meebrengt? Christus had menigmaal een bedroefd hart, toen Hij was "een Man van smarten en verzocht in krankheid"; doch zult u ook Zijn hart bedroeven nu Hij in de hemel is? Niets heeft zo'n strekking om Zijn hart in de hemel te bedroeven, als te zien, dat zondaren Zijn bezoeken en de aanbiedingen van Zijn genade en liefde, die Hij hun doet door het Evangelie, afwijzen en verwerpen.

10. Indien u de bezoeken van Zijn genade nu niet een gunstig onthaal geeft, zal Hij u op een andere wijze bezoeken, Hij zal u dan een treurig bezoek brengen. Misschien zal Hij u, nog aan deze zijde van de eeuwigheid, in ontzaglijke toorn en in oordeel bezoeken: "Zou ik over die dingen geen bezoeking doen? spreekt de Heere, of zou Mijn ziel haar niet wreken aan zo'n volk als dit is?" Soms volgen droevige, tijdelijke oordelen op de verwerping van Christus, namelijk in dit leven. Maar al zult u misschien aan tijdelijke slagen ontkomen, toch staat u bij uw dood en in het laatste oordeel een droevig bezoek te wachten. Wanneer Christus in Zijn heerlijkheid verschijnen zal, en Zijn rechterstoel in de wolken zal oprichten, dan zult u, die Zijn genadebezoeken niet wilde ontvangen, beginnen te wenen en rouw te bedrijven. (Openb. 1:7) "Ziet, Hij komt met de wolken, en alle oog zal Hem zien, ook degenen, die Hem doorstoken hebben; en alle geslachten van de aarde zullen over Hem rouw bedrijven. Ja, Amen." O vrienden, laat deze dingen op u vermogen, dat het bezoek, dat de Opgang uit de hoogte u brengt in de uitdeling van het Evangelie, bij u een goed onthaal vindt.

U zult misschien tegenwerpen:
1. *U gebiedt mij, dat ik Zijn bezoek door het Evangelie een gunstig onthaal geef; doch helaas, ik ben altijd van gedachte, dat Zijn bezoek anderen, en niet mij geldt.*
Ik antwoord: Dat is juist de list en uitvlucht van het ongeloof; onder voorwendsel van bescheidenheid wil de ziel geen bezoek van Christus ontvangen, alsof Zijn bezoeken voor anderen en niet voor haar in het bijzonder waren.
Doch vrienden, laat mij u zeggen, dat, hoewel het ongeloof zich met een blos van voorgewende nederigheid vertoont, het nochtans in de grond niets anders is dan duivelse hoogmoed. Maar welk vermoeden het ongeloof ook mag wekken, ik kan u in de Naam van God verzekeren, dat Zijn bezoek in de uitdeling van het Evangelie u geldt, u man, u vrouw, even persoonlijk alsof u bij naam en toenaam genoemd werd. Hij staat aan eens ieders deur, en klopt, zeggende: "Doe Mij open, en Ik zal tot u inkomen;" tot u roept de Wijsheid; haar stem is tot *de mensenkinderen*. Daarom, past het op uzelven in het bijzonder toe, met evenveel verzekerdheid, alsof u een stem uit de hemel hoorde, die u bij uw naam en toenaam riep.

2. Zegt u: *Ik zou graag Zijn bezoek ontvangen, maar mij dunkt, ik zie grote bergen tussen Hem en mij; Hij is achter de bergen, en ik ben ver van Hem, en Hij is ver van mij af.*
Ik antwoord: Jezus Christus is niet zo veraf, als uw ongelovig hart u ingeeft, want "ziet, Hij staat achter onze muur, " wachtende, om te zien of wij om Hem treuren, en Zijn bezoek willen ontvangen. U zegt, dat u veraf bent; maar Zijn stem is juist tot dezulken: (Jes. 57:19) "Ik schep de vrucht der lippen, vrede, vrede, degenen die ver zijn, en degenen, die nabij zijn, zegt de Heere, en Ik zal ze genezen." (Hand. 2:39) Petrus sprak tot zijn toehoorders, en ik zeg hetzelfde tot u: "Want u komt de belofte toe, en uw kinderen, en allen, die daar verre zijn." Gij zegt, dat er bergen zijn tussen Hem en u; doch "ziet Hem, Hij komt, springende op de bergen, huppelende op de heuvelen." Als u Hem maar wilt ontvangen, zal Hij alle bergen vlak maken voor Zijn aangezicht: "de Jordaan keert achterwaarts, de bergen springen op als rammen, de heuvelen als lammeren."

3. Werpt u tegen: *Mijn zonden zijn zo groot, dat Hij mij nooit zal willen bezoeken?*

Mijn antwoord is: Ziet, hoe Hij de grootste zondaren bezoekt met de aanbiedingen van Zijn liefde en genade: (Jes. 1:18) "Komt dan, en laat ons samen rechten, zegt de Heere: al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol."

4. Misschien zegt u: *Ik ben een veroordeeld zondaar, ik lig onder het vonnis des doods van de heilige wet, daarom kunnen Zijn bezoeken mij niet gelden.*
Ik antwoord: Hij komt u en mij bezoeken, omdat wij ter dood veroordeeld zijn. Hij is in Zijn vleeswording hen komen bezoeken, die onder de wet zijn, "opdat Hij degenen die onder de wet waren, verlossen zou, opdat wij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden." Als u Zijn bezoek in het Evangelie wilt ontvangen, zal het vonnis van de veroordeling op dat zelfde ogenblik van u worden weggenomen: want "die in de Zoon van God gelooft wordt niet veroordeeld"; ja, "Er is geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn."

5. Zegt u: *Ik ben snood, vuil en besmet, daarom is Zijn bezoek niet voor mij?*
Dan is mijn antwoord: "Al laagt gij tussen de potten of tussen twee reien van stenen, zo zal Hij u maken als vleugelen ener duif, overdekt met zilver, en welker vederen zijn met uitgegraven géluwen goud." Hij spreekt het tot u: "Zult gij niet rein worden?" "Ik zal rein water op u sprengen, en gij zult rein worden: van al uw onreinheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen."

6. Of zegt u misschien: *Ik heb zijn bezoeken in het Evangelie zo dikwijls afgewezen, dat ik bevreesd ben, dat Hij is weggegaan, en nooit zal terugkomen?*
Mijn antwoord is: (Jer. 3:I) "Al hebt gij met vele boeleerders gehoereerd; keert nochtans weder tot Mij, spreekt de Heere." Hij roept afkerigen toe, dat zij zullen terugkeren, en dat Hij hun afkeringen zal genezen.

7. Indien u tegenwerpt, *dat u niet weet of u tot de uitverkorenen behoort, die aan Christus werden gegeven, en dat, als dit zo is, Zijn bezoek u niet geldt;*
Dan is mijn antwoord: Zijn genadebezoeken en de aanbiedingen van Zijn genade in het Evangelie zijn tot zondaren: Hij roept mensen, en "de kinderen der mensen , " en als u daar uw naam kunt vinden, hebt u geen reden uzelf uit te sluiten.
U begint aan het verkeerde einde, wanneer u zich met de besluiten Gods inlaat; dat zijn verborgen dingen, die voor de Heere zijn. Ziet eerst op de dingen die in het Woord zijn geopenbaard; dat is de weg om tot de kennis te geraken van de verborgen voornemens van Zijn hart; en laat ik dit tot uw bemoediging zeggen, dat ik er nooit van gehoord heb, dat het verkeerd is uitgekomen met hen, die deze weg volgden. Zij, die God op Zijn Woord vatten, en Hem aan Zijn Woord houden, zullen bevinden, dat zij onder het getal van Zijn uitverkorenen behoren, terwijl zij, die beslist eerst willen beginnen, Gods verborgen besluit na te speuren, en zo doende sterven, tenslotte zullen ervaren, dat zij onder het getal van de verworpenen behoren. Daarom, bemoeit u eerst met de dingen, die geopenbaard zijn, onderzoekt de Schriften, raadpleegt de woorden Gods, leest daar uw naam, en ziet of Christus daar tot u spreekt en u daar bezoekt of niet; en zo zult u te weten komen, dat er liefde tot u in Zijn hart is.

8. U zegt misschien: *U gebiedt mij de bezoeken van Christus te ontvangen, doch helaas! Hoe kan ik dat doen? Ik heb niets om Hem te geven.*

Ik antwoord: Hij brengt Zelf alles mee. Wanneer Zijn bezoek wordt aangenomen, komt Hij in, en Hij houdt avondmaal met ons, en geeft, dat wij met Hem avondmaal houden. Als u meent, dat u Hem iets kunt aanbieden buiten hetgeen Hij zelf meebrengt, dan heb ik waarlijk weinig hoop voor u.

9. Of zegt u: *Ik ben maar een ellendig, verhard zondaar, mijn hart is als een stuk van de onderste molensteen.*
Mijn antwoord is: Laat Hem binnen, want Hij "zal het stenen hart wegnemen, en u een vlezen hart geven."

10. En werpt u nog tegen: *ik ben zo onmachtig, dat ik Hem niet kan opendoen, wanneer Hij komt; hoe kan ik Hem binnenlaten, wanneer de sleutel van mijn hart aan Zijn gordel hangt?*
Dan is mijn antwoord: Hij komt u juist bezoeken, omdat u onmachtig bent, om u sterkte te geven. Hij heeft gezegd, dat Hij "den moeden kracht geeft, en de sterkte vermenigvuldigt dien, die geen krachten heeft." Geeft Hem het werk maar in handen, Die al uw werken in u en voor u zal werken.

Een derde vermaning uit deze leer is deze:
Ik vermaan u niet alleen Zijn bezoek aan te nemen, waarmee Hij u in de uitdeling van het Evangelie bezoekt, maar tot Hem op te zien om bij deze gelegenheid een bezoek aan uw zielen te mogen ontvangen van Zijn bijzondere genade en liefde. O bidt, dat de dageraad onder ons mag aanbreken. Gelooft, verwacht en hoopt op een bezoek van de heerlijk Zon der gerechtigheid, de blinkende Morgenster, opdat "in Zijn tempel een iegelijk Hem eer geve."
Ik zeg nog eens, dat ik zou willen, dat u bij deze gelegenheid hoopt, gelooft, wacht, en uitziet naar de werkingen van Zijn Geest, van de ontdekkingen van Zijn heerlijkheid, en van het licht van Zijn aanschijn. Ik ben er zeker van, dat het beter met ons gesteld zou wezen, als wij meer bezig waren met op het goede van de hand des Heeren te vertrouwen, en te hopen, en te verwachten. Velen gaan bidden, het woord horen, avondmaal houden; maar zij doen het alsof er niets goeds van de Heere te krijgen was, alsof de Heere des huizes er maar een schraal huis op nahield, alsof Hij een tegenzin had om van Zijn goedheid aan Zijn gasten mee te delen. Zij menen, dat Zijn milde aanbiedingen, en roepingen, en nodigingen niet welmenend zijn. Doch, o vrienden! Dit is een verwijt aan onze heerlijke Heere en Meester; u behoorde betere gedachten van Hem te koesteren, en met verwachting en hoop op een bezoek van de Opgang uit de hoogte te komen.

Ik zal hier aantonen:
1. Welke voordelen een bezoek van de Opgang uit de hoogte met zich meebrengt.
2. Welke gronden uw geloof en uw hoop hebben, om er op te bouwen in het verwachten en uitzien.

Ik zal u dus eerst enige voordelen opnoemen, welke een bezoek van de Opgang uit de hoogte vergezellen.

1. Zijn bezoeken door de invloeden van Zijn Geest, en de mededelingen van Zijn genade en liefde, hetzij in de bekering, of in hernieuwde openbaringen, brengen leven met zich voor de dode zondaar, of de kwijnende heilige en gelovige. En hoe zou het

anders kunnen zijn? "Want Hij is de Heere en Vorst des levens, Hij is de opstanding en het leven; de weg, de waarheid en het leven." Wanneer Hij nabij de dode zondaar komt, komt de Geest des levens in hem, al was hij zo dood als de beenderen, die aan de mond des grafs verstrooid waren. En wanneer Hij nabij de kwijnende gelovige komt, zal hij ten leven voortbrengen als het koren, wanneer er een warme regenbui van de hemel op valt. Een flinke regenbui en een warme zonnestraal doen de velden lachen, en het broodkoren, dat verwelkt was, steekt zijn hoofd op en ziet er weer vrolijk uit. Juist dezelfde uitwerking heeft een bezoek van de Opgang uit de hoogte op de ziel: "Ik zal Israël zijn als de dauw;" en wat dan? "Hij zal bloeien als de lelie, en hij zal zijn wortelen uitslaan als de Libanon. Zij zullen terugkeren, zittende onder Zijn schaduw; zij zullen ten leven voortbrengen als koren, en bloeien als de wijnstok, zijn gedachtenis (of welriekendheid) zal zijn als de wijn van Libanon" (Hos. 14:6, 8).

2. Een bezoek van de Opgang uit de hoogte brengt schatten en rijkdommen met zich; en geen wonder, want Hij is de "Erfgenaam van alles. In Hem zijn al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen, " onnaspeurlijke rijkdommen zijn bij Hem. Wanneer Hij de ziel bezoekt met Zijn zaligheid, doet Hij wat de wijzen van het Oosten Hem deden, toen zij kwamen en Hem in doeken gewonden zagen liggen, zij gaven Hem goud tot een geschenk; en Hij geeft ook een geschenk van goud, wanneer Hij de ziel bezoekt, veel beter dan het goud van Ofir. Ja, Hij zegt tot de ziel, gelijk Hij in Zijn gebed tot Zijn Vader zei: "Al het Mijne is Uwe;" alles wat Ik heb is Uwe; Ik ben van U, en van allen, die Mij volgen; al de schatten van Mijn genade en heerlijkheid draag ik hun over, en vermaak die aan u. O! Is dat niet een kostelijk bezoek?

3. Christus' bezoeken brengen eer met zich. "Rijkdom en eer zijn bij Mij. Van toen af dat gij kostelijk zijt geweest in Mijn ogen, zijt gij verheerlijkt geweest." Wanneer de Opgang uit de hoogte de ziel bezoekt richt Hij haar op: (Psalm 113:7, 8) "Die de geringe uit het stof opricht, en de nooddruftige uit de drek verhoogt, om te doen zitten bij de prinsen, bij de prinsen van Zijn volk." Het is niets anders dan een bezoek van deze Opgang uit de hoogte, dat de gelovige "voortreffelijker maakt dan zijn naaste."

4. Zijn bezoeken brengen opgewektheid, blijdschap en vrolijkheid mee. Wanneer deze Morgenster opgaat in het hart van een zondaar, die de duisternis en donkerheid van de storm der wet heeft doorgemaakt, o, wat een wonderlijke verandering brengt Hij dan in de ziel te weeg! Het arme schepsel, dat elk ogenblik verwachtte in de hel te vallen, begint zich te verheugen in de hoop van de heerlijkheid Gods. De verschrikkingen van de wet en van het geweten, en de zwaarmoedige bevattingen van wrekende toorn, doen David uitroepen: (Psalm 117:3) "De banden des doods hadden mij omvangen, en de angsten der hel hadden mij getroffen; ik vond benauwdheid en droefenis." Doch de Opgang uit de hoogte bezocht zijn ziel, en dit doet hem in het verdere van de Psalm een andere toon aanslaan; hij zingt en looft de Heere, zeggende: "Ik was uitgeteerd, doch Hij heeft mij verlost. Wat zal ik de Heere vergelden voor al Zijn weldaden aan mij bewezen? Ik zal de beker der verlossingen opnemen, en de Naam des Heeren aanroepen."

5. Een bezoek van de Opgang uit de hoogte brengt sterkte toe aan de zwakke en vermoeide ziel. "Hij geeft de moeden kracht, en Hij vermenigvuldigt de sterkte dien, die geen krachten heeft." O, wanneer Hij komt, maakt Hij de struikelende als David en als

de Engel des Heeren voor hem. Hij, Die krachteloos was, wordt sterk voor Zijn werk, zeggende: "Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal?" Sterk tot de strijd, "de armen van zijn handen worden gesterkt door de handen des Machtigen Jacobs;" sterk om beproevingen en verdrukkingen te verdragen, zeggende: "Ziet, zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen?" "Wie zal mij scheiden van de liefde van Christus?" In één woord, hij die ten onder ging door vertwijfeling, door de overmacht van het ongeloof, wordt "sterk in het geloof, gevende God de eer."

6. Een bezoek van de Opgang uit de hoogte maakt de beschroomde en moedeloze ziel vrijmoedig en moedig als een leeuw. Het arme schepsel, dat niet tot God durfde opzien, uit een besef van schuld, doch als een angstvallige duif was, die zich verbergt in de kloven van de steenrots, heft zijn aangezicht met een heilige en nederige vrijmoedigheid op, wanneer de Opgang uit de hoogte hem bezoekt: "Dewijl wij dan, broeders, vrijmoedigheid hebben, om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus." Hij gaat met vrijmoedigheid toe tot de troon der genade, opdat hij "barmhartigheid moge verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd." Dan krijgt die mens vrijmoedigheid tegenover al zijn beschuldigers, zodat hij de wet en het geweten, de duivel en de wereld, in het aangezicht durft zien, zeggende: "Wie zal beschuldiging tegen mij inbrengen? God is het, Die rechtvaardig maakt. Wie is het, die verdoemt? Christus is het, Die gestorven is, ja, dat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechterhand Gods is; Die ook voor mij bidt." Hij krijgt door het bezoek van de Opgang uit de hoogte zoveel vrijmoedigheid, dat hij nu kan "ingaan tot Gods altaar, tot de God des blijdschaps zijner verheuging." Hij is niet bevreesd, dat hij door aan een avondmaalstafel aan te gaan zichzelf een oordeel zal eten en drinken; neen, hij ziet, dat het een beker der verlossing is; daarom eet en drinkt hij met goeder harte, wetende, dat hij recht heeft op het brood van de kinderen. Hij krijgt zoveel vrijmoedigheid en moed, wanneer de Opgang uit de hoogte hem bezoekt, dat Hij de dood, de koning der verschrikkingen, met heilige moed en dapperheid in het aangezicht durft zien, met David zeggende: (Psalm 23:4.) "AI ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen; want Gij zijt met mij, Uw stok en uw staf, die vertroosten mij." Zo ziet u welke grote voordelen een bezoek van de Opgang uit de hoogte vergezellen.

Ik zal u verder enige raad geven, om een bezoek van deze Opgang uit de hoogte te verkrijgen.

1. Gelooft het: "Heb ik u niet gezegd, dat, zo gij gelooft, gij de heerlijkheid Gods zien zult?" (Joh, 11:40) "Nadat gij geloofd hebt, zijt gij verzegeld geworden met de Heilige Geest der belofte, die het onderpand is van onze erfenis" (Ef. 1:13).
2. Hoopt er op; want "de Heere heeft een welgevallen aan hen, die Hem vrezen; die op Zijn goedertierenheid hopen. De verwachting der ellendigen zal niet in eeuwigheid verloren zijn."
3. Verlangt er naar; omdat "Hij de dorstige ziel verzadigt, en de hongerige ziel met goederen vervuld heeft."
4. Bidt er om; want "Hij hoort de wens van de zachtmoedigen; Hij zal hun hart sterken, Zijn oor zal opmerken." Hanna bad er om, en zij kreeg het. David bad er om, en hij ontving het.
5. Verwacht Hem; want "de Heere is een God des gerichts; welgelukzalig zijn allen die Hem verwachten."

6. Staat naar reinheid in hart en leven: "Zalig zijn de reinen van hart, want zij zullen God zien."

Doch u zult misschien zeggen: *u gebiedt ons op zo'n bezoek van de Opgang uit de hoogte te hopen, en dat te verwachten; doch, o zeg mij, waarop ik in deze zaak mijn geloof en mijn hoop zal bouwen.*
In het algemeen moet u gedenken, dat het geloof, of geloven, of op de Heere vertrouwen, de vastgestelde weg is, die ons in het Woord van God wordt aangewezen: het is de manier van handelen, die God ons heeft voorgeschreven, zullen wij enig goed van Hem ontvangen, hetzij voor de tijd, of voor de eeuwigheid. Er staat geschreven, dat "het zonder geloof onmogelijk is Gode te behagen"; doch anderzijds is alles wat wij doen, al was het de zwakste poging tot gehoorzaamheid, Hem welbehaaglijk, wanneer het in het geloof gedaan wordt. Hij heeft een onafscheidelijk verband gelegd tussen het geloof en elke goedertierenheid of zegening van Zijn verbond; het verbond is, als het ware, de bron waaruit het water van de genade en van de volheid van de Verlosser ons wordt toegediend; doch het geloof is de emmer, die het ophaalt en de mond, die het drinkt. Wilt u Gods heil zien? Wel, geloven is de weg daartoe: "Heb ik u niet gezegd, dat, zo gij gelooft, gij de heerlijkheid Gods zien zult?" Wilt u in de zegeningen van Gods goedertierenheid en genade delen? Het geloof of geloven is de weg om die deelachtig te worden; want "die op de Heere vertrouwt, die zal de goedertierenheid omringen." zou u willen, dat de Geest van Christus en Zijn zaligmakende werkingen op u rustten? Wel, dit is door het geloof te verkrijgen: "Nadat gij geloofd hebt, zijt gij verzegeld geworden met de Heilige Geest der belofte, Die het Onderpand is van onze erfenis." Wilt u een bezoek hebben van de Opgang uit de hoogte? Dan moet u door het geloof acht geven op het woord van de profetie, of van de belofte, dat zeer vast is, "totdat de dag aanlicht, en de Morgenster opga in uw harten."

Doch zegt u: *u gebiedt ons altijd te geloven en op een bezoek van de Opgang uit de hoogte te hopen; maar waarop zullen wij in deze zaak ons geloof en onze hoop bouwen?*
Wat mij betreft, zal de arme ziel misschien zeggen, ik heb mijzelf bij deze gelegenheid geprobeerd te onderzoeken en doorzoeken, en per slot van rekening kan ik in mijzelf geen grond vinden om te verwachten, dat de Opgang uit de hoogte mij zal bezoeken, doch veeleer het tegendeel. Ik vind, bij ernstig onderzoek, zoveel zonde, zoveel onkunde, zoveel ongeloof, zo weinig teerheid in mijn leven en wandel, dat ik vrees en onder de indruk verkeer, dat Hij mij, als Hij mij zal bezoeken, in toorn en niet in goedertierenheid zal bezoeken; en daarom is het tevergeefs, dat u mij beveelt te geloven of te hopen op een bezoek van de Opgang uit de hoogte.
Ik zal u antwoorden. U moet hier nauwkeurig acht geven en letten op een list van de satan, en van een dodelijk arglistig hart, om uw ziel af te leiden van het fondament van het geloof en van de hoop, dat God in Sion gelegd heeft. De duivel in vereniging met een bedrieglijk hart maken ons altijd wijs, dat wij het fondament van het geloof en van de hoop in onszelf moeten zoeken, en als wij het daar niet kunnen vinden, dan zeggen zij, dat wij moeten zeggen, dat er geen hoop, geen verwachting is dat wij, enig goed van God zullen ontvangen, en zo worden de handen van hem, die, in gehoorzaamheid aan Gods gebod, bij zelfbeproeving een massa ongerechtigheid, duisternis en ongeloof heeft gevonden, door dit werk meer verslapt, en wordt hij meer ontmoedigd.
Doch vrienden, wilt u weten wat het grote doel van zelfonderzoek en beproeving is; het is niet om een grond van het geloof en van de hoop in uzelf te vinden, maar dat u, door

de kwaden in uw harten te zien, door uw dodigheid, uw duisternis, uw vijandschap, uw ongeloof, uw gemis, en de zwakheden van elke in u gewrochte genade te zien, geheel uit uzelf mag gebracht worden, om een grond van geloof, hoop en vertrouwen buiten uzelf te zoeken in de Heere en in Zijn Woord. Laat mij u dit zeggen, als u ooit door de Opgang uit de hoogte zult worden bezocht. dan moet u het op een andere grond verwachten, dan op enig goed, dat ooit door u gedaan, of in u gewerkt werd.
O vrienden, ik zou zo graag zien, dat u tot een zuivere geloofsoefening werd gebracht, om, zoals onze Catechismus het zo goed uitdrukt, op Christus alleen te vertrouwen. Wacht u, dat u zou rusten op uw gebeden, uw goede voorbereiding, uw zelfonderzoek, uw tranen, uw bekering; of ook, dat u enige van die dingen met Christus en Zijn gerechtigheid vermengt, als de grond waarop u een bezoek van de Opgang uit de hoogte verwacht. Neen, die oude vodden zullen niet aan het witte kleed van de gerechtigheid van Christus gelapt worden, zij zullen niet houden op het fondament, dat God in Sion gelegd heeft; en daarom vertrouwt en hoopt alleen op de Heere.

Indien u mij vraagt: *och, zeg ons wat het is in of aan de Heere, waarop ons geloof en onze hoop gegrond mag wezen, dat Hij ons wil bezoeken?*
Dan is mijn antwoord, dat er niets in of aan Hem is, dat geen grond van vertrouwen en hoop geeft. Meer in het bijzonder:
1. Beschouwt Zijn Naam, en laat het geloof en de hoop zich daarop vestigen: (Jes. 50:10). "Die in de duisternis wandelt, en geen licht heeft, dat hij betrouwe op de Naam des Heeren. en steune op zijn God." O vrienden, elk van Zijn Namen is een olie, die uitgestort wordt. Denkt slechts een weinig over die Naam *Immanuël, God met ons*, en ziet of uw geloof en uw hoop zich daarop kunnen vestigen, om een bezoek aan uw zielen van de Opgang uit de hoogte. Hij is niet alleen Godmens in onze natuur maar Hij is God met ons; dat is, Hij is in Christus niet een God, Die tegen ons is, maar een God, Die voor ons is, een God met ons, een God, die aan onze zijde is; Hij staat aan onze zijde, om met ons partij te kiezen tegen alles wat dodelijk is: (Psalm 109:31) "Want Hij zal de nooddruftige ter rechterhand staan, om hem te verlossen van degenen, die zijn ziel veroordelen." Hij kiest de partij van de zondaar, om hem van Zijn toorn, van de vloek en de veroordeling van Zijn wet te bevrijden, om hem van de Satan en de wereld, van de dood en de hel te verlossen; Hij is altijd een met ons verzoend God, een ontfermend, vergevend, zaligmakend God in Christus. Zeg daarom, ik vertrouw dat Hij, die *Immanuël, God met ons* is, ook aan mij een bezoek van omhoog wil brengen.

2. Laat het geloof en de hoop zich om een bezoek vastklemmen aan het woord van Zijn genade en belofte. O, mag de ziel zeggen, heeft Hij niet gezegd: "Overal waar Mijn Naam gedacht zal worden, zal Ik tot u komen en u zegenen." "Ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld?" Heeft Hij niet beloofd, dat Hij tegenwoordig zal zijn onder Zijn instellingen? Heeft Hij niet beloofd, dat Hij "water zal gieten op de dorstigen, en stromen op het droge." Heeft Hij niet gezegd: "Dat Hij Israël zal zijn als de dauw; dat Zijn uitgang is bereid als de dageraad, en dat Hij tot ons zal komen als een regen; als de spade regen en vroege regen des lands; dat Hij ons na twee dagen zal levendmaken, en ons op de derde dag zal doen verrijzen, en wij voor zijn aangezicht zullen leven? O, heeft Hij het gezegd, en zal Hij het niet doen? Heeft Hij het gesproken en zal Hij het niet bestendig maken? Ja, Hij zal het doen, want "Die het beloofd heeft is getrouw."
Werpt u tegen: *maar de beloften zijn niet voor mij, ik heb er geen recht op?*

Dan is mijn *antwoord:* De belofte is voor een ieder, die haar hoort, en als u maar door het geloof wilt verzegelen, dat God waarachtig is, dan is zij de uwe in het bezit; indien u de belofte gelooft, hebt u hetgeen beloofd is.

3. Grondt uw geloof in een bezoek van de Opgang uit de hoogte, op de bezoeken, die Hij u reeds gebracht heeft. O, mag het geloof zeggen, was de Opgang uit de hoogte van eeuwigheid "spelende in de wereld Zijns aardrijks, en waren Zijn vermakingen met der mensen kinderen, van voor de grondlegging der wereld?" Heeft Hij zich zo verbazend laag neergebogen, dat Hij in het vlees geopenbaard is? Is Hij mijn Broeder, been van mijn been, en vlees van mijn vlees geworden? Heeft Hij zo'n welbehagen in de mensen getoond, dat Hij gekomen is in gelijkheid des zondigen vleses? Bezoekt Hij mij in de uitdeling van het Evangelie en het Woord der genade, met aanbiedingen van Zijn genade en liefde, en het eeuwige leven door Hem? Staat Hij aan mijn deur te kloppen, zeggende: "Doe Mij open, en Ik zal tot u komen?" En zal ik toch aan Zijn liefde tot mij twijfelen? Zal ik twijfelen, of Hij tot mij zal inkomen en avondmaal met mij houden, en ik met Hem? Ja gewis, Hij zal het doen, want Hij, Die het meerdere heeft gedaan, zal het ook mindere doen.

4. Laat het geloof, het Borg-zijn van Christus of Zijn tussentreding in onze plaats, aangrijpen. Het geloof mag zeggen: Hij heeft op Zich genomen onze schuld te betalen, en dienovereenkomstig heeft Hij die tot de laatste penning toe betaald; Hij heeft door Zijn gehoorzaamheid mijn schuld aan het gebod van de wet betaald: Hij heeft door Zijn kruisdood betaald, wat ik als strafschuld aan de wet en de rechtvaardigheid schuldig was; en zo heeft Hij het handschrift, dat tegen mij was, uitgewist. Hij werd "zonde voor mij gemaakt, opdat ik zou worden rechtvaardigheid Gods in Hem"; Hij werd een vloek, opdat ik zegening zou beërven; Hij heeft, om mijn ziel in liefde te bezoeken, de weg daartoe gebaand door Zijn volkomen bevrediging van de rechtvaardigheid, en nu is Zijn Naam: de Heere onze gerechtigheid. Waarom zou ik twijfelen of de Opgang uit de hoogte ook mij een liefdesbezoek zal brengen?

5. Laat het geloof zich vestigen op de betrekking waarin Hij tot ons staat in al Zijn zaligmakende ambten. Hij is "onze Heere Jezus Christus; deze Zoon is ons gegeven, dit Kind is ons geboren;" Hij is niet voor Hemzelf, maar voor ons geboren, en al wat Hij als Middelaar is, dat is Hij voor ons. O, Hij is de Zaligmaker van zondaren. En zal niet de Zaligmaker van de zondaren, de zondaar bezoeken, die naar een bezoek van Hem uitziet en verlangt? Hij is een Profeet, een Onderwijzer van de wil van God; en zal niet de meester de leerlingen een bezoek brengen? Hij is een Priester, Die voor de mensen gesteld is, een barmhartig en getrouw Hogepriester, een Hogepriester, Die medelijden heeft met onze zwakheden, en zou ik Hem dan niet mogen vragen mij te bezoeken? Hij is een Voorspraak voor de overtreder, en zal de advocaat zijn cliënt niet bezoeken? Hij is onze Koning, en zal niet de koning zijn onderdaan bezoeken? Zal Hij over Zijn vijanden in mijn hart niet regeren en die onderwerpen? Hij is onze Herder; en zal de Herder Israëls, Zijn kudde niet weiden? Ja. "Hij zal de lammeren in Zijn armen vergaderen, en de zogenden (Engelse overzetting de drachtigen) zal Hij zachtkens leiden." Hij is onze Heelmeester, die gekomen is om de kranken te genezen; Zijn Naam is *Jehovah Rofè* (Heelmeester), en zal niet de dokter zijn patiënt bezoeken? Daarom zeg ik, laat het geloof zich vestigen op Zijn betrekking tot ons in Zijn Persoon en in Zijn ambten.

6. Laat het geloof en de hoop zich om een liefdesbezoek vastzetten op de uitnemendheid van Zijn goedertierenheid, zoals die in Christus geopenbaard en in het woord van de genade ontvouwd is. O vrienden, God is liefde; liefde is de regerende eigenschap van Zijn natuur, en Zijn ganse doel in het zenden van Zijn Zoon, en de uitdeling van het Evangelie is, ons, van Zijn liefde te overreden. Nu laat het geloof zich hierop vestigen en overreed zijn, dat Hij zal komen en niet vertoeven. Ziet dit als een grond van geloof en hoop gelegd in Psalm 36:8: "Hoe dierbaar is Uw goedertierenheid, o God! Dies de mensenkinderen onder de schaduw van Uw vleugelen toevlucht nemen."

7. Laat geloof en hoop zich om een bezoek van de Opgang in de hoogte vestigen op het doel van deze ordinantie en instelling van het Evangelie, voornamelijk van een avondmaalstafel. Maar hierop kom ik later terug.

BEDIENING VAN HET HEILIG AVONDMAAL

Toespraak na het avondmaal

Nu, mijn vrienden, de Opgang uit de hoogte heeft ons allen bezocht in de uitdeling van het Evangelie, ik bedoel in het Woord en het sacrament. Zijn licht heeft ons beschenen. Maar laat mij u ter beproeving vragen: of de morgen gedaagd en de Morgenster in uw harten opgegaan is? Heeft het licht van de heerlijkheid Gods, in het aangezicht van Jezus Christus, in uw harten geschenen?

O, zegt u, *hoe zal ik weten, dat de Opgang uit de hoogte mij bezocht heeft door een inwendige openbaring van Zichzelf aan mijn ziel?*
Ik antwoord:
1. U kunt het weten uit het bewijs van dat licht zelf. Het daglicht brengt zijn eigen bewijs mee; zo ook brengen de bezoeken van Christus aan de zielen van Zijn volk een klaarblijkelijk licht mee, waardoor de ziel weet, dat Hij het is en niet een ander. Zijn stem heeft iets eigenaardigs, waaraan zij gekend wordt: (Hoogl. 2:8) "Dat is de stem Mijns Liefsten!" "Mijn schapen horen Mijn stem." Zijn voetstappen hebben een eigenaardige bevalligheid, zij zijn met majesteit, er is iets Goddelijks in Zijn gang en handelwijze met Zijn volk. Zijne gestalte vertoont een bijzondere majesteit, die de ziel kent en nochtans niet kan uitdrukken. O, zegt de ziel, wanneer zij een bezoek krijgt: ik kan Hem niet beschrijven, doch dit kan ik tot mijn zielsvoldoening zeggen, dat "Zijn gestalte is als de Libanon, " en dat niemand Hem gelijk is; Hij heeft in de hemel of op de aarde Zijn gelijke niet, want "Hij is veel schoner dan de mensenkinderen."

2. U kunt het hieraan weten, dat het bezoek van deze Opgang uit de hoogte zeer voldoenend en zoet is: "Waarlijk het licht is zoet, en het is de ogen goed de zon te aanschouwen." Wat is voor hen, die op de morgen wachten, aangenamer en verkwikkelijker dan de dageraad? Zo is het ook hier: Wanneer Christus komt, brengt Hij een zielsvergenoeging met Zich mee. Er was niets dan ledigheid in de vertroostingen, in dienaars, in de ordinanties, in het Woord en de sacramenten te vinden, doch wanneer de Opgang uit de hoogte de ziel bezoekt, dan zegt zij: Dit is het wat ik nodig heb, dit miste ik; "mijn ziel, keer weder tot uw rust, want de Heere heeft aan u

welgedaan." O, zegt Petrus, op de berg Thabor, op de top van een kale berg, waar hij geen spijs noch drank, vrouw noch kinderen had: "Het is goed, dat ik hier ben." "Ik zal verzadigd worden met Uw beeld, als ik zal opwaken." De ziel vindt zo'n voldoening in de bezoeken van Christus, dat alle sterren daardoor verdwijnen: "Ik acht alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid van de kennis van Christus Jezus mijn Heere."

3. Als de Opgang uit de hoogte uw ziel bezocht heeft, zult u begeren, dat deze dageraad meer en meer van omhoog over u mag aanbreken. O, dat ik hoe langer hoe meer van de Heere had! Evenals de mensen, wanneer de dag begint aan te breken, naar meer licht uitzien. Zo ook Paulus hier, hij kende de uitnemendheid van de kennis van Christus; doch was hij daarmede verzadigd? Neen, hoewel hij zag, dat alle dingen maar schade en drek waren ten opzichte van de kennis, die hij van Christus had, toch begeert hij meer te kennen van Hem en van de kracht van Zijn opstanding; hij vergat hetgeen achter was. Niet dat ik reeds al de kennis van Christus verkregen heb, die ik begeer; neen, neen, "ik vergeet alles, dat achter is, en strek mij tot hetgeen, dat voor is, ik jaag naar het wit tot de prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus." Dit is een van de voornaamste dingen, die een gelovige zo gewillig maken om te sterven, dat Hij de Heere heeft gezien en Hem, wanneer hij gestorven is, hoopt te zien gelijk Hij is, van aangezicht tot aangezicht, hetgeen hier niet mogelijk is. Daarom is het een teken, dat de Opgang uit de hoogte u nog niet bezocht heeft, indien u met dit avondmaal zo oververzadigd bent, dat u meent, dat u nu alles van Christus hebt, wat u begeert.

4. Indien de Opgang uit de hoogte u bezocht heeft, ben ik er zeker van, dat dit uw hart verblijd heeft. Christus zegt: "Abraham heeft Mijn dag gezien, en is verblijd geweest." Hij zag van ver Zijn dag, de dag van Zijn komst in het vlees, en dat de dag van de zaligheid door Hem zou verwezenlijkt worden, en hij was blij. Zo ook heeft het u verblijd, indien Hij in uw ziel is opgegaan. Dit wordt ons zo schoon voorgesteld in deze betekenisvolle waarheid: (Jes. 35:1, 2) "De woestijn en de dorre plaatsen zullen hierover vrolijk zijn; en de wildernis zal zich verheugen, en zal bloeien als een roos. Zij zal lustig bloeien en zich verheugen, ja met verheuging; de heerlijkheid van Libanon is haar gegeven, het sieraad van Karmel en Saron; zij zullen zien de heerlijkheid des Heeren, het sieraad onzes Gods." En in de daarop volgende verzen zult u zien, dat het zo'n blijdschap is, die de slappe handen versterkt: de onbedachtzame van hart, moed en krachten geeft; de kreupele doet springen als een hert, en de tong des stommen doet juichen. Het is een blijdschap, die alle wereldse blijdschap te boven gaat: (Psalm 4:8) "Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven, meer dan ter tijd, als hun koren en hun most vermenigvuldigd zijn."

5. Als de Dageraad van omhoog uw ziel bezocht heeft, heeft dit een indruk op uw ziel achtergelaten. Ik heb u gesproken over sommige van de stralen van deze Dageraad: er is een straal van wijsheid, een straal van Goddelijke kracht, van heiligheid, rechtvaardigheid, goedheid en getrouwheid. Nu, deze stralen hebben, als de Dageraad over u is opgegaan, en de Opgang uit de hoogte u heeft bezocht, een evenredige indruk op uw ziel achtergelaten; want u bent dan de Goddelijke natuur deelachtig geworden, en door het aanschouwen van Zijn heerlijkheid naar hetzelfde beeld veranderd. Een gezicht van de heerlijke stralen van deze Dageraad zinkt diep in het hart, en laat een overeenkomstige indruk van de mededeelbare eigenschappen Gods op de ziel achter.

6. Indien de Opgang uit de hoogte u bezocht heeft, zal dat blijken uit de uitwerking daarvan op uw hart en leven. Ik zal er u twee noemen:
(1.) Een bezoek van deze Dageraad zal veel ledigheid in uzelf ontdekken, en u in uw eigen ogen in het niet doen wegzinken: (Job. 42:5, 6) "Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as. (Jes. 6:5) "Wee mij, want ik verga; want mijn ogen hebben de Koning, de Heere der heirscharen, gezien."
(2.) Het licht van deze dageraad zal u heilig maken: "Die zegt, dat hij het licht heeft gezien, en in de duisternis wandelt, die is een leugenaar, en in die is de waarheid niet;" al zijn godsdienst is maar inbeelding. In plaats van de Dageraad te zien, hebt u slechts bedriegerij van uw hersenen gezien. Een gezicht van de Opgang uit de hoogte zal u doen zuchten onder de overblijvende duisternis, vijandschap en ongeloof. Beproeft u bij deze dingen of u de Opgang uit de hoogte gezien hebt.

Ik zal sluiten met een enkel woord tot twee soorten van mensen.
1. Tot u, bij wie het nog middernacht is.
2. Tot u, die door de Dageraad van omhoog bezocht zijn.

Van de eerste soort zijn zij, bij wie het nog middernacht is, die nooit een bezoek van de Dageraad van omhoog hebben gehad.
1. Uw toestand is droevig. Hoe droevig was het in Egypte gesteld toen het met een tastbare duisternis geplaagd werd! Doch de uwe is erger in haar natuur en in haar duur; hun duisternis duurde maar drie dagen, doch de uwe zal, als oneindige barmhartigheid het niet verhoedt, eeuwig duren.
2. Uw toestand is gevaarlijk: (Spr. 4:19) "De weg der goddelozen is als donkerheid." U kent uw weg niet; u wandelt aan de rand van het eeuwig verderf.
3. Uw toestand is vol verschrikking. Wij lezen in Gen. 15:12 van een schrik en grote duisternis. U bent aan alle zijden van verschrikkingen omringd: de verschrikkingen van de wet; de verschrikkingen van de consciëntie; de verschrikkingen van de Almachtige: de verschrikkingen van eeuwige ellenden; deze allen omringen u, hoewel u misschien vast slaapt, en ze niet bemerkt.

Ik wil u echter niet in deze hopeloze staat laten, maar u met een woord van raad dienen.
(1.) Weest wezenlijk overtuigd van uw ellendige toestand, en van uw uiterste onbekwaamheid om uzelf te helpen. U kunt evenmin dit Goddelijk licht scheppen, als dat u de zon te middernacht aan het uitspansel kunt doen opgaan.
Misschien zult u zeggen: *Waarom spreekt u ons dan over onze onmacht, want dat maakt ons geheel moedeloos om de middelen te gebruiken?*
Ik spreek u niet over uw onmacht om u de moed te benemen de middelen te gebruiken, maar opdat u in het gebruik van de middelen uit uzelf gedreven mag worden tot de Heere des lichts, des levens en der sterkte.
(2.) Mijn raad is, dat u tot het licht komt van de Dageraad, die u in de bedeling van het Evangelie bezocht heeft, en dat u daarnaar opziet, totdat het licht in uw ziel opga. Dit raadt God Zelf u: (2 Petrus 1:19) "Wij hebben het profetische woord, dat zeer vast is; en gij doet wel, dat gij daarop acht hebt, als op een licht schijnende in een duistere plaats, totdat de dag aanlichte, en de morgenster opga in uw harten." Geeft er acht op, laat al uw gedachten en bevattingen van God overeenkomstig die openbaring gevormd worden, ziet altijd naar de Zon,

die door de spiegel van het Woord schijnt, want door deze spiegel schieten de stralen van de heerlijkheid Gods in de geest van de mens en worden daarin overgebracht. Wij ontvangen de Geest der wijsheid en der openbaring door het gehoor van het geloof. Ziet op Christus, en u zult verlicht en zalig gemaakt worden.

Werpt u tegen: Maar ik ben blind?

Dan antwoord ik: Hij Die de ogen van de blinden opent, gebiedt u te zien, en het licht en het gezicht komt in de ziel onder het pogen om Zijn gebod te gehoorzamen.

De tweede soort mensen zijn zij over wie de Dageraad van omhoog is aangebroken. Deze zijn ook weer onderscheiden in twee soorten.

1. Sommigen, die op zekere tijd door de Dageraad zijn bezocht, wandelen nu in de duisternis.
2. Sommigen genieten nu de bezoeken van de Dageraad.

Wat de eerste betreft.

Sommigen zullen misschien zeggen: *Ik meende eens, dat de dag in mijn ziel was aangebroken, en dat ik het licht des Heeren zag, doch helaas! Nu wandel ik in de duisternis en kan geen licht zien. Och, of ik ware gelijk in de vorige maanden! Ik meende, dat ik bij deze gelegenheid een bezoek van de Dageraad zou krijgen; doch, helaas! ik moet weder heengaan, zoals ik gekomen ben; de duisternis van verzoeking, verdrukking, verlating, en twijfelmoedigheid is over mijn ziel uitgespreid en, mij dunkt, ik ben uitgestoten van voor Zijn ogen.*

Ik zal hierop slechts twee of drie dingen antwoorden.

1. Dank God, dat de Dageraad u ooit bezocht heeft. U weet het onderscheid tussen licht en duisternis tussen afwezigheid en tegenwoordigheid. Een bezoek van de Opgang uit de hoogte stelt uw staat voor eeuwig vast.
2. Wanneer de Zon der gerechtigheid eens in de ziel is opgegaan, al verduistert Hij nog zo dikwijls, Hij zal nooit weer ondergaan. Daarom, de zon staat aan de hemel, en het is dag bij u, al ziet u haar niet wegens tussenkomende wolken: "Gij zijt niet des nachts maar des daags."
3. Mijn raad aan u is: Hoopt op God; want u zult Hem nog loven voor de verlossingen Zijns aangezichts. Zijn bevel is: "Israël hope op de Heere." God gebiedt u: "Wie is er onder ulieden, die naar de stem Zijns Knechts hoort? Als hij in de duisternissen wandelt en geen licht heeft; dat hij betrouwe op de Naam des Heeren en steune op zijn God. Om u aan te moedigen, te hopen en te vertrouwen, hoort wat de Heere zegt: (Jes. 54:7, 8) "Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten; maar met grote ontfermingen zal Ik u vergaderen. In een kleinen toorn heb Ik Mijn aangezicht van u een ogenblik verborgen; maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik Mij uwer ontfermen, zegt de Heere, uw Verlosser."

Wat de tweede soort gelovigen betreft, voor wie de dageraad is aangebroken, die door de Opgang uit de hoogte bezocht zijn; uw staat, gelovigen, is veilig, want "de Heere zal u wezen tot een eeuwig licht." Het is heerlijk en troostrijk: "Het licht is voor de rechtvaardige gezaaid, en vrolijkheid voor de oprechte van hart." Mijn raad aan u is:

1. Looft God, die u heeft gegeven, dat de Opgang uit de hoogte u bezocht heeft, terwijl anderen in duisternis zijn gelaten. Gedenkt uw vorige duisternis en looft de Heere,

Die u daarvan verlost heeft, "Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht."

2. Wandelt in het licht van de dag, die over uw ziel is aangebroken: (Jes. 2:5) "Komt, gij huis Jacobs, en laat ons wandelen in het licht des Heeren." Dit is de raad van Christus, wandelt in het licht van Christus' voorbeeld, en in het licht van Zijn gebod; laat die een lamp voor uw voet, en een licht op uw pad zijn. En "laat uw licht alzo schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken mogen zien, en uw Vader Die in de hemelen is, verheerlijken."
3. Wacht u voor alles wat het licht van de Zon der gerechtigheid voor uw ziel kan verduisteren: hoedt u voor hoogmoed, vleselijkheid, wereldsgezindheid, ongeloof, en alle slordigheid in uw wandel; u mocht uzelf anders onder zo'n grote duisternis brengen, dat het u was, alsof de Zon nooit over u was opgegaan.
4. Ziet uit naar het aanbreken van de eeuwige dag der heerlijkheid, wanneer de Zon nooit weer zal kunnen verduisterd worden. De Oud Testamentische Kerk verlangde naar het aanbreken van de Nieuw Testamentische dag en wij, die onder het Nieuwe Testament leven, moesten uitzien naar het aanbreken van de dag der heerlijkheid: "Kom haastelijk, mijn Liefste, en wees Gij gelijk een ree, of gelijk een welp der herten op de bergen der specerijen."

Nu omdat er enkele jonge mensen aan de tafel des Heeren waren, die daar nooit eerder zijn geweest, zal ik met een paar woorden tot hen sluiten.

1. "Kinderkens, bewaart uzelf van de afgoden." Laat niets Gods plaats in uw hart overweldigen.
2. Bewaart uzelf en "wordt behouden van deze tegenwoordige boze wereld, " opdat u niet verleid en met haar strikken verstrikt wordt.
3. Weest op uw hoede; want de duivel loert op u, en zoekt u te ziften en te wannen, en u weer tot zijn dienst terug te voeren.
4. "Doet aan de gehele wapenrusting Gods, " en beproeft die dikwijls; het schild des geloofs, de helm der zaligheid, en het zwaard des Geestes zijn beproefde wapenen; laat ze niet ongebruikt liggen.
5. Houdt Christus, de Overste leidsman der zaligheid altijd in het oog, opdat uw nooddruft uit Hem vervuld, en u versterkt en verlicht mag worden.
6. Weest veel op uw knieën aan de troon der genade, "opdat u barmhartigheid mag verkrijgen en genade vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd."
7. Eindelijk, tracht diep inzicht te krijgen in uw eigen ledigheid en in de volheid van Christus, en laat het ene u gedurig tot het andere uitdrijven.

7. De nederige ziel, de bijzondere gunsteling van de hemel

Psalm 138:6 ***Want de HEERE is hoog, nochtans ziet Hij den nederige aan, en den verhevene kent Hij van verre.***

Het is van geen belang, te onderzoeken wanneer, of bij welke gelegenheid, deze psalm geschreven is. In het begin van de psalm spreekt de Psalmist een vast besluit uit de Heere te loven, en de gehele psalm door voert hij verscheidene uitnemende gronden van lof en dank aan.
1. Hij besluit de Heere te loven voor de ervaring, die hij had van Zijn liefde en trouw, in Zijn genadig woord, de belofte aan hem te vervullen: (vers 2) "Ik zal Uw Naam loven, om Uw goedertierenheid, en om Uw waarheid; want Gij hebt vanwege Uw ganse Naam Uw woord groot gemaakt." God acht de woorden van Zijn mond hoger dan de werken van Zijn handen: De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, doch geen tittel noch jota van hetgeen Hij gesproken heeft zal ooit op de aarde vallen. Sommigen verstaan dit van Christus, het Wezenlijke Woord, in Wie Hij Zijn Naam gesteld heeft, en die Hij zo hoog verheven heeft, dat Hij Hem een Naam gegeven heeft welke boven allen naam is.

2. David besluit God te loven voor de bevinding, die hij had van de goedheid Gods, in het, naar Zijn gebeden te horen: (vers 3) "Ten dage als ik riep, zo hebt Gij mij verhoord: Gij hebt mij versterkt met kracht in mijn ziel." God gaf hem spoedig antwoord; want hij werd verhoord op dezelfde dag, dat hij riep; en het was een geestelijk antwoord, want hij werd gesterkt met kracht in zijn ziel. Wilt u zielssterkte hebben voor het werk, dat u te doen staat? Roept dan tot Hem, Die daartoe Israëls sterkte is: want Hij geeft de moede kracht, en Hij vermenigvuldigt de sterkte degene, die geen krachten heeft.

3. Hij besluit God te loven voor de roeping van de heidenen, die hij door de Geest van de profetie voorzag: (vers 4, 5) "Alle koningen der aarde zullen u, o Heere, loven, wanneer zij gehoord zullen hebben de redenen Uws monds. En zij zullen zingen van de wegen des Heeren, want de heerlijkheid des Heeren is groot." De voorspoed en de uitbreiding van het koninkrijk van Christus vervullen de mond van de gelovigen met Halleluja's van lof.

4. Hij besluit God te loven voor de onderscheiden wijzen waarop Hij met nederigen en trotsen handelt, dat Hij de ene genade bewijst, en de andere veracht en verwerpt: Want de Heere is hoog, nochtans ziet Hij de nederige aan, en de verhevene kent Hij van verre."

Bij het eerste deel van dit vers wens ik met u stil te staan. Wij zien daar:
1. Het merkteken van een begenadigd mens; hij is nederig, iemand die in zijn eigen ogen uitgeledigd en gering is. Hij ziet niets in zichzelf, om zich bij God of de mensen aan te bevelen; uit hoofde waarvan hij soms "arm van geest" wordt genoemd. Hij heeft iets in zich gekregen van de zin en de Geest van Christus, en is van Hem geleerd, Die zachtmoedig is en nederig van hart (Matth. 11:29).
2. Wij hebben hier de zeer voortreffelijke grootheid van God; Hij is de hoge God, de HEERE. Hij is "de Hoge en Verhevene, Die in de eeuwigheid woont; Die in de hoogte en in het heilige woont: Die een ontoegankelijk licht bewoont." Wie kan op een gepaste

wijze Zijn hoogheid uitspreken? Het verblindt de ogen van zondige sterfelijke wormen, "de plaats des tabernakels Zijner eer te zien", of, "de plaats te aanschouwen waar Zijn eer woont." O, hoe oneindig is de afstand tussen Hem en ons! "Wie is de Heere gelijk onder de kinderen der sterken? Ziet, de volkeren zijn geacht als een druppel aan een emmer, en als een stofje aan de weegschaal." Hij is niet alleen hoog boven de mensen, maar ook boven de engelen: Cherubs en Serafs zijn Zijn gedienstige geesten. Hij is hoog boven de hemelen; want "de hemelen, ja de hemelen der hemelen kunnen Hem niet begrijpen." Hij vernedert Zich, om te zien de dingen, die in de hemel zijn (Eng. Overz. Psalm 113:6.) O vrienden, tracht hoge en bewonderende gedachten en bevattingen van de heerlijke majesteit van God te koesteren: want "majesteit en heerlijkheid zijn voor Zijn aangezicht; sterkte en sieraad in Zijn heiligdom."
3. Hier is de wonderlijke genade van deze hoge God: hoewel de afstand tussen Hem en ons oneindig is, nochtans ziet Hij de nederige aan. De apostel Petrus drukt dit uit door: de nederige geeft Hij genade (I Petrus 5:5) De Heere is aan allen goed. Hij deelt de vruchten van Zijn algemene milddadigheid uit aan bozen en goeden, aan rechtvaardigen en onrechtvaardigen; doch Zijn bijzondere genade en goedgunstigheid bewaart Hij voor de zachtmoedige en nederige ziel. Wat verder tot verklaring moet worden gezegd, zal in het vervolg van de verhandeling voorkomen.

Merkt op: *Dat de nederige en ootmoedige ziel de bijzondere gunsteling van de hoge God is. De Heere is hoog, nochtans ziet Hij de nederige aan.*

Deze waarheid is zo klaarblijkelijk op de tekst gegrond, dat ik geen tijd zal verspillen met andere teksten uit de Schrift aan te halen om haar te bevestigen. Vele, die ik zou kunnen opnoemen, zullen in de verhandeling van de leer voorkomen; dat ik, door genade, in de volgende wijze van behandeling zal trachten te doen.

I. Ik zal eerst een weinig spreken over deze nederigheid of ootmoedigheid, en aantonen waarin die bestaat.
II. Bewijzen, dat de ootmoedige en nederige ziel de bijzondere gunstelinge van de hemel is.
III. Waarom de Heere de nederige aanziet.
IV. U enige kenmerken of merktekenen voorstellen van de nederige en ootmoedige ziel.
V. Enige beweegredenen gebruiken om er bij u op aan te dringen, dat u er naar streeft.
VI. Enige besturingen en raadgevingen aan de hand doen, hoe het te bereiken is.

I. Ons eerste punt is, een weinig te spreken over deze nederigheid of ootmoedigheid, opdat u mag weten waarin die bestaat. Nederigheid, een betrekkelijke genade zijnde, moeten wij in drieërlei opzicht beschouwen.

1. Of, zoals zij betrekking heeft op onszelf.
2. Of, zoals zij betrekking heeft op anderen.
3. Of, zoals zij betrekking heeft op God.

Ten eerste. Men kan haar beschouwen met betrekking op onszelf. En dan sluit het in:
1. Dat men geringe en lage gedachten van zichzelf heeft. De nederige heeft lage gedachten van zichzelf, evenals David: "Ik ben een worm en geen man." Jakob zegt: "Ik ben geringer dan al deze weldadigheden, die Gij aan uw knecht gedaan hebt." Hij heeft

geringe gedachten van zijn afkomst; hij is niet gelijk de vorsten van Zoan, die hoog bij zichzelf opzagen, omdat zij zonen van de oude koningen waren. Sommige lieden menen, dat niemand hun gelijk is, omdat zij uit zo'n geslacht en zo'n familie zijn: zij zijn aan zulke edellieden en zulke grondbezitters verwant. Maar de nederige geeft niet veel om die dingen: "Wie ben ik, " zeg: David, "en wat is mijn huis, dat Gij mij tot hiertoe gebracht hebt?" Hij beschouwde zichzelf als de verbasterde rank van een vreemde wijnstok; als een verrotte tak van het verdorven en gevallen geslacht van Adam; hij aanschouwt de rolsteen daar hij uit gehouwen, en de holligheid des bornputs daar hij uitgegraven is zeggende, als in Psalm 51: "Ziet, ik ben in ongerechtigheid geboren, en in zonde heeft mij mijn moeder ontvangen." Die mens heeft lage gedachten van zijn bekwaamheden tot enig werk of enige dienst waartoe hij in zijn geslacht geroepen wordt.
O, zegt de nederige ziel; ik zie, dat ik niets kan, ik kan niets doen; ik kan uit mijzelf geen goede gedachte denken. Paulus zegt: "Niet dat wij van onszelf bekwaam zijn iets te denken, als uit onszelven." Ik kan niet lezen, horen, bidden, avondmaal houden, mediteren, of mijzelf onderzoeken: ik zie in elke plicht, die ik doe, zoveel zonde en onvolmaaktheid, dat een heilige God daardoor met recht getergd kan worden, die als drek in mijn aangezicht terug te werpen. Ik ben verzekerd, dat mijn goedheid niet tot Hem raakt. Ik zie, dat ik, wanneer ik aan mijzelf word overgelaten, niet één verdorvenheid kan ten onderbrengen, of de geringste verzoeking weerstaan: ik val er voor, en moet noodzakelijk als een dode vis door de stroom worden meegevoerd, tenzij de genade des Heeren mij genoeg is. Nog eens: die mens heeft lage gedachten over hetgeen hij bereikt heeft, hetzij zedelijk, of evangelisch. "Voorwaar." zegt Agur, ik ben onvernuftiger dan iemand: en ik heb geen mensenverstand. En ik heb geen wijsheid geleerd, noch de wetenschap van de heiligen gekend." En Paulus, de grote apostel, van de heidenen, achtte niet, dat hij het reeds verkregen had, of reeds volmaakt was; maar vergetende hetgeen, dat achter was, strekte hij zich tot hetgeen, dat voor was (Filip. 3:12, 14).

2. Deze nederigheid of ootmoedigheid met betrekking tot onszelf gaat gepaard met een zelfverfoeiing, die nog een graad verder gaat dan het vorige. Die mens ziet zoveel zonde en schuld, zoveel ledigheid, armoede en snoodheid in zich, dat hij met de heilige Job uitroept: "Ziet, ik ben te gering, wat zou ik U antwoorden? Ik leg mijn hand op mijn mond. Ik verfoei mijzelf en heb berouw in stof en as." Daarmede stemt overeen: (Ezech. 36:31) "Dan zult gij gedenken aan uw boze wegen, en uw handelingen, die niet goed waren: en gij zult een walging van uzelf hebben over uw ongerechtigheden, en over uw gruwelen."

3. Zij gaat gepaard met eenvoudigheid van het hart in het doen van de plicht, zonder ijdele eer of Farizees vertoon. Het is een bewijs van een huichelachtige geest, als men bidt, of aalmoezen geeft, of enigerlei plicht doet, om van de mensen gezien te worden, om daardoor naam te maken of de goedkeuring van anderen te verwerven. Ik vrees, dat er velen zijn, die de prediking bijwonen en bij de sacramenten tegenwoordig zijn, met het doel daardoor hun goede naam onder de mensen op te houden. Waarlijk, dezulken hebben hun loon weg; doch het is een armzalig loon, wanneer zij dat verkregen hebben, want de dag nadert, dat dit vijgenblad waarmee zij zich bedekken zal worden afgerukt, en dan zal uw naaktheid, ledigheid en geveinsdheid voor mensen en engelen openbaar worden. De nederige Christen zal geweten van de plicht maken, al is er niemand ter

wereld, die hem ziet; ja, hoe meer hij in afzondering is, hoe liever het hem is; in dingen van deze aard geeft hij er niet om, dat zijn linkerhand niet weet wat zijn rechter doet.

Ten tweede. Deze nederigheid en ootmoedigheid, met betrekking tot anderen beschouwd, gaat met de volgende dingen gepaard.
1. Anderen hoger te achten dan zichzelf. Hiermee stemt het apostolisch bevel overeen: (Filip. 2:3) "Doet geen ding door twisting of ijdele eer, maar door ootmoedigheid achte de één den ander uitnemender dan zichzelf." Niet dat een kind van God moet denken, dat een onheilige verworpeling in een betere staat is dan hij; doch ieder waar kind van God zal zoveel in zichzelf zien, dat hij geneigd zal zijn te denken, dat de slechtste verworpeling even goed, of eerder beter is, dan hij van nature is. En hij zal zien, dat de minste heiligen iets hebben waarin zij hem overtreffen. Dit was de gesteldheid van de grote apostel, hij beschouwde zichzelf als de minste van de heiligen en de voornaamste van de zondaren.

2. De gaven en genaden van anderen te zien, zonder afgunstig te zijn. Hij zal niet zeggen: Deze of die man zet mij in de donker; neen, hij verheugt zich als hij ziet, dat de gaven en genaden van Gods Geest in anderen overvloedig zijn: "Och, " zegt Mozes, "of al het volk des Heeren profeten waren." Hij zal dan ook van alle ijdele vergelijking van zichzelf bij anderen een afkeer hebben, hij zal niet zeggen: "Houd u tot uzelven, want ik ben heiliger dan gij;" of, met de trotse Farizeeër, "O God, ik dank u dat ik niet ben gelijk de andere mensen, of ook gelijk deze tollenaar." Neen, wanneer hij op andere mensen ziet, zinkt hij eerder in zijn schatting in het niet weg, evenals Agur, zeggende: (Spr. 30:2) "Voorwaar ik ben onvernuftiger dan iemand, en ik heb geen mensenverstand."

3. Zij gedraagt zich minzaam en vriendelijk jegens allen: (1 Petrus 3:8) "Zijt allen eensgezind, medelijdend, de broeders liefhebbende, met innerlijke barmhartigheid bewogen, vriendelijk." De godsdienst maakt een mens niet gemelijk en nors; integendeel, ons wordt uitdrukkelijk bevolen "bescheiden te zijn, en alle zachtmoedigheid te bewijzen jegens alle mensen."

Ten derde. Deze nederigheid of ootmoedigheid kan beschouwd worden met betrekking tot God. En als zodanig sluit het de volgende dingen in.
1. Hoge en bewonderende gedachten van de Majesteit Gods. Wanneer God zich ontdekt, zinkt de mens in zijn eigen schatting in het niet weg. O, zal de nederige ziel met Mozes zeggen: (Exod. 15:11) "O Heere, wie is U gelijk onder de goden? Wie is als Gij, verheerlijkt in heiligheid, vreselijk in lofzangen, doende wonder?"

2. Dat men altijd met een heilige vrees en verschrikking voor God bezet is, voornamelijk wanneer men onmiddellijk voor het aangezicht van God nadert in de plichten van de godsdienst. Hij zegt: De engelen bedekken met hun vleugelen hun aangezichten voor Hem, roepende: "Heilig, heilig, heilig is de Heere der heirscharen;" hoe zal dan ik, die een man van onreine lippen ben, Zijn heiligen Naam in mijn mond nemen? Dit doet hem, evenals de tollenaar, op zijn borst slaan, en van verre staande zeggen; "O God, wees mij zondaar genadig." Dat is de taal van de nederige: (Psalm 15:1) "Heere, wie zal verkeren in Uw tent? Wie zal wonen op de berg Uwer

heiligheid?" (Psalm 24:3) "Wie zal klimmen op de berg des Heeren? En wie zal staan in de plaats Zijner heiligheid?

3. Het sluit in, dat men elke uitdrukking van de Goddelijke milddadigheid en goedheid aan de mensen in het algemeen, en aan zichzelf in het bijzonder, bewondert. O, zegt de nederige ziel: "Wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt? En de Zoon des mensen, dat Gij hem bezoekt? Wie ben ik, Heere HEERE, dat Gij mij tot hiertoe gebracht hebt? Is dit naar de wet der mensen, Heere, Heere? (Engelse overzetting) En wat zal David nog meer tot u spreken?" En wat kan er meer worden gezegd! "Want, de lofzang is in stilheid tot u, o God, in Sion." Een stil bewonderen van de genade en de neerbuiging van de grote Heere, is de hoogste trap van lof, waartoe wij in dit leven kunnen geraken, zolang onze harpen door de zonde zo ontstemd zijn.

4. Het sluit in, dat God de eer wordt gegeven van alles wat wij in Zijn dienst mogen doen. Wanneer die mens zijn plicht enigermate met aangenaamheid mag volbrengen, zal hij niet aan zijn garen offeren, noch aan zijn net roken; hij zal niet, evenals de trotse Jehu, zeggen: "Gaat met mij en ziet mijn ijver aan voor de Heere." Neen, zo handelt de nederige niet; hij weet, dat hij alles van de Heere heeft, en daarom zal hij Hem alle eer geven, zeggende: "Niet ons, o Heere, niet ons, maar Uw Naam geef eer." Paulus zegt: "Ik heb overvloediger gearbeid dan al de andere apostelen; doch niet ik, maar de genade van God, die met mij is. Door de genade van God ben ik, dat ik ben."

5. Het sluit in, dat er een stille onderwerping aan de wil van God en een berusting in de beschikkingen van Zijn voorzienigheid is, al zijn Zijn bedelingen nog zo in strijd met de neigingen van vlees en bloed. "Ziet hier ben ik, " zal de arme ziel met David zeggen, "Hij doe mij, zoals het in Zijn ogen goed is." Die mens ziet ontzaglijke soevereiniteit in de bedeling, en dat doet hem zeggen: "Zal ook het maaksel tot Degene, Die het gemaakt heeft, zeggen: Waarom hebt Gij mij alzo gemaakt?" Hij ziet, dat zijn oven geen tienduizendste deel van de hitte heeft, die zijn zonden verdienen. en daarom zwijgt zijn ziel stil, zeggende met de Kerk: "Wat klaagt dan een levend mens? Een ieder klage vanwege zijn zonden. Gij hebt ons minder gestraft dan onze zonden verdienen." Hij ziet, dat de beker, die hem in zijn hand is gegeven, lang niet zo bitter is als die beker, die Christus moest drinken; en dit doet hem zeggen: Indien zij dit doen aan het groene hout, wat zal dan aan zo'n dor hout als ik ben geschieden? Daarom zal ik verstomd zijn door stilzwijgen, ik zal mijnen mond niet opendoen, omdat de Heere het doet.

6. Hoewel al deze dingen, die ik genoemd heb, bestanddelen van de ware nederigheid zijn, en daarmee gepaard gaan; toch geloof ik, dat de ziel en het wezen van evangelische nederigheid daarin ligt, dat de ziel van zichzelf afziet, uit zichzelf gaat, en tot de Heere Jezus Christus, als haar eeuwig Al, als het Alles van haar licht, leven, sterkte, gerechtigheid en zaligheid, ingaat en Hem aanneemt. Naar mijn gedachte zal niemand de grens van zedelijke nederigheid overschrijden, zolang niet de eigengerechtigheid onttroond is; zolang niet de hoogten en de overleggingen van de mens zijn eigen gerechtigheid door de wet, terneer geworpen zijn door de krachtige wapenen van het Evangelie, en hij onderworpen is geworden aan de rechtvaardigheid Gods tot rechtvaardigmaking, die in het Evangelie geopenbaard is, uit geloof tot geloof.

7. In één woord, de nederige en ootmoedige gelovige is daarmede tevreden, dat hij niets is, opdat Christus hem alles in alle mag zijn; hij is tevreden een dwaas te zijn, opdat Christus zijn enige wijsheid mag zijn; tevreden, dat hij is wat hij wezenlijk in zichzelf is, een schuldig veroordeeld misdadiger, opdat Christus zijn enige gerechtigheid mag zijn; tevreden van zijn vuile vodden ontdaan te worden, opdat hij met een geleend kleed gekleed mag worden. O, zegt de nederige ziel (Jes. 45:24, 25) "Gewis, in de Heere alleen heb ik gerechtigheid en sterkte; in Hem zal ik gerechtvaardigd worden, en in Hem alleen zal ik mij beroemen." Ja gewis, " zegt Panlus, "ik acht alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid van de kennis van Christus Jezus mijn Heere; om Wiens wil ik al die dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen, en in Hem gevonden worde, niet hebbende mijn rechtvaardigheid, die uit de wet is, maar die door het geloof van Christus is, namelijk de rechtvaardigheid, die uit God is, door het geloof" (Filip. 3:8, 9).
Tot dusverre over het eerste punt, namelijk, de natuur van deze nederigheid.

II. Het tweede punt was, te bewijzen, dat de nederige en ootmoedige ziel de bijzondere gunsteling van de hemel is. Dit zal overvloedig blijken als wij overwegen.
1. Dat de Zoon van God, toen Hij hier in onze natuur was, bijzonder acht op zulken sloeg. Een duidelijk voorbeeld hiervan hebt u in de hoofdman over honderd (Matth. 8). De hoofdman over honderd wendde zich tot Christus in het belang van zijn knecht, die thuis geraakt lag en zware pijnen leed. Christus belooft in het 7e vers, dat Hij zal komen, en hem genezen. Ziet nu de nederigheid van geest van deze man; hij zegt: (vers 8) "Heere ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak zou inkomen" Verder ziet u welke grote lof Christus deze man geeft: (vr. 10) "Ik heb zelfs in Israël zo groot geloof niet gevonden." Hij geeft hem alles, wat door hem gevraagd is: (vers 13) "Ga heen, en u geschiede gelijk gij geloofd hebt." Wij zien hetzelfde bij de Kananese vrouw (Matth. 15). Haar ootmoedigheid en nederigheid van geest deed haar alle afwijzingen doorstaan. Wanneer Christus haar een hond noemt, stemt zij dat toe, zeggende: (vers 27) "Ja Heere, " dat is waar, ik ben een hond: "doch de hondekens eten ook van de brokskens, die daar vallen van de tafel hunner heren;" ik zal tevreden zijn, als ik maar een kruimeltje, een hondenportie krijg. En wat volgt daarop? "O vrouw, groot is uw geloof." Daarom zeg ik, dat Christus in de dagen Zijns vleses het nauwste acht sloeg op de nederigen, en Hij is nu in de staat van verhoging Dezelfde, Die Hij was in de staat van Zijn vernedering.

2. Wanneer God de genade van nederigheid schenkt, is het een teken, dat Hij voornemens is die ziel meer genade te geven: (1 Petrus 5:5) "Maar de nederige geeft Hij genade’. U weet dat de mensen gewoon zijn hun beste wijnen in hun diepste kelders te leggen. Evenzo legt God de beste schatten van Zijn genade in het hart van de nederige en ootmoedige. Zo komt het, dat de nederige Christen gewoonlijk de meest bloeiende en groeiende Christen is. De diepe dalen bloeien van vettigheid, wanneer de hoge bergen kaal zijn: zo ook wordt de nederige Christen vet gemaakt door de invloeden van de hemel, wanneer hoge verheven belijders als de bergen van Gilboa zijn, verwelkt en dor, omdat de dauw en regen van de genaden en invloeden van de Geest hun worden onthouden.

3. Eer, verhoging en bevordering zijn voor de nederige weggelegd: "De nederigheid gaat voor de eer." (Psalm 113:7, 8) "Die de geringe uit het stof opricht, en de nooddruftige uit de drek verhoogt; om te doen zitten bij de prinsen, bij de prinsen van

Zijn volk." Zij zullen als het ware Zijn staatsdienaars zijn, zij zullen rondom Zijn troon zijn, en een plaats hebben onder degenen, die daar staan.

4. Gods ogen zijn open over de nederige. Wel ziet het oog van Zijn alwetendheid al de kinderen der mensen , maar Zijn aangezicht aanschouwt de nederige en oprechte: (Jes. 66:1, 2) "Alzo zegt de Heere: de hemel is Mijn troon, en de aarde is de voetbank Mijner voeten; waar zou dat huis zijn, dat gijlieden Mij zou bouwen? En waar is de plaats Mijner rust? Want Mijn hand heeft al deze dingen gemaakt, en al deze dingen zijn geweest, zegt de Heere: maar op deze zal Ik zien, op de arme en verslagene van geest, en die voor Mijn Woord beeft." De nederige ziel is het voorwerp van Zijn bijzondere liefde en zorg: "Wat de Heere aangaande, Zijn ogen doorlopen de ganse aarde, om Zich sterk te bewijzen aan degenen welker hart volkomen is tot Hem."

5. God wendt niet alleen Zijn oor, maar ook Zijn oog, tot de nederige: (Psalm 10:17) "Heere, gij hebt de wens van de zachtmoedigen, of van de nederigen gehoord. Gij zult hun hart sterken, Uw oor zal opmerken." Wilt u voorbereiding hebben voor een avondmaalstafel? Wilt u aan Gods voeten gebracht worden, en daar gehoor vinden? Komt dan met ootmoedigheid en nederigheid van ziel.

6. De grote Heere, de oneindige God woont in en bij de nederige: (Jes. 57:15) "Want alzo zegt de Hoge en Verhevene, Die in de eeuwigheid woont, en Wiens Naam Heilig is; Ik woon in de hoogte, en in het heilige; en bij die, die van een verbrijzelde en nederige geest is, opdat Ik levend make de geest der nederigen, en opdat ik levend make het hart der verbrijzelden." God heeft tweeërlei plaats daar Hij woont; de ene is in de hemel, en de andere is in het hart van de nederige Christen. Hij zegt van de nederige Christen wat Hij van Sion zegt: "Dit is Mijn rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want Ik heb ze begeerd." En waartoe wil Hij in het hart van de nederige wonen? Om die te verlevendigen en te vertroosten. De nieuwe wijn van de vertroostingen Gods, die niet klein zijn, zal worden uitgestort in het hart van de nederige. "Hij zal de treurigen Sions beschikken, dat hun gegeven worde sieraad voor as, vreugdeolie voor treurigheid, en het gewaad des lofs voor een benauwde geest."

7. Gelijk God bij de nederige woont, zo zal ook de nederige, eeuwig in de heerlijkheid bij God wonen: (Matth. 5:3) "Zalig zijn de armen van geest, " of de nederigen van geest, "want hunner is het koninkrijk der hemelen." Zij zullen niet alleen hier aan Zijn bijtafel zitten, maar hun zal gegeven worden aan te zitten aan de tafel der heerlijkheid, en zij zullen met Abraham, Izak, en Jacob, ja met de Koning Zelf eten en drinken. Het zijn de nederigen die daarboven rondom de troon staan, zoals u in Openb. 4 kunt zien; "zij hebben gouden kronen op hun hoofden, en werpen hun kronen voor de troon, zeggende: Gij Heere, zijt waardig te ontvangen, de heerlijkheid, en de eer, en de kracht." Zo ziet u, dat de nederige ziel de bijzondere gunsteling van de hoge God is.

III. Ons derde punt was te onderzoeken waarom God de nederige aanziet.
1. God ziet de nederige aan, niet zodanig alsof deze gestalte enigerlei goeds zou verdienen, maar omdat dit een gesteldheid is, die het meest dienstig is tot Gods grote doel, Zijn vrije genade te verheffen en te verheerlijken. Wat dunkt u, vrienden, was het grote oogmerk Gods in de verkiezing, in de verlossing, in de ganse bedeling van het Evangelie en in al de ordinanties ervan? Zijn voornaamste doel in die alle was een

heerlijke hoge troon op te richten, van welke Hij de rijkdommen van Zijn vrije en soevereine genade kon tentoon spreiden; deze toch wil Hij, dat boven al zijn andere Namen verhoogd zal worden. Nu, deze nederigheid van geest is het meest geschikt voor Gods voornemen om de vrijheid van Zijn genade te verhogen. Niet de wettische, of de trotse Farizeeër, maar de arme, nederige tollenaar, die op zijn borst slaat, en uitroept: "o God, wees mij zondaar genadig", onderwerpt zich aan de openbaring van de genade. Ik geloof niet, dat iemand ooit waarlijk vernederd is, zolang hij niet is afgebracht van zijn wettische grond, waarop hij van nature staat, zodat hij als een worm aan de voeten van vrije genade komt te liggen, hartelijk ingewonnen zijnde, om het leven, gerechtigheid, vergeving en zaligheid alleen aan vrije genade verschuldigd te zijn.

2. God ziet de nederige aan, omdat het een vrucht is van Zijn Geest, Die in de ziel woont, en een blijk van de vereniging van de ziel met de Heere Jezus, in Wie wij alleen begenadigd zijn.

3. Dit is een gesteldheid, die de ziel Christus gelijk maakt, en hoe meer iemand Christus gelijk is, hoe meer God hem liefheeft. Van Christus staat geschreven, dat Hij zachtmoedig en nederig was, dat Hij niet schreeuwde, noch Zijn stem verhief, noch Zijn stem op de straten deed horen. Hoewel Hij het afschijnsel van Zijns Vaders heerlijkheid was, was Hij tevreden om in de gestalte van een dienstknecht te verschijnen; hoewel Hij rijk was, toch wilde Hij arm worden, opdat Hij ons door Zijn armoede rijk zou maken. Aangezien nu de nederige het beeld van Christus vertoont, die het uitgedrukte beeld Zijns Vaders vertoont, kan het niet anders of God moet hem aanzien.

IV. Ons vierde punt was, dat ik u enkele kenmerken zal voorstellen, waaraan u kunt beproeven, of u tot de nederigen behoort, die door God worden aangezien. U hebt bijzonder nodig dit te onderzoeken, wanneer u plechtig tot God zult naderen aan zijn tafel. "De mens beproeve zichzelf, en ete alzo van het brood, en drinke van de drinkbeker." Als u deze nederige gesteldheid mist, kunt u geen welkome gasten zijn aan het avondmaal van de grote Koning.

Tot uw beproeving zal ik de volgende dingen aan de hand doen:
1. Een nederig mens is iemand, die dikwijls, onder een gevoel van zijn snoodheid en onwaardigheid, beschaamd is naar de hemel op te zien, zoals wij in de arme tollenaar zien, en in David; (Psalm 40:13) "Want kwaden, tot zonder getal toe, hebben mij omgeven, mijn ongerechtigheden hebben mij aangegrepen, dat ik niet heb kunnen zien; zij zijn menigvuldiger dan de haren mijns hoofds, en mijn hart heeft mij verlaten." Wel heeft hij, wanneer hij door het geloof op zijn Borg, Zijn bemiddeling en voorbidding ziet, vrijmoedigheid om in te gaan in het heiligdom, en kan hij met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade; ik zeg, als hij tot Christus opziet, is hij niet beschaamd. Maar wanneer hij op zichzelf ziet, zoals hij in zichzelf is, dan is hij beschaamd en schaamrood voor de Heere, en zal hij met de profeet uitroepen: (Jes 6:5) "Wee mij, want ik verga, omdat ik een man van onreine lippen ben"; hoe zal ik tot de Koning, de Heere der heirscharen, spreken? Of hoe zal ik voor Zijn aangezicht verschijnen?

2. Hij is iemand, die zich menigmaal verwondert, dat God hem niet vernield heeft. Hij verwondert er zich over, dat God hem nog niet in de hel heeft geworpen, of, dat Hij zijn hand niet losgelaten en een einde met hem gemaakt heeft. Daarom erkent hij dikwijls

met aanbidding de goedertierenheid en verdraagzaamheid Gods, met de Kerk zeggende: (Klaagl. 3:22) "Het zijn de goedertierenheden des Heeren, dat wij niet vernield zijn, dat Zijn barmhartigheden geen einde hebben."

3. Hij is iemand, die zeer vernederd is over het ontvangen van de grootste goedertierenheden en de lieflijkste openbaringen. Wij zien dat in het voorbeeld van David, toen God beloofde hem een huis te zullen maken, en dat de Messias uit zijn lendenen zou voortkomen, werd hij niet opgeblazen, maar integendeel, met verwondering vervuld, dat God Zich zo laag tot zo iemand als hij was wilde neerbuigen; hij zei: "Wie ben ik, Heere, Heere, en wat is mijn huis, dat Gij mij tot hiertoe gebracht hebt?" Hoe nader de nederige bij God wordt toegelaten; hoe hoger hij opgevoerd wordt op de berg van genietingen, hoe lager hij wegzinkt in zijn eigen schatting. Toen Abraham vergund werd met God te pleiten in het belang van Sodom, wat zonk hij toen in zijn eigen ogen tot niets weg: (Gen. 18:27) "Ziet nu, ik heb mij onderwonden te spreken tot de Heere, hoewel ik stof en as ben."

4. Hij, die nederig is, ziet af van de wet als een verbond, en laat alle aanspraken op gerechtigheid van die zijde varen: "Ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou." O, zegt die mens, wanneer hij de wet Gods in haar geestelijkheid en uitgebreidheid beschouwt: wat kan ik van die kant anders verwachten dan toorn en verwoesting? Ja, ik ben reeds door de wet veroordeeld, en als God de ongerechtigheid volgens de inhoud van de wet gadeslaat, ben ik eeuwig verloren: (Psalm 130:3) "Zo Gij, Heere, de ongerechtigheden gadeslaat; Heere, wie zal bestaan?" Daarom, beproeft uzelf hierbij: Heeft een ontdekking van de wet Gods, in haar geestelijkheid, u doen kennen en erkennen, dat al uw gerechtigheid maar als een wegwerpelijk kleed, als schade en drek is?

5. Hij is iemand, die hoge, verheven en bewonderende gedachten heeft van Christus, en van Zijn voor de wet bestaanbare gerechtigheid. Wat de persoon van Christus aangaat, o de nederige ziel bewondert die: hoe lager hij in zijn eigen schatting wegzinkt, hoe hoger Christus in zijn schatting rijst. In Psalm 72 was David zo gering in zijn ogen, dat hij uitriep: "Ik ben onvernuftig en weet niets, ik ben een groot beest bij U." En wat waren nu zijn gedachten van Christus, terwijl hij zichzelf zo beschouwde? Ziet dit in vers 25 en 26: "Wien heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde. Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten, en mijn Deel in eeuwigheid." En wat de gerechtigheid van Christus betreft, o hoe bewondert en omkleedt hij die! O, zegt hij, ik heb geen werken, geen gerechtigheid van mijzelf, om mij bij God aan te bevelen, of waarmee ik voor Hem kan bestaan; maar Hij is "de Heere mijn Gerechtigheid; ik zal heengaan in de mogendheden des Heeren; ik zal Uw gerechtigheid vermelden, de Uwe alleen."

Ik zou u nog vele andere kenmerken van deze nederigheid kunnen geven. Ik zal er nog slechts twee of drie noemen.
1. Een nederig mens beschouwt de zonde als zijn grootste last, hij zegt met David: "Mijn ongerechtigheden gaan over mijn hoofd, als een zware last zijn zij mij te zwaar geworden." En voornamelijk de inwendige verdorvenheid; o, hoe klaagt en zucht hij daaronder, met Paulus zeggende: "Ik ellendig mens! Wie zal mij verlossen van het lichaam dezes doods?"

2. Hij is iemand, die zichzelf het laagst schat, als anderen hem het hoogst schatten. O zegt hij, anderen zien mij maar van buiten; doch als zij die zwermen gruwelen eens zagen, die ik in mijn hart zie en gewaar wordt, zou ik hun tot een schrik zijn. Wanneer de grote menigte "Hosanna, de Zone Davids" roept, rijdt Hij zachtmoedig en nederig op een ezel, en op een veulen, een jong der ezelinnen."

3. Hij is iemand, die niet gelijk sommigen opgeblazen is, wanneer anderen gevallen zijn, maar de val van anderen werkt eerder mee, hem meer te vernederen en van zichzelf uit te ledigen. Hij ziet uit de uitbrekingen van anderen, wat in zijn hart is, en hoezeer hij God verschuldigd is voor weerhoudende genade; want, zo zal de nederige ziel zeggen, als mij de vrije teugel gelaten was, zou ik spoedig met hen tot dezelfde uitgieting van overdadigheid gekomen zijn.

4. De nederige is dankbaar voor een weinigje; hij wil de dag van de kleine dingen niet verachten, hij is, evenals de Kananese vrouw tevreden met de kruimeltjes, die van de tafel van de kinderen vallen. De nederige ziel is blij, als zij maar een woordje van de Heere krijgt. O, zegt David: "God heeft gesproken in Zijn heiligdom, dies zal ik van vreugde opspringen, " Een enkel woord uit de mond des Heeren acht hij hoog, hij wacht daarop, evenals de knechten van Benhadad, die ieder woord opvingen, dat uit de mond van de koning Israëls kwam.

5. Hij, die nederig is, is begerig de wil van God te kennen, om die te doen. Niet zodra is Paulus vernederd, of hij roept uit: "Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?" Geef genade om te gehoorzamen en gebied dan wat U wilt.

V. Ons vijfde punt was, dat ik enige beweegredenen zal gebruiken, om deze ootmoedigheid en nederigheid van geest aan te dringen en aan te bevelen.
Mijn eerste beweegreden zal ik ontlenen aan de uitnemendheid van de genade van de nederigheid. Haar voortreffelijkheid blijkt voornamelijk uit twee dingen.
1. Zij maakt de ziel aan Christus gelijkvormig. De mensen zijn geneigd het voorbeeld van de groten der aarde na te volgen; doch hier is het doorluchtigste Patroon, dat er ooit was, namelijk, de vleesgeworden Godheid, Die zegt: "Leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart."

2. Het is het onderscheidend merkteken van een Christen. Gods kinderen worden gewoonlijk de nederigen en zachtmoedigen der aarde genaamd. Een trots Christen is een tegenstrijdigheid, want hoogmoed staat recht tegenover ware godsdienst. O, wat een onderscheid stelde zij tussen de Farizeeër en de tollenaar! De trotse Farizeeër beroemt zich als het ware bij God op zijn goede werken: "O God, ik dank u, dat ik niet ben gelijk de andere mensen, of ook gelijk deze tollenaar. Ik vast tweemaal per week, ik geef tienden van alles wat ik bezit." Doch de arme tollenaar stond van ver, alsof de Majesteit van de hemel gereed stond hem dood te slaan; en toch ging de tollenaar af, gerechtvaardigd, naar zijn huis, terwijl de andere verworpen werd.

Tweede beweegreden. Overweegt hoe redelijk deze ootmoedigheid en nederigheid is. Aan welke kant wij onszelf beschouwen, wij zullen bevinden, dat zij ten hoogste

redelijk is. Zij is ten hoogste redelijk, hetzij wij op onszelf in het bijzonder zien, of op de boosheden van het land op deze dag.
1. Ik zeg, beziet uzelf, en u zult grond tot vernedering vinden.

1e U bent toch een schepsel, dat uit de aarde is voortgekomen, welks grondslag in het stof is, en u kunt op geen hogere afkomst aanspraak maken, dan de grond waarop u staat. Vandaar de vermaning van de profeet Jeremia: (Eng. Overz. Jer. 22:29) "O aarde, aarde, aarde! Hoor des Heeren Woord." Aarde in uw oorsprong, aarde ten opzichte van het natuurlijk onderhoud, en tot aarde zult u tenslotte terugkeren.

2e U bent niet alleen een schepsel, maar een broos schepsel, welks adem in uw neusgaten is. U staat voortdurend op de rand van een eindeloze eeuwigheid. En gelijk er maar een paar jaren over ons hoofd zijn gegaan sedert wij uit het stof zijn voortgekomen, zo zal de dood ons eerlang van het toneel afvoeren, en dan zal al onze schoonheid en kracht, onze gestalte en andere lichamelijke voortreffelijkheid met verrotting overdekt worden. Zowel de hemel als de aarde roepen, dat alle vlees gras is (Jes. 40:6, 7, 8). Als Salomo het leven van de mens beschrijft, somt hij alles op in twee korte woorden: "Daar is een tijd om geboren te worden, en een tijd om te sterven." Hij springt over de afstand heen, die tussen iemands geboorte en zijn begrafenis ligt, als over iets, dat niet waardig is er acht op te slaan: Hij wordt geboren en dan sterft hij. Het ogenblik tijd tussen de baarmoeder en het graf is zo kort, wil hij zeggen, dat het niet noemenswaard is.

3e Gij bent niet alleen een broos, maar een zondig schepsel, geheel, van de voetzool af tot het hoofd toe, overdekt met die walgelijke melaatsheid. O vrienden, wat hebben wij reden nederig te zijn, die het beeld Gods hebben geschonden, die al de Goddelijke eigenschappen bezoedeld, Zijn wet en gezag onder onze voeten vertreden hebben. De zondaar heeft een beker dodelijk vergif gedronken, welke hem onfeilbaar zal verdelgen, als oneindige ontferming en vrije genade het niet verhoedt. Welke grond heeft hij dan om trots te zijn? O, zegt de verloren zoon: "ik heb gezondigd tegen de hemel, en ben daarom niet meer waardig uw zoon genaamd te worden", of de plaats van een huurling in het huisgezin in te nemen.

4e U bent niet alleen een zondig schepsel, maar een onmachtig schepsel, dat niets kan doen tot uw hulp en bijstand. Als God geen hulp besteld had bij een Held, zouden wij allen verpletterd zijn onder de vurige bergen van eeuwige toorn en wraak. Zulk een machteloos schepsel is de zondige mens, dat hij geen haar van zijn hoofd wit of zwart maken, of een el tot zijn lengte kan toedoen. Hij is zo hulpeloos, wat zijn geestelijke en eeuwige belangen aangaat, dat hij de boze hebbelijkheden zijns harten, of de goddeloze wegen van zijn leven, evenmin kan veranderen als de Moorman zijn huid, of het luipaard zijn vlekken.

5e U bent een ongedurig, veranderlijk en onbestendig schepsel, aan veel verandering onderhevig, zowel wat uw uitwendig lot als uw inwendige gestalte betreft. Hij, die heden hoog geacht wordt, kan morgen door de venijnige lastertong zijn goede naam kwijt zijn. In één woord, uw gezondheid kan spoedig in ziekte, uw rijkdom in armoede, uw sterkte in zwakheid, uw schoonheid in lelijke misvormdheid veranderen. En wat u aangaat, gelovige, al is uw staat vast als de bergen, toch is uw stand zeer veranderlijk.

Misschien zult u de ene dag met David kunnen zeggen: "Gij hebt door Uw goedgunstigheid mijn berg vastgezet, " en de volgenden dag uitroepen: "Ik ben verschrikt door de verberging van uw aangezicht." Hoewel de Heere misschien heden Zijn lamp over uw tent doet schijnen, nochtans kun u binnenkort zwart daarheen gaan, niet van de zon.

2. Deze nederige gestalte is ten hoogste redelijk, als wij de wereld rondzien, en voornamelijk in ons land. O, wat hebben wij heden grote reden ons diep voor de Heere te vernederen, wanneer wij de overvloeiende goddeloosheid van onze tijd beschouwen. Alle standen hebben hun wegen bedorven; een vloed van godloochening en goddeloosheid, als de Jordaan, heeft al zijn oevers overstroomd. Hebben wij geen reden ons te vernederen wegens de algemene onvruchtbaarheid, die onder ons wordt gevonden, onder de drup van het heerlijk Evangelie? Mag niet de Heere tot ons zeggen, wat Hij van Zijn wijngaard zei: (Jes. 5) "Ik heb u in vruchtbare grond geplant; Ik heb alle denkbare moeite aan u besteed door ordinanties, door de roede, door goedertierenheden en kruisen; wanneer Ik nochtans, na dat alles, verwachtte, dat hij goede druiven zou voortbrengen, heeft hij slechts stinkende druiven voortgebracht."
Nog eens: Hebben wij geen reden vernederd te zijn wegens de beklagenswaardige verdeeldheden, die onder ons gevonden worden? "Efraïm tegen Manasse, Manasse tegen Efraïm, en die beiden tegen Israël." Wegens de verdeeldheden van Ruben zijn er grote gedachten van het hart (Engelse overzetting Richt. 5:15). Kerk en Staat zijn verdeeld. En bij andere verdeeldheden, die er onlangs geweest zijn, schijnen ons nieuwe verdeeldheden te wachten te zijn over de leer.
Een handvol leraars hebben onlangs een verzoekschrift bij onze Nationale Synode ingediend, ten gunste van enkele zuivere en dierbare waarheden van het Evangelie, die naar hun mening door een Synodale acte geschonden zijn.
Dit heeft een machtig geroep tegen hen verwekt, zowel op de kansels als onder het publiek, alsof zij de *beroerders Israëls*, Nieuwlichters, Antinomianen en wat niet al, waren. Hun worden vele wonderlijke dwalingen toegedicht, die nooit in hun gedachten zijn opgekomen. Het zij verre van mij, dat ik hen, die hun best doen om hun goede naam te kwetsen, wil beschuldigen om daardoor de voorspoed van hun bediening te verijdelen, want ik beschouw velen van hun als voorname en goede mensen. Maar als zij verwaardigd worden met nederigheid en ootmoedigheid smaadheid te lijden voor de Naam van Christus, en voor Zijn waarheid, zal de Heere op Zijn Eigen tijd een weg beramen, om hen uit te brengen aan het licht, zodat zij Zijn gerechtigheid zullen aanschouwen. En al moesten zij, onder de last van de laster die op hen geworpen wordt, hun goede naam in de wereld voor altijd verliezen, dan hoop ik, dat zij het maar als een gering offer voor de minste waarheid Gods zullen beschouwen, die van meer waarde is dan de hemel en de aarde. Niettemin is dit onder andere in onze tijd een grond en reden om ons te vernederen, dat enkele van de dierbare waarheden Gods onder een wolk zijn, en dat wij in onze gevoelens daaromtrent verdeeld zijn. Hebben wij geen reden diep vernederd te zijn wegens ons jammerlijk verval en onze afwijkingen, die de grond van onze verdeeldheden zijn? Wij zijn van de Heere geweken, en de Heere is grotelijks van ons geweken. Wat een jammerlijke verzengende wind heeft op Gods wijngaard in dit land geblazen!
Wij hebben onze eerste liefde, onze vorige ijver voor God en Zijn dierbare waarheden verlaten, en de koninklijke rechten van de Kroon van onze Verlosser prijsgegeven. En is er niet een beklagenswaardig verval in het leven en de kracht van de godzaligheid, die

bij het merendeel een lege vorm is geworden. Om het hierbij te laten, het is bij de adel, bij de geleerden, de leraars, en het volk, niet meer wat het in vorige dagen was; en wat nog het ergste is, hoewel het zo is, hoewel de grauwheid op ons verspreid is, wij merken het niet; wij maken onze aangezichten harder dan een rots, en weigeren tot de Heere weder te keren. Maar ik moet voortmaken.

Derde beweegreden. Beschouwt de edele voorbeelden van nederigheid, die ons ter navolging zijn voorgesteld. De strijdende heiligen zijn er voorbeelden van. Abraham, de vader der gelovigen, spreekt God met zoveel nederigheid aan: (Gen. 18:27) "Ziet toch, ik heb mij onderwonden te spreken tot de Heere, hoewel ik stof en as ben." Zijn kleinzoon Jakob volgt hierin zijn voetstappen; hij zegt: "Ik ben geringer dan al deze weldadigheden." In één woord, Job, David, Jesaja, Paulus, en de ganse wolk van getuigen hebben ons een voorbeeld van nederigheid nagelaten. Ook de triomferende heiligen doen ons deze genade zien: zij werpen hun kronen voor de voeten des Middelaars, en schrijven Hem al de eer van alles toe, zeggende: "Hem, Die ons heeft liefgehad, en ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed, en Die ons gemaakt heeft tot koningen en priesters Gode en Zijn Vader; Hem zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen." Ook de engelen zijn daarvan voorbeelden; zij achten het niet te gering voor hen, tot dienst uitgezonden te worden omwille van degenen, die de zaligheid beërven zullen. Met wat een nederigheid bedekken zij hun aangezichten met hun vleugelen voor het aangezicht van God. Christus Zelf is een gezegend voorbeeld van deze genade: "Leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; Hij heeft ons een exempel nagelaten, opdat wij Zijn voetstappen zouden navolgen. Hij heeft Zichzelf vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot de dood, ja de dood des kruises." Hoewel Hij de hoge God was, heeft Hij "de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen." "Laat daarom dat gevoelen in u zijn, hetwelk ook in Christus Jezus was" (Filip. 2:5). In één woord, de oneindige Heere, de eeuwige God, geeft ons een voorbeeld van nederigheid; want "Hij vernedert Zichzelf om de dingen te aanschouwen, die in de hemel en op de aarde zijn;" en zoals u in mijn tekst ziet: Hoewel Hij hoog is, nochtans ziet Hij de nederige aan. En zijn niet al deze voorbeelden onze hoogste navolging waardig? Doch laat ik overgaan tot een

Vierde beweegreden. Overweegt het kwaad en het gevaar van de zonde van hoogmoed, die er recht tegenover staat.

1. Zij is walglijk in de ogen Gods; Hij kan niet verdragen daarop te zien; Hij aanschouwt haar van ver.
2. Zij wordt vooraan geplaatst bij die dingen die de Heere haat (Psalm 6:16) "Deze zes haat de Heere; ja zeven zijn Zijn ziel een gruwel." En het eerste is: "Hoge ogen." God haat elke zonde, doch de trotsen verklaart Hij openlijk de oorlog.
3. Het kwaad daarvan blijkt hieruit, dat het een teken is van een inwendig verrot hart: (Hab. 2:4) "Ziet, zijn ziel verheft zich, zij is niet recht in hem." Evenals nederigheid en oprechtheid, zo ook gaan hoogmoed en geveinsdheid hand aan hand.
4. Zij is de vruchtbare baarmoeder van vele andere kwaden. Zij is de bron van verdeeldheid: (Spr. 13:10) "Door hovaardigheid maakt men niet dan gekijf."

Er zijn, zoals ik zo even zei, tegenwoordig zeer vele verdeeldheden onder ons. Kerk en Staat zijn verdeeld, kerkelijke gemeenten en families zijn verdeeld, leraars en volk zijn verdeeld. *Hoe komt dat?*

- In de grond is het hoogmoed. Indien onze trotse harten maar zover vernederd waren, dat wij elkaar onze misslagen wilden belijden, zouden onze verdeeldheden spoedig geëindigd zijn.
- Hoogmoed is de moeder van dwaling en ketterij; een wortel van bitterheid beroert tegenwoordig ons Israël. Wanneer mensen, voornamelijk geestelijken, die allen een bijsmaakje van onfeilbaarheid hebben, iets in zake de leer voor verkeerd hebben verklaard, zal hun hoogmoed niet toelaten het te herroepen. Zij zullen liever de waarheid opofferen, dan dat hun goede naam ten onder gaat.
- Hoogmoed van de rede is de ziel van de Sociniaansche, en hoogmoed van de wil is de ziel van de Arminiaanse dwalingen, en hoogmoed van eigengerechtigheid is de bron van die wettische geest, die in onze dagen zozeer de overhand heeft.
- Hoogmoed is de oorsprong en wortel van afvalligheid; want, zegt Salomo: "Hovaardigheid is voor de verbreking, en hoogheid des geestes voor de val." De hoogmoed van Petrus ging onmiddellijk vooraf aan het verloochenen van zijn Heere en Meester.
- Overweegt ook, dat God een bijzondere twist heeft met de zonde van hoogmoed. Hij heeft gedreigd "de hoogmoedigen te verstrooien in de gedachten huns harten." Gij kunt over Gods twist met de hoogmoedigen lezen in Jes. 2: 11, 12, 13 enz.: "De hoge ogen der mensen zullen vernederd worden, en de hoogheid van de mannen zal nedergebogen worden, en de Heere alleen zal in die dag verheven zijn. Want de dag des Heeren der heirscharen zal zijn tegen alle hovaardigen, en hoge, en tegen alle verhevene, opdat hij vernederd worde." En in vers 17: "En de hoogheid van de mens zal gebogen, en de hoogheid van de mannen zal vernederd worden; en de Heere alleen zal in die dag verheven zijn." O, wat een verwoesting heeft de zonde van hoogmoed al teweeggebracht!

1e Zij heeft engelen in duivels veranderd en hen uit de hemel in de hel geworpen: "opgeblazen geworden zijnde, zijn zij in het oordeel gevallen, " gelijk de apostel niet onduidelijk te kennen geeft (I Tim. 3:6). God kon niet verdragen, dat de hoogmoed zo dicht bij Hem woonde; daarom wierp Hij hen uit de hemel, en bond hen met ketenen van eeuwige duisternis.

2e Toen de hoogmoed uit het hoger in het lager Paradijs insloop werd het ganse menselijk geslacht daardoor te gronde gericht. "Gij zult als God zijn, " zei de slang; en terstond werd in dat aas gebeten; doch het bleek in de afloop, dat het hen meer de duivel gelijk maakte dan God.

3e Wij zouden de geschiedenis kunnen doorlopen, en zien welke verwoestingen de hoogmoed in de goddeloze wereld heeft teweeggebracht. Farao weigert voor Gods bevel te buigen en Israël te laten trekken; hij zegt: "Wie is de Heere, Wiens stem ik gehoorzamen zou?" waardoor hij en zijn leger "als lood in geweldige wateren zonken." De hoogmoed van Haman bracht hem schandelijk aan zijn einde: hoewel hij de ene dag de grootste gunsteling van zijn vorst was, werd hij de volgende dag aan de galg gehangen, die hij voor Mordechai had opgericht. Nebukadnézar snoeft trots op zijn koninklijk paleis: "Is dit niet het grote Babel, dat ik gebouwd heb tot een huis des koninkrijks, door de sterkte mijner macht, en ter eer mijner heerlijkheid? En onmiddellijk werd hij "uit de gemeenschap van de mensen verstoten, om bij de beesten

des velds te zijn en gras te eten als de ossen." Herodus laat zich, na het uitspreken van zijn schone rede, de toejuiching van het volk welgevallen: "Een stem Gods en niet eens mensen, en van stonde aan sloeg hem een Engel des Heeren, en hij werd van de wormen gegeten."

4e Gelijk God de hoogmoed in al de goddelozen heeft gestraft, zo heeft Hij Zijn afkeer daarvan in Zijn kinderen doen blijken. Wie ook voorbijgegaan wordt, zij zullen de slag niet mislopen, indien hun hart in hen verheven wordt: "Uit alle geslachten des aardbodems heb Ik ulieden alleen gekend; daarom zal Ik al uw ongerechtigheden over ulieden bezoeken." Davids hoogmoed porde hem aan om Israël te tellen, opdat hij zou kunnen pochen, dat hij koning was over zoveel duizenden; en daarop werden door een woedende pestilentie, in drie dagen tijd, zeventig duizend mannen van Israël weggevaagd. Hiskia' s hoogmoed bracht hem er toe, de gezanten van de koning van Babel zijn ganse schathuis, alles wat in zijn schatten gevonden werd, te tonen; en daarom moesten zijn nakomelingen met zijn schatten uit hun geboorteland naar Babel worden gevoerd. In één woord, al was u als de zegelring aan Gods rechterhand, u zult een slag van vaderlijke toorn en grimmigheid niet ontkomen, als u de hoogmoed een plaats in uw harten blijft gunnen. Die bedreiging zal zeker zowel over vrienden als vijanden worden uitgevoerd. (Spr. 29:25) "Het huis der hovaardigen zal de Heere afrukken."

VI. Ons zesde en laatste punt was, u enige besturingen en raadgevingen aan de hand te doen, hoe u tot die lage en nederige gestalte zult komen, welke de hoge God aanziet.

1. Gaat tot de wet als een tuchtmeester, of schoolmeester; leest de tien geboden, en de geestelijke verklaring, die Christus ervan geeft in Matth. 5. Beschouwt de wet Gods in haar uitgebreidheid en geestelijkheid, want zij is zeer wijd. Dit zal het meest trotse hart in het stof doen neerliggen: (Rom. 7:9) "Zonder de wet, zo leefde ik eertijds; maar als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden, doch ik ben gestorven." De vederen van zijn hoogmoed en wettische gerechtigheid vielen spoedig uit, toen de wet hem in haar geestelijkheid voor ogen gesteld werd.

2. Laat Christus door het geloof in uw hart wonen; want de heersende macht van dit kwaad wordt nooit verbroken, zolang niet Christus door de kracht Zijns Geestes, die hoge overleggingen van het hart neerwerpt, en Zijn troon daar vestigt. Hoe meer van Christus hoe meer nederigheid; hoe minder van Christus, hoe meer hoogmoed. Wanneer de Geest van Christus in het hart komt, stempelt Hij daar de gelijkenis en het beeld van Christus. O, als u deze ootmoedigheid en nederigheid van geest zou willen hebben, heft dan de eeuwige deuren uws harten op, opdat de Koning der ere inga; Hij brengt een heerlijk gevolg van genaden met Zich, waarvan deze één van de eerste is.

3. Houdt u veel bezig met de heerlijke volmaaktheden van de Majesteit van de hemel te beschouwen, zoals die in de werken van de schepping en van de voorzienigheid worden tentoongespreid; doch voornamelijk zoals die uitblinken in het aangezicht van Jezus Christus en het heerlijk werk van de verlossing door Hem. Toen de profeet Jesaja de Heere zag op Zijn hoge en verheven troon, en Zijn zomen vervullende de tempel, riep hij uit: "Wee mij. want ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben." Job zei: (Hoofdstuk 42:5, 6) "Met het gehoor des oors heb ik U

gehoord; maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as."

4. Aanschouwt gedurig de rotssteen daar gijlieden uit gehouwen bent, en de holligheid des bornputs daar u uit gegraven bent; ik meen, uw oorspronkelijk bederf en uw verdorvenheid; hoe u in zonde ontvangen, en in ongerechtigheid geboren bent. O hoeveel daarvan kleeft zelfs de gelovigen nog aan zolang zij aan deze zijde der eeuwigheid zijn! Er is een wet in hun leden, die strijdt tegen de wet huns gemoeds. Dit deed de apostel in het stof liggen, niettegenstaande hij zoveel verkregen had.

5. Beschouwt veel de ijdelheid van het schepsel, en van alles wat hier beneden is. "IJdelheid en kwelling des geestes, " is met leesbare letters geschreven op alles wat onder de zon is. "De gedaante dezer wereld gaat voorbij." Denkt veel aan de slaapstede van het graf, waar u eerlang moet neerliggen, en waar verrotting en bederf u zullen overdekken. Laat u dit met Job "doen roepen tot de groeve: Gij zijt mijn vader; tot het gewormte, mijn moeder, en mijn zuster." Beschouwt een ontzaglijk gericht, en een eindeloze eeuwigheid, die achter de dood volgt, waar u en ik binnenkort op de rol zullen staan, en gevonnist zullen worden door de rechtvaardige Rechter, waardoor onze staat voor eeuwig zal worden beslist.

6. Ten laatste. Vestigt veel uw oog op die voorbeelden van nederigheid en ootmoedigheid, die ik reeds vermeld heb. God, engelen en heiligen hebben u daarvan een voorbeeld nagelaten. Maar houdt u vooral veel bezig met de nederigheid en de vernedering van de Zoon van God te beschouwen, Die als het grote Voorbeeld wordt voorgesteld: (Filip. 2:5-8) "Want dat gevoelen zij in u, hetwelk ook in Christus Jezus was; die in de gestaltenis Gods zijnde, geen roof geacht heeft Gode evengelijk te zijn; maar heeft zichzelf vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is de mensen gelijk geworden: en in gedaante gevonden als een mens, heeft Hij Zichzelf vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot de dood, ja de dood des kruises."

EINDE

8 PREKEN

DEEL 4

van

EBENEZER ERSKINE

bedienaar van het Evangelie te Portmoak - Schotland

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2003

INHOUD

1ste en 2e PREEK
De Nieuw Testamentische Ark geopend tegen de vloed van Goddelijke toorn
Hebreeën 11:7. ***Door het geloof heeft Noach, door Goddelijke aanspraak vermaand zijnde,van de dingen die nog niet gezien werden, en bevreesd geworden zijnde, de ark toebereid tot behoudenis van zijn huisgezin.***

3e PREEK
1 Joh. 3:8 De eerste belofte vervuld; of, de kop van de slang vermorzeld door het Zaad van de vrouw
1 Johannes 3:8. ***Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou.***

4e en 5e PREEK
Morenland de handen tot God uitstrekkende
Psalm 68:32. ***Morenland zal zich haasten zijn handen tot God uit te strekken.***

6e en 7e PREEK
Christus, de Opstanding en het Leven
Johannes 11:25. ***Jezus zeide tot haar: Ik ben de Opstanding en het Leven.***

8e PREEK
Hebr. 2:16 **De menselijke natuur verkozen boven de natuur van de engelen**

1. De Nieuw Testamentische Ark geopend, tegen de vloed van Goddelijke toorn

Hebreeën 11:7. ***Door het geloof heeft Noach, door Goddelijke aanspraak vermaand zijnde, van de dingen die nog niet gezien werden, en bevreesd geworden zijnde, de ark toebereid tot behoudenis van zijn huisgezin.***

De apostel heeft in het voorgaande hoofdstuk de gelovige Hebreeën vermaand te volharden in het geloof. Om de vermaning kracht bij te zetten toont hij in dit hoofdstuk de uitnemendheid van de genade van het geloof aan, en dat,
Ten eerste: Op zichzelf beschouwd, van vers 1-3;
Ten tweede: Door hen het voorbeeld voor te stellen van hun gelovige voorvaderen, zowel voor als na de zondvloed.
Het vers, dat ik u heb voorgelezen, bevat het voorbeeld van het geloof van Noach, die de laatste patriarch van de oude wereld, en de eerste van de nieuwe wereld was; ik bedoel, de laatste voor, en de eerste na de vloed. Meer in het bijzonder komen in de woorden vier dingen voor:

1e Er wordt alarm geblazen; God waarschuwt voor dingen, die nog niet gezien worden. De waarschuwende Persoon is God. Wanneer God spreekt of waarschuwt betaamt het alle inwoners van de aarde te luisteren: (Psalm 50:1) "De God der goden, de Heere spreekt en roept de aarde, van de opgang van de zon tot aan haar ondergang." Wanneer de leeuw brult, sidderen de dieren van het veld. De stof van de waarschuwing betreft zaken die men niet ziet; dat is, de nadering van de algemene vloed, of de ondergang van de gehele wereld door water, waarvan, toen God de waarschuwing zond, nog in het minst niets te zien was. Vrienden, het Woord Gods handelt voornamelijk over zaken, die men niet ziet, onzichtbare en eeuwige dingen, die nog achter het scherm verborgen zijn. Het geloof, dat het Woord Gods gelooft, wordt daarom in het 1e vers van dit hoofdstuk, "het bewijs genoemd der zaken, die men niet ziet;" een verzegelen van wat God zegt, hoewel het niet kan worden gezien.

2e De woorden wijzen aan, de persoon, de enige persoon in de ganse wereld, die op het alarm acht sloeg, namelijk Noach, van wie wij een beschrijving hebben in Gen. 6:9, "een rechtvaardig, oprecht man in zijn geslachten." Hij was een rechtvaardig mens, zijnde gerechtvaardigd uit het geloof in het beloofde Zaad van de vrouw; en hij was een heilig mens, wiens wandel zijn geloof rechtvaardigde, voor de ogen van de goddeloze inwoners van de oude wereld. En aangezien hij iemand was, die nabij God leefde, maakte God hem Zijn verborgenheden bekend, en deelde hem mee wat voor de hele wereld buiten hem verborgen was. "De verborgenheid des Heeren is voor degenen, die Hem vrezen, en Zijn verbond om hen die bekend te maken." Ja, soms maakt Hij hen niet alleen de verborgenheden van Zijn verbond en van Zijn koninkrijk bekend, maar ook die van Zijn voorzienigheid, wat Hij van plan is in de wereld te doen. Zo deed Hij met Noach, en zo deed Hij met Abraham, toen Hij voornemens was Sodom te verdelgen: "Zal Ik voor Abraham verbergen, wat ik doe?" Gewis, "de Heere zal geen ding doen, tenzij, dat Hij Zijn verborgenheid aan Zijn knechten, de profeten, geopenbaard hebbe." Het is gevaarlijk zich nieuwsgierig met de verborgenheden van Gods voornemen of

voorzienigheid te bemoeien, maar wanneer het Hem behaagt die te openbaren zijn zij welkom.

3e Hier wordt aangewezen hoe Noach de waarschuwing ontving. Hij ontving ze door het geloof; dat is: hij geloofde het woord van God, dat de vloed zou komen. De grond van zijn geloven was de waarheid en de macht van God: Zijn waarheid; "want het is onmogelijk, dat God liege," en Zijn macht; Die machtig was te doen, zowel wat Hij dreigde, als wat Hij beloofde.

4e Wij zien hier de aandoening van Noachs ziel, die opgewekt of in werking gebracht werd door deze ontzaglijke waarschuwing van de aanstaande vloed: "hij werd bevreesd." Wanneer het geloof een glimlachende en verzoende God in Christus ziet, vervult het de ziel met vrolijkheid en blijdschap, ja, met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde." Doch wanneer het geloof een fronsend of dreigend God ziet, dan verwekt dat vrees, geen slaafse, maar een kinderlijke vrees; evenals een onderdanig kind, dat begint te sidderen wanneer het de roede in de hand, en toorn in het gelaat van de vader ziet. Zodanig was Noachs vrees; en God verklaart, dat Hij de ziel, die Hem zo vreest, aanziet: (Jes. 66:2) "Op deze zal Ik zien, op de arme en verslagene van geest, en die voor Mijn Woord beeft."

5e Verder zien wij hier, hoe verstandig Noach gebruik maakte van Gods waarschuwing betreffende de zondvloed. Zijn geloof en zijn vrees zetten hem aan, een ark toe te bereiden: "Een kloekzinnig mens, " zegt Salomo, "ziet het kwaad, en verbergt zich." Het ware geloof van de werking Gods is een scherpzinnige genade; het neemt de dingen waar, die nog niet te zien zijn, gevaren, die buiten het gezicht van de overige blinde wereld liggen, en zorgt voor beveiliging tegen naderende gevaren. Zo ook hier doet het geloof van Noach hem een ark toebereiden tegen de aanstaande vloed. Noach behoefde de ark niet meer te gaan bouwen toen de vloed kwam; neen, zij was voor het gebruik gereed, toen de sluizen van de hemel werden geopend, en alle fonteinen des grote afgronds werden opgebroken; en de vrucht en uitwerking van zijn geloof en zijn vrees, en zijn naarstigheid in de ark toe te bereiden, was, dat hij en zijn huisgezin behouden werden.

Nu, ik zal mij niet zozeer ophouden met de letterlijke, als wel met de geestelijke en verborgen bedoeling van dit alles. De geschiedenis en de verborgenheid van het Oude Testament wordt in het Nieuwe Testament opengelegd en ontsluierd. Het wordt door allen toegestemd, dat de watervloed waardoor God de oude wereld heeft verdelgd, een afschaduwing was van de toorn Gods die van de hemel geopenbaard wordt tegen alle boosheid en goddeloosheid van de kinderen der mensen, welke onfeilbaar zeker de goddelozen, en alle godvergetende heidenen naar de hel zal wegvagen; en dat de ark van Noach een type van Christus was, en van die verlossing, die allen, die in Hem geloven, hebben van de toorn Gods en de vloek van de verbroken wet; want "een iegelijk, die in Hem gelooft, zal niet verderven, maar het eeuwige leven hebben." De apostel Petrus zinspeelt zeer duidelijk op hetgeen ik zeg aangaande deze voorbeeldende of afschaduwende bedoeling van de zondvloed en de ark: (1 Petrus 3:19-21) "In denwelken Hij ook heengegaan zijnde, de geesten die in de gevangenis zijn, gepredikt heeft: die eertijds ongehoorzaam waren, wanneer de lankmoedigheid Gods eenmaal verwachtte in de dagen van Noach, als de ark toebereid werd, waarin weinige, dat is

acht zielen behouden werden door het water. Waarvan het tegenbeeld, de doop, ons nu ook behoudt, niet die een aflegging is van de vuiligheid des lichaams, maar die een vraag is van een goed geweten tot God, door de opstanding van Jezus Christus." Wij moeten daar, door de geesten die in de gevangenis zijn, de zielen van de bewoners van de oude wereld verstaan, die in de dagen van Petrus in de gevangenis van de hel waren, doch die in de dagen van Noach nog in hun lichamen leefden. Noach ging hun op last van de Geest van Christus prediken, en waarschuwde hen voor de aanstaanden vloed, doch zij hoorden niet naar hem, maar gingen door in hun zondige weg, totdat het water kwam en hen wegnam, behalve acht zielen, die in de ark behouden werden. Hier is de type, of het voorbeeld, en dan volgt het tegenbeeld: "Waarvan het tegenbeeld, de doop, ons nu ook behoudt."

De hoofdleer, die ik uit de woorden van de tekst voornamelijk op het oog heb, is de volgende:
Leer. Dat Christus de grote Nieuw Testamentische Ark is in Wie zondaren moeten ingaan, zullen zij behouden worden van de vloed van de Goddelijke toorn."

De volgorde waarin ik met de bijstand Gods deze leer zal behandelen is de volgende.
1. Zal ik een weinig spreken over de toorn Gods, met toespeling op de algemene zondvloed.
2. Over de waarschuwingen, die God gegeven heeft, en nog geeft, aangaande de zondvloed van Zijn toorn.
3. Over Christus, als de enige Ark, waarin beveiliging is te vinden.
4. Over de toegang, die zondaren hebben tot deze Nieuw Testamentische Ark.
5. Hoe een zondaar in deze Ark ingaat, zodat hij van de zondvloed behouden wordt.
6. Zal ik enige gevolgtrekkingen afleiden, en het geheel toepassen.

I. Het eerste punt is, dat ik een weinig zal spreken over de toorn Gods, met toespeling op de algemene zondvloed in de dagen van Noach.
1e De zonde en boosheid van de oude wereld was de teweegbrengende oorzaak van de zondvloed: (Gen. 6:5-7) "En de Heere zag, dat de boosheid van de mens menigvuldig was op de aarde, en al het gedichtsel van de gedachten zijns harten te allen dage alleenlijk boos was. Toen berouwde het de Heere, dat Hij de mens op de aarde gemaakt had, en het smartte Hem aan Zijn hart. En de Heere zei: Ik zal de mens, die Ik geschapen heb, verdelgen van de aardbodem, van de mens tot het vee, tot het kruipend gedierte, en tot het gevogelte des hemels toe; want het berouwt Mij, dat Ik de mens gemaakt heb."
Nu, gelijk de zonde van de mens een watervloed heeft teweeggebracht, zo ook brengt zij de vloed van de toorn Gods teweeg, die geopenbaard wordt, of werd, tegen alle boosheid en goddeloosheid van de kinderen der mensen. Voordat de zonde in de wereld inkwam, leefden God en de mens in volmaakte vriendschap. De mens was de lieveling van de hemel, Gods onderkoning: God gaf hem heerschappij over al de werken van Zijn handen (Gen 1:28). Maar niet zodra had de mens gezondigd, of een donkere wolk van toorn begon over het hoofd van de mens te trekken, die in een stortvloed van strikken, vuur en zwavel zou zijn opgelost, tot verdelging van het gehele menselijk geslacht, was er niet de tussentreding van de tweede Adam, de eeuwige Zoon van God, geweest, Die op Zich nam de zonde van de wereld weg te nemen. Om Zijnentwil, en krachtens Zijn voldoening aan de rechtvaardigheid, werd de uitvoering van de Goddelijke wraak

opgeschort. Maar diezelfde vloed van toorn zal met de grootste hevigheid worden losgelaten over alle ongelovigen, die Hem en Zijn grote zaligheid verwerpen.

2e God nam de bewoners van de oude wereld niet bij verrassing, maar Hij waarschuwde hen voordat de vloed kwam en hen verdelgde. Hij handelde gedurende honderd en twintig jaren met hen door de dienst van Noach, om hen op het rechte pad te brengen, doch alles tevergeefs.
Evenzo is God lankmoedig en traag tot toorn jegens de mensenkinderen. Hij voert niet, evenals de mens, haastig het oordeel uit, in grimmigheid en woede; nee, maar Hij wacht om genadig te zijn; Hij waarschuwt voor de toekomende toorn, en smeekt en bidt hen zich te bekeren van hun boze wegen. Veertig jaren heeft Hij verdriet gehad aan dat geslacht van Israël in de woestijn, totdat Hij ten laatste zwoer in Zijn toorn, dat zij niet in Zijn rust zouden ingaan: maar Hij wendde dikwijls Zijn toorn af, voordat het zover kwam (Psalm 78:38).

3e Toen de bestemde tijd voor de uitvoering van de bedreiging tegen de oude wereld kwam, deed God de hemelen en de aarde samenspannen tot hun verderf. want beide de fonteinen des grote afgronds werden opgebroken, en de sluizen van de hemel werden geopend (Gen. 7:11).
Evenzo kan en zal God, die de Heere der heirscharen is, en Die naar Zijn wil doet met het heir van de hemel en de inwoners van de aarde, de ganse schepping tegen onboetvaardige zondaren te wapen roepen. Hij kan de aarde bevelen haar mond te openen, en haar inwoners te verslinden, gelijk zij Korach, Dathan en Abiram deed (Num. 16:31, 32); en Hij kan heirscharen van engelen, en lichtende hemellichamen, oproepen om Zijn wraak te wreken over opstandige zondaren; zoals Hij deed in het geval van Sanherib (2 Kon. 19:35), en met de Kanaänieten (Exod. 33:23).

4e De wateren van de vloed waren onweerstaanbaar. Al de inwoners van de oude wereld, konden met vereende krachten, hoewel er vele reuzen en geweldigen, mannen van naam, onder hen waren (Gen. 6:4), de stroom van de vloed niet stuiten.
Vrienden, de toorn Gods kan, wanneer die over de verachters van Christus losbreekt, door al de macht van engelen of mensen niet worden tegengehouden: "Wie heeft zich tegen Hem verhard, en vrede gehad?" (Job 9:4). "Wie zou Mij als een doorn en distel in oorlog stellen, dat Ik tegen hem zou aanvallen, en hem tegelijk verbranden zou?" (Jes. 27:4). "De stouthartigen zijn beroofd geworden; zij hebben hun slaap gesluimerd; geen van de dappere mannen hebben hun handen gevonden. Van uw schelden, o God Jacobs, is samen ruiter en paard in slaap gezonken" (Psalm 76:6, 7).

5e De wateren van de zondvloed overstroomden alle schuilplaatsen waarheen de inwoners van de oude wereld zich ter beschutting wendden. Wij kunnen ons gemakkelijk voorstellen, dat zij naar de hoogste rotsen en bergen vloden, om zich tegen de wateren te beveiligen; doch de wateren rezen al hoger en hoger, en namen geheel zeer de overhand op de aarde, zodat alle hoge bergen, die onder de ganse hemel zijn, bedekt werden (Gen. 7:18-20) Er bleef geen schuilplaats voor hen over.
Evenzo is het hier gelegen. Wanneer zondaars horen, dat de toorn en wraak Gods hen vervolgen vanwege de zonde, vlieden zij tot de heuvelen en bergen van hun eigen maaksel. Sommigen nemen de toevlucht tot een berg van algemene genade; doch God vaagt die weg, want "Hij, Die hen gemaakt heeft, zal Zich over hen niet ontfermen; en

Die hen geformeerd heeft zal hun geen genade bewijzen" (Jes. 27:11). Sommigen vlieden tot de schuilplaats van een uitwendige belijdenis van de godsdienst, menende daar veilig te zijn; doch het water van de toorn Gods vervolgt hen ook daar, evenals de dwaze maagden met hun lege lampen (Matth. 25:6). Anderen vluchten naar de berg van de werken der wet; doch de vloed achtervolgt hen ook daar, want "uit de werken der wet zal geen vlees gerechtvaardigd worden" (Gal. 2:16). Dus maakt God, dat "de hagel, de toevlucht des leugens wegvaagt, en de wateren de schuilplaats overlopen" (Jes. 28:17).

6e De vloed was algemeen. Hij spaarde niemand dan hen, die in de ark waren. Evenzo zal de vloed van Gods toorn allen verdelgen, die buiten Christus zijn: "Want daar is ook onder de hemel geen andere naam die onder de mensen gegeven is, door welke wij moeten zalig worden, dan de Naam van Jezus" (Hand 4:12).

II. Ons tweede punt is, dat ik zal spreken *over de waarschuwingen, die God geeft, aangaande de zondvloed van eeuwige toorn, die over alle zondaren zal komen, die zonder God en Christus zijn.* Want gelijk God de oude wereld voor de watervloed heeft gewaarschuwd, zo waarschuwt Hij de inwoners van deze wereld in het bijzonder van de zichtbare Kerk, voor de toekomende toorn.
Ik zal hierbij niet stilstaan, omdat ik onlangs gelegenheid heb gehad, u naar aanleiding van Job 9:4, zeer vele bakens van de Goddelijke toorn aan te wijzen die Hij in de Schriften der waarheid heeft voorgesteld om zondaren te waarschuwen, opdat zij niet op dezelfde rotsen te pletter slaan, waarop anderen hun zielen in een hel van eeuwige toorn en ellende verpletterd hebben. Niemand kan de Bijbel lezen, of het Evangelie horen prediken, of hij moet horen van een toekomende toorn Gods over onboetvaardige zondaren: "Indien gij u niet bekeert", zegt Christus, "zo zult gij allen desgelijks vergaan" (Luk. 13:3). "God zal de kop van Zijn vijanden verslaan; de harige schedel van degene, die in zijn schulden wandelt" (Psalm 68:22). Van alle soorten van zondaren, zal de toorn Gods het heetst ontbranden over de verachters van Christus en het Evangelie: "Het zal den lande van Sodom en Gomorra verdraaglijker zijn in de dag des oordeels, dan dezulken" (Matth. 10:15). Een opmerkelijk woord dienaangaande hebben wij in Hebr. 10:28: "Als iemand de wet van Mozes heeft tenietgedaan, die sterft zonder barmhartigheid onder twee of drie getuigen; hoeveel te zwaarder straf, meent gij, zal hij waardig geacht worden, die de Zoon van God vertreden heeft, en het bloed des Testaments onrein geacht heeft, waardoor hij geheiligd was, en de Geest der genade smaadheid heeft aangedaan?" Doch wij zullen nu overgaan tot

III Ons derde punt, dat is, dat wij een weinig zullen *spreken over Christus, als de grote Nieuw Testamentische Ark, waarvoor God gezorgd heeft, om zondaren te verlossen van de zondvloed van Zijn toorn.*
1e De ark was een middel, door God voorbereid, tot behoudenis van Noach en zijn huisgezin. Weliswaar bouwde Noach zelf de ark, doch hij deed dat geheel op Gods bevel en aanwijzing. Het zou nooit in Noachs hoofd of hart zijn opgekomen de ark te bouwen, indien God hem het plan daarvoor niet gegeven had.
Evenzo is Christus een Zaligmaker, die van God gegeven en aangesteld is. Het plan of ontwerp van de verlossing van de mens door Christus lag in het hart Gods: het is de wijsheid Gods in de verborgenheid. Mensen en engelen zouden er eeuwig voor gestaan hebben, indien hun was voorgesteld, hoe de mens, in bestaanbaarheid met de rechtvaardigheid, heiligheid, waarheid en getrouwheid Gods, van de toorn Gods en de

vloek van de wet kon verlost worden. De ganse schepping riep: Bij ons is voor u geen hulp. Maar God beraamt een weg; de Zoon van God zal vlees worden, en Plaatsvervanger worden voor zondaren; door Zijn gehoorzaamheid tot de dood zal de rechtvaardigheid bevredigd en de eer van de wet hersteld worden. en "een ieder, die in Hem gelooft, zal niet verderven. maar het eeuwige leven hebben." (Psalm 118:23) "Dit is van de Heere geschied, en het is wonderlijk in onze ogen." God roemt daarin als de voornaamste van Zijn wegen: (Psalm 89:20, 21) "Ik heb hulp besteld bij een Held. Ik heb een Verkorene uit het volk verhoogd, Ik heb David Mijn Knecht gevonden, met Mijn heilige olie heb Ik Hem gezalfd."

2e De ark was zeer groot en ruim, zoals duidelijk is uit het verslag, dat wij daarvan hebben in Gen. 6:14-19. En het was noodzakelijk, dat zij zo was, aangezien zij de algemene ontvangplaats was, niet alleen van Noach en zijn huisgezin, maar van alle soorten van beesten, vogels en levende schepselen, die op de aarde waren, en de nodige voorraad tot hun onderhoud, gedurende ongeveer een jaar.
Doch, vrienden, de Nieuw Testamentische Ark is veel groter en ruimer dan de ark van Noach; want Die is niemand anders dan de oneindige, onbegrensde God, in de Persoon van de eeuwige Zoon van God, Die alle dingen gemaakt heeft, en draagt door het woord Zijner kracht. Gelijk er plaats en voorraad in de ark was voor alle levende schepselen van elke soort, die in de ark gingen: zo is er plaats in Christus voor allen, die willen komen; hetzij Jood of Heiden, Barbaar of Scyth, dienstbare of vrije, man of vrouw, dat is één en hetzelfde. U bent welkom, in de Nieuw Testamentische Ark in te gaan.

3e Allen, die in de ark gingen werden behouden, doch allen die niet ingingen kwamen om. Evenzo is het ook hier: "Die in Christus gelooft zal zalig worden. Maar, "die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden"

4e De ark van Noach was voor het verstand van de wereld grote dwaasheid; ongetwijfeld hebben zij hem bespot en voor een grote dwaas uitgemaakt, toen hij de ark toebereidde tot de behoudenis van zijn huisgezin. Evenzo is Christus en de weg van de zaligheid door Zijn dood, "den Grieken een dwaasheid, en den Joden een ergernis" (1 Kor. 1:23).

5e Vandaar kwam het, dat slechts weinigen, dat is acht zielen, in de ark gingen en behouden werden. Zo is het ook hier: Christus wordt door de mensen veracht en verworpen, en slechts weinigen komen tot Hem (Matth. 22:14), "want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren." (Matth. 7:14) "Want de poort is eng, en de weg is nauw, die tot het leven leidt, en weinigen zijn er, die dezelve vinden."

6e Hoewel er maar weinigen in de ark behouden werden, toch was het een grote blijk van Gods liefde en welwillendheid tot de mensen, dat enigen van hen werden gespaard, toen zij allen de dood hadden verdiend. Zo is het ook hier, hoewel er maar weinigen zalig worden, nochtans is het een wonderlijk bewijs van Zijn liefde en welwillendheid tot het menselijk geslacht, dat Hij voor een Zaligmaker heeft gezorgd, en dat een overblijfsel uit de mensen door Christus wordt behouden: (1 Joh. 4:9), "Hierin is de liefde Gods jegens ons geopenbaard, dat God Zijn eniggeborenen Zoon heeft gezonden in de wereld, opdat wij zouden leven door Hem." "Alzo lief heeft God de wereld gehad,

dat Hij Zijn eniggeborenen Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe."

7e Nadat de ark ongeveer zeven maanden op de wateren gedobberd had, rustte zij eindelijk op de bergen van Ararat (Gen. 8:4). Zo ook Christus, onze Nieuw Testamentische Ark, nadat Hij in deze wereld gezworven had, en Hem in Zijn Naam, Persoon, wonderen en bediening geen rust was gelaten, rustte Hij van Zijn werk en Zijn strijd in Zijn opstanding en hemelvaart; nadat Hij geleden had, ging Hij in Zijn heerlijkheid in (Luk. 24:26). Het werk voleindigd hebbende, dat Hem de Vader gegeven had om te doen, vond Hij rust in de hemel, en kwam Hij weer in het bezit van die heerlijkheid, die Hij bij de Vader had, eer de wereld was (Joh. 17:4, 5).

8e Zij die in de ark behouden werden, namelijk Noach en zijn gezin, werden erfgenamen van een nieuwe wereld. Zo ook worden allen, die door het geloof in Christus worden behouden, erfgenamen van God en de heerlijkheid, en "wedergeboren tot een levende hoop; tot een onverderfelijke, en onbevlekkelijke, en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is" (1 Petrus 1:3, 4).

9e Noach en zijn huisgezin kregen, nadat zij door de ark behouden waren, een belofte, "dat er geen vloed meer zijn zou, om de aarde te verderven, " en tot een teken daarvan werd de boog in de wolken gegeven.
Zo ook zijn allen, die tot Christus vlieden, door Gods verbond en belofte beveiligd tegen de toorn en de vloek van God: (Rom. 8:1) "Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn." (Jes. 54:10-12) "Want bergen zullen wijken, en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere uw Ontfermer. Gij verdrukte, door onweder voorgedrevene, ongetrooste, ziet, Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen, en Ik zal u op saffieren grondvesten. En uw glasvensters zal Ik kristallijnen maken, en uw ganse landpalen van aangename stenen." Wij lezen in Openb. 4:3 van een regenboog rondom de troon van Christus, met zinspeling op het verbond met Noach aangaande de vloed.

10e Alle soorten van schepselen, reine en onreine, werden zonder onderscheid in de ark toegelaten. De ark stond voor allen open.
Zo is het ook nu, onder het Nieuwe Testament, sedert de komst van Christus in het vlees, wordt het Evangelie van de genade van God, zonder onderscheid aan Joden en heidenen gepredikt. Wel is waar, dat vóór de dood van Christus, en gedurende Zijn persoonlijke bediening op aarde, de arme heidenen uitgesloten waren, en werden de discipelen, toen zij werden uitgezonden om het Evangelie te prediken, alleen gezonden tot de steden van de Joden, en werd hun geboden niet op de weg van de heidenen te gaan (Matth. 10:5), noch in enige stad van de Samaritanen in te gaan; doch na Zijn dood en opstanding wordt hun opdracht uitgebreid, en wordt de deur voor alle volkeren opengezet: (Mark. 16:15) "Ga heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie, alle creaturen." Het is ook waar, dat de apostelen, zelfs na de opstanding van Christus en de uitstorting van Zijn Geest in Zijn buitengewone gaven. de opdracht om het Evangelie aan alle mensen te prediken niet konden aannemen; zij gingen voort met alleen aan de Joden te prediken, (Hand. 10:19) totdat zij van hun dwaling werden genezen door het gezicht, dat Petrus kreeg, van de dieren der aarde, beide reine en onreine, (Hand. 10) en

doordat de Heilige Geest op de heidenen viel, zowel als op de Joden. Daarop begonnen zij overeenkomstig hun opdracht, het Evangelie aan allen, zonder onderscheid te prediken, en toen de Joden het Evangelie afwezen, keerden de apostelen zich tot de heidenen (Hand. 13:43, 49). Zodat ik zeg, dat, gelijk Noach, reine en onreine dieren in de ark liet komen, om behouden te worden van de zondvloed; zo ook onze grote Nieuw Testamentische Ark open staat voor zondaren van elke soort en grootte. Allen, die afstammen van de eerste Adam, zijn welkom bij de tweede Adam: (Spr. 8:4) "Tot u, o mannen, roep ik, en Mijn stem is tot der mensen kinderen." Doch dit leidt mij tot:

IV. Het vierde punt, dat was, dat wij een weinig zullen spreken *over de deur van toegang tot de Nieuw Testamentische Ark.*
De ark van Noach stond open voor alle creaturen, die niet konden leven in de wateren, die de aarde bedekte zolang de zondvloed duurde; want als zij gesloten was geweest, had geen schepsel in haar kunnen ingaan en behouden worden.
Evenzo zou, als er geen weg of deur van toegang tot Christus was, geen vlees behouden kunnen worden. Maar wij verkondigen u grote blijdschap. Christus is een algemene Ark, een algemene Zaligmaker, voor zondaren van het menselijk geslacht. Om arme verloren gaande zondaren te bemoedigen, zal ik u verscheidene deuren noemen, waardoor u door het geloof in de Nieuw Testamentische Ark kunt ingaan, opdat u niet in de zondvloed zal omkomen.

1e De deur van de openbaring van Christus, als een Zaligmaker, die in de wereld gekomen is. Wat is het oogmerk van de ganse Schrift, van het begin tot het einde anders, dan Christus aan de kinderen der mensen bekend te maken, opdat zij in Hem zullen geloven, om verlost te worden van de toekomende toorn? (Joh. 20:31) "Deze dingen zijn geschreven, opdat gij gelooft, dat Jezus is de Christus, de Zoon van God, en opdat gij, gelovende, het leven hebt in Zijn Naam." (Joh. 5:39) "Onderzoekt de Schriften, want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben, en die zijn het, die van Mij getuigen." Vrienden, Christus is u, gelezen en gepredikt, voor de ogen geschilderd geweest, Zijn ganse gerechtigheid en zaligheid werd u voorgesteld, en nabij u gebracht; en waartoe anders dan, dat u gebruik van Hem zult maken tot al de doeleinden van de zaligmakende ambten? Zij, die de Bijbel en het gepredikte Woord niet hebben, zullen het niet zo zwaar te verantwoorden hebben dan u, tot wie het Woord van God en het Evangelie der zaligheid gezonden is: (Rom. 10:14) "Want hoe zullen zij geloven in Hem, van Welke zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij horen, zonder die hun predikt?" Doch dit is niet het geval met u; want Christus is nabij u, in uw mond en in uw hart. Dit is het woord des geloofs hetwelk wij prediken (Rom. 10:8). Zodat de openbaring van Christus een deur van het geloof is voornamelijk wanneer wij u uit Christus' Eigen mond verklaren, "dat Hij niet in de wereld gezonden is, opdat Hij de wereld veroordelen zou, maar opdat de wereld door Hem zou behouden worden." (Joh. 3:17).

2e De vleeswording van de Zoon van God, of Zijn aannemen van onze natuur in een persoonlijke vereniging met Zijn Goddelijke natuur, is een gezegende deur van het geloof voor een verloren gaande zondaar van Adams geslacht. Dit wordt de gehele Schrift door voorgesteld tot een grond van het geloof. Het was het eerste wat Adam en Eva terstond na de val werd voorgesteld, toen zij onder ontzaglijke bevattingen waren van dadelijk te zullen sterven, in die belofte (Gen. 3:15), dat het Zaad van de vrouw de

slang de kop zou vermorzelen. Zij moesten geloven, dat de Zoon van God, Die tot hem sprak, in de volheid des tijds, het Zaad van de vrouw zou worden, of in het vlees zou komen, om hun twist te wreken. Het geloof hiervan kalmeerde en stilde hen, omdat zij hierin zagen, dat God aan hun zijde was. Zo ook in de belofte aan Abraham gedaan werd hem en zijn nakomelingschap, de menswording van de Zoon van God voorgesteld: (Gen. 22:18) "In uw Zaad zullen gezegend worden, alle volken der aarde." De apostel geeft hiervan de volgende verklaring: (Gal. 3:16) "Hij zegt niet: En de zaden, als van velen, maar als van één; En uw Zaad, hetwelk is Christus." Overal in de Schrift, waar deze twee beloften meer volledig worden ontsloten, vinden wij, dat de vleeswording van de Zoon van God als een grond van geloof en hoop aan de Kerk van God wordt voorgesteld. David spreekt in de Psalmen dikwijls van Hem als mens, (Psalm 8:5 vergeleken met Hebr. 2:6) de Zoon des mensen, en de Man van Gods rechterhand (Psalm 80:18). Jesaja spreekt van Hem (Hoofdstuk 9:5) als een Kind, dat ons geboren is, hoewel Zijn Naam tevens is: Sterke God; en in hfdst. 53:3, als "een Man van smarten en verzocht in krankheid." Jeremia spreekt van Hem, als een Spruite der gerechtigheid (Hoofdstuk 30:15), Die zou voortkomen uit de wortel van Isaï (Jes. 11:1). Bijna overal in het Nieuwe Testament wordt Hij voorgesteld als het vleesgeworden Woord (Joh. 1:14); geworden uit een vrouw (Gal. 4:4); het Zaad van de vrouw, geboren uit een maagd (Matth. 1:16); Die "niet de natuur van de engelen, maar het zaad Abrahams aanneemt" (Hebr. 2:16). Wanneer Hij van zichzelf spreekt, noemt Hij Zich door al de Evangeliën heen, meer bij Zijn menselijke, dan bij Zijn Goddelijke natuur, "de Zoon des Mensen." Ik houd het er voor, dat een bijzondere reden hiervan is, omdat het geloof van zondaren zich niet kan bepalen of vastzetten op Zijn Goddelijke natuur, dan krachtens Zijn menselijke natuur. De hand van het geloof grijpt de zoom van de menselijke natuur aan, om daardoor, als het ware, de Goddelijke natuur mee te trekken, wetende, dat de persoonlijke vereniging van die twee naturen niet kan worden ontbonden. Dat hier een algemene grond van het geloof wordt gelegd voor alle mensen, die over de grote verborgenheid der godzaligheid, God geopenbaard in het vlees, horen spreken, blijkt duidelijk, als wij overwegen, dat Christus niet de persoon, maar de natuur van de mens heeft aangenomen. De natuur van de mens is evengelijk verwant aan iedere man en vrouw, die een wezenlijk lichaam en een redelijke ziel bezit. Zodat iedereen, die van Hem hoort, gerechtigd is te zeggen: Deze is mijn Broeder, been van mijn been, en vlees van mijn vlees", evenals Adam van Eva zeide, toen zij tot hem gebracht werd, en daarom een Hulp voor mij. O vrienden, overweegt dit, en denkt daarover na. Christus is uit kracht van Zijn menswording, onze Goël of Losser; Hij is onze bloedverwant, en Hij is uw vlees deelachtig geworden, opdat Hij zo bekwaam mocht wezen voor u te doen, wat niemand anders van het menselijk geslacht doen kon, namelijk u door Zijn bloed te verlossen, en door de dood, de kop van de slang te vermorzelen. Is dit niet een edele grond van geloof, hoop en vertrouwen in Hem? O vrienden! Gaat in en betrekt de Nieuw Testamentische Ark, door deze deur van Zijn vleeswording, en maakt aanspraak op Hem als de uwe, door een toe-eigenend geloof, zeggende met de Kerk: "een Kind is mij geboren, een Zoon is mij gegeven." Deze leer werd bij de geboorte van Christus door de engelen overgeleverd, als een verkondiging van grote blijdschap, die al den volke wezen zal (Luk. 2:10, 11). Zij zeggen daar niet tot de Herders: dat ons, maar, "dat u heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus de Heere."

3e Een andere deur, waardoor het geloof in de Nieuw Testamentische Ark kan ingaan, is de gehoorzaamheid van Christus aan de wet, die geschonden, verbroken en onteerd was

door de zonde van de eerste Adam en al zijn nakomelingen. Tot recht verstand hiervan moet u weten, dat de voorwaarde waarop aan Adam, en het ganse menselijk geslacht in hem, het leven was beloofd, volmaakte gehoorzaamheid aan het gebod van de wet was: (Lev. 18:5 en Gal. 3:12) "De mens, die deze dingen doet, zal door dezelve leven." Als Adam in zijn gehoorzaamheid was gebleven, zouden hij en zijn nakomelingschap recht hebben gehad op het tijdelijk, geestelijk en eeuwig leven, als een schuld, die hun verschuldigd was, niet krachtens de innerlijke verdienste van zijn gehoorzaamheid, maar krachtens het verbond der werken. Maar de mens, die in waarde was, bleef niet. Hij verbrak het verbond door van de verboden vrucht te eten, en de tanden van al zijn kinderen zijn stomp geworden; het bedenken van hun vlees is vijandschap tegen God, want het onderwerpt zich aan de wet Gods niet. Hierdoor hebben zij hun recht op het leven, dat in het eerste verbond beloofd was, verloren, en zijn zij onder het vonnis des doods gevallen.
Tenzij nu de eer van de wet hersteld wordt door een volmaakte gehoorzaamheid, aan haar opgebracht door de mens, of door iemand in de menselijke natuur, staat dit, als een eeuwige sluitboom, het leven en de zaligheid van alle mensen in de weg. Wel, Christus, de eeuwige Zoon van God, heeft op Zich genomen, als Losser en Borg van de mens, de verbroken wet te herstellen, zeggende tot Zijn Vader; Psalm 40:8, 9 vergeleken met Hebr. 10:7) "Zie, Ik kom, in de rol des boeks is van Mij geschreven. Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen, en Uw wet is in het midden Mijns ingewands." Alsof Hij zei: "Laat in deze zaak Mijn oor in uw dienst doorboord worden, want het is het vast besluit van Mijn hart, alle gerechtigheid te vervullen, die de wet van alle mensen, als zondaren eist." Dienovereenkomstig is Hij, in de volheid des tijd niet alleen geworden uit een vrouw, maar ook geworden onder de wet (Gal. 4:4), en heeft Hij in onze plaats, de wet verhoogd en verheerlijkt. Hierdoor zijn alle wettelijke hinderpalen en beletselen, die, van de zijde van het gebod van de wet, de zaligheid en het leven in de weg stonden, weggenomen, en is de wet even volkomen voldaan alsof zij nooit was verbroken geworden, en het recht tot het leven tot stand gekomen in de persoon van ons aller Losser en Bloedverwant. Ter wille hiervan is Zijn gerechtigheid en Zijn heil bekendgemaakt, en tot allen nabij gebracht, zelfs tot de stijven van hart, en die ver van de gerechtigheid zijn (Jes. 46:12, 13). In de 40e Psalm ziet u, dat Hij, nadat Hij in de Raad des vredes tot Zijn Vader had gezegd: Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen, en Uw wet is in het midden Mijns ingewands", er onmiddellijk op laat volgen: (vers 10, 11) "Ik boodschap de gerechtigheid in de grote gemeente, ziet, Mijn lippen bedwing Ik niet, Heere, Gij weet het. Uw gerechtigheid bedek Ik niet in het midden Mijns harten, Uw waarheid en Uw heil spreek Ik uit: Uw weldadigheid en Uw trouw verheel Ik niet in de grote gemeente." Zo ziet u, dat allen, aan wie het Evangelie wordt gepredikt, recht van toegang hebben tot Zijn gerechtigheid of gehoorzaamheid aan de wet. Wie zij ook zijn, die in Hem als de Heere onze gerechtigheid geloven, zij gaan in de Nieuw Testamentische Ark, en worden behouden van de zondvloed van de toorn Gods. "Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn" (Rom. 8:1, 3, 4), omdat het recht van de wet in hen vervuld is; en (Rom. 10:4) Christus hun het einde der wet wordt tot rechtvaardigheid. Hierom zegt de apostel: (2 Kor. 5:19, 21) "God was in Christus, hun zonden hun niet toerekenende. Want Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem."

4e De dood van Christus, of Zijn verzoend bloed, is een andere deur waardoor arme zondaren in de Nieuw Testamentische Ark ingaan, en behouden worden van de zondvloed van Goddelijke toorn. Er staat geschreven (Hebr. 12:24) dat wij door het geloof "komen tot het bloed der besprenging", en (Hoofdstuk 10:19) "ingaan in het heiligdom door het bloed van Jezus." In de uitdeling van het Evangelie wordt Christus als gekruist zijnde, klaarblijkelijk voorgesteld (Gal. 3:1). Daarom zegt de apostel tot de Korinthiërs: (1 Kor. 2:2) "Want ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u, dan Jezus Christus en Die gekruisigd ." Christus zegt, over Zijn dood sprekende (Joh. 12:32) "En Ik, zo wanneer Ik van de aarde zal verhoogd zijn, zal ze allen tot Mij trekken" En wat was, dienovereenkomstig, toen de apostelen de landen doorreisden, predikende het Evangelie, de grote zaak waarop zij altijd weer aandrongen? "Wij", zegt Paulus, "prediken Christus, de Gekruisigde, den Joden wel een ergernis, en den Grieken een dwaasheid: maar hen, die geroepen zijn, beiden Joden en Grieken, prediken wij Christus de Kracht Gods, en de Wijsheid Gods" (1 Kor. 50:23, 24).

Om dit stuk van de dood van Christus, als een grond van het geloof op te helderen, moet u weten, dat er drieërlei genoegzaamheid in de dood van Christus is.

1. Een innerlijke genoegzaamheid, ontstaande uit de oneindige waardigheid van Zijn Persoon, Die leed, zijnde de oneindige God in de Persoon van de Zoon, bekleed met een voorhangsel van vlees. In dit opzicht was er zo'n waarde in Zijn dood en in Zijn bloed, dat het genoegzaam was, om niet alleen, als het zo verordineerd was, het ganse menselijk geslacht, maar tien duizend werelden te verlossen, verondersteld, dat die bestonden en gevallen waren.
2. Dan is er een verordineerde genoegzaamheid, waardoor de dood en de voldoening van Christus tot de uitverkorenen is beperkt. In dit opzicht verklaart Christus, dat Hij Zijn leven aflegt voor de schapen. (Joh. 10:15).
3. Ook is er een wettelijke genoegzaamheid, waardoor de wet en haar wettige straf ten volle, genoegdoening heeft ontvangen: zodat noch de wet, noch de rechtvaardigheid, op enigerlei wijze een hinderpaal of een beletsel is voor de zaligheid van een zondaar, die in Hem gelooft. Integendeel, op hetzelfde ogenblik, dat een zondaar in Hem gelooft, worden alle beschuldigingen, die de wet en de rechtvaardigheid tegen de arme zondaar kunnen inbrengen, ingetrokken, of vernietigd.

Wanneer wij nu over de dood van Christus als een grond van het geloof spreken, trekken wij ons geheel af van de verordineerde genoegzaamheid daarvan voor de uitverkorenen. Dit toch kan, als behorende tot de verborgen dingen, die voor de Heere onze God zijn (Deut. 29:29), nooit voor enig mens, neen, zelfs niet voor de uitverkorenen, een geloofsgrond zijn, dat Christus voor de uitverkorenen is gestorven. Een mens diende dan zijn verkiezing te weten voordat hij zou mogen geloven; hetgeen volstrekt onmogelijk is, aangezien onze verkiezing van God alleen gekend kan worden door de roeping van het Evangelie te gehoorzamen; waarom ons in 2 Petrus 1:10 wordt geboden, ons te benaarstigen, onze roeping en verkiezing vast te maken. Aangezien het dan niet de verordineerde genoegzaamheid van de dood van Christus is, die wij moeten prediken, welke ons tot de verborgen besluiten Gods zou afvoeren, die niet voor ons zijn, moet het noodzakelijk de innerlijke en wettelijke genoegzaamheid van de dood van Christus zijn, die als de grond van het geloof van zondaren van het menselijk geslacht moet worden voorgesteld. Vandaar zijn die algemene en uitgebreide uitdrukkingen in de Schrift: (Joh. 1:29) "Ziet het Lam Gods. dat de zonde der wereld wegneemt; (Joh. 2:2)

"Hij is een Verzoening voor onze zonden, en niet alleen voor de onze, maar ook voor de zonden van de gehele wereld;" (1 Tim. 4:10) "Die een Behouder, (Eng Overz. de Zaligmaker) is aller mensen, maar allermeest van de gelovigen." Alle mensen hebben zo'n belang bij de dood en de voldoening van Christus, als de duivelen niet hebben. Ja, overwegende, dat de menselijke natuur door Hem geofferd is, en dat alle mensen aan Hem verwant zijn door Zijn aanneming van de menselijke natuur, is het onmogelijk te begrijpen hoe niet alle mensen, voornamelijk de hoorders van het Evangelie, belang zouden hebben bij Zijn dood; ik meen, een zodanige, dat hen machtigt in het geloof te zeggen: "Hij heeft mij liefgehad, en Zichzelf voor mij overgegeven" (Gal. 2:20); "Hij is overgeleverd om onze zonden" (Rom. 4:25); "Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld" (Jes. 53:5). Naar mijn gedachte wordt hierom van de dood van Christus en de weldaden, die daaruit voortvloeien, gezegd, dat het een vette maaltijd is voor alle volken, een maaltijd van reine wijn, van vet vol mergs, van reine wijnen, die gezuiverd zijn (Jes. 25:6). Dit is het dode lichaam, daar al de hongerige arenden van het menselijk geslacht zullen vergaderd worden (Matth. 24:28). Hierom worden de armen. de verminkten, de kreupelen, en de blinden, die in de wegen en heggen liggen, genodigd, ja gedwongen, in te komen, en met Hem avondmaal te houden" (Luk. 14:21, 23).

5e De grote en dierbare beloften van het verbond der genade, voornamelijk de volstrekte beloften, aan welke generlei voorwaarden verbonden zijn, zijn een andere deur waardoor het geloof ingaat in de Nieuw Testamentische Ark, en de ziel behouden wordt van de zondvloed van Goddelijke toorn. Een belofte van Christus was de eerste deur, die terstond na de val voor Adam en Eva werd geopend: (Gen. 3:15) "Datzelve, " namelijk het zaad van de vrouw, "zal u, " namelijk de slang, "de kop vermorzelen." Op dezelfde wijze werd de deur voor Abraham geopend: (Gen. 21:18) "En in uw Zaad zullen gezegend worden, alle volken der aarde." En, in dat beloofde Zaad, "zal Ik u zijn tot een God en uw zaad na u" (Hoofdstuk 16:7). Al de andere beloften zijn zoveel stromen en beekjes van genade, die uit de baarmoeder van deze twee beloften voortvloeien, zoals deze: (Jes. 44:3) "Want Ik zal water gieten op de dorstige, en stromen op het droge;" (Jer. 24:7) "En Ik zal hun een hart geven om Mij te kennen, dat Ik de Heere ben:" (Ezech. 36:25-27) "Dan zal Ik rein water op u sprengen, en gij zult rein worden; van al uw onreinigheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen. En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwen geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlesen hart geven. En Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u; en Ik zal maken, dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen, en Mijn rechten zult bewaren en doen." (Hos. 14:5), "Ik zal hunlieder afkeringen genezen, Ik zal ze vrijwillig liefhebben." Nu, het is uit kracht van deze grote en dierbare beloften van het nieuwe verbond, dat wij Christus, en Zijn gerechtigheid en volheid, aannemen en toepassen, zoals onze voortreffelijke geloofsbelijdenis het zo uitnemend uitdrukt. Daarom noem ik deze belofte Gods een deur, door welke wij in de Nieuw Testamentische Ark ingaan.

Om dit stuk verder op te helderen, moet u deze volgende bijzonderheden weten en overwegen.
1. Vanaf de val van de mens, en de ontdekking van het voornemen van Zijn genade, heeft God, zoals wij zo juist hebben duidelijk gemaakt, met de mens gehandeld door een vrije en vrijwillige belofte.

2. De waarheid en getrouwheid van God is in Zijn belofte verbonden, eerst, onmiddellijk aan Christus als het Verbondshoofd, en in Hem, uit Hem, en door Hem, aan ons geschonken en toegediend. God zou nooit een belofte aan iemand van het geslacht van Adam hebben gedaan, als Hij niet op Zich had genomen de verbroken wet te vervullen en de rechtvaardigheid voor de zonde van de mens te bevredigen. Op die voorwaarde wordt God een belovend God aan Christus. en aan ons om Zijnentwil; daarom wordt gezegd, dat al de beloften Gods in Hem zijn. Christus heeft de voorwaarden van al de beloften vervuld, en daardoor worden zij ons om niet, zonder geld en zonder prijs aangeboden.

3. Het wezenlijk doel van een belofte is, dat zij geloofd en vertrouwd zal worden als een waarborg voor hen aan wie zij gedaan en geschonken is. Als zij geloofd en er op vertrouwd wordt, ontvangen wij de weldaad die in haar beloofd wordt, doch indien zij niet geloofd wordt, wordt zij verworpen, en is de belover niet gebonden, maar is hij vrij van elke verplichting, die uit zijn belofte voortvloeit. Indien u, of ik, een wissel of obligatie voor de betaling van een zeker bedrag aan iemand afgeeft, en hij aan wie die wissel of obligatie is overgedragen, dat geld niet wil hebben, is hij die hem heeft afgegeven vrij, en niet meer onder enige verplichting. Evenzo is het in het onderhavige geval. God schenkt ons de weldaad van Zijn belofte en tekent die tot des te meerdere zekerheid in de Schrift aan, en is door Zijn getrouwheid verbonden de belofte te vervullen aan een iegelijk die Zijn wissel aanneemt, en ter betaling aanbiedt aan de troon der genade, en Christus gebruikt als Zijn Advocaat om zijn zaak te behartigen. Maar hij, die Gods belofte afwijst, haar als een ongenoegzame zekerheid verwerpt, of verzuimt betaling te vragen, of Christus niet als zijn Advocaat gebruikt, verliest de weldaad van de belofte, en beledigt de God van waarheid, alsof Zijn belofte niet de minste waarde had. En is het dan te verwonderen, dat God zo iemand doet weten, dat hij Zijn belofte geschonden heeft? Nochtans zal Zijn getrouwheid niet falen, want God is waarachtig, maar alle mensen leugenachtig (Rom. 3:4).

4. Om het ongeloof elke gelegenheid af te snijden, zijn de beloften in het algemeen aan het ganse geslacht van Adam, en voornamelijk aan de ganse zichtbare Kerk gericht en overgedragen: (Luk. 2:10) "Ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal." De belovende stem van de wijsheid is tot mensen en tot der mensen kinderen: "Tot u is het woord van deze zaligheid gezonden." De apostel Petrus, predikende voor een schare van mensen, die hun handen gebaad hadden in het bloed van Christus, roept hen tot bekering: (Hand. 2:38) "Bekeert u, en een iegelijk van u worde gedoopt in de Naam van Jezus Christus, tot vergeving der zonden." En om hun de weg te wijzen tot bekering, ontdekt hij hen de barmhartigheid Gods in Christus, door hun de belofte van vergeving in het bloed van de Messias, dat zij vergoten hadden, voor te stellen: (vers 39) "Want u komt de belofte toe, en uw kinderen, en allen die daar verre zijn, zo velen als er de Heere uw God toe roepen zal." Wat Petrus tot zijn hoorders zeide, dat zeg ik tot een ieder van u: "U komt de belofte toe, en uw kinderen." En zoals de apostel de Hebreeën zegt, (Hebr. 4:1) is de belofte u als Gods vrijbrief voor het goede land der heerlijkheid nagelaten. Evenals Gods belofte aan Israël als een waarborg of vrijbrief voor het land Kanaän werd gegeven, zo ook is de belofte Gods ons onderpand voor het eeuwige leven; "laat ons dan vrezen, dat niet te eniger tijd, de belofte van in Zijn rust in te gaan nagelaten zijnde, iemand van u schijne achtergebleven te zijn." Doch gelijk dat

geslacht van mensen, dat uit Egypte kwam, niet kon ingaan vanwege hun ongeloof; evenzo zijn er velen, velen, die nooit in het land der heerlijkheid, dat boven is, zullen ingaan vanwege hun ongeloof. Zij hebben een goed recht, maar zij verliezen het voordeel van dat recht evenals de Israëlieten, omdat zij in God niet geloofden en op Zijn heil niet vertrouwden (Psalm 78:22); zodat u ziet, dat de belofte een deur is om in de Ark in te gaan. O, sluit de deur van het geloof niet voor uzelf toe, opdat God die ook niet sluit, en in Zijn toorn zweert, dat u niet zult ingaan, maar in de zondvloed zult omkomen.

Tegenwerping. "Ik twijfel nog steeds of ik wel recht heb de belofte aan te nemen: ik ben bevreesd, dat ik mij aan vermetelheid zal schuldig maken."
Antwoord. Het kan nooit vermetelheid zijn te doen wat God u gebiedt, "en dit is Zijn gebod, dat wij geloven in de naam Zijns Zoons, Jezus Christus." Als de belofte u, en allen aan wie zij geopenbaard is niet toekomt, als een grond van het geloof, is het onmogelijk te verstaan hoe een ongelovige, God tot een leugenaar kan maken (Joh. 5:10) door haar niet te geloven; want niemand is verplicht een belofte te geloven, die hem niet gedaan is.

6e Een andere deur, waardoor het geloof in de Nieuw Testamentische Ark ingaat, is de gave van de Vader, van Christus aan het verloren mensdom. Er is zo'n gave van Christus in het Woord, die een ieder die het leest machtigt, Christus en al Zijn verworven heil, voor zichzelf in het bijzonder aan te nemen, toe te eigenen, toe te passen, en zich in Hem als zijn Eigendom te verheugen; (Jes. 55:4) "Ziet, Ik heb Hem tot een Getuige der volken gegeven, een Vorst, en Gebieder der volken; (Jes. 42:6) "Ik zal U geven tot een Verbond des volks, tot een Licht der heidenen; (Jes. 49:6) "Ik heb U ook gegeven tot een Licht der heidenen, om Mijn Heil te zijn tot aan het einde der aarde;" (Joh 3:16) "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe." (Joh. 6:32) "Mijn Vader geeft u dat ware brood uit de hemel." (Jes. 9:5) "Want een kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven." Uit deze, en uit vele andere Schriftuurplaatsen blijkt, dat er zo'n algemene gave of schenking van Christus aan zondaren van het menselijk geslacht is, die een ieder veroorlooft en machtigt Christus aan te nemen, van Hem gebruik te maken en Hem toe te passen, tot al de einden waartoe Hij gegeven is: tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing. Niemand twijfelt aan Zijn recht om een gave aan te nemen, die hem wordt aangeboden, en hem bovendien geboden wordt, die aan te nemen. Wij hebben een spreekwoord, dat veel onder ons in zwang is: "‘ Dat mag je hebben’ , zou een dove doen horen." Het bewijst, dat er onder mannen en vrouwen een wonderlijke verdwaasdheid is, dat zij zo gretig naar een gave van het goed van deze wereld grijpen, en zo traag zijn in het aannemen van de onuitsprekelijke gave Gods, die hen voor de tijd en voor de eeuwigheid te pas komt. Als ik dit huis vol goud en zilver had om onder u uit te delen en rond te strooien, en ik nodigde iedere man en elke vrouw, jong en oud, zoveel te komen halen als zij nodig hebben; ik ben er zeker van, dat er in dat geval maar weinigen, of geen zouden wezen, die zouden achterblijven, iedereen zou de ander voorbijstreven, om aan te nemen of te vergaderen. Wel vrienden, waarom zo vooraan om wereldse rijkdommen te verkrijgen, die zich vleugelen maken en wegvliegen, en toch te weigeren Christus en Zijn onnaspeurlijke rijkdommen aan te nemen. die wij onder u rondstrooien in de uitdeling van het Woord! Hier is de grote gave van de hemel, zonder geld of prijs. Hier

is de genadegift van het leven, "want die de Zoon heeft, die heeft het leven" (1 Joh. 5:12). Hier is de gave van de rechtvaardigheid. die u recht zal geven op God, de hemel, de heerlijkheid en al het goede van het verbond. Hier wordt gegeven, goud, beproefd komende uit het vuur (Openb. 3:18), dat noch mot noch roest verderft (Matth. 6:20). Hier is het beste kleed (Luk. 15:22); witte klederen, klederen, die niet verouderen. Hier is de koophandel van de wijsheid die beter is dan de koophandel van zilver, en haar inkomsten dan het uitgegraven goud (Spr. 3:14).
U in het bijzonder, die jongelingen en kinderen bent, u verlangt misschien naar de dag van morgen, zijnde de eerste maandag en de eerste dag van het Nieuwe Jaar 1750, om van uw vrienden en bekenden uw nieuwjaarsgift te vragen. Ik wil u vooraf mijn raad geven, en dat is, dat u, voordat u naar iemand toe gaat om iets te vragen, eerst naar God gaat, "Die een ieder mild geeft, en niet verwijt" (Jak. 1:5), om uw nieuwjaarsgift van Hem te vragen.

Vraagt u: Wat zullen wij van Hem vragen? Wilt u ons woorden in de mond geven?
Dan is mijn *antwoord:* Ik zal u zeggen wat u voor uw nieuwjaarsgift van Hem moet begeren. Ga tot God en zeg: "Heere, geef mij genade, het nieuwe jaar tot Uw eer, en tot mijn eeuwig welzijn en voordeel te gebruiken, als U mij wilt sparen. Heere, geef mij Uzelf, om mijn God en mijn Deel te zijn in eeuwigheid, want U hebt gezegd: Ik ben de Heere, uw God. Heere, geef mij Christus, en laat Hij mijn Profeet, Priester en Koning, Borg, Middelaar en Voorspraak wezen. Heere, geef mij Uw Geest, want Gij zult de Heilige Geest geven aan degenen die Hem bidden. Heere, geef mij een nieuw hart, en een nieuwe geest, want U hebt die beloofd: Heere, geef mij een hart om U te kennen, dat Gij de Heere zijt; Heere, geef Uw vrees in mijn hart, dat ik niet van U afwijk. Heere, vergeef mij al mijn zonden, en leid mij niet in verzoeking, maar verlos mij van alle kwaad, voornamelijk van het kwaad van de zonde, dat die gruwelijke zaak is, die U haat. Heere, leer mij hoe ik aan mijn hoofddoel zal beantwoorden, hoe ik U, hier zal verheerlijken zodat ik U eeuwig, hiernamaals zal mogen genieten.

Ik zeg dan, gaat in de morgen van de Nieuwjaarsdag tot God, en begeert deze en dergelijke dingen van Hem als uw nieuwjaarsgift. Om u aan te moedigen vurig te zijn in uw smeken, overweegt:
(1) Deze giften van de ziel zijn veel beter dan al wat uw vrienden u kunnen geven.
(2) Uw God is mild, en meer genegen te geven, dan u bent om te vragen. Christus zegt: "Tot nog toe hebt gij niet gebeden in Mijn Naam; bidt en gij zult ontvangen." Uw hemelse Vader heeft een volle hand en een vrijwillig hart: "Bidt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden."
(3) De Heere heeft graag, dat jonge kinderen naar Hem toe komen: (Psalm 34:12) "Komt, gij kinderen, hoort naar Mij, Ik zal u des Heeren vreze leren." (Spr. 8:17) "Ik heb lief, die Mij liefhebben, en die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vinden." (4.) Gods nieuwjaarsgift zal u van alles voorzien, wat u voor uw ganse leven, ja, voor de eeuwigheid nodig hebt. De zaligmakende genade, die Hij geeft, zal Hij nooit terugnemen, "want de genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwlijk" (Rom. 11:29). Houdt maar bij de Heere aan, en laat u niet afwijzen; zegt als Jacob: (Gen. 32:26) "Heere, ik zal U niet laten gaan, tenzij dat Gij mij zegent"; en vraagt alles wat u van God begeert om Christus' wil; want Christus zegt: "Zo gij iets begeren zult in Mijn Naam, Ik zal het doen." En wordt niet ontmoedigd, al krijgt u niet dadelijk wat u vraagt, maar gaat weer, en telkens weer tot Hem. Als u uw

nieuwjaarsgift de eerste dag niet krijgt, gaat de volgende dag weer, en houdt aan in uw gebed, en u zult de Heere vinden; want Hij heeft gezegd: (Jer. 29:12, 13) "Dan zult gij Mij zoeken en vinden, wanneer gij naar Mij zult vragen met uw ganse hart", en met uw ganse ziel.

Nu, voordat wij scheiden zal ik nog een enkel woord spreken tot u, die op meer gevorderde leeftijd, en ouden van dagen bent.
Ik weet, dat de eerste dag, of de eerste week van het nieuwe jaar gewoonlijk slecht wordt doorgebracht met eten en drinken, en dat zeer overdadig. Laat ik u dit protest of deze waarschuwing meegeven, die Christus aan allen geeft, die Zijn Naam belijden: (Luk. 21:34) "Wacht uzelf, dat uw harten niet te eniger tijd bezwaard worden met brasserij en dronkenschap, en zorgvuldigheden dezes levens, en dat u die dag niet onvoorziens overkomt." Het is een slechte vergelding aan God voor Zijn goedheid in deze verlopen jaren, het aanstaande jaar te beginnen met uzelf, en de goede schepselen Gods in onmatigheid te misbruiken, daarom "laat uw matigheid in alle dingen blijken, want de Heere is nabij (Filip. 5:5).

2. De Nieuw Testamentische Ark geopend tegen de vloed van Goddelijke toorn (2e preek)

Hebreeën 11:7. ***Door het geloof heeft Noach, door Goddelijke aanspraak vermaand zijnde van de dingen, die nog niet gezien werden, en bevreesd geworden zijnde, de ark toebereid tot behoudenis van zijn huisgezin.***

Wij lezen in Deut. 22:11, 12 en verder, van twee grote bergen, namelijk, de berg Ebal, en de berg Gerizim. De ene was een berg van vervloeking, en de andere van zegening. Op deze twee bergen plaatst God tweeërlei troon; op de berg Ebal plaatst Hij een troon van gerechtigheid, en op de andere een troon van genade. Van de berg Ebal is een uitbarsting van wee en vloeken tegen alle mensenkinderen, die, evenals de zondvloed, het gelaat van het ganse aardrijk overdekt, want zij hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid Gods (Rom. 3:23). Daarom achtervolgt de toorn Gods hen, evenals de zwellende zondvloed, overal waar zij zich heenwenden, totdat zij vlieden naar de berg Gerizim of de berg Sion, waar het verbond der genade staat, de Nieuw Testamentische Ark, Jezus Christus, van welke de arme zondaar, die niet weet wat hij zal doen, om verlost te worden van de vloek der wet en de toorn van de Wetgever, wordt toegeroepen: (Zach. 9:12). "Keert gijlieden weer tot de sterkte", gaat in de Ark; en die dat doet, "zal niet verderven, maar het eeuwige leven hebben" (Joh. 3:16).

Ik heb getracht de deuren van de Nieuw Testamentische Ark open te zetten, opdat arme, door de wet, de rechtvaardigheid en het geweten veroordeelde zondaren er voordeel van zouden hebben, en van de vloed behouden worden, Ik heb er u zes genoemd en open gezet, namelijk:

(1.) De deur van de openbaring van Christus in het Woord, want hiertoe is Hij geopenbaard, opdat zondaren in Hem zullen geloven en zalig worden.
(2.) De deur van de vleeswording, waardoor God onze Bloedvriend wordt in de Persoon van Zijn Zoon, opdat wij de slip van deze Joodse Man zullen grijpen (Zach. 8:23) en met Hem gaan, en zalig worden.

(3.) De deur van Zijn volmaakte gehoorzaamheid aan de wet, in de plaats van de eerste Adam, waardoor het recht op het eeuwige leven, dat door de ongehoorzaamheid van de eerste Adam verloren was, weer hersteld is: en zo heeft Hij macht het eeuwig leven te geven aan wie Hij wil, zoals Hijzelf verklaart in Joh. 5:21 en 22.

(4.) De deur van Zijn voldoening, waardoor het handschrift van de vloek, dat tegen ons was, is teniet gedaan, en de schuldbrief of obligatie, die in de handen van de rechtvaardigheid was, welke ons onder de toorn hield, is ingetrokken: (Gal. 3:13) "Christus heeft ons verlost van de vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons."

(5.) Ik heb u ook gezegd dat de grote en dierbare, voornamelijk de volstrekt, onvoorwaardelijke beloften van het verbond der genade, een deur zijn, om daardoor in te gaan in de Nieuw Testamentische Ark; welke beloften alle zijn overgedragen aan zondaren, die ver zijn, en die nabij zijn, om hen aan te moedigen ze aan te grijpen als touwen der zaligheid, waardoor zij, uit de verdelgende vloed van toorn, kunnen worden opgetrokken in de Ark Jezus Christus, in Wie alle beloften Gods, Ja en Amen zijn (2 Kor. 1:20).

(6.) De laatste deur, die ik genoemd heb, was de deur van de schenking, of gift van God de Vader, van Zijn Zoon als Zaligmaker, door prijs en kracht; door de prijs van Zijn bloed en de kracht van Zijn Geest. Hij heeft Hem gegeven tot een Zaligmaker, Getuige, Vorst en Gebieder der volken. En waartoe anders wordt een gave gegeven en aangeboden, dan opdat zij zal worden aangenomen? Over deze deuren heb ik reeds gesproken. Ik ga nu voort om u,

7e Een zevende deur te openen waardoor het geloof in de Nieuw Testamentische Ark ingaat, en dat is, de Naam van God, zoals die door Christus in het heerlijk Evangelie geopenbaard is: (Spr. 18:10) "De Naam des Heeren is een sterke toren; de rechtvaardige zal daarheen lopen, en in een hoog vertrek gesteld worden." (Psalm 9:11) "En die Uw Naam kennen zullen op U vertrouwen." "Die in de duisternissen wandelt en geen licht heeft, dat hij betrouwe op de Naam des Heeren, en steune op zijn God." Uit deze en dergelijke Schriftuurplaatsen kunt u zien, dat de Naam van God in Christus gegeven is tot een gezegende grond van geloof, hoop en vertrouwen; en geen wonder, wanneer men overweegt, *dat God in Christus, de wereld met Zichzelf verzoenende was, hun zonde hun niet toerekenende* (2 Kor. 5:19).

> Doch ik zal nu een weinig stilstaan bij die Naam van God, die Hij aan Mozes openbaarde en voor hem uitriep, toen Hij Zich verwaardigde, op diens verzoek al Zijn heerlijkheid voorbij zijn aangezicht te laten gaan: (Exod. 34:6, 7) *"Als nu de Heere voor zijn aangezicht voorbijging, zo riep Hij: HEERE HEERE, God, barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid. Die de weldadigheid bewaart aan vele duizenden, Die de ongerechtigheid en overtreding en zonde vergeeft; Die de schuldige geenszins onschuldig houdt."*

Laat ons nu deze Naam des Heeren een weinig beschouwen, en zien of er niet genoeg in is om het ongeloof voor altoos te beschamen,
Het is een allerzekerste waarheid, dat onkunde van God en van wat Hij in Christus is, de moeder is van het ongeloof, waardoor wij ons van de levende God als van een vijand afkeren. De satan weet dit zeer goed, en daarom is zijn voorname oogmerk en listigheid,

het oog van een zondaar, wiens geweten ontwaakt is, op zijn zondige, ellendige en beklagenswaardige staat te vestigen, en hem God voor te stellen als een God van onverbiddelijke rechtvaardigheid, een wrekende vijand, een verterend vuur, om hem daardoor met wanhoop te vervullen, en in dezelfde toestand te brengen waarin hijzelf is. Hij tracht met alle macht de openbaring, die God van Zijn Naam, door Christus gedaan heeft, te verbergen, zoals de apostel zegt: (2 Kor. 4:4) "De god van deze eeuw heeft de zinnen verblind, namelijk van de ongelovigen, opdat hen niet bestrale de verlichting van het Evangelie van de heerlijkheid van Christus, die het Beeld Gods is." Doch de duivel, en al zijn bekwaamheid en listigheid ten spijt, die de Naam van God in Christus zoekt te verdonkeren, zullen wij trachten de Naam des Heeren te ontvouwen, zoals Hij Zich in de zo-even aangehaalde plaats heeft bekendgemaakt, en zien of daar niet een heerlijke en edele grond van geloof en vertrouwen voor de zondaar is, hoe wanhopig en beklaaglijk zijn toestand er naar zijn gedachte ook mag uitzien.

1. U ziet, dat Zijn eerste Naam, een Naam is van heerlijkheid, grootheid en majesteit: "HEERE HEERE, GOD, " Dit is een Naam van grote en heerlijke majesteit, en die wordt vooraan gezet en beloofd, om ons te doen weten wat God in Zichzelf is; dat Hij het oneindig eeuwig en onveranderlijk Wezen is; dat Hij "de hemel en de aarde vervult" (Jer. 23:24); dat Hij "de hemel heeft tot Zijn troon, en de aarde tot de voetbank Zijner voeten" (Jes. 66:1); dat "alle de inwoners der aarde voor Hem als niets geacht zijn" (Dan. 4:35), ja, "minder dan niets en ijdelheid" (Jes. 40:17). God wil in de eerste plaats, dat wij weten wat Hij in Zichzelf is; en hoe wij, en alle schepselen in Hem leven, en ons bewegen, en zijn (Hand. 17:28). Deze en dergelijke uitdrukkingen van de heerlijke majesteit van God zijn het fondament van alle waar geloof, en van alle godsdienstige eredienst en aanbidding. De ziel krijgt zulke gezichten en ontdekkingen van de heerlijkheid en majesteit van God, dat zij daardoor met ontzag en eerbied voor Hem vervuld wordt; zodat de ziel met Mozes uitroept: (Exod. 15:11) "O Heere, wie is als Gij onder de goden? Wie is als Gij, verheerlijkt in heiligheid, vreselijk in lofzangen. doende wonder?" O! "Wie zal verkeren in Uw tent? Wie zal wonen op de berg Uwer heiligheid?" Zo staat de arme tollenaar, onder gevoel van zonde en bevattingen van oneindige majesteit van God, van ver, hij slaat op zijn borst en roept uit: "O God, wees mij zondaar genadig" (Luk. 18:13). Doch, hoewel deze Naam van majesteit, kracht en grootheid, wordt vooropgesteld, om de ziel te vernederen en in haar eigen ogen gering te maken, ziet nochtans welk een heerlijk gevolg van beminnelijke namen die volgen, teneinde levendig te maken de geest van de nederigen, en het hart van de verbrijzelden: "HEERE HEERE, God, barmhartig en genadig." Het is aangenaam, na te gaan hoe elk van Zijn betrekkelijke Namen beantwoordt aan de toestand en behoefte van de ziel.

2. *Barmhartig.* De toestand van de arme mens is zodanig, dat hij uitroept: O! Ik ben zo ongelukkig en ellendig, dat het niet te bevatten of uit te drukken is; ik ben waarlijk een beklagenswaardig voorwerp; ik ben diep gezonken door mijn zonde in Adam, en in mijn eigen persoon: (Psalm 69:3) "Ik ben gezonken in grondeloze modder, daar men niet kan staan." Wel weet en geloof ik, dat de Heere, de sterke en almachtige God, machtig is mij te bewaren en te verlossen, maar wat zegt dat voor mij, die niet weet, of Zijn almachtige arm zich over mij zal uitstrekken tot mijn verderf, of tot mijn zaligheid? Wel, hierop antwoordt de Heere in die Naam; "Ik ben de Heere, barmhartig." Bent u ellendig, ik ben barmhartig zowel als sterk; rechtvaardigheid is Mijn vreemd werk, Mijn vreemde daad (Jes. 28:21), want Ik heb lust aan goedertierenheid (Micha 7:18); "Mijn

hart is in Mij omgekeerd, al Mijn berouw is tesamen ontstoken" (Hos. 40:8), totdat Ik mijn barmhartigheid kan uitlaten. Zegt mij, vrienden, wat is barmhartigheid? Wat anders dan een sterke drang en neiging in God, om goed te doen en een zondaar in ellende te helpen. Ellende is juist het voorwerp en het onderwerp waarop barmhartigheid werkt; daarom, o ellendige zondaar! Vertrouw op Mijn barmhartigheid, die uitstroomt door het bloed van Mijn eeuwige Zoon. Een derde titel in Zijn naam is:

3. *Genadig.* Misschien zegt de arme, schuldige en overtuigde zondaar: "Ik ben een van de ellendigste schepselen op aarde; ik ben ontbloot van alle genade, van alle goedheid; ik heb geen hoedanigheden om mij bij God aan te bevelen."
Wel, zegt de Heere: "Ik ben genadig." Ik vraag naar geen genade, goedheid of geschiktheid in de zondaar, om hem bij Mij aan te bevelen; maar Ik wil, dat de arme, blinde, naakte, ellendige zondaar zal komen om te ontvangen, niet om te geven; dat hij bij Mij om niet komt kopen, goud, beproefd komende uit het vuur, witte klederen, ogenzalf, melk en honing, en alle genade en goedheid, "zonder prijs en zonder geld." Zoekt niet naar geloof, bekering, liefde, nederigheid, een verbroken hart, als koopgeld om genade en gunst bij God te vinden; doch komt van alle genade verstoken, "tot de troon der genade, om barmhartigheid te verkrijgen en genade te vinden."

4. Misschien zal de arme ontwaakte zondaar zeggen: "Ik ben een vermetel zondaar geweest, en ben al zolang in de zonde en in opstand tegen God doorgegaan, dat ik bevreesd ben, dat God mij niet langer wil verdragen; dat de dag van genade voor mij voorbij is."
Wel, zegt de Heere: "Ik ben lankmoedig, " Mijn geduld jegens zondaren is niet spoedig uitgeput. Wel is waar, heb Ik de hoon, Mij door de engelen die gevallen zijn, aangedaan, niet lang verdragen; want op hetzelfde ogenblik, dat zij zondigden werden zij uit de hemel geworpen, en worden zij "tot het oordeel des grote dags met eeuwige banden onder de duisternis bewaard" (Judas : 6). Maar, zo handel Ik niet met zondaren van het geslacht van Adam, wiens natuur Ik heb aangenomen, wanneer Ik de gevallen engelen ben voorbijgegaan. "Ik wil niet, dat enigen verloren gaan, maar dat zij allen tot bekering komen" (2 Petrus 3:9) "Ik heb geen lust in de dood des goddelozen; maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg, en leeft" (Ezech. 33:11); "daarom zal Ik wachten, opdat Ik genadig zij" (Jes. 30:18). Ziet, Ik sta aan de deur, en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal horen, en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden en hij met Mij" (Openb. 3:20). Wat is lankmoedigheid, wat anders dan geduld, boven alle verwachting en boven alle verdienste uitgestrekt. Als Ik van plan was u af te snijden en in de hel te werpen, zou Mij daartoe de gelegenheid en de geschikte tijd niet ontbroken hebben; maar Ik heb u tot hiertoe met al uw dwaasheid en goddeloosheid gedragen, en tot op deze dag sta Ik met uitgebreide armen van liefde en goedertierenheid, roepende: "Wendt u naar Mij toe, wendt u naar Mij toe; bekeert u, want waarom zou gij sterven?"

5. Misschien zegt de arme twijfelende ziel: Er was, en er is nog zo'n overvloeien van zonde en boosheid bij mij, dat mijn zonden de grote bergen gelijk zijn, zij zijn naar de hemel gestegen en roepen om toorn en wraak als de zonde van Sodom: daarom heb ik ook niets dan grimmigheid en toorn te wachten.
Wel, maar de Heere zegt: Laat het zo zijn, dat u overvloedig bent in boosheid, Mijn Naam is groot van weldadigheid, of (volgens de Engelse overzetting) overvloedig in

goedheid. Alsof Hij zei: Hoewel uw boosheid en zondigheid groot is, toch is het maar de boosheid en zondigheid van een eindig schepsel, doch Mijn weldadigheid is de goedheid van een oneindige God, die onuitputtelijk is; komt daarom tot Mij, en laat "naar Mijn rijkdom vervuld worden al uw nooddruft, in heerlijkheid, door Jezus Christus." Mijn goedheid is zodanig, dat Ik goed ben, zelfs voor de boze en ondankbare: Ik doe Mijn zon opgaan over bozen en goeden, en regen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen" (Matth. 5:45). Mijn weldadigheid strekt zich over allen uit; daarom, komt, ja komt "doet uw mond wijd open, en Ik zal hem vervullen" (Psalm 81:11). "Smaakt en ziet, dat de Heere goed is" (Psalm 34:9). Mijn schatkamers zijn vol, en staan open: Daarom, die wil, die neme van Mijn goedheid om niet; eet het goede, en laat uw ziel zich verlustigen in de overvloed van Mijn goedheid: "Ik verzadig de dorstige ziel, en vervul de hongerige ziel met goed."

6. Het kan zijn, dat de arme ziel zegt: Ik kan geen goed van de hand des Heeren ontvangen, want ik heb een boos en ongelovig hart, dat Zijn waarheid en getrouwheid in twijfel trekt. Wel zie Ik grote en dierbare beloften in het Woord, doch ik durf er geen aanspraak op maken, en wanneer ik het waag mij er mee in te laten, trekt mijn ongelovig hart mijn hand terug, zeggende: "Zijn toezegging heeft een einde, " en zo verlies ik het voordeel van de belofte Gods.
Wel, zegt God, om u, o mens, van uw ongeloof te genezen, maak ik u Mijn Naam bekend, niet alleen als overvloedig in goedheid maar als groot van waarheid. Mijn Naam is getrouw en waarachtig (Openb. 19:11): "Gerechtigheid is de gordel van Mijn lendenen; ook is de waarheid de gordel van Mijn lendenen" (Jes. 40:5); "het is onmogelijk, dat Ik liegen kan" (Titus 1:2), "Mijn waarheid is in de hemelen bevestigd" (Psalm 89:3). Ja, de hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar er zal geen jota noch tittel van Mijn Woord op de aarde vallen; daarom kunt u met de grootste veiligheid op het Woord van Mijn belofte vertrouwen. Het is niet iets, dat op en neer gaat; het is niet heden ja, en morgen neen, maar het is altijd Ja, en Amen (2 Kor. 1:17, 18). Daarom, geloof de belofte, verzegel haar, want u kunt Mij niet meer eer aandoen, dan door te verzegelen, dat Ik waarachtig ben (Joh. 3:33). Daarom gelooft en ziet het heil onzes Gods (Jes. 52:10).

7. O, zal de arme bevende ziel zeggen: Wat zal ik doen, als God Zijn barmhartigheden door toorn toegesloten heeft, en mij dus niet meer goedgunstig zal zijn? (Psalm 77:8, 10).
Hierop wordt geantwoord: "Die de weldadigheid bewaart aan vele duizenden, of, (volgens de Engelse overzetting) Die barmhartigheid bewaart voor duizenden;" dat wil zeggen: Ik heb barmhartigheid bewezen aan duizenden, aan ontelbare menigten, en nochtans zijn de schatkameren van Mijn genade en barmhartigheid zo vol als ooit, en Ik ben even bereid Mijn barmhartigheid te bewijzen aan duizenden personen, ja, aan duizenden geslachten, als ooit te voren; "Een iegelijk, die in Mijn Naam gelooft, zal niet verderven, maar het eeuwige leven hebben; want gelijk de hemelen hoger zijn dan de aarde alzo zijn Mijn gedachten hoger dan ulieder gedachten."

8. Als de zondaar zegt: Ik heb zoveel zonden, zij zijn zo vermeerderd en verzwaard, dat ik vrees, dat Hij ze mij nooit zal vergeven;
dan antwoordt de Heere hierop: Die de ongerechtigheid, en overtreding, en zonde vergeeft;" dat wil zeggen, allerlei soort van zonde en terging, die bedacht kan worden:

(Jesaja 1:18) "Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol." Bij Mij is menigvuldige verlossing, opdat men die van Mij begeert; daarom vreest niet, gelooft alleen: want dit is Mijn voorrecht, dat Ik lust heb ten toon te spreiden: (Jes. 43:25) "Ik, Ik ben het, Die uw overtreding uitdelg, om Mijnentwil, en Ik gedenk uw zonden niet."
Zo ziet u welk een wijde deur in de Nieuw Testamentische Ark is geopend, of welk een edele grond van het geloof is gelegd in die Naam van God, die voor Mozes is uitgeroepen.

Doch, omdat zondaren geneigd zijn, evenals de spin, vergif te zuigen uit deze voortreffelijke bekendmaking van Gods Naam, Barmhartig en Genadig, Zijn genade in ontuchtigheid te veranderen, en te zeggen: Als dit zo is, zullen wij zondigen opdat de genade te meerder worde (Rom. 6:1); dan behoeven wij de toorn van zo'n barmhartige God niet te vrezen. Daarom moeten wij acht geven op het ontzaglijk woord, dat onmiddellijk volgt: "Die de schuldige geenszins onschuldig houdt;" dat is: Het doel van al deze genade en barmhartigheid, die Ik heb bekend gemaakt, is zondaren tot bekering te leiden, door een bevatting van Mijn goedertierenheid in Christus. Maar indien iemand Mijn Naam "Barmhartig en Genadig" zal misbruiken, om zichzelf te sterken in de zonde en de opstand tegen Mijn gezag, laat die weten, dat Ik zulken niet onschuldig zal houden: Nee, nee, "die is reeds veroordeeld, en de toorn Gods blijft op hem" (Joh. 3:18, 36). En wanneer hij deze genade in ontuchtigheid verandert, "vergadert hij zichzelf toorn, als een schat, in de dag des toorns en der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods" (Rom. 2:5). Daarom, "de goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechtige man zijn gedachten. en Hij bekere zich tot de Heere, " uit deze overweging, dat Ik ben, de HEERE, HEERE, God, barmhartig en genadig; "grimmigheid is bij Mij niet" (Jes. 27:4). Ik heb geen lust in de dood van de zondaar, maar daarin, dat Ik barmhartigheid bewijs aan duizenden. Maar indien hij zich in de zonde verhardt omdat Ik barmhartig en genadig ben, zal hij het tot zijn schade doen; want "wie zou Mij als een doorn en distel in oorlog stellen, dat Ik tegen hem zou aanvallen en hem tegelijk verbranden zou? Of hij moest Mijn sterkte (de Man van Mijn rechterhand) aangrijpen, hij zal vrede met Mij maken; vrede zal hij met Mij maken."

Vrienden, ik zou niet graag willen, dat het bloed van een enige ziel, die onder mijn gehoor zit, of aan mijn zorg is toevertrouwd, op mijn hoofd komt, daarom heb ik u daartoe reeds zeven deuren geopend door welke u door het geloof kunt ingaan in de Nieuw Testamentische Ark. Ik zal er nog enkele meer open zetten, en o, dat God, terwijl ik die open, u moge overreden en bekwamen in te gaan en behouden te worden.
1e De last, die Christus van Zijn Vader heeft ontvangen, verloren zondaren van Adams geslacht zalig te maken en te verlossen, is een lieflijke deur, waardoor men in de Nieuw Testamentische Ark kan ingaan. Hij heeft Zelf dit ambt niet aangenomen, maar is er van God toe geroepen, gelijkerwijs Aäron (Hebr. 5:4). "Ik, de Heere heb U geroepen in gerechtigheid, en Ik zal U bij Uw hand grijpen, en Ik zal U behoeden" (Jes. 42:6). U weet, dat, wanneer iemand regelmatig tot een ambt geroepen en aangesteld is, dit een voldoende machtiging voor hem is in zijn ambt werkzaam te zijn, en hij verplicht is de plichten van zijn ambt te vervullen voor hen, die hem in hun dienst hebben genomen. Nu, zo staat het ook met Christus. Om dit voor u op te helderen moet u de volgende bijzonderheden overwegen.

1. Hij werd tot Zijn ambt als Zaligmaker uitverkoren (Jes. 42:1) "Ziet, Mijn Knecht, Die Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene in Dewelke Mijn ziel een welbehagen heeft." Daarom zegt Hij ons: (Spr. 7:23) "Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest, van de aanvang, van de oudheden der aarde af."
2. Hij werd gezalfd, uitgerust met en voorzien van alle gaven, genaden en giften, die nodig waren tot de uitvoering van Zijn zaligmakend werk. Hier vandaan verklaart Hij: (Jes. 56:1) "De Geest des Heeren HEEREN is op Mij, omdat de Heere Mij gezalfd heeft, om een blijde boodschap te brengen de zachtmoedigen;" en de Vader zegt: "Ik heb Mijn Geest op Hem gegeven, Hij zal het recht den heidenen voortbrengen, " en dienovereenkomstig gaf God Hem, de Geest niet met mate (Joh. 3:34), en is Hij opgevaren in de hoogte, en heeft Hij gaven genomen, om uit te delen onder de mensen (Psalm 68:19).
3. Zijn Vader zond Hem werkelijk in de wereld met de grote boodschap van de verlossing: (Jes. 61:1) Hij heeft Mij gezonden om de gevangenen vrijheid uit te roepen, en de gebondenen opening der gevangenis; om uit te roepen het jaar van het welbehagen des Heeren." Een jubeljaar van vrijlating voor alle gevangenen van de Zonde en de Satan, en de dag van de wraak van onze God, namelijk: wraak over de oude slang, die Hij de kop kwam vermorzelen; want, "hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken van de duivel verbreken zou" (1 Joh. 3:8).
4. Hij heeft vrijwillig de opdracht Zijns Vaders aangenomen, om Diens boodschap voor ons te komen doen, en Hij kwam bereidwillig en opgeruimd, "springende op de bergen, huppelende op de heuvelen" (Hoogl. 2:8). Hij stelde Zijn aangezicht als een keisteen (Jes. 50:7) tegen al de stormen, die op Hem bliezen van de hemel, de aarde, en de hel, en nooit bezweek Hij, noch werd Hij ontmoedigd; totdat Hij had "voleindigd het werk, dat Zijn Vader Hem gegeven had om te doen" (Joh. 17:4).
5. Hij opent Zijn lastbrief, en verklaart, dat Hij de Gezondene Gods, de grote Afgezant van de hemel is, om te handelen in de grote zaak van vrede, vergeving en zaligheid voor verloren zondaren. (Joh. 3:17) "God heeft Zijn Zoon niet gezonden in de wereld, opdat Hij de wereld veroordelen zou, maar opdat de wereld door Hem zou behouden worden." Joh. 4:34) "Mijn spijs is, dat Ik doe de wil Desgenen, Die Mij gezonden heeft, en Zijn werk volbreng." (Joh. 12:44, 45) "Jezus riep, en zeide; Die in Mij gelooft, gelooft in Mij niet, maar in Degene, Die Mij gezonden heeft. En die Mij ziet, die ziet Degene, Die Mij gezonden heeft."
6. Hij opent niet alleen Zijn lastbrief, maar toont ook het zegel van Zijn Vader, dat eraan gehecht is: (Joh. 6:27) "Dezen heeft God de Vader verzegeld." Hij werd plechtig verzegeld bij Zijn plechtige inhuldiging, toen Hij door Johannes in de Jordaan gedoopt werd, toen de hemelen geopend werden, en de Geest Gods nederdaalde in de gelijkenis van een duif, en op Hem kwam, en zijn Vader van Hem met een hoorbare stem getuigde, zeggende: "Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, in Dewelke Ik Mijn welbehagen heb." Ieder wonder, dat Hij deed, in door een aanraking met Zijn hand, of een woord uit Zijn mond, doden op te wekken; de ogen van de blinden te openen; de oren van de doven te doen horen; allerlei krankheden te genezen; Zijn opstanding uit de doden; Zijn Geest op de Pinksterdag over Zijn discipelen uit te storten en hen met kracht uit de hoogte te begiftigen; al deze en vele andere dingen waren plechtige zegels, die aan Zijn lastbrief werden gehecht.
7. Gelijk Hijzelf door Zijn Vader was gezonden en gemachtigd, zo zendt Hij ook Zijn apostelen en andere dienaren, om het Evangelie der genade van God aan de gehele wereld te verkondigen en bekend te maken: (Joh. 20:21) "Gelijkerwijs Mij de Vader

gezonden heeft, zend Ik ook ulieden." En welke opdracht geeft Hij hun? "Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen." (Matth. 28:19, 20) "Gaat dan heen, onderwijst al de volkeren, dezelve dopende in de Naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes, lerende hen onderhouden alles wat Ik u geboden heb. En ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld." (2 Kor. 5:20) "Zo zijn wij dan gezanten van Christus' wege, alsof God door ons bade: wij bidden u van Christus' wege, laat u met God verzoenen." Nu, is er niet in dit alles een duidelijke en behoorlijke grond voor u gelegd om te geloven, of in de Nieuw Testamentische Ark in te gaan? O vrienden, overdenkt ernstig waartoe de Vader, Christus heeft gezonden; want "dit is het werk Gods, dat u gelooft in Hem, Die Hij gezonden heeft" (Joh. 6:29). "Ziet toe, dat u Dien, Die spreekt, Die van de hemelen is, niet verwerpt" (Hebr. 12:25) want het is het plechtig gebod van Zijn Vader: "Hoort hem;" dat is: gelooft in Zijn Naam, want zij, die naar Hem niet willen horen, zullen in de zondvloed omkomen.

2e De bekendgemaakte bekwaamheid en genoegzaamheid van Christus om zalig te maken is een andere deur voor het geloof, om in te gaan in de Nieuw Testamentische Ark. Niemand zal gemakkelijk de oceaan ingaan op een ongeschikt vaartuig. Indien iemand, die op reis is naar een vreemd land, opmerkt, of er opmerkzaam op gemaakt wordt, dat zeker schip niet zeewaardig is, of, dat hij slechts vermoedt, dat het zo is, zal hij zich daarvan afwenden, en er zijn persoon, of zijn goederen niet op wagen. Dit is het geval met iedere wettische en ongelovige; hij heeft een heimelijke verdenking in zijn hart, dat Christus alleen niet genoegzaam is, om hem zalig te maken. Daarom zal hij liever zijn eeuwig leven wagen op de algemene barmhartigheid Gods, of op de wet en de werken van de wet, op zijn inhangende genade, zijn plichten en goede hoedanigheden, dan op Christus. Of als hij Christus niet geheel aan kant zet, zal hij zich deels op Christus en deels op iets, dat hij zelf gedaan heeft wagen; Christus en mijn geloof, Christus en mijn werken en plichten, Christus en mijn gehoorzaamheid, Christus en mijn tranen en gebeden, zullen, hoop ik, alles in orde brengen, en mij behouden van de zondvloed van Gods toorn. Nu, vanwaar komt dit alles anders, dan uit een heimelijke jaloersheid en verdenking van de bekwaamheid en genoegzaamheid van Christus, en dat men zich niet alleen tot Hem moet wenden? Zo komt het, dat zij zich door een boos en ongelovig hart van Hem afkeren, en het gewicht van hun zaligheid op deze en die en gene plank van hun eigen maaksel en verzinsel leggen, zeggende: (Micha 6:6) "Waarmee zal ik de Heere tegenkomen, en mij bukken voor de hoge God? Zal ik Hem tegenkomen met brandofferen? Met eenjarige kalveren? Zou de Heere een welgevallen hebben aan duizenden van rammen?" In één woord, zolang de zondaar niet volkomen en door en door overtuigd is van de volstrekte genoegzaamheid van de Nieuw Testamentische Ark, en van Zijn volledige bekwaamheid om zalig te maken, zal hij nooit in Hem geloven tot behoudenis van zijn ziel.

Tot uw overtuiging van Zijn bekwaamheid en genoegzaamheid moet u op de volgende getuigenissen aangaande Hem acht geven:

(1) Het getuigenis van God de Vader: (Psalm 89:20) "Ik heb hulp besteld bij een Held."
(2) Zijn Eigen getuigenis: (Jes. 63:1) "Ik ben het, Die in gerechtigheid spreek, Die machtig ben te verlossen."

(3) Het getuigenis van de Heilige Geest, Wiens ambt het is van Hem te getuigen: "Die, " zegt Christus, (Joh. 16:14) "zal Mij verheerlijken, want Hij zal het uit het Mijne nemen, en zal het u verkondigen" opdat u in Mij geloven mag.
(4) Het getuigenis van deze drie getuigen in de hemel: (1 Joh. 5:11) "Dit is het getuigenis, namelijk, dat ons God het eeuwige leven gegeven heeft, en ditzelve leven is in Zijn Zoon."
(5) De getuigenis van de apostel Paulus, sprekende door de ingeving, van de Heilige Geest: (Hebr. 7:25) "Waarom Hij ook volkomen kan zaligmaken degenen, die door Hem tot God gaan, alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden.
(6) De getuigenis van de verlosten in de heerlijkheid. die uit hun bevinding getuigen, dat Hij alleen op Zich heeft genomen hen zalig te maken en dat ook heeft gedaan: (Openb. 5:9) "Gij zijt waardig dat boek te nemen, en zijn zegelen te openen, want Gij zijt geslacht, en hebt ons Gode gekocht met Uw bloed." Zo ziet u, dat er voldoende grond voor uw geloof is, te vertrouwen op de bekwaamheid van Christus om u zalig te maken. Dit dan ook te betwijfelen is God tot een leugenaar te maken (1 Joh. 5:10) en allen, die Hem hebben leren kennen, leugenaars te noemen.

Om deze grond van het geloof nog iets verder duidelijk te maken zal ik nog iets spreken over vierderlei bekwaamheid en genoegzaamheid in Christus.
1. Een bekwaamheid van verdienste, omdat Hij vergeving en aanneming verworven heeft door Zijn gehoorzaamheid tot de dood. Zoals reeds werd aangetoond zijn er twee dingen, die de zondaar nodig heeft, om hem in de gunst van God te herstellen en hem het eeuwige leven terug te geven, dat door zijn verbreking van het verbond der werken verbeurd werd:
(1.) Vergeving van zonde en
(2.) Een volmaakte rechtvaardigheid voor de wet.
Nu, deze worden beide in Christus gevonden. Wat het eerste aangaat, namelijk vergeving, die hebben wij in Hem, want Hij heeft de overtreding gesloten en de zonde verzegeld (Dan. 9:24). Wat haar veroordelende kracht betreft: "Hij is het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt" (Joh. 1:24.) "In welke wij hebben de verlossing door Zijn bloed, [namelijk] de vergeving van de misdaden, naar de rijkdom van Zijn genade" (Ef. 1:7). De apostel Johannes verklaart dan ook: (1 Joh. 1:7) "Het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon reinigt ons van alle zonden;" en op deze grond van de voldoening van Jezus verklaart God, dat Hij "de Heere is, Die de ongerechtigheid, en overtreding, en zonde, vergeeft, " en belooft Hij, (Hebr. 8:12) dat "Hij hun ongerechtigheden zal genadig zijn."
Wat het tweede aangaat, namelijk, een volmaakte rechtvaardigheid voor de wet, die is in Christus volkomen te verkrijgen, want het einde der wet is Christus, tot rechtvaardigheid een ieder die gelooft" (Rom. 10:4). Want Hem, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem" (2 Kor. 5:21). "Opdat het recht der wet vervuld zou worden in ons" (Rom. 8:4). Dit is dat beste kleed, dat de arme doorbrenger wordt aangedaan wanneer hij thuis komt (Luk. 15:22), waardoor de schande van zijn naaktheid wordt bedekt; dit is het bruiloftskleed, dat past bij gemeenschap met God, en de ziel recht geeft op die onverderfelijke, onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis" (1 Petrus 1:4). Zodat er in Christus een volheid van verdienste tot rechtvaardigmaking is.

2. Er is in Christus een volheid van wijsheid, om de ziel in alle gevallen ter onderrichting en besturing te dienen; want "in Hem zijn al de schatten van de wijsheid en kennis verborgen" (Kol. 2:3). Door deze Geest der wijsheid en des verstands geeft Hij aan dwazen en kinderkens, de kennis "der diepten Gods, die voor de wijzen en verstandigen verborgen zijn" (Matth. 11:25 vergeleken met 1 Kor. 2:10). En door Zijn ervarenheid en wijsheid wijst Hij Zijn arme volk de weg, en leidt hen door al de donkere en moeilijke paden in hun weg totdat Hij hen in de heerlijkheid opneemt; en zo vervult Hij die belofte: (Jes. 42:16) "Ik zal de blinden leiden door de weg, die zij niet geweten hebben; Ik zal ze doen treden door de paden, die zij niet geweten hebben; Ik zal de duisternis voor hun aangezicht ten licht maken en het kromme, recht."

3. Er is in Hem een volheid van sterkte en bekwaamheid om de arme ziel te ondersteunen onder alle werk en strijd, waartoe zij geroepen wordt. Soms is de arme gelovige, ziende hoe weinig en welke zwakke genade hij in zich heeft, op het punt van te bezwijken, zodat hij uitroept: Helaas! Dit en dat werk, dat de Heere mij te doen geeft, zal door mij bedorven worden, ik ben niet bekwaam iets te denken, te willen, noch te doen. Hier echter, gelovige, is een algenoegzame voorraad van bekwaamheid: (Psalm 68:29) "Uw God heeft uw sterkte geboden;" daarom, "wordt krachtig in de Heere en in de sterkte Zijner macht" (Ef. 6:10). "Hij geeft de moeden kracht, en Hij vermenigvuldigt de sterkte dien, die geen krachten heeft" (Jes. 40:29). Soms zal de arme gelovige bezwijken vanwege de vele en machtige vijanden met welke hij te worstelen heeft. Helaas! zal hij zeggen, ik heb geen macht deze of die sterke begeerlijkheid en verdorvenheid ten onder te brengen; zij zal mij overmeesteren; ik zal nog op enige tijd in de handen van mijn vijanden vallen; de satan ondersteunt de kracht van de inwonende zonde, zodat ik niet alleen "de strijd heb tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, en de geestelijke boosheden in de lucht" (Ef. 6:12). Ik weet niet wat ik moet aanvangen. Wel, arme gelovige, hier ligt de heerlijkheid van uw sterkte, namelijk in Christus, die in Zijn Eigen Persoon de zonde en de satan reeds heeft teniet gedaan, en Die ook heeft gezegd, dat Hij uw ongerechtigheden zal dempen; de zonde zal over u niet heersen. En wat de Satan aangaat, "de God des vredes zal de Satan haast onder uw voeten verpletteren (Rom. 16:20), en intussen zal Zijn genade u genoeg zijn.

4. Er is in Hem een algenoegzame voorraad van genade ter voorziening in al uw behoeften; want "het heeft de Vader behaagd, dat in Hem al de volheid wonen zou" (Kol. 1:19), opdat "wij uit Zijn volheid allen zouden ontvangen, ook genade voor genade" (Joh. 1:16). De genade, die in Hem als Middelaar is, heeft Hij niet voor Zichzelf, maar voor ons arme nooddruftige zondaren; (1 Kor. 1:30) "Hij is ons geworden wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing." Hij heeft gaven ontvangen voor mensen, opdat mensen in Hem zouden gezegend worden met alle geestelijke zegeningen. Daarom worden mensen en de kinderen der mensen genodigd tot Hem te komen om hetgeen het hunne is; want Hij, en alles wat Hij is, of heeft, is voor ons. O, komt dan, ja komt, komt en neemt het water des levens om niet.

3e Een andere deur van toegang tot de Nieuw Testamentische Ark is de deur van Zijn welbehagen, dat Hij tot de gevallen mens heeft, en niet tot de gevallen engelen, die van nature schepselen van hogere rang zijn dan de mens: want God heeft de mens een weinig minder gemaakt dan de engelen (Psalm 8:6). Toen de engelen uit hun eerste staat

vielen, werd er geen welbehagen tot hen ontdekt; ja, integendeel, zij zijn buiten de hemel gesloten en naar de hel verwezen, waar zij "tot het oordeel des groten dags met eeuwige banden, onder de duisternis bewaard worden" (Judas: 6). Maar toen de mens zondigde, en uit de staat viel, waarin hij geschapen was, wat een wonderlijk werk is toen gedaan tot zijn herstelling. Vandaar die verklaring van de engelen bij de geboorte van Christus: "vrede op aarde, in de mensen een welbehagen", Hij wil niet, "dat enige verloren gaan, maar dat zij allen tot bekering komen" (2 Petrus 3:9).

Vraagt u: *Waaruit blijkt dit welbehagen van God in de mens?*
Dan antwoord ik: In de volgende dingen:

1. Blijkt het niet daaruit, dat Hij aan ons gedacht heeft in onze nederigheid (Psalm 136:23), toen wij het kind gelijk waren, dat op het vlakke des velds geworpen was: dat Hij toen op ons zag, en onze tijd, de tijd der minne was (Ezech. 16:5, 8)?
2. Hoe bleek Zijn welbehagen, toen onmiddellijk na de val, het middel tot herstelling werd bekend gemaakt: (Gen. 3:15) "Datzelve, " namelijk het Zaad van de vrouw, "zal u, " namelijk het zaad van de slang, "de kop vermorzelen", De pleister is gereed om toegepast te worden, reeds voordat de slang de wond heeft toegebracht.
3. Was het geen welbehagen tot mensen op de aarde, dat Hij het werk van hun verlossing niet aan een Engel of archangel wilde toevertrouwen, maar dat Hij het Zijn enige Zoon, Zijn geliefde Zoon opdroeg, "Die in de gestaltenis Gods is" (Filip. 2:6) en volkomen bekwaam is voor het werk?
4. Was het geen welbehagen in de Zoon van God, dat Hij niet alleen de menselijke natuur, maar ook onze plaats onder de wet wilde aannemen, zodat de wet en de rechtvaardigheid Hem konden aanspreken voor onze schuld? Want Hij is geworden "uit een vrouw, geworden onder de wet" (Gal. 4:4); Hij is zonde voor ons gemaakt (2 Kor. 5:21), en Hij is met de overtreders geteld geweest" (Jes. 53:12).
5. Was het geen welbehagen in Hem, te willen "sterven om onze zonden en opgewekt te worden om onze rechtvaardigmaking" (Rom. 5:25)? Niemand heeft meerder liefde dan deze, dat iemand zijn leven zet voor zijn vrienden (Joh. 15:13); "maar God bevestigt zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, als wij nog zondaars waren" (Rom. 5:8).
6. Is dit geen welbehagen in mensen, dat Hij, toen Hij onze verlossing op aarde had volbracht, naar de hemel wilde opvaren om voor ons voor het aangezicht Gods te verschijnen (Hebr. 9:24) als een Voorspraak aan het Hoog Gerechtshof? Hij is met de overtreders geteld geweest, en heeft veler zonden gedragen, en voor de overtreders gebeden (Jes. 53:12). "Indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij de Vader, Jezus Christus de Rechtvaardige" (1 Joh. 2:1).
7. Is het geen welbehagen in mensen op de aarde, dat Hij beveelt, dat de witte vredevlag voor het oog van de mensen wordt omhoog gestoken, en dat "Hij schept de vrucht der lippen, vrede, vrede, degenen die ver zijn, en degenen die nabij zijn" (Jes. 57:19)?
8. Is het geen welbehagen in mensen, dat Hij zichzelf, en Zijn ganse zaligheid, aan zondaren aanbiedt? (Jes. 46:12, 13) "Hoort naar Mij, gij stijven van hart; gij, die ver van de gerechtigheid zijt. Ik breng Mijn gerechtigheid nabij, zij zal niet ver wezen en Mijn heil zal niet vertoeven; maar Ik zal heil geven in Sion, aan Israël Mijn heerlijkheid."
9. Is het geen welbehagen tot mensen, dat Hij, wanneer Hij hen, naar hun verderf ziet lopen op de brede weg die naar het verderf leidt, hen achtervolgt, roepende:

"Bekeert u, bekeert u van uw boze wegen, want waarom zou gij sterven? Want, zo waarachtig als Ik leef, zo Ik lust heb in de dood des goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg, en leeft" (Ezech. 33:11) O, hoe dikwijls heeft Hij Israël achterna geroepen! (Jer. 3:1) "Gij hebt met vele boeleerders gehoereerd, keert nochtans weder tot Mij, spreekt de Heere." En, (vers 14) "Bekeert u, gij afkerige kinderen, spreekt de Heere, want Ik heb u getrouwd."

10. Zijn hart is verblijd en de hemel weergalmt van vreugde, wanneer een doorbrenger wederkeert: (Luk. 15:23, 25) "Laat ons eten en vrolijk zijn, want deze mijn zoon was dood; en is weder levend geworden; en hij was verloren, en is gevonden. Alzo is er blijdschap in de hemel, voor de engelen Gods, over één zondaar, die zich bekeert" (vers 7-10).
11. Zijn welbehagen blijkt uit Zijn gedrag, wanneer zondaren de aanbiedingen van Zijn genade hardnekkig blijven weigeren: (Psalm 81:14) "Och, dat Mijn volk naar Mij gehoord had!" Hij weende over Jeruzalem, zeggende: Luk. 19:42) "Och of gij ook bekendet, ook nog in deze uw dag, hetgeen tot uw vrede dient!" Hij betuigt voor de hemel en de aarde, dat hun bloed niet aan Zijn, maar aan hun eigen deur ligt: (Jer. 11:12, 13) "Ontzet u hierover, gij hemelen, en weest verschrikt, wordt zeer woest, spreekt de Heere. Want Mijn volk heeft twee boosheden gedaan; Mij, de Springader des levenden waters, hebben zij verlaten, om zichzelf bakken uit te houwen, gebroken bakken, die geen water houden." Zo ziet u, wat een welbehagen Christus en Zijn Vader hebben in uw zaligheid. En is dit niet een deur, waardoor u mag ingaan in de Nieuw Testamentische Ark, en behouden worden van de zondvloed? O hoe rechtvaardig zal de zondaar voor eeuwig verloren gaan, die dit welbehagen veracht, en al deze genade tevergeefs ontvangt!

4e Het gebod Gods, dat iedereen, die het Evangelie hoort, wordt gegeven, dat hij in Christus moet geloven, is een gezegende deur van toegang in de Nieuw Testamentische Ark: (1 Joh. 3:23) "Dit is Zijn gebod, dat wij geloven in de Naam Zijns Zoons, Jezus Christus." Vrienden! God heeft zo'n welbehagen in onze zaligheid, dat Hij ons onder een wet heeft besloten, en met Zijn gezag is tussenbeide gekomen, ons gebiedende in de Naam Zijns Zoons te geloven; en Hij heeft Zijn wet omheind met de ontzaglijkste en verschrikkelijkste bedreigingen in geval van ongehoorzaamheid (Joh. 3:18) "Die niet gelooft is reeds veroordeeld, omdat hij niet heeft geloofd in de Naam des eniggeborenen Zoons Gods;' (Hebr. 11:3) "Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen?" (Hebr. 10:28, 29) "Als iemand de wet van Mozes heeft tenietgedaan, die sterft zonder barmhartigheid onder twee of drie getuigen. Hoeveel te zwaarder straf, meent gij, zal hij waardig geacht worden, die de Zoon van God vertreden heeft;" (hoofdstuk 6:6) "als welke zichzelf, de Zoon van God wederom kruisigen en openlijk te schande maken." Zo ziet u, dat het gebod volstrekt is, dat u in de Naam van Christus moet geloven. U moet Hem aannemen als de gave Gods, anders zult u verzinken in de geweldige wateren van de zondvloed van eeuwige toorn en wraak, en Christus zal er in de hoogste mate over toornen, indien Zijn zaligheid licht geacht wordt; want "Hij zal met vlammend vuur wraak doen over degenen, die God niet kennen. en over degenen, die het Evangelie van onze Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn, " in dit gebod te gehoorzamen, en te geloven in de Naam van de eniggeboren Zoon van God (2 Thess. 1:8).

Tegenwerping. 1. Ik vrees, dat, in Christus te geloven en Hem toe te passen, vermetelheid in mij zou zijn.
Antwoord. Het kan nooit vermetelheid zijn een uitdrukkelijk en stellig gebod van God te gehoorzamen. 1s het vermetelheid te bidden? 1s het vermetelheid het Woord te lezen? 1s het vermetelheid het Woord te horen? Is het vermetelheid Gods Naam te heiligen? Is het vermetelheid de Sabbatdag te gedenken. U acht het geen vermetelheid te zijn, deze dingen te doen, omdat God ze gebiedt; evenmin kan het vermetelheid zijn "in Christus te geloven", aangezien het Zijn gebod is.

Tegenwerping. 2. Ik ben zo'n groot zondaar, dat ik bevreesd ben, dat het niet aan mij wordt geboden.
Antwoord. Het gebod, dat men moet geloven, is aan allen zonder onderscheid, grote zondaars en minder grote zondaren: (Jes. 1:18) "Komt dan, en laat ons samen rechten, zegt de Heere. Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol." Indien het gebod van te geloven niet aan iedereen was, dan zou hun ongeloof hun zonde niet zijn; want de "zonde wordt niet toegerekend, als er geen wet is" (Rom. 5:13). Maar het ongeloof is een zonde van het ergste soort, die elke andere zonde onvergeeflijk maakt, omdat daardoor het enige geneesmiddel wordt verworpen.

Tegenwerping. 3. U zegt, dat ons geboden wordt te geloven, en toch zegt u ons tegelijkertijd, dat wij het vermogen missen om te geloven, dat ‘ t het werk Gods is (Joh. 6:29), en "die uitnemende grootheid van Zijn kracht aan ons, die geloven, naar de werking van de sterkte Zijner macht, die Hij gewrocht heeft in Christus, als Hij Hem uit de doden heeft opgewekt" (Ef. 1:19, 20).
Antwoord. Het is waar, u kunt niet geloven. (Joh. 6:44) "Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke, " en toch wordt u geboden te geloven, niet door ons, maar door die God, "Die roept, de dingen die niet zijn, alsof zij waren" (Rom. 4:17), en Hij gebiedt u, onmachtige zondaren, die dood bent door de zonde, in de Naam Zijns Zoons te geloven, opdat u uit een gevoel van uw onmacht het werk aan Hem mag overdragen, als de overste Leidsman en Voleinder des geloofs (Hebr. 12:2); Zijn gebod is het voertuig van Zijn macht. Evenals toen Hij die man met de verdorde hand gebood: "Strek uw hand uit, " toen poogde die arme man te gehoorzamen, en in de poging om te gehoorzamen kreeg hij kracht om zijn hand uit te strekken, gelijk hem geboden was. Handelt naar dit voorbeeld. Tracht de plicht te doen, vertrouwende op de kracht van Hem, Die u gebiedt te geloven, dat Hij "in u vervulle al het welbehagen van Zijn goedheid en het werk van het geloof met kracht" (2 Thess. 1:11),

Tegenwerping. 4. Ik heb gepoogd en getracht te geloven, in gehoorzaamheid aan het gebod, en toch, helaas! ben ik precies dezelfde gebleven; ik kan niet zien, dat er de kracht Gods mee gepaard ging.
Antwoord. Volhardt in het gebruik van de door God ingestelde middelen; volhardt in het horen van het Woord, en tracht het met het geloof te mengen; volhardt in het gebed, en tracht te geloven, dat God u zal verhoren; en wacht in die weg op de Heere. Gedenkt aan die arme man, die acht en dertig jaren aan het badwater had gelegen, wachtende op de roering van het water, en ten laatste kwam de Heere, en genas hem. Doet ook zoo; want "welgelukzalig zijn zij, die de Heere verwachten."

Tegenwerping. 5. Maar al mijn arbeid zal tevergeefs zijn indien ik niet uitverkoren ben; want alleen zij zullen geloven, die verordineerd zijn tot het eeuwige leven (Hand. 13:48).
Antwoord. Het is waar, de uitverkorenen zullen het verkrijgen, terwijl de anderen verhard worden (Rom. 11:7); doch laat mij u zeggen, dat u, in het stuk van geloven, niet meer belang hebt bij de verborgen raad Gods dan u daarbij hebt in betrekking tot het kopen of verkopen, eten of drinken, of dergelijke gewone handelingen in het leven. Indien iemand zou zeggen: Ik zet mijn winkeldeur niet open, omdat ik niet weet of God heeft besloten, dat ik iets zal verkopen; of, omdat ik niet weet of God verordineerd heeft, dat iemand mijn waren zal kopen. Of, als iemand zou zeggen: Ik wil niet eten of drinken, omdat God mijn levenstijd heeft vastgesteld; ik ben er zeker van, dat ik zolang zal leven als God bepaald heeft, wat ik ook doe; of, ik mag mijzelf van een steilte afwerpen, of trachten op het water te lopen, omdat ik toch niet zal omkomen voordat de van God bestemde tijd daar is; zou u zo iemand niet voor dwaas of krankzinnig houden, die op die wijze redeneerde? Toch is het precies hetzelfde, wanneer hij redeneert, dat hij niet tot Christus behoeft te vlieden, of in de Nieuw Testamentische Ark behoeft in te gaan, omdat hij, als hij uitverkoren is, niet zal verloren gaan. hetzij hij gelooft of niet. Vrienden, laat de duivel en een arglistig hart u niet afleiden tot de besluiten Gods, die verborgen zijn; want "de verborgen dingen zijn voor de Heere onze God; maar de geopenbaarde zijn voor ons en voor onze kinderen" (Deut. 29:29). Volgt de geboden plicht op; gelooft in de Zoon van God, en dan zult u uw verkiezing van God weten.

V. Wij zullen nu overgaan tot ons vijfde punt, *dat was, dat wij er een weinig over zullen spreken, hoe een zondaar dadelijk in deze Nieuw Testamentische Ark ingaat, zodat hij van de zondvloed behouden wordt.*
Alles, wat ik over dit punt zal zeggen zal dienen tot opheldering van de natuur van het geloof onder de gelijkenis van het ingaan in de ark van Noach en de schepselen die daar met hem behouden werden.
Het geloof wordt soms in de Schrift uitgedrukt onder het begrip van ingaan: (Joh. 10:9) "Ik ben de Deur; indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden", (Heb. 4:3) "Want wij, die geloofd hebben, gaan in de rust;" (vers 1) "Laat ons dan vrezen, dat niet te eniger tijd de belofte van in Zijn rust in te gaan nagelaten zijnde, iemand van u schijne achtergebleven te zijn." Van dezelfde betekenis is die uitdrukking (Zach. 9:12), waar Christus wordt voorgesteld als een Sterkte, of Toevlucht; "Keert gijlieden weder tot de sterkte, gij gebondenen, die daar hoopt."

1. Wij zien dan in de tekst, dat Noach, voordat hij een ark toebereidde, of daarin de toevlucht nam, door God gewaarschuwd werd voor het gevaar, dat hem dreigde.
Evenzo is het met zondaren ten opzichte van het geloven in Christus; God waarschuwt de zondaar voor het gevaar waarin hij verkeert van de toekomende toorn. Gelijk God de oude wereld voor de naderende zondvloed waarschuwde door de dienst van Noach, zo worden ook alle zondaren, door het gelezen en gepredikte Woord gewaarschuwd, voornamelijk door de prediking van de wet, dat zij in gevaar zijn, eeuwig verloren te gaan. De stem Gods in de wet is tot zondaren: (Gal. 3:10) "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen." (Rom. 2:8, 9) "Verbolgenheid en toorn, verdrukking en benauwdheid, over alle ziel des mensen, die het kwaad werkt." (Psalm 9:18) "De goddelozen zullen terugkeren naar de hel toe: alle

God vergetende heidenen. "De bezoldiging der zonde is de dood." Deze en dergelijke waarschuwingen worden door de kracht van de eeuwige Geest tot de ziel gebracht en haar persoonlijk toegepast, voordat de zondaar in de Nieuw Testamentische Ark gaat: hij wordt er toe gebracht de waarheid van deze bedreigingen te geloven. Want er is een wet van het geloof en een persoonlijke toepassing van deze en dergelijke bedreigingen, voordat er een waar evangelische geloof van het middel tot verlossing en genezing is.

2. U ziet hier dan ook, dat Noach bevreesd werd, voordat hij een ark toebereidde, of er in ging.
U zegt: *Waarvoor was hij bevreesd?*
Ik antwoord: Hij was bevreesd, dat hij met de overigen van de goddeloze wereld in de zondvloed zou omkomen. Evenzo is het, in het stuk van geloven, of van het vlieden tot Christus, gelegen met zondaars; zij worden met vrees bevangen voor een vertoornd God. Zo komt het, dat de zondaar, door de verschrikkingen Gods en van een ontwaakt geweten, evenals de stokbewaarder, begint te beven, en uitroept: "Wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?" O! Tot wie zal ik vlieden om hulp? (Jes. 33:14) "Wie is er onder ons, die bij een verterend vuur wonen kan? Wie is er onder ons, die bij een eeuwige gloed wonen kan?" Dit wordt gewoonlijk een wetswerk genoemd, dat iedereen, die gelooft, in meerdere of mindere mate heeft: Want de wet is onze "tuchtmeester geweest tot Christus, opdat wij uit het geloof zouden gerechtvaardigd worden" (Gal. 3:24).

3. Noach verwierp alle valse gronden van vertrouwen, waarheen de lieden van de eerste wereld zich begaven, ter schuiling tegen de zondvloed. Er is geen twijfel aan, of de bewoners van de oude wereld hebben, toen zij zagen, dat alle fonteinen des groten afgronds opgebroken, en de sluizen van de hemel geopend werden, hun toevlucht genomen tot de hoogste huizen, of bergen, om behouden te worden van de wateren van de zondvloed, in de hoop, dat de wateren zouden stilstaan, voordat zij de plaats waar zij zich bevonden bereikten. Maar Noach wist beter; hij wist, dat het maar toevluchten der leugens waren, en dat de wateren de hoogste bergen, die in de wereld waren, zouden bedekken. Daarom verwierp hij al die ijdele toevluchten, en begaf zich in de ark.
Evenzo staat het met het geloven in Christus; de arme ziel krijgt te zien, dat zij het "tevergeefs verwacht van de heuvelen en van de menigte der bergen" Jer. 3:23) dat de hagel de toevlucht des leugens zal wegvagen. (Jes. 28:17), en de wateren al deze schuilplaatsen zullen overlopen, waarheen de huichelaars, de vleselijk wereldling of de wettische, zichzelf begeven. Daarom neemt zij de toevlucht tot Christus om de zalige hoop, die haar in het Evangelie wordt voorgesteld, vast te houden (Hebr. 6:18), wetende, dat er geen andere naam gegeven is, door welke wij moeten zalig worden, dan de Naam van Jezus.

4. Noach geloofde, dat de ark van God ingesteld zijnde, genoegzaam was, om hem en zijn huisgezin van de zondvloed te behouden.
Zo is het ook in het geloven, daarin wordt Christus aangegrepen als een algenoegzame Zaligmaker, Die "volkomenlijk kan zaligmaken degenen, die door Hem tot God gaan" (Hebr. 7), en zoals Hij van God aangesteld en geordineerd is om een Zaligmaker te zijn, die in elk opzicht van alles voorzien is wat nodig is tot zaligheid van verloren zondaren, en "ons van God geworden is, wijsheid, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing."

5. God gaf de levende schepselen, die door de ark in het leven zouden behouden worden, een zeker instinct, waardoor zij zich van alle delen van de aarde naar de ark begaven, en er ten laatste ingingen.
Zo gaat het ook in de zondaar door een innerlijke aandrijving, een bovennatuurlijke neiging, die hem niet doet rusten, voordat hij Christus gewint en in Hem gevonden wordt. Dit is niet anders dan die trekkende kracht van het Woord en de Geest Gods, waardoor de zondaar geleid wordt op de Rotssteen, "Die hoger is dan alle andere toevluchten. (Joh. 6:44) "Niemand", zegt Christus, "kan tot Mij komen, tenzij de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke; " (Hos. 11:4) Ik trok ze met mensenzelen, met touwen der liefde." U weet, dat de bijen door zeker instinct, wanneer er een bui in aantocht is. in de korf vlieden; evenzo is het hier.

6. Noachs geloof betrouwde niet op de planken van de ark, maar op God, Die hem had aangesteld om haar toe te bereiden.
Zo is het ook met het geloven; het ware geloof bepaalt zich op God, Die in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende was. Het grote doel Gods, in Zich in het vlees te openbaren is niet, dat ons geloof zich zal bepalen op de Mens, Christus Jezus, maar op God in Hem. Wij lezen dienaangaande in (1 Petrus 1:21) "Gij, die door Hem gelooft in God, Welke Hem opgewekt heeft uit de doden, en Hem heerlijkheid gegeven heeft, opdat uw geloof en hoop op God zijn zou." Zodat u ziet, dat het doel van het ganse werk van de verlossing door Christus is, ons tot het geloof en vertrouwen op God te brengen, en dat wij ons vertrouwen op Hem zullen stellen, als God met ons. Vrienden, gedenkt, dat God alleen het Voorwerp van het geloof is, en dat uw geloof geen zaligmakend geloof is als het zich op iets minder bepaalt, dan op God, Vader, Zoon, en Heilige Geest, want dan beantwoordt het niet aan het eerste gebod van de wet: "Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben",

7. Toen Noach in de ark ging, was hij vast besloten, daar te blijven, totdat de wateren van de zondvloed gelicht waren.
Zo is het ook hier. Wanneer een zondaar door het geloof tot Christus komt om bij Hem te schuilen, komt hij met het voornemen om bij Hem te blijven, niet, zoals Noach in zijn ark, voor een poosje, maar voor altoos. De ziel, die in Christus gelooft, roept aangaande Hem uit: (Psalm 132:14) "Dit is mijn rust tot in eeuwigheid, hier zal ik wonen, want ik heb ze begeerd." Het is de wil van Christus, dat wij in Hem zullen blijven: (1 Joh. 11:28) "En nu, kinderkens, blijft in Hem: opdat, wanneer Hij zal geopenbaard zijn, wij vrijmoedigheid hebben en wij van Hem niet beschaamd gemaakt worden in Zijn toekomst." (Joh. 15:5-7) "Ik ben de Wijnstok, en gij de ranken; die in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht; want zonder Mij kunt gij niets doen. Zo iemand in Mij niet blijft, die is buiten geworpen, gelijkerwijs de rank, en is verdord; en men vergadert dezelve, en men werpt ze in het vuur, en zij worden verbrand. Indien gij in Mij blijft, en Mijn woorden in u blijven, zo wat gij wilt, zult gij begeren, en het zal u geschieden.

VI. Ons zesde punt was, dat wij deze leer zullen toepassen. De enige gebruiken, die ik ervan zal maken, zullen zijn een woord van *beproeving* en van *vermaning*.
Het eerste gebruik zal een woord van beproeving en onderzoek zijn.
Wat ik wil, dat u zult onderzoeken, is: Of u in de Nieuw Testamentische Ark bent gekomen, waar een zondaar alleen veilig kan zijn voor de zondvloed van de toorn Gods.

Het komt mij te binnen, dat Johannes de Doper tot de Schriftgeleerden en Farizeeën zei: (Matth. 3:7) "Gij adderengebroedsels, wie heeft u aangewezen te vlieden van de toekomende toorn?" Zo zeg ik ook tot u: Hebt u op Gods waarschuwing, door het woord van de wet, de toevlucht tot Christus genomen en verblijf bij Hem gemaakt? Ik zal u de volgende kenmerken geven ter beproeving.

- Indien u tot de Nieuw Testamentische Ark bent gevloden, dan hebt u gezien, dat de verslindende vloed van Gods toorn gereed was u te verzwelgen, en dat u op het punt was van voor eeuwig, in de diepte van de wateren om te komen, zodat u moest uitroepen: O, "wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?"
- God heeft dan al uw leunsels en steunsels verbroken, en u doen zien, dat het slechts toevluchten der leugens zijn, die u zullen bedriegen. Zo ging het Paulus in zijn bekering; de dingen, die hem gewin waren, rekende hij schade om Christus wil. (Hos. 14:4) "Assur zal ons niet behouden."
- U hebt dan bij het licht van het Woord en de Geest zo'n ontdekking gekregen van de heerlijkheid, de bouw, de schoonheid en voortreffelijkheid van de Nieuw Testamentische Ark, dat het u vervuld heeft met verwondering en bewondering van de liefde, goedertierenheid en genade van God, in, voor zo'n Ark, zulk een Zaligmaker te zorgen: (2 Kor. 4:6) "Want God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting van de kennis der heerlijkheid Gods, in het aangezicht van Jezus Christus." O, zal de ziel zeggen, bij het gezicht van deze Ark Christus: "Wat heeft God gewerkt?" (Psalm 118:23) "Dit is van de Heere geschied, en het is wonderlijk in onze ogen." (1 Tim. 3:16) Buiten twijfel, de verborgenheid der godzaligheid is groot; God is geopenbaard in het vlees!"
- Indien u ooit in deze Ark bent ingegaan, dan hebt u een verzoend God in deze Ark Christus gezien: "Want God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende." Dit is het wat de ziel beweegt en bemoedigt in haar in te gaan. De arme ziel kon tevoren niet anders zien dan dat God een verterend vuur was; maar op Christus ziende, ziet zij een vriendelijk God, Die zegt: "Deze is Mijn geliefde Zoon in Dewelke ik Mijn welbehagen heb." O vrienden, dit is het wat geloof, hoop, liefde en vertrouwen baart; de liefde Gods in Christus te geven: "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeborenen Zoon gezonden heeft." Nu, hebt u gezien, dat God liefde is? Hebt u hierin Zijn liefde geopenbaard gezien, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door Hem (1 Joh. 4:9)? En heeft het geloof van deze liefde uw vijandschap gedood?
- Indien u tot de Nieuw Testamentische Ark bent gevloden, dan zult u zo verblijd zijn met uw nieuwe woning, en uw veiligheid daarin, dat uw harten met dankbaarheid vervuld zullen zijn, en uw tongen de lof des Heeren zullen vermelden, die voor zo'n Ark gezorgd, en u daarin gebracht heeft. U zult dan met de Kerk zingen en zeggen: (Micha 7:18) "Wie is een God gelijk Gij, Die de ongerechtigheid vergeeft, en de overtreding van het overblijfsel van Zijn erfenis voorbijgaat?" En met David: (Psalm 103:1, 2) "Loof de Heere, mijn ziel, en al wat binnen in mij is Zijn heilige Naam. Loof de Heere mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden;" en met de Israëlieten, toen God hen door de Rode Zee gebracht en uit de hand van de Egyptenaren verlost had: (Deut. 15:1) "Ik zal de Heere zingen, want Hij is hooglijk verheven."
- Indien u ooit in de Ark bent gevloden dan zult u nieuwe schepselen zijn: (2 Kor. 5:17) "Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, ziet, het is alles nieuw geworden." U hebt dan nieuw licht gekregen

in uw verstand, een nieuwe wil en genegenheden; u zult dan niet naar uw oude begeerlijkheden in het vlees wandelen, of naar de vloek van de wereld; neen, maar gelijk de ark en zij die daarin waren op de wateren boven de aarde, naar de hemel verheven werden, zo ook zult u niet op de aarde liggen kruipen, maar "de dingen zoeken, die boven zijn, waar Christus is" (Kol. 3:1).

- U hebt dan iets van de Geest van Christus in u gekregen; (Rom. 8:9) "Maar zo iemand de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe. (1 Kor. 6:17) "Maar, die de Heere aanhangt is één Geest met Hem." Dan zal Zijn Geest in u zijn als "een Fontein van water springende tot in het eeuwige leven." (Joh. 6:14). "De Geest zal u overtuigen van zonde, van gerechtigheid, en van oordeel."
- Indien u tot de Nieuw Testamentische Ark bent gevloden, zult u de behoefte gevoelen, zo velen als mogelijk is met u in de Ark te krijgen. Daartoe zult u met hen spreken over hun gevaar, zolang zij buiten Christus zijn, en van de grote zaligheid, die in Hem te vinden is. Hoe werkzaam was Paulus, nadat hij Christus had leren kennen, om Hem anderen aan te bevelen.

Een tweede gebruik zal zijn van *vermaning aan allen in het algemeen.*
Is het zo dat Christus onze grote Nieuw Testamentische Ark is, om van de zondvloed van de toorn Gods te behouden? O vrienden, laat mij u dan bidden en smeken op uw veiligheid te letten, door in deze gezegende Ark te vlieden, voordat de wateren van de zondvloed u in een ellendige eeuwigheid zullen meevoeren.
Ik zal u een paar beweegredenen voorstellen, om u op te wekken in de Ark te vlieden.
1. Overweegt, dat er ontelbare menigten van mensen zijn, die reeds onherstelbaar in de zondvloed van de toorn Gods verloren zijn, doordat zij niet in de Ark zijn gegaan. Van de inwoners van de oude wereld staat geschreven, dat zij, tot wie Noach gepredikt heeft, in de gevangenis zijn. O, wat een ontelbare scharen van mannen en vrouwen zijn, sedert de zonde in de wereld is gekomen, in de hel neergestoten aan de zijden van de kuil. "Breed is de weg, die tot het verderf leidt, en velen zijn er, die door dezelve ingaan." Is het niet in uw belang, dat u zich laat waarschuwen uit het verderf van zovelen?

2. Overweegt, dat u onvermijdelijk dezelfde weg moet uit gaan; ik meen, dat u in de zondvloed zult omkomen, zo u niet in de Ark ingaat: "Want daar is ook onder de hemel geen andere naam, die onder de mensen gegeven is, door welke wij moeten zalig worden." Het zijn niet de gebroken klanken van uw belijdenis van de godsdienst, uw hoop op de algemene barmhartigheid Gods, uw beschaafdheid, zedelijkheid, en wettische gerechtigheid, die zullen gelden; Gods toorn zal alle rietstaven in stukken breken, en daarom spoedt u tot de Ark, Jezus Christus.

3. Er is een vaste dag, een tijd gesteld voor uw ingaan in de Nieuw Testamentische Ark, en als u die laat voorbijgaan zult u niet in de Ark kunnen ingaan, maar onvermijdelijk in de zondvloed omkomen. "Hij, Die leeft in alle eeuwigheid" heeft Zijn hand opgeheven naar de hemel en gezworen, dat daar niemand meer in de Ark zal ingaan. Vraagt u: Welke is die gestelde tijd? Dan antwoord ik; Het is de dag der genade, de tijd des levens, de dag der zaligheid; indien die voorbij is, bent u voor eeuwig verloren, daarom "Heden indien gij Zijn stem hoort, zo verhardt uw harten niet."

4. God heeft de Ark voor u toebereid, en dat met oneindige kosten. God heeft voor een Zaligmaker gezorgd: (Psalm 89:23) "Ik heb hulp besteld bij een Held." "Alzo lief heeft

God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve." De Ark is voltooid, en volmaakt, en voor u gereed: "Alle dingen zijn gereed" (Matth. 22:4).

5. De Ark is bij de hand, zij is nabij ons: (Jes. 42:13) "Ik breng Mijn gerechtigheid nabij, Zij zal niet ver wezen, en Mijn heil zal niet vertoeven; maar Ik zal heil geven in Sion, aan Israël Mijn heerlijkheid." "Nabij u is het woord, in uw mond, en in uw hart. Dit is het woord des geloofs, hetwelk wij prediken" (Rom. 10:8).

6. De Ark is toebereid voor mensen van ons soort, ik meen mannen en vrouwen van de menselijke natuur. Daarom gaat de roepstem uit "tot mannen en tot der mensen kinderen" (Spr. 8:4). Christus is een Zaligmaker, niet voor gevallen engelen, maar voor ons: "Een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven. Hij is ons geworden wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing."

7. Velen zijn reeds ingegaan en behouden; een "ontelbare schare, die niemand tellen kan."

8. De deuren van de Ark zijn ook voor u wijd opengezet, en wel met een belofte van behoudenis: "Een iegelijk, die gelooft, zal niet verderven, maar het eeuwige leven hebben."

9. De grote God gebiedt u in de Ark in te gaan: (1 Joh. 3:23) "Dit is Zijn gebod, dat wij geloven in de Naam Zijns Zoons, Jezus Christus."
Ik sluit met een enkel woord tot gelovigen, die in de Ark zijn gevloden.
(1.) Bij wijze van vertroosting.
1. God is bij u in de Ark; "want God is in Christus en Hij zal u nooit verlaten."
2. "Uw leven is met Christus verborgen in God." Hij zegt: "Ik leef, en gij zult leven."
3. Gij bent vrijgemaakt van de verdoemenis: De wet kan u niet vervloeken. De mensen mogen het doen. maar God zal u niet vervloeken. (Rom. 8:1).
4. De wateren van de verdrukking zullen u niet overstromen; de golven mogen druisen, maar zij zullen als de golven van de zee in schuim overgaan.
5. De dood en het graf kunnen u geen kwaad doen, want u bent uit beider macht vrijgekocht: (Hos. 13:14) "Ik zal ze vrijmaken van de dood."

(2.) Een woord van raadgeving aan u, die in de Ark bent.
1. Looft God, Die de Ark verschaft heeft.
2. Looft God, Die u daarin heeft gebracht.
3. Verblijdt u, en roemt in de Heere, triomfeert in Hem.
4. Leeft van Christus en van de voorraad, die u in de Ark vindt.
5. "Opdat u mag wandelen waardig de Heere, tot alle behaaglijkheid, in alle goede werken vrucht dragende, en wassende in de kennis Gods."

3. De eerste belofte vervuld; of, de kop van de slang vermorzeld door het Zaad van de vrouw

1 Johannes 3:8. ***Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou.***

Om tijd te winnen zal ik mij nu niet inlaten met het verband aan te tonen tussen deze en de voorafgaande woorden, en die welke er op volgen, en ze alleen beschouwen zoals zij voor ons liggen, aangezien zij zoals ze daar staan een gehele en volkomen zin uitmaken. De inhoud is dezelfde als die van het eerste Evangelie dat ooit in de wereld gepredikt werd: (Gen. 3:15) "Het Zaad van de vrouw zal de kop van de slang vermorzelen", alleen met dit onderscheid, dat wat aan onze eerste ouders bij wijze van belofte en profetie werd bekendgemaakt, ons hier bij wijze van geschiedenis, als iets, dat reeds geschied en volvoerd is, wordt verkondigd. In dit opzicht wordt in deze paar woorden meer gezegd, dan al de Profeten onder het Oude Testament konden zeggen. Zij konden de wereld slechts vertellen, dat Christus in de volheid des tijd zou geopenbaard worden, doch nu zegt onze apostel hier, dat dit niet nog geschieden moet, doch dat het reeds uitgevoerd en geschied is; de Messias is gekomen en heeft de kop van de slang vermorzeld: "Hiertoe is de Zoon van God `geopenbaard, opdat Hij de werken van de duivel verbreken zou." O! Moesten niet zulke tijdingen van grote blijdschap een ieder, die ze hoort, met de engelen doen meezingen, prijzende God en zeggende: *Ere zij God in de hoogste hemelen, vrede op aarde, in de mensen een welbehagen.* Of met de Kerk: *Hosanna de Zoon Davids; gezegend is Hij, die daar komt in de Naam des Heeren, om ons zalig te maken.*
De woorden in het algemeen zijn een bekendmaking van de voorname doeleinden van de verschijning van de Zoon van God in deze benedenwereld in de natuur van de mens, namelijk, om Zich te wreken op de grote vijand van het menselijk geslacht, en zijn rijk, dat hij met geweld heeft gekregen, als de god van deze wereld, om te keren: "Want hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou." Waarin we de volgende twee of drie dingen kunnen aanmerken:

1. De grote Kampioen, die op het slagveld verschijnt om de twist van de gevallen mens te twisten, zijnde niemand minder dan de Zoon Gods. Ik gedenk, hoe de Kerk, wanneer zij over een Zaligmaker hoort spreken, Die zal komen om een verloren wereld van zondaren uit de mensen te verlossen, uitroept: (Jes. 63:1) "Wie is Deze, Die van Edom komt met besprenkelde klederen, van Bozra? Deze, die versierd is in Zijn gewaad? Die voorttrekt in Zijn grote kracht?’ Hier is een uitdrukkelijk en stellig antwoord op deze vraag? Het is niemand anders dan de Zoon van God. Maar O! Wie zal Zijn leeftijd uitspreken?" o! Wie kan woorden vinden om Zijn grote en heerlijke Naam uit te spreken; want het is "een Naam, die boven allen naam is", een Naam "in welke alle knie zich zal buigen, en van welke alle tong zal belijden, dat Hij de Heere is", de Zoon van God. Hij is het, Die onder het Oude Testament soms bekend was bij de naam van "het Zaad van de vrouw, het Zaad Abrahams, Silo, de Man van Gods rechterhand, Immanuël, de Spruite der gerechtigheid, de Plant van naam, de Engel des verbonds, de Zon der gerechtigheid, de Heerser in Israël, Wiens uitgangen zijn vanouds, van de dagen der eeuwigheid"; en die in het Nieuwe Testament genaamd wordt, "de Heere

Jezus Christus, de Zoon des mensen, de van God Gezondene, de Middelaar, de Verlosser" van verloren zondaars. O vrienden, laat "Zijn Naam zijn als een olie, die uitgestort is", want "de maagden hebben Hem lief!"

2. Dan is er de grote vijand, die deze vermaarde Kampioen op het oog had, dat is, de duivel, de oude slang, het hoofd van de afgevallen engelen; hij en zijn verbonden geesten, die tegen God, hun grote Heere, in opstand waren gekomen, waarvoor zij uit de heerlijkheid van de hemel in de diepten van de hel zijn geworpen, waar zij tot het oordeel van de grote dag met eeuwige banden onder de duisternis worden bewaard. Vrienden, hier is stof van verwondering en bewondering. Onze schuldige gewetens zouden ons, op het horen van de komst van de Zoon van God in deze benedenwereld, al gauw verteld hebben, dat Zijn boodschap zou zijn Zich op opstandige mensen te wreken, die hun trouw aan God hadden opgezegd, die zich tegen Hem in een verbond met de hel en in een voorzichtig verdrag met de dood hadden begeven. Wij konden niet anders verwachten dan, dat wij Hem zouden horen zeggen: "O wee, Ik zal Mij troosten van Mijn wederpartijders, Ik zal Mij wreken van Mijn vijanden" uit het geslacht van Adam. Maar O, tot eeuwige verwondering van de hemel en de aarde, bindt Hij de strijd aan, niet tegen de gevallen mens, maar tegen de gevallen engelen, die de mens in het verderf hadden gestort, door hem met hen in dezelfde verdoemenis te trekken.

3. Wij kunnen hier aanmerken hoe en op welke wijze de Zoon van God de strijd aanbindt tegen deze vijanden. Hij valt niet heimelijk en op een ongeoorloofde wijze op hen aan: Hij gaat niet in een verborgen hinderlaag liggen, Hij brengt de vijand niet onverhoeds een slag toe; neen, maar Hij handelt openlijk en eerlijk, Hij is *geopenbaard*. Hij heeft hem in het paradijs de oorlog verklaard, en de vijand vierduizend jaren tijd gegeven om zich op de strijd voor te bereiden, voordat Hij werkelijk de strijd tegen hem aanbind; zodat de vijand niet kan zeggen, dat hij niet vooraf gewaarschuwd of bij verrassing aangevallen is. Elke profeet, die onder het Oude Testament werd verwekt, was een heraut, die voor de vermaarde Overste der zaligheid heen werd gezonden, om duivels en mensen voor Zijn komst te waarschuwen; zij riepen voor verloren zondaren "het jaar van het welbehagen des Heeren" uit, doch voor de gevallen engelen en voor de gehele goddeloze wereld, die zich aan hun zijde schaart, "de dag der wraak."

4. Wij hebben hier de vastgestelde grond waarop, en het doel waartoe de oorlog tegen deze vijand werd begonnen, het was om zijn werken te verbreken: "Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken van de duivel verbreken zou." Het grote plan, dat in de hel gesmeed werd, was de werken van God te verwoesten, de schepping te verstoren, het beeld Gods te schenden, en Zijn koninkrijk in deze benedenlanden op te richten. Uit de hemel geworpen zijnde, wilde hij zijn troon op aarde vestigen, en onbeperkt als de god van deze eeuw regeren. Maar nu was het voornemen van de Zoon van God de vijand te verhinderen, de grondslag van zijn onwettig overweldigd koninkrijk te ondermijnen en om te keren, en Zijn Eigen en Zijns Vaders gezag onder de kinderen der mensen te vestigen en vast te stellen: "Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken van de duivel verbreken zou."
De tekst zelf is een duidelijke leer, namelijk: *dat de Zoon van God daartoe geopenbaard is, om de werken van de duivel te verbreken.*

De wijze van behandeling, die ik zal volgen, zal met Gods hulp de volgende zijn. Ik zal een weinig spreken:

I. Over sommige dingen met betrekking tot deze vermaarde Kampioen, de Zoon van God, die de twist van de gevallen mens als de Zijnen op Zich neemt.
II. Over de grote vijand, de duivel, tegen wie de krijg en de strijd gevoerd wordt.
III. Over de openbaring van de Zoon van God.
IV. Over de werken van de duivel, en hoe die door de Zoon van God worden verbroken.
V. Het geheel toepassen.

I. Ons eerste punt is, dat ik een weinig zal spreken over onze vermaarde Kampioen, de Zoon van God. Vrienden, het voorname werk van ons, die dienaars van het Evangelie zijn, is, Zijn heerlijkheid te verheffen en Zijn Naam onder de heidenen te vermelden, opdat zondaren door de kennis van Hem er toe gebracht mogen worden, hun verbond met de hel te verbreken en zich toe te vertrouwen onder de schaduw van Zijn vleugelen. Echter wil ik, voordat ik verder ga, u doen weten, dat alle mensen, door de val van Adam, gevangenen en slaven zijn geworden van deze machtige vijand, de duivel, die hier in de tekst vermeld wordt. Terstond op de verbreking van het eerste verbond, dat de dood dreigde aan de ziel die zondigde, werd door de Goddelijke rechtvaardigheid een handschrift bekendgemaakt, waardoor wij aan de macht van de duivel als Gods grote cipier en beul werden overgeleverd. Dienovereenkomstig voert de duivel, die een wettig recht en gezag heeft, alle mensen als zijn slaven en gevangenen weg, en bindt hij ons met de ketenen van onze begeerlijkheden vast aan zijn dienst. Vandaar die beschrijving van de zondaars in hun natuurstaat, (Ef. 2:2, 3) dat zij "wandelen naar de eeuw dezer wereld, naar de overste van de macht der lucht, des geestes, die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid. Onder dewelken ook wij allen eertijds verkeerd hebben in de begeerlijkheden onzes vleses, doende de wil des vleses en der gedachten: en wij waren van nature kinderen des toorns, gelijk ook de anderen." Dit nu, vrienden, is uw en mijn staat, zolang wij in de natuurstaat zijn. Ieder mens van nature is de wettige gevangene van de duivel. Als hij in de wereld komt draagt hij des duivels livrei van de erfzonde, en wordt hij in de dienst van de duivel omgevoerd in de ketenen van zijn begeerlijkheden en zijn verdorven natuur. In Jes. 49:24 wordt een vreemde en wonderlijke vraag gesteld: "Zou ook een machtige de vang ontnomen worden? Of zouden de gevangenen eens rechtvaardigen ontkomen?" Engelen en mensen konden deze vraag niet beantwoorden, totdat de vermaarde Kampioen in onze tekst, de Zoon van God, verschijnt en haar oplost. U ziet Zijn antwoord op die verbazende en verwarrende vraag in vers 25: "Doch alzo zegt de Heere: Ja, de gevangenen des machtigen zullen hem ontnomen worden, en de vang des tirans zal ontkomen; want met uw twisters zal Ik twisten, en uw kinderen zal Ik verlossen." Onze tekst legt verder open wat hier gezegd wordt: *Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken van de duivel verbreken zou."*

Nu, dit vooropgesteld zijnde zal ik u enkele gedachten over de Zoon van God, onze heerlijke Verlosser, meedelen.

1. Hij is een Persoon van een edele afkomst en geboorte, zoals de tekst zegt. Hij is de Zoon van God door eeuwige generatie, de Eerstgeborene van Zijn Vader, en daarom hoger dan de koningen der aarde. Het verhoogt de naam van een veldoverste zeer wanneer van hem kan gezegd worden, dat hij een zoon of een kwekeling, of de vertegenwoordiger van een adellijke of koninklijke familie is. En zou het dan niet

bijdragen om de Overste leidsman van onze zaligheid aan te prijzen, dat Hij de Zoon van God, het schitterendst versiersel van de hemel, ja, "het Afschijnsel van des Vaders heerlijkheid" is, en dat Hij en de Vader één God zijn?

2. Deze vermaarde Persoon, de Zoon van God, had vanouds een welbehagen in ons geslacht, want Hij was van eeuwigheid "spelende in de wereld Zijns aardrijks, en Zijn vermakingen waren met der mensen kinderen." Zijn welbehagen in ons geslacht deed Hem in de Raad des vredes, toen Hij onze ellende aanschouwde, ten behoeve van ons, Zijn dienst aan Zijn eeuwige Vader aanbieden, zeggende: "Zie, Ik kom, Ik heb lust, o mijn God, om Uw welbehagen te doen."

3. Om bekwaam te zijn ons te helpen, en uit de hand van de vijand te verlossen, verenigt Hij zich met ons geslacht, huwt Hij onze natuur in een persoonlijke vereniging met Zichzelf. De wet en de rechtvaardigheid eisten, dat dezelfde natuur, die zondigde, zou lijden, en dat Hij, Die onze Verlosser en Bloedwreker op de satan zou zijn, onze Nabestaande zou zijn: "Hij is een weinig minder gemaakt dan de engelen, om de vijand en wraakgierige te doen ophouden" Zodat onze God, onze Nabestaande Bloedwreker is, volgens de woorden van de apostel: (Hebr. 2:14) "Omdat dan de kinderen des vleses en bloeds deelachtig zijn, zo is Hij ook desgelijks derzelve deelachtig geworden, opdat Hij door de dood te niet doen zou degene, die het geweld des doods had, dat is, de duivel."

4. Deze vermaarde Kampioen, de Zoon van God, Die alleen de strijd aanbiedt in onze twist tegen de duivel, is Iemand van een zeer krijgshaftige en heldhaftige geest; Hij vreest geen vijand, die Hem in de weg staat. In Jes. 59:16-18 kunnen wij zien met wat een heldhaftige geest Hij Zich in het strijdperk begeeft, hoewel niemand van het geslacht van Adam, noch van het geslacht van de engelen Hem in die onderneming kon bijstaan: "Omdat Hij zag, dat er niemand was, zo ontzette Hij Zich, omdat er geen voorbidder was, daarom bracht Hem Zijn arm heil aan. Want Hij trok gerechtigheid aan als een pantser, en den helm des heils zette Hij op Zijn hoofd, en de klederen der wraak trok Hij aan tot kleding, en Hij deed den ijver aan als een mantel. Even naar de werken, even daarnaar zal Hij vergelden, grimmigheid aan Zijn wederpartijders, vergelding aan Zijn vijanden; den eilanden zal Hij het loon vergelden."

5. Hij is Iemand, Die voorspoedig is in alles wat Hij onderneemt, Hij heeft nooit een slag verloren, de overwinning volgt Hem in Zijn stoet en gevolg. Overal waar Hij gaat, verft Hij Zijn klederen met het bloed van Zijn vijanden, als iemand, die de wijnpers treedt, want "Hij vertreedt hen in Zijn toorn, en vertrapt ze in Zijn grimmigheid." Wanneer de dood, de koning der verschrikking, Hem ontmoet, roept Hij uit: (Hos. 13:14, Engelse overzetting) "O dood, Ik zal uw pestilentiën zijn; O graf, Ik zal uw verderf zijn." Wanneer de heirscharen van de hel Hem ontmoeten berooft Hij hen, en Hij voert hen in triomf rond, en Hij maakt Zijn schandelijk kruis tot een zegewagen, waaraan Hij hen vastbindt, als zoveel zegetekens van Zijn overwinning, en, "Hij werpt de dood en de hel in de poel des vuurs en sulfers." Zo komt het, dat zelfs Zijn Naam de verschrikking van de hel is; want "in de Naam van Jezus buigen zich alle knieën van degenen, die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn."

6. Hij is onvergelijkelijk in kracht en wijsheid; daarom is Zijn Naam "Christus, de kracht Gods, en de wijsheid Gods." Wat Zijn kracht aangaat, "heeft Hij alle macht in de

hemel en op aarde", en daarom is niemand in staat Hem te weerstaan. Wie heeft een arm gelijk Hij? Zijn hand is vol van kracht, en Zijn rechterhand heeft groot vermogen. Wat wijsheid betreft: "Al de schatten der wijsheid en der kennis zijn in Hem verborgen." De listigheid van de oude slang is slechts dwaasheid bij Hem: "Hij vangt de wijzen in hun arglistigheid, dat de raad der verdraaiden neergestort wordt."

II. Het tweede punt was, *dat wij een weinig zullen spreken over de grote vijand van het mensdom, die de Zoon van God op het oog had toen Hij op het toneel verscheen, namelijk de duivel.* Ik zal u aangaande deze vijand alleen zeggen,
1. Dat hij eens een engel des lichts was, en zijn woning eerst in de heerlijkheid had. De apostel Judas geeft dit niet onduidelijk te kennen, wanneer hij zegt, dat zij "hun eigen woonstede hebben verlaten." Hij was een van de schitterendste sterren in de hogere kringen van de hemel: Morgenster (Eng. Overz. Lucifer), de zoon des dageraads genaamd (Jes. 14:12).

2. Hoogmoed en eerzucht was de zonde van de duivel. Hierop zinspeelt de apostel: (1 Tim. 3:6) "Geen nieuweling, opdat hij niet opgeblazen worde, en in het oordeel des duivels valle." Hij verhief zich op zijn geschapen voortreffelijkheden, en wilde met God wedijveren; hij zeide in zijn hart: "Ik zal mijn troon boven de sterren Gods verhogen; ik zal boven de hoogten van de wolken klimmen; ik zal de Allerhoogste gelijk worden." Sommigen menen, dat zijn hoogmoed gelegenheid nam zich uit te laten door de kennisgeving van Gods voornemen, om in de Persoon van Zijn eeuwige Zoon een natuur aan te nemen, die minder was dan die van de engelen. en het bevel, dat gegeven werd, dat "alle engelen Gods Hem moesten aanbidden, " namelijk in die natuur, wanneer Hij Zijn Eerstgeborene in de wereld zou inbrengen. Hij verachtte God, in een natuur die minder was dan de zijne, te aanbidden, waarom hij uit de hemel in de hel werd neergestoten met al de engelen, die zich in zijn afval bij hem voegden.

3. Uit de hemel geworpen zijnde werd hij vervuld met de dolzinnigheid van wraak en vijandschap tegen God; en ziende, dat onze eerste ouders in het paradijs met de eer en heerlijkheid van het beeld Gods gekroond waren, trekt hij hen, door zijn vleiend gesis, met zich in een samenzwering tegen God, door hen te verzoeken tot het eten van de verboden vrucht, waardoor zij en al hun nakomelingen voor eeuwig met de duivelen onder het gewicht van de toorn en vloek Gods zouden zijn omgekomen, ware niet de Zoon van God tussenbeide gekomen, om de werken van de duivel te verbreken, en deze machtige zijn gevangenen te ontnemen en hen te verlossen.

4. Uit kracht van de vloek van de verbroken wet heeft de duivel een wettige aanspraak op, en heerschappij over ieder Adamskind van nature. Het handschrift, dat op de schending van de heilige wet tegen ons was uitgegaan, gaf de duivel, als een rechtvaardig oordeel, een macht van God, om in en over elke man en iedere vrouw, die uit Adam is voortgekomen, te heersen. Daarom wordt hij de god van deze wereld of "de god van deze eeuw" genaamd; zodat u, zolang u zich niet door het geloof in Hem bij de Zoon van God voegt, de lakeien van de duivel bent, om hem naar zijn lust op zijn wenken te bedienen; zoals wij reeds eerder zeiden: u doet zijn werk

5. De vijand in wiens handen wij gevallen zijn, is van alle anderen de gevaarlijkste en vreselijkste. Opdat u mag weten in welk gevaar u verkeert, zolang u onder zijn macht

bent, en welke verplichtingen u hebt aan de Zoon van God, Die gekomen is om hem en zijn werken te verbreken, zal ik u met een paar woorden zeggen, wat voor soort van vijand hij is.

1e Hij is een zeer machtige vijand; want hoewel hij zijn oorspronkelijke oprechtheid heeft verloren, toch heeft hij niets van zijn natuurlijke sterkte verloren. Als hij niet door de macht Gods beteugeld werd, zou hij in zeer weinig tijd alle mensen kunnen verslinden, en hen geheel naar de hel drijven.
2e Hij is een slimme en listige vijand, en wordt daarom een slang genoemd, die listiger is dan al het gedierte des velds. Hij schikt zijn verzoekingen naar een ieder zijn gesteldheid, hij weet zeer goed met welk aas hij de onbezonnen zondaar het beste kan vangen.
3e Hij is een ervaren vijand. Hij heeft zijn zielsverwoestend en moordend vak lang uitgeoefend; hij heeft in dit beroep een ervaring van ongeveer zes duizend jaren.
4e Hij is een zeer omzichtige vijand. Hij laat geen steen onaangeroerd, hij laat geen gelegenheid ongebruikt, om zijn helse plannen tegen de heerlijkheid Gods en de zaligheid van de zielen uit te voeren.
5e Hij is een zeer onstuimige en woedende vijand, waarom ons gezegd wordt, dat hij de briesende leeuw is.
6e Het is een talrijke vijand. Wel is waar, wordt hier in het enkelvoud van hem gesproken, maar zijn naam is *Legio*. Hoewel er maar één Beëlzebul, de overste der duivelen is, toch heeft hij een ontelbare stoet onder zich, die voortdurend de plannen, die in zijn koninkrijk der duisternis worden gesmeed, uitvoeren. Ik twijfel er niet aan, vrienden, of wij zouden, als onze ogen geopend waren, zwermen boze geesten in deze vergadering en in deze plaats zien, allen bezig zijnde om de mensen af te leiden van de openbaring van het Evangelie om ze een gunstig onthaal te geven. Zo heb ik u iets medegedeeld van de vijand, die de Zoon van God op het oog had, toen Hij op het toneel verscheen.

Nu zult u misschien vragen: *Wat zijn de werken van de duivel, die de Zoon van God kwam verbreken?*
Ik antwoord: Het grote en voornaamste werk van de duivel is de zonde. Dit is, als het ware, zijn eerstgeborene, het beginsel van zijn kracht, zoals u ziet uit het eerste deel van de tekst: Die de zonde doet is uit de duivel; want de duivel zondigt van den beginne." En dan volgt daarop: "Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken van de duivel verbreken zou." Zodat het hoofdwerk van de duivel de zonde is; dit is het vergif en venijn van de oude slang. Wat is de rivier, die zij uit haar mond werpt om de Kerk te vernielen, die onder het begrip van een vrouw wordt voorgesteld, anders, dan een vloed van zonde? (Openb. 12:14). Dit is het hoofdwerktuig waardoor de duivel al zijn andere helse werken en krijgslisten tegen God en de mens uitvoert. Als het niet wegens de zonde was geweest, dan zou de duivel nooit enige macht over mensen in de wereld hebben gekregen, zodat de zonde de zetel en de sterkte van zijn koninkrijk in de wereld is. Er staat geschreven, dat "gerechtigheid en gericht de vastigheid van Gods troon zijn", en ik kan er aan toevoegen, dat ongerechtigheid en zonde de vastigheid van de troon en het rijk van de duivel zijn. Ik zou u hier, over een menigte van zonden kunnen spreken, die klaarblijkelijk de werken van de duivel zijn, als ik niet bevreesd was mij op een veld te begeven, dat ruim en wijd is als de hemelen. Godloochening is het werk van de duivel; hij benaarstigt zich de mensen te overreden, dat er geen God is,

die hun rekenschap kan afvorderen, geen toekomend oordeel, geen hel of hemel. Onkunde is een voornaam werk van de duivel; hij verblindt de zinnen van de ongelovigen, "opdat hen niet bestrale de verlichting van het Evangelie van de heerlijkheid van Christus." Daarom wordt zijn koninkrijk "een koninkrijk der duisternis" genoemd. Ongeloof is het werk van de duivel; het is niets anders dan "God tot een leugenaar te maken", een in diskrediet brengen van de God van de waarheid, die in Zijn Woord spreekt door een belofte, gebod, of bedreiging. Door ongeloof heeft hij onze eerste ouders in het verderf gestort, hij heeft hen er toe gebracht te twijfelen of God wel zo en zo had gesproken. Wanneer een mens maar eenmaal begint te twijfelen en in twijfel te trekken of dit of dat een punt van de waarheid Gods is, is hij weg, dan kan de duivel hem gemakkelijk verder krijgen. Vijandschap is ook een werk van de duivel; "het bedenken des vleses is vijandschap tegen God." Dit is het vergif van de oude slang, dat al de vermogens van de ziel doortrokken heeft. Hoogmoed is een werk van de duivel, ja, het is het echte beeld van de duivel. Hoogmoed was zijn eerste zonde, en door hun te zeggen, dat zij, door het eten van de verboden boom, als God zouden zijn, kennende het goed en het kwaad, heeft hij hen en hun nakomelingschap in het verderf gestort. In deze zonde van hoogmoed is zoveel van de duivel, dat God een trots mens niet van nabij kan zien; "de verhevene kent Hij van verre." Huichelarij en geveinsdheid tegenover God of de mens is ook een werk van de duivel. Hijzelf veinsde en huichelde toen hij onze eerste ouders verleidde, hij veranderde zich in een engel des lichts; en zo doet ook iedere huichelaar, hij doet zich voor alsof hij is, wat hij wezenlijk niet is. Afgoderij, bijgeloof, toverij, dwaling, zweren, liegen, sabbatschenden, doodslag, overspel, dieverij, gierigheid, geld, meineed, en alle zonde, die ik zou kunnen noemen, zijn de werken van de duivel, en zij, die ze doen, zijn van de duivel.

Om nu dit punt een weinig verder op te helderen, zal ik u over enige door de zonde teweeggebrachte werken van de duivel spreken, waarmee de duivel zich vermaakt en ontspant.

1. De ontering van God.
2. De verstoring van de schepping.
3. Het verderf van de mens.
4. De oprichting van zijn koninkrijk van de zonde en van de duisternis.

1. De duivel bedoelt door de zonde, de ontering van God. Elke zonde is een schending van Zijn wet, een verachting van Zijn gezag, een ontkennen van Zijn soevereiniteit, een belediging van Zijn rechtvaardigheid en heiligheid, en een bezoedelen van al Zijn volmaaktheden. Wat een genot en uitspanning is het voor die trotse en oproerige geest, wanneer hij er de mensen toe kan brengen zich met hem te verenigen, in God te beledigen en Zijn wetten met voeten te treden; daarom wordt van zondaren gezegd, dat zij in een verbond of verdrag met de hel zijn om God te onteren.

2. Door de zonde verstoort hij de schepping, en brengt hij al de werken Gods in deze benedenwereld in wanorde. U weet dat God, toen Hij de hemelen en de aarde, en al de overige schepselen schiep, uitsprak, dat zij zeer goed waren; alles was in zijn eigen plaats en vorm ondergeschikt aan en dienstig tot het grote doel waartoe het geschapen werd; geen wanklank of zucht werd gehoord. Maar nu verstoort de satan, door de zonde, de ganse schepping, en brengt haar in wanorde. De mens verzocht hebbende, zijn trouw aan God te verbreken, brengt hij daardoor de vloek over hem, en over al de lagere

schepselen, die aan de mens ondergeschikt waren. Hierdoor volgt een staat van oorlog tussen de mens en de schepselen van lagere orde zodat de schepselen die aan de mens onderworpen zijn, hem niet langer gewillig dienen; zij zuchten er onder als een dienstbaarheid, dat zij de mens, die tegen zijn Heere en Schepper in opstand is gekomen, op enigerlei wijze nuttig of dienstbaar moeten zijn, zoals de apostel dat beschrijft in Rom. 8:20-22. Het is een genot en een uitspanning voor de duivel, te zien, dat de orde, schoonheid en eensgezindheid, die God eerst in de schepping gesteld heeft, verstoord is.

3. Door de zonde stort hij de arme zielen in het verderf, dat, voor die boze geest een even groot genot en vermaak is, als het een leeuw is zijn prooi, wanneer hij honger heeft, te verscheuren en te verslinden. Om u dit duidelijk te maken zal ik u over enige dingen spreken, die de duivel u doet wanneer hij u overhaalt om te zondigen, die het werk en de uitspanning van de duivel zijn.
1e Hij ontneemt ons het gezicht. De god van deze eeuw verblindt al zijn aanhangers door de zonde, zodat de mens, hoewel hij als het ware aan de mond van de hel is, het toch niet weet. Evenals de Filistijnen het Simson deden, steekt hij ons de ogen uit, en dan laat hij ons voor hem spelen.
2e Hij neemt door de zonde onze schoonheid weg. Voordat de zonde inkwam, blonk de mens door de schoonheid van de heiligheid, maar nu hebben wij door de zonde, doordat wij tussen de potten van de duivel liggen, de kleur van de hel gekregen, zwart als een Moorman, en dit is het werk en het vermaak van de hel.
3e Hij neemt onze kleding weg, hij laat ons spiernaakt staan. Voordat de zonde inkwam was de mens bekleed met een mantel van volmaakte wetsgerechtigheid, doch toen wij door de zonde in de handen van de duivel vielen, ontdeed hij ons van dat versiersel. Daarom wordt van de Laodicensen gezegd: (Openb. 3:17) "Gij weet niet, dat gij zijt ellendig, en jammerlijk, en arm, en blind, en naakt", zonder een vod om zich te dekken.
4e Hij ontneemt ons onze kracht en bekwaamheid tot alle goed werk, zodat wij niet bekwaam zijn iets goeds te denken, al konden wij er de hemel mee verdienen. "Want Christus, als wij nog krachteloos waren, is te Zijner tijd voor de goddelozen gestorven."
5e Hij berooft ons van onze vrede met, en ons vertrouwen op God. Wij kunnen dat zien in onze eerste ouders, zodra zij gevallen waren ontvluchtten zij de tegenwoordigheid van God als van een vijand; de Almachtige werd hun een verschrikking, zodat zij Hem niet in het aangezicht durfden zien.
6e Hij ontneemt ons de vrede met het geweten, Gods stedehouder binnen ons. De duivel heeft een voortdurende hel in zijn gemoed vanwege zijn schuldig geweten: doch hij heeft enig vermaak en enige rust daarin, als hij ziet dat mannen en vrouwen door de zonde, dezelfde pijniging gevoelen die hij heeft, en met Kaïn uitroepen: "Mijn misdaad is groter dan dat zij vergeven worde."
7e Hij neemt ons leven weg, want iedere zonde is een steek in het leven van de ziel. De duivel die zichzelf vermoordde en een moordenaar is van den beginne, schept het grootste behagen in het te werk te stellen, van mensen, beide, met ziel en lichaam tegelijk te vermoorden; elke zonde is een teug van het vergif van de oude slang, die de mens wordt overhandigd.
8e Hij ontneemt ons het recht op God en de heerlijkheid, en maakt ons kinderen des toorns en erfgenamen van de hel en de vloek, evenals hij zelf is. Er zijn sommige dingen, die de duivel door de zonde werkt, die zijn grootste tijdverdrijf en ontspanning zijn.

4. Een ander werk van de duivel is, dat hij door de zonde, zijn koninkrijk opricht en zijn heerschappij vestigt in strijd met de regering van God. Hij heeft dan ook, door de eerste zonde, het ganse menselijk geslacht onder zijn heerschappij gebracht. Hij voert Gods onderkoning in deze benedenwereld mee, ik meen de mens, (die God een weinig minder heeft gemaakt dan de engelen, en met eer en heerlijkheid heeft gekroond) en maakt hem niet alleen zijn werkezel en slaaf, maar hij wapent hem tegen God, zijn rechtmatige Heere, en doet hem tot de Almachtige zeggen: "Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust." Zo ziet u wat de werken van de duivel zijn. Al deze werken is Christus komen verbreken. Maar ik ga nu over tot:

III. Ons derde punt, dat is, de openbaring van de Zoon van God, om deze werken van de duivel te verbreken. Er is iets in de keuze van de woorden van onze tekst, dat veelbetekenend en nadrukkelijk is: "Hij is geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels zou verbreken." Dit geeft te kennen, dat de duivel en zijn werken als het ware verdwijnen op het gezicht of de verschijning van de Zoon van God, evenals de duisternis verdwijnt en wijkt voor de openbaring van het licht van de zon. De duivel en zijn werken kunnen evenmin standhouden bij de nadering van Christus, als de duisternis kan bestaan voor de zon, wanneer zij in haar kracht aan de hemel schijnt. Om dit op te helderen zal ik u over verscheidene trapsgewijze openbaringen van de Zoon van God spreken, die elk een slag toebrengen aan de duivel en zijn werken.

1. Hij begon geopenbaard te worden in de eerste belofte: (Gen. 3:15) "Het zaad van de vrouw zal de slang, de kop vermorzelen"; hetwelk, zoals ik reeds eerder zei, in hoofdzaak hetzelfde is met dit, dat Hij geopenbaard is, om de werken van de duivel te verbreken. Deze eerste belofte bevatte een openbaring van Christus, en daarin waren drie dingen geopenbaard aangaande de Zoon van God.

(1) Dat Hij de menselijke natuur aannemen, en uit een vrouw geboren zou worden.
(2) Dat Zijn menselijke natuur door de slang en zijn zaad zou worden vermorzeld: "Gij zult het de verzenen vermorzelen."
(3) Dat de kop van de slang, of de macht van de satan en zijn overweldigd rijk, een dodelijke wond zou verkrijgen door het lijden van de menselijke natuur van Christus. Hier was de eerste openbaring van de Zoon van God. Tot hetzelfde doel was die openbaring aan Abraham: (Gen. 22:18) "In uw zaad zullen gezegend worden alle volken der aarde." Op deze openbaring hebben de patriarchen ongeveer twee duizend jaren geleefd, en al de volgende openbaringen van Christus waren maar verdere trapsgewijze ontsluitingen van de verborgenheden van de genade en liefde Gods, in de twee eerste beloften vervat.

2. Hij werd afschaduwend aan de kinderen Israëls geopenbaard in de Mozaïsche huishouding. Wat waren de tabernakel, de tempel, het Pascha, de steenrots, die hen volgde, de offeranden en ceremoniën van die bedeling anders dan "schaduwen van de toekomende goederen?" De apostel noemt ze "de eerste beginselen van de wereld", waardoor zij werden ingelaten tot de kennis van Christus in Zijn Persoon, Zijn naturen, en ambten.

3. Daar werd aan toegevoegd een profetische openbaring van de Zoon van God. Wat waren de Profeten anders dan zoveel herauten of voorlopers, die voor deze grote

Koning werden uitgezonden, om aan te kondigen, dat Hij op komst was? Jakob profeteerde van Hem op zijn sterfbed onder de naam van *Silo*, aan Wie de volkeren zouden gehoorzaam zijn, of, tot Wie de vergadering van de volken zou zijn. Mozes profeteerde van Hem als de grote *Profeet*, Die God zou verwekken gelijk hem. David profeteerde van Hem onder de naam van, "*des mensen Zoon*, Die God Zich gesterkt heeft", en, "de Koning, die Hij gezalfd heeft over Sion, de berg Zijner heiligheid." Jesaja spreekt van Hem als een *Rijsje*, Dat zou voorkomen uit de afgehouwen tronk van Isaï, Dat zou staan tot een Banier der volkeren, en Dat zou opschieten als een wortel uit een dorre aarde; Jeremia, als *de Heere, onze gerechtigheid*; Ezechiël, als een *Plant van naam;* Daniël noemt hem de *Messias*; Maleachi, de *Engel des verbonds*, Die tot Zijn tempel zou komen. Zo hebben al de profeten van Hem geprofeteerd: "Dezen geven getuigenis al de Profeten",

4. Hij werd in de volheid des tijd Persoonlijk geopenbaard, door de aanneming van de menselijke natuur: (Gal. 4:4) "Wanneer de volheid des tijd gekomen is, heeft God Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet." al de voorafgaande openbaringen waren als het langzamerhand aanbreken van de dageraad; doch nu gaat de Zon der gerechtigheid werkelijk op over de wereld, met genezing onder Zijn vleugelen. Door Zijn leer, Zijn wonderen, Zijn gehoorzaamheid aan de wet, Zijn dood aan het kruis, en Zijn opstanding en hemelvaart, legt Hij het fondament van een nieuwe Evangeliekerk binnen het grondgebied van de god van deze eeuw. Hierover later meer. Door deze openbaring van de Zoon van God, werd een dodelijke slag toegebracht aan het koninkrijk van de duisternis, en werd het fondament gelegd van een gelukzalige eeuwigheid, door "de overtreding te sluiten, de zonden te verzegelen, de ongerechtigheid te verzoenen, en een eeuwige gerechtigheid aan te brengen" tot rechtvaardigmaking van zondaren voor God, en om hun een nieuw recht op het eeuwige leven te geven, dat in de eerste Adam verloren was.

5. Er is een verklarende openbaring van de Zoon van God in de uitdeling van het Evangelie. De apostelen, en andere dienaars van Christus, worden uitgezonden als zoveel herauten, om aan een verloren wereld te verkondigen en bekend te maken, dat de grote Verlosser en Zaligmaker werkelijk gekomen is, en dat, nu Hij zijn werk volbracht heeft, een ieder, die in Hem gelooft, niet zal verderven maar het eeuwige leven hebben." Wij prediken Christus de Gekruisigde, en zeggen u, dat "een iegelijk, die in Hem gelooft, zalig zal worden, en die niet gelooft verdoemd zal worden."

6. Hij is sacramenteel geopenbaard. Hij stelt Zich niet alleen door het oor, in de uitdeling van het Woord, aan ons verstand voor, maar ook aan onze ogen in de verzegelende instellingen van de Doop en het Avondmaal; en dat meer bijzonder in het laatste, waar ons, door de elementen van het brood en de wijn, Zijn lichaam en bloed worden voorgezet, opdat wij Hem mogen onderscheiden, en ons met Hem voeden als een vleesgeworden God, die tot onze verlossing is gestorven, of Zijn ziel heeft uitgestort in de dood.

7. Christus wordt op een geestelijke en krachtdadige wijze geopenbaard in de dag van de bekering. "God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods, in het aangezicht van Jezus Christus." "Het heeft Gode behaagd, "

zegt Paulus, "Zijn Zoon in mij te openbaren." Dit noemt de profeet: (Jes. 25:7) "een verslinden van het bewindsel des aangezichts, waarmee alle volkeren bewonden zijn, en van het deksel waarmee alle natiën bedekt zijn:" omdat in de bekering van de zondaar het eerste zaligmakend werk van de Geest is, onkunde en ongeloof te verslinden, en aan de ziel te getuigen van de heerlijkheid, volheid, gepastheid en uitnemendheid van de Heere Jezus, waardoor zij tot het vast besluit komt, de livrei van de duivel af te werpen, en Christus tot rechtvaardigheid aan te doen, en tot Hem als Koning te zeggen: "Heere, andere heren behalve Gij hebben over mij geheerst, doch door U alleen zal ik Uw Naam gedenken." Ik zou ook kunnen spreken over de hernieuwde openbaringen van Christus aan de ziel, die na deze bij de eerste bekering volgen, want waar Christus begonnen is het licht van de kennis van Zijn heerlijkheid aan de ziel te geven, zijn Zijn uitgangen bereid als de dageraad; Hij zal daar altijd de ziel verkwikken met nieuwe ontdekkingen van Zijn verzoend aangezicht, waardoor Hij de belangen van de satan in de ziel verzwakt, en haar allengs "naar hetzelfde beeld in gedaante verandert, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest."

8. Dan is er nog de publieke en plechtige openbaring van de Zoon van God op de laatste dag, waarvan in Openb. 1:7 wordt gesproken. "Ziet, Hij komt met de wolken, en alle oog zal Hem zien, ook degenen die Hem doorstoken hebben; en alle geslachten der aarde zullen over Hem rouw bedrijven."
Zo ziet u hoe de Zoon van God geopenbaard is, en in elk van die openbaringen (of zo er nog andere zijn, die ik niet genoemd heb) had Hij de verbreking van de satan en zijn werken op het oog. Wij hebben reden te geloven, dat beiden Adam en Eva, doch voornamelijk de laatste, door Zijn openbaring in de eerste belofte, bekeerd werden, en dat zo het fondament van de aartsvaderlijke Kerk werd gelegd, te midden van het koninkrijk van de satan. Door Zijn openbaring aan Abraham, onder de naam van het beloofde Zaad door Wie Hij Zich verbond zijn God en de God van zijn zaad te wezen, werd het fondement gelegd van de Joodse kerk. En op de grondslag van deze belofte was de Mozaïsche bedeling gegrond, en al de profetieën van de profeten, waarbij de Kerk voortduurde tot op de dagen van Christus. Door de werkelijke openbaring van de Zoon van God in de menselijke natuur, en Zijn gehoorzaamheid, Zijn dood, en Zijn opstanding, werd het fondament gelegd van de Nieuw Testamentische kerk. En door Zijn latere openbaring in de prediking van het Evangelie gepaard gaande met de kracht van de Geest, werd de duivel zulk een slag toegebracht, dat zijn werken in de wereld met kracht werden neergeworpen: de heidense orakelen werden tot stilzwijgen gebracht: de afgodische en grote gruwelen, die de duivel in de wereld had opgericht, werden omvergeworpen, en menigten werden overal tot het geloof in Christus bekeerd, die zich, gelijk de dauw uit de baarmoeder des dageraads, als vrijwilligers aan de scepter van Zijn rechtvaardigheid onderwierpen. Maar laat ons overgaan tot

IV. Ons vierde punt, en een weinig spreken *over de werken van de duivel, en hoe die door de Zoon van God worden verbroken.* Ik zal hier bewijzen,

1. dat het grote werk van de Zoon van God is, de werken van de duivel te verbreken.
2. Aantonen hoe Hij die verbreekt.
3. Wanneer Hij die in het bijzonder verbreekt.
4. Waarom Christus, de Zoon van God geopenbaard is om de werken van de duivel te verbreken.

Wij zullen dus *eerst* bewijzen, dat het grote of voornaamste werk van de Zoon van God is, de werken van de duivel te verbreken. Het blijkt duidelijk uit de inhoud van de Schriften, overal van het begin tot het einde, dat Hij de duivel de kop zou vermorzelen. Niet zodra begon Hij zijn Middelaarswerk, of Hij trad in het strijdperk tegen de vijand en overwon hem met het zwaard des Geestes. Door Zijn dood heeft Hij de overheden en de machten uitgetogen. Hij wierp hem, toen Hij op de aarde was, uit de zielen en lichamen van de mensen en door de prediking van het eeuwig Evangelie valt zijn koninkrijk als een bliksem uit de hemel; en in Openb. 12 lezen wij, van een krijg tussen Michaël en zijn engelen en de draak en zijn engelen. Dit zal nog verder blijken uit de gevolgtrekking uit enige bijzonderheden.
1. Was het een plan, dat in de hel gesmeed was, dat God door de zonde van de mens in al Zijn eigenschappen en volmaaktheden zou worden onteerd en beledigd? Christus werkt daarin de duivel tegen, want Hij brengt de kroon van de hemel door het werk van de verlossing, grotere inkomsten van heerlijkheid toe, dan haar ooit kon toevloeien uit al de dienst, die God in alle eeuwigheid van engelen en mensen kon ontvangen. Daarom zongen de engelen terstond toen Christus in de wereld verscheen: "Ere zij God, in de hoogste hemelen." O, wat een schitterende tentoonspreiding van de Goddelijke eigenschappen is er in Hem, Die "het Afschijnsel van des Vaders heerlijkheid" is!

2. Het was het werk van de duivel de heilige wet Gods te onteren, door die zelf te verbreken en de mens te leren haar te overtreden: maar het werk van Christus is, de wet te verhogen en haar te verheerlijken. "Meent niet, " zegt Christus, "dat Ik gekomen ben om de wet te ontbinden: Ik ben niet gekomen om die te ontbinden, maar te vervullen." Hijzelf vervulde haar als een verbond, en stelt haar voor al Zijn volgelingen tot een regel, en geeft Zijn Geest in hun binnenste, en maakt, dat zij in Zijn inzettingen wandelen en die doen.

3. Was ‘ t het werk van de duivel de regering Gods in de wereld te verstoren, en alles in wanorde en verwarring te brengen? God de Vader legt de heerschappij op de schouders van Christus, geeft de teugels van het bewind in Zijn handen, opdat Hij alles zou herstellen in de orde waarin Hij die eerst gesteld had. En aan het einde van de dag, wanneer Hij Zijn werk voleindigd heeft, zal het de tijd van de wederoprichting van alle dingen zijn, naar welke gelukkige dag het schepsel verlangend uitziet (Rom. 8:9-12).

4. Was ‘ t het werk van de duivel zijn koninkrijk van de duisternis in deze benedenwereld op te richten, door dwaling, onkunde, ongeloof, godloochening, hoogmoed, vleselijkheid, onheiligheid en allerlei zonde en boosheid vast te stellen? Wel, het is het werk van Christus, die pilaren en sterkten van het koninkrijk van de satan af te breken: (Dan. 9:24) "Hij zal de overtreding sluiten en de zonde verzegelen." (1 Joh. 3:5) "Gij weet, dat Hij geopenbaard is, opdat Hij onze zonden zou wegnemen: en geen zonde is in Hem." "Zijn Naam is Jezus, want Hij zal Zijn volk zaligmaken van hun zonden."

5. Was het de duivel zijn werk, alle gemeenschap en vriendschap tussen God en de mens te verbreken? Wel, het is het werk van Christus, de gemeenschap en vriendschap tussen die beiden weer te herstellen: daarom wordt Hij een Middelaar, of Vredemaker, genaamd. Zijn werk was "de zonden van het volk te verzoenen." Wij, zijn vijanden, zijn met God verzoend door Zijn dood: "God was in Christus de wereld met Zichzelf

verzoenende." Ja, Christus Zelf wordt een "verse en levende Weg, " door welke God tot ons afkomt, en wij tot God opgaan, en "gemeenschap hebben met de Vader en met Zijn Zoon, Jezus Christus."

6. Was ‘ t het werk van de duivel, de mens onder de vloek en de veroordeling van de wet te brengen, om hem zodoende in dezelfde staat te brengen waarin hijzelf was? Het is het werk van Christus, ons "te verlossen van de vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons." Zij, die in Christus geloven, zijn ingewikkeld in Zijn gerechtigheid, en zo is er dan voor hen geen verdoemenis, niets kan tot hun beschuldiging worden ingebracht.

7. Was het het werk van de duivel het beeld van God te schenden, dat God op de mens had ingedrukt? Het is het werk van Christus het te herstellen, en daartoe openbaart Hij Zich in de spiegel van het Evangelie, opdat wij, door het aanschouwen van Zijn heerlijkheid naar hetzelfde beeld veranderd zullen worden, van heerlijkheid tot heerlijkheid.

Doch om niet langer over bijzonderheden uit te weiden, Christus "heeft wedergegeven wat Hij niet geroofd heeft, " maar wat de duivel en de zonde hebben weggenomen. De duivel berooft ons van ons licht en gezicht; Christus komt "om de ogen van de blinden te openen, om te verschijnen aan degenen, "die gezeten zijn in duisternis en schaduw des doods." De satan berooft ons van onze schoonheid en bestrijkt ons met de verf van de hel; Christus neemt hen, die "tussen de potten van de duivel hebben gelegen, " en maakt hen "als vleugelen ener duif, overdekt met zilver, en welker vederen zijn met uitgegraven géluwen goud." De duivel stroopt ons naakt uit; Christus kleedt de arme zondaar met "witte klederen, " en met "de mantel der gerechtigheid." De satan berooft ons van onze sterkte; doch Christus volbrengt Zijn kracht in onze zwakheid. Hij maakt degenen, die onder hen struikelen als David zodat zij de duivel weerstaan en op de vlucht drijven. De duivel berooft ons van onze vrede met God, en van de vrede van het geweten; doch Christus geeft die beide terug: "Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onze Heere Jezus Christus. Vrede laat Ik u, Mijn vrede geef Ik u; niet gelijkerwijs de wereld hem geeft, geef Ik hem u"; het is een vrede, die alle verstand te boven gaat. De satan ontneemt ons door de zonde ons recht op God en de heerlijkheid; doch Christus geeft het meer dan terug, en stelt onze aanspraak op God als onze God, en op de erfenis van de heerlijkheid, op een betere grondslag vast, dan waarop die stond in de eerste Adam. In één woord, de duivel en zijn eerstgeborene, de zonde, hebben ons het geestelijk leven ontnomen, en ons "dood door de misdaden en de zonden" laten liggen; doch Christus geeft de doden het leven weer: "Ik ben de opstanding en het leven; die in Mij gelooft, gelijk de Schrift zegt, stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien." En dan wordt Hijzelf de voortdurende Fontein van hun leven, en hun leven is met Christus verborgen in God. Zo ziet u, dat het een zuivere waarheid is, dat Christus, de Zoon van God, de werken van de duivel verbreekt.

In de tweede plaats zouden wij onderzoeken, hoe Christus de werken van de duivel verbreekt.
Christus verbreekt de werken van de duivel op vierderlei wijzen.
1. Door de kracht van Zijn bloed.
2. Door het licht van Zijn Woord.

3. Door de kracht en de werking van Zijn Geest.
4. Door de bedachtzaamheid waarmee Hij regeert, en Zijn voorzichtig beleid.

1. Christus verbreekt de werken van de duivel door de kracht van Zijn bloed. Wanneer ik over het bloed of de dood van Christus spreek, versta ik daaronder Zijn ganse voldoening, met insluiting zowel van Zijn dadelijke gehoorzaamheid aan het bevelend deel van de wet, als van hetgeen Hij volgens de eis van de wet in Zijn dood heeft geleden. Door de dood van Christus nu, in deze uitgebreide zin, zijn de duivel en zijn werken verbroken. Dit komt ons, naar ons begrip en rede, van alle andere dingen het meest onwaarschijnlijk voor, en toch was het de beste en de enige weg, waarin het kon worden uitgevoerd. De macht van de satan en al zijn vernielende werken zijn gegrond in de zonde: de verbintenis van de zondaar tot de dood, uit kracht van de vloek van de wet, gaf hem al zijn macht om verloren zondaren te vernielen en te verderven. Daarom moeten natuurlijk, de macht van de duivel en al zijn werken van de duisternis ophouden te bestaan, als die verbintenis verbroken wordt; als de grondslag wordt verbroken, moet alles wat daarop ligt noodzakelijk vallen. Nu, dit is geschied in de dood van Christus: de rechtvaardigheid werd voldaan, de ongerechtigheid werd verzoend, de zondaar werd verlost van de vloek, doordat Hij een vloek werd voor ons; en telkens wanneer de zondaar door het geloof Christus als gekruisigd omhelst, of tot het bloed van de besprenging komt, wordt het vonnis uitgesproken; (Rom. 8:1) "Zo is er dan geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn."

2. Christus verbreekt de werken van de duivel door het licht van Zijn Woord. Dit is dat wapen, dat "niet vleselijk is, maar krachtig door God, tot nederwerping der sterkten; omdat wij de overleggingen terneerwerpen, en alle hoogte, die zich verheft tegen de kennis Gods, en alle gedachten gevangen leiden tot de gehoorzaamheid van Christus." Toen Christus Zijn discipelen uitzond, om het Evangelie te prediken door de steden van Israël, viel het koninkrijk van de satan daarvoor neer als een bliksem uit de hemel, en toen Christus Zijn apostelen de wereld in zond, om het koninkrijk van de satan omver te werpen, gaf Hij hun geen ander wapen in handen dan het woord van het Evangelie: "Gaat dan heen, onderwijst al de volkeren; Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen;" gaat en openbaart de Zoon van God, en wat Hij gedaan en geleden heeft tot verlossing van zondaren Als gevolg daarvan gingen zij, en predikten het Evangelie des koninkrijks, hetwelk met zo'n kracht gepaard ging, dat de afgoderijen van de volken er voor neervielen. Het is zeer opmerkelijk, dat, reeds bij de uitwendige openbaring van het Evangelie. de grove werken van de duivel neervielen. In de tijd van het heidendom en het pausdom placht de duivel aan mannen en vrouwen op een gemeenzame wijze te verschijnen en met hen om te gaan, en zij aanbaden en dienden hem alsof hij een god was; doch toen het Evangelie inkwam, gaf hij die grove manier van doen op, en sloeg hij een meer verborgen en listiger weg in om de zielen te verderven, door hen in zekerheid, hoogmoed, vijandschap, ongeloof, en dergelijke geestelijke boosheid op te kweken.
Overal waar het Evangelie met kracht komt, wordt hij ook uit deze hoge plaatsen gedreven.

3. Christus verbreekt de werken van de duivel door de kracht en de werking van Zijn Geest, waardoor de kracht van Zijn bloed en de getuigenis van het Woord op de ziel wordt ingedrukt: want het is de Geest, Die ons de verlossing, die door het bloed van

Christus verworven, en in Zijn Woord geopenbaard en vertoond is, toepast. Er kon in het Woord, op zichzelf beschouwd, geen krachtdadigheid zijn om de werken van de duivel te verbreken, zonder de medewerkende kracht van de Geest, Die juist daarom een "Geest der kracht" wordt genaamd: "Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden, zegt de Heere der heirscharen." Wanneer de Geest des Heeren met de openbaring en de uitdeling van het Woord meekomt, dan worden de gevangenen van de duivel los gemaakt, de vang van de tiran hem ontnomen, en de ziel, die gedurende vele jaren met de ketenen van de duivel gebonden was, wordt ontbonden en deelgenoot gemaakt van "de vrijheid van de heerlijkheid der kinderen Gods, "

4. Christus verbreekt de werken van de duivel door de bedachtzaamheid waarmee Hij regeert, en Zijn voorzichtig en wijs beleid, waarvan ons een verslag wordt gegeven in Jes. 11:2-4 en verder. Christus is aan Zijn Kerk gegeven als een Regeringshoofd, en de scepter van de macht is Hem in handen gegeven, een roede van de sterkte, een ijzeren roede, waarmee Hij Zijn machtigste vijanden in stukken slaat als een pottenbakkers vat: "Hij is de gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen, welke Zijn lichaam is." En opdat Hij des te bekwamer zou zijn om de teugels van het bestuur te hanteren tot welzijn van Zijn verborgen lichaam en de grote einden van hun zaligheid, zijn "al de schatten der wijsheid en der kennis in Hem verborgen, zodat Zijn bestuur onfeilbaar is. De duivel, de oude slang, en zijn werktuigen, smeden voortdurend plannen, om de zaak van Christus in de wereld te verwoesten en te verderven. Soms door bedrog en soms door kracht en geweld, trachten zij het werk te doen ophouden, en dat nooit meer dan tegenwoordig; doch Christus verijdelt door de bedachtzaamheid, de wijsheid en het beleid van zijn regering al die goed overlegde aanslagen van de poorten der hel, zodat het hun nooit gelukt is, en ook nooit gelukken zal, Zijn werk en Zijn zaak omver te werpen: Hij vangt de wijzen in hun arglistigheid, dat de raad van de verdraaiden neergestort wordt, " Zo ziet u, hoe Christus de werken van de duivel verbreekt.

Wij zullen nu in de derde plaats over enige bijzondere tijden en tijdperken spreken waarin Christus de werken van de duivel verbreekt.
1. De dag van de dood van Christus bracht, zoals ik u zo-even zei, een aanmerkelijke slag toe aan het koninkrijk van de duivel; want toen heeft Hij "de overheden en de machten uitgetogen, en die in het openbaar tentoongesteld, voor God en de heilige engelen. Mensen en duivels triomfeerden, zover de wereld zien kon, over Christus; doch Christus triomfeerde tegelijkertijd over hen voor het oog van de onzichtbare geestenwereld. Het "handschrift, dat tegen ons was, " en waaraan de duivel al zijn gezag en macht in deze wereld ontleende, wordt verscheurd en vernietigd.

2. De dag van de opstanding van Christus bracht een in het oog vallenden slag toe aan de werken van de duivel: want Hij "is opgewekt om onze rechtvaardigmaking." De duivel, de Joden en de Romeinen meenden, dat zij de overwinning hadden behaald over Christus, toen zij Hem in het graf gekregen en Zijn steen verzegeld hadden, maar Hij is op bevel van de hemel uit de angst, of uit de gevangenis en het gericht weggenomen, de steen werd van de mond des grafs gewenteld, en Hij komt te voorschijn met de buit van de dood en de hel, en met het ontslag van de schuld van een gehele uitverkorene wereld.

3. De dag van de hemelvaart van Christus bracht een aanmerkelijke verwoesting over de satan en zijn werken: want toen Hij opvoer in de hoogte heeft Hij de gevangenis

gevangen genomen; en heeft Hij een weg geopend tussen deze wereld en de hemel door het gebied van de Overste van de macht der lucht, langs welke al Zijn vrienden Hem zullen volgen naar de heerlijkheid. O, wat heeft dat de duivel gepijnigd, toen Christus in triomf de lucht doortrok met Zijn "twee maal tien duizend wagenen, de duizenden verdubbeld, " elk van hen uitroepende: "God vaart op met gejuich; de Heere met geklank der bazuin. Psalmzingt Gode, psalmzingt; psalmzingt onze Koning; psalmzingt."

4. Op de Pinksterdag bracht Christus de duivel en zijn werken een andere slag toe. Toen Christus opnieuw op de troon van Zijn heerlijkheid zat, stortte Hij op een buitengewone wijze Zijn Geest uit over Zijn apostelen, hen bekwaam makende om wonderwerken te doen, en het Evangelie te prediken in alle talen, opdat het door de gehele toen bekende wereld zou verspreid worden. Wat begon het koninkrijk van de satan te vallen, toen onder één preek drie duizend zielen uit zijn koninkrijk gerukt en aan de Kerk van Christus toegevoegd werden! Wat vloog van die tijd af het licht van het Evangelie als een bliksem van het ene einde van de wereld tot het andere, zodat, gelijk de apostel aanmerkt: (Rom. 10:18) haar geluid over de gehele aarde is uitgegaan! En ik mag er nog dit aan toevoegen, dat ten allen tijde, wanneer de vermaarde Overste leidsman der zaligheid Zijn zwaard aan zijn heup gordt, en voorspoediglijk rijdt op het Woord der waarheid, en de volken onder Zich doet vallen, door zondaren te overtuigen en tot Zijn kennis en gehoorzaamheid te bekeren, dat een tijd is, waarin Christus de werken van de duivel verbreekt, en zijn sterkten terneer werpt.

5. De dag waarop een zondaar in Christus gelooft is een tijd waarin de werken van de duivel verbroken worden. Het is het voornaamste doel van de hel, God en Zijn Woord onder de mensenkinderen te belasteren, alsof Hij geen vertrouwen waard is. Zo belasterde hij Hem bij onze eerste ouders: Heeft God zo en zo gezegd? Wanneer nu een zondaar daar gebracht is, dat hij "verzegelt, dat God waarachtig is", en het getuigenis van God zodanig krijgt te geloven, dat hij zijn eeuwige zaligheid op de geloofwaardigheid van de God der waarheid waagt, is dit als het ware een doodsteek in het hart van de duivel. die zelf "in de waarheid van God niet is staande gebleven, " en niet kan verdragen, dat er een zondaar is, die daarin blijft. Ik kan hetzelfde zeggen ten opzichte van elke nieuwe geloofsdaad in Christus op grond van de belofte van de God der waarheid. Daarom staat er, dat wij door het geloof als een schild "de vurige pijlen van de duivel uitblussen."

6. Tijden van ondertrouw, van nabijheid tussen God en de ziel, zijn tijden van verbreking van de werken van de duivel. Het grote plan, dat in de hel gesmeed werd, was, zoals u gehoord hebt, scheiding te maken tussen God en de mens. Niets verbittert die vijand dan ook meer, dan te zien, dat hijzelf verslagen is, en dat de arme ziel die door middel van hem ver van God gebracht was, nu zo nabij Hem gebracht is, dat zij nu opgenomen wordt en gezeten is in de "koets, die gemaakt is van het hout van de Libanon." en dat zij met grote lust neerzit in Zijn schaduw, onder de banier van Zijn liefde. Vrienden, elke nieuwe openbaring van de Zoon van God aan de ziel brengt aan de zaak van de duivel in de ziel een wond toe, zij verzwakt het ongeloof, hoogmoed, vleselijkheid, geveinsdheid, vijandschap, en de andere vertakkingen van het lichaam der zonde en des doods.

7. Wanneer op enige tijd enige eervolle getuigenis wordt gegeven van de Heere, de leer, tucht, eredienst en regering van Zijn Kerk, in een tijd van ongemeen verval en afwijking, is ‘ t het grote werk van de duivel het onkruid van dwaling, bederf, tirannie, tweedracht en verdeeldheid in een gemeente te zaaien. En wanneer deze kwaden komen gelijk een stroom, bezielt de Heere éęn of meer van Zijn heiligen of dienstknechten om de banier op te richten, en tegen die werken van de duivel te getuigen, en ze te ontdoen van de schone schijn onder welke zij worden voorgesteld en uitgevoerd. Dit is een kwelling en pijniging voor de duivel, en voor hen, die onder zijn regering leven. Het koninkrijk en de zaak van Christus zijn ten allen tijde, in het bijzonder in deze kerk, gehandhaafd en verdedigd, door een getrouw getuigen voor de Heere en Zijn zaak, tegenover dwalingen en bederf.

8. Wanneer een gelovige sterft en onder een wacht van engelen naar de heerlijkheid gaat langs die weg, die Christus geopend heeft, toen Hij opvoer om die lege tronen te bezetten, die de duivelen onbezet achterlieten, toen zij "hun eigen woonstede verlaten hebben, " wat is het voor die trotse geest dan een ergernis, te zien, dat de arme gelovige, die hij in deze benedenwereld zo dikwijls heeft verontrust en verzocht, triomfantelijk op de troon gaat zitten, waarop hijzelf eens heeft gezeten!

In de vierde plaats zullen wij de redenen aanwijzen waarom Christus, de Zoon van God, geopenbaard is om de werken van de duivel te verbreken. Ik zal dit doen in de volgende bijzonderheden.
1. Christus trekt deze vijand tegemoet en verbreekt zijn werken, omdat het de wil en het welbehagen van de Vader was; Hij deed altijd die dingen, die Zijn Vader behaagden, Zich altijd voor Hem verheugende: "Ik heb lust, o, Mijn God, om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden Mijns ingewands. Ik leg het leven van Mijzelf af. Dit gebod heb Ik van Mijn Vader ontvangen." De duivel had door zijn werken de God en Vader van onze Heere Jezus Christus beledigd en onteerd, en Christus wreekte met blijdschap de twist van Zijn Vader op deze vijand.

2. Christus verbreekt de werken van de duivel, omdat het Zijn eer gold op Zich te nemen dit te doen. Door deze onderneming wordt een nieuwe inkomst van heerlijkheid aan de kroon van Christus, als Middelaar, toegebracht. Al de vrijgekochten in de heerlijkheid zullen tot in alle eeuwigheid de heerlijkheid van hetgeen Hij volbracht heeft herdenken, waardoor Hij "door de dood tenietgedaan heeft degene, die het geweld des doods had, dat is, de duivel." Daarom zingen de vrijgekochten, zeggende: (Openb. 5:2) "Gij zijt waardig dat boek te nemen en zijn zegelen te openen: want Gij zijt geslacht, en hebt ons Gode gekocht met Uw bloed."

3. Christus verbreekt de werken van de duivel uit de oude en wonderlijke liefde, die Hij de mens op aarde toedroeg, in het bijzonder dat overblijfsel uit Adams geslacht, dat Hem van eeuwigheid van de Vader gegeven is. Het was de liefde van de Vader, die Hem zond, en het was de liefde van de Zoon, die Hem deed komen om ons uit de klauw van de briesende leeuw te verlossen. Toen wij op het punt waren van door Hem verslonden te worden. "Die mij liefgehad heeft, " zegt Paulus, "en Zichzelf voor mij overgegeven heeft." O, de liefde van Christus hierin, gaat alle verstand te boven!

4. Christus verbreekt de werken van de duivel wegens de achting, die Hij heeft voor Zijn wet, die de duivel door zijn werken heeft onteerd. De duivel maakte er zijn werk van, de wet van God onder de kinderen der mensen af te schaffen en teniet te doen, opdat zij geen regel van hun daden zou zijn. De wrevel en boosaardigheid van de duivel tegen de hemel is zo groot, dat hij als het mogelijk was, niet de minste indruk daarvan in de wereld zou overlaten; doch Christus heeft zoveel achting voor de eer van de wet, dat Hij haar wilde verhogen en verheerlijken, beide als een verbond en als een regel: "Ik ben niet gekomen om de wet te ontbinden, maar te vervullen."

5. Christus verbreekt de werken van de duivel, "om de vijand en wraakgierige te doen ophouden." Toen de duivel zover had overmocht, dat hij het beeld Gods in de mens geschonden, hem onder de vloek gebracht, en hem met zich in een verbintenis tegen God had overgehaald, meende hij, dat hij de overwinning had behaald, en dat nu de mens, en deze gehele benedenwereld van hem was; en er is geen twijfel aan, dat hij evenals de trotse Farao zei: "Nu zal ik de buit delen;" ik zal verscheuren, en verslinden en woeden, zoveel mij lust. Maar hoe wordt deze vijand gestild, tot zwijgen gebracht en beschaamd, als hij ziet, dat zijn hele spel bedorven, zijn koninkrijk verwoest, en zijn kop vermorzeld wordt, door het Kind dat ons geboren. de Zoon, die ons gegeven is; Wiens naam is "Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst, "

6. Hij verbreekt de werken van de duivel, tot opheldering en openbaring van al de Goddelijke volmaaktheden. De wijsheid Gods is geopenbaard in al het beleid van de hel te schande te maken, de wijzen te vangen in hun arglistigheid, en Zijn raad te verijdelen: De macht Gods, in de overheden en machten te beroven of uit te trekken; het leven uit de dood, het licht uit de duisternis, zaligheid uit ellende, en eer voor God in de hoogste hemelen, uit hetgeen de grootste strekking had Hem te onteren, te doen voortkomen: De heiligheid Gods, in de grootste haat en verontwaardiging uit te drukken tegen de zonde, als zijnde die gruwelijke zaak, die Hij haat: Zijn rechtvaardigheid in de uitvoering van de straf, die de wet eist, aan de Borg, en het rechtvaardigen van de goddeloze op de grondslag van een betere gerechtigheid dan Adam had, voordat hij viel: De goedheid, liefde en barmhartigheid Gods, in verzoening, of een rantsoen, te vinden, opdat wij niet in het verderf zouden neerdalen: Zijn waarheid en getrouwheid, in zorg te dragen, dat de bedreiging van de wet zou worden vervuld in het lijden van Christus, en in het vervullen van die oude belofte, dat het zaad van de vrouw de slang de kop zou vermorzelen, nadat die vierduizend jaren was uitgesteld, welke vervulling een heerlijke waarborg is, dat Hij elke andere belofte van het woord ook vervullen zal. Zo ziet u waarom de Zoon van God de werken van de duivel verbreekt.

V. Ons vijfde punt in de verdeling was de ***toepassing,*** of de gebruikmaking van de leer, dat ik zal trachten te doen in de volgende gevolgtrekkingen:
1. Ziet hieruit een heerlijke straal van de Godheid, of de allerhoogste, onafhankelijke Godheid van de heerlijke Verlosser. Hij wordt hier uitdrukkelijk de Zoon van God genaamd, de tweede Persoon van de heerlijke Drie-eenheid, één God met de Vader. Het werk, dat Hem hier wordt toegeschreven, verklaart, dat Hij niemand anders is dan de machtige, ja, de almachtige God; want wie anders kon de werken van de duivel verbreken? Hij is "God, geopenbaard in het vlees, de grote God, God bovenal te prijzen in der eeuwigheid. Zijn Naam is de Heere, "de Allerhoogste over de ganse aarde."

2. Ziet hieruit, hoe de goedertierenheid en de liefde Gods tot de mens op de aarde verschenen is. Hier is het hoogste bewijs, dat God met mogelijkheid kon geven; Hij zendt Zijn Eigen Zoon met een gewichtige zending naar deze benedenwereld, wapent Hem met Zijn macht en gezag, als de Overste leidsman der zaligheid, als Verlosser, om Zijn en onze wraak te wreken, die Hij in Zijn oneindige wijsheid samenbindt, aan die Abaddon en Apollion, de duivel, de verleider en verwoester van het mensdom. Toen Hij Hem Zijn boodschap opdroeg, beloofde Hij Hem te zullen ondersteunen en dat Zijn arm Hem zou versterken, om de kop van die vijand te vermorzelen.

3. Ziet hieruit het kwaad van de zonde, en de dwaasheid van degenen, die haar koesteren en zich aan haar macht en dienst overgeven. Het is het eigenlijke werk van de duivel, zijn hoofdwerk, en de sterkte van zijn koninkrijk. Wat is het een beklagenswaardige zaak, de slaaf van de duivel te zijn, om de duivel zijn werk te doen, zijn uitbraaksel, het vergif van de oude slang, op te likken.

4. Ziet hieruit, dat er goede reden is, waarom de gelovige krijg voert tegen de zonde, die in hem woont, en overal waar hij die vindt. Hij merkt haar aan als het werk van de duivel, waartoe Christus gekomen is om het te verbreken, en daarom verklaart hij haar de oorlog, overal waar hij ze vindt. Hij heeft in de dag van de heirkracht gewillig dienst genomen onder Christus, om met al zijn vermogen de werken van de duivel af te breken, en daarom wederstaat hij de duivel en zijn verzoekingen tot zonde, ja, hij "staat tot den bloede toe tegen, strijdende tegen de zonde."

5. Ziet hieruit wat de grond is van die krachtige tegenstand in onze tijd, tegen de aanstelling van getrouwe leraars. De duivel en zij, die aan zijn zijde staan, zijn bevreesd, dat door de vestiging van een trouwe bediening in de gemeenten, Christus, de Zoon van God, zal geopenbaard worden in de uitdeling van het Evangelie, en de werken van de duivel in de harten van zondaren zullen verbroken worden. Wat is het droevig te zien welk een aandeel en invloed de duivel op deze dag in de kerkelijke gerechtshoven heeft, om die macht, die zij van Christus hebben ontvangen, te gebruiken tegen Christus en voor de zaak van de duivel! De duivel weet zeer goed, dat het niet waarschijnlijk is, dat iemand, die het volk tegen hun wil wordt opgedrongen, zijn koninkrijk veel afbreuk zal doen, en daarom werkt hij krachtig in de mensen, die hij beïnvloedt, dat de gemeenten bezet zullen worden met lakse, onbeduidende jonge mensen, die weinig of geen kennis hebben van de listen van de duivel, of van het werk van de genade. Als de duivel iemand ziet, die God met gaven en genade heeft begiftigd om het Evangelie te prediken, de zielen te stichten, of het koninkrijk van de duivel af te breken, zal hij zijn ganse strijdmacht tegenover alle mens stellen, en hem beschuldigen, dat hij een beroerend gevaarlijk mens is, die de wereld ondersteboven wil keren.

6. Ziet hieruit hoe het komt, dat de getuigenis van de getuigen "degenen pijnigt, die op de aarde wonen." Met "mensen, die op de aarde wonen, " worden aardse en zinnelijke mensen bedoeld, de "lieden van de wereld, welker deel in dit leven is:" zij zijn als het ware in deze aarde begraven, en hebben geen recht begrip van de dingen van het koninkrijk van Christus; mensen, die onder de macht van de god van deze eeuw zijn. Een getuigenis voor Christus en Zijn verongelijkte zaak moet hen noodzakelijk pijnigen, omdat het de sterkgewapende in het vredig bezit van het huis verontrust; het ontdekt de wegen en werken van de duivel, die door de mensen begunstigd worden; en

het kan niet anders of dit moet hen verbitteren, kwellen en pijnigen. Daarom moeten zij, die aan de zijde van de duivel staan er voor zorgen, dat ook de getuigen van hun getuigenis begraven en vergeten worden.

7. Ziet hieruit waarom de hel en de aarde werden te wapen geroepen toen Christus in de wereld verscheen. Wij hebben hier een antwoord op die vraag: (Psalm 2:1) Waarom woeden de heidenen, en bedenken de volken ijdelheid?" Wel, het gaat tegen de Messias Gods, die gekomen is om de werken van de duivel te verbreken. U weet, dat indien een vreemde vijand in een koninkrijk invalt, de koning en al zijn onderdanen naar de wapenen zullen grijpen, om hem tegen te staan; Christus was een vreemde, Hij kwam om een inval te doen in het koninkrijk van de duivel, en daar Zijn koninkrijk op te richten.

8. Ziet hieruit waarom de duivelen, toen Christus op aarde was, uitriepen: "Zijt Gij hier gekomen om ons te pijnigen voor de tijd?" alsmede waarom zij geloven en sidderen. Zij weten, dat Christus al hun werken zal verbreken, en dit pijnigt hen. De Naam van de Zoon van God is de schrik van de hel, omdat Hij "de overtreding sluit, en de zonde verzegelt, " waardoor hun koninkrijk in de wereld afneemt.

9. Ziet de verborgenheid van de bekering van de moordenaar aan het kruis. Christus wilde Zijn macht en bekwaamheid tonen, om de werken van de duivel in een arme ziel te verbreken, en om hem een gevangene te ontrukken, zelfs toen Hij op zijn laagst scheen te zijn, of toen hij werkelijk op de laagste trap van Zijn vernedering was.

10. Ziet hieruit, dat een krachtige slag van de Heere dit land en dit geslacht niet zal ontgaan. De werken van de duivel toch hebben in onze tijd de overhand; dwaling, onkunde, ongeloof, hoogmoed, zatheid van brood, stille gerustheid, godloochening, zekerheid, vloeken, zweren sabbatschenden, verachting van het Evangelie, onvruchtbaarheid onder de genademiddelen; ja, het is zover met ons gekomen, dat zelfs in de staatskerk en in de gerechtshoven van Christus, die in Zijn Naam zijn aangesteld de ongerechtigheid wettelijk is vastgesteld, waardoor de macht en de handen van de openlijke vijanden van Christus gesterkt zijn, en de arme leden van Christus worden onderdrukt en uitgeworpen worden, alsof zij het schuim en afschrapsel van de aarde waren. Vrienden, er schijnt een plan en samenzwering gevormd te zijn onder de profeten van onze tijd, om allen die maar de geringste vertoning van ernstige godsdienst en godzaligheid hebben, te verdringen en te onderdrukken. Nu, wanneer de werken van de duivel zover de overhand hebben, en de mensen, als het ware, de werken van de duivel openlijk erkennen en verdedigen; hebben wij dan geen reden te denken, dat de Heere hierover bezoeking zal doen, en dat Hij op de één of andere wijze "Zich zal wreken aan zo'n volk als dit is?" Wanneer zondaren de werken van de duivel onder hen verdedigen en ondersteunen, in strijd met de openbaring van de Zoon van God in het Evangelie; wanneer zij zich doof houden voor, en de schouder onttrekken en gehoorzaamheid weigeren aan Zijn wetten, dan openbaart Hij Zich gewoonlijk in de één of andere ontzaglijke voorzienigheid, Hij doet Zijn vreselijke majesteit aan, en kleedt Zich met wraak, om die rebellen te vernielen. Tot Jeruzalem werd gezegd: "Ziet, uw huis wordt u woest gelaten;" zij en hun tempel, staat en natie werden geheel verwoest, omdat zij de Zoon van God niet wilden aannemen, Die hun eerst in het vlees, en toen in de bediening van Zijn apostelen geopenbaard was.

11. Ziet hier een voorname reden waarom de gelovigen zo hijgen naar de openbaring van de Heere: "Och, dat ik wist, waar ik Hem vinden zou! O, dat ik Uw sterkheid en Uw eer mocht zien, zoals ik U in het heiligdom heb aanschouwd! O, wanneer zult Gij tot mij komen?" Een voorname reden hiervan is, omdat door de openbaring van Christus de werken van de duivel in hun zielen verbroken zijn. Zonde, onkunde, ongeloof, hoogmoed, vijandschap, en de andere delen van een lichaam der zonde, krijgen een wond, wanneer Christus verschijnt en Zich openbaart. Al die sprinkhanen uit de hel worden of gedood, of verplicht evenals het wild gedierte in hun holen te kruipen en te verdwijnen, wanneer de Zon der gerechtigheid opgaat. Ik mag hier nog een andere gevolgtrekking aan toevoegen, namelijk: Het doet ons zien, waarom de gelovigen het zo moe zijn, als de Heere afwezig is, en naar Zijn tegenwoordigheid hunkeren. Wel, wanneer Hij afwezig is "komt de vijand gelijk een stroom, " dan steken de werken van de duivel hun kop op, en dit is de arme gelovige tot een last.

12. Wij kunnen uit deze leer zien, waarom het onder ons gebruikelijk is de gedachtenis van de dood van de Verlosser in ere te houden, en waarom de ware gelovigen zo graag aan het Avondmaal aanzitten. Door de dood van Christus in het bijzonder is aan het koninkrijk van de duivel en zijn werken een dodelijke slag toegebracht, en daarom willen zij zo graag Zijn dood gedenken, totdat Hij komt; alsmede, omdat de Heere in deze instelling Zich dikwijls aan de zielen van Zijn volk openbaart, zoals Hij het niet aan de wereld doet. Door in die ordonnantie Hem, en Zijn dood en bloed, te aanschouwen, krijgen zij weer nieuwe moed, om hun strijd in de reis door de woestijn vol te houden, wetende, dat Christus "door Zijn dood te niet gedaan heeft degene, die het geweld des doods had."

Een tweede gebruik zal zijn tot *beproeving*, of de Zoon van God ooit zaligmakend aan uw ziel geopenbaard is.
Vrienden, hier is een toetssteen, om er uw openbaringen aan te beproeven of zij echt zijn. Wanneer Christus op een zaligmakende wijze geopenbaard wordt, is de strekking daarvan, de werken van de duivel te verbreken, want "hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou." Vandaar is die binnenlandse oorlog, die de gelovige in zijn binnenste gewaar wordt, als Hij de Heere eens heeft beginnen te kennen: "Wat ziet gijlieden de Sulammith aan? Zij is als een rei van twee heiren." Het vlees begeert tegen de Geest, en de Geest tegen het vlees. O, hoe menige zware zucht gaat op uit het hart van de gelovige wanneer hij bevindt, dat de werken van de duivel in zijn ziel de overhand nemen: "Ik ellendig mens! Wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?"

1. Indien de Zoon van God ooit in uw ziel geopenbaard werd, indien ooit het licht van de kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus in uw hart heeft geschenen, " zult u er altijd naar staan, dat de werken van de duivel in u afgebroken, en de werken van de Zoon van God in u opgebouwd mogen worden. Ik zou u hier kunnen spreken over verscheidene werken van de duivel, die u zult trachten af te breken, en sommige werken van de Zoon van God, die u zult zoeken op te bouwen.

1e U zult de eigengerechtigheid neerwerpen, en de gerechtigheid van Christus aandoen. Eigengerechtigheid is een van de hoofdwerken van de duivel. Het is zwaar werk,

iemand die, tot zijn leven en zijn aanneming bij God, de wet zo goed gehoorzaamt als hij kan, te overtuigen, dat hij het werk van de duivel werkt. Neen, omdat hij meent, dat hij de wet van God aan zijn zijde heeft, en dat wanneer hij de wet gehoorzaamt, meent dat hij God een dienst doet en de werken Gods werkt, zult u hoeren en tollenaars eerder tot overtuiging brengen dan hem. Maar vergunt mij u te zeggen, dat u, als u de wet gehoorzaamt tot het leven, rechtvaardigheid, heiligmaking, of uw aanneming bij God, het werk van de duivel werkt; want dan maakt u een Christus van uw gehoorzaamheid, en u stoot Christus uit Zijn plaats, die "zonde voor ons gemaakt is, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem." Zolang een mens zo handelt beledigt hij de Zoon van God in Zijn priesterlijk ambt, doordat hij de gerechtigheid en de voldoening van Christus verwerpt en zijn eigen vuile vodden in de plaats daarvan stelt, evenals de Joden, die (Rom. 10:3) "hun eigen gerechtigheid zochten op te richten, en zich aan de rechtvaardigheid Gods niet wilden onderwerpen." Hij, in wie Christus zaligmakend geopenbaard is werpt zijn eigen gerechtigheid weg als een wegwerpelijk kleed, zeggende: "Gewis, in de Heere zijn gerechtigheden en sterkte; in Hem zal ik gerechtvaardigd worden en in Hem alleen zal ik mij beroemen;" of met Paulus: (Filip. 3:8, 9) "Ja gewis, ik acht ook alle dingen schade en drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen, en in Hem gevonden worde, niet hebbende mijn rechtvaardigheid die uit de wet is, maar die door het geloof van Christus is, namelijk de rechtvaardigheid die uit God is, door het geloof."

2e Gij zult veel werkzaam zijn met het beeld van de eerste Adam af te breken, en het beeld van de tweede Adam in uw zielen op te richten. Van nature dragen wij het beeld van de eerste Adam, dat bestaat in de duisternis van het verstand, de weerspannigheid van de wil, en de vleselijkheid van de genegenheden. Nu, indien de Zoon van God ooit zaligmakend in uw ziel geopenbaard werd, zal het uw voornaamste zorg en bezigheid zijn, dat beeld in u verbroken te krijgen. Hierin is de Christen voornamelijk werkzaam: hij zucht onder de overgebleven duisterheid van het verstand, en streeft er altijd naar meer kennis te krijgen van God en van Zijn zin en wil; hij hijgt naar de uitnemendheid van de kennis van Christus, en hij vervolgt altijd de Heere te kennen. Hij zucht onder de afwezigheid van zijn wil en van de overgebleven vijandschap, en tracht zijn wil in overeenstemming te brengen met de wil van God, zowel ten opzichte van het gebod, als van de voorzienigheid en de genade. Hij zucht onder de vleselijkheid van zijn genegenheden, en is altijd strijdende om ze los te maken van de ijdelheden van deze wereld. en ze te vestigen "op de dingen die boven zijn, waar Christus is zittende ter rechterhand Gods." Die mens komt dan ook nooit tot rust zolang hij nog iets, dat naar de hel riekt, in zich vindt; zijn voortdurende zorg en bekommering is, "veranderd te worden van heerlijkheid tot heerlijkheid "

3e Daarin zult u duidelijk zijn, dat u de wijsheid van het vlees zult neerwerpen, en de wijsheid Gods die van boven is, zult oprichten. De apostel Paulus zegt ons, (Gal. 1:16) dat zodra het God behaagde Zijn Zoon in hem te openbaren, hij niet met vlees en bloed te rade ging; dat is, hij wilde niet langer wijsheid en overlegging tot de regel en maatstaf van zijn handelingen stellen, maar hij benaarstigde zich, in eenvoudigheid en oprechtheid van God, niet in vleselijk wijsheid, maar in de genade van God in de wereld te verkeren. Vrienden, vleselijke wijsheid en berekeningen, verwoesten in deze tijd de Kerk van ons land. Wat anders dan vleselijk wijsheid en berekening heeft er ons toe gebracht akten en wetten in de Kerk van Christus te maken, die voor de ware Kerk van

Christus verderfelijk en verwoestend zijn, en in geen enkel opzicht op het Woord van God gegrond zijn? Ik bedoel in het bijzonder de synodale acte van onlangs, waarbij de "kostelijke kinderen Sions, tegen fijn goud geschat, " het recht is ontnomen zelf hun leraars te verkiezen, en lieden van de wereld, welker deel in dit leven is, en die hun buik vullen met de verborgen schatten van de wereld, meestal in hun plaats zijn gesteld. De kostbare paarlen van Christelijke voorrechten zijn door synodale akten voor de zwijnen van deze wereld geworpen, die zich zullen omkeren, en de Kerk zullen vervolgen en verscheuren, zodra zij daartoe gelegenheid zullen vinden. Ik ben er zeker van, dat dit een van de werken is, die de duivel in de kerk van ons land heeft daargesteld; en indien de Zoon van God ooit zaligmakend in uw ziel geopenbaard is, zal het u aan uw hart smarten te horen, dat het in Gath en Askelon verkondigd wordt, en dat de dochters der onbesnedenen opspringen van vreugde, als zij ervan horen. Ik zeg, dat zal u een oorzaak van droefheid en treuren zijn.

2. Als de Zoon van God ooit zaligmakend in u geopenbaard is, zal de vereniging van de twee naturen in de persoon van Christus, de bewondering van uw ziel zijn. Paulus zegt dan ook: "En buiten alle twijfel, de verborgenheid der godzaligheid is groot; God is geopenbaard in het vlees." Dat zal u een stof van lof zijn, wanneer u overdenkt, dat God, in de Persoon van Zijn Zoon, de menselijke natuur heeft aangenomen, en dat Hij in uw natuur alles heeft gedaan, wat noodzakelijk was tot onze verlossing.

3. Het zal dan uw voornaamste oogmerk zijn, in het bijwonen van de Goddelijke instellingen, evenals David, nieuwe openbaringen te krijgen van Zijn heerlijkheid.

4. U zult er behoefte aan hebben Zijn heerlijkheid, overeenkomstig uw betrekking en standplaats, ook aan anderen bekend te maken. Zo handelde ook de Bruid, met de dochters van Jeruzalem, en was ‘ t het voorname oogmerk van Paulus de goedheid van Zijn Naam in de wereld bekend te maken.

De laatste gevolgtrekking is deze: *Is het zo, dat de Zoon des mensen geopenbaard werd?* Dan is hier een aanzienlijke bemoediging aan alle getrouwe leraars en Christenen om pal te staan tegen het verval van de tijd waarin wij leven; voornamelijk tegen het geweld dat gebruikt wordt om de Christelijke gemeenten te bezetten, met een stel lakse en onbeduidende predikanten; alsmede tegen die synodale acte, waarbij de rechten van Gods volk hun met geweld worden ontnomen, en aan mensen worden toevertrouwd, die afkerig zijn van de regering, beide van de Kerk en de Staat. Deze handelwijze is duidelijk een werk van de duivel om de voorname oogmerken van het Evangelie te verijdelen, en daarom moeten wij er alles aan wagen om hen te weerstaan. Laten de mensen ons afkeuren en uitwerpen, de Zoon van God zal ons erkennen, als wij hen tegenstaan, *"want hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou."*

4. Morenland de handen tot God uitstrekkende

Psalm 68:32. ***Morenland zal zich haasten zijn handen tot God uit te strekken.***

Deze Psalm is waarschijnlijk geschreven, bij gelegenheid, dat David de ark uit het huis van Obed-Edom opvoerde naar de tent, die hij op de berg Sion voor haar gespannen had, waardoor de hemelvaart van Christus en de oprichting van Zijn geestelijk koninkrijk en Zijn regering in de wereld, door de prediking van het eeuwig Evangelie, waren afgebeeld. U ziet, dat van Zijn hemelvaart en verhoging gesproken wordt in vers 19: "Gij zijt opgevaren in de hoogte, Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd, Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen; ja, ook de wederhorigen, om bij U te wonen, o, Heere God." En in het volgende gedeelte wordt de oprichting van Zijn koninkrijk voorzegd, in weerwil van alle tegenstand, die het zou ontmoeten, zowel van de hel als van de aarde.
De voorgelezen woorden zijn een verklaring van de voorspoed, die het Evangelie zou hebben onder de heidenen. Morenland, Egypte, en andere plaatsen in de wereld, zouden zich aan Zijn koninklijke scepter onderwerpen, wanneer die in de uitdeling van het Evangelie onder hen gezwaaid zou worden: "Prinselijke gezanten zullen komen uit Egypte; Morenland zal zich haasten zijn handen tot God uit te strekken." Ik zal alleen over het laatste gedeelte spreken. Wij hebben daar:

1e Een plechtige handeling van Goddelijke aanbidding, namelijk, het uitstrekken van de handen. De bewegingen van het lichaam zijn de uitdrukkingen van de bewegingen van de ziel of van het gemoed. Zo zegt de Psalmist: (Psalm 143:6) "Ik breid mijn handen uit tot U, mijn ziel is voor U als een dorstig land, Sela!" (Psalm 141:2) Mijn gebed worde gesteld als reukwerk voor Uw aangezicht; de opheffing mijner handen als het avondoffer." Zodat met het uitbreiden van de handen de innerlijke aanbidding van de ziel wordt bedoeld. In iedere handeling van de dienst van God, is het geloof - dat de hand van de ziel is - het voornaamste deel, voor zover het "zonder geloof onmogelijk is Gode te behagen."

2e Wij hebben daar het Voorwerp van deze aanbidding, of tot Wie de handen worden uitgestrekt: het is tot God, tot God in Christus "de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende." God, volstrekt aangemerkt, kan het voorwerp van het geloof, de hoop en het vertrouwen van een zondaar niet zijn, doch Hij is integendeel het Voorwerp van Zijn verschrikking en verbazing. Daarom vlieden wij, evenals onze vader Adam, voor de openbaring van het beloofde zaad van Hem, en willen wij de kennis van Hem niet in onze gedachten houden, zoals van de heidenen geschreven staat (Rom. 1:28), dat "het hun niet goed gedacht heeft God in erkentenis te houden."

3e Wij kunnen in de woorden opmerken wie het zijn, die hun handen tot God uitstrekken; het is Morenland; en dit kan of letterlijk, of figuurlijk worden verstaan. Als wij het figuurlijk nemen, moet het verstaan worden van de heidense volkeren in het algemeen, een deel voor het geheel genomen. God de Vader had tot de Zoon gezegd: (Psalm 2:8) "Eis van Mij en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel, en de einden der aarde tot Uw bezitting." Dienovereenkomstig werd het Evangelie, van Zijn opstanding

en hemelvaart, aan de heidenen gepredikt, volgens de last aan de apostelen gegeven. (Mark. 16:15) "Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen, " dat is, aan al de volkeren van de wereld, zonder onderscheid. Daarop ontving Morenland, met de overige heidense volkeren, het Woord van het Evangelie en bogen zich voor de Zoon van God. Hoe de zuurdesem van het Evangelie tot Morenland werd gebracht. daarvan wordt ons iets vermeld in Hand. 8, waar wij lezen van de bekering van een Moorman, een kamerling, door de bediening van Filippus, die, nadat hij belijdenis had gedaan van zijn geloof in Christus, in Zijn Naam gedoopt werd, en naar Zijn land terugkeerde, gaande zijn weg met blijdschap. Hij heeft daar zonder twijfel de blijde boodschap van de zaligheid door Christus in zijn land bekend gemaakt, waarvan, naar men zegt, tot op deze dag nog enkele vruchten zijn overgebleven onder de Abessiniërs.

4e Wij hebben hier de bereidvaardige en blijmoedige gehoorzaamheid, waarmee Morenland of de heidense natiën de roeping van het Evangelie aannamen; zij strekten hun handen tot God uit, dat is, zij deden het zonder uitstel en bereidwillig. Een letterlijke vervulling hiervan kunt u lezen in Hand, 13:40, 47, 48. Toen de Joden het Evangelie verwierpen, sprak Paulus tot hen, ziende, dat zij het Woord Gods verstootten: "Ziet, wij keren ons tot de heidenen, want alzo heeft ons de Heere geboden, zeggende: Ik heb u gesteld tot een licht der heidenen, opdat zij zou zijn tot zaligheid, tot aan het uiterste der aarde." En dan lezen wij verder: "Als nu de heidenen dit Woord hoorden verblijdden zij zich, en prezen het Woord des Heeren;" dat is, zij ontvingen het bereidwillig.

5e Dan hebben wij nog de zekerheid, dat het gebeuren zal: "zij zullen hun handen tot God uitstrekken." Het is alsof God zeide, dat, hoe vast zij ook, gedurende vele eeuwen en geslachten, in hun onwetendheid, afgoderij, en andere boosheden geworteld waren, nochtans de krachtige werking van het Evangelie, en de overwinnende macht van de genade, die er mee gepaard ging, zodanig zou zijn, dat zij hun afgoden zouden verlaten, en hun handen bij wijze van aanbidding en gehoorzaamheid zouden uitstrekken tot de enige levende en ware God. Zeer ter zake dienende is dat woord: (Psalm 110:2, 3) "De Heere zal de scepter Uwer sterkte zenden uit Sion. [zeggende,] Heers in het midden Uwer vijanden. Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag Uwer heirkracht."

Uit de woorden, die ik dus kort heb geopend, zal ik de volgende leer trekken
"Dat wanneer het Evangelie onder een volk de kracht van God is, zij zich zullen haasten hun handen uit te strekken tot God in Christus, als hun God."

Deze tekst is, zoals ik zei, een voorzegging van de voorspoed van het Evangelie onder de heidense Moormannen en andere heidense natiën, die gedurende vele geslachten hun handen hadden uitgestrekt tot vreemde goden, drekgoden. Wanneer echter het licht van het Evangelie onder hen komt, met de kracht van de Geest, bekeren zij zich tot de ware en levende God, en strekken hun handen tot Hem uit. Morenland zal zich haasten zijn handen tot God uit te strekken.

Ik zal in de verhandeling van deze leer met Gods hulp, de volgende volgorde in acht nemen.

I. Ik zal de staat bezien van zondaren, die buiten het Evangelie zijn, of voordat de genade en de kracht van het Evangelie hun harten bereiken.
II. Ik zal over de kracht van het Evangelie spreken, waardoor zij er toe gebracht worden hun handen tot God uit te strekken.
III. Ik zal iets zeggen van die hand, die tot God uitgestrekt wordt, wanneer zij tot Hem bekeerd worden.
IV. Waarom, of waartoe de hand tot God wordt uitgestrekt.
V. Ik zal onderzoeken hoe het komt, dat men zich haast de handen tot God uit te strekken, wanneer het hart krachtdadig wordt aangeraakt door de kracht van de genade van het Evangelie.
VI. Ik zal duidelijk maken, dat, wanneer het hart door de kracht van het Evangelie wordt aangeraakt, de hand spoedig, of zonder uitstel, tot God wordt uitgestrekt.
VII. En tenslotte, het geheel toepassen.

I. Het eerste punt is, *dat wij de staat zullen bezien van zondaren, die buiten het Evangelie zijn, of voordat de genade van het Evangelie hun harten heeft bereikt.*
Om dit duidelijk te maken, zal ik u verwijzen naar die beschrijving van de staat van de heidense volken, voordat het Evangelie tot hen kwam, die de apostel geeft in Ef. 2:l, 2, 3, 11, en 12. "En u heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart door de misdaden en de zonden. In welke gij eertijds gewandeld hebt, naar de eeuw dezer wereld, naar den overste van de macht der lucht, van den geest, die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid. Onder dewelke ook wij allen eertijds verkeerd hebben in de begeerlijkheden onzes vleses, doende den wil des vleses en der gedachten; en wij waren van nature kinderen des toorns, gelijk ook de anderen. Daarom gedenkt, dat gij, die eertijds heidenen waart in het vlees, en die voorhuid genaamd werd, van degenen die genaamd zijn besnijdenis in het vlees, die met handen geschiedt, dat gij in dien tijd waart zonder Christus, vervreemd van het burgerschap Israëls, en vreemdelingen van de verbonden der belofte, geen hoop hebbende, en zonder God in de wereld." Hieruit blijkt dat Morenland, ons land, en al de heidense volkeren, en elk van hen persoonlijk, van nature, in een droevige en beklagenswaardige staat is, zonder God, het hoogste goed; zonder Christus de enige Zaligmaker: zonder hoop van de zaligheid; buiten de ware kerk, waar alleen het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebracht is: zonder Gods verbond der belofte, dat het enige recht op de zaligheid bevat: onder de macht van de zonde en van de satan, de grote vijand van hun zaligheid, en bijgevolg in een staat van vijandigheid tegen God. Maar ik kan nu over deze dingen niet uitweiden, en ga daarom over tot

II. Het tweede punt, dat was, *dat ik zal spreken over de kracht van de genade van het Evangelie, waardoor zondaren, zoals de Moormannen zijn, hun handen tot God gaan uitstrekken.*
Ik zal over dit punt slechts het volgende zeggen.
1e De prediking van het eeuwig Evangelie is het grote middel, dat God ingesteld heeft, tot bekering en zaligheid van zondaren: (Rom. 1:16) "Want het is een kracht Gods tot zaligheid." "Het heeft God behaagd door de dwaasheid der prediking zalig te maken die geloven."
2e Deze kracht Gods, in en door het Evangelie, is een uitnemende grootheid van Zijn kracht, waarom zij de openbaring van Zijn arm wordt genoemd, terwijl de schepping van de wereld slechts het werk van Zijn vingeren is.

3e De wijze waarop deze kracht, in en door het Evangelie, wordt te werk gesteld is zeer diep en verborgen. Er is een heerlijke verborgenheid in de uitvinding, een verborgenheid in de verwerving, en een even grote verborgenheid in de toepassing van onze verlossing. Zij wordt daarom vergeleken bij de wind, die wij niet kunnen zien: (Joh. 3:8) "De wind blaast waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet vanwaar hij komt en waar hij heengaat."
4e Zij is geheel bovennatuurlijk. Hoe ook de Arminianen en anderen roemen op hun natuurlijke vermogens, nochtans verklaart Hij, Die beter weet wat de mens is dan de mens zelf: "Het is niet desgenen die wil, noch desgenen, die loopt, maar des ontfermenden Gods." (Rom. 9:16). En Christus zegt: (Joh. 6:44) "Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader Die Mij gezonden heeft, hem trekke."
5e De kracht is onweerstaanbaar; niets kan haar weerstaan. Wie kan God beletten of verhinderen wanneer Hij werkt? Al de kracht van de verdorvenheid moet voor deze kracht wijken. De duisterheid van het verstand, de hardnekkigheid van de wil, de vleselijkheid van de genegenheden, de koperen deuren en ijzeren grendelen moeten wijken voor het aangezicht des Heeren: "De wapenen van onze krijg zijn niet vleselijk, maar krachtig door God, tot nederwerping der sterkten" (2 Kor. 10:4, 5).
6e Hoewel zij onweerstaanbaar is, toch wordt aan de natuurlijke vermogens van de ziel geen geweld aangedaan. Weliswaar wordt de sterke mens, van de zonde en van de verdorvenheid geweld aangedaan, wanneer Eén die sterker is dan hij, hem bindt en hem zijn goed ontrooft, maar aan de natuurlijke vermogens van de ziel wordt door de kracht van de genade van het Evangelie geen geweld aangedaan. Welk geweld wordt het verstand aangedaan om het met het licht van de kennis van de heerlijkheid Gods te vervullen? Welk geweld wordt de wil aangedaan, om die weer vrij te maken? Welk geweld wordt de genegenheden van de ziel aangedaan, om ze af te keren van de ijdelheid, en op God in Christus te vestigen, die het eigenlijk Voorwerp van de liefde is?
7e De kracht Gods in het Evangelie werkt een algemene verandering in de ziel uit, zonder enig geraas te maken. Daarom wordt van het koninkrijk Gods gezegd, dat het niet komt met uiterlijk gelaat. Overwinningen onder de mensen geschieden met het verward geraas van de krijgsman, en klederen in bloed gewenteld; doch in Gods verovering van zondaren geschiedt het werk op een verborgen en stille wijze; waarom het vergeleken wordt bij het vallen van de dauw, of bij het doorzuren van een maat meel, of bij de uitgangen van de dageraad, of bij de groei van het koren en gras, welke alle werken zijn van oneindige kracht, en die in de grootste stilte geschieden, en toch alle zeer zichtbaar en duidelijk te onderscheiden zijn in hun uitwerkingen en vruchten. Doch, ik ga dit voorbij, om over te gaan tot ons derde punt.

III. Het derde punt was, *te onderzoeken wat het te kennen geeft, de handen tot God uit te strekken, wanneer het hart door de genade van het Evangelie is aangeraakt.*
Het uitstrekken van de hand van het geloof naar de ware en levende God, veronderstelt, of sluit in, de volgende dingen.
1e Een openbaring van God en van Zijn zin en wil, omtrent de mensenkinderen door Jezus Christus. Welke ontdekkingen God van Zichzelf mag geven in de werken van de schepping en van de voorzienigheid, toch zullen die, zonder een openbaring van Hem, door Christus, in de spiegel van het Evangelie, een zondaar nooit de handen naar Hem doen uitstrekken, zoals wij zien in het geval van de heidenen, die, hoewel zij God kenden, namelijk Zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid, uit de werken van de schepping, Hem nochtans als God niet hebben verheerlijkt. Het Evangelie alleen is de

kracht Gods tot zaligheid. Het is op de prediking van het Evangelie, dat de scepter van de sterkte des Middelaars is, dat prinselijke gezanten zullen komen uit Egypte, en Morenland zich zal "haasten haar handen tot God uit te strekken."

2e Het sluit een innerlijke verlichting in van het hart en het verstand, met de kennis van de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus. Dit is de Wezenlijke bron van een zaligmakende bekering tot de waarachtige God. Paulus drukt het dan ook in zijn eigen bekering in één woord uit: (Gal. 1:16) "Maar wanneer het Gode behaagd heeft Zijn Zoon in mij te openbaren", strekte ik mijn handen, die in een weg van vervolging tegen de Heere waren uitgestrekt, terstond uit tot bevordering van het koninkrijk Gods. (2 Kor. 4:6) "God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, Die in onze harten geschenen heeft, om te geven, verlichting van de kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus. Dit is de wezenlijke daad van het geloof; daarom wordt het geloof daardoor uitgedrukt: (Jes. 53:11) "Door Zijn kennis zal Mijn Knecht, de Rechtvaardige, velen rechtvaardig maken" Zo ook in Joh. 17:3: "Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, Die Gij gezonden hebt."

3e Het uitstrekken van de hand van het geloof tot God sluit een toestemming van de ziel in aan de getuigenis van God aangaande Christus. Dat het hart iets toestemt wordt dikwijls uitgedrukt door de beweging van de hand; zo ook hier, "Morenland zal haar handen tot God uitstrekken, " sluit in, dat zij verzegelen, dat God waarachtig is in het getuigenis, dat God in het Woord van het Evangelie van Christus geeft; zij zeggen dienaangaande met Paulus: (1 Tim. 1:15) "Dit is een getrouw woord, en aller aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken." Evenals de koningin van Scheba zei, zo zal de ziel, wanneer zij de heerlijkheid van de waarachtige Koning Salomo aanschouwt, zeggen: "O, het is alles waar wat ik van Christus heb gehoord, en zie, de helft is mij niet aangezegd."

4e Een hartelijke goedkeuring van de weg en de wijze van de zaligheid. Wanneer iemand zijn handen tot God uitstrekt, zegt hij dienaangaande: "Het is aller aanneming waardig, dat Jezus Christus in de wereld gekomen is, om zondaren zalig te maken." O, wat schep ik daar een welbehagen in; deze weg is oneindige wijsheid en liefde waardig.

5e Het opheffen van de hand is een daad van bewondering. Wanneer er iets buitengewoons gebeurt, of verteld wordt, zijn wij geneigd de hand op te heffen en te zeggen: "O, wat wonderlijk! Is het waarlijk zo?" O, wat een bekorende verwondering vervult de ziel, wanneer zij door het geloof, de heerlijkheid van Christus' Persoon en middelaarschap aanschouwt! O, zal zo iemand zeggen; "Wie is Deze, Die van Edom komt, met besprenkelde klederen van Bozra? Deze, Die versierd is in Zijn gewaad? Die voorttrekt in Zijn grote kracht? Wie is een God gelijk Gij, Die de ongerechtigheid vergeeft, en de overtreding van het overblijfsel Zijner erfenis voorbijgaat? En buiten alle twijfel, de verborgenheid der godzaligheid is groot; God is geopenbaard in het vlees! Wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt?"

6e Soms is het opheffen van de hand een daad van verzaking. Wanneer iemand gelooft, zweert hij in die zaak al de mededingers van Christus af, die de troon van het hart zouden willen overweldigen, zeggende met Efraïm: "Wat heb ik meer met de afgoden te

doen? Heere, onze God, andere heren behalve Gij hebben over ons geheerst; doch door U alleen gedenken wij Uw Naam." Hij verzaakt al zijn toevluchten der leugens, alle valse toevluchten waarop hij vertrouwde, zeggende met het zich bekerende Israël: (Hos. 14:4) "Assur zal ons niet behouden, wij zullen niet rijden op paarden, en tot het werk onzer handen niet meer zeggen: gij zijt onze god: immers zal een wees bij U ontfermd worden." (Jes. 3:23) "Waarlijk, tevergeefs verwacht men het van de heuvelen en de menigte der bergen; waarlijk in de Heere onze God is Israëls heil."

7e Het sluit in, dat zij Hem trouw zijn als hun Heere en Vorst. "Morenland zal zijn handen tot God uitstrekken, " dat is, zij zullen, op de ontdekking van God in de natuur van de mens, zich aan Zijn gezag onderwerpen, en de wet uit Zijn mond ontvangen, zeggende: "De Heilige Israëls is onze almachtige Koning. De Heere is onze Richter, de Heere is onze Wetgever, de Heere is onze Koning." Zij kussen de Zoon, en buigen de knie voor Hem, omdat Hij "een Naam heeft, die ver boven alle naam is, die genaamd wordt, niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomende."

8e Het opheffen van de handen is een daad van sterke en vurige genegenheid, dat noodzakelijk met het geloof gepaard gaat. Wanneer onze genegenheden aangedaan zijn met liefde, verlangen en lust, zijn wij geneigd dat uit te drukken door het opheffen van de handen. Zo ook hier, in het geloven, worden de genegenheden geboeid door de liefde en de lieflijkheid van de gezegende Bruidegom. O, de ziel kan niet nalaten te zeggen: "Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen; al wat aan Hem is, is gans begeerlijk. Wie heb ik nevens U in de hemel?" O, wat acht de ziel Hem hoog, hoe vurig heeft zij Hem lief, en verlangt zij naar Hem! (Jes. 26:9) "Tot Uw gedachtenis is de begeerte van onze ziel. Met mijn ziel heb ik U begeerd in de nacht, ook zal ik met mijn geest, die in het binnenste van mij is, U vroeg zoeken."

9e Het opheffen van de handen is een uitdrukking van vertrouwen en toevertrouwen. "Morenland zal zijn handen tot God uitstrekken"; dat is, zij zullen op een verzoende God in Christus vertrouwen en hopen: (Psalm 36:8) "Hoe dierbaar is Uw goedertierenheid, o God! Dies de mensenkinderen onder de schaduw Uwer vleugelen toevlucht nemen." De taal van de ziel, wanneer zij de handen uitstrekt tot God, als een belovende verzoende God, heeft veel overeenkomst met Jes. 12:2: "Ziet, God is mijn heil, ik zal vertrouwen en niet vrezen, want de Heere is mijn Sterkte en Psalm, en Hij is mij tot Heil geworden." Zij vertrouwen op de Naam des Heeren en Zijn Naam is hun sterke Toren.

10e Het opheffen van de handen is een handeling van toe-eigening en toepassing; Morenland zal de handen tot God uitstrekken, als de Heere hun God, en zij zullen geen andere goden voor Zijn aangezicht hebben. Het geloof is een genade, die een oneindige God, Zich in Christus openbarende, tot Zich trekt als het deel en eigendom van de ziel, evenals Israël deed: (Exod. 15:2) "Deze is mijn God daarom zal ik Hem een lieflijke woning maken, Hij is mijns vaders God, dies zal ik Hem verheffen." (Psalm 48:15) "Deze God is onze God eeuwiglijk en altoos." Deze toe-eigening van God geschiedt op grond van de schenking in het nieuwe verbond, in en door de tweede Adam: "Ik ben de Heere uw God. Ik zal zeggen: Het is Mijn volk, en het zal zeggen: De Heere is mijn God."

11e Deze spreekwijze van de handen tot God uit te strekken sluit een openlijke belijdenis van God in Christus in, voor de wereld, engelen, mensen en duivels, hetgeen soms in de Schrift genoemd wordt een betuigen of een zeggen, dat de Heere onze God is. Het geschiedt soms door een persoon, of een volk, met een plechtig opheffen van de hand, een oude vorm van zweren. Toen de Engel zwoer bij Dien, Die leeft in alle eeuwigheid. (Openb. 10:5, 6) hief Hij Zijn hand op naar de hemel. Zo is het ook hier, "Morenland zal zijn handen tot God uitstrekken", dat is, de inwoners van Morenland, en van de heidense volkeren zullen openlijk belijden, dat de God en Vader van onze Heere Jezus Christus hun God is, en zij zullen dat, evenals Israël doen, met de plechtigheid van een eed, of een verbond. (Jozua 24:22) "Jozua nu zeide tot het volk: Gij zijt getuigen over uzelf dat gij u de Heere verkoren hebt, om Hem te dienen." Op deze wijze hebben ook wij in dit land, en naburige volkeren, onze hand tot God opgeheven, verklarende, dat Hij onze God is, en dat wij Zijn volk zijn, hoewel deze verbonden, helaas! schandelijk verbroken, verbrand en bijna geheel begraven zijn.

IV. Ons vierde punt was, *te onderzoeken waarom, of waartoe zondaren hun handen tot God uitstrekken, wanneer hun harten door de kracht van het Evangelie zijn aangeraakt.*
1e Zij strekken hun handen als hulpeloze verloren zondaren uit tot God, tot een machtige Zaligmaker om hen uit de ruisende kuil, uit modderig slijk op te halen, waarin zij door hun zonde en afval in Adam en in hun eigen personen, gevallen zijn. Wanneer een zondaar in Christus gelooft, is hij evenals Petrus toen hij op het water wandelde; de golven en baren van Gods toorn schijnen hem te zullen verzwelgen, waarop hij, zijn handen tot God uitstrekkende om hulp, roept: "Heere. behoud mij." Heere, zal de arme zondaar zeggen, ik heb Uw stem in het Evangelie gehoord, zeggende: "Het heeft u bedorven, o Israël, want in Mij is uw hulp." Nu, Gij hebt hulp besteld bij een Held, en ik bestel die waar Gij die besteld hebt.

2e Zij strekken hun handen uit als die tegen de hemel gerebelleerd hebben en smeken hun beledigde Heere en Vorst om vrede. In de verbreking van het eerste verbond heeft het gehele menselijke geslacht de strijd aangebonden tegen de hemel. Ieder mens van nature is vijandschap tegen God, en elke zonde is een daad van opstand. Zolang de zondaren in een staat van vijandigheid tegen God blijven, toornt God elke dag tegen hen, en zegt, dat Hij de kop van Zijn vijanden zal verslaan, de harige schedel van degene, die in zijn schulden wandelt. Nu, wanneer de zondaar zijn zonde en ellende ziet, en het gevaar, van in de handen van een vertoornd God te vallen, strekt hij zijn handen uit om vrede en verzoening, omdat hij hoort, dat God in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende was. Hij ziet, dat de witte vlag van de hemel is uitgestoken met een afkondiging: "Ik schep de vrucht der lippen, vrede, vrede, degenen die ver zijn, en degenen die nabij zijn, zegt de Heere" (Jes. 57:19).

3e Als schuldige zondaren, die door de wet veroordeeld zijn, om vergeving van zonde en vergiffenis te ontvangen, volgens de belofte: (Jes. 43:25) "Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg, om Mijnentwil, en Ik gedenk uw zonde niet." O, zal die mens met David zeggen: (Psalm 130:3, 4) "Zo Gij, Heere, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan? Maar bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt." Daarom, o God, wees mij zondaar genadig; delg mijn overtredingen uit, naar de grootheid Uwer barmhartigheden."

4e Zij strekken de handen uit als smekelingen en bedelaars om Gods aalmoezen te ontvangen. God zegt in Zijn Woord: "Indien iemand van u wijsheid ontbreekt dat hij ze van God begere, Die een iegelijk mildelijk geeft, en niet verwijt." Wel, wanneer de hoogmoed en de wettischheid van het hart door de kracht van het Evangelie gebroken is, komt de zondaar smekende aan de deur van genade en ontferming, roepende om vervulling van al zijn behoeften! Hij hoort dat God een genadetroon heeft opgericht, en de armen, blinden en naakten nodigt, te komen zonder geld en zonder prijs, om barmhartigheid te verkrijgen, en genade te vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd; daarom strekt hij smekende de hand uit, dat God, om Christus' wil, "naar Zijn rijkdom, al zijn nooddruft mag vervullen, in heerlijkheid door Christus Jezus."

5e De zondaar strekt de handen tot God uit, als een dienstknecht om het werk Gods te werken, en te doen al wat Hij hem gebiedt: Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal?"

6e Als een krijgsknecht, om de krijg des Heeren te voeren tegen de zonde, de duivel, en de wereld: (Psalm 139:24) "Zou ik niet haten, Heere, die U haten, en verdriet hebben in degenen, die tegen U opstaan?"

7e Als een blind schepsel, dat nodig heeft geleid te worden in de weg, die hij niet weet: (Jes. 42:16) "Ik zal de blinden leiden door de weg, die zij niet geweten hebben." Wel, zegt de arme ziel, Heere, wees mij een Leidsman, want "de Heere is goed en recht; daarom zal Hij de zondaars onderwijzen in de weg" (Psalm 25:8).

8e Als de handen van een in nood verkerend kind tot een teergevoelige vader. Niet zodra wordt het hart van een zondaar aangeraakt door de kracht van de genade van het Evangelie, of hij begint tot God te roepen: Abba, Vader; Vader help; Vader, genees, Vader, kom te hulp. Hierin heeft de Heere lust, dat begeert Hij; (Jer. 3:4) "Zult gij niet van nu af tot Mij roepen: Mijn Vader?" O, hoe worden Zijn ingewanden ontroerd op dit geroep, zoals u kunt zien in het geval van de verloren zoon (Luk. 15), en van Efraïm: (Jer. 31:20) "Is niet Efraïm Mij een dierbare zoon? Is hij Mij niet een troetelkind? Want sinds, dat Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstig aan hem; daarom rommelt Mijn ingewand over hem; Ik zal Mij zijner zeker ontfermen, spreekt de Heere."

9e De handen worden uitgestrekt, evenals de handen van de bruid zich uitstrekken tot de bruidegom. God zegt in het Evangelie: Uw Maker is uw Man; Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid." Amen, zegt de arme ziel; daar houd ik mij aan, van deze tijd af zal ik U noemen mijn Man. (Hos. 2:16). En zo wordt die profetie vervuld: (Jes. 44:5) "Deze zal zeggen: Ik ben des Heeren, en die zal zich noemen met de naam van Jacob; en gene zal met zijn hand schrijven, ik ben des Heeren, en zich toenoemen met de naam Israëls."

V. Het vijfde punt was, *te onderzoeken hoe het komt, dat men zich haast de handen tot God uit te strekken, wanneer het hart door de kracht van de genade van het Evangelie krachtig wordt aangeraakt.*

1e Omdat het gebod van te geloven, of de hand van het geloof tot God uit te strekken, volstrekt is, en niet het minste uitstel duldt: (1 Joh. 3:23) "Dit is Zijn gebod, dat wij geloven in de Naam Zijns Zoons, Jezus Christus." Van het eerste ogenblik af, dat dit gebod van de Koning der koningen, en de Heere der heren, werd bekend gemaakt, werd

er nooit een ogenblik tijd toegestaan om in uw ongeloof te volharden; neen: "Heden, indien gij Zijn stem hoort, verhardt uw harten niet' (Psalm 95:7 en 8, vergeleken met Hebr. 3:7 en 4:7).

2e De zondaar wiens hart is aangeraakt, is zich bewust in welke gevaarlijke staat hij zich bevindt, voordat hij zijn handen gelovig tot God uitstrekt. Hij is overtuigd, dat hij reeds veroordeeld is, en de toorn Gods op hem blijft; hij ziet, dat de bloedwreker hem achtervolgt en hem elk ogenblik kan grijpen; daarom heeft hij geen tijd te verliezen, maar, evenals Morenland, haast hij zich zijn handen tot God uit te strekken.

3e. Zij haasten zich hun handen tot God uit te strekken, omdat God reeds zolang Zijn handen tot hen heeft uitgestrekt: (Rom. 10:24) "Maar tegen Israël zegt Hij: (namelijk in Jes. 65:2) "De gehele dag heb ik mijn handen uitgestrekt tot een ongehoorzaam en tegensprekend volk." O, zal de ziel zeggen, heeft God Zijn handen de ganse dag tot mij uitgestrekt, en ben ik ongehoorzaam geweest, en heb ik mijn handen van Hem teruggetrokken? O, heb ik zo goddeloos en dwaas gehandeld? Ik zal het, door genade, niet meer doen.

4e Omdat reeds veel kostelijke tijd in het dienen van de zonde verloren is, en de toekomstige tijd zo onzeker en kort is, dat het niet te zeggen is: (Rom. 13:11, 12) "En omdat wij de gelegenheid des tijds weten, dat het de ure is, dat wij nu uit de slaap opwaken. De nacht is voorbijgegaan, en de dag is nabij gekomen. Laat ons dan afleggen de werken der duisternis, en aandoen de wapenen des lichts."

5e Zij haasten zich hun handen tot God uit te strekken, omdat Christus hen gewillig heeft gemaakt in de dag van Zijn heirkracht. Hij heeft Zijn heerlijkheid, schoonheid en uitnemendheid aan hun zielen ontdekt, waardoor hun hart en wil lieflijk zijn overgebogen om Zijn roeping gehoor te geven: (Psalm 110:3) "Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag Uwer heirkracht"; en de volgt daarop dadelijk: "in heilige sieraden, uit de baarmoeder des dageraads, zal u de dauw uwer jeugd zijn."

6e Zij zullen zich haasten de handen tot God uit te strekken, omdat zij, bij het licht van het Evangelie, Gods heerlijkheid en hun zaligheid, als daarbij betrokken zijnde, kregen te zien. Door het geloof in Jezus Christus, of een bereidwillig voldoen aan de roeping van het Evangelie, verheerlijken wij tegelijkertijd Gods getrouwheid, macht, wijsheid en andere volmaaktheden, en maken wij onze eeuwige zaligheid vast: want "die in Hem gelooft zal niet verderven, maar het eeuwige leven hebben."

VI. Ik kan hier ook aanstippen, *dat het zeker geschieden zal.* Hier wordt niet gezegd: Misschien zal Morenland de handen tot God uitstrekken; neen, doch dat het geschieden zal: "Morenland zal zich haasten zijn handen tot God uit te strekken."
Nu de zekerheid berust op de vier volgende zaken:

1e Op het voornemen van God, dat nooit kan falen, want "de raad des Heeren bestaat in eeuwigheid; de gedachten Zijns harten van geslachten tot geslachten." Zijn besluiten zijn als bergen van koper, die onbeweeglijk zijn; daarom, zegt de apostel, "hebben de uitverkorenen het verkregen, en de anderen zijn verhard geworden" (Rom. 11:7).

Zovelen als er geordineerd zijn tot het eeuwige leven zullen geloven, en die zullen hun handen tot God uitstrekken.

2e Op de verwerving door Christus. God de Vader heeft een uitverkoren schare van Adams nakomelingen aan Christus gegeven, die Hij verlost heeft, niet door vergankelijke dingen, zoals zilver of goud, maar door Zijn dierbaar bloed. En van allen, die de Vader Hem heeft gegeven, die Hij met zo'n kostbaar rantsoen heeft gekocht, zal Hij niemand verliezen, maar Hij zal hen op de laatste dag voor Zijn Vader stellen, zeggende: "Zie daar, Ik en de kinderen, die Gij Mij gegeven hebt" (Hebr. 2:13).

3e Op de belofte Gods, die in Zijn Woord is opgetekend, dat niets anders is dan een uittreksel van het voornemen van Zijn hart. Hij heeft gezegd: "Morenland, en de heidenen, zullen hun handen tot God uitstrekken; Uw volk zal zeer gewillig zijn in de dag van Uw heirkracht; al wat Mij de Vader gegeven heeft zal tot Mij komen." En zal Hij het niet doen, Die Zijn getrouwheid in de belofte verpand heeft? Heeft Hij het gesproken, en zal het niet geschieden?

4e Op de kracht en de invloed van de genade van God; de ijzeren zenuw van de hardnekkige wil is overgebogen om in te stemmen met de aanbiedingen van Christus, en van zaligheid door Hem; daarom zullen zij zich haasten de handen tot God uit te strekken.

VII. Het zevende punt is de **toepassing.**
Het eerste gebruik zal zijn tot onderrichting.
1e Ziet hieruit de beklaaglijke staat waarin zondaren van nature zijn, voordat hun het Evangelie gepredikt is, en de genade van het Evangelie hen krachtdadig geroepen heeft. Zij zitten toch, evenals de Moormannen, in de duisternis en in het rijk van de schaduw des doods. Ja, niet alleen zij, die het Evangelie geheel en al missen, maar ook zij, die het hebben en niet geloven, die geen gebruik maken van de genademiddelen, worden bij de Moren vergeleken: (Amos 9:7) "Zijt gijlieden mij niet als de kinderen der Moren, o kinderen Israëls, spreekt de Heere?" niets beter dan heidenen en barbaren.

2e Ziet hieruit de krachtige werking van het Evangelie, wanneer de Geest van God het vergezelt. Wel, het wast en verandert de Moorman, als het ware; het maakt, dat de zondaar, die zijn handen naar vreemde goden, naar hout en steen uitbreidde, nu zijn handen uitstrekt tot de levende en waarachtige God. Het verandert de natuur van de zondaar, en "bekeert hem van de duisternis tot het licht, en van de macht van de satan tot God"(Hand. 26:18).

3e Ziet hieruit, dat God vanouds de heidenen goedgezind was, en dat Hij voornemens was onder het Nieuwe Testament een Kerk onder hen op te richten. Wij hebben er hier een voorzegging van: "Morenland zal zich haasten zijn handen tot God uit te strekken, "Gods liefdesvoornemen tot ons, heidenen, werd terstond na de zondvloed geopenbaard in de profetie van Noach: "God breide Jafeth uit, en hij wone in Sems tenten, " en in de woorden van de stervende Jacob, dat op de komst van Silo de volken hem zouden gehoorzaam zijn. Hij is gesteld tot een licht der heidenen, en opdat Hij zou zijn tot zaligheid, tot aan het uiterste der aarde. "De heidenen zullen vragen naar de wortel van Isaï, die staan zal tot een banier der volkeren, en Zijn rust zal heerlijk zijn." O, wat een

stof van dank is het, dat deze en dergelijke oude profetieën nu vervuld zijn, en dat wij in de dagen van het Nieuwe Testament leven, waarin de tabernakel Gods onder de heidenen is opgericht, die gedurende de gehele Oud Testamentische bedeling vervreemd waren van het burgerschap Israëls, en dat het zelfs deze eilanden gegeven is naar Zijn leer te wachten; en dat ons heden de gelegenheid wordt gegeven Zijn Avondmaal plechtig te vieren! O, laat ons onze handen in lof en dank tot God uitstrekken, en laat "psalmen horen van het uiterste der aarde, tot verheerlijking van Jezus Christus de Rechtvaardige."

4e Ziet uit deze tekst en deze leer, dat de deur van het geloof en van de zaligheid wijd open staat voor alle soorten van zondaren; al zijn zij zo zwart als Moren, doordat zij tussen de potten van de zonde hebben gelegen. Toch ziet de genade van het Evangelie u goedgunstig aan, zoals u ziet uit het 14e vers van deze Psalm: "Al laagt gijlieden tussen twee rijen van stenen, zo zult gij toch worden als vleugelen ener duif, overdekt met zilver, en welker vederen zijn met uitgegraven géluwen goud." Laat daarom geen zondaar zich aan wanhopige gedachten overgeven, alsof de genade en de roeping van het Evangelie hem niet aangaan, want zondaren van allerlei soort en grootte worden geroepen, en zijn reeds werkelijk tot Christus gebracht, Die "niet gekomen is om te roepen rechtvaardigen, maar zondaren tot bekering."

5e Ziet uit deze leer de dwaasheid en boosheid van de zonde van ongeloof, welke een zich onttrekken aan God is, in plaats van een uitstrekken van de handen tot Hem. Daarom wordt van ongelovigen gezegd, dat zij het oor stoppen en de schouder onttrekken, en tot God zeggen: "Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust. Wat is de Almachtige, dat wij Hem zouden dienen?" (Job 21:14). O, wat zijn er vele zulken, die onder de drup van het Evangelie zitten! Vrienden, gedenkt, dat God over zo'n behandeling zal toornen: (Spr. 1:24-27) "Dewijl Ik geroepen heb, en gijlieden geweigerd hebt; Mijn hand uitgestrekt heb, en er niemand was, die opmerkte; en gij al Mijn raad verworpen, en Mijn bestraffing niet gewild hebt; zo zal Ik ook in ulieder verderf lachen; Ik zal spotten, wanneer uw vreze komt. Wanneer uw vreze komt gelijk een verwoesting, en uw verderf aankomt als een wervelwind; wanneer u benauwdheid en angst overkomt." De Moren zullen in het oordeel tegen al dezulken opstaan.

6e Ziet uit deze leer, hoe het verbond des vredes en van vriendschap tussen God en de schuldige zondaar in de dag der bekering wordt opgericht; waarom Gods hand in de uitdeling van het Evangelie de ganse dag is uitgestrekt, opstandige zondaren smekende zich met Hem te laten verzoenen door de dood en het bloed van Zijn Zoon, waardoor Zijn rechtvaardigheid bevredigd is. Nu, in de dag van de bekering strekt de zondaar, evenals Morenland, zijn handen tot God uit. Hij werpt de wapenen weg waarmee hij tegen God in oorlog is, en onderwerpt zich aan de aanbiedingen van vrede en verzoening, hem in het Evangelie voorgesteld; hij "geeft de Heere de hand", zoals het in 2 Kron. 30:8 wordt uitgedrukt, waar de goede koning Hiskia voor Juda en Israël het Pascha uitroept en hen vermaant zich aan de Heere over te geven. Zodat een zondaar, wanneer hij in Christus gelooft, het met de Heere eens wordt op de grondslag van de grote offerande van de verzoening. Zo versta ik ook dat woord: (Psalm 50:5) "Verzamelt Mij Mijn gunstgenoten, die Mijn verbond maken met offerande";

zinspelende op de oude gewoonte, om het offer in tweeën te delen en, in het verbondmaken van mensen onderling, tussen de stukken door te gaan.

7e Ziet uit deze leer waarin het wezen van het persoonlijk of nationaal verbondmaken bestaat. Het is gelegen in het volgen van het voorbeeld van Morenland, die de handen tot God uitstrekken, in het geloof en in plechtige belijdenis, dat de God van Christus hun God, en de Vader van Christus hun Vader zal zijn, en dat zij in de kracht van de genade, die in Jezus is, beloven in een nieuw verbond van genade Hem te zullen aankleven door een persoonlijke heilige wandel, en dat zij door genade zich zullen houden aan de leer, tucht, dienst en regering, die Hij in Zijn huis, in Zijn heilige woorden, heeft ingesteld. Het moet een vreemd soort van geest zijn, die óf zijn mensen tegen zulke verbonden opzet, óf hen tot onverschilligheid in de openbare zaak en het werk van Christus aanzet. Alsof die niet waard waren er voor te strijden en te lijden. Wanneer God ons gebiedt "te strijden voor het geloof, dat de heiligen overgeleverd is", en, "te staan in de vrijheid met welke ons Christus heeft vrijgemaakt, " blijkt daaruit duidelijk, dat het een samenzwering van de hel is, een getuigenis voor onze plechtige verbonden, en voor de reformatie van ons land, te begraven, en de gerechtshoven aan te moedigen voort te gaan in hun weg van afwijking van de Heere en Zijn weg en werk.

8e Ziet hieruit wat de rechte plicht is van allen, maar voornamelijk van hen, die gekomen zijn om het Pasen van de Heere te houden, namelijk, evenals Morenland de handen uit te strekken tot die God, die in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende was door de dood en het bloed van Zijn eeuwige Zoon. O, is er iemand in deze vergadering, die de handen niet zou willen uitstrekken, om de Christus Gods, Zijn onuitsprekelijke Gave, aan te nemen? Hij en Zijn gerechtigheid en de ganse zaligheid is ons nabij gebracht, opdat u Hem als uw Eigendom voor eeuwig zou aannemen. U hebt Hem volstrekt nodig; want zonder Hem bent u verloren. Ik kan hier echter nu niet langer bij stilstaan, om beweegredenen aan te voeren.

1. U zult misschien tegenwerpen: *"U gebiedt mij mijn handen tot God uit te strekken. om Zijn onuitsprekelijke Gave aan te nemen; doch, helaas! ik heb niets in mijn hand, niets goeds om mij bij God aan te bevelen."*
Dan is mijn *antwoord*: Het geloof, wanneer het komt om Christus aan te nemen, is de hand van de bedelaar, die komt niet om te geven, maar om Christus, en met Hem alle dingen, om niet te ontvangen. (Jes. 551) "O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld, en zonder prijs, wijn en melk." (Openb. 22:17). "En de Geest en de Bruid zeggen, Komt. En, die het hoort, zegge, Komt. En die dorst heeft, kome, en die wil, neme het water des levens om niet."

2. Een tweede tegenwerping is: *"Mijn handen zijn zo zwart van de zonde, dat gruwelijke, dat God haat, dat ik mij schaam en beschaamd ben, wanneer ik er over denk mijn handen tot Christus uit te strekken."*
Ik antwoord: Op hetzelfde ogenblik, dat u Christus aangrijpt, bent u "gewassen, geheiligd, en gerechtvaardigd in de Naam van de Heere Jezus en door de Geest onzes Gods." Ziet eens welk een zwarte handen de toehoorders van Petrus hadden, toen zij nog rookten van het bloed van Christus. Nochtans wordt hun de belofte van leven en zaligheid door Christus aangeboden: (Hand. 2:38) "Bekeert u, en een iegelijk van u

worde gedoopt in de Naam van Jezus Christus, tot vergeving der zonden; en gij zult de gave van de Heilige Geest ontvangen."

3. Een derde tegenwerping is: *"Mijn hand is geheel verdord en krachteloos, ik kan mijn hand niet uitstrekken gelijk u mij gebiedt."*
Antwoord. Indien u zich inbeeldt, dat slechts ik, of welke leraar ook, u gebiedt de hand van uw ziel tot God uit te strekken, dan vergist u zich zeer. Neen, God Zelf gebiedt u de hand tot Hem uit te strekken, en daarom, strek de verdorde hand uit zoals zij is, tracht het te doen, evenals die arme man van wie u in het Evangelie leest, en zij zal hersteld worden; want Hij geeft kracht, Die het gebiedt.

4. En werpt u tenslotte tegen: *"Mijn hart trekt mijn hand terug, wanneer ik het goede wil doen, ligt het kwade mij bij. zodat ik het goede te doen niet vind."*
Dan antwoord ik: Als die klacht voortvloeit uit een overtuiging van ongeloof en de overmacht van een lichaam van zonde, is het geen slecht teken. De apostel Paulus uit dezelfde klacht over zichzelf in Rom. 7. En daarom arme ziel, wees niet moedeloos, want Hij, Die de overste Leidsman en Voleinder van het geloof is, zal uw slappe handen versterken, en uw struikelende knieën vaststellen. Amen.

6. Christus, de Opstanding en het Leven (1e preek)

Johannes 11:25. ***Jezus zeide tot haar: Ik ben de Opstanding en het Leven.***

Ik hoop, dat er velen hier zijn, die van ver zijn gekomen om het Pasen te houden, van welken de taal met die Grieken is, van wie wij in Joh. 12:20 lezen: "heer, wij wilden Jezus wel zien;" dit is dat ene ding, dat wij begeren, de lieflijkheid van Jezus te aanschouwen, en als wij dit missen, dan missen wij het doel van onze komst. Wel vrienden, de woorden die ik u heb voorgelezen, zet ik voor u, als een spiegel waarin u Jezus kunt zien. Elke naam of benaming, die Hij Zichzelf geeft, is een spiegel waarin u Hem zien kunt, en als u maar met het oog van het geloof in deze spiegel kunt zien, zult u Jezus zien, en dat tot onuitsprekelijk voordeel voor uw zielen: "En wij allen met ongedekt aangezicht, de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest" (2 Kor. 3:18). Wat is die spiegel, waarvan de apostel spreekt, waardoor wij Jezus kunnen zien, Die niet kan gezien worden met het lichamelijk oog, omdat de hemelen Hem moeten ontvangen tot de tijden van de wederoprichting van alle dingen? Wel, het is Zijn Woord en de getuigenis aangaande Hem, en wij hebben er hier een gedeelte van. Hier is een woord, een belangrijk woord en een vertroostend woord, ziet er in, en u zult Hem zien, Wiens Naam Wonderlijk is. Hij zegt tot u, even rechtstreeks als Hij tot Martha zei: "Ik ben de Opstanding en het Leven; die in Mij gelooft zal leven, al ware hij ook gestorven."

Ik kan nu niet bij het verband stilstaan. De woorden zijn een deel van die samenspraak tussen Christus en Maria over het opstaan uit de dood van haar broeder Lazarus. Toen Martha hoorde, dat Christus kwam, ging zij de stad uit Hem tegemoet, en kwam zij tot Hem met deze droefgeestige klacht, zeggende: "Heere, waart Gij hier geweest, zo ware mijn broeder niet gestorven." Deze wijze van spreken getuigde van zwakheid, alsof de macht van Christus om haar broeder van de dood te redden gebonden was aan de lichamelijke tegenwoordigheid van Christus; Christus kan zowel genezen als Hij naar Zijn menselijke natuur afwezig is, als dat Hij tegenwoordig is. Wij lezen van een arme vrouw, die het bloedvloeien had; zij wilde bij Christus zijn, doch zij moest door een menigte heen, voordat zij bij Hem kon komen om Hem aan te raken; zij breekt echter door die allen heen, en wordt stilletjes door Christus genezen. Wel is waar, dat wij Hem, nu Hij naar de hemel is gevaren, niet evenals zij, met de hand van het lichaam kunnen aanraken, maar Hij kan toch, even wezenlijk als deze vrouw de zoom van Zijn kleed aanraakte, door het geloof worden aangeraakt. En wat, als ik u vertel, vrienden, dat Christus hier naar Zijn Goddelijke natuur even wezenlijk tegenwoordig is, als toen Hij op aarde was in Zijn menselijke natuur. Christus zeide tot Nicodémus: (Joh. 3:13) "Niemand is opgevaren in de hemel, dan die uit de hemel neergekomen is, namelijk de Zoon des mensen, Die in de hemel is." En Christus zegt ook: (Matth. 18:20 en Exod. 20:24) "Waar twee of drie vergaderd zijn in Mijn Naam, daar ben Ik in het midden van hen. Aan alle plaatsen, daar Ik Mijns Naams gedachtenis stichten zal, zal Ik tot u komen, en zal u zegenen."

Wij zijn hier bij deze gelegenheid samengekomen om Zijn Naam te gedenken in Woord en sacrament en Hij is nu even wezenlijk bij ons tegenwoordig, als Hij bij Martha was.

Vervalt dan niet in de misvatting van Maria, die meende, dat Christus haar broeder niet kon redden, tenzij Hij in Zijn menselijke natuur tegenwoordig was. Onze Jezus, Die nu in de hemel aan de rechterhand Gods is, is "machtig volkomen zalig te maken allen, die door Hem tot God gaan, alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden." O, dat deze schare deze avond tot God in Christus kwam. Wat zou het morgen een opgewekt sacrament geven! Christus laat een woord vallen tot bemoediging van Martha' s geloof; Hij zegt: "uw broeder zal weer opstaan, " zonder haar te zeggen wanneer. Een belofte van Christus is brandstof voor het geloof. Evenals het vuur niet kan branden zonder brandstof, evenmin kan het geloof leven of werken zonder een belofte. Martha belijdt haar geloof in de algemene opstanding op de laatste dag; zij zegt: "Ik weet, dat hij zal opstaan, in de opstanding op de laatste dag." En uit die algemene waarheid bestuurt Christus haar geloof, om het op Zichzelf te vestigen als de eerste Oorzaak van de opstanding uit de doden in het algemeen, en van haar broeder Lazarus in het bijzonder: "Ik ben de Opstanding en het Leven, die in Mij gelooft zal leven, al ware hij ook gestorven."

Wij hebben hier de volgende twee of drie dingen.

1. De heerlijke titels of benamingen van Christus, die Hem aan dode zondaren moesten aanbevelen: Ik ben de Opstanding en het Leven.
2. De plicht, die aan allen is opgelegd, die voordeel willen hebben van Christus, Die de Opstanding en het Leven is, dat is: in Hem geloven.
3. Het heerlijk voordeel, dat allen zullen deelachtig worden, die in Hem zullen geloven: "Hij zal leven, al ware hij ook gestorven."

Wat het eerste betreft, dat ik trouwens voor het tegenwoordige alleen op het oog heb, er is tweeërlei benaming waarbij Christus Zich aan Martha openbaart, eerst de opstanding, en dan het leven; doch die zijn zo nauw aan elkaar verwant, dat het onmogelijk is een juist denkbeeld te vormen van het eerste zonder het laatste. Wat toch is de opstanding anders dan, dat iemand teruggebracht wordt uit de staat van de dood tot de staat van het leven? Zodat de opstanding en het leven slechts een samengestelde benaming is. Het is een troostrijke gedachte, dat deze benaming een heerlijke betrekking heeft op ons, dode zondaren uit het geslacht van Adam. Al de namen en ambten van Christus zijn betrekkelijk; Hij is een Profeet voor ons, Hij is een Priester voor ons, en Hij is een Koning voor ons; Hij is "ons geworden wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing." Zo ook, wanneer van Hem gezegd wordt, dat Hij is de Opstanding en het Leven, is Hij dat, voor ons; want deze Zoon is ons gegeven, dit Kind is ons geboren, Wiens Naam is de Opstanding en het Leven.
Daarom, vrienden laat ons zien of wij Christus met de hand van een toepassend geloof voor onszelf kunnen aangrijpen, omdat Hij ons zo nauw verwant is, en Zijn Naam tot een ieder, die in deze vergadering is, spreekt: *"Ik ben de Opstanding en het Leven.* De woorden zelf zijn de leer.

De wijze van behandeling, die ik zal volgen, is:

I. Zal ik aantonen wat inbegrepen is in deze benaming, Die Christus Zichzelf geeft: De Opstanding en het Leven.
II. Zal ik onderzoeken voor wie Hij de Opstanding is.
III. Waarvan Hij de Opstanding is.
IV. Tot welk soort van leven Hij de Opstanding is.

V. Zal ik onderzoeken, hoe het geschiedt, dat Hij voor ons de Opstanding en het Leven is.
VI. Waarom Hij deze benaming voor Zichzelf aanneemt.
VII. Een toepassing maken.

I. Ons eerste punt is, dat ik zal aantonen wat begrepen is in deze benaming, waarbij Christus Zich aan u en mij openbaart.
1. Het veronderstelt duidelijk, dat het ganse geslacht van Adam, dode mannen en vrouwen zijn. Niet zodra dronken wij van het dodelijk vergif in het paradijs, of op datzelfde ogenblik drong de besmetting door de zielen van onze eerste ouders, en van die tijd af heeft zij ons allen, hun nakomelingschap, besmet. Wij zijn wettelijk dood: "De ziel, die zondigt, die zal sterven"; wij zijn geestelijk dood, onder de macht en heerschappij van de zonde, afgescheiden van God, Die de Bron van leven is, en ieder ogenblik, beide de tijdelijke en de eeuwige dood onderworpen. Vrienden, de dood heeft geheerst over het ganse geslacht van Adam, en hoe heeft de dood alle geslachten, die voor ons geweest zijn, volkomen weggevaagd. Het ene geslacht na het andere is door de dood naar het graf gevoerd, en de zielen van ontelbare scharen zijn daardoor in de hel geworpen, en diezelfde bezem van de dood, die de geslachten die voor ons geweest zijn heeft weggevaagd, zal ook binnenkort ons wegvagen. Vrienden, waar zullen u en ik binnen een weinig tijd zijn? Helaas! De voorname reden waarom de mensen dit niet overwegen is, omdat zij slapen en niet overwegen of zij zullen aanlanden bij de verheerlijkte engelen, of bij de verworpen duivels en de verdoemde geesten, waar de worm van het geweten nooit sterft en het vuur niet wordt uitgeblust. De dood voert aan een ieder van ons zijn werk uit; de zielendood heeft ons aangegrepen, in ons van God te scheiden, en de lichaamsdood zal binnenkort scheiding maken tussen lichaam en ziel.

2. Dat Christus de Opstanding en het Leven is, geeft duidelijk te kennen, dat de Zoon van God in deze wereld werd gezonden, om de doden het leven te geven. Hij heeft Zijn opdracht als Middelaar van de Vader ontvangen, om de doden levend te maken; Die heeft van eeuwigheid tot de Zoon gezegd: Ga, en geef deze dode zondaren het leven. Overeenkomstig deze opdracht komt de Zoon van God tot hen en zegt tot hen: "Leeft." Hij heeft macht dat te doen: (Joh. 17:2). "Gelijkerwijs Gij Hem macht gegeven hebt over alle vlees, opdat al wat Gij hem gegeven hebt, Hij hun het eeuwige leven geve." Met het oog hierop zegt Christus: (Joh. 5:26) "Gelijk de Vader het leven heeft in Zichzelf, alzo heeft Hij ook de Zoon gegeven het leven te hebben in Zichzelf." De Zoon van God heeft een tweevoudig leven: Zijn wezenlijk leven, aangemerkt als God, want dit heeft Hij wezenlijk van eeuwigheid: en dan heeft Hij een Middelaars leven, dat Hem gegeven en geschonken is als de tweede Adam. Hem is opgedragen dat leven te geven aan dode zondaren van het geslacht van Adam; Hij heeft gaven ontvangen, om uit te delen onder de mensen, ja, ook voor de wederhorigen. Dit was de hoofdgift, die Hij kwam schenken, namelijk, het eeuwige leven, en alles wat daartoe behoort.

3. Ik ben de Opstanding en het Leven; dit sluit naar mijn gedachten duidelijk in, dat onze Heere Jezus Christus het vonnis van de wet, volgens welke wij moesten sterven, heeft ingetrokken. "De bezoldiging der zonde is de dood", dat was het handschrift, dat tegen ons was. Nu, Christus is gekomen, en door het aan het kruis te nagelen heeft Hij dit handschrift verscheurd, opdat het voor Gods rechtbank niet tegen ons zou staan.

4. Het sluit, dunkt mij, ook in, dat onze Heere Jezus alles heeft wedergegeven wat door de eerste Adam was verloren. De eerste Adam werd, door zijn zonde en afvalligheid, de bron van jammer, dood en ellende voor zijn ganse nakomelingschap. Dat is de erfenis, die wij van onze eerste vader Adam hebben; doch Christus is gekomen en heeft alles wedergegeven wat wij in de eerste Adam hebben verloren. Daarom wordt er een vergelijking gemaakt (Rom. 5) tussen de eerste Adam en zijn natuurlijk zaad, en Christus de tweede Adam en Zijn geestelijk zaad, door Wie zij levendgemaakt zijn.

5. Het sluit ook in, dat Christus zelf uit de doden is opgestaan, en de sleutelen van de hel en de dood heeft meegenomen, waardoor Hij over de hel en de dood heeft getriomfeerd: (Openb. 1:17, 18) "Vreest niet, Ik leef, en Ik ben dood geweest, en ziet, Ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen. En Ik heb de sleutels der hel en des doods."

6. In de laatste plaats, sluit het, dunkt mij, ook duidelijk in, dat het leven van het gehele mystieke lichaam in Christus is. Vrienden, in het tweede verbond zijn de zaken heel anders gesteld dan in het eerste. In het eerste verbond was het leven in de handen van de mens zelf gesteld, doch nu is zijn leven in zijn Hoofd gelegen; de mens had het leven in zijn eigen handen ontvangen, en zo verloor hij het, hij was een veranderlijk schepsel, hoewel hij volmaakt heilig was. Maar geloofd zij God, dat in het nieuwe verbond de zaken anders staan; God wil het leven niet in onze hand geven, maar Hij heeft het in de handen van Christus gelegd, en daar ligt het leven van het ganse verborgen lichaam. Misschien uiten sommigen van u de klacht: "O, ik ben dood, ik ben een dorre boom, mijn leven is weg, er is geen sap noch leven in mij; ik kan niet tot die levendigheid in de plicht geraken, die ik in verleden tijden wel eens mocht hebben." O, ziet toe, dat niet in die klacht een klank van het werkverbond wordt gehoord, dat er niet iets van een wettische geest in is; u bent misschien onvergenoegd, dat uw leven niet in uw eigen hand is, evenals in Adam voordat hij viel. U zou goed doen, te gedenken, dat God sedert de val, de mens niets toevertrouwt, neen, zelfs Zijn liefste heiligen niet; Hij wil hun leven niet aan hen toevertrouwen, maar Hij heeft ons door een plechtig getuigenis verzekerd, dat "dit leven in Zijn Zoon is." Wanneer de gelovige zichzelf is, zal hij daarin berusten, dat zijn leven in de handen van Christus is opgelegd, en zeggen: Heere, ik ben tevreden, dat mijn leven met Christus verborgen is in God, al heb ik niets daarvan in mijn eigen Hand. Vrienden, het is een gewichtige waarheid, een waarheid, die getuigd wordt door de allerdoorluchtigste getuigen, de "Drie, Die getuigen in de hemel": (1 Joh. 5). God de Vader, Zoon en Heilige Geest; daarom moeten wij verzegelen, dat wat Zij zeggen waarachtig is, anders maken wij Hem tot een leugenaar. Wat is de getuigenis van God? "Dit is de getuigenis, dat God ons het eeuwige leven gegeven heeft", ons, die verloren, geruïneerd en veroordeeld waren, ons, het eeuwige leven gegeven, en dit leven "is in Zijn Zoon." Indien u het leven wilt hebben moet u tevreden zijn met het leven, dat Hij u meedeelt; Hij is over het huis gesteld, en al de kinderen van het huisgezin, groot en klein, moeten om alles tot Hem opzien. (Jes. 22:24) "En men zal aan Hem hangen, alle heerlijkheid des huizes Zijns Vaders, van de uitspruitelingen en van de afkomelingen, ook alle kleine vaten, van de vaten der bekers af, zelfs tot alle vaten der flessen;" zij hangen hun gelukzaligheid waar God die gehangen heeft. Indien u zo handelt, wanneer u aan de Avondmaalstafel aanzit, zal het u daar goed zijn; doch indien u ontevreden bent, dat alles in de handen van Christus gesteld is, wanneer u uw zin niet krijgt, rekent er dan op, dat u een berisping zult krijgen. Gaat tot Hem, Die uw leven in Zijn hand heeft, gaat en vraagt Hem al wat Hij

in Zijn Woord beloofd heeft. Past op, dat u Hem niet beperkt; Hij zal de kinderen van het huisgezin geven wat Hij ziet, dat zij nodig hebben. Hij zal de goederen of het brood van de kinderen niet verduisteren, neen, Hij geeft hun allen hun brood op de rechte tijd, en het betaamt de jongere kinderen wel, dat zij op hun oudste Broeder betrouwen.

Voordat ik overga tot de behandeling van het tweede punt zal ik een woord van vermaning tot u spreken, evenals reeds anderen van ‘ s Heeren dienstknechten dit vanmorgen hebben gedaan, als zij u vermaanden uzelf te onderzoeken.
Ik vermaan u dan, dat u zichzelf onderzoekt, of u ooit deel hebt gekregen aan de eerste opstanding; of Christus, de Opstanding en het Leven voor u is. Ik zal de bijzonderheden niet vermenigvuldigen; ik zal alleen zeggen, dat er, als Hij ooit de opstanding en het leven voor u werd, een lieflijke overeenkomst zal zijn tussen de opstanding van Christus en uw opstanding; en het is geen wonder, dat er overeenkomst tussen die beide is, want Christus is opgestaan als het mystieke Hoofd; toen Hij weer levend werd, werden wij weer levend. De profeet Hosea, sprekende over de opstanding van het Hoofd en de leden, zegt: (Hoséa 6:2) "Hij zal ons na twee dagen levendmaken, op de derde dag zal Hij ons doen verrijzen, en wij zullen voor Zijn aangezicht leven;" niet Hij maar wij; al de mystieke leden van Christus stonden vertegenwoordigenderwijze met Hem op. Indien u waarlijk met Hem bent opgestaan zal er een overeenkomst zijn tussen uw opstanding en Zijn opstanding op de derde dag. Ik zal dit in een paar bijzonderheden ophelderen

1. U weet, dat Christus door Zijn Eigen kracht, door de kracht van Zijn Goddelijke natuur is opgestaan: "Hij is krachtiglijk bewezen te zijn, de Zoon van God, naar de Geest der heiligmaking, uit de opstanding der doden." Indien u dan ooit door Hem geestelijk bent levendgemaakt, indien u Zijn opstanding mede deelachtig bent, indien Hij voor u de Opstanding en het Leven is, dan zult u, ik ben er zeker van, eveneens iets zijn gewaar geworden van "de kracht van Zijn opstanding;" want het is diezelfde "uitnemende grootheid van Zijn kracht, die u moet opwekken en doen geloven, dat God Christus uit de doden heeft opgewekt." Ik twijfel er niet aan, ja, ik ben er zeker van, dat iemand, wanneer Hij Christus, de Opstanding en het Leven, mede deelachtig is, van Arminianisme genezen is. Hij zal dan niet meer zeggen: Ik heb kracht mijzelf te bekeren en te geloven; hij zal erkennen, dat hij het niet aan de kracht van zijn eigen wil, maar aan de kracht van de vrije, soevereine genade verschuldigd is, die hem van de dood tot het leven gebracht heeft.

2. Christus is door Zijn opstanding uit de doden, krachtiglijk bewezen te zijn, de Zoon van God, naar de Geest der heiligmaking. God de Vader, over Zijn opstanding uit de doden sprekende, zegt: (Hand. 13:33) "Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd; niet alsof de generatie van de Zoon bij Zijn opstanding is begonnen; neen, neen, "wie zal Zijn leeftijd uitspreken?" of (Eng. overz,) "wie kan Zijn generatie verklaren?" die was van alle eeuwigheid; een eeuwige Vader moet een eeuwige Zoon hebben, daarmede wordt Zijn Wezenlijke Godheid bedoeld; doch Zijn opstanding uit de doden bewees krachtiglijk, dat Hij de Zoon van God was. Indien u ooit uit de doden bent opgestaan, dan is uw kindschap, daaruit ook enigermate aan u verklaard. Op hetzelfde ogenblik, dat het nieuwe schepsel geformeerd wordt, en de zuigeling van de genade begint te leven, legt het er op toe, te roepen: "Abba, Vader, tot de God en Vader van onze Heere Jezus

Christus." Hoe het ook door de overmacht van het ongeloof onderdrukt en gesmoord wordt, wanneer het geloof het hoofd maar enigszins begint op te heffen, is de taal van het nieuwe schepsel: (Jes. 62:16) "Gij toch zijt onze Vader, Gij, o Heere, zijt onze Vader, onze Verlosser vanouds af is Uw Naam."

3. U weet, dat Christus, toen Hij uit de doden opstond, in Zijn rust inging, Hij rustte van de zware arbeid van de verlossing van de mens; de dag des Heeren is een dag van rust, omdat Christus van Zijn groot verlossingswerk heeft gerust. Zo ook, vrienden, indien u ooit Zijn opstanding bent deelachtig geworden, hebt u in Christus rust gevonden; rust voor uw vermoeide, belaste zielen in Hem, op het Fondament, dat God in Sion gelegd heeft. U bent vermoeid geworden door uw grote reis om rust te vinden, in de werken van de wet en andere toevluchten der leugens, en hebt die niet kunnen vinden: doch toen Gods rust aan uw ziel werd ontdekt, hebt u gezegd: "Dit is mijn rust tot in eeuwigheid, hier zal ik wonen, want ik heb ze begeerd."

4. U weet, dat Christus, toen Hij uit de doden opstond, Zijn grafdoeken achterliet. Toen Christus uit het graf kwam liet Hij Zijn grafdoeken achter, omdat Hij niet weer zou sterven: toen Lazarus uit de doden opstond en uit het graf kwam, kwam hij er met zijn grafdoeken uit, omdat hij weer moest sterven. Zo bent u ook, als u deel hebt aan de opstanding van Christus, uit het graf van de zonde en van de natuurstaat opgestaan, en hebt u de doodsklederen en het snode zondekleed afgelegd, om voortaan "de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzakende, matig en rechtvaardig en Godzaliglijk in deze tegenwoordige wereld te leven." Wat heb ik meer met de afgoden te doen? is de taal van de ziel, die het leven van Christus deelachtig is.

5. Toen Christus uit de doden opstond, ging Hij niet meer met de onbegenadigde Joden om; Hij bracht Zijn leven bij hen door, doch daarna zag Hij niet meer naar hen om. Maar misschien zal iemand vragen, waarom Christus zich na Zijn opstanding niet meer aan de Joodse Raad vertoonde. Wel, Hij had hun bij Zijn leven voldoende bewijzen gegeven van Zijn Goddelijke zending: doch zij verwierpen Hem, noemende Hem, "een duivel, een wijnzuiper, een vriend van tollenaars en zondaren", en toen kruisigden zij Hem als een bedrieger. Daarom verscheen Hij, nadat Hij was opgestaan, alleen aan Zijn vrienden, Hij werd van meer dan vijfhonderd gezien op eenmaal. Zo ook zullen zij, die deelhebben aan de opstanding van Christus, het gezelschap van de vijanden van Christus, van een boze wereld, niet zoeken, maar zij zullen de omgang zoeken met "de heiligen, die heerlijken, die op aarde zijn." Zij, die leven, hebben geen lust, bij de doden te verkeren; zo ook hebben zij, die geestelijk levend zijn, geen lust met dezulken om te gaan, die geestelijk dood zijn, of het moest zijn om met hen te spreken over het gevaar waarin zij verkeren en dat zij de toekomende toorn moeten ontvlieden. U, die het gezelschap zoekt van hen, die zweren en vloeken; die samenspant met goddelozen en onheiligen, en u in hen vermaakt, u bent dood, anders zou u het in zulk gezelschap niet kunnen uithouden: want de omgang met de doden is een plaag voor de levenden.

6. Toen Christus uit de doden opstond, maakte Hij Zich gereed om naar de hemel te varen: daarom zeide Hij tot Maria: (Joh. 20:17) "Ik vaar op tot Mijn Vader en uw Vader, en tot Mijn God en uw God." Zo ook zult u, als u met Christus bent opgestaan, niet afgaan in de woestijn, maar opgaan: u zult dan "bedenken de dingen, die boven zijn, niet, die op de aarde zijn."

En u, dode zondaren. O, komt toch tot Christus, Die de Opstanding en het Leven is!
Misschien zegt u: Als wij dood zijn, waartoe spreekt u dan tot ons? Kunnen de doden zichzelf het leven geven? Ik antwoord, dat er een groot verschil is tussen zedelijk dood zijn, en natuurlijk dood zijn. Als u natuurlijk dood was, dan hadden wij geen boodschap meer aan u, wij prediken het Evangelie niet aan hen, die natuurlijk dood zijn. Wel, is de zondaar, dood zijnde in de zonde, even ongeschikt om iets geestelijks te doen, als de mens die natuurlijk dood is, onbekwaam is, zich met de levenden te bewegen: doch God heeft mij opgedragen tot de doden te roepen: "Hoort, en uw ziel zal leven" (Jes. 55:3), en op het horen zullen zij leven. Christus zegt: "De ure komt, en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven" (Joh. 5:25). Daarom roep ik deze Naam onder u uit, en verkondig u, dat Hij de Opstanding en het Leven is, opdat dode zondaren mogen horen en leven. Als u het door het geloof hoort, zult u leven, want, zo zegt Christus in ons tekstvers: "Die in Mij gelooft zal leven, al ware hij ook gestorven."

II. Maar wij zullen overgaan tot ons tweede punt, *dat was, dat wij zullen onderzoeken voor wie Christus, de Opstanding en het Leven is.* Ik zal hierop in de volgende vijf of zes bijzonderheden antwoorden.
1. Hij is niet de Opstanding en het Leven voor de gevallen engelen, maar Hij is de Opstanding en het Leven voor gevallen en gedode zondaren van Adams nageslacht: Hebr. 2:16) "Want waarlijk, Hij neemt de engelen niet aan, maar Hij neemt het zaad Abrahams aan." Vrienden, toen de mens in het paradijs gehoor gaf aan de verzoeker, en van de verboden vrucht at, stonden de vloek en de toorn Gods gereed, om Adam en zijn ganse nakomelingschap weg te vagen, in dezelfde staat van verdoemenis en ellende waarin de gevallen engelen waren geworpen. Maar hoe handelt God om dit te verhinderen? Wel, Hij verenigt een deel van de menselijke natuur met de Persoon van Zijn eeuwige Zoon, en door dat deeltje van de menselijke natuur verlost Hij de gevallen mens van het verderf. Dit wordt te kennen gegeven in Joh. 3:16: "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeborenen Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe." Hij gaf Hem om mens te worden, en Hij gaf Hem om te sterven: Hij heeft Zijn Eigen Zoon niet gespaard, maar heeft Hem voor ons in de dood overgegeven; Hij gaf Hem aan de wereld, dat wil zeggen, Hij gaf Hem niet aan de engelen, maar aan zondaren uit de mensen. Hier is stof van grote blijdschap en gejuich, dat Christus onze natuur heeft aangenomen, en dat Hij de natuur van de engelen voorbijgaat.

2. Christus is niet alleen de Opstanding en het Leven voor de Joodse natie, maar ook voor de heidenen, die ver waren. De Joden beeldden zich in, dat de Messias Zijn zegeningen, alleen tot hen bepaalde; zij verbeeldden zich, dat Hij alleen hun Zaligmaker en hun Verlosser zou zijn; daarom ergerden zij zich zo, toen de apostelen, na de opstanding van Christus, tot de heidenen begonnen te prediken. Christus, "gepredikt onder de heidenen, " is een deel van de grote verborgenheid der Godzaligheid. Christus is, als de Opstanding en het Leven, zowel aan de heidenen als aan de Joden gegeven. Hierop doelt die profetie van Jesaja (Hoofdstuk 49:6), waar de Heere in de Persoon van de Vader, tot de Verlosser zegt: "Het is te gering, dat Gij Mij een Knecht zoudt zijn, om op te richten de stammen Jacobs, en om weder te brengen de bewaarden in Israël: Ik heb U ook gegeven tot een Licht der heidenen, om Mijn Heil te zijn tot aan het einde der aarde"; het is maar een geringe zaak tussen U en Mij; neen, "Ik zal U geven tot een licht

der heidenen." De apostel Johannes raakt dat punt ook aan: (1 Joh. 2:1, 2) "Indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij de Vader, Jezus Christus de Rechtvaardige. En Hij is een verzoening voor onze zonden: en niet alleen voor de onze, maar ook voor de zonden van de ganse wereld;" niet alleen voor ons, die Joden zijn, maar ook voor de zonden van de arme heidenen; die hebben deel in de verlossing, die de Zoon van God heeft verworven.

3. Christus is de Opstanding van al de gemeenten; Hij is de Opstanding van de Kerk, zowel van de algemene als van de bijzondere; nooit zou er een Kerk geweest zijn in het geslacht van Adam, als Hij die niet vergaderd had. Hij begon een gemeente te stichten in het paradijs, en de grondslag van de Kerk werd gelegd in de eerste belofte: "Het zaad van de vrouw zal de slang de kop vermorzelen." De Kerk is Gods huisgezin op aarde, en Christus bouwt het huisgezin, en Hij bouwt het huis der goedertierenheid waarin het huisgezin woont. Hij heeft de benodigdheden, om een nieuw geslacht onder de stammen van Adam te bouwen, van de Vader ontvangen: (Psalm 68:19) "Toen Hij opvoer in de hoogte, heeft Hij de gevangenis gevankelijk gevoerd: Hij heeft gaven genomen om uit te delen onder de mensen; ja, ook voor de wederhorigen." En dat waartoe? "Opdat de Heere God onder ons zou wonen." Zodat Hij de Opstanding en de Bouwmeester van de gemeenten is. De Joodse Kerk ontving haar bestaan van Hem, en Hij richtte haar op uit niets, uit de drek, toen zij onder de Amorieten en de Hethieten waren, vanwaar Hij hen vergaderde: (Ezech. 16:3-6) "Alzo zegt de Heere HEERE tot Jeruzalem: Uw handelingen en uw geboorten zijn uit het land der Kanaänieten; uw vader was een Amoriet en uw moeder een Hethietische. En aangaande uw geboorten: ten dage, als gij geboren waart, werd uw navel niet afgesneden; en gij waart niet met water gewassen, toen Ik u aanschouwde; gij waart ook geenszins met zout gewreven, noch in windselen gewonden. Geen oog had medelijden over u, om u een van deze dingen te doen, om zich over u te erbarmen; maar gij zijt geworpen geweest op het vlakke des velds, om de walgelijkheid van uw ziel, ten dage, toen gij geboren waart. Als Ik bij u voorbijging, zo zag Ik u, vertreden zijnde in uw bloed, en Ik zeide tot u in uw bloed: Leef; ja, Ik zeide tot u in uw bloed: Leef!" Hij heeft hen uit het diensthuis uitgeleid; Hij heeft hen uit Babel uitgevoerd; het was hun als een graf, en het scheen even ondoenlijk hen weer naar hun land terug te brengen, als iemand, die in het graf ligt, levend te maken; toch wekte de Heere hen op uit hun Babylonisch graf, en Hij plantte en bevochtigde hen daar.

4. Christus is de Opstanding en het Leven voor iedere zondaar, die in de dag van bekering en wedergeboorte tot Hem komt: (Ef. 3:1) "U heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart door de misdaden en de zonden." Vrienden, in de dag van Zijn heirkracht komt de Heere tot het graf, waarin wij begraven liggen, het graf van zonde en ellende, evenals Hij tot het graf van Lazarus kwam, en Hij zegt: Zondaar, kom uit; en terstond wordt hij levend; de Geest van Jezus komt in hem, en de boeien van zijn geestelijke gevangenschap vallen af.

5. Tenslotte. Christus is de Opstanding en het Leven van kwijnende gelovigen. De ware gelovige, die door de Geest des Heeren is levendgemaakt, valt dikwijls, wat zijn gewaarwording en zijn gevoel betreft, in hoge mate in de geestelijke dood terug. Hij is, zoals Heman van zichzelf zegt: (Psalm 88:6) "Afgezonderd onder de doden"; hij wil zeggen: ik ben als burger ingeschreven onder het geslacht van de doden, mijn leven is

vergaan. Evenals de gesnedene in Jes. 56:3, spreekt: "Ziet, ik ben een dorre boom, " mijn leven is vergaan, er is geen leven, geen sap in mij overgebleven. Ik vermoed, dat er velen van Gods volk hier, en overal in ons land zijn, die deze klacht uiten, doch Christus is de Opstanding en het Leven, Hij laat verse stromen des levens uitvloeien in kwijnende gelovigen, om hen weer te verkwikken, gelijk David zegt: (Psalm 23:3) "Hij verkwikt mijn ziel." En hoe doet Hij dat? Hij doet de dauw van de levendmakende Geest op hen vallen, en dan brengen zij ten leven voort als koren en bloeien als de wijnstok; en zijn gedachtenis, of zijn reuk, zal zijn als de wijn van Libanon." Zo hebben wij de vraag beantwoord, voor wie Christus de Opstanding en het Leven is, en zullen wij overgaan tot

III. Ons derde punt, hetwelk was, *dat ik zal onderzoeken, waarvan Hij de opstanding en het leven is. Ik zal dit in de volgende bijzonderheden doen.*
1. Christus is de opstanding van de verklarende heerlijkheid Gods in deze benedenwereld. Gods verklarende heerlijkheid was door de zonde van de mens ontsierd. Zijn Wezenlijke heerlijkheid kan door mensen noch duivels ontsierd worden; maar Zijn verklarende heerlijkheid was ontsierd. Toen de mens zondigde verwierp hij God als Zijn Opperheer; hij zeide met de trotse Farao: "Wie is de Heere, dat ik Hem zou gehoorzamen?" Hij maakte een verdrag met de hel, tegen God, de heerlijkheid van Zijn rechtvaardigheid en heiligheid, en al Zijn volmaaktheden, in het bijzonder Zijn waarheid. Al deze volmaaktheden Gods werden bezoedeld en besmet; zover de mens daartoe in staat was werd er een smet op geworpen. Maar Christus is gekomen om het stof, dat er door de mens op geworpen was, af te vegen, en dienovereenkomstig verheft Hij ze tot grotere luister, dan wanneer de mens niet gezondigd had. Daarom wordt Hij genaamd: Het Afschijnsel van de heerlijkheid des Vaders, en het uitgedrukte Beeld van Zijn Zelfstandigheid." Vader, zo zegt Hij, "Ik heb U verheerlijkt op de aarde: Ik heb voleindigd het werk, dat Gij Mij gegeven hebt om te doen. En nu verheerlijk Mij, Gij Vader, bij Uzelf met de heerlijkheid, die Ik bij U had eer de wereld was"

2. Christus is de Opstanding van de heilige wet Gods. De heilige wet was geschonden, verbroken en vertreden; de mens had Gods banden verscheurd en Zijn touwen van zich geworpen; het gezag van Gods wet werd veracht en in de wind geslagen, doch God wil Zijn wet niet onder de voeten van de mens vertreden laten liggen. Christus komt en herstelt de eer van de wet, hoger, dan dat zij ooit was verbroken geworden, opdat zij ons niet buiten de zaligheid zou sluiten: (Jes. 42:21) "Hij verhoogt de wet en maakt haar heerlijk." Aldus is Hij de opstanding van de heilige wet; Hij verdedigt de eer van de wet, en doet haar met grotere luister en schoonheid blinken, dan ooit zou gezien zijn, wanneer de mens in zijn oorspronkelijke rechtheid was blijven staan. Ja, de wet wordt grotere eer toegebracht, dan dat alle engelen in de hemel gestorven waren. Al hadden toch al de engelen in de hemel haar geboden gehoorzaamd en de straf, die zij eist, in onze plaats gedragen, zij zouden haar nooit zoveel eer hebben toegebracht als Christus gedaan heeft, omdat Hij de grote Wetgever was, en geen schuldenaar aan haar was, evenals andere mensen: (Gal. 4:4) "Maar wanneer de volheid des tijd gekomen is heeft God, Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet." Hier is een wonder, een wonder dat tot in eeuwigheid een stof van verwondering zal zijn, dat Hij, Die de wet gegeven heeft, onder de wet gekomen is, om ons, die onder haar waren, te verlossen. Zo is Hij de opstanding van de wet: (Rom. 8:3) "Want hetgeen der wet onmogelijk was, omdat zij door het vlees krachteloos was, heeft God, zijn Zoon

zendende in gelijkheid des zondigen vleses, en dat voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees."

3. Christus is de Opstanding van de oorspronkelijke onnozelheid, reinheid en schoonheid van de menselijke natuur. De natuur van de mens was ontsierd, haar schoonheid was door de val vergaan; ja, de natuur van de mens werd door de val zo besmet en zo lelijk, dat zij, als het ware, beneden de schepselen van lagere orde was weggezonken; doch Christus is de Opstanding, van de menselijke natuur. Door onze natuur met Zichzelf te verenigen verheft Hij haar tot een hogere trap van eer, dan zij ooit had in de eerste Adam. Ja, vrienden, door de vereniging met de Zoon van God is zij tot grotere eer verheven dan de natuur van de engelen ooit gegeven was. De natuur van de engelen werd nooit zo nabij God gebracht als de menselijke natuur; de engelen staan voor Zijn aangezicht en Zijn zalig in de genieting van God; doch geen engel is met één van de Personen van de Drie-eenheid verenigd. De natuur van de mens is zo nauw verenigd met de Persoon van de Zoon, dat zij één persoon met Hem wordt. O komt en ziet wat God gewrocht heeft, waartoe God ons bevorderd of verheven heeft: "Want tot wie van de engelen heeft Hij ooit gezegd, Gij zijt mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd?" Christus wordt genaamd: "De heerlijkheid van Zijn volk Israël, en van al Zijn volk wordt gezegd, dat zij zich beroemen in Hem; en dat mogen zij wel doen, want Hij is het Sieraad, de goede Naam van het huisgezin. De kroon is van ons hoofd gevallen toen wij tegen God gezondigd hebben; doch door de vleeswording van de Zoon van God is de kroon op het hoofd van de menselijke natuur gezet. Wanneer wij op Christus zien, moesten wij Hem altijd onze Kroon, onze Eer en onze Schoonheid noemen. Vrienden, wanneer iemand een voornaam mens onder zijn betrekkingen heeft, zal hij daar graag over praten: "Zo'n voornaam persoon is mijn vriend, " doch beroemt u niet op menselijke dingen, maar beroemt u hierin, dat uw natuur verenigd is met de Persoon van Zijn eeuwige Zoon. Ik wenste wel, dat ik het middel mocht zijn, om de mensen tot rechte begrippen te brengen van de Persoon van Christus; onkunde van de Persoon van Christus is het grootste verlies. Wat is Christus anders, dan God in onze natuur komende, en stervende, en weer opstaande, en opvarende ten hemel, en voor eeuwig onze natuur dragende als een onderpand van Zijn liefde tot ons? God in onze natuur is een God om in te geloven, op te vertrouwen, en zich in te verblijden. Is niet deze God een Voorwerp van de hoogste verlustiging, verrukking en gehoorzaamheid? Daarom zeg ik, dat Hij de Opstanding is van de menselijke natuur.

4. Christus is de Opstanding van onze kennis van God en van onze bekendheid met God. Zodra de mens viel, viel hij uit de bevriendheid met God, en verloor hij alle zaligmakende gezichten van God. Het was de gelukzaligheid van de mens voor de val, dat hij in de ganse schepping om hem heen de heerlijkheid Gods zag, dat hij nooit een schepsel aanschouwde waarin hij niet de heerlijkheid Gods zag uitblinken; doch toen wij vielen, deed de duivel ons wat de Filistijnen bij Simson deden: hij stak ons de ogen uit. De mens van nature is een blindgeborene, doch Christus is de herstelling van ons gezicht; Christus is gekomen om ons beide, het licht en het gezicht terug te geven. Christus wordt de "Zon der gerechtigheid, de blinkende Morgenster" genaamd. Waarom? Omdat Hij aan het gevallen geslacht van Adam de kennis Gods terugbrengt. Hij is gekomen om de heerlijkheid van Zijn Vader aan de wereld te ontdekken: (Joh. 1:18) "Niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon, Die in de schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard." Vrienden, dat zijn de beginselen van het

eeuwige leven in de ziel, wanneer zij God in Christus begint te kennen, en in die ontdekking van God in het Woord belang gaat stellen: (Joh. 17:3) "Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, Die Gij gezonden hebt." Hij is de Opstanding van onze kennis, die wij in de eerste Adam hebben verloren

5. Christus is de Opstanding van onze gerechtigheid, en van onze rechtvaardigmaking en aanneming bij God. Zodra hij viel, verloor Adam zijn oorspronkelijke gerechtigheid, er bleef geen gerechtigheid in het geslacht van Adam over; er is niemand rechtvaardig op aarde, "niemand, die goed doet, ook niet één, " doch Hij is onze gerechtigheid. Wij lezen in Dan. 9:24, dat Hij "een eeuwige gerechtigheid aanbrengt"; let op de uitdrukking, Hij brengt die aan. Zij werd niet meer gevonden op aarde in Adams geslacht, en Christus brengt die aan, Hij doet het door Zijn gehoorzaamheid tot de dood. Vandaar draagt Hij die gezegende Naam: (Jer. 23:6) "In Zijn dagen zal Juda verlost worden, en Israël zeker wonen, en dit zal Zijn Naam zijn, waarmee men Hem zal noemen, de Heere onze Gerechtigheid. Gewis, zal men zeggen, in de Heere zijn gerechtigheden en sterkte;" let daarop, in de Heere; niet in onszelf, maar in de Heere; Hij is het einde der wet tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft. (2 Kor. 5:21) "Want Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem." Getuigt dat niet, dat Hij de Opstanding en het Leven is van onze gerechtigheid en aanneming voor die oneindige Heere, Die wegens onze ongerechtigheid het vonnis van de verdoemenis over ons heeft uitgesproken. O vrienden, draagt dan ook zorg, dat u onder die bedekking van Christus' gerechtigheid bent; het is noodzakelijk, dat u uw zielen in dat gewaad wikkelt, want u kunt buiten dat niet voor God bestaan.

6. Hij is de Opstanding van onze heiligheid. Dat was een ander deel van het beeld Gods, dat wij verloren hebben. Dit toch bestond, zoals u weet, in kennis, gerechtigheid en heiligheid, De mens viel terstond, toen hij zondigde, tussen de potten, en hij werd zwart als een Moor en gevlekt als een luipaard. Nu, Christus komt, en hier begint Hij Zijn werk van heiligmaking, en Hij voleindigt het bij de dood; daarom staat er geschreven dat Hij "ons van God geworden is tot heiligmaking, " Ik versta daardoor niet die heiligmaking, die zonder Christus geschiedt, gelijk sommigen beweren, dat zij zichzelf door hun eigen kracht heilig maken, die een heidense zedelijkheid in de plaats stellen van evangelische heiligheid. Christus zegt dan ook: "Zonder Mij kunt gij niets doen; gij kunt geen vruchten van heiligheid voortbrengen, zolang gij niet met Christus verenigd zijt, kunt gij niet heilig zijn; de heerlijkheid des Heeren, die over Zijn volk is, maakt hen heilig. Daarom, als wij ooit heilig gemaakt zijn, dan is Hij de Opstanding van onze heiligheid.

7. Christus is de Opstanding van onze vrede met God. Door de inkomst van de zonde werd onze vrede met God verbroken, en werd de mens een vijand van God, en van die tijd af is hij met vijandschap tegen God vervuld, want "hij is ten allen dage alleenlijk boos' . Maar Christus is gekomen om de oude vriendschap tussen God en de mens te herstellen, en Hij heeft dit ook werkelijk gedaan; want "Hij heeft vrede gemaakt door het bloed Zijns kruises", door voldoening aan de rechtvaardigheid, en door de strafschuld van de wet te vernietigen; en de vrede, die Hij maakt tussen God en de ziel is een blijvende vrede, omdat die op een vast en blijvend fondament rust. Er zijn mensen, die hard roepen om vrede, vrede; o, laat ons tot elke prijs vrede hebben, al is

het dan ook ten koste van de waarheid, al moet de waarheid er om lijden: doch het is dwaasheid te denken, dat er vrede kan zijn, zonder dat hij op rechtvaardigheid en waarheid gegrond is. Neen, de vrede die Christus verwekt heeft, staat op de hechte grondslag van een gerechtigheid waardoor de wet verhoogd wordt. Hij is de Opstanding van onze vrede.

8. Hij is de Opstanding, niet alleen van vrede en vriendschap, maar ook van gemeenschap tussen God en de mens. U weet, dat de mens, toen hij zondigde, door God verbannen werd; hij werd uit het paradijs verdreven, en Cherubim werden gesteld om de weg tot de boom des levens te bewaren. Er was voor de mens geen toegang tot God, en God wilde geen omgang met hem hebben. Welke omgang zou er ook kunnen zijn tussen de hemel en de hel, tussen schuldigheid en rechtvaardigheid? Nu, Christus herstelt dit, want Hijzelf is de weg daartoe: Hij zegt ons: (Joh.14:6) "Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven. Niemand komt tot de Vader dan door Mij." En, (Joh. 10:9) "Ik ben de Deur: indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden, en hij zal ingaan, en uitgaan, en weide vinden;" dat wil zeggen, zij zullen een vrije toegang tot God hebben, en dronken worden van de vettigheid van het huis van Zijn goedertierenheid. Vrienden, als u voornemens bent naar het avondmaal te gaan, ziet dan toe, dat u door de rechte deur ingaat. Het is gemakkelijk door de deur van de mens in te gaan, een bewijs van toegang van mensen te verkrijgen, doch rekent er op, u zult zeker uw verdoemenis eten en drinken, indien u niet door de deur, Christus Jezus, ingaat. Het is onmogelijk, dat wij gebruik kunnen maken van de menselijke natuur als het middel van gemeenschap met de Goddelijke natuur, zo wij niet bij Gods licht, het licht zien; toch is dat de weg om tot gemeenschap met God te komen. Hij is de Opstanding van onze gemeenschap met God: (1 Petrus 3:18) "Want Christus heeft ook eens voor de zonden geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen." Christus is Gods Weg tot ons, en onze Weg tot God.

9. Christus is de Opstanding van al de genaden van de Geest. Adam verloor door de val zijn geloof, hij verloor zijn liefde, hij verloor zijn hoop, hij verloor zijn leven en hij verloor zijn gehoorzaamheid. Maar Christus is de Opstanding van die allen.

- Hij is de Opstanding van ons geloof, onze hoop en vertrouwen op God, als een verzoend God in Christus. Hij openbaart Zich aan ons als een God van liefde, en wanneer de mens dit ziet, verwekt het in hem, geloof in God: (Psalm 36:8) "Hoe dierbaar is Uw goedertierenheid, o God, dies de mensenkinderen onder de schaduw Uwer vleugelen toevlucht nemen." Christus wordt "de overste Leidsman en Voleinder des geloofs" genaamd. Vrienden, indien u ooit geloof gekregen hebt, dan heeft Hij dat door Zijn Woord en Zijn Geest in u verwekt: "Uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof: en dat niet uit u; het is Gods gave: Niet uit de werken, opdat niemand roeme."
- Dan is Hij de Opstanding niet alleen van ons geloof, maar ook van onze liefde. Hebt u een vonkje liefde tot God, Vader, Zoon en Heilige Geest? Wel, dat vonkje hemels vuur komt uit het hart van Christus. De Geest neemt het uit Christus, en verkondigt of toont het ons; Hij neemt een kool uit het hart van Christus, en werpt die in onze harten, en doet haar ontbranden, en wanneer Hij die heeft aangestoken, bewaart Hij haar door voortdurend daarop te blazen met de wind van Zijn Geest: "Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken, en de rokende vlaswiek, die zal Hij niet uitblussen, met waarheid zal Hij het recht voortbrengen."

- Hij is ook de opstanding van onze hoop op God: "Hij is gestorven en opgewekt, opdat ons geloof en onze hoop op God zijn zouden." De apostel Petrus zegt, sprekende over de opstanding van onze hoop: "Geloofd zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden" (1 Petrus 1:3). Adam verloor terstond na de val zijn hoop, daarom vlood hij in het midden van het geboomte van de hof, want God was een verschrikking voor hem. Als een zondaar zijn toestand buiten Christus zag, zou hij een "Magor-Missabib", een schrik voor zichzelf en al zijn liefhebbers zijn. (Jer. 20:3) "Maar gij zegt: Het is buiten hoop. Neen; want ik heb de vreemden lief, en die zal ik nawandelen." Doch wanneer een zondaar wordt wedergeboren, wordt hij wedergeboren tot een levende hoop, dan voldoet hij aan dat gebod: "Israël hope op de Heere." Hij is de Opstanding van onze hoop.
- Hij is verder ook de Opstanding van onze bekering ten leven en van de vergeving van onze zonden: "God heeft Hem verhoogd tot een Vorst en Zaligmaker, om te geven bekering en vergeving der zonden." De mens wierp, toen hij viel, zijn gehoorzaamheid aan God, af; doch Christus brengt hem weer terug, Hij schrijft Zijn wet in zijn hart, en "maakt, dat hij in Zijn inzettingen zal wandelen, en Zijn rechten zal bewaren en doen." Christus is de Gebieder van onze gehoorzaamheid; de wet is ons door de hand eens Middelaars gegeven, "wij zijn Gode niet zonder de wet, maar voor Christus onder de wet." (1 Kor. 9:21). Omdat de wet in de hand van Christus is, daarom wordt de wet Zijn wet en Zijn gebod genoemd; Hij was te midden van de engelen toen de wet werd gegeven. Hij is niet alleen de Gebieder van onze gehoorzaamheid, maar Hij is er ook het Voorbeeld van; Hij geeft de wet niet alleen, maar Hij is ons een voorbeeld geworden van nieuwe gehoorzaamheid; Hij heeft haar vervuld om een eeuwige gerechtigheid aan te brengen tot onze rechtvaardigmaking, en Hij heeft haar als een regel gehoorzaamd, opdat wij daardoor bemoedigd mogen worden zijn voorbeeld na te wandelen: "Leert van Mij", zegt Christus, "dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart. Neemt Mijn juk op u, " namelijk, het juk van Mijn wet. Een juk, dat nooit werd gedragen zal de nek van de dieren beschadigen; doch Christus heeft dit juk gedragen en het licht gemaakt voor ons, door haar als een verbond te vervullen en als een regel en een voorbeeld voor ons te gehoorzamen.
- Ook is in Hem al onze gehoorzaamheid, de Heere welbehaaglijk. U moet niet denken, dat iets zoals het van u komt, of door u gedaan wordt, Gode aangenaam is; neen, onze personen worden in Hem aangenomen, en onze gehoorzaamheid wordt in Hem beloond. Onze gehoorzaamheid wordt van de Heere aangenomen en beloond, zoals zij een vrucht van Zijn Geest en van Zijn liefde en voldoening is. Wij vinden een opmerkelijk woord in 1 Kor. 15:58: "Zijt standvastig, onbeweeglijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in de Heere." Dat kleine woordje, daar wordt weinig op gelet, doch daarin ligt de spil van de godsdienst. Bent u "in de Heere, " wanneer u gehoorzaamt? Bent u in Hem als de waarachtige God en het eeuwige leven? Vloeit al uw gehoorzaamheid voort uit uw in-zijn in Hem? Komt al uw sterkte en heiligheid uit Hem voort? Wanneer u loon verwacht op uw gehoorzaamheid, zoals het de uwe is, dan laat u het genadeverbond los, en keert u tot het werkverbond terug; doch rekent er op, dat zij niet zal beloond worden in uzelf, maar alleen in de Heere, in uw Verlosser. Draagt dan zorg en ziet toe, dat u in Hem bent, of anders zal het op de laatste dag blijken, dat u en uw gehoorzaamheid volstrekt waardeloos zijn.

10. Ik zou er verder over kunnen spreken, dat Christus de Opstanding is beide van ziel en lichaam. Hij is de Opstanding van de ziel, dat edele deel van de mens: "Niemand zal Gode zijn rantsoen kunnen geven; want de verlossing der ziel is te kostelijk, en zal in eeuwigheid ophouden" (Psalm 49:8, 9).

- O vrienden! Christus is de Opstanding van de ziel, omdat Hij de Verlosser van de ziel is, en Hij heeft haar door een groot rantsoen verlost: "Wij zijn niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost, maar door het dierbaar bloed van Christus als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam. Maar Hij is niet alleen de Opstanding van de ziel doordat Hij die duur gekocht heeft, maar ook door de toepassing van die prijs in de dag van Zijn heirkracht; want wij worden opgewekt uit kracht van Zijn opstanding; wanneer onze zielen worden opgewekt tot een leven van gemeenschap met God, geschiedt dit door de Geest van Christus.
- Hij is echter niet alleen de Opstanding van de ziel, maar ook van het lichaam. Dienaangaande lezen wij in Jes. 26:19: "Uw doden zullen leven, ook mijn dood lichaam, zij zullen opstaan: waakt op, en juicht, gij, die in het stof woont, want uw dauw zal zijn als een dauw der moeskruiden, en het land zal de overledenen uitwerpen." Vrienden, van hen die in Jezus sterven, en in Jezus ontslapen, wordt gezegd, dat zij *Zijn doden* zijn: *Uw doden zullen leven;* zij zijn *Zijn dood lichaam*, doch zij zullen opwaken en juichen, zij, die in het stof wonen. Op welke wijze zal Hij hen uit het graf opvoeren? Wanneer Hij van de hemel komt, zal Hij Zijn dauw doen neerdalen, en dan zullen zij voortkomen als bloemen in de lente; want "uw dauw zal zijn als een dauw der moeskruiden, en het land zal de overledenen uitwerpen." Ik heb soms met aangenaamheid het onderscheid overdacht, dat er zal zijn tussen de opstanding van de Godzaligen en van de bozen. De goddelozen zullen worden opgewekt door een woord van kracht: zij hebben geen verbinding aan Christus, zij zijn in het graf de gevangenen van de duivel, die als Gods beul hun zielen terstond naar de hel sleept. Maar wanneer de heiligen sterven, sterven zij niet tengevolge van de strafschuld van de wet, maar omdat het hun heerlijk Hoofd behaagt, hen zo door de dood heen te voeren, langs die weg, die Hij Zelf heeft betreden, tot de onmiddellijke genieting van Hem. Hij laat hen een poosje in het graf liggen, doch bij de opstanding zal de dauw van de Geest als een plasregen op hen neerdalen, en dan zullen zij uitspruiten als het koren na een warme regenbui. Dan, in die dag, dan zullen zij zingen: "Ziet, deze is onze God, wij hebben Hem verwacht, en Hij zal ons zaligmaken; Deze is de Heere, wij hebben Hem verwacht, wij zullen ons verheugen en verblijden in Zijn zaligheid" (Jes. 25:9). Ik zal hieraan nog alleen toevoegen, dat dezelfde Geest van Christus, Die u bij de bekering heeft levendgemaakt, u ook op de laatste dag zal levendmaken, volgens dat woord: (Rom. 8:11) "Indien de Geest Desgenen, Die Jezus uit de doden opgewekt heeft, in u woont, zo zal Hij, Die Christus uit de doden opgewekt heeft, ook uw sterfelijke lichamen levendmaken door Zijn Geest, Die in u woont." Uw sterfelijke lichamen zullen worden levendgemaakt door diezelfde Geest, Die u in de bekering heeft levend gemaakt, en u in het leven houdt, en u bewaart van terug te keren tot het geslacht van de doden. Hem zij de heerlijkheid en de kracht, in alle eeuwigheid. Amen.

7. Christus, de Opstanding en het Leven (2e preek)

Johannes 11:25. *Jezus zeide tot haar: Ik ben de Opstanding en het Leven*

O, dat deze woorden heden krachtdadig en doeltreffend tot u mogen worden gesproken! O, dat zij door de krachtige werking van Zijn Geest tot iedere ziel, tot elk van u persoonlijk, mogen komen, en zeggen: Ik ben de Opstanding en het Leven! Er is leven in de Zoon, als de tweede Adam, om het gedode geslacht van de eerste Adam levend te maken. "De verslagenen des Heeren zijn velen in het dal des gezichts, " vele dorre beenderen liggen verstrooid aan de mond van het graf. Wel vrienden, ik kom de doden het leven verkondigen, in de Naam van Hem, Die het Leven is, in de Naam van Hem, Die de Opstanding en het Leven is; Zijn woorden zijn geest en leven, en er is geest en leven in Hem, om u allen levend te maken. O hoort, hoort, hoort des Heeren Woord, en uw zielen zullen leven; hoort dit leven, en het leven zal met dit Woord inkomen!

De tekst zelf is de leer. De wijze van behandeling, die ik voorstelde was, dat ik

I. In de eerste plaats zou onderzoeken wat begrepen is in deze beminnelijke, begeerlijke benaming, die Christus Zichzelf geeft, de Opstanding en het Leven.
II. Voor wie Hij de Opstanding en het Leven is
III. Waarvan Hij de Opstanding en het Leven is.
IV. Tot welk soort van leven Hij de Opstanding is
V. Hoe dit geschiedt, of door welk middel dit wordt uitgewerkt, dat Hij voor ons de Opstanding en het Leven is.
VI. Waarom Hij de Opstanding en het Leven is
VII. Om tenslotte toepassing te maken.

Over het eerste punt heb ik u uitvoerig gesproken. Ook heb ik aangetoond voor wie Christus de Opstanding en het Leven is. Ik heb gezegd:

- dat Hij niet voor gevallen engelen, maar voor gevallen mensen de opstanding en het leven is.
- Dat Hij niet alleen voor de Joden de opstanding en het leven is, maar ook voor de heidenen, die ver waren. De Vader zeide tot Christus: "Het is te gering, dat Gij Mij een Knecht zoudt zijn, om op te richten de stammen Jacobs, en om weder te brengen de bewaarden in Israël: Ik heb U ook gegeven tot een Licht der heidenen"; aan ons arme heidenen, die vele duizenden jaren in duisternis lagen.
- Dat Christus de Opstanding van de gemeenten is.
- Dat Hij de Opstanding is van iedere zondaar persoonlijk in de dag der bekering en van het geloof. En,
- Dat Christus de Opstanding is van kwijnende heiligen en gelovigen.

Ons derde punt was: Waarvan Hij de opstanding is? Hiervan heb ik vele bijzonderheden beantwoord.

1e

- Hij is de Opstanding van Gods verklarende heerlijkheid in deze benedenwereld. Zijn heerlijkheid was door de zonde van de mens verduisterd, totdat Christus de Goddelijke volmaaktheden in heerlijker glans deed tevoorschijn komen dan tevoren; zij waren door de zonde van de mens verdonkerd.

- Hij is de Opstanding van de heilige wet, die als het ware geheel in stukken was gebroken, want "Hij heeft de wet verhoogd en maakte haar heerlijk." De Heere heeft zoveel lust in Zijn gehoorzaamheid aan de wet, dat Hij bekendmaakt, dat Hij in Hem een verzoend God is.
- Hij is de Opstanding van de menselijke natuur, die beneden haar oorspronkelijke voortreffelijkheid was weggezonken. De kroon is in de eerste Adam van ons hoofd gevallen, doch zij is in de tweede Adam weer op ons hoofd gezet. Hijzelf is de Kroon van ons hoofd. Hij is het Sieraad van de menselijke natuur.
- Hij is de Opstanding van alle zaligmakende ontdekkingen van God. Niemand zou na de val, God gekend hebben, indien niet "de eniggeboren Zoon, Die in de schoot des Vaders is, Hem ons had verklaard."
- Hij is de Opstanding van onze gerechtigheid. Wij hebben onze oorspronkelijke gerechtigheid in Adam verloren, maar Hij brengt die terug in de wereld; Hij heeft een eeuwige gerechtigheid aangebracht De gerechtigheid van de eerste Adam heeft slechts kort bestaan, maar de gerechtigheid van de tweede Adam is eeuwig, die zal nooit vallen.
- Hij is de Opstanding van ons kindschap. Adam was bij zijn schepping de zoon van God, maar hij verloor dit zoonschap voor zichzelf en ons; doch de tweede Adam brengt ons weer in het gezin van God terug; wij hebben het geloof door Hem, wij hebben de aanneming tot kinderen door Hem.
- Wij hebben ook de heiligmaking door Hem; Hij is de Opstanding van onze heiligmaking, en indien u ooit heilig werd gemaakt, heeft de Zoon van God dat gedaan door Zijn Geest.
- Hij is de Opstanding van onze vrede, Hij heeft verzoening gedaan voor onze zonden door Zijn bloed.
- Hij is de Opstanding van de omgang tussen God en ons. Alle omgang tussen God en ons werd door de val verbroken, doch Christus brengt ons weer in de tegenwoordigheid van God, wij hebben "gemeenschap met de Vader, en met Zijn Zoon Jezus Christus."
- Hij is de Opstanding van al de genaden van de Geest, in de ziel. Hij is de opstanding van ons geloof; Hij is de overste Leidsman en Voleinder van het geloof.
- Hij is de Opstanding van onze liefde, want nooit zouden wij, noch iemand van Adams geslacht, Hem hebben liefgehad, als Hij ons niet eerst had liefgehad.
- Hij is de Opstanding van onze hoop. Wij zijn wedergeboren (1 Petrus 1:3) "tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden."
- Hij is de Opstanding van onze bekering: want "Deze heeft God door Zijn rechterhand verhoogd tot een Vorst en Zaligmaker, om Israël te geven bekering en vergeving der zonde."
- Hij is de Opstanding van onze gehoorzaamheid aan God; Hij is de Gebieder van onze gehoorzaamheid, het voorbeeld van onze gehoorzaamheid, de sterkte van onze gehoorzaamheid, en door Hem wordt onze gehoorzaamheid aangenomen en beloond. Ik heb getracht over al deze bijzonderheden uit te weiden, daarom heb ik ze nu slechts terloops genoemd.

Voordat ik verder ga zal ik nog één zaak melden, namelijk, dat Christus de opstanding is van een in stukken gevallen, gebroken schepping. Niet zodra was de zonde in de wereld gekomen, of de toorn Gods kwam neer, en de schepping begon te zuchten onder het gewicht van de toorn, die de zonde over haar had gebracht. Wij lezen, dat de ganse

schepping zucht vanwege de zonde. "Het aardrijk is om uwentwil vervloekt, " sprak God tot Adam. Die vloek ligt als een zware last op de aarde; zij zou tot haar oorspronkelijke niet zijn teruggebracht, of tot haar oorspronkelijke chaos, waaruit zij in het begin geformeerd werd. De eeuwige Zoon van God, ziende, dat de toorn van Zijn Vader op deze benedenwereld neerdaalde, komt tussenbeide en biedt een rantsoen voor haar aan, zeggende: O Vader, geef Mij een overblijfsel van het verloren geslacht van Adam tot een bezitting; laat de aarde, en al wat in haar is, het Mijne zijn. Als Mij dit verzoek wordt ingewilligd beloof ik, dat ik Uw rechtvaardigheid zal bevredigen, de eer van Uw wet en soevereiniteit zal herstellen, en de ontwrichte schepping haar eerste schoonheid en orde zal teruggeven. Op dit woord en deze belofte geeft God de Vader Hem, de ganse schepping, "alle macht in hemel en op aarde" wordt aan Hem overgedragen; Hij geeft Hem macht over alle vlees, en heeft Hem de gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen; welke Zijn lichaam is, een menselijk lichaam wordt Hem toebereid, opdat Hij "de Man van Zijn rechterhand" zou zijn; en in de volheid van de tijd de menselijke natuur aangedaan hebbende, koopt Hij met het rantsoen van Zijn bloed, de zichtbare schepping; Hij koopt de uitverkorenen om een zaad te zijn, dat Hem zal dienen; Hij koopt deze aarde als een schouwtoneel; Hij koopt de boze wereld, om werktuigen te zijn, om Zijn voornemen van de genade te dienen ten opzichte van een uitverkoren wereld, en wanneer Hij Zich van hen bediend heeft, werpt Hij ze in het helse vuur. Aldus is Christus de Opstanding en het Leven, van een in stukken gebroken schepping. Als zij niet door Zijn kracht werd in stand gehouden, zou zij tot niet terugkeren, of in de hel neerzinken onder de last van Gods toorn, en wanneer Christus heeft voleindigd wat Hij voorgenomen heeft te doen, zal Hij ze nemen, en reinigen van de zonde, die hen heeft verontreinigd. Alsdan zal Hij "nieuwe hemelen en een nieuwe aarde oprichten in welke gerechtigheid woont." Doch ik zal het hierbij laten, en overgaan tot

IV. Het vierde punt, dat was, *te onderzoeken, tot welk leven wij worden opgewekt door Hem, Die de Opstanding en het Leven is.* Ik zal daartoe de volgende eigenschappen noemen van dat leven, waartoe wij opgewekt zijn door Hem, Die de Opstanding en het Leven is.

1. Het is een zielenleven, het is een geestelijk leven. Helaas vrienden! dat er onder ons zoveel doden zijn in levende lichamen. Velen hebben de schijn, dat zij leven, doch hun zielen zijn dood: zij gaan over de wereld als zoveel standbeelden, "dood door de misdaden en de zonden." Doch in hetzelfde ogenblik, dat de ziel tot Jezus komt, wordt zij levend: (Jes. 55:3) "Hoor, en uw ziel zal leven." Wat een kostbaar leven is het leven van de ziel, in vergelijking met het lichaam! Waarlijk, de grote hoop maakt meer werk van hun lichamen, dan van hun zielen; zij verkopen hun zielen aan de duivel, terwijl zij hun lichamen volproppen, die binnenkort tot stof zullen vergaan. "Want wat zou het de mens baten, " zegt de Zaligmaker, "zo hij de gehele wereld won, en aan zijn ziel schade leed? Of wat zal een mens geven tot lossing van zijn ziel?" O hoe kostbaar is de ziel! O, komt tot Hem, Die de Opstanding en het Leven is; "hoort, en uw ziel zal leven."

2. Het is een rechtvaardig leven, zelfs in het oog van de wet Gods, die door Hem is gegeven, Die de Opstanding en het Leven is. Het kan in zekere zin een wettelijk leven, een wetsleven worden genaamd, aangezien de wet niet benadeeld wordt doordat de dode zondaar dit leven wordt geschonken. Zoals u gehoord hebt werd de Zoon van God, de Opstanding en het Leven, door "de wet te verhogen en te verheerlijken." De

gelovige, die door Christus is levendgemaakt, kan de beproeving van de wet doorstaan en haar in het aangezicht zien, en zeggen: Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen van God? God is het, Die rechtvaardig maakt. Wie is het, die verdoemt? Christus is het, Die gestorven is; ja, dat meer is, Die ook opgewekt is; Die ook ter rechterhand Gods is; Die ook voor ons bidt."

3. Het is een heilig leven, dat uit Hem ontspringt, Die de Opstanding en het Leven is. Christus Zelf is heilig, de Heilige; en wanneer Hij een zondaar aangrijpt, maakt Hij hem vrij van de wet der zonde en des doods; Hij maakt het schepsel, dat "tussen twee rijen van stenen lag, als vleugelen ener duif, overdekt met zilver, en welker vederen zijn met uitgegraven géluwen goud, " en dan is de schoonheid van de heiligheid het deel van die ziel.

4. Het leven, dat zij van Christus hebben is een zeer nederig en zelfverloochenend leven. Zij leven, doch zij zullen het niet wagen te zeggen, dat *zij* leven. De apostel zegt: "Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij." "Doch niet ik, maar de genade van God, die met mij is."

5. Het is dan ook een leven van het geloof; want wanneer een mens het leven van de genade krijgt, leeft hij niet op dat leven, dat is maar als een druppel water, die in een vat geworpen wordt, het is spoedig verbruikt; maar hij leeft uit de fontein van de genade. Gelovige, de fontein des levens is niet binnen in u, zij is boven u en zij is buiten u; zij is in Christus Jezus; "uw leven is met Christus verborgen in God." Paulus zegt: (Gal. 2:20) "Ik ben met Christus gekruist. En ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij." En wat volgt daarop? "En hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods." Het geloof roemt niet in iets, dat de mens heeft ontvangen; neen, het geloof vergeet als het ware wat het heeft ontvangen, maar het streeft vooruit, en het komt altijd terug tot de fontein des levens, om daar water te putten: (Jes. 12:3) "En gijlieden zult water scheppen met vreugde uit de fonteinen des heils." Zodat het een leven van het geloof is. Daaruit volgt,

6. Dat het ook een leven van liefde is. Wanneer de zondaar het leven ontvangt, begint hij de Heere en Zijn Woord lief te hebben: "Hoe lief heb ik Uw wet! Zij is mijn betrachting de ganse dag." Gelijk de spranken zich verheffen tot vliegen, zo vliegen de vonken van deze liefde altijd op naar de hemel: (1 Petrus 1:8) "Dewelke gij niet gezien hebt, en nochtans liefhebt; in Dewelke gij nu, hoewel Hem niet ziende, maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde." En dit maakt het tot

7. Een leven van blijdschap en verheuging: "Die gij niet gezien hebt, hebt gij lief; gelovende, verheugt u zich met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde." Zij die geen kennis hebben aan de godsdienst, menen dat het een zeurig en zwaarmoedig leven is; en daarom staan zij er ver van af; en ik wenste wel, dat de gelovigen er niet te veel aanleiding toe gaven. Indien u ziet, dat de heiligen bekrompen en zwaarmoedig zijn, is dat geen deel van hun godsdienst, maar eerder van hun ongodsdienstigheid en hun onbekendheid met de Heere, het is hun gebrek en hun zwakheid; maar wanneer het geloof werkzaam is, heeft het een blijdschap, die niemand van hen kan nemen. U, die blijdschap hebt, en deze vreugde niet kent, uw blijdschap is "gelijk het geluid van de doornen onder een pot", als een bos stro, die licht ontvlamt en spoedig uitgaat; doch dit

is een vreugde, die nooit geheel vergaat, vele wateren kunnen ze niet uitblussen; elke toeknik van het aangezicht des Heeren maakt het hart zo verblijd, dat koren en most in vergelijking daarmee slechts draf en zand zijn. O, het is een verheugd leven!

8. Het leven, dat wij van Hem hebben, Die de Opstanding en het Leven is, is een koninklijk, een vorstelijk leven. Hij is niet kruipend, evenals de lieden van de wereld, aan wie de vloek van de slang kleeft; van nature ligt het zaad van de slang op het stof te kruipen. Wanneer zij zien, dat iemand vast- en bededagen waarneemt, zullen zij hem uitlachen, alsof zij alleen de gelukkigen op aarde waren terwijl zij zich ondertussen "met as voeden", en aan de rand van de afgrond staan te dansen. Dit leven is een koninklijk en een vorstelijk leven, het is een leven, dat een mens doet leven zoals hij is; hij heeft een vorstelijk leven wanneer hij door het geloof van de Zoon van God leeft; hij leeft van het verborgen manna, waarvan de meesten vreemdelingen zijn; Hij maakt hen koningen en priesters, Gode en Zijn Vader; Hij voorziet hen van koninklijk voedsel, Hij voorziet hen van een koninklijke kroon, en een koninkrijk, en een scepter, om over de heidenen te heersen (Openb. 2:26).

9. En wat de kroon op alles zet, het leven, dat wij van Hem hebben is een eeuwig leven. Vrienden, het leven van Adam was maar kort, en wat is ons leven anders dan een damp en een schaduw? Eerlang zullen u en ik, die nu elkaar in het aangezicht zien, verdwijnen, en ons opkomend nageslacht zal binnenkort zeggen: Waar zijn zij? Doch dit leven, dat wij van Hem hebben, Die de Opstanding en het Leven is, is een voortdurend leven en een duurzaam leven, het is een eeuwig leven: "Die in Hem, in de Zoon van God, gelooft, heeft het eeuwige leven." Wanneer het leven der genade in heerlijkheid overgaat, komt de ziel tot de gemeenschap van de gelijkmaking, en de gemeenschap van de eeuwige blijdschap met de Heere: "Verzadiging van vreugde is voor Uw aangezicht; lieflijkheden zijn in Uw rechterhand, eeuwiglijk."

V. Het vijfde punt was: *Hoe dit geschiedt, of, hoe Christus de Opstanding en het Leven wordt voor dode zondaren uit het geslacht van Adam.*
1. Het geschiedt doordat Zijn Vader Hem daartoe verordineerd heeft: want Hij is van het begin gezalfd om onze Opstanding en het Leven te zijn; Hij is daartoe tevoren verordineerd voor de grondlegging van de wereld.

2. Het geschiedt doordat Hij Zich daartoe in de Raad des vredes vrijwillig heeft aangeboden, en het op Zich heeft genomen: "Zie, Ik kom: in de rol des boeks is van Mij geschreven. Ik heb lust, o, Mijn God, om Uw welbehagen te doen, en Uw wet is in het midden Mijns ingewands." Alsof de Vader tot de Zoon zei: Ginds is een schare van verloren zondaren van Adams geslacht, Ik zal die aan U schenken, indien U, op U wilt nemen, Uw leven voor hen af te leggen. De Zoon zegt: Vader, Ik stem hierin toe, Ik zet Mijn Naam in de rol Uws boeks. Ik ben gewillig, dat deze verbintenis van Mij wordt opgetekend, Mijn bloed zal als het hunne worden aangemerkt. En daarop wordt Hij de Opstanding en het Leven voor ons.

3. Hij is de Opstanding en het Leven door Zijn vleeswording; Hij verbindt onze natuur als het ware aan de Zijne. Hij werd iemand van ons geslacht, want dat was Hij oorspronkelijk niet; Hij nam de menselijke natuur aan, om zodoende bekwaam te zijn de vloek der wet te dragen, en de rechtvaardigheid voor ons te voldoen. Het betaamde

Hem, wegens noodzakelijkheid, onze Nabestaande te zijn, anders kon Hij onze Verlosser niet zijn. Evenals onder de wet, hij, die de bloedwreker was, en hij die de verpande erfenis moest lossen, de nabestaande moest zijn; zo ook moest Christus onze Nabestaande zijn, voordat Hij onze Bloedwreker kon zijn en de kop van de vijand vermorzelen, en voordat Hij de verpande erfenis van het eeuwige leven kon lossen. Laat ons trots zijn op deze Losser, op deze Heere Immanuël alleen.

4. Hij wordt voor ons de Opstanding en het Leven door Zijn dood en voldoening. Vrienden, ons leven spruit voort uit de dood en het bloed van de Zoon van God; Zijn vernedering is de wortel van onze verhoging, en "door Zijn striemen is ons genezing geworden." Hij is met de overtreders geteld geweest, opdat wij in Gods oog als rechtvaardig zouden worden aangemerkt, door Hem; Hij werd verwond, opdat ons genezing zou worden: Hij werd geslagen, opdat wij zouden ontkomen.

5. Hij wordt de Opstanding en het Leven door Zijn persoonlijke opstanding uit de doden, Hij daalt neer in het graf, om de koning van de verschrikkingen binnen zijn eigen grondgebied te overwinnen. Vrienden, wat was het grote plan, dat de duivel smeedde, in de mens tot zonde te verzoeken? Wel, hij wist, dat de zonde tot de dood zou leiden, hij wist, dat die de mens in de hel zou voeren: want de dood is voor het ganse menselijk geslacht de mond van de hel. En hoe zal hij verlost worden, wanneer de dood is ingekomen, wanneer de strafschuld van de wet op de hals gehaald is, en de getrouwheid Gods, verbonden is de mens te verderven? Wat, zegt de Zoon van God, laat hun vloek op Mij zijn, laat Mij voor hen in het graf dalen; Ik zal de duivel de sleutels der hel en des doods ontwringen, en zo zal Ik de dood, tot een poort van de hemel in plaats van een deur van de hel maken. "Door Zijn opstanding worden wij wedergeboren tot een levendige hoop."

6. Hij wordt voor ons de Opstanding en het Leven, doordat Hij ons in de hemel vertegenwoordigt, en door onze zaken in dat hoge Hof te behandelen. Al onze belangen worden in het hoge Hof van de hemel behandeld, onze zaken, die dood en leven betreffen, worden alle boven afgedaan. Christus neemt onze natuur aan, Hij sterft, wordt begraven, staat weer op, en vaart op naar de hemel; Hij gaat daarheen om onze zaken te behandelen, om toe te zien, dat niets tegen ons geschiedt; "God heeft ons mede opgewekt en mede gezet in de hemel in Christus Jezus." Omdat Christus in de hemel zit, gelovigen, zit u daar met Hem, evenals onderdanen in het Parlement zitten, in hun vertegenwoordigers. Hij is ons levend Hoofd, dat meer is, dan een bloot vertegenwoordiger.

7. Hij is de Opstanding en het Leven door de krachtige werking van Zijn Woord. Het Woord wordt soms "de roede van de sterkte des Middelaars" genaamd, en wanneer Hij het uitzendt, maakt Hij een levend en gewillig volk in de dag van Zijn heirkracht. Hij spreekt maar één woord, zoals tot Lazarus, toen hij in het graf lag, "Kom uit, " en de banden en boeien van de geestelijke dood vallen af. Zo is Hij de Opstanding en het Leven door de kracht van Zijn Woord; want Zijn Woord is een Woord des levens. De Heere zeide tot de apostelen, toen Hij hen uit de gevangenis geleid had: "Spreekt al de woorden dezes levens;" en Christus zegt: "De ure komt, en is nu, wanneer de doden zullen horen, de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben zullen leven."

8. Tenslotte. Hij is de Opstanding door de krachtige werking van Zijn Geest: "De wet des Geestes ten leven, in Christus Jezus, heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods" (Rom. 8:2).

VI. Het zesde punt was, dat ik zal onderzoeken, *waarom Hij voor ons de Opstanding en het Leven is.* Ik zal hierover niet uitweiden, doch slechts een paar woorden daarover spreken om mij te haasten tot de toepassing.

1. Hij werd onze Opstanding en ons Leven, omdat Hij ons liefhad: (Ef. 5:2) "Christus heeft ons liefgehad en Zichzelf voor ons overgegeven tot een Offerande en een slachtoffer, Gode tot een welriekende reuk, " opdat Hij onze Opstanding en ons Leven mocht zijn.
2. Hij werd de Opstanding en het Leven voor ons, omdat wij door de Vader aan Hem waren gegeven, en Hij heeft zoveel achting voor de gift van de Vader, dat Hij eerder wil sterven, dan die verliezen.
3. Hij doet het tot openbaring van Zijn heerlijkheid, en van die van Zijn Vader, opdat Hij mensen zou terugbrengen tot het voornaamste doeleinde waartoe zij waren geschapen; het hoofddoel toch is God te verheerlijken en Hem eeuwig te genieten. Toen de mens viel, onteerde hij God, in plaats van Hem te verheerlijken. Nu, het doel van Christus is, de mens weer tot God te brengen, tot beantwoording aan het doeleinde waartoe hij een bestaan had gekregen. Zolang Christus hem niet met dit geestelijk leven begiftigt, kan hij God hier niet verheerlijken, noch Hem hiernamaals genieten; doch de gelovige begint er, evenals de Psalmist, reeds hier naar te streven: "Wien heb ik nevens U in de hemel? Nevens U, lust mij ook niets op de aarde." Doch ik ga dit voorbij, en ga over tot

VII. **De toepassing.** Het gebruik, dat ik op het oog heb, is begrepen in de volgende gevolgtrekkingen.

1. Door deze leer worden de gelovigen teruggeleid tot hun eerste oorsprong, en wordt hun ontdekt waaruit zij ontsproten zijn. Gelovigen, voordat Hij, Die de Opstanding en het Leven is, u bezocht, was u onder het geslacht van de doden. Het zou de gelovigen nuttig zijn, te gedenken aan, en terug te zien op, de staat waaruit zij ontsproten zijn. God leerde Israël in de woestijn, wanneer zij kwamen om Hem de eerstelingen te offeren, zeggen: "Mijn vader was een bedorven Syriër, en hij toog af naar Egypte, en verkeerde daar als vreemdeling met weinig volk; maar hij werd daar tot een groot, machtig en menigvuldig volk" (Deut. 26:5). God zegt hun door Ezechiël wat zij waren voordat Hij hen bezocht: (Ezech. 16:4, 5) "En aangaande uw geboorte, ten dage als gij geboren waart, werd uw navel niet afgesneden; en gij waart niet met water gewassen toen Ik u aanschouwde; gij waart ook geenszins met zout gewreven, noch in windselen gewonden. Geen oog had medelijden over u, om u een van deze dingen te doen; maar gij zijt geworpen geweest op het vlakke des velds, om de walglijkheid van uw ziel, ten dage toen gij geboren waart." Gedenkt, gelovigen, wat u was, en wat u bent; gedenkt, dat Hij alleen, "Die de Opstanding en het Leven is, u gemaakt heeft, wat u nu bent.

2. Uit deze leer kunnen wij zien, wat een zegen Christus is voor een verloren wereld, voor een wereld van zondaren van het menselijk geslacht, die dood zijn door de misdaden en de zonden. Christus is voor hen de Opstanding en het Leven geworden: "Ik heb hulp besteld", zegt de Heere, "bij een Held. Mensen zullen in Hem gezegend worden; alle heidenen zullen Hem welgelukzalig noemen." O, in wat een ellendige

toestand zouden wij op deze dag geweest zijn, indien Christus niet in de wereld was gekomen om ons zalig te maken! Als Hij ons niet had bezocht, zouden wij onder het geslacht van de doden gebleven zijn: "Gij hebt uzelf verdorven, o Israël, doch in Mij is uw hulp." (Engelse overzetting van Hos. 13:9).

3. Wij kunnen hieruit zien, welke eerbiedwaardige, gelukkige en uitnemende mensen de gelovigen zijn. Salomo zegt, dat "een levende hond beter is dan een dode leeuw." Evenals een levend mens beter is dan het gehele geslacht van mensen, die in het graf liggen, zo ook is een levende heilige, die het leven gekregen heeft uit Hem, die de Opstanding en het Leven is, beter dan een geheel volk van dode mannen en vrouwen, die onder de vloek van God liggen. O, hoe ver is het gekomen in de gerechtshoven van onze kerk, dat er geen onderscheid meer wordt gemaakt tussen de doden en de levenden! Een dode, als hij maar een gouden ring draagt, zal eerder tot leraar verkozen worden, dan een levende heilige, die een tijdelijk erfdeel mist; wanneer het zo gesteld is, is het een aardse kerk. Helaas! Het is droevig met een kerk gesteld wanneer wij over de personen oordelen, niet naar hun betrekking tot Christus, maar naar hun aardse bezittingen. Christus zegt, dat "Zijn koninkrijk niet van deze wereld is"; maar de gerechtshoven willen, dat het van deze wereld is; Christus heeft de armen van deze wereld uitverkoren, doch zij verkiezen de rijken van deze wereld, om erfgenamen van Zijn koninkrijk te zijn. Verdienen zulke gerechtshoven de naam van de hoven van Christus te zijn?

4. Wij zien hier ook het onderscheid tussen de eerste en de tweede Adam. De eerste Adam is de fontein des doods voor al zijn nakomelingen; de tweede Adam is voor al Zijn zaad de Fontein des levens. De eerste Adam was het hoofd van het werkverbond, de tweede Adam is het Hoofd van het genadeverbond; de eerste Adam vertegenwoordigt zijn natuurlijk nakomelingschap; de tweede Adam vertegenwoordigt al Zijn geestelijk zaad. De eerste Adam brengt de vloek van de wet en de vloek Gods over hen, en de tweede Adam doet alle geestelijke zegeningen en weldadigheden voor eeuwig over al Zijn zaad komen. O, wat een onderscheid is er tussen deze twee! De eerste Adam was een schepsel, maar de tweede Adam is Godmens, God geopenbaard in het vlees.

5. Uit deze leer kunnen wij zien hoe innig en nauw de vereniging is tussen Christus en Zijn leden; dit is ingesloten in de uitdrukking: "Ik ben de Opstanding en het Leven." Men zou denken, dat Hij alleen Zichzelf is, maar alle gelovigen zijn in Hem begrepen. Het is een betrekkelijk woord, het heeft betrekking op hen, die dood zijn door de misdaden en de zonden: "U heeft Hij mede levendgemaakt, daar gij dood waart door de misdaden en de zonden": dat is, allen die in Christus geloven: "Die de Zoon heeft, die heeft het leven." Die vereniging tussen Christus en Zijn leden is zeer nauw, er is een gezegende eenheid tussen Hem en hen. Hij en zij hebben maar één Vader; Hij is de Zoon door eeuwige generatie, en zij zijn zonen door wedergeboorte; Hij en zij zijn onder één besluit, Hij als het Hoofd van de verkiezing, en zij uitverkoren in Hem, eer de wereld was; Hij en zij, zijn in één band ingesloten, zij hebben één en dezelfde Geest, dezelfde Geest, Die in het Hoofd is, is in al de leden. O, wat een gezegende eenheid is er tussen Christus en hen! "Hij, Die heiligt, en zij, die geheiligd worden, zijn allen uit één;" zij zijn één in natuur, zij zijn één in rechten, en zij zijn in één huwelijksverbond begrepen: "Die de Heere aanhangt is één Geest met Hem."

6. Wij kunnen hier de reden zien van die overeenkomst en gelijkenis van de gelovigen met Christus; zij zijn Christus meer gelijk dan alle overige mensen; zij zijn de levende afdruksels van Zijn beeld op aarde, zij dragen Zijn Naam op hun voorhoofden, zodat een ieder Hem, in hen kan kennen. Wat is de reden van deze gelijkenis en overeenkomst? De reden is, dat Hij hun Opstanding en hun Leven is; hetzelfde Leven, dat in het Hoofd is, is in de leden; hetzelfde sap, dat in de wortel is, is in de takken en de twijgjes; dezelfde Geest des levens, die in Christus is, gaat door al de leden van Zijn verborgen lichaam; dat is de reden van de gelijkenis tussen Hem en hen.

7. Uit deze leer kunnen wij ook de grond en reden zien van de volharding van de heiligen, en van de herstelling van de gelovigen uit hun treurige vlagen van ongeloof, die hun overkomen. Wat maakt, dat de rechtvaardige van kracht tot kracht voortgaat? Wat is het, dat de gelovige herstelt uit die wanhopige vlagen van ongeloof, die hem doen uitroepen: "Ik ben uitgestoten van voor Uw ogen; ik ben gerekend met degenen, die in de kuil neerdalen, mijn beenderen zijn verdord, mijn leven is vergaan"; en dat hij nochtans altijd wederkeert? Wat brengt hem terug, en wat herstelt zijn ziel? Wel, Christus is de Opstanding en het Leven; een nieuwe stroom van leven komt uit Zijn heerlijk Hoofd, en dan zal hij weer ten leven voortbrengen als koren, en bloeien als de wijnstok; en zijn gedachtenis, of zijn geur, zal zijn als de wijn van Libanon. Zij, die onder de schaduw wonen van Hem, Die de Opstanding en het Leven is, zullen ten leven voortbrengen als koren.

8. Wij kunnen uit deze leer ook zien waarheen wij, in zo'n tijd als wij nu beleven, onze ogen moeten wenden voor de opstanding van een stervende kerk. Er gaat een droevige klacht door het land over dode leraars en een dood volk, dode ordinanties, een dood horen, dood lezen, dood bidden en dode sacramenten; waarheen zullen wij ons wenden om hulp! Laat ons opzien tot Hem, Die de Opstanding en het Leven is; Hij alleen is de Opstanding van leraars, de Opstanding van de gerechtshoven, de Opstanding van de leer, de Opstanding van de tucht, en de Opstanding van de regering. Hij is de Opstanding en het Leven van die alle; als Hij wilde terugkeren, zouden wij er uitzien als de dageraad, schoon gelijk de maan, zuiver als de zon, schrikkelijk als slagorden met banieren. In een verwarrende tijd, toen Jósafat benauwd was en niet wist wat te doen, sloeg hij zijn ogen op tot God, en riep: "O, onze God, zult Gij geen recht tegen hen oefenen? Want in ons is geen kracht tegen deze grote menigte, die tegen ons komt; en wij weten niet wat wij doen zullen; maar onze ogen zijn op U." Wel vrienden, wanneer het schijnt, dat alle dingen zullen vergaan en in de war lopen, laat ons dan opzien tot Hem, Die de Opstanding en het Leven is, dat Hij ons opwekt uit het graf van afval en afwijking waarin wij gevallen zijn, dat Hij ons levend maakt door de adem van Zijn mond. Als Hij tot de leraars zegt: "Gaat, profeteert over deze dorre en dode beenderen", wanneer zij zeggen: "hoe zullen deze dorre beenderen levend worden?" dan komt onmiddellijk been tot been, en zenuw tot zenuw, en het leven komt in hen, en een groot heir zal opstaan voor de Heere. Laat ons intussen, totdat het Hem behaagt te komen, de roeiriem van de plicht hanteren, zoals Hij gebiedt; laat ons in zo'n tijd als deze in het smeekschrift van de Kerk opzenden: "Zult Gij ons niet weer levendmaken? Opdat Uw volk zich in U verblijde. Ontwaak Noordenwind, en kom, gij Zuidenwind, doorwaai mijn hof, dat zijn specerijen uitvloeien."

9. Is het zo, dat Christus de Opstanding en het Leven is, dan is het zeker stof van droefheid en weeklacht, dat er zoveel dode zondaren zijn, terwijl Christus hun in het eeuwig Evangelie wordt aangeboden. Het is waarlijk bedroevend, dat hoewel de woorden des levens worden verkondigd, hoewel de woorden van de Geest des levens worden uitgestrooid, zo weinigen daardoor worden levendgemaakt. "Waaruit blijkt dat?" zult u zeggen. Ik antwoord, dat dit uit vele dingen blijkt, dat er een grote menigte dode zondaren onder ons is. Het blijkt uit het gemis van een rechte kleur. O vrienden, de bleke en vale kleur van de dood staart uit uw gelaat en uw gesprekken; er is weinig of niets van de levendige kleur van waarheid onder ons, en het gemis daarvan is een teken van de dood. Het gemis van trek naar voedsel is een ander dodelijk teken. Men walgt van het brood des levens, het eeuwig Evangelie van Christus, evenals Israël van het manna. De prediking van een gekruiste Christus is voor sommigen dwaasheid, en voor de wereldwijzen een steen des aanstoots. Welke gedachten ook dezulken van zichzelf hebben, God beschouwt hen als dwazen en doden; de wijsheid Gods is hun dwaasheid, en hun wijsheid is dwaasheid bij God. Het gemis van beweging is ook een teken van de dood. Wel kunnen de doden van buiten af worden bewogen, door uiterlijk geweld, doch niet van binnen uit. Zij schijnen iets te hebben, dat op beweging gelijkt, in het waarnemen van de ordinanties; doch, vrienden, woont u deze instellingen bij uit een beginsel van geestelijk leven? Is het uit een begeerte om Hem te zien, Die de Opstanding en het Leven is? O laat ons weeklagen over de ellende van de doden in het dal des gezicht! O, dat het mogelijk was alarm te blazen, en de doden, die hier voor mij zijn, schrik aan te jagen en te doen ontwaken! Doch dit is het werk van God, "Die de doden levend maakt, en roept de dingen, die niet zijn, alsof zij waren." Toch moeten wij volgens Zijn instelling de middelen gebruiken.

Ik zal een paar woorden tot de doden spreken, of zij wilden luisteren en horen.

(1) De doden zijn walglijk voor de levenden. U weet, dat het lichaam, wanneer de ziel uitgaat, walglijk wordt, het gaat tot bederf over, het riekt. Daarom zeide Abraham van Sara, toen zij gestorven was: "Opdat ik mijn dode, van voor mijn aangezicht begrave;" hoewel hij haar hartelijk liefhad toen zij nog leefde. Vrienden, u bent walglijk, de levende God verfoeit u zolang u buiten Christus bent, en alle levende heiligen hebben een afschuw van u: "Mijn ziel kome niet in hun verborgen raad, mijn eer worde niet verenigd met hun vergadering."

(2) Gelijk zij walgelijk zijn, zo zijn zij ook afschrikwekkend. De mensen schrikken op het gezicht van een dode; zo ook hebben de gelovigen een afschrik van het gezelschap van de bozen, indien zij ten minste niet door hen besmet zijn; want het is waarlijk moeilijk met doden om te gaan en niet door hen besmet te worden, niet op de een of andere wijze deel te hebben aan hun zonden. De doden moeten begraven en in het graf gezet worden; zo ook moet u, dode zondaren, begraven worden. Wanneer zult u begraven worden? Uw lichamen zullen aan de wormen worden overgegeven, doch uw zielen gaan naar de hel. Het Hebreeuwse woord "Sheol" betekent beide het graf en de hel, omdat het graf voor de goddelozen de mond van de hel is: "De goddelozen zullen terugkeren naar de hel toe, alle godvergetende heidenen." Overweegt dit, o dode zondaren, laat dit u bewegen gebruik te maken van Hem, Die de Opstanding en het Leven is. Dit leidt mij tot een andere gevolgtrekking, of een ander gebruik van deze leer.

10. Is het zo, dat Christus de Opstanding en het Leven is van een verloren wereld, "dood door de zonde", dan roep ik, in de naam van deze grote Heere, als een van zijn geringste

herauten, het leven uit, aan de doden. Het zou tevergeefs zijn tot de doden te spreken, als het niet was op bevel van Hem, Die "de doden levendmaakt en de dingen die niet zijn, roept, alsof zij waren." Kunnen de doden Hem loven? Als God mij gebood tot de stenen van het veld te spreken, zou ik het doen, gelovende, dat de stenen zouden leven en Hem prijzen. Toen de Joden het volk verboden, Christus te loven, zeide Hij: "Ik zeg ulieden, dat, zo deze zwijgen, de stenen haast roepen zullen"; en Johannes zei: "Ik zeg u, dat God zelfs uit deze stenen, Abraham kinderen kan verwekken." Vrienden! U bent nog niet natuurlijk dood, u bent nog niet eeuwig dood; daarom is er nog hoop. O, hier is een levende Zaligmaker, hier is de Fontein des levens onder u. Ik roep uit: "Die wil, die kome, en neme het water des levens om niet; O land, land, land! Hoort des Heeren Woord." Voldoet aan het Woord van de eeuwige en onsterfelijke Koning; het is Zijn stem uit een aarden vat, opdat de uitnemendheid van de kracht zij uit Hem. O, dat dit die ure was, waarin de doden de stem van de Zoon van God zullen horen en leven. O, vrienden, u bent redelijke mannen en vrouwen, u hebt redelijke vermogens; overweegt dan:

(1) Dat deze Naam Zelf van Christus, u nodigt tot Hem te komen. Waarom heeft Hij deze Naam, de Opstanding en het Leven, aangenomen, als er geen dode zondaren waren levend te maken? Waartoe anders heeft Hij het in Zijn Woord opgetekend, dan, opdat de dode zondaar die Naam met zijn vinger zou aanwijzen, en voor de troon der genade neerleggen, zeggende: O, laat Hem ook voor mij de Opstanding en het Leven zijn? O, dat de Geest van Hem, Die de Opstanding en het Leven is, mij mocht levendmaken en vrijmaken van de wet der zonde en des doods!

(2) Overweegt, dat Hij, Die de Opstanding en het Leven is, in de uitdeling en schenking van het eeuwig Evangelie, aan u gegeven is; het leven, dat in Hem is, is het uwe. Ik kan nauwelijks denken, dat u mij zult geloven; maar ik verklaar plechtig, dat Hij de Uwe is in de openbaring; Hij is de Uwe, zoals Hij in de Bijbel, het boek Gods, wordt aangeboden; Hij is de Uwe, zoals Hij in dit Evangelie staat; Hij is de Uwe, zoals Hij Zich in het Woord geeft en schenkt. Er wordt in deze Bijbel door de Vader van Christus een wezenlijke schenking gedaan, en dit is de grond van de boodschap, die wij aan alle creaturen moeten prediken. Alle mensenkinderen, alle schepselen die van Adam afstammen, zijn dood door de zonde, en nochtans wordt ons gelast tot die dorre en dode beenderen te gaan, en hun te prediken en over hen te profeteren. Nu, op welke grond staat deze boodschap? U kunt in 1 Joh. 5:11 zien, dat zij gegrond is op een gift en schenking van het leven, die God aan zondaren uit het menselijk geslacht gedaan heeft in een tweede Adam, in een nieuw Verbondshoofd: "En dit is het getuigenis, namelijk, dat ons God het eeuwige leven gegeven heeft, en ditzelve leven is in Zijn Zoon"; en onze prediking van het Evangelie is een bekendmaking van deze betrouwbare schenking van het leven aan de doden, door God in het Woord gedaan; wanneer de doden dit horen, zullen hun zielen leven (Jes. 55:3). Christus, de Opstanding en het Leven, predikt in Joh. 6 aan dode zondaren; omdat Hij hen met broden gespijzigd had, liepen zij Hem na; doch zij verlieten Hem allen, toen Hij hun het geloof in Zijn bloed begon te prediken; en wat zegt Hij nochtans: (vers 32) "Mijn Vader geeft u dat ware brood uit de hemel." Het manna werd aan Israël in de woestijn gegeven; een ieder in de legerplaats van Israël had er recht op, omdat God het hun gaf, en het van de hemel voor de deuren van hun tenten neerlegde. Wel, zegt Christus, "Ik ben het Brood des levens, " het ware manna, Ik ben door Mijn Vader gegeven, opdat "een iegelijk, die Mij eet, zal leven door Mij."

De gift of schenking van Christus in het Woord, is de Wezenlijke grondslag daar het geloof op rust. Wij zouden u niet durven voorstellen Hem aan te nemen, indien Hij u niet gegeven was. Het is diefstal en roverij, te nemen wat ons niet toebehoort. Onze aanbieding van Christus, en de roeping om Hem aan te nemen, veronderstelt zeker, dat Hij gegeven is; wij zouden u anders nooit durven bevelen Hem aan te nemen. Het ongeloof is de voornaamste zonde van de hoorders van het Evangelie, welke de Heere dreigt, zeer kwalijk te zullen nemen; doch het ongeloof zou uw zonde niet zijn, als Christus niet gegeven was. Daarom, gelooft dit, dat Christus in dit Evangelie aan u gegeven, aangeboden en geschonken is, namelijk aan u, die in het graf van de zonde ligt te rotten, opdat Hij door het geloof van de werking Gods ook voor uw zielen in het bijzonder, de Opstanding en het Leven mag zijn.

(3) Overweegt, dat Christus, de Opstanding en het Leven, gewillig is u het leven te geven, dat in Hem is; Hij is gewillig gestorven, Hij is gewillig in deze wereld gekomen, en Hij heeft gewillig het werk gedaan, waartoe Zijn Vader Hem gezonden heeft om het te doen. "Waaruit blijkt dat?" zult u zeggen. Het blijkt uit Zijn plechtige en herhaalde roepingen: "Hoort, en uw ziel zal leven." Hij biedt Zich aan en wacht op de doden, en klaagt, dat de doden niet om het leven, tot Hem willen komen: (Joh. 5:40) "En gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben: Hoe menigmaal heb Ik uw kinderen willen bijeenvergaderen, gelijkerwijs een hen haar kiekens bijeenvergadert onder de vleugelen, en gijlieden hebt niet gewild!" Denkt er dan aan, vrienden, dat uw onmacht u niet zal verontschuldigen; sommige mensen beelden zich in, dat het hen zal verontschuldigen, dat zij dood zijn; doch gedenkt, dat God u niet zozeer zal veroordelen wegens uw onmacht, als wel om uw onwilligheid om tot Christus te komen. Als u gewillig was, zou u de Geest des levens in u zien komen, om u levend te maken. Hij is zo gewillig, dat Hij klaagt over de dwaasheid en verdwaasdheid van zondaren; Hij beroept Zich op de hemelen en de aarde, om wegens hun dwaasheid, tussen Hem en hen te richten: (Jer. 2:12, 13) "Ontzet u hierover, gij hemelen, en zijt verschrikt, wordt zeer woest, spreekt de Heere. Want Mijn volk heeft twee boosheden gedaan; Mij, de Springader des levenden waters hebben zij verlaten, om zichzelf bakken uit te houwen, gebroken bakken, die geen water houden."

Nu, laat deze dingen ernstig overwogen worden door u, die dood bent: de Heere is gewillig u het leven te geven, en zult u niet gewillig zijn; zo'n onuitsprekelijke gave uit Zijn hand aan te nemen? Overweegt om ‘ s Heeren wil wat zal volgen, als u de Zoon van God niet omhelst; u zult uit de ene dood in de andere overgaan, u zult eerlang uit het graf van de zonde, in het graf van de hel worden geworpen; alleen zij, die de stem van de Zoon van God horen, die zullen leven.

O, zegt u, wilt u dan ons, doden, de beste raad geven, wat wij zullen doen?

(1.) Wees ervan overtuigd, dat u dood bent door de misdaden en de zonden. Helaas, daar ligt de grootste zwarigheid, dat zondaren niet overreed kunnen worden, dat zij niet reeds leven hebben, tenminste zoveel al genoeg is, om hen in de hemel te brengen. Wij kunnen de mensen niet van dit zelfbedrog afbrengen.

(2.) Een andere raad, die ik u zal geven, is deze: Wees overreed. dat er in en door de werken der wet geen leven voor u is: "Uit de werken der wet zal geen vlees gerechtvaardigd worden." En verder moet u overreed worden, dat er in Christus leven voor u is, en dat u in het bijzonder recht hebt daarom, tot Hem te komen.

(3.) Hoort naar de woorden, die van Hem komen, luistert naar Zijn woorden des levens, want wanneer u die hoort, zult u leven. Laten de doden tot een levende Christus gaan; roept: "Spring op, Gij Put der levende wateren, en kom in mijn ziel." Laten verder de doden dikwijls het gezelschap zoeken van levende Christenen, want dit is een van de wegen om het leven te krijgen, en het gekregen hebbende te bewaren. U weet, dat dove kolen, als men ze tussen de gloeiende kolen zet, spoedig zullen worden aangestoken; zo zal het ook kunnen zijn, dat door uw omgang met levendige Christenen, de Geest des levens in u komt.

11. De laatste gevolgtrekking, die ik maak, is voor de levenden. Is het zo, dat Christus de Opstanding en het Leven is? Neemt u dan, die door Zijn dood en opstanding bent opgewekt, de volgende raadgevingen aan, en dan zal ik daarmede eindigen. (Ik vrees, dat ik mij reeds te veel uitgebreid heb).
1e Mijn raad aan u, die het leven van Christus deelachtig bent, is, dat u de Heere prijst, Die u heeft willen kronen met goedertierenheid en barmhartigheden. Bewondert de vrijheid van de genade van God, die u "heeft levendgemaakt, toen gij dood waart door de misdaden en de zonden, " toen Hij anderen in het graf van de zonde liet liggen. De Heere komt tot de steengroeve van de natuur, Hij ziet daar zoveel stenen liggen, en Hij kiest uit, die Hij wil. Hebt u geen reden de Heere te danken, Die u heeft uitgekozen, terwijl Hij velen liet liggen, die veel schitterender natuurlijke hoedanigheden hadden dan u? O mens, wat is het onderscheid tussen hen en u? Niets dan soevereine, vrije en overwinnende genade. Laat genade alleen de eer hebben.

2e Een andere raad, die ik u wil geven, die het leven ontvangen hebt van Hem, Die de Opstanding en het Leven is, is deze: Heeft Hij u levendgemaakt? Laat het leven, dat u nu leeft, "door het geloof des Zoons Gods zijn, Die u liefgehad heeft, en Zichzelf voor u overgegeven heeft." Herinnert u wat ik tevoren zeide, dat u niet moet leven op ontvangen genade, maar op het leven, dat in Hem is: "Hetgeen ik nu in het vlees leef, " zegt de apostel, "dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die mij liefgehad heeft, en Zichzelf voor mij overgegeven heeft." En benaarstigt u dan, gelijk u op en door Hem leeft, zo ook tot Zijn eer te leven: "Laat uw licht alzo schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken mogen zien, en uw Vader, Die in de hemelen is, verheerlijken."

3e Een andere raad, die ik aan de levenden wil geven, is: Tracht niet alleen met het hart in Hem te geloven, maar Hem ook met de mond te belijden tot zaligheid. "Want (Rom. 10:10) met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid, en met de mond belijdt men ter zaligheid." Het is niet genoeg in Christus te geloven, wanneer wij Hem niet eveneens erkennen en belijden, wanneer wij hem niet eren en verheerlijken voor de wereld. "Een ieder dan, " zegt Christus, "die Mij belijden zal voor de mensen, die zal Ik ook belijden voor Mijn Vader Die in de Hemelen is; maar wie Mij verloochenen zal voor de mensen, die zal verloochend worden voor de engelen Gods." In Jes. 43:10 en 44:8 worden de Christenen "des Heeren getuigen" genaamd. Waarom krijgen zij die naam? Omdat zij Zijn waarheid belijden, voor Zijn zaak uitkomen, Zijn leden erkennen, en Zijn dienaars, en alles wat Hem betreft. Het is geen persoonlijk belijden van Hem, dat genoeg is in zo'n tijd als waarin wij leven; Hij wordt in het openbaar beledigd; de kroon wordt in het openbaar van Zijn hoofd genomen; Hij wordt gekrenkt door burgerlijke en kerkelijke hoven; Hij wordt verongelijkt in Zijn leer, Zijn dienst, tucht en regering; Hem wordt onrecht gedaan in Zijn leden, Hij wordt gekrenkt in Zijn hoogste Godheid, en in Zijn

opperbestuur en soevereiniteit over Zijn Kerk. Nu, wanneer Hij zo publiek onteerd wordt, behoort Hij ook publiek beleden te worden. Een openlijke getuigenis is op onpartijdige wijze in omloop gebracht door een handjevol leraars, die door de eigenaardige voorzienigheid Gods in een bijzondere toestand zijn gebracht. Dit getuigenis is bekend geworden, en pijnigt de mensen, die op de aarde wonen, die Zijn getuigenis en Zijn getuigen trachten uit de weg te ruimen. Er gaat een geroep rond over een gevaarlijke scheuring in de kerk, en over scheurmakers, die de rok zonder naad van Christus scheuren. Het is datzelfde oude praatje van de Roomsen, toen de Protestanten van hen uitgingen, zeggende: O, door zo te handelen maakt u verdeeldheden in de Kerk, en scheurt u Christus' rok zonder naad. Ik zou hun willen vragen, wie de oorzaak daarvan zijn? Zij, die de waarheden van Christus trachten te handhaven en daarvoor strijden, of zij, die Zijn waarheden met voeten treden? Zij, die de vrijheid trachten te handhaven waarmee Christus ons vrijgemaakt heeft of zij, die de heilige voorrechten van de Kerk van Christus met voeten treden? Alles wat wij eisen is, dat zij terugkeren tot de Heere, en dat zij die dingen herstellen en afschaffen, die in de leer, de dienst, de tucht en de regering verkeerd zijn; dit is de eis Gods, die "alle mensen alom verkondigt, dat zij zich bekeren." Wat is de reden, dat mensen, die de macht daartoe, de rechterlijke macht hebben, de zuurdesem van dwaling of ergernissen in de kerk niet uitzuiveren? Wat is de reden? Die is, òf, dat zij niet willen, òf, dat zij niet kunnen. Indien zij niet willen, dan roepen zij daarmede voor de wereld uit, dat zij een stel boze mannen zijn; of het is, omdat zij niet kunnen, en dan getuigt het, dat de Meester de sleutelen van hen heeft weggenomen; en zou het niet belachelijk zijn toe te treden tot hen, van wie de Meester van het huis de sleutels heeft weggenomen? Het is dan gemakkelijk uit te maken waarheen wij moeten koers zetten. Indien de rechten van Christus, als Koning over Sion, de berg van Zijn heiligheid; in de gerechtshoven van de kerk worden gehandhaafd, dan is het zonde zich aan hen te onttrekken; doch indien zij het gezag van de Zoon van God met voeten treden, door wetten in Zijn huis vast te stellen, die onbestaanbaar zijn met Zijn wetten, en met de vrijheden waarmee Hij Zijn volk vrijgemaakt heeft; indien zij een getrouwe bediening uitdrijven, de verkeerden beschermen, leraars buiten hun gemeenschap werpen, omdat zij getrouw getuigen tegen dwalingen en verdorvenheden; dan behoren wij niet bij hen te blijven, voornamelijk wanneer een publieke getuigenis wordt opgeheven. Overal waar Zijn zaak wordt verdedigd en Zijn waarheden worden gehandhaafd, door leer, dienst of tucht, daar moet men toetreden, want daar behoort het volk te vergaderen, Indien zij binnen de legerplaats is, houdt daar stand; wordt zij in de velden van Jaär (in de velden des wouds, in de stad der wouden) gevonden, dan is het ons belang Hem daar te volgen: (Hebr. 13:13) "Zo laat ons dan uitgaan buiten de legerplaats, Zijn smaadheid dragende." Toen de Christelijke Kerk eerst door de apostelen werd gesticht, en de Joodse kerk werd afgeschaft, werden zij nageroepen, dat zij scheurmakers waren, dat zij de ware en enige Kerk van God verscheurden. De apostel zegt, dat Hij voor ons gesmaad is, en het is ons gemeengoed, dat wij buiten de legerplaats tot Hem gaan, Zijn smaadheid dragende. Het kan zijn, dat de smaadheid van Christus u krenkt, doch zo dacht Mozes er niet over, want "hij achtte de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom te zijn, dan de schatten in Egypte." Wat is er aan gelegen of u gesmaad wordt? Kleeft Hem aan. Laat ons trachten Hem tot elke prijs te belijden en te volgen. "Die zijn leven verliezen zal, om Mijnentwil, " zegt Christus, "die zal het vinden;" die zijn goede naam, om Christus wil verliest, die zal hem terugvinden: eer alles geschied is zal er een opstanding zijn, zowel van goede namen als van personen.

4e Nog een andere raad is, dat u zich wacht voor die dingen, die het leven van uw zielen schaden.

(1) Wacht u voor een lui leven. Niets benadeelt het leven meer dan dat; het is zeer schadelijk voor het lichaam. Maar o, wacht u ook voor geestelijke traagheid: "Zijt niet traag in het benaarstigen. Zijt vurig van geest. Dient de Heere."

(2) Wacht u, dat u zichzelf niet overlaadt en volpropt met de zinnelijke vermaken; dat is ook schadelijk voor het leven van de ziel: "Wacht uzelf, " zegt Christus, "dat uw harten niet te eniger tijd bezwaard worden met brasserij, en dronkenschap, en zorgvuldigheden dezes levens, en dat u die tijd niet onvoorziens overkome." Niet zodra verlaagde Simson zich tot in de schoot van Delila, of hij raakte zijn haarlokken kwijt.

(3) Wacht u voor ongezond voedsel, dat is schadelijk voor het leven. Wacht u voor onrechtzinnige leerstellingen, het loopt in onze tijd over van dwalingen. Hoedt u voor dode leraars; want dode leraars maken een dood volk en dode toehoorders. Waar niets gehoord wordt dan de dood, zal daar ooit de stem van dode mensen een volk doen leven? Hoedt u, dat u uw zielen niet onder het opzicht stelt van een dode, onkundige en verkeerde bediening; "Laat hen varen", zegt Christus. "Indien de blinde de blinde leidt, zo zullen zij beiden in de gracht vallen." Wacht u voor stomme leraars, die geen mond hebben om die voor Christus te openen, wacht u voor hen, die tegen de schapen bassen in plaats van tegen de wolven te blaffen. Indien u uw zielen bij het leven wilt houden, voegt u dan onder een levendige bediening, als u die kunt vinden. Wacht u voor dodend gezelschap, want dat is zeer schadelijk voor de ziel: "Wijkt van mij, gij boosdoeners, dat ik de geboden mijns Gods moge bewaren." Hoedt u, dat u de Geest des Heeren niet bedroeft; als u Hem bedroeft zal Hij van u wijken, en als Hij vertrekt zal de dood inkomen; wacht u, dat u Zijn roeringen en werkingen niet weerstaat; wacht u, dat u uw oor niet als doof van Zijn Woord afwendt; want als u dat geringschat zal Zijn Geest van u wijken. "Daarom, " zegt de Heere, "heb Ik hen overgegeven in het goeddunken huns harten; dat zij wandelden in hun raadslagen." Hoedt u voor vermetel zondigen, want dat doodt het leven van de begenadigde ziel. Zendt met David dat gebed op: (Psalm 19:14) "Houd uw knecht ook terug van trotsheden. (Engelse overzetting, vermetele zonden), laat ze niet over mij heersen; dan zal ik oprecht zijn, en rein van grote overtredingen." Wacht u voor zekerheid en onvruchtbaarheid onder de genademiddelen; wanneer de Heere op u inwerkt, maakt er dan gebruik van tot het einde, waartoe u ze hebt gekregen; wanneer Gods wijngaard geen vrucht voortbrengt als hij bevochtigd wordt, dan zal de Heere hem niet langer bevochtigen. De Heere zegene Zijn Woord. Amen.

8. De menselijke natuur verkozen boven de natuur van de engelen

Hebreeën 2:16. ***Want waarlijk, Hij neemt de engelen niet aan, maar Hij neemt het zaad Abrahams aan.***

De apostel had in vers 10 gesproken over Christus, als de overste Leidsman van onze zaligheid: Hij toont in vers 14 en 15 aan, hoe Hij, volgens de eerste belofte (Gen. 3:15), het veld behouden en de kop van de slang vermorzeld had; waartoe Hij, zegt hij in vers 14, "het vlees en bloed der kinderen is deelachtig geworden, opdat Hij door de dood te niet doen zou degene, die het geweld des doods had, dat is de duivel." De wettige macht van de dood was krachtens het vonnis van een verbroken wet, in handen gevallen van de duivel, als Gods beul, en daar zou zij gebleven zijn, als niet de wet en de rechtvaardigheid bevredigd en voldaan waren door de dood van de Borg. Maar Christus heeft "door de dood te niet gedaan degene, die het geweld des doods had;" dat is, Hij ondermijnde het fondament van zijn gezag en macht door Zijn rechtvaardigheid en voldoenend bloed; Hij wrong, als het ware, op Golgótha de sleutels der hel en des doods uit de handen van de duivel, en zo "de overheden en machten uitgetogen hebbende, heeft Hij die, in het openbaar tentoongesteld." Het gebruik, dat wij, door de wet veroordeelde zondaren, hiervan moeten maken, is, (vs.: 15) dat wij onze bezwijkende geesten moeten opheffen en over de dood triomferen als een overwonnen en verslagen vijand, zeggende: "Dood, waar is uw prikkel? Hel waar is uw overwinning?" want Hij heeft dit alles gedaan, "opdat Hij verlossen zou al degenen, die met vrees des doods, door al hun leven de dienstbaarheid onderworpen waren."
De apostel nu, geeft in de woorden, die ik heb voorgelezen een goede reden, waarom Christus, als de overste Leidsman van onze zaligheid, de dood "en hem, die het geweld des doods had, heeft te niet gedaan, " en arme mensen van de prikkel en de vrees van de dood verlost. Wel zegt hij, Hij is onze nabestaande, Hem kwam het recht van lossing toe; want *"waarlijk Hij neemt de engelen niet aan, maar Hij neemt het zaad Abrahams aan."*

Wij hebben hier:

- ten eerste, een onthouding of weigering van een hoge waardigheid aan de natuur van de engelen: Hij nam de natuur van de engelen niet aan, of, zoals er staat, Hij neemt de engelen niet aan. Toen een ontelbare schare van hen uit de staat viel in welke zij geschapen waren, nam Hij hun natuur niet aan, om hen van jammer en ellende te verlossen; het wordt duidelijk verondersteld, dat zij die voorwerpen van Zijn liefde niet waren, en daarom werd Hij geen God-engel, zoals Hij Godmens werd.
- In de volgende woorden hebben wij, ten tweede, een toekenning van deze eer aan de menselijke natuur, welke Hij aan die van de engelen onthield: Hij nam het zaad Abrahams aan, dat is, Hij verenigde de menselijke natuur, in het zaad Abrahams, met Zichzelf, in een persoonlijke vereniging, opdat Hij zo, onze Nabestaande zijnde, onze Verlosser en Man zou worden. De apostel, aan de Galaten schrijvende, die heidenen waren, zegt hun, (Gal. 4:14) dat Hij is "geworden uit een vrouw, " overeenkomstig de eerste belofte (Gen. 3:15); doch als Hij aan de Hebreeën schrijft, spreekt hij in de stijl van de belofte aan Abraham gedaan: "in uw Zaad zullen gezegend worden alle volken van de aarde;" door hun te zeggen, dat Hij

overeenkomstig die belofte, het zaad Abrahams heeft aangenomen, opdat zij daardoor bemoedigd zouden worden in Hem te geloven; want het is het werk van de leraars, in het prediken van Christus, de zondaar en de Zaligmaker zo dicht mogelijk bij elkaar te brengen.

- Wij hebben in de woorden, ten derde, een krachtige verzekering, de zekerheid en het gewicht van deze zaak aantonende, dat Hij niet de natuur van de engelen, maar het zaad Abrahams aannam. Waarlijk, zegt hij, het is zo: het is een getrouw woord, en aller aanneming waardig, en laat daarom al het zaad Israëls, of Abrahams, het geloven, en er hun geloofszegel aan hechten.

Merkt op, *"dat het een waarheid van de grootste zekerheid en het hoogste gewicht is, dat de Zoon van God, toen Hij de natuur van de engelen voorbijging, de menselijke natuur heeft aangenomen, in het zaad of het geslacht van Abraham."*
De leer is duidelijk gegrond op de woorden: "Want waarlijk Hij neemt de engelen niet aan, maar Hij neemt het zaad Abrahams aan."

In een weinig over deze leer te spreken, zal ik, met Gods bijstand, duidelijk maken:

I. Dat de Zoon van God, de natuur van de engelen niet heeft aangenomen.
II. Duidelijk maken, dat Hij de menselijke natuur heeft aangenomen en Eén van ons geslacht is geworden.
III. Aantonen wat daarin begrepen is, dat Hij het zaad Abrahams heeft aangenomen.
IV. Aantonen van welk gewicht het is, dat deze waarheid wordt te kennen gegeven met plechtige verzekering, *waarlijk*.
V. Zal ik de toepassing maken.

Ik zal in de verhandeling van deze punten de kortheid betrachten.
I. Het eerste punt is duidelijk te maken, dat Christus, de Zoon van God, niet de natuur van de engelen heeft aangenomen.
Van alle geschapene wezens zijn de engelen de voortreffelijkste; zij toch zijn zuivere, onstoffelijke geesten, die het meest de natuur nabijkomen van God, die de oneindige, eeuwige en ongeschapen Geest is: (Psalm 104:4) "Hij maakt Zijn engelen, geesten, Zijn dienaars, tot een vlammend vuur." Hoewel zij, toen zij uit hun eerste staat vielen, evenzeer een Zaligmaker nodig hadden als de gevallen mens, toch zegt ons hier de apostel, met een *waarlijk*, dat Hij hun natuur niet aannam, of, hen niet aangreep, om hen van het verderf te verlossen. Dit is klaar en duidelijk uit de bewoordingen waarin de eerste belofte (Gen. 3:15) is uitgesproken, waar op dezelfde tijd, dat het middel en hulp aan de gevallen mens wordt beloofd, wraak en toorn over de duivel wordt aangekondigd: "Datzelve, " zegt de Heere tot de satan, namelijk "het Zaad van de vrouw, zal u de kop vermorzelen." Dit wordt, wat de zaak betreft, herhaald: "De dag van de wraak was in Mijn hart, en het jaar van Mijn verlosten was gekomen"; alsof Hij zei: De oude twistzaak met de duivel, de vijand van ‘ s mensen zaligheid, is nog steeds in Mijn hart, Ik zal wraak over hem oefenen wanneer Ik in het vlees kom, om Mijn volk van zijn slavernij en dienstbaarheid te verlossen. Daarom staat er geschreven: (Jes. 63:4) dat Hij "de overheden en de machten uitgetogen hebbende, over hen getriomfeerd heeft aan het kruis." Een eeuwige oorlog is van de hemel aan de engelen verklaard, waarvan wij lezen (in Judas: 6) "De engelen, die hun beginsel niet bewaard hebben, maar hun eigen woonstede verlaten hebben, heeft Hij tot het oordeel des grote dags met eeuwige banden onder de duisternis bewaard." Uit dit alles blijkt duidelijk, dat Hij er

zover vanaf is, de gevallen engelen zodanig aan te zien, dat Hij hun natuur wil aannemen, dat Hij een eeuwige twist tegen hen heeft opgevat en zal voortzetten. Ik twijfel er niet aan, of het vervult die boze geesten met huivering en pijniging, dat zij deze boodschap horen verkondigen in deze vergadering, waar wij zijn samengekomen om de liefde Gods te gedenken, dat Hij de menselijke natuur heeft aangenomen, om die te geven tot een offerande voor de zonde van de mens.
Ik weet wel, dat sommige godgeleerden zich aanmatigen, enkele redenen aan te wijzen, waarom God de natuur van de engelen voorbijging, toen Hij de menselijke natuur aannam: doch aangezien de Geest van God over dit punt zwijgt is het voor ons het veiligst het toe te schrijven, aan de wil van die vrijmachtige Heere, "Die doet naar Zijn wil met het heir des hemels en de inwoners der aarde, "en met Christus te zeggen: (Matth. 11:26, "Ja Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U."

II. Ik ga nu over tot het tweede punt, dat was, te bewijzen, dat de heerlijke Zoon van God, Die het "geen roof geacht heeft, Gode evengelijk te zijn, " inderdaad de menselijke natuur heeft aangenomen, hoewel Hij de natuur van de engelen is voorbijgegaan.
Vrienden, wij hebben allen zeer nodig bevestigd te zijn in het geloof van deze heerlijke fundamentele waarheid. Een gebrek in ons geloof, wat dit stuk aangaat, doet het gehele gebouw waggelen. Ik vrees, dat zij, die menen, dat het een lichte zaak is dit te geloven, nog nooit de afstand hebben gezien, die er is tussen de natuur van God en de natuur van de mens, want buiten allen twijfel, dit is een grote verborgenheid, "God is geopenbaard in het vlees." De waarheid en zekerheid daarvan kan opgehelderd en bevestigd worden,
1e Uit de profetie van de Schrift aangaande Hem. In Psalm 22 spreekt Hij over het doorboord zijn, van Zijn handen en voeten; dat Hij van de baarmoeder af op Zijn Vader is geworpen: "Gij zijt het immers, Die mij uit de buik van mijn moeder hebt uitgetogen." Zo ook in Jes. 53, het gehele hoofdstuk door, spreekt de profeet erover, hoe Hij om onze overtredingen verwond en om onze ongerechtigheden verbrijzeld is, alsmede over Zijn dood en opstanding, dat alles duidelijk veronderstelt, dat Hij onze natuur heeft aangenomen.

2e De geschiedenis in de Schrift bewijst helder, dat Hij in het zaad Abrahams, onze natuur heeft aangenomen, in het bijzonder Zijn geslachtsregister in Matth. 1 en Luk. 3. Ja, het gehele verhaal van de vier evangelisten aangaande Zijn geboorte, Zijn leven, Zijn dood, Zijn opstanding, en Zijn hemelvaart in onze natuur, bewijzen, dat Hij waarlijk het zaad Abrahams heeft aangenomen. Hoe konden Zijn handen en voeten met nagelen doorboord, en Zijn zijde met een speer doorstoken worden? Hoe kon bloed en water uit de wond vloeien? Als Hij niet waarlijk het zaad Abrahams had aangenomen?

3e Het blijkt ook klaar uit het getuigenis in de Schrift. Ik zal er slechts twee of drie melden. Het getuigenis van de apostel hier (in vers 14): "Omdat dan de kinderen het vlees en bloed deelachtig zijn, zo is Hij ook desgelijks derzelve deelachtig geworden." (Rom. 1:3) "Jezus Christus, Zijn Zoon, Die geworden is uit den zade Davids, naar het vlees." (Rom. 9:5) ":Uit welke Christus is, zoveel het vlees aangaat, Dewelke is God, boven allen te prijzen in der eeuwigheid." (Joh. 1:14) "Het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond (en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een Heerlijkheid als des Eniggeborene van de Vader) vol van genade en waarheid."

4e Neemt het getuigenis van de engelen van deze grote waarheid. De engel Gabriël getuigde het, toen hij tot de maagd Maria zei: (Luk. 1:30-32) "Vrees niet Maria, want gij hebt genade bij God gevonden. En zie, gij zult bevrucht worden, en een zoon baren, en zult Zijn Naam heten Jezus. Deze zal groot zijn, en de Zoon des Allerhoogste genaamd worden." Zo spraken zij ook tot de herders (hoofdstuk 2:10) "Ziet, ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal. Namelijk, dat u heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus de Heere, in de stad Davids."

5e Hij gaat nog hoger en geeft u het getuigenis van de "Drie, Die getuigen in de hemel, de Vader, het Woord en de Geest." De Vader betuigt het, door Hem een lichaam toe te bereiden. De Zoon betuigt het, door het aan te doen; "Hij nam het zaad Abrahams aan, " Hij droeg het op aarde gedurende omstreeks dertig jaren, en van hier heeft Hij het meegenomen naar de hemel, en vanuit de hemel verkondigt Hij de waarheid van Zijn vleeswording en Zijn dood, zeggende: "Ik leef, en Ik ben dood geweest, en ziet Ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen. En Ik heb de sleutels der hel en des doods" (Openb. 1:18). De Heilige Geest betuigt het, doordat Hij de menselijke natuur in de baarmoeder van de maagd door Zijn overschaduwende kracht heeft geformeerd. Maar ik zal hier niet verder over uitweiden. De benamingen, die Hem overal worden gegeven naar Zijn menselijke natuur, bewijzen het ook: Hij wordt een Man en de Zoon des mensen genaamd, een Naam waarin Hij Zich verlustigt, en die Hij telkens weer herhaalt; Hij wordt ook dikwijls het Zaad van de vrouw, het Zaad Abrahams, het Zaad Davids, een Rijsje, Dat voortgekomen is uit de afgehouwen tronk van Isaï, genaamd. Uit al dezen mogen wij, met de woorden van de apostel in mijn tekst, vaststellen, dat Hij waarlijk het zaad Abrahams heeft aangenomen.

III. Ons derde punt was, *dat ik zal aantonen wat begrepen is, in de uitdrukking van de tekst, dat Hij het zaad Abrahams aanneemt.*
Ik kan over zo'n onderwerp niet uitweiden; het geeft te kennen,
1e Dat de menselijke natuur op het punt stond met de gevallen engelen om te komen, totdat Christus die aannam.
2e Het sluit in, dat Hij een bestaan, als God had, voordat Hij werkelijk vlees werd, waardoor de dwaling valt van de Socinianen, die beweren, dat Hij geen bestaan had, voordat Hij uit de maagd geboren werd; als dat toch zo was, hoe kon Hij dan de menselijke natuur aannemen? Vrienden, laten Arianen en Socinianen voor eeuwig beschaamd staan: want onze Immanuël was God, van eeuwigheid evengelijk met Zijn Vader, en Hij is in de volheid des tijds, nu ruim negentien eeuwen geleden "geworden uit een vrouw." "In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God."
3e Het sluit de waarachtigheid en de werkelijkheid van Zijn vleeswording in, waarover ik reeds heb gesproken. Zijn menselijke natuur was geen spooksel, of een verschijning, maar de wezenlijke, menselijke natuur, de ganse natuur van de mens, bestaande uit een waar lichaam en een redelijke ziel; want, zegt de apostel, waarlijk, Hij neemt het zaad Abrahams aan.
4e De uitdrukking sluit in, dat het een vrijwillige daad was: Hij neemt aan; evenals een mens met zijn eigen handen zijn klederen aandoet, zo deed de Zoon van God vrijwillig de menselijke natuur aan. Hij keurde het in de Raad des vredes vrijwillig goed, en van eeuwigheid waren Zijn vermakingen met der mensen kinderen in de wereld Zijns aardrijks, en Hij was een Vrijwilliger toen Hij tot de uitvoering overging.

5e Het sluit in, dat de aanneming van de menselijke natuur zich bepaalt tot de Persoon, van de Zoon van God. Hoewel de andere Personen, de Vader en de Geest, Hun Eigen werk hadden in het formeren en toebereiden van de menselijke natuur; toch is het de Zoon, de tweede Persoon van de heerlijke Drie-eenheid, Die haar draagt; zodat niet van de Vader of de Heilige Geest, maar alleen van de Zoon kan worden gezegd, dat Hij het zaad Abrahams aanneemt: zodat het niet een wezenlijke, maar een persoonlijke vereniging is tussen de Goddelijke en de menselijke natuur.
6e Het sluit in, dat hoewel de vereniging persoonlijk is, zij nochtans zonder enige vermenging van de twee naturen is; zij blijven wezenlijk onderscheiden, hoewel wegens de innigheid van de vereniging, de eigenschappen van elke natuur dikwijls aan de gehele persoon worden toegeschreven.
7e Het sluit in, dat het een daad was van verbazende liefde, genade en neerbuiging, dat Hij onze natuur aannam. De apostel roept daarover met verbazing en verwondering uit: (1 Tim. 3:16) "En buiten alle twijfel, de verborgenheid der godzaligheid is groot: God is geopenbaard in het vlees." Dit is zo'n diepte. dat de engelen begerig zijn daar in te zien. Daarom werden de Cherubim gemaakt met hun aangezichten naar het verzoendeksel.
8e Het sluit in, dat de menselijke natuur niet de Persoon van Christus uitmaakte; want wij zien hier, dat Hij als een Persoon, de menselijk natuur heeft aangenomen, of die in Zijn Persoon aannam. Indien de menselijke natuur een persoon was, dan zou Hij twee personen hebben, zowel als twee naturen, doch dit is een dwaling, die reeds lang veroordeeld is: ook geeft de uitdrukking in de tekst te kennen, dat het alleen de natuur was, en daarom het zaad Abrahams wordt genoemd. Hiermee komt overeen wat wij lezen in Luk. 1:35: "Dat heilige, Dat uit u geboren zal worden;" er staat niet: die heilige Persoon, maar dat heilige, namelijk, de onzondige natuur van de mens, bestaande in een waarachtig lichaam en een redelijke ziel.
Tot zover over hetgeen in de uitdrukking, "Hij neemt het zaad Abrahams aan, " is inbegrepen.

IV. Ons vierde punt was, dat wij iets zullen zeggen *over het gewicht van deze zaak, hetwelk wordt aangewezen in het woord van plechtige verzekering: waarlijk: waarlijk Hij neemt de engelen niet aan, maar Hij neemt het zaad Abrahams aan.*
Men kan in het verhaal van de evangelisten opmerken, dat onze gezegende Heere, wanneer Hij een leer verkondigt, die van groot belang en gewicht is, om Zijn toehoorders te boeien, die inleidt met een voorwaar, of waarlijk, en het soms verdubbelt met een "voorwaar, voorwaar, zeg Ik u." Evenals in Zijn gesprek met Nicodémus over de noodzakelijkheid van de wedergeboorte, (Joh. 3:3) "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, tenzij dat iemand wederomgeboren worde, hij kan het koninkrijk Gods niet zien", zo ook leidt hier de apostel, naar zijn voorbeeld, de leer van de vleeswording van de Zoon in, met een waarlijk, opdat wij daarop zullen letten als een zaak van het uiterste gewicht. Het gewicht daarvan zal blijken als wij overwegen, dat dit punt van de vleeswording, of de vereniging van de twee naturen, het voornaamste punt was, dat in de Raad des vredes, tussen de Vader en de Zoon behandeld werd. Het was het moeilijkste punt, dat beslist en tot stand gebracht moest worden, en zonder welk niets kon worden gedaan tot verlossing en zaligheid van verloren zondaren van het geslacht van Adam.

Er waren drie dingen, die de rechtvaardigheid eiste, zou de verloren mens zalig kunnen worden:

1e Dat de menselijke natuur in haar oorspronkelijke zuiverheid, zonder vlek of rimpel aan God werd voorgesteld.
2e Dat de heilige wet volmaakt werd gehoorzaamd en haar eer gehandhaafd.
3e Dat, aangezien de wet verbroken was, de strafschuld daarvan, of haar vloek, gedragen werd door iemand in de natuur van de mens; wiens bloed van oneindige waarde moest zijn, om de rechtvaardigheid te voldoen. Nu, in deze zaak "zag de eeuwige Zoon van God toe, en daar was niemand, die hielp of ondersteunde, daarom heeft Zijn arm Hem heil beschikt." "Kom (zegt Hij tot zijn Vader), nu Gij geen lust hebt aan slachtoffer of spijsoffer, Zie, Ik kom; Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen; Gij hebt Mij een lichaam toebereid in het zaad Abrahams, Ik zal dat aandoen en aan al die zware eisen van de rechtvaardigheid voldoen. Ik zal, als een tweede Adam, als een publiek Hoofd en Plaatsbekleder van het zaad, dat Gij Mij hebt gegeven, de menselijke natuur geheel in Mijn Eigen Persoon voorstellen; en Ik zal hen, door Mijn heiligende Geest in hen, aan het einde van de tijd, ook aan U voorstellen, zonder vlek of rimpel, of iets dergelijks. Ik zal ook in hun natuur, als hun Verbondshoofd en Borg, de wet als een verbond vervullen, en een eeuwige gerechtigheid aanbrengen voor hun rechtvaardigmaking, en die als een regel in hun harten inschrijven, en zal Mijn Geest in het binnenste van hen geven, en maken, dat zij in Mijn inzettingen zullen wandelen. Omdat de rechtvaardigheid eist, dat dezelfde natuur, die gezondigd heeft, ook zal lijden, daarom zal Ik Mijn menselijke natuur geven als een offerande voor hun zonde; Ik wil om hun overtredingen verwond, en om hun ongerechtigheden verbrijzeld worden; van Mijn hand zult Gij de schuld eisen, die zij aan de rechtvaardigheid schuldig zijn." In één woord, want ik kan hier niet langer bij stilstaan, de vleeswording van de Zoon van God is zo'n belangrijke en gewichtige zaak, dat zonder die, de zaligheid en verlossing van de mens in eeuwigheid ophoudt. Al de andere bovennatuurlijke verborgenheden van onze heilige godsdienst draaien daarop als op een hengsel; neemt dit weg, en de leer van Zijn gehoorzaamheid aan de wet en Zijn dood aan het kruis, Zijn opstanding, hemelvaart en voorbidding; dit alles valt terstond. Maar om ons van dit alles volkomen zekerheid te geven, spreekt de apostel hier: "Waarlijk, Hij neemt de engelen niet aan, maar Hij neemt het zaad Abrahams aan."

V. Ons vijfde punt was, *enig gebruik van deze leer te maken.* Ik zou een uitgebreide toepassing kunnen maken, maar ik moet noodzakelijk kort zijn wegens het werk, dat ons nog wacht.
Het eerste gebruik zal zijn tot onderrichting, in de volgende bijzonderheden. *Is het zo, dat Hij, toen God de natuur van de engelen voorbijging, het zaad Abrahams aannam?*
1e Ziet dan hieruit de wonderlijke liefde van God tot zondaren van het menselijk geslacht, dat Hij onze natuur verkoos, boven die van de engelen; die ging Hij voorbij, en Hij verkoos de menselijke natuur, en verenigde die met Zichzelf in de Persoon van Zijn eeuwige Zoon. Hier is zo'n verbazende en wonderlijke liefde, dat zij onze harten met verwondering en onze tongen met lofgezangen zou vervullen als wij het maar bij Gods licht zagen, en zij in onze harten werd uitgestort. Gewis, God is liefde; want "alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe."

2e Ziet hieruit hoe onrechtvaardig en onredelijk de vijandschap van het hart van de mens tegen God is. Zullen wij die God haten, Die de natuur van de engelen voorbijging en het zaad Abrahams aannam? Het is niet te denken, dat de gevallen engelen Hem zo zouden

behandeld hebben, als Hij onze natuur voorbijgegaan en hun natuur verkozen had, en een God-engel in plaats van een Godmens was geworden; toch is deze dwaasheid van nature in het hart van iedere zondaar: "het bedenken van het vlees is vijandschap tegen God."

3e Ziet hieruit de monsterachtige ondankbaarheid van Arianen, Socinianen en anderen, die gebruikmaken van Zijn aanneming van de menselijke natuur, en daarvan, dat Hij de Knecht des Vaders is geworden in de grote zaak van de verlossing van de mens, om Hem te smeden, alsof Hij maar een mindere godheid is, en niet één en dezelfde God in wezen en zelfstandigheid met de Vader. O! Verkondigt het niet te Gath, doet het niet horen op de straten van Askelon, dat zulke godslasteringen tegen de grote God onze Zaligmaker geuit zijn, en dat zo weinig verbolgenheid daarover getoond is in het hoogste kerkelijk hof van deze nationale kerk, dat in Zijn Naam en op Zijn gezag is aangesteld. Maar wat anderen ook doen, laat ons heden erkennen, dat Jezus Christus de Heere is, tot prijs en heerlijkheid van Zijn eeuwige Vader, Die Hem gezonden heeft, niet om de natuur van de engelen aan te nemen, maar de menselijke natuur, in het zaad Abrahams.

4e Ziet hieruit tot wat een top van eer de menselijke natuur verheven is door zijn persoonlijke vereniging met de oneindige Heere, in de Persoon van de Zoon van God. Wanneer wij onze natuur beschouwen, zoals die in de eerste Adam in de staat van de rechtheid stond, dan verklaart de Geest Gods door de Psalmist, dat die zelfs in haar beste staat enkel ijdelheid was, omdat het een schepsel was, dat kon vallen; doch beziet de natuur van de mens in zijn gevallen staat, en wij zien hem liggen "in een ruisende kuil en modderig slijk, " als een voorwerp van walging voor God en al Zijn heilige engelen. Hij is geheel verdorven en vuil, nergens anders goed voor dan om brandstof te worden voor het vuur van Goddelijke toorn; en nochtans heeft een heilig en rechtvaardig God, die natuur uit de drekhoop opgenomen, en in een persoonlijke vereniging met Zijn eeuwige en eniggeboren Zoon verenigd, waardoor de menselijke natuur een veel schitterender kroon van eer is opgezet, dan Adam in de staat der rechtheid ooit gedragen heeft; ja, zij heeft daardoor groter eer ontvangen, dan ooit de natuur van de engelen verleend is. O! Hoe moest dit een ieder van onze doen uitroepen: Wat heeft God gewrocht? "Wat is de mens, dat Gij hem gedenkt, en de zoon des mensen, dat Gij hem bezoekt?"

5e Ziet hieruit de voortreffelijkheid van de Persoon van onze heerlijke Verlosser, Wiens dood wij heden gedenken. De dochteren van Jeruzalem stellen de Bruid een vraag: (Hoogl. 5:9) "Wat is uw Liefste meer dan een andere Liefste?" Wel vrienden, er is iets in de persoon van Christus, dat in geen persoon in de hemel of op aarde te zien is. Wat is dat? zult u zeggen. Wel, in Zijn persoon is God en de mens te zien, in een persoonlijke vereniging aan elkaar verbonden: "God geopenbaard in het vlees", is de grote verborgenheid van de Christelijke godsdienst. Ziet op God, in de Persoon van de Vader, ziet op God, in de Persoon van de Heilige Geest, en u ziet inderdaad de grote God, Die oneindig, eeuwig en onveranderlijk is in Zijn Wezen, wijsheid, kracht, heiligheid, enz. Maar ziet dan op God, in de Persoon van de Zoon, Die met beiden, dezelfde God is, en u ziet de menselijke natuur. Daar ziet u Immanuël, Godmens, "God met ons, God de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende, die de ongerechtigheid, en overtreding, en zonde vergeeft" O vrienden, God in Christus

zal de eeuwigheid door de bewondering zijn, van heiligen en engelen, en een gezicht van deze Persoon vervult de mond van alle heiligen met lof, zeggende: "Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen; genade is uitgestort in Uw lippen; Hij is blank en rood, Hij draagt de banier boven tienduizend."

6e Ziet hieruit de misdadige natuur van de zonde van ongeloof, welke Hem verwerpt, Die de natuur van de engelen niet heeft aangenomen, maar het zaad Abrahams aanneemt. Ongeloof in dit punt ontkent deze heerlijke waarheid, en zegt geen dank aan God, dat Hij het zaad Abrahams aanneemt: "Hij kon, wat mij betreft, evengoed de natuur van de engelen hebben aangenomen, want ik wil de zaligheid niet aan Hem verschuldigd zijn." De ongelovige verkiest liever met zijn begeerlijkheden naar de hel, dan met Christus naar de hemel te gaan: hij kruisigt de Zoon van God opnieuw, en maakt Hem openlijk te schande; hij vertreedt het bloed van Christus met zijn voeten; waarom Christus dan ook verklaart, dat hij "die niet gelooft, reeds veroordeeld is, en de toorn Gods op hem blijft."

7e Ziet uit deze leer het grote onderscheid tussen de eerste en de tweede Adam; het Hoofd van het werkverbond en het Hoofd van het genadeverbond. De eerste Adam was, zoals de apostel ons zegt, slechts een schepsel, en hij is geworden tot een levende ziel; de laatste Adam tot een levendmakende Geest; de eerste mens is uit de aarde aards, de tweede mens is de Heere uit de hemel, Die de natuur van de engelen niet aanneemt, maar de menselijke natuur aanneemt in het zaad van Abraham. O, wat een gezegende verwisseling doet de zondaar, wanneer hij de eerste Adam en zijn verbond verzaakt, en zich tot de tweede Adam begeeft, en Hem aangrijpt als het Hoofd van het genadeverbond! Wanneer hij dat doet, verlaat hij de zandgrond, en hij bouwt op die "Rots der eeuwen, Die de poorten van de hel niet zullen overweldigen." De eerste Adam is voor al zijn nakomelingen een fontein des doods: (Rom. 5:12) "Door één mens is de zonde in de wereld ingekomen, en door de zonde de dood; en alzo is de dood tot alle mensen doorgegaan, in welke allen gezondigd hebben"; doch de tweede Adam is voor al Zijn zaad de fontein des levens: "Ik ben de Opstanding en het Leven; die in Mij gelooft zal leven, al ware hij ook gestorven." Wij kunnen hiervan verzekerd zijn op de getuigenis van een heerlijke Drie-eenheid (1 Joh. 5:14) "En dit is het getuigenis, namelijk dat ons God het eeuwige leven gegeven heeft; en ditzelve leven is in Zijn Zoon."

8e Ziet uit deze leer, wat een gewichtig werk en wat een grote zaak het is, aan een avondmaalstafel neer te zitten; wat het is, dat een waardige of onwaardige avondmaalganger maakt. Wat iemand tot een waardige avondmaalganger maakt is "een recht onderscheiden van het lichaam des Heeren;" wanneer dit gemist wordt is men "schuldig aan het lichaam en bloed des Heeren, en eet en drinkt men zichzelf een oordeel." Nu wat is dat, het lichaam des Heeren te onderscheiden? Het is een juist inzicht in deze leer, of waarheid, dat de eeuwige Zoon van God niet de natuur van de engelen, maar het zaad Abrahams aanneemt. Meer in het bijzonder, zal ik u twee of drie dingen noemen, die ingesloten zijn in het onderscheiden van het lichaam des Heeren.

(1.) Het is, dat het verstand verlicht is met een zaligmakende kennis van de verborgenheid van de zaligheid, zoals het ontwerp daarvan ons in het Woord, of in de Persoon en het Middelaarswerk van Jezus wordt getoond: (2 Kor. 4:6)

"God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis van de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus."

(2.) Het is, dat men de liefde en wijsheid des Vaders ziet, in Zijn eeuwige Zoon een lichaam toe te bereiden, waarin de volheid van de Godheid, als in een tempel, zou wonen.

(3.) Het is, dat men ziet, dat de Heilige Geest, door Zijn overschaduwende kracht, dat lichaam geformeerd heeft in de baarmoeder van de maagd, zodat het vrij was van de erfzonde, en een onbestraflijke en onbevlekkelijke offerande kon zijn om aan God te offeren.

(4.) Het is, dat men ziet, dat de eeuwige Zoon van God dat lichaam draagt in een persoonlijke vereniging met Zichzelf, zodat Hij daardoor een oneindige waardij geeft aan alles wat Hij voor ons zou doen en lijden.

(5.) Het is, dat men ziet, dat Hij dat lichaam en bloed, dat Hij dus heeft aangenomen, in onze plaats opoffert, als een offerande tot voldoening van de rechtvaardigheid voor onze zonde; want "Hij heeft Zichzelf voor ons overgegeven tot een offerande en een slachtoffer, Gode tot een welriekende reuk."

(6.) Het is, dat men ziet, dat "Christus voor de zonden heeft geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen." Nu, wanneer de ziel dus het lichaam van Christus, of de verborgenheid van de vleeswording van de Zoon van God onderscheidt, dan eet het geloof Zijn vlees, en het drinkt Zijn bloed, als "een vette maaltijd, een maaltijd van reine wijn, van vet vol merg, van reine wijnen, die gezuiverd zijn." O vrienden, ziet, of u heden als Simson, de honigraten van het heil, de grote en dierbare beloften, kunt vinden in het dode lichaam van de Leeuw uit Juda’s stam, want dit is "waarlijk spijs, en waarlijk drank."

Een tweede gebruik zal zijn tot *beproeving.*
O vrienden! Wat dunkt u van Hem, Die niet de natuur van de engelen, maar het zaad Abrahams heeft aangenomen? Hebt u Hem gegeven, waartoe Hij in de wereld is gekomen, door in Hem te geloven? Roept uw ziel: "Hosanna, de Zone Davids, gezegend is Hij, Die komt in de Naam des Heeren, " om ons zalig te maken. O! Dit is een getrouw woord, en aller aanneming waardig, dat Christus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben?" Is uw hart brandende van liefde tot Hem, aan Wie alles begeerlijk is? En zegt u: "Wien heb ik in de hemel nevens Hem"? "Ja gewis, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid van de kennis van Christus Jezus, mijn Heere." Wel, als uw ziel zo gesteld is, dan nodig ik u te komen, en met Hem feest te houden: "Eet vrienden, drinkt en wordt dronken, o liefste. Eet het goede en laat uw ziel in vettigheid zich verlustigen, en Ik zal met u een eeuwig verbond maken, dat in alles wel geordineerd en bewaard is." Al het goed van het verbond staat vóór u.

Allen, die mij horen, jongen en ouden, grote en kleinen, rijken en armen. Wie u ook bent, als u van het menselijk geslacht bent, uit Adam ontsproten. O! Wilt toch beantwoorden aan het doel van de Zoon van God, toen Hij onze natuur aannam en de natuur van de engelen voorbijging, door in Hem te geloven. De Vader biedt Hem u aan, als het Voorwerp van Zijn verlustiging, opdat u in Hem mag geloven: (Jes. 42:1) "Ziet, Mijn Knecht, Die Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Dewelke Mijn ziel een welbehagen heeft." Christus Zelf nodigt en roept u hiertoe: (Jes. 45:22) "Wendt u naar

Mij toe, of ziet op Mij, wordt behouden, alle gij einden der aarde; want Ik ben God, en niemand meer."

Vraagt u: Wat zullen wij aanschouwen, of zien, in een vleesgeworden God? In Hem, die het zaad Abrahams heeft aangenomen, toen Hij de engelen voorbijging?
Ik *antwoord*: In Hem zijn wonderen te zien, die de heilige engelen, die staande gebleven zijn, met bewondering en eeuwige verwondering aanschouwen.

1. O komt, en ziet, dat een vertoornd God verzoend is; dat God door het voorhangsel van de menselijke natuur, goedgunstig op schuldige zondaren nederziet: (2 Kor. 5:19) "God was in Christus, de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende", Hij roept: "Grimmigheid is bij Mij niet, " om Diens wil in Wie Ik een welbehagen heb.
2. In Hem kunt u zien, dat God bij de mens op de aarde woont en, dat "de ganse aarde met Zijn heerlijkheid vervuld is."
3. In Hem zult u zien, dat de grote God, Die engelen en mensen wetten geeft, geworden is onder Zijn Eigen wet, om die te verhogen en heerlijk te maken, opdat alzo "het recht van de wet vervuld zou worden in ons." die elk gebod van de wet hebben verbroken.
4. In Hem zult u zien, dat "het handschrift, dat tegen ons was, " en dat ons aan toorn, jammer en ellende overgaf, vernietigd en verscheurd is; zodat u mag uitroepen: "Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen van God?"
5. In Hem zult u zien, dat het vlammend zwaard der gerechtigheid "ontwaakt is tegen de Man, Die Gods Metgezel is" (Zach. 13:7) en, dronken geworden zijnde van Zijn koninklijk bloed, weer in de schede is gestoken, en de witte vlag van de vrede is opgestoken, met dit opschrift: "Hij heeft vrede gemaakt door het bloed Zijns kruises."
6. Hier zult u zien, dat de kop van de oude slang vermorzeld is, en het Lam Gods hem door Zijn bloed heeft overwonnen: "Hij heeft door de dood te niet gedaan degene die het geweld des doods had."
7. In Hem zult u zien dat de beide onoverkomelijke bergen van natuurlijke en zedelijke afstand tussen God en de mens weggenomen en tot een vlak veld gemaakt zijn. De natuurlijke afstand is weggenomen in Zijn vleeswording. en de zedelijke afstand in Zijn voldoening. Alle sluitbomen en beletselen van de wet en de rechtvaardigheid die ons in de weg stonden, zijn weggenomen, hetgeen alle engelen in de hemel en alle mensen op aarde niet konden teweegbrengen; en toch is dit gedaan, gedaan door Hem, die "de natuur van de engelen niet aanneemt, maar Hij neemt het zaad Abrahams aan." Hier ziet u het voorhangsel van de tempel gescheurd, van boven tot beneden, en de weg tot het Heiligdom ontsloten, zodat wij "vrijmoedigheid hebben om in te gaan door het bloed van Jezus." Het voorhangsel van de ceremoniële wet is gescheurd, het voorhangsel van de vloek van de zedelijke wet is gescheurd, toen de ziel en het lichaam van Christus op Golgotha vaneen gescheurd werden.
8. In Hem kunt u zien, hoe God eerst onze natuur heeft getrouwd in een persoonlijke vereniging met Zichzelf, en toen, met ons op gelijke hoogte gekomen zijnde, of van ons geslacht geworden zijnde, zich als een Bruidegom voorstelt, aanbiedende met onze personen te trouwen. Dit toch is de stem van Immanuël, Godmens: (Jes. 54:5) "Want uw Maker is uw Man, Heere der heirscharen is Zijn Naam: òf, (Hos. 2:18, 19) "Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid; ja, Ik zal u Mij ondertrouwen in gerechtigheid en in gericht, en in goedertierenheid, en in barmhartigheden. En Ik zal

u Mij ondertrouwen in geloof, en gij zult de Heere kennen;" namelijk in huwelijksliefde en gemeenschap.

9. Hier zult u zien, hoe Hij het verbond der genade en der belofte bevestigt, en het omwendt in een onverbreekbare, testamentaire beschikking, die niemand kan teniet doen: (Dan. 9:27) "Hij zal velen het verbond versterken;" (Hebr. 9:16, 17) "Want waar een testament is, daar is het noodzakelijk, dat de dood des testamentmakers tussenkomt. Want een testament is vast in de dode, omdat het nog geen kracht heeft wanneer de testamentmaker leeft."

Vrienden, dit stellen wij u voor in deze heilige instelling van het Avondmaal, namelijk, het bevestigde testament van Hem, Die het zaad Abrahams aanneemt. (Luk. 22:19, 20) "En Hij nam brood, en als Hij gedankt had, brak Hij het en gaf het hun, zeggende: Dat is Mijn lichaam, hetwelk voor u gegeven wordt. Doet dat tot Mijn gedachtenis. Desgelijks ook de drinkbeker na het Avondmaal, zeggende: Deze drinkbeker is het Nieuwe Testament in Mijn bloed, hetwelk voor u vergoten wordt." (Matth. 26:27) "Drinkt allen daaruit."

Ten tweede. Nog een woord van vermaning is dit.

Ik nodig u, die de zonen en dochteren van Sion bent, niet alleen; "uit te gaan en de Koning Salomo te aanschouwen, " alsmede de wonderen van Zijn Persoon en Zijn Middelaarswerk, maar ik nodig u, Zijn Bruid te worden, Hem als de Bruidegom, uw hart en hand te geven. Laat heden het huwelijk gesloten worden tussen Christus en uw zielen. Heeft de heerlijke Zoon van God, "het Afschijnsel van Zijns Vaders heerlijkheid, " uw natuur aangenomen in het zaad Abrahams; o, grijpt Hem dan aan als uw Nabestaande, en zegt wat Ruth tot Boas zei: Breid dan uw vleugelen uit over uw dienstmaagd, " en trouw mij, "want gij zijt de losser."

Vrienden, ik zeg u, dat onze gezegende Losser en nabestaande, gelijk Hij in uw vlees is gekomen, zo ook uw natuur heeft aangenomen, opdat Hij u zou kunnen trouwen, en u Hem zou ondertrouwen in eeuwigheid. O! Wilt u met deze Man gaan, "Immanuël, God met ons?" Terwijl ik spreek, strekt Hij Zijn handen uit tot een ieder van u in deze vergadering: "Zie op Mij, wend u naar Mij toe!" O! Tekent de huwelijksakte met hart en hand, zeggende: Ik ben des Heeren, ik zal voor U zijn en niet voor een ander; Die niet de natuur van de engelen, maar Die mijn natuur, het zaad Abrahams, hebt aangenomen O! Mocht dit de trouwdag eens zijn.

"Alle dingen zijn gereed, komt tot de bruiloft."

(1.) De Bruidegom is gereed, de weergaloze Immanuël, ziet, Hij staat achter uw muur. "Ziet, de Bruidegom komt, " ja, Hij is gekomen; Hij staat aan de deur en klopt, zeggende: Doe Mij open.

(2.) De Vader van de Bruidegom is gereed; Hij geeft Zijn toestemming tot het huwelijk tussen u en Zijn eeuwige Zoon. Hij roept van de hemel: "Deze is mijn geliefde Zoon, in Dewelke Ik Mijn welbehagen heb; hoort Hem." Dit is Zijn gebod, dat gij in Hem gelooft, en Hem aanneemt als Zijn onuitsprekelijke Gave.

(3.) De Geest, de derde Persoon van de heerlijke Drie-eenheid is gereed als de Leraar, om de eeuwige knoop tussen u en Hem te leggen: (Openb. 22:17) "De Geest zegt: Komt" (Hebr. 3:7, 8) "De Heilige Geest zegt: Heden indien gij Zijn stem hoort, zo verhardt uw harten niet." De Geest Gods verwekt menige weldadige roering in uw zielen, om u tot het huwelijk te bewegen.

(4.) De vrienden van de Bruidegom, al de getrouwe leraars en christenen, zijn gereed, zij verblijden zich over "de stem des Bruidegoms" in het Evangelie, waarin aan u het huwelijk wordt voorgesteld. O, hoe lieflijk is het ook de stem van de Bruid te horen, zeggende: "Mijn Liefste is blank en rood, Hij draagt de banier boven tienduizend; Zijn gestalte is als de Libanon, uitverkoren als de cederen; mijn Liefste is mijne, en ik ben Zijne, Die weidt onder de leliën; totdat die dag aankomt, en de schaduwen vlieden."

(5.) De huwelijksakte is gereed, ik meen het verbond der genade. Het ontwerp daarvan werd van eeuwigheid gemaakt in de Raad des vredes, en het uittreksel daarvan hebt u in de Bijbel binnen uw bereik; wij brengen het u over in de prediking van het Evangelie, en bieden het een ieder aan, zeggende: "Tot u (en u, en u), is het woord van deze zaligheid gezonden. De belofte is voor u, en voor uw zaad." Laat ons dan vrezen. dat niet te eniger tijd, de belofte nagelaten zijnde, iemand van ons door ongeloof achterblijve.

(6.) De huwelijkswoning is gereed, zowel de hogere als de lagere verdiepingen daarvan zijn gereed; en op hetzelfde ogenblik, dat u gelooft, gaat u in de rust in van de gezegende Bruidegom: dan gaat u in dat huis met zeven pilaren in, dat de Wijsheid gebouwd heeft, en eerlang zult u worden overgebracht naar dat hoger huis met de vele woningen, waar u Zijn aangezicht zult aanschouwen, "en eeuwig met Hem zijn." Het huwelijks avondmaal is gereed, want de Wijsheid heeft niet alleen Haar huis van barmhartigheid gebouwd, maar Zij heeft ook Haar slachtvee geslacht, Zij heeft Haar wijn gemengd; ook heeft Zij Haar tafel toegericht (Spr. 9:1-5). Zij heeft haar dienstmaagden uitgezonden; Zij nodigt op de tinnen van de hoogten der stad: Wie is slecht, hij kere zich herwaarts; tot de verstandeloze zegt Zij: Kom, eet van Mijn brood, en drink van de wijn, die Ik gemengd heb.

(7.) De huwelijksmantel van de gerechtigheid en de klederen des heils zijn gereed; want "de gerechtigheid Gods is in het Evangelie geopenbaard." De Heere roept tot deze schare: "Hoort naar Mij, gij stijven van hart, gij die ver van de gerechtigheid zijt. Ik breng Mijn gerechtigheid nabij, zij zal niet ver wezen, en Mijn heil zal niet vertoeven; maar Ik zal heil geven in Sion, aan Israël Mijn heerlijkheid."

Wel vrienden, zijn dan alle dingen gereed, wordt er niets gemist dan de Bruid. O, komt dan, en wordt de Bruid van de heerlijke Verlosser, en laat ons allen elkaar toeroepen, als in Openbaring 19:7: *"Laat ons blijde zijn en vreugde bedrijven, en Hem de heerlijkheid geven, want de bruiloft des Lams is gekomen, en Zijn vrouw heeft zichzelf bereid."*
Amen, Amen, Amen.

EINDE

7 PREKEN

DEEL 5

van

EBENEZER ERSKINE

bedienaar van het Evangelie te Portmoak - Schotland

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2003

INHOUD

1-3 PREKEN
De wijze maagden uitgaande de bruidegom tegemoet
Matthéüs 25:6. ***En ter middernacht geschiedde een geroep: Ziet, de bruidegom komt, gaat uit hem tegemoet!***

4e PREEK
De afkerige, gekenschetst, of het kwaad en gevaar van afvalligheid beschreven
Johannes 6:66. ***Van toen af gingen velen Zijner discipelen terug, en wandelden niet meer met Hem.***

5e PREEK
Christus komende ten oordeel op de wolken
Matthéüs 16:27. ***Want de Zoon des mensen zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders, met Zijn engelen, en alsdan zal Hij een iegelijk vergelden naar zijn doen.***

6e PREEK
Het woord der zaligheid
Handelingen 13:26. ***Tot u is het woord dezer zaligheid gezonden.***

7e PREEK
De verbroken wet groot gemaakt en heerlijk gemaakt
Jesaja 42:21. (Engelse vertaling) ***De Heere heeft lust aan Hem, om Zijner gerechtigheidswille; Hij zal de wet groot maken, en haar heerlijk maken.***

1. De wijze maagden uitgaande de bruidegom tegemoet

Matthéüs 25:6. ***En ter middernacht geschiedde een geroep: Ziet, de bruidegom komt, gaat uit hem tegemoet!***

De woorden, die ik heb afgelezen zijn een gedeelte uit de welbekende gelijkenis van de tien maagden. Om die op te helderen moet u nauwkeurig acht geven op de volgende twee of drie dingen.
1e De Bruidegom over Wie hier gesproken wordt is niemand andere dan Christus Jezus de Heere, de eeuwige Zoon van God, Die van alle eeuwigheid spelende was in de wereld Zijns aardrijks, en Wiens vermakingen zodanig met de mensen kinderen waren, dat Hij eerst onze natuur trouwde in een persoonlijke vereniging met Zichzelf, opdat er zodoende in de overeenkomst een zeker soort van gelijkheid zou zijn; en zo van ons geslacht geworden zijnde komt Hij ons voor eeuwig in huwelijksgemeenschap met Hem ondertrouwen.

2e De maagden van wie hier wordt gesproken zijn de belijders van de godsdienst, leden van de zichtbare Kerk. De Kerk of de Gemeente van Christus wordt de bruid, de vrouw des Lams, genoemd (Openb. 19:7-9): en voornamelijk worden de belijders, heiligen en gelovigen, ten minste in belijdenis, maagden genoemd, wegens de schoonheid van de heiligen, die hen behoort te versieren.

3e De bezigheid van die maagden is, dat zij de Bruidegom tegemoet gaan. Dit zinspeelt op een gewoonte onder de Joden, die hun huwelijken ‘ s nachts voltrokken. Wanneer de bruidegom op weg was naar de plaats, waar het huwelijk werd voltrokken, gingen de bruid met zoveel maagden als haar vergezelden, hem met lampen tegemoet, om hem naar de kamer van de bruid te geleiden. Nu, met zinspeling op deze gewoonte wordt van de belijders van de godsdienst gezegd, dat zij de Bruidegom tegemoet gaan.

4e Let op de verschillende benamingen van deze maagden, vijf van haar waren wijs, en vijf waren dwaas. De dwazen stellen de toestand voor van belijders in naam, of geveinsde belijders, die de lamp van een belijdenis hebben, en tevreden zijn met een naam, dat zij leven, terwijl zij vervreemd zijn van het leven en de kracht van de godsdienst; door de wijze maagden hebben wij de ware heiligen te verstaan, of hen, die waarlijk gelovigen zijn, die niet alleen Christus en de Christelijke godsdienst belijden, maar die inderdaad Christenen zijn, de olie van Zijn genade en van Zijn Geest in zich hebben.

5e De gewone fout van beide deze soorten van maagden wordt ons aangewezen: zij werden allen sluimerig en vielen in slaap; alsmede de onverwachte oproeping die zij allen ontvingen, om de Bruidegom tegemoet te gaan: (vers 6) "Ziet, de Bruidegom komt, gaat uit Hem tegemoet." Het is het laatste zinsdeel van dit vers, waarover ik voornemens ben te spreken, namelijk: *Ziet, de Bruidegom komt, gaat uit Hem tegemoet.*
Ons wordt, in vers 13, een sleutel gegeven om het algemene deel van deze gelijkenis te ontsluiten: "Zo waakt dan, want gij weet de dag niet, noch de ure, in dewelke de Zoon des mensen komen zal." Hoewel deze woorden hoofdzakelijk en voornamelijk

betrekking hebben op de komst van Christus bij de dood, of op Zijn komst in het laatste oordeel; toch, en daarin stemmen Shepard en andere uitleggers overeen, sluiten zij Zijn andere onmiddellijke komsten, hetzij in de uitdeling van het Woord en de sacramenten, in de ordinanties, of in de voorzienigheid, niet uit, maar in, en zo is het de plicht van allen, zich voor te bereiden op Zijn komst, en Hem gunstig te ontvangen.

De afgelezen woorden (vers 6) *zijn een verbazingwekkende oproep of kennisgeving aan de Kerk in het algemeen, en aan ieder lid daarvan in het bijzonder, om zich gereed te maken Hem te ontvangen, omdat Hij aan de deur staat:* "En te middernacht geschiedde een geroep, " enz. Wij kunnen hier acht geven op de volgende bijzonderheden:

(1.) Wie het zijn, die worden opgeroepen. Het zijn allen in het algemeen, beide, de wijze en de dwaze maagden. Het Evangelie wordt gepredikt aan een gemengde schare van goeden en bozen, begenadigden en onbegenadigden, volgens het bevel van Christus: "Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie alle creaturen."

(2.) Wij hebben hier de wijze waarop de oproep wordt gedaan. Het geschiedt door een geroep, zodat allen het kunnen horen, en gewaarschuwd worden: (Jes. 57:1) "Roep uit de keel en houd niet in, verhef uw stem als een bazuin." Leraars zijn Gods omroepers of herauten. Van Johannes de Doper wordt gezegd, dat hij was "de stem des roependen in de woestijn." Wat ook de boodschap is, die God in onze mond legt, of die van goedertierenheid of van recht is, wij moeten niet in een hoek fluisteren, maar als van de daken roepen. (Spr. 1:20, 21) "De opperste Wijsheid roept overluid daar buiten: Zij verheft Haar stem op de straten. Zij roept in het voorste van de woelingen; aan de deuren van de poorten spreekt Zij haar redenen in de stad."

(3.) Wij hebben hier de tijd, wanneer het geroep werd gehoord: Te middernacht, toen zij allen sluimerden en sliepen, en alle hoop op en verwachting van Zijn komst hadden opgegeven; zowel de wijze als de dwaze maagden zeiden: "Mijn Heere vertoeft te komen;" en daarom, "Een weinig slapens, een weinig sluimerens, een weinig handvouwens, al nederliggende." In deze toestand, namelijk, te middernacht, onverwachts, wordt het geroep gehoord: "Ziet, de Bruidegom komt."

(4.) Hier is de oproep of kennisgeving zelf*: "Ziet, de Bruidegom komt, gaat uit Hem tegemoet."*

Over deze woorden ben ik voornemens voornamelijk te spreken, en kunnen wij daarin op de volgende bijzonderheden acht geven.

1. De plechtigheid in het woord "Ziet", dat daar kan genomen worden om oplettendheid of verwondering te kennen te geven. Het is als de omroeper, die, als de afkondiging door de heraut is uitgeroepen, luid roept: Hoort! om de aandacht van degenen die het horen, op te wekken; evenals: (in Jes. 55:1) "O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren." Wij kunnen het ook aanmerken als een teken van verwondering: Ziet, en verwondert u over de heerlijkheid van de Bruidegom, die op komst is. Wanneer door de Profeten onder het Oude Testament over de Messias wordt gesproken, leiden zij, in hun profetieën aangaande Zijn komst, die gewoonlijk in, met een teken van verwondering: Ziet! (Jes. 7:14) "Ziet, een maagd zal zwanger worden, en zij zal een zoon baren, en Zijn naam Immanuël heten;" (Jes. 42:1) "Ziet, Mijn Knecht, Die Ik ondersteun;" (Jes. 55:4) "Ziet, Ik heb Hem tot een Getuige der volken gegeven, een Vorst en Gebieder der volken;" (Zach. 9:9) "Verheug u zeer, gij dochter Sions, juich gij dochter Jeruzalems,

ziet, uw Koning zal u komen"; hetwelk te kennen geeft, dat Christus een wonderlijk Persoon is, en dat Zijn komen tot ons in goedertierenheid, wonderlijk is.

2. Wij hebben hier de benaming van de Persoon, Die hier wordt aangekondigd. Hij wordt de Bruidegom genoemd, en wel de Bruidegom bij uitnemendheid, omdat er niemand van die naam is, die bij Hem te vergelijken is. Wanneer wij de naam van bruidegom horen, dan stellen wij dadelijk vast, dat er een huwelijk op handen is; zo ook hier, wanneer Christus Zich deze beminnelijke Naam en Titel geeft, dan moeten wij terstond besluiten dat er een huwelijk op handen is, dat Christus een Minnaar is, en dat Hij een bruid heeft, en een voornemen om haar te trouwen, volgens Hos. 2:18, 19: "Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid; ja, Ik zal u Mij ondertrouwen in gerechtigheid en in gericht, en in goedertierenheid, en in barmhartigheden. En Ik zal u Mij ondertrouwen in geloof, en gij zult de Heere kennen." Doch hierover later meer, zo de Heere wil.

3. Wij hebben in de woorden van onze tekst, de nadering van de Bruidegom: Ziet, de Bruidegom komt. Wij lezen in de Schrift van onderscheiden komsten van Christus. Er is Zijn eerste komst in het vlees, en Zijn tweede komst ten oordeel, hetzij algemeen of bijzonder. Dan zijn er Zijn afschaduwende en profetische komsten tot de Kerk onder het Oude testament, en Zijn werkelijke komst in Persoon om het grote werk van de verlossing te vervullen en uit te voeren, door Zijn gehoorzaamheid, dood, en opstanding. Er is Zijn komst in de uitdeling van het Evangelie aan een kerk, of een volk. Ook is er Zijn komst, in de kracht van Zijn Woord en Geest in de dag der bekering, tot een gemeente, of tot een bijzondere ziel, zoals toen Hij tot Zacheüs zei: "Heden is deze huize zaligheid geschied." En dan is er nog Zijn komst in Woord en sacrament met de vernieuwde openbaring van Zijn liefde, of de vernieuwde invloeden en mededelingen van Zijn Geest der genade, zoals die waarvan wij lezen in Psalm 72:6: "Hij zal neerdalen als een regen op het nagras, als droppelen, die de aarde bevochtigen." Ik sluit in mijn voorgenomen verhandeling van deze woorden, geen van deze komsten van Christus die ik genoemd heb, uit; doch ik zal ze nu aanmerken als te zien op Zijn komst in genade en liefde, in de uitdeling van Woord en sacrament, of welke andere door Hem ingestelde ordinantie, waarin Hij Zich pleegt te openbaren en de vruchten van Zijn stervende liefde aan de zielen van Zijn volk mee te delen.
Een reden waarom ik de woorden uit dit oogpunt wens te beschouwen is, omdat Hij Zich hier voorstelt in de hoedanigheid van een bruidegom, die met het voornemen komt om te trouwen of te ondertrouwen. Wij hebben een woord, dat dit zeer gelijk is: (Hoogl. 3:11) "Gaat uit en aanschouwt, gij dochteren Sions, de Koning Salomo, met de kroon waarmee hem zijn moeder kroonde op de dag van zijn bruiloft en op de dag der vreugde zijns harten."

4. Wij zien hier, welke plicht op alle de maagden rust bij de nadering van de Bruidegom: Gaat uit Hem tegemoet. Zoals ik reeds aanstipte, wordt hier gezinspeeld op de gewoonte bij huwelijken onder de Joden, in de tijd toen onze Zaligmaker op aarde was. De bruid en haar maagden gingen hem tegen de nacht tegemoet met brandende lampen, om hem met zekere huwelijksplechtigheid naar de huwelijkswoning te begeleiden. Met zinspeling op deze gewoonte wordt de Kerk in het algemeen, en alle belijders in het bijzonder, geboden en geroepen uit te gaan, Christus tegemoet, wanneer Hij in de uitdeling van Zijn Woord en de ordinanties komt, of wanneer Hij komt bij de

dood of het laatste oordeel. Maar wat deze uitdrukking te kennen geeft zal later voorkomen bij de behandeling van de volgende leer.

Leer. *"Dat het de onvermijdelijke plicht van elk en een ieder is, wanneer Christus, de heerlijke Zielsbruidegom, op komst is, uit te gaan Hem tegemoet, door Hem op een gepaste wijze te ontvangen en te onthalen." "Ziet, de Bruidegom komt, gaat uit Hem tegemoet."*

Ik zal slechts twee Schriftuurplaatsen bijbrengen tot bewijs en bevestiging van deze leer. De ene vindt u in Psalm 24:7, waar Christus, onder het begrip van een hooggeplaatst persoon, wordt voorgesteld als dicht bij de deuren of poorten van een groot huis, of een grote stad te komen, en dat daarop wordt uitgeroepen: Doet de poorten open en maakt plaats, om Hem in te halen; "Heft uw hoofden op, gij poorten, en verheft u, gij eeuwige deuren; opdat de Koning der ere inga." En wanneer dan de vraag wordt gesteld: "Wie is de koning der ere?" dan wordt geantwoord: "De Heere, sterk en geweldig; de Heere geweldig in de strijd’ . De oproep wordt weer herhaald: "Heft uw hoofden op, gij poorten, ja heft op, gij eeuwige deuren; opdat de Koning der ere inga", Nog een tekst ter zake dienende, is Hoogl. 3:9 en verder, waar Christus wordt voorgesteld onder het begrip van de Koning Salomo, die zich een koets gemaakt had van het hout van Libanon. De pilaren ervan maakte hij van zilver; haar vloer van goud; haar verhemelte van purper; het binnenste was bespreid met de liefde van de dochteren van Jeruzalem. Deze staatsiekoets is niets anders dan de koets van het eeuwig Evangelie, waarin Christus, als de Bruidegom, rijdt, openbarende de heerlijkheid van Zijn Persoon en de heerlijke vinding van de Oneindige Wijsheid tot zaligheid van zondaren. En in het laatste vers wordt, evenals in mijn tekst, alle belijders van de godsdienst, die met de dochteren Jeruzalems worden bedoeld, toegeroepen: Aanschouwt, de Koning Salomo met de kroon waarmee Hem Zijn moeder kroonde op de dag Zijner bruiloft, en op de dag van de vreugde Zijns harten."
In het verhandelen van deze leer zal ik, met Gods bijstand de volgende orde in acht nemen.

I. Zal ik enige dingen vooropstellen met betrekking tot het geestelijk huwelijk waarover in deze gelijkenis gesproken wordt.
II. Iets spreken over de Bruidegom en Zijn heerlijke, innemende eigenschappen.
III. Een weinig spreken over de bruid en de grote ongelijkheid van de partijen.
IV. Een weinig spreken over de komst van de Bruidegom, en Zijn genadige nadering tot Zijn volk.
V. Zal ik spreken over de betekenis van de plicht, die vereist wordt, wanneer Hij komt: Gaat uit, Hem tegemoet.
VI. Zal ik de redenen aanwijzen van de leer, waarom wij Hem moeten tegemoet gaan, en een gepaste ontvangst bereiden.
VII. Zullen wij een praktisch gebruik maken van het geheel.

I. Het eerste punt is, dat wij enige dingen zullen vooropstellen met betrekking tot het geestelijk huwelijk; want, zoals ik in de verklaring reeds zei, een bruidegom veronderstelt een huwelijksvoornemen.
1e God de Vader had van alle eeuwigheid een huwelijksvoornemen tussen Zijn geliefde Zoon en een uitverkoren gezelschap van het gevallen geslacht en nakroost van Adam.

Christus zegt daarvan: (Matth. 22:2) Het koninkrijk der hemelen is gelijk een zeker Koning, Die Zijn zoon een bruiloft bereid had." Het huwelijk was van eeuwigheid vastgesteld in het voornemen Gods, en de bruid was aan de Bruidegom gegeven, voordat zij een aanzien had: (Joh. 17:6) "Zij waren Uwe, en Gij hebt Mij dezelven gegeven;" (Psalm 2:8) "Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel, en de einden der aarde tot Uw bezitting." En dat zij Hem in een huwelijksvoornemen waren gegeven blijkt duidelijk uit hetgeen de Heere tot en over de Kerk van de heidenen door de Geest van de profetie heeft gesproken, lange tijd voordat zij door het Evangelie werden geroepen: (Jes. 54:1, 5) "Zing vrolijk, gij onvruchtbare, die niet gebaard heeft, want de kinderen der eenzame zijn meer dan de kinderen der getrouwde. Uw Maker is uw Man, Heere der heirscharen is Zijn Naam."

2e Dit voorstel, om een bruid te trouwen uit het geslacht van Adam, werd door de Zoon van God, eer de wereld was, gunstig ontvangen en aangenomen: (Spr. 8:31) "Hij was spelende in de wereld Zijns aardrijks, en Zijn vermakingen waren met der mensen kinderen;"(Psalm 40:9) "Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen;" dat wil zeggen: "Ik stem toe en ben van harte gewillig en bereid; dat zij vastgesteld; laat het in de rol des boeks worden aangetekend;" dat is: laat het in de kronieken van de hemel worden ingeschreven, en een afschrift daarvan in de Schriften van de waarheid, aan zondaren van het menselijk geslacht worden gegeven, opdat zij het mogen overdenken.

3e Het hart van de Bruidegom was zozeer op het huwelijk gezet, dat Hij op Zich nam alle beletselen weg te nemen, die in de weg stonden; welke beletselen zo groot en onoverkomelijk waren, dat niets ze uit de weg kon ruimen; en toch zijn zij door de wijsheid en almachtige kracht, bezield met oneindige en verbazende liefde van de Bruidegom, weggenomen.

(1.) Het eerste beletsel was de ongelijkheid van de natuur van de beide partijen. Wij kunnen licht indenken, dat op het eerste voorstel van het huwelijk de vraag werd gesteld, hoe God en de mens, de Schepper en het schepsel, ooit in een huwelijksvereniging konden samenkomen. De afstand van de naturen is oneindig en daarom kan daar geen huwelijk zijn. Wel, zegt de Zoon van God, (het Afschijnsel van de heerlijkheid des Vaders, en het uitgedrukte Beeld van Zijn zelfstandigheid, Die er voor zorgt, dat die afstand wordt weggenomen) Ik zal de menselijke natuur aannemen in een persoonlijke vereniging; Ik zal het zaad van de vrouw, het zaad Abrahams, worden; Ik zal in het vlees geopenbaard worden; Ik zal Immanuël worden, God met hen, en zo zal dat natuurlijk beletsel worden opgeruimd: Ik zal op gelijke hoogte als de bruid gaan staan, en zo zal Ik haar een geschikte hulp zijn.

(2.) Een tweede beletsel ontstaat uit de wet. O, zegt de wet, ik heb een aanklacht tegen de voorgenomen bruid. Zij was eens aan mij getrouwd, en ik beloofde haar de erfenis des levens onder voorwaarde, dat zij mijn geboden een volmaakte gehoorzaamheid zou bewijzen; doch zij is ongehoorzaam geworden, en heeft gehoereerd, en ligt onder de vloek, en daarom kan er van een huwelijk geen sprake zijn. Wel, zegt de Bruidegom, Ik zal dat beletsel ook wegnemen, Ik zal een vloek voor haar worden, en haar zodoende van de vloek verlossen; Ik zal het handschrift, dat tegen haar is, hetwelk haar enigerwijze tegen is, vernietigen.

(3.) Ja maar, zegt de rechtvaardigheid, ik sta op een volkomen voldoening, want zonder de dood en zonder bloedstorting zal geen vergeving geschieden. Goed, zegt de Bruidegom, Ik zal voor haar en in haar plaats sterven; het zwaard van de gerechtigheid zal in Mijn bloed worden gedoopt, in plaats van in het hare; Mijn leven zal een losprijs zijn voor het hare; Ik zal om haar overtredingen verwond, en om haar ongerechtigheden verbrijzeld worden; Ik zal zonde worden gemaakt voor haar.

(4.) Een andere hinderpaal, die uit de weg geruimd moet worden, is deze: De bruid haat de Bruidegom, zij is geheel afkerig van het huwelijk, en wat zal nu in dit geval gedaan worden? Wel, zegt de Bruidegom, ik zal op Mij nemen haar genegenheid te winnen: (Psalm 110:3) "Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag van Mijn heirkracht", Ik zal haar trekken met mensenzelen, met touwen van liefde, en dan zullen haar genegenheden worden ingewonnen, en "zij zal Mij noemen: mijn Man" (Hos. 2:15).

(5.) Nog een voornaam beletsel voor het huwelijk is, dat de bruid een wettige gevangene is van de zonde en de satan: Wat, zegt de duivel, zou de wettige gevangene worden vrijgelaten? Beide, de wet en de rechtvaardigheid hebben haar in mijn macht gegeven; daarom zal ik mijn gevangene niet loslaten. Ja maar, zegt de gezegende Bruidegom, wel is waar, dat u de wet en de rechtvaardigheid aan uw zijde hebt; doch ik zal de wet vervullen en de rechtvaardigheid voldoen, en zodoende zal uw kop vermorzeld worden, en de gevangene van de rechtvaardige ontkomen, en aan de machtige zal de vang ontnomen worden. Ik zal haar verlossen door koop en door kracht. En dienovereenkomstig heeft Hij de overheden en machten uitgetogen en de bruid met alle macht uit de gevangenis van de duivel gehaald, zeggende tot de gevangenen: "Gaat uit."

Uit hetgeen gezegd is blijkt, dat het hart van de Bruidegom ten zeerste op het huwelijk gesteld is. Hij verlangde sterk gedoopt te worden met Zijn Eigen bloed, om haar verlossing te volbrengen; en haar verlossing voleindigd hebbende verlangt Hij naar de dag van de ondertrouw, wanneer Hij de liefde en genegenheid van de bruid wint. Zozeer was het hart van de Bruidegom op het huwelijk gezet, dat Hij, toen Hij de bruid in gevaar zag van verloren te gaan, als het ware, uit de schoot des Vaders vloog; al de heerlijkheid van de hemel achterliet; de heirlegers van de hel en van de aarde doortrok; ja, de legioenen van de toorn van Zijn Vader tegemoet trok ten strijde, om haar bevrijding te volbrengen. Hiervan lezen wij in Jes. 63:1: "Wie is Deze, Die van Edom komt, met besprenkelde klederen van Bozra? Die versierd is in Zijn gewaad? Die voorttrekt in Zijn grote kracht? Ik ben het, Die in gerechtigheid spreek, Die machtig ben te verlossen." En in vers 3 "Ik heb de pers alleen getreden, en daar was niemand van de volkeren met Mij."

4e In de vierde plaats stellen wij voorop, dat het genadeverbond het huwelijkscontract is, waarvan het plan in de Raad des vredes tussen de Vader en de Zoon, van alle eeuwigheid was overeengekomen: (Psalm 89:4) "Ik heb een verbond gemaakt met Mijn uitverkorene, Ik heb Mijn Knecht David gezworen." Het werd oorspronkelijk met de Bruidegom, als het Hoofd, de Man en Plaatsbekleder van de bruid, gemaakt, en Hij neemt daarin op Zich, dat de genade van God zal heersen en verheerlijkt worden door Zijn gerechtigheid tot haar eeuwig leven en haar eeuwige zaligheid. Als de Borg van het verbond, neemt Hij op zich de voorwaarde ervan te vervullen door Zijn gehoorzaamheid

tot de dood; Zijn bruid uit de handen van de rechtvaardigheid te kopen, door de losprijs van Zijn bloed voor haar te betalen, en op dezelfde tijd al de zegeningen en goederen van het verbond ten dienste van haar te kopen; alsmede, dat Hij, door de kracht van Zijn Woord en Geest haar Zijn verbond zal doen aangrijpen, haar binnen de band van het verbond zal brengen, en geven, dat zij daarvan, volgens de orde van het verbond, op de rechte tijd een krachtdadige toepassing zal maken: en dat Hij haar Zich ondertrouwen zal "in gerechtigheid, en in gericht en in goedertierenheid, en in barmhartigheden; ja, dat Hij haar Zich zal ondertrouwen in geloof, en dat zij de Heere zal kennen" (Hos. 2:18, 19).

5e In de dag van de ondertrouw is dit alles vervuld. De Bruidegom stelt Zich aan de bruid voor in Zijn goddelijke en menselijke heerlijkheid, volheid en voortreffelijkheden. Hij maakt, dat het licht van de kennis der heerlijkheid Gods, en Zijn Persoon, in haar hart schijnt; waardoor zij Hem krijgt te zien, en zo verliefd op Hem wordt, dat zij niet kan nalaten uit te roepen: "O! Hij is veel schoner dan de mensenkinderen, Hij is als de appelboom onder de bomen des wouds, Hij draagt de banier boven tienduizend, Hij is blank en rood, Zijn gestalte is als de Libanon, uitverkoren als de cederen; Zijn gehemelte is enkel zoetigheid, en al wat aan Hem is, is gans begeerlijk. Zulk een is mijn Liefste, ja, zo één is mijn Vriend; als ik tien duizend harten en handen had te geven, zou Hij ze alle hebben. Ik heb lust in Zijn Persoon; een welbehagen in het contract, dat Hij gemaakt en met Zijn bloed ondertekend heeft; ik heb een welbehagen in al de beloften; mijn lust is in Zijn wet, ik zal Hem volgen overal waar Hij heengaat." Op deze wijze wordt het huwelijk gesloten en overeengekomen: (Jes. 55:3) "Ik zal met u een eeuwig verbond maken, en u geven de gewisse weldadigheden Davids"; (Jer. 32:40) "En Ik zal een eeuwig verbond met hen maken, dat Ik van achter hen niet zal afkeren, opdat Ik hen weldoe; en Ik zal Mijn vrees in hun hart geven, dat zij niet van Mij afwijken. Ik zal u niet begeven, en Ik zal u niet verlaten."

II. Ons tweede punt is, dat wij een weinig zullen spreken over *de gezegende Bruidegom, van Wie hier wordt gezegd, dat Hij op komst is. "Ziet, de Bruidegom komt!"*
Doch o! Wie zou over Hem kunnen spreken zoals het behoort? Wij kunnen, wanneer wij over Hem spreken, slechts de raad verduisteren met woorden zonder wetenschap; en geen wonder, want Hij is de onuitsprekelijke gave Gods. Al de heiligen, die ooit op aarde waren, en alle getrouwe leraars, martelaren, en getuigen, die ooit in de strijdende Kerk waren, hebben altijd met lof van Hem gesproken, maar zij hebben altijd erkend, dat Hij boven alle lof verheven was. Het meeste, dat zij van Hem konden zeggen, was, dat al wat aan Hem is, geheel begeerlijk is, en dat er niemand in de hemel of op aarde is, die in het minste bij Hem kan worden vergeleken. Vraagt de ontelbare schare van engelen, en de geesten van de volmaakt rechtvaardigen, die Hem zien gelijk Hij is, en Hem kennen gelijk ook zij van Hem gekend zijn, wat hen van Hem dunkt. Alles wat zij van Hem kunnen zeggen is: "Hij is waardig het boek te nemen, en zijn zegelen te openen. Waardig is het Lam, dat geslacht is." Doch *hoe* waardig Hij is, dat kunnen zij niet zeggen, Zijn lof is in al de gemeenten, beide, in de strijdende en de triomferende Kerk. Hun lofzeggingen zijn echter slechts een diepe stilte, in vergelijking van hetgeen Hij is en verdient: (Psalm 65:2) "De lofzang is in stilheid tot u, o God, in Sion; gaat uit en aanschouwt Hem, gij dochteren Sions, want ziet, Hij komt, gaat uit Hem tegemoet.
Alles wat ik van Hem zal zeggen, zal begrepen zijn in het antwoord op een paar vragen, die de een of andere arme ziel zou willen stellen, betreffende de gezegende Bruidegom.

Zij, die Christus liefhebben, en graag met Hem zouden willen trouwen, hebben gewoonlijk veel over Hem te vragen.

Vraag 1. *Zeg ons, als u het weet, wat de Naam van de Bruidegom is?*
Antwoord. Dat is niet zo gemakkelijk te beantwoorden, want het is een gedeelte van de geloofsbelijdenis van Agur: (Spr. 30:4) "Wie is naar de hemel opgeklommen en nedergedaald? Hoe is Zijn Naam, en hoe is de Naam Zijns Zoons, zo gij het weet? Toen Manóach, de Engel vroeg wat Zijn Naam was, opdat hij Hem mocht vereren, antwoordde Hij, namelijk Christus, de Engel des verbonds: "Waarom vraagt gij dus naar Mijn Naam, Die is toch (verborgen; Engelse overzetting) Wonderlijk." Zijn Naam is zo verborgen, dat niemand Hem, Heere kan noemen dan door de Heilige Geest. U kunt Zijn Naam in uw Bijbel leren, en toch zal Zijn Naam een geheim zijn, zolang niet de Geest des Heeren die voor u ontsluit, door Zijn Persoon in uw ogen te verheerlijken, en eerst dan en niet eerder, zult u uitroepen: O! Zijn Naam is als een olie, die uitgestort is. O! Hij heeft een Naam, die boven allen naam is die genaamd wordt, niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomende. In de Naam van Jezus zal zich buigen alle knie van degenen, die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn; en alle tong zal belijden, dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid Gods, des Vaders.

Ik zal met u over enige schriftuurlijke Namen van de Bruidegom spreken. O! Ziet tot Hem op, dat Hij u daarin iets van Zijn heerlijkheid mag doen zien!

- *Zijn Naam is Jezus.* Nu, wat dunkt u van die Naam? "Gij zult Zijn Naam heten Jezus, want Hij zal Zijn volk zaligmaken van hun zonden." O, verloren zondaar, kauwt de Naam van deze Bruidegom, als een zoete bete onder uw tong.
- *Zijn Naam is Christus,* of de vermaarde *Messias,* de Gezalfde Gods. Genade is uitgestort in Zijn lippen, want God, Zijn Vader, heeft Hem gezalfd met vreugdeolie boven Zijn medegenoten.
- Zij*n Naam is de Heere,* want Hij is de Heere van alles; de Heere der heren. Hij is Gods eerstgeborene, Die Hij verhoogd heeft boven de koningen der aarde; ja, alle koningen der aarde moeten Hem op één of andere tijd hulde bewijzen, en geen wonder, want "door Hem heersen de koningen en stellen de vorsten gerechtigheid."
- Wat is Zijn Naam? *Zijn naam is Immanuël. Godmens* of *God met ons,* om onze twistzaak te twisten; om het voor ons op te nemen tegen de oude slang; en dienovereenkomstig heeft Hij zijn kop vermorzeld, en door de dood tenietgedaan degene, die het geweld des doods had.
- Wij vinden een hele rij namen van de Bruidegom bij elkaar in Jes. 9:5; waar de bruid, de vrouw des Lams, in haar heerlijke Man roemende, in heilige verrukking uitroept: *"Een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder; en men noemt Zijn Naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst."*

1e Zijn Naam is een grote, heerlijke en vermaarde Naam, een Naam die boven alle naam is: (Filip. 2:9-11) "God heeft Hem uitermate verhoogd, en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven allen naam is; opdat in de naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn; en alle tong zou belijden, dat Jezus Christus, de Heere is, tot heerlijkheid Gods des Vaders." Zo ook: (Ef. 1:20, 21, 22) "God heeft Hem gezet tot Zijn rechterhand in de hemel. Ver boven alle overheid en macht, en kracht, en heerschappij, en allen naam, die genaamd

wordt, niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomende. En heeft alle dingen aan Zijn voeten onderworpen, en heeft Hem een gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen."

2e Zijn Naam is een geurige Naam: (Hoogl. 1:3) "Uw oliën zijn goed tot reuk, Uw Naam is een olie, die uitgestort wordt; daarom hebben U de maagden lief." O vrienden! In de Naam van Christus is zo'n welriekende geur, dat een arme ziel, wanneer zij die eens heeft geroken, Hem nooit kan vergeten, en de gedachtenis daarvan een maaltijd en een banket voor haar is: (Jes. 26:8, 9) "Wij hebben ook in de weg Uwer gerichten, U, o Heere, verwacht; tot Uw Naam en tot Uw gedachtenis is de begeerte van onze ziel. Met mijn ziel heb ik U begeerd in de nacht, ook zal ik met mijn geest, die in het binnenste van mij is, U vroeg zoeken.

3e Zijn Naam is een geneeskrachtige Naam. Als het geloof werkzaam is met Zijn Naam, dan verheugen zich de beenderen die verbrijzeld waren; dat doet de blinden zien, de doven horen, de kreupele springen als een hert, en de tong des stommen juichen.

4e Zijn Naam is een Naam tot beschutting en verberging. Wanneer stormen loeien, hetzij van de hemel, van de aarde, of van de hel, dan is (Spr. 18:10) "de Naam des Heeren een sterke toren; de rechtvaardige zal daarheen lopen, en in een hoog vertrek gesteld worden." Hij is niet alleen een sterke, meer ook een onneembare Toren, de poorten van de hel zullen die ziel niet overweldigen, die daarheen de toevlucht heeft genomen.

5e Zijn Naam is een aantrekkelijke Naam, Hij trekt hart en ziel tot Zich; op het geklank van deze Naam zullen de volkeren tot de gezegende Silo vergaderd worden. Wat maakt het Evangelie tot een kracht Gods tot zaligheid? Wel, het is de tentoonspreiding van de heerlijkheid van Zijn vermaarde Naam: "Zo wanneer Ik van de aarde zal verhoogd zijn, zegt Christus, zal Ik ze allen tot Mij trekken."

6e Zijn Naam is een verlichtende Naam voor de arme ziel, die in de duisternis wandelt; (Jes. 50:10) "als hij in de duisternissen wandelt en geen licht heeft; dat hij betrouwe op de Naam des Heeren, en steune op zijn God." Dit geeft duidelijk te kennen, dat een lichtstraal van de Naam van Christus, door het oog van het geloof opgevangen, onder de donkerste wolken van verlating, het licht uit de duisternis in de ziel zal doen schijnen. En geen wonder, want Hij is "het Licht der wereld, het waarachtige Licht, de Zon der gerechtigheid."

7e Zijn Naam is een levendmakende en verlevendigende Naam. Door de Naam van Jezus worden de doden opgewekt, en geen wonder, want een van Zijn Namen is het Leven, en, de Opstanding en het Leven. Laat een kwijnende gelovige, wanneer hij met de gesnedene moet zeggen: (Jes. 56:3) "Ziet, ik ben een dorre boom, " slechts de Naam van de Heere Jezus horen, als hij slechts een glimpje van de heerlijkheid van Zijn Persoon ziet, zal hij geneigd zijn met de apostel uit te roepen: (Kol. 3:3) "Ik ben gestorven, en mijn leven is met Christus verborgen in God;' of, (Gal. 2:20) "Ik ben gestorven, en mijn leven is met Christus gekruist. En ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die mij liefgehad heeft, en Zichzelf voor mij overgegeven heeft."

8e Zijn Naam is een overwinnende Naam in de hemel, zo, dat onze gebeden, als Zijn Naam een plaats vooraan in onze gebeden krijgt, zullen overwinnen en gehoord, en genadig verhoord worden: (Joh. 14:13) "En zo wat gij begeren zult in Mijn Naam, dat zal Ik doen, opdat de Vader in de Zoon verheerlijkt worde. Zo gij iets begeren zult in Mijn Naam, Ik zal het doen." Deze Naam maakt onze gebeden welriekend als wierook.

9e Het is een waardige Naam. In Jak. 2:7 staat, in betrekking tot de rijke, met de gouden ring aan de vinger en de sierlijke kleding: "Lasteren zij niet de goede Naam, die over u aangeroepen is." De triomferende schare in de hemel weet ook, dat het zo is, want zij zingen de lof van Zijn Naam, zeggende: "Waardig is het Lam, Dat geslacht is" (Openb. 5:9).

10e Het is een duurzame en eeuwige Naam: (Psalm 72:17) "Zijn Naam zal zijn tot in eeuwigheid; zolang als er de zon is, zal Zijn Naam van kind tot kind voortgeplant worden; en zij zullen in Hem gezegend worden: alle heidenen zullen Hem welgelukzalig roemen. En geloofd zij de Naam Zijner heerlijkheid, tot in eeuwigheid, en de ganse aarde worde met Zijn heerlijkheid vervuld." Deze Naam, zal de ganse eeuwigheid door, in de hemel een lieflijk gezang uitmaken.
Nu, vrienden, wat dunkt u van de Bruidegom, wanneer u over Zijn Naam hoort spreken? Wilt u met Hem in ondertrouw komen? Wilt u met Hem trouwen? Kunt u met uw hart zeggen: O, als ik tienduizend harten en handen had, ik zou ze alle aan Hem geven? Als dit de taal van uw hart is, dan is de koop gesloten; Hij is de Bruidegom en u bent de bruid, de vrouw des Lams.

Vraag 2. *O, ik zou graag meer van Hem horen. Wilt u mij vertellen van welke geboorte en afkomst de Bruidegom is? Van Wie Hij is afgestamd?*
Antwoord. Ik kan u iets over Zijn stamboom meedelen: Hij is van het zaad Davids naar het vlees; Hij is de nakomeling van oude koningen, zoals u uit Zijn stamboom kunt zien (Matth. 1 en Lukas 3.).Vraagt u naar Zijn Goddelijke afkomst, dan is Hij de eniggeboren Zoon des Vaders, het Afschijnsel van Zijns Vaders heerlijkheid en het uitgedrukte Beeld van Zijn zelfstandigheid." Doch wat de wijze van Zijn generatie betreft, wie kan die verklaren? Dat is een verborgenheid, en de verborgen dingen zijn voor de Heere. U kunt uit deze paar woorden slechts zien, dat de Bruidegom van zo'n verheven afkomst is, dat het een wonder is, dat Hij iemand van het gevallen Adamsgeslacht wil trouwen.

Vraag 3. *Wat is de Persoonlijke waardij en uitnemendheid van de Bruidegom?*
Antwoord. Er is zo'n goddelijke heerlijkheid in Zijn Persoon, dat de glans daarvan de zon in het uitspansel verdonkert, zodat zij slechts een haren zak en duisternis schijnt te zijn. Er is zo'n heerlijkheid in Zijn persoon, dat het de ogen van de engelen verblindt, Hem te aanschouwen: (Jes. 6:2, 3) "Zij bedekken hun aangezichten met hun vleugelen, en roepen elkaar toe: Heilig, heilig, heilig is de Heere der heirscharen; de ganse aarde is van Zijn heerlijkheid vol." Al de volmaaktheden van de Godheid blinken met middagluister en heerlijkheid uit, in de Persoon van onze heerlijke Bruidegom. De volheid van de Godheid woont lichamelijk in Hem. Hij is "in de gestaltenis Gods en acht het geen roof Gode evengelijk te zijn." Zo heerlijk is de Persoon des Bruidegoms, dat Hij elk oog en hart, dat Hem aanschouwt, bekoort, en Zijn heerlijkheid enigermate

meedeelt aan elke ziel, die Hem met het oog van het geloof ziet: (2 Kor. 3:18) "En wij allen met ongedekt aangezicht de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde Beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest." De bruid wordt door het aanschouwen van de Bruidegom als "des konings dochter, geheel verheerlijkt inwendig; zij ziet er uit als de dageraad, schoon, gelijk de maan, zuiver als de zon, schrikkelijk als slagorden met banieren. Gaat uit, gij dochteren Sions, " en aanschouwt Zijn heerlijkheid.

Vraag 4. *Welke zijn de gaven en hoedanigheden van de Bruidegom?*
Antwoord. Zijn hoedanigheden zijn zo zeldzaam en buitengewoon dat de tong ze niet kan uitspreken, noch het hart ze kan bevatten. Om Hem aan uw achting, liefde en genegenheden aan te prijzen, zal ik u enkele hoedanigheden voorstellen, die Hem aan elke redelijke ziel kunnen aanbevelen.

1. Wat schoonheid betreft, Hij is blank en rood, Hij draagt de banier boven tienduizend, Zijn gestalte is als de Libanon, uitverkoren als de cederen; Hij is veel schoner dan de mensenkinderen, en al wat aan Hem is, is zeer begeerlijk.
2. Wat wijsheid betreft, al de schatten der wijsheid en kennis zijn in Hem verborgen: Hij is wijs van hart en machtig van raad. Hij is zo wijs, dat Hij al de macht en geslepenheid van de hel en de aarde heeft te schande gemaakt; hoewel Zijn vijanden in hun raadslagen zo diep graven als de hel, toch zijn de hel en het verderf naakt voor Hem, Hij vangt de wijzen in hun arglistigheid, dat de raad van de verdraaiden neergestort wordt; Hij deelt wijsheid mee aan de onnozele bruid, en maakt haar wijs tot zaligheid, en Hij doet haar de verborgenheden van het koninkrijk weten, die voor de wijzen en verstandigen van de wereld verborgen zijn.
3. Wat rijkdom betreft, de Bruidegom, die aanbiedt met u te trouwen, is onmetelijk rijk; Hij is waarlijk een vermogend Man, Die Zijn liefhebbers doet beërven, dat bestendig is; Zijn rijkdommen zijn onnaspeurlijk, rijkdom en eer is bij Hem, duurachtig goed en gerechtigheid.
4. Wat eer betreft, Hij is vermaard in de hemel en op aarde; "Hij heeft een Naam ver boven allen naam, die genaamd wordt." Majesteit en heerlijkheid zijn voor Zijn aangezicht, en Hij maakt allen, die in Hem geloven, heerlijk: (Jes. 43:4) "Van toen af dat gij kostelijk zijt geweest in Mijn ogen, zijt gij verheerlijkt geweest."
5. Wat sterkte betreft, Hij is de Man van Gods rechterhand, Die Hij Zich gesterkt heeft. De sterkte van de almacht is Hem, want Hij is de Sterke God, de Almachtige. Hij kwam van Edom en van Bozra, "voortrekkende in Zijn grote kracht, tonende dat Hij machtig is te verlossen."
6. Wat gezag betreft, Hij heeft macht over alle vlees, opdat Hij, al wat de Vader Hem gegeven heeft, het eeuwige leven geve. Hij heeft alle macht in hemel en op aarde. De "dingen, die in de hemel en op de aarde, en die onder de aarde zijn, ja, alle knie moet voor Hem buigen, en alle tong moet belijden, dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid des Vaders."
7. Wat zachtmoedigheid en nederigheid betreft is Hij onvergelijkelijk, en stelt Hij Zichzelf voor als ons grote Voorbeeld, opdat wij het zullen navolgen: (Matth. 11:29) "Neemt Mijn juk op u, en leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben, en nederig van hart, en gij zult rust vinden voor uw zielen."
8. Wat standvastigheid betreft in Zijn liefde, in Zijn beloften, en in al Zijn beminnelijke voortreffelijkheden, Hij is Christus Jezus, "gisteren, en heden, en in der eeuwigheid dezelfde. Zijn naam is "Ik Ben"; Hij rust in Zijn liefde, en

"verandert niet, daarom zijn de kinderen Jacobs niet verteerd." Zijn beloften zijn niet als de beloften van mensen, heden ja, en morgen neen; "want zoveel beloften Gods als er zijn, die zijn in Hem Ja, en zijn in Hem Amen; geen jota noch tittel van hetgeen Hij zegt, zal ooit voorbijgaan; bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere, uw Ontfermer." Dit zijn enkele, doch slechts een klein deel, van de hoedanigheden van de gezegende Bruidegom. "Gaat dan uit, gij dochteren Sions, en aanschouwt Hem."

III. Ons derde punt was, dat ik een weinig zal spreken over *de bruid, want waar een bruidegom is, daar moet noodzakelijk een bruid zijn.*
De bruid van Christus kan hier beschouwd worden in drieërlei staat, en wel
1. Als in de staat van de natuur.
2. Als in de staat van de genade.
3. Als in de staat van de heerlijkheid.

1e Laat ons haar eerst beschouwen als in de natuurstaat, en dan zullen wij zien, dat zij in een jammerlijke en beklaaglijke staat is (ik spreek over de uitverkorenen, hetzij persoonlijk, of gezamenlijk beschouwd). Als wij haar in haar natuurlijke afkomst beschouwen, dan is zij een verdorven tak, opgeschoten uit de aangestoken wortel van de eerste Adam, in zonde ontvangen, in ongerechtigheid geboren, geheel onrein, zwart als een Moor, doordat zij tussen de potten van de hel ligt. In Ezech. 16 brengt Christus Zijn gemeente en volk haar natuurlijke staat in gedachtenis, en de Heere stelt daar de staat van het ganse menselijk geslacht voor door een levendige gelijkenis van een pasgeboren kind.

1. "Uw navel was niet afgesneden, " dat is, u voedde u met en leefde op de dingen, die beneden zijn, want "hetgeen uit het vlees geboren is, dat is vlees." De natuur van de mens zuigt het vergif van vleselijk dingen in, en het bedenken van het vlees is de dood.
2. "Gij waart ook geenszins met zout gewreven." Zout bewaart voor bederf. De geest en de genade van God worden soms bij zout vergeleken: "hebt zout in uzelven." Nu, de mens is van nature geheel van dit zout verstoken en moet dus geheel bedorven en verdorven zijn, waarom hij bij een verrot lijk, of bij een open graf wordt vergeleken.
3. "Geen oog had medelijden over u, om u een van deze dingen te doen." De mens is het hulpelooste van alle schepselen wanneer hij pas geboren is, voornamelijk als hij op de vlakte des velds geworpen is. Wat kan een zondaar voor zichzelf doen? Of wat kunnen engelen of mensen voor hem doen? De ganse schepping staat van ver, en roept: Wij kunnen u niet, van onder de vloek van de wet, of de toorn van een vertoornd God verlossen. Daarom moet hij onvermijdelijk omkomen als het pasgeboren kind, dat op het vlakke des velds geworpen is, tenzij iemand het opneemt.

Nu, in deze toestand is de bruid van Christus wanneer Hij Zijn liefde op haar vestigt, zoals u in het 6e en 8e vers kunt zien: "Als Ik bij u voorbijging, zo zag Ik u, vertreden zijnde in uw bloed, en Ik zeide tot u in uw bloed, Leeft, ja, Ik zeide tot u in uw bloed, Leeft." Wij hebben nog een zeer duidelijke beschrijving van de mens in zijn natuurstaat in Ef. 2:I—12: "En u heeft Hij mede levendgemaakt,

daar gij dood waart door de misdaden en de zonden, " enz.; alsmede in Titus 3:3: "Want ook wij waren eertijds onwijs, ongehoorzaam, dwalende, menigerlei begeerlijkheden en wellusten dienende, in boosheid en nijdigheid levende, hatelijk zijnde en elkander hatende" Zo ziet u, hoe de Geest Gods, de natuurlijke staat van het ganse menselijk geslacht beschrijft. O, hoe moet het ons met verwondering vervullen, als wij bedenken, dat zo'n schepsel een bruid voor de Zoon van God zal worden! En toch gaat Zijn liefde alles te boven. "O, die breedte, en lengte, en diepte, en hoogte van de liefde Gods."

(2.) Laat ons de bruid ook beschouwen in de staat van de genade, en zien wat een wonderlijke verandering, vrije genade in haar teweegbrengt. Dit wordt ook in Ezech. 16 op sierlijke wijze door een gelijkenis voorgesteld, van vers 6 tot 14.

1. Hij maakt haar levend en geeft haar leven: vers 6, "Ik zeide tot u, Leef."
2. Hij breidt de vleugel van Zijn eeuwige gerechtigheid over haar uit (vers 8.)
3. Hij maakt met haar een huwelijksovereenkomst, binnen de band van het verbond (vers 8).
4. Hij wast en reinigt haar met het bad van de wedergeboorte (vers 9).
5. Hij zalft haar met de olie van Zijn Geest.
6. Hij bedekt en versiert haar met de versierselen van de heiligheid, de genaden van Zijn Geest (vers 11, 12).
7. Hij verleent haar een koninklijke waardigheid, en zet een kroon op haar hoofd (vers 12).
8. Hij maakt haar volmaakt in Hem, door de heerlijkheid, die Hij op haar legt (vers 14). Zo ziet u, wat de liefde van Christus voor Zijn bruid doet, terwijl Hij nog slechts met haar in ondertrouw is.

(3.) Wij zouden haar ook kunnen beschouwen in een staat van heerlijkheid, wanneer het huwelijk voltrokken zal worden bij de tweede komst van Christus, doch dit is, wat het oog niet heeft gezien, en het oor niet heeft gehoord, en in het hart des mensen niet is opgeklommen. Ik zal u naar slechts twee of drie teksten verwijzen, die ons een zwak licht geven van de heerlijkheid, die Christus dan op Zijn bruid zal leggen: (Matth. 13:43) "Dan zullen de rechtvaardigen blinken gelijk de zon, in het koninkrijk huns Vaders;" (Dan. 12:3) "De verstandigen [Engelse overzetting] zullen blinken als de glans des uitspansels, en die er velen rechtvaardigen, gelijk de sterren, altoos en eeuwiglijk;" (Kol. 3:4) "Wanneer nu Christus zal geopenbaard zijn, Die ons Leven is, dan zult u ook met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid." (1 Joh. 3:2) "Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen. Maar wij weten, dat als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem zullen gelijk wezen; want wij zullen Hem zien, gelijk Hij is." Zo heb ik u een kort overzicht gegeven van de bruid in haar natuurstaat, en in de staat van de genade en van de heerlijkheid.

IV. Het vierde punt was, dat wij een weinig zullen spreken over *de komst van de Bruidegom. "Ziet, de Bruidegom komt."*

Nu, om dit punt duidelijk te maken, moet u weten, dat ik voor tegenwoordig niet spreek over Christus' eerste komst in het vlees, of over Zijn tweede komst ten oordeel. Zijn eerste komst in het vlees was, om Zich een bruid te kopen door Zijn gehoorzaamheid en Zijn dood. Zijn tweede en laatste komst, aan het einde van de wereld, zal zijn om het huwelijk plechtig te vieren en de bruid thuis te halen naar het koninklijk paleis, het huis

met de vele woningen, waar Hij plaats bereidt om haar te ontvangen, wanneer zij geheel gereedgemaakt zal zijn. Ik zeg, ik spreek op deze tijd over geen van deze beide, hoewel de laatste in deze gelijkenis bedoeld zal zijn. Ik zal nu spreken over die tussentijdse bezoeken, die de Bruidegom Zijn bruid brengt, gedurende de tijd van de ondertrouw, voordat Hij op de laatste dag komt, om het huwelijk voor mensen en engelen plechtig te vieren.

1e De Bruidegom komt Zijn gemeente, Zijn volk bezoeken, in de koets van Zijn voorzienigheid; ik meen, Zijn goedgunstige beschikkingen, wanneer Hij komt om Sion op te bouwen, in Zijn heerlijkheid verschijnt, en Zich wendt tot het gebed desgenen, die geheel ontbloot is.

- Zo kwam de Heere toen Hij Israël met een sterke hand en uitgestrekte arm uit zijn Egyptische dienstbaarheid verloste, Egypte plaagde, hun eerstgeborenen sloeg, en ten laatste Zijn gemeente en volk door de Rode Zee voerde, terwijl Hij tegelijkertijd Farao en Zijn leger vernietigde, bij welke gelegenheid Israël dat lied zong, dat wij vinden in Exod. 15.
- Zo ook, toen Hij hun gevangenschap in Babel wendde, en hen weer in hun geboorteland vestigde; stad en tempel weer werden opgebouwd, zodat het dagelijks slachtoffer en spijsoffer weer konden geofferd worden, was dat een goedgunstig bezoek in de koets van Zijn voorzienigheid.
- Hiermede had veel overeenkomst het bezoek, dat de Heere in Zijn voorzienigheid aan dit arme land bracht, toen Hij, bij onze reformatie uit het Pausdom, onze adel, de grondbezitters en het volk opwekte om het juk van Paapse tirannie en afgodendienst af te schudden en het Evangelie van Christus te omhelzen, en de ware hervormde godsdienst door wetten en besluiten van het Parlement te bekrachtigen en vast te stellen, die nog tot op deze dag van kracht zijn, en door deze Kerk in het jaar 1638 werden aangenomen, en bij de Glorious Revolution (1688) en van die tijd af, weer wettelijk zijn goedgekeurd.
- Het waren genadige bezoeken, die de Heere Zijn Kerk bracht, als Hij in de koets van de voorzienigheid reed, met de heldere zijde naar haar toe gekeerd; en hoe dikwijls bezocht Hij bijzondere gelovigen door goedgunstige beschikkingen van de voorzienigheid, wanneer zij niets dan dood en verderf verwachtten. Hoe genadig is Hij wel tussenbeide gekomen tot hun verlossing, zodat zij met David konden zingen: (Psalm 116:6) "Ik was uitgeteerd, doch Hij heeft mij verlost; en, (Psalm 103:4) "Die mijn leven verlost van het verderf: Die mij kroont met goedertierenheid en barmhartigheden."
- Soms weer verschijnt de koets in duistere en op toorn gelijkende bedelingen, zoals wanneer Hij de rechterhand van de wrede vijand over hen verhoogt, en hen overgeeft "als slachtschapen, zodat zij de ganse dag gedood worden." Wanneer Hij hen verbreekt met breuk op breuk, en "op hen aanloopt als een geweldige;" zoals in het geval van Job, en toen Hij de drie jongelingen in de vurige oven liet werpen, en Daniël in de leeuwenkuil. Deze en dergelijke beschikkingen hebben een zeer zwart en somber aanzien, zodat in die toestand Gods volk en kinderen, met Jacob zullen uitroepen: "Al deze dingen zijn tegen ons."
- Toch is die zwarte koets van de voorzienigheid bespreid en bekleed met liefde, genade en barmhartigheid, zoals bleek in het geval van Job, Daniël, de drie jongelingen, en Jacob; en zo wordt de Schrift vervuld, dat "al de wegen des Heeren goedertierenheid en vrede zijn, degenen die Hem liefhebben, " en, dat "alle dingen

medewerken ten goede, degenen die God liefhebben, namelijk degenen, die naar Zijn voornemen geroepen zijn."

Doch ik spreek nu niet zozeer over de bezoeken, die de Heere Zijn volk brengt in de koets van de voorzienigheid, als wel over de bezoeken, die Hij hun brengt in de koets van de openbaring van het Evangelie, en de door Hem ingestelde ordinanties, zoals het Woord, de sacramenten, het gebed, meditatie, Christelijke bijeenkomsten, en dergelijke, daar zoveel plaatsen van bijeenkomst zijn, waarin de Bruidegom, Zijn bruid komt bezoeken, haar Zijn heerlijkheid openbarende, en de banier van Zijn liefde over haar ontplooiende. Wat nu de bezoeken van dit soort betreft, die Christus Zijn bruid brengt in de koets van de openbaring van het Evangelie, dienaangaande zal ik de volgende dingen aanmerken.

1e Het eerste bezoek van onderscheidende liefde, dat Hij de bruid brengt, is in de dag van de bekering, wanneer Hij de voorhangsels van onwetendheid, ongeloof, dwaling en vooroordeel wegtrekt, en Zich zodanig aan haar openbaart in Zijn goddelijke heerlijkheid, volheid, gepastheid en uitnemendheid, dat Hij haar hart bekoort door Zijn liefde en beminnelijkheid. Dit wordt de tijd van de ondertrouw genoemd, omdat de bruid dan haar toestemming geeft, en haar hart de Bruidegom achterna gaat, getrokken door de onweerstaanbare koorden van overwinnende liefde. Hieraan herinnert de Heere Israël, wanneer Hij zegt: (Jer. 2:2) "Ik gedenk de weldadigheid uwer jeugd, de liefde uwer ondertrouw, toen gij Mij nawandelde in de woestijn, in onbezaaid land."

2e Het hart van de bruid zo ingewonnen of genomen zijnde, door de heerlijkheid van de Bruidegom, onttrekt Hij gewoonlijk om heilige en wijze einden, Zijn gevoelige tegenwoordigheid, en laat haar achter met een belofte, dat Hij op de rechte tijd zal terugkeren; zoals: (Joh. 14:18) "Ik zal u geen wezen laten; Ik kom weder tot u", of; (Joh. 14:21) "Die mij liefheeft, zal van Mijn Vader geliefd worden: en Ik zal hem liefhebben, en Ik zal Mijzelf aan hem openbaren;" of, (Joh. 16:22) "Ik zal u wederom zien, en uw hart zal zich verblijden, en niemand zal uw blijdschap van u wegnemen." U weet, dat het niet gebruikelijk is, dat de bruidegom, zelfs na de ondertrouw, bij de bruid blijft of met haar samenwoont, zolang het huwelijk niet voltrokken is; doch daarna gaan zij samenwonen. Voor die tijd echter, komt Hij alleen korte bezoeken brengen; doch wanneer Hij weggaat, gaat Hij van haar met een belofte, dat Hij weer terugkomt. Evenzo is het in dit geval: Christus verlaat Zijn volk met de belofte, dat Hij hen in Zijn afwezigheid zal ondersteunen.

3e Christus is vele malen bij de bruid, zonder dat zij het gewaar wordt. Een voorbeeld hiervan hebben wij in het geval van Jacob. De Heere verschijnt Jacob in een droom, en als hij wakker wordt zegt hij: (Gen. 28:16) "Gewis is de Heere aan deze plaats, en ik heb het niet geweten." Van Maria staat geschreven, dat zij wenende zegt: (Joh. 20:13) "Zij hebben mijn Heere weggenomen, en ik weet niet waar zij Hem gelegd hebben." Zij sprak tot Christus Zelf, maar zij wist niet, dat het Christus was; "zij, menende dat het de hovenier was, zeide tot hem: heer, zo u Hem weggedragen hebt, zeg mij waar gij Hem gelegd hebt, en ik zal Hem wegnemen." Wij zien hetzelfde bij de discipelen, die op weg waren naar Emmaüs. Christus sprak met hen en opende hun de Schriften; Hij bestrafte hen wegens hun ongeloof, en toch wisten zij niet dat Hij het was; totdat zij, bij nader

inzien, tot elkaar zeiden: "Was ons hart niet brandende in ons, als Hij tot ons sprak op de weg, en als Hij ons de schriften opende" (Joh. 24:32).

4e Ieder bezoek, dat de Zielsbruidegom Zijn bruid brengt is een zeker onderpand van volgende bezoeken, totdat Hij aan het einde van de dag het huwelijk komt voltrekken: want; (Hos. 6:3) "Zijn uitgang is bereid als de dageraad." Gelijk de dageraad een onderpand is van het opgaan van de zon; en haar opgang een onderpand is, dat zij tot de middaghoogte zal rijzen; zo baant ieder bezoek, dat Christus de ziel brengt, de weg voor verdere ontdekkingen van Zijn heerlijkheid, totdat de dag van de heerlijkheid aanbreekt, en alle schaduwen voor altoos wegvlieden

5e De Bruidegom heeft soms lust de bruid met Zijn bezoeken te verrassen: ja, Hij komt wel ter middernacht, wanneer zij haast niet naar Hem uitziet: (Hoogl. 6:12) "Eer ik het wist, zette Mij, Mijn ziel op de wagens van Mijn vrijwillig volk." Zo ook: (Jes. 49:14, 15) Sion zegt daar: "De Heere heeft mij verlaten, en de Heere heeft mij vergeten", Doch onverwacht komt de Heere, en zegt: "Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontferme over de zoon haars buiks? Ofschoon deze vergate, zo zal Ik toch u niet vergeten."

6e Deze gevoelige verrassende bezoeken van de Bruidegom zijn slechts zeldzaam en van korte duur; zij zijn als een heldere zonnestraal, die tussen de wolken door schiet en terstond weer door een andere wolk wordt overdekt, evenals bij de verheerlijking van Christus op de berg Thabor, toen de discipelen zagen, dat Zijn aangezicht blonk als de zon, Zijn kleding wit was als het licht, en een wolk hen plotseling overschaduwde, en een stem uit de wolk sprak: Deze is Mijn geliefde Zoon, hoort Hem." En vraagt u, waarom de bezoeken van de Bruidegom zo zeldzaam en kort van duur zijn, dan is mijn antwoord: De Heere wil dat zo, om de bruid te doen weten, dat het huwelijk nog niet voltrokken is, en zij nog in een staat van ondertrouw is: het samenwonen volgt pas op de voltrekking van het huwelijk in de hemel. Zolang de bruid nog hier, in een staat van onvolmaaktheid is, kan zij een voortdurende gemeenschap met de Bruidegom, ik meen die levendige, gevoelige openbaringen, niet verdragen, de oude lederzakken kunnen niet veel van die nieuwe wijn houden. Paulus zelf liep gevaar van zich te verheffen, wegens de overvloed van de openbaringen, en daarom werd hem een engel van de satan gezonden, om hem met vuisten te slaan, En op deze wijze doet Hij hen naar de hemel verlangen, waar de Bruidegom en de bruid bij elkaar zullen komen, om nooit weer te scheiden: zodat zij hier zeggen: "Ik heb begeerte om ontbonden te worden en met Jezus te zijn. Want dat is zeer verre het beste."

7e De Bruidegom kan Zijn bezoeken dikwijls, gedurende geruime tijd onderbreken, en Hij doet dat ook, Hij kan niet slechts dagen, of weken, of maanden, maar jaren, ja vele jaren achtereen wegblijven. Men meent, dat er twintig jaren voorbijgingen tussen het bezoek dat Jacob te Bethel kreeg, en dat waarvan wij lezen in Gen. 31:13, toen de Heere tot hem sprak: "Ik ben die God van Bethel, alwaar u het opgerichte teken gezalfd hebt, daar u Mij een gelofte beloofd hebt." Het is niets vreemds voor de heiligen, dat zij in de duisternis wandelen en geen licht zien, zodat zij met David uitroepen: (Psalm 13:2) "Hoelang, Heere, zult Gij mij steeds vergeten? Hoelang zult Gij Uw aangezicht voor mij verbergen?" (Psalm 89:50) "Heere, waar zijn Uw vorige goedertierenheden?" (Psalm 77:10) "Heeft God vergeten genadig te zijn? Heeft Hij Zijn barmhartigheden door toorn

toegesloten?" De reden van dit heengaan is, of, dat zij een afgod herbergen, of, om hen voor hoogmoed te bewaren, of, om het verlangen van de ziel naar Hem levendig te maken, of, om hen te onderwijzen of op te leiden, tot een leven des geloofs op de belofte; want "wij wandelen hier door geloof, niet door aanschouwen."

8e Hoewel de Bruidegom lange tijd afwezig kan zijn, toch zal Hij eindelijk terugkeren, wanneer het Zijn Eigen tijd is, die altijd de beste is voor Zijn heerlijkheid en hun welzijn. Hij zal niet altoos twisten, noch eeuwiglijk de toorn behouden. opdat de geest van de arme bruid niet in het binnenste van haar bezwijkt: (Psalm 30:6) "Des avonds vernacht het geween, maar des morgens is er gejuich." (Jes. 54:5—8) "Uw Maker is uw Man. Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten, en in een kleine toorn heb Ik Mijn aangezicht van u een ogenblik verborgen; maar met eeuwige goedertierenheid zal ik Mij uwer ontfermen, zegt de Heere uw Verlosser."

9e Laat Hem komen wanneer Hij wil, of hoe Hij wil, Hij is altijd welkom, want Hij brengt alle goed met zich mee.
Vraagt u: *Wat brengt Hij dan mee?*
Mijn antwoord is: Hij brengt Zijn Vader met Zich mee. (Joh. 14:23) "Mijn Vader zal hem liefhebben, en Wij zullen tot hem komen, en zullen woning bij hem maken."
2. Hij brengt de Trooster mee, namelijk de Heilige Geest; dan wordt de ziel als met verse olie gezalfd, waardoor haar hart verblijd en haar gedaante blinkende wordt.
3. Hij brengt vrede en blijdschap mee, "een vrede, die alle verstand te boven gaat, een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde."
4. Hij brengt overwinning over de zonde, duivel, dood en hel met Zich mee; in één woord, Hij brengt vergeving van zonde en allerlei zaligheid mee. Daarom zeg ik: wanneer of hoe Hij ook komt, Hij is altijd welkom.

Doch ik stap hiervan af, en moest nu overgaan tot ons vijfde punt, om te spreken over de plicht, die van alle maagden vereist wordt, op de kennisgeving en waarschuwing, die hun wordt gegeven: Gaat uit, Hem tegemoet. Maar ik bewaar dit tot een volgende gelegenheid. *De Heere zegene het gesprokene.* Amen.

2. De wijze maagden uitgaande, de bruidegom tegemoet (2e preek)

Matthéüs 25:6. ***En ter middernacht geschiedde een geroep: Ziet, de bruidegom komt, gaat uit, hem tegemoet!***

Wij hebben in de voorgaande predicatie gesproken over de Bruidegom en de bruid, en over de komst van de Bruidegom.
V. Ik ga nu voort om te spreken over de oproep en de aanmaning, die de maagden, zowel de wijzen als de dwazen, gezonden wordt: *Gaat uit, Hem tegemoet.* Ik zal trachten hierover te handelen door de volgende vragen te beantwoorden, die gesteld kunnen worden door hen die mij horen, en krachtens belijdenis, maagden zijn.
1. Wat veronderstelt of te kennen gegeven wordt in de plicht: Gaat uit, Hem tegemoet?
2. Wat de beweging of werkzaamheid van de ziel is, als zij Hem tegemoet gaat?
3. Met welk doel of waartoe wij de Bruidegom moeten tegemoet gaan?
4. Waar wij mogen verwachten, Hem te ontmoeten?
5. Wie de meeste kans hebben, Hem in liefde en goedertierenheid te ontmoeten?
6. Wat voor soort van ontmoeting de wijze maagden met de Bruidegom hebben, wanneer zij door het geloof uitgaan, Hem tegemoet?

Vraag 1. *Wat wordt veronderstelt of te kennen gegeven in de plicht: Gaat uit, Hem tegemoet?*
1e Het veronderstelt, dat er een bestaande afstand is tussen hen en de Bruidegom. Er was een algehele afstand tussen Hem en de dwaze maagden; met het gehoor des oors hadden zij van Hem gehoord, doch zij hadden Hem nooit gezien; nooit had het licht van de kennis van Zijn heerlijkheid in hun hart geschenen. O, wat zijn er vele zodanigen in onze Christelijke bijeenkomsten, bij wie de god van deze eeuw, de zinnen verblind heeft, opdat hen niet bestrale de verlichting van het Evangelie van de heerlijkheid van Christus, die het Beeld Gods is! En gelijk er een algehele afstand was tussen Christus en de dwaze maagden, zo was er ook een gedeeltelijke afstand tussen Hem en de wijze maagden, anders zouden zij niet sluimerig geweest en in slaap gevallen zijn.

2e Gaat uit, Hem tegemoet. Het veronderstelt, dat ‘ t het werk van Gods herauten is de weg te bereiden voor een ontmoeting tussen Christus en zondaren: Christus nabij zondaren en zondaren tot Christus te brengen. Toen Christus tot het Joodse volk zou komen, ja, werkelijk in het vlees gekomen was, riep Johannes de Doper: "Bereid de weg des Heeren, maakt recht in de wildernis een baan, voor onze God." Wij, als gezanten van de Bruidegom, smeken en bidden zondaren, dat zij door het geloof zullen uitgaan de Bruidegom tegemoet, en heiligen, of wijze maagden, dat zij zullen uitgaan en gemeenschap met Hem houden in vernieuwde geloofsoefeningen. De Wijsheid roept tot allen zonder onderscheid: "Komt, eet van Mijn brood, en drinkt van de wijn, die Ik gemengd heb."

3e Gaat uit Hem tegemoet. Het geeft te kennen, dat de Bruidegom niet veraf, maar dichtbij is. Een ongelovig en bedrieglijk hart zal zeggen: "De Heere vertoeft te komen;" Hij is achter de bergen; terwijl Hij nochtans aan de deur staat: (Openb. 3:20) "Ziet. Ik sta aan de deur en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal horen, en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaalhouden, en hij met Mij." Daarom,

"zegt niet in uw hart, wie zal in de hemel opklimmen? Het is Christus van boven afbrengen. Of, wie zal in de afgrond neerdalen? Het is Christus uit de doden opbrengen. Want nabij u is het woord, in uw mond en in uw hart. Dit is het woord des geloofs, hetwelk wij prediken" (Rom. 10:6—8).

4e Gaat uit, Hem tegemoet. Het geeft te kennen, dat de Bruidegom een Man van betekenis en verdienste is, en dat Hij waardig is, ontvangen en goed onthaald te worden: (1 Tim. 1:15) "Dit is een getrouw woord en aller aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om zondaren zalig te maken." Vrienden, wij zeggen u, dat de Bruidegom de hartelijkste verwelkoming waardig is. Zijn Persoon is waardig, want Hij is de Zoon van God; Hij komt met een waardige en wonderlijke boodschap, namelijk, om zondaren zalig te maken, en dat niet alleen, maar om hen te ondertrouwen en tot Zijn bruid te nemen; want Hij zegt: "Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid."

5e Gaat uit, Hem tegemoet. Het geeft te kennen, dat de Bruidegom niet binnen, maar buiten te vinden is. Kwakers en geestdrijvers beroemen zich op een Christus binnen in hen; doch hoewel Christus door Zijn Geest in het hart van een ware gelovige woont, toch heeft de eerste ontmoeting van Christus, die het geloof heeft, plaats door uit te gaan Hem tegemoet. Het ware geloof handelt met een Christus, Die uitwendig in het Woord geopenbaard is. Wel heeft de genade van het geloof, haar zitplaats in de ziel, evenals het oog in het lichaam, doch dan houdt het zich, evenals het oog in het lichaam, geheel bezig met voorwerpen, die daarbuiten liggen. Het geloof bestaat in een voortdurend uitgaan naar Christus, Die in het Woord geopenbaard en vertoond wordt. Israël zou nooit het manna hebben gevonden, wanneer zij niet waren uitgegaan om het te vergaderen; ook zouden zij nooit genezen zijn van de beten van de vurige slangen, als zij niet van zich af gezien hadden op de koperen slang; zo ook zullen wij nooit de Bruidegom ontmoeten, als wij niet uitgaan Hem tegemoet.

6e Gaat uit, Hem tegemoet. Het geeft te kennen, dat in het geloven in Christus, in Hem aan te nemen, is inbegrepen, dat men alle andere minnaars afzegt; want "niemand kan twee heren dienen." Zonde, duivel en wereld heersen over de mens, zolang hij in de staat van de natuur buiten Christus is; hij boeleert met andere liefhebbers; hij liefkoost de een of andere afgod of begeerlijkheid, die hem zo lief is, als een rechterhand of rechteroog. Maar nu, wanneer hij uitgaat de Bruidegom tegemoet, roept hij met Efraïm uit: (Hos. 14:9) "Wat heb ik meer met de afgoden te doen?" Heere, onze God, andere heren behalve Gij hebben over ons geheerst; doch door U alleen gedenken wij Uw Naam" (Jes. 26:13).

7e Gaat uit, Hem tegemoet. Het geeft te kennen, dat de ziel, in het geloven of in het aannemen van Christus alle valse rustgronden verlaat, en uit al die bedden van zorgeloosheid en zekerheid, waarop zij zich uitstrekte, opstaat. Deze maagden hier waren allen sluimerig en slapende, sommigen op een bed van zorgeloosheid, en sommigen op een ander. Maar "ter middernacht geschiedde een geroep: Ziet de Bruidegom komt, gaat uit, Hem tegemoet;" hetwelk duidelijk te kennen geeft, dat zij hun te korte bedden moesten verlaten, en hun te smalle deksels moesten wegwerpen, zouden zij de Bruidegom ontmoeten en gemeenschap met Hem hebben.
1. Daar is het bed van geestelijke dood en zekerheid: (Ef. 5:14) "Ontwaakt, gij die slaapt, en staat op uit de doden, en Christus zal over u lichten."

2. Wij moeten het bed van kerkvoorrechten verlaten en die loslaten, en er ons voor wachten, dat wij zouden zeggen: "Des Heeren tempel, des Heeren tempel, des Heeren tempel zijn dezen."
3. Het bed van beschaafdheid. De rijke jongeling in het Evangelie kon zeggen: "Al deze dingen heb ik onderhouden van mijn jonkheid aan, " en toch was hij een vreemdeling van Christus en de wedergeboorte.
4. Het bed van een wettische gerechtigheid. Wij moeten daaruit opstaan, want "uit de werken der wet, kan geen vlees gerechtvaardigd worden." Zij maken hun geloof, liefde, bekering en gehoorzaamheid tot een soort van gerechtigheid van zich zelf, en daarop bouwen zij hun geloof en hoop van de toerekening van de gerechtigheid, dat anders niet is dan een fijn omkeren van het gehele Evangelie van Christus, en van de rechtvaardigmaking om niet, alleen door de gerechtigheid van Christus; een bouwen van de toerekening van de gerechtigheid van Christus op hooi en stoppelen, en op zijn best een goddeloos vermengen van de gerechtigheid van Christus met hun eigen gerechtigheid, een dwaling waartegen de apostel een vervloeking uitspreekt (Gal. 1:8, 9).

8e Gaat uit, Hem tegemoet. Het geeft enige kennis van de Bruidegom te kennen, gepaard gaande met een hartelijke toestemming van de getuigenis van het Evangelie, en de getuigenis van God aangaande Hem. Wij kunnen toch geen vreemdelingen tegemoet gaan, die wij niet kennen, of van wie wij nooit gehoord hebben; de ziel, die uitgaat, Christus tegemoet, heeft Hem leren kennen. "Door Zijn kennis zal Mijn Knecht de Rechtvaardige, velen rechtvaardig maken, " en uit de kennis, die de ziel van Zijn Persoon en middelaarschap heeft, stemt zij toe wat in het Woord van Hem getuigd, en in een gepredikt Evangelie van Hem verkondigd wordt. Zij zal, evenals de koningin van Scheba, toen zij de heerlijkheid van Salomo zag, en Zijn wijsheid hoorde, zeggen: "De helft is mij niet aangezegd, in het gerucht, dat ik gehoord heb, van hetgeen ik nu zie en weet." "Dit is het eeuwige leven, dat zij u kennen, de enige, waarachtige God, en Jezus Christus, die Gij gezonden hebt."

9e Het geeft een hoogachting voor, en een hartelijke goedkeuring te kennen van de Persoon van Christus, en van de wijze, waarop zondaren door Hem gerechtvaardigd, geheiligd en zalig gemaakt worden. O! Zal de ziel zeggen: Hij is aller aanneming waardig. Wien heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde. Ja gewis, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid van de kennis van Christus Jezus, mijn Heere, opdat ik Christus moge gewinnen en in Hem gevonden worde. U dan, die gelooft, is Hij dierbaar."

10e Gaat uit, Hem tegemoet. Het geeft te kennen, dat de ganse ziel in al haar krachten en vermogens naar de Bruidegom uitgaat, en dat zij het verdrag van het Nieuwe verbond met hart en hand werkelijk ondertekent, overeenkomstig hetgeen geprofeteerd en beloofd is: (Jes. 44:5) "Deze zal zeggen: Ik ben des Heeren, en die zal zich noemen met de naam Jacobs; en gene zal met de hand schrijven: Ik ben des Heeren, en zich toenoemen met de naam Israëls." En van die tijd af is de bruid ondertrouwd met de Bruidegom; volgens hetgeen geschreven staat in Hos. 2:19, 20. Nu begint zij Hem te noemen: Mijn Man; zijnde dat, de weerklank van de stem van de bruid op de woorden van de Bruidegom: (Jes. 54:5) "Uw Maker is uw Man, Heere der heirscharen is Zijn Naam."

11e Gaat uit Hem tegemoet. Het geeft te kennen, dat het de plicht is en zijn zal van de ziel, die met Christus ondertrouwd is, zolang zij in de staat van ondertrouw is, in al de plichten en ordinanties, die Hij heeft ingesteld, naar genieting van Hem en gemeenschap met Hem te jagen, totdat aan het einde van de tijd, het huwelijk zal worden voltrokken. (Psalm 27:4) "Eén ding heb ik van de Heere begeerd, dat zal ik zoeken; dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen, in het huis des Heeren, om de lieflijkheid des Heeren te aanschouwen en te onderzoeken in Zijn tempel." Het is voor de bruid maar een leeg huis, wanneer de Bruidegom afwezig is, en daarom gaat zij, wanneer zij Hem mist, zwart daarheen, niet van de zon, uitroepende:" Och, of ik wist, dat ik Hem vinden zou; hebt u Hem gezien, Die mijn ziel liefheeft?" Wij gaan nu over tot

De tweede vraag: *Wat de beweging van de bruid is, of hoe zij werkzaam is, wanneer zij uitgaat, de Bruidegom tegemoet?* Want uitgaan Hem tegemoet geeft beweging te kennen.
Ik antwoord:

(1) Het is geen vleselijk of lichamelijke, maar een geestelijke en een ziels beweging: O mijn ziel, gij hebt tot de Heere gezegd: Gij zijt de Heere" (Psalm 16:2); "Mijn ziel keer weder tot uw rust, want de Heere heeft aan u wel gedaan (Psalm 116:7); Met mijn ziel heb ik U begeerd in de nacht, ook zal ik met mijn geest, die in het binnenste van mij is, U vroeg zoeken’ (Jes. 26:9).
(2) Het is niet een werktuiglijke, maar een redelijke en verstandelijke beweging; Hij trekt met mensenzelen en met touwen der liefde. De opening van Gods Woord, licht gegeven hebbende, heeft hij het verstand gekregen om de Waarachtige te kennen. Zodat de mens, wanneer hij uitgaat de Bruidegom tegemoet, goed weet wat hij doet, want hij kent de Heere, en daarom vervolgt hij Hem, hoe langer hoe meer te kennen.
(3) De ziel heeft geen gedwongen, maar een vrijwillige beweging, wanneer zij uitgaat de Bruidegom tegemoet: (Psalm 110:3) "Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag Uwer heirkracht." Zij verblijdt zich wanneer zij de Heere ontmoet in Zijn wegen.
(4) Het is niet een koele maar een zeer hartelijke beweging. Al de genegenheden van de ziel, zijn ingenomen met de heerlijkheid van de Bruidegom; zoals liefde, verlustiging, verlangen, die tevoren andere minnaars najaagden en zich nu alleen op Hem vestigen.
(5) Het is geen trage, maar een snelle en haastige beweging. "Ik heb gehaast en niet vertraagd Uw geboden te onderhouden;" evenals een duif naar haar vensters vliegt, wanneer zij door roofvogels achtervolgd wordt, of gelijk de doodslager naar de vrijstad vlucht.
(6) Het is niet een zorgeloze, maar een zorgvuldige en besliste beweging. Hij, die de Bruidegom tegemoet gaat, is vast besloten Hem te ontmoeten en bij Hem te zijn, welke hinderpalen of beletselen ook in de weg staan; hij zal niet zeggen: daar is een felle leeuw op de weg, een leeuw is op de straten. Neen, al zijn er leeuwen en luipaarden op zijn weg; al komen alle machten van de hel hem tegen, zodat hij met vurige pijlen bestookt wordt, hij zal door die alle heenbreken.
(7) Het is een biddende, dringende en worstelende beweging, Hij, die de Bruidegom tegemoet gaat, roept uit: "O, wanneer zult U tot mij komen? O, of ik wist waar ik Hem vinden zou, ik zou tot Zijn stoel komen."

(8) Het is een zeer geheimzinnige beweging. De ziel wordt uitgehaald naar Christus, en zij weet niet hoe. "Evenals de wind, die blaast waarheen hij wil, wij horen zijn geluid, maar weten niet van waar hij komt, noch waar hij heengaat."

(9) Het is een vrolijke blijmoedige beweging. O, met wat een opgewektheid ontvangt en omhelst de ziel de Bruidegom op de dag van de ondertrouw! De ziel wordt vervuld met vrede en blijdschap in het geloven, ja, met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde, zeggende: "Laat ons blijde zijn en vreugde bedrijven, want de bruiloft des Lams is gekomen."

Vraag 3. Met welk doel, of, waartoe moeten wij de Bruidegom tegemoet gaan?

1e Wij moeten uitgaan en Hem aanschouwen, en Zijn heerlijkheid beschouwen. (Hoogl. 3:11) "Gaat uit, en aanschouwt, gij dochteren Sions, de Koning Salomo, met de kroon waarmee Hem zijn moeder kroonde op de dag van Zijn bruiloft, en op de dag van de vreugde Zijns harten." (Jer. 42:1) Ziet, Mijn Knecht, Die Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Dewelke Mijn ziel een welbehagen heeft." De Heere had, in het voorgaande hoofdstuk, door de profeet, die volkeren bestraft wegens hun afgoderij: (Jes. 40:29) "Ziet, zij zijn allemaal ijdelheid, hun werken zijn een nietig ding, hun gegoten beelden zijn wind en een ijdel ding." Om nu hun harten van de afgoden af te trekken, stelt Hij hun een voorwerp voor, dat waardig is, om er naar te zien. Het is alsof de Heere gezegd had: Wendt uw ogen af van die dingen, die maar ijdelheid zijn, en ziet "Mijn Uitverkorene, in Wie Mijn ziel een welbehagen heeft"; Hij is waardig aanschouwd te worden, en als u Hem kende, u zou niet zoveel ophebben met andere voorwerpen, die nu uw hart innemen.

2e Wij moeten uitgaan en ons verwonderen over de heerlijkheid van Zijn Persoon en Zijn Middelaarswerk, en die bewonderen. Één van de namen van de Bruidegom is toch "Wonderlijk" (Jes. 9:5). Bewondert de vereniging van de twee naturen in Hem, want "buiten allen twijfel, de verborgenheid der godzaligheid is groot; God is geopenbaard in het vlees." Bewondert de hoogte, de diepte, de breedte en de lengte van de liefde Gods, in onze natuur aan te nemen, opdat Hij een gepaste Bruidegom voor ons mocht zijn. en Zich onze personen zou ondertrouwen: "Want waarlijk, Hij neemt de engelen niet aan, maar Hij neemt het zaad Abrahams aan." Bewondert de heldendaden, die Hij verricht heeft in het grote werk van onze verlossing; Hij heeft een vertoornd en beledigd God bevredigd, om een God met ons te zijn. Bewondert hoe Hij de kop van de slang vermorzeld, de overtreding gesloten, de zonden verzegeld, de gerechtigheid verzoend, en het verbond met velen versterkt heeft, en het slachtoffer en het spijsoffer heeft doen ophouden. O! Hoe moesten deze dingen ons met de Kerk in verwondering doen uitroepen: (Jes. 63:1) "Wie is Deze, Die van Edom komt met besprenkelde klederen van Bosra? Die versierd is in Zijn gewaad? Die voorttrekt in Zijn grote kracht?"

3e Wij moeten uitgaan Hem tegemoet om met Hem te trouwen, want Hij is de Bruidegom die een bruid wil hebben, onder de kinderen der mensen. De dag van Zijn ondertrouw met een arme ziel, is de dag van de blijdschap Zijns harten; Hij verheugt Zich over die arme ziel, die haar toestemming geeft, Hem tot Man te nemen, gelijk een bruidegom vrolijk is over zijn bruid. Als de tijding daarvan in de hemel vernomen wordt verblijden zich alle engelen en de geesten van de volmaakt rechtvaardigen met Hem. O, gaat dan uit Hem tegemoet en biedt uzelf als kuise maagden aan deze enige Man aan.

4e Gaat uit Hem tegemoet en viert feest met Hem, en voedt u met Hem, want de Bruidegom en Zijn koninklijke Vader hebben een feestmaal bereid voor een ieder, die tot de bruiloft wil komen, en Hij heeft Zijn dienstknechten uitgezonden, zeggende: "Zegt de genodigden, Ziet, Ik heb Mijn middagmaal bereid, Mijn ossen en de gemeste beesten zijn geslacht, en alle dingen zijn gereed, komt tot de bruiloft (Matth. 22:4); "En de Heere der heirscharen zal op deze berg, alle volken een vette maaltijd maken, een maaltijd van reine wijn, van vet vol mergs, van reine wijnen, die gezuiverd zijn" (Jes. 25:6).

5e Gaat uit, Hem tegemoet en laat u voor Hem aanwerven, want de Bruidegom is een Krijgsman, en heirlegers in de hemel volgen Hem (Openb. 19:14). Van de zielen van de maagden staat geschreven, dat zij "het Lam volgen waar Het ook heen gaat" (Openb. 14:4), en Hij maakt hen, die Hem volgen, overwinnaars, ja, meer dan overwinnaars, en Hij zal hun geven met Hem te zitten in Zijn troon, gelijk Hij overwonnen heeft, en met Zijn Vader gezeten is in Zijn troon (Openb. 3:21). Vrienden, wij zijn de werfofficieren van de Bruidegom, de Overste Leidsman der zaligheid, Die vele kinderen tot de heerlijkheid leidt. Wij verlangen, dat u in dienst treedt van de Koning der koningen en de Heere der heren, opdat u onder Zijn overwinnende banier strijd mag voeren tegen de zonde, de duivel en de wereld, die Hij is komen verbreken.

Vraag 4. *U vermaant ons uit te gaan de Bruidegom tegemoet, doch waar kunnen wij Hem ontmoeten? O!* zal misschien een arme ziel zeggen, *dat ik wist waar ik Hem kon vinden. O! zeg mij, waar Hij weidt, en waar Hij de kudde legert in de middag.*
Antwoord. Hoewel de Bruidegom naar Zijn menselijke natuur in de hemel is, en in dit opzicht "de hemel Hem moet ontvangen tot de wederoprichting aller dingen, " toch is Hij overal op aarde te vinden, wat Zijn goddelijke, geestelijke, genadige tegenwoordigheid aangaat, door hen, die wezenlijk naar gemeenschap met Hem zoeken door het geloof, in de wegen en middelen, die Hijzelf heeft ingesteld. Hij heeft dit aan Zijn Kerk beloofd: "Ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld. Aan alle plaatsen, daar Ik Mijns Naams gedachtenis stichten zal, zal Ik tot u komen, en zal u zegenen. Waar twee of drie vergaderd zijn in Mijn Naam, daar ben Ik in het midden van hen." Ik zeg daarom, dat er nu, hoewel Hij naar de hemel is gevaren, een even wezenlijke gemeenschap met Christus kan verkregen worden, als ooit Zijn discipelen hadden, toen Hij in de staat der vernedering hier op aarde met hen in en uit ging. De apostel Johannes zegt dan ook aangaande Christus, nadat Hij naar de hemel gevaren was: (I Joh. 1:3) "Opdat deze onze gemeenschap ook zij, met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus."

Doch zegt u: *O, zeg mij meer in het bijzonder waar ik Hem ontmoeten en vinden kan?* Dan is mijn antwoord: Hij is zo op een ontmoeting met zondaren gesteld, dat Hij soms, ja, dikwijls, gevonden wordt van degenen, die Hem niet zoeken; zoals in het geval van Paulus, die naar Damaskus ging met een snode boodschap, en de arme Zacheüs, die in een vijgenboom was geklommen met geen ander doel dan om zijn nieuwsgierigheid te bevredigen. En is dit zo, hoeveel temeer zal Hij gevonden worden van degenen, die Hem zoeken in de wegen, die Hijzelf heeft ingesteld; want Hij heeft gezegd, dat Hij "ontmoet de vrolijke, en die gerechtigheid doet, degenen, die Zijner gedenken op Zijn wegen."

Vraagt u, *wat die wegen en middelen zijn, die Hij heeft ingesteld, en waarop u de Bruidegom ontmoeten en gemeenschap met Hem hebben kunt?*

Dan is mijn antwoord:

- dat Hij soms wordt gevonden op de berg van eenzame overdenking. David zegt: "Een vuur ontbrandde in mijn overdenking." De zielen van de gelovigen hebben in de overdenking menig zoet onderhoud met Christus gehad. (Psalm 63:7) Als ik Uwer gedenk op mijn legerstede, zo peins ik aan U in de nachtwaken; (vers 6) "Mijn ziel zou als met smeer en vettigheid verzadigd worden."
- Men kan Hem ontmoeten in het verborgen gebed: "En gij zult Mij zoeken en vinden, wanneer gij naar Mij zult vragen met uw ganse hart." Jacob vond in deze plicht de Heere, en worstelde om de zegen, tot aan de dageraad, en overmocht als een vorst: (Hos. 12:4, 5) "In moeders buik hield hij zijn broeder bij de verzenen, en in zijn kracht gedroeg hij zich vorstelijk met God. Ja, hij gedroeg zich vorstelijk tegen de Engel, en overmocht Hem, hij weende en smeekte Hem: Te Bethel vond hij Hem, en daar sprak Hij met ons, " (Vergeleken met Gen. 32:24—26) "Doch Jacob bleef alleen over, en een man worstelde met hem totdat de dageraad opging. En toen Hij zag, dat Hij hem niet overmocht, roerde Hij het gewricht van zijn heup aan: zodat het gewricht van Jacobs heup verwrongen werd, als hij met Hem worstelde. En Hij zei: Laat mij gaan, want de dageraad is opgegaan; maar hij zei: Ik zal U niet laten gaan, tenzij dat Gij mij zegent."
- Men kan Hem ontmoeten in de plicht van persoonlijk, huiselijk, of openbaar vasten en bidden. (Jes. 66:2) "Maar op deze zal Ik zien, op de arme en verslagene van geest, en die voor Mijn Woord beeft."
- U kunt Hem ontmoeten in de plicht van Christelijke bijeenkomst en gemeenschap, wanneer degenen, die de Heere vrezen, een ieder tot zijn naaste spreken: "De Heere merkt er toch op en hoort."
- Hij wordt ontmoet in het lezen en onderzoeken van de Schriften: (Joh. 5:39), "onderzoekt de Schriften, want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben, en die zijn het, die van Mij getuigen." Terwijl de Moorman, de kamerling, zijn Bijbel las, ontmoette de Heere hem in de bediening van Filippus, zodat hij "zijn weg met blijdschap reisde." De bruid heeft menige zoete vertoning van de heerlijkheid van de Bruidegom gehad, terwijl zij naar Hem zag door de spiegel van de openbaring: (2 Kor. 3:18) "En wij allen met ongedekt aangezicht, de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest."
- Hij wordt voornamelijk gevonden in de poorten Sions, de openbare instellingen van Zijn eredienst, waar het volk Hem opwacht in hun bijeenkomsten voor het gebed en dankzegging, voor het prediken en het horen van het Evangelie, en voor de plechtige viering van de sacramenten van Doop en Avondmaal. "De Heere bemint die poorten Sions, boven alle woningen Jacobs." Dit zijn de wijken en straten waar de bruid Hem zocht (Hoogl. 3). Weliswaar moest zij Hem een poosje missen, maar eindelijk ontmoette zij de Bruidegom, en kon zij zeggen: (vers 4) "Ik vond Hem, Die mijn ziel liefheeft: ik hield Hem vast, en liet Hem niet gaan." David zag Zijn sterkheid en eer in het Heiligdom. Hij verklaart dan ook: (in Psalm 84:2, 11) "Hoe lieflijk zijn Uw woningen, o Heere der heirscharen; want één dag in Uw voorhoven is beter dan duizend elders; ik koos liever aan de dorpel in het huis mijns Gods te wezen, dan lang te wonen in de tenten der goddeloosheid."

U kunt Hem voornamelijk ontmoeten in het breken des broods aan een avondmaalstafel: want "de drinkbeker der dankzegging, die wij dankzeggende zegenen, is die niet een gemeenschap des bloeds van Christus? Het brood, dat wij breken, is dat niet een gemeenschap des lichaams van Christus?" Hier wordt de gezegende Bruidegom gezien in Zijn met bloed geverfde klederen; want uit liefde tot Zijn bruid heeft Hij "de pers alleen getreden en er was niemand van de volkeren met Hem." Indien Hem die vraag wordt gesteld: "Waarom zijt Gij rood aan Uw gewaad? En Uw klederen als van één, die in de wijnpers treedt?" Dan mag Hij wel antwoorden: Het is geen wonder, dat Mijn gewaad rood is, want Ik ben "om uw overtredingen verwond, en om uw ongerechtigheden ben Ik verbrijzeld."

Vraag. 5. *Wie hebben de meeste kans de Bruidegom in liefde en goedertierenheid te ontmoeten?*
Antwoord. Wij weten niet wat God, in een weg van vrije genade, kan doen, voor buiten Christus zijnde, ongelovige, onheilige zondaren, die in een verbond met de dood zijn, en een voorzichtig verdrag met de hel hebben gemaakt, want Hij kan een brandhout uit het vuur rukken, en de machtige, de vang ontnemen, wanneer en zoals het Hem behaagt. Hij grijpt de woudezel bij zijn bek, die de oostenwind van zonde en ijdelheid schept. Alleen wanneer u op de brede weg naar de hel loopt, hebt u geen reden iets anders te verwachten dan verbolgenheid en toorn, verdrukking en benauwdheid, die gedreigd worden over alle ziel van de mens, die het kwaad werkt. U, die tot de grote hoop van de dwaze maagden behoort, die zich tevreden stellen met de lege lampen van een belijdenis, en die de dag der genade weg slaapt en sluimert, zonder de olie van de genade voor uw lampen te kopen; u kunt aan het slot van deze gelijkenis zien wat u te wachten hebt, namelijk, voor een gesloten deur te komen, en wanneer u dan zult roepen, Heere, Heere, doe ons open; het antwoord te moeten horen, Ga weg van Mij, Ik ken u niet.
Doch ik spreek nu niet over u of uws gelijken, maar over arme zielen, die wezenlijk bekommerd zijn over de toestand van hun ziel, en die het om de Bruidegom en de gemeenschap met Hem te doen is. Ik zal u vertellen wie het zijn, die grote kans hebben op een troostrijke ontmoeting van de Bruidegom in de ordinanties en middelen, die Hij daartoe en met dat doel heeft ingesteld.

1. U, die evenals de wijze maagden niet tevreden bent, met de lamp van een belijdenis, doch die olie voor uw vaten koopt, terwijl de markt van de genade nog geopend is, u ziet, dat de wijze maagden uitgaan de Bruidegom tegemoet, en met Hem in het huwelijk treden.
2. U, die de Bruidegom liefhebt en Zijn woorden met lust overdenkt, en die als een zoete bete onder uw tong houdt, Hij heeft beloofd, dat u Hem zult ontmoeten: (Joh. 14:23) "Zo iemand Mij liefheeft, die zal Mijn woord bewaren, en Mijn Vader zal hem liefhebben, en Wij zullen tot hem komen, en zullen woning bij hem maken."
3. U, die het verbond der werken loslaat en herroept, dat met de eerste Adam gemaakt is, en het verbond der genade en der belofte aangrijpt, dat met de tweede Adam gemaakt is, u hebt veel kans, dat u de Bruidegom zult ontmoeten. Ik zal u Zijn belofte geven om daarop te steunen: (Jes. 56:4, 5) "Want alzo zegt de Heere van de gesnedenen, die Mijn Sabbatten houden, en verkiezen hetgeen daar Ik lust toe heb, en vasthouden aan Mijn verbond. Ik zal hun ook in Mijn huis en binnen Mijn muren een plaats en een naam geven, beter dan der zonen en dan der dochteren; een eeuwige naam zal Ik een ieder van hen geven, die niet uitgeroeid zal worden." Dit

wordt weer herhaald: (in vers 7) "Die zal Ik ook brengen tot Mijn heilige berg, en Ik zal ze verheugen in Mijn bedehuis; hun brandoffers en hun slachtoffers zullen aangenaam wezen op Mijn altaar; want Mijn huis zal een bedehuis genaamd worden voor alle volkeren." Daarom gaat uit, Hem tegemoet.

4. U, die met hoop en verwachting op een bezoek van de Bruidegom wacht, hebt veel kans Hem te ontmoeten; "want Hij is goed degenen, die Hem verwachten, der ziel, die Hem zoekt. Hij heeft een welgevallen aan hen, die Hem vrezen; die op Zijn goedertierenheid hopen. Het is goed dat men hope, en stil zij op het heil des Heeren."
5. U, die arm en nooddruftig bent, en verlangend uitziet naar een vervulling van uw zielenoden uit de volheid, die in Christus is; want Hij heeft gezegd, "dat de nooddruftige niet altoos zal vergeten worden; dat Hij al uw nooddruft zal vervullen." "De ellendigen en nooddruftigen zoeken water, maar daar is geen, hun tong versmacht van dorst; Ik, de Heere, zal ze verhoren, Ik, de God Israëls, zal ze niet verlaten."
6. De onbeschaamde bedelaar, die aanhoudt aan de troon der genade, en aan de deur van het huis der barmhartigheid, en zich niet laat afwijzen, zal de Bruidegom ontmoeten en krijgen wat hij vraagt; want Hij heeft gezegd: "Klopt, en u zal opengedaan worden. Gij zult Mij zoeken en vinden, wanneer gij naar Mij zult vragen met uw ganse hart."
7. De arme, vermoeide, beladen ziel, die uitroept: "Mijn ongerechtigheden gaan over mijn hoofd; ik ellendig mens! Wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods? Als een zware last zijn ze mij te zwaar geworden." De Bruidegom zegt tot zulken: "Werpt uw zorg op de Heere, Hij zal u onderhouden. Komt herwaarts tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven."
8. De arme, verlaten ziel, die in de duisternis wandelt en geen licht ziet, uitroepende: O, wanneer zal Hij tot mij komen; de Heere heeft mij verlaten, en de Heere heeft mij vergeten." De Bruidegom hoort, hoe u om Hem kermt, en zegt: (Jes. 49:16) "Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontferme over de zoon haars buiks? Ofschoon deze vergate, zo zal Ik toch u niet vergeten." Of Hij zegt: (Jes. 54:7, 8) "Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten, maar met grote ontfermingen zal Ik u vergaderen. In een kleine toorn heb Ik Mijn aangezicht van u een ogenblik verborgen; maar met eeuwige goedertierenheid zal ik Mij uwer ontfermen (vers 10). Want bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken." Zo ziet u, wie u bent, die naar een ontmoeting van de Bruidegom mag uitzien.

De zesde en laatste vraag was: *welk soort van ontmoeting is er, tussen de bruid en de Bruidegom.*
Antwoord.
1e . Het is een wezenlijke ontmoeting hoewel die inderdaad van een geestelijke natuur is. Een onbegenadigde wereld, die hiervan niets kent, beschouwt alle godsdienst, alle gemeenschap met Christus, als inbeelding. Maar zij, die er kennis en bevinding van hebben, kunnen enigermate zeggen: "Deze onze gemeenschap is met de Vader, en met Zijn Zoon, Jezus Christus." Er is veel meer werkelijkheid in dan in al de zondige en zinnelijke vermaken. David zegt ervan (Psalm 4:8) "Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven, meer dan ter tijd, als hun koren en hun most vermenigvuldigd zijn." (Psalm 84:1 l) "Één dag in Uw voorhoven is beter dan duizend elders."

2e Het is een zeer vriendschappelijke en gemeenzame ontmoeting. De Bruidegom en de bruid leggen in hun samenzijn, zonder de minste achterhoudendheid, hun harten voor elkaar open. Christus maakt de bruid Zijn verborgenheden bekend: (Psalm 25:14) "De verborgenheid des Heeren is voor degenen, die Hem vrezen. (Joh. 15:15) "Al wat Ik van Mijn Vader gehoord heb, dat heb Ik u bekend gemaakt." En anderzijds ontsluit de bruid haar hart met onbelemmerde vrijmoedigheid voor de Bruidegom, en vertelt Hem al wat in haar hart is, zelfs die geheimen, die zij niet graag aan iemand ter wereld zou openbaren.

3e Het is een zeer blijde ontmoeting aan beide zijden. Het is voor de Bruidegom "de dag van Zijn bruiloft en de dag, van de vreugde Zijns harten." Wanneer Hij Zijn bruid ontmoet roept Hij uit: "gij hebt Mij het hart genomen, Mijn zuster, o bruid; gij hebt Mij het hart genomen, met een van uw ogen, met een keten van uw hals" (Hoogl. 4:9); en dan laat Hij er op volgen. (vers 10) "Hoe schoon is uw uitnemende liefde, Mijn zuster, o bruid! Hoeveel beter is uw uitnemende liefde, dan wijn! (vers 11) en de reuk van uw klederen is als de reuk van Libanon." En anderzijds verheugt zich de bruid, de vrouw des Lams, met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde: (Openb. 19:7) "Laat ons blijde zijn en vreugde bedrijven, en Hem de heerlijkheid geven, want de bruiloft des Lams is gekomen."

4e Het is aan de zijde van de bruid een eervolle en onderscheidende ontmoeting. Gelovigen, die aan de Zoon van God ondertrouwd zijn, zijn waarlijk hoog bevoorrecht; de vrouw van het Lam te zijn is groter eer dan ooit verleend werd, aan de hoogste engel in de hemel, die gedienstige geesten zijn, ten diepste van de erfgenamen van de zaligheid: (Jes. 43:4) "Van toen af, dat gij kostelijk zijt geweest in Mijn ogen, zijt gij verheerlijkt geweest."

5e Het is een ontmoeting, op welke nooit weer een gehele scheiding zal volgen, het is een voorspel van die eeuwige ontmoeting, die zij met Hem zullen hebben bij Zijn tweede komst, wanneer de bruiloft plechtig voor mensen en engelen gevierd wordt.

VI. Het zesde punt, dat ik heb voorgesteld was, *dat ik de redenen zal aanwijzen van de leer, dat het de plicht van al de maagden is, zowel van wijze als dwaze, uit te gaan de Bruidegom tegemoet.*

(1.) Omdat het in overeenstemming is met het grote voornemen Gods, in Zijn geliefde Zoon in de wereld te zenden. Waartoe anders zond Hij Hem, dan opdat Hij zou worden aangenomen? Hij wordt de Gezondene Gods genaamd, om ons te verbidden in Hem te geloven.

(2.) Omdat God het geboden heeft. Zijn gezag is tussenbeide gekomen, opdat zondaren van het menselijk geslacht, Hem, door het geloof zullen ontvangen: (1 Joh. 3:23) "Dit is Zijn gebod, dat wij geloven in de naam Zijns Zoons, Jezus Christus." Hoort naar Hem, en hij die niet naar Hem hoort, zal "uit het midden van zijn volk uitgeroeid worden, en de toorn Gods blijft op hem."

(3.) Omdat de Bruidegom Zelf ons roept, dat wij zullen uitgaan, Hem tegemoet. Komt tot Mij. Ziet hier ben Ik, ziet hier ben Ik.

(4.) Omdat de Heilige Geest in het Woord, en door al Zijn roeringen en werkingen ons toeroept, uit te gaan, de Bruidegom tegemoet, (Hebr. 3:7) "De Heilige Geest zegt:

Heden indien gij Zijn stem hoort, zo verhardt uw harten niet." (Openb. 22:17) "De Geest zegt: Komt." En hoe gevaarlijk is het, de Geest te weerstaan, wanneer Hij Christus verheerlijkt en van Hem getuigt.

(5.) Omdat de bruid van Christus, alle ware gelovigen die het best met Hem bekend zijn, alle anderen oproepen, te komen en Hem te ondertrouwen. Zij begeert niet Hem alleen te genieten, neen, zij zou wel willen, dat allen zo gelukkig in Hem waren als zij zelf is. Daarom roept zij uit: "Smaakt en ziet, dat de Heere goed is. Komt, hoort toe, o allen gij, die God vreest, en ik zal vertellen wat Hij aan mijn ziel gedaan heeft." Wanneer de dochteren Sions dan ook gevraagd wordt: Wat is uw Liefste meer dan een ander liefste? begint zij Hem aan te prijzen en te verheffen (Hoogl. 5:10-16).

(6.) Dit is het doel van de getuigenis Gods, aangaande Hem en Zijn Woord. Waartoe anders heeft God Hem in het woord voorgesteld en van Hem getuigd, dan om de wereld er toe te bewegen, dat zij verliefd op Hem zullen worden, als de Bruidegom van de ziel? Dit is het doel van alle getrouwe leraars en vrienden van de Bruidegom, een vereniging tot stand te brengen tussen Christus en u. Vrienden, u zult nooit onze boodschap, of het doel van onze lastbrief, als gezanten van Christus, beantwoorden, zolang u niet uitgaat Hem tegemoet, en Hem hart en hand geeft, zodat u kunt zeggen, wat Paulus tot de Korinthiërs zei: (2 Kor. 11:2) "Want ik heb ulieden toebereid, om u als een reine maagd een Man voor te stellen, namelijk Christus. Wij zullen nu overgaan tot

VII. Ons zevende punt, namelijk ***de toepassing.***

Het eerste gebruik zal zijn tot onderrichting in de volgende bijzonderheden.

1e Ziet hieruit de onuitsprekelijke en verbazende liefde Gods tot verloren zondaren van Adams geslacht, want Hij had van alle eeuwigheid een plan beraamd, om met ons geslacht een huwelijk aan te gaan. Niet zodra had God de mens gemaakt en de adem des levens in zijn neusgaten geblazen, of Hij had zoveel liefde tot het werk van Zijn handen, dat Hij een huwelijkscontract met hem sluit, op voorwaarde van volmaakte gehoorzaamheid aan de wet, zeggende: "Uw Maker is uw Man, " en alles wat Ik van u vereis is, dat u Mijn geboden gehoorzaamt; waartoe Hij hem macht gaf dat te doen. Ja, nadat de mens dit contract had verbroken, en zich aan de duivel, de wereld en zijn begeerlijkheid had overgegeven, en andere boelen was nagegaan; wie had kunnen denken, dat God hem ook toen nog zo zou liefhebben, dat Hij zijn natuur zou aannemen, door Zich, in Zijn eeuwige Zoon, daarmede persoonlijk te verenigen, en dan zou komen, en zeggen: "Uw Maker is uw Man, Ik zal u Mij ondertrouwen in gerechtigheid, en in gericht, en in goedertierenheid, en in barmhartigheden." O, wie kan over deze liefde denken zonder met verwondering getroffen te zijn, en uit te roepen: O, wie kan de breedte, en diepte, en hoogte en lengte daarvan begrijpen? Want zij gaat alle kennis van engelen en mensen te boven. Hoe dierbaar is Uw goedertierenheid! Heere, wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt, en de zoon des mensen, dat Gij hem bezoekt"?

2e Ziet hieruit, dat Gods wegen niet onze wegen, en Zijn gedachten niet onze gedachten zijn. Wij zouden het als een wonderlijke verkleining aanmerken voor iemand van hoge rang en stand, bij voorbeeld, een voornaam heer, een edelman, een graaf, een koning of een keizer, dat Hij zoveel liefde zou opvatten voor een arme, verlaten, ellendige bedelaarster, die van het hoofd af tot de voetzolen toe, geheel met wonden en etterbuilen overdekt was, dat hij haar zou trouwen, tot vrouw nemen, om zijn gemalin

en koningin te zijn, en haar met hem op de troon te zetten. Ik zeg, dat zou ons wonderlijk voorkomen wegens de ongelijkheid van het huwelijk. Maar, o vrienden, er is oneindig veel grotere ongelijkheid tussen de Zoon van God, en een vuile, schuldige zondaar, dan tussen de grootste koning, die ooit op aarde regeerde, en het verachtelijkste schepsel, dat ooit uit het geslacht van Adam is voortgekomen. Dit geeft de apostel Paulus te kennen, als hij zegt: Want gij weet de genade van onze Heere Jezus Christus, dat Hij om uwentwil is arm geworden, daar Hij rijk was, opdat gij door Zijn armoede zou rijk worden." En hoe anders maakt Hij ons rijk, dan door ons in een huwelijksvereniging met Hem te nemen; want wanneer wij met de Erfgenaam getrouwd zijn, is alles het onze krachtens contract.

3e Ziet uit deze leer de wonderlijke nauwe verwantschap tussen Christus en Zijn gemeente, en iedere afzonderlijke gelovige; Hij is de Bruidegom, en zij worden beiden gezamenlijk en elk afzonderlijk aangemerkt als de bruid, de vrouw des Lams: "Gelijk de bruidegom vrolijk is over de bruid, alzo zal uw God over u vrolijk zijn." Wij lezen in de Schrift over drieërlei, verborgen vereniging.

1. De verborgen vereniging van de drie Personen in één Wezen; Vader, Zoon en Heilige Geest, Drie in één, en één in Drie.
2. De verborgen vereniging van twee naturen, namelijk: God en mens in één Persoon (l Tim. 3:16) "En buiten alle twijfel, de verborgenheid der godzaligheid is groot: God is geopenbaard in het vlees."
3. De mystieke of verborgen huwelijksvereniging tussen Christus en de gelovigen: (Ef. 5:32) "Deze verborgenheid is groot; doch ik zeg dit, ziende op Christus en de gemeente." (vers 30) "Want wij zijn leden van Zijn lichaam, van Zijn vlees, en van Zijn benen." O, wat een wonderlijke verwantschap is dit, tussen Christus en ons. De apostel had, vanaf vers 25, gesproken over de betrekkelijke plichten tussen man en vrouw, en deze plicht aangedrongen uit de overweging van de nauwe en innige betrekking tussen die beiden: "zij twee zullen tot één vlees zijn;" en dan laat hij er terstond op volgen: "Deze verborgenheid is groot; doch ik zeg dit, ziende op Christus en op de gemeente." Hij geeft ons daarmede te kennen, dat het natuurlijke huwelijk tussen Adam en Eva, of andere mannen en hun vrouwen, een flauwe afschaduwing of voorstelling is van het geestelijk huwelijk tussen Christus en de gemeente.
4. Er is zo'n diepte van oneindige wijsheid in de werken Gods in de zichtbare wereld, dat zij als een spiegel dienen om het geestelijk bedenken op te leiden tot een andere wereld, en tot de verborgen heilgeheimen van onze godsdienst. Vandaar is het, dat de Schriften der waarheid, die een openbaring van de gedachten Gods zijn, zo overvloeien van gelijkenissen en leenspreuken, die niets anders zijn dan een openbaring van goddelijke, bovennatuurlijke verborgenheden, door uitdrukkingen, die ontleend zijn aan de dingen van deze wereld, welke zichtbaar zijn voor onze uitwendige zintuigen. De apostel zegt ons (Rom. 5:14), dat de eerste Adam het voorbeeld of de afbeelding was Desgenen, Die komen zou, dat is van een tweede Adam, een nieuw Verbondshoofd. Ik zou hier de overeenkomst en ook de tegenstelling in vele opzichten kunnen vaststellen; doch ik blijf daar nu niet bij stilstaan; ik bepaal mijzelf bij het punt, dat ik behandel, namelijk, het huwelijk van man en vrouw, in het bijzonder dat van Adam en Eva, dat menigerlei overeenkomst heeft met het huwelijk van Christus en de gemeente. Ik zal trachten dit in de volgende bijzonderheden op te helderen.

1e Toen God onze eerste vader Adam schiep, gaf Hij hem deze ganse aarde tot zijn erfenis. Hij plaatste hem in een lusthof, en gaf hem heerschappij over al de werken van Zijn handen, zodat hem niets ontbrak om hem gelukzalig te maken. Het was echter enige vermindering en verkleining van zijn gelukzaligheid, dat hij iemand miste, die als hijzelf was om als een makker of deelgenoot dezelfde gelukzaligheid met hem te genieten. Zeker heidens wijsgeer merkt op, dat er geen aangename en genoeglijke genieting van enigerlei gelukzaligheid voor iemand alleen is. Zo zeide God ook betreffende Adam: "Het is niet goed, dat de mens alleen zij, " daarmede te kennen gevend, dat het zijn gelukzaligheid zou verhogen als hij een schepsel van zijn eigen aard en soort had om met hem om te gaan en in zijn gelukzaligheid te delen. Nu hierin was de eerste Adam een voorbeeld van Hem, Die komen zou. De gezegende Zielsbruidegom, Jezus Christus, was van eeuwigheid gelukzalig, en bezat alle goddelijke volmaaktheid en heerlijkheid; doch Hij besluit, dat Hij een bruid, een gemalin zal hebben, die met Hem in dezelfde gelukzaligheid en heerlijkheid zal delen, die Hijzelf bezat. Daartoe laat Hij het oog vallen op het gevallen geslacht van Adam, dat in zijn bloed vertreden ligt, en Hij kiest daaruit een bruid en vrouw voor Zich. Hiervan staat geschreven in Spr. 8, dat Hij, voor de schepping van de wereld, spelende was in de wereld Zijns aardrijks, en dat Zijn vermakingen waren met der mensen kinderen; de begeerten van Zijn ogen en Zijn hart waren tot hen, in het vooruitzicht van een huwelijksvereniging met hen.

2e U weet, dat de eerste vrouw uit Adams zijde genomen werd, toen een diepe slaap op hem gevallen was. Hierom zegt de apostel: "Want de man is uit de vrouw niet, maar de vrouw is uit de man." Evenzo is, in het geestelijk huwelijk de bruid en vrouw van Christus, als het ware, uit Zijn zijde genomen, toen Hij aan het kruis en in het graf de slaap des doods sliep. De Kerk is gegrondvest in het bloed van Christus. Zijn dood was haar leven; de prijs voor onze verlossing was niet "zilver of goud, of zulke vergankelijke dingen, maar het dierbaar bloed van Christus de Heere."

3e De man en de vrouw zijn van een en dezelfde natuur. Zo is het ook in het geestelijk huwelijk: (Hebr. 2:11) Want, en Hij, Die heiligt, en zij, die geheiligd worden, zijn allen uit één; om welke oorzaak Hij Zich niet schaamt hen broeders te noemen." De Bruidegom is wel, wat Zijn goddelijke natuur aangaat, de Zoon van God, de tweede Persoon van de heerlijke Drie-eenheid, en als zodanig van een natuur, die geheel van de onze verschilt, en zo oneindig ver boven ons, dat er geen huwelijk tussen Hem en ons kan zijn; doch in de volheid des tijd is Hij geworden uit een vrouw, geworden onder de wet, opdat Hij zo, met ons op gelijke hoogte gekomen zijnde, ons in alle dingen zou gelijk worden, en ons Hem zou ondertrouwen als Zijn geliefde bruid en vrouw.

4e Toen God de vrouw uit een rib, die Hij uit de zijde van de man had genomen, gebouwd had (Gen. 2:22) bracht Hij haar tot de man. Zij wist niet, dat er zo'n schepsel als Adam in de wereld was, daarom kon zij niet tot hem komen, tenzij zij tot hem gebracht werd. Evenzo is ook de bruid en vrouw van Christus, de tweede Adam, van nature onkundig van God en Zijn Zoon, Christus Jezus, en zij zou nooit tot Hem komen, wanneer zij niet door de kracht Gods tot Hem werd gebracht: (Joh. 6:44). "Niemand." zegt Christus, "kan tot Mij komen tenzij dat de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke.’ Zo ook (vers 45) "Een iegelijk dan, die het van de Vader gehoord en geleerd

heeft, die komt tot Mij." Vraagt u: Hoe geschiedt dat? Het antwoord is: Hij verlicht het verstand in de kennis van Christus, vernieuwt de wil, en zo overreedt en bekwaamt Hij ons, de Bruidegom aan te nemen, zoals Hij in het Evangelie om niet wordt aangeboden.

5e Toen Eva aan Adam werd voorgesteld ontving hij haar met blijdschap en verheuging, en hij drukte zijn voldaanheid over haar uit, zeggende: "Deze is ditmaal been van mijn benen, en vlees van mijn vlees." Zo ook, wanneer door de Vader bepaald is, dat een arme zondaar tot Christus komt, o, hoe verheugt Hij zich, en met hoeveel blijdschap ontvangt Hij hem: Dit is "de dag van Zijn bruiloft, en de dag van de vreugde Zijns harten." "Al wat Mij de Vader geeft zal tot Mij komen, en die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen." Dit wordt te kennen gegeven door de ontvangst van de verloren zoon (Lukas 15).

6e In het huwelijk van man en vrouw verlaten beide partijen in zeker opzicht hun vorige betrekkingen, om elkaar aan te hangen: "Daarom zal een mens zijn vader en moeder verlaten, en zal zijn vrouw aanhangen;" en anderzijds doet de vrouw hetzelfde. Evenzo is het ook tussen Christus en Zijn bruid. Toen Hij Zijn bruid ging verlossen en kopen, verliet Hij de schoot Zijns Vaders en de heerlijkheid van het Hogerhuis, opdat Hij onze verlossing ten koste van Zijn leven zou volbrengen. Toen Hij een bruid zocht onder de heidenen, verliet Hij het huis van Zijn moeder, de Joodse Kerk, om haar Zich te ondertrouwen in eeuwigheid. Hij zegt in het bijzonder met het oog op de heidenen: (Jes. 54:6) "Uw Maker is uw Man." En anderzijds wordt van de ziel, die waarlijk met Christus, de Bruidegom, ondertrouwd is, gezegd, dat zij haar volk en haars vaders huis vergeet: (Psalm 45:11) "Hoor, o dochter, en zie, en neig uw oor; en vergeet uw volk en uws vaders huis." Dit betekent, dat zij de duivel, de wereld en de begeerlijkheden van het vlees, en de wet als een verbond, die zij had aangekleefd, verlaat en zegt: Heere mijn God, andere heren behalve Gij hebben over mij geheerst, " doch nu zal ik onder de wet voor Christus zijn, als mijn enige Heere en Wetgever.
Andere bijzonderheden van deze natuur zouden hieraan kunnen worden toegevoegd, doch sommige daarvan zullen misschien later voorkomen: deze, die ik genoemd heb, zijn voldoende om aan te tonen, dat er een wonderlijk nauwe verwantschap is tussen Christus in de hemel en de gelovigen op aarde, en dat het de oneindige Wijsheid goedgedacht heeft, de huwelijksvereniging tussen Christus en Zijn gemeente af te schilderen en op te helderen door de betrekking, die er is tussen een man en vrouw. Dit deed de apostel zeggen, als hij over de nauwe betrekking tussen een man en zijn vrouw sprak: (Ef. 5:32) "Deze verborgenheid is groot, doch ik zeg dit, ziende op Christus en op de gemeente."

4e Ziet uit deze leer, welke gelukzalige en aanzienlijke mensen de gelovigen zijn, en waarom zij de heerlijken worden genaamd, die op de aarde zijn, in dewelken al de lust van Christus is. Zij toch, zijn de bruid van een aanzienlijke Bruidegom. O, wie heeft zo'n goed huwelijk gedaan? Iedere gelovige is getrouwd met zijn Maker, de Vorst des levens, de Heere der heerlijkheid, de Erfgenaam Gods; en Hij maakt Zijn bruid ook een erfgenaam Gods en een mede-erfgenaam met Hem van alle dingen. Er zijn twee of drie verborgenheden of schijnbare tegenstrijdigheden omtrent de bruid van Christus.

(1.) Zij is van geringe en toch van aanzienlijke afkomst. Als wij de gelovige beschouwen in zijn natuurlijke geboorte en afkomst, dan is hij een kind van de duivel en een erfgenaam van de hel. O! Wat een wonder is dit, dat de Zoon van God, zo'n schepsel wil ondertrouwen! Doch krachtens haar nieuwe geboorte en aanneming tot kind, stroomt het koninklijk bloed van de hemel in haar aderen: (Joh. 1:13) "Welke niet uit den bloede, noch uit de wil des vleses, noch uit de wil des mans, maar uit God geboren zijn."

(2.) De bruid van Christus is zwart, en toch schoon: "ik ben zwart, doch lieflijk, gij dochteren Jeruzalems, gelijk de tenten Kedars, gelijk de gordijnen van Salomo." Beschouwt haar in haar natuurstaat, of zoals zij onophoudelijk door de duivel, de wereld en de inwonende zonde gekweld wordt, zo is zij zwart en lelijk van tint, en toch is zij lieflijk door de heerlijkheid van de Heere haar God; Hij zegt van haar: "Geheel zijt gij schoon, mijn vriendin, en daar is geen gebrek aan u."

(3.) Christus' bruid is naakt, en toch goed gekleed. Zij is naakt in zichzelf, geheel van alle gerechtigheid verstoken; "Er is niemand rechtvaardig, ook niet één." Maar de Bruidegom bekleedt haar met de klederen des heils, en doet haar de mantel der gerechtigheid om (Jes. 61:10).

(4.) Zij is arm en bezit toch grote rijkdommen. In zichzelf beschouwd is zij arm, en heeft zij niets dan armoede, ongeluk en ellende, ja, zit zij onder de schuld aan de wet en de rechtvaardigheid, en toch bezit zij, uit kracht van haar huwelijksbetrekking tot de Bruidegom, onnaspeurlijke rijkdommen, en goud beter dan het goud van Ofir. In één woord, zij is veroordeeld in het Hof van de wet, van de rechtvaardigheid, en van het geweten, en toch is zij krachtens haar betrekking tot Christus de Bruidegom vrijgesproken, en is haar alles kwijtgescholden, zodat zij haar hoofd kan opheffen. en zeggen: "Wie kan beschuldiging inbrengen tegen mij? God is het Die rechtvaardig maakt. Wie is het die verdoemt?" Zo ziet u welke gelukzalige en aanzienlijke personen de gelovigen zijn, uit kracht van hun huwelijksbetrekking op Christus.

5e Uit deze leer kunnen wij de dwaasheid, dolzinnigheid en ellende zien van een vleselijke, Christusloze en ongelovige wereld, die onder de dwaze maagden behoren. Hoewel zij, zowel als de wijze maagden geroepen worden om uit te gaan de Bruidegom tegemoet, toch liggen zij steeds te sluimeren en te slapen in hun bedden van luiheid, zeggende: "Een weinig slapens, een weinig sluimerens, een weinig handvouwens al neerliggende, " en zij verzuimen olie te kopen voor hun vaten, en zo gaan zij niet uit, de Bruidegom tegemoet, maar liggen gerust in de omhelzing en liefkozingen van de een of andere begeerlijkheid of afgod, die zij verkiezen boven Christus, de heerlijke Bruidegom. O! Ontzet u hierover gij hemelen, en weest verschrikt, wordt zeer woest, " op het gezicht van de dwaasheid van zondaren, die hunlieder weldadigheid verlaten voor valse ijdelheden, die hun geen nut kunnen doen. U verkiest een zielsvermoordende begeerlijkheid boven de heerlijke Bruidegom, evenals de Joden, die Barabbas verkozen boven Christus. "Dit is het oordeel, dat het licht in de wereld gekomen is, en gij hebt de duisternis liever gehad dan het licht." U hebt reden te vrezen, dat de Heere tot u zal zeggen, wat Hij tot Efraïm zei: "Hij is vergezeld met de afgoden, laat hem varen."

6e Ziet het goede ambt van de Geest Gods: Hij is het, Die van de heerlijkheid van de Bruidegom getuigt en de ogen van de arme zondaar verlicht, om de heerlijkheid van Zijn Persoon en Zijn middelaarschap te zien en zo de toestemming van de bruid te

winnen; ja, Hij is de voornaamste band van vereniging tussen de partijen: want, "die de Heere aanhangt, is één geest met Hem."

7e Ziet de nuttigheid van een Evangeliebediening; zij zijn de vrienden van de Bruidegom, en komen op last van Hem, een bruid voor Hem zoeken onder de kinderen der mensen. Een getrouw leraar is als in barensnood, totdat het jawoord is gegeven, en o! wanneer dat geschied is, is dat de blijdschap en verheuging van hun harten, want zij zijn hun kroon van roem, in de dag des Heeren. Zij die ingewonnen zijn, om de Bruidegom het jawoord te geven, en uit te gaan Hem tegemoet, zullen bereid zijn, te zeggen: "Hoe lieflijk zijn op de bergen de voeten desgenen, die het Evangelie des vredes prediken, desgenen die het goede verkondigen."

8e Ziet de uitnemendheid van de genade van het geloof. Het is de band van de vereniging, waardoor wij met Christus, als onze Man, getrouwd zijn; want het sluit in, dat de ziel haar toestemming en het jawoord geeft, aan deze betere Man, waardoor Hij ons, Hem ondertrouwt in eeuwigheid. Om niet langer bij bijzonderheden stil te staan, het is door geloof, dat wij Christus aandoen als de Heere, onze gerechtigheid. Door het geloof ontvangt de bruid uit de volheid van Christus, genade voor genade, waardoor het hart gereinigd, de oude mens gekruisigd, en het lichaam der zonde teniet gedaan wordt, opdat wij niet meer de zonde dienen. Door het geloof, overwinnen wij de wereld: (1 Joh. 5:4) "Dit is de overwinning, die de wereld overwint, namelijk ons geloof." Door het geloof weerstaan wij de duivel, en blussen wij zijn vurige pijlen uit (Ef. 6:12, 16).
En vraagt u, hoe *het geloof dit doet?*
Dan antwoord ik:
(1) Het geloof zwaait het zwaard des Geestes in het aangezicht van de vijand, evenals Christus deed, zeggende: "Daar is geschreven."
(2) Het geloof neemt het bloed des Lams en stelt dat de vijand voor; op het gezicht waarvan hij vliedt, gedenkende, dat door dit bloed, zijn kop op Golgotha vermorzeld werd, waarom hij het gezicht daarvan niet kan verdragen. Vandaar dat woord: (Openb. 12:11) "En zij hebben hem overwonnen door het bloed des Lams, en door het woord van hun getuigenis."
(3) Door het geloof nemen wij de grootste en dierbare beloften aan, waardoor wij de goddelijke natuur deelachtig worden. Allerlei genade en de beloften, is, evenals melk in de borst, opgelegd voor zuigelingen in de genade; en het geloof is de mond van de ziel, die, de borst nemende, de redelijke onvervalste melk zuigt van het woord, en van de genade van God door het woord, waardoor de ziel opwast in de genade, evenals een zuigeling, die voorspoedig opgroeit door de borst. "En als nieuw geboren kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk, opdat gij door dezelve mag opwassen." Amen.

3. De wijze maagden uitgaande de bruidegom tegemoet (3e preek)

Matthéüs 25:6. ***En ter middernacht geschiedde een geroep: Ziet, de bruidegom komt, gaat uit, hem tegemoet!***

Ik heb uit onze tekstwoorden de volgende leer afgeleid: "Dat het de onvermijdelijke plicht van elk en een ieder is, wanneer Christus, de heerlijke Zielsbruidegom, op komst is, uit te gaan Hem tegemoet, door Hem op een gepaste wijze te ontvangen en te onthalen." Ziet, de Bruidegom komt, gaat uit, Hem tegemoet.
Deze leer overeenkomstig onze verdeling verhandeld hebbende, zijn wij begonnen die toe te passen in een gebruik tot onderrichting, en zal ik de toepassing daarvan voortzetten, door een tweede gebruik van deze leer te maken tot beproeving en onderzoek.
Hier doen zich vanzelf twee vragen op, namelijk:

1. Hebt u het jawoord aan de Bruidegom gegeven? Bent u met die enige Man getrouwd?
2. Hebt u ooit de Bruidegom ontmoet, en hebben Hij en u enige aangename en troostrijke ontmoetingen gehad?

Vraag 1. *Bent u de bruid? Bent u met Christus, de gezegende Zielsbruidegom getrouwd?* Om dit op te helderen zal ik de volgende kenmerken voorstellen.

1e De ware bruid van Christus bewondert de Bruidegom ten zeerste, zij acht Hem zo hoog, dat zij alles bewondert, wat in en aan Hem is. Zij bewondert Zijn persoonlijke heerlijkheid als Immanuël; zij verwondert zich daarover, dat de tweede Persoon van de heerlijke Godheid, de natuur der engelen voorbijging, en uit liefde tot haar de menselijke natuur aannam in een persoonlijke vereniging, opdat Hij haar tot een Hulp zou kunnen zijn. Dat woord van de apostel is dan ook dikwijls in haar mond en in haar hart: "Buiten alle twijfel, de verborgenheid der godzaligheid is groot: God is geopenbaard in het vlees." O, Hij is weergaloos! "Als de appelboom onder de bomen des wouds; Hij draagt de banier boven tien duizend." Wanneer de bruid denkt over de liefde die Hij haar toedroeg, eer de wereld was, en hoe Hij in de volheid des tijd gekomen is, en Zijn bloed voor haar gestort heeft om haar te verlossen; hoe Hij haar in de tijd getrokken heeft met touwen van liefde, en haar vijandschap heeft overwonnen door Zijn liefde in haar hart uit te storten; dan zinkt zij weg in verwondering en roept uit: "Wie ben ik, Heere, HEERE, en wat is mijn huis, dat Gij mij tot hiertoe gebracht hebt? Is dit naar de wet der mensen, Heere, HEERE? O, wat heeft God gewerkt! O, de hoogte, diepte, breedte en lengte van Zijn liefde! Zij gaat alle kennis te boven."

2e De ware bruid van Christus kent de stem van de Bruidegom, en is zeer ingenomen met de woorden van Zijn mond: (Joh. 10:16) "Mijn schapen horen Mijn stem." Hoe gaat haar hart naar Hem uit, als Hij Zijn mond opent: (Hoogl. 2:8) "Dat is de stem mijns Liefsten;" zij is mij zoeter dan het gezang van engelen of archangelen. Ieder woord van de Bruidegom verwekt bewondering in haar hart, en zij overdenkt ze met lust en vermaak: (Hoogl. 2:10) "Mijn Liefste antwoordt en zegt tot mij: Sta op, Mijn vriendin, Mijn schone, en kom." Zulke woorden doen haar hart binnen in haar ontvonken en branden. O, zegt Job, "de redenen Zijns monds heb ik meer dan mijn bescheiden deel

weggelegd." David zegt: "De wet Uws monds is mij beter, dan duizenden van goud of zilver; zij zijn begeerlijker dan goud, ja, dan veel fijn goud, en zoeter dan honig en honigzeem." O, zegt Jeremia: "Als Uw woorden gevonden zijn, zo heb ik ze opgegeten, en Uw Woord is mij geweest tot vreugde en tot blijdschap mijns harten"

3e Niet alleen ieder woord, maar elke gedachte van de Bruidegom is een feestmaal voor de ziel van de bruid: "Hoe kostelijk, o God, zijn mij Uw gedachten. Mijn overdenking van Hem zal zoet zijn; ik zal mij in de Heere verblijden. Als ik Uwer gedenk op mijn legerstede, zo peins ik aan U in de nachtwaken; mijn ziel zou als met smeer en vettigheid verzadigd worden." Menige zoete samenkomst heeft de bruid met Christus op de berg van overpeinzing, waarmee vreemden zich niet vermengen.

4e De ware bruid van Christus haat al Zijn mededingers. Zij is aan de wet, haar eerste man gestorven, en zegt dan ook: "Ik ben door de wet gestorven." Zij is van de zonde gestorven en kruisigt het vlees met de bewegingen en begeerlijkheden, al zijn zij zo dierbaar als haar rechterhand of rechteroog. Zij is aan de wereld gestorven, en acht al haar voordelen, genoegens en eerbewijzen niets te zijn, dan enkel ijdelheid. "De wereld is mij gekruisigd, en ik aan de wereld." Daarom zeg ik, dat de bruid van Christus al Zijn mededingers haat: "Ik acht ook alle dingen schade te zijn om de uitnemendheid van de kennis van Christus Jezus, mijn Heere, om Wiens wil ik al die dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen." Ja, zij is bereid om Zijnentwil, van alle betrekkingen te scheiden; zij laat die allen voor Hem varen; ja, ook haar leven, als het in mededinging komt met Christus, zal zij geredelijk zeggen: "Ik ben bereid niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven voor de eer van de Bruidegom. Zij hebben hun leven niet liefgehad tot de dood toe, " wegens de liefde, die zij de Heere Jezus toedroegen.

5e De bruid heeft de Bruidegom veel toe te betrouwen en stelt veel vertrouwen in Hem, en door op Hem te vertrouwen wordt zij in allerlei vrede bewaard, en met blijdschap en vrede vervuld in het geloven. Zij durft zich, wanneer zij er toe geroepen wordt, in de grootste gevaren begeven, in het vertrouwen op Zijn Woord: "Vrees niet, want Ik ben met u, weest niet verbaasd, want Ik ben uw God, Ik sterk u, ook help Ik u, ook ondersteun Ik u met de rechterhand van Mijn gerechtigheid." De Naam van de Bruidegom is de grond van haar vertrouwen, en is haar als een sterke toren, waar zij heen vliedt, en veilig is. Het vertrouwen van de bruid op de Bruidegom spreekt: (Psalm 36:8) "Hoe dierbaar is Uw goedertierenheid, o God! Dies de mensenkinderen onder de schaduw van Uw vleugelen toevlucht nemen." (Psalm 27:5) "Want Hij versteekt mij in Zijn hut, ten dage des kwaads, Hij verbergt mij in het verborgene van Zijn tent."

6e De bruid van Christus heeft hoge achting voor Zijn geboden, en is bereid Hem te volgen overal waar Hij heengaat. De Bruidegom zegt tot de bruid: (Joh. 14:15) "Indien gij mij liefhebt, zo bewaart Mijn geboden, (vers 21) "die Mijn geboden heeft en dezelve bewaart, die is het, die Mij liefheeft." De wijze maagden zullen zich kuis houden ten dienste van de Bruidegom, en zullen zich niet bevlekken met het "verderf, dat in de wereld is door de begeerlijkheid." Daarop ziet, wat geschreven staat van de honderd vier en veertig duizend, die met het Lam op de berg Sion stonden. (Openb. 14:4) "Deze zijn het, die met vrouwen niet bevlekt zijn (dat is, met de dwalingen, afgoderijen en

gruwelen van de Antichrist), want zij zijn maagden. Deze zijn het, die het Lam volgen waar het ook heengaat."

7e De ware bruid van Jezus houdt de getuigenis van Jezus vast tegenover de duivel, de wereld en al de dwalingen en verdorvenheden, die uit de hel worden geworpen, om Zijn geopenbaarde heerlijkheid te verdonkeren (Openb. 12:17). Wij lezen daar, dat de draak "vergrimde op de vrouw en heenging om krijg te voeren tegen de overigen van haar zaad, die de geboden Gods bewaren, en het getuigenis van Jezus Christus hebben." En wanneer gevraagd wordt, wat de getuigenis van Jezus Christus is? Dan is het antwoord: (Openb. 19:10) "Want het getuigenis van Jezus is de geest der profetie, " dat is, "het Woord van God, dat de heilige mannen Gods, door de Heilige Geest gedreven zijnde, hebben gesproken." Nu, de ware bruid van Christus "strijdt voor het geloof, dat eenmaal de heiligen overgeleverd is, " en zal geen leer, gebruik, of beslissing, al was zij van de algemene vergadering van de engelen aangenomen, dan wat overeenstemt met, en gegrond is op de getuigenis en het Woord van Jezus. Christus heeft dit aan Zijn bruid, de gemeente, en aan iedere gelovige afzonderlijk, belast: (Jes. 8:20) "Tot de wet en tot het getuigenis; zo zij niet spreken naar dit Woord, het zal zijn, dat zij geen dageraad zullen hebben."

8e De bruid van Christus is er zeer op gesteld een zaad voort te brengen, dat Hem zal dienen, en tot dat doeleinde benaarstigt zij zich, Hem in haars moeder huis te brengen, en tot de ordinanties, die Hij heeft ingesteld. Het is alleen Zijn tegenwoordigheid in de Kerk, die het Woord krachtdadig maakt, tot bekering van zondaren en tot opbouwing van de heiligen. Daarom zijn zij, die met de Bruidegom getrouwd zijn, zeer begerig Zijn sterkte en eer in het heiligdom te zien, opdat van Sion mag worden gezegd: (Psalm 87:5) "Die en die is daarin geboren, " en: (Jes. 49:21) "Wie heeft mij deze gegenereerd?"

9e De bruid van Christus verlangt soms naar de voltrekking van het huwelijk bij de dood, voornamelijk bij het laatste oordeel, wanneer het verenigde lichaam van Christus geheel voltooid zal zijn, en de Bruidegom, Zijn bruid aan Zijn Vader zal voorstellen, "zonder vlek of rimpel, of iets dergelijks, " en zij zal "blinken, gelijk de zon, in het koninkrijk haars Vaders." Paulus had dit op ‘ t oog, als hij zei: "Voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke mij de Heere, de rechtvaardige Rechter, in die dag geven zal; en niet alleen mij, maar ook allen, die Zijn verschijning liefgehad hebben;" en waar de Kerk op doelde, als zij zei: (Hoogl. 8:14) "Kom haastelijk, mijn Liefste, en wees Gij gelijk een ree, of gelijk een welp der herten op de bergen der specerijen."

De tweede vraag ter beproeving is: *Hebt u ooit de Bruidegom ontmoet? Hebben Hij en u enige aangename en troostrijke ontmoetingen gehad? Is Hij nabij u gekomen, en heeft Hij Zich aan u geopenbaard zoals Hij het niet aan de wereld doet?* Ik zal hier niet over uitweiden. Slechts een paar woorden.
1e Een ontmoeting met Christus, de Bruidegom, deelt leven, nieuw leven mee, aan de kwijnende ziel en geest van de bruid; en geen wonder, want Hij is "de opstanding en het leven. Die de Zoon heeft, heeft het leven."

2e Een ontmoeting met Christus, de Bruidegom, geeft de bruid licht wanneer zij in de duisternis gezeten is; en geen wonder, want Hij is "de blinkende Morgenster", Die de dag met Zich doet aanbreken. Hij is het waarachtige Licht, en de duisternis verdwijnt voor Hem.

3e Een samenkomst met de Bruidegom doet het hart ontbranden in een liefde, die vele wateren niet kunnen uitblussen, ja, die de rivieren niet kunnen verdrinken. Liefde is Zijn banier, en de bruid zal de banier volgen in leven en sterven. Niets kan haar scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, haar Heere (Rom. 8:38, 39).

4e Een samenkomst met de Bruidegom brengt vrijheid en verruiming van de ziel mee. De ziel, die in banden verkeerde, wordt door de Zoon vrijgemaakt, en dan zingt zij: (Psalm 116:16) "Och Heere, zekerlijk, ik ben Uw knecht, een zoon Uwer dienstmaagd; Gij hebt mijn banden losgemaakt, " en dan loopt zij met een verwijd hart de weg van Zijn geboden.

5e Een ontmoeting met de Bruidegom verlevendigt de verlangens van de ziel naar een nieuwe samenkomst; want de bruid is Zijn gezelschap nooit moe, en wanneer Hij doet alsof Hij wil heengaan, doet zij haar best om Hem terug te houden, zeggende: "Waarom zoudt Gij zijn als een vreemdeling in het land? En als een reiziger, die slechts inkeert om te vernachten?" En wanneer Hij is heengegaan, zal zij zeggen: "O, dat ik wist waar ik Hem vinden zou! Ik bezweer u, gij dochters van Jeruzalem, indien gij mijn Liefste vindt, wat zult gij Hem aanzeggen? Dat ik krank ben van liefde."

6e Indien u de Bruidegom hebt ontmoet, zult u Zijn plaats voor Hem trachten te bewaren, totdat Hij wederkomt. De bruid van Christus zal in Zijn afwezigheid niet hoereren, of het met andere minnaars houden, en wanneer zij door de duivel of de wereld verlokt wordt om met hen de zonde na te lopen, zal de ware bruid van Christus met David zeggen: "Wijkt van mij, gij boosdoeners, dat ik de geboden mijns Gods moge bewaren;" of, evenals Jozef, toen hij door zijn overspelige meesteres werd verzocht: "Zou ik zo'n groot kwaad doen, en zondigen tegen God, " mijn gezegende Bruidegom, aan Wie ik hart en hand heb gegeven? De ware Bruid van Christus zal dan ook ten bloede toe tegenstaan, strijdende tegen de zonde; zij wil zich liever aan de toorn en het ongenoegen van de ganse wereld wagen, dan verdragen, dat de Bruidegom Zijn aangezicht fronst; daarom zal zij zich, als een reine maagd aan Christus voorgesteld hebbende, zich benaarstigen haar kuisheid en reinheid te bewaren.

7e Elke samenkomst met de Bruidegom voegt een nieuwe afdruk of lijn van de schoonheid van de Bruidegom aan de ziel van de bruid toe. Want door Zijn heerlijkheid te aanschouwen worden wij naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd. De wereld om hen heen zal dan ook ras gewaarworden, dat zij met Jezus zijn geweest; het licht, dat de bruid heeft gekregen door het gezelschap van de Bruidegom, schijnt voor de mensen, zodat anderen, hun goede werken ziende, de Bruidegom verheerlijken in het gedrag en de wandel van de bruid.

8e Iedere ontmoeting met de Bruidegom vervult de ziel van de bruid met een heilige schaamte bij de gedachten over haar onwaardigheid en de onverdiende liefde en vriendelijkheid van de Bruidegom, zodat zij beschaamd, ja verbaasd is, wanneer zij ziet,

dat Hij met haar bevredigd is niettegenstaande al haar afwijkingen en afdwalingen.
Dit doet haar met Job uitroepen: (Hoofdstuk 42:5, 6) "Met het gehoor des oors heb ik U gehoord; maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as."

Een derde gebruik zal zijn *tot vertroosting van gelovigen, die de ware bruid van de gezegende Bruidegom zijn.*
Wel mogen wij de bruid vertroosten, want Hij Zelf is vrolijk over haar met blijdschap, en zegt, dat "haar hart zich zal verblijden, en niemand haar blijdschap van haar zal wegnemen."
Om de blijdschap van de ziel, welke die enige Man zich ondertrouwd heeft, gaande te maken, zal ik slechts een enkel woord spreken over twee uitdrukkingen in de Schrift, waarin de nauwste vereniging en de innigste gemeenschap tussen Christus en Zijn bruid wordt voorgesteld. In één plaats wordt gezegd, dat Christus haar heeft, en in de andere, dat zij Hem heeft. De eerst is Joh. 3:29: "Die de bruid heeft is de Bruidegom;" de tweede is 1 Joh. 5:12, waar van de gelovigen, de bruid van Christus, wordt gezegd: "Die de Zoon heeft, die heeft het leven;" zodat zij wederkerig elkaar hebben. Daarom mogen wij veilig op grond van de Schrift zeggen, dat de Bruidegom, de bruid heeft en dat de bruid, de Bruidegom heeft. Om nu deze tweeërlei fontein van vertroosting te openen, zal ik trachten hieruit een weinig water te halen tot vertroosting van de bruid, de vrouw des Lams. Ik zal beginnen met
De eerste, Joh. 3:19: "Die de bruid heeft is de Bruidegom." Nu, Christus heeft de bruid in de volgende opzichten.

1e Krachtens eeuwige schenking en gift van de Vader. De Vader van de Bruidegom heeft de bruid aan Zijn geliefde Zoon gegeven. (Joh. 17:6) "Zij waren Uwe, en Gij hebt Mij dezelven gegeven." Zij waren van de Vader door verkiezende liefde. Hij heeft hen uitverkoren uit het verdorven menselijk geslacht, en geeft hen aan Zijn eeuwige Zoon, opdat Hij hen met Zijn bloed zal verlossen, en te Zijner tijd door Zijn genade roepen, om niet rechtvaardigen, volkomen heiligen, en eeuwig zaligmaken.

2e De Bruidegom heeft de bruid krachtens koop. Zij is van nature de schuldenaar van de wet, de gevangene van de rechtvaardigheid, en de slavin van de duivel. Christus ziet op haar in deze beklagenswaardige toestand; de rechtvaardigheid Gods vervolgt haar als de bloedwreker: de duivel, als Gods beul, is gereed haar naar de helse gevangenis te slepen. O, zegt Christus, Ik heb haar liefgehad met een eeuwige liefde, en Mijn hart is er zozeer op gezet haar te trouwen, dat Ik lust heb, de wet en de rechtvaardigheid voor haar te voldoen. Laat de vloek van de wet, die op haar rust, op Mij vallen; laat het ontwaakte zwaard van de gerechtigheid tegen Mij woeden, opdat zij mogen ontkomen; Ik zal om hun ongerechtigheden verwond, en om hun overtredingen verbrijzeld worden.

3e Hij heeft de bruid door overwinning. Al zijn de wet en de rechtvaardigheid bevredigd, toch zal de duivel, de gevangene die in zijn bezit is, niet loslaten, tenzij die hem door overmacht ontrukt wordt. Wel, zegt de Bruidegom, "Ik zal de gevangenis gevankelijk voeren, ik zal de kop van die oude slang, de duivel, vermorzelen, de overheden en machten uittrekken, en zo zal de gevangene des machtige, hem ontnomen worden, en de vang des tirans zal ontkomen."

4e Hij heeft de bruid door haar toestemming in de dag van Zijn heirkracht. Hij overwint haar vijandschap tegen Hem, door ontdekkingen van Zijn liefde en beminnelijkheid. (Jer. 31:3) "Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid." Daarop tekent de bruid het verdrag: (Jes. 40:5) "Deze zal zeggen: Ik ben des Heeren, en die zal zich noemen met de naam Jacobs: en gene zal met zijn hand schrijven, ik ben des Heeren, en zich toenoemen met de naam Israëls." En zo komen zij in ondertrouw, en heeft de Bruidegom de bruid.

Doch men zou kunnen vragen: *Waar heeft Hij de bruid?*
Hierop antwoord ik:

(1.) Hij heeft haar in Zijn Huis. Evenals Salomo een huis bouwde voor Farao' s dochter, zo bouwt Christus, de ware Salomo, tweeërlei huis voor Zijn bruid, een huis op aarde en een huis in de hemel. Wij lezen van een huis, dat de Wijsheid gebouwd heeft, (Spr. 9:1) met zeven pilaren, om Zijn bruid in te ontvangen: de stenen daarvan zijn geheel sierlijk gelegd en op saffieren gegrondvest. Dit is dat huis van goedertierenheid, dat eeuwiglijk zal gebouwd worden, en dan heeft Hij nog een huis bereid, ja, "een stad, die fondamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester, God is." (Joh. 14:2) "In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen: Ik ga heen om u plaats te bereiden."

(2.) Hij heeft de bruid niet alleen in Zijn huis, maar ook in Zijn hand: (Deut. 33:3) "Al Zijn heiligen zijn in Uw hand", dat is, in de hand van de Bruidegom. (Joh. 10:28) "Ik geef hun het eeuwige leven, en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, en niemand zal dezelven uit Mijn hand rukken." O gelovige, is dit niet een heerlijke bron van vertroosting, dat u voortdurend in de hand van uw heerlijke Man en Bruidegom bent? Hij houdt de bruid in Zijn hand, de hand van Zijn macht en voorzienigheid.

(3.) Wat nog meer? Ik kan u nog meer vertellen. De Bruidegom heeft de bruid in Zijn armen en in Zijn schoot: (Jes. 40:11) "Hij zal de lammeren in Zijn armen vergaderen en in Zijn schoot dragen." O, wat een lieflijke verblijfplaats is dit, in de schoot te liggen van Hem, Die van eeuwigheid ligt, en tot in alle eeuwigheid zal liggen in de schoot des Vaders, omarmd door de eeuwige armen van de eeuwige God! O, gezegend verblijf! (Psalm 91:1) "Die in de schuilplaats des allerhoogste is gezeten, die zal vernachten in de schuilplaats des Almachtigen."

(4.) De Bruidegom heeft de bruid voortdurend in Zijn oog; Hij heeft haar zo lief, dat Hij Zijn oog niet van haar kan afwenden. Overal waar zij is, volgt Zijn oog haar, en Zijn ogen trekken het ganse land door om Zich sterk te bewijzen om harentwil.

(5.) De Bruidegom heeft de bruid altijd in Zijn hart. O, zegt de bruid, "zet mij als een zegel op Uw hart, als een zegel op Uw arm." Evenals de hogepriester de namen van de stammen Israëls op zijn borst droeg, zo heeft Christus Zijn volk als een zegel op Zijn hart gezet; zij kan nooit uit Zijn gedachte zijn. Nu, is dit niet een heerlijke bron van vertroosting voor de ziel, die met Christus ondertrouwd is, dat uw Bruidegom, u gelovige, in Zijn huis, in Zijn hand, in Zijn armen en in Zijn schoot heeft, en in Zijn oog en op Zijn hart gezet heeft?

Doch, ten tweede, gelijk de Bruidegom de bruid heeft, zo ook heeft de bruid de Bruidegom; want, die de Zoon heeft, die heeft het leven. Indien u een gelovige bent, hebt u de Zoon, Die de Bruidegom is. Verstaat dit in de volgende bijzonderheden.

1e Indien u de bruid bent, en Hem door het geloof hebt aangenomen, is de Persoon van de Zoon, uw Man en uw Bruidegom: "Uw Maker is uw Man." U weet, dat in het huwelijk de betrekking bestaat tussen de persoon van de man en de vrouw: zo ook in het geestelijke huwelijk zijn de Persoon van Christus en de persoon van de gelovige met elkaar getrouwd. Wat dunkt u, gelovige, van getrouwd te zijn met de tweede Persoon van de heerlijke Drie-eenheid? Tot wie van de engelen heeft Hij ooit gezegd, gij zijt de bruid, de vrouw des Lams?

2e Met de Zoon van God getrouwd zijnde, bent u de goddelijke natuur deelachtig, gelijk Hij de menselijke natuur deelachtig is (2 Petrus 1:4). De lieflijkheid des Heeren uws Gods is over u. De Bruidegom deelt Zijn lieflijkheid en schoonheid mee aan de bruid; en dan ziet zij er uit "als de dageraad, schoon gelijk de maan, zuiver als de zon, " en Hij zegt: "Geheel zijt gij schoon, mijn vriendin, en daar is geen gebrek aan u."

3e De Vader van de Bruidegom is uw Vader: (Joh. 20:17) "Ik vaar op tot Mijn Vader en uw Vader, en tot Mijn God en uw God." Christus, als de tweede Adam, en het Hoofd van het nieuwe verbond, zegt voor Zichzelf en al de gelovigen, die Zijn bruid zijn: (Psalm 89:27) "Gij zijt mijn Vader, mijn God, en de Rotsteen mijns heils." En de Vader van Christus vergunt de bruid van Zijn Zoon tot Hem te komen, en eist van haar, dat zij tot Hem komt met heilige en nederige vrijmoedigheid, en tot Hem roept: Abba, Vader: "Gij zijt toch onze Vader. Zult gij niet van nu af tot Mij roepen: Mijn Vader, Gij zijt de Leidsman mijner jeugd?"

4e De Heilige Geest is uw Trooster, om de bruid in de afwezigheid van de Bruidegom te bemoedigen en te troosten: (Joh. 16:7) "Het is u nut, zegt Christus, dat Ik wegga; want indien Ik niet wegga, zo zal de Trooster tot u niet komen; maar indien Ik heenga, zo zal Ik Hem tot u zenden. Want Hij blijft bij u, en zal in u zijn." Het is veel beter, dat de Geest van de Bruidegom bij de bruid blijft, dan dat zij zijn lichamelijke tegenwoordigheid geniet.

5e Het leven van de bruid is in de Bruidegom verborgen: (Kol. 3:3) "Uw leven is met Christus verborgen in God. Ik leef, en gij zult leven." Misschien is het, arme gelovige, naar uw gemoed en gewaarwording, nu zover met u gekomen, dat u zegt: "mijn leven raakt tot aan het graf; ik ben afgezonderd onder de doden." Ik ben een dorre boom, en als de dorre beenderen, bij Ezechiël; doch gedenk, dat de fontein des levens bij uw HOOFD, uw Man en Bruidegom is, Die zegt: "Ik leef, en gij zult leven."

6e Weet tot uw vertroosting, dat de acte van het verbond vaststaat; Hij heeft u Zich ondertrouwd, niet voor een dag, of voor een maand, of voor een jaar, of voor een eeuw, maar voor eeuwig: "Ik zal met u een eeuwig verbond maken." Het verbond met Hem staat vast: "Ik zal Mijn verbond niet ontheiligen, en hetgeen, dat uit Mijn lippen gegaan is zal Ik niet veranderen."

7e Die de Zoon heeft, heeft al de beloften van het nieuwe verbond, als zoveel fonteinen des heils, waaruit u met vreugde water mag scheppen; want al de beloften Gods zijn in Hem, en in Hem zijn zij voor de bruid van Christus, Ja, en Amen. O, wat zijn deze beloften groot en dierbaar!

8e Die de Zoon tot Bruidegom heeft, tegen die heeft de wet, noch de rechtvaardigheid, noch de wereld, noch leven, noch dood, iets in te brengen. U weet, dat de vrouw, in rechten, niet wegens schuld kan worden vervolgd; de man is aansprakelijk voor haar schuld, en als de man de schuld betaalt, hebben de schuldeisers niets tegen de vrouw in te brengen. Nu, zo staat het ook met u, o gelovige, die de Zoon tot uw Man hebt; Hij heeft alle schulden vereffend met de wet en de rechtvaardigheid, en is daarvan in Zijn opstanding ontslagen, waarom "Hij uit de angst en uit het gericht weggenomen is." Omdat de ziel, die met Hem ondertrouwd en getrouwd is, onder Zijn bedekking is, mag zij dan ook het hoofd opheffen, en uitroepen: (Rom. 8:33, 34) "Wie zal beschuldiging tegen mij inbrengen? God is het, Die rechtvaardig maakt. Wie is het die verdoemt?"

9e Welke diepe zeeën of Jordanen van ellende u nog voor u mag hebben, de Bruidegom heeft Zijn woord gegeven, dat Hij daarin met u zal zijn: (Jes. 43:2) "Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, en door de rivieren, zij zullen u niet overstromen: wanneer gij door het vuur zult gaan zult gij niet verbranden, en de vlam zal u niet aansteken." Wanneer u op een ziekbed of sterfbed ligt zal de Bruidegom u oppassen; want Hij heeft gezegd: "Ik zal u niet begeven noch verlaten;" ja, als u in het graf ligt zult u in Zijn bed en in Zijn schoot slapen: "God zal degenen, die ontslapen zijn in Jezus, terugbrengen met Hem."

10e Gelovige, wanneer u de geest geeft en uw ziel van uw lichaam scheidt, zal de Bruidegom met een wacht van engelen klaar staan om uw geest te ontvangen: (Joh. 14:3) "En zo wanneer Ik heen zal gegaan zijn, en u plaats zal bereid hebben, zo kom Ik weder en zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn moogt daar Ik ben." O, wat een troost is het voor een stervende heilige of gelovige, dat hij niet zodra uit het lichaam uitwoont, of hij woont bij de Heere in; hij mag de wagen des doods verwelkomen, die gezonden wordt om de bruid af te halen en naar het huis van de Bruidegom te brengen, met de stervende Stefanus zeggende: "Heere Jezus, ontvang mijn geest!"

11e Hoewel het dode lichaam naar het graf daalt, waar het rustig slaapt tot aan de morgen van de opstanding, toch zegt de Bruidegom, dat Hij het op de laatste dag zal opwekken. Hij herhaalt deze belofte dikwijls, voornamelijk in Joh. 6: "Ik zal hem opwekken ten uiterste dage." O, heft uw hoofd op, gelovige; want de dag van uw volkomen verlossing, namelijk de verlossing van uw lichaam uit de macht van het graf, is nabij. Uw geliefde Bruidegom, zal als het ware aan het bed van uw graf komen, en roepen: "Waak op, en juich, gij, die in het stof slaapt, " en dan zal de dauw van de Heilige Geest, Die uw ziel levend maakte, toen zij dood was door de misdaden en de zonden, ook uw dood lichaam levendmaken, en daarop zal de aarde de overledenen uitwerpen (Jes. 26:19 vergeleken met Rom. 8:11). Dan, ja dan, gelovige, zult u blinken, gelijk de zon, in het koninkrijk uws Vaders; uw vernederd lichaam zal gelijkvormig gemaakt worden aan het heerlijk lichaam van uw Bruidegom, en daarop zal de huwelijksplechtigheid aanvangen, die nooit zal eindigen, en de een zal de ander toeroepen: (Openb. 19:7) "Laat ons blijde zijn en vreugde bedrijven, en Hem de heerlijkheid geven; want de bruiloft des Lams is gekomen, en Zijn vrouw heeft zichzelf bereid."
Zo ziet u, wat een onuitsprekelijke grond van vertroosting en eeuwige juichensstof er is voor de ziel, die met Christus ondertrouwd is; doch het tien miljoenste deel kan er niet

van gezegd worden; want het oog heeft niet gezien, noch het oor gehoord, noch is het in het hart van de mens opgeklommen, wat voor haar in Christus bereid is.

Tegenwerping 1. O! zal misschien de een of andere arme ziel zeggen, *dit zijn waarlijk grote dingen, doch ik vrees, dat zij niet voor mij zijn. Ik vrees, dat ik de bruid niet ben, Hij is zo'n groot en heerlijk Persoon, en ik ben zo'n arme verachtelijke worm, zo schuldig, zo vuil, dat ik vrees, dat Hij en ik nooit ondertrouwd zijn; daarom durf ik al die troost, die voor de bruid van Christus is, niet toepassen.*
Antwoord. Het is een van de eigenschappen van de bruid van Christus, ootmoedig en nederig te zijn, zichzelf te verloochenen, en de oneindige afstand te bewonderen, die er tussen de Bruidegom en haar is. Zij is nooit bezig met het bewonderen van haar eigen gaven en genaden, haar eigen schoonheid en voortreffelijkheid, maar met de schoonheid, heerlijkheid en uitnemendheid van de Bruidegom. Zij roemt niet in hetgeen zij heeft ontvangen, doch zij roemt alleen in de Heere. Hoe ootmoediger en hoe meer verloochend, de bruid van Christus is, hoe beminnelijker en begeerlijker zij is in de ogen van de Bruidegom.

Tegenwerping 2. *Ik word zo geplaagd met een lichaam der zonde en des doods, vleselijkheid, ongeloof, hoogmoed, en andere hartplagen, dat ik twijfel of mijn plek, de plek van de bruid van Christus is.*
Antwoord. U ziet hoe de grote apostel Paulus gekweld werd met de wet der zonde, die in zijn leden was: (Rom. 7:23, 24) "Ik, ellendig mens! Wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?" Christus zegt van Zijn bruid: (Hoogl. 6:13) "Wat ziet gijlieden de Sulammith aan? Zij is als een rei van twee heiren; genade en verdorvenheden, voortdurend met elkaar worstelende; het vlees begerende tegen de geest, en de geest tegen het vlees; daarom, maak niet te haastig gevolgtrekkingen.

Tegenwerping 3. *Er is eens een tijd geweest, dat ik meende, dat mijn hart zich in Hem als mijn Liefste verblijdde; ik wist niet beter of Zijn linkerhand was onder mijn hoofd, en Zijn rechterhand omhelsde mij, en ik kon zeggen: Mijn liefste is mijn, en ik ben Zijne;" doch, helaas! Hij is weggegaan; "de Heere heeft mij verlaten, mijn Heere heeft mij vergeten."*
Antwoord. Waarom zegt gij dan, o Jacob, en spreekt, o Israël, mijn weg is voor de Heere verborgen? Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontfermt over de zoon haars buiks? Ofschoon deze vergate, zo zal Ik toch u niet vergeten." Daarom, wacht op het terugkeren van uw Bruidegom, als de wachters op de morgen, ja meer dan de wachters op de morgen; want zo zeker als het morgenlicht zal opgaan na een duistere nacht, zo zeker zal Hij in genade tot uw ziel terugkeren. Daarom, leef door het geloof, en laat Israël, de ware bruid van Christus op de Heere hopen. Ik geef u Zijn woord als de grond van uw vaste hoop: (Jes. 54:7, 8) "Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten, maar met grote ontfermingen zal Ik u vergaderen. In een kleine toorn heb Ik Mijn aangezicht van u een ogenblik verborgen, maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik mij uwer ontfermen, zegt de Heere uw Verlosser."

Een vierde gebruik van deze leer zal zijn *tot bestraffing en verschrikking van al diegenen, die in plaats van de koop te sluiten, en uit te gaan de Bruidegom tegemoet, met andere mannen getrouwd blijven.*

Ten eerste. Sommigen, ja menigten van hoorders van het Evangelie, zijn aan de wet als hun man getrouwd. Dit is het geval met alle wettische en eigengerechtige personen, die het leven, gerechtigheid en aanneming bij God zoeken door hun persoonlijke gehoorzaamheid, gebeden, bekering, doding, dit en dat goed, dat zij gedaan hebben, of de een of andere goede hoedanigheid, die zij in zichzelf vinden. Indien dit met u het geval is, bent u nog nooit uitgegaan de Bruidegom tegemoet, bent u nog nooit met de betere Man getrouwd, maar blijft u nog aan de wet getrouwd.
Ik zal hier, ten eerste, aantonen wie zij zijn, die aan de wet getrouwd zijn. Ten tweede, u uw ellendige toestand aantonen, zolang u in die staat bent.
1. Ik zal aantonen wie aan de wet getrouwd zijn. Alle mensen zijn in Adam aan haar getrouwd, en het ganse mensdom blijft onder het verbond van Adam, totdat de kracht van de genade, echtscheiding maakt.

1e Indien de wet u nooit heeft gedood, bent u nog met haar als een man getrouwd: (Gal. 2:19) "Ik ben door de wet, der wet gestorven;" (Rom. 7:9) "Zonder de wet, zo leefde ik eertijds, maar als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden, doch ik ben gestorven." Ieder mens van nature zit hoog verheven op de troon van een ingebeelde gerechtigheid, hij meent, dat hij een levend mens is, en dat zijn eigen pogingen genoegzaam zijn om te leven; evenals de Joden van wie gezegd wordt, (Rom. 10:3) dat zij, alzo zij de rechtvaardigheid Gods niet kenden, hun eigen gerechtigheid zochten op te richten.

2e U, die niet weet wat het is over de zonde te treuren, en te worstelen tegen de wettische neiging van uw harten tot de wet als een verbond, blijft nog steeds aan haar als aan een man getrouwd. Een gelovige, die met Christus getrouwd is, ziet dikwijls, door de overblijvende wettischheid van zijn hart, naar zijn oude man om, en blijft nog geneigd op de plichten, die hij doet, en op zijn gestalten en verruimingen te rusten, als de grond van zijn aanneming bij God, waardoor hij die dingen in de plaats van Christus stelt. Dit is hem echter een smartelijke stof van klacht en verootmoediging, en als u daarvan niets kent, is het een zeker bewijs, dat u niet met Christus getrouwd, maar nog onder de wet als een verbond bent.

3e Waar vindt u rust, kalmte en verlichting, wanneer u in benauwdheid en verlegenheid verkeert? U weet, dat het natuurlijk is, dat een arme vrouw in haar benauwdheid zich tot haar man om hulp wendt. Nu, zo is het ook met de gelovige, die met Christus getrouwd is: wanneer hij vermoeid en belast is kan hij niet rusten voordat hij tot Christus komt, en dan zit hij met grote lust in Zijn schaduw. Maar zolang u rust vindt in uw eigen werken, plichten, hoedanigheden, persoonlijke verbonden, geloften, berouw en bekering, is het een teken, dat u nog aan de wet getrouwd bent.

4e U, die bedroefd kunt zijn over uw grove en uitbrekende zonden, die misschien uw goede naam voor de wereld kwetsen, maar die nooit bedroefd was over de verdorvenheden van uw natuur, en de inwendige plagen van uw hart, zoals ongeloof, vijandschap, hoogmoed, onkunde en vleselijkheid; u draagt daarin een kenmerk, dat u nog aan de wet als een man getrouwd bent. De reden is deze, dat, wanneer u de wet ooit in haar uitgebreidheid en geestelijkheid had leren kennen, zij krachtig en levendig zou geweest zijn, scherpsnijdender dan enig tweesnijdend scherp zwaard, doorgaande tot de

verdeling van de ziel en des geestes, en als een oordeler van de gedachten en van de overleggingen van het hart, die ten allen dage alleen boos zijn.

2. *Ik zal verder wat spreken over uw ellende, zolang u aan de wet getrouwd bent, en niet met Christus.*
1e U bent de met een zeer harde man getrouwd, die niets anders eist dan een volkomen en alleszins volmaakte gehoorzaamheid, en dat op straffe des doods. Evenals de Egyptische aandrijvers eist de wet, waaraan u getrouwd bent, stenen, doch zonder stro te kunnen of te willen verschaffen. Ik bedoel hiermee, dat zij volmaakt werk eist, doch geen genade en sterkte geeft, om te kunnen gehoorzamen.

2e U bent met een vervloekende man getrouwd: (Gal. 3:10) "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen", Let op de uitdrukking, indien u niet blijft in alles wat zij eist, vervloekt en veroordeelt de wet u. Sommige mensen beelden zich in, dat zij, indien zij doen wat zij kunnen, haar eisen beantwoorden, en dat God, de grote Wetgever, tevreden zal zijn met hetgeen zij doen en hun gebreken en tekortkomingen zal vergeven. Wel, ga zo voort, en koestert die inbeelding; doch ik waarschuw u in de Naam des Heeren: "In smart zult gijlieden liggen."

3e U bent met een zwakke man getrouwd: (Rom. 7:3) "Want hetgeen der wet onmogelijk is, omdat zij door het vlees krachteloos was, " Dit moet niet worden verstaan alsof de wet iets van haar gezag heeft verloren om gehoorzaamheid te eisen, of de zondaar wegens ongehoorzaamheid te veroordelen. Helemaal niet, de wet is even krachtig als ooit, en even heilig als te voren. Maar de wet is zwak: zij heeft haar verbondsmacht verloren om het leven mee te delen aan de zondaar, die haar verbroken heeft; zij is zwak om de zondaar te verlossen of zalig te maken; zij kan niet vergeven; zij kan geen leven geven aan iemand, die in de gewone weg van voortteling uit Adam ontsproten is, omdat "allen hebben gezondigd en de heerlijkheid Gods derven." Zij is zwak door het vlees, dat is, door de verdorvenheid van onze natuur, en onze machteloosheid om haar te gehoorzamen; want indien wij de wet volmaakt konden gehoorzamen, zou zij even sterk zijn als ooit, om ons zalig te maken, volgens dat woord: "De mens, die deze dingen doet, zal door dezelve leven", maar die ze niet doet, zal sterven.

4e U bent met een dode man getrouwd. Paulus zegt, als hij over de wet spreekt: (Rom. 7:6) "Overmits wij die gestorven zijn, onder welke wij gehouden waren." Welke hulp kan een man, die dood en begraven is, zijn vrouw bieden? Zij kan op zijn graf gaan zitten wenen, en roepen; doch hij hoort haar evenmin als de zerk daar hij onder ligt. Zo is het ook hier gelegen: De wet, met welke wij in de eerste Adam getrouwd waren, is gestorven, en haar vereerders mogen werken, en zuchten, en roepen, en al het mogelijke doen om door de werken der wet geholpen te worden; maar zij geeft niet meer acht op alles wat zij kunnen doen, dan een lijk er acht op geeft wanneer u het toespreekt; want "door de werken der wet zal geen vlees gerechtvaardigd worden." Nochtans is de wet, zoals ik daareven zeide, waarlijk levend om te vervloeken en te veroordelen.
Zo ziet u met welk een ellendige man u getrouwd bent, zolang u aan de wet bent getrouwd: doch, opdat u uw ellende nog beter mag kennen, zal ik u van ‘ s Heeren wege de volgende dingen zeggen.

1e Zolang u aan de wet getrouwd bent, bent u verder van de hemel af dan de grofste zondaren. Daarom zegt Christus, de Farizeeën, die naar de wet onberispelijk waren, doch die op de werken van de wet rustten als de grond van hun rechtvaardigmaking en aanneming, dat daarom "de tollenaars en de hoeren hen zouden voorgaan in het koninkrijk Gods." Vraagt u, of niet hoeren en tollenaars, als zij zo blijven, de brede weg naar de hel bewandelen? Dan is mijn antwoord: Daar is geen twijfel aan, maar er werden door de predikdienst van Christus meer tollenaars en hoeren bekeerd, dan Farizeeën en Schriftgeleerden. En hoe kwam dat? Wel, de tollenaars en hoeren werden gemakkelijker overtuigd, dat zij op de grote weg naar het verderf waren, en daarom werden zij lichter bekeerd van hun boze wegen, dan de Farizeeën, die zich in de mantel van hun eigen gehoorzaamheid en gerechtigheid wikkelden, en zich onder die bedekking beschermden tegen de pijlen van de overtuiging.

2e Zolang u aan de wet getrouwd bent, bent u onder de heerschappij en kracht van de zonde: (Rom. 6:14) "De zonde zal over u niet heersen, want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade." Dit geeft duidelijk te kennen, dat een mens, zolang hij aan de wet getrouwd is, onder de heersende macht van de zonde is, want, "de kracht van de zonde is de wet." De wet prikkelt de verdorvenheid, maar doodt haar niet; zij veroordeelt een mens om onder de heerschappij van iedere begeerlijkheid en elke afgod te liggen.

3e U bent "vervreemd van het burgerschap Israëls, en vreemdelingen van de verbonden der belofte." U hebt wel een recht van toegang, doordat u onder de drup van het Evangelie zit, maar hebt er geen zaligmakend deel aan: u hebt er niet meer recht van eigendom aan dan de duivelen.

4e Al uw aanbidding en dienst wordt van God verworpen, omdat u Zijn geliefde Zoon verwerpt, die Hij tot een verbond van het volk heeft gegeven. Zolang een mens op een wetsgrond staat, is alles wat hij doet de Heere een gruwel.

5e Al de eigenschappen Gods zijn tegen u in de wapenen. Zijn heiligheid haat u, als onrein; Zijn rechtvaardigheid veroordeelt u, omdat al uw gerechtigheid als een wegwerpelijk kleed is; Zijn wijsheid bedenkt gedachten des kwaads tegen u, en Zijn macht zal al de bedreigingen van de wet over u uitvoeren: "zij zullen tot straf lijden het eeuwig verderf van het aangezicht des Heeren."
Zo ziet u in welk een gevaarlijke staat u bent, zolang u aan de wet getrouwd bent.

Ten tweede. Ik zal nu een enkel woord spreken tot degenen, die aan hun begeerlijkheden getrouwd zijn, en zich vastklemmen aan de drie-eenheid van de wereld, de begeerlijkheid van het vlees, de begeerlijkheid van de ogen, en de grootsheid des levens. De profeet Hosea spreekt over sommigen, die met de afgoden vergezeld waren; zij zijn zo getrouwd aan hun zondige voordelen en vermaken, zoals dronkenschap, onreinheid, gierigheid, dat zij nooit in het geloof uitgingen de Bruidegom tegemoet. Wat zal ik zeggen tot al zulke onheilige zondaren, die hun Delila’ s in hun schoot liefkozen, en hun de plaats inruimen, die de Heere Jezus Christus toekomt? Ik heb slechts een paar woorden tot u te spreken.

(1) U hebt lief en bent in een verbond met hetgeen God haat; want elke zonde en begeerlijkheid in hart of hand, in leven of spreken, is dat gruwelijke, dat God haat.
(2) U bent getrouwd aan hetgeen Christus is komen verbreken en veroordelen. Het voornaamste werk van Christus was "de overtreding te sluiten, en de zonde te verzegelen. Hij heeft de zonde veroordeeld in het vlees, " of, door de offerande van Zijn vlees of van Zijn menselijke natuur. Kunt u verwachten door Christus te worden zaliggemaakt zolang u die veroordeelde verrader herbergt?
(3) U bent met een vuile moordenaar getrouwd, die u het hart doorsteekt, en als u die niet loslaat, al was het u zo lief als uw rechterhand, zal het u het leven van uw ziel kosten.
(4) U bent getrouwd aan hetgeen de heilige wet Gods veroordeelt. De wet giet haar vervloekingen uit tegen elke zonde, omdat "de zonde een overtreding van de wet is:" (Engelse overzetting van 1 Joh. 3:4) "Een ieder, die de zonde doet, overtreedt ook de wet: want de zonde is de overtreding van de wet." (Gal. 3:10) "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen.
(5) Indien u aan uw begeerlijkheden getrouwd blijft, moet u de nacht van de hel met haar doorbrengen, waar uw tegenwoordige lusten als zoveel adders zullen zijn, die u eeuwig het hart zullen doorsteken. Uw spijs zal dan in uw ingewanden veranderd worden; gal van de adders zal ze in uw binnenste zijn. In één woord, strikken, vuur en zwavel, en een geweldige stormwind van toorn en wraak zal het deel uws bekers zijn, als u aan uw begeerlijkheden getrouwd blijft.

Misschien zijn er onder u, die in hun hart zullen zeggen: *Ik hoop, dat ik met Christus getrouwd ben, en door Hem zal worden zaliggemaakt, al blijf ik doorgaan in mijn oude weg van liegen en drinken, spelen en hoereren, en mijn naaste bedriegen; ik hoop, dat God deze en dergelijke gebreken en zwakheden zal vergeven.*
Antwoord. Nu, u mag uzelf met die ijdele hoop voeden; maar wat zegt Christus? "Niemand kan twee heren dienen, " hij moet of de ene, of de andere loslaten. O, zal de troon van de ongerechtigheid, gemeenschap met God hebben? Zal de zonde, het eigen ik en de wereld, de troon van uw harten en de gehoorzaamheid van uw leven innemen, en zult u toch denken, dat u gemeenschap met God kunt hebben? Wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis? Of wat samenstemming heeft Christus met Belial? Of wat samenvoeging heeft de tempel Gods met de afgoden? (2 Kor. 6:14, 15). Daarom zeg ik, indien u ooit uitgaat, de Bruidegom tegemoet, moet u die laten varen, en met Efraïm zeggen: Wat heb ik meer met de afgoden te doen?"

In een vijfde gebruik van deze leer zal ik trachten twee soorten van mensen toe te spreken.
Ten eerste, *allen in het algemeen.*
Ten tweede, *de gelovigen in het bijzonder.*
Ik zal dus eerst allen in het algemeen toespreken.
Vrienden, u hebt over Christus horen spreken in de hoedanigheid van een Bruidegom, en hoe Hij niet alleen in het vlees is gekomen, maar werkelijk komt in de uitdeling van het Evangelie, om Zich een bruid te zoeken onder de kinderen der mensen. Hij, Die onze natuur getrouwd heeft in een persoonlijke vereniging met Zichzelf, toen Hij de natuur der engelen voorbijging, om op gelijke voet met ons te staan, biedt Zichzelf nu in het Evangelie dadelijk aan ons aan, als de Bruidegom der zielen, met uitgebreide armen

zeggende: "Ziet, hier ben Ik, ziet, hier ben Ik." Ik zal voor u zijn, indien u voor Mij wilt zijn en niet voor een ander. Ziet, Ik sta aan de deur en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal horen, en de deur van zijn hart voor mij zal opendoen, en de koop sluiten, Ik zal tot hem inkomen en Ik zal met hem avondmaalhouden, en Hij met mij. Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid."

Nu, aangezien dit het geval is, nodig en vermaan ik allen, dat u door het geloof uw toestemming geeft en de koop wilt sluiten. Ik, als een vriend van de Bruidegom, heb opdracht ontvangen, voor Hem aanzoek te doen, en tot u te zeggen, wat de vrienden van Rebekka tot haar zeiden, op het huwelijksaanzoek van Izak: "Zult u met deze man trekken, " de Man, Immanuël, Godmens; de Man van Gods rechterhand; de Man, Wiens Naam is Spruite, Die des Heeren tempel bouwt en het sieraad draagt; de Man, Die alle macht heeft, in hemel en op aarde; de Koning der Koningen en de Heere der heren. O, wilt u het verdrag van het nieuwe verbond met de hand van het geloof tekenen, en zeggen: "Ik ben des Heeren, mijn Maker is mijn Man, Hij zal mijn Man zijn, Wiens Naam is de Heere der heirscharen, mijn Verlosser, de Heilige Israëls." O, wat een gelukkige dag zou het zijn voor deze vergadering, als elke ziel voor zichzelf, met dezelfde genegenheid en even vastbesloten, hetzelfde antwoord op het voorstel zou geven als Rebekka: "Ik zal met Hem trekken. Ik zal Hem volgen, waar Hij ook heengaat: Zijn God zal mijn God, Zijn Vader zal Mijn Vader zijn; waar Hij woont zal ik wonen; noch dood, noch leven, noch tegenwoordige, noch toekomende dingen, zullen ooit scheiding maken tussen Hem en mij." Nu, omdat het niet de gewone weg van Christus is met geweld te trekken, maar Zijn bruid tot Zich te trekken met mensenzelen en touwen van liefde, daarom zal ik trachten de vermaning met enkele beweegredenen aan te dringen.

(1.) Ik zal de eerste beweegreden ontlenen aan de heerlijkheid en uitnemendheid van de gezegende Bruidegom. Het is goed, dat u zich hier herinnert wat ik in het leerstellige gedeelte van Hem gezegd heb. Wat Zijn Naam aangaat: Hij heeft, "een Naam, welke, boven allen naam is, die genaamd kan worden." Wat Zijn afkomst aangaat: wie kan Zijn leeftijd, of Zijn generatie uitspreken? Wat Zijn persoonlijke waarde en voortreffelijkheid betreft, Zijn hoedanigheden zijn in elk opzicht onvergelijkelijk. Nu, aangezien zo'n Bruidegom aanbiedt u, Hem te ondertrouwen, o, sluit de koop, geeft Hem uw toestemming, dat de eeuwige knoop tussen u en Hem worde gelegd.
(2.) Om u te verbinden zich met de Bruidegom te verenigen, overweegt hoeveel lust Hij in de verbintenis heeft, hoezeer Zijn hart er op gezet is. Dit zal blijken, indien u overweegt,

1. Dat Hij het van alle eeuwigheid, eer de wereld was, in Zijn hart had: (Jer. 31:3) "Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde." Voordat wij een aanzien hadden, behalve in Zijn voornemen, toen Hij ons in ons bloed zag, toen, ja toen, was Zijn tijd, een tijd der minne; en de uitvoering van dat ontwerp van de liefde, van de vreugde van Zijn hart; toen (Spr. 8:30) "was Hij spelende in de wereld Zijns aardrijks, en waren Zijn vermakingen met der mensen kinderen."
2. Hij was zo op de vereniging gesteld, dat Hij, hoewel Hij "Gods metgezel is, en het geen roof geacht heeft, Gode evengelijk te zijn, " toch vrijwillig toestemde uit liefde tot ons, de Knecht des Vaders te worden. Dit geven die woorden te kennen: "Gij hebt Mij de oren doorboord. Zie, Ik kom, Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen, en Uw wet is in het midden Mijns ingewands." Gelijk Jacob

veertien jaren lang de knecht van Laban was, uit liefde tot Rachel, zo werd Christus, de Knecht Zijns Vaders in het grote werk van de verlossing, uit liefde tot de bruid, die Zijn Vader Hem had beloofd, in het geslacht van Adam.

3. Omdat Hij niet aan ons verwant was, daarom werd Hij onze Nabestaande, door Zich in het vlees te openbaren of ons vlees aan te nemen. "Het Woord is vlees geworden;" Hij werd als van ons één, opdat de natuurlijke afstand dus weggenomen zijnde, het huwelijk voltrokken kon worden.
4. Omdat de bruid een slavin was van de wet en de rechtvaardigheid, en niet anders dan door een rantsoen van oneindige waarde kon verlost worden; daarom stierf de Bruidegom voor de bruid, en verloste haar, niet door zilver of goud, maar door Zijn dierbaar bloed; Hij gaf Zijn leven tot een rantsoen voor velen.
5. Omdat zij een gevangene van de satan was, en een wettige gevangene van haar grootste vijand, die haar zocht te verslinden; daarom komt Hij in de hoedanigheid van een zegevierende en vermaarde Overwinnaar; Hij trekt voort in Zijn grote kracht, trekt de overheden en machten uit, en stelt die in het openbaar ten toon; "doet door de dood teniet hem, die het geweld des doods had, " en doet de gevangene de machtige ontkomen.
6. Omdat de bruid zo zwart was als de hel, doordat zij tussen de potten lag; daarom nam Hij op Zich, haar te wassen en te reinigen, en Zijn heerlijkheid op haar te leggen, waardoor zij zou worden als vleugelen van een duif, overdekt met zilver en géluwen goud.
7. Omdat de bruid naakt was, omdat de duivel haar het heerlijk versiersel van oorspronkelijke gerechtigheid had ontnomen; daarom nam de Bruidegom op Zich haar te kleden met witte klederen. opdat de schande harer naaktheid niet geopenbaard zou worden. De Bruidegom is haar van God geworden, wijsheid, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing.
8. De Bruidegom is zo op de vereniging gesteld, dat Hij Zijn herauten uitzendt, om Zijn voornemen van met haar te trouwen, openlijk uit te roepen, en Hij geeft ons leraars de last er op aan te dringen, en geen weigering te aanvaarden: (2 Kor. 5:20) "Zo zijn wij dan gezanten, van Christus' wege, alsof God door ons bade, wij bidden u van Christus' wege; laat u met God verzoenen, " door Zijn geliefde Zoon te omhelzen en Hem het jawoord te geven als uw Hoofd, Man, en Bruidegom.
9. Hij is er zo op gesteld, dat Hij op een goed antwoord van de bruid wacht; Hij wacht om genadig te zijn, en Hij verhoogt Zich opdat Hij ontferming mag bewijzen. Hij staat aan de deur en klopt, totdat Zijn hoofd vervuld is met dauw, Zijn haarlokken met nacht druppen.
10. Het smart Hem aan Zijn hart, wanneer Hij wordt afgewezen. Hoe weende Hij over Jeruzalem, zeggende: "Och, of gij ook bekendet, ook nog in deze uw dag, hetgeen tot uw vrede dient! Hoe zou Ik u overgeven, o Efraïm? U overleveren, o Israël? Mijn hart is in Mij omgekeerd, al Mijn berouw is tesamen ontstoken."
11. Hoe is Zijn hart verblijd, wanneer de toestemming van de bruid verkregen is. Hij is zo blij, dat Hij hemel en aarde oproept zich te verheugen; want er is blijdschap in de hemel over één zondaar, die zich bekeert. O, dan wordt het geroep gehoord: (Openb. 19:7) "Laat ons blijde zijn en vreugde bedrijven, want de bruiloft des Lams is gekomen, en Zijn vrouw heeft zich bereid." De blijdschap van die dag wordt uitgedrukt door de heuglijke plechtigheid van de kroning van een koning: (Hoogl. 3:11) "Gaat uit en aanschouwt, gij dochteren Sions, de koning Salomo, met de kroon

waarmee hem zijn moeder kroonde op de dag van zijn bruiloft, en op de dag van de vreugde zijns harten."

Nu, is Christus zo gesteld op een vereniging met u, en zult u zo koel, zorgeloos en afkerig zijn? Voornamelijk als u, bij wijze van beweegreden, let op:
(3.) De onmetelijke ongelijkheid en onevenredigheid tussen twee zulke ongelijke partijen als hier zijn, en toch doet Zijn liefde en goedertierenheid voor de bruid, Hem over alle ongelijkheid heen komen. O, laten de hemel en aarde, engelen en mensen, verbaasd staan! Hij, Die de Heere, de Schepper van alle einden der aarde is, biedt aan met Zijn schepsel, het werk van Zijn hand, te trouwen: (Jes. 54:5) "Uw Maker is uw Man." Hij, die de Oude van Dagen, de Vader der Eeuwigheid is, biedt aan, om een hulpeloos kind, dat op het vlakke des velds geworpen is, te ondertrouwen. Hij, Die de edelste Spruit van de hemel en de aarde is, biedt aan met een vuile hoer te trouwen, die met vele boeleerders gehoereerd heeft, wier vader een Amoriet, en haar moeder een Hethietische was. Hij, de Erfgenaam Gods, de Erfgenaam van de hemel, de Erfgenaam van alles, biedt aan met kinderen van de duivel en erfgenamen van de hel te trouwen. Hij, Die de grootste schoonheid van de hemel en de aarde, het Afschijnsel van de heerlijkheid des Vaders is, biedt aan, een bruid te ondertrouwen, die zwart als een Moor, gevlekt als een luipaard, en vol wonden striemen en etterbuilen is. O, laat de hemel en de aarde verbaasd staan over de neerbuiging van de Bruidegom, en over de dwaasheid van zondaren om zo'n partij af te wijzen!

(4.) Overweegt, om uw harten voor de Bruidegom in te winnen, hoe het u tot voordeel zal strekken, als u Hem als uw Man kiest. Ziet dit in de volgende dingen.
1. De Bruidegom zal u van al uw schulden ontlasten. Wat tijdelijke en aardse schulden betreft heeft Hij wel duizend wegen om er u vanaf te helpen, als Hij het nuttig acht voor Zijn heerlijkheid en uw welzijn; want de aarde is van Hem, en haar volheid, en Hij beveelt u al uw zorgen op Hem te werpen, want Hij zorgt voor de bruid. Zal Hij, Die een losprijs voor uw zielen heeft betaald, u ook niet alle dingen om niet schenken? Doch wat de schulden betreft, die u aan de wet en de rechtvaardigheid schuldig bent, die de grootste en zwaarste van alle zijn, zwaarder dan dat u ze zou kunnen dragen, waarvan u het kleinste penninkje nooit zou hebben kunnen betalen, hetzij door een eeuwigheid van gehoorzaamheid, of door een eeuwigheid van straf; op hetzelfde ogenblik, dat u met Christus verenigt, bent u daarvan vrij en ontslagen; de Bruidegom staat tussen u en al uw schuldeisers. U weet, dat de vrouw niet in rechten vervolgd kan worden zolang zij een man heeft, hij is voor alles aansprakelijk. Zo ook, wanneer u zich aan Christus, de betere Man verbindt, Die uit de doden is opgewekt, wordt u aan de wet gedood, (Rom. 7:4) dat is, u hebt dan niet meer met de wet en de schulden, die u haar als een verbond verschuldigd bent, te maken, zowel wat gehoorzaamheid als straf betreft, als of zij er nooit waren geweest; zodat u met blijdschap en zegepraal voor al uw schuldeisers en beschuldigers uw hoofd kunt opheffen en zeggen: "Wie zal beschuldiging tegen mij inbrengen? Want Christus is voor mijn zonden gestorven, en om mijn rechtvaardigmaking en vereffening opgewekt; ik ben onder Zijn bedekking, ik ben met Hem in de bruidskamer, waar de wet en de rechtvaardigheid niets tegen mij hebben in te brengen." O dan, arm schepsel, geruïneerde en bankroete zondaar, ga uit, en geef u weg aan de Bruidegom, en op datzelfde ogenblik, "is het God, Die u rechtvaardig maakt, " zeggende: "Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg om Mijnentwil, en Ik gedenk uw zonden niet."

2. O vrienden, gaat uit de Bruidegom tegemoet, en kiest Hem, en alle behoeften zullen vervuld worden, al zijn zij nog zo groot en vele: "mijn God zal naar Zijn rijkdom vervullen al uw nooddruft, in heerlijkheid door Christus Jezus." De Bruidegom heeft, zoals u gehoord hebt, onnaspeurlijke rijkdommen; al de schatten der wijsheid en kennis, van genade en heerlijkheid, zijn in Hem, en uit Zijn volheid zult gij ook ontvangen, genade voor genade. Levendmakende genade, want Hij is de Opstanding en het Leven; verlichtende genade, want Hij is de Zon der gerechtigheid, de blinkende Morgenster: versterkende genade, want Hij "geeft de moede kracht, en Hij vermenigvuldigt de sterkte dien, die geen krachten heeft." In één woord, Hij zal genade en ere geven: Hij zal het goede niet onthouden degene, die zijn toestemming geeft Hem te trouwen.

3. De Bruidegom zal al uw zielskrankheden genezen, want Hij is zeer bedreven in de geneeskunde. Hij is de beste Heelmeester, er is geen kwaal zo hardnekkig, die Hij niet met één woord spreken, zal genezen. Hebt u een hard hart? Hij zal het week maken en in een vlezen hart veranderen. Hebt u een verdorde hand, die niet kan werken? Wel, Hij versterkt de slappe en verdorde handen. Hebt u lamme voeten, die niet kunnen gaan? Hij doet de kreupele springen als een hert. Hebt u een blind oog, of bent u blind geboren? Wel, Hij heeft ogenzalf, waardoor Hij de blinden helder doet zien. In één woord, op hetzelfde ogenblik waarop de ziel met Christus verenigd wordt, begint Hij de genezing, en tegen de dag van de voltrekking van het huwelijk, zal de bruid volkomen gereed zijn, het goede werk zal voleindigd zijn, en de bruid zal worden voorgesteld, "zonder vlek, of rimpel, of iets dergelijks."

4. O, gaat uit, de Bruidegom tegemoet, en verbindt u aan Hem, en Hij zal al uw lasten dragen, al zijn zij nog zo zwaar: "werpt uw zorgen op de Heere, en Hij zal u onderhouden." Christus is de medelijdendste Man, Die er ooit geweest is. Als Hij ziet, dat Zijn geliefde bruid gebukt gaat onder enigerlei ellende, wat het ook is, Hij is in al haar benauwdheden met haar benauwd, en Hij zal in het vuur en in het water met haar zijn, zodat het vuur haar niet zal verbranden, noch het water haar zal overstromen. Ziet, hoe Hij Zijn geliefde bruid in haar slingeringen toespreekt: (Jes. 54:11) "Gij verdrukte, door onweder voortgedrevene, ongetrooste; ziet, Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen, en Ik zal u op saffieren grondvesten."

5. O, verbindt u aan deze Bruidegom en Hij zal al uw vijanden ten onder brengen, en u overwinnaar, ja, meer dan overwinnaar, over hen maken. Zij, die Christus kiezen en met Hem in ondertrouw komen, moeten er zeker op rekenen, dat de heirlegers van de hel tegen hen zullen optrekken: De oude slang werpt uit haar mond water als een rivier achter de vrouw, en tegen de overigen van haar zaad, "die de geboden Gods bewaren en de getuigenis van Jezus Christus hebben." Doch wees niet ontmoedigd, arme ziel; uw Bruidegom heeft de kop van de oude slang reeds vermorzeld, en zal u eerlang de satan onder uw voeten doen verpletteren. Hij, Die tussen u en de wraakvorderende rechtvaardigheid heeft gestaan, zal ook met en voor u staan tegen al uw vijanden. Laten mensen en duivels de bruid van Christus vloeken, Hij zal haar zegenen. Laat haar in de ban gedaan, uit de kerk geworpen en de duivel overgegeven worden, Christus zal zulke vonnissen niet bevestigen, maar vernietigen. In het 9^{e} hoofdstuk van Johannes lezen wij van een arme blindgeborene, wiens ogen, Christus op de Sabbat had geopend, door een weinig slijk te maken en dat op zijn ogen te leggen. De Joodse Raad vergaderde, en

onder een zeer godsdienstig voorwendsel van ijver voor de Sabbatdag riepen zij de man op voor hen te verschijnen, die Christus beleed, voor zover hij Hem kende, en daarop deden zij hem in de ban, en wierpen hem uit de gemeente, als een heiden en een tollenaar. Wel, was dit vonnis in de hemel gebonden? Neen, dat was er zover van af, dat Christus, horende, dat zij hem uitgeworpen hadden, hem opzocht, en vond, en Zichzelf nader aan Hem openbaarde. Daarop spreekt Hij een zwaar doemvonnis over hen uit: "Ik ben tot een oordeel in deze wereld gekomen, opdat degenen, die niet zien, zien mogen, en die zien, (of die zich inbeelden, dat zij de enige mensen zijn, die de dingen in een beter licht zien of kennen) blind worden." Zo neemt Christus het voor Zijn bruid op, en Hij verdedigt haar tot beschaming van degenen, die haar kwaad doen.

6. O, trouwt met de gezegende Bruidegom, en Hij zal al uw belangen voor u behartigen, zowel in de hemel boven, als op de aarde beneden; want Hij "heeft alle macht in hemel en op aarde" Uw Bruidegom, gelovige, zal al uw zaken op aarde voor u uitrichten; want al de raderen van de voorzienigheid wentelen in ondergeschiktheid aan het voornemen van de liefde tot Zijn lieve bruid en vrouw: (Deut. 33:26) "Hij vaart op tot de hemel tot uw hulp, en met Zijn hoogheid op de bovenste wolken." En wat uw belangen in het hoger Hof van de hemel betreft, Hij is daar uw Zaakwaarnemer en Voorspraak: (Joh. 2:1) "Indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij de Vader, Jezus Christus, de Rechtvaardige."

7. O, gaat in, ondertrouwt met Christus de Bruidegom, want Hij zet een groot goed op Zijn bruid vast. Hoewel zij niets meebrengt dan schuld, gebrek en armoede; Hij verbindt Zich uit vrije genade en liefde, dat alles voor haar zal zijn. Ziet de inhoud van het contract: (1 Kor. 2:21) "Alles is uwe. Hetzij Paulus, hetzij Apollos, hetzij Cephas, hetzij de wereld, hetzij leven, hetzij dood, hetzij tegenwoordige, hetzij toekomende dingen; zij zijn alle uwe, doch u bent van Christus en Christus is van God." O, wat is de bruid van Christus welvoorzien uit kracht van het contract van het nieuwe verbond! Hij voorziet Zijn bruid van een kroon, een onverwelkelijke kroon van eer. Hij voorziet haar van een onbeweeglijk koninkrijk, "een onverderfelijke, onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis." Hij voorziet haar van "een stad, die fondamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is, en een huis, niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen." In één woord, Hij verbindt Zich, dat Zijn God en Vader eeuwig haar God en Vader zal zijn. Wat zou het meest uitgebreide hart meer kunnen begeren? Meer "heeft het oog niet gezien, en het oor niet gehoord, en is in het hart van de mens niet opgekomen."

(5.) Om uw harten voor de gezegende Bruidegom in te winnen, overweegt de uitnemendheid van het contract, dat Hij met Zijn bruid maakt. Ik heb u in het begin verteld, dat het contract, het verbond der genade en der belofte is, dat in de eeuwigheid tussen de Bruidegom en Zijn eeuwige Vader is opgemaakt, ten goede van degenen, die Hem de Vader gegeven heeft: (Psalm 89:4) "Ik heb een verbond gemaakt met Mijn uitverkorene." En in de dag van Zijn heirkracht, wanneer de bruid haar jawoord geeft, wordt datzelfde verbond met haar gemaakt en bevestigd: (Jes. 55:3) "Ik zal met u een eeuwig verbond maken, en u geven de gewisse weldadigheden Davids, " Ik zal u een paar eigenschappen opnoemen, die allen in een bundel vervat zijn in (Hos. 2:18, 19) "En Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid; ja, Ik zal u Mij ondertrouwen in gerechtigheid

en in gericht, en in goedertierenheid, en in barmhartigheden. En Ik zal u mij ondertrouwen in geloof, en gij zult de Heere kennen."

1. Het is een eeuwig contract: want zo zegt de Bruidegom: "Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid, " Gelijk het verdrag dateert vanouds, van de jaren der eeuwigheid, zo gaat het vooruit tot een toekomstige eeuwigheid, en o! wie kan een rechte gedachte vormen van een nimmer eindigende eeuwigheid? O! Het is een groot, doch troostrijk woord, dat tot de bruid van Christus wordt gesproken: "Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid. Ik zal een eeuwig verbond met hen maken, dat Ik van achter hen niet zal afkeren, opdat Ik hun weldoe." De dood verbreekt alle verbintenissen tussen man en vrouw, en doet de betrekking teniet; doch "noch dood, noch leven, noch tegenwoordige, noch toekomende dingen", zullen Christus en Zijn bruid scheiden.
2. Het is een rechtvaardige verbintenis; want zij is gegrond op de eeuwige gerechtigheid, die de Bruidegom heeft aangebracht: "Ik zal u Mij ondertrouwen in gerechtigheid." De gerechtigheid van Christus is de voorwaarde van de verbintenis van het nieuwe verbond. Door Zijn gehoorzaamheid tot de dood, heeft Hij velen het verbond versterkt, en Hij schenkt deze gerechtigheid aan de bruid als haar bruiloftskleed, en doet het haar met Zijn Eigen handen aan. Daardoor komt het, dat zij zingt: (Jes. 61:10) "Ik ben zeer vrolijk in de Heere, mijn ziel verheugt zich in mijn God; want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils, de mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan; gelijk een bruidegom Zich met priesterlijk sieraad versiert, en als een bruid zich versiert met haar gereedschap."
3. Het is een wijze en welgeordineerde verbintenis; want, zegt de Bruidegom, "Ik zal u Mij ondertrouwen in gericht", dat is, met grote wijsheid en verstand. Deze koets van het hout van Libanon, namelijk het genadeverbond, was door een meerdere dan Salomo gemaakt, in Wie "al de schatten der wijsheid en kennis verborgen zijn." Het was de uitslag van de Raad des vredes tussen de Vader en de Zoon, van alle eeuwigheid, en daarom kan het niet anders dan "in alles welgeordineerd zijn." Het is de wijsheid Gods in een verborgenheid, namelijk Zijn verborgen wijsheid, die niemand van de oversten van deze wereld gekend heeft. In andere overeenkomsten tussen man en vrouw zijn soms zeer ingewikkelde en verbijsterende zinsdelen, die processen en ergernissen veroorzaken; doch niets daarvan komt hier voor, alles is even duidelijk.
4. Het is een zeer liefderijke verbintenis; want, zegt de Bruidegom: "Ik zal u Mij ondertrouwen in goedertierenheid" De liefde, die Christus Zijn bruid van alle eeuwigheid toedroeg, is de bron en oorsprong van de vereniging in al haar delen. De koets van het hout van Libanon is besprengd met de liefde van de dochteren van Jeruzalem. Liefde deed Hem haar van eeuwigheid tot Zijn bruid kiezen: "Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde." Liefde deed Hem haar onder de band brengen van dat verbond, waarvan Hij het Hoofd is; liefde maakte al de beloften van het verbond, en liefde verplicht Hem die te vervullen.
5. Het is een vrijwillig en vrij verdrag, dat Hij met haar maakt, want, zegt de Bruidegom: "Ik zal u Mij ondertrouwen in barmhartigheden; en het is opmerkelijk, dat het in het meervoud staat, omdat de Bruidegom de bruid, een menigte barmhartigheden bewijst. Zij was ellendig toen Hij op haar zag, als zij in haar bloed lag, zonder dat een oog medelijden met haar had, of een hand haar hulp bood, Zijn barmhartigheden deden Hem, Zijn vleugel over haar uitbreiden, en tot haar zeggen:

Leef; en zo is Zijn barmhartigheid van eeuwigheid tot eeuwigheid over degenen, die Hem vrezen, Zijn ingewanden rommelen over Zijn geliefde bruid, wanneer Hij ziet, dat zij in moeite en ellende is; want "in al haar benauwdheden is Hij benauwd", en al zijn haar verdrukkingen vele, toch verlost Hij haar op den duur uit die alle.

6. Het is een getrouw en waarachtig verbond: want Hij zegt: "Ik zal u Mij ondertrouwen in geloof." De Naam zelf van de Bruidegom is Getrouw en Waarachtig (Openb. 19:11). Hij is de Amen, de getrouwe en waarachtige Getuige. Hij is geen man, dat Hij liegen zou, noch eens mensen kind, dat het Hem berouwen zou; daarom is het verdrag van het verbond vaster dan de hemel en de aarde: "Hij zal Zijn verbond niet ontheiligen en hetgeen, dat uit Zijn lippen gegaan is, zal Hij niet veranderen; (Jes. 54:10) "Want bergen zullen wijken, en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere uw Ontfermer."
7. Aan het verdrag is nog dit bijgevoegd: "En gij zult de Heere kennen"; "en Ik zal hun een hart geven om Mij te kennen, dat Ik de Heere ben." De Bruidegom openbaart Zich aan de bruid op een andere wijze dan aan de wereld: (Jes. 33:17) "Uw ogen zullen de Koning zien in Zijn schoonheid." (Hos. 6:3) "Dan zullen wij kennen, wij zullen vervolgen de Heere te kennen." Dit is de hoofdzegen in het verdrag van het verbond, en wordt daarom het eeuwige leven genoemd: (Joh. 17:3) "En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, die Gij gezonden hebt." De heerlijkheid van Christus te zien, en bij Hem te zijn, is het hoogste of het voltooiende punt van de gelukzaligheid van de heiligen in de hemel (Joh. 17:24). Wat echter voornamelijk begrepen is in de uitdrukking, "Gij zult de Heere kennen", is, dat de bruid tot de nauwste omgang en gemeenschap met de Bruidegom wordt toegelaten. Evenals op de voltrekking van het huwelijk, de bruid en de bruidegom elkaar kennen in huwelijksgemeenschap en vereniging, zo ook zal de bruid van Christus, de lieflijkste gemeenschap met de Heere genieten, zodat zij met de bruid kan zeggen: "Zijn linkerhand zij onder mijn hoofd, en Zijn rechterhand omhelze mij; mijn Liefste is mij een bundeltje mirre, dat tussen mijn borsten vernacht." Zo ziet u, wat een voortreffelijke verbintenis Christus met de bruid maakt. Nu, deze huwelijksakte brengen wij u in een gepredikt Evangelie, en wij eisen van u in Gods grote Naam, dat u die aanneemt en met de hand van het geloof ondertekent, volgens die profetie en belofte: (Jes. 44:5) "Deze zal zeggen: Ik ben des Heeren, en die zal zich noemen met de naam Jacobs, en gene zal met zijn hand schrijven, ik ben des Heeren, en zich toenoemen met de naam Israëls."

(6). Om u te verbinden uit te gaan de Bruidegom tegemoet en Hem in geloof te ondertrouwen, moet u overwegen, dat op bevel van de Bruidegom, afkondiging is gedaan van het huwelijksvoornemen met de bruid, en dat geen wettige tegenwerping of verhindering tegen het voornemen is, of kan worden gemaakt. O vrienden, wij, die de vrienden en herauten van de Bruidegom zijn, hebben op last van de Bruidegom en Zijn eeuwige Vader afgekondigd, en blijven overluid roepen op de spitsen van de hoge plaatsen, aan de weg ter plaatse daar de paden zijn: "Wie wil, die kome, en worde de bruid, de vrouw des Lams. Tot u, o mannen, (zegt Hij) roep Ik, en Mijn stem is tot der mensen kinderen." En wat is Zijn stem? Ziet het in Jes. 55:1-3 "O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs wijn en melk. Waarom weegt gijlieden geld uit, voor hetgeen geen brood is? en uw arbeid, voor hetgeen dat niet verzadigen kan? Hoort

aandachtiglijk naar Mij, en eet het goede, en laat uw ziel in vettigheid zich verlustigen. Neigt uw oor, en komt tot Mij, hoort en uw ziel zal leven; want Ik zal met u een eeuwig verbond maken, en u geven de gewisse weldadigheden Davids." Nu, zal het huwelijk worden afgekondigd, en zal toch de bruid zich terugtrekken, en de afkondiging van geen kracht maken?

(7.) Overweegt, dat, als u behagen hebt in het huwelijk, alle partijen daar behagen in scheppen.

1. De Vader van de Bruidegom schept er behagen in. Het eerste voorstel tot de overeenkomst is van Hem uitgegaan; Hij heeft eerst in de Raad des vredes het huwelijk voor Zijn geliefden Zoon voorgesteld, zeggende: O, Mijn Zoon, wilt U Zich gindse schare uit het geslacht van Adam ondertrouwen, en ze uit de hand van de rechtvaardigheid afkopen, en ze U ondertrouwen in eeuwigheid? Zij zijn van Mij, en Ik geef ze aan U." En gelijk de Vader het huwelijk voorstelde, zo biedt Hij Zijn geliefde Zoon aan de bruid aan, zeggende: "Deze is mijn geliefde Zoon, hoort Hem. Ziet, Mijn Knecht, die Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Dewelke Mijn ziel een welbehagen heeft." Waartoe zou de Vader Zijn Zoon bij u aanprijzen, als Hij niet ingenomen was met het huwelijk? Ja, Hij gebiedt u en eist, dat gij Hem de hand zult geven: (1 Joh. 3:23) "Dit is Zijn gebod, dat wij geloven in de Naam Zijns Zoons, Jezus Christus."
2. Gelijk de Vader van de Bruidegom er behagen in heeft, zo ook de Bruidegom Zelf; ja, zoals u in tien of twaalf bijzonderheden hebt gehoord, Hij is er ten zeerste op gesteld. Zijn vermakingen waren en zijn met der mensen kinderen; Hij verblijdt zich over de ziel, die tot Hem komt, "gelijk de bruidegom vrolijk is over de bruid."
3. De vrienden van de Bruidegom, alle getrouwe leraars zijn er op gesteld, ja, zij zijn in barensnood, totdat zij uw toestemming verkrijgen uw Maker tot uw Man te nemen. Op de dag, dat u het jawoord geeft, verblijden zij zich, en zij vergeten hun benauwdheid, evenals een vrouw wanneer zij het kindeke gebaard heeft.
4. De medemaagden, alle ware gelovigen, zijn verblijd en verheugen zich, wanneer een arme ziel de Bruidegom, hart en hand geeft: (Psalm 45:15, 16) "De jongedochters die achter haar zijn, haar medegezellinnen, zullen tot u gebracht worden; zij zullen geleid worden met alle blijdschap en verheuging." Ik zeg dan, alle partijen scheppen er behagen in. O, laat dan de koop gesloten worden, en gaat uit, de Bruidegom tegemoet.

(8). Evenals alle partijen aan de kant van de Bruidegom er mee ingenomen zijn, zo ook zijn alle dingen gereed, daarom, komt tot de bruiloft. De Bruidegom is gereed, gelijk de woorden van de tekst verklaren: Ziet, de Bruidegom komt, gaat uit Hem tegemoet; ja, Hij staat aan de deur, en Hij klopt. De Heilige Geest, de Trooster, is gereed de eeuwige knoop te leggen, zeggende, "Heden, indien gij Zijn stem hoort, zo verhardt uw harten niet." Hij is gereed de bruid te geven vreugdeolie voor treurigheid, en het gewaad des lofs voor een benauwde geest." De verbondsakte is gereed, zijnde door de Vader getekend, Die zegt: (Jes. 42:6) "Ik zal u geven tot een Verbond des volks", en de Bruidegom heeft ze met Zijn Eigen bloed ondertekend. De huwelijkswoning is gebouwd en gereed voor ontvangst van de bruid: (Spr. 9:1) "De opperste Wijsheid heeft haar huis gebouwd; Zij heeft haar zeven pilaren gehouwen." Het bruiloftsmaal is gereed: (Matth. 22:4) "Mijn ossen en de gemeste beesten zijn geslacht. (Spr. 9:2) "De opperste Wijsheid heeft Haar slachtvee geslacht, Zij heeft Haar wijn gemengd; ook

heeft Zij haar tafel toegericht." In één woord, alle engelen en heiligen in de hemel, alle leraars en Christenen op aarde, zijn gereed in hun handen te klappen en hun harpen te tokkelen; er zal blijdschap zijn in de hemel en op aarde, indien u uitgaat, de Bruidegom tegemoet.

(9.) Gaat gelovig uit, de Bruidegom tegemoet; want het zal droevig, droevig, met u aflopen, indien u na alles wat gezegd is, het niet doet. Wel zegt u, hoe zal het dan aflopen? Of wat zal daarop volgen?

1. U zult het hart bedroeven van de Bruidegom, Die de vreugde van hemel en aarde is. Hoe bedroefden de Joden Hem, wanneer de volharding van hun harten Hem smartte, en Hij over hen weende! En zult u hun voetstappen volgen en ook het hart van God bedroeven?
2. Als u niet uitgaat Hem tegemoet, zal Hij van u wijken en u overgeven. (Gen. 6:3) Hij zegt: Mijn Geest zal niet in eeuwigheid twisten met de mens. (Psalm 81:12) "Mijn volk heeft Mijn stem niet gehoord; en Israël heeft Mijner niet gewild. Dies heb Ik het overgegeven in het goeddunken huns harten." Menig droevig wee zal u op Zijn vertrek overkomen: (Hos. 9:12) "Wee hen, als Ik van hen zal geweken zijn."
3. Hij zal tot Zijn Vader gaan, Die Hem heeft gezonden, en een klacht tegen u indienen, zeggende: "O Vader, volgens Uw gebod ben Ik heengegaan, en heb Mij aan dat volk en die persoon als een Bruidegom aangeboden, doch zij hebben het huwelijk afgewezen en de koop afgeslagen." O, wat zal God de Vader over die hoon gebelgd zijn! (Joh. 3:18, 36) "Die niet in de Zoon gelooft, die de Zoon ongehoorzaam is, is reeds veroordeeld, en de toorn Gods blijft op hem. Er blijft geen slachtoffer over voor zo'n zonde;" want zodoende, vertreedt u het bloed van de Bruidegom, en acht het onrein (Hebr. 10:26, 29).
4. Hemel en aarde, en de ganse schepping zullen zich hierover ontzetten en verschrikt zijn, dat u andere minnaars hebt verkoren boven Hem, die geheel begeerlijk is (Jer. 2:12, 13).
5. De zonde, de duivel, en de wereld zullen u aangrijpen en gevankelijk wegvoeren, en God zal zeggen: "Zij zijn met de afgoden vergezeld, laat hen varen" (Hos. 4:17); want zij blijven in het verbond met de dood, en in een voorzichtig verdrag met de hel (Jes. 28:15). Laat hen gaan, en ziet wat het einde zal zijn: (Ezech. 24:13) Omdat Ik u gereinigd heb en gij niet gereinigd zijt, zo zult gij van uw onreinheid niet meer gereinigd worden.
6. Gedenkt, dat verachte liefde in vlammen van toorn en verbolgenheid zal ontbranden: (Spr. 1:24) "Omdat Ik geroepen heb, en gijlieden geweigerd hebt, Mijn hand uitgestrekt heb, en er niemand was die opmerkte; (vers 26) zo zal Ik ook in ulieder verderf lachen, Ik zal spotten wanneer uw vrees komt."

Vrienden, ik vrees, dat sommigen, indien niet velen onder u, die in deze plaats zijn, meer ophebben met drinken, kabaal maken, en plannen smeden hoe u zich in het vervolg zult vermaken, dan dat u bezig bent met deze gewichtige zaak, om uw zielen en de zielen van anderen met de Zoon van God getrouwd te krijgen. Uw hoofden en harten zijn zo vervuld met deze zondige en beuzelachtige dingen, dat de Bruidegom geen gehoor kan krijgen. Ja, u bent als een dove adder, die haar oor toestopt, en niet wil horen naar de stem des belezers" (Psalm 58:5, 6). Doch, waarde vrienden, vergunt mij, dat ik deze zaak in de naam van God met u bespreek: (Jes. 55:2) "Waarom weegt gijlieden geld uit voor hetgeen geen brood is, en uw arbeid voor hetgeen dat niet

verzadigen kan?" Wat zal het gewin van hetgeen u naloopt, ja, van de gehele wereld u baten, indien u uw zielen verliest, omdat u die dingen niet loslaat en uitgaat de Bruidegom tegemoet? Gedenkt om ‘ s Heeren wil, dat, als u niet uitgaat Hem tegemoet, om Hem nu door het geloof te trouwen, u Hem binnenkort, na de dood en in het laatste oordeel, zult ontmoeten: (Openb. 1:7) "Ziet, Hij komt met de wolken, en alle oog zal Hem zien, " en u ook, die door ongeloof Zijn hart hebt doorstoken, en dan zult u over Hem rouw bedrijven. O, hoe zult u Hem in het aangezicht zien, Wiens aanbiedingen van liefde u veracht hebt? Wat zult u doen? En hoe zult u blozen en beschaamd zijn, wanneer u uw verachte Minnaar op Zijn witte troon zult zien zitten, met al Zijn heilige engelen, "tien duizendmaal tien duizenden, en duizendmaal duizenden, " Hem dienende? O, tot wie zult u dan vlieden om hulp? En waar zult u uw heerlijkheid laten? (Jes. 10:3). U zou dan, als het mogelijk was, liever willen, dat de bergen en steenrotsen op u vielen en u bedekten, dan te verschijnen voor het aangezicht van Hem, Die u eens in de tijd aanzocht, Hem het jawoord te geven, om Zijn bruid te zijn, doch door u slecht behandeld, verworpen en veracht werd! U hebt door uw daden gezegd: Wij willen niet met deze Man gaan; wij willen niet, dat deze Koning over ons zij. Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust. Wat is de Almachtige, dat wij Hem zouden dienen? (Job. 21:14). Daarom zal dat vreselijk en ontzaglijk vonnis tegen u uitgaan: (Matth. 25:41) "Gaat weg van mij, gij vervloekte, in het eeuwige vuur, dat de duivel en zijn engelen bereid is, " en daarop zult u door legioenen duivels in de eeuwige pijn worden gedreven. O, overweegt op tijd deze dingen, u, die God, vergeet, en de aanbiedingen van de liefde van de Bruidegom versmaadt, opdat Hij u niet verscheurt, wanneer er niemand zal zijn om u te redden.

2e Doch ik heb geen lust met de donder en bliksem van de berg Sinaï te besluiten, maar wil liever terugkeren naar de berg Sion, en u vandaar weer en weer toeroepen: "Ziet de Bruidegom komt, gaat uit, Hem tegemoet." Gaat uit, en aanschouwt, gij dochteren Sions, de schoonheid en uitnemendheid van de ware Koning Salomo (Hoogl. 11:11). "O, mocht dit de dag Zijner bruiloft, en de dag van de vreugde Zijns harten zijn." Ziet hoe heerlijk Hij is in Zijn gewaad, en hoe Hij van Edom en van Bosra voorttrekt in Zijn grote kracht, u tegemoet, en zult u niet uitgaan Hem tegemoet? De Bruidegom begon Zijn reis naar u toe vanouds, van de dagen der eeuwigheid: (Micha 5:1) "En Wiens uitgangen zijn vanouds, van de dagen der eeuwigheid." Hij heeft de heerlijkheid verlaten, die Hij bij de Vader had, eer de wereld was, en heeft in deze wereld voor Zijn bruid gedurende de tijd van ongeveer drie en dertig jaren, heen en weer gereisd in armoede, smaad en vervolging. Hij is door zeeën van toorn en de Jordaan des doods heen getrokken, en toen is Hij weer naar de hemel teruggegaan om het huwelijk tot stand te brengen, en sedert Zijn hemelvaart heeft Hij in de koets van het eeuwig Evangelie gereisd, eerst onder de Joden en toen onder de heidenen, ja, Hij is ook tot deze eilanden in de zee, en tot het uiterste van de aarde gekomen. Lang heeft Hij de armen van verlossende liefde, tot ons land en tot de inwoners van deze plaats uitgebreid, roepende: Ziet, hier ben Ik, ziet, hier ben Ik. Hoe menigmaal heb Ik u willen bijeenvergaderen, gelijkerwijs een hen haar kiekens bijeenvergadert onder de vleugelen?" (Matth. 23:37). Hoe zal Mijn ziel zich over u verblijden, gelijk de bruidegom vrolijk is over de bruid, als u Mij maar als uw Bruidegom wilt ontvangen en omhelzen! Ik, Die uw Maker ben, zal uw Man zijn, en u Mij ondertrouwen in eeuwigheid. Welnu dan, vrienden, begeeft u tot de beste van de mannen, en zegt met uw ganse hart en geheel uw ziel: Wij zijn Uwe, o David, en met U zijn wij, gij Zoon van

Isaï (1 Kron. 12:18). O, laat het een eeuwige verbintenis zijn, die nooit zal worden ontbonden.

Misschien zal de een of andere arme ziel zeggen: *O, hoe graag zou ik uitgaan, de Bruidegom tegemoet, en mijzelf voorstellen als de bruid, de vrouw des Lams; doch wanneer ik er over begin te denken, doen zich duizend hinderpalen in mijn weg op, die ik niet weet hoe ze te boven te komen.*
Antwoord. Wel, laat ons horen, wat de duivel, of de wereld, of een boos en ongelovig hart heeft te zeggen; want zij kunnen geen tegenwerping opwerpen, die van enig gewicht is. De gezegende Bruidegom heeft alle beletselen, aan de zijde van de wet en van de rechtvaardigheid, door Zijn gehoorzaamheid tot de dood, uit de weg geruimd, en Hij is bereid, en wij zijn in Zijn Naam en op Zijn gezag ook bereid, alles te beantwoorden, van welke aard het ook is, dat kan worden ingebracht.

Tegenwerping 1. *O! zal misschien de een of andere neergebogen ziel zeggen, de afstand tussen de Bruidegom en mij is zo groot en oneindig, dat ik nooit kan denken, dat de overeenkomst kan tot stand komen. Hij is Gods Eerstgeborene, hoger dan de koningen der aarde, en zal Hij ooit mij ondertrouwen, een arme verachtelijke worm, die maar een niet, ja, minder dan een niet en ijdelheid ben?*
Antwoord. Het is zo, de afstand tussen u en Hem, zoals Hij de Zoon van God, God evengelijk met de Vader is, is groot. Als Hij die sluitboom niet had weggenomen door de menselijke natuur aan te nemen in een persoonlijke vereniging met Zichzelf, kon er nooit sprake geweest zijn van een geestelijk huwelijk tussen Hem en iemand van het geslacht van Adam. Maar hoewel Hij "in de gestaltenis Gods zijnde, geen roof geacht heeft Gode evengelijk te zijn, " toch is Hij ons gelijk geworden door de aanneming van de menselijke natuur, opdat Hij zo, ons gelijk geworden zijnde, ons Hem zou kunnen ondertrouwen in eeuwigheid, Laat de grote afstand van de partijen, nu Hij over de berg van oneindige afstand, beide natuurlijk en zedelijk, heengekomen is, aan uw kant geen beletsel zijn; doch overweegt, dat hoe groter de ongelijkheid in het huwelijk is, hoe meer de rijkdom, vrijheid en soevereiniteit van de genade van God verhoogd wordt, en dit is juist het grote doel van de hemel: (Jes. 57:15) "Want alzo zegt de Hoge en Verhevene, Die in de eeuwigheid woont, en Wiens Naam Heilig is: Ik woon in de hoogte, en in het heilige;" - die een ontoegankelijk licht bewoont (I Tim. 6:16), - "bij dien, die van een verbrijzelde en nederige geest is, opdat ik levend maak de geest van de nederigen, en opdat ik levend maak het hart van de verbrijzelden." God wil ons en de gehele wereld doen weten, dat Zijn gedachten niet onze gedachten, en Zijn wegen niet onze wegen zijn; doch dat "gelijk de hemelen hoger zijn dan de aarde, alzo Zijn wegen hoger zijn dan onze wegen, en Zijn gedachten dan onze gedachten." Gods weg is, de machtigen, rijken, wijzen, en edelen voorbij te gaan, en de zwakken, armen, en verachten, en hetgeen niets is, te verkiezen, "opdat geen vlees zou roemen voor Hem."

Tegenwerping 2. Misschien zal een ander zeggen: *Ik ben een ellendig mismaakt schepsel, er is niets begeerlijks in of aan mij, ik ben een overtreder van de baarmoeder af, in zonde ontvangen en in ongerechtigheid geboren, geheel onrein; zal de heerlijke Bruidegom ooit zo iemand trouwen als ik ben?*
Antwoord. Indien deze tegenwerping bij Christus in aanmerking kwam, kon Hij nooit een bruid hebben onder het geslacht van Adam; Hij heeft Zich nooit iemand uit het geslacht van Adam ondertrouwd wegens haar schoonheid of lieflijkheid, maar opdat Hij

ze schoon zou maken door Zijn heerlijkheid, die Hij op haar gelegd heeft (Ezech. 16:8-14).

Tegenwerping 3. *O! Mijn overtredingen zijn vermenigvuldigd, ontelbare kwaden omringen mij, en mijn zonden zijn zeer verzwaard, want ik heb tegen licht, tegen liefde, tegen verbondsgeloften en verbintenissen gezondigd. Ik heb Christus het jawoord gegeven, maar ik heb mij teruggetrokken, en daarom zal Christus nooit naar mij omzien.*
Antwoord. Laat het zijn zoals u zegt; nochtans zal Hij u, als u wederkeert, genadig aannemen: (Jes. 3:1) "Gij nu, hebt met vele boeleerders gehoereerd; keer nochtans weder tot Mij, spreekt de Heere." (Jes. 1:18) "Komt dan, en laat ons samen rechten, zegt de Heere: Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol." Gedenkt aan het voorbeeld van Manasse, Maria Magdalena, Paulus en vele anderen; dezelfde goedertierenheid en genade, die hen zaligmaakte, is even machtig u zalig te maken: "Zijn hand is niet verkort, dat zij niet zou kunnen verlossen, en Zijn oor is niet zwaar geworden, dat het niet zou kunnen horen."

Tegenwerping 4. *Ik lig in een mesthoop van zonde en ellende; de Bruidegom zal nooit op mij zien.*
Antwoord. Hij richt de geringe op uit het stof, en verhoogt de nooddruftige uit de drek, en doet hen zitten bij de prinsen Zijns volks. Ziet, hoe dat arme Israëlitische kind in zijn vuil neerlag, toen de Heere voorbijging, en tot het zei: Leef (Ezech. 16) "Al laagt gijlieden tussen twee rijen van stenen, zo zult gij toch worden als vleugelen ener duif, overdekt met zilver, en welker vederen zijn met uitgegraven géluwen goud."

Tegenwerping 5. Ik *ben zo ellendig, de Bruidegom zal nooit op mij neerzien.*
Antwoord. U vergist zich, want de Naam van de Bruidegom is Barmhartig, en Zijn goedertierenheid is tot in de hemelen.

Tegenwerping 6. Zegt de zondaar: *Ik ben blind?*
Antwoord. Christus zegt: "Ik geef de blinden het gezicht." Christus zegt tot het blinde Laodicéa: "Ik raad u, dat gij van Mij koopt ogenzalf, opdat gij zien moogt."

Tegenwerping 7. *Ik ben naakt, ik heb geen mantel van gerechtigheid om mij te dekken.*
Ja maar, zegt de Bruidegom, geef Mij uw jawoord maar, en Ik zal u met het beste kleed, dat in de hemel is, bekleden, opdat de schande uwer naaktheid niet geopenbaard worde.

Tegenwerping 8. *Ik ben arm, ja zo arm, dat ik geen begeerlijke eigenschap heb om mij aan te bevelen.*
Antwoord. De Bruidegom is, "daar Hij rijk was, arm geworden, opdat Hij door Zijn armoede, u zou rijk maken. Hij heeft overvloed van goud, "goud beproefd komende uit het vuur, onnaspeurlijke rijkdommen;" en al Zijn rijkdommen zijn de uwe, op hetzelfde ogenblik, dat u Hem het jawoord geeft.

Tegenwerping 9. *Ik ben dood, er is niet het minste sprankje geestelijk leven in mij, en daarom zal de Bruidegom mij nooit aanzien.*

Antwoord. "Hoort, " zegt de Bruidegom, "en uw ziel zal leven: (Jes. 55:3) want Ik zal met u een eeuwig verbond maken, en u geven de gewisse weldadigheden Davids." Die in Mij gelooft zal leven al ware hij ook gestorven, want Ik ben de Opstanding en het Leven. Indien u waarlijk zucht onder een besef van uw doodheid, is het een teken van enig leven, want de doden plegen zoiets niet van zichzelf te zeggen. Ziet, wat Christus aan doden doet: (Ef. 2:1) "En u heeft Hij mede levendgemaakt daar gij dood waart door de misdaden en de zonden." De Geest des levens maakt de dorre beenderen levend.

Tegenwerping 10. *Ik weet niet of de Bruidegom mij ooit heeft liefgehad of verkoren.*
Antwoord. Hij heeft Zijn liefde geopenbaard in het huwelijksaanzoek, dat Hij u in het Evangelie van Zijn genade doet. Hij heeft gezegd dat Hij gewillig is, en Hij zweert bij Zijn leven, dat Hij "geen lust heeft in de dood des goddelozen, maar daarin, dat zij zich bekeren en leven." Hij verklaart, dat Hij het verlaten haat, en dat Hij die, die tot Hem komt, geenszins zal uitwerpen; dat "u de belofte toekomt, en uw kinderen, en allen, die daar verre zijn."
Nu, u hebt Hem op Zijn Woord te vatten, en u moet volgens Zijn Woord over Zijn gedachten en Zijn voornemen oordelen; want "de geopenbaarde dingen zijn voor ons en voor onze kinderen, tot in eeuwigheid." Ik zal de zaak, die ik behandel, door een gemeenzame gelijkenis van een huwelijksaanzoek ophelderen. De man, die de vrouw het aanzoek doet, maakt haar niet alleen zijn liefde bekend, maar hij vraagt ook haar toestemming; hij maakt de overeenkomst zo voordelig mogelijk; hij schenkt haar zichzelf en zijn ganse vermogen, en bevestigt zijn oprechtheid met een eed, opdat zij geen twijfel heeft aangaande zijn liefde en toegenegenheid.
Indien nu, na dit alles, de vrouw zou zeggen, dat zij met die man niet wil trouwen, omdat zij niet weet of hij haar waarlijk liefheeft; zou niet iedereen deze vrouw als hoogst onredelijk en belachelijk beschouwen? Beschuldigt zij die man niet van de meest afschuwelijke onoprechtheid? Wel, dit is hier het geval; hoe anders kunt u de liefde van Christus tot u, kennen, dan door de aanbiedingen, beloften, smekingen en verklaringen van Zijn liefde. Aan Zijn liefde te twijfelen is, Hem dwaas van bedrieglijk handelen te beschuldigen, en o! behandelt Hem zo niet langer, maar gelooft, en ziet Zijn heil.

Tegenwerping 11. *O! God is op mij vertoornd; mij dunkt, dat ik fronsen in Zijn gelaat zie, wanneer de gedachte in mij opkomt, met Zijn geliefde Zoon te ondertrouwen.*
Antwoord. U vergist zich ten zeerste, want de hoofdgrond van Zijn twist met u is, dat u niet uitgaat, Zijn geliefde Zoon tegemoet. Zodra u Hem door het geloof aanneemt zult u ervaren, dat God een welbehagen in u heeft; "want zovelen Hem aangenomen hebben als hun Zaligmaker, Man, Koning, Priester en Profeet, die heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden."

Tegenwerping 12. *U dringt er bij mij op aan, dat ik door het geloof de Zoon van God zal trouwen, en ik zou dat graag doen, maar ik bevind mij daartoe geheel onmachtig en onbekwaam, en het is alleen de kracht Gods, die het werk moet doen; daarom is alles wat u gezegd hebt vergeefs, zolang er niet een dag van Gods heirkracht komt.*
Antwoord. Het is waar, dat de kracht Gods, de mens gewillig moet maken, doch de wijze waarop die kracht wordt betoond is, dat de zondaar overtuigd wordt van zijn onbekwaamheid om te willen of te werken, opdat hij het ganse werk in de hand des Heeren geeft. Indien dit uw geval is, is het goede werk reeds in u begonnen, en Hij, Die begonnen is u te overtuigen en te vernederen onder een besef van uw onmacht, zal het

werk voortzetten en voleindigen; want Hij heeft gezegd: (Psalm 110:3) "Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag Uwer heirkracht;" (Jes. 40:29) "Hij geeft de moede kracht, en Hij vermenigvuldigt de sterkte dien, die geen krachten heeft."

Ik zal de vermaning besluiten met twee of drie raadgevingen.

1. Weest overtuigd en overreed van uw gevaarlijke en beklagenswaardige toestand, zolang u aan de wet en uw begeerlijkheden getrouwd bent. Ziet hiertoe het gebruik van bestraffing en beklag.
2. Stelt u voor en koestert hoop, dat het huwelijk tussen Christus en u zal tot stand komen en voltrokken zal worden. Een hopeloze wanhoop in deze zaak snijdt de zenuwen van alle werkzaamheid af: (Jes. 11:25) "Het is buiten hoop; neen, want ik heb de vreemden lief, en die zal ik nawandelen;" en daarom: (Klaagl. 3:26) "Het is goed, dat men hope."
3. Bestudeert veel de liefde Gods in zo'n hulp te schikken, die in elk opzicht voor u geschikt is. Het was een blijk van Gods goedgunstigheid jegens Adam, toen Hij zei: "Het is niet goed, dat de mens alleen zij; Ik zal hem een hulp maken, die als tegen hem over zij" (Gen. 2:18): en het is veel meer een blijk van de liefde Gods tot de verloren mens, dat Hij hulp voor hem besteld heeft bij een Held (Psalm 89:20).
4. Ik raad u, dat u veel de liefde van de eeuwige Zoon van God overpeinst, dat Hij de menselijke natuur wilde trouwen tot een persoonlijke vereniging met de goddelijke natuur, opdat Hij voor ons een nabestaande Verlosser zou zijn. O! Overdenkt wat Hij gedaan heeft om Zich een bruid van het geslacht van Adam te verkrijgen, want de ene liefde steekt de andere aan, en "wij hebben Hem lief omdat Hij ons eerst heeft liefgehad."
5. Beschouwt dikwijls de heerlijke volheid en gepastheid van de Bruidegom, door de tralies van het gelezen en gepredikte Woord: (2 Kor. 3:18) "En wij allen met ongedekt aangezicht, de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid."
6. O! Roept en pleit veel om de verworven en beloofde Geest, dat Hij Christus mag verheerlijken en van Hem, aan uw zielen getuigen, volgens de belofte van de Bruidegom, voordat Hij de wereld verliet: (Joh. 16:14) "Die zal Mij verheerlijken; want Hij zal het uit het Mijne nemen, en zal het u verkondigen."
7. Dankt, als u de Bruidegom ondertrouwt, alle andere minnaars af, met Efraïm zeggende: "Wat heb ik meer met de afgoden te doen." (Jes. 26:13) "Heere, onze God, andere heren behalve U hebben over ons geheerst, doch door U alleen gedenken wij Uws Naams." Indien u voor Mij bent, zegt Christus, laat dan die zielsvermoordende begeerlijkheden varen; laat uw gierigheid, onreinheid, hoogmoed, nijdigheid, wraak, dronkenschap en vraatzucht varen: want gelijk niemand twee heren kan dienen, zo kan ook niemand tegelijk aan Christus en aan die begeerlijkheden verbonden zijn. Christus zegt: Verdelgt ze, kruisigt ze, doodt de werkingen des lichaams (Rom. 8:13), namelijk, gramschap, toornigheid, kwaadheid, lastering, kwade begeerlijkheid, en de gierigheid, welke is afgodendienst" (Kol. 3:5, 8). Ik ben gekomen om die werken van de duivel te verbreken (1 Joh. 3:3); daarom, als u Mij wilt volgen, geef die dan een scheidbrief.

Ik zal deze rede sluiten met een woord van raadgeving aan de gelovigen, die vastbesloten zijn, door de kracht van de genade uit te gaan de Bruidegom tegemoet.

O! Dankt de Heere, Die u raad gegeven heeft dat te doen, want dit werd nooit uitgewerkt door de kracht van de natuur, maar alleen door de kracht van de overwinnende genade: (Psalm 110:3) "Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag Uwer heirkracht." U was dood door de zonde, maar Hij ging bij u voorbij, en zeide tot u: Leef. U was vol van vijandschap tegen God en Zijn Gezalfde, maar Hij heeft uw hart ingenomen door Zijn liefde en beminnelijkheid. Wie heeft u onderscheiden van anderen, die achtergelaten zijn in een geheel bittere gal, en samenknoping van ongerechtigheid? Wel, het was de gezegende Bruidegom, die u tot Zich heeft getrokken met de touwen van Zijn liefde; laat daarom de lof van de Bruidegom en Zijn eeuwige Vader gedurig in uw mond zijn. (Joh. 6:44) "Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader, die Mij gezonden heeft, hem trekke." Laat de bruid, de vrouw des Lams veel vertrouwen stellen in de Bruidegom; en zij heeft wel reden dat te doen, want Hij is het vertrouwen van alle einden der aarde, Zijn Naam is getrouw en waarachtig. Amen.

4. De afkerige gekenschetst, of het kwaad en gevaar van afvalligheid beschreven

Johannes 6:66. ***Van toen af gingen velen Zijner discipelen terug, en wandelden niet meer met Hem.***

In het begin van dit hoofdstuk werkt onze Heere een merkwaardig wonder. Hij voedt vijf duizend mensen met vijf broden en twee visjes, en er blijven twaalf korven met brokken over. De schare is zo ingenomen met dit wonderdadig onthaal, dat zij Hem beslist tot koning wilden uitroepen. Maar onze nederige Koning van Sion, zocht geen wereldse grootheid, want Zijn koninkrijk was niet van deze wereld. Daarom onttrok Hij Zich en ging over de zee naar Kapernaüm. Velen van de menigte, die Hij spijzigde, volgden Hem daarheen. Onze gezegende Heere neemt daar de gelegenheid waar, een zeer hemelse en geestelijke preek te prediken, waarin Hij de noodzakelijkheid voorstelde om door het geloof in Hem, het eeuwige leven te verkrijgen, Hem te eten en met Hem gevoed te worden. Deze vleselijke hoorders ergeren zich aan de geestelijkheid van Zijn leer, die zij als onverantwoordelijke dwaasheid en onzin beschouwden. Daarop beginnen zij van Hem weg te lopen, zoals de Evangelist hier, in de woorden van mijn

tekst aanmerkt: "Van toen af gingen velen van Zijn discipelen terug, en wandelden niet meer met Hem."

In deze woorden kunnen wij aanmerken:
1. Een afvallen, of een teruggaan van Christus.
2. De tijd wanneer dit geschiedde, namelijk, van toen af, of, nadat Hij de voorafgaande preek uitsprak.
3. De oorzaak, die, stilzwijgend in de tijd wordt te kennen gegeven, namelijk, de geestelijkheid van Zijn leer.
4. De personen, die zich aan deze afval schuldig maakten, namelijk, erkende discipelen, en dat niet een paar, maar velen van hen.
5. Het slot en de onherstelbare natuur van hun afvalligheid; zij wandelden niet meer met Hem.

De woorden zijn duidelijk en helder, en vereisen daarom geen kritische uitlegging. De volgende aanmerking is hieruit als vanzelf af te leiden, namelijk:
Leer. *Dat er sommige tijden zijn, waarin velen van hen, die voorgeven discipelen van Christus te zijn, van Hem afvallen, en dat finaal en onherstelbaar. "Van toen af gingen velen van Zijn discipelen terug, en wandelden niet meer met Hem."*
In het verhandelen van deze leer, zal ik de orde van de woorden nagaan, en een weinig spreken over

I. Deze afvalligheid, of het afvallen van Christus.
II. De oorzaken daarvan onderzoeken.
III. Onderzoeken in welke tijden deze afvalligheid zich voordoet.
IV. De personen die zich daaraan schuldig maken, namelijk, de discipelen.
V. Enkele kentekenen opnoemen van hen, die geheel afvallen en niet meer met Hem wandelen.
VI. Het geheel toepassen.

I. Ik zal een weinig spreken over deze afvalligheid, of dit afvallen van Christus. Hier zal ik
(1.) Enige Schriftuurlijke benamingen daarvan noemen.
(2.) De verschillende soorten en trappen daarvan aanwijzen.
(3.) Enige bestanddelen daarvan behandelen.
(4.) Enige dingen melden, die er mee gepaard gaan.

Ten eerste. Ik zal u enige Schriftuurlijke namen aanwijzen, waarmee het genoemd wordt. Soms wordt het een achteromzien genoemd: (Lukas 9:62) "Niemand die zijn hand aan de ploeg slaat en ziet naar hetgeen achter is, is bekwaam tot het koninkrijk Gods." Mijn vrienden, u hebt beleden, dat u uw aangezichten hemelwaarts gewend hebt; O wacht u, dat u niet weer naar oude minnaars omziet: "Gedenkt aan de vrouw van Lot;" past op, dat God u niet tot gedenktekens van Zijn wraak stelt. Soms wordt het een achterwaarts keren genoemd: (Klaagl. 1:8) "Jeruzalem zucht, en zij is achterwaarts gekeerd." De weg naar de hemel laat geen terugtrekken toe; u moet steeds vooruit, welke tegenstand u ook op uw weg ontmoet. Soms wordt het een zich onttrekken genoemd: (Hebr. 10:38) "Zo iemand zich onttrekt, Mijn ziel heeft aan hem geen behagen." Het wordt bovendien een afkeren genoemd, te kennen gevend, dat de mensen

die niet goed toegerust zijn in de godsdienst, op glibberige grond staan: (Hos. 40:7) "Want Mijn volk blijft hangen aan de afkering van Mij." Verder wordt het een achterwaarts vallen genoemd: (Jes. 28:13) "Zo zal hun het Woord des Heeren zijn, gebod op gebod, gebod op gebod, regel op regel, regel op regel, hier een weinig, daar een weinig; opdat zij heengaan, en achterwaarts vallen, en verbreken, en verstrikt en gevangen worden;" en u weet dat achterover vallen uiterst gevaarlijk is. Tenslotte, om niet meer te noemen, het wordt een omkeren genoemd. Van Israël wordt gezegd, dat "zij omgekeerd zijn als een bedrieglijke boog;" dat het voornemen van de boogschutter verijdelt, doordat hij bezijden het doel schiet. Zij, "die zich neigen tot hun kromme wegen, " welke aanspraak zij ook maken op de godsdienst, missen het doel daarvan, namelijk "het wit en de prijs der roeping Gods, die van boven is, in Christus Jezus"; en "de Heere zal hen wegdoen, " en hun deel zal zijn, "met de werkers der ongerechtigheid."

Ten tweede. Ik zal de verschillende soorten en trappen van dit afvallen van Christus aanwijzen. Om de onderscheidingen niet te vermenigvuldigen, welke meer bijdragen om de hoorders te verwarren dan op te bouwen, zal ik slechts deze volgende twee of drie melden.
1. Afvalligheid van Christus is soms meer gezamenlijk en algemeen, zodat een Kerk en een volk daarin samengaan. Zo wordt Efeze beschuldigd, dat zij haar eerste liefde heeft verlaten. Het ganse Israëlitische volk maakte zich schuldig aan afvalligheid, doordat het de afgodische kalveren aanbad, die Jerobeam te Dan en te Bethel had opgericht; dit was zo algemeen, dat de profeet Elia meende, dat hij alleen was overgebleven: de Heere verzekerde hem echter, dat er nog zeven duizend in Israël waren, die hun knieën niet voor Baäl hadden gebogen. Soms is zij meer bijzonder en persoonlijk, wanneer een op zichzelf staand genootschap, een familie, of een mens alleen, van Christus en zijn wegen begint af te wijken, en af te vallen, waarvan wij hierna voorbeelden zullen noemen.

2. Soms is zij meer openbaar en openlijk in tegenstelling met de voorgaande, wanneer men zelfs de belijdenis van de godsdienst loslaat en laat varen, welke men zich eens aanmatigde, en openlijk goddeloos en snood wordt, en zijn zonden de vrije loop laat. Of zij is meer verborgen, wanneer, hoewel de belijdenis van de godsdienst nog steeds wordt vastgehouden, de kracht van de godzaligheid toch geheel verlaten is, en het hart een nauwe verbintenis met de zonde onderhoudt, en men een verborgen goddeloos leven leidt, dat onbestaanbaar is met de regels van de christelijke godsdienst.

3. Er is een totaal, zowel als een gedeeltelijk afvallen van Christus. Een totale of algehele afval is die van de goddelozen en verworpenen, die wanneer zij vallen, als lood, of als een steen zijn, die in een diep water valt, en nooit weer bovenkomt; zoals van Farao en zijn heir staat: "Zij zonken onder als lood in geweldige wateren;" zij lijden volkomen schipbreuk van het geloof en een goed geweten. Aan een gedeeltelijke afvalligheid zijn zelfs de vromen nog onderhevig. Ik zou die een tijdelijke kunnen noemen; want zij kunnen gedurende een aanmerkelijke tijd verlaten worden, zodat zij vele jammerlijke stappen doen van afvalligheid van Christus en Zijn wegen. Dit blijkt duidelijk uit de voorbeelden van David, Petrus, Abraham, en vele anderen. Maar wanneer zij vallen, zijn zij als hout of kurk, dat in het water valt; hoewel zij in het eerst zinken, toch rijzen zij spoedig weer op door geloof en bekering, die de hervorming van

hun leven beïnvloeden, en in de voortzetting van het goddelijk voornemen van de genade tot hun zaligheid, door de Heilige Geest in hen, worden werkzaam gemaakt, volgens Psalm 37:24: "Als hij valt zo wordt hij niet weggeworpen; want de Heere ondersteunt zijn hand." De afvalligheid waarvan hier in de tekst wordt gesproken schijnt de eerste soort van elke afdeling te zijn geweest. Zij was algemeen, want er was, zoals wij in het begin van het hoofdstuk lezen, een grote schare; zij was openbaar en openlijk, want zij versmaadden Christus voor het oog van de zon; en zij was totaal en algeheel, want zij wandelden niet meer met Hem, zij zagen niet meer naar Christus om.

Ten derde. Ik zal enige bestanddelen behandelen van de afvalligheid waarvan hier gesproken wordt. Het blijkt, dat daarin de volgende dingen waren.

1. Een onbevredigdheid met Christus en een minachten, beide van Hem en van Zijn weg, want zij zeiden: (vers 42) "Is deze niet Jezus, de Zoon van Jozef, Wiens vader en moeder wij kennen? Hoe zegt Deze dan, Ik ben uit de hemel nedergedaald?"
2. Een murmureren en morren tegen de geestelijkheid van Zijn leer, uit een ingewortelde vijandschap en vooroordeel daartegen: (vers 41) "Zij murmureerden over Hem, omdat Hij gezegd had. Ik ben het Brood, Dat uit de hemel nedergedaald is, " en wederom: (vers 60) "Deze rede is hard; wie kan dezelve horen?"
3. Een uitdrukkelijk betwisten en bespreken van Zijn leer, als strijdig met de rede. Zij stelden hun rede tot het richtsnoer van de openbaring, en wilden niets aannemen, dat zij niet konden begrijpen; want (vers 52) "zij streden, " of twistten, "onder elkaar, zeggende: Hoe kan Deze ons Zijn vlees te eten geven?"
4. Een formeel verwerpen van Christus en een wederkeren tot hun oude weg en levenswijze, waardoor hun het laatste erger wordt dan het eerste; want, zoals de tekst zegt: "zij gingen terug en wandelden niet meer met Hem."

Ten vierde. Ik zal nu enige dingen melden, die met het afvallen van Christus gepaard gaan.

1. Het gaat gewoonlijk gepaard met een hinken en weifelen tussen de zonde en de plicht, zoals geheel Israël deed tussen God en Baäl: "Hoelang (zei Elia tot hen) hinkt gij op twee gedachten? Zo de Heere God is, volgt Hem na; en zo het Baäl is, volgt hem na." Wanneer de mensen beginnen te weifelen, kunnen zij niet lang blijven staan, want "een dubbelhartig man is ongestadig in al zijn wegen." Het hart is verdeeld; daarom zullen zij schuldig bevonden worden.
2. Het gaat gewoonlijk gepaard met een soort van huurlingengeest. Gelijk toch wereldlijk en tijdelijk belang de bron van al hun godsdienst is, zo is het ook de bron van hun afwijking en hun afvallen van de godsdienst, zoals duidelijk blijkt uit hetgeen de Heere van Zijn vermeende discipelen zegt: "gij zoekt Mij, niet omdat gij tekenen gezien hebt, maar omdat gij van de broden gegeten hebt, en verzadigd zijt." Waar deze huurlingengeest de overhand heeft zal men het met Christus en de godsdienst houden, zolang het met hun eigenliefde en baatzuchtige belangen kan bestaan, doch niet langer. Christus, het geweten, de godsdienst en alle dingen, moeten zich tenslotte daaraan onderwerpen.
3. Het gaat gepaard met een op de hoogste spits drijven van de Christelijke vrijheid, en een spelen met de schijn van kwaad. O, zegt zo iemand waartoe dient al die onnodige stiptheid en muggezifterij? Ik kan mij zover wagen, en toch vrede met God houden en een goed geweten bewaren. Evenals Eva, die meende, dat zij, zonder enig gevaar te lopen van toe te geven, met de verzoeking kon spelen; of als Simson,

die meende, dat hij met Delila kon dartelen, en toch vrede met God houden. O vrienden, het is gevaarlijk: te dichtbij te komen bij de palen, die God gesteld heeft; want het is, zoals zeker iemand zegt, die zover wil gaan als hij mag, zal, wanneer de gelegenheid gunstig is, verder gaan dan hij behoort te gaan.

4. Het gaat gepaard met een afsnauwen van de bestraffingen. Zij kunnen niet verdragen, dat hun wonden opengereten en de boosheid van hun wegen ontdekt worden. Al prediken de leraars nog zo'n gezonde leer, toch. zijn zij dadelijk, als zij maar enigszins wijzen naar de streek waar hun afwijkingen liggen, als de wilde dieren in een net, vol woede en verontwaardiging. Hiervan wordt zelfs in Gods volk maar al te veel gevonden wanneer zij in een gedeeltelijke afvalligheid betrokken zijn. Asa was zo vertoornd over de bestraffing van de profeet, dat hij hem in de gevangenis wierp, omdat hij hem zeide, dat hij van zijn vorig vertrouwen op God was uitgevallen, toen de legerscharen van de Moren tegen hem optrokken. En de Galaten beschouwden Paulus als hun vijand, omdat hij hun de waarheid zeide.
5. Met een aantasten van de goede naam van degenen, die standhouden, of op enigerlei wijze getuigen tegen hun afvalligheden. Als zij kunnen bemerken, dat zulken maar de geringste misstap doen, dan kan men er zeker van zijn, dat zij het zoveel hun mogelijk is aan de wereld zullen verkondigen en bekendmaken, en het in de zwartst denkbare kleuren zullen voorstellen. Het is een zeer juiste en ware opmerking, dat afwijkers gewoonlijk lasteraars zijn. Zij kunnen het niet uitstaan, wanneer zij iemand zien, die hen in heiligheid en tederheid overtreft; daarom liggen zij op de loer, om de goede naam aan te tasten van hen, die niet in alles met hen kunnen meedoen. Dit deed David bidden: "Verlos mij van al mijn overtredingen, en stel mij niet tot een smaad des dwazen. Dat zij zich over mij niet verblijden! Wanneer mijn voet zou wankelen, zo zouden zij zich tegen mij groot maken."
6. Verdeeldheid is gewoonlijk de vrucht van afval, en gaat daarmee gepaard. Indien wij alle verdeeldheden, waardoor de gemeente Gods vanaf de eerste eeuwen van het Christendom gescheurd zijn, tot in haar bron wilden naspeuren, zouden wij zien, dat zij steeds ontstaan zijn uit de bittere fontein van afvalligheid. Wat anders dan de afval van sommigen in de gemeente van Korinthe deed die verdeeldheid ontstaan, waarover de apostel klaagt in 1 Kor. 1? Wat anders dan de afval van de Roomse kerk heeft zo'n wijde breuk doen ontstaan tussen Protestanten en Roomsen? Wel is waar, dat elke partij en groep, luid de vrede hebben aangeprezen en tegen verdeeldheid hebben uitgeroepen; gelijk de Roomsen tot op deze dag nog luid roepen, dat wij scheuring maken in de kerk van Christus; doch niet wij, maar zij maken de scheuring door hun afval. Wij moeten met niemand in een zondige weg zeggen: een verbintenis; of de vrede kopen, ten koste van de waarheid en heiligheid. Dit was het gevoelen van de oude Jacob op zijn sterfbed: (Gen. 49:5, 6) "Simeon en Levi zijn gebroeders; hun handelingen zijn werktuigen van geweld. Mijn ziel kome niet in hun verborgen raad, mijn eer worde niet verenigd met hun vergadering." Ik zou nog vele andere dingen kunnen noemen, die met afvalligheid gepaard gaan, maar ik zal niet langer daarbij stilstaan. Ik ga voort tot

II. Het tweede punt, hetwelk was, dat wij de oorzaken van deze afvalligheid een weinig zullen onderzoeken.

1. De hoofdoorzaak van, of liever, de aanleiding tot de hier vermelde afval, was, dat de leer van Christus niet strookte met de zinnelijke en vleselijke neigingen van deze voorgewende discipelen, in onze tekst vermeld. Zijn leer beviel hun niet en

beantwoordde niet aan hun verwachtingen; daarom gingen zij terug en wandelden niet meer met Hem. Evenals er velen onder ons zijn, die, wanneer de leraars niet naar hun smaak prediken, als zij vrijmoedig en getrouw zijn, en tegen de afvalligheid prediken waaraan zij schuldig zijn, of hun de rug toekeren, of tegen hen uitvaren, dat zij oproermakers, ophitsers, stokebranden, en wat niet al, zijn. Maar de leraars behoeven daarom niet ontmoedigd te worden, want de apostelen van onze Heere werden op dezelfde wijze bestempeld: "Dezen, die de wereld in roer hebben gesteld, zijn ook hier gekomen." Ik vrees, dat er velen onder ons zijn, die, als zij hun hart vrij uitspraken, het met dat volk zouden houden: (Jes. 30:10) "Die daar zeggen tot de zieners, ziet niet; en tot de schouwers, schouwt ons niet wat recht is, spreekt tot ons zachte dingen, schouwt ons bedriegerijen." Maar vrienden, het behoeft ons niet te verwonderen als wij de mensen over de klare uitspraken van Gods Woord zien struikelen, aangezien Christus gezet is tot een val en opstanding van velen in Israël.

2. De liefde tot wereldse rijkdommen is ook een voorname oorzaak van afval, zoals duidelijk is uit de woorden van de apostel (1 Tim. 6:10) "Want de geldgierigheid is een wortel van alle kwaad, tot welke sommigen lust hebbende, zijn afgedwaald van het geloof en hebben zichzelf met vele smarten doorstoken." Waar de liefde tot de wereld de hoogste plaats in het hart heeft, kan de liefde tot God niet sterk zijn; zo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem, " en waar de liefde Gods niet is, kan zo iemand onmogelijk staande blijven.

3. De liefde tot werelds gemak is een andere grote oorzaak van afvalligheid van Christus, voornamelijk in een tijd van vervolging om het Evangelie. Dan toch zal men zeggen, wat Petrus tot Christus zeide, toen hij Hem afraadde van op te gaan naar Jeruzalem: Meester, ontzie Uzelf, zie er heelhuids af te komen. Maar laat ons gedenken wat Christus in dit geval zegt: (Matth, 16:25) "Wie zijn leven zal willen behouden die zal het verliezen; maar zo wie zijn leven verliezen zal om Mijnentwil, die zal het vinden."

4. Mensenvrees is ook een oorzaak van afvalligheid. Salomo zegt: "De siddering van de mens legt een strik", voornamelijk de vrees van de groten te ergeren en te mishagen, van wie wij in zekere zin afhankelijk zijn. Maar laat ons, als een tegengif daartegen, de toorn van de mens vergelijken met de toorn van de eeuwige God. Zullen wij het wagen tegen de dikke, hoogverheven schilden van de Almachtige aan te lopen, om het ongenoegen te vermijden van een worm, gelijk wij zijn? (Jes. 51:12) "Wie zijt gij, dat gij vreest voor de mens, die sterven zal? En voor eens mensen kind, dat hooi worden zal? En vergeet de Heere, Die u gemaakt heeft, Die de hemelen heeft uitgebreid, en de aarde gegrond heeft?" Tot hetzelfde doeleinde dient ook die waarschuwing, die ons door onze gezegende Heere wordt gegeven: "Vreest u niet voor degenen, die het lichaam doden en de ziel niet kunnen doden; maar vreest veel meer Hem, Die beide, ziel en lichaam kan verderven in de hel."

5. Een slecht voorbeeld heeft hierop ook een noodlottige invloed, en wel voornamelijk het voorbeeld van mensen van invloed en gezag, zoals predikanten en overheidspersonen. U vindt een woord dienaangaande in Hos. 5:1: "Hoort dit, gij priesters, en merkt op, gij huis Israël, en neemt ter ore, gij huis des konings; want ulieden gaat dit oordeel aan; omdat gij een strik zijt geworden te Mizpa, en een

uitgespannen net op Thabor." Wanneer wij iemand zeer hoogachten zijn wij zeer geneigd zijn voorbeeld na te volgen. Zo werden (Gal. 2:13) Barnabas en velen van de bekeerde Joden te Antiochië afgetrokken door de veinzing van Petrus, die zij als een pilaar beschouwden; waarom Paulus hem in het aangezicht wederstond. Laat ons altijd gedenken, dat wij geen navolgers van mensen moeten zijn, dan alleen in zoverre zij navolgers van Christus zijn.

6. De verraderlijkheid en de bedrieglijkheid van het hart met zijn natuurlijke aanleg en neiging tot de zonde: "Arglistig is het hart, meer dan enig ding, ja dodelijk is het; wie zal het kennen? Dat merkteken, dat Israël gegeven wordt, is ten zeerste op ons toepasselijk: (Hos. 11:7) "Zij blijven hangen aan de afkering van Mij." Er is in het hart van de mens niet alleen een gemakkelijkheid en toegevendheid om te zondigen, maar ook een natuurlijke neiging en geneigdheid. Zodat het niet zonder voldoende grond is, dat Salomo zegt: (Spr. 28:26) "Die op zijn hart vertrouwt, die is een zot." Laat ons daarom letten op die waarschuwing van de apostel: (Hebr. 3:12) "Ziet toe, broeders, dat niet te eniger tijd in iemand van u zij, een boos en ongelovig hart, om af te wijken van de levende God." Indien de tijd het toeliet zou ik vele andere oorzaken kunnen noemen, zoals, volstrekte en rechtstreekse geveinsdheid in hun handeling met God. Indien het hart niet recht is met God, kan men nooit Zijn verbond houden. Zo ook, zelfvertrouwen, wanneer de mens op zijn verstand steunt, en op zijn eigen kracht vertrouwt, zoals Petrus: "Al werden zij ook allen aan U geërgerd, ik zal nimmermeer geërgerd worden." Deze besluiten, die op eigen kracht gegrond zijn, zullen gelijk Jona’ s wonderboom verwelken en vergaan, zodra de wind van de verzoeking er op blaast. Wij moeten niet vertrouwen op enige geschapen genade, die in ons is, maar alleen op de genade, die in Christus Jezus is: "Wordt krachtig in de Heere, en in de sterkte Zijner macht." Nog eens, wanneer mensen vrijwillig hun wacht afdanken, of in hun waakzaamheid verslappen, dan maken zij zich een gemakkelijke prooi voor de duivel. Daarom, "zijt nuchteren en waakt, want uw tegenpartij de duivel, gaat om als een briesende leeuw, zoekende wie hij zou mogen verslinden." En, om het hierbij te laten, wanneer men geen vast fondament legt. Hij, die bouwt, moet de kosten overrekenen. Zij, die geen wortel van krachtige genade in zich hebben, zullen in de tijd van de verzoeking afvallen. Wij gaan nu over tot

III. Ons derde punt, en onderzoeken in welke tijden deze afvalligheid het meest voorkomt. De woorden geven ook grond voor dit onderzoek: "Van toen af gingen velen van Zijn discipelen terug." Let, onder vele andere, op de volgende:
1. Afvalligheden kunnen voorkomen, nadat God in Zijn voorzienigheid, zeer kennelijk en opmerkelijk aan een volk verschenen is. Christus was, in het begin van dit hoofdstuk, op een zeer kennelijke, ja, wonderlijke wijze aan deze mensen verschenen, door hen in een woeste plaats te spijzigen; en toch gingen zij, één of twee dagen daarna terug en wandelden niet meer met Hem. Dit was de zonde van Israël. God verloste hen op een wonderlijke wijze uit de Egyptische dienstbaarheid, hun vijanden plagende, en de Rode Zee voor hen klievende: en toch vergaten zij spoedig de krachtige daden en keerden zich van de rechte weg af. Helaas! Verzwaart dit niet de afval waaraan wij in dit land schuldig zijn, dat wij ons van God hebben afgekeerd, nadat Hij vele verbazende en wonderlijke verlossingen voor ons heeft gewerkt?

2. Afvalligheden kunnen voorkomen te midden van de helderste openbaring van het Evangelie, wanneer het licht van het Evangelie met de grootste helderheid onder een volk schijnt. Dit volk hier, had Christus Zelf horen prediken, Die sprak zoals nooit een mens heeft gesproken; en toch keerden zij Hem terstond, nadat zij Hem gehoord hadden de rug toe. Dit verzwaart ook onze afvalligheden en overvloedige zonden, dat zij gedaan worden onder het helderste zonnelicht van de evangelieopenbaring: "Indien ik niet gekomen was en tot hen gesproken had, zij hadden geen zonde; maar nu hebben zij geen voorwendsel voor hun zonde."

3. Na zeer plechtige belijdenissen van liefde en vriendschap tot Christus. Dit volk hier beleed zo'n welwillendheid tot Christus, dat zij Hem wel koning wilden maken; zij waren zo ingenomen, dat zij Hem volgden naar de andere zijde van de zee; en toch, helaas! zij "gingen terug en wandelden niet meer met Hem." Zo beleed ook Israël schijnbaar, dat zij alles wat de Heere hun God hun gebood, zouden waarnemen en doen, doch zij zijn "schielijk omgekeerd als een bedrieglijke boog." Mijn vrienden, u hebt voor mensen en engelen beleden, dat u met Christus bevriend bent, door het gebruiken van de tekenen van Zijn lichaam en bloed; o, draagt zorg, dat u niet in de praktijk bevonden wordt, uw sacramentele verbintenissen te herroepen, door een koers van afvalligheid in te gaan. Helaas! Dateert niet de afvalligheid van vele belijders, van de tijd, dat zij aan een avondmaalstafel aanzaten? Zij gaan weg, nadat zij de bete genomen hebben, met meer van de hel en de duivel in zich, dan tevoren.

4. Na enige aanmerkelijke, gewone verlichting en schijnbare bevindingen in de godsdienst (Hebr. 6). Het was een grote verzwaring van Salomo’ s zonde, dat hij afweek nadat de Heere hem verscheidene malen verschenen was.

5. De tijd van wereldse voorspoed. (Deut. 32:15) "Als nu Jeschurun vet werd zo sloeg hij achteruit." (Hos. 13:6) "Daarna zijn zij, naar dat hunlieder weide was, zat geworden; als zij zat zijn geworden heeft zich hun hart verheven; daarom hebben zij Mij vergeten."

6. Een tijd van beproeving en vervolging om der gerechtigheidswil, wanneer vijanden inbreuk maken op de rechten en voorrechten van de gemeente van Christus, Zijn heiligdom in het vuur zetten, en de woning van Zijn Naam ontheiligen. Dit is een tijd waarin de Heere een bijzonder getuigenis voor Hem eist, van degenen die Hem belijden, en toch vallen juist dan velen af, en drijven met de stroom mee. De hoorders als steenachtige grond, worden, als verdrukking of vervolging komt om des Woords wil, terstond geërgerd. Wormstekig fruit valt gewoonlijk in een storm af; de wind drijft gewoonlijk het kaf weg.
Afvalligheid kan voorkomen onder een volk, zelfs wanneer er een overblijfsel staande blijft, en zijn oprechtheid handhaaft, zoals u hier ziet. Wanneer de schare Christus de rug toekeert, zegt Hij tot Zijn discipelen: "Wilt gijlieden ook niet weggaan?" Waarop zij antwoorden: "Heere, tot Wien zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens." (Openb. 3:4) "Gij hebt enige weinige namen ook te Sardis, die hun klederen niet bevlekt hebben."

IV. Ons vierde punt is, dat wij zullen *onderzoeken, wie het zijn, die van Christus afvallen.* Hier staat geschreven, dat het discipelen waren, dat beleden zij te zijn. Zij

beweerden, dat zij discipelen waren, en waren zeer ver met Christus gegaan, waardoor zij die naam verkregen hadden.

1. Zij waren bij Christus naar school gegaan, en hadden menige aangename les van Hem gehad; doch, hoewel zij vele dingen hoorden, zij deden ze niet.
2. Zij waren discipelen, want zij erkenden Hem als hun Meester en Heere: (vers 25) "En als zij Hem gevonden hadden over de zee, zeiden zij tot Hem: Rabbi, wanneer zijt Gij hier gekomen? en (vers 34) "Heere, geef ons altijd dit brood." Van dezelfde soort zijn zij, die zeiden: (Matth. 7:22) "Heere, Heere; hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd, en in Uw Naam duivelen uitgeworpen, en in Uw Naam vele krachten gedaan?
3. Zij waren een groep mensen, die gedurende een poosje Hem hartstochtelijk aanhingen; want zij volgden Christus niet alleen over de zee, maar zij hadden ogenschijnlijk zeer sterke begeerten naar Christus en het brood des levens. "Heere, " zeggen zij, "geef ons altijd dit brood." Doch hoewel zij met hun mond veel liefde voorwendden, nochtans ging hun hart hun gierigheid na.
4. Zij worden discipelen genaamd, want zij voegden zich bij de ware en wezenlijke discipelen van Christus, en volgden Christus met hen, gedurende een lange tijd; doch nochtans keerden zij hun tenslotte de rug toe.
5. Zij waren oog- en oorgetuigen geweest van de leer en de wonderen van Christus, en toch, niettegenstaande dit alles, gingen zij terug en wandelden niet meer met Hem. Zo ziet u waarom zij discipelen konden genaamd worden.

Aangezien nu de tekst zegt, dat er velen waren, kunnen wij daaruit de volgende opmerkingen maken:

(1.) Dat Christus, in een tijd van ziften en wannen, onder de menigte van belijders gewoonlijk slechts weinigen heeft, die Hem blijven volgen. Slechts een handjevol bleef bij Christus, de grootste menigte verliet Hem. De hoop koren is maar klein, wanneer het stro en kaf ervan gescheiden zijn. De kudde van Christus is maar een klein kuddeke; velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren." De poort is eng en de weg is nauw, die tot het leven leidt, en weinigen zijn er die dezelve vinden."

(2.) Gelijk Christus er maar weinigen heeft, die het met Hem houden, zo dansen de meeste belijders gewoonlijk naar de duivel zijn pijpen, en kiezen de zijde van de tijd. Velen van hen gingen terug, alleen de twaalf bleven achter: "Wijd is de poort en breed is de weg, die tot het verderf leidt, en velen zijn er, die door dezelve ingaan."

(3.) Afval van Christus is van een zeer verspreidende en besmettelijke natuur, een weinig van deze zuurdesem zal spoedig het gehele deeg zuur maken; evenals een besmette lucht in zeer korte tijd, een gehele streek of koninkrijk door vliegt. Onder de vele duizenden in Israël hadden slechts zevenduizend, de knieën niet voor Baäl gebogen. Er waren slechts weinige namen te Sardis, die hun klederen niet bevlekt hadden. Hieruit volgt.

(4.) Dat de weg die de grote hoop volgt, altijd te verdenken is. U moet nooit denken, dat u daarom veilig gaat, omdat u met velen gaat; want wij moeten de menigte niet volgen in een kwade zaak, aangezien de weg, die de grote hoop volgt, gewoonlijk een weg is, die God verfoeit.

(5.) De volgelingen van Christus behoeven niet ontmoedigd te worden wegens hun gering aantal, want zo is het door alle eeuwen heen geweest. Zo was het in het eerst, en zo zal het zijn tot aan het einde van de wereld: "Doch de Zoon des mensen,

als Hij komt, zal Hij ook geloof vinden op de aarde?" Daarom, al zou u als een roerdomp in de woestijn, en als een steenuil in de wildernis zitten; al zou u een snarenspel worden van degenen, die sterke drank drinken, en al zou u tot tekenen en wonderen in Israël zijn, wegens de zonderlingheid van uw weg; laat dit u niet ontmoedigen want het is veel beter alleen naar de hemel te gaan, dan in een groot gezelschap naar de hel.

Vraagt u nu, waarom de Heere toelaat, dat er onder de discipelen die Hem belijden, zijn, die van Hem afvallen? Dan antwoord ik kort:

1. Omdat God wilde dat er onderscheid wordt gemaakt tussen het kostelijke en het snode: (l Kor. 11:19) "Want er moeten ook ketterijen onder u zijn, opdat degenen, die oprecht zijn onder u, openbaar worden." God wil, dat het kaf van het koren, het schuim van het echte goud, gescheiden wordt.
2. Opdat de ware discipelen geprikkeld mogen worden, des te vaster te besluiten, de Heere achteraan te kleven. "Heere, " zeiden de twaalven, toen zij de menigte zagen weglopen, "tot wien zullen wij anders heengaan dan tot U?" Wij hebben een woord, dat hier te pas komt: (Job 17:8, 9) "De onschuldige zal zich tegen de huichelaar opmaken;" en dan volgt onmiddellijk daarop: "En de rechtvaardige zal zijn weg vasthouden, en die rein van handen is zal in sterkte toenemen." Dit geeft te kennen, dat het afvallen van de huichelaars van de weg des Heeren, het besluit van de ware vromen om daaraan vast te houden, opscherpt; want in zo'n tijd, doet God, als het ware, in de legerplaats van Israël, het geroep horen: "Wie is aan de zijde des Heeren?" Wij mogen hieraan toevoegen, dat dit afvallen van vermeende discipelen, als een rechtvaardig oordeel, een struikelblok voor anderen is, waardoor zij in de zonde verhard worden. Zo valt een wee, beide, op hem die ergernis geeft, en op hem die geërgerd wordt, volgens de woorden van Christus: (Matth. 18:7) "Wee de wereld der ergernissen; want het is noodzakelijk, dat de ergernissen komen; doch wee die mens, door wie de ergernis komt."

V. Ons vijfde punt is, dat wij enkele kenmerken zullen opnoemen van hen, die geheel afvallen en niet meer met Christus wandelen. Voordat ik echter verder ga, wil ik opmerken, dat ik hier geen besliste kenmerken zal geven van een onherstelbare toestand. Wie toch kan de oneindige genade en goedertierenheid beperken van Hem, voor Wie geen geval hopeloos is, en Die machtig is volkomen zalig te maken van de zonde en van de uiterste ellende? Wat ik zal doen is dit, dat ik enkele droevige kentekenen zal aanwijzen van een hoogstwaarschijnlijk, onherstelbare afvalligheid.

1. Het is een duidelijke blijk van een algehele afval, wanneer mensen van de belijdenis en de praktijk van de godsdienst afvallen, nadat zij eens kennelijke doch gewone verlichtingen van de Geest hebben gehad. Leest daarover Hebr. 6:4-6. "Want het is onmogelijk degenen, die eens verlicht geweest zijn, en de hemelse gaven gesmaakt hebben, en de Heilige Geest deelachtig geworden zijn, en gesmaakt hebben het goede Woord Gods, en de krachten der toekomende eeuw, en afvallig worden, die zeg ik, wederom te vernieuwen tot bekering; als welke zichzelf de Zoon van God wederom kruisigen en openlijk te schande maken."
2. Het is een slecht teken, wanneer mensen, door de invloed van die gewone verlichting in de kennis van Christus, grote vorderingen hebben gemaakt in de weg van de godsdienst, en toch daarna afvallig worden, en in dezelfde modderpoel van goddeloosheid terugvallen, waaruit zij schenen ontkomen te zijn. Een overtuigende

schriftplaats hierover is 2. Petrus 2:20, 21. "Want indien zij, nadat zij door de kennis des Heeren en Zaligmaker, Jezus Christus, de besmettingen van de wereld ontvloden zijn, en in dezelve wederom ingewikkeld zijnde van dezelve overwonnen worden, zo is hun het laatste erger geworden dan het eerste. Want het ware hun beter, dat zij de weg der gerechtigheid niet gekend hadden, dan dat zij die gekend hebbende weder afkeren van het heilig gebod, dat hun overgegeven was."

3. Wanneer mensen zich willens en wetens op een zondige weg wagen, nadat zij de kennis van de waarheid hebben ontvangen. Wanneer mensen, voornamelijk na een belijdenis van de godsdienst, zo ver gaan, dat zij met de ware godsvrucht gaan spotten, trachtende de heilige dingen belachelijk voor te stellen, en hen, van wie zij menen, dat zij het oog hemelwaarts gericht hebben, in hun godsdienst te bespotten. Dit is een zwart kenmerk van iemand, die geheel van God is overgegeven, aangezien dit een openlijke oorlogsverklaring aan de hemel is: "Nu dan, drijft de spot niet, opdat uw banden niet vaster gemaakt worden."
4. Zij van wie de harten met nijdigheid vervuld zijn, tegen het beeld Gods in Zijn volk, die het toonbeeld van heiligheid in Zijn volk verfoeien en daarvan walgen, en zo openlijke vervolgers van Christus in Zijn leden worden, en alles wat denkbaar is aangrijpen, om de Naam van Christus en het Christendom uit de wereld uit te roeien, zoals de vervloekte Juliaan de Afvallige deed.
5. Wanneer de mensen voorspoedig zijn en voorspoed hebben in een weg van zonde. Zij dorsten naar de zonde, en God geeft hun de begeerte van hun harten. Dit is een teken van algehele en totale afval; want, zegt de Heere: "Die afkerig van hart is, zal van zijn wegen verzadigd worden." Vrienden, misschien denkt u, dat alles in orde is, omdat God u in Zijn voorzienigheid niet tegenhoudt in uw zondige wegen; doch weest er zeker van, dat er geen droeviger teken van Zijn toorn en wraak kan zijn; want dan schijnt Hij te zeggen: "Zij zijn met de afgoden vergezeld, laat hen varen: die vuil is, dat hij nog vuil worde."
6. Wanneer, na beschuldigingen van het geweten, bestraffingen van het Woord en de Geest, wegens de zonde, alles de kop wordt ingedrukt in een diepe stilte, en de bewustheid van de ziel in een diepe sluimering wordt opgesloten, dan blijkt het, dat God zegt wat Hij tot de oude wereld zei: "Mijn Geest zal niet in eeuwigheid twisten met de mens." "Zij hebben Mijn stem niet gehoord, en Israël heeft Mijner niet gewild. Dies heb Ik het overgegeven in het goeddunken huns harten, dat zij wandelden in hun raadslagen. Omdat Ik u gereinigd heb, en gij niet gereinigd zijt, zo zult u van uw onreinheid niet meer gereinigd worden, totdat Ik Mijn grimmigheid op u zal hebben doen rusten." Wij hebben een droevig voorbeeld van deze aard in Jes. 6. Daar is een volk waaraan, zoals wij in Jes. 5 lezen, de Heere veel arbeid gedaan had. Hij had ze tot Zijn wijngaard verkoren en op een vette heuvel geplant; doch al Zijn arbeid was vergeefs, zij gingen steeds door in een koers van afvalligheid en afval; in plaats van goede druiven brachten zij stinkende druiven voort. Wel, tenslotte geeft God hun een rechterlijke slag van verblinding en verharding, zodat geen bestraffing van Woord, voorzienigheid, of geweten, iets meer op hen vermocht. "Ga heen, " zegt de Heere, (vers 10) "maak het hart dezes volks vet, en maak hun oren zwaar, en sluit hun ogen; opdat het niet zie met zijn ogen, noch met zijn oren hore, noch met zijn hart versta, noch zich bekere, en Hij het geneze."

Voordat ik tot de toepassing overga zal ik een vraag uit de weg ruimen, die een ernstige ziel zou kunnen stellen, naar aanleiding van wat, over het vorige punt is gezegd, namelijk: Waarin, bestaat het onderscheid, tussen de gedeeltelijke en tijdelijke afvalligheden van de vrome, en deze totale, algehele, en onherstelbare afval van de geveinsden en tijdgelovigen? Hierop antwoord ik:
1. Wanneer de gelovige wordt losgelaten zodat hij ontrouw wordt, of in de een of andere zonde valt, schreeuwt en zucht hij er onder; het drukt hem zwaar, evenals een last, die te zwaar voor hem is om te dragen: "Mijn ongerechtigheden hebben mij aangegrepen, dat ik niet heb kunnen zien; zij zijn menigvuldiger dan de haren mijns hoofds, en mijn hart heeft mij verlaten. Zij kunnen nooit weer genot hebben en voldaan zijn, zolang zij niet weer hersteld zijn. Een voorbeeld hiervan hebben wij in de apostel Petrus, nadat hij was losgelaten om die zondige stap van afvalligheid te doen, dat hij Christus met eden en vervloekingen verloochende. Toen Christus hem slechts aanzag ging hij naar buiten en weende bitterlijk. Wij zien hetzelfde in David. Nadat hij zich had schuldig gemaakt aan doodslag en overspel, in de zaak van Uria en Bathseba, hoe beklaagde en beweende hij toen zijn dwaasheid. Wat hen voornamelijk aandoet, is niet zozeer het strafschuldig kwaad, als wel het zedelijk kwaad van hun afvalligheid; zij zijn niet zozeer bedroefd dat zij lijden, als wel dat door middel van hen, God onteerd en de godsdienst verwond is. Wij zien dit in David: (Psalm 51:6) "Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd, en gedaan, wat kwaad is in Uw ogen."

2. Zij kunnen nooit rust of stilte vinden, zolang niet de schuld en de drek van hun zonde door het bloed en de Geest van de Heere Jezus zijn weggenomen en afgewassen; de hele wereld zal hun gewetens niet tot rust brengen, zolang dit niet verkregen is. O, zegt David, nadat hij die vuile stap gedaan heeft, was mij wel van mijn ongerechtigheid, en reinig mij van mijn zonde; ontzondig mij met hysop, en ik zal rein zijn, was mij, en ik zal witter zijn dan sneeuw. Terwijl de huichelaar, wanneer hij valt, het geraas van zijn geweten bevredigt, of door zijn zonde te vergoelijken, of door zijn plichten te vermenigvuldigen: "Zal de Heere een welgevallen hebben aan duizenden van oliebeken?" Maar hij loopt nooit naar Christus, opdat zijn geweten gereinigd wordt van dode werken.

3. Nadat de gelovige gevallen is stelt hij zich niet tevreden met zich, van de zonde tot God te bekeren; maar hij moet enige, verlevendigende bekendmaking van Gods gunst en van Zijn verzoend aangezicht hebben, evenals David: (Psalm 51:10) "Doe mij vreugde en blijdschap horen; dat de beenderen zich verheugen, die Gij verbrijzeld hebt." Al zou de hele wereld hem toelachen, dat kan hem niet behagen, zolang de Heere hem geen vriendelijke blik geeft.

4. Wanneer de gelovige valt, brengt zijn val hem er toe het bederf en de verdorvenheid van zijn natuur te bewenen. Hij speurt de stromen na tot aan de fontein, en gaat daar over de bron van de zonde zitten wenen, als de oorzaak van al zijn afvalligheid en afwijkingen van God; evenals David deed: (vers 7) "Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren, en in zonde heeft mij mijn moeder ontvangen;" en hij ziet op tot God, om een indruk van vernieuwde genade: (vers 12) "Schep mij een rein hart, o God, en vernieuw in het binnenste van mij een vaste geest." Terwijl de huichelaars het verlies van hun goede naam meer bewenen dan hun zonde, of de verdorvenheid van hun natuur.

5. Wanneer de gelovigen vallen, komen zij onder nieuwe verbintenissen om door genade, nauwer met God te wandelen, en te trachten meer dienstig voor Hem te zijn in hun geslacht, dan ooit tevoren. David zegt dan ook: (vers 14, 15) "Geef mij weder de vreugde Uws heils, en de vrijmoedige geest ondersteune mij. Zo zal ik de overtreders Uw wegen leren, en de zondaars zullen zich tot U bekeren."

6. Evenals kinderen, die zich gebrand hebben, het vuur vrezen, zo zijn zij bevreesd, dat zij weer in dezelfde zonde zullen vallen, en daartoe verbinden zij zich bij God, niet in hun eigen, maar alleen in Zijn kracht, er zich voor te wachten. Evenals David: "Uw vrijmoedige Geest ondersteune mij, " en op een andere plaats: "Houd mijn gangen in Uw sporen, opdat mijn voetstappen niet wankelen;" en (Psalm 119:5) "Och, dat mijn wegen gericht werden, om Uw inzettingen te bewaren!" Nu, uit deze kenmerken van het gedeeltelijk vallen van de vromen, kunt u gemakkelijk het onderscheid zien tussen hen, en de verdoemelijke afvalligheid en de algehele afval van geveinsden en verworpenen.

Ik ga nu over tot de **toepassing** van deze leer.
Het gebruik dat ik daarvan zal maken, zal bestaan in een woord van vermaning.
Is het zo, dat velen, die zich voor discipelen van Christus uitgeven, de een of andere tijd geheel van Hem afvallen? Laat mij dan allen die onder mijn gehoor zijn, doch voornamelijk u, die aan de Avondmaalstafel uw handen voor Hem hebt opgestoken, en beleden hebt, dat u Zijn discipelen bent, door uw handen te leggen op een geslachte Verlosser, vermanen en overreden, Christus en Zijn weg, vastberaden en standvastig aan te kleven. O, laat toch van u niet gezegd worden wat hier van deze discipelen geschreven staat: "Van toen af, gingen velen van Zijn discipelen terug, en wandelden niet meer met Hem."
Om deze vermaning kracht bij te zetten, overweegt ten eerste, het kwaad van afvalligheid, hetzij voor een deel, of geheel.
1. Het is een terging van de ergste soort. Er zijn voornamelijk twee boosheden in, die noodzakelijk de goddelijke verbolgenheid opwekken, namelijk: verraderij en ondankbaarheid.
1e Er is verraderij in. Welke man zou het goed opnemen, als zijn vrouw hem zou verlaten en andere minnaars nalopen? Mijn vrienden, u hebt op een plechtige wijze, voor engelen en mensen, God tot uw Man aangenomen; en zal het geen verraderij in de hoogste trap zijn, uw ziel aan de zonde, Zijn grootste vijand, over te geven? Zal God daardoor niet belasterd en gesmaad worden, alsof anderen beter zijn dan Hij? Dit zal Hem doen zeggen: "Wat voor onrecht hebben uw vaders aan Mij gevonden, dat zij ver van Mij geweken zijn? En hebben de ijdelheid nagewandeld, en zij zijn ijdel geworden?" "O mijn volk, wat heb Ik u gedaan? en waarmee heb Ik u vermoeid?"
2e Er is ook ondankbaarheid in. Het was een zeer scherp woord, dat Christus tot Zijn discipelen sprak, als Hij zei: "Wilt gijlieden ook niet weggaan? Hij zegt hetzelfde tot een ieder van u: Wilt gij ook niet weggaan, na zulke blijken van Mijn vriendelijkheid, na zulke herhaalde geloften en verbintenissen? Uit dit alles blijkt duidelijk, dat afvalligheid een terging is van de ergste soort.

2. Uw afvalligheid zal de godsdienst een diepe wond toebrengen en een smaad werpen op de goede wegen van God. U hebt Hem, als uw Heere en Meester erkend, en voor de wereld verklaard, dat u Zijn dienst als de beste dienst, Zijn loon als het beste loon beschouwt; dat één dag in Zijn voorhoven beter is dan duizend elders. Indien u na dit

alles toch afkeert, zal dan de wereld niet besluiten, dat u in Zijn dienst niet hebt gevonden wat u verwachtte? Zo zullen anderen van de goede wegen des Heeren worden afgeschrikt.

3. U zult het hart van de vromen bedroeven, welke hun hart God niet bedroefd wil hebben. Het is gevaarlijk een van Zijn kleinen te ergeren: "Zo wie één van deze kleinen die in Mij geloven, ergert, het ware hem beter, dat een molensteen aan zijn hals gehangen, en dat hij verzonken ware in de diepte van de zee.

4. Indien u geheel afvalt en u met een voortdurende afkering afkeert, zal het een voorspel zijn van uw eeuwige verbanning en afscheiding van het aangezicht van God. De ziel van God heeft geen lust in afkerigen, daarom kunnen zij nooit toegang hebben tot Zijn genadige tegenwoordigheid, en moeten dus met het eeuwig verderf gestraft worden.

5. Indien u gelovigen bent, en ten dele afvalt, zult u God een gesel in handen geven om u te kastijden. Indien u hierna zorgeloos wordt in uw wandel, nalatiger in de plicht, minder vurig en minder levendig dan tevoren, dan kunt u er zeker van zijn, dat u niet ongestraft zult uitgaan: "Uit alle geslachten des aardbodems, heb Ik ulieden alleen gekend; daarom zal Ik al uw ongerechtigheden over ulieden bezoeken. Indien zijn kinderen Mijn wet verlaten, en in Mijn rechten niet wandelen; indien zij Mijn inzettingen ontheiligen, en Mijn geboden niet houden, zo zal Ik hun overtredingen met de roede bezoeken, en hun ongerechtigheid met plagen."

Ten tweede. Overweegt enige grote voordelen van het standvastig aankleven van Christus, en vastberaden te staan voor Zijn zaak en Zijn belangen.
1. Het zal u veel inwendige vrede en gemoedsrust verschaffen: "Die uw wet beminnen hebben grote vrede." God zegt tot Israël, dat als zij naar Zijn geboden geluisterd hadden, "zo zou hun vrede geweest zijn als een rivier, en hun gerechtigheid als de golven van de zee."

2. Het zal God verheerlijken en de godsdienst luister bijzetten, en de wereld doen besluiten dat u een goede Meester dient. Daarom zegt Christus: "Laat uw licht alzo schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken mogen zien, en uw Vader, Die in de hemelen is, verheerlijken."

3. Gelijk afkering bij de nadering van de dood de geest benevelt, zo geeft standvastigheid van het hart in de weg des Heeren, bij de nadering van die onverbiddelijke bode van de Heere der heirscharen, moed en vertrouwen, door Christus. Paulus zegt dan ook: "Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb de loop geëindigd, ik heb het geloof behouden. Voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke mij de Heere, de rechtvaardige Rechter, in die dag geven zal, en niet alleen mij, maar ook allen, die Zijn verschijning liefgehad hebben."

4. Het loon van de genade is voor de standvastige ziel in Christus verzekerd: (I Kor. 15:58) "Zijt standvastig, onbeweeglijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren; als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in de Heere." Gedenkt, dat uw recht op het loon, u toekomt uit kracht van uw vereniging met Christus. O, hoe heerlijk is dat loon,

waarop de standvastige ziel recht heeft door Hem! Er is een koninkrijk aan verbonden: "Gij zijt degenen, die met mij steeds gebleven zijt in Mijn verzoekingen. En Ik verordineer u het koninkrijk." (Openb. 3:21) "Die overwint, Ik zal hem geven met Mij te zitten in Mijn troon." Er is een kroon aan verbonden; een kroon des levens: "Zijt getrouw tot de dood, en Ik zal u geven de kroon des levens." Een kroon van heerlijkheid: "En als de overste Herder verschenen zal zijn, zo zult gij de onverwelkelijke kroon der heerlijkheid behalen." Een kroon van rechtvaardigheid, die is weggelegd voor allen, die het geloof behouden en Zijn verschijning liefhebben." Een kroon van blijdschap zal op hun hoofd wezen, vrolijkheid en blijdschap zullen wij verkrijgen, maar droefenis en zuchting zullen wegvlieden.

Ik zal met twee of drie raadgevingen sluiten.
1. Draagt zorg, dat het fondament goed gelegd wordt op de eeuwige Rotsteen Jezus Christus; want dit is het Fondament, dat God in Sion gelegd heeft, en niemand kan een ander fondament leggen. U moet door de Geest en het geloof op dit Fondament bevestigd zijn, anders zult u in de dag van de beproeving niet staande kunnen blijven; want als uw wortel rot is zal uw bloem als stof opvaren. Het huis, dat op het zand gebouwd was, viel, toen de waterstromen kwamen, en de winden waaiden, en tegen dat huis aansloegen; maar het huis, dat op deze Steenrots gebouwd wordt, zal de uiterste krachtsinspanning van de poorten der hel kunnen doorstaan.

2. Koestert een eeuwige achterdocht omtrent uw harten; want "die op zijn hart vertrouwt is een zot;" bedenkt, dat het "arglistig is meer dan enig ding, ja dodelijk." Geeft voornamelijk acht op de werkingen en uitspruitsels van de bittere wortel van ongeloof, "waardoor wij afwijken van de levende God" (Hebr. 3:12).

3. Houdt uw oog gericht op de belofte van volhardende genade, voornamelijk die: (Jer. 32:40) "En Ik zal een eeuwig verbond met hen maken, dat Ik van achter hen niet zal afkeren, opdat Ik hun weldoe; en Ik zal Mijn vrees in hun harten geven, dat zij niet van Mij afwijken." Indien u door het geloof op deze belofte pleit en daarvan gebruik maakt, is het onmogelijk, dat u zich kunt onttrekken; want het is "onmogelijk, dat God liegen zal." God staat aan beide zijden van het verbond, om zowel Zijn als ons deel daarvan te vervullen; pleit daarom, dat Hij het Zijne in u mag vervullen en dat Hij u in Zijn kracht bewaart door het geloof tot de zaligheid.

4. Houdt uw oog gevestigd op Christus, de gezegende Middelaar des verbonds. Beschouwt Hem als het Magazijn, en als de Fontein waaruit u al uw genade en sterkte moet ontvangen, want "uit Zijn volheid ontvangen wij ook genade voor genade." Ziet op Hem als uw Overste, om al uw krijgen tegen de zonde en de satan te krijgen; want Hij heeft "de overheden en de machten uitgetogen." Indien wij ooit overwinnen, moet het door het bloed en de kracht des Lams zijn. Beschouwt Hem als uw gids, om u door al de duistere en moeilijke wegen van uw pelgrimsreis te geleiden; want "Hij zal de blinden leiden door de weg, die zij niet geweten hebben." Ziet op Hem als uw Voorbeeld; tracht Hem na te volgen in al Zijn onnavolgbare volmaaktheden: loopt uw Christelijke loopbaan. "ziende op Jezus." Gedenkt hoe standvastig en vastberaden Hij was in de uitvoering van het grote werk van de verlossing; Hij stelde Zijn aangezicht als een keisteen tegen al de stormen en hinderpalen, die in Zijn weg lagen; Hij bezweek niet, noch werd Hij ontmoedigd, maar Hij trok voort in Zijn grote kracht, Hij heeft het

kruis verdragen en de schande veracht, want aan het kruis riep Hij uit: "Het is volbracht." Benaarstigt u dan ook, naar Zijn voorbeeld, uw Christelijke loopbaan, uw koers van gehoorzaamheid te lopen, en dringt aan tegen alle verzoekingen en moeilijkheden in, totdat u uw loop met blijdschap hebt voleindigd en het wit bereikt, tot de prijs van de roeping Gods, die van boven is, in Christus Jezus.

5. Hoedt u voor de eerste beginselen van afvalligheid en afkering; want één misstap baant de weg voor een andere. Afvalligheid is als het rollen van een steen op de rand van een hoge berg; indien hij eenmaal begint te rollen zal hij nooit rusten, totdat hij beneden is. Vrienden, u bent op de berg Gods geweest; als u eenmaal van de heuvel van uw hoge belijdenis en besluiten begint af te rollen, is het één tegen honderd, als u niet in de diepten van de hel terechtkomt.

6. Eindelijk, tracht wel ervaren te worden in het ontmaskeren van de verborgenheid van de ongerechtigheid, en in het ontdekken van de listen en sluwheid van de verzoeker, en uzelf goed te voorzien van gepaste tegengiften tegen elke aanval van de vijand. Bijvoorbeeld, als hij u vertelt, dat de zonde lieflijk is, vraagt hem dan of de knagingen van de worm van het geweten ook aangenaam zijn, en of één dag in het huis Gods niet beter is dan duizend in de tenten van de zonde. Als hij u zegt, dat niemand het ziet, vraagt hem dan of hij het oog kan sluiten van de alwetende God, Wiens ogen als een vlam vuurs zien, en Die "onze heimelijke zonden stelt in het licht Zijns aanschijns." Als hij u zegt dat het maar een kleine zonde is, vraagt hem dan of er een kleine God is, en of Zijn misnoegen ook een kleine zaak is. Als hij u vertelt, dat de zonde voordelig of nuttig is, vraagt hem dan "wat het de mens baat, zo hij de gehele wereld gewint, en aan zijn ziel schade lijdt." Door overwegingen van deze natuur wordt het hart gesterkt tegen de aanvallen en stormlopen van die grote vijand van de zaligheid, en het zal een aanmerkelijke ballast blijken te zijn om de ziel vast en standvastig te houden tegen de hevigste stormen en orkanen, die tegen haar aan waaien, of van de aarde, of van de hel. De Heere zegene Zijn Woord. Amen.

5. Christus, komende ten oordeel op de wolken

Matthéüs 16:27. ***Want de Zoon des mensen zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders, met Zijn engelen, en alsdan zal Hij een iegelijk vergelden naar zijn doen.***

De tekst geeft ons een verslag van de oordeelsdag, welke de laatste gerechtsdag is, waarop een ieder voor de rechtbank van Gods rechtvaardigheid zal terechtstaan en daar zal ontvangen naar zijn werken, hetzij goed, of hetzij kwaad.
Ik zal mijzelf of u nu niet bezighouden met over de verschrikking van deze dag te spreken, omdat ik daartoe geen tijd heb.
Het is allerzekerst, dat de dag van het oordeel zal komen, en dat die verschrikkelijk zal zijn voor alle goddelozen. Maar aangezien deze dingen moeten geschieden, hoedanigen behoorden wij te zijn in al onze wandel, altijd uitziende naar de komst van Christus, op Wiens komst de zon zal verduisterd worden, en de maan haar schijnsel niet zal geven, de sterren van de hemel zullen vallen, de krachten van de hemelen zullen bewogen worden, en de elementen zullen branden en zullen vergaan. Wie kan dit alles horen en niet met verschrikking worden bevangen? O, wie durft eten, drinken, slapen, of ook maar een minuut rust nemen? Wees er zeker van, die dag zal komen. O, waakt op gij dronkenen, en weent en huilt, al gij wijnzuipers, om de nieuwe wijn, omdat hij van uw mond is afgesneden! Omgordt u, en rouwklaagt, gij priesters, huilt gij dienaars des altaars! Ach die dag! Want de dag des Heeren is nabij.

Leer. *Het is een waarheid van het Evangelie, dat Christus, die in de wereld is gekomen in de gestalte van een Dienstknecht, op zekere dag als een Rechter zal komen, omringd door Zijn heilige engelen.*

Indien dit zo is, laat ik u dan een woord van vermaning toespreken.

1e Laat ons allen gewaarschuwd zijn en nu wij nog tijd hebben, onze maatregelen nemen tegen die dag. Nog is het weer, schoon, wij kunnen nog een ark bouwen om ons te beveiligen voor de zondvloed; nog staan de engelen voor de poort van Sodom, en nog loopt Jona in de straten van Ninevé; nog weeklaagt de profeet, roepende: O Juda, laat mij u smeken! Ja, de apostel bidt, ja, wij bidden u van Christus wege, laat u met God verzoenen.

Doch hier zal de vraag oprijzen; *hoe zal Christus verschijnen?*
Ik antwoord: – Hij, Die eens als een mens verschenen is om geoordeeld te worden, zal dan verschijnen om alle mensen te oordelen. Overweegt dit, u, die op weg bent naar de rechtbank; wat een vreselijk gezicht voor de ongelovige Joden, de weerspannige heidenen en de goddeloze Christenen, wanneer alle oog Hem zal zien, ook degenen, die Hem doorstoken hebben. Dit is die Man, zullen zij zeggen, Die voor ons gekruisigd, en opnieuw door ons gekruisigd is. Wel, helaas! Iedere zonde is een kruis, en elke vloek is een speer; en wanneer die dag is gekomen, dan moet u de Man aanschouwen, Die u dus door uw dagelijkse zonden hebt gekruisigd; voorwaar, dat zal een vreselijk gezicht zijn. Waar is de vervloekte vloeker, die zijn wonden, zijn hart, zijn bloed, kan openrijten? In die dag zullen al die woorden te voorschijn komen, het hart zal zichtbaar worden, en het

lichaam en de ziel zullen gevoelig zijn over goed en kwaad; dan zal de vreselijke stem van de troon uitgaan: Waar is het bloed, dat u vergoten hebt? Hier is het droevig en verschrikkelijk oordeel, wanneer u, die de moordenaar bent, zult zien, dat de Man, Die u vermoord hebt, uw Rechter is. Welke gunsten denkt u van Hem te kunnen verwachten, Die u zo snood en verraderlijk behandeld hebt door uw dagelijkse zonden? Weest verzekerd, de Zoon des mensen zal komen gelijk geschreven is, "maar wee, die mens, door wie de Zoon des mensen verraden is; het ware die mens goed, zo hij niet geboren was geweest" (Matth. 26:24). Gelijk Christus zal verschijnen in de gestalte van een mens, zo ook, zal deze Mens in een heerlijke gedaante verschijnen.
O zondaar, zie om u heen, de Rechter komt: voor Hem, verteert een vuur, en achter Hem, brandt een vlam; de volken beven van rondom, en alle aangezichten betrekken als een pot. Wat een verandering is hier! Hij, Die als beklaagde voor de rechtbank stond, zit nu op de troon, en dat voor eeuwig en altijd. Toen stond Christus als een lam voor Pilatus; nu staat Pilatus als een boosdoener voor Hem. Hij, Die een voetbank voor de voeten van Zijn vijanden gemaakt werd, moet nu recht doen, totdat Hij Zijn vijanden zal gezet hebben tot een voetbank van Zijn voeten. Waar zullen zij heenlopen? Hoe zullen zij de kloven van de steenrotsen en de holle plaatsen zoeken! De heerlijkheid van Zijn majesteit zal een vlam aansteken, terwijl de hemelen en de aarde zullen wegvlieden van voor het aangezicht van de machtige Rechter.

Doch is hier de Rechter, waar is dan de wacht? Ziet Hem van omhoog komen, met grote kracht en heerlijkheid! Wilt u weten hoe Hij gekleed is? Hij is inderdaad met majesteit bekleed. Wilt u weten wie Zijn gevolg zijn? Het is een heirschaar van heilige engelen; ja, nog een veel groter stoet, namelijk de zielen van de heiligen, die van hun vorstelijke tronen afgekomen, het Lam met grote heerlijkheid volgen. Nooit was enig rechter, heer van zo'n rechtsgebied. Zijn voetbank is op de wolken, Zijn voeten zijn in de regenboog; Zijn rechters zijn heiligen, Zijn dienaren zijn engelen en archangels. De bazuin kondigt stilte af, terwijl uit Zijn mond een rechtvaardig vonnis over de gehele wereld wordt uitgesproken. Dus is de terechtzitting begonnen. Dit zag ik, zegt de profeet, totdat er tronen gezet werden, en de Oude van dagen Zich zette, Wiens kleed wit was als de sneeuw, en het haar Zijns hoofds als zuivere wol; Zijn troon was vuurvonken, zijn raderen een brandend vuur" (Dan. 7:9).

Dit is de Rechter, Wiens komst zo vreselijk is, die ingeleid wordt door een vurige wolk, in een gewaad dat wit is als sneeuw; in Zijn rechtsgebied komende, op brandende raderen, en begeleid door duizendmaal duizenden. O, gij Joden, ziet de Man, Die u als een boosdoener gekruisigd hebt! Aanschouwt Hem op Zijn troon, van Wie u zei, dat Zijn discipelen, Hem ‘ s nachts uit Zijn graf gestolen hadden! Aanschouwt Hem in Zijn majesteit, Hem, Die u niet wilde aanzien in Zijn vernedering! Dit is Hij, bij Wiens verschijning de geslachten van de aarde zullen rouw bedrijven. Zulk een geroep van grimmigheid volgt het gezicht van Zijn majesteit, dat de gewelven zullen weergalmen, de heuvelen weerklinken, de aarde zal beven, de hemelen zullen voorbijgaan en beschaamd worden. Dan zullen de goddelozen rouwklagen, dan zullen zij wenen en weeklagen; doch hun tranen zullen nergens toe dienen; hun vorige zonden verraden hen, hun schaamte veroordeelt hen, en hun aanstaande pijnigingen ontstellen hen. Aldus zullen de bozen hun ellendige, rampzalige, ongelukkige geboorte, en hun vervloekt einde bewenen. O, vreselijke Rechter! Schrikkelijk als slagorden met banieren! De koningen der aarde zullen verbaasd staan, en alle oog zal deze Rechter zien, en beven

op Zijn gezicht. Ziet maar, stelt u de schuldige zondaar voor, als komende tot zijn verhoor. Zal niet het rode gewaad van deze Rechter diens hart doen bloeden, wegens Zijn bloed, dat vergoten is? Zo heb ik u aangetoond hoe Christus op een heerlijke wijze zal verschijnen.

1. Bedenk nu, o zondaar, wat uw loon zal zijn wanneer u deze Rechter zult ontmoeten. De overspeler mag zich voor een poosje met schoonheid vleien, de vloekers hun woorden met vloeken versieren, de dronkaards hun bekers aan de mond zetten, en dankzeggen, dat zij zo gezond zijn, totdat zij hun zielen naar het verderf drinken; doch laat hen gedenken, dat God hen "om al deze dingen zal doen komen voor het gericht." Een droevige troost tenslotte. Hoe zal de overspeler zijn lusten voldoen, wanneer hij op een bed van vlammen ligt! De vloeker zal genoeg hebben van wonden en bloed, wanneer de duivel in de hel zijn lichaam zal martelen en zijn ziel zal pijnigen. De dronkaard zal meer dan genoeg hebben van zijn drinkglazen, wanneer hem kokend lood in zijn keel zal worden gegoten, en hij vlammen vuur zal inademen in plaats van lucht. Naar uw zonde is, zal uw straf zijn; deze Rechter geeft een rechtvaardige maat in de weegschaal van Zijn toorn en grimmigheid.

Tot vertroosting van allen, die gunstelingen van de Rechter zijn; dan is de dag daar, indien u dienstknechten Gods bent, dat de satan onder uw voeten vertreden zal worden, en u, met uw Meester, Christus, in het Heilige der heiligen zult worden overgebracht. Gedenkt hoe al de mannen Gods, in hun grootste angsten hier beneden, vertroost zijn geworden door de ogen van het geloof. Als Job in het midden van de as neerzat, verheugde hij zich op deze berg, dat zijn Verlosser leefde, en dat Hij hem op de laatste dag zou aanschouwen, en zijn ogen Hem zouden zien. Zo verlangde ook de Evangelist Johannes, en riep: "Kom, Heere Jezus, kom haastelijk" (Openb. 22:20). "En nu, kinderkens, blijft in Hem, opdat wanneer Hij zal geopenbaard zijn, wij vrijmoedigheid hebben, en wij van Hem niet beschaamd gemaakt worden in Zijn toekomst. En dit is de belofte, die Hij ons beloofd heeft, namelijk het eeuwige leven" (1 Joh. 2:28, 25). Maar ik ga voort.

De personen, die geoordeeld zullen worden zijn een wereld van mensen, goede en kwaden, uitverkorenen en verworpenen.
(1.) Er is een dagvaarding, die ieder mens moet horen, en dit zal de stem zijn van de laatste bazuin: "Staat op, gij doden, en komt ten oordeel.' O, wat een vreselijke en verschrikkelijke stem zal dat zijn voor alle goddelozen! Hoe zullen zij beven op het horen van Zijn stem, die de aarde doet beven! Op deze stem zullen de graven van de doden worden geopend, en iedere ziel zal weer met haar lichaam verenigd worden; de donkere put van de hel zal geschud worden, wanneer de bevreesde ziel haar plaats van de verschrikking zal verlaten, en opnieuw in zijn rampzalig lichaam zal ingaan, om een zwaarder oordeel te ontvangen. De Vader heeft Hem macht gegeven, ook gericht te houden, omdat Hij des mensen Zoon is. (Joh. 5:27 —29) "Verwondert u daar niet over; want de ure komt, in welke allen, die in de graven zijn, Zijn stem zullen horen. En zullen uitgaan; die het goede gedaan hebben tot de opstanding des levens, en die het kwade gedaan hebben tot de opstanding der verdoemenis." De stem van Christus is een machtige en krachtige stem.
De dagvaarding, die uitgegaan is, zal gehoord worden, en ieder mens moet verschijnen. De dood moet nu alles wedergeven wat hij van de wereld heeft genomen. Wat een

afgrijselijk en ijselijk gezicht zal dat zijn, alle graven open te zien, de doden uit hun graven te zien opstaan, en de verstrooide deeltjes op de vleugelen des winds vliegende, totdat zij in één lichaam bijeenvergaderen: (Ezech. 37:6) "De dorre beenderen zullen levend worden." Ziet, de kracht van de Almachtigen God zal uit het graf en het stof van de aarde, uit deze binnenkameren van de dood en van de duisternis, de lichamen van de begravenen opwekken: (Openb. 20:12, 13) "En ik zag de doden, klein en groot, staande voor God. En de zee gaf de doden, die in haar waren: en zij werden geoordeeld, een ieder naar hun werken." Hij, die tot de groeve riep: Gij zijt mijn vader; tot het gewormte: Mijn moeder en mijn zuster; zeide ook: "Want ik weet, mijn Verlosser leeft, en mijn ogen zullen Hem zien." O, goede God, hoe wonderlijk is Uw macht! (Joël 3:I1, 12) "Komt aan, alle gij volken van rondom, en vergadert u; en trekt op, alle gij heidenen, naar het dal van Josafat, want daar zal Ik zitten om te richten alle heidenen van rondom."

Zo heb ik u verslag gegeven hoe de doden zijn opgewekt; zij zijn allen samengebracht, en nu moeten zij vaneen gescheiden worden; de schapen zullen aan de rechterhand, en de bokken aan de linkerhand worden gesteld. Ziet nu de partijen, die aldus gedagvaard, opgewekt, vergaderd, en afzonderlijk geplaatst zijn. Is hier niet een wereld van mensen, die allen in één dag zullen worden geoordeeld? Alle talen, en naties, en volken van de aarde zullen op één dag voorkomen. Dan zullen wij ieder Adamskind zien, en Adam zal dan zijn ganse nakomelingschap zien. Overweegt dit, gij geringen en aanzienlijken, samen rijk en arm; want "God is geen aannemer des persoons." Luister, o bedelaar, smekingen zijn uit de tijd, doch u behoeft niet te vrezen, want in deze dag zal u recht gedaan worden. Alle zaken zullen gehoord worden, en u, hoe arm en veracht in de wereld u ook bent, moet met alle anderen uw vonnis ontvangen. Hoort, o landman! Nu is zowel de pachttijd als het pachtrecht afgelopen; deze dag is de nieuwe oogst van de Rechter, die Zijn tarwe binnen haalt en Zijn kaf met onuitblusselijk vuur verbrandt; hier geen omkoperij, geen bidden, geen tranen; maar naar u gedaan hebt, zo wordt u gevonnist. Luister, o landheer! Waar is nu, wat u voor u en uw erfgenamen tot een altijddurende bezitting gekocht hebt? Deze dag maakt aan alles een einde, en, rampzalige ziel, als u geen beter land hebt dan een kale rots, om u voor het aangezicht van de Rechter te bedekken en te verbergen. Luister, o overste, hoe ijdel is de hoop van de mens, om door de menigte van een leger verlost te worden. Al had u al de legerscharen van de aarde en de hel onder uw commando, u kunt toch de macht van de hemel niet weerstaan. Hoor! De bazuin blaast, het alarmsignaal roept u op, u moet verschijnen. Allen moeten voorkomen, de bedelaar, de boer, de krijgsoverste, de prins, en al de grootste vorsten van de wereld; ja, allen zullen hun verdiende loon ontvangen.

(2.) Dit is tot verschrikking van de goddelozen; iedereen moet verschijnen. O, dat ieder het ter harte wilde nemen! Wilt u weten, wie in die dag zalig zal zijn? Hij is het, die over die dag denkt, en er zich op voorbereidt. O dan, ik smeek u, overdenkt, dat u allen eenmaal voor de Rechter van levenden en doden moet verschijnen, en dan ontvangen zult naar uw werken.

Wij hebben nu de gevangenen gevolgd tot voor het gerechtelijk verhoor, en ik zal u zeggen hoe dit verhoor moet geschieden, namelijk *naar uw werken.* Wij worden uit het geloof gerechtvaardigd, maar naar de werken geoordeeld. Vat mij niet verkeerd, de mens zal naar zijn werken worden geoordeeld, want dat is de beste getuige van zijn

inwendige gerechtigheid. Maar om u met dit verhoor beter bekend te maken, zullen wij nagaan:

1. Hoe een ieder zijn werken, hun zullen geopenbaard worden.
2. Hoe een ieder zijn werken door God zullen worden onderzocht.

1. Een ieder zijn werken zullen geopenbaard worden. (Openb. 20:12) "En ik zag de doden, klein en groot, staande voor God; en de boeken werden geopend; en een ander boek werd geopend, dat des levens is, en de doden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hun werken." Gedenkt dit, o vergeetachtige zondaar, u mag zonde op zonde bedrijven, en uw zonden vermenigvuldigen; maar rekent er op, dat God goed rekening houdt, en dat geen van uw zonden, al zijn zij nog zo in het verborgen gedaan, vergeten zullen worden.

- Er is een boek van *gedachtenis*, dat wordt een gedenkboek genaamd: (Mal. 3:16) "Daar is een gedenkboek voor Zijn aangezicht geschreven, voor degenen die de Heere vrezen, en voor degenen die aan Zijn Naam gedenken." Dit maakt alle verborgen dingen openbaar; dit openbaart alles wat geschiedt, hetzij goed, hetzij kwaad. In deze registers is uitvoerig aangetekend, Abels offer en Kaïns doodslag; Absaloms oproer en Davids godsvrucht; de wreedheid van de Joden en de onschuld van de profeet. Niets zal verborgen zijn wanneer dit boek wordt geopend, want een ieder die voorbijgaat kan het lezen: (Pred. 12:14) "Want God zal ieder werk in het gericht brengen, met al dat verborgen is, hetzij goed, of hetzij kwaad." Bedrijft misbaar, gij boze, beeft en ontzet u. Nu moeten uw binnenkamer zonden worden opgelegd, en uw heimelijke zonden worden ontdekt. Voor overspel, nijd, godslastering, dronkenschap, vloeken, geweld, doodslag, sabbatschennis, liegen, en elke andere zonde, van het begin tot het einde, van uw geboorte af tot aan uw dood toe, alles bij elkaar genomen, is de eis de eeuwige dood en verdoemenis.
- Doch er is nog een boek, dat nog vreselijker bewijsmateriaal zal opleveren dan het vorige, namelijk de secretaris in de ziel van de mens. Niemand kan een zonde begaan, of de ziel, die in het feit is ingewijd, zal het in dit boek schrijven. In welk een jammerlijke toestand zal uw arm hart dan zijn! Wat zal het dan met een verschrikkelijke beving worden bevangen, wanneer dit boek geopend en uw zonden geopenbaard zullen worden. Dit boek is nu misschien gesloten en verzegeld, doch in de oordeelsdag zal het worden geopend, en als bewijsmateriaal worden bijgebracht. Er zal een afzonderlijke zitting worden gehouden in het binnenste van elke zondaar: het geheugen is de getuigenis, de waarheid is de wet, de verdoemenis is het oordeel, de hel is de gevangenis, de duivelen zijn de cipiers, en het geweten zal beide, getuige en rechter zien, om het vonnis over u uit te spreken. Welke hoop kan hij in die algemene terechtzitting hebben, wiens geweten hem reeds heeft veroordeeld voordat hij voorkomt? Denk hierover na, gij onboetvaardige zondaar!
  Doch wij lezen nog van een ander boek, dat is het boek des levens, waarin de namen van Gods uitverkorenen zijn geschreven, vanaf het begin tot aan het einde van de wereld. Dit is het kostbare boek van de hemel; als onze namen daarin zijn geschreven, kunnen alle machten van de duisternis, dood, of duivels, ons daar niet weer uitdoen.

Daarom, om enige nuttige toepassingen te maken:

1e Overweeg nu, o zondaar, welke boeken eenmaal voor u zullen geopenbaard worden. De tijd zal komen, wanneer elk woord van uw mond, elke blik van uw oog, ieder ogenblik van uw tijd, iedere preek, die u hebt gehoord, alles wat u hebt verzuimd te doen, alles voor het oog van mensen, engelen en duivelen zal worden opengelegd en gezien; dan en daar zult u verschrikkelijk en eeuwig beschaamd worden. U kunt dan ook nooit de zonde doen, al is het nog zo in het verborgen, al is het middernacht, en al hebt u alle deuren op slot gedaan, of het zal op deze grote dag aan het licht gebracht worden.

2e Als u het goede voor uw ziel zoekt, verbetert dan uw leven, roept uzelf ter verantwoording, zolang als het Heden genaamd wordt, onderzoekt en doorzoekt al uw gedachten, woorden en daden; buigt u met gebroken, bloedende harten ootmoedig voor God neer; bidt, dat uw naam in het boek des levens mag geschreven zijn; en als u dat doet, God is niet onrechtvaardig, dat Hij uw werk zou vergeten en de arbeid van de liefde; want in die dag zal het boek geopend, en onze werken geopenbaard worden, en, naar wij gedaan hebben zal ons vergolden worden, want dan zal Hij een ieder vergelden naar zijn werk. Maar laat ons even met onze gedachten teruggaan.
De gevangenen zijn nu in verhoor genomen, er is uitspraak gedaan, de aanklachten zijn onderzocht en de Rechter is gezeten, met de fonkelende ogen, gereed om het vonnis uit te spreken. Geve de Heere, dat, wanneer deze dag komt, het vonnis vóór ons mag zijn, en wij tot onze eeuwige vertroosting mogen worden zaliggemaakt. O, heft nu uw hoofden op, al gij heiligen van de allerhoogste God, want dit zal voor u een gezegende dag zijn. Dan toch zult u de lieflijke, hemelse stem van Christus horen, zeggende: "Komt gij gezegenden Mijns Vaders, beërft dat koninkrijk, hetwelk u bereid is van voor de grondlegging der wereld." Ik kan niet uitdrukken wat een blijdschap dat voor de rechtvaardigen zal zijn, wanneer zij Christus zullen horen zeggen: Komt, gij gezegende ziel, die zich gebaad heeft in tranen van berouw, hier is een vonnis, dat machtig is de doden levend te maken, veelmeer de bedroefden. Treurt u over uw zonden, laat daarvan een ogenblikje af, en overpeinst met mij de volgende melodie. Hoort! Ginds is het engelenkoor, dat de Rechter toejuicht, terwijl Hij uw vonnis uitspreekt. Nu is de dag van uw kroning; nu zult u volkomen gelukzalig gemaakt worden, en dat voor eeuwig, Komt, zegt Christus, gij, die voor Mij geleden hebt, nu zult u uw loon ontvangen; uw zielen zullen boordevol zijn van blijdschap, een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde,
Doch ik moet mij naar de linkerzijde wenden, en u een andere menigte tonen, die toebereid is tot een ander vonnis. O, wat een verschrikkelijk vonnis zal dat zijn, dat alle oren zal doen gloeien en tintelen. "Zijn lippen, " zegt de profeet, "zijn vol gramschap, en Zijn tong is als een verterend vuur." (Jes. 30:27). Welk vuur is zo heet, als dat vurig vonnis: (Matth. 26:41) "Gaat weg van Mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur, hetwelk de duivel en zijn engelen bereid is."

1. Zij moeten weggaan. Dit schijnt de goddelozen niet zo erg toe. Nu zijn zij tevreden, dat zij weggegaan zijn: zij hebben meer lust in de zonde dan in de dienst van God. Maar waarheen moeten zij gaan? "Van Mij." Indien van Mij, dan ook van al Mijn goedertierenheden, Mijn heerlijkheid, en Mijn zaligheid. Maar waarheen, o Heere, zullen de vervloekten gaan, die van u weggaan? In welke haven zullen zij aanlanden? Welke heer zullen zij dienen? Het wordt als een zware straf aangemerkt, dat men uit zijn geboorteland wordt verbannen; wat zal het dan zijn, verbannen te worden van de almachtige God? Maar waarheen moeten zij gaan? In het eeuwige vuur. O, wat een bed

is dit! Geen veren, maar vuur, geen vrienden, maar helse geesten, geen rustplaats, maar ketenen, geen daglicht, maar donkerheid, geen klokken, die aanwijzen, dat de tijd voorbijgaat, maar een eindeloze eeuwigheid, een eeuwig vuur, altijd branden en nooit sterven. O, wie kan eeuwige vlammen verdragen! Het vuur zal nacht noch dag worden uitgeblust, de rook daarvan zal opgaan tot in alle eeuwigheid. De goddelozen zullen als stenen in een gloeiende oven bijeengepakt worden. Maar voor wie werd dit vuur bereid? Voor de duivel en zijn engelen. Die moeten uw metgezellen zijn. Het laatste vonnis is nu uitgesproken. Welk? "Gaat weg." Wie? "Vervloekten, in het eeuwige vuur, naar menigten van duivels." O, past toch op, dat u in de vreze Gods leeft, opdat Hij u niet, wanneer u Zijn dienst verlaat, dit loon geeft: "Gaat weg van Mij, gij vervloekte, in het eeuwige vuur, dat de duivel en zijn engelen bereid is."

2. Overweegt dan, wat een vreselijke beving uw zielen zal aangrijpen, over wie dat vonnis van het eeuwige vuur zal worden uitgesproken. O, waarheen zullen zij zich wenden! Hoe zullen zij aan de toorn van de Almachtige ontkomen? Teruggaan is onmogelijk, vooruitgaan is ondraaglijk. Wiens hulp zullen zij inroepen? God is hun Rechter. De hemel hun vijand; de heiligen bespotten hen, de engelen haten hen. Goede Heere, wat een wereld van ellenden heeft de ellendige zielen aangegrepen! Hun beulen zijn de duivels, de kerker is de hel; de aarde staat geopend en de oven is brandend, gereed om u te ontvangen. O, hoe zullen deze arme zielen schudden en beven! Elk deeltje van hun lichaam zal deelhebben in hun smartelijk gekerm; wenende ogen, wringende handen, slaande borsten, pijn doende harten, schreeuwende stemmen. Nu, o mens der aarde, wat zal uw rijkdom u baten? Een druppeltje water om uw tong te verkoelen in de vlammen, is meer waard dan al de genoegens van de wereld.
Zo hebt u dan gehoord het vonnis, dat over de rechtvaardigen en goddelozen is uitgesproken. De Rechter is van Zijn heerlijke rechterstoel opgestaan: de heiligen geleiden Hem, en de gevonniste gevangenen zijn aan de gevangenbewaarders overgegeven; gillen van afgrijzen zullen gehoord worden. Wat een jammerklachten zullen worden uitgeschreeuwd, wanneer duivels en verworpenen, en de gehele verdoemde menigte der hel, in de hel gedreven zullen worden, om er nooit weer uit te komen. Naar onder gaan zij, brullend, gillend en tandenknersend; de wereld laat hen gaan, de aarde verlaat hen, de hel ontvangt hen; daar moeten zij leven, en toch niet leven, noch sterven, maar stervende leven, en levende sterven.
O! Als het verdrinken van de eerste wereld, het door de aarde verzwolgen worden van Korach, en het met vuur en zwavel verbranden van Sodom, met zo'n verschrikking en afgrijselijk geschreeuw gepaard gingen, wat moet dan dit zijn? Hoe oneindig, alle bevatting te boven gaand, zal de beving van die rode vurige dag zijn! In één woord, wat een gejammer, geschreeuw, gebrul en gegil, zal de hemel, de aarde en de hel vervullen! O allerellendigste rampzaligen: (Matth. 22:13) "Neemt hen weg, en werpt hen uit in de buitenste duisternis; daar zal wening zijn en knersing der tanden." Voorwaar een duisternis! Zij moeten voor eeuwig uitgesloten zijn van het licht van de hemel. Nooit zal een zonnestraaltje gezien worden binnen deze muren; daar is niets dan rook en duisternis, dit is het deel van de zondaren, en de vergelding van de goddelozen. Waakt dan te allen tijd, biddende, dat u mag waardig geacht worden te ontvlieden al deze dingen, die geschieden zullen, en te staan voor de Zoon des mensen. Amen.

6. Het woord der zaligheid

Handelingen 13:26. ***Tot u is het woord dezer zaligheid gezonden.***

Paulus predikt hier in dit hoofdstuk, Christus Jezus; en in dit vers past hij deze preek op zijn hoorders toe, en dat doet hij zeer nauw. Meer in het bijzonder kunnen wij in de woorden letten:
(1.) Op de beschrijving van de natuur van het Evangelie; het is het woord der zaligheid.
(2.) Op de overdracht of opdracht, aantonende tot wie het gericht of gezonden is: Tot u; u, mannen broeders, u, Joden en heidenen, tot wie het gepredikt wordt.

Merkt op, dat het Evangelie, als een woord van zaligheid, gezonden wordt tot elke zondaar, die het hoort.
Voordat ik over deze leer ga spreken wil ik de volgende tegenwerping, die daar tegen kan worden aangevoerd, uit de weg ruimen. *Wordt de roeping van het Evangelie hier in de tekst niet beperkt tot degenen, die God vrezen?*

Ik antwoord: 1. Indien door hen, die God vrezen, godsdienstige mensen worden verstaan, in wiens harten, God Zijn vrees heeft gelegd, dan zullen die mensen het meest van allen het woord van de zaligheid verwelkomen, omdat zij het meest zien, dat zij het nodig hebben; doch de boodschap van het Evangelie wordt hier niet tot hen beperkt, met uitsluiting van anderen. Neen, de apostel spreekt hier tot allen, die hem horen, beiden begenadigden en onbegenadigden, zoals niet alleen uit deze tekst blijkt: "Mannen broeders, kinderen van het geslacht Abrahams, en die onder u God vrezen, tot u is het woord van deze zaligheid gezonden"; maar ook in de toepassing van deze preek op de onbegenadigden, zowel als op de begenadigden, vers 40 en 41 vergeleken met de twee voorafgaande verzen.

2. Er is een vrees voor God, die de vrucht van overtuiging is, en een vreze Gods, die vrucht van de bekering is; de eerste is door de wet; de laatste is door het Evangelie. Waarschijnlijk wordt de eerste hier voornamelijk bedoeld; want op die tijd was het Woord met kracht; het vervulde het gehoor van de apostel met ontzag en vrees. Hoewel geen zondaar, ook niet de domste, die het Evangelie hoort van de roeping ervan is uitgesloten, zodat gezegd kan worden dat het woord der zaligheid tot hem niet gezonden is, maar integendeel tot iedereen gezonden wordt; toch zal niemand dan zij, die God vrezen, zo, dat zij met ontzag en vrees vervuld zijn voor God Die in het Woord tot hen spreekt, en overtuiging van zonde en van hun behoefte aan deze zaligheid hebben, het woord van deze zaligheid aannemen en verwelkomen. Indien zij toch God en Zijn toorn niet vrezen, geen gevoel van zonde hebben en dat zij de verdoemenis verdienen, zullen zij het woord van de zaligheid niet waarderen, doch dit integendeel verachten of minachten. Deze tekst bepaalt dan ook het woord van de zaligheid niet, alsof het alleen gezonden was tot hen, die God vrezen, doch het wijst alleen aan hoe en op welke wijze het woord van deze zaligheid wordt aangenomen en gunstig ontvangen, en hoe het niet zal worden aangenomen door hen, die in het minst geen ontzag en vrees voor God hebben.

3. Zij, die tot enig gevoel van zonde, en vrees en ontzag voor God ontwaakt zijn, zijn het meest geneigd te menen, dat het woord van de zaligheid tot hen niet gezonden is, daarom worden zij in het bijzonder genoemd en aangemoedigd om het aan te nemen, omdat zij bang zijn het woord toe te passen. Anderen, die geroepen worden, willen niet komen; doch zij die met deze vrees bezet zijn, willen wel, doch missen de moed. Daarom zegt de Heere, als het ware, tot hen: "Vreest niet te komen, want tot u is het woord van deze zaligheid gezonden."

4. Dat het woord van de zaligheid tot allen gezonden is, ook tot hen, die het door gemis van vrees, God verwerpen, blijkt duidelijk beide, uit deze tekst en het verband waarin hij voorkomt, vergeleken met andere Schriftuurplaatsen. Ziet de opdracht: (Mark. 16:15) "Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen." (Jes. 46:12) "Hoort naar Mij, gij stijven van hart; gij, die ver van de gerechtigheid zijt." (Openb. 3:20) "Ziet, Ik sta aan de deur, en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal horen, en de deur open doen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden, en hij met Mij:" iemand, wie hij ook zij. Kortom, het woord van de zaligheid, betekenende alles wat tot zaligheid nodig is, is gericht tot alle zondaren, die deze zaligheid nodig hebben. Het Evangelie zou geen blijde boodschap voor alle volken zijn, als enig zondaar was uitgesloten.
De roeping is dan ook tot alle einden der aarde: "Wendt u naar Mij toe, en wordt behouden." "Wie wil, die kome, en neme het water des levens om niet." "Tot u, o mannen, roep Ik, en Mijn stem is tot der mensen kinderen." "O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld, en zonder prijs, wijn en melk."

In het verhandelen van de opmerking, zal ik de volgende verdeling volgen:
I. Ik zal een weinig spreken over deze zaligheid.
II. Over het woord van deze zaligheid.
III. Over het zenden van dit woord.
IV. De toepassing maken.

I. Ik zal eerst een weinig over deze zaligheid spreken, en de overweging wat het veronderstelt, en wat het insluit.
1e Het veronderstelt ellende. Onze ellendige staat van nature, is een staat van vervreemding van God. Wij zijn "zonder God, en vervreemd van het leven Gods; vervreemd van het burgerschap Israëls."
Het is een staat van vijandschap: "Het bedenken des vleses is vijandschap tegen God;" wij zijn in dadelijke opstand tegen Hem.
Het is een staat van duisternis en onkunde: wij zijn "uitgeroeid, omdat wij zonder kennis zijn."
Het is een staat van dienstbaarheid aan de zonde, de duivel, de wereld. en menigerlei begeerlijkheden; wij zijn geboeid en gevankelijk weggevoerd.
Het is een staat van onmacht; wij zijn van nature krachteloos; wij kunnen zelfs niet om onze bevrijding bidden; wij zijn van onszelf niet bekwaam iets te denken, als uit onszelf. Het is een hulpeloze staat, een put waar geen water in is, een troosteloze staat, een staat van verbijstering, een vervloekte en veroordeelde staat; want, "die niet gelooft is reeds veroordeeld." Die het Evangelie niet gelooft, is reeds door de wet veroordeeld:

"Vervloekt is een ieder, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen."
Het is een staat des doods, van de geestelijke dood, en van de wettelijke dood.
2e Wat sluit het in? Het sluit de ganse verlossing in, die door Christus verworven is, en de gehele toepassing daarvan door de Geest. Het is zaligheid of verlossing uit een staat van vervreemding, tot een staat van kennis van God; van vijandschap tot vrede en verzoening; van duisternis tot licht; van dienstbaarheid tot vrijheid. Het sluit in, vergeving en rechtvaardigmaking, aanneming tot kinderen, heiligmaking van nature, hart en leven, gemeenschap met God, en hiernamaals een heerlijke opstanding van het lichaam en eeuwig leven en heerlijkheid, in eeuwig met de Heere te zijn.

II. Ons tweede punt was, dat ik een weinig zal spreken over het woord van de zaligheid; dat ik kan doen door de vier volgende vragen te beantwoorden.

Vraag 1. *Wat is het woord der zaligheid?*
Antwoord. Niet de wet, maar het Evangelie; dat is de kracht Gods tot zaligheid. Alles wat Christus en de zaligheid door Hem ontdekt, is het Evangelie.

Vraag 2. *Waarom wordt ‘ t het woord der zaligheid genaamd?*
Antwoord. Omdat het de zaligheid ontdekt, de zaligheid beschrijft, de zaligheid overbrengt, evenals een koopbrief een eigendom, of een testament een legaat; het biedt de zaligheid aan en stelt een verband vast tussen het geloof en de zaligheid voor alle zondaren van het menselijk geslacht; want "een ieder, die gelooft zal zalig worden, " en omdat ‘ t het orgaan of werktuig is, waardoor de Geest de zaligheid toepast.

Vraag 3. *Hoe werkt het woord in de hand van de Geest, wanneer het geloofd wordt tot zaligheid?*
Antwoord. Het werkt als zaad, dat in de grond wordt geworpen. Het werkt als de regen en de dauw: "Mijn leer druppe als een regen, Mijn rede vloeie als een dauw." Als het licht: "Het volk, dat in duisternis wandelt, zal een groot licht zien; het is een licht schijnende in een duistere plaats." Als vuur: "Is Mijn Woord niet alzo, als een vuur?" Als water, als wind, als een zegel, dat de goddelijke natuur indrukt; als een spiegel waardoor wij de heerlijkheid Gods zien; als balsem ter genezing: "Hij zond Zijn Woord uit, en heelde ze."

Vraag. 4. *Wat zijn de hoedanigheden van dit woord der zaligheid?*

Antwoord

(1.) Het is een goddelijk Woord: "Het woord Gods." God, Vader, Zoon, en Heilige Geest is er de Werker van. Daarom wordt het Evangelie, "het Evangelie Gods" genaamd: (Rom. 1:1 en 15:16) "Afgezonderd tot het Evangelie Gods, opdat ik een dienaar van Jezus Christus zij onder de heidenen, het Evangelie Gods bedienende."
(2.) Het is een woord van God in Christus: (Hebr. 1:1 en 2:3) "God, voortijds veelmaal en op velerlei wijze, tot de vaderen gesproken hebbende door de profeten, heeft in deze laatste dagen tot ons gesproken door de Zoon. Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen? Die begonnen zijnde verkondigd te worden door de Heere, aan ons bevestigd is geworden van degenen, die hem gehoord hebben." Het is "in de handen des Middelaars gesteld, ja en amen, in

Hem." Het is ons door Christus gegeven en in Zijn bloed verzegeld: "Dit is het Nieuwe Testament in Mijn bloed."

(3.) Het is een genadig woord van God in Christus; het is vrij, om niet; het wordt niet gegeven of onthouden wegens onze goedheid of slechtheid; onze goedheid bevordert het niet, en onze slechtheid verhindert het niet. Het is een woord, dat uit zuivere genade komt, en voortvloeit uit de vrije barmhartigheid van Hem, Die de God van alle genade is. Het is zo'n genadig woord, dat het alle genade bevat.

(4.) Het is dan ook een volmaakt woord, dat al onze zaligheid bevat; want het bevat God, Christus en de Geest in zich. Het bevat een gerechtigheid in zich, die een wettig recht geeft op het eeuwige leven, namelijk, de gehoorzaamheid van Christus: een wettige borgstelling tegen de eeuwige dood, namelijk, de voldoening en de dood van de Borg. Het bevat al de delen van het leven in zich, en wordt daarom terecht het Woord des levens genaamd: het leven in zijn begin in de wedergeboorte: "Naar Zijn wil heeft Hij ons gebaard door het Woord der waarheid;" het leven van de rechtvaardigmaking: wij worden gerechtvaardigd in het geloven en het aannemen van Christus onze gerechtigheid, zoals Hij in het Woord wordt aangeboden; het leven van de heiligmaking, het leven van de vertroosting, en het leven van de heerlijkheid hiernamaals.

(5.) Het is een gewis woord: "de gewisse weldadigheden Davids;" het is vaster en zekerder dan een stem uit de hemel, zelfs dan die, welke de discipelen op de berg hoorden: (2 Petrus 1:19) "En wij hebben het profetische woord, (Engelse overzetting) dat nog vaster is."

(6.) Het is een genadig, volmaakt, vast woord van God in Christus, tot zondaren zowel als tot heiligen; het is tot zondaren, van Adams geslacht, want het biedt een middel aan voor hun krankheid. Dit leidt mij tot

III. Het derde punt, namelijk, dat ik iets zal zeggen over het zenden van dit woord. Wij kunnen hier onderzoeken van Wie, door wie en waartoe het gezonden wordt.

1e *Van Wie is het gezonden?*

Antw. Het is een Woord der zaligheid, dat van de God der zaligheid gezonden is, bij Wie uitkomsten zijn tegen de dood; en het draagt het stempel, dat het van Hem is. Gelijk het Woord het woord Gods is, zo ook heeft Hij het gezonden: "Hij zond Zijn Woord uit, en heelde ze" (Psalm 107:20).

2e *Door wie is het gezonden?*

Antw. Niet door engelen, maar door mensen: "Zo zijn wij dan gezanten, van Christus' wege" (2 Kor. 5:20) Weliswaar zond God Zijn Woord eerst door Christus: "Hij heeft alzo lief de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft;" maar later zendt Christus het door mensen, opdat wij niet, evenals Israël vanouds, bevreesd zouden worden bij Zijn verschijning: "Wij hebben deze schat in aarden vaten" (2 Kor. 4:7).

3e *Tot wie heeft Hij dit woord van deze zaligheid gezonden?*

Antw. Tot alle zondaren, die het horen. Een ieder, die naar het woord van de zaligheid uitziet, zal ervaren, dat het op hem ziet: (Gen. 12:3) "Ik zal zegenen, die u zegent en vervloeken, die u vloekt; en in u zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden." Wat was het Evangelie, dat aan Abraham gepredikt werd? "In u, of, in uw zaad zullen gezegend worden alle volken der aarde." Is dit niet ook een woord van zaligheid tot ons? Het sluit allen in, zodat elke zondaar het mag aangrijpen: (1 Tim. 1:15) "Dit is een

getrouw woord, en aller aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om zondaren zalig te maken." Christus is gekomen, om zondaren tot bekering te roepen: (Spr. 1:22, 23) "Gij slechten, hoelang zult u de slechtheid beminnen? En de spotters voor zich de spotternij begeren? En de zotten wetenschap haten? Keert u tot Mijn bestraffing: Ziet, Ik zal Mijn Geest ulieden overvloediglijk uitstorten." (Jes. 46:12) "Hoort naar Mij, gij stijven van hart; gij, die ver van de gerechtigheid zijt." Het is een woord, dat voor zondaren gepast is, en wanneer dan ook gevraagd wordt:

4e *Waartoe wordt het aan zondaren gezonden?*
Dan is het antwoord. Voor hetzelfde doel waartoe een geneesmiddel wordt gezonden tot iemand met een dodelijke krankheid; want Christus komt in het Woord, en wordt daar aangeboden tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing (1 Kor. 1:30). Meer in het bijzonder, het is gezonden als een woord van vergeving, aan veroordeelde zondaren: "Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg, om Mijnentwil, en Ik gedenk uw zonden niet." Elke veroordeelde zondaar mag het dan ook aangrijpen, zeggende: Tot mij is dit woord van deze zaligheid gezonden. Het is gezonden als een woord des vredes tot de opstandige zondaar, zeggende: Christus heeft gaven genomen, om uit te delen onder de mensen, ja ook aan de wederhorigen." O, mag de zondaar zeggen, ik ben een wederhorige, hier is een woord voor mij. Het is gezonden als een woord des levens tot de doden: "De ure komt, en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben zullen leven." Het is een woord van vrijheid tot de gevangenen: (Jes. 61:1) "De Geest des Heeren HEEREN is op mij, omdat de Heere mij gezalfd heeft, om een blijde boodschap te brengen de zachtmoedigen; Hij heeft mij gezonden om te verbinden de gebrokenen van harte, om de gevangenen vrijheid uit te roepen, en de gebondenen opening der gevangenis." Het is een woord van genezing tot de kranken; want het Woord zegt: Ik ben de Heere uw Heelmeester." Het is een woord van reiniging, of een reinigend woord tot de onreine: "Ik zal rein water op u sprengen, en gij zult rein worden; van al uw onreinheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen." Het is gezonden als een woord van besturing tot de verbijsterden: "Ik zal de blinden leiden door de weg, die zij niet geweten hebben, Ik zal ze doen treden door de paden, die zij niet geweten hebben; Ik zal de duisternis voor hun aangezicht tot licht maken, en het kromme tot recht; deze dingen zal Ik hun doen, en Ik zal ze niet verlaten." Het is gezonden als een verkwikkend woord tot de vermoeiden: "De Heere HEERE heeft mij een tong der geleerden gegeven, opdat ik wete met de moeden, een woord ter rechter tijd te spreken." Het is gezonden als een vertroostend woord tot de ongetroosten; het brengt de goede tijding over, van de rivier welker beekjes de stad Gods verblijden, en van Christus, de Vertroosting Israëls. Het is gezonden als een trekkend en versterkend woord tot de krachteloze ziel, zeggende: Hij geeft de moede kracht, en vermenigvuldigt de sterkte dien, die geen krachten heeft. Uw volk zal zeer gewillig zijn in de dag van Uw heirkracht. Wanneer Ik van de aarde zal verhoogd zijn zal Ik ze allen tot Mij trekken." Kortom, het is gezonden als een woord van zaligheid, allerlei zaligheid en verlossing tot de verloren ziel, zeggende: "Christus is gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren was, en dat wij niet verlost zijn door vergankelijke dingen, zilver of goud, maar door het dierbaar bloed van Christus."

IV. Ons laatste punt was, de **toepassing.**
Is het zo, dat het woord der zaligheid gezonden is tot iedere zondaar, die het hoort,

1e Ziet hieruit de goedgunstigheid van God in Christus over zondaren van het menselijk geslacht. Waarom heeft Hij zo'n onderscheid gemaakt tussen zondigende mensen en zondigende engelen? Nooit werd een woord van zaligheid gezonden tot engelen, die gezondigd hebben; neen, die worden met eeuwige banden onder de duisternis bewaard tot het oordeel van de grote dag; maar "tot u, o mannen, roep Ik, en Mijn stem is tot der mensen kinderen; tot u is het woord van deze zaligheid gezonden.

2e Ziet wat een kostbaar boek de Bijbel is, die dit Woord der zaligheid bevat. O, hoe behoren wij de Schriften te onderzoeken, waarin wij menen, en dat terecht, wanneer wij het doen, het eeuwige leven en de zaligheid te hebben, die daarin tot ons worden overgebracht. Waarom? Wel, zij getuigen van Christus, en wij behoren voornamelijk de woorden van het eeuwige leven, de woorden van de zaligheid, die daar te vinden zijn, na te speuren.

3e Ziet hieruit wat een dierbare zegening het Evangelie en de uitdeling daarvan is, en hoe welkom de bediening van het Evangelie ons moet zijn: (Rom. 10:15) "Hoe lieflijk zijn de voeten van degenen, die het goede verkondigen!" Die het woord van de zaligheid bekend maken. Hoe droevig is het wanneer de evangeliedienaars geen lieflijke voeten hebben, wanneer zij hun voeten bevuilen door in de modder van afvalligheid en verdorvenheid te stappen, en daardoor maken, dat arme zielen walgen van het Evangelie, dat zij prediken. Wat is het treurig wanneer zij, die belijden, dat zij het Evangelie des vredes verkondigen, hun voeten bevuild hebben in de modder van de dwaling! Hoe begeerlijk is het wanneer zij het Evangelie des vredes in hun mond, en lieflijke schoenen aan hun voeten hebben; wanneer zij geschoeid zijn met de bereidwilligheid van het Evangelie des vredes, en met een wandel naar het Evangelie, weigerende met anderen in een koers van afvalligheid mee te lopen!

4e Ziet hieruit de onverantwoordelijkheid, van het Evangelie door ongeloof te verwerpen, nu het gezonden is tot een ieder, die het hoort. De mensen hebben geen dekmantel voor hun ongeloof, geen grond om te zeggen: Dit woord van zaligheid is niet tot mij gezonden: ja, tot u is het gezonden, wie u ook bent; het is een touw, dat uw verdrinkende ziel wordt toegeworpen, opdat u het mag aangrijpen.

5e Ziet hieruit hoe schuldig zij zijn, die de deur vernauwen en de roeping van het Evangelie belemmeren, die in kracht zeggen: als u zulke kenmerken niet hebt is het Evangelie niet voor u; het is alleen op die en die voorwaarden voor u. Dit is het Evangelie tot geen Evangelie maken. Het is alsof Christus is gekomen, niet om zondaren, maar om heiligen zalig te maken. Zij spreken het werkelijke doel van het Evangelie tegen, dat een woord der zaligheid is voor zondaren van alle soorten en grootten: Tot u is het woord van deze zaligheid gezonden. Voor u, o zondaar, is de deur van de zaligheid geopend. Alles wat deze deur nauwer maakt, elke leer, die u hoort, welke het aanbod van het Evangelie belemmert, en strekt, om u te doen veronderstellen, dat er voor u geen plaats, voor u geen toegang is, dat mag u verdenken dat het of geen Evangelieleer is, of dat het zo'n wettisch mengsel is, dat u het behoort te schuwen als de duivel, omdat het u van Christus en de zaligheid afhoudt.

6e Ziet hier de grond van Gods twist op deze dag, alsmede een tegengif tegen de dwalingen en kwaden van onze tijd. De voornaamste grond van Gods twist met het geslacht daar wij onder leven is, dat het woord der zaligheid verworpen wordt. Waarom anders spreekt Hij nu in toorn en oorlog, dan omdat wij niet naar Hem willen luisteren wanneer Hij in goedertierenheid en ontferming tot ons spreekt. Ons land is doof geweest voor Gods Woord en voor de waarschuwingen Gods. De gerechtshoven zijn doof geweest voor het Woord van God, voor het Woord der zaligheid, waardoor zij geroepen zijn zich te bekeren en terug te keren tot de Heere; doof voor elk getuigenis die opgeheven is tot hervorming; en het ganse land is doof geweest voor de stem Gods in het Evangelie. En wat zullen wij doen als God nu zal donderen en brullen uit Sion, en zeggen, dat u zult horen waar u het doofst bent; als u de stem van het Woord niet wilt horen, dan zult u de stem van het zwaard horen. O, wat is de twist? Wel, God zegt: "Deze is Mijn geliefde Zoon, hoort Hem." Neen, maar wij weigeren naar Hem te horen. De algemene Synode heeft geweigerd naar Hem te horen, zij hebben meer het oor geleend aan een beschermheer, of een grote, en die meer gehoorzaamd dan de stem van Christus. Hij zei: "Hoedt Mijn schapen; weidt Mijn lammeren;" maar zij zeggen: neen, laat ze maar door de wolven verscheurd worden, liever dan dat wij mensen van staat en macht zouden mishagen en ergeren. Hoe rechtvaardig mag de Heere tot dezulken zeggen: "Gaat tot de goden, die u gediend hebt, " en ziet of die u kunnen verlossen in de dag van de dood, of in de dag des toorns.

7e Ziet hier ook een tegengif tegen vele dwalingen van deze tijd. Hier is een tegengif tegen enthousiastische of geestdrijverijen en dwalingen, namelijk, als wij het Woord van God tot de regel en grond stellen van het geloof en elke bijzondere plicht. Sommigen zullen zeggen, wij moeten wachten op het uitstorten van de Geest; zolang de Geest niet komt, is het niets gedaan; daarom moeten wij stilzitten en niets doen, hetzij inzake het werk van onze zaligheid, of het werk van de wedergeboorte, of in persoonlijk of openbaar werk. Wel, hier is een bedrog, hier is geestdrijverij, als wij de Geest, en niet het Woord van God, tot de regel van het geloof en de plicht maken. Toen God aan de Rode Zee tot Mozes sprak: "Zeg de kinderen Israëls, dat zij voorttrekken, " mocht het ongeloof zeggen: Wat? Voorttrekken in de zee, en allen verdrinken? Neen, wacht totdat wij zien, dat de wateren gekliefd worden. Neen, zegt God, "Zeg het volk, dat zij voorttrekken!" En op het Woord en de roeping Gods voorttrekkende, die Zijn roeping en Zijn Woord tot de regel van het geloof en de plicht maakte, bevonden zij, dat in die weg, de zee voor hen gekliefd werd. Op Gods werken te wachten, hetzij uitwendig of inwendig, zonder de roeping van Zijn Woord te beantwoorden en voort te gaan in de weg van de plicht, is te wachten zonder machtiging; het is een waan, een verzoeken van God. U moet ten doel hebben het woord der zaligheid te geloven, dat tot u gezonden is. Zij die wij *Kwakers* noemen, zeggen, dat wij niet behoren te bidden voordat de Geest ons beweegt; zij maken de inwendige aandrijvingen van de Geest, en niet het Woord van God, tot de regel van de plicht. Zo is het geen wonder, dat zij misleid worden door een geest der dwaling, want het Woord van God is het zwaard des Geestes, en al kunnen wij niet strijden zonder de Geest, toch zal de Geest niet voor of met hen strijden, die Zijn zwaard niet willen hanteren; al kunnen wij niets doen zonder de Geest, toch zal de Geest niets doen zonder het Woord. Maar indien wij maar eenmaal het zwaard des Geestes in onze hand nemen, ik bedoel, het Woord tot onze regel stellen, en de plicht en het werk van het geloof ten doel hebben, hetwelk het werk Gods is volgens de besturing van het Woord Gods: dan en niet eerder, kunt u verwachten, dat God krachtig zal

werken; want Hij zal niet buiten Zijn weg gaan, namelijk, als u uw oor afwendt van naar Zijn Woord te horen, of, als Hij het doet, zal Hij u, voordat Hij verder iets doet, u tot deze weg brengen.

8e Ziet hier ook een tegengif tegen alle of de meeste van de dwalingen van onze tijd. Hier is een tegengif tegen alle praktische dwaling, tegen alle onheiligheid, loszinnigheid, weelderigheid, hoererij en losbandigheid, die reeds lang, als een machtige stroom, door alle standen van mensen heen gestroomd zijn, van de troon af tot de mesthoop toe, in iedere hoek van het land. Wat zal deze kwaden verhelpen? Alleen het aannemen van deze zaligheid, die in het Evangelie tot ons is gezonden. Het ongeloof in deze zaligheid te verwerpen, die een zaligmaken van alle zonde is, zowel als van ellende; dit ongeloof, dat de Zaligmaker en de zaligheid doet verachten, is de wortel van alle losbandigheid en onheiligheid van deze tijd. Men ziet deze wortel niet, die onder de grond verborgen ligt. Hier is een tegengif tegen het Deïsme van onze tijd. Waarom onderschat men de Schriften, en ontkent men de noodzakelijkheid van goddelijke, bovennatuurlijke openbaring? Wel, omdat zij het Woord der zaligheid verwerpen; zij zien niet, dat het Evangelie alleen, het woord der zaligheid is, en dat er geen zaligheid is dan in het geloof daarvan; doch het geloof van dit woord zou het Deïsme van deze tijd genezen. Hier is een tegengif tegen Arminianisme; want de zaligheid komt niet door de vrije wil van de mens, maar door de vrije genade van God, in het Woord der zaligheid, dat tot ons gezonden is. Hier is een tegengif tegen Arianisme. Zou iemand de allerhoogste Godheid van Christus en Zijn Eigen Godheid loochenen, indien zij geloofden, dat Hij de woorden van het eeuwige leven heeft, en dat een woord uit Zijn mond, een Woord van zaligheid is? (Jes. 45:22) "Wendt u naar Mij toe, alle gij einden der aarde; want Ik ben God, en niemand meer." Hier is een tegengif tegen Antinomianisme; want door deze zaligheid worden wij niet zaliggemaakt tot zonde en boosheid, maar ván de zonde en boosheid. Omdat het Evangelie een Woord van volkomen zaligheid is, verschijnt de genade van God daarin aan alle mensen, krachtdadig onderwijzende wat de wet bevattelijk leert, namelijk, dat wij de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzakende, matig, en rechtvaardig, en Godzaliglijk leven zouden in deze tegenwoordige wereld. Hier is een tegengif tegen wettischheid, of Neonomianisme, zoals sommigen het noemen, dat het Evangelie in een nieuwe wet, en het genadeverbond als het ware, in een werkverbond verandert. Deze tekst en deze leer tonen aan, dat wij niet door een werk, maar door een woord worden zaliggemaakt; niet door een werk van ons, maar door een woord dat ons van God gezonden is, namelijk een Woord van zaligheid; (Tit. 3:5) "Hij heeft ons zaliggemaakt, niet uit de werken der rechtvaardigheid, die wij gedaan hebben, maar naar Zijn barmhartigheid." (2 Tim. 1:9) "Die ons heeft zaliggemaakt, en geroepen met een heilige roeping, niet naar onze werken, maar naar Zijn Eigen voornemen en genade, die ons gegeven is in Christus Jezus voor de tijden der eeuwen." Hier is ook een tegengif tegen onkundige predikers van het Evangelie, die de kenmerken van het geloof met de gronden van het geloof verwarren, of de bewijzen van het geloof, met de machtiging tot het geloof, of de voorwaarde van het verbond met de hoedanigheden van de bondelingen; alsof de roeping van het Evangelie alleen tot heiligen, of tot zondaren, die zulke en zulke eigenschappen hebben, was. Zo leiden zij de mensen naar een grond van het geloof tot zichzelf, in plaats van hen uit zichzelf te leiden, tot Christus, Die hun in het Woord der zaligheid, dat tot hen gezonden is, wordt voorgesteld. De zaligheid zoals het Evangelie die voorstelt, is het tegengestelde van alle wettische ontwerpen in de

wereld. Het wettisch pogen veronderstelt altijd de een of andere goede hoedanigheid in de zondaar, voordat hij zich met het Woord der zaligheid mag bemoeien, en zo sluit dat de deur van het Evangelie, welke het meent te openen. Maar het Evangelie brengt het Woord der zaligheid om niet tot de deur van elke zondaar, en veronderstelt, dat hij van elke goede hoedanigheid, welke ook, vervreemd is, en laat voor geen zondaar plaats over om te zeggen, dat hij niet mag toegaan.

9e Ziet hieruit welk belang een ieder erbij heeft, zich te beproeven en te onderzoeken welk onthaal hij geeft aan het Woord der zaligheid, dat tot hem gezonden is. Hebt u het op een zaligmakende wijze aangenomen, of niet?

1. Hebt u het aangenomen als Gods Woord, het Woord bij uitnemendheid, het Woord van God in Christus, en hebt u het aangenomen, "niet als der mensen woord, maar gelijk het waarlijk is als Gods Woord, dat ook werkt in u, die gelooft?" (1 Thess. 2:13).
2. Hebt u het aangenomen als het Woord der zaligheid, een tegenwoordige zaligheid van zonde en toorn, die u nodig hebt, deze nabije zaligheid: (Jes. 56:12, 13) "Ik breng Mijn gerechtigheid nabij de stijven van hart, en hen die ver van de gerechtigheid zijn; Mijn heil zal niet vertoeven;" deze grote zaligheid, deze verworven zaligheid, deze beloofde zaligheid, deze aangeboden zaligheid, die nu wordt aangeboden. Het geloof vestigt zich op iets, dat tegenwoordig is. U behoeft niet te zeggen: (Rom. 10:6-8) "Wie zal in de hemel opklimmen? Het is Christus van boven afbrengen. Of: Wie zal in de afgrond neerdalen? Het is Christus uit de doden opbrengen. Maar wat zegt de rechtvaardigheid, die uit het geloof is? Nabij u is het Woord, in uw mond en in uw hart. Dit is het Woord des geloofs hetwelk wij prediken."
3. Hebt u het aangenomen als een gezonden zaligheid, als van God gezonden, als Gods gift, door de hand van Zijn gezanten gezonden om niet, en vrijmachtig gezonden, zonder dat u er om verzocht, gezonden uit de voorraadschuur van de Goddelijke genade?
4. Hebt u het aangenomen als gezonden tot zondaren, tot zondaren in het algemeen? Hier is een boodschap van grote blijdschap voor alle volken. (Jes. 25:6) "En de Heere der heirscharen zal op deze berg alle volken een vette maaltijd maken, een maaltijd van reine wijn, van vet vol mergs, van reine wijnen, die gezuiverd zijn."
5. Hebt u het aangenomen als tot u in het bijzonder gezonden? Tot u, zondaren, zegt de algemene uitdeling, tot u zondaar, in het bijzonder, zegt de bijzondere aanbieding: "Wie wil, die kome." Hebt u het dan aangenomen. als tot u gezonden, hoewel u een schuldig zondaar was; tot u, hoewel een snood zondaar? Hebt u het onthaald met een mij, een mij van persoonlijke toepassing, zeggende: Hier is een aanbieding aan mij, een gift aan mij, een belofte uit de hemel aan mij? Hebt u ervaren, dat u bij name geroepen werd, en gezegd: Ik heb, in dit Woord van zaligheid, recht ontvangen Christus aan te grijpen, en in de zaligheid die Hij met Zich brengt, en zo vat ik Hem op Zijn Woord: Ik geloof, Heere, kom mijn ongelovigheid te hulp?" Hebt u hierop de kracht van dit Woord ondervonden, dat het als een Woord van zaligheid, u verloste van uw twijfelingen en vrezen, uw banden en boeien, u redde uit uw hulpeloze en hopeloze toestand, en u deed hopen op een volkomen verlossing van zonde en ellende? Hebt u een begonnen zaligheid ervaren in het geloof van het Woord der zaligheid, waardoor u werd wedergeboren tot een levende hoop? Begint deze hoop uw hart te reinigen? En begint dit geloof te werken door liefde tot God,

en haat tegen de zonde en tegen uzelf wegens de zonde? En is uw voortdurende toevlucht, tot dit Woord van zaligheid, of tot de belofte Gods in Christus om al uw zaligheid?

10e Ziet hieruit wat een stof van blijdschap en lof de gelovigen hebben, die tot het besluit gebracht zijn, het Woord der zaligheid aldus te ontvangen; want wanneer het Woord der verlossing door genade wordt aangenomen, dan is het werk van de zaligheid begonnen, en u behoeft u nu niet ongerust te maken, al is het, dat u geroepen wordt uw zaligheid uit te werken met vreze en beven; want het is God, Die in u werkt, beide het willen en het werken. Hij, Die het goede werk in u begonnen heeft, zal dat voleindigen tot op de dag van Jezus Christus. Het Woord der zaligheid mag voor u, o gelovige, al de dagen van uw leven, het woord der vertroosting zijn; want het is een woord van zaligheid, dat u niet alleen gebracht heeft uit de zondige, ellendige staat daar u in was, maar het is ook een Woord van zaligheid dat in elke toestand, de goede tijding van de zaligheid brengt; zaligheid van de duivel, de wereld en het vlees; zaligheid en verlossing uit de handen van al uw vijanden; zaligheid van de prikkel des doods, zaligheid of verlossing van de verschrikking van het oordeel, van de vloek der wet, en van de schuld van al uw zonden; zaligheid niet alleen van alle kwaad, maar zaligheid tot het eeuwige leven, want het Woord der zaligheid, dat u door genade hebt aangenomen en gunstig ontvangen, bevat al de woorden van het eeuwige leven. Het Woord der zaligheid is voor u het Woord des levens, wanneer u onder dodigheid verkeert, en het Woord van vrijheid, wanneer u onder dienstbaarheid bent; een Woord van rust, wanneer u moe bent, en een Woord van ondersteuning, wanneer u onder enigerlei nood en benauwdheid verkeert. Het is een Woord van zaligheid, dat bevestigd is met eden van God: "Opdat wij door twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is, dat God liege, een sterke vertroosting zouden hebben, wij namelijk, die de toevlucht genomen hebben om de voorgestelde hoop vast te houden."

11e Ziet hier stof tot verschrikking van hen, die geen acht geven op deze grote zaligheid, die door dit Woord tot hen gezonden is. "Hoe zullen zij ontvlieden, indien zij op zo grote zaligheid geen acht nemen, " een zaligheid, die hun zo nabij gekomen is? O zondaar, het is een zaligheid, die u thuis gezonden is, en zult u die verwerpen? Een zaligheid, die tot uw oor gebracht is, zeggende: "Hoort, en uw ziel zal leven." Het is een Woord van zaligheid, dat tot uw hart is gezonden, en waardoor God aan de deur van uw hart klopt. O, zult u zich van Hem afkeren, Die van de hemel spreekt? Indien u het Woord der genade in het Evangelie niet wilt horen, dat zegt; "Tot u is het Woord van deze zaligheid gezonden;" dan moet u er op rekenen, dat u het Woord van Zijn toorn in de wet zult horen, zeggende, ja, zwerende in Zijn toorn, dat u in Zijn rust niet zult ingaan. Als u God niet vreest, zoals mijn tekst zegt, als u nooit overreed zult worden, de Heere te vrezen en Zijn goedheid, zoals die geopenbaard is in het Woord der zaligheid, dat tot u gezonden is, dan moet u er op rekenen, dat u de Heere en Zijn toorn zult vrezen, zoals die in het Woord van de veroordeling is geopenbaard, dat de wet uitspreekt tegen hen, die het Evangelie niet geloven: (Joh. 3:18) "Die niet gelooft is reeds geoordeeld." Er is geen ontkomen aan dit vonnis van veroordeling, dan door het Woord der zaligheid aan te nemen.

12e Ziet hieruit hoezeer het eens ieders belang is dit woord der zaligheid aan te nemen, gunstig te ontvangen en te verwelkomen. "O hoort, en uw zielen zullen leven." Hoort

het lieflijk geklank van de zaligheid, o, verloren, verloren gaande zondaar, voordat de deur van ontferming gesloten en de dag der genade voorbij is. Overweegt:

1. Welke soort van zaligheid aan u is aangeboden. Het is een geestelijke zaligheid, de zaligheid van de onsterfelijke ziel: "Want wat zou het de mens baten, zo hij de gehele wereld won, en aan zijn ziel schade leed?" Indien u uw zielen niet wilt verliezen en verderven, o, neemt dan het Woord der zaligheid aan. Het is een dierbare zaligheid, zij loopt door het kanaal van het bloed van Christus. Zij wordt u om niet in uw hand gegeven, hoe duur zij ook door de Verlosser gekocht is. U hebt er niets voor te betalen, zij is reeds tot de volle prijs betaald; de voorwaarde is vervuld. Het is een volkomen zaligheid, een zaligheid van alles waarvan u zaliggemaakt en verlost moet worden; een zaligheid en verlossing van ongeloof, vijandschap, godloochening, hardheid van het hart, doodheid van het hart, en van alles, wat u tegenwerping doet maken tegen het aannemen van deze zaligheid. U zegt, dat u niet kunt geloven, dat u zichzelf niet kunt bekeren; maar wilt u zaliggemaakt worden van uw ongeloof en uw onboetvaardigheid? Dit, en al het andere wat nodig is tot zaligheid, wordt tot u gezonden, wanneer het Woord der zaligheid tot u gezonden wordt. Wilt u een Zaligmaker verwelkomen om u van alles zalig te maken, om wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking, verlossing, en alles voor u te zijn? Het is een eeuwige zaligheid. Wilt u gelukzalig zijn na de dood, en een eeuwigheid van gelukzaligheid hebben? Het leven en de onverderfelijkheid is door dit Woord van zaligheid aan het licht gebracht. O, arme, stervende zondaar, overweeg wat een eeuwige zaligheid dit is.

2. Overweegt hoe nodig u deze zaligheid hebt. U hebt een duister verstand en hebt nodig zaliggemaakt te worden van die duisternis en onkunde. U hebt een schuldig geweten, en hebt nodig zaliggemaakt te worden van die schuld. U hebt een hard hart en hebt nodig van die hardheid verlost te worden. U hebt krachtige en sterke verdorvenheden en hebt nodig daarvan te worden zaliggemaakt. U hebt vele harteplagen en hebt nodig van die plagen verlost en genezen te worden. Ziet, al deze zaligheid en oneindig veel meer komt, met dit Woord van zaligheid; geen zaligheid die u nodig hebt, uitgezonderd. Uw nooddruft is groot, de dood is dichtbij, het oordeel nadert: "Nu is het de welaangename tijd, nu is het de dag der zaligheid." In de dag van het oordeel zal er voor zondaren geen ander woord zijn, dan een woord van veroordeling: Gaat weg van Mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur, dat de duivel en zijn engelen bereid is." Doch nu, in de dag der zaligheid, wordt dit Woord van zaligheid tot u gezonden; nu, nu is het de dag, en misschien, nu of nooit.

3. Overweegt wat een vaste grond dit Woord van zaligheid is voor het geloof, om daarop te geloven. Het is het Woord van God, Die niet liegen kan. Het is bekrachtigd door een eed van God. Het is een Woord, dat bevestigd is door het bloed van de Zoon van God. Het is een Woord, dat betuigd wordt door de Drie, Die in de hemel getuigen. Het is een Woord, dat gesproken is door de ingeving van de Geest Gods: "die oren heeft, die hore wat de Geest tot de gemeenten zegt." De Geest en de bruid zeggen: Komt; komt en hoort dit Woord van zaligheid; komt en gelooft; komt en past uzelf toe, wat u in dit Woord wordt aangeboden.

4. Overweegt het goed recht dat u hebt, om u, met dit Woord van zaligheid in te laten. Het is u gezonden met het doel, dat u het met toepassing voor uzelf zou geloven, en

opdat een ieder van u, gij man, en gij vrouw, het zou ter harte nemen; want tot u is het Woord van deze zaligheid gezonden. Tot u is deze minnebrief van de hemel gezonden. Leest de overdracht en ziet of hij niet aan u is. Hij is aan u overgedragen, o schuldige zondaar, zeggende: Christus is gekomen om zondaren zalig te maken. Hij is aan u overgedragen, o inwoner der aarde, die nog niet in de hel bent: "Wendt u naar Mij toe, alle gij einden der aarde, en wordt behouden." Hij is aan u overgedragen, o spotter, die tot hiertoe een bespotter van God en de godzaligheid bent geweest: (Spr. 1:20, 22, 23). De opperste Wijsheid roept overluid daar buiten: Zij verheft Haar stem op de straten: Gij slechten, hoelang zult gij de slechtheid beminnen? En de spotters voor zich de spotternij begeren? En de zotten wetenschap haten? Keert u tot Mijn bestraffing; ziet, Ik zal Mijn Geest ulieden overvloediglijk uitstorten, Ik zal Mijn woorden u bekend maken." Hij is aan u overgedragen, o wederhorige zondaar. Indien u was uitgezonderd zouden alle mensen dat zijn. Ziet Christus is opgevaren in de hoogte, en heeft de gevangenis gevangen genomen, en heeft gaven genomen om uit te delen aan de mensen; ja, ook de wederhorigen, om bij U te wonen, o Heere God. Hij is aan u overgedragen, zwarte en bloedrode zondaar: (Jes. 1:18) "Komt dan, en laat ons samen rechten, zegt de Heere; al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol." Hij is aan u overgedragen, die naar andere dingen dorst, dan naar Christus: (Jes. 55:l, 2) "O alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs wijn en melk Waarom weegt gijlieden geld uit voor hetgeen dat geen brood is? En uw arbeid voor hetgeen dat niet verzadigen kan? Hoort aandachtiglijk naar Mij, en eet het goede, en laat uw ziel in vettigheid zich verlustigen." Waarom dorst en hijgt u naar andere dingen, die u geen voldoening kunnen geven? Ja, hij is aan u overgedragen, o vernederde, niet overtuigde zondaar. Zeg niet, dat het u niet kan aangaan, omdat u niet van uw zonde overtuigd bent. O, het Woord van zaligheid is ook tot u gekomen: (Openb. 3:18) "Ik raad u, dat gij van Mij koopt, goud, beproefd komende uit het vuur, opdat gij rijk moogt worden;" ja, tot u, die, zoals in het voorafgaande vers staat, zegt, dat u rijk en verrijkt bent, en geens dings gebrek hebt: en niet weet, dat u bent ellendig, en jammerlijk, en arm, en blind, en naakt. Zorgeloze zondaar, tot u, ja, tot u, is het Woord van deze zaligheid gezonden. Is deze minnebrief voor u? O, weet dan, dat u, al hebt u geen wil, toch een recht hebt om die aan te nemen, en Christus daarin.

Indien u zegt, dat u het niet wilt aannemen, gedenkt dan, dat u vrijwillig uw eigen doemvonnis ondertekent. En ik neem getuigen tegen u, dat u de zaligheid niet wilt hebben, dat u niet tot Christus wilt komen, opdat u het leven mag hebben; dat u een snode begeerlijkheid verkiest boven de Heere der heerlijkheid, en zo, bijgevolg, de verdoemenis verkiest boven de zaligheid, de dood boven het leven.
Als het geen wil van hardnekkigheid, maar van onmacht is, zodat u zegt: O, dat mijn wil maar onderworpen was: ziet, het Woord van zaligheid komt, om u van die plaag van onwilligheid zalig te maken, zeggende: "Uw volk zal zeer gewillig zijn in de dag van Uw heirkracht." Tot u is het woord van deze zaligheid gezonden, opdat u het zult verwelkomen, en voor zover u het verwelkomt, zover bent u gewillig. Indien u zegt, dat u het Woord niet als een Woord van zaligheid voor uzelf durft aannemen; waarom durft u niet aannemen wat God u aanbiedt? Hoe durfde u tegen God zondigen, toen Hij het u verbood? En nu durft u Zijn Woord niet tot uw zaligheid aannemen, nu Hij het u gebiedt! Hoe durfde u tegen Zijn gebod, u aan Zijn grimmigheid wagen? En nu durft u het, op Zijn roeping en op Zijn gebod, niet wagen op Zijn goedgunstigheid door

Christus! Was het niet genoeg, dat u Zijn rechtvaardigheid hebt beledigd? En zult u het nu ook nog wagen Zijn barmhartigheid te verachten? Dit is erger dan al uw vorige zonden, dat Hij aanbiedt u van de schuld van al uw zonden zalig te maken, en dat u dit weigert.

Zegt u, dat u niet kunt wegens uw algehele onmacht; dat zal u niet verhinderen. U kunt niet geloven, u kunt niet tot Christus komen; doch gelijk het Woord der zaligheid tot u gezonden is, zo is ook de zaligheid tot u gekomen, omdat u niet tot haar kunt komen. De Zaligmaker is tot u gekomen, omdat u niet tot Hem kunt komen. Bent u voor Hem? Het Woord der zaligheid is een Woord van kracht; er is een trekkende kracht in, om u te trekken, die niet kunt komen: "Wanneer Ik van de aarde zal verhoogd zijn, zal Ik ze allen tot Mij trekken." Bent u gewillig om getrokken te worden? Dan is het Woord der zaligheid in zoverre met kracht tot u gekomen, dat het uw onwilligheid weggenomen en u gewillig gemaakt heeft. Ziet uit naar een nieuwe trekking van de almacht; want het is het almachtige Woord van de almachtige God. Er is zaligmakende kracht, trekkende kracht in. Verwelkomt het als zodanig, en op de rechte tijd, zult u zowel bekwaam zijn als gewillig. Uw geloof moet niet geoefend worden in het besef van bekwaamheid en geschiktheid van uzelf, maar in het besef, dat u van uzelf onbekwaam en ongeschikt bent. Onze bekwaamheid is uit God, de zaligheid is uit God: (2 Kor. 5:18). "En al deze dingen zijn uit God, die ons met Zichzelf verzoend heeft door Jezus Christus, en ons de bediening van de verzoening gegeven heeft"; en zij bevat alles wat u nodig hebt tot zaligheid. Indien er het geringste deel van, aan u was overgelaten, zou het niet al uw zaligheid bevatten. Wat u niet kunt doen, kan deze zaligheid doen; daarom neemt haar aan en dankt er God voor, dat tot u het Woord van deze zaligheid is gezonden. Amen.

7. De verbroken wet groot gemaakt en heerlijk gemaakt

Jesaja 42:21. (Engelse vertaling) ***De Heere heeft lust aan Hem om Zijner gerechtigheidswil; Hij zal de wet groot maken, en haar heerlijk maken.***

Dit hoofdstuk wordt ingeleid met een plechtige oproeping van God de Vader, aan de gehele wereld, beiden Joden en heidenen, om acht te geven op de Vorst, Messias, de eeuwige Zoon van God, Die Hij in de volheid des tijd in de wereld zou zenden, om de verlossing van verloren zondaren van het geslacht van Adam op Zich te nemen. Om hun aandacht en bewondering te wekken voor deze buitengewone Persoon worden vele grote en heerlijke dingen van Hem gezegd: als, dat Hij des Vaders Knecht was, Zijn Uitverkorene, de Lieveling en de Verlustiging van Zijn ziel; dat Hij tot Zijn werk bekwaam en geschikt gemaakt, en geroepen werd. Over de lage behandeling gesproken hebbende, die Hij van het Joodse volk zou ondergaan, verklaart de profeet in de woorden van onze tekst, hoe de Vader over Zijn Persoon en Zijn werk dacht. Welke lage en gering gedachten Zijn vrienden en landgenoten van Hem ook mogen hebben, toch is Hij "heerlijk in de ogen des Heeren." Gods gevoelens van Hem zijn geheel verschillend van de hunne, want "de Heere heeft lust aan Hem om Zijner gerechtigheidswil." Alsof Hij zei: Hoewel "Hij veracht was, en de onwaardigste onder de mensen, als een wortel opgeschoten uit een dorre aarde"; hoewel u Hem niet hoger acht, dan alsof Hij doof en stom was, toch is Hij Mijn geliefde Zoon. in Wie Ik Mijn welbehagen heb." Merkt uit dit verband op, dat Gods gedachten over Christus zeer veel verschillen van de gedachten, die een ongelovige wereld van Hem heeft. Een ongelovige wereld met Herodes en Zijn krijgsknechten verachtten Hem. maar Zijn Vader houdt hem voor "het Afschijnsel van Zijn heerlijkheid", en noemt Hem "Zijn Uitverkorene."

De woorden dan in het algemeen zijn des Heeren uitspraak over de gerechtigheid, die door de grote Messias is aangebracht, met de grond daarvan; de Heere heeft lust aan Hem om Zijner gerechtigheidswil.
Wij kunnen daarin aanmerken:

1. De grote en heerlijke Partij van Wie hier wordt gesproken, dat is, de HEERE, Jehovah, de rechtvaardige Rechter, de beledigde Heere en Wetgever, aan Wiens toorn alle mensen onderhevig en onderworpen zijn, door de verbreking en schending van het eerste verbond.
2. Iets, dat van Hem wordt verklaard, dat de aandacht van alle mensen mag trekken, en alle harten met blijdschap en hun monden met lof mag vervullen, namelijk, dat Hij lust aan Hem heeft. Zodra de mens had gezondigd, ontstak de toorn en gramschap Gods over hem, en brak zijn grimmigheid uit als vuur, en niets bleef voor de arme mens over dan een schrikkelijke verwachting van toorn, en hitte des vuurs, om hem en zijn ganse nakomelingschap als een schare verraders en oproermakers te verslinden; doch hier is een verrassende verklaring, dat hoewel Hij vertoornd is, Zijn toorn nochtans is afgekeerd, Zijn fronsen in glimlachen is veranderd: de Heere heeft lust aan Hem.
3. Wij hebben hier de oorzaak en de grond van deze verrassende verklaring. Wat toch is de oorzaak daarvan, dat Hij lust aan Hem heeft? Het is om Zijner

gerechtigheidswil; niet om enig rantsoen, verzoening of voldoening, die de zondaar kon geven, want niemand kan op enigerlei wijze zijn ziel, of die van zijn broeder verlossen, noch God Zijn rantsoen geven. De verlossing van de ziel is te kostelijk en zal in eeuwigheid, ophouden; doch het is om de gerechtigheidswil van Hem, "Die de overtreding gesloten en de zonde verzegeld heeft, " en zo "een eeuwige gerechtigheid heeft aangebracht." "Want de Heere is rechtvaardig, Hij heeft gerechtigheden lief, " en daarbuiten kan Hij niet met welgevallen op iemand van het geslacht van Adam neerzien. Omdat Christus "het einde der wet wordt tot rechtvaardigheid, " vervult Hij het gebod, en ondergaat de straf daarvan, waarop de Heere verklaart, dat Hij lust aan Hem heeft, om Zijner gerechtigheidswil.

4. Wij hebben hier de reden waarom de Heere de gerechtigheid van de Borg in de plaats van de zondaar hoog houdt, of waarom Hij zozeer lust aan Hem heeft om Zijner gerechtigheidswil; wel, Hij zal de wet groot maken en haar heerlijk maken. De heilige wet van God, die de mens in de staat van de rechtheid als een verbond, of als een eeuwige regel van de gerechtigheid is gegeven, werd geschonden en verbroken, en het gezag van de grote Wetgever werd door de ongehoorzaamheid van de mens beledigd en veracht; doch Christus, als onze Borg, is "geworden uit een vrouw, geworden onder de wet, " en door een eeuwige gerechtigheid aan te brengen, heeft Hij niet alleen de wet, beide in haar gebod en in haar strafschuld, vervuld, maar Hij heeft haar ook groot gemaakt en heerlijk gemaakt, Hij voegt aan de wet, door de waardigheid van Zijn Persoon, Die haar gehoorzaamt, een nieuwe luister en heerlijkheid toe, die zij nooit tevoren had.

Sommigen lezen het laatste zindeel van dit vers aldus: Hij zal de wet grootmaken en (Hem) heerlijk maken, en dan is de mening deze

(1.) Christus zal niet alleen de eer van de wet herstellen, maar Hij zal ook aan God, de grote Wetgever, de eer teruggeven. Nooit werd zo'n inkomst van heerlijkheid en eer aan de kroon van de hemel toegebracht, als door de gehoorzaamheid en voldoening van Christus: "Nu, zegt Christus, is de Zoon des mensen verheerlijkt, en God is in Hem verheerlijkt." Door Christus kan God zondaren zaligmaken, en Zijn liefde, genade en barmhartigheid uitlaten op voorwaarden, die eervol zijn voor Zijn wet, rechtvaardigheid, heiligheid, gestrengheid, en andere volmaaktheden, die door de zonde van de mens verkleind en beledigd waren. Of

(2.) Hij zal de wet grootmaken, en Hem (dat is Christus) heerlijk maken, en zo genomen is het laatste zindeel van het vers een belofte van de Vader aan de Zoon, dat Hij, op Zijn herstellen van de eer van de wet door Zijn vernedering, Hem heerlijk zou maken door een heerlijke verhoging, en "Hem een Naam zou geven, welke boven allen naam is." In het vervolg van de behandeling zal ik onze overzetting volgen, en de zin, die ik daaraan reeds heb gegeven.

Uit de aldus geopende woorden, trek ik de volgende, veelomvattende leer, met bijna dezelfde woorden:

Dat Christus, als onze heerlijke Borg, de wet groot gemaakt en heerlijk gemaakt hebbende, de Heere Heere verklaart, dat Hij lust aan Hem heeft, om Zijner gerechtigheidswil.

Ik zal deze leer in tweeën verdelen:

- Ten eerste: Dat Christus, als onze Borg, de wet groot gemaakt en heerlijk gemaakt heeft door Zijn gehoorzaamheid tot de dood.

- Ten tweede: Dat hoe ook God misnoegd en getergd was door de zonde van de mens, Hij nochtans lust aan Hem heeft omwille van de gerechtigheid van de gezegende Borg.

Ik begin met de eerste, namelijk: "Dat Christus, als de Borg van verloren zondaren de wet groot heeft gemaakt, en haar heerlijk heeft gemaakt" Ik zal tot bevestiging van deze leer, slechts twee Schriftplaatsen aanhalen. De ene is Rom. 8:3, 4, waar de apostel zegt, dat door de offerande en de voldoening van Christus, "de zonde veroordeeld, en het recht van de wet vervuld is in ons;" en Rom. 10:4, waar gezegd wordt, dat "Christus het einde der wet is tot rechtvaardigheid een ieder, die gelooft."

In het verhandelen van deze leer, of dit deel van het geheel van deze leer, zal ik met Gods bijstand de volgende orde en wijze van behandeling volgen.

I. Enkele dingen opperen aangaande de wet, en hoe die door de zonde van de mens verkleind werd.
II. Een weinig spreken over de heerlijke Persoon, Die als onze Borg op Zich neemt de wet te herstellen.
III. Onderzoeken wat vervat kan zijn in de uitdrukking, dat Hij de wet groot en heerlijk zal maken.
IV. Hoe Hij de wet groot maakt, en langs welke weg Hij haar heerlijk maakt.
V. De redenen aanwijzen van deze leer.
VI. Enige toepassing maken.

I. Ons eerste punt is, dat ik enkele bijzonderheden zal opperen aangaande de wet Gods, die door de zonde van de mens verkleind en verlaagd is.

1e U moet dan weten, dat hier met de wet, voornamelijk de zedelijke wet van de tien geboden wordt bedoeld, die eerst op de harten van onze eerste ouders bij hun schepping is ingedrukt, en later, omdat die afdruk door de val zeer geschonden en onduidelijk was geworden, aan Israël, uit de mond Gods op de berg Sinaï bekend gemaakt, en op stenen tafelen geschreven, en tot gebruik voor Israël in de ark werd weggelegd. Deze wet wordt hier bedoeld. De ceremoniële en rechterlijke wetten waren bijzonder voor de Joden of het burgerschap Israëls, doch de zedelijke wet was er zodra de mens geschapen werd, en is verbindend voor alle volken. Wegens de verbreking van deze wet werd de mens veroordeeld, en zijn ganse nakomelingschap onder de vloek gelegd, daarom moet het deze wet zijn, waartoe Christus, als onze Borg, is gekomen, om die groot en heerlijk te maken. Ik voeg hier aan toe:

2e Dat de zedelijke wet niets anders is dan een afschrift van de oorspronkelijke heiligheid en zuiverheid van Gods natuur. Gods Wezenlijke heiligheid en rechtvaardigheid was, zelfs in de staat van de rechtheid, een voorbeeld, dat voor de mens te schitterend en verblindend was, daarom neemt Hij er een kopie van, en schrijft die in het hart van de mens, opdat zij een regel van zijn gehoorzaamheid en hart en leven zou zijn, van hem eisende, dat hij heilig zal zijn, gelijk Hij heilig is.

3e De wet een kopie of uitstraling van Gods heiligheid en rechtvaardigheid zijnde, moet zij Hem dierbaarder zijn dan hemel en aarde, of het gehele samenstel van de natuur. Daarom zegt Christus: (Matth. 5:17, 18) "Meent niet, dat Ik gekomen ben om de wet of de profeten te ontbinden; Ik ben niet gekomen om die te ontbinden, maar te vervullen. Want voorwaar zeg Ik u, totdat de hemel en de aarde voorbij gaan, zal er niet een jota,

noch een tittel van de wet voorbijgaan, totdat het alles zal zijn geschied." Vrienden, welke geringe of lage gedachten wij ook van de wet hebben, door de duisterheid van ons verstand, toch kan ik u verzekeren, dat zij zo heilig is in het oog van God, dat Hij eerder het samenstel van de natuur uit haar hengsels lichten en tot haar oorspronkelijkheid niet zal terugbrengen, dan dulden, dat zij door zondaren met voeten vertreden wordt, zonder een gepaste verbolgenheid te betonen.

4e Deze wet werd aan onze eerste ouders gegeven onder de vorm van een verbond: hun werd een belofte van het leven gedaan onder voorwaarde, dat zij haar volmaakt zouden gehoorzamen, en er werd een bedreiging van de dood aan toegevoegd in geval van ongehoorzaamheid: "Ten dage, als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven." In dit verbond stond Adam als het openbare en plaatsbekledende hoofd van zijn ganse nakomelingschap: was hij in zijn gehoorzaamheid aan de wet van dat verbond gebleven, dan zou hem en al zijn zaad, uit kracht van de belofte Gods, het eeuwige leven verleend zijn, want de inhoud en het hoofdbestanddeel van dat verbond was, zoals de apostel ons zegt: "De mens, die deze dingen doet, zal door dezelve leven."

5e De mens, die aan de vrijheid van zijn eigen wil was overgelaten, verbrak, door het vleiend gesis van de oude slang, de wet van God, en verbeurde zo zijn recht op het leven krachtens dat verbond, en bracht zichzelf en al zijn nakomelingen onder de vloek of de strafschuld van de tijdelijke, geestelijke en eeuwige dood: (Rom. 5:12) "Door één mens is de zonde in de wereld ingekomen, en door de zonde de dood, en alzo is de dood tot alle mensen doorgegaan, in welke allen gezondigd hebben."

6e De wet verbroken en geschonden zijnde, werden de eer van de wet en het gezag van God, de grote Wetgever, als het ware, in het stof gelegd en met voeten getreden door de wederhorige en ongehoorzame zondaar. Toen de mens zondigde, ontkende hij zakelijk, dat de wet heilig, rechtvaardig en goed was, en op dezelfde tijd loochende hij de soevereiniteit van God, met de trotse Farao zeggende: "Wie is de Heere, dat ik Hem zou gehoorzamen?" Ik ben heer, en zal niet meer tot U komen. In één woord, iedere zonde, elke overtreding van de wet, is een verscheuren van Gods banden, en een van zich werpen van Zijn touwen, praktisch zeggende: "Laat de Almachtige van ons wijken, want aan de kennis van Zijn wegen hebben wij geen lust." Wat een ondraaglijke belediging en hoon is dit, welke een mens, die een worm is, de Hoge en Verhevene, Die in de eeuwigheid woont, aandoet! En wat is het een wonder, dat niet "verbolgenheid en toorn, verdrukking en benauwdheid", de ganse eeuwigheid door, iedere zondaar achtervolgen.

7e De wet geschonden en de Wetgever beledigd zijnde, zoals wij dat hebben aangestipt, is de zaligheid van zondaren door de wet en de werken van de wet geheel onmogelijk geworden, en kan geen mens zalig worden, tenzij de eer van de wet en van de grote Wetgever op de een of andere wijze hersteld en teruggegeven wordt. Het is een van de onherroepelijke besluiten van de hemel, dat "geen vlees zal gerechtvaardigd worden voor Hem", tenzij de heiligheid van de wet verdedigd wordt door een volmaakte gehoorzaamheid aan haar geboden, en een volkomen voldoening aan de rechtvaardigheid wordt gegeven voor de beledigingen, die de eer van de grote God en Wetgever zijn aangedaan, zonder dit "zal Hij de schuldige geenszins onschuldig houden." Zo stonden de zaken met Adam, voor de eerste belofte van Christus, en zo

staat het met al zijn nakomelingen, tenzij zij tot Hem de toevlucht nemen, Die "het einde der wet is tot rechtvaardigheid een ieder die gelooft."

II. Ons tweede punt is, dat wij zullen onderzoeken; *Wie Hij is, Die op Zich heeft genomen, de wet groot te maken, en haar heerlijk te maken als onze Borg?*
Ik antwoord, dat het niemand anders is dan Messias de Vorst, de eeuwige Zoon van God, Die Zich vrijwillig heeft aangeboden als een Borg en Zaligmaker van verloren zondaren, en Die van eeuwigheid met Zijn Vader is overeengekomen, dat Hij, in de volheid van de tijd, niet alleen onze natuur zou aannemen, maar ook de eer van de wet zou herstellen en de rechtvaardigheid ten volle zou voldoen, zeggende: (Psalm 40:8, 9) "Zie, Ik kom, in de rol des boeks is van Mij geschreven: Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden Mijns ingewands." Nu. deze is de Persoon, Die de wet groot en heerlijk maakt, en over deze heerlijke Persoon worden in dit hoofdstuk vele grote dingen gezegd. Zoals:

1. Dat Hij des Vaders Knecht is. (vers 1). "Ziet, Mijn Knecht, Die Ik ondersteun." Hij is wezenlijk aangemerkt in de gestaltenis Gods, en heeft het geen roof geacht Gode evengelijk te zijn", en toch "heeft Hij Zichzelf vernietigd, en de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen." en als een Knecht, is Hem, beide Zijn werk en Zijn loon door Zijn Vader toegewezen. Zijn werk was, de verloren zondaren van Adams geslacht te verlossen door Zijn gehoorzaamheid tot de dood; en Zijn loon was, Zijn Eigen en Zijns Vaders eer, en onze zaligheid. Voor deze "vreugde, die Hem voorgesteld was, heeft Hij het kruis verdragen en de schande veracht", achtende Zijn drie en dertigjarige dienst maar een korte tijd, voor de liefde, die Hij de eer van Zijn Vader en onze zaligheid toedroeg. Ik zeg dit met zinspeling op de dienst van Jacob om Rachel.

2. Hier wordt ons gezegd, dat Hij des Vaders Uitverkorene is: (vers 1) "Ziet, Mijn Knecht, Die Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene"; Mijn Uitverkorene, dat is, Hem, Die Ik verkoren heb, volgens Psalm 89:20: "Ik heb hulp besteld bij een Held; Ik heb een Verkorene uit het volk verhoogd." Hij was door Zijn Vader uitverkoren, en wij zijn uitverkoren in Hem: (Ef. 1:4) "Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, voor de grondlegging der wereld." O vrienden! Laat Gods Uitverkorene, onze uitverkoren Verlosser, ook onze keuze zijn. De reden waarom Zijn Vader Hem verkoren en van eeuwigheid gezalfd heeft was, dat niemand anders geschikt was om het te ondernemen, dat niemand machtig was om het gewicht van die dienst te dragen, dan alleen Hij.

3. Hier word ons gezegd, dat Hij des Vaders Lieveling of Verlustiging is: (vs, 1) "Ziet, Mijn Knecht, Die Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene in Wie Mijn ziel een welbehagen heeft." Hiermee komt overeen wat Christus, onder het begrip van de Wijsheid Gods, van Zichzelf zegt: (Spr. 8:30) "Toen was Ik een voedsterling bij Hem, en Ik was dagelijks Zijn vermakingen, te aller tijd voor Zijn aangezicht spelende", O vrienden! Laat het ons met verwondering vervullen, en met bewondering van de liefde Gods tot verloren zondaren, dat Hij Zijn geliefde Zoon, Zijn enige Zoon, Zijn Schootzoon en Verlustiging, wilde nemen, en Hem voor ons zondaren in de dood heeft overgegeven, opdat Hij, ten koste van Zijn bloed, de eer van de wet zou herstellen, en wij zo in overstemming met de wet en de rechtvaardigheid Gods konden worden zaliggemaakt. "Dit is van de Heere geschied, en is" terecht "wonderlijk in onze ogen."

4. Ons wordt aangaande deze Persoon, Die als onze Borg de wet heeft groot gemaakt, gezegd, dat Hij, door de zalving van de eeuwige Geest, door Zijn Vader voor het werk en de dienst van de verlossing is bekwaam gemaakt: (vers 1) "Ik heb Mijn Geest op Hem gegeven." God, Zijn God, heeft Hem met vreugdeolie gezalfd boven Zijn medegenoten." Er is in Hem, als het Hoofd van het verborgen lichaam, een volheid des Geestes, opdat wij uit Zijn volheid zouden ontvangen ook genade voor genade, en wegens de geur van deze goede zalf "is Zijn Naam als een olie, die uitgestort wordt."

5. Hij is Iemand, Wiens last zeer uitgebreid is; want aan het slot van vers 1. wordt gezegd, dat "Hij het recht den heidenen zal voortbrengen." De eeuwige raadslagen van de hemel, hier het recht genaamd, zouden niet alleen aan de Joden, maar ook aan de heidenen, die gedurende vele honderden jaren "vervreemd waren van het burgerschap Israëls, " worden bekend gemaakt. Ik zal Hem niet alleen geven, "om op te richten de stammen Jacobs, en om weder te brengen de bewaarden in Israël", maar ook, "tot een Licht der heidenen, om Mijn heil te zijn tot aan het einde der aarde." O! Dat er nu, nu deze profetie vervuld is, een samenvergaderen van de arme heidenen mag zijn tot Hem, Die staan zal tot een Banier der volkeren." "Christus gepredikt onder de heidenen" is een deel van de onbegrijpelijke "verborgenheid der godzaligheid."

6. Ons wordt van Hem gezegd, dat Hij een zachtmoedige en nederige Zaligmaker zou zijn, en dat Hij Zijn werk zonder veel geraas zou doen en voleindigen: (vers 2) "Hij zal niet schreeuwen, noch Zijn stem verheffen, noch Zijn stem op de straten horen laten."

7. Dat Hij zeer teer en medelijdend zou Zijn voor Zijn arme volk, in het bijzonder voor de zwakken van Zijn kudde: (vers 3) "Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken, en de rokende vlaswiek, die zal Hij niet uitblussen"; Hij zal de geringste mate of beginselen van geloof, liefde, of gehoorzaamheid niet ontmoedigen of verachten; neen, "Hij zal Zijn kudde weiden gelijk een herder; Hij zal de lammeren in Zijn armen vergaderen en in Zijn schoot dragen, de zogenden (Engelse overzetting: de drachtigen) zal Hij zachtkens leiden."

8. Dat Hij overwinnend en voorspoedig zou zijn in Zijn werk, niettegenstaande al de tegenstand, die Hij zou ontmoeten, hetzij van de hemel, van de aarde, of van de hel: (vers 3, 4) "Met waarheid zal Hij het recht voortbrengen. Hij zal niet verdonkerd worden en Hij zal niet verbroken worden, totdat Hij het recht op aarde zal hebben besteld."

9. Van Hem wordt gezegd, dat Hij Zijns Vaders opdracht zou overbrengen, en door de rechterhand Zijner kracht in Zijn werk zou ondersteund worden: (vers 6) "Ik de Heere heb U geroepen in gerechtigheid, en Ik zal U bij Uw hand grijpen, en Ik zal U behoeden." Hij drong Zichzelf niet op in het werk van de bediening: Hij liep niet zonder gezonden te zijn. Neen, maar "Hij is van God geroepen, gelijk Aäron", en geroepen zijnde, werd Hij niet alleen gelaten.

10. Van Hem wordt gezegd, dat Hij de genadegift van God is aan een verloren wereld: (vers 6) "En Ik zal U geven tot een Verbond des volks"; zodat een ieder, die in Hem gelooft een zaligmakend deel heeft aan het verbond der genade en der belofte, en aan alle gewisse weldadigheden Davids. Een ieder, die in Hem gelooft en Hem zijn eeuwig

al toebetrouwt: een ieder, die Hem aanneemt als de onuitsprekelijke gave Gods, mag het ganse verbond doorgaan en daar alles oprapen wat Hij tot zijn gebruik vindt, en zeggen: "Dit is van mij, en dat is van mij, en alles is van mij, omdat Christus de Mijne is, als de genadegift Gods."

11. Ons wordt van Hem gezegd, dat Hij het Licht der wereld zou zijn, en in het bijzonder een Licht voor de arme heidenen, die zo lange tijd in het rijk, van de schaduw des doods hadden gezeten: (vers 6.) "Ik zal Hem geven tot een Licht der heidenen." (vers 7) "Om te openen de blinde ogen." Christus is de ware Zon der gerechtigheid, het Licht der wereld, en iedereen heeft evenzeer recht, om van Hem gebruik te maken voor alles wat hij tot zijn zaligheid nodig heeft, als hij heeft, om gebruik te maken van het licht van de zon in het uitspansel, waarvan ieder mens, hij zij rijk of arm, van adel of gering, een heilige of een zondaar, krachtens geboorte een erfgenaam is. O vrienden! Laat het licht van de Zon der gerechtigheid in uw verstand ingaan, en gij zult "genezing vinden onder Zijn vleugelen."

12. Er wordt van Hem gezegd, dat Hij de gevangenen van de duivel zou losmaken: (vs, 7) "Hij zal de gebondenen uitvoeren uit de gevangenis, en uit het gevangenhuis hen, die in duisternis zitten." Zondaren zijn de wettige gevangenen van de hel, en de duivel heeft tegen het ganse mensdom de wet en de rechtvaardigheid aan zijn zijde, om hen als Gods gevangenbewaarder in de banden van de ongerechtigheid gevangen te houden. Maar Christus maakt de wet groot en maakt haar heerlijk en de grote Rechter heeft lust aan Hem om Zijner gerechtigheidswille: daarom zegt Hij in de dag van Zijn heirkracht tot de arme gevangenen: "Gaat uit." Zo ziet u, Wie en Wat Hij is, van Wie hier in het verband wordt gezegd dat Hij de wet groot maakt.

III. Ons derde punt was, dat ik zal onderzoeken *wat daarin vervat is, dat Hij de wet groot en heerlijk zal maken.*
In deze uitdrukking worden de volgende dingen verondersteld en zijn daarin vervat.
1e Zoals u hebt gehoord, veronderstelt het, dat de wet verbroken is, en dat daardoor haar, en Hem, Die de wet heeft gegeven, de grootste smaad is aangedaan. Daarom wordt de zonde, die een overtreding van de wet is, een achter onze rug werpen van Gods raad genoemd, gelijk wij doen met iets, dat wij versmaden en waarvan wij walgen. De zondaar versmaadt onder het bestuur van de wet Gods te zijn, en richt zijn begeerlijkheden en verdorven neigingen in haar plaats op; en welke grotere schande en oneer kan de koninklijke wet van de hemel worden aangedaan?

2e De uitdrukking houdt in of veronderstelt, dat God, de grote Wetgever, herstel eist. Hij wil, dat Zijn wet gehandhaafd en in haar eer hersteld wordt, anders kan niemand, die leeft, worden zalig gemaakt. O, dat zondaren, die de wet op onnoemelijk veel tijden en wijzen hebben verbroken, dit recht overwogen! Indien de heilige wet geen genoegdoening ontvangt voor de overtreding van haar, staat zij als een eeuwige sluitboom onze zaligheid in de weg. Nu, bent u in staat haar volmaakt te gehoorzamen, nadat u haar hebt verbroken? Of kunt u de straf, die u haar schuldig bent, voldoen, en de rechtvaardigheid verzoenen?

3e Het houdt in, dat de mens, die de wet heeft verbroken geheel onbekwaam is haar eer te herstellen, of de rechtvaardigheid te voldoen. Wel tracht een ieder, die door de

werken der wet zoekt zalig te worden, dit te doen, doch, helaas, hij wandelt als in een beeld, hij woelt ijdellijk, hij wandelt in de vlam van zijn vuur, en in de spranken, die hij ontstoken heeft, en dan ligt hij in smart neer. Hij vermoeit zich slechts door zijn grote reis, want zijn webben deugen niet tot klederen, en hij kan zich niet dekken met zijn werken; want "door de werken der wet zal geen vlees gerechtvaardigd worden."

4e Het houdt in, dat God, de grote Wetgever, de plaatsvervanging van de zondaar door een Borg toestaat, anders kon Hij de wet niet voor ons en in onze plaats groot maken. Vrienden, indien God had vastgehouden aan de strenge eis van Zijn wet, volgens de inhoud van het eerste verbond: "Ten dage, als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven", zou Hij herstel van ons, in onze personen hebben geëist, in welk geval wij, als een eeuwig offer, in de handen van wrekende toorn en rechtvaardigheid zouden zijn gevallen: doch, Zijn Naam zij eer, Hij staat af van de strenge eis van Zijn wet, en laat een Borg toe; en Hij laat niet alleen een Borg toe, maar Hij zorgt ook voor Iemand, Die Borg voor ons is: "Ik heb hulp besteld bij een Held; Ik heb David, Mijn Knecht gevonden."

5e Het geeft te kennen, dat Christus, als onze Borg, werkelijk Zijn nek onder het juk van de goddelijke wet heeft gezet. Hoewel Hij geen schuldenaar aan de wet was, hetzij aan haar gebod, of aan haar straf, toch heeft Hij Zijn heerlijk hoofd gebogen, opdat dat zware juk voor ons, om Zijn nek zou worden gestrengeld. Eiste de wet heiligheid en wel volmaakte heiligheid, in onze natuur? Wel, zij ontvangt haar eis in Christus, want Hij is van nature heilig: Hij is vrij van de smet of bevlekking van de erfzonde: (Lukas 1:35) "Dat heilige, dat uit u geboren zal worden, zal Gods Zoon genaamd worden." "Hij was heilig, onnozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren." Eiste de wet volmaakte gehoorzaamheid aan haar geboden? Wel, die ontvangt zij in Christus; want Hij heeft alle gerechtigheid vervuld: "Hij heeft geen onrecht gedaan, noch bedrog is in Zijn mond geweest." Eiste de wet voldoening aan de rechtvaardigheid, of de uitvoering van de straf? Wel, in Hem heeft zij wat zij eist; want, "Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld. Hij, de Rechtvaardige, "heeft voor de onrechtvaardige geleden, opdat Hij ons tot God zou brengen." Zo verliest de wet niets bij de plaatsvervanging van Christus. maar ontvangt alles wat zij eist.

7e Het houdt in, dat de heilige wet, in plaats van iets te verliezen, meer eer en heerlijkheid wordt toegevoegd door de gerechtigheid van de Borg. Nooit tevoren had de wet zo'n voorwerp, als haar Heere, Die haar gemaakt had. Veronderstelt, dat de onzondige gehoorzaamheid van Adam en al zijn nakomelingen, en de gehoorzaamheid van alle engelen in de hemel, en van alle schepselen bijeengevoegd werden, en dat deze gehoorzaamheid de eeuwigheid door duurde, dan kon dit toch de wet niet groot maken, noch haar heerlijk maken; omdat de gehoorzaamheid van schepselen niets is dan wat zij volgens recht aan de wet van hun grote Schepper schuldig zijn. Maar hier is de grote Heere van engelen en mensen, Wiens wil voor hen allen een wet is, Die de wet gehoorzaamt in onze plaats. Dit voegt zeker een nieuwe luister en verhoogde heerlijkheid toe aan de wet, die zij tevoren nooit heeft gehad. Zo ziet u wat daarin vervat is, dat Christus de wet groot maakt en haar heerlijk maakt.

IV. Ons vierde punt was, dat ik zal onderzoeken, hoe Christus de wet groot maakt, en op welke wijze Hij haar heerlijk maakt.

Om dit duidelijk te maken moet u overwegen, dat de zedelijke wet op tweeërlei wijze moet worden aangemerkt, namelijk als een verbond, en als een regel des levens. Als een verbond, het eeuwige leven belovende aan een ieder, die haar geboden volmaakt gehoorzaamt, en de dood dreigende aan een ieder, die in het doen van deze voorwaarde in gebreke blijft. Zij kan ook worden aangemerkt als een regel van gehoorzaamheid, enkel de plicht voorschrijvende, die het redelijke schepsel schuldig is aan God, zijn grote Schepper, Behouder en Weldoener, zonder dat er enige belofte van het leven of bedreiging van de dood aan verbonden is, welke haar de vorm van een verbond geeft. Christus nu heeft de wet groot gemaakt, en haar heerlijk gemaakt, in beide deze opzichten aangemerkt.

Ten eerste. Als een verbond, maakt Hij de wet groot en heerlijk; en Hij deed dit om aan al haar eisen te voldoen. Zoals ik reeds aanhaalde waren er drie dingen, waarop de wet bij de gevallen mens aandringt, uit kracht van de verbondsovereenkomst tussen God en Adam in de staat van de rechtheid.

1. Heiligheid van nature.
2. Rechtvaardigheid van leven.
3. Voldoening voor zonde en ongehoorzaamheid. Wij kunnen in het minste niet aan een van deze dingen voldoen, doch aan elk van deze heeft Christus volmaakt voldaan.

1. De wet, als een verbond, eist van ons een volmaakte heiligheid en oprechtheid in onze natuur. God gaf die aan Adam in de staat der rechtheid; want Hij maakte hem recht, naar Zijn beeld. Deze rechtheid en onverdorvenheid van nature werd door de val geheel verloren; wij zijn "in zonde ontvangen en in ongerechtigheid geboren; het ganse hoofd is krank, en het ganse hart is mat. Van de voetzool af tot het hoofd toe is er niets geheels aan hetzelve, maar wonden, striemen en etterbuilen." Hierdoor zijn wij "van nature kinderen des toorns, " zodat de wet onder degenen die door natuurlijke voortteling uit Adam gesproten zijn, geen heilige, zuivere, en onverdorven natuur kan vinden. Deze eis van de wet is echter in Christus, de tweede Adam, als het openbare Hoofd en de vertegenwoordiger van Zijn geestelijk zaad vervuld; want Hij werd, door de kracht van de Heilige Geest, in de baarmoeder ontvangen en uit haar, zonder zonde geboren: (Lukas 1:35) "Dat heilige, dat uit u geboren zal worden, zal Gods Zoon genaamd worden." Hebr. 7:26) Hij is "heilig, onnozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren." De wet eist van elk Adamskind, dat hij een natuur zal hebben even oprecht en heilig als die, welke hij bij zijn schepping van God heeft ontvangen. Dit te geven is voor ons volstrekt onmogelijk, maar zij wordt in Christus gevonden; want in Hem is de menselijke natuur weer in haar oprechtheid en volmaaktheid hersteld, en iedere gelovige wordt, als in Christus zijn openbaar Hoofd en Vertegenwoordiger zijnde, door de wet aangemerkt, als in Christus, de tweede Adam, heilig geboren, even heilig als hij in de eerste Adam werd geschapen. Daarom wordt van de gelovigen gezegd, dat zij volmaakt zijn in Hem (Kol. 2:10). Zij hebben een volkomen heiligheid van nature in Hem. Dit duurt, volgens de eisen van de wet, in Christus voort; want de wet eist niet alleen, dat onze natuur heilig is, maar ook, dat wij daarin zullen volharden en blijven. Deze eis van de wet nu wordt in Christus volledig beantwoord, want in Hem blijft onze natuur voor eeuwig volmaakt heilig, hoe onheilig zij ook mag zijn in ons persoonlijk of op zichzelf aangemerkt. God, onze natuur aanschouwende zoals die in Hem is, niet zoals zij in ons is, ziet ons geheel schoon en volmaakt in heiligheid in Hem, zonder het

minste bederf, volgens Hoogl. 4:7: "Geheel zijt gij schoon, mijn vriendin, en daar is geen gebrek aan u." Aldus is deze eerste eis van de wet, wat de volmaakte heiligheid van onze natuur betreft, in Christus vervuld.

2. De wet eist niet alleen een volmaakte heiligheid van nature, maar ook een volmaakte en onzondige gehoorzaamheid van leven. De taal van de wet, als een verbond, is tot alle kinderen Adams: "Die deze dingen doet zal door dezelve leven. Wilt u in het leven ingaan, onderhoud de geboden." Wij moeten "blijven in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen." Doch nu kan deze eis van de wet door ons niet beantwoord of vervuld worden; want geen bloot mens kan, sedert de val, de geboden Gods volmaakt houden, doch hij overtreedt ze dagelijks in gedachten, woorden en daden. Onze natuur, zoals u gehoord hebt, geheel verdorven zijnde, is in elke gedachte en overlegging ten allen dage, ten allen tijde, alleen boos. Nu, hoewel geen mens, die door natuurlijke voortteling van Adam afstamt, de wet volmaakt kan gehoorzamen, toch heeft zij, wat zij eist, van Christus, onze heerlijke Borg, Hoofd en Plaatsbekleder, ontvangen. De wet eist van ons, dat onze gehoorzaamheid algemeen, volmaakt en volstandig zal zijn, en dit alles wordt gevonden in de gehoorzaamheid van onze Borg. Want

(1) Zijn gehoorzaamheid aan de wet, als onze Borg, is algemeen: alles wat in het boek der wet geschreven is moet gehoorzaamd worden; indien er een jota of een tittel ontbreekt aan de gehoorzaamheid aan haar geboden, legt zij de mens onder de vloek. Nu, Christus heeft alles wat de wet eiste gedaan; Hij heeft alle gerechtigheid vervuld; Hij deed "geen onrecht, en in Zijn mond is geen bedrog geweest."
(2) Zijn gehoorzaamheid aan de wet was, wat de wijze betreft, in elk opzicht volmaakt. De wet eist, dat wij niet alleen alles zullen doen wat zij eist, maar dat wij de Heere zullen liefhebben, en Hem dienen, "uit geheel ons hart, en uit geheel onze ziel, en uit geheel onze kracht, en uit geheel ons verstand, en onze naaste als onszelf." O! Wie van het ganse geslacht van Adam, kan de Heere op die wijze gehoorzamen en liefhebben? Maar in Christus is dit gedaan: liefde tot God en de mensen blonk in haar volmaaktheid uit in Hem, en in de ganse loop van Zijn gehoorzaamheid.
(3) Zijn gehoorzaamheid was volstandig, en duurde voort tot het einde toe. Zo eiste de wet, dat wij niet alleen alles zouden doen, maar "dat wij zouden blijven in alles wat geschreven is in het boek der wet, om dat te doen." De mens, "die in waarde is, blijft niet", en in de beste staat, in zijn beste gestalten, kan hij niet één ogenblik blijven in zo'n algemene en volmaakte gehoorzaamheid, als de wet eist; doch Christus, onze heerlijke Borg, bleef tot het einde toe in een algemene en volmaakte gehoorzaamheid; van Zijn geboorte af tot aan Zijn dood, van de baarmoeder af tot aan de grafspelonk. Daarom staat er geschreven, dat Hij "gehoorzaam was tot de dood"; en "dat Hij voleindigd heeft het werk, dat de Vader Hem gegeven heeft om te doen." Zo ziet u, dat de wet in Christus, onze Borg, groot gemaakt en heerlijk gemaakt is, ten opzichte van deze eis van rechtvaardigheid van leven. Dit noemen de godgeleerden gewoonlijk Zijn dadelijke gehoorzaamheid.

3. Een andere zaak, die de wet van de gevallen mens eist, is een volkomen voldoening aan de rechtvaardigheid, overeenkomstig de wettige straf of het vonnis van de wet: "Ten dage, als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven." De waarheid en getrouwheid Gods was bij deze bedreiging betrokken, en de rechtvaardigheid eiste haar uitvoering,

aangezien er zonder dood of bloedstorting geen vergeving van zonde kan zijn. Nu, verondersteld, dat de bedreiging van de tijdelijke, geestelijke en eeuwige dood, over Adam en zijn nakomelingschap voor eeuwig was uitgevoerd, dan zouden de wet en de rechtvaardigheid verheerlijkt zijn in ons verderf, doch, toch zou nooit gezegd kunnen zijn, dat de wet en de rechtvaardigheid voldaan waren, en veel minder zouden zij groot en heerlijk gemaakt zijn geworden; maar door de dood en het lijden van de Zoon van God in onze plaats, is de straf van de wet zodanig vervuld, en de rechtvaardigheid zo ten volle voldaan, dat de Heere HEERE Zelf verklaart, dat Hij lust aan Hem heeft om Zijner gerechtigheidswil, omdat de wet daardoor groot gemaakt en heerlijk gemaakt is. Het is de Man, Die Gods Metgezel is, en "Die het geen roof behoeft te achten Gode evengelijk te zijn", Die een vloek en een offerande voor ons geworden is. Het beste bloed van de ganse schepping wordt gegeven ter voldoening van de wet en de rechtvaardigheid. Zo ziet u hoe al de eisen van de wet in Christus ten volle voldaan zijn, en zo maakt Hij ten volle, de wet als een verbond groot.

Ten tweede. Christus maakt de wet groot, niet alleen als een verbond, maar ook als een regel van het leven, en dit doet Hij op verscheiden wijzen.

1. Door, in Zijn Eigen voorbeeld, aan al Zijn navolgers een schoon afschrift van gehoorzaamheid ter navolging te geven. Christus noemt de wet, als een regel van gehoorzaamheid, Zijn juk: "Neemt Mijn juk op u", en om het juk voor Zijn vrienden licht te maken, draagt Hij het eerst, en Hij maakt het glad, opdat het hun hals niet zal bezeren. Daarom wordt ons gezegd, dat Hij ons een voorbeeld heeft nagelaten, opdat wij Zijn voetstappen zouden navolgen. Wij moeten alzo wandelen gelijk Hij gewandeld heeft, Hem navolgen, en onze loopbaan lopen, ziende op Hem, als ons heerlijk Voorbeeld van gehoorzaamheid. Wij moeten heilig zijn, "gelijk Hij, Die ons geroepen heeft heilig is."
2. Door ze in haar grootste uitgestrektheid te verklaren, want, gelijk David zegt, "zij is zeer wijd." De Joodse leraars loochenden de geestelijkheid van de wet, en beperkten haar betekenis tot de enkele letter, om zo hun eigen gerechtigheid te kunnen oprichten; doch Christus verdedigt in Zijn bergrede de wet, tegen die beperkte en bedorven verklaringen, en legt haar open in haar uitgebreidheid en geestelijkheid. Hij toont aan, dat de wet van God niet alleen bij de uitwendige mens, of de openlijke handelingen van het leven betrokken is, maar dat zij zich tot het hart en de innerlijke schuilhoeken van de ziel uitstrekt, zoals wij zien in Matth. 5, waar Hij hun zegt, dat ten onrechte toornig zijn in het oog van de heilige wet doodslag is, en dat, "zo wie een vrouw aanziet om haar te begeren reeds overspel in zijn hart met haar gedaan heeft", en dergelijke.
3. Door de verplichting om haar te gehoorzamen aan al Zijn volgelingen als een regel vast te stellen. Hoewel Hij de verplichting om haar als een verbond te gehoorzamen voor alle gelovigen heeft ontbonden, zodat zij er niet door gerechtvaardigd of veroordeeld zullen worden, nochtans stelt Hij haar vast als een regel van plicht, zowel voor de gelovigen als voor anderen: (Matth. 5:17) "Meent niet, dat Ik gekomen ben om de wet of de profeten te ontbinden, Ik ben niet gekomen om die te ontbinden, maar te vervullen." (Rom. 3:31) "Doen wij dan de wet teniet door het geloof? Dat zij verre: maar wij bevestigen de wet." De wet is ons nu overgegeven in de hand van de Middelaar; zij heeft niets van haar oorspronkelijk gezag als van God de Schepper komende, verloren, doch deze wet van de Schepper ontvangt een bijgevoegd gezag, als aan ons uitgevaardigd zijnde, door God de Verlosser.

4. Christus maakt de wet groot door haar met de vinger van de Geest in het hart van al Zijn volgelingen te schrijven, volgens de belofte: (Jes. 31:33) "Ik zal Mijn wet in hun hart schrijven; en Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn." Wanneer iemand krachtdadig wordt geroepen door het Woord en de Geest van Christus, legt Hij, op dat ogenblik, een beginsel van heiligheid, of gelijkvormigheid aan de wet, in Zijn hart. Vandaar die uitgangen van de ziel naar gehoorzaamheid aan de wet, die wij zo gedurig onder de heiligen vinden: "Laat mijn hart oprecht zijn tot Uw inzettingen, opdat ik niet beschaamd worde. Ach, dat mijn wegen gericht werden, om Uw inzettingen te bewaren! Houdt mijn gangen in Uw sporen, opdat mijn voetstappen niet wankelen."
5. Door gehoorzaamheid aan de wet in te scherpen aan al Zijn volgelingen, door krachtiger beweegredenen dan de wet, op zichzelf beschouwd, kon verschaffen. Dood, hel en verderf zijn de voornaamste beweegredenen, waarvan de wet gebruik maakt in het eisen van gehoorzaamheid van de gevallen mens: "Ten dage als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven; verbolgenheid en toorn, verdrukking en benauwdheid over alle ziel des mensen, die het kwaad werkt." Doch Christus in het Evangelie trekt de mens niet met geweld, maar lieflijk, in de wegen van gehoorzaamheid, door de overweging van verlossende liefde; Hij trekt hen met touwen der liefde, en met mensenzelen. Paulus zegt:, "De liefde van Christus dringt mij." Christus zegt: "Indien gij Mij liefhebt, zo bewaart Mijn geboden." Hij maakt hen vrij van de toorn en de vloek, en dan roept Hij hen, opdat "zij Hem zullen dienen zonder vrees, in heiligheid en gerechtigheid voor Hem, al de dagen huns levens." En zo maakt Hij Zijn juk zacht, en Zijn last licht.
6. Door hen in hun gehoorzaamheid aan de wet, door Zijn Geest aan te sporen, volgens die verbondsbelofte: (Ezech. 36:27) "Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u: en Ik zal maken, dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen, en Mijn rechten zult bewaren en doen." Hierdoor benaarstigen zij zich heilig te zijn in al hun wandel, en het licht van hun gehoorzaamheid en heiligheid in hun wandel schijnt, zodat anderen, die hun goede werken zien, "hun Vader, Die in de hemelen is, verheerlijken."

Zo ziet u, hoe Christus de wet groot maakt, en haar als een verbond heerlijk maakt; als een Borg, het recht van de wet vervullende in Zijn Eigen Persoon, en als een regel van gehoorzaamheid in de harten en levens van Zijn volgelingen. Naar mijn gedachten moeten onze tekstwoorden voornamelijk in de eerste zin worden verstaan, namelijk als een verbond, zoals duidelijk blijkt uit het andere zinsdeel van het vers, vergeleken met de woorden: De Heere heeft lust aan Hem om Zijner gerechtigheidswil; niet om Zijner gehoorzaamheidswil, maar om Zijner gerechtigheidswil heeft de Heere lust aan Hem.

V. Ons vijfde punt was, de redenen van deze leer aan te wijzen, waarom Christus de wet groot en heerlijk maakt.
Hierop antwoord ik in de volgende bijzonderheden.
1e Hij deed het uit de achting, die Hij had voor de eer en het gezag van Zijn Vader, die beledigd waren door de schending van de wet. De soevereiniteit, heiligheid, rechtvaardigheid, en andere volmaaktheden van God waren veracht, en Zijn regering was verstoord in de verbreking van de wet. Om nu die eer die Hij niet geroofd had, aan God terug te geven, wilde Hij de wet groot maken, en haar heerlijk maken: daarom kon

Hij tot Zijn Vader zeggen, toen Hij Zijn werk had voleindigd: "Vader, ik heb U verheerlijkt op de aarde", waar Hij door de zonde van de mens onteerd was.

2e Hij deed het uit de liefde die Hij onze zaligheid toedroeg, welke niet kon worden verwezenlijkt, zonder dat de straf die de wet eiste, ondergaan, en haar gebod gehoorzaamd was. De wet en de rechtvaardigheid Gods stonden gereed op ons te vallen, maar Hij kwam tijdig tussenbeide, zeggende: "Zie, Ik kom; Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen, en Uw wet is in het midden Mijns ingewands."

3e Omdat Hij van eeuwigheid door God voor dit werk verordineerd was; Hij was daartoe door het besluit en de verordening van de hemel gezalfd, en Hij deed altijd die dingen, die Zijn Vader behaagden.

4e Omdat Hij zich in de Raad des vredes had verbonden; Hij had Zijn Naam in de rol des boeks ingeschreven, en Zijn oor laten doorboren, om voor dit werk de Knecht Zijns Vaders te zijn. En tot Zijn schade gezworen of beloofd hebbende, wilde Hij niet veranderen. Het was op grond van deze verbintenis van Christus, om de wet en de rechtvaardigheid te voldoen, dat de heiligen onder het Oude Testament in de hemel werden toegelaten. Als Hij niet had gedaan wat Hij op Zich had genomen, zouden zij weer uit de hemel naar de plaats van de verdoemden zijn gezonden, maar Zijn Vader wist, dat Hij bekwaam voor Zijn werk was, en dat "Hij niet verdonkerd en verbroken zou worden, totdat Hij het recht op aarde zou hebben besteld."

5e Hij maakte de wet groot, als een verbond, opdat wij van haar, in haar verbondsvorm en vloek zouden worden vrijgemaakt: (Gal. 4:4) "Hij is geworden onder de wet, opdat Hij degenen, die onder de wet waren, verlossen zou": (Rom. 7:4) "Gij zijt der wet gedood door het lichaam van Christus."

6e Hij heeft de wet groot gemaakt en haar heerlijk gemaakt als een verbond, opdat wij haar als een regel zouden gehoorzamen, en de Heere zonder vrees voor de vloek en de veroordeling zouden dienen "in heiligheid en gerechtigheid al de dagen onzes levens." Indien Christus de eer van de wet niet had hersteld, zouden wij door vrees voor de straf van de wet, die ons ieder ogenblik zou hebben aangegrepen, aan de dienstbaarheid onderworpen zijn geweest.

7e Om Zijn regeringsrecht als Middelaar teweeg te brengen en te bevestigen: (Rom. 14:9) "Want daartoe is Christus ook gestorven, en opgestaan, en weer levend geworden, opdat Hij beiden over doden en levenden heersen zou." Hij was besloten, dat Hij Heere zou zijn, niet alleen krachtens recht van schepping, maar ook krachtens recht van verlossing; niet alleen de Heere, Die ons gemaakt, maar ook de Heere, Die ons gekocht heeft, en daarom maakt Hij de wet heerlijk.

8e Om de vijand en de wraakgierige te doen ophouden, en de duivel in zijn eigen strik te vangen. De heerschappij van de duivel en zijn door overweldiging genomen Koninkrijk in de wereld, rustte op de schending van de wet. Toen de wet verbroken was kreeg de duivel zijn macht van God, als zijn gevangenbewaarder en beul, over de arme mens; doch nu Christus, als een Borglosser, de wet vervuld en de rechtvaardigheid voldaan heeft, valt het koninkrijk van de duivel van zijn grondslag, is zijn kop vermorzeld, en

heeft Hij door de dood teniet gedaan, degene, die het geweld des doods had. Toen de duivel de mens had overgehaald om de wet te verbreken. en hem zo onder de straf van de wet had gebracht, (de ziel, die zondigt, die zal sterven) heeft de duivel ongetwijfeld gezegd: Nu heb ik het gewonnen, God kan de mens niet zaligmaken zonder krenking van Zijn heiligheid en getrouwheid, die bij de straf die de wet eist, verbonden zijn. Hij dacht ongetwijfeld, dat hij God verrast had, die nu verplicht was Zijn onderkoning, die in deze benedenwereld Zijn beeld droeg, te verderven. Maar oneindige Wijsheid is wijzer dan de vijand, Hij "vangt de wijzen in hun arglistigheid", dat "de raad van die verdraaide geest, gestort of overhoop geworpen wordt." God zegt: Mijn Zoon zal de menselijke natuur aannemen, en voor de mens en in zijn plaats, de wet groot maken, en heerlijk maken, door haar geboden te gehoorzamen en de vloek op Zich te nemen. Hij zal op die grond de zaligheid en bevrijding van de mens teweegbrengen in overeenstemming met Mijn heiligheid en waarheid: "Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken van de duivel verbreken zou." Zo ziet u de redenen, waarom Christus de wet groot gemaakt en heerlijk gemaakt heeft.

VI. Ik ga nu over tot ons zesde punt, dat is de **toepassing.**
Het eerste gebruik, dat ik van deze leer zal maken zal zijn bij wijze van gevolgtrekking in de volgende bijzonderheden.
1e Is het zo, dat Christus, als onze Borg, de wet groot en heerlijk gemaakt heeft? Ziet dan hieruit de voortreffelijkheid van de wet, en de heilige hoogachting welke God voor haar heeft. Indien de mens, die de wet heeft geschonden, ooit in de tegenwoordigheid Gods, of tot de genieting van Hem wordt toegelaten, hetzij hier of hiernamaals, dan zal het in zo'n weg zijn, dat de eer van de wet behouden en hersteld zal worden. O vrienden! Wacht u voor geringe gedachten van de heilige wet van de tien geboden, want God denkt eervol over haar, en Hij wil, dat haar eer tot elke prijs wordt gehandhaafd. Indien haar recht niet door toerekening in u vervuld wordt, zal haar straf in u vervuld worden. Het grote plan van de eeuwige Wijsheid, in het werk van de verlossing, was, dat de wet groot en heerlijk zou worden gemaakt in de zaligheid van de verloren zondaar. Omdat dit op geen andere wijze kon geschieden, moest de eeuwige Zoon van God "worden uit een vrouw", opdat Hij kon "worden onder de wet", en alzo de eer van de heilige wet zou worden gehandhaafd en bewaard. O, getuigt dit niet, dat God een heilige hoogachting voor haar eer heeft? En toch, helaas! Hoe weinigen zijn er onder de belijdende Christenen, die enige hoogachting voor haar eer doen blijken, omdat zij haar elke dag met voeten treden, door haar ongehoorzaam te zijn in gedachten, woorden en daden. Niemand is waarlijk een Christen, zo hij niet enigermate, evenals God, eervolle gedachten van de wet heeft, en met Paulus zegt: De wet is heilig, rechtvaardig en goed. David had zulke hoge gedachten van haar, dat hij haar dag en nacht overdacht, en alle haar geboden, van alles, voor recht hield.

2e Ziet hieruit het kwaad van de zonde, en waarom Christus is gekomen om de overtreding te sluiten, en om de zonden te verzegelen. De zonde toch is een overtreding van de wet, welke Christus wil, dat groot gemaakt en heerlijk gemaakt wordt. God, die Rechtvaardige Rechter, heeft wegens de schending van de wet zulk een twist tegen de zonde, dat Hij "verbolgenheid en toorn, verdrukking en benauwdheid, heeft aangekondigd over alle ziel des mensen, die het kwaad werkt." Zijn twist daartegen zal tegen een boze ongelovige wereld worden voortgezet tot in de onderste hel. Hij heeft besloten, dat de goddelozen zullen terugkeren naar de hel toe, alle Godvergetende

heidenen, die Zijn wet achter hun rug werpen. Toen de zonde door toerekening op Hem werd gelegd, die voor geen zonde had te boeten, namelijk op de eeuwige en geliefde Zoon van God, ontwaakte het zwaard van de gerechtigheid tegen Hem, en verwondde Hem om onze overtreding. Vrienden! Ontdekt niet dit alles de boosaardigheid en het kwaad van de zonde, zoals zij een overtreding is van die wet, die God tot elke prijs groot en heerlijk gemaakt wil hebben? O, u, die de Heere liefhebt, haat ze, want het is die gruwelijke zaak, die Hij haat.

3e Heeft Christus de wet groot gemaakt, en haar heerlijk gemaakt? Ziet dan hieruit de vreselijke toestand van elke zondaar, die buiten Christus is, verstoken van Zijn gerechtigheid. De wet van God toch, die iedere zondaar de dood aankondigt, staat in haar volle kracht tegen Hem; zij dringt nog steeds bij u aan op de schuld van volmaakte onzondige gehoorzaamheid, en omdat u die niet kunt geven kondigt zij u de vloek Gods aan: (Gal. 3:10) "Want zovelen als er onder de werken der wet zijn, die zijn onder de vloek." De wet wil, dat haar vloek wordt uitgevoerd en vervuld, hetzij in de Borg, of in de zondaar.

4e Ziet hieruit de wonderlijke liefde Gods tot verloren zondaren, die Zijn Zoon zond om de wet groot te maken, nadat wij die geschonden en verbroken hadden; en tegelijkertijd ontdekt het de genade en liefde van onze Heere Jezus Christus, Die hoewel Hij de allerhoogste Rechter, Koning en Wetgever is, toch gewillig was "te worden onder de wet", en haar als een onderdaan te gehoorzamen, opdat wij van de wraak van de wet zouden worden verlost, en het recht van de wet in ons vervuld zou worden door Hem: (Rom. 8:3, 4) "Want hetgeen de wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God, Zijn Zoon zendende in gelijkheid des zondigen vleses, en dat voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees. Opdat het recht der wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest."

5e Ziet hieruit de onkunde en dwaling van hen, die bevooroordeeld zijn tegen de leer van de toegerekende gerechtigheid, en van de rechtvaardigmaking door het geloof, alsof die afbreuk zou doen aan de heilige wet, of op enigerlei wijze haar eer en haar gezag zou verkleinen. Het is er toch zo ver van af, dat de wet daardoor zou worden verkleind, dat het de enige weg is waarin zij kan vervuld en groot gemaakt worden. Christus doet de wet niet teniet, maar Hij vervult haar recht, in Zijn Eigen Persoon door een dadelijke en lijdelijke gehoorzaamheid, en in Zijn leden door toerekening. Daarom staat er geschreven, dat "Christus het einde der wet is tot rechtvaardigheid." De wet krijgt wat zij in Christus zoekt, en wanneer een zondaar in Jezus gelooft, houdt de wet op die zondaar te achtervolgen, roepende: Er is voor hem geen verdoemenis, want wat Ik eiste heb Ik gekregen in zijn Borg, Die een eeuwige gerechtigheid heeft aangebracht, waardoor Ik geëerd ben.

6e Ziet hieruit de dwaling van hen, die beweren, dat een gerechtvaardigde gelovige, de vloek of het strafrecht van de wet nog onderhevig is. Maar hoe zou de gelovige haar vloek nog onderhevig kunnen zijn, aangezien de wet, zowel wat het gebod als de straf betreft, in Christus, de Borg, voldoening heeft ontvangen. Deze leer verkleint de uitnemendheid van die wet-verheerlijkende gerechtigheid, die de gelovigen in hun rechtvaardigmaking wordt toegerekend. Indien Adam in de volmaakte gehoorzaamheid aan de wet was staande gebleven, zouden noch hij, noch zijn nakomelingen de vloek of

de straf van de wet onderworpen zijn geweest; hoeveel te minder is de gelovige die onderhevig, die door toerekening met de gerechtigheid Gods versierd is. Dit woord mag hen, die zo'n leer voorstaan, wel van schrik verpletteren: (Rom. 8:33) "God is het, Die rechtvaardig maakt. Wie is het, die verdoemt?" God ontslaat de gelovige van de vloek; wie zou hem die dan nog onderhevig durven maken?

7e Ziet de dwaling en dwaasheid van hen, die bezig zijn om "hun eigen gerechtigheid op te richten" als de grond van hun rechtvaardigmaking en aanneming, en, evenals de Joden, weigeren "zich aan de rechtvaardigheid Gods te onderwerpen" (Rom. 10:3) O, hoe verkleinen zij, die zo doen, de wet, en hoe verachten zij de gerechtigheid van Christus! Want de eigengerechtige mens zegt metterdaad, dat hij beter in staat is, om door zijn gehoorzaamheid de wet groot te maken, dan Christus. Om deze minachting van de gerechtigheid van Christus door de Joden, versmaadde en verwierp God het gehele Joodse volk, en om deze zonde zal elke eigengerechtige door God verworpen worden.

8e Deze leer doet ons de dwaling zien van hen, die, al willen zij de gerechtigheid van Christus niet volstrekt verwerpen, het nochtans willen wagen er iets van zich zelf mee te vermengen. O, zeggen sommigen: "Christus en mijn geloof, Christus en mijn goede werken, Christus en mijn gebeden, mijn berouw, mijn tranen en goede hoedanigheden, zullen mij rechtvaardigen." Wel, hoe u er ook over denkt, langs deze weg wordt de gerechtigheid van Christus verkleind, alsof die alleen niet volledig aan de wet Gods kon beantwoorden. Vrienden, gedenkt, dat het geloof een berusten is alleen op Christus en Zijn gerechtigheid, met uitsluiting van alles in u, of van u, als de grond van uw aanneming. Het is alleen de gerechtigheid van Christus, die de wet groot maakt, en daarom is er geen behoefte aan iets van het onze; ja, indien u maar ten dele gerechtigheid door de wet zoekt, bent u van de genade vervallen, en zal Christus u geen nut doen. Zegt daarom met de Kerk: (Jes. 45:24) "In de Heere alleen heb ik gerechtigheid", en met David: (Psalm 71:16) "Ik zal heengaan in de mogendheden des Heeren HEEREN; ik zal Uw gerechtigheid vermelden, de Uwe alleen."

9e Ziet de dwaling van hen, die loochenen, dat de dadelijke gehoorzaamheid van Christus aan de wet, enig deel zou uitmaken van onze rechtvaardigmakende gerechtigheid; bewerende, dat alleen Zijn lijdelijke gehoorzaamheid of Zijn lijden van de straf ons wordt toegerekend tot rechtvaardigmaking. Wanneer toch hier wordt gezegd, dat Christus de wet groot en heerlijk gemaakt heeft, moet dit noodzakelijk verstaan worden van Zijn gehoorzaamheid aan het gebod, en dat voornamelijk, omdat het gebod alleen de wet is. De straf is haar niet wezenlijk eigen, maar is er alleen een gevolg van, in geval van ongehoorzaamheid, zodat Zijn groot maken van de wet noodzakelijk betrekking heeft op het gebod; en Zijn gehoorzaamheid aan het gebod van de wet is eigenlijk Zijn gerechtigheid, welke ons toegerekend is: (Rom. 5:19) "Want gelijk door de ongehoorzaamheid van die ene mens velen tot zondaars zijn gesteld geworden; alzo zullen ook door de gehoorzaamheid van Één velen tot rechtvaardigen gesteld worden." Hierop is ons recht op het leven gegrond, gelijk Adams recht in het verbond der werken op zijn persoonlijke gehoorzaamheid aan het gebod gegrond was.

10e Ziet hieruit hoe weinig reden de gelovigen, die voor God gerechtvaardigd zijn, hebben, zich te beroemen op hetgeen zij deelachtig zijn en zullen worden. Wel zijn zij

begenadigd in de Geliefde, en zij zijn hoog vereerd en verhoogd: maar het is in de gerechtigheid van de Borg, niet in zich zelf, dat zij verhoogd zijn: Hij was het, en niet zij, die de wet groot en heerlijk gemaakt heeft. Daarom zullen de heiligen in de hemel hun kronen voor Zijn voeten werpen, zeggende: "Gij hebt ons liefgehad, en gewassen in Uw bloed": en daarom: "Waardig is het Lam dat geslacht is."
Een tweede gebruik van deze leer kan dienen tot beproeving, of het recht van de wet in ons vervuld is door de toerekening van de gerechtigheid van Hem, Die de wet groot gemaakt en haar heerlijk gemaakt heeft.

Tot uw beproeving in deze zaak, zal ik de vier volgende kenmerken voorstellen.
1e Ik vraag u, heeft de wet u gedood, en u van uw eigen gerechtigheid doen afzien? Paulus stond voor zijn bekering sterk voor de wet, en hij meende, dat hij leefde, wegens zijn gehoorzaamheid aan en zijn ijver voor de wet, zijnde "naar de rechtvaardigheid, die in de wet is, onberispelijk." Doch o! Toen het gebod kwam, in zijn geestelijkheid, werd de zonde weer levend, en hij stierf. Hij zag, dat hij, niettegenstaande zijn vermeende gehoorzaamheid aan de wet, en zijn ijver voor haar, een dood mens was; en toen rekende hij hetgeen hem gewin was schade, en in het bijzonder zag hij, dat zijn eigen gerechtigheid maar schade en drek was. O! zegt hij: "Ik ben door de wet gestorven aan de wet, " en aan alle rechtvaardigheid door de werken van de wet. Nu, beproeft uzelf hieraan. Is de wet met zo'n kracht op uw geweten gekomen, dat zij al die verrotte planken van het werkverbond, waarop u drijvende uw leven trachtte te redden, aan stukken heeft gebroken?

2e Ik vraag u: Waar hebt u uw standplaats voor de eeuwigheid, en voor een ontzaglijk gericht gekozen? Ik ben er zeker van, dat u, als het recht van de wet door het geloof in Christus in u vervuld is, zich hebt neergezet alleen op het fondament van de wet-verheerlijkende gerechtigheid van Christus, met de Kerk zeggende: "Gewis in de Heere zijn gerechtigheden en sterkte", en dan zult u daarop alleen vertrouwen, als de grond van uw aanneming hier, dat u er goed zult door komen voor het gericht van de grote God. Wanneer u op de heilige wet en op uw persoonlijke gehoorzaamheid aan haar ziet, zult u niet aarzelen uit te roepen: Weg met haar, het zijn maar vuile vodden; "zo Gij, Heere, de ongerechtigheden gadeslaat; Heere, wie zal bestaan?" Doch wanneer u op de wet ziet, zoals die door Christus groot en heerlijk gemaakt is, dan zult u gereed zijn te zeggen: "Hierop, en hierop alleen zal ik vertrouwen; in Hem zal ik gerechtvaardigd worden, en in Hem zal ik roemen, als de Heere mijn gerechtigheid." En wanneer de wet of het geweten u aanklaagt wegens de gehoorzaamheid. die u haar verschuldigd bent, als de voorwaarde van het leven, dan zult u met uw antwoord gereed zijn: Het is zo, ik erken, dat ik een schuldenaar aan u ben in het stuk van gehoorzaamheid, als een regel, doch in het stuk van gerechtigheid en rechtvaardigmaking, ben ik u niemendal schuldig. Neen, ik ben aan de wet gestorven, door mijn betere Man, Die in mijn naam de wet groot en heerlijk gemaakt heeft, en daarom moet u zich tot Hem wenden om betaling van de schuld.

3e Indien u onder de bedekking van die gerechtigheid bent, die de wet groot maakt, ben ik er zeker van, dat u de wet, als een regel van gehoorzaamheid, alle eer zult geven, die u kunt; en uw dankbaarheid aan Hem, Die de wet als een verbond voor u vervuld heeft, zal als olie voor de wielen van uw wagens zijn in het lopen van de weg van Zijn geboden. Uw harten zullen zo verwijd zijn in liefde en dankbaarheid, dat Zijn geboden

u niet zwaar zullen zijn. Neen, maar u zult "een vermaak hebben in de wet Gods, naar de inwendige mens." Zijn juk zal zacht, en Zijn last zal u licht zijn.
U, voor wie de weg van heilige gehoorzaamheid een last is, en die nooit in uw element bent, dan "wanneer u de begeerlijkheden van het vlees volbrengt", door liegen, vloeken, drinken, sabbatschenden, moet u niet inbeelden, dat u ooit onder deze wet-verheerlijkende gerechtigheid bent gekomen. En waarom niet? Omdat de wet, als een regel, uw lust niet is.

4e U zult zich geroepen gevoelen Hem groot te maken, Die, als uw Borg, de wet heeft groot gemaakt. De lof van de Verlosser zal gedurig in uw mond zijn; u zult bij alle gelegenheden eervol over Hem denken en spreken als dezulken, die met de witte livrei van Zijn gerechtigheid bekleed zijn. Op de berg Sion roepen zij uit: "Het Lam, Dat geslacht is, is waardig. De zaligheid zij onze God, Die op de troon zit, en het Lam." O, mensen zullen in Hem gezegend worden met een volmaakte gerechtigheid, en daarom zullen alle natiën en geslachten Hem welgelukzalig roemen, (Psalm 72:17).

5e U zult bij alle gelegenheden door het geloof gebruik maken van de gerechtigheid van Christus, tot al die doeleinden en gebruiken, welke ik gemeld heb, toen ik over de uitnemendheid van deze gerechtigheid handelde. U zult er gebruik van maken als een rantsoen aan de rechtvaardigheid, om u te verlossen, dat u in het verderf niet nederdaalt. U zult er gebruik van maken als een wasvat, om u te wassen van de zonde en onreinheid; als een geestelijk feestmaal, waarmee u uw hongerende zielen zult voeden, want dit is waarlijk spijs, en waarlijk drank; als een kleed, om uw naaktheid te dekken, en het beste kleed, om daarmee voor het aangezicht Gods te verschijnen; als een schaduw, om te beschermen tegen de verzengende hitte van de vurige wet, of een ontwaakt geweten; als een schuilplaats, om in te schuilen, wanneer u door de wrekende rechtvaardigheid wordt achtervolgd; als een ladder waarlangs u hier en hiernamaals zult opklimmen tot de gemeenschap met God; en als de enige rechtsgrond van uw aanspraak op het eeuwige leven. Dus zult u gedurig door het geloof gebruik maken van de gerechtigheid van Christus, tot sommige van deze doeleinden en gebruiken; en in deze zin hebben wij dat woord van de apostel te verstaan: (Rom. 1:17) "Want de rechtvaardigheid Gods wordt daarin geopenbaard uit geloof tot geloof." Het geloof zet zich daarop in het eerst vast tot rechtvaardigmaking, en in de voortgang van de ziel op de weg naar de heerlijkheid, past het geloof gedurig deze gerechtigheid toe, tot het een of ander nuttig gebruik.

6e Indien het recht van de wet in u vervuld is, door de gerechtigheid, die door de Middelaar is aangebracht, zult u menig inwendig gevecht gehad hebben met het zondig en wettisch ik. De apostel Paulus, die in de gerechtigheid van Christus roemde, en meer dan iemand, de verborgenheid der rechtvaardigmaking aan anderen predikte, heeft menig inwendig gevecht met zichzelf gehad: (Rom. 7:23) "Maar ik zie een andere wet in mijn leden, welke strijdt tegen de wet mijns gemoeds, en mij gevangen neemt onder de wet der zonde, die in mijn leden is. Ik, ellendig mens! Wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?" U, die zegt, dat u zich aan de gerechtigheid van Christus onderwerpt en toevertrouwt, als de enige grond van uw rechtvaardigmaking en aanneming, en die toch geen strijd hebt met deze binnenlandse vijand, en u nog nooit wegens zijn overmacht in het stof voor de Heere hebt neergebogen; ik vrees, dat, welke orthodoxe hersenen u ook mag hebben, uw harten toch niet gezond zijn vastgesteld op

het fondament, van de wetverhogende gerechtigheid van Christus. De reden, die ik hiervoor heb is, omdat er in elke gelovige, door de overblijfselen van de inwendige verdorvenheid, zo'n sterke neiging tot de wet als een verbond en tot de zonde is, die hem gedurig stof van geestelijk werk verschaft, zodat zijn hart als een slagveld is, waar twee legers elkaar ontmoeten, en tegen elkaar strijden om de overwinning: "Wat ziet gijlieden de Sulammith aan? Zij is als een rij van twee heiren. Het vlees begeert tegen de Geest, en de Geest tegen het vlees, en deze twee staan tegen elkander." De bewegingen van de zonde, die een mens in zijn leden voelt werken, zijn een voortdurende stof van vernedering voor hem, en zetten hem aan het werk, om de werkingen des lichaams te doden, en het vlees met de bewegingen en begeerlijkheden te kruisigen. De sterke neiging, die hij in zijn ziel tot de wet als een verbond gewaar wordt, vervult hem met vrezen en jaloersheden, of hij zich wel ooit aan de gerechtigheid van Christus heeft onderworpen; dat hem werkzaam maakt om zich te onderzoeken en te beproeven, of hij ooit Christus gewonnen heeft en in Hem gevonden is, hebbende "die gerechtigheid, die door het geloof van Christus is." U, die nooit iets hebt gekend van deze en dergelijke werkzaamheden, bent, naar ik vrees, nog vreemdelingen van een waarlijk aannemen van de gerechtigheid. die door de grote Messias is aangebracht.

7e Wanneer het geweten bloedt door de een of andere wond, die u is toegebracht door een pijl van verschrikking van de wet, of wanneer de schuld van de zonde, en een toornige en fronsende God, u in het aangezicht staren: waar loopt of vliedt u dan heen om hulp en ondersteuning? Wat de hopeloze zondaar betreft, hij versmoort de stem van het geweten met afleiding en ontspanningen. Zij zullen evenals Saul soms de trommel en de harp opnemen, of evenals Kaïn handelen, die, toen God en het geweten tegen hem wraak riepen, wegens het bloed van zijn broeder Abel, in het land Nod ging en daar afleiding zocht met steden en huizen te bouwen. Wat de huichelaar aangaat, die wikkelt zich in zijn belijdenis en vermeende genade, en daar vindt hij rust. Wat de wettische betreft, wanneer hij verwond is door de verschrikkingen van de wet: die loopt, omdat hij aan de wet getrouwd is, tot de plichten en werken van de wet, en tracht daarmee God te behagen en het geroep van zijn geweten te stillen. Maar wat de gelovige betreft, de ganse schepping kan hem geen verlichting geven, zolang hij niet door een vernieuwde geloofsdaad onder de schaduw van die eeuwige Gerechtigheid kan komen, door welke de wet groot en heerlijk gemaakt is, en totdat hij ziet, dat God lust aan Hem heeft om Zijn gerechtigheidswil, en zijn ziel weer zichtbaar toelacht door deze Gerechtigheid; dit, en niets dan dit, kan hem vertroosten. O! Wanneer hij ziet, dat God hem door deze gerechtigheid toelacht, geeft dit meer vreugde in zijn hart dan ter tijd, dat koren en most vermenigvuldigd worden. Beproeft uzelf hierbij.
In één woord, als het recht van de wet in u vervuld is door de gerechtigheid van Christus, dan zal het leven, dat u in de wereld leeft, door het geloof in de Zoon van God zijn, en u zult het er niet zozeer voor houden, dat u leeft, maar dat Christus in u leeft. Wanneer u tot de majesteit van God opziet, en Zijn onbevlekte heiligheid en onpartijdige rechtvaardigheid beschouwt, of de donder van de berg Sinaï hoort; wanneer u het oog gericht hebt op de andere wereld, of op een ontzaglijke rechterstoel; wanneer u let op de verdorvenheid van uw natuur en de ontelbare kwaden, die u omringen; wanneer u acht geeft op het somber voorkomen van de voorzienigheid, dan zult u altijd weer door het geloof de toevlucht nemen tot Christus, als uw Borg en Verlosser, en er op zien, dat de wet verhoogd, en de rechtvaardigheid voldaan, en God verzoend is in de Persoon en het werk van Christus; en wanneer u Hem aanschouwt zal uw geest verlicht

worden en verlichting vinden, en met David zeggen: "Mijn ziel, keer weder tot uw rust. want de Heere heeft aan u wel gedaan." Ik ga nu over tot

III. Het derde gebruik van deze leer, hetwelk kan zijn tot verschrikking van alle goddelozen, die in openbare of heimelijke schending van Gods heilige wet leven.
Heeft God de wet groot gemaakt, en haar heerlijk gemaakt ten koste van de vernedering, vleeswording, gehoorzaamheid, de dood en het lijden van Zijn eeuwige Zoon? Hoe vreselijk en droevig is dan de toestand van hen, die, in plaats van aan deze wet de gehoorzaamheid van het geloof op te brengen, dagelijks het gezag van de wet met voeten treden, Gods banden verscheuren, en de touwen van Zijn wet van hen werpen, en toch aanspraak maken op de Naam van Christus en die belijden, alsof Hij de wet groot en heerlijk gemaakt heeft, opdat zij vrijheid zouden hebben die te verbreken, en de neiging van hun vleselijk harten en verdorvenheden te volgen. De apostel Judas noemt hen in vers 4 van zijn zendbrief, waar hij over zulke losbandige Christenen spreekt, "goddelozen, die de genade van onze God veranderen in ontuchtigheid, die eertijds tot dit oordeel tevoren zijn opgeschreven." O vrienden! verstaat dit niet verkeerd, Christus heeft de wet groot gemaakt, en haar heerlijk gemaakt, niet om haar te ontbinden; maar om de verplichting aan haar als een regel der gehoorzaamheid vast te stellen, heeft "Hij Zichzelf voor ons gegeven, opdat Hij ons zou verlossen van alle ongerechtigheid, en Zichzelf een Eigen volk zou reinigen, ijverig in goede werken" (Tit. 2:14).Hij heeft ons uit de hand van onze vijanden verlost, opdat wij Hem dienen zouden zonder vrees, in heiligheid en gerechtigheid voor Hem, al de dagen onzes levens", (Lukas 1:74, 75) en opdat wij, "de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzakende, matig, en rechtvaardig, en Godzaliglijk leven zouden in deze tegenwoordige wereld" (Tit. 2:12). Zodat u, die uit de leer, dat Christus de wet groot en heerlijk gemaakt heeft, aangemoedigd wordt om de wet van God te schenden en te onteren, het doel waartoe Christus gehoorzaam geweest is tot de dood, tegenwerkt, en evenals de vuile spin, vergif zuigt uit het Evangelie der zaligheid. Verwacht u, dat u in zo'n weg als deze door de gerechtigheid van Christus gerechtvaardigd, en door Zijn bloed eeuwig zalig zult worden? Neen, neen, "u hebt geen deel noch lot in dit woord." Zo waarachtig als de Heere leeft, u bent onder de wet als een verbond, en daarom onder de heerschappij van de zonde, en onder de vloek van de verbroken wet, u bent reeds "veroordeeld en de toorn Gods blijft op u." Tot u zegt de Heere: "Wat hebt gij Mijn gerechtigheid te vermelden? En neemt Mijn verbond in uw mond? Omdat u de kastijding haat, en Mijn woorden achter u heen werpt." Overweegt daarom intijds uw gevaar, voordat u voor de ontzaglijke rechterstoel van God zult verschijnen, opdat Hij niet, wanneer u daar komt, u verscheurt, en niemand u uit Zijn hand redt. Maar ik wend mij weer van de berg Sinaï tot de berg Sion, en ga voort tot

IV. Het vierde gebruik van deze leer, bij wijze van bemoediging van *overtuigde* en *ontwaakte* zondaren, en van *twijfelende* en *bevende* gelovigen.
Wij hebben last ontvangen, "om te verbinden de gebrokenen van hart, om de treurigen Sions te troosten, om de slappe handen te versterken en de struikelende knieën vast te stellen, en om te zeggen tot de onbedachtzamen van hart: Weest sterk en vreest niet, wij verkondigen u grote blijdschap", tijdingen, die u kunnen doen juichen, en uw hart van blijdschap in u kunnen doen opspringen, gelijk het kindeke op de groetenis van Maria opsprong in de buik van Elisabeth. Hier is het beste nieuws, dat ooit gehoord werd, voor door de wet veroordeelde zondaren, dat Christus als onze gezegende Borg, een eeuwige

gerechtigheid heeft aangebracht, waardoor Hij de wet groot gemaakt en haar heerlijk gemaakt heeft.

Uit deze leer vloeien de volgende gronden van bemoediging en vertroosting voort.
1e Is de wet, die door de zondaar verbroken was door de Borg groot gemaakt? Dan volgt hieruit dat de grote Wetgever voldaan en bevredigd is, gelijk de tekst luidt: "De Heere had lust aan Hem om Zijner gerechtigheidswil." Wat de Majesteit Gods misnoegde en tergde was de verbreking van Zijn wet, maar nu de wet weer groot gemaakt is kan Hij niet anders dan een bevredigd God zijn.
Het is op deze grond, dat zulke verklaringen zijn uitgevaardigd: "Grimmigheid is bij Mij niet;" Ik "was toornig. maar Mijn toorn is afgekeerd." "Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in de dood des goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg, en leeft. Bekeert u, bekeert u van uw boze wegen, want waarom zou gij sterven?" O vrienden! Wat u bang maakt om tot God terug te keren is de bevatting, dat God vanwege de verbreking van de wet onverzoenlijk is, en nooit verzoend zal worden. Maar laat mij u tot uw bemoediging zeggen, dat een God in Christus, lust aan Hem heeft om Zijner gerechtigheidswil, omdat Hij de wet groot en heerlijk gemaakt heeft. In Christus achtervolgde God de wereld niet als een wrekende vijand, maar verzoende Hij de wereld met Zichzelf. Laat daarom geen boos en ongelovig hart u doen afwijken van de levende God, alsof Hij geen lust aan Hem had om Zijner gerechtigheidswil. Het was niet voor niets, dat die afkondiging driemaal met een hoorbare stem van de hemel gedaan is; "Deze is Mijn geliefde Zoon, in Dewelke Ik Mijn welbehagen heb." O, het is een heerlijke bemoediging voor een verloren zondaar, die over de mond van de hel hangt, dat God voldaan is in Zijn Christus.

2e Is de wet groot gemaakt en heerlijk gemaakt? Dan volgt daaruit, dat de grote sluitboom, die in de weg van onze zaligheid lag, is weggenomen. Op de eerste schending van de heilige wet door Adam, werden bergen van toorn in de weg van de zaligheid gerold; de weg werd zo vol met doornen en distelen, dat hij geheel onbegaanbaar werd voor iemand van het geslacht van Adam. Vandaar kwam die verschrikking en wanhoop in het hart van onze eerste ouders, terstond nadat zij gezondigd hadden. Het gezicht van de Cherubim, en het vlammig lemmer eens zwaards, dat zich omkeerde, om te bewaren de weg van de boom des levens, had een droevige betekenis. Maar Christus, de tweede Adam, heeft de wet groot gemaakt, en maakte haar heerlijk, en daarom moet daaruit noodzakelijk volgen, dat al die beletselen en hinderpalen in de weg van onze zaligheid nu zijn opgeruimd, en de weg is vrij voor een ieder die lust heeft om door het geloof in te gaan. (Joh. 10:9) "Ik ben de deur; indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden, en hij zal ingaan en uitgaan, en weide vinden." Alle wettige beletselen in de weg van de zaligheid, die ontstaan uit de wet en de rechtvaardigheid, zijn nu uit de weg geruimd, en er is een vrije nodiging aan iedereen om in te gaan en zalig te worden; zodat niets het kan verhinderen dan het ongeloof, dat een weigeren is om door Christus in te gaan. En hoe zullen zij ontvlieden, die dat doen?

3e Is de wet groot gemaakt en heerlijk gemaakt? Dan is hier bemoediging, dat "de zonde verzegeld en de ongerechtigheid verzoend is." Het wezen van de zonde ligt in de overtreding van de wet. Nu, als dan de wet weer groot gemaakt is, waar is dan de zonde? Zij is zeker begraven in de gehoorzaamheid van Christus tot de dood, door de

gerechtigheid van de Borg. De schuld van de zonde is weggenomen, en haar kracht en heerschappij is in iedere gelovige verbroken, en haar bestaan zal eerlang worden vernietigd. Zodat ik tot de gelovigen, die onder de bedekking van de gerechtigheid van Christus zijn, mag zeggen wat Mozes ten opzichte van de Egyptenaren, die hem ter dood toe achtervolgden, tot Israël zei: "Vreest niet, staat vast, en ziet het heil des Heeren, dat Hij heden aan ulieden doen zal; want de Egyptenaren, die u heden gezien hebt, die zult u niet weer zien in der eeuwigheid" (Exod. 14:13). Arme gelovige, u bent bevreesd, dat die ontelbare zonden, die u omringen en u achtervolgen, u het leven zullen benemen; doch sta stil, en zie het heil, dat God gewerkt heeft. Al uw zonden zijn voor eeuwig van voor het aangezicht Gods weggenomen, en zullen ook van voor uw aangezicht worden bedekt in de Rode Zee van het bloed van de Verlosser, en onder de bedekking van Zijn wet-verheerlijkende gerechtigheid, waarmee Hij de zonde heeft verzegeld.

4e Is de wet groot gemaakt en heerlijk gemaakt? Dan is het handschrift van de vloek, dat tegen ons was, uitgewist en buiten werking gesteld. Op grond van de gerechtigheid van Christus, waardoor de wet groot gemaakt is, is die genadige afkondiging gedaan: (Joh. 3:17) "God heeft Zijn Zoon niet gezonden in de wereld, opdat Hij de wereld veroordelen zou, maar opdat de wereld door Hem zou behouden worden." Christus heeft de schuldbrief, die in de hand der rechtvaardigheid was, ingetrokken, en die in Zijn opstanding uit de doden, krachteloos gemaakt; en op deze grond wordt nu verklaard, dat er "geen verdoemenis is voor degenen, die in Christus Jezus zijn." Vraagt u wat de reden is van deze voorlopige beslissing. Het is deze: Christus heeft de wet groot en heerlijk gemaakt; daarom kan de straf van de wet niet worden uitgevoerd aan iemand, die onder de bedekking van Zijn gerechtigheid is. Neen, neen, "Christus heeft ons verlost van de vloek van de wet, een vloek geworden zijnde voor ons."

5e Is de wet groot gemaakt en heerlijk gemaakt? Dan volgt daaruit, dat genade en barmhartigheid heersen door rechtvaardigheid, en dat de wet en de rechtvaardigheid, vergevende genade niet in de weg kunnen staan. De arme, gevoelige zondaar, wiens ogen op zijn zonde en op de heiligheid van de wet zijn gevestigd, zal veeltijds zeggen en bij zichzelf denken: O! God kan nooit in overeenstemming met Zijn wet en rechtvaardigheid, aan zo iemand als ik ben, barmhartigheid bewijzen. Hij is verplicht, krachtens Zijn rechtvaardigheid, Zich op mij te wreken. Doch, vrienden, overweegt, dat de Borg Jezus de wet heeft groot en heerlijk gemaakt, opdat barmhartigheid en genade een vrije loop zouden hebben zelfs tot de schuldigste zondaren, die in Jezus geloven. Daarom zegt de apostel: (Rom. 3:24—26) "En worden om niet gerechtvaardigd, uit Zijn genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is. Welke God voorgesteld heeft tot een verzoening door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid, door de vergeving van de zonden die tevoren geschied zijn, onder de verdraagzaamheid Gods. Tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid in deze tegenwoordige tijd: opdat Hij rechtvaardig zij, en rechtvaardigende degene, die uit het geloof van Jezus is." Laat dit u daarom bemoedigen, om naar de vergeving van de zonde te jagen op deze grond, dat de wet reeds groot en heerlijk gemaakt is in de gerechtigheid van de Borg. God verhoogt en verheerlijkt Zijn Naam, *Genadig* en *Barmhartig*, wanneer Hij op deze grond de ongerechtigheden uitdelgt; ja, verheerlijkt ook, de wet en de rechtvaardigheid meer dan wanneer Hij de twist met u, de eeuwigheid door, tot in de onderste hel zou voortzetten.

6e Is de wet groot gemaakt en heerlijk gemaakt? Dan volgt hieruit, dat de voorwaarde van het genadeverbond, eigenlijk zo genoemd, reeds vervuld is. Sedert de val van Adam is God nooit rechtstreeks en onmiddellijk met de mens Zelf in verbond gekomen; neen, het genadeverbond is met ons gemaakt in Christus, als onze Borg, ons Hoofd, en onze Plaatsbekleder. Gelijk het werkverbond met de eerste Adam werd gemaakt, als ons natuurlijk verbondshoofd, en met ons in Hem, zo is het genadeverbond gemaakt met ons in de tweede Adam, als ons geestelijk Hoofd, en werd de voorwaarde van het verbond door Hem vervuld. Vraagt u mij: Wat is de eigenlijke voorwaarde van het genadeverbond? Dan antwoord ik: Het is dit, dat Christus zou worden onder de wet, en dat Hij haar door Zijn gehoorzaamheid tot de dood zou groot maken en heerlijk maken. Op deze voorwaarde werd het eeuwige leven, met alles wat daartoe behoort, aan Hem en Zijn zaad beloofd. Wanneer nu iemand van het verloren geslacht van Adam in Christus gelooft, vervult hij door die geloofsdaad de voorwaarde van het genadeverbond niet, maar hij grijpt slechts de voorwaarde daarvan aan, die door Christus vervuld is; en zodoende worden zij "erfgenamen Gods en mede-erfgenamen met Christus." En zo mogen zij dat ruime veld van het verbond doortrekken, en deze en die zegening van het verbond plukken, zeggende: Dit is van mij, en het ganse verbond is van mij, omdat de voorwaarde in mijn nieuwe geestelijke Hoofd, Jezus Christus, van mij is; Hij heeft de wet groot en heerlijk gemaakt. O! Wat zou de gelovige moedig te werk gaan in aanspraak te maken op het verbond en de zegeningen ervan, als hij, in het licht des Heeren, dit recht kon bezien.

7e Is de wet groot gemaakt en heerlijk gemaakt door Christus onze Borg? Dan volgt daaruit, dat alles wat in de eerste Adam werd verloren, nu door de tweede Adam is teruggegeven. Wij hadden door het eerste verbond, als wij daarin staande gebleven waren, een recht op God als onze God, een recht op Zijn gunst en gemeenschap, een recht op de schepselen, alle dingen onder onze voeten gesteld zijnde, en een recht op een zalige eeuwigheid, nadat de loop van onze gehoorzaamheid in deze wereld voleindigd was. Door de val van Adam hebben wij dit alles, en meer dan ik kan noemen, verloren. Maar alles is in het nieuwe Verbondshoofd weer hersteld, doordat Hij de wet groot gemaakt en haar heerlijk gemaakt heeft. Voor de ziel die met Hem verenigd is, zijn al deze verliezen in Hem met voordeel hersteld. In Hem hebben wij God, als de Heere onze God, want God is in Christus onze God en onze Vader. "Ik vaar op, " zegt Christus, tot Mijn Vader, en uw Vader, en tot Mijn God en uw God." In Hem is het beeld van God voor ons volkomen hersteld, en in ons gaat dit trapsgewijze voort. Wij hebben een volmaakte voorraad van kennis in Hem, Die ons van God geworden is tot wijsheid, en een straal van die kennis, die in het Hoofd is, schijnt in het hart van iedere gelovige. Wij hebben een volmaakte gerechtigheid in Hem, en wij zijn rechtvaardigheid Gods gemaakt in Hem. Wij hebben in Hem een volmaakte heiligheid van natuur, want Hij heeft Zichzelf om onzentwil geheiligd, opdat ook wij geheiligd mogen zijn in waarheid, en door de heiligheid van Christus het Hoofd, aanschouwt God al de leden, en zegt: "Geheel zijt gij schoon, mijn vriendin, en daar is geen gebrek aan u." Wij hebben in Hem een volmaakte en volkomen hemel der heerlijkheid, en het eeuwige leven; want die in de Zoon gelooft heeft het eeuwige leven, en hiervan zijn wij verzekerd door het waarachtige Woord van de Drie-eenheid: (1 Joh. 5:11) "Dit is het getuigenis, namelijk, dat God ons het eeuwige leven gegeven heeft, en ditzelve leven is in Zijn Zoon. Die de Zoon heeft, die heeft het leven." Dus is alles wat in de eerste Adam

verloren was, in Christus, de tweede Adam teruggekregen, en dat alles op deze grond, dat de tweede Adam, als onze Borg, de wet groot en heerlijk gemaakt heeft.

8e Heeft Christus de wet groot gemaakt en haar heerlijk gemaakt? Dan staat de voorbidding van Christus voor ons, in de hemel, op een hechte grond, en zal ons ten goede krachtig zijn. Zij is gegrond op die eeuwige gerechtigheid, die Hij heeft aangebracht, waardoor Hij de wet groot en heerlijk gemaakt heeft. Hierom wordt Hij genaamd, Jezus Christus, de Rechtvaardige: (1 Joh. 2:1, 2) "Indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij de Vader, Jezus Christus de Rechtvaardige. En Hij is een verzoening voor onze zonden." Gelovige, vrees niet, dat uw zaak, die in handen van uw Advocaat gegeven is, voor het hoogste Hof hierboven, niet goed zal uitkomen; neen, Hij heeft nog nooit de zaak van een ellendig mens verloren, want de Vader hoort Hem altijd. Uw Advocaat is niet alleen zeer ervaren in de wetten van het Hof, maar ook in het bepleiten van uw zaak; Hij pleit op grond van een wet-verheerlijkende gerechtigheid, en daarom moet Hij, u ten goede, het winnen.

9e Heeft Christus de wet groot en heerlijk gemaakt? Dan is er goede grond van vrijmoedigheid, om "tot de troon der genade toe te gaan, om barmhartigheid te verkrijgen, en genade te vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd." Wel, gelovige, die gerechtigheid, die de wet groot en heerlijk maakt, is u toegerekend, en u moet door het geloof met deze borggerechtigheid toegaan: dit is de grond van uw vertrouwen in al uw handelingen met God. Wij denken zo gemakkelijk: O, mijn gebeden zullen door God worden afgewezen, Hij zal ze nooit verhoren, want ik kan Hem mijn zaak niet recht voorstellen: ik kan niet tot deze of die gestalte of verwijding van het hart komen. Wel gelovige, dat is maar een bijsmaak van de ouden wettische Adam in u, die zich inbeeldt, dat God uw persoon aanmerkt naar uw gestalten en verruimingen. Neen, neen, "Hij heeft ons begenadigd in de Geliefde." U, en uw beste gestalten, genaden en verruimingen zouden uit de tegenwoordigheid van een oneindig, heilig God worden verdreven, als het niet hierom was, dat Christus de wet groot en heerlijk gemaakt heeft. Laat dit daarom uw enige grond van vrijmoedigheid voor de Heere zijn: "dewijl wij dan een grote Hogepriester hebben, Die door de hemelen doorgegaan is, namelijk Jezus, de Zoon van God; laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd."

10e Heeft Christus de wet groot gemaakt, en heerlijk gemaakt? Dan volgt daaruit, dat het gebrekkige van de gehoorzaamheid van de gelovige, het verbond der genade of het recht van de gelovige op de zegeningen en voorrechten van het verbond, niet teniet doet. De gehele wet toch, als een verbond, en al de gerechtigheid en gehoorzaamheid die zij eist, is volmaakt vervuld in zijn Hoofd, Jezus Christus; daarom kan de gelovige niet door de onvolmaaktheden van zijn gehoorzaamheid uit het verbond vallen. Wel behoort een gelovige naar niet minder dan volmaakte gehoorzaamheid in zijn eigen persoon te streven, en smart om te dragen over het gebrekkige in zijn gehoorzaamheid: "God zal zijn overtredingen met de roede bezoeken, en zijn ongerechtigheid met plagen;" doch merkt op, wat er volgt: "Maar Mijn goedertierenheid zal Ik van hem niet wegnemen, " namelijk, Christus, met Wie het verbond is gemaakt, en Die de voorwaarde daarvan door Zijn volmaakte gerechtigheid heeft vervuld. Daarom "zal Ik

Mijn verbond niet ontheiligen, " of verbreken, noch het woord der belofte veranderen, "dat uit Mijn lippen is gegaan."

11e Heeft Christus de wet groot gemaakt en haar heerlijk gemaakt? Dan hebben de gelovigen stof van eeuwige roem en blijdschap in Christus, en kunnen zij de geest der dienstbaarheid tot vrees niet ontvangen, dan in een weg van tuchtiging. De gelovigen wordt geboden zich ten allen tijde te verblijden, en van vreugde op te springen: wanneer zij dan ook zien hoe alles in Christus vastgesteld is, zullen zij zich altijd verblijden, namelijk, wanneer zij niet in het vlees betrouwen. Wat toch zou hen ontmoedigen, in wie, door Christus, het recht van de wet vervuld is; ja, die rechtvaardigheid Gods zijn in Hem? Wat de gelovige op enige tijd onder een geest der dienstbaarheid wederom tot vrees brengt is het ongeloof, de wettischheid van zijn hart, dat zijn ogen aftrekt van Christus en dat het recht van de wet, in Hem vervuld en groot gemaakt is. Dan zullen de verschrikkingen van het verbond van de wet en van een vertoornd God op hem vallen; "denkt hij dan aan God, dan maakt hij misbaar, en pijlen des Almachtigen zijn in hem." Doch zolang de gelovige door het geloof kan zien, dat in zijn Hoofd, de wet grootgemaakt is, en de Heere lust aan hem heeft om Zijner gerechtigheidswil, zal zijn hart zich verblijden en niemand zal zijn blijdschap van hem wegnemen.

12e Heeft Christus de wet groot gemaakt en haar heerlijk gemaakt? Ziet dan op welk een gunstige grond de gelovige staat in de strijd tegen zijn geestelijke vijanden. Door de wetverheerlijkende gerechtigheid van Christus heeft hij God aan zijn zijde, de wet aan zijn zijde, de rechtvaardigheid aan zijn zijde: ja, hij heeft de Almacht aan zijn zijde, en daarom mag hij zijn hoofd opheffen op de dag van de strijd, en al zijn vijanden moedig tegengaan.
Bij voorbeeld:

(1.) Wanneer hij door de opstand van de inwonende zonde, of door de één of andere begeerlijkheid gekweld wordt, mag de gelovige moed vatten, in die te doden en te kruisigen, omdat, door de gerechtigheid van Christus, de zonde geen wetsrechts heeft om over de gelovige te heersen als over andere mensen, die onder de wet als een verbond zijn: "De zonde, " zegt de Heere, "zal over u niet heersen, want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade."

(2.) Verontrust en kwelt de satan u met zijn vurige pijlen? Wel, gelovige, houd moed, want doordat Christus de wet heeft groot gemaakt is de kop van de duivel vermorzeld, en heeft Hij volgens de wet niet meer recht, u te verontrusten en te plagen, dan hij heeft om uw heerlijk Hoofd, Dat boven is, lastig te vallen. Daarom, doet aan het borstwapen van Zijn eeuwige gerechtigheid, en wederstaat hem, vast zijnde in het geloof.

(3.) Wordt u aangevallen door de wet, die in uw geweten inkomt en de schuld van volmaakte gehoorzaamheid van u eist, als de voorwaarde des levens? Hier is een kort antwoord voor deze vijand. Zeg de wet en het geweten, dat de wet, als eer verbond, in uw nieuwe Verbondshoofd alles heeft gekregen wat haar verschuldigd is, en meer dan zij eiste; want Hij heeft haar niet alleen ten volle gehoorzaamd, maar Hij heeft haar groot gemaakt, en heerlijk gemaakt.

(4.) Wordt u op enige tijd onder dienstbaarheid gebracht door vrees des doods? Wel, hier is bemoediging om met deze koning in het strijdperk te treden. De schending van de wet gaf de dood zijn kracht en zijn prikkel; maar de gelovige mag zeggen: Hier is de wet weer groot gemaakt en verheerlijkt, en daarom, o dood, wat hebt u te

> zeggen? Weliswaar moet ik voor een poosje deze lemen tabernakel afleggen; maar ik doe dat, niet als een schuld, die ik aan de wet verschuldigd ben, of aan haar vloek; doch het is de wil van mijn God en Vader, dat mijn lichaam in het graf zal neerliggen, opdat ik het in de morgen van de opstanding weer terug ontvang zonder de minste zweem van zonde, of reuk van de dood. De gelovige mag zeggen: de dood is voor mij geen dood; neen, het leven is mij Christus, en het sterven is mij gewin, omdat Christus, mijn Hoofd, de wet groot gemaakt, en haar heerlijk gemaakt heeft, en daarom de dood verslonden heeft tot overwinning; de dood en de hel zijn nu, door de gerechtigheid van mijn Hoofd, teruggeworpen in de poel waaruit zij gekomen zijn.

Zo ziet u, welke onuitsprekelijke bemoediging en vertroosting voortspruiten uit deze leer, dat Christus de wet groot gemaakt en haar heerlijk gemaakt heeft. *De Heere zegene Zijn Woord!* Amen.

EINDE

6 PREKEN

DEEL 6

van

EBENEZER ERSKINE

bedienaar van het Evangelie te Portmoak - Schotland

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2003

INHOUD

1ste PREEK
De Plant van Naam
Ezechiël 34:29. ***En Ik zal hun een Plant van Naam verwekken.***

2e PREEK
Christus als de Doorbreker, opent alle toegangen naar de heerlijkheid, die ontoegankelijk waren.
Micha 2:13. ***De Doorbreker zal voor hun aangezicht optrekken; zij zullen doorbreken, en door de poort gaan, en door dezelve uittrekken; en hun Koning zal voor hun aangezicht henengaan; en de HEERE in hun spits.***

3e en 4e PREEK
Een lamp toegericht voor Gods Gezalfde
Psalm 132:17. ***Ik heb voor Mijn Gezalfde een lamp toegericht.***

5e PREEK
De schat van het Evangelie in aarden vaten
2 Korinthe 4:7. ***Maar wij hebben deze schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht zij van God, en niet uit ons.***

6e PREEK
Het kenteken van een getrouwe dienaar van Christus
Kolossenzen 1:7. ***Epafras, dewelke een getrouw dienaar van Christus is voor u.***

1. De Plant van Naam

Ezechiël 34:29. ***En Ik zal hun een Plant van Naam verwekken.***

Indien wij op het voorafgaande gedeelte van dit hoofdstuk terugzien, vertoont zich daar een zeer somber toneel aan onze ogen. Wij zien daar hoe de kudde en erfenis van God verstrooid, beroofd en geplunderd wordt door de burgerlijke en kerkelijke overheden van die tijd. Het was een tijd, die veel overeenkomst had met de tijd waarin wij leven: het verderf van de gemeente van Christus is in alle eeuwen en tijden veroorzaakt door complotten tussen verdorven geestelijken en verdorven staatslieden. Zo zult u het ook vinden in het voorafgaande gedeelte van dit hoofdstuk: er wordt een zware beschuldiging ingebracht tegen de herders van Israël, en een vreselijke en ontzaglijke bedreiging wordt door de grote en opperste Herder tegen hen uitgesproken wegens de slechte behandeling, die de kudde van Christus van hen had ondervonden. Al worden de schapen van Christus nog zo geschoren, verstrooid en beroofd, de Heere ziet toch op hen, en hen worden in die boze dag vele dierbare beloften tot hun bemoediging gedaan, die u op uw gemak kunt nalezen; want ik kan daar nu niet bij stilstaan. Onder al de andere beloften die gedaan zijn is Christus de Overste, Die toezicht houdt op de Kerk, in welke verdrukking zij ook is. In Jesaja 7 had de Kerk een bevend hart, het Israël Gods werd bewogen, gelijk de bomen des wouds bewogen worden van de wind, omdat twee koningen zich tegen hen verbonden hadden. En wat zegt de Heere? Ziet, een maagd zal zwanger worden, en zij zal een zoon baren, en Zijn Naam Immanuël heten. De Kerk mocht zeggen: wat hebben wij daaraan? Welke bemoediging is daarin gelegen in onze tegenwoordige benauwdheid? Wel, de Messias zal voortkomen uit de stam van Juda, en uit het geslacht Davids: daarom moet die stam en dat geslacht bewaard worden, omdat die belofte moet vervuld worden.
Hoever af de tijd is, al liggen er nog honderden of duizenden jaren tot de werkelijke komst van de Messias, toch is de belofte van Zijn komst, gelijk die de grond van uw geloof voor de eeuwige zaligheid is, ook een waarborg voor het tegenwoordige, dat het de vijand niet zal gelukken de stam van Juda en het geslacht van David uit te roeien. In al de benauwdheden van de Kerk wordt Christus haar altijd voorgesteld in de belofte, als het Voorwerp van haar hoop en de Grond van haar vertroosting. Dienovereenkomstig hebben zij op Hem gezien in de beloften, en zijn verlicht; en hun aangezichten zijn niet schaamrood geworden. Hij wordt hier beloofd onder het begrip van David; Hij wordt beloofd onder het begrip van Gods Knecht, en in de woorden van onze tekst wordt Hij beloofd als een vermaarde Plant, als de Plant van Naam, Die in de volheid des tijd zou opschieten. En geloofd zij God, Hij is gekomen, en is reeds in de hemel, en steekt boven al Zijn vijanden uit, en al Zijn vijanden zullen de voetbank van Zijn voeten worden.

Hier hebt u dan een troostrijke belofte van de Messias, waarin wij kunnen aanmerken: 1e De Belover (Ik), Ik zal verwekken, Het is waarlijk een grote Ik, het is de Heere in de Persoon van de Vader, Hij, Die Hem op een bijzondere wijze zond: "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve maar het eeuwige leven hebbe." "In de volheid des tijd heeft God Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet; opdat Hij degenen, die onder de wet waren, verlossen zou, en opdat wij de aanneming

tot kinderen verkrijgen zouden." God beloofde Hem te zenden, en dienovereenkomstig heeft Hij Zijn belofte vervuld.
2e Wij kunnen letten op de beloofde zegen, dat is, *een Plant van Naam.* Christus krijgt in de Schrift vele overdrachtelijke Namen, waarbij Hij beschreven wordt. Soms wordt Hij een Roos genaamd, soms een Zon, soms een Deur, soms de Boom des levens: soms wordt Hij het Ene, en dan weer iets anders genaamd, Hij wil elke naam dragen, om Zich daardoor aan ons te doen kennen; hier wordt Hij een Plant, een Plant van Naam genoemd. Maar hierover later meer.
3e Wij hebben hier de voortbrenging van deze Plant: Ik zal Hem verwekken. De hel zal trachten Hem ten onder te houden, de duivel en zijn engelen zullen trachten Hem te vertrappen, zodra Hij Zijn hoofd boven de grond steekt. Zo zien wij, dat Satan, Herodes zendt, en Herodes zendt de bloeddorstige krijgsknechten om Hem te vermoorden, toen Hij in de wereld kwam. Maar laat de hel haar best doen, zoals zij alle eeuwen door gedaan heeft, en heden nog doet, om deze Plant te verstikken, Hij zal opschieten: Ik zal Hem verwekken; en daarom zal Hij gedijen.
4e Wij kunnen wij hier aanmerken voor wie, of waartoe, Hij nuttig of dienstig is. Ik zal hun een Plant van Naam verwekken. Wie dat zijn kunt u zien, als u het voorafgaande gedeelte van dit hoofdstuk nagaat: Het zijn de schapen des Heeren, Zijn onderdrukte erfenis, op wie door boze overheden, burgerlijke en kerkelijke, wordt losgestormd: Ik zal hun een Plant van Naam verwekken, en Hij zal hun Bevrijder zijn.

De leer, die zich vanzelf in dit vers vertoont is in korte woorden deze:
"Dat Christus een Plant van Naam is, die God verwekt tot nut en voordeel van dit volk, of tot hun vertroosting en ondersteuning in al hun benauwdheden: Hij is een Plant van Naam, die God verwekt.."

In het verhandelen van deze leer zal ik, indien tijd en kracht het vergunnen,
I. Enige dingen, betreffende deze gezegende Plant vooropstellen.
II. Onderzoeken waarom Hij een Plant van Naam genoemd wordt.
III. Een weinig spreken over het verwekken van deze Plant.
IV. Aantonen voor wie Hij verwekt is.
V. Aantonen waartoe Hij verwekt is. En dan
VI. Tenslotte, de toepassing maken.

Ik zal dus eerst enige dingen betreffende deze gezegende Plant vooropstellen.
1e U moet weten, dat, wat hier aan Christus wordt toegekend en toegeschreven, niet volstrekt van Hem als God moet worden verstaan, maar ambtelijk, zoals Hij een Middelaar en Verlosser is. Wanneer men Hem volstrekt als God aanmerkt kan niet eigenlijk van Hem gezegd worden, dat Hij verwekt werd, want Hij is God, evengelijk en van hetzelfde Wezen met de Vader, doch beschouwt men Hem als Middelaar, dan is Hij een Plant, als het ware, Die God gekweekt heeft. U zult uit het verband gewaarworden, dat alles wat van Christus gesproken wordt, opzicht op Hem heeft als Middelaar; dat Hij Gods Knecht zou zijn om Zijn werk te doen. In die betrekking wordt Hij hier een Plant, een Plant van Naam genoemd. Daarom gebruikt Zacharias, wanneer hij over Hem spreekt, een spreekwijze, die hiermee veel overeenkomst heeft: "Hij heeft een hoorn der zaligheid ons opgericht, in het huis Davids, zijns knechts."

2e U moet ook opmerken, dat deze Plant maar klein en nietig is in de ogen van een blinde wereld. Men lette niet veel op Hem, toen Hij in Zijn vleeswording uitsproot, en toen Hij hier in een staat van vernedering was. De mensen beschouwden Hem als een wortel, die opschoot uit een dorre aarde, zij zagen geen gedaante noch heerlijkheid in Hem, dat zij Hem zouden begeerd hebben. En noch heden ten dage, hoewel Hij in een staat van verhoging aan de rechterhand Gods is, heeft de grote hoop der mensen, en degenen, die het Evangelie horen, maar geringe gedachten van Hem: "Hij is veracht en de onwaardigste onder de mensen:" (Eng. vert. "van de mensen verworpen").

3e U moet ook opmerken dat deze Plant van Naam, hoe verachtelijk Hij is in de ogen van een blinde wereld, nochtans de hoogste Plant is in Gods ganse Libanon. Men vindt daar Zijn gelijke niet: Hij is veel schoner dan de mensen kinderen, Hij is als de Appelboom onder de bomen des wouds. Als u Hem ooit gezien hebt, zult u niet aarzelen van Hem te zeggen: "Wien heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde."

4e Ik merk ook nog op, dat deze gezegende Plant van Naam in Zijn dood werd afgesneden, en in Zijn opstanding weer heerlijk is opgeschoten. Het zwaard van de goddelijke rechtvaardigheid heeft deze Plant op de heuvel Golgotha afgehouwen, maar binnen drie dagen is Hij weer heerlijk ontsproten, en wel veel heerlijker en lieflijker dan tevoren, en Hij "is krachtiglijk bewezen te zijn de Zoon van God, naar de Geest der heiligmaking, uit de opstanding der doden."

5e Tenslotte moet u nog dit aanmerken, dat al de kleine planten in de hof, in deze Plant van Naam geënt zijn. "Ik ben de Wijnstok en gij de ranken: die in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht: want zonder Mij kunt gij niets doen. Ik ben als een groenende Dennenboom, uw vrucht is uit Mij gevonden." Vrienden, indien u niet in deze Plant geënt bent zult u nimmer groeien; alle bomen, die Hem niet ingeplant zijn, zijn maar onkruid. Er zal een tijd komen wanneer al het onkruid zal worden uitgetrokken; daarom wacht u, dat u door het geloof der werking Gods, in Hem geënt bent.

II. Ons tweede punt was, dat ik zal aantonen, dat Hij een Plant van Naam, een vermaarde Plant is. Hij is vermaard in de hemel, en Hij is vermaard op de aarde, en dat zal Hij blijven, want "Zijn Naam zal zijn tot in eeuwigheid" (Psalm 72:17). O, Hij is vermaard!

Waarom, zegt u, is Hij vermaard?

Ik heb hier een uitgestrekt veld voor mij, doch ik zal u alleen vertellen, dat Hij vermaard is wegens Zijn Persoon. Nooit was er iemand Hem gelijk; in Hem zijn de twee naturen van God en mens in één Persoon verenigd. Hebt u dat ooit gezien? Indien u dat nooit hebt gezien, hebt u de verborgenheid der godzaligheid niet gezien. Hij is de meest vermaarde Persoon in de hemel; Hij is "Immanuël, God met ons; God geopenbaard in het vlees."

- Hij is vermaard wegens Zijn afkomst: "Wie zal Zijn leeftijd uitspreken?" Als God aangemerkt, kan Zijn eeuwige generatie van de Vader niet worden uitgesproken. Wij kunnen u zeggen, dat Hij de Eniggebore van de Vader is, maar de wijze van voortbrenging kunnen wij u niet meedelen. Het is een verborgenheid waarover God een sluier heeft getrokken, en het is gevaarlijk zich eraan te wagen, het te willen

naspeuren; zij, die het hebben trachten te doen zijn gewoonlijk in Ariaanse, Arminiaanse en Sabelliaanse dwalingen verzeild geraakt.

- Als mens aangemerkt is Hij voortgekomen uit een geslacht van oude koningen, waarvan u een beroemde lijst kunt lezen in Matthéüs 1. En wie kan zelfs als mens Zijn generatie verklaren? Want Hij werd geboren uit een maagd, en ontvangen door de overschaduwende kracht van de Heilige Geest. Hij is ook vermaard wegens Zijn Naam: Hij heeft een Naam boven allen naam, die genaamd wordt, niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomende.
  - Hij is vermaard wegens Zijn wijsheid, want al de schatten van de wijsheid en van de kennis zijn in Hem verborgen.
  - Hij is beroemd wegens Zijn macht; want Hij is niet alleen de wijsheid Gods, maar ook de kracht Gods; Hij is de Man van Gods rechterhand, namelijk de Zoon des mensen, Die Hij Zich gesterkt heeft.
  - Hij is vermaard wegens Zijn waarheid en getrouwheid: want gerechtigheid zal de gordel van Zijn lendenen zijn. Hebt u een woord van Hem gekregen? Vertrouwt daarop, het is een gewis woord, het zal niet vallen; het woord des Heeren blijft in der eeuwigheid, wanneer hemel en aarde zullen voorbijgaan.
  - Hij is vermaard vanwege Zijn gerechtigheid; want Hij heeft een eeuwige gerechtigheid aangebracht, waardoor de wet groot gemaakt en heerlijk gemaakt is, en door welker toerekening de schuldige overtreders zijn vrijgesproken: "Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem." Dat is Zijn Naam: de Heere onze gerechtigheid."
  - Hij is vermaard wegens Zijn volheid; want al de volheid der Godheid woont in Hem lichamelijk:
  - Hij is vol van genade en waarheid, vol van alle geschapen voortreffelijkheden. Hij is vermaard wegens Zijn liefde; wat anders dan liefde bracht Hem uit de schoot van de Vader naar deze benedenwereld? Wat anders dan liefde deed Hem Zijn leven afleggen voor Zijn volk?
  - Hij is vermaard wegens Zijn milddadigheid; Hij heeft een volle hand en een mededeelzaam hart; Hij geeft zonder geld, en Hij nodigt allen om te komen en deel te hebben aan Zijn volheid. Hij is vermaard wegens Zijn onveranderlijkheid; Hij is Jezus, gisteren en heden Dezelfde en in der eeuwigheid.
  - En dan is Hij ook vermaard wegens Zijn gezag en Zijn heerschappij; die zijn groot en zij strekken zich ver en wijd uit, hetzij in de hemel boven, of op de aarde beneden. Hij zal heersen van de zee tot aan de zee, en van de rivieren tot aan de einden der aarde; alle koningen van de aarde zijn maar vazallen van Hem. Daarom zeg ik: Christus is in elk opzicht vermaard.

Doch, Hij is een vermaarde Plant, en vraagt u: *waarin is Hij vermaard?*
Dan antwoord ik:
Ten eerste. Hij is vermaard wegens Zijn oudheid: "Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest, van de aanvang, van de oudheden der aarde aan." Al de planten in de hogere en lagere hoven van God zijn maar opschieters bij Hem vergeleken; engelen en archangelen en de grootste Serafs, zijn maar van gisteren in vergelijking met deze Plant. Hij is vermaard wegens Zijn oudheid; want Hij is de Oude van dagen, en de Vader der eeuwigheid.

Ten tweede. Hij is vermaard wegens Zijn schoonheid; Hij is de schoonste Plant in Gods ganse hof: "Ik ben een roos van Saron, een lelie der dalen; Hij is als de appelboom onder de bomen des wouds." Ik zeg, Hij is vermaard om Zijn schoonheid en heerlijkheid, want de heerlijkheid Gods is in Hem. Al de heerlijkheid, die in Zijn eeuwige Vader is, blinkt in haar luister uit in onze Immanuël: "Hij is het Afschijnsel van Zijns Vaders heerlijkheid, en het uitgedrukte Beeld van Zijn zelfstandigheid." Nu vrienden, indien uw ogen ooit door de Geest Gods werden geopend om de heerlijkheid van deze Plant te aanschouwen, dan heeft Zijn heerlijkheid uw ogen verblind; u, die nooit enige heerlijkheid in Hem gezien hebt, hebt Hem tot op deze dag toe nog nooit aanschouwd. Bidt, dat het licht van de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus, nog in uw harten mag schijnen; wat zou het een vrolijk Avondmaal zijn, als deze Plant in haar heerlijkheid onder ons tentoongespreid werd. Vrienden, bent u hier gekomen om Hem in Zijn heerlijkheid te aanschouwen? O, houdt aan bij God, totdat Hij Zich aan uw zielen ontdekt.

Ten derde. Hij is vermaard wegens Zijn frisheid, Zijn altijddurende groenheid. Andere planten verwelken, u en ik zijn verdorrende planten: "Alle vlees is gras, en al zijn goedertierenheid als een bloem des velds." Hij is een Boom, die altijd groen is; Hij verdort nooit, ‘ s zomers noch ‘ s winters. Hij zal voor de heiligen tot in alle eeuwigheid, als het ware, een altijd groene Plant zijn. Wanneer in de hemel miljoenen, ja tienduizend maal tienduizenden eeuwen voorbij zijn, zal Hij voor de gelovige nog even fris en groen zijn, als toen hij Hem voor het eerst zag, of als het eerste ogenblik toen de heilige in de heerlijkheid inging. Daarom zijn de liederen van de verlosten in de heerlijkheid altijd nieuw, en zullen het de eeuwigheid door altijd nieuwe liederen zijn; want zij zullen altijd stof zien voor oen nieuw lied, en hoe meer zij zien, hoe meer zij Hem de ganse eeuwigheid door zullen bewonderen.

Ten vierde. Deze Plant is vermaard niet alleen wegens Zijn groenheid, maar ook om Zijn geneeskracht. Wij lezen in Openb. 22, dat de bladeren van deze Boom waren tot genezing der heidenen." Die Boom des levens is dezelfde als deze Plant van Naam; de bladeren van deze Plant zijn tot genezing van de heidenen, en wij, leraars, zijn heden gekomen, om de bladeren van deze Boom des levens, van deze Plant van Naam onder u uit te strooien; tracht een blad daarvan op uw zielen aangebracht en toegepast te krijgen, en rekent er op, dat er kracht is in elk van Zijn woorden. Vrienden, mengt een woord met het geloof, en u zult bevinden, dat het bij u dezelfde krachtige werking zal hebben als bij de arme, bloedvloeiende vrouw, die al haar leeftocht aan dokters had uitgegeven, en genezen werd door een aanraking van de zoom van Zijn kleed. O ziet, of u Hem kunt vinden; ik verzeker u, dat Hij hier is, Hij staat achter de deur van een ieders hart: (Openb. 3:20) "Ziet, Ik sta aan de deur en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal horen, en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden, en hij met Mij." O, laat Hem binnen, er is in Hem kracht om u allen te genezen; al waren er tienduizenden miljoenen meer van u dan er zijn, er is kracht in Hem om een ieder van u te genezen.

Ten vijfde. Deze gezegende Plant is niet alleen beroemd om haar geneeskracht, maar Hij is ook beroemd om Zijn vruchtbaarheid. Hij is geen onvruchtbare Plant; Hij zou niet vermaard zijn als Hij onvruchtbaar was; Hij brengt van maand tot maand Zijn vrucht

voort; ja, ik mag er aan toevoegen, van ogenblik tot ogenblik. U leest in Openb. 22 van de Boom des levens, voortbrengende twaalf vruchten, van maand tot maand gevend Zijn vrucht; dat wil zeggen, Hij brengt allerlei vrucht voort, die een arme ziel nodig heeft; alles wat uw ziel behoeft is in Hem te vinden. Ziet dan en plukt, ziet, of u er iets van kunt inzamelen: Daar is de vrucht van Zijn vleeswording; daar is de vrucht van Zijn dood; daar is de vrucht van Zijn opstanding; daar is de vrucht van Zijn hemelvaart; daar is de vrucht van Zijn voorbidding en van Zijn zitten aan de rechterhand Gods; daar is de vrucht van Zijn profetisch, van Zijn priesterlijk en van Zijn koninklijk ambt; daar is de vrucht van hetgeen Hij deed buiten het voorhangsel en buiten de legerplaats. O, wat een vrucht is hier! Hier is wijsheid voor dwazen; hier is rechtvaardigmaking voor de veroordeelde ziel, hier is heiligmaking voor de besmette ziel, en kleding voor de naakte; rijkdom voor de arme, brood voor de hongerige, drank voor de dorstige; hier is allerlei vrucht. En wij, vrienden, trachten de boom des Levens onder ulieden te schudden en, geloofd zij God, zij mogen ingezameld worden. O vrienden, zij vallen onder u! O raapt, raapt, want er is zaligheid in ieder woord, dat van Hem af valt, want Zijn woorden Zijn de woorden van het eeuwige leven.

Ten zesde. Deze gezegende Plant is beroemd wegens Zijn geur en aangename reuk. O vrienden, er is zo'n gezegende geur in deze Plant van Naam, Hij heeft het gehele paradijs hierboven welriekend gemaakt, Hij heeft de gehele strijdende Kerk, die Gods wijngaard genoemd wordt, met een welriekende geur doortrokken. O vrienden, wordt u iets van de geur van deze Plant gewaar. Ik kan u zeggen als het u ooit gegeven is Hem te kennen, dan zal het zo zijn: (Hoogl. 1:3) "Uw oliën zijn goed tot reuk, uw Naam is een olie, die uitgestort wordt; daarom hebben u de maagden lief." De gelovige wordt een reuk gewaar bij Hem, hij haalt een geur uit Hem. Welk ander oogmerk hebben wij leraars, dan deze reuk te verspreiden; daardoor winnen wij zielen. Het is geen wonder, dat de preken van hen, die de Plant van Naam uit hun preken weglaten, in een slechte reuk staan, en zijzelf zullen tot in eeuwigheid stinken. Het voornaamste werk van leraars is, dat zij de reuk van Christus onder de mensen verspreiden. Ik zal u een woord dienaangaande voorlezen uit 2 Kor. 11:14, 16: "En God zij dank, Die ons alle tijd doet triomferen in Christus;" de apostel triomfeert in Hem, en alle andere getrouwe leraars zullen in Hem triomferen, en alle Christenen, die Hem kennen, triomferen in Hem; en de reuk van Zijn kennis door ons openbaar gemaakt in alle plaatsen. "Want wij zijn Gode een goede reuk van Christus, in degenen, die zalig worden, en in degenen, die verloren gaan. Dezen wel een reuk des doods ten dode; maar hen een reuk des levens ten leven. En wie is tot deze dingen bekwaam?" Wie is in staat de zoete reuk, die in Hem is, recht mee te delen?

Ten zevende. Deze gezegende Plant, waarvan de tekst spreekt, is ook vermaard om haar schaduw: (Hoogl. 2:3) "Ik heb grote lust in Zijn schaduw en zit er onder, " namelijk de schaduw van de Plant van Naam. U zit of staat daar allen, maar zit u wel onder de Plant van Naam? Jona’ s wonderboom was hem van dienst tegen de verschroeiende hitte van de zon, die hem zijn leven scheen te zullen ontnemen. Doch, helaas! Die begaf het weldra. God toch, zond een worm die hem stak, dat hij verdorde, en de worm van de dood zal u en mij ook spoedig steken en doen verdorren. O, begeeft u onder de schaduw van deze Plant van Naam, en u zult voor altoos beveiligd zijn tegen de dood en de wrekende toorn; begeeft u onder Zijn schaduw, de schaduw van Zijn voorbidding, de schaduw van Zijn macht, de schaduw van Zijn voorzienigheid, de schaduw van Zijn

getrouwheid. O, zit neer onder Zijn schaduw en u zult schuiling vinden tegen alles wat dodelijk is, welke verzengende winden er ook zullen komen, u zult daar veilig zijn. Wilt u beschaduwd zijn voor de koning der verschrikkingen, de dood is voor velen een verschrikking; O, als u beschaduwd wilt zijn tegen de ontzaglijke verschrikkingen van de dood en van de wraak Gods; kom dan onder deze schaduw, en u bent veilig.

Ten achtste. Deze Plant is beroemd wegens Zijn gedaante; het is een hoge, een grote Plant. U ziet de hemelen boven u, doch die zijn maar als kruipende dingen, bij Hem vergeleken; deze heerlijke Plant is "de Hoge en Verhevene, Die in de eeuwigheid woont." U kunt nooit Zijn hoogte zien. Uw oog zal hoog zien, en uw gedachte zal hoger reiken; maar noch uw oog, noch uw gedachte zal tot Hem kunnen reiken. Hij is hoger dan al de cederen van Gods Libanon; geen oog heeft gezien, geen oor heeft gehoord, noch is het in het hart van de mens opgekomen, een gedachte te vormen van de hoogte en heerlijkheid van deze Plant van Naam.

Ten negende. Deze Plant is vermaard wegens Zijn uitgebreidheid, het is niet alleen een hoge, maar ook een brede Plant. Hij werd geplant in de eerste belofte in het Paradijs, Hij breidde Zich uit door de Oudtestamentische Kerk, Hij vervulde het gehele land van Judea, en tenslotte heeft deze Plant Zich ook tot ons uitgestrekt. En o, dat ik Hem onder u kon verbreiden; O, dat ik de bladeren van deze Plant kon openen, om u in te winnen, Hij is een brede Plant, Hij zal u allen dienstig zijn. Wij lezen van de Boom des levens op de ene en de andere zijde der rivier. Er is een grote rivier tussen ons en de hemel, dat is de dood, en wij lopen aan deze doodsrivier. Gelijk iemand terecht opmerkt over deze plaats, deze rivier loopt in het midden van deze Boom, hij is aan deze zijde van de tijd, en hij is aan gene zijde van de tijd. Nu deze Plant is aan beide zijden van de rivier. Al gaat u naar de woestenijen van Amerika, u zult Hem daar zowel vinden als hier, als u de kunst maar verstaat om gebruik van Hem te maken. Deze Plant zal Zich door alle koninkrijken verspreiden: (Hab. 2:14) "Want de aarde zal vervuld worden, dat zij de heerlijkheid des Heeren bekenne, gelijk de wateren de bodem der zee bedekken." Hij zal niet alleen de aarde vervullen, maar ook de hemelen, de ganse eeuwigheid door. O, Hij is een wijd uitgestrekte Plant, Die zich beide tot de hemel en de aarde zal uitstrekken. Maar genoeg over het tweede punt, om u aan te tonen, dat deze Plant waarlijk een vermaarde Plant is.

III. Ons derde punt was, dat wij een weinig zullen spreken over *het verwekken van deze Plant.*
U ziet, dat het niemand anders is dan de grote God, Die deze Plant heeft verwekt. Ik zie dat de grote Heere roemt in Zijn vernuft en Zijn wijsheid, dat Hij deze Plant tot nut van de Kerk heeft verwekt. De Heere zegt: (Psalm 89:20, 21) "Ik heb hulp besteld bij een Held; Ik heb een Verkorene uit het volk verhoogd. Ik heb David Mijn Knecht gevonden, met Mijn heilige olie heb ik Hem gezalfd." Hij roemt er in, dat Hij deze heerlijke Plant van Naam verwekt heeft.
Ik zal u enkele dingen noemen met betrekking tot het verwekken van deze gezegende Plant.
1e Hij werd van eeuwigheid verwekt in de Raad des vredes. De Drie-eenheid beraadslaagde over het verwekken van Hem: (Zach. 6:13) "De raad des vredes zal tussen Die Beiden wezen." De Vader en de Zoon kwamen overeen, dat de Zoon, in de volheid des tijds, in de wereld zou komen.

2e Hij werd verwekt in de eerste belofte aan Adam en Eva. Totdat deze Plant werd verwekt scheen het, dat zij als verdwaasd zouden moeten rondlopen. En waarlijk, vrienden, als zondaren, die buiten Christus zijn, zagen, hoe het met hen gesteld is, dat de toorn Gods boven hun hoofd hangt, zij zouden als krankzinnig rondlopen, zolang Christus niet aan hen geopenbaard was. Al de beloften, al de profetieën, al de afschaduwingen, en al de leringen van het Oude Testament, waren de trapsgewijze verwekkingen van deze Plant. Maar zij bleef nog onder de grond, tot

3e Zijn werkelijke openbaring in het vlees, toen Hij in de volheid des tijd verscheen: "Wanneer de volheid des tijd gekomen is, heeft God Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet; opdat Hij degenen, die onder de wet waren verlossen zou, en opdat wij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden."

4e Deze Plant werd verwekt zelfs in Zijn dood. Hij werd afgesneden uit het land der levenden, en toch werd Hij ook toen, namelijk in Zijn dood, verwekt. Toen deze Plant op Golgotha werd afgesneden, verspreidde zich Zijn reuk en geur tot de uiterste einden der aarde. Wat is het anders dan de leer van het kruis van Christus, waardoor tot op deze dag toe zondaren gegrepen worden. Die leraars moeten dienaars van de duivel, en geen dienaars van Christus zijn, die, in plaats van een Gekruisigde te prediken, hun hoorders onthalen op redevoeringen van heidense zedenleer, vertoningen van welsprekendheid, leerstellingen van eigenliefde, als de grondbeginselen van godsdienstige daden, en dergelijke dwaasheden. Zullen die ooit de ziel voeden, of zal daardoor een ziel tot Christus bekeerd worden? Die wijze van prediken mag het oor kittelen en de verbeeldingskracht behagen, maar kan nooit de kracht Gods tot zaligheid zijn. Het was de leer van het kruis van Christus, die de volken onderworpen heeft, en tot aan het einde van de wereld zal dat de wijze zijn waarop zondaren voor Christus worden gewonnen. "Het zij verre van mij, " zegt Paulus, dat ik zou roemen anders, dan in het kruis van onze Heeren Jezus Christus, door welke de wereld mij gekruisigd is, en ik der wereld." En aan de Korinthiërs schrijvende zegt hij: "Ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u, dan Jezus Christus, en Die gekruisigd, " en zo zal elke getrouwe dienaar van Christus handelen.

5e Deze Plant werd verwekt in Zijn opstanding uit de doden. Want in Zijn opstanding uit de doden "is Hij krachtiglijk bewezen te zijn, de Zoon van God, naar de Geest der heiligmaking." Door de verwekking van deze Plant, nadat Hij was afgesneden, begon onze hoop weer op te komen. Vrienden, als deze Plant niet weer verwekt was, zou onze hoop voor eeuwig vergaan zijn. Maar geloofd zij de God en Vader, van onze Heeren Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid, ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden;" of, door het verwekken van deze Plant van Naam, nadat Hij was afgesneden. Een levende Christus, vrienden, een levende Verlosser is geen kleine zaak; ons leven is in deze Plant van Naam ingebonden: "Ik leef, en gij zult leven."

6e Deze Plant van Naam werd hoger verwekt in Zijn hemelvaart, toen Hij gezet is "aan de rechterhand van de Majesteit in de hoogste hemelen, " nadat Hij de reinigmaking van onze zonden door Zichzelf had teweeggebracht. Hoewel deze Plant van Naam "onder ons heidenen in de strijdende Kerk gepredikt wordt, " toch is Hij nu in Persoon

"opgenomen in heerlijkheid" (1 Tim. 3:16); Hij is nu boven in de triomferende Kerk, Hij is opgevaren met gejuich. O, laat ons de lof zingen van deze Plant van Naam, want Hij is opgevaren in de hoogte als ons Hoofd, als onze God, als onze Hogepriester, in het Hogerhuis.

7e Hij is eveneens verwekt in de openbaring van het eeuwig Evangelie. Ook wij trachten Hem heden te verwekken in Woord en sacrament. Evenals Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, zo trachten wij de Plant van Naam te verhogen, "opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe." O vrienden! Ik stel u deze Plant van Naam voor, ik bied Hem aan een ieder van u aan, en zeg: Wilt u Hem hebben? O, wilt u deze Plant aannemen, opdat Hij Zijn reuk onder u verspreidt? Hij is de Uitverkorene des Vaders en Zijn verlustiging, en zal niet deze gehele vergadering zeggen: In Hem heeft mijn ziel een welbehagen? O, dat een ieder van u, dat deze ganse vergadering dit zeide, uit een levendig gevoel daarvan in uw harten! O neemt Hem met u mee, draagt Hem in uw harten en op uw voorhoofden, en laat de ganse wereld weten, dat Hij de uwe is: "Mijn Liefste is mijne, en ik ben Zijne."

8e Deze Plant van Naam wordt verwekt op de dag van de reformatie van de Kerk. Wanneer de vervallen hut van David weer wordt opgericht, dan verschijnt deze Plant in Zijn heerlijkheid en schoonheid. Het is tot eer van Christus, dat de Kerk gereformeerd wordt. Helaas! Wij hebben onlangs een gerucht gehoord van grote reformatie; doch waar is zij? Of hoever gaat zij? Wat is er voor Christus gedaan? Is er enige plant uitgeroeid, die Hij niet geplant heeft? Zijn er ook indringers in de Christelijke gemeenten, door voordracht of voorgewende beroepen, uitgeworpen? Wat is er geschied met verkeerde hoogleraars in de godgeleerdheid, terwijl de dwaling het land doortrekt? O! Wat zijn er weinigen in deze tijd, die voor de waarheid opkomen, wanneer men zulke personen zonder berisping laat begaan, zonder dat zelfs geprotesteerd wordt door hen, van wie ik zeker ben, dat zij liefhebbers van Christus zijn. Helaas! Het blijkt, dat er weinig moed is om het op te nemen voor Christus, aan Wie wij alles verschuldigd zijn. Ik zeg, deze Plant van Naam is in de reformatie van de Kerk verwekt; en mag ook niet worden gezegd: "Het is Sion, niemand vraagt er naar?" Het burgerlijk en kerkelijk gezag doen hun best om Christus neer te halen, maar deze Plant zal Zich over hen verheffen, hoe zij Hem ook in Zijn leden vertrappen. Zijn allerhoogste Godheid en soevereiniteit in Zijn Kerk zal nochtans blijken, want Zijn Vader heeft gezegd: "Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden gezet zal hebben tot een voetbank Uwer voeten."

9e Deze Plant van Naam zal ook verwekt worden bij Zijn tweede komst; en dan zal Hij verschijnen in verschillende gezichtspunten en in verschillend licht! Aan de heiligen zal Hij verschijnen in heerlijkheid, zij zullen hun hoofden opheffen en zingen; doch wat de goddeloze wereld betreft, die zullen Hem zien in rode vlammen, gereed om hen te verderven en te verslinden. Ziet, Hij zal komen op de wolken, en alle oog zal Hem zien; zij, die Hem door dwalingen doorstoken hebben; zij, die Hem doorstoken hebben door Zijn volk te plunderen, en te beroven van de voorrechten, waarmee Hij hen heeft vrijgemaakt; zij, die hen beroven van kostbare voorrechten, die Hij met Zijn bloed voor hen gekocht heeft, zullen in die dag huilen en krijten; "zij, die Hem doorstoken hebben, en alle geslachten der aarde, zullen over Hem rouw bedrijven."

10e En dan zal deze Plant van Naam nog verwekt worden in de gezangen van de verlosten, de eindeloze eeuwigheid door. Het werk van al de vrijgekochten in de heerlijkheid zal zijn, de heerlijkheid van deze Plant van Naam te verheffen in de hoogste halleluja's "Het Lam, Dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, en dankzegging in alle eeuwigheid." Iedere vogel en elke struik zal daar van de heerlijkheid en schoonheid van deze Plant van Naam zingen, en Hij zal al de miljoenen en tienduizend maal tienduizenden inwoners van het Hogerhuis achter Hem aan doen komen; zij zullen voortdurend Hem op het hoogste loven. Zo ziet u, dat Christus een Plant van Naam is, en hoe Hij verwekt wordt.

IV. Ons vierde punt, is, dat ik zal aantonen *voor wie Hij verwekt is.*
O, zal misschien de een of andere arme worm zeggen, werd Hij ooit voor mij verwekt? Laat mij u zeggen, vrienden, dat Hij nooit voor de gevallen engelen verwekt is: "Want waarlijk Hij neemt de engelen niet aan, maar Hij neemt het zaad Abrahams aan." Onze natuur was in het eerst hoog vereerd, maar zij zonk spoedig weg beneden de beesten, die vergaan. Maar de tweede Adam nam onze natuur aan, en Hij voerde die op tot een hogere waardigheid dan die van de engelen; want wie van de engelen is deze eer te beurt gevallen met de Zoon van God verenigd te worden? Zodat ik zeg, dat deze Plant van Naam verwekt is voor zondaren van het menselijk geslacht; niet voor zondaren van het geslacht van de engelen; en iedere zondaar uit de mensen, die over Hem hoort spreken, moest aanspraak op Hem maken: "Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder." Ik raad een ieder van u, zondaren van het menselijk geslacht, van die woorden gebruik te maken: En men noemt Zijn Naam, Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst." Hij is ons gegeven, Hij is ons geboren. Mij komt in de gedachten, dat de engel bij de geboorte van Christus tot de herders sprak: "Ziet, ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal; namelijk, dat u (hij zegt niet: dat ons) heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus, de Heere, in de stad Davids." O vrienden! Laat deze ganse vergadering dit ontvangen als een verkondiging van grote blijdschap: want ik zeg u, dat deze Plant van Naam voor u verwekt is, als u maar een hart hebt om van Hem gebruik te maken. Gelijk het uitspansel voor u is, als u uw ogen maar wilt open doen, zo is de Zon der gerechtigheid voor u, als u uw harten maar voor Hem wilt ontsluiten. Om ‘ s Heeren wil, wijst Hem niet af, anders zal het u geen nut doen, dat wij u dit verkondigen, maar u zult het zich eeuwig beklagen. Misschien zullen sommigen van u zeggen: Vertelt u ons, dat Christus voor het ganse mensdom verwekt is?" Dat zeg ik niet, maar ik zeg, dat Christus aan het ganse mensdom geopenbaard werd. Ik spreek nu niet over de verborgen dingen. Onze plicht is "heen te gaan en het Evangelie te prediken aan alle creaturen"; daarom brengen wij, overeenkomstig onze lastgeving, deze Plant van Naam tot ieder mens, hij zij jong of oud, tot ieder redelijk schepsel. Wij bevelen u, en bedenkt, u zult u hebben te verantwoorden voor de rechterstoel Gods in de dag van het gericht, dat u deze Plant van Naam aanneemt. Om ‘ s Heeren wil, wijst Hem niet af; want dit is het oordeel, dat deze Plant in de wereld gekomen is, en dat de wereld Hem niet wil aannemen. Laat niet de duivel en een ongelovig hart u afhouden van Hem te omhelzen en aan te nemen, zoals Hij in dit Evangelie wordt aangeboden, dat wij prediken. De duivel en een ongelovig hart zullen u zeggen, dat u zoveel zonden hebt, en dat u zover in de zonde bent doorgegaan, dat Hij niet voor u kan zijn; doch, dat u grote zondaars bent, dat maakt juist, dat u Christus nodig hebt. Ik nodig een ieder van u, die deze Plant

van Naam nodig hebt, Hem niet alleen mee naar huis te nemen in uw handen en in uw bijbels; doch geeft Hem om ‘ s Heeren wil onderdak in uw harten en laat Hem daar tussen uw borsten vernachten, zeggende: "Deze God is onze God eeuwiglijk en altoos; Hij zal ons geleiden tot de dood toe." Indien u deze Plant van Naam hebt gekregen, zult u bij de dood rechtstreeks tot God gaan met gejuich, met een lied, zeggende: O dood, ik daag u uit! Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning? Welk kwaad kunt u mij doen? "Want het leven is mij Christus, en het sterven is mij gewin, " een eindeloos eeuwig gewin, omdat ik de onmiddellijke genieting van God zal gewinnen, en voor altoos onder de verkwikkende schaduw van deze Plant van Naam zal blijven.

V. Ons vijfde punt is, dat ik zal aantonen *waartoe deze Plant van Naam door de Heere verwekt is.*
1. Hij is verwekt als een Verlosser om de gevangenen van de machtige, vrij te maken. Het was een moeilijke vraag, die alle mensen zou hebben doen stilzwijgen: (Jes. 49:24) "Zou ook een machtige de vang ontnomen worden, of zouden de gevangenen van een rechtvaardige ontkomen?’ Wel, dat Christus juist daartoe verwekt is, lost de moeilijke vraag op in de woorden, die er onmiddellijk op volgen: "Alzo zegt de Heere: Ja, de gevangenen des machtigen, zullen hem ontnomen worden, en de vang des tirans zal ontkomen." En vraagt u: Hoe doet Hij dat? Dan vindt u een antwoord in Hebr. 2:14: "Omdat nu de kinderen het vlees en bloed deelachtig zijn, zo is Hij ook desgelijks derzelve deelachtig geworden; opdat Hij door de dood te niet doen zou degene, die het geweld des doods had, dat is, de duivel."

2. Hij is verwekt als een Middelaar van het Nieuwe verbond, om vrede te maken tussen een beledigde God en beledigende opstandelingen, door "de ongerechtigheid te verzoenen." "God was in Christus, de wereld met Zichzelf verzoenende. Toen wij vijanden waren werden wij met God verzoend door de dood Zijns Zoons." O, wat is dat een grote zaak, hersteld te worden in de gunst en vriendschap van die heerlijke Majesteit, aan Wiens toorn wij blootgesteld liggen.

3. Hij is verwekt als een Borg om de schuld te betalen van een menigte misdadige bankroetiers, en om Zich bij contract te verbinden, de rechtvaardigheid te voldoen voor hun misdaden, en hen terug te brengen tot de gehoorzaamheid van hun beledigde Heere. Daarom wordt Hij de Borg van een zoveel beter verbond genoemd, en als onze Borg vervult Hij de wet, die wij als verbond hebben verbroken, beide in Zijn doen en in Zijn sterven voor ons en in onze plaats; en dan verbindt Hij Zich, dat Hij door Zijn Geest de wet, als een regel, in hun harten zal schrijven, en dat Hij, door Zijn Geest in hun binnenste te geven, zal maken, dat zij in Zijn inzettingen zullen wandelen, en Zijn rechten zullen bewaren en doen.

4. Hij is verwekt als een vermaarde Heelmeester, een onvergelijkelijke Heelmeester: "Ik ben de Heere, uw Heelmeester" (Exod. 15:26). De mens is door de zonde melaats geworden van de voetzolen af tot het hoofd toe, vol wonden, en striemen, en etterbuilen, hetgeen hem ongeschikt maakt om iets goeds te doen, onbekwaam om te beantwoorden aan de einden waartoe hij geschapen is, namelijk, om God te verheerlijken en Hem eeuwig te genieten. Nu, Christus is verwekt om kranke zielen te herstellen en weer gezond te maken; Hij heeft een geneeskrachtige Bron geopend; een Fontein die geopend is tegen de zonde en de onreinheid. Welke ook uw krankheid is, wij nodigen u tot deze

Fontein te komen, en u te wassen, en u zult rein worden, gelijk Naäman in de wateren van de Jordaan. O, Hij is geheel en al geneeskracht! "Zijn bladeren zijn tot genezing der heidenen." Het is Hem op een bijzondere wijze opgedragen, "te genezen de gebrokenen van hart, en hen te verbinden in hun smarten."

5. Hij is verwekt als een Getuige, om de waarheid te zeggen, of als een Profeet, om die te openbaren. Wij hebben door de val, de kennis van God en van Zijn waarheid verloren, en die geringe kennis van de waarheid die ons van nature is bijgebleven, wordt in ongerechtigheid ten onder gehouden. Maar Christus is gekomen, om ons God en de dingen Gods te openbaren. Daartoe is Christus verwekt: (Deut. 13:18) "Een Profeet zal Ik hun verwekken uit het midden van hun broederen, als u; en Ik zal Mijn woorden in Zijn mond geven en Hij zal tot hen spreken alles, wat Ik Hem gebieden zal." Doch ziet de ontzaglijke verklaring, die volgt: "En het zal geschieden, de man die niet zal horen naar Mijn woorden, die Hij in Mijn Naam zal spreken, van die zal Ik het zoeken."

6. Hij is verwekt om het volk tot een Vorst, een Leider te zijn. Wij zijn van de weg naar de hemel afgedwaald, en Satan leidde het ganse menselijk geslacht, geblinddoekt naar de hel toe. Maar Christus is gekomen, om ons het pad des levens bekend te maken, en ons daarin te leiden: en die onder Zijn leiding deze weg wandelt, zelfs de dwazen zullen niet dwalen: "Ik zal de blinden leiden door de weg, die zij niet geweten hebben. Ik zal hen doen treden door de paden, die zij niet geweten hebben; Ik zal de duisternis voor hun aangezicht ten licht maken, en het kromme tot recht: deze dingen zal Ik hun doen, en Ik zal ze niet verlaten."

7. Hij is verwekt tot een Gebieder der volken, om de Overste leidsman van de zaligheid te zijn, om onze strijden te strijden, en vooraan de heirlegers van het Israël Gods op hun weg naar de heerlijkheid te gaan. Door Zijn ervarenheid en leiding maakt Hij hen allen, eer de dag voorbij is, overwinnaars, ja meer dan overwinnaars.
Ik zou hier nog aan kunnen toevoegen, dat Hij verwekt is als de Hogepriester van onze belijdenis, opdat Hij door één offerande zou volmaken degenen, die geheiligd zijn: als onze Voorspraak bij de Vader om onze zaak te bepleiten, en te doen wat voor ons in de hemel te doen is; als een Herder, om Zijn Kerk, Zijn volk, in deze woestijn te weiden: "Hij zal Zijn kudde weiden gelijk een herder; Hij zal de lammeren in Zijn armen vergaderen en in Zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij zachtkens leiden;" als een Vorst, om hen door Zijn Woord en Geest te regeren; Hij is de "Vredevorst, en de grootheid dezer heerschappij en des vredes zal geen einde zijn:" als een eeuwige Vader, in Wie het vaderloze geslacht van Adam ontferming vindt: als een wonderlijke Raadgever, of om raad te geven in alle donkere en moeilijke gevallen; als een Man en Bruidegom om Zijn gemeente, Zijn volk, te liefkozen en te troosten, en daarom ondertrouwt Hij hen in eeuwigheid. Maar ik kan over dat alles niet uitweiden en haast mij tot

VI. Ons zesde punt, dat is de **toepassing** van de leer.
Is het zo, dat Christus een Plant van Naam is die de Heere verwekt heeft? Ziet dan hier
1e De ongerechtigheid en goddeloosheid van die mensen, die er hun werk van maken de heerlijkheid van deze vermaarde Plant te verkleinen. De Arianen trachten de vermaardheid van deze gezegende Plant te verkleinen door Zijn hoogste Godheid te loochenen, en Hem tot een ondergeschikt, afhankelijk wezen te maken; de Socinianen

door te loochenen, dat Hij enig aanzien had voor Zijn werkelijke vleeswording; de Arminianen door Zijn gerechtigheid te loochenen, en door de krachtige werking van Zijn genade afhankelijk te maken van de wil van de mens, en het vermogen van de verdorven natuur. O vrienden, Christus is in deze tijd, in ons land, zowel onder leraars, als onder belijders, niet zo vermaard als Hij wel eens geweest is. "De Steen, Die tot een hoofd des hoeks geworden is, is verworpen;" de Plant van Naam is door vele leraars in ons land aan de kant gedaan; en Hij wordt verworpen door allen, die niet waarlijk in Hem geloven.

2e Ziet hieruit, waaraan men een ware en getrouwe dienaar van Christus kan kennen. Nu er zulke verdeeldheden, en zo'n vloed van verkeerde leraars in de kerk komen, vragen velen zich in deze tijd af wie zij zullen horen. Wel, vrienden, u kunt een ware dienaar van Christus kennen aan de reuk van de Plant van Naam, die hij met zich omdraagt. Of hij in de kansel is, of er buiten; of hij in een kerkelijke vergadering zitting heeft, of waar hij ook is, zijn voornaamste werk zal zijn de eer van de Plant van Naam te bevorderen, de reuk en de geur van zijn Meester zal bij hem zijn, en dat zullen de ware discipelen van Christus onderscheiden.

3e Ziet hieruit hoe het komt, dat de gelovigen samenstromen onder de instellingen van het Evangelie, waar zij die aan hen uitgedeeld kunnen krijgen door degenen, die van Christus last ontvangen hebben om ze uit te delen. Wel, het is de geur van de Plant van Naam, die hen daarheen trekt. Daarom zijn Zijn woningen lieflijk, en "is één dag in Zijn voorhoven beter dan duizend elders;" omdat Zijn geur deze paleizen van Sion welriekende maakt als met mirre, aloë, en kassie.

4e Ziet hieruit, waarom God de Vader een Landman wordt genaamd. Hij wordt zo genoemd met betrekking tot Zijn verwekken van deze Plant van Naam: (Joh. 15:1) "Ik ben de ware Wijnstok, en Mijn Vader is de Landman."
Hij verwekte Hem als de wortel en ondersteunde Hem, en neemt takken van de wilde olijfboom, en ent die op Hem, en maakt ze vruchtbaar.

5e Ziet hieruit de achting, die God voor Zijn Kerk op aarde heeft als Zijn hof. Hij heeft er deze Boom des levens in geplant, waardoor zij een nieuw paradijs is geworden. De Boom des levens, die in het aardse paradijs groeide, die het zegel en sacrament van het werkverbond was, is reeds lang verdord en weg; maar de Boom des levens in de nieuwe hof, Die God geplant heeft, waarvan een zondaar mag eten en eeuwig leven, zal nooit verdorren. O, laat ons de weg van de genade van God bewonderen, want die is vol van wonderen, in deze vermaarde Plant, deze nieuwe Boom des levens voor ons te verschaffen. Het is er zo ver van af, dat deze Boom verboden zou zijn, dat het Gods grote gebod aan alle zondaren is, dat zij "komen, en eten, en leven."

6e Ziet hieruit, de uitnemendheid van Christus, in Zijn Persoon, natuur, ambten en verschijningen. Hij toch is de Plant van Naam. O vrienden, Christus is zo'n uitnemend Persoon, dat Hij de Roem is van het geslacht des hemels en der aarde; Hij is de Roem van Zijn Vader, want Hij is "het afschijnsel Zijner heerlijkheid." Hij is de Roem van de aarde, want door Hem is de menselijke natuur tot een hogere heerlijkheid opgevoerd, dan die van de engelen; Hij toch is, namelijk als Middelaar, "zoveel voortreffelijker geworden dan de engelen, als Hij uitnemender Naam boven hen geërfd heeft." O, moest

niet iedere zondaar van het menselijk geslacht gereed zijn uit te roepen: "Zijn Naam zal zijn tot in eeuwigheid; zolang als er de zon is zal Zijn Naam van kind tot kind voortgeplant worden, en zij zullen in Hem gezegend worden. Geloofd zij de Naam van Zijn heerlijkheid tot in eeuwigheid, en de ganse aarde worde met Zijn heerlijkheid vervuld, Amen, ja Amen."

7e Ziet, wat een land of een Kerk lieflijk maakt, een "Hefzibah, Mijn lust is aan haar, " of een "Beulah, het Getrouwde." Het is de Plant van Naam, Die een Kerk of een land verrukkelijk maakt. Indien de Plant van Naam en Zijn belang in een land of Kerk bloeien, maakt het haar "schoon van gelegenheid, een vreugde van de ganse aarde."

8e Ziet, wanneer een Kerk haar schoonheid en heerlijkheid verliest, en afvallig wordt. Dit geschiedt, wanneer Christus Zijn geur onder haar leraars en belijders verliest. Wanneer deze Plant van Naam wordt verworpen, verwerpt God die Kerk, en geeft haar over tot een plundering en tot een roof. Vrienden, Christus is lange tijd in ons land gepredikt geworden, doch de mensen hebben Hem niet, door het geloof, gunstig ontvangen, en daarom dreigt de Heere, heden ten dage, Zijn Christus geheel van ons weg te nemen.

9e Ziet hieruit, hoe iemand kan weten, of het goed of verkeerd met hem staat, of hij in genade bloeit en vooruitgaat, of, dat hij kwijnt en achteruitgaat. Het staat altijd goed met die ziel, in wie en bij wie Christus het overwicht heeft. Gaat de Plant van Naam bij u in de hoogte, of gaat Hij achteruit? Indien Hij toeneemt, dan zal Hij

(1) in uw achting rijzen, evenals bij David: (Psalm 73:25) "Wien heb Ik nevens u in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde:" en als bij Paulus, die "alle dingen schade en drek achtte om de uitnemendheid van Christus Jezus, zijn Heere."
(2) In uw genegenheden en liefde: Dewelke gij niet gezien hebt en nochtans liefhebt; in Dewelke gij nu, hoewel Hem niet ziende, maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde." "Heere", zegt Petrus, "Gij weet alle dingen, Gij weet, dat ik U liefheb."
(3) Hij zal verwekt worden in onze overpeinzing; elke gedachte zal gevangen geleid worden tot Zijn gehoorzaamheid, en onze overdenking van Hem zal zoet zijn, onze zielen zullen als met smeer en vettigheid verzadigd worden, als wij Zijner gedenken op onze legersteden, en aan Hem peinzen in de nachtwaken.
(4) Hij zal verwekt worden in uw gesprekken en in uw wandel, die zullen naar de Plant van Naam rieken, en het geklets en de praatjes van de wereld zullen u smakeloos zijn als het wit van een ei; doch het spreken over Christus, en Zijn waarheden, en de dingen, die Zijn eer betreffen, zullen er bij u in gaan.
(5) Hij zal verwekt worden in uw godsdienst, zowel de openbare als de huiselijke; wanneer u zich tot het gebed begeeft, of tot het gehoor van het Woord, of tot de bediening van het avondmaal, niets zal u behagen dan Christus Zelf. "Och, dat ik wist waar ik hem vinden zou. Één ding heb ik van de Heere begeerd, dat zal ik zoeken; dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des Heeren, om de lieflijkheid des Heeren te aanschouwen en te onderzoeken in Zijn tempel."
(6) Hij zal verwekt worden in uw wensen en pogingen, tot bevordering van Zijn koninkrijk en eer, in zoverre u daartoe in staat bent. En wanneer Zijn zaak in het gedrang komt, of het geroep wordt gehoord: "Wie is aan de zijde des Heeren?" zult u zich altijd benaarstigen in uw kring die zijde te kiezen, waar u meent, dat Christus

staat, en naar uw vermogen strijden en getuigen voor Hem, Zijn waarheid, Zijn wegen en Zijn dienst.

10e *Hier is ook een gebruik van beklag.*
Indien Christus de Plant van Naam is, Die door Zijn eeuwige Vader verwekt is, moet het dan geen stof tot klagen zijn, dat er in onze dagen zo weinig naar de Plant van Naam wordt gevraagd, en dat de heerlijkheid van deze gezegende Plant zo wordt afgeplukt. Sommigen rukken, zoals u gehoord hebt, de heerlijkheid weg van Zijn hoogste Godheid, en trachten Hem een plaats te geven onder de geschapen en afhankelijke wezens. Sommigen rukken aan Zijn soevereiniteit en oppermacht, als het enig Hoofd en de enige Koning van Zijn Kerk, door wetten te maken, die onbestaanbaar en rechtstreeks in strijd zijn met de wetten, die Hij in Zijn Woord heeft gegeven. Sommigen rukken aan de "vrijheid waarmee Hij Zijn volk heeft vrijgemaakt", door aan de gemeenten met geweld leraars op te dringen, in strijd met het voorschrift van de Schrift en de met een verbond bezworen beginselen van de Kerk van Schotland, die in haar boeken zijn opgenomen

O Vrienden! Als de Plant van Naam in het land goed gedijde, zou men niet toelaten, dat er zoveel stinkende planten in Zijn wijngaard groeien of opschieten, als er in deze tijd gezien worden.

- De plant van Paapse afgoderij wordt toegelaten en neemt hand over hand toe zowel in Schotland, als in Engeland en Ierland.
- De planten van bisschoppelijke regering, dwaling en bijgeloof worden verdragen, in strijd met de verbintenissen, waartoe het land zich met een plechtig verbond heeft verbonden.
- De plant van onrechtzinnige hoogleraars in de godgeleerdheid, waardoor de bronnen van de wetenschap en de kweekscholen voor de heilige bediening worden vergiftigd; de plant van lakse, onrechtzinnige dienaars en predikanten neemt hand over hand toe, en vervult het land dagelijks meer.
- De plant van de oude kwaadwilligheid tegen de kracht van de godsdienst en een verbondsreformatie schiet welig op, voornamelijk onder een kring van valse, zich noemende Presbyterianen.
- De plant van onheiligheid groeit overal welig; de mensen geven zich over aan goddeloosheid, en laten de vrije loop aan drinken, vloeken, zuipen, hoererij, sabbatschenden, dronkenschap en allerlei gruwelen, spotten met de Schrift, belachen van de dienst van God, en onheilig schertsen met de dingen Gods.
- De plant van kerkelijke tirannie, die de twee laatste jaren een weinig de kop scheen ingedrukt te zijn, spruit weer even snel uit als ooit te voren, niettegenstaande het groot geroep over een zogenaamde reformatie, waarvan wij onder vele leraars en belijders in de Staatskerk horen; getuige de handelingen van de laatste Synode in de zaak van Dennie en Traquair en het onthaal, dat het verzoekschrift van de parochie van Stow te beurt viel.
- Al deze en nog vele andere dingen die ik kon aanhalen, bewijzen duidelijk, dat de Plant van Naam niet onder ons verwekt wordt, maar eerder, dat Zijn reuk en geur in een hoge mate, van overheden en leraars, gerechtshoven en vergaderingen voor de dienst van God, en de grote hoop van de belijders en inwoners van het land, is geweken, Ja velen gaan zo ver, dat zij, evenals de Gadarenen, blij zouden zijn, als Christus geheel uit onze landpalen vertrok, opdat zij met meer vrijheid hun

zwijnachtige lusten konden botvieren; en waarlijk, Hij schijnt ons te zullen verlaten. Maar o, wat zal op Zijn vertrek volgen? "Wee hen, als Ik van hen zal geweken zijn", Ziet in Jes. 5, wat er van de wijngaard wordt, wanneer Hij Zijn omtuining wegneemt.

11e *Nog een woord van vermaning.*

Is het zo dat Christus een Plant van Naam is, Die de Heere verwekt heeft? Benaarstigt u dan, u allen, die de Naam van de Heere draagt, voornamelijk u, die aan Zijn tafel onthaalt bent, en Zijn bijzondere liefde en goedheid hebt gesmaakt, Gods doel te beantwoorden in deze Plant van Naam voor ons te verwekken.

Let daartoe op de volgende bijzonderheden, waarmee ik zal sluiten.

(1) Zit neer, en laat uw vermoeide zielen rusten onder de schaduw van deze vermaarde Plant, naar het voorbeeld van de Bruid: (Hoogl. 2:3) "Ik heb grote lust in Zijn schaduw, en zit er onder." Wanneer u geen rust in de wereld vindt wegens verzoekingen, verdrukkingen, en de werkingen van de inwonende verdorvenheid; wanneer u uitroept: "Zeg mij aan, waar Gij de kudde legert, " neem dan uw toevlucht altijd tot de Plant van Naam; want "naar Hem zullen de heidenen vragen, en Zijn rust zal heerlijk zijn."

(2) Ik nodig u uit, de heerlijkheid en schoonheid van deze Plant van Naam te komen zien. "O, wendt u naar Hem toe, wordt behouden, al gij einden der aarde." God de Vader heeft zulke gunstige gedachten over deze Plant, die Hijzelf verwekt heeft, dat Hij de gehele wereld nodigt, Hem te zien, in Wie Zijn ziel een welbehagen heeft (Jes. 42:1). Door het aanschouwen van Zijn heerlijkheid wordt het werk van de heiligmaking en van de gelijkvormigheid aan het beeld Gods, en het leven van de godsdienst onderhouden en in stand gehouden: (2 Kor. 6:18) "Wij allen met ongedekten aangezicht, de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd."

(3) Komt, en voedt u met de vrucht van deze Plant van Naam. "Want Zijn vlees is waarlijk spijs, en Zijn bloed is waarlijk drank." U bent aan Zijn tafel geweest, en misschien hebt u daar een maaltijd gekregen; maar, vrienden, u moet u gedurig met Hem voeden. U leest aan het slot van ons tekstvers, dat deze Plant verwekt is, om de hongerigen tot voedsel te zijn: "Ik zal Hem hun verwekken, en zij zullen niet meer weggeraapt worden door honger in het land"; voedt u daarom steeds met Zijn vruchten, want "zij zijn het gehemelte zoet, als goede wijn, die recht tot mijn beminde gaat, doende de lippen van de slapenden spreken." Wanneer u verwond bent door verwondingen of verdorvenheid, of de wereld, komt dan tot deze Plant om genezing, want "Zijn bladeren zijn tot genezing der heidenen." U hebt hiertoe een zoete belofte in Mal. 4:2: "Gijlieden daarentegen, die Mijn Naam vreest, zal de Zon der gerechtigheid opgaan, en daar zal genezing zijn onder Zijn vleugelen; en gij zult uitgaan, en toenemen als mestkalveren."

(4) Laat mij u vermanen, elk in uw kring, leraars en gewone Christenen, en ik zal graag de vermaning ook tot mijzelf spreken: O, laat ons allen met de Vader van Christus samenwerken en trachten deze Plant van Naam te verwekken, en Hem meer en meer vermaard te maken; dit zal het streven, het besluit en het pogen zijn van allen, die Hem kennen. De Kerk zegt in Psalm 45:18: "Ik zal Uw Naam doen gedenken van elk geslacht tot geslacht: daarom zullen u de volken loven, eeuwiglijk en altoos." Laat ons, die leraars zijn, Zijn gerechtigheid en Zijn Naam, en de heerlijkheid van Zijn Persoon boodschappen en prediken in de grote gemeente. En u, volk, benaarstig u, Hem door uw wandel en uw spreken, en door de heiligheid van uw verkeer, bij

alle gelegenheden aan te prijzen, en laat ons, nu Zijn zaak en Zijn belang in ons land zo diep wegzinken, die allerwegen verheffen. Laten wij ons aan de troon der genade neerleggen, pleitende, dat Hij toch het land niet verlaat, maar dat Hij mag terugkeren, en tot heerlijkheid zijn in het midden van ons. Amen.

2. Christus, als de Doorbreker, opent alle toegangen naar de heerlijkheid, die ontoegankelijk waren

Micha 2:13. ***De Doorbreker zal voor hun aangezicht optrekken; zij zullen doorbreken, en door de poort gaan, en door dezelve uittrekken; en hun Koning zal voor hun aangezicht henengaan; en de HEERE in hun spits.***

In hoeverre ook deze woorden letterlijk mogen zien op de terugkeer van de kinderen Israëls uit hun Babylonische gevangenschap, door middel van Cyrus, toch wordt algemeen aangenomen niet alleen door Christelijke, maar ook zelfs door sommige Joodse uitleggers, dat zij voornamelijk zien op de heerlijke Messias, en het grote werk van de zaligheid, dat Hij in de volheid des tijd zou komen volbrengen.
De profeet zegt ons in het voorafgaande vers, dat Christus, als de grote Herder Israëls, de verloren schapen van het huis Israëls zou verzamelen, en dat Hij Zich een Nieuw Testamentische Kerk zou vergaderen; en dat wegens de menigte bekeerden, die tot de eeuwig gezegende Silo zouden toevloeien, het gerucht en de tijding van hun vergadering, ver en nabij over de aarde zou worden gehoord. Maar verstand en rede zouden dit als iets geheel ondoenlijks beschouwen, vanwege de sterke sluitbomen, die in de weg stonden, en de grote tegenstand, die de hel en de aarde zouden bieden tegen de oprichting en vergadering van de Nieuw Testamentische Kerk. Daarom profeteert de profeet hier, dat Christus de weg zou banen, en de toegang zou vrij maken, en bergen zou maken als een vlak veld.
In deze woorden komen drie dingen voor:
1e De weg van de vrijgekochten des Heeren, geopend door de grote Verlosser: *De Doorbreker zal voor hun aangezicht optrekken.*
2e De ontkoming van de vrijgekochten door deze weg, of het gebruik, dat zij daarvan maken door het geloof. Dit wordt voorgesteld in deze drie uitdrukkingen: *zij zullen doorbreken — zij zullen door de poort gaan — zij zullen door dezelve uittrekken.*
3e De heerlijke tocht van de vrijgekochten onder leiding van de Verlosser, als hun beroemde Veldoverste: *hun Koning zal voor hun aangezicht heen gaan, en de Heere in hun spits.*

1e Hier komt voor: de opening van de weg door de grote Verlosser: De Doorbreker zal voor hun aangezicht optrekken. Hierin hebben wij weer:

1. De benaming, die aan de heerlijke Messias wordt gegeven. Hij wordt de Doorbreker genaamd. Cyrus was een instrument in Gods hand om het Babylonische juk te verbreken, en zo de weg te banen, dat Israël naar zijn geboorteland kon terugkeren. Hierin was hij een type van Christus, door Wie het juk van onze geestelijke gevangenschap onder de zonde en de duivel verbroken, en een weg gebaand is om op te gaan tot het land van de rust en van de heerlijkheid, dat boven is, waarvan het aardse Kanaän een vergankelijke type was. Er zijn er die denken, dat in deze uitdrukking gezinspeeld wordt, op de ram, die in een storm voorop gaat voor de overigen van de kudde, om de wind te breken. Christus is "gegeven tot een Leider en Gebieder der volken;" Hij opent de toegang tot de heerlijkheid voor ons, door de stormen en orkanen van mensen en duivels. Waar ook in de naam op gezinspeeld mag zijn, dit is allerduidelijkst, dat Christus bedoeld wordt. Hij toch, Die in het

begin van het vers de Doorbreker wordt genoemd, wordt in het slot van het vers hun Koning en Heere genoemd: "Hun Koning zal voor hun aangezicht heengaan, en de Heere aan hun spits; en wie anders kan die Naam dragen dan Hij, Die "een Naam boven allen naam heeft."

2. Wij hebben hier de kloekmoedige verschijning van de heerlijke Verlosser in Zijn doorbrekend werk. Hij komt op, Hij verschijnt in het veld met onverschrokken heldenmoed. om de vijanden en de tegenstand, die in de weg stonden, tegemoet te treden, Hij gaat recht op hen af, en is niet bevreesd om de vijand op het slagveld te ontmoeten.
3. Dan is hier de partij die Hij het hoofd biedt, of zij, in welker twist de Doorbreker verschijnt: Hij trekt voor hun aangezicht op. Dit, een betrekkelijk voornaamwoord zijnde, leidt ons terug tot het voorafgaande vers, waar zij worden voorgesteld onder het begrip van een kudde schapen: onnozele, zwakke en beschroomde schepselen, die niets kunnen doen om zich te verdedigen; het geblaf van een hond zal er tienduizend van hen op de vlucht drijven. Zulke zwakke, hulpeloze schepsels zijn wij, wanneer Christus verschijnt tot onze hulp: De Doorbreker zal voor hun aangezicht optrekken. Wat de andere bijzonderheden betreft, wij zullen in het vervolg van de verhandeling wel gelegenheid krijgen die te behandelen.

Ik trek nu de volgende leer uit de woorden:
"Dat, gelijk Christus de Doorbreker is op onze weg naar de heerlijkheid, Hij zo ook, tot onze bemoediging, als de vermaarde Overste Leidsman der zaligheid voor ons aangezicht optrekt."
In het verhandelen van deze leer, zal ik met de bijstand Gods trachten te onderzoeken,

I. Waarom Christus, de Doorbreker wordt genaamd.
II. Zal ik over het optrekken van deze Doorbreker spreken.
III. Onderzoeken wat dit optrekken voor het aangezicht van Zijn volk, betekent.
IV. Aantonen waarom Hij als een Doorbreker optreedt.
V. De toepassing maken.

I. Ons eerste punt is, dat ik naar de reden van deze Naam zal onderzoeken. Waarom wordt Christus de Doorbreker genaamd?
1. Hij wordt in het algemeen zo genoemd, wegens de grote tegenstand daar Hij door moest breken, in het heerlijk werk van onze verlossing, dat Hij op Zich had genomen, zowel wat de verwerving, als de toepassing betreft. De eeuwige Zoon van God zou een geestelijk koninkrijk in deze benedenwereld oprichten onder het verloren geslacht van Adam, doch voordat Hij zijn voornemen kon uitvoeren moest Hij op de machten van de hel inbreken en het koninkrijk omverwerpen, dat met geweld verkregen was door de duivel, die wegens de algemeenheid van zijn rijk, de god van deze eeuw genoemd wordt. Het is dan ook het eerste werk, dat de Zoon van God onderneemt, de kop van de slang te vermorzelen of te verbreken, dat is, zijn macht te vernietigen of hem de regering te ontrukken. Wanneer Hij dan ook het werk van onze verlossing aan het kruis heeft volbracht, wordt van Hem gezegd, dat Hij "de overheden en de machten uitgetogen hebbende, die in het openbaar ten toon gesteld en door hetzelve over hen getriomfeerd heeft"

2. De kop van de slang verbroken hebbende, breekt Hij ook zijn gevangenis open, en roept de gevangenen bevrijding en vrijheid uit. Als die vraag aan alle engelen in de

hemel, en alle mensen op aarde gedaan was: (Jes. 49:24) "Zou ook een machtige de vang ontnomen worden? Of zouden de gevangenen eens rechtvaardigen ontkomen?" dat zou hen hebben doen zwijgen en eeuwig in verlegenheid gebracht hebben. Doch, wie beantwoordt deze vraag? De gezegende Doorbreker, Die voor ons aangezicht optreedt, treedt te voorschijn: (vers 25) "Alzo zegt de Heere: Ja, de gevangenen des machtigen zullen hem ontnomen worden, en de vang des tirans zal ontkomen; want met uw twisters zal Ik twisten, en uw kinderen zal Ik verlossen." O vrienden! Wij zouden eeuwig gevangenen van de duivel zijn gebleven, als niet de Zoon van God op Zich had genomen ons te verlossen en de ketenen van onze gevangenschap te verbreken: (Zach. 9:11) "U ook aangaande, o Sion, door het bloed uws verbonds heb Ik uw gebondenen uit de kuil daar geen water in is, uitgelaten."

3. Hij wordt zeer gepast de Doorbreker genaamd, omdat Hij een verse en levende weg aanlegt waarlangs wij toegang hebben tot God en de heerlijkheid. De oude weg van het verbond der werken was door sluitbomen, doornen, weeën en vloeken afgesloten zodat die onbegaanbaar was geworden. Langs die weg kon niemand van het gevallen geslacht van Adam toegaan; maar onze gezegende Goël, onze goedertieren Losser komt, en opent door Zijn gehoorzaamheid tot de dood een nieuwe toegang of doorgang, waardoor wij toegang tot God hebben. Christus Zelf is die Weg; (Joh. 14:7) "Ik ben de Weg, de Waarheid, en het Leven. Niemand komt tot de Vader dan door Mij." Van deze nieuwe weg, die gemaakt is door de Doorbreker, Die voor ons aangezicht optrekt, spreekt de profeet Jesaja: (Hoofdstuk 35:8-10) "En daar zal een verheven baan en een weg zijn, welke de heilige weg zal genaamd worden; de onreine zal daar niet door gaan, maar hij zal voor deze zijn. Die deze weg wandelt, zelfs de dwazen zullen niet dwalen. Daar zal geen leeuw zijn, noch verscheurend gedierte zal daarop komen, noch daar gevonden worden, maar de verlosten zullen daarop wandelen. En de vrijgekochten des Heeren zullen terugkeren, en tot Sion komen met gejuich, en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen; vrolijkheid en blijdschap zullen zij verkrijgen, maar droefenis en zuchting zullen wegvlieden."

4. Hij wordt de Doorbreker genoemd, omdat Hij door de stormen van goddelijke toorn en de grimmigheid van mensen en duivels heen breekt, om onze verlossing uit te werken. De rechtvaardigheid Gods stond in Zijn weg met een vlammend zwaard, gereed om in Zijn ingewanden gestoken te worden; de vloek van de verbroken wet rolde bergen op Zijn weg; de heirlegers van de hel verenigden zich om Hem in Zijn werk tegen te staan, "vele varren omsingelden Hem, sterke stieren van Basan omringden Hem;" een zee van bloed en lijden vertoonden zich in hetgeen Hij zou ondernemen; doch zodanig was de liefde van Zijn hart, dat Hij door alles heen breekt, Hij gaat voort in Zijn weg, Hij stelt Zijn aangezicht als een keisteen tegen alle ontmoedigingen.

5. Hij mag de Doorbreker genoemd worden, omdat Hij, in de dag van Zijn heirkracht de vijandschap van onze harten tegen Hem verbreekt; "de sterkten der ongerechtigheid, " die de duivel in onze harten heeft opgeworpen "terneer werpt, en alle gedachten gevangen leidt tot de gehoorzaamheid van Christus." De harten van de kinderen der mensen zijn van nature zo hard als van de Leviathan, (Job. 41:15) "zijn hart is vast, gelijk een steen, ja vast, gelijk het onderste des molensteens, " maar Hij verbreekt ze door de hamer van Zijn wet. Het hart is tegen Hem gegrendeld met vijandschap,

ongeloof, hoogmoed en vooroordelen, maar Hij breekt die grendelen aan stukken door de kracht van Zijn overwinnende, alles veroverende genade.

6. Hij mag de Doorbreker genoemd worden, omdat Hij hen, die niet onder Zijn koninklijk gezag willen buigen, in stukken breekt: (Psalm 11:9) "Gij zult ze verpletteren met een ijzeren scepter, Gij zult ze in stukken slaan als een pottenbakkersvat"; (Psalm 63:22) "Voorzeker, zal God de kop van Zijn vijanden verslaan, de harige schedel van degene die in zijn schulden wandelt." De trotse Farao weigert voor Zijn woord en bevel te buigen, en de Heere verbreekt hem en zijn talrijk heir, en doet hem zinken als lood in geweldige wateren. Hij heeft vele verbrekende oordelen tot Zijn beschikking, waardoor Hij gehele volken en koninkrijken kan vernielen, wanneer zij tegen Hem opstaan, gelijk wij kunnen zien in de tien plagen van Egypte.

7. Hij mag de Doorbreker genoemd worden, wegens de verbrekende beproevingen, die Hij dikwijls in deze wereld over Zijn volk en kinderen doet komen. "Hij heeft mij gebroken met breuk op breuk", zegt Job. (Hoofdstuk 16:14); "Hij is tegen mij aangelopen als een Geweldige." (Psalm 44:20) "Gij hebt ons verpletterd in een plaats der draken, en ons met een doodsschaduw bedekt." En waarlijk, wie ook ontkomt, zij zullen niet ontkomen, indien zij Hem ergeren: "Uit alle geslachten des aardbodems heb Ik ulieden alleen gekend; daarom zal Ik al uw ongerechtigheden over ulieden bezoeken. Indien zijn kinderen mijn wet verlaten, en in mijn rechten niet wandelen; indien zij Mijn inzettingen ontheiligen, en Mijn geboden niet houden, zo zal Ik hun overtreding met de roede bezoeken, en hun ongerechtigheid met plagen." O! Hoe verbrekend is de roede van een vader voor zijn lieve kinderen. wanneer zij hem door de zonde vertoornd hebben! David was zo verbroken door het gevoel van Gods toorn over hem, dat het hem deed klagen, dat zijn beenderen gebroken waren: (Psalm 51:10) "Doe mij vreugde en blijdschap horen, dat de beenderen zich verheugen, die Gij verbrijzeld hebt."

8. Hij mag de Doorbreker genoemd worden, vanwege Zijn verbrekende oordelen en rampen, die Hij over een zondig land of een Hem beledigende Kerk brengt; zoals het zwaard, hongersnood, pestilentie, verwoesting door vuur of water, de inhouding van Zijn Geest, en de onttrekking van de middelen der genade. Ziet in Jesaja 5 hoe de Heere Zijn wijngaard tot woestheid maakt en verbreekt.

II. Ons tweede punt was, dat ik zal spreken over het optrekken van deze Doorbreker. Ik versta dat van Zijn optrekken om de twist van Zijn kinderen en Zijn volk te wreken. Als een geweldige Kampvechter komt Hij in het strijdperk en bindt de strijd aan met de machten van de hel en van de aarde, om de twist van Zijn Israël te wreken.
Van deze beroemde Kampvechter en van Zijn optrekken in de zaak en de twist van Zijn Kerk hebben wij een beschrijving in Jes. 59:16-18: "Omdat Hij zag, dat er niemand was, zo ontzette Hij Zich, omdat er geen voorbidder was; daarom bracht Hem Zijn arm heil aan, en Zijn gerechtigheid, die ondersteunde Hem. Want Hij trok gerechtigheid aan als een pantsier, en de helm des heils zette Hij op Zijn hoofd, en de klederen der wraak trok Hij aan tot kleding, en Hij deed de ijver aan als een mantel. Even naar de werken, even daarnaar zal Hij vergelden, grimmigheid aan Zijn vijanden; de eilanden zal Hij het loon vergelden." Ik zal u hier spreken over enige tijdige optrekkingen van deze gezegende Doorbreker tot hulp en bijstand van verloren zondaren, en dan verder spreken over de wijze van Zijn optrekken.

1e De gezegende Doorbreker trok tijdig op, en verscheen in onze twist, in de Raad des vredes. Toen de vraag gesteld werd: Wie zal de strijd aanbinden tegen de oude slang en zijn zaad, om verloren zondaren van het geslacht van Adam te helpen en bij te staan? verscheen de gezegende Doorbreker terstond in onze twistzaak, zeggende: Zie, Ik kom, zend Mij en Ik zal de kop van de slang vermorzelen, " en de gevangenen bevrijden, tot verheerlijking van de goddelijke rechtvaardigheid, en tot eeuwige eer van Zijn wet.

2e Hij trok tijdig op ten strijde, terstond na de val van de mens. Niet zodra was de prooi in de tanden van de machtige gevallen, of de machtige Verlosser trad op de vijand toe, en gaf hem een dodelijke houw. Met het Woord Zijns monds verslaat Hij de boze, zeggende: "datzelve zal u de kop vermorzelen, en Gij zult het de verzenen vermorzelen"; waardoor Hij de vijand ineens een dodelijke wond toebracht, en de arme gevangenen verloste uit de kuil daar geen water in was." Al de verschijningen van Christus aan Zijn Kerk gedurende de Oud Testamentische bedeling waren op de genade van deze eerste belofte gegrond.

3e Hij trok wezenlijk en persoonlijk op in Zijn vleeswording. Wat was Zijn ganse leven in deze wereld anders dan een voortdurend bestormen en afbreken van het koninkrijk der duisternis? Dit was het doel van Zijn leer, wonderen, leven en dood. Door het prediken van Zijn Evangelie in de steden Israëls zag Hij "de Satan als een bliksem uit de hemel vallen"; door een gesproken woord wierp Hij hem op een wonderdadige wijze, tegelijk uit de zielen en lichamen van de mensen, en "door de dood heeft Hij teniet gedaan degene, die het geweld des doods had, dat is de duivel." Met het oog hierop zegt Hij tot Zijn discipelen: "Nu is het oordeel dezer wereld; nu zal de Overste van deze wereld buiten geworpen worden." Door Zijn opstanding uit de doden en Zijn hemelvaart trok Hij, als een overwinnende en vermaarde Veroveraar, van het slagveld op, Die de buit van zonde en duivel, hel en dood met zich meevoerde: God vaart op met gejuich, de Heere met geklank der bazuin; tienduizend wagenen, de duizenden verdubbeld, vergezelden Hem evenals op Sinaï. Hij is opgevaren in de hoogte en heeft de gevangenis gevankelijk gevoerd."

4e Men kan zeggen, dat Hij optrekt of de strijd aanbindt tegen de vijand, wanneer Hij in de uitdeling van het Evangelie in de kracht van Zijn Geest verschijnt, wanneer Hij Zijn zwaard aan Zijn heup gordt, en voorspoediglijk rijdt in Zijn heerlijkheid op Zijn wagen van het Woord der waarheid; als Hij een deel ontvangt van velen, en de machtigen als een roof deelt. O, hoe verschrikkelijk is deze Doorbreker voor de machten van de hel, wanneer Hij de scepter van Zijn sterkte zendt uit Sion, en Zich een zeer gewillig volk maakt op de dag van Zijn heirkracht! Wanneer de heirlegers in de hemel Hem volgen, Wiens Naam is: "het Woord Gods!" Wanneer Hij de volkeren slaat met het scherpe zwaard, dat uit Zijn mond gaat!" Terwijl een ieder, die voorbij loopt Zijn Naam kan lezen, "die op Zijn kleed en op Zijn dijen geschreven is: Koning der koningen en Heere der heren."

5e Men kan zeggen, dat Hij optrekt in de uitwendige bedeling van Zijn voorzienigheid tot hulp en bevrijding van Zijn gemeente en volk, wanneer zij in hun tijdelijke of geestelijke voorrechten worden gekweld of onderdrukt, door boosaardige mensen, die over hen heersen. Zo trok de Doorbreker tijdig op tot verlossing van Israël in Egypte,

toen zij zuchtten onder hun Egyptische drijvers, en verbrak Hij hun onderdrukkers en vijanden met plaag op plaag. Zo trok Hij dikwijls op tot hun hulp, gedurende de regering van de richters en koningen van Israël. Zo trok Hij op na de zeventig jaren van ballingschap, en brak het Babylonische rijk aan stukken, opdat Zijn volk naar hun geboorteland zou kunnen terugkeren.

6e Hij trekt op als een machtige Doorbreker, wanneer Hij de godsdienst ziet ten onder gaan, en lust heeft Zijn Eigen werk in een afwijkend land en in een kwijnende Kerk te verlevendigen. Hij komt eerst afbreken, voordat Hij begint te bouwen. Er gaat gewoonlijk een doen-beven-der-volken vooraf, voordat de Wens aller heidenen komt om Sion op te bouwen. Ziet, in wat een ontzaglijke majesteit de Doorbreker verschijnt, als Hij komt om Zijn werk te verlevendigen in het midden der jaren: (Hab. 3) De profeet zendt een gebed op: (vers 2) "Uw werk, o Heere, behoudt dat in het leven in het midden der jaren, maak het bekend in het midden der jaren, in de toorn gedenk des ontfermens." Dit gebed wordt verhoord, God komt om Zijn werk te verlevendigen, maar Zijn heerlijk optrekken was zo ontzaglijk, dat het de profeet zelf deed beven: (vers 16) "Als ik het hoorde, zo werd mijn buik beroerd, voor de stem, hebben mijn lippen gebeefd: verrotting kwam in mijn gebeenten, en ik werd beroerd in mijn plaats. Zeker, ik zal rusten ten dage der benauwdheid, als hij optrekken zal tegen het volk dat hij het met benden aanvalle." En toch, hoe zoet en heerlijk het slot is van die ontzaglijke bedeling, kunt u in het volgende vers zien.

7e Men kan zeggen, dat Hij optrekt in de betoning van Zijn genade en liefde aan een gelovige persoonlijk, wanneer Hij tijdig tussenbeide komt tot ondersteuning van een arme ziel, die bezwijkt onder de last van zonde, verzoeking, benauwdheid en verlating. De Doorbreker trekt tijdig op, wanneer Hij wolken verdrijft, en het licht Zijns aanschijns verheft: wanneer Hij de briesende leeuw bestraft en zijn vurige pijlen verstompt en verbreekt: wanneer Hij tot de arme ziel zegt: "Vrees niet, Ik ben met u": wanneer Hij de arme gelovige aanmoedigt of bezielt voor zijn werk of zijn strijd, zeggende: Vrees niet, gij wormpje Jacobs - Ik heb u tot een scherpe, nieuwe dorsslede gesteld, die scherpe pinnen heeft. Mijn genade is u genoeg."

8e O, hoe tijdig trekt Hij op bij de dood, wanneer de arme ziel beeft bij de gedachte, dat zij door de Jordaan moet, die haar in de wijde eeuwigheid overbrengt. Wat een lieflijk optrekken is dat wanneer Hij tot de ziel zegt: "Vrees niet, Ik ben de Eerste en de Laatste: en Die leef, en Ik ben dood geweest: en ziet, Ik ben levend in alle eeuwigheid." Zo heb ik u iets gesproken over enige van de tijdige optrekkingen van de gezegende Doorbreker.

Vraagt u: *Op welke wijze trekt Hij op in onze twist, tot hulp van de zwakken tegen de sterke?*
Ik antwoord: l. Hij trekt tijdig op. Al Zijn verschijningen tot hulp en ondersteuning van Zijn volk, zijn altijd juist op tijd geweest. O, hoe tijdig trad Hij tussenbeide terstond na de val, toen de brullende leeuw op het punt stond de roof te verscheuren, evenals Farao in een ander geval, zeggende: "Ik zal vervolgen, ik zal achterhalen, ik zal de buit delen!" Toen trad Hij inderdaad op, en vermorzelde de kop van de slang. Hoe tijdig verloste Hij Israël uit Egypte! Hoe tijdig wendde Hij hun gevangenis! Hoe tijdig trad Hij tussenbeide in ons land bij de jongstleden plaats gehad hebbende revolutie, toen wij op

het punt stonden door de antichristelijke tirannie en duisternis verslonden te worden!
O hoe tijdig trekt Hij op om de arme ziel te helpen en bij te staan, wanneer zij op het punt is, van door verzoeking, verlating en verdrukking te worden verslonden! (Deut. 32:36) "De Heere zal Zijn volk recht doen, en het zal Hem over Zijn knechten berouwen: want Hij zal zien, dat de hand is weggegaan, en de beslotene en verlatene niets is."

2. Hij trekt alleen op tot hulp van Zijn Kerk en Zijn volk, Zijn arm beschikt Hem heil, Hij stond alleen in het heerlijk werk van de verlossing: "Hij heeft de pers alleen getreden, en er was niemand van de volkeren met Hem, " en daarom moet Hij er alleen de eer van hebben: "Niet ons, o Heere, niet ons, maar Uw Naam geef eer." Wanneer Hij optrekt, om Zijn Kerk en Zijn volk van dwingelandij en onderdrukking te bevrijden, van welke instrumenten Hij Zich daartoe ook bedient, moet Hij nochtans alleen de eer hebben, omdat zij maar instrumenten zijn, en niets meer kunnen doen dan het gereedschap zonder de hand van de timmerman: (Psalm 44:4) "Want zij hebben het land niet geërfd door hun zwaard, en hun arm heeft hun geen heil gegeven: maar Uw rechterhand en Uw arm, en het licht Uws aangezichts; omdat Gij een welbehagen in hen had."

3. Hij trekt in onze twist op met de grootste opgewektheid en vrolijkheid: "Hij was spelende in de wereld Zijns aardrijks, en Zijn vermakingen zijn met der mensen kinderen." De Zon der gerechtigheid is vrolijk als een held om het pad te lopen; en als een reus of een held, die verkwikt is met nieuwe wijn, juichte Hij, toen Hij in het strijdperk trad: "Ik moet met een doop gedoopt worden," zegt Hij, "en hoe wordt Ik geperst, tot dat het volbracht zij."

4. Hij trekt met spoed op, Hij talmde niet, noch vertoefde Hij, toen Hij optrok in Zijn verlossende en zaligmakende onderneming: neen, Hij vloog als het ware op vleugelen: (Hoogl. 2:8) "Ziet Hem, Hij komt, springende op de bergen, huppelende op de heuvelen."

5. Hij trekt kloekmoedig op om Zijn doorbrekend werk te doen, en daagt als het ware alle machten van de hel uit tot de strijd. Met welk een onverschrokken kloekmoedigheid zag Hij de zaak onder ogen, toen Hij het strijdperk intrad: (Jes. 50:8, 9) "Hij is nabij, Die Mij rechtvaardigt, wie zal met Mij twisten? Laat ons tezamen staan: wie heeft een rechtszaak tegen Mij? Hij kome herwaarts tot Mij. Ziet, de Heere HEERE helpt Mij, wie is het, die Mij zal verdoemen? Ziet, zij zullen altemaal als een kleed verouden, de mot zal ze eten."

6. Hij trekt overwinnend op. Hij deelt dood en verderf uit onder alle vijanden van Hem en van Zijn gemeente. De overwinning volgt Hem overal waar Hij gaat; Zijn vijanden zijn voor Hem niet anders dan doornen en distels, die de strijd aanbinden met een verterend vuur. "Wanneer Hij Zijn glinsterend zwaard wet, en Zijn hand ten gerichte grijpt, zal Hij de wraak op Zijn tegenpartijen doen terugkeren, en Zijn haters vergelden."

7. Zijn optrekken tot Zijn doorbrekend werk is onweerstaanbaar. Wie kan Zijn hand afslaan, of Hem tegenhouden in Zijn optrekken? Toen Rode zeeën en Jordanen van

toorn en wraak in Zijn weg lagen, brak deze Doorbreker er door heen; toen de heirlegers van de aarde en van de hel voor Hem lagen, "heeft Hij ze getreden in Zijn toorn, en vertrapt in Zijn grimmigheid, en al Zijn gewaad met hun bloed bezoedeld." Hieruit volgt

8. Dat het optrekken van de Doorbreker met veel ontzaglijke majesteit en verbazende grootheid geschiedt. Toen Hij optrok op het slagveld van deze wereld werden de machten van de hel met verschrikking bevangen. Toen zij Zijn goddelijke majesteit en grootheid zagen, riepen zij uit: "Wat hebben wij met u te doen, Jezus, Gij Zoon van God des Allerhoogsten; zijt Gij hier gekomen om ons te pijnigen voor de tijd?" Wanneer Hij optrekt om de twistzaken van Sion te bepleiten, zouden de trotsen en goddelozen van de aarde, die hun hand tegen Zijn gemeente en volk hebben opgeheven, blij zijn als zij zich in de spelonken van de steenrotsen en in de holen der aarde konden verbergen, "vanwege de schrik des Heeren, en vanwege de heerlijkheid van Zijn majesteit" (Jes. 11:19). En wanneer worden zij zo met verschrikking bevangen? Wij kunnen dat in het slot van dit vers zien, het is dan, wanneer de Heere optrekt om Zijn doorbrekend werk te doen: "wanneer Hij Zich opmaken zal om de aarde te verschrikken."

III. Ons derde punt was, dat ik zal onderzoeken wat dit optrekken voor hun aangezicht te kennen geeft.
Doch voordat ik hiertoe overga, zal ik de vraag beantwoorden: wie dat zijn, voor wie Hij optrekt?

1. Als de Herder Israëls trekt Hij op voor de schapen van Zijn weide, om hen te bewaren of te verlossen van wolven of vossen, die hen zouden verscheuren.
2. Hij trekt op als een Overste voor Zijn krijgsknechten, om voor hen uit te gaan en hen te leiden tegen de legers van de bondgenoten; want "Hij is gegeven tot een Vorst en Gebieder der volken."
3. Hij trekt op als een Koning voor Zijn onderdanen, of aan het hoofd van Zijn leger, om hen te leiden en te verdedigen, om al Zijn en hun vijanden te bedwingen en te overwinnen; zoals het slot van het vers luidt, "Hun Koning zal voor hun aangezicht heen gaan, en de Heere aan hun spits." Zo ziet u, dat de Doorbreker, voor Zijn schapen, krijgsknechten en onderdanen optrekt; en de Doorbreker trekt op tegen allen, die niet onder hen behoren, want die staan niet aan de zijde van de Heere.

Om nu tot de vraag te komen, *wat dit te kennen geeft, dat Hij voor hun aangezicht optrekt?*
1e Het geeft te kennen, dat zij en hun zaak Hem zeer ter harte gaan, dat Hij hun twist van harte op Zich heeft genomen; hoe zou Hij anders als een Doorbreker voor hun aangezicht optrekken? Velen, die in onze tijd de naam dragen van herders van de kudde, nemen de zaak van Christus' schapen, Zijn kleinen, zo weinig ter harte, dat zij er zich niet veel van aantrekken hoe het met hen gaat, als zij de groten van de wereld en de beschermheren maar kunnen behagen. Maar hoe weinig rekening zij houden met hen, en hun rechten en voorrechten, toch liggen zij de grote Herder zo na aan het hart. dat Hij verklaard heeft, dat het voor zulken beter was, dat het "hun nutter ware, dat een molensteen aan hun hals gehangen, en zij in de diepte van de zee verzonken waren, dan dat zij één van deze kleinen, die in Hem geloven, ergeren, " Als de Doorbreker optrekt zal het gewicht van dit wee, gevoeld worden, hoe weinig sommigen er zich nu van

aantrekken, terwijl zij de kudde van Christus verscheuren en hen noodzaken, dat zij menige zware aanklacht naar de hemel opzenden.

2e Zijn optrekken voor hun aangezicht geeft te kennen, dat hun doortocht zwaar en moeilijk is, dat zij op hun weg met vele ontberingen, vijanden en zwarigheden te kampen hebben; want waarom zou Hij anders voor hun aangezicht optrekken? Sommigen menen, dat hier gezinspeeld wordt op wegbereiders, die door het leger vooruit gezonden worden, om de weg te banen, en oneffen plaatsen vlak te maken, opdat de opmars van het leger niet vertraagd wordt. Vrienden, de weg naar de hemel is een weg, die bergop gaat; het is een doornig en ruw pad, waar wij op vele moeilijkheden en beproevingen moeten rekenen. Christus zegt: "In de wereld zult gij verdrukking hebben." Het is niet een misschien, maar het zal zo zijn: (Openb. 7:14) "Deze zijn het, die uit de grote verdrukking komen." Doch hier ligt uw vertroosting, de Doorbreker is voor uw aangezicht opgetrokken; Hij heeft de onoverkomelijke bergen van de wet en de rechtvaardigheid, zonde en toorn, uit de weg gerold, en Hij heeft niets ongedaan gelaten, dat onze opgang naar de heerlijkheid zou kunnen verhinderen, want, een paar lichte verdrukkingen, die zeer haast voorbijgaan, zullen (door Zijn albesturende voorzienigheid) ons werken, een "gans zeer uitnemend gewicht van eeuwige heerlijkheid."

3e Dat Hij voor hun aangezicht optrekt geeft Zijn gezag en recht te kennen om hen te besturen en over hen te heersen, evenals een veldoverste, macht en gezag in het leger heeft. Hij komt in de gedachte, wat de Heere tot Jozua zeide toen Hij hem in de gedaante van een man verscheen: (Joz. 5:14) "Jozua zeide tot Hem: zijt Gij van ons of van onze vijanden? En Hij zei: Neen, maar Ik ben de Vorst van het heir des Heeren, Ik ben nu gekomen." Zo ook hier, de Doorbreker komt tot hen: dat geeft te kennen, dat Hij hun tot een Vorst is, gelijk het ook in het slot van het vers wordt te kennen gegeven: Hun Koning zal voor hun aangezicht heen geen, en de Heere aan hun spits. God heeft Zijn Christus gezalfd als Zijn Koning over Sion, de berg Zijner heiligheid; "Hij heeft Hem de gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen, " en Zijn Naam is Koning der koningen en Heere der heren. Daarom erkennen zij dan ook Zijn gezag, zeggende: "De Heere is onze Rechter, de Heere is onze Wetgever, de Heere is onze Koning, Hij zal ons behouden."

4e Het geeft niet alleen gezag te kennen, maar ook sterkte en bekwaamheid. De Doorbreker, Die voor hen optrekt, is de machtige, ja, de almachtige God. De naam van Hem Die in hun spits is, is HEERE. Niemand is er gelijk God, Die op de hemel vaart tot hulp van Zijn Israël en met Zijn hoogheid op de bovenste wolken. Hij is het "Die de bergen weegt in een waag, en de heuvelen in een weegschaal; die van de hemelen met de span de maat genomen heeft, en met een drieling het stof der aarde heeft begrepen." O, wie kan voor deze machtige Doorbreker bestaan, Die voor hun aangezicht optrekt?

5e Het geeft hun onwetendheid en onbekwaamheid te kennen om zelf hun weg te banen. Er zijn twee dingen waarin de gelovigen ten hoogste gebrekkig zijn op hun reis naar Immanuëls land.

1. Zij zijn onkundig van de weg, gelijk Thomas zei: (Joh. 14:5) "Hoe kunnen wij de weg weten? Het is een weg, die in God verborgen lag, en die niemand had kunnen ontdekken als Christus het niet gedaan had. De Doorbreker is die Leeuw uit Juda’s

stam, die de zeven zegelen van het boek van de raad Gods, aangaande onze verlossing heeft opengebroken. Hij verbreekt de zegelen van het boek leerstellig, door de wil van God te openbaren, en het leven en de onsterfelijkheid aan het licht te brengen; en werkdadig, als Hij door de krachtige werking van Zijn Geest ons het verstand geeft om Hem te kennen, dat Hij de Weg, de Waarheid en het Leven is; en dat, "die deze weg wandelt, zelfs de dwazen niet zullen dwalen, " wanneer de Doorbreker voor hun aangezicht optrekt.

2. Onbekwaamheid is een ander ding, waaraan de heiligen onderhevig zijn zolang zij op weg zijn. Zij missen sterkte om de weg te bewandelen, wanneer die hun geopenbaard is. Wel, de Doorbreker trekt voor hun aangezicht op, en "Hij geeft de moede kracht, en Hij vermenigvuldigt de sterkte dien, die geen krachten heeft."

6e De Doorbreker trekt voor hun aangezicht op; dat geeft te kennen dat Hij de weg gebaand heeft, en dat Hij voor hen, als hun Vorst en Gebieder, de weg bereisd heeft. Er zijn voornamelijk vier dingen waarin Christus voor het aangezicht van Zijn volk optrekt.

1. In gehoorzaamheid.
2. In lijden.
3. In door de dood in de heerlijkheid in te gaan.

1. Hij gaat ons voor in gehoorzaamheid, want Hij is Zelf onder de wet geworden. Hoewel Hij, wat Zijn Persoon betreft boven de wet was, want Hij was de grote Wetgever, nochtans heeft Hij Zich onderworpen haar te gehoorzamen: als Borg heeft Hij Zich onderworpen haar als een verbond te gehoorzamen, en als een Voorbeeld van heiligheid en gehoorzaamheid heeft Hij Zich aan haar als een regel onderworpen. Daarom vermaant Hij ons van Hem te leren, Zijn juk op ons te nemen, voornamelijk het juk van gehoorzaamheid aan de wet; "want, zegt Hij, Mijn juk is zacht en Mijn last is licht." Een nieuw juk is voor het vee kwellend en ongemakkelijk, totdat het een poosje gedragen en gebruikt is. Wel, zegt Christus; Ik heb het juk van Mijn wet zacht gemaakt, door het voor u te gebruiken of te dragen; Ik heb het als een verbond vervuld, en als een regel gehoorzaamd, opdat het u niet zwaar zal vallen.
2. Hij gaat ons voor in lijden. De apostel Petrus zegt; dat "Christus voor ons geleden heeft, ons een voorbeeld nalatende, opdat wij Zijn voetstappen zouden navolgen (1 Petrus 2:21). En, zegt hij verder (Hoofdstuk 4:1) "Omdat dan Christus voor ons in het vlees geleden heeft, zo wapent gij u ook met dezelfde gedachte", namelijk, opdat u Hem mag navolgen in dezelfde weg van lijden. Daarop ziet ook wat de apostel zegt: (Hebr. 12:2, 3) "Ziende op de Overste Leidsman en Voleinder des geloofs Jezus, Die voor de vreugde die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en schande veracht. Want aanmerkt Deze, Die zodanig een tegenspreken van de zondaren tegen Zich heeft verdragen, opdat gij niet verflauwt en bezwijkt in uw zielen."
3. De Doorbreker trekt voor ons op, door de dood en door als onze Voorloper in de heerlijkheid in te gaan. De dood, de koning der verschrikkingen, ziet er soms zo ontzaglijk uit, dat zelfs de gedachte aan Zijn nadering genoeg is om ons met vrees en verschrikking te overstelpen; en de apostel zegt ons, dat er zijn, "die met vreze des doods, door al hun leven, de dienstbaarheid onderworpen zijn." Maar hoe kan een arme ziel van de vrees van de dood verlost worden? Wel, hier is het tegengif, de

Doorbreker is voor ons door het dal van de schaduw des doods opgetrokken; Hij heeft zijn kracht verbroken, en de prikkel van die geduchte, alles overwinnende koning uitgetrokken door Zijn dood en Zijn opstanding uit de doden. Hij heeft ons aangetoond, dat de dood niet het einde van onze loopbaan is, maar een doorgang tot een zalige onsterfelijkheid. Hij belooft dan ook, "dat een iegelijk, die in Hem gelooft, zal leven, al ware hij ook gestorven." Ja, hij zal niet zodanig door de dood en het graf verslonden worden, of "Hij zal hem opwekken ten laatsten dage." Zo redeneert de apostel in ‘ t brede; in 1 Kor. 15:12-21, "dat Christus voor ons in de dood gegaan is, en Eersteling is geworden dergenen, die ontslapen zijn." Indien Christus evenals Henoch en Elia naar de hemel was overgegaan, voordat Hij gestorven was, dan hadden wij het grote onderpand en bewijs van onze onsterfelijkheid gemist. Maar Christus heeft als de grote Overste en Leidsman van onze zaligheid, geleden, is gestorven, en daarna in Zijn heerlijkheid ingegaan, om ons te verzekeren, dat wij Hem op dat pad moeten volgen, opdat wij met Hem mogen zijn.

7e De Doorbreker is voor hun aangezicht opgetrokken; dit geeft te kennen, dat Hij al die vijanden, die onze zaligheid in de weg stonden in verwarring op de vlucht gedreven en verstrooid heeft.

De voornaamste vijanden, met welke de gelovige heeft te worstelen, zijn:

1. Satan;
2. de zonde;
3. de wereld; en
4. de dood.

Nu, de Doorbreker heeft, door voor ons aangezicht op te trekken, al deze vijanden op de vlucht gedreven en hun sterkte verbroken.

1. Hij heeft de duivel de kop vermorzeld en hem door de dood te niet gedaan.
2. Wat de wereld aangaat, Hij heeft zowel haar toelachende als haar fronsende dingen overwonnen; Hij zegt: "Hebt goede moed. Ik heb de wereld overwonnen."
3. Wat de zonde betreft, Hij heeft "de zonde veroordeeld in het vlees." Door Zijn offerande aan het kruis heeft Hij haar, als een aartsverrader tegen de hemel, veroordeeld.
4. Hij is in het gebied van het graf, of de hel, ingegaan en heeft de dood van zijn macht en sterkte beroofd: (Engelse overzetting van Hoséa 13:14) "O dood, Ik zal uw pestilentie zijn; o graf, Ik zal uw verderf zijn." Deze vijanden deden een aanslag op de Zoon van God, maar zij werden allen in die onderneming verijdeld.

De Doorbreker, Die voor ons aangezicht heenging, heeft ze verbroken en verpletterd, zodat wij geen reden hebben voor hen te vrezen. Aan hetgeen Christus heeft gedaan kunnen wij zien, dat deze vijanden niet onoverwinnelijk zijn, dat hun macht niet onbedwingbaar is. Zij werden door Hem als ons Hoofd en onze Plaatsbekleder, in onze twistzaak overwonnen, en daarom mogen wij door het geloof aanpakken en de buit delen, zeggende: "God zij dank, Die ons allen tijd doet triomferen in Christus;" want wat door het Hoofd in Zijn Eigen Persoon gedaan is, zal eerlang in al de leden geschieden.

Christus heeft deze vijanden, doordat Hij de strijd tegen hen heeft aangebonden, geheel verminkt en ontwapend, en hun het recht ontnomen, Zijn vrienden en volgelingen enig letsel toe te brengen. Door de verbreking van het werkverbond hadden deze vijanden

een wetsrecht over al de kinderen der mensen; de vloek van de verbroken wet gaf de duivel een wetsrecht om te heersen; de wereld om te kwellen; de zonde om tot slavernij te brengen; de dood om te vernielen en ons aan de hel over te geven. Dit alles was vervat in "dat handschrift, dat tegen ons was, hetwelk enigerwijze ons tegen was." Doch nu heeft Christus aan het kruis dat handschrift verscheurd en vernietigd, door voor ons een vloek te worden en de rechtvaardigheid te voldoen, en van die tijd af heeft de duivel geen wetsrecht om ons te verzoeken of kwaad te doen; de wereld heeft geen wettig recht om ons te verontrusten of te kwellen; de zonde heeft haar wettige heerschappij verloren, en de dood heeft geen recht meer om een lid van Christus te prikkelen of te verschrikken. De inbreuken, die deze vijanden op de gelovige maken, zijn, recht beschouwd, niets anders dan onwettige invallen en overweldigingen. Wanneer een gelovige in Christus op de dood en de voldoening van Christus ziet, waardoor Hij dat handschrift heeft vernietigd, mag hij, wanneer één van die vijanden hem aanvalt, hem wettig in het aangezicht zien, en zeggen: Waar is uw wettig recht om mij moeite aan te doen of lastig te vallen? U hebt uw wetsrecht verloren, toen mijn Hoofd en Borg het handschrift, dat tegen mij was, verscheurd heeft. U weet, dat, welke macht of sterkte een vijand ook mag hebben, dit hem ten zeerste verzwakt en ontmoedigt, wanneer zijn wetsrecht vernietigd is, en hij dat niet kan tonen; omdat, in dat geval, zijn handelingen slechts boosaardige indringingen zijn, en hij als een dief en rover behandeld mag worden. Daarom, leer met uw vijanden op een rechtsgrond te handelen, op de grondslag van de dood en de voldoening van Jezus Christus; dat zal u in uw tegenstand met moed bezielen, en hen in hun aanvallen ontmoedigen.

8e De Doorbreker zal voor hun aangezicht optrekken.
Dit geeft te kennen, dat de weg naar de hemel openbaar is, en dat er geen wettige sluitboom of hinderpaal is, om hun doortocht te verhinderen naar het land der heerlijkheid, waarheen de Doorbreker is opgetrokken. Christus is als een Borg en Plaatsbekleder tot ons gekomen, en heeft door Zijn gehoorzaamheid tot de dood, aan de wet en de rechtvaardigheid volkomen voldoening gegeven en zodoende de weg vrij gemaakt van alle wettige beletselen, die ontstaan zijn uit de verbreking van het eerste verbond. De gelovigen zijn dan ook door de dood en de opstanding van Christus bevoegd geworden, alle tegenstanders en beschuldigers uit te dagen, zeggende (Rom. 8:33, 34) "Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen van God? God is het, Die rechtvaardig maakt. Wie is het, die verdoemt? Christus is het, Die gestorven is, ja, dat meer is, Die ook opgewekt is; Die ook ter rechterhand Gods is: Die ook voor ons bidt." Alsof de apostel zei: "De Doorbreker is voor ons aangezicht opgetrokken; wat zouden wij dan te vrezen hebben van de hel of de aarde, als de grote Rechter bevredigd is?"

9e De Doorbreker zal voor hun aangezicht optrekken. Dit geeft te kennen, dat welke gevaren, of moeilijkheden, of tegenstand in hun weg staan, zij nochtans onder Zijn leiding volstrekt veilig zijn. Wanneer hun Koning voor hun aangezicht heengaat, en de Heere aan hun spits is, wat hebben zij dan te vrezen? Want wanneer Hij opstaat zullen al Zijn vijanden verstrooid worden. Hierom berispt de Heere Zijn volk zo gedurig, over hun ongelovig vrezen, wegens die gevaren en vijanden, die hen op hun weg bedreigen: (Jes. 41:10) "Vreest niet, want Ik ben met u, zijt niet verbaasd, want Ik ben uw God; Ik sterk u, ook help Ik u, ook ondersteun Ik u met de rechterhand Mijner gerechtigheid." Wanneer het geloof dan ook de tegenwoordigheid van een verzoend God in Christus

ziet, veracht het de meest dreigende gevaren: (Psalm 23:4) "Al ging ik ook door een dal van de schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen, want Gij zijt met mij."
IV. Ons vierde punt was, dat ik zal onderzoeken naar de gronden en redenen van deze bedeling, waarom Christus voor Zijn volk de weg baant? Waarom trekt Hij in hun twist naar het slagveld op?
1e Omdat zij Hem van de Vader waren geschonken, tot een erfdeel en een bezitting (Psalm 2:8); "Zij waren Uwe en Gij hebt Mij dezelven gegeven" (Joh. 17:6). Nu, Christus schat de gift van Zijn Vader hoog, zij zijn van Hem geliefd om Zijns Vaders wil, en om Zijns Vaders wil, Die ze Hem gaf, zal Hij hun de weg bereiden

2e Omdat zij met Zijn bloed gekocht zijn. Hij heeft hen tot een dure prijs uit de hand van de rechtvaardigheid gekocht. De gezegende Doorbreker werd in hun twist gebroken; "Hij is om onze overtredingen verwond, en om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld;" daarom is het geen wonder, dat Hij in hun zaak optrekt en de weg voor hen ontsluit door de heirlegers van de hel heen.

3e Omdat Zijn getrouwheid verbonden is, hen door al de moeilijkheden van hun pelgrimsreis heen te leiden: "Ik zal de blinden leiden door de weg die zij niet geweten hebben; Ik zal ze doen treden door de paden, die zij niet geweten hebben; Ik zal de duisternis voor hun aangezicht ten licht maken, en het kromme tot recht; deze dingen zal Ik hun doen, en Ik zal hen niet verlaten. Ik zal u nooit begeven, en Ik zal u nooit verlaten. Met uw twisters zal Ik twisten, en uw kinderen zal Ik verlossen."

4e Omdat Hij rekenschap van hen moet geven aan Zijn Vader, Die ze Hem gegeven heeft. De dag komt, wanneer Christus, het koninkrijk aan "God en Zijn Vader zal overgeven, opdat God zij alles en in allen." Wanneer de tegenwoordige bediening van Christus, als Middelaar, ten einde is, zal Christus "al Zijn uitverkorenen bijeen vergaderen, " en zeggen: "Ziet daar, Ik en de kinderen, die Mij God gegeven geeft." Nu opdat Hij getrouw rekenschap van hen zal kunnen geven, zal Hij hun weg voor hen doorbreken.

5e Christus baant hun weg, omdat zij het zelf niet kunnen doen: "Want Christus, als wij nog krachteloos waren, is te zijner tijd voor de goddelozen gestorven." De gelovigen zijn een machteloos volk, onbekwaam om uit zichzelf iets te denken of te doen, Nu, de Heere houdt er van, Zijn kracht in hun zwakheid te volbrengen, uit zwakheid krachten te doen verkrijgen; want Hij is de arme een sterkte geweest, een sterkte voor de nooddruftige, als hem bang was.

6e Hij baant hun weg en trekt voor hen op, omdat zij op Hem als hun Vorst en Gebieder vertrouwen; en Hij zal niet verraden wat zij Hem toevertrouwen; neen, Hij zal aan de verwachting van de ellendige beantwoorden. "Deze ellendige riep, en de Heere hoorde. Zij hebben op Hem gezien, ja, Hem als een waterstroom aangelopen, en hun aangezichten zijn niet schaamrood geworden."

7e Hij trekt voor hen op als een machtige Doorbreker, "om de vijand en wraakgierige te doen ophouden"; om Zich op de duivel te wreken, omdat hij de schepping Gods in wanorde heeft gebracht, Zijn werken verstrooid heeft, naar het beeld van Zijn Vader heeft geslagen, en een aanslag heeft gedaan op de mens, die Hij als Zijn onderkoning in

deze benedenwereld had geplaatst. Daarom zei de Heere die vijand, terstond na de val, dat Hij zijn kop vermorzelen, hem en al zijn werken in stukken breken zou, en zo onze twist op die overweldigende vijand zou wreken. Hij zegt: "de dag der wraak was in Mijn hart, en het jaar Mijner verlosten was gekomen."

8e Hij trekt als een Doorbreker op in hun twist, wegens de nauwe verwantschap tot hen, onder welken Hij gekomen is. Hij is hun Verlosser, en zal Hij niet optrekken in de twistzaak van Zijn vrijgekochten? Hij is hun eeuwige Vader, en zal Hij het niet opnemen voor Zijn kinderen, Zijn zaad, dat de Heere Hem gegeven heeft? Ja, want gelijk een Vader zich ontfermt over de kinderen, ontfermt Zich de Heere over degenen, die Hem vrezen." Hij is hun Herder en zal Hij de weg niet banen voor Zijn kudde, die achter Hem aan komt? Ja, gewis, want "Hij leidt Jozef als schapen; Hij zal de lammeren in Zijn armen vergaderen, en in Zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij zachtkens leiden." Hij is hun Man en Bruidegom, en zal Hij niet door alle tegenstand van de hel heen breken voor Zijn geliefde Bruid, die Hij Zich in eeuwigheid ondertrouwd heeft? Hij is hun Koning, Vorst en Krijgoverste, en zal Hij niet verschijnen in de twist van Zijn soldaten, en in hun tocht naar de heerlijkheid, voor hen heen trekken? Ja, hun Koning zal voor hun aangezicht heen gaan.

V. De woorden leerstellig open gelegd hebbende zal ik nu over gaan tot de toepassing.
Het eerste gebruik zal zijn tot onderrichting.
Uit hetgeen gezegd is kunnen wij zien
1. Hoe het komt dat de ware gemeente van Christus "schrikkelijk is als slagorden met banieren." Wel, de Doorbreker is in het midden van haar, en trekt voor haar op. Wanneer de Heere aan haar spits is, kan het niet anders of zij is een verschrikking voor de poorten der hel en al haar bondgenoten. Dit blijkt onder andere ook uit Psalm 76:2, 3, vergeleken met vers 4, 6, 7 en 8: "God is bekend in Juda; Zijn Naam is groot in Israël; en in Salem is Zijn hut; en Zijn woning in Sion. Daar heeft Hij verbroken de vurige pijlen van de boog, het schild, en het zwaard, en de krijg, Sela! De stouthartigen zijn beroofd geworden; zij hebben hun slaap gesluimerd, en geen van de dappere mannen hebben hun handen gevonden. Van uw schelden, o God Jacobs, is samen, wagen en paard in slaap gezonken. Gij, vreselijk zijt Gij; en wie zal voor Uw aangezicht bestaan, van de tijd Uws toorns af?"

2. Ziet hieruit hoe het komt, dat het Jeruzalem van God een lastige steen zal zijn, en dat allen, die zich daarmede beladen, gewis zullen doorsneden worden. In deze tijd zijn enkele stoute slagen gegeven op de graveerselen van de tempel Gods; op de grondrechten en voorrechten van Gods gemeente en volk wordt inbreuk gemaakt, in het bijzonder in het verkiezen van hun eigen herders; beschermheren en bedorven geestelijken met hun volgelingen, plunderen en beroven de Bruid van Christus, en "nemen haar sluier van haar." Doch wacht een weinig, totdat de Doorbreker optrekt, tot de Heere in het strijdperk treedt, en dan zullen wij breuk op breuk zien. Ik zal u een woord hierover voorlezen uit Jes. 41:11, 12, 13 en 16: "Ziet, zij zullen beschaamd en te schande worden, allen, die tegen u ontstoken zijn; zij zullen worden als niet, en die lieden, die met u twisten, zullen vergaan. Gij zult hen zoeken, maar zult hen niet vinden; de lieden, die met u kijven, zullen worden als niet, en die lieden, die met u oorlogen, als een nietig ding. Want Ik, de HEERE, uw God, grijp uw rechterhand aan, Die tot u zeg: Vrees niet, Ik help u. Gij zult ze wannen, en de wind zal ze wegnemen, en de stormwind

zal ze verstrooien; maar gij zult u verheugen in den HEERE; in den Heilige Israëls zult gij u roemen."

3. Ziet hieruit hoe het komt, dat de ware kerk van God soms in de handen van de vijand valt, hoewel de Heere haar Hoofd, Beschermheer en Beschermer is. De verborgenheid daarvan is hierin gelegen, dat zij haar Doorbreker wegzondigt, door Hem niet te volgen in de weg, die Hij voor haar gebaand heeft. Christus heeft de weg gereisd, Hij heeft ons de weg aangewezen, zowel wat de leer, als de tucht, dienst en regering betreft. Nu, wanneer een zichtbare Kerk Hem niet volgt, maar, evenals Israël, beslist andere leidslieden wil volgen, en naar de geboden van mensen wandelt, en de zaken van Christus' koninkrijk naar het plan van wereldse staatslieden inricht, waarnaar de koninkrijken van deze wereld bestuurd en geregeerd worden; dan volgt zij in dat geval haar Koning niet, maar verloochent zij inderdaad de Heere als haar Hoofd, en daarop worden haar "muren des heils doorgebroken, haar wagens en ruiters zijn weg, en, het zwijn uit het woud wroet haar uit, en het wild gedierte des velds weidt haar af." De Kerk van Christus kan nooit bloeien, dan door in de voetstappen te wandelen van Christus, de Doorbreker, Die voor ons is opgetrokken, en "ons een voorbeeld heeft nagelaten, opdat wij Zijn voetstappen zouden navolgen."

4. Ziet hieruit, hoe de koers van afvalligheid, die wij nu reeds zo lang tijd gevolgd hebben, het krachtigst gestopt kan worden, wanneer de godsdienst kwijnt en laag afgelopen is. Wanneer een bedorven partij of kerk de overhand heeft; wanneer de dwaling doorwerkt als het koudvuur, en de fondamenten waggelen; wat is dan de beste wijze om de vijand tegen te houden, die komt gelijk een stroom? Wel, in dat geval moeten wij tot de machtige Doorbreker roepen, dat Hij tot ons wederkeert, want zodra Hij verschijnt zal de vijand, die gelijk een stroom komt, teruggedreven worden: (Psalm 114:3, 4) "De zee zag het, en vlood; de Jordaan keerde achterwaarts; de bergen sprongen op als rammen; de heuvelen als lammeren." Ja, dan "beeft de aarde voor het aangezicht van de God Jacobs (vers 7 en 8), Die de rotssteen verandert in een watervloed, de keisteen in een waterfontein."

5. Ziet hieruit hoe het komt, "dat de rechtvaardige zijn weg zal vasthouden, en in sterkte zal toenemen, " niettegenstaande hij met de machten van de hel, de wereld en de inwonende verdorvenheid heeft te worstelen. Wel, de reden is, dat de Doorbreker voor Zijn aangezicht is opgetrokken; Hij heeft zijn weg ontsloten, de Heere is aan zijn spits, als de Overste Leidsman van zijn zaligheid. Zo komt het, dat hoewel "de schutters hem wel bitterheid aangedaan, en beschoten, en gehaat hebben, zijn boog toch in stijfheid is gebleven, en de armen van zijn handen gesterkt zijn geworden door de handen des Machtigen Jacobs."

Een tweede gebruik is tot beproeving.
Is het zo, dat de heerlijke Verlosser, de Doorbreker is van de weg naar de heerlijkheid, en dat Hij als een machtige Krijgsoverste optrekt, om hun strijden te strijden tegen de machten der hel en der aarde? Mogen wij dan bij deze gelegenheid niet uitroepen: Wie is met de Heere? Bent u voor deze Doorbreker, of bent u tegen Hem? Het gehele geslacht van Adam is verdeeld tussen Christus en de duivel, zij zijn òf van het Zaad van de vrouw, òf van het zaad van de slang. Dat u de naam van Christenen draagt, bewijst niet, dat u aan de zijde van de Heere staat, want velen, die deze naam dragen, werden

nooit met Zijn Geest gezalfd, en "zo iemand de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe." Het zal niet bewijzen, dat u aan Zijn zijde staat, dat u aan de Avondmaalstafel bent toegelaten, want velen zullen in de dag van het oordeel zeggen: "Wij hebben in Uw tegenwoordigheid gegeten en gedronken"; ja sommigen zullen in staat zijn meer te zeggen, namelijk: "Hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd, en in uw Naam vele krachten gedaan?" tot wie Hij nochtans openlijk zal aanzeggen: "Ik heb u nooit gekend. Gaat weg van Mij, gij, die de ongerechtigheid werkt." U hebt dan ook wat anders nodig, om u te onderscheiden van anderen, of te bewijzen, dat u aan de zijde staat van deze machtige Doorbreker, Die optrok voor het aangezicht van de legerscharen van Israël.

Vraagt u: Hoe zal ik weten of ik voor Hem, of tegen Hem ben? Dan zal ik, in mijn *antwoord*, slechts kenmerken geven die in de tekst voorkomen.
1e Ik vraag u dan ter beproeving, of u uit uw natuurlijke dienstbaarheid en gevangenschap bent uitgegaan? Ieder zondaar is van nature in gevangenschap, een gevangene in ketenen, gebonden "in een geheel bittere gal en samenknoping der ongerechtigheid." Nu, Christus met Zijn bloed vrijgekocht hebbende, komt in de uitdeling van het Evangelie, en "roept de gevangenen vrijheid uit, en de gebondenen, opening der gevangenis." Nu vraag ik u: Heeft de Heere u ooit, door de kracht van de Geest, tot het vast besluit gebracht uw geestelijke boeien te verbreken en af te schudden? Is de keten van geestelijke duisternis ooit verbroken geworden, doordat de Heere met Zijn licht in uw harten heeft geschenen? Is de keten van vijandschap verbroken geworden, doordat de liefde Gods in uw harten is uitgestort door de Heilige Geest? Is de keten van ongeloof verbroken geworden, zodat u nu wel duizend werelden zou willen geven, om bevrijd te worden van een boos en ongelovig hart, dat u doet afwijken van de levende God? Hebt u afscheid genomen van al de onvruchtbare werken van de duisternis, zodat u met Efraïm kunt zeggen: "Wat heb ik meer met de afgoden te doen?"

2e Ik vraag u ter beproeving: Bent u door de poort gegaan? Want gelijk zij, die de Doorbreker volgen, doorbreken, zo ook gaan zij door de poort. Ik zal u over tweeërlei poort spreken, die u doorgegaan bent, als u volgelingen van Christus bent.
(1.) De poort van de wet, en
(2.) de poort van het Evangelie.

(1.) Velen gaan door de wetspoort van overtuiging, die nochtans nooit door de Evangeliepoort van het geloof in de Zoon van God gaan. Ik geloof niet, dat er ooit volwassen mensen door de poort van het Evangelie gaan, zonder dat zij door de poort van de wet zijn gegaan; "want de wet is onze tuchtmeester tot Christus." Ik vraag u dan: bent u door de wetspoort van overtuiging, verschrikking en vernedering gegaan? Heeft Christus, de machtige Doorbreker, de hamer van Zijn wet genomen, en de steenrots in stukken geslagen? Heeft Hij u met de stokbewaarder bevende doen uitroepen: "Wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?" Ik bepaal de Heilige Israëls niet tot een bepaalde mate van het werk van de wet. Hij handelt als een Soeverein, zowel in de bedeling van de verschrikkingen van de wet, als van de vertroostingen van het Evangelie. Maar mij dunkt, dat ik veilig mag zeggen, dat een zondaar nooit tot de Zaligmaker de toevlucht zal nemen, zolang hij niet ziet, dat als God Zijn ongerechtigheden gadeslaat naar de inhoud van de wet, hij niet voor Hem kan bestaan. Maar zoals ik zeide, velen gaan door

de poort van verschrikkingen van de wet en overtuiging, die nooit verder komen. Kaïn, Judas, Felix en vele anderen staan als getuigen van deze waarheid aangetekend.

(2.) De hoofdzaak is daarom, of u waarlijk door de enge poort en de nauwe weg van het geloven in de Zoon van God bent gegaan? Christus is de enige Poort en Deur van de zaligheid, voor een verloren zondaar. In Hem geloven is een ingaan door Gods deur, een ingaan in Gods rust, een staat van vrede, gunst en gemeenschap met God, Daarom vraag ik: Bent u door deze deur ingegaan, door in de Heere Jezus te geloven? Christus zegt: "De poort is eng en de weg is nauw, die tot het leven leidt, en weinigen zijn er die dezelve vinden."

Als u onder die weinigen behoort, hebt u twee of drie dingen achtergelaten; "want het is lichter, dat een kemel ga door het oog van een naald, " dan dat iemand die dingen niet aflegt, wanneer hij door deze poort gaat van het geloven in de Heere Jezus Christus.
1e U hebt dan de eigendunk achtergelaten. Want, zegt Christus, "zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf"; in het bijzonder, eigengerechtigheid of de werken van de wet, in het stuk van rechtvaardigheid of aanneming. Dit kan nooit door de poort ingaan; neen, neen, Christus zegt tot de eigengerechtige Farizeeën: "voorwaar, Ik zeg u, dat de tollenaars en de hoeren u voorgaan in het koninkrijk Gods." Hoewel Paulus eertijds, naar de rechtvaardigheid, die in de wet is, onberispelijk was, toch achtte hij die drek te zijn, zodra hij door deze poort was gegaan.

2e U hebt dan uw zonden en begeerlijkheden achtergelaten. De enge poort van de zaligheid laat geen van deze dingen door; zodra iemand deze poort ingaat, roept hij met Efraïm: "Wet heb ik meer met de afgoden te doen? Heb ik onrecht gewrocht, ik zal het niet meer doen." Ja, al waren zij hem zo lief en na als zijn rechterhand en zijn rechteroog, hij zal ze niet sparen; neen, hij werpt ze alle voor de mollen en vleermuizen, en voert voor altijd strijd tegen elke bekende zonde.

3e U hebt dan de liefde van de wereld verlaten; want "zo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem. De vriendschap van de wereld is een vijandschap Gods." De liefde Gods en de liefde van de wereld kunnen niet in hetzelfde hart heersen: "Niemand kan twee heren dienen; wij kunnen niet God dienen en de Mammon. Zodra iemand door deze poort ingaat worden de ogen van zijn verstand geopend om te zien, dat het oordeel, dat God daarover heeft uitgesproken, waarachtig is, dat het al ijdelheid is en kwelling des geestes. Gelijk hij dan zijn dunk van de dingen van de wereld kwijt raakt, zo verlaat hij ook de wegen en gedragingen van de wereld, volgens die vermaning van de apostel: "Wordt dezer wereld niet gelijkvormig, maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds" In het bijzonder verlaat hij de vleselijke rede en het vleselijk beleid als zijn leidsman in de dingen van Christus, en de zaken, die de heerlijkheid Gods en de zaligheid van zijn ziel betreffen. U ziet in de apostel Paulus, dat hij zodra "het Gode behaagde Zijn Zoon in hem te openbaren, terstond niet te rade ging met vlees en bloed."

4e Hier wordt ook gezegd, dat zij, die Christus, de heerlijke Doorbreker volgen, door de poort uittrekken, die Hij voor hen heeft doorgebroken. Wij hebben een dergelijke uitdrukking in Joh. 10:9: "Ik ben de Deur; indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden, en hij zal ingaan en uitgaan, en weide vinden." Zodra de arme ziel

door deze poort gaat, vindt zij buiten de poort, als het ware, enige dingen, die zij tevoren niet kon vinden. Ik zal u onder vele dingen enkele tot voorbeeld geven, tot welke hij uitgaat, wanneer "hij door de poort gaat."

1. Hij gaat uit van de duisternis tot het licht: "eertijds waart gij duisternis, maar nu zijt gij licht in de Heere." Hij krijgt "verlichte ogen zijns verstands, opdat hij moge weten welke zij, de hoop van zijn roeping, en welke de rijkdom zij, van de heerlijkheid van zijn erfenis in de heiligen, " Die mens begint dingen te zien, die tevoren niet door hem gezien werden. Hij ziet de heiligheid van de wet; de majesteit van de Wetgever; de bovenmatige zondigheid van de zonde, de heerlijkheid van Christus; de schoonheid van de heiligheid; de nietigheid van de tijdelijke en het gewicht van de eeuwige dingen.
2. Hij gaat uit van de dood tot het leven. Voordat die mens door deze poort ging was hij dood, wettig dood, geestelijk dood, en ieder ogenblik in gevaar van de tweede dood in te gaan; doch nu gaat hij in, in het leven, in een leven van rechtvaardigmaking, het handschrift is uitgewist en doorgehaald door het bloed van het Lam. "Er is geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn." Neen, zij zijn Gode levend door Christus. Hij gaat in een leven van heiligmaking en heiligheid. Hij, die tevoren tussen de potten woelde, wordt nu bekleed met de heerlijkheid van de Heere Zijn God, waardoor hij blinkt als de vleugelen ener duif. Hij gaat een leven van vertroosting in, dat ontstaat uit de omgang en de gemeenschap met de Heere, die hij nu ondervindt. Het licht van Gods aanschijn geeft meer blijdschap in zijn hart, dan "wanneer koren en most vermenigvuldigen." In één woord, iemand gaat niet zodra door deze poort uit, of hij gaat in het eeuwige leven in. Want "die de Zoon heeft, heeft het leven, Die in de Zoon gelooft heeft het eeuwige leven." En, als een erfgenaam van zo'n erfenis gedraagt hij zich als een vreemdeling op aarde, verwachtende de stad, die fondamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is.
3. Die mens gaat uit de dienstbaarheid uit; de dienstbaarheid van de zonde, de duivel en de vloek, tot "de vrijheid van de heerlijkheid der kinderen Gods." Die mens beschouwt het niet langer als een soort van slavernij, evenals Doëg, opgehouden te zijn voor het aangezicht des Heeren in Zijn ordinanties, neen, hij zal zeggen: (Psalm 27:4) "Één ding heb ik van de Heere begeerd, dat zal ik zoeken, dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des Heeren, om de lieflijkheid des Heeren te aanschouwen en te onderzoeken in Zijn tempel; (Psalm 84:11) "want één dag in Uw voorhoven is beter dan duizend elders. Ik koos liever aan de dorpel in het huis mijns Gods te wezen, dan lang te wonen in de tenten der goddeloosheid." Het is voor hem geen slavernij in de nauwgezette en zuivere wegen van de heiligheid te wandelen. Neen, hij bevindt, dat de zonde en haar wegen hem onder een geest van dienstbaarheid brengen; maar wat de wegen des Heeren betreft, die worden zijn lust. Hij verheugt zich in gerechtigheid te werken, en zal met David zeggen: "Och, dat mijn wegen gericht werden, om Uw inzettingen te bewaren! Mijn ziel is verbroken vanwege het verlangen naar uw oordelen te aller tijd."

Een derde gebruik van deze leer zal zijn *tot verschrikking van de boze en goddeloze wereld, die in een staat van zonde en opstand tegen God leeft.*

Deze machtige Doorbreker zal de strijd tegen u aanbinden, en o, wanneer Hij "Zijn glinsterend zwaard wet, en Zijn hand ten gerichte grijpt, zal Hij de wraak op Zijn tegenpartijen doen terugkeren, en Zijn haters vergelden."

Vraag. *Wie mogen onder het getal van de vijanden van Christus geteld worden, die Hij als met een ijzeren roede zal verbreken?*
Ik antwoord:
1e De grote machthebbers van de aarde, die hun macht niet gebruiken ten dienste van Zijn koninkrijk, of die hun macht aanwenden, om Zijn zaak en Zijn belang in de wereld te benadelen of afbreuk te doen. Zij zijn niet van Zijn gezag uitgezonderd, neen, zij staan voor deze machtige Doorbreker op gelijke voet met anderen: (Psalm 2:9) "Gij zult ze verpletteren met een ijzeren scepter, Gij zult ze in stukken slaan als een pottenbakkersvat. Nu dan, gij koningen, handelt verstandiglijk, laat u tuchtigen, gij rechters der aarde." Wanneer mannen van macht en gezag tegen Hem beginnen achteruit te slaan, kan Hij Zich met het grootste gemak aan hen wreken, want "Hij snijdt de geest der vorsten als druiven af; Hij is den koningen der aarde vreselijk. Hij giet verachting over de prinsen uit; Hij zal koningen verslaan ten dage Zijns toorns."

2e Deze machtige Doorbreker zal te Zijner tijd, de strijd aanbinden tegen alle ontrouwe leraars en herders, die, in plaats van de schapen van Christus te weiden. het vette eten; en die in plaats van de schapen des Heeren te vergaderen, over hen heersen met strengheid en wreedheid. Leest thuis op uw gemak Ezechiël 34, van het begin tot het einde, en ziet of die woorden niet op enigen van onzen toepasselijk zijn, die op de huidige dag herders genoemd worden.

3e De Doorbreker zal strijden tegen alle onwetenden, die te midden van het licht in duisternis leven; "want het is geen volk van enig verstand, daarom zal Hij, Die het gemaakt heeft Zich erover niet ontfermen, en Die het geformeerd heeft, zal aan hetzelve geen genade bewijzen."

4e Tegen alle ongelovigen, die de aanbiedingen van Zijn genade door Christus verwerpen: "Die niet gelooft is reeds veroordeeld, en de toorn Gods blijft op hem." Hij zal komen "met vlammend vuur, wraak doende over degenen, die God niet kennen, en over degenen, die het Evangelie van onze Heeren Jezus Christus niet gehoorzaam zijn."

5e Tegen alle naamchristenen, die zich tevredenstellen met de naam, dat zij leven, terwijl zij dood zijn in zonde.

6e Hij bindt de strijd aan tegen alle verbondsbrekers, die inzake plechtige geloften, hetzij die nationaal of persoonlijk zijn, bedrieglijk handelen met God of mensen. Een zware beschuldiging, die wij in dit land op onszelf mogen toepassen, en waarvoor, naar te vrezen is, God Zich aan ons zal wreken: "Zal hij het verbond breken en ontkomen?" Neen, zegt de Heere: "Want Ik zal een zwaard over u brengen", dat de wraak des verbonds wreken zal.

7e Hij zal als een Doorbreker optrekken tegen alle afvalligen en afwijkers, die de wegen Gods wel schenen te lopen, maar, evenals een bedrieglijke boog, haast afwijken en zich neigen tot hun kromme wegen. Velen van u hebben aan een avondmaalstafel uw handen opgestoken, en plechtig belijdenis gedaan voor God, engelen en mensen, dat u de Heere zult volgen overal waar Hij heengaat. O, wacht u om ‘ s Heeren wil, dat u trouweloos met God zou handelen gelijk deze, (Psalm 78:35) "die gedachten, dat God hun rotssteen

was, en God de Allerhoogste hun Verlosser", doch (vers 37) "van welken het hart niet recht was met Hem, en zij waren niet getrouw in Zijn verbond." Want "die afkerig van hart is, zal van zijn wegen verzadigd worden." Niemand, die zijn hand aan Gods ploeg slaat, en ziet naar hetgeen achter is, is bekwaam tot het koninkrijk Gods.

8e Tegen alle onreine personen, die zich wentelen in de modderpoel van hun afschuwelijke lusten: (Hebr. 13:4) "Hoereerders en overspelers zal God oordelen." U wordt bij naam en toenaam uitgesloten van het koninkrijk der hemelen.

9e Tegen alle hovaardige pochers der aarde, die zich onbeschaamd jegens anderen gedragen, alsof zij hun medeschepselen niet waren, of waardig om bij de honden van hun kudde gesteld te worden. Allen, die zich op hun rijkdom, versierselen, wijsheid, eerbewijzen of hoge betrekkingen verheffen, en van welken de harten over deze of dergelijke dingen verheven zijn; de Heere zal u met Zijn ijzeren roede bezoeken: (Jes. 2:11, 12) "De hoge ogen der mensen zullen vernederd worden, en de hoogheid van de mannen zal neergebogen worden, en de Heere alleen zal in die dag verheven zijn. Want de dag des Heeren der heirscharen zal zijn tegen alle hovaardigen, en hogen, en tegen alle verheven, opdat hij vernederd worde."

10e De Doorbreker zal optrekken tegen overheidspersonen en ouderlingen, die des Heeren wijngaard onrecht aandoen, en Zijn arme volk van rechten of vrijheden beroven, die Hij hun gegeven heeft. Ziet hiertoe Jes. 3:14, 15: "De Heere komt ten gerichte tegen de groten", die de regering en het gezag in handen hebben; "want gijlieden hebt deze wijngaard verteerd; de roof des ellendigen is in uw huizen. Wat is ulieden, dat gij Mijn volk verbrijzelt, en de aangezichten van de ellendigen vermaalt? spreekt de Heere HEERE der heirscharen." Sommigen, die daaraan schuldig zijn, zullen zich misschien onder een of ander wetsartikel trachten te verschuilen; doch als er zulken nu onder mijn gehoor zijn, dan waarschuw ik hen, in de Naam van God, dat hun spinneweb-voorwendsels hen nergens zullen doen standhouden, wanneer de Doorbreker de strijd tegen hen aanbindt.

11e De Doorbreker zal optrekken tegen alle zulken, die hun zonde vrij uitspreken, gelijk Sodom, en die in plaats van naar de bestraffingen van het Woord, van het geweten, en van de voorzienigheid te luisteren, hun harten verharden, alsof zij de hemel wilden uittarten, en die zich als zwijnen omkeren om diegenen te verscheuren, die hun het juweel van een bestraffing toewerpen: "Een man, die dikwijls bestraft zijnde de nek verhardt, zal schielijk verbroken worden, zodat er geen genezen aan zij. Verstaat dit toch, gij godvergetenden, opdat Hij u niet verscheure, en niemand redde."
Omdat dit alles en vele andere kwaden in de tijd en het geslacht waaronder wij leven algemeen zijn en de overhand hebben, hebben wij reden te vrezen, dat ons de een of andere doorbrekende ramp te wachten staat, en laat niemand zichzelf straffeloosheid beloven, want er is geen ontkomen aan de slag van de ontzaglijke Doorbreker; neen, waar zult u heenvlieden voor Zijn aangezicht? (Amos. 9:2) "Al groeven zij tot in de hel, zo zal ze Mijn hand vandaar halen; en al klommen zij in de hemel, zo zal Ik ze vandaar doen nederdalen."

Om, zo mogelijk, de harten van een boze en goddeloze wereld met schrik te vervullen, opdat zij mogen ontwaken en vlieden van de toekomende toorn, zal ik over enkele

verbrekende werktuigen spreken, die deze geweldige Doorbreker in Zijn hand heeft, waarmee Hij hun slagen kan toebrengen.

1. Hij heeft een verbrekende arm. Wie heeft een arm gelijk God? "Zijn rechterhand en de arm Zijner heiligheid heeft Hem heil gegeven", over al Zijn vijanden, en dat zal zo zijn tot aan het einde van de wereld.
2. Hij heeft een verbrekend aangezicht. Wanneer Hij iemand vriendelijk aanziet, of wanneer Hij Zijn verzoend aangezicht over een ziel verheft, geeft Hij meer blijdschap in het hart, dan wanneer koren en most vermenigvuldigd worden. Doch, O! Wanneer Hij Zijn aangezicht fronst, en het betrekt; wie zal dat kunnen verdragen? (Psalm 80:17) "Zij komen om, van het schelden Uws aangezichts;" en geen wonder, want "de pilaren van de hemel sidderen, en ontzetten zich voor Zijn schelden."
3. Hij heeft een verbrekend woord. "Is Mijn woord niet alzo als een hamer, die een steenrots te morzel slaat? Zijn belovend woord is waarlijk vertroostend en is een reuk des levens; doch o! Zijn bedreigend en veroordelend woord is een vermorzelende hamer en een "tweesnijdend scherp zwaard, " en door dit zwaard Zijns monds zal Hij de goddelozen ombrengen: "Ik heb hen behouwen door de profeten; Ik heb hen gedood door de redenen Mijns monds."
4. Hij heeft een verbrekende stem. "Wie kan gelijk Hij met de stem donderen? De stem des Heeren breekt de cederen; ja, de Heere verbreekt de cederen Libanons." O, wanneer deze machtige Doorbreker, op de laatste dag, "met een geroep, met de stem des archangels, en met de bazuin Gods zal nederdalen van de hemel, " hoe zullen dan de goddelozen er uitzien? Dan zullen zij wegens Hem "wenen, en beginnen te zeggen tot de bergen: valt op ons, en bedekt ons voor het aangezicht van Hem, Die op de troon zit en voor de toorn des Lams."
5. Hij heeft een verbrekende wind: (Jes. 11:4) "Hij zal de aarde slaan met de roede Zijns monds." (Psalm 18:9) "Rook ging op van Zijn neus, en een vuur uit Zijn mond verteerde; kolen werden daarvan aangestoken." Door deze adem van de Almachtige wordt het vuur van de hel aangestoken, dat nooit geblust kan worden: (Jes. 30:33) "Want Tofeth is van gisteren bereid, ja, hij is ook voor de koning bereid, Hij heeft hem diep en wijd gemaakt; zijn brandstapels, vuur en hout is veel, de adem des Heeren zal hem aansteken als een zwavelstroom."
6. Hij beschikt over verbrekende donderslagen waarmee Hij de zondaar ieder ogenblik kan doodslaan; en wie kan Hem weerstaan als Hij één van deze bliksemen doet vliegen? (Psalm 83:48) Hij zond vurige kolen onder de weerspannige Egyptenaren.
7. Hij gebiedt over vele verbrekende heirscharen van engelen, sterren, en plagen, waarmee Hij een afwijkende Kerk of een weerspannig volk kan straffen. Indien Hij de vliegen, sprinkhanen, rupsen of dergelijke onaanzienlijke insecten maar oproept, hoe vaardig zijn zij om Zijn twistzaak te wreken, zoals u dat in het geval van Egypte kunt zien. Aan deze machtige Doorbreker ontbreken geen werktuigen. Laten daarom de afvalligen zichzelf niet verheffen, meer laten de goddelozen hun weg verlaten.

Een vierde gebruik zal zijn tot vertroosting en bemoediging van gelovigen, onder alle ontmoedigingen en moeilijkheden, op hun weg door de woeste huilende wildernis. Er is geen donkere of moeilijke stap in de weg, die Christus niet voor hen betreden en bereisd heeft, en daarom ook voor hen heeft geheiligd. Ik zal dit met een paar voorbeelden duidelijk maken.

1e In het algemeen, is hier vertroosting onder een vermenigvuldiging van ellenden en smarten, die als zo vele baren over u heengaan. De Doorbreker is voor u in deze weg opgetrokken. Christus was een Man van smarten en verzocht in krankheid. "Als dezelve geëist werd, toen werd Hij verdrukt." Ziet daarom, onder het dragen van uw kruis op Hem, en aanmerkt Hem, "opdat gij niet verflauwt en bezwijkt in uw zielen." Weet tot uw bemoediging, dat "onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, ons werkt een gans zeer uitnemend, eeuwig gewicht der heerlijkheid." Christus heeft eerst geleden, en is toen in Zijn heerlijkheid ingegaan; zo moeten wij ook door vele verdrukking ingaan in het koninkrijk.

2e Meer bijzonder, is hier vertroosting in geval van verzoeking. Misschien schijnt de briesende leeuw op u losgelaten te zijn, zodat Zijn vurige pijlen van verzoeking u zonder ophouden om de oren vliegen, en u uitroept: "Nu zal ik één der dagen door Sauls hand omkomen." Hier is vertroosting, de Doorbreker is in deze weg voor u opgetrokken; Hij is in alle dingen verzocht geweest gelijk als gij. U ziet in Matth. 4 welke woedende aanvallen van de verzoeker Hij had te doorstaan: en was hij (satan) stout genoeg om een aanval te doen op de Vorst en Gebieder, zouden dan de krijgsknechten, de volgelingen, het vreemd achten, dat hij hen met dezelfde en dergelijke verzoekingen aanvalt? Weet tot uw vertroosting, dat in de aanval die hij op Christus deed, de kop van de vijand vermorzeld is, en zijn koninkrijk en zijn sterkte vernietigd zijn. Hij heeft ook beloofd, (Rom. 16:20) "dat Hij de satan haast onder uw voeten zal verpletteren;" daarom wees goedsmoeds, en houdt uw weg vast.

3e Ligt u onder een last van zonde en schuld? Zodat u misschien uitroept: "Mijn ongerechtigheden gaan over mijn hoofd; als een zware last zijn ze mij te zwaar geworden, " Wel, hier is vertroosting, de Doorbreker is voor uw aangezicht opgetrokken, Hij kent dit gewicht bij Eigen ondervinding, want "de Heere heeft onzer aller ongerechtigheid, op Hem doen aanlopen", en Hij heeft zo'n teer medelijden met de arme ziel, die onder een last van zonde en schuld loopt te zuchten, dat Hij u nodigt: Werpt uw zorg op de Heere, en Hij zal u onderhouden. Komt herwaarts tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven."

4e *Hier is vertroosting in geval van verlating.*
O, zal misschien de een of andere arme ziel zeggen, ik heb met een verbergend God te doen, de Trooster, Die mijn ziel zou verkwikken, is ver van mij.
Hier is ondersteuning: de Doorbreker is in deze weg voor uw aangezicht opgetrokken. Welke zwarte en donkere wolken omringden Hem, toen Hij uitriep: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?" Hij heeft zoveel medelijden met Zijn arme volk, dat in die toestand verkeert, dat Hij een belofte tot hun bemoediging heeft nagelaten, dat Hij, al zou Hij ze voor een klein ogenblik verlaten, en in een kleine toorn Zijn aangezicht van hen een ogenblik verbergen, Zich nochtans met eeuwige goedertierenheid over hen zou ontfermen. "Des avonds vernacht het geween, maar des morgens is er gejuich.

5e Hier is vertroosting onder smaad. Misschien wordt uw naam doorboord met de scherpe pijlen van smaad en laster. Wel, de Doorbreker heeft voor u die weg betreden; Hij werd "een godslasteraar, een wijnzuiper, en vriend van tollenaren en zondaren genoemd", en beschuldigd, dat Hij Beëlzebul had. Wat kan van u gezegd worden dat

erger is? Doch bovendien, laat de wereld zwart maken zoveel zij wil, de dag komt, wanneer Hij u openlijk zal erkennen en vrijspreken, en uw naam zal bij Hem in eeuwige gedachtenis zijn; Hij zal eenmaal "uw gerechtigheid doen voortkomen als het licht, en uw recht als de middag."

6e Bent u verlaten en verraden, verlaten van vrienden en bekenden, op wie u vertrouwde? Wel, de Doorbreker heeft ook die weg voor u betreden. Hij werd door Judas verraden, en door al Zijn discipelen verlaten, zij, die Zijn brood aten, hebben de verzenen tegen Hem verheven." Doch Hij heeft tot uw bemoediging tot u gezegd, dat, wie u ook verlaat of verraadt, Hij het nooit zal doen. "Ik zal u niet begeven, noch verlaten"; vuurvlammen en watervloeden zullen u en Hem nooit scheiden.

7e Misschien wordt u naar recht hard behandeld, ja, van mensen met het grootste onrecht. Wel, de Doorbreker heeft ook deze weg voor u bewandeld; want "hoewel Hij geen onrecht gedaan heeft, noch bedrog in Zijn mond geweest is", nochtans is Hij onder de snoodste boosdoeners geteld geweest, en evenals zulken veroordeeld. Hoewel Hij alle trouw betoonde aan de aardse machten, en daarvan het helderste voorbeeld gaf, toch werd Hij als een vijand van de keizer veroordeeld, en zo heeft Hij dat lot ook voor Zijn volgelingen geheiligd.

8e Misschien bent u bevreesd de dood, de koning van de verschrikkingen, in het aangezicht te zien. Uw hart en uw vlees krimpen weg bij de gedachte, dat u door dat donkere dal, een ongekende wereld, een bodemloze en ontzaglijke eeuwigheid zult ingaan. Wel, grijpt moed, de Doorbreker is voor uw aangezicht opgetrokken, en in Zijn optrekken heeft Hij de dood geplaagd, en het graf verdorven (Hos. 13:14); zodat de natuur daarvan, als het ware veranderd is. Die drinkschaal van de zwijmeling, Hem van de Vader gegeven, is in een beker van vertroosting veranderd, doordat Hij de dood gesmaakt heeft, en daarom mag u, gelovige, uw hoofd opheffen wanneer u ziet, dat de dood nadert, en die lemen tabernakel afbreekt, want dan is de dag van uw verlossing nabij.

Zo ziet u, dat u op uw reis door deze vermoeiende woestijn geen weg kunt bereizen, die niet reeds door uw heerlijk Hoofd en uw Koning gebaand en doorgebroken is. De ondervinding, die Christus van deze dingen had, gaat onvermijdelijk met deze twee dingen gepaard:
1. Een teer medegevoel met Zijn volk in dergelijke omstandigheden. Hij kent het hart van een vreemdeling omdat Hijzelf een vreemdeling op aarde was: In al hun benauwdheden is Hij benauwd; Hij heeft medelijden met onze zwakheden, want Hij is in alle dingen verzocht geweest gelijk als wij. O, hoe opbeurend is het voor een arm schepsel in de tijd van benauwdheid, als hij een tedere medelijdende vriend heeft, die zijn last met hem draagt!
Zijn ondervinding van dit kwaad heeft spoedige hulp tot gevolg, want in hetgeen Hij Zelf verzocht zijnde geleden heeft, kan Hij degenen, die verzocht worden, te hulp komen.

Maar, zegt u, *de hulp blijft lang uit.*
Ik antwoord: Zij zal geen ogenblik langer vertoeven, dan Hij het tot Zijn eer en uw welzijn nodig oordeelt. Wees daarom goedsmoeds, zij zal op de rechte tijd komen, en

wanneer zij komt zult u overtuigd zijn, dat het zo is: Het gezicht zal nog tot een bestemden tijd zijn, - zo Hij vertoeft verbeidt Hem; Hij zal het op het einde voortbrengen, en niet liegen; Hij zal gewis komen, Hij zal niet achterblijven." Zegt niet, dat de Heere vergeten heeft genadig te zijn, omdat Hij de beloofde hulp uitstelt; neen, Hij zegt: "Ofschoon een vrouw haar zuigeling vergat, zo zal Ik toch u niet vergeten." U bent in Zijn handpalmen gegraveerd, uw muren zijn steeds voor Hem.

Een vijfde gebruik van deze leer zal zijn een woord van *vermaning.*
1. Tot zondaren, tot de gevangenen van de hel, die nog met de ketenen van hun geestelijke gevangenschap gebonden zijn.
Is Christus op de machten van de hel aangevallen, heeft Hij de gevangenis van de satan opengebroken, en de weg naar de hemel en de heerlijkheid ontsloten? Heeft Hij alle wettelijke sluitbomen en hinderpalen uit de weg der zaligheid weggenomen? O, laat mij u dan vermanen, en u, die nog in een verbond met de dood en in een voorzichtig verdrag met de hel bent, toeroepen, dat u de boeien van de zonde afschudt; want deze machtige Doorbreker nodigt u, tot Hem te komen in de weg, die Hij heeft ontsloten. Hij is gegeven tot een verbond des volks, om het aardrijk op te richten, om de verwoeste erfenissen te doen beërven; (Jes. 49:9) "Om te zeggen tot de gebondenen, Gaat uit; Tot hen, die in duisternis zijn, Komt te voorschijn."

Doch ik heb mij reeds lang met u beziggehouden toen ik een woord van verschrikking sprak tot alle boze en goddelozen, die nog in de staat van zonde, opstand en vijandschap tegen God leven; daarom wend ik mij nu van u af, om *nog een woord van vermaning te spreken tot de gelovigen, in het bijzonder tot gelovige avondmaalgangers, die het zegel des verbonds, de onderpanden van Zijn liefde, aan een Avondmaalstafel hebben ontvangen.*
Is het zo, dat Christus de weg naar de heerlijkheid heeft doorgebroken? Heeft Hij als onze vermaarde Krijgsoverste de strijd aangebonden, om onze strijden te strijden tegen alle weerstand biedende machten van de hel en van de aarde, en hun bondgenoten?
Laat mij u dan vermanen uw bezwijkende geesten moed in te spreken; vat moed en houdt uw weg, en trekt voort naar de heerlijkheid. Strijdt de goede strijd van het geloof en volhardt daarin tot het einde toe; niettegenstaande alle tegenstand, die u ontmoet van uw geestelijke vijanden.
Ik behoef van geen andere beweegreden gebruik te maken, om u te gebieden mijn vermaning gehoor te geven, dan wat de woorden van mijn tekst mij daartoe verschaffen: De Doorbreker zal voor uw aangezicht optrekken. Wilt u daarvan een geloofwaardige verklaring hebben, dan hebt u die in het slot van het vers: Hun Koning zal voor hun aangezicht heen gaan, en de Heere aan hun spits. Er schijnt gezinspeeld te worden op de opmars van een leger, met de generaal aan het hoofd; of op de tocht van Israël door de woestijn, met de Vuurkolom en Wolkkolom voor hen uit gaande. Vier dingen kunnen hier worden opgemerkt tot uw moedgeving in uw tocht door de woestijn van deze wereld.
1. Let op de naam van uw Overste; het is de Heere.
2. Zijn koninklijk ambt en betrekking; Hij is hun Koning.
3. Zijn nabijheid bij het leger, Hij is aan hun spits.
4. Zijn majestueuze houding, leiding en gedrag, gepast voor Zijn ambt en Zijn betrekking.

1e Ik zeg tot uw bemoediging, op uw tocht en reis naar Immanuëls land door de huilende wildernis, beschouwt de Naam van uw Overste, het is de Heere, of Jehovah, Die aan hun spits is, Dit is niet de naam van het een of andere, mindere wezen; neen, het is een Naam, die alleen de allerhoogste, opperste en zelfstandige God Eigen is: (Psalm 83:19) "Opdat ze weten, dat gij alleen met Uw Naam zijt, de Heere, de Allerhoogste over de ganse aarde." Het is in deze Naam, dat Hij op de hemel vaart tot uw hulp, en met Zijn hoogheid op de bovenste wolken" (Deut. 33:26). De naam van een voorspoedige en overwinnende Krijgsoverste zal het gehele leger met moed bezielen, en de vijand de schrik om het hart doen slaan. Wel, gelovigen, de Naam van uw Overste, de Oversten Leidsman van uw zaligheid, is de Heere, Jehovah, een Naam waarin zich zal buigen alle knie dergenen, die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn. Alle duivels in de hel sidderen op de grootheid van deze Naam; daarom houdt moed, houdt uw weg, staat tot den bloede toe tegen, strijdende tegen de zonde onder de leiding van zo'n vermaarde naam, met de Kerk zeggende: "Wij zullen juichen over Uw heil, en de vaandels opsteken in de Naam onzes Gods."
Omdat wij geroepen zijn en ons geboden wordt, in ons werk en onze strijd op de Naam des Heeren te vertrouwen, en op Hem, als onze God, te steunen; daarom zal ik, om het geloof in deze Naam aan te moedigen, twee of drie Toenamen noemen, die in de Schrift daaraan worden toegevoegd.

1. Hij wordt genaamd *Jehova Tsidkenu,* de Heere, onze Gerechtigheid: (Jer. 23:6) "Dit zal Zijn Naam zijn, waarmee men Hem zal noemen, de Heere, Onze Gerechtigheid." Hij heeft door Zijn dadelijke en lijdelijke gehoorzaamheid aan de wet een eeuwige gerechtigheid aangebracht tot onze rechtvaardigheid, waardoor de gerechtigheid der wet, groot en heerlijk gemaakt is, en door het geloof in Hem is het recht van de wet in ons vervuld. Daarom moet u, telkens wanneer de wet als een verbond, de schuld van de gehoorzaamheid als de voorwaarde des levens van u komt eisen, of u onder haar vloek besluit wegens de schending van haar geboden, door een toe-eigenend geloof, gebruikmaken van de Naam van uw Overste, zeggende: Hij is de Heere mijn Gerechtigheid; Hij Die geen zonde gekend heeft, is zonde voor mij gemaakt, opdat ik zou worden rechtvaardigheid Gods in Hem.
2. Soms wordt Hij genaamd: *Jehovah Rofè,* de Heere uw Heelmeester (Exod. 15:26). Daarom moet u, wanneer u verwond bent door de vurige pijlen van de satan, of de pestilentie of besmetting van de zonde, in welke vorm ook uw ziel met dodigheid, duisternis, ongeloof, vijandschap, of wat ook aantast, terstond de toevlucht nemen tot uw Overste, want Hij is de Overste Leidsman der zaligheid, en door op Hem te zien zult u genezen worden, gelijk Israël in de woestijn genezen werd door op de koperen slang te zien.
3. Soms wordt Hij *Jehovah Schammah* genaamd, De Heere is aldaar (Ezech. 48:35), waardoor Zijn genadige tegenwoordigheid in Zijn Kerk en onder Zijn volk wordt aangewezen. "God is in het midden van haar, zij zal niet wankelen: God zal ze helpen in het aanbreken des dageraads." Naar Zijn wezenlijke tegenwoordigheid vervult Hij de hemel en de aarde, en is Hij in Zijn gemeente met bijzondere genade tegenwoordig, want Hij zegt van Sion: "Dit is Mijn rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen; de Heere is daar gezeten op het verzoendeksel, op een troon der genade, om naar zijn onderdanen te horen, hen te helpen en mild aan hen uit te delen.
4. Soms wordt Hij *Jehovah Jireh* genaamd. De Heere zal het voorzien (Gen. 22:14). Deze Naam is een heerlijke bemoediging onder enigerlei gebrek of engte, hetzij het

de ziel of het lichaam betreft; want hierdoor zijn wij verzekerd, dat wanneer "de ellendigen en nooddruftigen water zoeken en er is geen, en hun tong versmacht van dorst, de Heere hen zal verhoren, de God Israëls hen niet zal verlaten" (Jes. 41:17).

5. Ook wordt Hij *Jehovah Nissi* genaamd, de Heere is mijn Banier (Gen. 22:15), omdat Hij degenen, die Hem vrezen, een banier heeft gegeven, om die op te werpen vanwege de waarheid. Wanneer hun in de ordinanties de toegang tot Hem wordt vergund, zitten "zij met grote lust onder Zijn schaduw, en is de liefde Zijn banier over hen. Zijn Naam is een Banier van de wet, een Banier van de overwinning, een Banier van zegepraal over degenen, die op Hem vertrouwen.

2e In de woorden komen niet alleen de Naam van Christus voor, maar ook Zijn ambt, en de betrekking tot Zijn volk. Hij is hun Koning, de Overste Leidsman van hun zaligheid; Hij is een Persoon van koninklijk gezag, en Hij is door Zijn Vader gezalfd tot Koning over Sion: (Psalm 2:6) "Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over Sion, de berg Mijner heiligheid." Hij heeft op Zijn kleed en op Zijn dijen deze Naam geschreven: Koning der koningen, en Heere der heren: Opdat u Hem als een machtige Koning mag bewonderen, vertrouwen en eren

1. Beschouwt de hoogte van Zijn troon: het is dezelfde troon waarop de Vader zit, die daarom de troon Gods en des Lams wordt genaamd. Toen Hij overwon, was Hij gezeten met de Vader in Zijn troon, een troon van Hem is zo hoog en verheven, dat de engelen op het gezicht van Zijn hoogte en heerlijkheid zo verblind worden, dat zij hun aangezichten met hun vleugelen bedekken.
2. Beschouwt de luister van Zijn woonplaats. Andere koningen hebben hun koninklijke paleizen; maar wat Zijn die met al hun pracht, dan gebouwen van stof? Sions Koning bewoont de eeuwigheid; Hij woont in de hoogte, en in het heilige, en bewoont een ontoegankelijk licht; dewelke geen mens gezien heeft, noch zien kan. O, wie zal verkeren in Zijn tent? Wie zal wonen op de berg Zijner heiligheid?
3. Laat ons de pracht van Zijn hofstoet beschouwen. "De heirlegers in de hemel volgen Hem, " heirscharen van engelen, en heirscharen van heiligen. Zijn hof is vol dienaren, tienduizend maal tienduizenden en duizend maal duizenden dienen Hem.
4. Beschouwt de grootheid van Zijn inkomsten; Hij heft schatting van de hemel, de aarde en de hel. Alle schepselen betalen Hem een schatting van lof als hun grote Heere. De triomferende Kerk roept: (Openb. 7:10) "De zaligheid zij onze God, Die op de troon zit, en het Lam." De strijdende Kerk aanbidt Hem zeggende: "De ganse aarde worde met Zijn heerlijkheid vervuld." Ja, de hel zelf moet schatting van lof betalen aan Zijn rechtvaardigheid en de rechtheid van Zijn bestuur.
5. Beschouwt de uitgestrektheid van Zijn heerschappij in betrekking tot alle personen en plaatsen: "Zijn koninkrijk heerst over alles." Zijn koninkrijk der genade strekt zich uit tot de heidenen, en de uiterste einden der aarde. Ten opzichte van de duur, is Zijn koninkrijk een eeuwig koninkrijk. In één woord, Hij is de Koning der koningen en de Heere der heren, de Overste van de koningen der aarde; "door Hem regeren de koningen, en de vorsten stellen gerechtigheid." O, wie zou zo'n Koning niet volgen? Wie zou niet wensen een van Zijn onderdanen te zijn? Wie zou niet verlangen aan Zijn zaak verbonden te zijn tegen allen, die op Zijn koninklijke rechte inbreuk durven maken, zoals velen heden ten dage doen door de voorrechten en vrijheden van Zijn onderdanen te benadelen? Laat wie dat wil het doen, het zal hun tenslotte duur komen te staan.

3e Nog iets, dat hier zeer bemoedigend is voor de onderdanen en volgelingen van deze machtigen Vorst, is, dat Hij voor Zijn krijgsknechten uit gaat, of dicht bij hen is: "Hij is aan hun spits." Hij is niet alleen een Regeringshoofd, of een Koning, maar Hij is ook een Hoofd van inwerking, zo'n hoofd als dat van het natuurlijk lichaam voor de leden is, dat niet gescheiden kan worden, maar altijd zijn moet waar de leden zijn. "God heeft Hem de gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen, welke Zijn lichaam is." Hij en zij zijn "door één Geest samengevoegd' (Kol. 2:19) "En het Hoofd niet behoudende, uit Hetwelk het gehele lichaam, door de samenvoegselen en samenbindingen voorzien samengevoegd zijnde, opwast met Goddelijke wasdom."

O, wat een grote zaak is dit! Hoe kan dat de gelovigen bezielen hun weg vast te houden en vol te houden in de strijd, dat de Heere aan hun spits is! Hieruit ontstaan twee of drie krachtige bemoedigingen.

1. Indien de Heere aan uw spits is, weet Hij zeer goed hoe het met Zijn strijdende leden op het slagveld gesteld is. Zegt daarom niet: "Mijn weg is voor de Heere verborgen, en mijn recht gaat van mijn God voorbij; want Zijn ogen doorlopen de ganse aarde." Geen haar van uw hoofd kan op de grond vallen zonder Zijn kennis en toestemming.
2. Indien de Heere aan uw spits is, zal u niet ontbreken wat u nodig hebt om de kosten te dragen van uw reis en uw strijd. Het gehele leger wordt hier voorzien en onderhouden op kosten van de Overste. Meer in het algemeen:

   (1.) Het leger moet voorzien worden. Wel, de Heere, Die aan hun spits is, zal daarin voorzien: "Uw brood wordt u gegeven, uw wateren zijn gewis. Uw God zal naar Zijn rijkdom vervullen al uw nooddruft in heerlijkheid, door Christus Jezus."

   (2.) Het leger moet gekleed worden. Wel, de Heere, Die aan hun spits is, zal ook daarin voorzien; Hij heeft voor een wapenhuis gezorgd, waarin de schilden van de oorlogshelden hangen. U ziet in Ef. 6 voor welk een veelomvattende, volkomen wapenrusting voor Zijn krijgsknechten, Hij heeft gezorgd. Het schild van het geloof, de helm der zaligheid, het borstwapen der gerechtigheid, de gordel der waarheid, het zwaard des Geestes; er ontbreekt niets om de vijand aan te vallen, of de ziel in haar strijd te verdedigen.

   (3.) Het leger moet zijn garnizoensplaats hebben voor winterkwartier, waar het voor stormwind en onweer beschut is. Wel, de HEERE, Die aan hun spits is, heeft ook hiervoor gezorgd, ja, Hijzelf is hun garnizoens plaats, hun woonplaats in alle geslachten. Hij is een verberging tegen de wind, en een schuilplaats tegen de vloed; als waterbeken in een dorre plaats, als de schaduw van een zware rotssteen in een dorstig land.

   (4.) Het leger moet orders en besturingen hebben, voornamelijk wanneer het op mars is, welke weg zij moeten gaan. Nu, de Heere, Die aan hun spits is, zal het hen daaraan niet laten ontbreken; "Zijn Woord is een lamp voor hun voet, en een licht voor hun pad. Hij heeft u bekend gemaakt, o mens, wat recht is, en wat eist de Heere van u, als recht te doen, en weldadigheid lief te hebben, en ootmoedig te wandelen met uw God?"

   (5.) Voor de zieken en gewonden in het leger moet gezorgd worden. Wel, de Heere, Die aan hun spits is, is een ervaren Heelmeester en een teerhartig Herder; Hij vergadert de lammeren in Zijn armen, en Hij verbindt de wonden van de gebrokenen van hart en de verslagenen van geest. Zo ziet u, wat een heerlijke bemoediging hieruit ontstaat, dat de Heere aan hun spits is.

4e Wij hebben hier ook hun heerlijke en zegevierende optocht, onder de leiding des Heeren; Hij trekt voor hun aangezicht op; waarmee de volgende dingen worden te kennen gegeven:

1. Dat de gelovigen hier op aarde niet thuis zijn, want zij zijn maar op reis. Zij zijn evenals Israël in de woestijn, waar zij geen stad ter woning vonden, geen plaats van rust aan deze zijde van de Jordaan; neen. "zij zijn begerig naar een beter vaderland, dat is, naar het hemelse."
2. Dat zij zich voortbewegen, of vooruitgaan naar hun rust, want zij gaan voort, gelijk van de reizigers naar Sion gezegd wordt: (Psalm 84:8) "Zij gaan van kracht tot kracht, een ieder van hen zal verschijnen voor God in Sion."
3. Dat hun koning en Overste, die aan hun spits is, hun wegen zeer goed kent, want Hij trekt voor hun aangezicht op als hun Vorst en Gebieder. Hoe onkundig en onervaren zij ook in zichzelf zijn, in hun Hoofd zijn al de schatten der wijsheid en kennis verborgen, en daarom zal Hij hun weg kennen, en in welke richting zij moeten gaan; Hij zal hen in de woestijn niet aan hun eigen leiding overlaten; neen; "Hij zal hen leiden naar Zijn raad, en daarna zal Hij hen in heerlijkheid opnemen."
4. Dat de Heere, hun Koning, voorop gaat, om alle tegenstand het hoofd te bieden, en de doorgangen van hun weg vrij te maken. O, welke vijanden zouden durven standhouden om hen tegen te staan, wanneer de Heere als hun Koning voor hun aangezicht heen gaat! In Hem zullen zij gewisselijk overwinnaars, ja, meer dan overwinnaars zijn. Hun boog zal in stijfheid blijven, want de Heere is Israëls overwinning; "ook liegt Hij niet, en het berouwt Hem niet" (1 Sam. 15:29)
5. Dat de Kerk en Gods volk, zolang zij Zijn weg houden, onder Zijn bijzondere bescherming zijn. Hij zal hen verbergen in het verborgen van Zijn tent: zij zullen vernachten onder de schaduw des Almachtigen; Hij zal hen dekken met Zijn vlerken, en onder Zijn vleugelen zullen zij hun toevlucht nemen; Zijn waarheid zal hun rondas en beukelaar zijn.
6. Dat er iets van bijzondere grootheid en majesteit is in de verschijning van de Heere ten goede van Zijn volk. Daarom werden zij vergeleken bij een leger met een onoverwinnelijke krijgsoverste aan hun spits, dat Bileam deed uitroepen: "Hoe goed zijn uw tenten, Jakob! Uw woningen, Israël! Hij heeft zich gekromd, hij heeft zich neergelegd gelijk een leeuw, en als een oude leeuw, wie zal hem doen opstaan?"

Zo ziet u, wat een heerlijke bemoediging uit dit woord ontspringt om de gelovigen in hun geestelijke strijd te bezielen en te versterken: Hun koning zal voor hun aangezicht heen geen, en de Heere aan hun spits. Maar het oog van het geloof zal oneindig veel meer in Hem zien dan iets, dat ik heb gezegd of kan zeggen.

Ik zal sluiten met een paar raadgevingen, opdat u voorspoedig mag optrekken, onder het geleide van uw heerlijke Koning, Hem, Die voor uw aangezicht heen gaat als de Overste Leidsman van uw zaligheid.

1e Benaarstig u dan om de heerlijke Doorbreker, Die voor uw aangezicht heen gaat, goed te kennen, en Hem altijd in het oog te houden; want het gezicht van de Overste bezielt de krijgsknechten met moed en dapperheid, zodat zij, als Hij in hun gezicht is, hun weg met blijdschap gaan, al is het, dat hel en dood en gewapende legioenen van duivels en mensen in hun weg zijn. Vandaar worden de heiligen zo dikwijls vermaand in hun Christelijke loopbaan en in hun strijd, op Hem te zien. Hij vermaant hen dat te doen: (Jes. 45:22) "Wendt u naar mij toe, wordt behouden." Zij bemoedigen elkaar daartoe: (Hebr. 12:2) "Laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan, die ons

voorgesteld is, ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs Jezus." Zo vertellen zij hun bevinding van het nut en voordeel, dat zij trekken, uit zo te doen: "Zij hebben op Hem gezien, ja, Hem als een waterstroom aangelopen, en hun aangezichten zijn niet schaamrood geworden." Een gezicht van Hem bezielde hen met zulke onverschrokken stoutmoedigheid, dat zij al hun vijanden in het aangezicht konden zien, zonder in het minste verschrikt te worden.

2e Beijvert u goed bekend te worden met de weg, die Hij heeft doorgebroken. De profeet Jesaja beschrijft ons die weg in hoofdstuk 35. "En daar zal een verheven baan, en een weg zijn, welke de heilige weg zal genaamd worden. De onreine zal daar niet door gaan, maar hij zal voor deze zijn: die deze weg wandelt, zelfs de dwazen zullen niet dwalen." Dit is geen andere dan de reine weg van rechtvaardigmaking en aanneming door het geloof in de Heere Jezus Christus, welke zich uitlaat en ontdekt in het staan naar heiligheid beide in hart en leven. Zodat de gebruikmaking van Christus door het geloof, beide tot rechtvaardigmaking en heiligmaking, tot gerechtigheid en sterkte, de gebaande weg is, die voor ons verhoogd is, om daarin te wandelen. "Ik ben de weg", zegt Christus, "niemand komt tot de Vader dan door Mij." Beijvert u dan, goed bekend te worden met deze weg van toegang, deze weg der genade: "Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof; en dat niet uit u, het is Gods gave. Niet uit de werken. opdat niemand roeme." Het is niet de vuile weg van de zonde, maar de reine weg van gehoorzaamheid aan de wet Gods; en wanneer u in de kracht Gods hebt gehoorzaamd, moet u Zijn gerechtigheid vermelden, de Zijne alleen.

3e Aangezien de Heere aan uw spits is, doet dan ook de wapenrusting des Heeren aan. De apostel zegt: "Daarom neemt aan de gehele wapenrusting Gods" (Ef. 6:13). U hebt daar een opsomming, van de verscheidene stukken van de wapenrusting van een Christen, zoals het schild van het geloof, de helm van de zaligheid, enz. Dit wordt soms "de wapenen des lichts" genaamd, omdat het van de Vader der lichten komt, van Wie alle goede gave en volmaakte gift afkomt; omdat alle stukken van de wapenrusting van de Christen, zoals geloof, hoop, oprechtheid en waarheid, alle gegrond zijn in het licht, namelijk "het licht van de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus"; en omdat het, evenals blinkend wapentuig, schoon is in de ogen van de wereld. Hun licht schijnt voor de mensen, zodat anderen, hun goede werken ziende, hun Vader, die in de hemelen is, verheerlijken. In het bijzonder, wil ik u een heilige vaardigheid aanbevelen in de behandeling van het zwaard des Geestes, hetwelk is Gods Woord; omdat uw heerlijke opperbevelhebber met dit wapen de vijand afsloeg bij zijn ontmoeting in de woestijn. Benaarstig u dan ook, evenals de helden van de Koning Salomo, dit "zwaard aan uw heup te hebben, vanwege de schrik des nachts."

4e Let zorgvuldig op de bevelen des Heeren, aangezien de Heere, uw Koning, aan uw spits is. Volgens de krijgswet moet een krijgsknecht, die de orders van zijn vorst en gebieder niet gehoorzaamt, gedood worden. Wat een anarchie, of regeringloosheid, en verwarring zou er in een leger zijn als het anders was! O vrienden, zorgt er voor, aangezien uw Koning voor u heen gaat, en de Heere aan uw spits is, dat u alles doet wat Hij u gebiedt; Hij heeft zijn goede, welbehaaglijke en volmaakte wil bekendgemaakt; Hij heeft u bekendgemaakt wat goed is, en wat de Heere van u eist: Als koningen, parlementen, overheden, leraars, of wie ook, u bevelen of van u eisen, dat u anders

handelt als de Heere u heeft aangewezen, laat dan dit uw antwoord zijn: "Oordeelt gij of het recht is voor God, ulieden meer te horen dan God."

5e Draagt zorg, dat u in het volgen van uw vermaarde Koning en Krijgsoverste in het gelid blijft, en de standplaats inneemt, waarin Hij u gezet heeft; want de Heere is geen God van verwarring maar van orde. Zodra in de strijd de gelederen van een leger worden verbroken en in wanorde geraken, is het een bewijs, dat zij door de vijand verslagen worden. En daarom zal een ervaren generaal alles in het werk stellen om de soldaten in hun eigen gelid en orde te houden. Zo ook hier wil de Overste Leidsman der zaligheid, dat een ieder blijft in de roeping met welke hij geroepen is; Hij wil, dat de overheidspersonen onder Hem in hun kring werken, leraars in de hunne, en gewone Christenen in hun bevoegdheid, en als iedereen de Heere in Zijn eigen standplaats zoekt te dienen, zal het gehele lichaam van de gelovigen worden gesticht en opgebouwd, en zullen ook de vrouwen, hoewel zij thuis blijven, de roof uitdelen.

6e Wanneer u in nood verkeert door de aanvallen van de vijand, de zonde, de duivel, of de wereld, roept dan tot de Heere om hulp, want Hij is aan uw spits en trekt voor uw aangezicht heen. Dit hebben alle volgelingen van het Lam in alle eeuwen gedaan: (Psalm 34) "Deze ellendige riep, en de Heere hoorde, en Hij verloste hem uit al zijn benauwdheden." De Heere gebiedt u dat te doen: "Roept Mij aan in de dag der benauwdheid, Ik zal er u uithelpen, en gij zult Mij eren." Ik kan u verzekeren, dat het geroep van een van Zijn krijgsknechten, die in nood is vanwege de vijand, Hem ter harte gaat, en Zijn verbolgenheid opwekt; hoeveel temeer wanneer de ganse gemeente tot de hemel roept, wegens de beledigingen, die haar worden aangedaan, hetzij door de wilde zwijnen, of door de wolven in schaapsklederen? Ik verzeker u, dat de Doorbreker zal optrekken op het geroep van Zijn ellendig volk, wanneer zij in hun burgerlijke of geestelijke rechten en voorrechten worden onderdrukt. Leest tot dat einde Psalm 18:6: "Als mij bang was, aanriep ik de Heere", namelijk, wanneer (vers 4) beken van goddelozen hem verschrikten. Maar nu bindt de Doorbreker de strijd aan, en ziet (vers 8-15) hoe ontzaglijk Zijn werk is.

7e Laat, aangezien de Heere aan uw spits is, als uw Koning en overste Leidsman van uw zaligheid, nooit Zijn banier vallen, als u die omhoog kunt houden. De Heere heeft Zijn standaard in ons land geplant, boven vele volken van de aarde, een standaard van zuivere leer, tucht, dienst en bestuur; doch heden ten dage worden pogingen gedaan deze banier neer te halen, hoewel wij beide nationaal en persoonlijk met de sterkste banden gebonden zijn, er de wacht bij te houden.
Sommigen trachten de banier van de leer neer te halen, voornamelijk door het zelfstandig bestaan en de allerhoogste Godheid van de Zoon van God, onze vermaarde Koning en ons Hoofd, te loochenen.
Anderen trachten de regering van de Kerk te treffen, door een tirannieke en heerszuchtige overweldiging van de rechten van Gods volk, in het verkiezen van hun eigen herders.
Er wordt gesproken over het klaarmaken van een wetsontwerp in het Parlement, waardoor de Kerk van God in deze zaak, nog dieper wond zal worden toegebracht. Maar wie het ook zijn, die zo willen optreden tegen de bekende rechten en voorrechten van de onderdanen van de Koning van Sion, ik geef mij niet voor een buitengewone profeet uit, doch ik meen hen in de Naam van God te mogen waarschuwen, dat de

Doorbreker op Zijn Eigen tijd en wijze tegen hen zal optrekken, en verdrukking zal vergelden degenen, die Zijn volk verdrukken.
Laat mij ondertussen het volk van de Heere vermanen, "te staan in de vrijheid met welke hen Christus heeft vrijgemaakt, opdat zij niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen worden", dat mensen om hun halzen willen leggen. Als u dat doet, dient tot uw bemoediging, dat de Doorbreker voor uw aangezicht zal optrekken; uw Koning zal voor uw aangezicht heen gaan, en de Heere aan uw spits: en indien de Heere voor u is, wie kan dan tegen u zijn? Bidt om de vrede van Jeruzalem. Rondom Jeruzalem zijn bergen: alzo is de Heere rondom Zijn volk, van nu aan tot in der eeuwigheid. Amen.

3. Een lamp toegericht voor Gods Gezalfde (1e preek)

Psalm 132:17. ***Ik heb voor Mijn Gezalfde, een lamp toegericht.***

Ik zal geen tijd doorbrengen met diep op de woorden in te gaan. Er zijn uitleggers, die denken, dat deze Psalm door Salomo is geschreven bij gelegenheid van het opdragen van de tempel aan God. Het eerste deel van de Psalm, namelijk, van het begin tot het 10e vers, bestaat uit smeekbeden. Het tweede deel, van vers 11 tot het einde, bestaat uit een bundel grote en dierbare beloften, die betrekking hebben op David en zijn geslacht in het voorbeeld, maar voornamelijk en als haar eind op Christus en Zijn gemeente onder het Nieuwe Testament in het tegenbeeld.
God belooft,

(1) Zijn woonplaats te vestigen in Zijn gemeente: (vers 13, 14) "Want de Heere heeft Sion verkoren, Hij heeft het begeerd tot Zijn woonplaats, zeggende; Dit is Mijn rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want Ik heb ze begeerd." Gods genadige tegenwoordigheid in Zijn Kerk en onder Zijn volk, maakt haar de volkomenheid der schoonheid en de lof der ganse aarde.
(2) Hij belooft de kost die Hij voor hen bereidt, te zegenen: (vers 15) "Ik zal hun kost rijkelijk zegenen; hun nooddruftigen zal Ik met brood verzadigen." Hij zal naar Zijn rijkdom vervullen al hun nooddruft, in heerlijkheid door Christus Jezus. Hij zal hen spijzigen met het manna, dat verborgen is.
(3) Hij belooft hun getrouwe en voorspoedige dienaars te zenden: (vers 16) "En hun priesters zal Ik met heil bekleden." De leraars worden dan met heil bekleed, wanneer zij door de kracht Gods die op hen en hun bediening rust, de gelukkige instrumenten zijn waardoor velen tot Christus worden gebracht, in Wie zij verlossing van zonde en toorn vinden; en wanneer de arm des Heeren wordt geopenbaard, dan zijn de dienstknechten van Christus en alle ware gelovigen van blijdschap vrolijk.
(4) Hij belooft, dat, hoe laag de zaak van Christus ook mag zinken, al gelijkt zij, evenals Hijzelf, op een wortel in een dorre aarde, die nochtans, als een boom, die goed ingeworteld is, hoe dat hij ook door mensen en de duivel gesnoeid en behouwen is, weer zal uitspruiten, gelijk het eerste deel van ons tekstvers luidt: "Daar zal Ik David een hoorn doen uitspruiten. Dit betekent: Ik zal in de volheid des tijd uit de afgehouwen tronk van het geslacht Davids een heerlijke en vermaarde Koning doen voortkomen. Christus is de voornaamste Spruit uit die boom; en alle gelovigen zijn uitspruitsels uit die Spruit.
(5) Hij belooft, dat de lamp van het Evangelielicht steeds in Zijn ware Kerk zal schijnen, tot openbaring van de heerlijkheid van Christus: Ik heb Mijn Gezalfde een lamp toegericht.

Merkt hier op:

(1.) De naam, die Christus door God, Zijn Vader wordt gegeven; *Hij is Mijn Gezalfde.* Hoewel Hij veracht en van de mensen verworpen is: hoewel een ongelovige wereld geen gedaante noch heerlijkheid in Hem ziet, waarom zij Hem zou begeren, nochtans erken Ik Hem, en Ik noem Hem Mijn Gezalfde, de Profeet, Priester en Koning van Mijn Kerk: (Psalm 89:21, 22) "Ik heb David Mijn knecht gevonden;

met Mijn heilige olie heb Ik Hem gezalfd. Met welke Mijn hand vast blijven zal; ook zal Hem Mijn arm versterken."

(2.) Het voorname middel, dat God heeft ingesteld om de heerlijkheid van Christus aan een verloren wereld te openbaren: Hij heeft een lamp toegericht voor Zijn Gezalfde. Een lamp dient om de mensen licht te geven in de duisternis van de nacht; zo ook is het Woord van God, in het bijzonder het Evangelie, een licht, schijnende in een duistere plaats, totdat de dag der heerlijkheid aanbreekt, wanneer de Heere God en het Lam tot in alle eeuwigheid het licht van de verlosten zullen zijn.

(3.) Op Wiens gezag deze lamp is aangestoken en door deze donkere wereld wordt gedragen: zij is door God toegericht, en op Zijn bevel prediken wij, en verspreiden het licht van het Evangelie.

Merkt op, *"Dat de bedeling van het eeuwig Evangelie een lamp is, die God heeft toegericht, om de heerlijkheid van Christus te openbaren aan een verloren wereld, die in de duisternis ligt."*

In het verhandelen van deze leer zal ik met Gods hulp de volgende wijze volgen:

I. Eerst zal ik een weinig spreken over Christus, als de Gezalfde van God.
II. Over de lamp, die voor Hem is toegericht.
III. Over de toerichting van deze lamp.
IV. Enige redenen noemen waarom God hem heeft toegericht.
V. De toepassing maken.

I. Het eerste punt is, dat ik een weinig zal spreken over de Gezalfde van God: (Psalm 45:8) "Daarom heeft U, o God Uw God gezalfd met vreugdeolie boven uw medegenoten" Zijn Naam is dan ook in het Hebreeuws, Messias, en in het Grieks, Christus, welke beide namen eigenlijk betekenen: De Gezalfde Gods. Deze aanstelling houdt in,

l. Dat Hij een Verlosser en Zaligmaker van Gods verkiezing is, want niemand werd onder de wet tot enig ambt gezalfd, dan die daartoe van God was aangewezen en uitverkoren. Zo één was Christus: (Jes. 42:1) "Ziet Mijn Knecht, Die Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Dewelke Mijn ziel een welbehagen heeft: Ik heb Mijn Geest op Hem gegeven, Hij zal het recht den heidenen voortbrengen."

2. Deze aanstelling geeft ook te kennen, dat Hij geroepen was, de Geroepene en Gezondene van God: (Jes.47:6) "Ik, de Heere, heb U geroepen." Hij nam Zichzelf die eer niet aan, maar was "van God geroepen, gelijkerwijs als Aäron." Wanneer het geloof Hem omhelst, heeft het Dit in het oog, het merkt Hem aan als de van God Gezondene.

3. Deze aanstelling sluit ook in, dat Hij als de grote Profeet, Priester en Koning van Zijn Kerk met Zijn ambten bekleed is. Hij werd met grote plechtigheid met Zijn ambten bekleed; de plechtigheid van een besluit: (Psalm 2:7) "Ik zal van het besluit verhalen"; de plechtigheid van een eed: (Psalm 105:4) "De Heere heeft gezworen en het zal Hem niet berouwen, Gij zijt Priester in eeuwigheid, naar de ordening van Melchizédek"; ja, met de plechtigheid van een openlijke en hoorbare bekendmaking van de hoogwaardige heerlijkheid, toen de hemelen geopend werden, en de Geest op Hem neerdaalde in de gelijkenis van een duif.

4. Deze aanstelling betekent tevens, dat Hij, door de uitstorting van de Heilige Geest zonder mate, tot Zijn werk bekwaam gemaakt en toegerust is: "Genade is uitgestort in Zijn lippen." Tweeërlei genade is Christus als Middelaar gegeven, namelijk:

(1.) De genade van persoonlijke vereniging, wanneer de menselijke natuur, bestaande in een waarachtig lichaam en een redelijke ziel, in de Persoon van de eeuwige Zoon van God is opgenomen, dat de grote verborgenheid van de godzaligheid is.

(2.) Hem werd een geschapen, hebbelijke volheid van genade verleend voor de uitvoering van Zijn middelaarswerk, en tot nut van Zijn verborgen lichaam: "Hij heeft gaven genomen voor de mensen, opdat wij uit Zijn volheid zouden ontvangen, ook genade voor genade." Zo ziet u wat in de zalving van Christus is inbegrepen.

Tot verdere opheldering van deze zalving dient;

1. Dat Christus en al Zijn leden, alle gelovigen, met dezelfde olie van de Geest gezalfd zijn, hoewel in een zeer verschillende mate. Hij is met die olie gezalfd boven Zijn medegenoten; Hij ontving de Geest niet met mate. "Want het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou." Onze zalving is maar een druppel in vergelijking met de Oceaan; nochtans is het met dezelfde Geest; "want die de Heere aanhangt, is één Geest met Hem." Gelijk het dezelfde menselijke ziel is, die in het hoofd en in de leden van het natuurlijk lichaam is, zo is het ook één en dezelfde Geest, Die in het Hoofd en in de leden van het verborgen lichaam is. Hij is (Kol. 2:19) "het Hoofd, uit hetwelk het gehele lichaam door samenvoegselen en samenbindingen voorzien en samengevoegd zijnde, opwast met Goddelijke wasdom."

2. De zalving van Christus was trapsgewijze, overeenkomstig de verschillende trappen of vorderingen in Zijn werk. Hij nam toe in wijsheid, en in grootte, en in genade, bij God en de mensen (Luk. 2:52). Deze zalving begon bij het eerste ogenblik van de vereniging van de goddelijke en de menselijke natuur. Hem werd een grote mate van de Geest en de gaven van de Heilige Geest geschonken bij Zijn doop; een nog grotere mate bij Zijn dood, toen Hij "door de eeuwige Geest Zichzelf onstraffelijk heeft opgeofferd" (Hebr. 9:14): en een nog grotere mate werd over Hem uitgestort bij Zijn opstanding, toen Hij "krachtiglijk bewezen is te zijn, de Zoon van God, naar de Geest der heiligmaking, uit de opstanding der doden;" en toen Hij opvoer in de hoogte, stortte Hij de Geest uit als een geweldig gedreven wind.

3. De zalving van Christus strekt zich uit tot al Zijn ambten, Profeet, Priester, en Koning. Als Profeet zegt Hij van zichzelf: (Jes. 61:1) "De Geest des Heeren HEEREN is op Mij, omdat de Heere mij gezalfd heeft, om een blijde boodschap te brengen de zachtmoedigen; Hij heeft Mij gezonden om te verbinden de gebrokenen van hart, om de gevangenen vrijheid uit te roepen, en de gebondenen opening der gevangenis." Hij is een gezalfde Priester: de menselijke natuur, die geheiligd was, werd als het ware welriekend gemaakt met de vreugde olie, die haar een lieflijke reuk maakte voor God door de eeuwige Geest. (Ef. 5:2) "Hij heeft Zich voor ons overgegeven tot een offerande en een slachtoffer, Gode tot een welriekende reuk." Deze zalving spreidt zich ook over Hem als Koning uit: (Hebr. 1:8, 9) "Maar tot de Zoon zegt Hij: Uw troon, o God, is in alle eeuwigheid; de scepter Uws koninkrijks is een rechte scepter. Daarom heeft U, o God, Uw God gezalfd met olie der vreugde boven Uw medegenoten. En, (Psalm 2:6) "Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over Sion, de berg Mijner heiligheid."

4. Ik zal over dit punt alleen nog zeggen, dat Christus Zelf, en al Zijn gaven, genaden, en hoedanigheden, toegericht zijn tot nut van ons, die zondaren zijn uit het geslacht van Adam. "Hij is ons geworden wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing." Hij is Gods gave aan u: "Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder; en men noemt Zijn Naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst. Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, Mijn Vader geeft u dat ware brood uit de hemel. God heeft zijn eniggeboren Zoon in de wereld gezonden, opdat wij zouden leven door Hem. Hierin is de liefde." Laat daarom iedere verloren zondaar tot Hem komen, deze gezalfde Zaligmaker aannemen, en van Hem gebruik maken. Neemt de raad van Christus aan Laodicéa aan, want dezelfde raadgeving komt tot een ieder van u: (Openb. 3:18), "Ik raad u, dat gij van Mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur, opdat gij rijk moogt worden; en witte klederen, opdat gij moogt bekleed worden, en de schande uwer naaktheid niet geopenbaard worde; en zalft uw ogen met ogenzalf, opdat gij zien moogt."

II. Ons tweede punt was, dat wij een weinig zullen spreken over de lamp, die God Zijn Gezalfde heeft toegericht.
Ik versta door de lamp, het Woord van God, in het bijzonder het Woord der waarheid van het Evangelie. U weet, dat een lamp dient om mensen in de duisternis licht te geven, om hen hun weg te doen zien. Het gehele menselijk geslacht is sedert de val in duisternis, ja, duisternis zelf. Allen zijn van hun weg afgedwaald, en wandelen aan de rand van de hel en het eeuwig verderf. Het Evangelie nu, of het Woord van het geloof' dat wij prediken, is als een lamp, door God toegericht, om de kinderen der mensen te ontdekken, hoe zij van de weg zijn afgeraakt, en toont hun die verse en levende weg, die Hij heeft uitgevonden, waardoor zij weer tot God en de heerlijkheid kunnen terugkomen: "Wij hebben het profetische woord, dat zeer vast is; en gij doet wel dat gij daarop achtgeeft, als op een licht schijnende in een duistere plaats, totdat de dag aanlicht, en de morgenster opga in uw harten" (2 Petrus 1:19). De duistere plaats waarvan de apostel spreekt is deze duistere wereld, en het hart van de mens is de duisterste plaats in de wereld. God, Die de Vader der lichten is, heeft Zijn Woord, de Schriften der waarheid, als een lamp of fakkel gegeven, om ons de weg te wijzen, hoe wij God zullen verheerlijken en Hem eeuwig genieten. Wij doen wel, dat wij op dit licht of deze lamp acht geven, evenals David, de man naar Gods hart deed: "Uw woord." zegt hij, "is een lamp voor mijn voet, en een licht voor mijn pad." De lamp van Gods Woord nu werpt tweeërlei licht onder de kinderen der mensen, namelijk een wetslicht en een evangelielicht. Een wetslicht om de zonde en ellende te ontdekken, want "door de wet is de kennis der zonde; de wet is om der overtredingen wil daarbij gesteld. "Ook had ik de begeerlijkheid niet geweten zonde te zijn, indien de wet niet zei: Gij zult niet begeren. Maar als de wet en het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden, doch ik ben gestorven." Maar er is ook nog een evangelielicht, dat dient om het geneesmiddel te ontdekken. Ik houd het er voor, dat dit voornamelijk in de tekst bedoeld wordt: Ik heb mijn Gezalfde een lamp toegericht. Ik, de eeuwige Heere, heb de prediking en verkondiging van het Evangelie als het grote middel ingesteld om het verloren mensdom tot de kennis te brengen van die "Held, bij Wie Ik hulp besteld heb. Het heeft Gode behaagd door de dwaasheid der prediking zalig te maken, die geloven. Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie alle creaturen."

Aangaande deze lamp van het evangelielicht, die God heeft toegericht tot heerlijkheid van zijn Gezalfde, zal ik, als de tijd het toelaat,
(1.) Een paar dingen voorstellen.
(2.) U iets zeggen over enige grote en heerlijke dingen, die daardoor ontdekt worden.
(3.) Een paar van zijn eigenschappen aanwijzen.

Ten eerste. Ik zal twee of drie dingen omtrent het vooropstellen.
1. Deze lamp werd eerst toegericht in het voornemen van God van eeuwigheid, of in de Raad des vredes, toen het gehele plan van de zaligheid door Christus, gelegd werd. (Spr. 8:23-31) "Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest, van de aanvang, van de oudheden der aarde aan; aleer de bergen ingevest waren; Hij had de aarde nog niet gemaakt, noch de velden, noch de aanvang van de stofjes der wereld. Toen Hij de hemelen bereidde, was Ik daar: toen Hij een cirkel over het vlakke des afgronds beschreef; toen Hij de grondvesten der aarde stelde, (zegt Christus) toen was Ik een voedsterling bij Hem, spelende in de wereld Zijns aardrijks, en Mijn vermakingen zijn met der mensen kinderen."

2. Deze lamp werd eerst in deze benedenwereld aangestoken, terstond na de val in het paradijs; toen zich een donkere en sombere nacht van jammer en ellende over onze eerste ouders uitspreidde, toen begon een lichtstraal door te breken in de eerste belofte (Gen. 3:15) en daarna aan Abraham: "In uw Zaad zullen gezegend worden alle volken der aarde."

3. De lamp van het Evangelie scheen voorbeeldend en profetisch gedurende de gehele tijd van het Oude Testament, voor de komst van Christus in het vlees Zij scheen, als het ware, onder een deksel en alleen onder de Joden. Wat de heidenen betreft, die waren, enkelen onder hen die bekeerd werden uitgezonderd, vervreemd van het burgerschap Israëls en vreemdelingen van de verbonden der belofte; zij zaten in de duisternis en in het rijk van de schaduw des doods.

4. Na de komst van Christus in het vlees, en Zijn opstanding en hemelvaart, werd de lamp van het licht van het Evangelie helderder, en werd het licht meer algemeen en uitgebreid. Het voorhangsel van schaduwen, ceremoniën en profetieën werd gescheurd en op bevel van de eeuwige God werd dit licht onder alle heidenen gebracht, tot gehoorzaamheid van het geloof; Christus van God gegeven zijnde, "een Licht tot verlichting der heidenen en tot zaligheid tot aan het uiterste der aarde."

5. Evangeliedienaars zijn, als het ware, de lampdragers. Hun is door Christus opgedragen het Evangelie te prediken, alle volkeren te onderwijzen. Hun is het woord van de verzoening toevertrouwd, en als de herauten van de grote Koning moeten zij hun stem verheffen als een bazuin, en de zaligheid Gods uitroepen tot aan de einden van de aarde.

Ten tweede. Ik zal u over enige dingen spreken, die bij het licht van de lamp van het Evangelie ontdekt worden. In het algemeen moet u denken, dat alles wat zij ontdekt geheel bovennatuurlijk is; de wereld kon die met al haar wijsheid niet hebben uitgevonden. De ijdele mens zou hier wijs willen zijn, doch hij is zo ontbloot van

evangeliewijsheid als het veulen van een woudezel. De hoogmoedige mensen roemen op hun natuurlijke of verkregen wijsheid, alsof zij daardoor de verborgenheden van de hemel kunnen nasnuffelen en ontvouwen, en toch kunnen zij zelfs die, welke geopenbaard zijn, niet verstaan noch aannemen; de dingen, die van de Geest van God zijn, zijn hun dwaasheid. Vandaar, dat Christus zegt: "Ik dank U Vader, Heere der hemel en der aarde, dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve de kinderkens geopenbaard. Ja Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U."
Ik zal u alleen enkele dingen melden van het vele, dat het Evangelie ontdekt, welke het licht van de natuur nooit kon ontdekt hebben, en die de trotse natuur niet kan aannemen wanneer zij geopenbaard worden.

1. Bij de lamp van het Evangelie wordt dan ontdekt, dat er een Drie-eenheid van Personen is in één God, Vader, Zoon en Heilige Geest, en toch maar één God: (1 Joh. 5:7) "Want drie zijn er, Die getuigen in de hemel, de Vader, het Woord, en de Heilige Geest, en deze drie zijn één." Dit is zo'n harde leer voor de menselijke rede, dat Arianen, Socinianen en Deïsten, liever de gehele Schriften der waarheid willen verwerpen dan dit aannemen; of, als zij de Schriften erkennen, dan zullen zij al het mogelijke tewerkstellen om het licht van de Schrift tegen te staan, en Christus, Zijn allerhoogste Godheid te ontnemen en Hem onder de geschapen wezens te rangschikken. Er is toch geen wezen, dat tussen de Schepper en een schepsel in staat. Als Christus een schepsel is, dan zou ik willen vragen hoe een schepsel zichzelf kan maken? Aangezien "zonder Hem geen ding is gemaakt, dat gemaakt is" (Joh. 1:3). Ik zeg dan, dat de evangelielamp, de verborgenheid van de Drie-eenheid ontdekt, en hoe elke Persoon werkzaam is in het heerlijk werk van onze verlossing.

2. Bij het licht van deze lamp kunnen wij terugzien naar de eeuwigheid die voorbij is, en zien wat God deed voor de grondlegging der wereld; hoe een Raad des vredes werd gehouden met betrekking tot de herstelling en de zaligheid van gevallen mensen; hoe de Zoon van God, aangeboden hebbende het werk van onze verlossing op Zich te nemen, opdat de verschillende eisen of aanspraken van de goedertierenheid en van de rechtvaardigheid in het zaligmaken van de gevallen mens volkomen zouden worden bevredigd, hartelijk overeenkwam, zeggende: "Zie, Ik kom; Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen." Hij was spelende in de wereld Zijns aardrijks, en Zijn vermakingen zijn met der mensen kinderen Buiten het Evangelie konden de mensen dit nooit geweten hebben; doch de Leeuw, die uit de stam van Juda is, heeft het boek geopend en de grote verborgenheid ontzegeld, en beveelt, dat het tot aan de einden van de aarde verkondigd zal worden.

3. De evangelielamp ontdekt de heerlijke verborgenheid van de vleeswording van de Zoon van God in de volheid des tijds. Ingevolge deze heerlijke verrichting, bewonderen en aanbidden de engelen, God, in onze natuur. (Hebr. 1:6) "Als Hij wederom de Eerstgeborene inbrengt in de wereld, zegt Hij: En dat alle engelen Gods, Hem aanbidden."
4. Door de evangelielamp wordt nog een andere verborgenheid ontsloten, namelijk, dat de Zoon van God de plaats van de schuldige zondaar inneemt, door middel waarvan onze ongerechtigheden op Hem gelegd worden. "De Rechtvaardige leed voor de onrechtvaardigen." Hij is de ram, Die in de verwarde struiken vast was, en Die in de

plaats van de zondaar geofferd werd. Het zwaard van de gerechtigheid ontwaakt tegen de Man, Die Gods Metgezel is, Die het geen roof geacht heeft Gode evengelijk te zijn. "Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld; de straf, die ons de vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is ons genezing geworden."

5. Alleen door de lamp van het Evangelie weten wij van een wetvervullende gerechtigheid, die aangebracht is in deze wereld, waar niemand rechtvaardig is, ook niet één. "Zeventig weken zijn bestemd om de overtreding te sluiten, en om de zonde te verzegelen, en om een eeuwige gerechtigheid aan te brengen" (Dan. 9:24). "Want hetgeen de wet onmogelijk was, omdat zij door het vlees krachteloos was, heeft God, Zijn Zoon zendende in gelijkheid des zondigen vleses en dat voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees; opdat het recht van de wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest." (Rom. 8:3, 4 en 10:4). "Want het einde der wet is Christus, tot rechtvaardigheid een ieder die gelooft." (2 Kor. 5:21) "Want Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods, in Hem." O, wat een verheven ontdekking is dit voor ons, voornamelijk wanneer wij overwegen, dat deze gerechtigheid van de Borg Christus, in het eeuwig Evangelie een ieder wordt nabij gebracht, opdat zij die zullen aandoen, en gebruiken tot hun rechtvaardigmaking voor God! "Hoort naar Mij, gij stijven van hart, gij, die ver van de gerechtigheid zijt. Ik breng Mijn gerechtigheid nabij, zij zal niet ver wezen en Mijn heil zal niet vertoeven" (Jes. 46:12, 13).

6. Bij het licht van de lamp van het Evangelie zullen wij grote en heerlijke verborgenheden zien in de dood en het bloed van Christus. Gelijk Simson een honingraat vond in de leeuw, die hij verslagen had, zo kunnen wij de grote en zielvoedende verborgenheden van genade, liefde, goedertierenheid en wijsheid van God vinden, in de dood en het bloed van het Lam Gods. Hier kunnen wij zien, hoe de rechtvaardigheid Gods voor de zonden van de mens, bevredigd is door een offerande van oneindige waardij; hoe de toorn van God is afgewend en God verklaart, dat Hij een God des vredes is door het bloed van Zijn eeuwige Zoon. Hier zien wij, dat de kop van de oude slang vermorzeld, die Leviathan verslagen is, en hoe Hij tot spijs gegeven is aan degenen, die de woestijn van deze wereld bewonen. O, dit is waarlijk spijs, en waarlijk drank! Hier zien wij, hoe een verse en levende weg geopend en ingewijd is, opdat wij met vrijmoedigheid mogen ingaan in het heiligdom, in volle verzekerdheid van het geloof.

7. De evangelielamp ontdekt een verborgenheid in de opstanding van Christus uit de doden. In de opstanding van Christus is meer van God en van zijn oneindige macht en wijsheid te zien, dan dat het ganse nakomelingschap van Adam in een oogwenk uit hun graven werden opgewekt. Van Christus wordt gezegd, dat Hij door Zijn opstanding "krachtiglijk bewezen is te zijn, de Zoon van God." Die kracht van de Vader, waardoor Hij werd opgewekt, had een "uitnemende grootheid" in zich, en was een "werking van de sterkte Zijner macht" (Ef. 1:19). De last van de zonde en van de toorn, die op het graf van onze Borg lag, zou alle engelen in de hemel, en alle mensen op aarde in de onderste hel hebben doen wegzinken; doch Christus staat door Zijn goddelijke kracht van onder deze last op, en zo draagt Hij onze ongerechtigheden weg, en zo laat Hij ze in Zijn graf achter, en verslindt de dood tot overwinning.

8. De evangelielamp laat ons een verborgenheid zien in Zijn hemelvaart, de heerlijkste plechtigheid, die de bewoners van de geestelijke wereld ooit aanschouwden, die hen allen deed uitroepen en juichen: "God vaart op met gejuich, de Heere met geklank der bazuin." Deze wereld zag weinig plechtigheid in het terugkeren van Christus naar de hemel, toen Hij het grote werk van de verlossing van de mens had volbracht. Doch, O! De engelen en de verheerlijkte heiligen, die toen in de hemel waren, zagen Zijn staatsiewagens, die hem vergezelden: (Psalm 68:18, 19) "Gods wagenen zijn tweemaal tien duizend, de duizenden verdubbeld: De Heere is onder hen, een Sinaï in heiligheid. Gij zijt opgevaren in de hoogte, Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd; Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen."

9. De evangelielamp laat ons een verborgenheid zien in Zijn verschijning voor ons in de hemel; hoe Hij daar als onze Plaatsbekleder en Hogepriester binnen het voorhangsel verschijnt, de gebeden van de heiligen met veel reukwerk opofferende; hoe Hij Zich als onze Voorspraak voor de Vader stelt, om onze zaak te bepleiten en te doen wat voor ons te doen is, en alle aanklachten, die door de aanklager van de broederen tegen ons worden ingebracht, af te wijzen, "Hij kan volkomen zaligmaken degenen, die door Hem tot God gaan, alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden" (Hebr. 7:25). "Indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij de Vader, Jezus Christus de Rechtvaardige." Hij verschijnt voor ons voor de rechtbank, niet als een smekeling, maar met gezag: "Vader", zegt de Advocaat, "Ik wil, dat daar Ik ben ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt; opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij Mij gegeven hebt", (Joh. 16:24).

10. Door de evangelielamp wordt ons een nieuw verbond ontdekt, dat in Christus als de tweede Adam bevestigd is, beter dan dat met de eerste Adam gemaakt was, namelijk een verbond der genade en der belofte; dat door de dood van Christus bevestigd zijnde, nu in zijn laatste en beste vorm is uitgegeven, namelijk, als een testamentiële daad. Alles in en omtrent dit verbond is wonderlijk en een verborgenheid. De Drie-eenheid maakte daarin met Christus als de tweede Adam, van eeuwigheid een verdrag: (Psalm 89:4) "Ik heb een verbond gemaakt met Mijn Uitverkorene; ik heb David Mijn Knecht gezworen." De trapsgewijze openbaring van dit verbond aan ons, en de verscheidenheid van de bedelingen, die het Oude en Nieuwe Testament ondergaan heeft, en toch steeds hetzelfde verbond. De volstrekte vrijheid van dit verbond ten opzichte van ons; geen voorwaarden of vereisten worden aan onze zijde vereist om er deel aan te hebben, want de eigenlijke voorwaarde daarvan is reeds vervuld in de gehoorzaamheid en de dood van Christus; het komt tot ons volstrekt vrij: "Ik zal uw God zijn. Ik zal rein water op u sprengen en gij zult rein zijn. Ik zal het stenen hart wegnemen, " enz. De weg waarlangs een zondaar binnen de band van dit verbond wordt gebracht, is alleen te danken aan de lamp of het licht van het Evangelie, namelijk, door het geloof, niet uit de mens, maar van de werking Gods in de dag van Zijn heirkracht. Hij maakt de zondaar gewillig om gezaligd te worden zonder geld en zonder prijs, op de grondslag van vrije genade, opdat genade heerst in en door een toegerekende rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus onze Heere.

11. Door de lamp van het Evangelie komen wij tot de kennis van de verborgenheid van de wedergeboorte, of van de nieuwe geboorte; welke Nicodemus, een leraar in Israël, zo ontstelde en verbaasde, toen Christus daarover tot hem sprak, dat hij de grootste onzin

wauwelde en sprak. Hij zei: "Hoe kan een mens geboren worden nu oud zijnde? Kan hij ook andermaal in zijns moeders buik ingaan en geboren worden?" Evenzo is het in onze tijd gesteld met velen, die de naam hebben, dat zij scherpzinnig en wijs zijn. Zij brandmerken de leer van bekering en wedergeboorte met de naam van geestdrijverij. Maar laten zulken gedenken, dat de God van de waarheid het heeft gezegd, met een *voorwaar voorwaar,* zo zij die niet aan hun zielen leren kennen en gewaar worden, "kunnen zij in het koninkrijk Gods niet ingaan."

12. De evangelielamp ontdekt de weg van de rechtvaardigmaking voor een goddeloze zondaar, door een toegerekende rechtvaardigheid. Deze ontdekking is geheel bovennatuurlijk, welke de apostel Paulus zo hoog waardeerde, en waarin hij zozeer roemde, dat hij, bij de kennis hiervan vergeleken, alle andere dingen schade en drek rekende te zijn.

13. De verborgenheid van de heiligmaking wordt door de evangelielamp ontdekt: hoe Christus ons, heiligmaking van God geworden is; hoe wij door de grote en dierbare beloften, de goddelijke natuur worden deelachtig gemaakt en door het aanschouwen van de heerlijkheid Gods in de spiegel van het Evangelie, naar datzelfde beeld veranderd worden; hoe door het geloof in Christus, het hart gereinigd, onze oude mens met Hem gekruisigd, en het lichaam der zonde teniet gedaan wordt.
In één woord, om daarmee dit punt te sluiten, bij het licht van de lamp van het Evangelie kunnen wij door het voorhangsel van dood en verderfelijkheid heen zien, en het leven en de onverderfelijkheid aanschouwen, die aan het licht gebracht zijn. De apostel zegt: "Wij merken niet aan, de dingen die men ziet, maar de dingen die men niet ziet. Want de dingen die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen, die men niet ziet zijn eeuwig." Bij het licht van de lamp van het Evangelie en met het oog van een verlicht verstand kunnen, wij zien, dat de wateren van de doodsjordaan gekliefd zijn, en een doorgang voor het Israël Gods in het beloofde land der heerlijkheid ontsloten is, waar wij altoos met de Heere zullen zijn. Bij deze lamp kunnen wij tot het einde van de tijd zien, en Christus zien komen om de wereld te oordelen. Hij zal "met een geroep, met de stem des archangels, en met de bazuin Gods neerdalen van de hemel. Ziet, Hij komt met de wolken, en alle oog zal Hem zien, ook degenen, die Hem doorstoken hebben, en alle geslachten der aarde zullen over Hem rouw bedrijven. Voorwaar, voorwaar zeg ik u, de ure komt in welke allen, die in de graven zijn, Zijn stem zullen horen, en zullen uitgaan." De evangelielamp doet ons zien, dat allen, die in hun graven slapen, weer zullen opstaan, sommigen tot de opstanding van het eeuwige leven, en anderen tot de opstanding van de eeuwige verdoemenis. Sommigen worden gezien, die hun hoofden opheffen omdat de dag van hun verlossing gekomen is, en elkaar toeroepen: "Laat ons blijde zijn en vreugde bedrijven; want de bruiloft des Lams is gekomen, en Zijn vrouw heeft zichzelf bereid" (Openb. 19:7); terwijl de anderen gezien worden als veroordeelde misdadigers, die uit de kerker naar de strafplaats geleid worden waar het doodvonnis zal worden voltrokken, de Rechter aanschouwende op Zijn witte troon, en roepende tot de bergen en tot de steenrotsen: "Valt op ons, en verbergt ons voor het aangezicht Desgenen, Die op de troon zit, en van de toorn des Lams."
Zo heb ik u over enkele grote en heerlijke ontdekkingen gesproken, die gedaan worden door het licht van de lamp van het eeuwig Evangelie. Ik zal u nu

Ten derde, enkele van haar eigenschappen en hoedanigheden noemen.

1. Het is een Goddelijke lamp, een lamp, die God gemaakt en bereid heeft. Daarom wordt het Evangelie "het Evangelie van de zalige God" genaamd. Het daalt af van de Vader der lichten. Alle Schrift is van God ingegeven, en daarom moeten wij haar met een Goddelijk geloof aannemen.
2. Het is een verblindende lamp. In en door het Evangelie worden zulke dingen ontdekt, dat zij de ogen van de mensen verblinden. Sommigen zijn er door met volslagen blindheid geslagen. Christus zegt: "Ik ben tot een oordeel in deze wereld gekomen, opdat degenen, die niet zien, zien mogen, en die zien, blind worden (Joh. 9:39). Wat de ware gelovigen betreft, wanneer het evangelielicht in hun harten schijnt en hun ontdekt hoe de zaligheid door Christus is, dan bewonderen zij alles wat zij aanschouwen, en zij roepen uit: O diepte van liefde, genade en wijsheid! Buiten allen twijfel, "de verborgenheid der godzaligheid is groot; God is geopenbaard in het vlees!" Doch waarom spreek ik over de mens? De helderziende engelen bedekken hun aangezichten met hun vleugelen bij de glans van die heerlijkheid, die in de Persoon en het middelaarschap van Christus uitblinkt, "in welke dingen de engelen begerig zijn in te zien." Zij roepen elkaar toe, en zeggen: "Heilig, heilig, heilig is de Heere der heirscharen; de ganse aarde is van Zijn heerlijkheid vol." (Jes. 6:3). Ik zeg, het is een verblindende lamp, en evenals het licht, van een doordringende natuur. Zowel het licht van het woord van de wet, als van het Evangelie is doordringend. "Het Woord Gods is levendig en krachtig, en scherpsnijdender dan enig tweesnijdend scherp zwaard, en gaat door tot de verdeling der ziel en des geestes, en der samenvoegselen, en des mergs, en is een oordeler der gedachten en der overleggingen van het hart." Het schijnt door het hoofd neer, in het hart, en evenals "de lamp des Heeren, doorzoekt het al de binnenkameren des buiks."
3. Het licht van deze lamp is van een gelijkmakende natuur. "En wij allen met ongedekt aangezicht, de heerlijkheid des Heeren, als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest." Het reinigt de ziel en maakt haar heilig: "Gijlieden zijt nu rein, om het woord, dat Ik tot u gesproken heb" (Joh. 15:3).
4. Het is een heerlijke lamp: daarom "het Evangelie der heerlijkheid des zaligen Gods" genaamd. Haar Toerichter is de God der heerlijkheid; haar Voorwerp is Christus, het Afschijnsel van de heerlijkheid des Vaders: haar doeleinde is de heerlijkheid van al de eigenschappen van God in de eeuwige zaligheid van de verloren zondaar.
5. Het is een zeer lieflijke lamp; waarlijk haar licht is zoet. Wanneer het in het hart schijnt vervult het de ziel met het licht der kennis, het licht der blijdschap en troost; haar vertroostingen zijn sterk, en vervullen de ziel "met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde."
6. Het is de heilzaamste lamp, die ooit in de wereld gezien is, omdat zij ons het pad des levens bekend maakt, en de ziel in een onmetelijke schat van zielsrijkdommen inleidt, die de mens toebereiden voor een eindeloze eeuwigheid, namelijk, de onnaspeurlijke rijkdommen van Christus.
7. Het is een onfeilbare lamp. Er worden in deze tijd vele nieuwe lichten ontstoken, die als een dwaallicht de mensen in de moerassen en poelen van Deïsme, Arminianisme, Geestdrijverij en andere dwalingen leiden, welke de mensen doen verzinken in verderf en ondergang. Maar hier is een veilig licht, dat wij met volle verzekerdheid van het geloof mogen volgen. Het is een profetisch woord, dat zeker en vast is, en wij doen wel dat wij daarop acht geven. De getuigenis des Heeren is

gewis, de slechten wijsheid gevend. En zovelen als naar het licht van deze lamp zullen wandelen, "over dezelven zal zijn, vrede en barmhartigheid, en over het Israël Gods."

8. Het is zoals u hoorde, een oude lamp. Zij heeft in de kringen van de strijdende Kerk geschenen van de tijd af, dat zij in het paradijs werd aangestoken. Deze lamp, in plaats van te verflauwen, zoals andere lampen, is in elke trapsgewijze bedeling hoe langer hoe helderder licht gaan geven.
9. Het is dan ook een blijvende en duurzame lamp. Zij zal schijnen zolang de wereld bestaat, hoe ook mensen en duivels hun uiterste best doen om haar te smeulen en uit te blussen. Alles wat de mensen tot hiertoe gedaan hebben om de lamp uit te doen, heeft, door de hand Gods, die hun grimmigheid en verdorvenheid overheerste, slechts gediend om de lamp te snuiten, gelijk men een kaars snuit om haar helderder te doen branden. "Gelijk wij gehoord hadden, alzo hebben wij gezien in de stad des levenden Gods."
10. Het is een lamp, die aan alle mensen gemeenschappelijk is. U weet, dat de zon in het uitspansel, een lamp is die allen in deze benedenwereld gemeenschappelijk is; iedereen, rijk en arm, geniet het voorrecht van het zonlicht, zonder er iets voor te betalen. Evenzo is de lamp van het Evangelie, het licht van de Zon der gerechtigheid, Jezus Christus Zelf, Die het "Licht der wereld en de Opgang uit de hoogte" is, gemeengoed voor alle mensen, die slechts haar licht willen benutten; zij behoeven er niets voor te betalen. Dat het Evangelie gemeengoed voor allen is blijkt duidelijk uit de woorden van de engel bij Zijn geboorte. Hij zegt: "Ziet, ik verkondig u grote blijdschap, die al den volken wezen zal." Het is duidelijk uit de last, die Christus aan Zijn dienaars gaf: "Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie alle creaturen."
11. Het is een beweegbare en draagbare lamp, evenals vanouds de tabernakel, en de wolkkolom en vuurkolom, die van de ene plaats naar een andere plaats gingen. God heeft zich in het gehele Woord niet verbonden, die lamp van Zijn Evangelie zo vast te stellen in enig volk of enige gemeente, dat Hij die niet van hen zou wegnemen en aan anderen geven. Neen, Christus zegt de joden in duidelijke woorden, dat het Evangelie van Zijn koninkrijk van hen genomen, en een ander volk zou gegeven worden, dat zijn vruchten zou voortbrengen. Christus zegt hetzelfde aan de gemeente van Efeze, dat Hij Zijn kandelaar van zijn plaats zou weren, indien zij zich niet bekeerden en de eerste werken deden.

    Zo heb ik u iets gesproken over de lamp, die God heeft toegericht voor Zijn Gezalfde.

III. Ons derde punt was, dat ik zal spreken over de toerichting van deze lamp.

Gij moet er om denken, vrienden, dat het alleen het gezag Gods is, dat aan de ordinantie, waarde, kracht en geldigheid geeft; evenzo als het beeld van de koning, het geld gangbaar maakt. Niets zal in de gemeente van Christus, bij Zijn trouwe onderdanen gangbaar zijn, dat niet het stempel van het gezag van de koning van Sion draagt. Wat is de reden, dat de onderdanen van Christus, die in deze tijd getrouw begeren te zijn, weglopen van de grote hoop van hen, die zich voor Zijn dienaars uitgeven? Wel, het is omdat zij geen opdracht van de Koning hebben; zij lopen zonder gezonden te zijn; zij beluisteren de stem van Christus niet in hen; zij zien hen niet door de deur inkomen in de stal van de schapen, en daarom willen zij hen niet volgen. Waarom verwerpen wij protestanten de leringen van de Roomse kerk, hun mis, hun breviergebeden en

afgoderijen? Wel, omdat zij het stempel van het gezag Gods niet dragen. Om dezelfde reden verwerpen wij de Episcopaalse en Independistische kerkregering, en het bijgeloof en de ceremoniën van de Anglicaanse kerk; in met hen mee te gaan kunnen wij Zijn zegen niet verwachten. Anderzijds, waarom besprengen wij met water, wanneer wij dopen in de Naam des Vaders, des Zoons, en des Heiligen Geestes? Waarom eten en drinken wij aan de tafel des Heeren een weinig eenvoudig brood en wijn; dingen die voor de vleselijk rede ongepast zijn? Waarom prediken wij het Evangelie, dat voor de wijzen van deze wereld dwaasheid is? Waarom bidden en danken wij, en nemen wij andere plichten waar? Wel omdat die door God geboden en ingesteld zijn. Het Evangelie is een lamp, die door God toegericht is; daarom is het "een kracht Gods tot zaligheid, krachtig door God tot nederwerping der sterkten."
De zwakste en onbetekenendste dingen zijn, wanneer zij door God zijn toegericht, de enige middelen, die de gewenste uitwerkingen zullen hebben. Wat maakte, dat de ramshoornen de muren van Jericho deden instorten? Wat maakte, dat de wateren van de Jordaan krachtiger waren om de melaatsheid van Naäman te genezen, of, dat een mengsel van speeksel en stof krachtdadig was om de ogen van de blinden te openen? Het was dit. Het waren de middelen, die God had toegericht, en daarom ging er Zijn kracht mee gepaard. Zo is het ook hier met het Evangelie en de evangeliebediening, hoe verachtelijk en onbetekenend die ook mogen zijn in de ogen van de wereld; omdat zij een lamp zijn, die God heeft toegericht, daarom mag men uitzien naar Zijn kracht om ze dienstbaar te maken tot zaligheid van de zielen: "Het heeft Gode behaagd door de dwaasheid der prediking zalig te maken, die geloven." Door deze middelen worden zondaren tot de gezegende Silo vergaderd.

Om u te doen zien hoe God bij deze lamp van het eeuwig Evangelie betrokken is, zal ik over verscheidene dingen spreken, die God daaromtrent heeft verordineerd.
1. Hij heeft verordineerd in welke plaatsen en delen van de wereld zij zal worden opgericht en schijnen. "Hij maakt Jakob Zijn woorden bekend, Israël Zijn inzettingen en Zijn rechten. Alzo heeft Hij geen volk gedaan." Vraagt u mij, waarom God het Evangelie tot ons land zendt, en niet tot vele rijke en volkrijke natiën, die in duisternis zitten? Dit is de reden: "Ja, Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U." Paulus ziende op de gestrengheid Gods, in het Evangelie van de joden weg te nemen, en het tot de heidenen te zenden, roept uit: (Rom. 11:33) "O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods! Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk Zijn wegen!"

2. Gelijk Hij de plaatsen heeft verordineerd waar de lamp zal worden toegericht, zo heeft Hij ook verordineerd hoelang zij zal schijnen, voordat zij naar een andere plaats van de aarde zal worden overgebracht. Hij bepaalde hoelang zij onder de Joden zou schijnen, namelijk totdat Christus kwam. Hij verordineerde hoelang zij in de gemeenten van Azië zou lichten, voordat Hij kwam en Zijn kandelaar wegnam. Hij heeft vastgesteld wanneer en hoelang de kandelaar in ons land zijn licht zal doen schijnen, en er is maar al te veel grond om te vrezen, dat God Zijn koninkrijk ook van ons zal wegnemen, en het aan anderen zal geven, die het met vreugde en blijdschap zullen ontvangen. Hij heeft ook bepaald hoelang het Evangelie en een getrouwe bediening in een gemeente zal blijven.

3. Hij heeft verordineerd welke zielen of personen door het Evangelie bekeerd, of opgebouwd zullen worden. Wanneer Hij het tot een volk of een gemeente van Sion zendt, (dat is, de plaats waar de lamp van het Evangelie wordt toegericht) dan "zal gezegd worden: Die en die is daarin geboren." De uitverkorenen naar de verkiezing der genade hebben het verkregen, de anderen zijn verhard geworden. Voor de ene is het een reuke des levens ten leven, en voor anderen een reuke des doods ten dode: Hij zal bevel geven, dat een straal van deze lamp, onder het gehoor van het Evangelie, in het hart schijnt, wanneer er twintig, of dertig, of duizend, die evenzeer als anderen de uitwendige middelen genieten, worden voorbijgegaan.

4. Hij verordineert door welk instrument, of door welke dienaar, de lamp van het Evangelie tot een volk of persoon gebracht zal worden. Paulus is gesteld voor de heidenen, Petrus voor de joden, en elke apostel en leraar wordt door de regerende hand van de Vorst, de Heere, een plaats aangewezen, om in deze, of die, of in een ander deel van de wijngaard te arbeiden; want de sterren zijn allen in Zijn rechterhand, en Hij verordineert, dat zij in deze of die kring van Zijn gemeente zullen schijnen. En wanneer het Hem behaagt verplaatst Hij hen van de een plaats in Zijn strijdende Kerk, naar een andere, waar Hij enig werk voor hen heeft; of anders wanneer hun werk op aarde geëindigd is brengt Hij hen over naar de triomferende Kerk, waar zij, "die er velen gerechtvaardigd hebben, zullen blinken als de glans des uitspansels, en gelijk de sterren, altoos en eeuwiglijk."

5. Hij verordineert hoeveel voorspoed en welke vrucht een leraar met Zijn lamp zal hebben, hoeveel zielen zullen worden opgebouwd, en wie door Zijn licht verhard en verblind zullen worden. Het zijn niet altijd de voornaamste en beroemdste leraars, die het voorspoedigst zijn; want Christus en Zijn apostelen moesten klagen, toen zij de lamp onder de Joden ophieven: "Wij hebben tevergeefs gearbeid, wij hebben onze kracht onnuttig en ijdellijk toegebracht. Wie heeft onze prediking geloofd? En aan wien is de arm des Heeren geopenbaard? Wij hebben u op de fluit gespeeld en gij hebt niet gedanst. Wij hebben u klaagliederen gezongen, en gij hebt niet geweend." Tot zover over ons derde punt, namelijk, de toerichting van deze lamp.

IV. Ons vierde punt was, dat ik *enige redenen* zal noemen waarom God Zijn Gezalfde deze lamp heeft toegericht.
1. In de eerste plaats is zij toegericht ter ere van Gods Gezalfde, want het is de wil van God, dat "allen de Zoon eren, gelijk zij de Vader eren. Die de Zoon niet eert, eert de Vader niet, Die Hem gezonden heeft." Hij wil, dat Hij hoog verheven wordt, zowel op aarde als in de hemel.

2. God heeft deze lamp voor Zijn Gezalfde toegericht, opdat Zijn Naam gedacht worde onder alle volken en in alle geslachten. God heeft verordineerd, dat "Zijn Naam zal zijn tot in eeuwigheid; zolang als er de zon is, zal Zijn Naam van kind tot kind voortgeplant worden." Toen Paulus zijn lastbrief ontving, zeide de Heere hem, dat hij "Zijn Naam zou dragen voor de heidenen en de koningen" (Hand. 9:15). Door middel van de lamp van het Evangelie zal Zijn Naam gedacht worden van elk geslacht tot geslacht.

3. Hij heeft de lamp van het Evangelie voor Zijn Gezalfde toegericht, opdat de volken tot de gezegende Silo zouden worden vergaderd, volgens de oude voorzegging van

Jakob op zijn sterfbed: (Gen. 49:10) "De scepter zal van Juda niet wijken, noch de wetgever van tussen zijn voeten, tot dat Silo komt, en Dezelve zullen de volkeren gehoorzaam zijn, " of, "tot Hem zal zijn de vergadering der volkeren." De reuk van de naam van Gods Gezalfde heeft zo'n trekkende kracht, dat zondaren, wanneer zij met hun harten de geur daarvan ruiken, "als een wolk komen gevlogen, en als duiven tot haar vensteren." Nog meer redenen zou ik hieraan kunnen toevoegen; doch ik zal niet langer bij het leerstellig gedeelte blijven stilstaan. Ik ga nu over tot

V. Ons vijfde punt, namelijk de **toepassing.**
Het eerste gebruik zal zijn dat wij twee of drie gevolgtrekkingen maken.
1. Ziet, hoe dierbaar Christus in de ogen van Zijn Vader is, hoe teer en liefderijk Hij hier, en overal in de Schriften, over Hem spreekt. Hij roemt als het ware in Hem en in Zijn betrekking tot Hem voor de gehele wereld. O! zegt Hij, Hij is Mijn Gezalfde; Hij is Mijn Knecht; Hij is Mijn Uitverkorene; Hij is Mijn Metgezel en Mijn Gelijke. Waarom anders spreekt God zo liefderijk over Hem tot een wereld van gevallen zondaren, dan opdat zij verliefd op Hem zouden worden? En spreken zoals Hij spreekt, en door een toepassend geloof met de Bruid zouden zeggen: "Mijn Liefste is Mijn, en ik ben Zijn. Zulk een is mijn Liefste, ja, zo een is mijn Vriend, gij dochters van Jeruzalem." Of, met Thomas; Mijn Heere en mijn God."

2. Ziet uit hetgeen gezegd is, de verbazende liefde Gods voor verloren zondaren uit de stam en het geslacht van Adam, daarin, dat Hij de Zoon van Zijn liefde gegeven en gezonden heeft om onze Middelaar en Verlosser te zijn, en dat Hij Hem gezalfd en bekwaam gemaakt heeft met een onmetelijke mate van de Heilige Geest, ten dienste van onze verlossing, en dat Hij de lamp van het Evangelie heeft toegericht om Zijn heerlijkheid en voortreffelijkheid door de gehele wereld en aan ieder schepsel ten toon te spreiden. Is dat geen wonderlijke liefde, die God tot verloren mensen heeft? Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe." O vrienden! Bewondert de hoogte, en breedte, en lengte, en diepte, van deze liefde.

3. Ziet hieruit, de sombere en droevige staat van hen, die de lamp van het Evangelie missen, of die God getergd hebben om Zijn lamp van hen weg te nemen en hen in duisternis te laten zitten. Salomo zegt ons, dat "als er geen profetie is, " dat is, waar de lamp van het Evangelie niet is, "het volk ontbloot wordt." Hun verderf is onvermijdelijk, aangezien zij het enige middel van de zaligheid missen; want "er is onder de hemel geen andere naam, die onder de mensen gegeven is, door welke wij moeten zalig worden, dan door de Naam van Jezus." Zo redeneert de apostel (Rom. 10:14, 15) dat alleen zij, "die de Naam des Heeren aanroepen, zalig zullen worden. Maar hoe zullen zij Hem aanroepen, in Wie zij niet geloofd hebben? En hoe zullen zij in Hem geloven van Wie zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij horen zonder die hun predikt? En hoe zullen zij prediken indien zij niet gezonden worden?" Waardoor de apostel duidelijk schijnt te maken, dat de zaligheid van zondaren onmogelijk is, wanneer zij de lamp van het licht van het Evangelie missen, om hen de weg daarheen te wijzen. Dit moest onze ingewanden doen rommelen over de blinde volkeren, die de duistere plaatsen van de aarde bewonen, welker woningen vol zijn van afschuwelijk geweld, waar de arme zielen, omdat zij het Evangelie missen, door de briesende leeuw gedood en geslacht worden.

4. Ziet hieruit, hoeveel reden er is ernstig te strijden voor het geloof, dat eenmaal aan de heiligen is overgeleverd, en kloekmoedig voor de waarheid op te komen. Als toch de lamp van het Evangelie uit het land wordt weggenomen, dan raken wij de Kerk kwijt, dan behoren wij onder de duistere plaatsen van de aarde, dan wordt ons huis ons woest gelaten. Wat zou de aarde zijn als dat grote licht, de zon, uit de hemel werd weggenomen? Wij zouden struikelen en de nek breken over alles wat op onze weg lag; het zou een zeer sombere en droeve woning zijn. Maar wij kunnen veel beter de zon in het uitspansel missen, dan de evangelielamp in het land. De hel en de aarde hebben door alle tijden heen krachtige pogingen gedaan om de lamp van Gods Gezalfde uit te doen, opdat Zijn zielinnemende heerlijkheid niet door de kinderen der mensen zou gezien worden. Dit is het doel, en is altijd het doel geweest, van alle dwalingen, die op aarde verbreid zijn, sedert door de Christelijke kerken, de lamp van het Evangelie in de wereld werd opgericht. De Ariaanse ketterij heeft ten doel de heerlijkheid van Zijn allerhoogste Godheid te verduisteren. De Sociniaansche ketterij komt met de Arianen overeen, en bewolkt, of liever, vernietigt Zijn voldoening. De Arminiaanse dwaling verdonkert de vrijheid en kracht van Zijn genade, door de vrijheid van des mensen wil in zijn verdorven staat te verheffen. Roomsen en Wettischen, of hoe zij ook heten, bestrijden en verkleinen Zijn eeuwige gerechtigheid, door iets van hun eigen wettische werken, of persoonlijke hoedanigheden in de plaats daarvan te stellen. En heden ten dage vervangt de afgod van eigenliefde de plaats van de heerlijkheid Gods. Al deze en dergelijke dwalingen zijn als zoveel dampen of misten, die de hel door de boosaardigheid en listigheid van de oude slang uitwerpt, om de lamp van het licht van het Evangelie te verdonkeren en te verduisteren, opdat de mensen de heerlijkheid, volheid en gepastheid van Christus niet zullen bemerken, en zo in Hem geloven tot zaligheid van hun zielen. Door de overheersende hand Gods echter, hebben deze misten en wolken tenslotte alleen gediend, om de lamp van het Evangelie en de heerlijkheid van Gods Gezalfde, met des te groter glans te doen schijnen. Evenals de wolken in de lucht, die, naar u ziet, zojuist de zon in het uitspansel bedekken, verduisteren zij zijn licht voor een poosje, en dienen tenslotte toch slechts, om als een folie van een spiegel, de heerlijkheid van de zon te beter te doen uitkomen, wanneer zij door deze wolken heen breekt, en haar stralen onder de mensen op aarde neerschiet.

5. Ziet uit deze leer, wat wij hebben te denken van het gedrag van de gerechtshoven van de Staatskerk in deze tijd en gedurende vele voorgaande jaren, die een samenzwering schijnen gemaakt te hebben, om de lamp van het Evangelie uit te doen, die God bij onze reformatie uit het Pausdom heeft aangestoken.
Misschien zullen sommigen, die mij horen, denken dat deze beschuldiging beide, zwaar en lasterlijk is, en zeggen: *Wat bent u nu liefdeloos geworden.*
Doch als het niet zo is moet u de volgende duidelijke vragen eens oplossen.

- Wat betekent het geblaat van de schapen?
- Wat betekent die zwerm lakse, wettische en dwaalzieke leraars, die bijna in alle hoeken van ons land gevonden worden?
- Wat betekent dat geweld waarmee mensen worden opgedrongen door voordrachten of voorgewende beroepen, zonder het beroep en tegen de begeerten van de Christelijke gemeente?

- Wat betekent het misbruik van de kerkelijke tucht waardoor de onrechtzinnigen tegen de kerkelijke tucht beschermd worden, de waarheid op de straten struikelt, en de dwaling beschermd wordt?
- Wat beduidt dit, dat zeven mannen van de heilige bediening geschorst, uitgeworpen, en afgezet worden, om geen andere reden dan, dat zij de lamp van het Evangelie omhoog houden en voor Gods gezalfde Profeet, Priester en Koning getuigen tegenover de toenemende afval en de verdorvenheden van onze tijd?
- Wat kunnen wij van deze dingen anders denken, voornamelijk wanneer zij de getuigen gedood en hun getuigenis veroordeeld hebben, dan besluiten, dat zij de Steen hebben verworpen, die God heeft verordend om de Hoofdsteen des hoeks te zijn? Omdat zij Hem verworpen hebben, (ik spreek niet van elk persoonlijk) daarom heeft God hen verworpen; Hij zegt van de kerkelijke gerechtshoven en de bediening van ons land: "Omdat gij de kennis verworpen hebt, heb Ik u ook verworpen, dat gij Mij het priesterambt niet zult bedienen; omdat gij de wet uws Gods vergeten hebt, zal Ik ook uw kinderen vergeten" (Hos. 4:6).

6. Ziet welke goede reden wij, die tot de Classis behoren, hebben om het werk te doen, waarmee wij deze dag bezig zijn. namelijk, in de onderscheiden hoeken van het land, in een weg van afscheiding van de tegenwoordige gerechtshoven, leraars te bevestigen, hoe ongeregeld dit ook in de ogen van sommige mensen mag schijnen. De lamp van het Evangelie toch moet op generlei wijze worden verloren of uitgeblust. Door de pogingen, die gedaan zijn om haar uit te doven, of nutteloos te maken, worden wij gedreven om haar in een weg van afscheiding van de gerechtshoven te bewaren, en wij kunnen geen andere weg zien om de lamp van het Evangelie in het land hoog te houden dan door het gebod, dat Paulus aan Timotheüs gaf te vervullen: (2 Tim. 2:2) "En hetgeen u van mij gehoorde hebt onder vele getuigen, betrouw dat aan getrouwe mensen, welke bekwaam zullen zijn om ook anderen te leren."

Aangezien de drager van de lamp te K. uit zijn standplaats daar, door kerkelijk en burgerlijk geweld is uitgeworpen; daarom veranderen wij op deze dag zijn standplaats en richten hem alhier, te Glasgow, op, krachtens een beroep dat op hem uitgebracht is door de Afscheidende Gemeente in en om deze plaats.

[Hierop werd de beroepen leraar bevestigd]

Ik zal nu dit werk besluiten door een paar woorden van raadgeving te spreken tot de leraar en het volk.
Ten eerste. Tot de leraar. Eerwaarde heer, het heeft God, Die de sterren in Zijn rechterhand heeft, in Zijn aanbiddelijke voorzienigheid goed gedacht u van een andere plaats weg te nemen en hier te plaatsen om op een zeer openbare en duidelijke zichtbare toren de lamp van Zijn Gezalfde voor dit volk te dragen. Tot recht gebruik van de lamp van het Evangelie, zal ik alleen een paar raadgevingen voorstellen; en de raad, die ik u geef, zal ik ook mijzelf geven, en ik twijfel niet of mijn eerwaarde broeders zullen er ook naar luisteren.
1. Laat ons trachten in ons gemoed goed overreed te zijn, dat wij door Gods Gezalfde geroepen zijn, en ons door Hem is opgedragen de lamp van het Evangelie voor Hem uit te dragen, zodat wij in staat zijn tot ons volk te zeggen wat Mozes tot Israël zeggen moest: Ik Zal Zijn, heeft mij tot u gezonden, " of met de apostelen: (2 Kor. 5:20) "Zo

zijn wij dan gezanten van Christus' wege, alsof God door ons bade; wij bidden van Christus' wege, laat u met God verzoenen." Het bezielt het hart van een leraar met moed, en wapent zijn geest tegen de slaafse vrees voor de mens en alles wat de mens kan doen, het maakt hem moedig als een jonge leeuw in het overbrengen van zijn boodschap, wanneer hij mag geloven, dat hij de plaats van Christus vervult en in Zijn Naam spreekt.

2. Het is noodzakelijk, dat wij in het dragen van de evangelielamp gedenken, onder het oog en in de tegenwoordigheid van onze grote en heerlijke Meester, Jezus Christus, de Koning der koningen en de Heere der heren te staan, Wiens ogen als een vlam vuurs zijn, en Die de beweegredenen, doeleinden en beginselen gadeslaat, waardoor wij gedreven worden, en dat Hij ons binnenkort zal oproepen om rekenschap te geven van ons rentmeesterschap.

3. Het is noodzakelijk, dat wij gedenken waartoe wij de lamp van het eeuwig Evangelie voor ons volk dragen, namelijk, om hun de weg van de zaligheid te verkondigen, door hun, zowel hun verloren staat van nature in de eerste Adam voor te stellen, als hoe zij door de tweede Adam verlost kunnen worden. Voor de zaligheid van de arme zielen is het noodzakelijk, dat zowel het licht van de wet, als het licht van het Evangelie, onder onze hoorders verspreid wordt.

4. Laat ons, in het hoog houden van de lamp van het Evangelie, gedurig onze lampen voor het heilig Woord van God schoonmaken, veel naarstig de Schriften der waarheid te bestuderen; want die zijn het, die van Christus, de dierbare Gezalfde Gods, getuigen. Het is nodig. dat wij die raad opvolgen, die de apostel aan allen in ‘ t algemeen, aan leraars en christenen, geeft: "Wij hebben het profetische Woord, dat zeer vast is, en gij doet wel, dat gij daarop acht hebt, als op een licht schijnende in een duistere plaats, totdat de dag (van de genade) aanlicht (in de zielen van de hoorders), en de morgenster opga in hun harten" (2 Petrus 1:19). "Het Woord Gods is als een lamp voor onze voet, en een licht op ons pad" (Psalm 119:105).

5. Om voorspoedig te zijn in het behandelen van de lamp van het Evangelie moeten wij gedurig verse olie voor onze lampen halen van Gods Gezalfde; op Wiens hoofd vreugdeolie is uitgegoten boven Zijn medegenoten. Al prediken wij, en al brengen wij de zuivere waarheden van het Evangelie tot onze mensen; toch zal de lamp van het Evangelie maar flauw branden, en niet in onze harten ingaan, als de olie des Geestes niet vloeit.

6. Laat ons, in het dragen van de lamp van het Evangelie en het prediken van het eeuwig Evangelie, ons benaarstigen, dat onze harten brandende mogen zijn van liefde tot Gods Gezalfde, ijver tot Zijn eer, en het welzijn van de zielen. Het is opmerkelijk, dat Christus, toen Hij Petrus weer in het ambt van de bediening bevestigde, tot driemaal toe zei: Simon, zoon van Jona, hebt gij Mij lief?" en dat wanneer Petrus zich driemaal op Hem als de hartdoorzoekende God beriep: "Heere, Gij weet alle dingen, Gij weet, dat ik U liefheb", Hij dit juist als een bewijs van zijn liefde tot Zich eiste, dat hij Zijn lammeren en schapen zal weiden en hoeden. De liefde van Christus en de liefde tot zielen is als een koord, dat een leraar trekt om getrouw, werkzaam en ijverig te zijn in zijn werk; "want de liefde van Christus dringt ons" (2 Kor. 5:14).

7. Het is nuttig, dat wij het licht van de lamp van het Evangelie, recht in het aangezicht laten schijnen van die dwalingen en verdorvenheden, hetzij in beginsel of in praktijk, die zich in het land of de plaats waarin wij leven beginnen te verbreiden. Vele verderfelijke en zielsverwoestende dwalingen verspreiden zich uit onze kweekscholen, voornamelijk uit die, welke hier dichtbij is.
Nu, ik weet geen betere weg om hun afvalligheid te voorkomen, dan ze zo spoedig mogelijk tot het licht van het Woord te brengen; want gelijk de roofvogels en de roofdieren in hun holen kruipen, wanneer het licht van de zon zich over het gelaat van het aardrijk verspreidt, zo verdwijnt alle dwaling en verderf, in beginsel en praktijk, voor het licht van het Woord.

Doch ik zal nu nog een enkel woord spreken tot het volk, dat onder het opzicht is van de dienaar van Christus, die nu onder u geplant en bevestigd is.
De tijd zal mij niet toelaten met de gebruikmaking van de leer, die ik behandelde, voort te gaan, daarom zal ik voor ditmaal sluiten met twee of drie raadgevingen, hoe u zich hebt te gedragen met betrekking tot uw leraar, die de lamp van Gods Gezalfde voor u uit draagt.
1. Gedenkt, dat er een verbond is tussen u en hem. Gelijk hij zich verbonden heeft al de delen van het ambt van de bediening tegenover u te vervullen, zo hebt u zich van uw zijde verbonden al de plichten te vervullen, die het Woord van God en de wetten van de Koning van Sion van u tegenover hem vereisen. Niet alleen de verbonden tussen God en de mens, maar ook de verbonden tussen mensen onderling zijn vertrouwelijke dingen, en God neemt de schending daarvan zeer kwalijk, gelijk u zien kunt in Ezech. 17. Het staat u nu niet vrij zijn bediening op te geven en te verlaten, of hem de rug toe te keren, vooral niet door terug te keren tot de bedorven kerk van welke u en ik ons hebben afgescheiden.

2. Opdat u mag beantwoorden aan de overeenkomst van deze dag tussen u en hem, raad ik u, dat u zorgvuldig en vlijtig zijn bediening waarneemt, in het bijzonder de openbare prediking van het Woord, de uitdeling van de bondszegelen, de catechisaties en de onderwijzingen bij het huisbezoek. Gedenkt, wanneer u het Woord gaat horen, dat het Woord dat u hoort u zal vasthouden, en op het leven of de dood van uw onsterfelijke zielen zal uitlopen; en wat zal de hele wereld een mens baten als hij zijn ziel verliest? Neemt ze dan vlijtig waar, neigt uw oren, hoort, opdat uw zielen leven, en het verbond met u mag gemaakt en bevestigd worden.

3. Mengt het woord, dat u uw leraar hoort prediken, met het geloof. Ontvangt zijn boodschap en neemt zijn Meester, Gods Gezalfde, aan. Wij lezen (Hebr. 4:2), dat het Woord van de prediking sommigen geen nut deed, omdat het met het geloof niet gemengd was in degenen, die het gehoord hebben. Laat uw leraar geen reden hebben om die klacht tegen u op te heffen: Wie heeft mijn prediking geloofd? En aan wie is de arm des Heeren geopenbaard? Hij komt een Heiland en Meester aanbieden, om u van zonde en toorn te verlossen. O, wacht u, dat u het aangeboden middel niet verwerpt, want dat doende veracht u Gods heraut of boodschapper, en Hem, Die hem gezonden heeft. Wanneer Christus Zijn discipelen uitzendt om het Evangelie te prediken, zegt Hij: "Wie u verwerpt, die verwerpt Mij; en wie Mij verwerpt, die verwerpt Degene, Die Mij gezonden heeft."

4. Ik raad u, dat u uw leraar en ouderlingen onderworpen bent in de bediening van de sleutel van de tucht, want zij zijn in de Naam van Christus daartoe aangesteld, om een wezenlijk hof van Christus te zijn. Dit wordt uitdrukkelijk, door God geboden: (Hebr. 13:7 en 17) "Gedenkt uw voorgangers, die u het Woord Gods gesproken hebben, en volgt hun geloof na, aanschouwende de uitkomst van hun wandeling. Zijt uw voorgangers gehoorzaam en zijt hun onderdanig. Want zij waken voor uw zielen, als die rekenschap geven zullen, opdat zij dat doen mogen met vreugde en niet al zuchtende. Want dat is u niet nuttig." Gehoorzaamheid in de Heere is die onmisbare plicht van het volk tegenover hen, aan wie de sleutelen van het koninkrijk der hemelen zijn opgedragen; "want wat zij op de aarde binden zullen, zal in de hemel gebonden wezen, en al wat zij op de aarde ontbinden zullen zal in de hemel ontbonden wezen" (Matth. 18:18).

5. Ik raad u, dat u veel bidt voor uw leraar, die tot u gekomen is, om de lamp van het Evangelie onder u te dragen. De apostel zegt tot de Hebreeën: "Broeders, bidt voor ons."
Vraagt u: *Waarom moeten wij bidden?*
Dan is mijn antwoord: Bidt, dat de ziel van uw leraar dagelijks ververst wordt met de olie van Gods Gezalfde, opdat de lamp helder mag blijven branden, en hij dagelijks tot u mag uitgaan in de betoning des Geestes en der kracht; en dat hij, als een Schriftgeleerde, die onderwezen is in de verborgenheden van het koninkrijk der hemelen, nieuwe en oude dingen mag voortbrengen tot stichting en opbouwing van uw zielen. Bidt, dat God hem, de deur des Woords opent om te spreken de verborgenheden van het Evangelie, opdat hij mag weiden in de kracht des Heeren en in de hoogheid van de Naam des Heeren, Zijn Gods. O bidt, dat hij niet alleen toegerust wordt, maar dat hij ook gezegend mag worden om voorspoedig te zijn in zijn werk; want al plant Paulus, en al is het, dat Apollos nat maakt, toch zal hun bediening niets uitwerken als God de wasdom niet geeft. Bidt, dat God hem verstand moge geven, om zielen te winnen, en dat zijn Meester hem mag besturen, om het net van het Evangelie zo uit te werpen, dat een menigte van zielen gevangen moge worden. Bidt, dat hij "gesteld mag worden tot een scherpe nieuwe dorsslede, die scherpe pinnen heeft, opdat hij bergen mag dorsen en vermalen, en heuvelen stellen gelijk kaf" (Jes. 41:15).

6. Ik zal u nog een raad geven, opdat de lampdrager van God onder u bemoedigd mag worden.
Vraagt u: *Hoe zullen wij hem bemoedigen?*
Dan antwoord ik:
(1) Door, zoals ik reeds gezegd heb, zijn Meester en zijn boodschap aan te nemen.
(2) Door zijn hart en zijn handen te versterken in zijn werk van prediken en getuigen, voornamelijk in deze tijd, nu er zoveel tegenpartijders zijn, en zoveel pijlen van smaad en laster naar hem geworpen zullen worden.
(3) Door "de enigheid des Geestes in de band des vredes" onder u te bewaren. Onenigheden, verdeeldheden en verbitteringen onder een volk breken het hart van een dienaar van het Evangelie des vredes, terwijl het hem een sterke vertroosting is, als hij ziet, dat zij één van hart en weg in de Heere zijn.
(4) Door te zorgen, dat uw leraar voldoende in zijn onderhoud wordt voorzien, en dat er een geschikte plaats is waar u en hij kunnen samenkomen en de ordinanties

bijwonen zonder aan de ongemakken van het weer blootgesteld te zijn. Maar ik weet, dat u deze dingen ter harte neemt, en zal daarom daarover niet verder uitweiden.

En nu, mijn broeders, laat mij nu weer het woord van vermaning opvatten. O gedenkt wat een zegen het Evangelie voor het volk is. Het is toch een lamp om de weg te ontdekken, hoe u tot Gods Gezalfde kunt komen, en zo uw zielen als een buit uitdragen. Zij, die de waarde van hun zielen kennen en enig belang stellen in hun zaligheid, kunnen niet anders dan het Evangelie in zijn zuiverheid waarderen boven al hun andere belangen in de wereld; want het is "begeerlijker dan goud, ja dan veel fijn goud; en zoeter dan honig en honigzeem."

Behalve hetgeen reeds in het leerstellig gedeelte gezegd is, zou ik nog enige andere beweeggronden kunnen voorstellen om uw achting op te wekken voor het heerlijk Evangelie.

1. De lamp van het Evangelie doet de mensen zien waar zij zijn, en hoever zij van God zijn afgeweken; hoe dicht zij bij hun uiterste verwoesting zijn, evenals de verloren zoon in een ver land, zonder God, zonder hoop, zonder hulp, zonder licht, zonder leven, zonder dat een oog medelijden met ons heeft, of een hand uitgestrekt wordt om ons te helpen, ver weg in een staat van duisternis, vijandschap, elk ogenblik toorn en veroordeling onderworpen, ja, zijnde reeds veroordeeld.
2. De lamp van het Evangelie ontdekt een Heiland en een Meester (Jes. 19:20), Die "machtig is volkomen zalig te maken. Ik heb hulp besteld bij een Held; Ik heb een Verkorene uit het volk verhoogd. Ik heb David Mijn Knecht gevonden; met Mijn heilige olie heb Ik Hem gezalfd" (Psalm 89:20, 21.)
3. Bij het licht van deze lamp kan de zondaar zien, dat er verzoening gevonden is, opdat hij in het verderf niet nederdale, namelijk het bloed van Jezus, die offerande van een liefelijke reuk, waardoor de toorn van een vertoornd God is afgewend.
4. Bij deze lamp kunnen wij zien, dat een toornig God verzoend is en verklaart, dat Hij een God des vredes is, en dat grimmigheid bij Hem niet is. Hier kunnen wij zien, dat de witte vlag en de olijftak des vredes is opgestoken, en de Heere zegt: (Jes. 57:19) "Ik schep de vrucht der lippen, vrede, vrede, degenen die ver zijn, en degenen die nabij zijn, en, Ik zal ze genezen."
5. Bij het licht van deze lamp worden zondaren, die door de val van Adam bedelaars en bankroetiers zijn geworden, tot een mijn van onnaspeurlijke rijkdommen geleid, waarop zij de hand mogen leggen, en die zij zich mogen toe-eigenen zonder diefstal te plegen, of verkeerd te handelen. "Mij", zegt Paulus, "de allerminste van al de heiligen, is deze genade gegeven, om onder de heidenen door het Evangelie te verkondigen de onnaspeurlijke rijkdom van Christus" (Ef. 3:8). De roepstem van het Evangelie is: "Ik raad u, dat gij van Mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur, opdat gij rijk moogt worden."
6. Door deze evangelielamp kunnen wij zien, dat een huis van barmhartigheid opgericht en geopend is, en dat allerlei leeftocht in overvloed gereed is voor de armen, de kreupelen, de verdorden en de lammen. (Psalm 89:3) "Ik heb gezegd: Uw goedertierenheid zal eeuwiglijk gebouwd worden." (Spr. 9:1—5) "De Opperste Wijsheid heeft Haar huis gebouwd; Zij heeft Haar slachtvee geslacht, Zij heeft Haar wijn gemengd, ook heeft Zij haar tafel toegericht. Zij heeft Haar dienstmaagden uitgezonden; Zij nodigt op de tinnen van de hoogten der stad: Wie is slecht? Hij

kere zich herwaarts; tot de verstandeloze zegt Zij: Komt, eet van Mijn brood, en drinkt van de wijn, die Ik gemengd heb" (Jes. 25:6) "En de Heere der heirscharen zal op deze berg alle volken een vette maaltijd bereiden, een maaltijd van reine wijn, van vet vol merg, van reine wijnen, die gezuiverd zijn."

7. Bij het licht van deze lamp kunnen wij zien, dat niet alleen spijs, maar ook het geneesmiddel bereid is voor de zieke ziel, die op het punt is van om te komen wegens haar wonden en melaatsheid Hier zult u zien, dat er balsem in Gilead is, en een Heelmeester aldaar. Hier zult u zien, dat een blik op de tegenbeeldige koperen slang, het venijn van de oude slang in zijn doorwerking stuit, en het kwaad daarvan voorkomt. Hier kunt u zien de "Boom des levens, voortbrengende twaalf vruchten, van maand tot maand gevend Zijn vrucht, en de bladeren des Booms zijnde tot genezing der heidenen."
8. Door deze lamp kunnen wij de Steenrots zien, die Israël door de woestijn naar Kanaän volgde: u kunt de kloven van de Steenrots zien, die gemaakt waren door de roede van Gods toorn; u kunt het levende water zien, dat mild vloeit uit de geslagen Steenrots, en het geroep horen: "Wie wil, die kome, en drinke van het water des levens om niet." U kunt zien, dat de Steenrots een schaduw heeft, om de vermoeide reiziger op de weg naar de heerlijkheid te verkwikken: u kunt zien hoe Gods duiven in de kloven van de Steenrots verblijven, in het verborgene van een steile plaats.
9. Bij het licht van deze lamp kunt u de koets zien en vinden, die gemaakt is van het hout van Libanon, met haar vloer van goud, gehemelte van purper, en besprengd met de liefde van de dochteren Jeruzalems. Ik versta daardoor het verbond der genade en der belofte, dat eeuwig wel geordineerd en bewaard is. Het Evangelie doet u zien, dat u vrije toegang hebt tot deze wegen des heils, waarin u door alle gevaren heen veilig naar de heerlijkheid kunt rijden. (Jes. 56:5-7) "Want alzo zegt de Heere tot hen, die vasthouden aan Mijn verbond: Ik zal hun ook in Mijn huis en binnen Mijn muren een plaats en een naam geven, beter dan der zonen en dan der dochteren; een eeuwige naam zal Ik een ieder van hen geven, die niet uitgeroeid zal worden. Die zal Ik ook brengen tot Mijn heiligen berg, en Ik zal ze verheugen in Mijn bedehuis."
10. Bij deze lamp kunnen wij zien, dat er een ladder is, die van de aarde tot de hemel reikt, waarlangs wij mogen toegaan tot die hemel der heerlijkheid daar wij uit gevallen zijn, toen wij het eerste verbond in Adam hebben verbroken. Hier is een verse en levende weg tot het heiligdom.
11. Hier kunt u zien, dat er een Vrijstad is, waarheen u mag vluchten om de bloedwreker te ontkomen.
12. Hier zult u de ware Ark vinden, waarin u van de zondvloed zult behouden worden.
13. Hier kunt u zien dat er binnenkameren zijn, om u in de dag van de toorn te verbergen, totdat de gramschap overga.
14. Hier ontdekken wij door deze lamp, een bevestigd testament, dat ons verzekert van de erfenis van het eeuwige leven, dat in de eerste Adam verloren werd, en van veel meer dan wij verloren hebben. Hier kunnen wij vinden, dat onze God zegt: "Ik ben de Heere uw God" hetwelk meer is dan ooit een oor gehoord, of een oog gezien heeft, of in het hart van de mens is opgekomen.

Zo ziet u, welke grote, heerlijke en heilzame dingen het licht van de lamp van het Evangelie ontdekt. En bewijzen deze alle niet duidelijk, dat het bevoorrechte mensen zijn, voor wie de evangelielamp haar licht geeft, en onder wie zij is toegericht? Het was

niet zonder grond, dat de Psalmist op het gezicht van deze dingen uitriep: (Psalm 89:16) "Welgelukzalig is het volk, hetwelk het geklank kent; o Heere, zij zullen in het licht Uws aanschijns wandelen."
Ik zal sluiten met u een gedeelte uit de Schrift voor te lezen, dat een reeks noodzakelijke plichten bevat tegenover uzelf, uw leraar, uw ouderlingen en elkaar, (1 Thess. 5:12-28) "En wij bidden u, broeders, erkent degenen, die onder u arbeiden, en uw voorstanders zijn in den Heere, en u vermanen; en acht hen zeer veel in liefde, om huns werks wil. Zijt vreedzaam onder elkander. En wij bidden u, broeders, vermaant de ongeregelden, vertroost de kleinmoedigen, ondersteunt de zwakken, zijt lankmoedig jegens allen. Ziet, dat niemand kwaad voor kwaad iemand vergelde; maar jaagt allen tijd het goede na, zo jegens elkander als jegens allen. Verblijdt u te allen tijd. Bidt zonder ophouden. Dankt God in alles; want dit is de wil van God in Christus Jezus over u. Blust den Geest niet uit. Veracht de profetieën niet. Beproeft alle dingen; behoudt het goede. Onthoudt u van allen schijn des kwaads. En de God des vredes Zelf, heilige u geheel en al; en uw geheel oprechte geest, en ziel, en lichaam worde onberispelijk bewaard in de toekomst van onzen Heere Jezus Christus. Broeders, bidt voor ons. De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met ulieden." Amen.

4. Een lamp toegericht voor Gods Gezalfde (2e preek)

Psalm 132:17. ***Ik heb voor Mijn Gezalfde, een lamp toegericht.***

Ik ga nu voort om enig verder gebruik van de leer te maken.

Een derde gebruik van de leer zal zijn bij wijze van beproeving en onderzoeking.
Vrienden, onder ons in dit land en in het bijzonder onder u in deze plaats, heeft de lamp van het Evangelie reeds lange tijd haar licht doen schijnen, doch de grote vraag is: Heeft haar licht u ooit tot Gods Gezalfde geleid en Zijn heerlijkheid aan uw zielen ontdekt?
Ik zal u ter beproeving de volgende kenmerken voorstellen.
1. Heeft het licht van het Evangelie ooit de plagen van uw hart aan u ontdekt, zodat u vervuld bent met een walging van uzelf, zodat u met David moet zeggen: (Psalm 19:13) "Wie zou de afdwalingen verstaan", of met Jeremia (Jer. 17:9) "Arglistig is het hart, meer dan enig ding, ja dodelijk is het; wie zal het kennen?" Toen Jobs ogen de Heere zagen, riep hij uit: "Met het gehoor der oren heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as."

2. Het licht van de evangelielamp doet een mens zien, dat al de wegen van heil en de wijzen van zaligmaken die hij zichzelf heeft voorgesteld, terwijl hij in de staat van de natuur is, niets dan enkel bedrog zijn. De mens beeldde zich in, dat hij zalig kon worden door de algemene barmhartigheid Gods, door de werken van de wet, door een belijdenis van godsdienst, of het een of ander goed: doch zodra het licht van deze lamp in zijn ziel komt, ziet hij, dat het tevergeefs is naar die heuvelen en bergen op te zien, en dat hij, zolang hij blijft waar hij is, of geweest is, slechts wandelt in de vlam van zijn vuur, en in de spranken, die hijzelf ontstoken heeft, en daarom tenslotte in smart zal neerliggen; daarom werpt hij al die spinnenweb bedekkingen weg, en rekent ze schade om Christus wil.

3. Ik vraag u: Wat dunkt u van Gods Gezalfde? Want de evangelielamp is toegericht om de heerlijkheid van Gods Gezalfde te ontdekken. Wat dunkt u van Zijn Persoon, Zijn gerechtigheid, volheid, heerlijkheid en zaligheid, liefde en genade? Ik ben er zeker van, dat de heerlijkheid van Zijn Persoon en de overdenking daarvan, uw zielen tot een eeuwige verlegenheid hebben gebracht, zodat u niet weet wat u zult zeggen of denken, maar verslonden bent in een stille verwondering over Hem, met de kerk uitroepende: (Jes. 63:1, 2) "Wie is Deze, Die van Edom komt, met besprenkelde klederen van Bozra? Deze, Die versierd is in Zijn gewaad? Die voorttrekt in Zijn grote kracht? Waarom zijt Gij rood aan Uw gewaad? En Uw klederen als van één, die in de wijnpers treedt?"

4. Indien de heerlijkheid van Gods Gezalfde u ooit ontdekt werd in het licht van deze lamp, dan zijn uw harten in liefde tot Hem, en met ijver voor Zijn eer, ontstoken geworden; zodat u niet weet hoe u uw achting voor Hem, en uw verlangen naar Hem zult uitdrukken: O! "Wien heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde." "Vele wateren zouden deze liefde niet kunnen uitblussen, ja, de rivieren zouden ze niet verdrinken." Wel werpen de duivel, en de wereld, en een verdorven hart gedurig water op dit vuur, doch waar het echt is, vlamt het altoos weer op; de vlam verheft zich en breekt door alle tegenstand heen, en zendt haar vonken hemelwaarts.

5. Heeft de lamp van het Evangelie ooit iets van de olie van Gods Gezalfde op uw ziel doen druppen? Het Evangelie is als het ware een gouden pijp waardoor de olie van de Heilige Geest in de vaten van het heiligdom van Gods Gezalfde wordt toegevoerd: (Gal. 3:2) "Wij ontvangen de Geest niet uit de werken der wet, maar uit de prediking van het geloof." Nu, ik vraag u: Hebt u een zalving van de Heilige ontvangen? Vraagt u: Hoe zal ik dat weten? Dan antwoord ik in de volgende bijzonderheden. Deze olie heeft enigermate dezelfde uitwerking op u gehad, die zij op Christus had.

1e De zalving van Christus maakte Hem vlug van verstand, of scherp van reuk. "Zijn rieken zal zijn in de vreze des Heeren" (Jes. 11:3; zie de kanttekening). Dezelfde uitwerkingen heeft zij ook in zekere mate op u gehad: zij heeft u een vlug verstand en heldere bevatting van de dingen Gods, de verborgenheden van Zijn verbond toegebracht: "U is het gegeven de verborgenheden van het koninkrijk der hemelen te weten, " zegt Christus, "maar anderen is het niet gegeven." (l Joh. 2:20) "Doch gij hebt de zalving van de Heilige, en gij weet alle dingen." "De geestelijke mens onderscheidt alle dingen;" hij heeft een ander onderscheidingsvermogen van de dingen van God en de eeuwigheid, dan andere mensen. (1 Kor. 2:12) "Wij hebben niet ontvangen de geest der wereld, maar de Geest, Die uit God is; opdat wij zouden weten de dingen, die ons van God geschonken zijn."

2e De zalving van Christus maakte dat Zijn aangezicht blonk. "Olie doet het aangezicht blinken." Hierom roept de Bruid uit: "Zijn gestalte is als de Libanon, uitverkoren als de cederen." Als u ook deze zalving bent deelachtig geworden, zult u in uw weg en wandel en in uw spreken, de leer van God uw Zaligmaker versieren; u zult dan naar hetzelfde beeld van Gods Gezalfde, door het aanschouwen van Zijn heerlijkheid, van gedaante veranderd worden; uw licht zal schijnen voor de mensen, zodat anderen uw goede werken ziende, God, uw hemelse Vader, zullen verheerlijken.

3e De zalving van Christus maakte Hem werkzaam en vlug in het werk van onze verlossing, zodat Hij niet rustte voordat Hij kon zeggen: "Het is volbracht, " Zo ook zult u, indien u Zijn zalving mede deelachtig bent, werkzaam en vlijtig zijn in het grote werk van de zaligheid, opdat u uw loop met blijdschap mag voleindigen. O! zegt David: "Ik zal de weg van Uw geboden lopen, als Gij mijn hart verwijd zult hebben, " namelijk door de raderen van zijn ziel te zalven met de olie van de invloeden van de Geest.

4e De zalving van Christus verblijdde Zijn hart; daarom wordt het vreugdeolie genoemd. Dit verheugde Zijn hart onder alle ontmoediging en alle tegenstand, die Hij in Zijn werk ontmoette. Zo zullen ook uw harten, indien u met dezelfde olie gezalfd bent, daarmee verblijd zijn geworden. De Heilige Geest wordt dikwijls de Trooster genaamd, omdat Hij de harten van Christus' volgelingen verblijdt onder alle moeiten en beproevingen, die hun deel zijn op hun weg door deze vermoeiende wildernis. Daarom zei Christus Zijn discipelen, toen Hij over de Geest sprak: "En uw hart zal zich verblijden, en niemand zal uw blijdschap van u wegnemen." Nu, beproeft uzelf hierbij; weet u iets van de vertroosting van de Geest? O! zegt David: "Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven, meer dan ter tijd, als hun koren en hun most vermenigvuldigd zijn."

Vierde gebruik. Heeft God Zijn Gezalfde een lamp toegericht? Dan is mijn eerste raad of vermaning, dat u aan het doel van de evangelielamp beantwoordt, en door een waar

geloof tot Gods gezalfde Zaligmaker en Verlosser komt. Dit is het einde en het doel van God in de ganse openbaring, die Hij van Christus in het Woord gedaan heeft: (Joh. 20:31) "Deze zijn geschreven, opdat gij gelooft, dat Jezus is de Christus, de Zoon van God; en opdat gij, gelovende, het leven hebt in Zijn Naam." Dit is het einde en het doel van de evangeliebediening, en van alle ordinanties van het Evangelie, dat u de heerlijkheid van Gods Gezalfde mag aanschouwen, en dat u, door tot Hem te komen, opgebouwd mag worden in het heilig geloof.

Let op de volgende beweegredenen om u te verbinden tot Gods Gezalfde te komen.
1. Het licht van de lamp van het Evangelie wijst u rechtstreeks op Hem; want wij prediken Christus. "Wij prediken niet onszelf, maar Christus Jezus de Heere, en onszelf, dat wij uw dienaars zijn om Jezus' wil." Iedere prediking van het Evangelie leidt tot Christus en doet u in Hem aanlanden, indien het aan zijn doel beantwoordt. O! zegt Paulus tot de Korinthiërs: "Ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u, dan Jezus Christus en Die gekruisigd."

2. Christus werd om uwentwil gezalfd. "Hij heeft gaven genomen om uit te delen onder de mensen, ja, ook de wederhorigen, om bij U te wonen, o Heere God." Zijn olie is voor ons tot gebruik. Hijzelf en al Zijn ambten, tot welke Hij gezalfd is, hebben de zaligheid van verloren zondaren van Adams geslacht ten doel. Waarom anders werd Hij gezalfd om een Profeet te zijn, dan opdat u verlicht zou worden in de kennis van God en Zijn wil? Waarom anders werd Hij tot Priester gezalfd, dan tot uw verzoening met God en uw rechtvaardigmaking voor Hem? Waarom anders werd Hij gezalfd tot Koning over Sion, dan om ons te verlossen uit onze gevangenschap onder de zonde en de duivel, en om ons te heiligen en Zijn wet in onze harten te schrijven? Hierom is Hij "ons geworden wijsheid van God, , en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing" (1 Kor. 1:30). Aangezien het nu zo is, waarom zouden wij dan door ongeloof ver van Hem blijven staan, en door valse ijdelheden te volgen, onze weldadigheid verlaten?

3. O, komt tot Gods Gezalfde door het licht van de lamp van het Evangelie; want er is een onmetelijke mate van de olie van de Heilige Geest bij Gods Gezalfde, en dat alles om te worden medegedeeld aan degenen, die tot Hem komen. "Het heeft de Vader behaagd, dat in Hem al de volheid wonen zou, opdat wij uit Zijn volheid zouden ontvangen, ook genade voor genade." Hier is geen vrees voor gebrek. Zijn volheid wordt niet uitgeput of verminderd door alles wat zij uitgeeft. Neen, Hij is zo vol als ooit, en even gereed om mee te delen. Wij lezen (2 Kon. 4) van de kruik met olie van de weduwe, dat alle vaten, die werden aangebracht, daaruit gevuld werden, en dat de olie niet ophield te vloeien, totdat er geen vaten meer gebracht werden. Christus houdt nooit op met Zijn genade en Zijn Geest mede te delen, zolang er nog lege vaten tot Hem gebracht worden. Het enige, dat de mededeling van Zijn genade doet ophouden is, dat wij niet door het geloof tot Hem komen om uit Zijn volheid te ontvangen.

4. Gods Gezalfde roept, nodigt, en smeekt u, tot Hem te komen om Zijn genade en volheid. (Jes. 55:1—3) "O alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk. Waarom weegt gijlieden geld uit voor hetgeen geen brood is? En uw arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan? Hoort aandachtiglijk naar Mij, en eet het goede, en laat uw zielen in vettigheid zich verlustigen. Neigt uw oor, en komt tot Mij, hoort en uw ziel zal

leven; want Ik zal met u een eeuwig verbond maken, en u geven de gewisse weldadigheden Davids."

5. Gods Gezalfde heeft beloofd, dat u welkom zult zijn. Die wil, die kome, Ik zal hem geenszins uitwerpen, Die tot Mij komt zal nimmermeer hongeren, en die in Mij gelooft zal nimmermeer dorsten. Want Hij verzadigt de dorstige ziel, en vervult de hongerige ziel met goed.

6. Indien u niet tot Gods Gezalfde komt, verliest u de weldaad van de lamp van het Evangelie, en haalt u zich het ongenoegen op de hals van die God, Die de lamp voor Zijn Gezalfde heeft toegericht. "Dit is het oordeel, dat het licht in de wereld gekomen is, en de mensen hebben de duisternis liever gehad dan het licht; want hun werken waren boos. Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid van Gods Gezalfde geen acht nemen?"

7. Als u niet tot Gods Gezalfde komt, en olie koopt, zullen uw vaten en lampen leeg bevonden worden bij de komst van Christus. Mijn vrienden, eerlang zal het middernachtelijk geroep gehoord worden: "Ziet, de Bruidegom komt, gaat uit Hem tegemoet." U weet, hoe het de dwaze maagden gegaan is, die bij de komst van de Bruidegom geen olie in hun vaten hadden; zij gingen om olie te kopen, toen de tijd verstreken was; "de deur was gesloten, " en zij werden buitengesloten in eeuwige duisternis en wee. O, draagt zorg, dat het u zo niet vergaat tegen de komst van Christus bij de dood, of het oordeel. Luistert daarom naar de raad van Christus, terwijl de markt van de genade nog open is: "Ik raad u, dat gij van Mij koopt goud beproefd komende uit het vuur, opdat gij rijk moogt worden; en witte klederen, opdat gij moogt bekleed worden, en de schande van uw naaktheid niet geopenbaard worde, en zalft uw ogen met ogenzalf, opdat gij zien moogt (Openb. 3:18).

8. Wanneer een volk, dat bevoorrecht is met de lamp van het eeuwig Evangelie, niet aan het doel beantwoordt door tot Gods Gezalfde te komen, dan wordt God getergd de lamp weg te nemen en haar aan een volk te geven, dat beter gebruik zal maken van haar licht: (Matth. 21:43) "Daarom zeg Ik ulieden, dat het koninkrijk Gods van u zal weggenomen worden, en een volk gegeven, dat zijn vruchten voortbrengt." Door het koninkrijk Gods moeten wij daar hetzelfde verstaan als door de lamp van het Evangelie, waardoor wij hier in het koninkrijk der genade, en hiernamaals in het koninkrijk der heerlijkheid ingaan. Nu, zegt Christus, dit zal van u weggenomen worden, en dan zal de deur van het koninkrijk Gods voor het joodse volk gesloten en de heidenen gegeven worden, gelijk het ook geschied is. De joden werden afgesneden wegens hun ongeloof, en de Kerk en de lamp van het Evangelie, onder de volkeren der aarde opgericht. Nu, indien God de natuurlijke takken niet gespaard heeft, laat ons toezien, dat Hij ook mogelijk ons, die van nature wilde takken uit de heidenen zijn, niet spaart (Rom. 11:21). Wij hebben een woord tot dezelfde zaak dienend: (Joh. 12:35, 36) "Jezus dan zeide tot hen: Nog een kleine tijd is het licht bij ulieden, wandelt terwijl gij het licht hebt, opdat de duisternis u niet bevange. En die in de duisternis wandelt weet niet waar hij heengaat. Terwijl gij het licht hebt, gelooft in het licht, opdat gij kinderen des lichts moogt zijn." Uit dit alles ziet u, dat wij gevaar lopen het licht van de evangelielamp te verliezen, en in duisternis te worden gelaten, indien wij niet tot Gods Gezalfde komen.

Ik zal u hier over verscheidene soorten van duisternis spreken, die op de wegneming van de lamp van het Evangelie zullen volgen.
1e De duisternis van grove onkunde; welke er zover vanaf is, dat zij de moeder van de godsvrucht zou zijn, zoals de Roomsen leren, dat zij de moeder is van het verderf: (Hos. 4:6) "Mijn volk is uitgeroeid, omdat het zonder kennis is:" Indien wij onze ogen maar door de wereld laten gaan, of door ons land en die delen bezien waar de evangelielamp niet schijnt, of waar iets anders in haar plaats gesteld is, dan zullen wij niets vinden dan grove onkunde van bovennatuurlijke waarheden, en de mensen niet anders dan gedoopte heidenen.

2e Niet alleen de duisternis van ongeloof, maar ook van ontrouw volgt op de wegneming van de lamp van het Evangelie. Wel vindt men, helaas! maar al te dikwijls ongeloof waar de evangelielamp brandt: "Wie heeft onze prediking geloofd?" Maar wanneer de evangelielamp vanwege het ongeloof wordt weggenomen, dan worden de mensen ontrouwen. Een ongelovige kan een gelovige worden, omdat het Voorwerp van het geloof hem nog door de evangelielamp wordt geopenbaard en voorgesteld; maar een ontrouwe kan geen gelovige worden, omdat het Voorwerp van het geloof is weggenomen; de dingen, die tot zijn vrede dienen, zijn voor zijn ogen en oren verborgen. Zo redeneert de apostel, (Rom. 10:14) "Hoe zullen zij in Hem geloven van Welke zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij horen zonder die hun predikt?" Wanneer beiden de lamp en de dragers van de lamp die van God gezonden zijn, zijn weggenomen, hoe zullen zij dan geloven? De mensen kunnen in dat geval evenmin geloven, dan het oog van het lichaam kan zien zonder het licht van de zon in het uitspansel.

3e De duisternis van afgoderij en bijgeloof in de godsdienst volgt op de wegneming van de lamp van het Evangelie, gelijk wij zien in die landen of volken waar de evangelielamp eenmaal was, maar die nu overdekt zijn met Paapse en Mohammedaanse bedriegerijen en gruwelen.

4e Naarmate de lamp van het Evangelie wordt weggenomen, neemt ook trapsgewijze de duisternis van de dwaling toe. Deïstische dwalingen, welke de bovennatuurlijke verborgenheden in het Woord verwerpen; Ariaanse en Sociniaansche dwalingen, die de heerlijkheid van Gods Gezalfde in Zijn Persoon, ambten of voldoening afbreuk doen; Arminiaanse dwalingen, die de vrijheid en soevereiniteit van de genade van God bestrijden, zowel in de verkiezing en de krachtdadige roeping, als in de volharding van de heiligen: waardoor de leer van de rechtvaardigmaking alleen door de gerechtigheid van Christus wordt omvergeworpen, en iets anders in haar plaats wordt gesteld, opdat de mensen iets zullen hebben om in te roemen. Als deze en dergelijke dwalingen hand over hand toenemen in een land waar het Evangelie zuiver gepredikt werd, wijst dat op een ondergaan, niet op een opgaan van de zon, omdat de schaduwen langer worden.

5e De duisternis van een dode, levenloze, dorre, onheilige, of onkundige bediening krijgt de overhand, wanneer de lamp van Gods Gezalfde wordt ingetrokken. Wel kan God iets in het land achterlaten, dat de naam van Evangelie draagt, en een stel mensen, die zich evangeliedienaars noemen; maar welk soort van lamp is het, die overblijft wanneer de ware lamp van het Evangelie wordt weggenomen? Het is de lamp van de duivel; het is niet de nauwe weg, maar een lamp van de brede weg, waardoor de mensen

rechtstreeks naar de bodemloze put gevoerd worden. En welke soort van leraars of lampdragers blijven er over? Wel het zijn blinde leidslieden, die de blinden leiden, en zij zullen beiden in de gracht vallen.

6e De duisternis van een geweken God en een weggevoerde eer, volgt op de wegneming van de lamp van het Evangelie. De naam van dat volk of die gemeente wordt dan *Ikabod,* dat is: "De eer is weggevoerd." En dan volgen die ontelbare weeën: "Wee hen als Ik van hen zal geweken zijn." Volkomen verderf en verwoesting grijpen dan plaats: "Ziet uw huis wordt u woest gelaten" (Matth. 23:38). "Nu dan, Ik zal ulieden nu bekendmaken, wat ik Mijn wijngaard doen zal: Ik zal zijn tuin wegnemen, opdat hij zij tot afweiding, zijn muur zal Ik verscheuren, opdat hij zij tot vertreding. En Ik zal hem tot woestheid maken, hij zal niet besnoeid noch omgehakt worden, maar distelen en doornen zullen daarin opgaan, en Ik zal de wolken gebieden, dat zij geen regen daarop regenen. Want des Heeren der heirscharen wijngaard, is het huis Israëls, en de mannen van Juda zijn een plant van Zijn verlustigingen; en Hij heeft gewacht naar recht, maar ziet het is schurftheid, naar gerechtigheid, maar ziet het is geschreeuw" (Jes. 5:5-7). Zo ziet u, wat een duisternis er volgt op de wegneming van de lamp van het Evangelie wegens het verwerpen van en het weigeren om te komen tot Gods Gezalfde. O, laat mij u dan bidden alsof God door mij bade, "laat u met God verzoenen, " door Hem aan te nemen, op Hem alleen te vertrouwen tot de verlossing van zonde en toorn, zoals Hij u in het Evangelie wordt aangeboden.
O, dat ik wist hoe u te overreden om Gods Gezalfde aan te nemen! Komt dan en laat ons samen rechten over deze gewichtige zaak. Vrienden, wanneer u Gods Gezalfde verwerpt, verwerpt u God Zelf, Die God in Wie u zich beweegt, en leeft, en ziet; want God is in Zijn geliefde Gezalfde. Maar wanneer u Hem aanneemt, neemt u God aan als uw God en uw Deel voor tijd en eeuwigheid; dan wordt Zijn Vader uw Vader, en Zijn God uw God.
Zegt mij toch, wat hebt u op Gods Gezalfde tegen, dat u niet tot Hem wilt komen? Verwerpt u Hem omdat Hij een ongenoegzame Zaligmaker is? Wel, de evangelielamp ontdekt het tegendeel, en dat juist, het tegenovergestelde waar is: "Ik heb hulp besteld bij een Held, " zegt God. Verwerpt u Hem, onder voorwendsel dat Hij onwillig is u aan te nemen? De evangelielamp weerlegt die gedachte; want u ziet hoe Hij er over klaagt, dat de zondaren niet tot Hem willen komen; hoe Hij zweert bij Zijn leven, dat Hij gewillig is, en geen lust heeft in de dood van de goddelozen; hoe Hij de hemelen en de aarde oproept, en om voor Hem te getuigen tegen de zondaars wegens hun dwaasheid en hardnekkigheid: Jer. 2:12, 13) "Ontzet u hierover, gij hemelen, en zijt verschrikt, wordt zeer woest, spreekt de Heere. Want Mijn volk heeft twee boosheden gedaan; Mij, den Springader des levenden waters, hebben zij verlaten, om zichzelven bakken uit te houwen, gebroken bakken, die geen water houden." En wederom zegt Hij: (Jes. 1:2) "Hoort, gij hemelen, en neemt ter ore, gij aarde, want de Heere spreekt: Ik heb kinderen groot gemaakt en verhoogd, maar zij hebben tegen Mij overtreden." Staat u ver van Gods Gezalfde, omdat u geen recht of aanspraak op Hem hebt? Wendt dit niet voor, want u hebt evengoed recht op Hem, en bent evenzeer gemachtigd Hem te gebruiken tot uw zaligheid, als iemand van de heiligen, die in de hemel of op aarde is, ooit gehad heeft, voordat hij dadelijk in Hem geloofde. U hebt recht op Hem uit kracht van de menselijke natuur, die Hij draagt, waardoor Hij aan het ganse menselijk geslacht verwant is. U hebt recht en aanspraak op Hem, krachtens Zijn ambt; Hij is de Zaligmaker van alle mensen, die gewillig zijn om zaliggemaakt te worden. Gelijk

iedereen in Israël toegang had tot de koperen slang, die een gemeengoed voor het gehele leger was; zo heeft elke zondaar recht om op Christus te zien en gezaligd te worden. U hebt recht op Hem door de openbaring, het aanbod, de gift en de schenking van het Evangelie: (Joh. 6:32, 33) "Jezus dan zeide tot hen: Voorwaar, voorwaar zeg ik u, Mozes heeft u niet gegeven het brood uit de hemel; maar Mijn Vader geeft u dat ware brood uit de hemel. Want het brood Gods is Hij, Die uit de hemel nederdaalt, en Die de wereld het leven geeft. (Jes. 9:6) "Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven." (Jes. 55:1) "O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren." (Openb. 22:17) "En de Geest en de Bruid zeggen, komt. En die het hoort zegge, komt. En die dorst heeft, kome; en die wil, neme van het water des levens om niet." Blijft u ver staan van Gods Gezalfde uit gemis van kracht en bekwaamheid om tot Hem te komen? Wel, Gods Gezalfde strekt in het Evangelie Zijn verlossende arm uit om elke onmachtige ziel te helpen, zeggende: "Ik geef de moede kracht, en vermenigvuldig de sterkte dien, die geen krachten heeft." Komt u niet tot Christus, omdat u onzeker bent of God Hem voor u, of u voor Hem, heeft toegericht in Zijn eeuwig voornemen of besluit? Wel, vrienden, ik heb u dikwijls gezegd, en zeg het nu weer, dat u, in het stuk van geloven, in het geheel niets te maken hebt met de besluiten Gods: "De verborgen dingen zijn voor de Heere onze God; maar de geopenbaarde zijn voor ons, en onze kinderen." Nu, het behoort tot de geopenbaarde dingen, dat u in Gods Gezalfde moet geloven. "Dit is het werk Gods, dat u gelooft in Hem, Die Hij gezonden heeft, " en op hetzelfde ogenblik, dat u met het hart gelooft, mag u uw naam lezen in het boek des levens des Lams; nooit kan of zal iemand in een andere weg of op een andere wijze, het besluit Gods ten opzichte van zichzelf uitvinden. O, komt dan en kiest onmiddellijk Gods gezalfde Zaligmaker, en de weg van de zaligheid door Hem, waardoor u tegelijk God in de hoogste hemelen eer zult geven, en uw zaligheid voor eeuwig zult zeker maken. Maar indien u Gods Gezalfde, en de lamp die Hij voor Hem heeft toegericht, blijft verwerpen, zal uw lamp in duisternis uitgaan, en zult u met geveinsden en ongelovigen in eeuwige smart neerliggen: (Jes. 50:11) "Ziet gij allen, die een vuur aansteekt, die zich met spranken omgordt; wandelt in de vlam van uw vuur, en in de spranken, die gij ontstoken hebt. Dat geschiedt u van Mijn hand, in smart zult gijlieden liggen."

Vraagt u: Welke raad geeft u ons, opdat wij een recht gebruik zullen maken van de lamp van het Evangelie, om een zaligmakend aandeel te krijgen aan Gods Gezalfde? Dan antwoord ik in de volgende bijzonderheden.
1e Beziet uzelf veel in het licht van Gods heilige wet, die niets minder dan een volstrekte en onzondige volmaaktheid eist in elke man en vrouw, die uit Adam is voortgekomen, zal hij of zij een recht op het leven en de heerlijkheid hebben, en die een ieder, die geen persoonlijke en volmaakte gehoorzaamheid daaraan kan bewijzen, onder het vonnis van de hel en het verderf van het aangezicht des Heeren brengt. De taal van de wet is: "Die deze dingen doet zal door dezelve leven;" maar "vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen." (Gal. 3:10, 12).

2e Overweegt ernstig of u bekwaam bent om te doen wat de wet van u eist. Drie dingen worden voor de rechtbank van de wet, door God van u geëist, welke een veroordelend vonnis over u zullen brengen, indien u daaraan niet voldoende kunt beantwoorden.
(1.) God zal u afvragen: Waar is die onzondige natuur, die u bij uw schepping van Mij hebt ontvangen? Want Ik heb u recht gemaakt.

(2.) Waar is die onzondige gehoorzaamheid des levens, welke de wet vereist? Hebt u alles gedaan wat de wet eist? Niet één van Adams geslacht kan aan deze twee eisen beantwoorden; "want zij hebben allen gezondigd, en derven de heerlijkheid Gods." Daarom volgt

(3.) Een derde vraag: Welke voldoening geeft u aan Mijn rechtvaardigheid? Hierop zal de zondaar, die onkundig is van het Evangelie met zijn antwoord gereed zijn: "Zal God een welbehagen hebben aan duizenden van rammen, of aan tienduizenden van oliebeken? Zal Hij mijn eerstgeborene aannemen voor mijn overtredingen? Of de vrucht mijns buiks voor de zonde van mijn ziel?" Doch zal God hiermede genoegen nemen? Neen, Hij acht al die grote aanbiedingen niet hoger, dan dat men een hond de hals breekt, of zwijnenbloed offert op Zijn altaar: Zulke offeranden begeer Ik niet, zegt de Heere. Wel, aangezien de zondaar geen bevredigend antwoord kan geven op deze vragen, aangezien zijn natuur geschonden en verdorven is, elke gedachte van zijn hart boos is, en hij ontelbare malen de wet in gedachten, woorden en daden overtreden heeft; wat moet hierop volgens de inhoud van de wet en de rechtvaardigheid anders volgen dan, dat het zwaard van de gerechtigheid tegen de misdadiger ontwaakt, en hij evenals Agag, voor de Heere in stukken gehouwen wordt? Nu, ik raad u dan: beschouwt ernstig hoe deze zaken tussen God en u staan. Zolang u nog op de bodem van de wet staat, "verbolgenheid en toorn, verdrukking en benauwdheid over alle ziel des mensen, die het kwaad werkt."

3e Dus nauwkeurig onderzocht hebbende, hoe de zaken tussen God en u staan in het licht van de wet, raad ik u daarop de lamp van het Evangelie te nemen, en te zien welke hulp God voor u in deze treurige toestand voorzien heeft in zijn Gezalfde. Ziet, of er niet een gepast en voldoenend antwoord op deze moeilijke en tot zwijgen brengende vragen is in Gods Gezalfde, als een tweede Adam, een nieuw Verbondshoofd. Wanneer de vraag wordt gesteld: Waar is die zuivere en heilige natuur, die wij in onze eerste schepping van God hadden? Beschouwt dan Gods Gezalfde bij het licht van de lamp van het Evangelie, en u zult Hem horen antwoorden: Hier is zij, in Mijn Persoon als hun publiek Hoofd en vertegenwoordiger, en Ik stel hun natuur aan God voor, even heilig en rein als zij bij haar eerste schepping was. Nog eens, wanneer de vraag gesteld wordt; Waar is de volmaakte, persoonlijke en onzondige gehoorzaamheid, die zij aan Mijn heilige wet verschuldigd zijn, welke de voorwaarde van het leven was volgens de inhoud van Mijn verbond, dat ik met hen gemaakt heb? Wel, dan zal de lamp van het Evangelie, u Gods Gezalfde als uw Borg doen zien, antwoordende: Ik heb alle gerechtigheid vervuld, die de wet in hun plaats vereiste; Ik ben het einde der wet tot rechtvaardigheid een ieder die in Mij gelooft; Ik heb de wet grootgemaakt, en het recht van de wet wordt door toerekening vervuld in allen, die tot Mij komen door het geloof. Nog eens, wanneer de vraag gesteld wordt: Welke voldoening zal de schuldige zondaar aan Mijn rechtvaardigheid geven? Het antwoord van Gods Gezalfde is: Ik ben om hun overtredingen verwond, om hun ongerechtigheden ben Ik verbrijzeld: de straf, die hun de vrede aanbrengt, was op Mij. Ik ben een vloek geworden voor hen; Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen; Ik heb hun zonden in Mijn lichaam gedragen op het hout, en daarom kan de rechtvaardigheid niets tegen hen inbrengen. Zo ziet u, hoe de lamp van het Evangelie een weg van uitkomst ontdekt voor deze arme zondaar, die door de rechtbank van de heilige wet veroordeeld is, hoe dit al die vragen beantwoordt, die door alle eindige verstanden, hetzij van mensen of engelen, niet beantwoord konden worden.

4e Wanneer u dus bezien hebt hoe de zaken staan in het licht van de wet, en in het licht van de evangelielamp, overweegt dan met bedaardheid, welke plaats u zult innemen voor Gods rechterstoel, en voor een ontzaglijke eeuwigheid. Zult u het wagen God die vragen in uw eigen persoon te antwoorden, door Hem de werken van de rechtvaardigheid, die u gedaan hebt, voor te stellen tot voldoening van de rechtvaardigheid? Of wilt u die alle, als vuile vodden loslaten en laten varen, en u tot Gods Gezalfde begeven, als "de Heere uw gerechtigheid, " zeggende: In Hem alleen zal ik gerechtvaardigd worden, en in Hem zal ik mij beroemen? Ik ben er zeker van, als u enige bevatting hebt van God in Zijn oneindige, ontzaglijke heiligheid en rechtvaardigheid; enige bevatting van de heiligheid, rechtvaardigheid, volmaaktheid en uitgebreidheid van de wet; enige bevatting van uw verloren, jammerlijke en ellendige staat; enige waardering voor uw kostelijke zielen, die reeds door de wet veroordeeld zijn; enig gezicht van Gods Gezalfde bij het licht van de lamp van het Evangelie, dat u zich dan niet lang zult behoeven te bedenken om te besluiten, op welke grond u het wilt wagen. O, zal de ziel met Paulus zeggen: "Ja gewis, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid van de kennis van Christus Jezus mijn Heere; om Wiens wil ik al die dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen, en in Hem gevonden worden, niet hebbende mijn rechtvaardigheid, die uit de wet is, maar die door het geloof van Christus is, namelijk de rechtvaardigheid, die uit God is, door het geloof." Dat is de taal van het geloof, dat zich aan de rechtvaardigheid van Gods gezalfde Zaligmaker en Borg onderwerpt. De ziel verdwijnt met al haar werken en gerechtigheid in het niet, en stelt zich voor God in Christus, en zegt: "O God, mijn Schild, zie, en aanschouw het aangezicht Uws Gezalfden " (Psalm 84:10). In deze weg wordt de ziel met Christus verenigd, en krijgt zij een zaligmakend deel aan Hem; en op deze wijze wordt de oneindige kracht Gods betoond en te werk gesteld, wanneer Hij het werk van het geloof met kracht vervult.

5e Aangezien de lamp van het Evangelie, Christus niet alleen als een verzoenende Priester, maar ook als een onderwijzende Profeet, en als een heersende en regerende Koning ontdekt, daarom moeten wij zorgdragen, dat wij, op dezelfde tijd als wij ons aan Zijn rechtvaardigheid tot rechtvaardigmaking onderwerpen, ons ook aan de gehele geopenbaarde wil van God onderwerpen, en al de beloften Gods, als ja en amen in Hem, verzegelen, ja, de gehele openbaring van het Evangelie; en dat wij ons tegelijkertijd ook aan de wet onderwerpen zoals die in de hand des Middelaars is, zeggende: "De wet is heilig, en het gebod is heilig, en rechtvaardig, en goed;" omdat Gij mij uit de hand van mijn vijanden hebt verlost, heers daarom over mij. Zo wordt de wet in het hart van die mens geschreven, het koninkrijk Gods binnen hem opgericht, en elke gedachte gevangen geleid tot de gehoorzaamheid van Christus, Gods Gezalfde. Zover tot raadgeving hoe de lamp van het Evangelie moet gebruikt worden, om deel te krijgen aan de zaligheid door Gods Gezalfde.

Ik zal besluiten met *een woord van raadgeving aan gelovigen,* die bij het licht van de lamp van het Evangelie en de daarmede gepaard gaande kracht Gods, er toe gebracht zijn door een waar geloof tot Gods Gezalfde te komen, tot al de doeleinden van Zijn middelaarschap.

1. O, dankt God voor Zijn Gezalfde en voor de lamp, die Hij voor Zijn Gezalfde heeft toegericht; en dat het Hem heeft behaagd door die lamp, Zijn heerlijkheid aan uw

zielen te ontdekken, en de olie van de Geest over u uit te gieten. Het is alles uit genade. "Uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof; en dat niet uit u: het is Gods gave. Niet uit de werken, opdat niemand roeme." Daarom, zingt de lof van die God, Wiens Naam is Genadig, zeggende: "Niet ons, o Heere, niet ons, maar Uw Naam zij de eer."

2. Heeft de evangelielamp u tot Gods Gezalfde geleid? Blijft dan in Hem en bij Hem. Christus zegt tot Zijn discipelen: (Joh. 15:4) "Blijft in Mij, en Ik in u." Blijft in Hem door een leven van het geloof, en laat Zijn Geest in u blijven, zonder Zijn Geest te bedroeven of Zijn werkingen en roeringen uit te blussen. Het is niet genoeg, dat u eens geloofd hebt, maar u moet door het geloof in en uit Hem leven. Paulus zegt: (Gal. 2:20) "Het leven, dat ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die mij liefgehad en Zichzelf voor mij overgegeven heeft." In deze weg van een voortdurend komen tot Christus, worden wij "opgebouwd tot een geestelijk huis, tot een heilig priesterdom, om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus." Op deze wijze wordt het leven van genade onderhouden, totdat het uitloopt in een leven van heerlijkheid. Het geloof ontvangt altijd uit Zijn volheid ook genade voor genade; en zo worden wij met verse olie gezalfd, en gaan van kracht tot kracht voort, totdat wij voor God in het hemels Sion verschijnen, waar wij het einde van ons geloof en onze hoop zullen ontvangen, namelijk de zaligheid van onze zielen.
3. Geeft Gods Gezalfde eer, want dit is de wil van Degene, Die Hem gezonden heeft, "dat allen de Zoon eren, gelijk zij de Vader eren." Ons wordt geboden onze aardse ouders te eren, omdat zij de instrumenten zijn door wie wij ons natuurlijk aanzien in deze wereld hebben gekregen; hoeveel temeer moet dan het zaad van Christus Hem eren als hun eeuwige Vader, die de Bewerker is van hun geestelijk aanzien hier in de wereld, en in de wereld van de heerlijkheid hiernamaals? "Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken."

Vraagt u: Hoe zullen wij Gods Gezalfde eren?
Dan antwoord ik in de volgende bijzonderheden.
1e Door Hem te gebruiken en op Hem te vertrouwen in al Zijn zaligmakende ambten, tot welke Hij gezalfd is, en al onze zorgen op Hem te werpen. God de Vader, Die Hem gezalfd heeft, heeft Hem zowel Zijn, als onze, Gevolmachtigde gemaakt, Hij heeft Hem al de belangen van Zijn eer toevertrouwd, en Hij eist van ons, dat wij Hem al de belangen van onze zaligheid zullen toevertrouwen. "Vertrouw op de Heere tot in der eeuwigheid, want in de Heere HEERE is een eeuwige rotssteen."

2e Eert Hem door al Zijn mededingers, alles wat Zijn plaats met geweld wil innemen, weg te doen. Er zijn vele valse Christussen in het hart van de mens. Soms overweldigt de wet als een verbond Zijn plaats, door eigengerechtigheid. Soms neemt de wereld Zijn plaats in door het hart van Hem weg te rukken. Soms overweldigt die snode afgod, het Ik, Zijn plaats, door onze eigen doeleinden boven Zijn eer te verkiezen. Soms zullen wij geneigd zijn, geschapen genade in Zijn plaats te stellen, door meer bij de geschapen genade te leven dan bij de genade, die in Christus Jezus is, en zijn wij niet tevreden met een leven. dat met Christus in God verborgen is, als wij het leven van onze hand niet vinden. Deze en vele andere valse christussen nemen met geweld de plaats in van de Christus Gods. Ik zeg dan, als wij Gods Gezalfde willen eren, laat Hem dan de

voornaamste plaats in onze harten hebben, en legt deze alle onder Zijn voeten, opdat Hij ze vertreedt, en Hij alleen verheven is.

3e Eert Hem door Hem na te volgen, beide in Zijn geaardheid en in Zijn wandel. "Laat hetzelfde gevoelen in u zijn, hetwelk ook in Christus Jezus was. Gelijk Hij, Die u geroepen heeft, heilig is, zo wordt ook gijzelf heilig in al uw wandel." Hij heeft ons een voorbeeld nagelaten, opdat wij Zijn voetstappen zouden navolgen; laat ons daarom onze loopbaan lopen, ziende op Jezus.

4e Roept gedurig om verse druppels, van de olie van de Geest van Gods Gezalfde: want de zeven Geesten die uitgezonden zijn, tot al de heiligen die op de aarde zijn, komen van het Lam, staande als geslacht in het midden van de troon. Zijn belofte is: "Indien Ik heenga, zo zal Ik Hem tot u zenden." O roept, dat Hij, als een geweldig gedreven wind tot uw zielen, en tot de dorre beenderen in ons dal des gezichts, en tot al de gemeenten mag komen.

5e Wanneer u enige druppelen krijgt van de olie van Gods Gezalfde, tracht dan van uw olie iets over te druppen in de lege vaten, die u overal om u heen zult vinden. Dit moet u doen door het licht van de lamp van het Evangelie zover als u kunt te verspreiden, en door te spreken tot lof van Gods Gezalfde. Wanneer het hart een goede rede opgeeft van Gods Gezalfde, dan zal uw tong zijn als de pen eens vaardigen schrijvers, om Zijn lof te verkondigen. De Samaritaane vrouw liep, toen zij Gods Gezalfde leerde kennen, tot haar buren, zeggende: "Komt, ziet de Mens, Die mij gezegd heeft alles wat ik gedaan heb: is Deze niet de Christus, " dat is, de Gezalfde Gods? En zo werden anderen tot Christus getrokken, door de reuk van de oliën van Christus, op haar.

6e Maakt naarstig gebruik van alle middelen, om de lamp van het Evangelie in veiligheid en zuiverheid onder ons te bewaren, tegen allen, die trachten ons van zo'n onuitsprekelijke goedertierenheid te beroven. Indien toch de lamp van het Evangelie weggaat, zal Gods Gezalfde met haar weggaan. Hij zal Zich niet openbaren door enigerlei lamp van menselijke vinding of maaksel, maar alleen bij het licht van de lamp, die God Hem heeft toegericht, namelijk, het Evangelie in zijn zuiverheid en eenvoudigheid. Ziet daarom toe, dat u hen niet volgt, die zich voor lampdragers uitgeven, maar die een ander Evangelie prediken, en vreemd licht uitdragen, dat niet aan de Zon der gerechtigheid, maar aan een dwaallicht van menselijke bedenking is aangestoken. "Beproeft de geesten of zij uit God zijn." Beproeft ze aan "de wet en de getuigenis, want zo zij niet spreken naar deze woorden, het zal zijn, dat zij geen dageraad zullen hebben."

7e Indien u de lamp van het Evangelie wilt bewaren, en Gods Gezalfde eren, benaarstig u dan Zijn getuigen te zijn, en te getuigen voor Hem, Zijn leer, Zijn dienst, en Zijn regering in het land, zoals die gegrond zijn op de openbaring van het woord. Vele beledigingen worden in onze tijd, Gods Gezalfde aangedaan, beide door de kerk en door de Staat. O, neemt het voor Zijn zaak en twist op, en belijdt Hem voor de mensen, indien u zult kunnen verwachten, dat Hij in de dag van Zijn verschijning u zal belijden voor Zijn Vader en de heilige engelen.

Eindelijk. Indien verdrukking en vervolging om Christus' wil over het land komen, en omwille van het Evangelie, wees dan gereed uw getuigenis voor Hem met uw bloed te bezegelen, evenals zij, "die hun leven niet liefgehad hebben tot de dood toe, en de beroving van hun goederen om Zijnentwil met blijdschap hebben aangezien." Tracht met Paulus te zeggen: "Ik ben bereid niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven voor de Naam, de waarheid en de getuigenis van de Heere Jezus." Amen.

5. De schat van het Evangelie in aarden vaten

2 Korinthe 4:7. ***Maar wij hebben dezen schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht zij van God, en niet uit ons.***

Om tijd te winnen zal ik niet uitweiden over het voorafgaand verband, hoe belangrijk dat ook is, maar dadelijk de woorden zelf behandelen. Wij kunnen daarin de volgende bijzonderheden aanmerken.
1. Het verband van de woorden met hetgeen daaraan voorafgaat in het woordje maar: *Maar wij hebben deze schat in aarden vaten.* De apostel had over grote en heerlijke dingen gesproken, die hij en de andere apostelen predikten, en die hij noemt "het Evangelie van de heerlijkheid van Christus, Die het Beeld Gods is." Hij had aangetoond, dat dezelfde almachtige kracht, als in de eerste schepping was geopenbaard, toen God gebood, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, in en door het Evangelie in hun bekering en in die van anderen betoond was. Opdat nu niemand deze krachtige werking van het Evangelie, aan de apostelen of aan anderen die het predikten, zouden toeschrijven, voegt hij er onmiddellijk aan toe: *Maar wij hebben deze schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht zij van God, en niet uit ons.* Waarmee hij wil zeggen, dat God, door ons de uitdeling van het Evangelie toe te vertrouwen, juist het tegengestelde van die inbeelding ten doel heeft, namelijk, dat Zijn Eigen kracht des te luisterrijker zou geopenbaard worden.

2. Hier zien wij de naam, die aan het Evangelie der genade van God wordt gegeven: een schat. Wij lezen in de Schrift van twee soorten van schatten. De gehele wereld is met de ene of andere ingenomen, namelijk, met een aardse of een hemelse schat. De lieden van de wereld, van welke hun deel in dit leven is, zijn met de eerste ingenomen; maar de wezenlijk bekeerden of de ware gelovigen met de laatste, volgens dat woord van Christus: (Matth. 6:19, 20) "Vergadert u geen schatten op de aarde, waar ze de mot en de roest verderft, en waar de dieven doorgraven en stelen. Maar vergadert u schatten in de hemel, waar ze nog mot noch roest verderft, en waar de dieven niet doorgraven noch stelen." De apostel spreekt hier van de laatste, namelijk, de hemelse schat. Waarom het Evangelie der genade van God onder het begrip van een schat wordt uitgedrukt, zullen wij hierna zien.

3. Hier is het voertuig van deze schat, of de zwakke middelen of instrumenten waardoor deze schat tot Gods zichtbare Kerk wordt overgebracht, dat is, in aarden vaten. De evangeliedienaars worden zo genoemd, opdat niemand van hen zou denken boven hetgeen men behoort te doen. Wij, die aarden vaten zijn, roepen tot mensen, die met ons van hetzelfde maaksel zijn: (Jer. 22:29) "O land, land, land, (of volgens de Eng. vert.) O aarde, aarde, aarde! Hoort des Heeren woord." U en wij zijn aarde in onze oorsprong, aarde in ons dagelijks onderhoud, en aarde in ons einde, want het stof zal tot stof terugkeren. God acht het gepast, dat mensen, die uit aarde zijn voortgekomen in aarden vaten zullen bediend worden.

4. Hier zien wij de reden waarom God wil, dat de schat van het Evangelie in zulke aarden vaten wordt overgebracht, namelijk, "opdat de uitnemendheid van de kracht zij

van God, en niet uit ons;" dat is in één woord, opdat de gehele heerlijkheid van de bekering van zondaren, en van de opbouwing van de heiligen tot het eeuwige leven, niet aan ons zal worden toegeschreven, die van onszelf geheel onbekwaam zijn iets te denken of te doen, als uit onszelf, maar alleen aan God, die zulke zwakke middelen verkiest, opdat geen vlees zou roemen voor Hem.

De leer is vrijwel dezelfde als de woorden, namelijk: *"Dat God wil, dat de schat van Zijn Evangelie aan Zijn gemeente en Zijn volk, in aarden vaten wordt overgebracht, opdat alle mensen zullen weten, dat de uitnemendheid van de kracht van het Evangelie tot bekering en zaligheid van Hem en niet van de mens is."*

Met Gods hulp zal ik de volgende wijze van behandeling in acht nemen.

I. Zal ik een weinig spreken over de schat van het Evangelie.
II. Over de aarden vaten waardoor hij tot Gods Kerk wordt overgebracht.
III. Over de uitnemende kracht van God, welke met de uitdeling van deze schat gepaard gaat.
IV. Zal ik aantonen dat de uitnemendheid van de Goddelijke kracht, luisterrijk geopenbaard wordt, daarin de schat van de genade van het Evangelie op zo'n wijze wordt overgebracht.
V. Zal ik het geheel toepassen.

I. Ons eerste punt is, dat ik een weinig zal spreken over de schat van het Evangelie. Ik zal hier aantonen:
l. Wat het te kennen geeft, dat het een schat genaamd wordt.
2. Zal ik u enige delen van deze schat voorstellen, want het is onmogelijk die geheel open te leggen, omdat hij onnaspeurlijk is.

1e Wat geeft die benaming te kennen, die aan het Evangelie wordt gegeven, als het een schat wordt genoemd? Hierop antwoord ik in de volgende bijzonderheden:

1. Een schat bestaat uit iets zeer kostbaars, want wat de mensen niet hoog waarderen, dat houden zij niet voor een schat. Wat is zo kostbaar als het Evangelie der genade van God! O, zegt David: Hoe kostelijk zijn mij de woorden van Uw mond! Zij zijn mij beter dan duizenden van goud en van zilver. Elk gebod, elke belofte, iedere waarheid van God is een kostbaar juweel, dat wij tot elke prijs moeten kopen, doch tot geen prijs verkopen. De koophandel van de Wijsheid is beter dan de koophandel van zilver, en haar inkomst dan het uitgegraven goud. Zij, die er de waarde niet van kennen zullen het de voorkeur geven boven al de schatten van deze wereld, en eerder de beroving van hun goederen met blijdschap aanzien, dan dat zij het geringste stukje van de waarheid van het Evangelie zullen loslaten; ja, zij zullen hun leven niet liefhebben tot de dood toe, in vergelijking met de schat van het Evangelie. Hierom wordt ons dan ook geboden, "ernstig te strijden voor het geloof, dat eenmaal de heiligen overgeleverd is."

2. Een schat bestaat uit iets, dat zeer nuttig en voordelig is voor het leven van de mensen in de wereld; de mensen houden dat nooit voor hun schat, dat voor hen nergens toe dient. O, wat is voor de onsterfelijke ziel zo nuttig als dat, waardoor het leven en de onsterfelijkheid voor hen aan het licht gebracht wordt! "Het is nuttig tot lering, tot

wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing die in de rechtvaardigheid is; opdat de mens Gods volmaakt zij, tot allen goed werk volmaaktelijk toegerust" (2 Tim. 3:16, 17).

3. Een schat bestaat uit iets zeer zeldzaams; wat aan iedereen gemeenschappelijk is, wordt niet voor een schat gehouden. Wat is zo zeldzaam als het Evangelie, namelijk wat de uiterlijke openbaring daarvan betreft? Het is niet iets, dat aan elk volk gemeenschappelijk is: (Psalm 147:19, 20) "Hij maakt Jakob Zijn woorden bekend, Israël Zijn inzettingen en Zijn rechten. Alzo heeft Hij geen volk gedaan, en Zijn rechten, die kennen zij niet." Er is een groot deel van de wereld, dat niets kent van de schat van het Evangelie; en wat zijn er weinigen onder die volken tot welke het gekomen is, die het in zuiverheid genieten. Er is ook van vele kansels in ons land maar weinig Evangelie te horen. Ik heb onlangs gedrukte preken gezien die door sommigen zeer worden toegejuicht, terwijl er van het begin tot het einde geen greintje van de schat van het Evangelie in te vinden was, niet meer dan in de geschriften van Plato, Seneca, en Cicero. En wat zijn er weinigen, die, zelfs waar het Evangelie zuiver wordt gepredikt, het waarlijk door het geloof ontvangen en hartelijk aannemen.

4. Een schat ligt gewoonlijk diep in de aarde verborgen. Zij, die naar de schat van het Evangelie zoeken, moeten graven voordat zij hem vinden. Christus noemt het daarom: "een schat verborgen in de akker." De akker waarin hij ligt is het woord van God; en hen die hem willen vinden wordt voorgeschreven (Spr. 11:4), dat zij, "hem moeten zoeken als zilver, en naspeuren als verborgen schatten." Tot hetzelfde doel vermaant de Heere ons: (Joh. 5:39) "Onderzoekt de Schriften, want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben, en die zijn het, die van Mij getuigen."

5. Een schat geeft te kennen, dat er grote overvloed van die kostbare en nuttige dingen is; men kan van iemand, die maar weinig geld heeft, niet zeggen, dat hij een schat bezit. David en Salomo, en andere koningen hadden hun schatkamers, waarin overvloed van rijkdommen waren. Nu, het Evangelie ontsluit een onuitputtelijke mijn van rijkdommen. Paulus zegt: (Ef. 3:8) "Ik verkondig onder de heidenen, door het Evangelie, de onnaspeurlijke rijkdom van Christus." Hier is een volheid, alle volheid, ja, al de volheid van de Godheid; rijkdommen, die geen oog gezien, waarvan geen oor gehoord heeft, noch in het hart van de mens zijn opgekomen; doch God, zegt de apostel, heeft ze ons geopenbaard door Zijn Geest (1 Kor. 2:9, 10).

6. Een schat geeft niet alleen te kennen, dat er overvloed van grote en goede dingen is, maar ook, dat zij wezenlijk en duurzaam zijn. De mensen geven niet veel om de schatten van sneeuw, die smelten en vergaan. Zodanig zijn alle aardse schatten, zij vergaan in het gebruik; rijkdommen maken zich vleugelen, en vliegen weg als een arend, die naar de hemel opstijgt, totdat hij geheel uit het gezicht is. Wij lezen in het Evangelie van een rijk mens, die, toen hij zijn schuren vol koren, en zijn kisten vol geld had, tot zijn ziel zei: "Ziel, gij hebt vele goederen, die opgelegd zijn voor vele jaren, neem rust, eet, drink, wees vrolijk." Maar waar waren zijn schatten, toen God tot hem zei: "Gij dwaas, in deze nacht zal men uw ziel van u afeisen, en hetgeen gij bereid hebt, wiens zal het zijn?" Ja, wereldse schatten smelten dikwijls weg, voordat zij uit deze wereld worden weggenomen, zoals wij dat zien in het geval van Job, die, hoewel hij heden de rijkste man van het oosten was, morgen spreekwoordelijk arm werd. Maar de

schatten van het Evangelie zijn duurzaam en wezenlijk, Christus; de Wezenlijke Wijsheid Gods zegt: (Spr. 8:21) "Ik doe Mijn liefhebbers beërven, dat bestendig is, en Ik zal hun schatkameren vervullen." Dit is inderdaad een begeerlijke schat, omdat hij eeuwig duurt; de mot en roest verderven hem niet, en de dieven kunnen daar niet doorgraven en stelen. Tot dusverre over wat de uitdrukking te kennen geeft, dat het Evangelie een schat wordt genoemd.

2e Ik zal u nu verder iets doen zien van de schat van het Evangelie, opdat u mag weten wat die is. Er zijn echter twee dingen, die ik u eerst wil meedelen, voordat ik verder ga.

(1.) Dat deze schat zo groot is, dat de tongen van mensen of engelen het niet ten volle kunnen bekendmaken; het is niet in het hart van de mens opgekomen, hoe groot hij is, zodat wij er u slechts een schijntje van kunnen tonen uit de openbaring van de Schrift.

(2.) U moet deze schat niet beschouwen als iets waarbij u geen belang hebt, want het is alles het uwe. Daarom, als wij er u over spreken, moet u de hand van het geloof uitstrekken, en het uzelf toepassen en toe-eigenen; want "de geopenbaarde dingen zijn voor ons en onze kinderen; en tot u is het woord van deze zaligheid gezonden. Want u komt de belofte toe, en uw kinderen, en allen die daar verre zijn, zovelen als er de Heere onze God toe roepen zal." Laat daarom wat u hoort met het geloof gemengd worden, opdat u zodoende voor eeuwig rijk mag worden. Wel, zegt u, vertel ons dan eens wat deze evangelieschat is, laat hem eens uit de aarden vaten te voorschijn komen, opdat wij hem mogen zien en kennen.

Nu dan, in het algemeen, maak ik u bekend, dat Jezus Christus, de Alfa en de Omega, de Hoofdsom en de Hoofdzaak van de schat van het Evangelie is. Christus is alles en in allen, en indien u Christus gewint, gewint u de gehele schat van het Evangelie, waarover ik spreek. Paulus zegt: (Filip. 3:8) "Ja gewis, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid van de kennis van Jezus Christus mijn Heere; om Wiens wil ik al die dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen." Toen hij de wereld door reisde, gaande van volk tot volk, en de schat van het Evangelie onder hen rondstrooiende; wat anders was de inhoud daarvan dan Christus? (Ef. 3:8) "Mij, de allerminste van al de heiligen, is deze genade gegeven, om onder de heidenen, door het Evangelie, te verkondigen de onnaspeurlijke rijkdom van Christus." (1 Kor. 1:23, 24) "Wij prediken Christus de Gekruisigde, den Joden wel een ergernis, en den Grieken een dwaasheid; maar hen, die geroepen zijn, beide Joden en Grieken, prediken wij Christus de kracht Gods, en de wijsheid Gods." (1 Kor. 2:2) "Want ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u, dan Jezus Christus en Die gekruisigd." (Kol. 1:27, 28) "God heeft willen bekendmaken, welke daar zij, de rijkdom van de heerlijkheid van deze verborgenheid onder de heidenen, welke is Christus onder u, de hoop der heerlijkheid; Dewelke wij verkondigen." Ik zeg dan ook, dat de gehele inhoud van het Evangelie, Christus is; en geen wonder, want God is in Christus, die het enige genoegzame deel is voor de redelijke en onsterfelijke ziel. Het heeft de Vader behaagd, dat in Hem al de volheid wonen zou, opdat wij allen uit Zijn volheid zouden ontvangen, ook genade voor genade. Maar, zult u zeggen, wij zouden wel iets meer bijzonders willen horen over deze evangelieschat. Nu dan, ik zal u over enkele kostelijke en kostbare dingen spreken, die in de schat van het Evangelie kunnen worden gevonden.

1. Van alle dingen in de wereld is het leven het kostbaarste. Het was een waar gezegde van de vader der leugenen: "Huid voor huid, en al wat iemand heeft, zal hij geven voor zijn leven." De zeeman zal al zijn kostbaarste goederen en lading, die hij in heeft, overboord werpen, om zijn leven te redden. Als het leven van het lichaam zo dierbaar is, wat moet dan wel het leven van de ziel zijn? (Matth. 16:26) "Wat baat het een mens, zo hij de gehele wereld gewint, en lijdt schade aan zijn ziel? Of wat zal een mens geven tot lossing van zijn ziel? De verlossing van de ziel is te kostelijk, en zal in eeuwigheid ophouden; geen mens zal Gode zijn rantsoen kunnen geven." Wel vrienden, wij zeggen u, dat het leven en de zaligheid van de kostbare ziel, in de schat van het Evangelie te vinden is; indien iemand slechts door het geloof naar dit Evangelie hoort, zal zijn ziel leven. Het Evangelie wordt een woord des levens en een woord der zaligheid genoemd. "Gaat heen, " zei de engel tot de apostelen, die in de gevangenis zaten, en staat, en spreekt in de tempel tot het volk al de woorden dezes levens" (Hand. 5:20). (Hand. 13:26) "Mannen broeders, kinderen van het geslacht Abrahams, en die onder u God vrezen, tot u is het woord van deze zaligheid gezonden." Een ieder, die de getuigenis van het Evangelie aangaande Christus gelooft, zal niet verderven maar het eeuwige leven hebben.

2. Op het leven volgt het licht als het lieflijkste en kostbaarste wat op deze aarde is. Wat een sombere, donkere woning zou deze wereld zijn, als er het licht van de zon in het uitspansel gemist werd! Zeker, "het licht is zoet, en het is de ogen goed de zon te aanschouwen." Nu, het Evangelie geeft een veel kostelijker licht aan de wereld, dan het licht van de zon in het uitspansel, namelijk het licht, dat een andere, een veel betere wereld dan deze is, ontdekt, want het leven en de onverderfelijkheid worden door het Evangelie aan het licht gebracht. Overal waar het Evangelie komt, heeft het volk, dat in duisternis zat, een groot licht gezien, en degenen, die zaten in het land en de schaduw des doods, dezelve is een licht opgegaan (Matth. 4:16). Christus zegt: (Joh. 8:12) "Ik ben het Licht der wereld; die Mij volgt zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben." Waar dit licht van het Evangelie in het hart schijnt, is het een voorspel van het licht der heerlijkheid.

3. In deze evangelieschat is een schat van wijsheid te vinden, waardoor de dwaze en eenvoudige zondaars wijs kunnen worden tot zaligheid. "In Christus, " Die wij prediken, "zijn al de schatten der wijsheid en kennis verborgen, " en Hij is ons Wijsheid van God geworden. David vond zo'n mate van wijsheid en kennis in deze schat, dat hij verstandiger was dan de ouden, en wijzer dan al zijn leraars. Door de openbaring van het Evangelie worden deze dingen, die voor de wijzen en verstandigen verborgen zijn, aan de kinderkens geopenbaard. U kunt een verhandeling over de uitnemendheid van de wijsheid van het Evangelie lezen in Job. 28:12—23. "Het gesloten goud kan voor haar niet gegeven worden, en met zilver kan haar prijs niet worden opgewogen. Zij kan niet geschat worden tegen fijn goud van Ofir, tegen de kostelijke Schoham, en de Saffier. Men kan het goud of het kristal haar niet gelijk waarderen; ook is zij niet te verwisselen voor een kleinood van dicht goud. De Ramoth en Gabisch zal niet gedacht worden; want de trek der wijsheid is meerder dan der Robijnen. Men kan de Topaas van Morenland haar niet gelijk waarderen; en bij het fijn, louter goud kan zij niet geschat worden. God verstaat haar weg, en Hij weet haar plaats."

4. In deze evangelieschat wordt die kroon der heerlijkheid gevonden, die van het hoofd van Adam afviel, op de dag toen hij tegen God zondigde. (2 Kor. 3:18) "En wij allen met ongedekt aangezicht, de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest." Christus is het afschijnsel van de heerlijkheid van Zijn Vader; en door Zijn heerlijkheid in het Evangelie te aanschouwen worden wij vernieuwd tot kennis, naar het evenbeeld Desgenen, Die ons geschapen heeft.

5. Het Evangelie ontsluit een schat van "rein en blinkend, fijn lijnwaad, want dit fijn lijnwaad zijn de rechtvaardigmakingen der heiligen" (Openb. 19:8). De oordeelkundige Durham merkt over die plaats op, dat door deze rechtvaardigmakingen of rechtvaardigheden van de heiligen, de toegerekende gerechtigheid van Christus moet verstaan worden, hetwelk hij door verscheidene gronden bewijst. Dit zijn die witte klederen, die Christus aan de gemeente van de Laodicensen raadt van Hem te kopen, opdat de schande van hun naaktheid niet mocht geopenbaard worden (Openb. 3:18). Dit brengen wij tot en nabij u in de openbaring van het Evangelie. (Rom. 1:16, 17) "Want ik schaam mij het evangelie van Christus niet, want het is een kracht Gods tot zaligheid, een ieder die gelooft. Want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelve geopenbaard uit geloof tot geloof." Komt dan, o naakte zondaars, en koopt witte klederen, mantels der gerechtigheid, klederen des heils, zonder geld en zonder prijs, want het is een gegeven rechtvaardigheid. (Rom. 5:17)

6. Hier is een schat van levendmakende, reinigende, versierende, versterkende en heiligende invloeden van de Heilige Geest; want wij ontvangen de Geest niet door de werken der wet, maar door het gehoor van het geloof. Christus is een Hoofd van invloed, Die de Geest bovenmate heeft ontvangen, opdat Hij de Geest en al Zijn invloeden aan Zijn verborgen lichaam kan meedelen, en het Evangelie is het toevoerkanaal; hierdoor worden wij door de grote en dierbare beloften de goddelijke natuur deelachtig. Die plaatsen van de wereld, waar het Evangelie niet gepredikt wordt, zijn als de bergen van Gilboa waarop niets van de dauw en de regen van de Heilige Geest valt.

7. Hier, in dit Evangelie, is een schat van edele waarborgen voor alles wat tot het leven en de godzaligheid, voor tijd of eeuwigheid nodig is. Het verbond van het Evangelie is een grote oorkonde, onder het zegel van de hemel, waarbij de gehele erfenis van de heerlijkheid, en alles wat daartoe behoort, wordt overgedragen; en de beloften van het verbond zijn zoveel bijzondere bepalingen van de oorkonde, waarbij de verschillende zegeningen, gewaarborgd worden, en deze alle, *ja* en *amen* zijn, in Christus: Het is een eeuwig verbond, dat in alles wel geordineerd en bewaard is. "Bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere uw Ontfermer" (Jes. 54:10).

8. In dit Evangelie hebt u een schat van onovertroffen medicijnen en tegengiffen tegen al die geestelijke ziekten van de ziel, aan welke wij sedert de val van Adam onderhevig zijn. Hier zijn de bladeren van de Boom des levens, die tot genezing van de heidenen zijn: (Psalm 107:20) "Hij zond Zijn woord uit, en heelde ze." Wij brengen u de blijde boodschap, dat er balsem in Gilead is, en een zeer ervaren Heelmeester, Die volkomen

kan zaligmaken allen, die tot Hem komen en gebruik van Hem willen maken; hoe hopeloos hun gevallen ook zijn, al zijn hun krankheden zodanig, dat er anders geen middelen tegen zijn. Hij opent de ogen van de blinden, Hij doet de kreupele springen als een hert, en de tong des stommen zal juichen; ja, de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben zullen leven. (Joh. 5:25).

9. In dit Evangelie wordt een schat ontsloten van grote en heerlijke verborgenheden, die van alle eeuwigheid verborgen waren in God. De Leeuw van Juda' s stam heeft het boek geopend en zijn zegelen opengebroken, dat niemand in de hemel of op aarde kon doen dan Hij; en nu onder het Nieuwe Testament worden deze verborgenheden, op bevel van de eeuwige God, aan alle volken bekend gemaakt, tot gehoorzaamheid van het geloof. In dit Evangelie is een openbaring van de verborgenheid van de Drie-eenheid, Drie in Één, en Één in Drie; de verborgenheid van de vleeswording van de eeuwige Zoon van God: "Buiten alle twijfel, de verborgenheid der godzaligheid is groot; God is geopenbaard in het vlees"; de verborgenheid van de dood en de voldoening van Christus, waardoor het zwaard van de gerechtigheid dronken geworden zijnde in Zijn bloed, weer in de schede gestoken, en de toorn Gods van ons afgewend is; de verborgenheid van Zijn opstanding uit de doden, waardoor Hij gerechtvaardigd werd in de Geest, en de schuld werd uitgedelgd, die wij aan de wet en de rechtvaardigheid schuldig waren; de verborgenheid van Zijn hemelvaart, als onze Voorloper, waardoor de weg tot de heerlijkheid, door het gebied van de Overste van de macht der lucht, voor ons geopend is; de verborgenheid van Zijn voorbidding, waardoor onze aanneming bij God verkregen is, en alle beschuldigingen en aanklachten tegen ons worden afgewezen. Het Evangelie brengt de verborgenheid aan het licht van de nieuwe geboorte waardoor wij in het koninkrijk van de hemel worden ingeleid; de verborgenheid van de rechtvaardigmaking door de toerekening van Zijn gerechtigheid aan ons, waardoor het recht van de wet vervuld wordt in een ieder, die gelooft; de verborgenheid van de aanneming tot kinderen in het huisgezin van God, waardoor de erfgenamen van de hel en van de toorn, onder de kinderen worden gezet; de verborgenheid van onze heiligmaking door de Geest van Christus, waardoor wij bekwaam gemaakt worden om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht. Deze en dergelijke verborgenheden worden in het eeuwig Evangelie ontsloten, die vlees en bloed niet kunnen verstaan, noch ontvangen, omdat zij geestelijk onderscheiden worden.

10. In deze schat van het Evangelie worden voorraden van voedsel gevonden, spijs voor de hongerige en drank voor de dorstige ziel; waarlijk spijs en waarlijk drank. De vleeswording en de voldoening van de Zoon van God, door het geloof aangegrepen, is dat verborgen manna, dat de wereld niet kent. Van dit feestmaal lezen wij: (Jes. 25:6) "En de Heere der heirscharen zal op deze berg, alle volken een vette maaltijd maken, een maaltijd van reine wijn, van vet vol merg, van reine wijnen, die gezuiverd zijn." Een proefje van dit voedsel verzadigt de ziel zo, dat zij niet meer naar de zwijnendraf hongert, waarmee de wereld zich voedt. Ziet, de vrije nodiging aan allen, om tot dit evangelie feestmaal te komen: "O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld, en zonder prijs, wijn en melk (Jes. 55:1). "Tot u, o mannen, roep Ik, en Mijn stem is tot der mensen kinderen" (Spr. 8:4 en 9:5): "Komt, eet van Mijn brood, en drinkt van de wijn, die Ik gemengd heb."

11. Hier in dit Evangelie is een schat van rijke buit, die Christus, de Overste Leidsman van onze zaligheid van de vijand heeft genomen, toen Hij hem op het slagveld beroofde, en over de overheden en machten getriomfeerd heeft. Hier is de kop van de draak, die oude slang, de duivel, de verderver van het menselijk geslacht, die Christus geeft tot spijs voor hen, die in de wildernis wonen. Hier is het handschrift van de vloek van de wet, dat tegen ons was, en de Satan een wettige macht over ons gaf, ingetrokken en uitgewist. (Kor. 2:14). Hier zijn de sleutels der hel en des doods, die Christus met kracht en geweld de cipier heeft ontnomen: (Openb. 1:18) "Ik leef, en Ik ben dood geweest, en ziet, Ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen. En Ik heb de sleutels der hel en des doods." Hier is de dood haar prikkel ontnomen, en het graf zijn overwinning, zodat u over hem als over een overwonnen vijand mag triomferen, zeggende: "Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning? God zij dank, die ons de overwinning geeft door onze Heere Jezus Christus." Al deze buit heeft Christus van de vijand genomen, toen er niemand van het volk met Hem was; en toch doet Hij ons, evenals de vrouwen die thuis bleven, in de buit delen. En zo is de belofte vervuld: (Jes. 53:12) "Daarom zal ik Hem een deel geven van velen, en Hij zal de machtigen als een roof delen."

12. In dit Evangelie worden alle rijkdommen en heerlijkheid voortgebracht van het land van Immanuël, dat aan de overzijde van de doodsjordaan ligt. Het nieuwe Jeruzalem met al zijn pracht en heerlijkheid, daalt in de uitdeling van het Evangelie neer van God uit de hemel (Openb. 21:1-3). In Openb 21:10—21 hebben wij een beschrijving van het hemelse Jeruzalem, waar de vrijgekochten des Heeren van uit de mensenkinderen zullen worden binnen gelaten, wanneer zij hun werk en hun pelgrimstocht in deze benedenwereld zullen hebben voleindigd. Zo ziet u, welke rijke schatten het Evangelie aan zondaren overbrengt. O, hoe gepast wordt het dan "het Evangelie der heerlijkheid des zaligen Gods genoemd, dat ons toebetrouwd is" (1 Tim. 1:11)

II. Ons tweede punt was, dat wij een weinig zullen spreken over de aarden vaten, waarin de evangelieschat vervoerd of tot Gods huisgezin overgebracht wordt; want de apostel zegt hier: *Wij hebben deze schat in aarden vaten.*
Zoals ik in de opening van de woorden heb gezegd moeten wij daardoor de dienaars van het Evangelie verstaan, tot wie Hij zegt: "Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie alle creaturen." Wat nu deze benaming betreft, die de dienaars van het Evangelie wordt gegeven, zal ik slechts twee of drie vragen voorstellen en beantwoorden.
Vraag 1. *Wat kan in deze benaming van aarden vaten worden te kennen gegeven?*
Antwoord.
(1) Het wil zeggen, dat God de grote Pottenbakker is, Die al de vaten van Zijn huis vormt, hetzij het vaten van de bekers of vaten van de flessen, vaten van kleinere of van grotere inhoud zijn, Hij vormt ze alle voor Zichzelf, opdat zij Zijn lof zullen verkondigen.
(2) Het geeft te kennen, dat de dienaars van het Evangelie niet tot hun eigen gebruik, maar tot nut van de Kerk verordineerd zijn, evenals vaten tot gebruik voor het huisgezin zijn. Christus Zelf, als de Middelaar en Hogepriester van onze belijdenis, is gesteld voor de mensen in de zaken, die bij God te doen zijn; en zo zijn alle leraars, en de door hen uitgedeelde ordinanties, tot gebruik en tot nut van de Kerk: (Ef. 4:11, 12) "Hij, Die opgevaren is, heeft gegeven sommigen tot apostelen, en

sommigen tot profeten, en sommigen tot evangelisten, en sommigen tot herders en leraars. Tot de volmaking der heiligen, tot het werk der bediening, tot opbouwing des lichaams van Christus."

(3) Aangezien de evangeliedienaars aarden vaten worden genoemd, geeft dit te kennen, dat zij evenals anderen maar sterfelijke mensen zijn; zij zijn uit de aarde voortgekomen; hun grondslag is uit het stof, en tot stof zullen zij weder keren. (Zach. 1:5) "Uw vaders waar zijn die? En de profeten, zullen zij in eeuwigheid leven?"

(4) Het wil zeggen, dat God wil, dat Zijn Kerk gediend wordt, niet door engelen, maar door mensen van hun eigen maaksel en vorm, opdat Zijn verschrikking hen niet bevreesd maakt, evenals toen de wet op de berg Sinaï werd gegeven.

Vraag 2. *Vanwaar hebben deze aarden vaten deze rijke schat, of hoe komen zij door die?*

Antwoord. De aarden vaten hebben allen hun schat uit de grote voorraadschuur van de volheid van de Verlosser. Alle stichtelijke en zaligmakende gaven en genaden zijn door de Vader in de handen gesteld van Christus, als de Koning, het Hoofd en de Wetgever van Zijn gemeente; Hij heeft gaven ontvangen voor de mensen, en dienovereenkomstig geeft Hij gaven aan de mensen. Wanneer Christus iemand tot het werk van het Evangelie roept, zal Hij hem niet op zijn eigen kosten in de strijd zenden, neen. Evenals een koning, wanneer hij zijn gezanten naar vreemde hoven zendt, hen niet voor eigen rekening en op eigen kosten laat gaan, maar op kosten van de koning wiens afgezanten zij zijn, evenzo is het hier: wanneer de heerlijke Koning van Sion Zijn gezanten in deze benedenwereld zendt, gebiedt Hij hun, dat zij niet van het hunne, maar van het Zijne zullen leven. In dit geval zal hun niets ontbreken, dat zij nodig hebben, gelijk de discipelen het ondervonden, toen Hij hen uitzond om het Evangelie te prediken in de steden van Israël. Wanneer zij optreden om de mensen het eeuwig Evangelie te prediken, en zichzelf slechts als aarden vaten bezien, kunnen zij daar niets zien dan zwakheid en leegheid, niettegenstaande al hun studie en voorbereiding, en in dat geval zijn zij geneigd te besluiten, dat zij de gemeente niets tot haar stichting kunnen voortbrengen, en dat zij het Evangelie en de godsdienst nog in opspraak zullen brengen. Maar o, hoe beschaamt onze heerlijke Meester dikwijls die ongelovige vrezen, door, tot Zijn eer, op een verborgen wijze de schat van het Evangelie in de aarden vaten te leggen, tot stichting en opbouwing van zijn leden! Evenals de melk in de borst van de moeder wordt voortgebracht terwille van de zuigeling, zo ook wordt de redelijke, onvervalste melk van het Woord in onze borsten gelegd, tot nut van de zuigelingen in de genade: (2 Kor. 5:19) "Hij heeft het Woord der verzoening in ons gelegd." Aldus legt Hij de schat in de aarden vaten, bij wijze van toevertrouwen, tot nut van anderen. Gelijk de aalmoezenier van de koning de milddadigheid en liefdadigheid van de koning wordt toevertrouwd tot nut van de armen, om hun overeenkomstig hun behoeften mee te delen, zo ook zijn de leraars aalmoezeniers van de Koning van Sion, hun is de evangelieschat toevertrouwd tot nut van de armen; want "de armen wordt het Evangelie gepredikt." En wij mogen mild uitgeven, wanneer wij de onnaspeurlijke rijkdommen van Christus als een kapitaal hebben om over te beschikken; hoe meer wij uitgeven, hoe meer wij hebben om uit te delen, want door uit te strooien vermeerdert onze voorraad.

Vraag 3. *Om welke reden wil God, dat de schat van het Evangelie in de aarden vaten wordt overgebracht?*

Het antwoord hebt u in de woorden van onze tekst: *Wij hebben deze schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht zij Godes en niet uit ons.*

III. Ons derde punt was, dat wij een weinig zullen spreken over de uitnemende kracht, welke de uitdeling van deze schat vergezelt. Over deze kracht wordt in de Schrift dikwijls gesproken, soms in de eigenlijke betekenis, soms in overdrachtelijke bewoordingen. Zo wordt het Evangelie soms (Rom. 1:16) "de kracht Gods tot zaligheid genoemd." (1 Thess. 1:5) "Ons Evangelie is onder u niet alleen in woorden geweest, maar ook in kracht, en in de Heilige Geest." Soms wordt het overdrachtelijk uitgedrukt, bijv. (Psalm 110:2, 3) als "de scepter van de sterkte des Middelaars", en, "Zijn volk zal zeer gewillig zijn op de dag Zijner heirkracht." In Jes. 53:1 wordt het "de openbaring van de arm des Heeren" genoemd. Soms wordt het uitgedrukt door een voorttrekken van Christus, als een machtige Overwinnaar, "op een wit paard rijdende: overwinnende, en opdat Hij overwon." (Openb. 6:2 en Psalm 45:4, 5). Maar om de uitnemendheid van die kracht Gods duidelijk te maken, die aan zondaren en heiligen betoond wordt in de uitdeling van het Evangelie door geringe aarden vaten, zal ik twee dingen trachten te doen:

1. Zal ik u enkele van de uitnemende eigenschappen noemen.
2. Enige van haar uitnemende uitwerkingen.

1e Laat ons de hoedanigheden van deze kracht bezien, dan zal ons daaruit de uitnemendheid van die kracht in haar geheel blijken.

1. Zij is geheel goddelijk en bovennatuurlijk, zij is machtig door God. De Arminianen mogen zoveel het hun lust, over de kracht van hun wil praten om zichzelf te bekeren; doch de Schriften onderrichten ons dat de kracht van een gehele Drie-eenheid te werk gesteld wordt in het werk van de bekering van een zondaar. De kracht van de Vader wordt er in te werk gesteld, gelijk Christus verklaart: (Joh. 6:44) "Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader, Die Mij gezonden heeft hem trekke." De kracht van de eeuwige Zoon wordt er in betoond: (Joh. 12:32) "En Ik, zo wanneer Ik van de aarde zal verhoogd zijn, zal ze allen tot Mij trekken." De kracht van de Vader en van de Zoon wordt uitgeoefend door de Heilige Geest, de derde Persoon van de Drie-eenheid. Daarom wordt gezegd, (Tit. 3:5) dat "Hij ons heeft zaliggemaakt door het bad van de wedergeboorte en vernieuwing van de Heilige Geest." Zodat de Arminianen, die over de kracht van hun wil praten om zich te bekeren, te geloven, berouw te hebben, enz., afbreuk doen aan het voorrecht van een gehele Drie-eenheid, en het getuigenis van God tegenspreken, waardoor wij verzekerd worden, dat "het niet is desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar des ontfermenden Gods"; en dat het God is, "Die in ons werkt beide, het willen en het werken naar Zijn welbehagen." Zodat het een Goddelijke kracht is. Hieruit volgt

2. Dat het een uitnemend grote en sterke kracht is. In de formering van het nieuwe schepsel, in het hart, door middel van het Evangelie, wordt grotere kracht te werk gesteld dan in de schepping van de wereld, waarom het laatste het werk van Zijn vingeren, en het andere het werk van de arm van Zijn kracht wordt genoemd. De apostel zegt, dat dezelfde almachtige kracht, die God gewrocht heeft in Christus, als Hij Hem uit de doden heeft opgewekt, gewerkt wordt in hen, die geloven, Hij "vervult in ons het welbehagen van Zijn goedheid, en het werk van het geloof met kracht"; en de apostel zegt in de zo-even aangehaalde plaats, dat het niet alleen kracht, maar grootheid van

kracht, een uitnemende grootheid van Zijn kracht, een grootheid van almachtige kracht is, die gewrocht en te werk gesteld is in de opstanding van Jezus Christus uit de doden; hetgeen duidelijk toont dat de opstanding van Christus, groter wonderwerk is dan dat het gehele geslacht van Adam in een ogenblik uit het graf werd opgewekt. Christus was in de gevangenis van het graf, als onze Borg ingekerkerd of opgesloten, "de Heere heeft onzer aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen"; daarom was het graf van Christus toegesloten door de hand van de rechtvaardigheid, die Hem voor onze schuld in de gevangenis zette. De vloek van de verbroken wet lag als een ontzaglijk gewicht op Zijn graf; een gewicht, dat alle mensen op aarde en alle engelen in de hemel met vereende krachten nooit hadden kunnen torsen. O, wat een oneindige kracht word dan vereist om Christus van onder al dit gewicht, uit de doden op te wekken! En toch wordt diezelfde almachtige kracht, waardoor Christus uit de doden is opgewekt, te werk gesteld in zondaren te doen geloven, en wanneer zij daartoe gebracht zijn, moeten zij "door de kracht Gods bewaard worden, door het geloof tot de zaligheid."

3. Hieruit volgt, dat het een onweerstaanbare kracht is, die met de uitdeling van de schat van het Evangelie gepaard gaat. In de verwerving van het werk van onze zaligheid werd een krachtige tegenstand geboden; de hel en de aarde spanden samen tegen de Heere en tegen Zijn Gezalfde, doch door alle tegenstand heen trok Hij voort in Zijn grote kracht, totdat Hij kon zeggen: "Het is volbracht." Evenzo wordt door de machten van de hel een krachtige tegenstand geboden wanneer de verlossing wordt toegepast. De duivel tracht zijn gevangene met kracht en geweld vast te houden, hij versterkt zijn sterkten tegen de nadering van de goddelijke genade, zoals de duisternis van het verstand, de hardnekkigheid van de wil, de vleselijkheid van de genegenheden; doch wanneer de dag van Zijn kracht komt, dan verbreekt God alle koperen deuren en ijzeren grendels; want wie kan Zijn almachtige hand weerstaan, wanneer Hij zegt: "De gevangene des machtigen zal hem ontnomen worden, en de vang des tirans zal ontkomen"? Dan vallen de sterke boeien af, waarmee de ziel werd gevangen gehouden, en "die de Zoon zal vrijgemaakt hebben, die zal waarlijk vrij zijn." Daarom zeg ik, dat de kracht, die het Evangelie vergezelt, overwinnend en onweerstaanbaar is.

4. Hoewel het zo is nochtans wordt deze kracht op een allerlieflijkste en aangenaamste wijze betoond, zonder dat de natuurlijke krachten en vermogens van de redelijke ziel enig geweld wordt aangedaan. Weliswaar wordt de verdorvenheid van de natuur geweld aangedaan, maar niet de ziel, of haar natuurlijke vermogens. Al de krachten van de zielen waren door de val verlamd en ontwricht. Het verstand was verduisterd; de wil van zijn oorspronkelijke rechtheid en gelijkvormigheid aan de wil van God afgeleid; de genegenheden van God, het hoogste goed, afgewend en in plaats van op de Schepper, op het schepsel gezet; en deze verdorven neigingen van de ziel regeren en heersen in plaats van in het verstand, in alle haar werkingen. Nu, wanneer de kracht Gods door het Evangelie wordt betoond tot vernieuwing van de ziel, dan is "al het oude voorbij gegaan, en het is alles nieuw geworden"; ieder vermogen van de ziel wordt als het ware in zijn eigen gewricht gezet; het bedenken of het verstand, wordt "van de macht van de duisternis verlost, en vernieuwd tot kennis naar het evenbeeld Desgenen, Die hem geschapen heeft;" de wil wordt verlost van zijn vijandschap tegen God en in een rechte ondergeschiktheid gebracht aan de wil van God, zoals die geopenbaard is in Zijn beloften, geboden en voorzienigheden; de genegenheden worden afgewend van het navolgen van de zonde en van de ijdelheid, en vestigen zich op God Zelf, het bekwame

deel van de redelijke ziel; en al de inwendige krachten van de ziel die aan het verstand ondergeschikt zijn, worden door het Woord en de Geest van God verlicht. Welk geweld wordt nu in al deze dingen de ziel aangedaan? Het is niets anders dan, dat de ziel in zekere mate in haar oorspronkelijke rechtheid wordt hersteld, zoals zij uit de scheppende hand voortkwam, dat niet anders dan overeenkomstig de natuurlijke vermogens van de ziel kan zijn; en daarom verheugen zich de beenderen, die door de zonde verbrijzeld waren.

5. De uitnemendheid van deze kracht blijkt hieruit dat dit gehele werk op een verborgen, stille en geheimzinnige wijze geschiedt, zonder enig uiterlijk geraas of vertoon. Wanneer mensen enig aanmerkelijk werk doen, in het bijzonder wanneer zij overwinningen behalen, geschiedt het "met gedruis, en de klederen in het bloed gewenteld." Wanneer koningen en groten in optocht door hun gebieden trekken, geschiedt dit met veel vertoon, en er wordt gewoonlijk geroepen: Ziet, hier is hij, of, ziet, daar is hij; doch wanneer God Zijn koninkrijk in de ziel opricht, geschiedt dit niet met zulk vertoon, en daarom wordt het vergeleken bij het vallen van de dauw; het opschieten van gras en koren; het groeien van bomen en planten. De almachtige kracht Gods is in al die dingen werkzaam, doch deze kracht wordt betoond zonder enig geraas of gedruis. Evenzo gaat het werk van de genade in de ziel; er wordt een uitnemend grote en machtige kracht te werk gesteld, doch zij werkt op een verborgen, stille en geheimzinnige wijze, die beter onderscheiden kan worden in haar uitwerkingen, dan in de wijze van haar werking. Christus vergelijkt daarom de werking van de Geest, als Hij over de nieuwe geboorte spreekt, bij de niet te onderscheiden werking van de lucht of de wind: (Joh. 3:8) "De wind blaast waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet van waar hij komt en waar hij heen gaat; alzo is een iegelijk, die uit de Geest geboren is."

2e Laat ons de uitnemendheid bezien van deze kracht, die het Evangelie vergezelt in de dag van Zijn heirkracht, in haar uitwerkingen, die waarlijk wonderlijk en verbazend zijn, waarvan ik er enkele zal noemen.
1. Zodanig is de uitnemendheid van deze kracht, dat daardoor een nieuw schepsel wordt verwekt en voortgebracht uit de onvruchtbare baarmoeder van niets. Schepping toch, is het voortbrengen van iets, uit hetgeen dat geen bestaan had, wat niets dan almachtige kracht kan uitwerken. Toch wordt dit door de uitdeling van de schat van het Evangelie uitgewerkt: een nieuw schepsel wordt geformeerd, en in een nieuwe hemel en een nieuwe aarde gebracht, waarin gerechtigheid woont. (Ef. 2:10) "Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus, " en dat alles "door het Woord der waarheid." (Jak. 1:18).

2. Door de uitnemendheid van deze kracht wordt het leven uit de dood voortgebracht; want de bekering van een zondaar is de opstanding van de dode ziel: (Ef. 2:1) "U heeft Hij mede levendgemaakt, daar gij dood waart door de misdaden en de zonden." Wanneer wij het Evangelie gaan prediken, zien wij het dal des gezichts vol dorre beenderen liggen, die verstrooid zijn aan de mond van het verslindende graf, en wij zijn geneigd die vraag te stellen: "Zullen deze beenderen levend worden?" Nochtans laat de Heere ons soms zien, dat Hij wonderen kan doen aan de doden, want door de stem van Christus in het Evangelie worden dode zondaren levend gemaakt. Als Hij maar, evenals Hij bij Lazarus deed tot een dode ziel zegt: "Kom uit uw graf, " dan wordt onmiddellijk

de eerste opstanding verwezenlijkt, en de tweede dood zal geen macht hebben over die ziel.

3. Door deze kracht Gods wordt het licht uit de duisternis voortgebracht. Het verstand van de mens is van nature niet alleen duister, maar duisternis: "Eertijds waart gij duisternis, maar nu zijt gij licht in de Heere." Evenals in de eerste schepping, duisternis op de afgrond was, zo ook is de duisternis van onkunde, ongeloof, dwaling en vooroordeel op de ziel; doch wanneer God zegt: "Daar zij licht, " wordt de ziel terstond door het licht van de kennis der heerlijkheid Gods, in het aangezicht van Jezus Christus, overgezet uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht.

4. De uitnemendheid van deze kracht is zodanig, dat daardoor, gelijk ik reeds heb aangestipt, schoonheid en orde wordt verwekt uit mismaaktheid en verwarring: "Al laagt gijlieden tussen twee rijen van stenen, zo zult gij toch worden als vleugelen ener duif overdekt met zilver, en welker vederen zijn met uitgegraven géluwen goud."

5. Door deze kracht Gods in het Evangelie wordt een nieuwe tempel en woning opgebouwd uit de donkere groeve van de natuur, en uit stenen worden Abraham kinderen verwekt. (Ef. 2:22) "Gij wordt ook mede gebouwd tot een woonstede Gods in de Geest."

6. Om de bijzonderheden niet te vermeerderen; door deze kracht Gods in het Evangelie wordt de vijandschap van het hart tegen God gedood, en de zondaar wordt zover met God verzoend, dat hem gegeven wordt de Heere zijn God lief te hebben uit geheel zijn hart, en uit geheel zijn ziel, en uit geheel zijn verstand, en uit geheel zijn kracht. Door deze almachtige kracht wordt de verloren zoon, die in een vergelegen land is, waar hij zich voedt met zwijnendraf, teruggebracht naar het huis van zijn Vader, en in de voorrechten van de kinderen hersteld.

7. Door de kracht Gods, die met het Evangelie gepaard gaat, wordt de nooddruftige, die door armoede verdrukt wordt, uit de drek verhoogd en onder de prinsen gezet, en een erfgenaam van God en mede-erfgenaam met Christus gemaakt. De sterkgewapende wordt gebonden door Hem, Die sterker is dan hij, en zijn vaten worden hem ontroofd; de sterkten van de satan en de overleggingen worden neergeworpen, en alle hoogte, die zich verheft tegen de kennis Gods, en alle gedachten worden gevangen geleid tot de gehoorzaamheid van Christus; de machtige wordt de vang ontnomen, en de gevangenen eens rechtvaardigen ontkomen. Zo heb ik u een weinigje doen zien van de uitnemendheid van de kracht Gods, die het Evangelie vergezelt, en van haar eigenschappen en uitwerkingen.

IV. Ons vierde punt was, dat ik zal aantonen, hoe de uitnemendheid van deze kracht luisterrijk geopenbaard wordt daarin, dat de evangelieschat in aarden vaten wordt overgebracht.
Ik zal hierover niet breedvoerig uitweiden, alleen zal ik opmerken, dat het Gods gewone weg is, Zijn almachtige kracht te betonen, in Zijn grootste werken uit te voeren door middelen, waarvan de verstandelijke wereld zou denken, dat zij volstrekt niets zullen uitwerken. Toen het grote gebouw van de hemel en de aarde tot aanzien werd gebracht, geschiedde dit met een enkel woord: "Door het Woord des Heeren zijn de hemelen

gemaakt, en door de Geest Zijns monds al hun heir." Wanneer de hovaardij van Farao en de sterkte van Egypte verbroken moeten worden; wanneer Israël uit de dienstbaarheid verlost, en de Rode Zee gekliefd moet worden, wordt dit uitgewerkt door het uitstrekken van de staf Gods in de hand van Mozes. Wanneer de sterke muren van Jericho neergeworpen moeten worden, zal dit niet door oorlogswerktuigen, zoals stormrammen, geschieden, maar eenvoudig door het blazen op ramshoornen en een gejuich uit de legerplaats van Israël. Wanneer het heir van de Midianieten verslagen moet worden, wil God niet dat dertig duizend mannen dit zullen doen, maar Hij wil dat dit aantal tot driehonderd wordt teruggebracht, en dat die driehonderd het zwaard niet zullen trekken, maar alleen, dat zij op hun bazuinen zullen blazen, hun kruiken aan stukken zullen slaan, en hun fakkels in hun handen zullen houden, roepende: "Het zwaard des Heeren en van Gideon; en daarop verliep het Midianietische leger, en iedere man moest zijn zwaard steken in de ingewanden van zijn naaste. Wat is het doel van de hemel, dat Hij door zulke onbetekenende, verachtelijke middelen zulke heerlijke dingen uitwerkt? De duidelijke reden is, dat Zijn arm en Zijn macht des te duidelijker zichtbaar zouden zijn, en dat Israël mocht weten, dat hun boog en hun zwaard hen niet had verlost, maar dat God hun de overwinning had gegeven door Zijn rechterhand en Zijn heilige arm. Zo ook, wanneer God het koninkrijk van de Messias in de wereld wil oprichten, en het koninkrijk van de duisternis van de Satan wil neerwerpen, gaat Hij de ploeterende staatslieden, de geleerde wijsgeren, en de sierlijke redenaars van de wereld voorbij, en Hij maakt gebruik van twaalf arme vissers, die geen andere taal kenden dan hun moedertaal, geen andere opvoeding dan, dat zij hun netten hadden leren maken en repareren. Hen begiftigde Hij met kracht uit de hoogte, waardoor zij bekwaam gemaakt werden het Evangelie in alle bekende talen van de wereld te verspreiden, en allerlei wonderwerken te verrichten tot bevestiging van de waarheid van hun leer, waardoor het koninkrijk van de satan als een bliksem uit de hemel kwam vallen; de afgoderijen van de volkeren, in welke zij vele eeuwen en geslachten ingeworteld waren, werden afgebroken: de orakelen van de duivel onder hen tot stilzwijgen werden gebracht; de Mozaïsche huishouding, die een goddelijke instelling was geweest, uit haar hengsels werd gelicht, het Romeinse rijk, waarvan de kracht gebruikt was om het Christendom uit te roeien, zich komt overgeven onder de scepter van een gekruisigde Jezus. Evenzo wil God, wanneer Hij Zijn koninkrijk in het hart komt oprichten, dat doen door aarden vaten, die beladen zijn met de schat van de waarheid en de genade van het Evangelie. Nu, wat anders heeft God met dit alles ten doel dan, dat het mag blijken, dat de uitnemendheid van de kracht zij Godes, en niet uit ons. De apostel handelt zeer sierlijk over dit onderwerp: (1 Kor. 1:26—31) "Want gij ziet uw roeping, broeders, dat gij niet vele wijzen zijt naar het vlees, niet vele machtigen, niet vele edelen. Maar het dwaze der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij de wijzen beschamen zou; en het zwakke der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij het sterke zou beschamen. En het onedele der wereld, en het verachte heeft God uitverkoren, en hetgeen niets is, opdat Hij hetgeen iets is, te niet zou maken." En het doel van dit alles is: "Opdat geen vlees zou roemen voor Hem. Die roemt, roeme in den Heere." Het gesprokene is genoegzaam tot verduidelijking van de tekst en van de leer. Ik ga nu over tot:

De toepassing.

Ik zal trachten de gehele toepassing, die ik heb voorgenomen, voor ditmaal in een paar gevolgtrekkingen af te doen.

1. Ziet hieruit welk een uitnemende en verrijkende zegen het Evangelie is, wanneer het gelovig wordt aangenomen. Het is een schat, en de beste schat, die ooit een volk bezat; het is waarlijk een gezegend volk dat God wezenlijk kent.
Hier zou gevraagd kunnen worden: Waarin bestaat de uitnemendheid van de schat van het Evangelie? Dit werd in het leerstellig gedeelte reeds duidelijk gemaakt, doch ik zal er het volgende aan toevoegen.

1e Het is een hemelse schat; het is een van die "goede gaven en volmaakte giften, die van boven van de Vader der lichten afkomen, bij Wie geen verandering of schaduw van omkering is." De wet wordt in een grote mate gekend, door het licht van de natuur, doch het Evangelie is iets geheel bovennatuurlijks, zowel wat de voorwerpelijke als de onderwerpelijke openbaring daarvan betreft.

2e Het is een geestelijke en zielverzadigende schat. O, hoe kostbaar moet die schat zijn, die de ziel verrijkt, en haar tot het leven en de onsterfelijkheid brengt! Al zou iemand alle rijkdommen van Oost en West-Indië bezitten, toch moet, zolang hij vervreemd of onkundig van de evangelieschat is, het karakter van Laodicéa aan hem worden toegeschreven, dat hij "ellendig, jammerlijk, arm, blind en naakt" is.

3e Hoe meer iemand van de schat van het Evangelie heeft, hoe ootmoediger en verloochenender hij is. Recht het tegengestelde is het gevolg van het bezitten van aardse schatten. Niet zodra hebben de mensen door eerlijke of oneerlijke middelen een beetje van de wereld bijeengeschraapt, of zij worden opgeblazen van hoogmoed, en zien met een voorkomen van verachting en versmading op anderen, die het niet zover hebben kunnen brengen in het verkrijgen van werelds goed. Maar de evangelieschat heeft een geheel verschillende uitwerking, want hoe meer een mens daarvan heeft, hoe geringer hij van zichzelf denkt in vergelijking met anderen, zoals dit te zien is in de grote apostel Paulus. Wie had meer van de schat van het Evangelie dan hij? En toch zegt hij: (Ef. 3:8) "Mij, de allerminste van al de heiligen, is deze genade gegeven, om onder de heidenen, door het Evangelie te verkondigen, de onnaspeurlijke rijkdom van Christus."

4e Hoewel het een verootmoedigende schat is, nochtans is het werkelijk een zielverheffende schat. Het verheft hem, in wiens hart deze schat verborgen is, van uit de gewone lichting van de mensenkinderen en zet hem onder de heerlijken der aarde; het zet hem onder de prinsen en onder de erfgenamen van het koninkrijk der hemelen; het begiftigt hem met een vorstelijke geest, zodat hij met verachting neerziet op de drek van deze wereld, en zijn genegenheden zich vestigen op de dingen, die boven zijn, waar Christus is zittende aan de rechterhand Gods: "Omdat wij niet aanmerken de dingen, die men niet ziet. Want de dingen, die men ziet zijn tijdelijk, maar de dingen, die men niet ziet, zijn eeuwig."

5e Zoals wij reeds aanstipten, is de schat van het Evangelie duurzaam, blijvend, en eeuwig; hij gaat met de mens mee door de dood, die hem van al zijn andere wereldse schatten losmaakt: (Psalm 49:17, 18) "Vreest niet wanneer een man rijk wordt, wanneer de eer van zijn huis groot wordt. Want hij zal in zijn sterven niet met al meenemen: zijn eer zal hem niet nadalen." Doch de evangelieschat is van zo'n natuur en zo goed beveiligd, dat noch dood, noch leven, noch tegenwoordige, noch toekomende dingen, hem ooit daarvan zullen kunnen beroven (Rom. 8:38 39).

Wel dan, vrienden, als het Evangelie zo'n kostbare schat is, tracht dan om ‘ s Heeren wil, u daarvan zeker te maken, opdat uw zielen voor eeuwig rijk mogen worden.

Vraagt u: *Hoe zullen wij ons daarvan zeker maken?*
Dan antwoord ik:

1. Door het geloof te verzegelen met de getuigenis van God aangaande zijn Zoon Jezus Christus. Vraagt u: Wat is de getuigenis van God? Wij hebben hierop het antwoord in 1 Joh. 5:11: "Dit is het getuigenis, namelijk, dat ons God het eeuwige leven gegeven heeft, en ditzelve leven is in Zijn Zoon. Die de Zoon heeft. die heeft het leven." Zodra een mens deze getuigenis van God verzegelt, als een getrouw woord, en aller aanneming waardig, is hij verzekerd van al de onnaspeurlijke rijkdommen van Christus.
2. Heeft God deze schat in aarden vaten gelegd, zoals de dienaars van het Evangelie hier genoemd worden? Ziet dan, hoe waardig een getrouw evangeliedienaar is, dat men hem ontvangt en gunstig onthaalt. En waarom? Wel, hoewel hij maar een aarden vat is, hij brengt nochtans een heerlijke schat met zich mee tot het volk, waarheen hij gezonden wordt. Salomo zegt, dat "de gift van de mens hem ruimte maakt" hoeveel temeer dan hem, die een schat van giften brengt. Die leraar, die Christus en al de schatten van de hemel met zich meebrengt, is waardig, dat allen hem ontvangen volgens die woorden: (Rom. 10:15) "Hoe lieflijk zijn de voeten desgenen, die vrede verkondigen, desgenen, die het goede verkondigen!" Hoewel over de leraars wordt gesproken bij deze verkleinende benaming van aarden vaten, nochtans worden hun in de Schrift verscheidene grote en eervolle titels en namen gegeven, die duidelijk aantonen welke ontvangst zij waardig zijn. Elke gezonden dienaar van Christus is een engel (Engelse overzetting "bode") des Heeren (Mal. 2:7). Een bode of gezant, die door de Heere der heirscharen van de hemel, van de aarde, en van de hel gezonden wordt, behoort goed ontvangen te worden, en het is gevaarlijk hem te mishandelen. Leraars worden gezanten van Christus genaamd: (2 Kor. 5:20) "Zo zijn wij dan gezanten van Christus' wege, alsof God door ons bade; wij bidden van Christus' wege, laat u met God verzoenen." Dienaars van het Evangelie worden gezanten genaamd, met zinspeling op wat de vorsten doen, die hun gezanten naar vreemde hoven zenden. De gezant vertegenwoordigt de persoon van de koning, die hem gezonden heeft, en indien de gezant wordt beledigd, wordt dit aangemerkt als een oneer, zijn grote meester aangedaan. De gezanten van de koningen worden naar vreemde hoven gezonden om te onderhandelen over dingen in betrekking tot de vrede, of de handel, of over huwelijkszaken, en in al deze opzichten zijn de leraars, gezanten van het hoge hof van de hemel. Want

1e Zij worden gezonden om vrede te maken tussen God en de mens. Zij prediken het Evangelie des vredes: hun is het woord der verzoening opgedragen: "Alsof God door ons bade, wij bidden u, laat u met God verzoenen." Wij komen tot een schare oproerlingen met de witte vlag der vrede van de hemel, om u te verzekeren, op de eed van God, Die ons gezonden heeft, dat Hij geen lust heeft in uw dood, maar daarin, dat u zich tot Hem bekeert en leeft: daarom roepen wij u toe: "Bekeert u, bekeert u, bekeert u; want waarom zou u sterven?" Wij komen met de olijftak in onze mond, om u te doen weten, dat de vloed van Gods toorn, die tegen het gehele menselijk geslacht was losgebroken, is ingehouden, dat Zijn toorn is afgewend door de dood en de voldoening van Zijn eeuwige Zoon. Daarom heeft Hij, die onze lippen geschapen heeft, ons last

gegeven om te roepen: "Vrede, vrede, degenen, die verre zijn." Juist hiertoe is ons de bediening van de verzoening opgedragen, namelijk: Dat God in Christus, de wereld met zichzelf verzoenende was, hun zonden hun niet toerekenende: hoewel, helaas! wij, die de gezanten des vredes zijn, ten opzichte van de grote hoop van de hoorders, dit woord wel mogen toepassen: (Jes. 33:7) "De boden des vredes wenen bitterlijk." En waarom anders wenen zij, dan omdat de aanbiedingen van de vrede van hun Meester verworpen, en de gezanten van de vrede mishandeld worden? Om deze reden volgen wij het voorbeeld van Christus ten opzichte van Jeruzalem; toen Hij de stad zag, weende Hij over haar, zeggende: Jeruzalem, Jeruzalem, gij, die de profeten doodt, en stenigt, die tot u gezonden zijn: Och, of u ook bekende, ook nog in deze uw dag, hetgeen tot uw vrede dient!"

2e Evangeliedienaars zijn niet alleen gezanten des vredes, maar ook gezanten voor de handel. Wanneer er oorlog tussen volken is, dan staat de handel stil, en die houdt op. Gelijk ons opgedragen is vrede te verkondigen, zo ook is ons gelast u te zeggen, dat er een vrije handel is op Immanuëls land, en dat de handelsartikelen van dat hemelse land oneindig veel beter zijn dan alle rijkdommen, handelswaren, en geriefelijkheden van deze tegenwoordige wereld. Daarom komen wij u aanmoedigen om handel te gaan drijven, en roepen wij u van de spits van de hoge plaatsen toe, dat de markt van de hemel geopend is: (Jes. 4:1) "O alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs wijn en melk." Dit is hetzelfde als de raad van Christus aan Laodicéa: (Openb. 3:18) "Ik raad u, dat gij van mij koopt, goud, beproefd komende uit het vuur, opdat gij rijk moogt worden; en witte klederen, opdat gij moogt bekleed worden, en de schande van uw naaktheid niet geopenbaard worde; en zalft uw ogen met ogenzalf, opdat gij zien moogt." Vrienden, wij zeggen u, dat u een voordelige handel met de hemel kunt drijven, dat de handelsartikelen van dat land goedkope en duurzame goederen zijn, en dat de koning van dat hemels land, uw handel waarborgt tegen alle vijanden die u kunnen hinderen. Wanneer u met vreemde landen in deze wereld handel drijft, kunnen uw schepen door zeerovers worden genomen, of vergaan; doch u loopt dat gevaar niet, als u handel drijft op de hemel. De Koning, Wiens Naam is, "Heere der heirscharen en Heere der heerlijkheid, " heeft Zijn Woord van eer gegeven, dat uw handel door Hem beschermd zal worden: (Jes. 33:21) "De Heere zal daar bij ons, heerlijk zijn, het zal een plaats zijn van rivieren, van wijde stromen; geen roeischuit zal daar door varen, geen treffelijk schip zal daar over varen." Daarom smeken wij u, geliefde vrienden, dat u zich aan deze hemelse handel gaat wijden.

3e Leraars zijn gezanten van de hemel, om een huwelijk met de Zoon van de Koning te bewerken. Hij had van alle eeuwigheid een huwelijksvoornemen tussen Zijn Zoon en een Bruid, die Hij voor Hem had uitverkoren uit de stam en het geslacht van Adam; Hij was van eeuwigheid voorverordineerd en gezalfd als de Bruidegom der zielen: van de aanvang, van de oudheden der aarde aan. Het hart van de Bruidegom en van Zijn koninklijke Vader, was zozeer op het huwelijk gezet, dat oneindige kracht en wijsheid, met oneindige liefde bezield, te werk gesteld zijn om alle beletselen uit de weg te ruimen, die het huwelijk in de weg stonden. Want

(1.) Omdat er een oneindige, natuurlijke afstand was, tussen de goddelijke en de menselijke natuur, daarom kwam de Zoon van God in ons geslacht, is Hij geworden uit een vrouw, en heeft Zijn Vader Hem een lichaam toebereid, dat Hij

dienovereenkomstig in de volheid des tijd heeft aangenomen. Zo is Hij als het ware op één hoogte met de Bruid komen staan, zeggende: "Uw Maker is uw Man, Heere der heirscharen is Zijn Naam." (Hos. 2:18, 19) "Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid; ja, ik zal u Mij ondertrouwen in gerechtigheid, en in gericht, en in goedertierenheid, en in barmhartigheden. En ik zal u Mij ondertrouwen in geloof, en gij zult de Heere kennen."

(2.) Omdat de Bruid onder de schuld aan de wet en de rechtvaardigheid, en onder de vloek en veroordeling van het eerste verbond als begraven lag, en dat zowel op een oneindig zedelijke, als op een natuurlijke afstand; daarom wordt de Bruidegom om het huwelijk te verwezenlijken, Borg voor de betaling van haar schuld. Dienovereenkomstig heeft de Heere, ons aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen; zij werd van Hem geëist, en Hij heeft ze gedragen; Hij heeft Zijn mond niet opengedaan voordat Hij kon zeggen: "Het is volbracht." De schuld door Hem betaald zijnde, wordt de schuldbrief, het handschrift, dat tegen ons was, door Hem met de nagels van Zijn kruis verscheurd, en Hij vertoont het ontslag van de schuld in Zijn opstanding uit de doden, want "Hij is gestorven om onze zonden, en opgewekt om onze rechtvaardigmaking."

(3.) Omdat de Bruid op bevel van de rechtvaardigheid, gevangen gezet was onder bewaring van de cipier en de beul, daarom komt Hij, en berooft de overheden en de machten, en triomfeert over hen door Zijn kruis, op grond van Zijn voldoenende gehoorzaamheid tot de dood. Hij beveelt, dat de gevangene losgelaten, en de gevangen Bruid in vrijheid gesteld zal worden: (Zach. 9:11) "U ook aangaande, o Sion, door het bloed uws verbonds, heb Ik uw gebondenen uit de kuil daar geen water in is uitgelaten." Zo ontkomt de gevangene van een rechtvaardige, en wordt de vang van een machtige hem ontnomen.

(4.) Omdat de bruid in een vergelegen land is, onkundig van de Bruidegom en Zijn heerlijkheid, daarom zendt Hij Zijn dienaars als Zijn gezanten, om Zijn heerlijke volheid en genoegzaamheid te verkondigen, en hoe gewillig Hij is, dat het huwelijk voltrokken wordt, en wat Hij gedaan en geleden heeft om het teweeg te brengen. De leraars worden de vrienden van de Bruidegom genoemd, die staan en Hem horen, en zich met blijdschap verblijden om de stem van de bruidegom. En deze hun blijdschap wordt vervuld wanneer het gelukkig huwelijk wordt voltrokken (Joh. 3:29).

(5.) Omdat de vijandschap en vervreemding van het hart van de bruid van het huwelijk zodanig is, dat alle zedelijke overreding in het minst niets kan uitwerken, daarom komt de Bruidegom op de dag van Zijn heirkracht, en maakt haar op die dag gewillig, door zich aan haar in de heerlijkheid van Zijn Persoon en middelaarsbediening te openbaren, en door de ijzeren zenuw van haar weerspannige wil met de scepter van Zijn sterkte aan te raken, en zo krijgt Hij het jawoord van de bruid, waarop zij uitroept; "Ik ben des Heeren, en zal met Zijn Naam genoemd worden: (Hos. 2:15) "En het zal op die dag geschieden, spreekt de Heere, dat gij Mij noemen zult, mijn Man, en Mij niet meer noemen zult, mijn Baäl"

Zo ziet u, dat de getrouwe leraars, hoewel zij slechts aarden vaten zijn, nochtans gezanten van de hemel zijn om een vrede, een voordelige handel, en een eervol huwelijk, met de Zoon van de Koning tot stand te brengen. Volgt uit dit alles niet, dat

een getrouwe dienaar van Christus waardig is door allen ontvangen en gunstig onthaald te worden?

3. Ziet uit deze leer de dwaasheid en krankzinnigheid van zeer, vele erkende Christenen en hoorders van het Evangelie, die prullen en rommel de voorkeur geven boven de kostelijke schat van het Evangelie, die hun om niet en geheel wordt aangeboden.
Sommigen verkiezen hun tijdelijk goed, voordelen, genoegens en eerbewijzen van dit leven, boven al de voordelen, vermaken en eer van de godsdienst en de ware godzaligheid. De grote hoop roept: "Wie zal ons het goede van deze wereld doen zien? Wat zullen wij eten? Wat zullen wij drinken? Waarmee zullen wij ons kleden?" Doch wat de eeuwige schatten van het Evangelie aangaat, die achten zij niet, zij geven om die dingen niet. Ik heb er in deze plaats gekend, die enige jaren geleden een veelbelovend vertoon van godsdienst hadden en goed schenen te lopen, maar zich weer in de modder van tijdelijke zaken gedompeld hebben, en naar de rijkdommen van deze wereld zijn gaan grijpen, en van die tijd af in de godsdienst achteruit gegaan zijn, in plaats van vooruit; zodat wij van hen kunnen zeggen, wat Paulus van Demas zei: "Hij heeft mij verlaten, hebbende de tegenwoordige wereld liefgekregen." In zulken wordt dat woord van de apostel vervuld: (1 Tim. 5:9, 10) "Doch die rijk willen worden vallen in verzoeking en in de strik, en in vele dwaze en schadelijke begeerlijkheden, welke de mensen doen verzinken in verderf en ondergang. Want de geldgierigheid is een wortel van alle kwaad, tot welke sommigen lust hebbende, zijn afgedwaald van het geloof, en hebben zichzelf met vele smarten doorstoken."

Sommigen weer (en zo gaat het gewoonlijk met hen over wie ik het laatste sprak) geven de voorkeur aan een gerammel van woorden, een praal van heidense zedenleer, boven het Evangelie van Christus; zij hebben liever, dat hun oren gekitteld worden met woorden van menselijke wijsheid, dan dat hun harten geraakt, en hun zielen gespijzigd en gevoed worden met de duidelijke en eenvoudige waarheden van het eeuwig Evangelie. Zij, die van deze geest zijn, verklaren duidelijk, dat hun smaak bedorven is door de een of andere vreselijke zielsziekte, hun verstand is verduisterd en hun genegenheden zijn met iets anders ingenomen dan met de dierbare Christus en Zijn onnaspeurlijke rijkdommen. Van zulke leraars, die hun hoorders onthalen op de bloemrijke taal van welsprekende en zedelijke redevoeringen, in plaats van Christus en de bovennatuurlijke verborgenheden van het Christendom te prediken, hoe zij ook onder hun vereerders bekend staan, zij zijn dienaars van Satan, die zich voordoen als dienaars van Christus, en dat ontzaglijk woord is maar al te toepasselijk op hen en hun handlangers: (Matth. 15:14) "Zij zijn blinde leidslieden der blinden. Indien nu de blinde de blinde leidt, zo zullen zij beiden in de gracht vallen."

Hiermee komen nauw overeen zij, die hoge waarde hechten aan hun eigen gerechtigheid door de wet, en die hoger schatten dan de toegerekende gerechtigheid van Christus en al de rijkdommen en schatten van het Evangelie. Vele hoorders van het Evangelie zijn aan de wet als een man getrouwd, die, evenals de Joden, hun eigen gerechtigheid zoeken op te richten, en zich aan de rechtvaardigheid Gods niet willen onderwerpen. Anderen hebben misschien zeer orthodoxe hoofden, terwijl zij nochtans wettische harten hebben; en zo zoeken zij de gerechtigheid niet rechtstreeks, maar, "als uit de werken der wet" (Rom. 9:32). Zij zijn nooit waarlijk aan de wet gedood door het lichaam van Christus, opdat zij van een andere Man zouden worden, namelijk van Degene, die van de doden

opgewekt is, en kunnen daarom nooit vruchten voortbrengen, die Gode welbehaaglijk zijn. Op hen is het karakter van Efraïm toepasselijk: "Zij zijn uitgeledigde wijnstokken, zij brengen vrucht voort voor zichzelf."

Nu, van al de zodanigen mag ik zeggen, wat Christus van de hooggevoelende Laodicensen zei, die zich inbeeldden, dat zij rijk en verrijkt waren, en geens dings gebrek hadden, en toch in werkelijkheid maar "ellendig, en jammerlijk, en arm, en blind, en naakt waren"; "u voedt zich met as, een bedrogen hart heeft u terzijde afgeleid, zodat u uw ziel niet kunt redden, noch zeggen: Is er niet een leugen in mijn rechterhand?" Hoe treurig zal het er voor u uitzien, wanneer u in de weegschaal Gods zult gelegd en gewogen worden, en dat ontzaglijk handschrift tegen u zal worden geschreven; *mene, tekel, u bent in weegschalen gewogen, en u bent te licht bevonden.* Daarom, merkt op hoe de Heere u nog lieflijk vermaant over uw dwaasheid, dat u uw legpenningen de voorkeur geeft boven het goud en de schat van het Evangelie: (Jes. 55:2) Waarom weegt gijlieden geld uit voor hetgeen geen brood is? En uw arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan? "Ziet, hoe Hij Zich op de hemelen beroept om voor Hem te getuigen tegen uw dwaasheid: (Jer. 2:12, 13) "Ontzet u hierover, gij hemelen, en weest verschrikt, wordt zeer woest, spreekt de Heere. Want Mijn volk heeft twee boosheden gedaan. Mij, de Springader des levenden waters, hebben zij verlaten, om zichzelf bakken uit te houwen, gebroken bakken, die geen water houden."

4. Zijn de evangeliedienaars aarden vaten, waardoor de schat van het Evangelie tot Gods huisgezin wordt overgebracht? Dan dient dit om ons te onderrichten aangaande
1e De wonderlijke en verbazende neerbuiging van God tot arme zondaren van Adams geslacht; het is uit medelijden met ons, dat Hij de schat in aarden vaten overbrengt, die van hetzelfde maaksel zijn als u. Toen God op de berg Sinaï onmiddellijk, of door de dienst der engelen tot Israël sprak, begon het gehele leger te beven, zodat zelfs Mozes - zo vreselijk was het gezicht - zei: "Ik ben geheel bevreesd en bevende" (Hebr. 12:19-21). Toen de apostel Johannes een boodschap werd overgebracht door een Engel van de hemel, zou hij in afgoderij of engelendienst gevallen zijn, als niet de Engel tot hem had gezegd: (Openb. 12:8, 9) "Zie, dat gij het niet doet, want ik ben uw mededienstknecht, en van uw broederen der profeten, en van degenen, die de woorden dezes boeks bewaren. Aanbid God." Zo ziet u, dat God, wanneer Hij het Evangelie van Zijn genade tot u overbrengt door aarden vaten, zich daarin schikt naar de zwakheid en onbekwaamheid van de mens in zijn gevallen staat.

2e Ziet hieruit, dat de dood in de huwelijksvereniging tussen leraars en hun gemeente is, evenzeer als tussen man en vrouw. Wanneer een gemeente, een leraar van de Heere krijgt, dan moeten zij er op rekenen, dat zij hem op Gods bestemde tijd weer moeten missen; het aarden vat moet tot de aarde wederkeren: "Uw vaders, waar zijn die? En de profeten zullen zij eeuwiglijk leven?" Doch hoewel uw getrouwe leraars sterven, nochtans sterven hun woorden niet met hen, neen, "het Woord des Heeren bestaat in der eeuwigheid." Het grijpt u aan en laat u niet los, evenals het uw vaders deed, en het zal met u naar de hemel of naar de hel gaan, het zal u of "een reuke des levens ten leven, of een reuke des doods ten dode zijn."

3e Ziet ook, dat de dienaars van Christus maar broze vaten zijn, en nodig hebben zorgvuldig behandeld te worden, want een aarden vat zal spoedig barsten en in scherven

breken, en dan dient het nergens meer toe. Uw leraars zijn mensen van gelijke bewegingen en zwakheden naar lichaam en ziel als u, en hebben uw deelneming zeer nodig, voornamelijk als men aanmerkt dat de macht der oorlog van de hel en de aarde tegen hen is.
Wat een ruwe en wrede behandeling enkelen van die aarden vaten in Stirling ondervonden hebben is vrij goed bekend; sommigen van hen zijn gestenigd; van sommigen zijn hun grauwe haren met smart naar het graf gedaald, en een ander is uit de wettige synagoge en uit zijn onderhoud geworpen, wegens zijn getuigen tegen de zonde van die plaats, en de tirannie en het verval van de gerechtshoven van de Kerk van Schotland.
Ik meld deze dingen, niet uit wrok, maar opdat ik mag bevonden worden een getrouwe getuige voor de Heere te zijn tegen de zonden van deze plaats; de overheden en de gemeenteraad van deze plaats moeten voor God verantwoorden wat zij in deze zaak gedaan hebben. Alles wat ik hierover zal zeggen is, dat ik met mijn koninklijke Meester, toen zij Hem zijn leven ontnamen, zeg: "Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen, " en met de eerste martelaar Stefanus, toen zij hem stenigden en hij uit de tijd in de eeuwigheid overging. *"Heere, reken hun deze zonde niet toe."*

Ziet uit deze tekst en deze leer wat
(1) een bekwame, en
(2) een voorspoedige evangeliedienaar maakt.

1e De apostel zegt van zichzelf en van zijn broeders in hetzelfde ambt, dat "God hen bekwaam gemaakt heeft om dienaars des Nieuwe Testaments te zijn" (2 Kor. 3:6). Indien nu gevraagd wordt: Wat maakt iemand een bekwaam dienaar van het Nieuwe Testament? Dan is het antwoord: Wanneer zijn aarden vat welvoorzien en gevuld is met de schat van dat Evangelie der genade en van de waarheid, die door Jezus Christus komt; zo één wordt door Christus Zelf genoemd: "Een schriftgeleerde, die in het koninkrijk der hemelen onderwezen is, is gelijk een heer des huizes, die uit zijn schat nieuwe en oude dingen voortbrengt, " tot opbouwing van de Kerk van God (Matth. 13:52). Hij heeft melk voor de kinderkens, en vaste spijs voor de meer geoefenden.

2e Deze tekst toont ons ook aan, wat iemand een voorspoedig dienaar van het Nieuwe Testament maakt. Vele bekwame leraars hebben slechts weinig voorspoed gehad, zoals wij zien in Jesaja; (Hoofdstuk 53:1) "Wie heeft onze prediking geloofd?" en (Hoofdstuk 49:4) "Ik heb tevergeefs gearbeid, ik heb mijn kracht onnuttig en ijdellijk toegebracht; want Israël zal zich niet laten verzamelen;" en Christus Zelf zegt, in de dagen van Zijn vernedering met betrekking tot de Joden, tot wie Hij predikte: "Wij hebben u op de fluit gespeeld, en gij hebt niet gedanst. Wij hebben u klaagliederen gezongen, en gij hebt niet geweend." Maar wat, zult u zeggen, maakt dan een leraar voorspoedig? U hebt het antwoord in de woorden van de tekst, het is de uitnemende kracht Gods, die met de uitdeling van de evangelieschat gepaard gaat; "opdat de uitnemendheid van de kracht zij Godes en niet uit ons." (1 Kor. 3:6) "Paulus heeft geplant, Apollos heeft nat gemaakt; maar God heeft de wasdom gegeven." Sommige mensen zijn spoedig klaar met te denken, dat alles goed genoeg is, als zij maar leraars krijgen, die begiftigd zijn met grote gaven; doch er is geen reden daarop te betrouwen, want al zou Paulus, of Apollos, of Christus zelf u prediken, dat zou alles niets geven als er de kracht Gods niet mee gepaard ging. Daarom is het van groot belang voor hen, die de stichting en zaligheid

van hun ziel op het oog hebben, dat zij aan de troon der genade veel en ernstig met de Heere pleiten, dat Hij, in Wie al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen zijn, niet alleen het aarden vat met de schat van het Evangelie mag vullen, maar dat het Evangelie tot hen mag komen, niet alleen in woorden, maar ook in kracht, en in de Heilige Geest: (2 Kor. 10:4) "want de wapenen van onze krijg zijn niet vleselijk, maar krachtig door God tot nederwerping der sterkten."

De laatste gevolgtrekking, die ik uit deze tekst en deze leer trek is deze: *Hieruit kunnen wij zien wat de natuur is van dat werk, dat wij nu op het punt zijn te verrichten.* Wat is de bevestiging van een leraar anders dan de inwijding of de toewijding van een aarden vat tot de dienst van de Kerk van Christus, die het huis van de levende God is, opdat daarin, of daardoor de schat van het Evangelie tot het gehele huisgezin mag worden overgebracht? welke inwijding, volgens de machtiging van de Schrift, moet geschieden *"met vasten en bidden en met oplegging der handen des ouderlingschaps."*

Aangezien wij nu tot dit werk zullen overgaan, zullen wij de verdere toepassing van deze leer tot een andere gelegenheid uitstellen.

6. Het kenteken van een getrouwe dienaar van Christus

Kolossenzen 1:7. ***Epafras, dewelke een getrouw dienaar van Christus is voor u.***

Het is zeer in het belang van de godsdienst, dat de mensen hun herders liefhebben en hoogachten, en eervolle gevoelens voor hen koesteren; want als het zover komt, dat een leraar door zijn kudde veracht wordt, is hij voor haar niet meer bruikbaar, en zijn leer, al is die nog zo overeenkomstig de gezonde woorden, zal hen niet meer stichten. Het doel van de apostel, in de woorden van onze tekst, is dan ook de achting van de Kolossensen voor Epafras, hun gewone leraar aan te kweken, door hem de rechte lof en het gunstig kenteken te geven, dat hij verdiende: Gelijk gij ook geleerd hebt van Epafras, onze geliefde mededienstknecht, die een getrouw dienaar van Christus is voor u.

Wij zullen dat gedeelte van het kenteken van Epafras overslaan, dat zijn betrekking tot de apostel, als een geliefde mededienstknecht, betreft. In het deel van de tekst, dat wij hebben voorgelezen, namelijk: Die een getrouw dienaar van Christus is voor u, hebt u een drievoudige aanprijzing van hem.
1. Uit zijn ambt of roeping: een dienaar van Christus.
2. Uit zijn getrouwheid in de uitoefening van dat ambt: een getrouw dienaar van Christus.

3. Uit het doel en einde van zijn bediening onder de Kolossensen: *het is voor u, dat is, voor uw welzijn, voor uw zaligheid*. Het oogmerk van deze aanprijzing in haar geheel is, dat de Kolossensen, Epafras zouden eren en hoogachten omwille van zijn werk, zodat wij het doel van de woorden kunnen samenvatten in de volgende leer.

"Dat getrouwe dienaars van Christus, die de stichting en de zaligheid ten doel hebben, van het volk waaronder zij arbeiden in het werk van de bediening, door hen behoren geëerd en geacht te worden": (1 Thess. 5:12, 13) "En wij bidden u broeders, erkent degenen die onder u arbeiden, en uw voorstanders zijn in de Heere en u vermanen; en acht hen zeer veel in liefde om huns werk wil."

In de verhandeling van dit onderwerp zullen wij trachten

I. Te onderzoeken wat de Schift zegt van het kenteken en de plicht van een getrouwe dienaar van Christus.

II. De redenen geven waarom zulke leraars door het volk daar zij onder arbeiden behoren geëerd en geacht te worden.

III. Enige gevolgtrekkingen afleiden tot toepassing.

I. Ons eerste punt is dat wij zullen onderzoeken wat de Schrift zegt van het kenteken en de plicht van een getrouwe dienaar van Christus.

1. Hij is iemand, die "spreekt hetgeen de gezonde leer betaamt." zoals de apostel Titus vermaant (Tit. 2:1). Die leer is gezond, die een schalm is van die keten van de waarheid, die in de Heilige Schrift geopenbaard is, want er is zo'n nauwe aaneenschakeling van de waarheden Gods, en zo'n schone overeenstemming tussen die alle, dat de dwaling in geen geval met haar kan verbonden worden, evenmin als leem met goud tot één kan worden gemaakt. Wij spreken dan hetgeen de gezonde leer betaamt, wanneer wij al de goddelijke volmaaktheden in overeenstemming brengen in de beraming van onze verlossing, wanneer wij Christus in alle dingen de voorrang geven, en wanneer wij de hovaardij van zondige mensen in het stof leggen. Zullen wij dus spreken hetgeen de gezonde leer betaamt, dan is het noodzakelijk, dat wij goed bekend zijn met de Heilige Schrift, met beproefde stelsels van de godgeleerdheid, en in het bijzonder met onze Formulieren van Enigheid, onze uitnemende Geloofsbelijdenis en Catechismus, die wij wel voorbeelden van de gezonde woorden mogen noemen.

2. Een getrouw dienaar van Christus is iemand, die gezet is tot de verdediging van het Evangelie van Christus, evenals Paulus. Hij zegt: (Filip. 1:17) "Ik ben tot verantwoording van het Evangelie gezet", Niets wordt in de Schrift met meer warmte aangedrongen dan de verdediging van de evangeliewaarheden; (Spr. 23:23) "Koopt de waarheid, en verkoopt ze niet;" (Filip. 1:27) "Staat in één geest, met één gemoed gezamenlijk strijdende door het geloof van het Evangelie"; (Hebr. 10:23) "Laat ons de onwankelbare belijdenis der hoop vasthouden;" (Judas : 3) "Ik heb noodzaak gehad aan u te schrijven, en u te vermanen, dat u strijdt voor het geloof, dat eenmaal de heiligen overgeleverd is." Tot verdediging van het Evangelie is het nodig, dat wij "in de tegenwoordige waarheid versterkt zijn" (2 Petrus 1:12); dat is, in de waarheden, die tegenwoordig worden tegengesproken, of die tegenwoordig betwist worden.

- Het is inderdaad zeer beklaaglijk, dat in onze tijd nauwelijks een bijzonder leerstuk van de Christelijke godsdienst is, dat door mensen van verdorven verstand, die van de waarheid vervreemd zijn, niet weersproken en in twijfel getrokken wordt, zoals:

het goddelijk gezag van de Schrift; de toerekening van Adams eerste zonde aan zijn nageslacht; de algemene verdorvenheid van onze natuur; de onweerstaanbare kracht en werkdadigheid van de genade van God; de onderscheiden persoonlijkheid en hoogste Godheid van de Zoon en de Heilige Geest; de wezenlijkheid van de vleeswording van Christus, of de aanneming door Zijn goddelijke Persoon van een heilige, menselijke natuur; de volstrekte volmaaktheid en oneindige waardij van Zijn voldoening in onze plaats; de noodzakelijkheid van de toerekening van Zijn borggerechtigheid tot onze rechtvaardigmaking; de vrije verkiezing van sommigen tot het eeuwige leven; de volharding van de heiligen; de eeuwigheid van de helse pijnigingen; en vele andere gewichtige punten, die gemeld zouden kunnen worden.

- Er zijn weer anderen, die belijden, dat zij al de gemelde waarheden erkennen, en toch de wet en het Evangelie zo vermengen, dat zij het verbond der genade weinig beter maken dan een nieuwe uitgave van het verbond der werken; de heiligmaking van de zondaar met zijn rechtvaardigmaking verwarren; de noodzakelijkheid stellen van voorafgaande goede hoedanigheden om tot Christus te komen; en iets, dat in hem gewerkt, of door hem gedaan is, in meerdere of mindere mate als grond van vertrouwen stellen, dat zij door God zullen worden aangenomen.
- En ten opzichte van de regering van het huis van Christus, dan schijnt, helaas! de grote hoop in deze tegenwoordige tijd daarin overeen te stemmen, dat het een zaak van volkomen onverschilligheid is, hoe iemand daarover denkt of hij het daarin met de Episcopalen, met de Independenten of met de Presbyterianen eens is; hoewel ’ t het verklaarde beginsel van deze kerk, op het Woord van God gegrond, plechtig bezworen, en met het bloed van velen van de getuigen des Heeren verzegeld, is: dat de geestelijke macht en het gezag, aan Christus het enige Hoofd ontleend, tot stichting en opbouwing van Zijn gemeente, niet gesteld is in de hand van de burgerlijke overheid, noch in de gemeenschap van de gelovigen, zoals zij hen noemen, maar in de handen van de ambtsdragers van de kerk, leraars en ouderlingen, die met gelijk gezag bekleed zijn, en gerechtshoven, die aan elkaar ondergeschikt zijn. Nu, wij zeggen, dat een getrouw dienaar van Christus voor de verdediging van het Evangelie gezet is, namelijk, beide tot verdediging van de waarheid van het Evangelie en van de bestuursomtuining. die het heerlijk Hoofd om haar gezet heeft.

3. Een getrouw dienaar van Christus is iemand, die niet aflaat zijn hoorders de gehele raad Gods te verkondigen, zoals Paulus van zichzelf getuigt aan de ouderlingen van Efeze: (Hand. 20:27) "Want ik heb niet achtergehouden, dat ik u niet zou verkondigd hebben al de raad Gods." Hij zegt niet, dat hij hun niet werkelijk de raad Gods verkondigde, maar alleen, dat hij niet schuwde die geheel te verkondigen. Daar wij toch slechts ten dele kennen en ten dele profeteren, kan men niet veronderstellen, dat al de waarheden Gods, die in de grondeloze diepte van de goddelijke openbaring begrepen zijn, door iemand, of zelfs door allen, die ooit het Evangelie gepredikt hebben, kon worden voortgebracht; want indien de wereld zelf de boeken niet zou kunnen bevatten, die over Christus geschreven konden worden, zoals de apostel Johannes verklaart, dan konden allen, die ooit in de wereld waren, de Zoon van God alleen uitgezonderd, nooit alles uitputten wat gezegd zou kunnen worden over hetgeen de rol van Gods boek bevat, zoals enigermate kan blijken uit het ontelbaar aantal verklaringen, verhandelingen en preken, die in deze vervlogen jaren geschreven en uitgesproken zijn over het Nieuwe Testament, benevens al de verhandelingen over de Oudtestamentische profeten; en toch

is de helft nog niet gezegd van hetgeen gezegd kon worden. Niets achter te houden, van alles de raad Gods te verkondigen, is, geen waarheid die wij kennen, voor onze hoorders achter te houden; het is, tot het uiterste van onze bekwaamheid en kennis voort te brengen, wat naar onze mening als voor Gods aangezicht, op de rechte tijd, tot hun geestelijk voordeel kan strekken, òf, om de onwetenden te onderrichten, de zekeren wakker te schudden, de zwakken te versterken, en terecht te brengen die afgeweken zijn; òf, om de treurigen Sions te troosten, en hen, die onder enigerlei geestelijke benauwdheid zijn nedergebogen, op te richten; en zo te trachten het Woord Gods recht te snijden, en elk op de rechte tijd, zijn deel spijs te geven, zodat enerzijds niemand in zijn zonde wordt toegegeven of gevleid, of anderzijds gelegenheid krijgt voor twijfelmoedig vrezen.

4. Een getrouwe dienaar van Christus is iemand, die aanhoudt in het lezen, en in het overdenken van de stof waarover hij zal preken, volgens de raad van de apostel aan Timotheüs: (1 Tim. 4:13, 15) "Houd aan in het lezen: bedenk deze dingen;" dat is, bestudeer ze van te voren. De apostel had hem in een andere plaats geraden de gave, die in hem was, op te wekken, hetgeen zonder lezen en overdenken niet kon geschieden. Indien nu een Evangelist van buitengewone gaven, vermaand werd ijverig te studeren, dan moet het des te meer onze plicht zijn, nu de buitengewone gaven van de Geest zijn opgehouden, rijp te overdenken in welke orde en op welke wijze wij zullen behandelen, wat wij in het openbaar zullen preken, en onze mensen niet te voeden met hetgeen ons niets heeft gekost.

5. Een getrouw dienaar van Christus is iemand, die aangename woorden zoekt uit te vinden. Salomo maakte daar werk van: (Pred. 12:10) "De Prediker zocht aangename woorden uit te vinden." Wij moeten trachten de waarheden Gods op zo'n duidelijke en eenvoudige wijze voor te stellen, dat de zwakken en onwetenden ze kunnen verstaan, enerzijds alle verwarde en opgeblazen, en anderzijds alle niets zeggende en lompe uitdrukkingen vermijdende. *De stijl van de Schrift is verreweg de beste, en tegelijkertijd de sierlijkste voor de kansel;* hoe vollediger wij een leerstuk verstaan, hoe bekwamer wij zullen zijn, het duidelijk aan anderen te prediken.

6. Een getrouw dienaar van Christus is iemand, die acht geeft op zichzelf, zowel als op zijn leer, opdat hij niet, wanneer hij Christus aan anderen predikt, zelf verworpen wordt. Het wordt als een van de kentekenen en hoedanigheden van een leraar aangegeven, dat hij heilig is: (Tit. 1:8) "matig, rechtvaardig, heilig, kuis." Want een leraar kan beide, gaven en geleerdheid hebben, alsmede een zekere mate van voorspoed, en toch genade missen, zoals duidelijk genoeg blijkt in hen, (Filip. 1:15) die Christus predikten door nijd en twist. Nochtans is genade een zeer gewichtig gedeelte van het kenmerk van een leraar; want zonder genade kunnen wij in onze eigen zielen geen bevinding hebben van de waarheden, die wij anderen prediken, noch kunnen wij oprecht medelijden hebben met hen, die in enigerlei geestelijke benauwdheid verkeren. Zonder genade kunnen wij nooit in staat zijn met de apostel te zeggen: (2 Kor. 1:3, 4) "Geloofd zij de God en Vader, van onze Heeren Jezus Christus, de Vader der barmhartigheden, en de God aller vertroosting, Die ons vertroost in al onze verdrukkingen, opdat wij zouden kunnen vertroosten degenen, die in allerlei verdrukking zijn, door de vertroostingen met welke wij zelf van God vertroost worden." Nog eens: gelijk een leraar acht op zichzelf weet te geven, door de staat van zijn eigen ziel te onderzoeken, zo moet hij ook acht geven op

zijn uitwendige wandel, om "een voorbeeld te zijn voor de gelovigen, in het woord, in wandel, in liefde, in de geest, in geloof, in reinheid, " gelijk de apostel Timotheüs vermaant: (1 Tim. 4:12). Voorbeelden doen soms goed, waar geboden van weinig kracht zijn. Het zou goed voor ons leraars zijn, als wij enigermate met de apostel konden zeggen: (Filip. 4:9) "Hetgeen gij ook geleerd, en ontvangen, en gehoord, en in mij gezien hebt, doet dat." Gelijk wij anderen smeken, dat zij de genade van God niet tevergeefs mogen ontvangen, zo moeten wij er bijzonder zorg voor dragen, dat wij geen aanstoot geven in enig ding, opdat de bediening niet gelasterd worde, maar trachten zelf te beoefenen wat wij anderen prediken, opdat men van onze bediening ten volle verzekerd zij.

7. Gelijk een getrouw dienaar van Christus acht zal geven op zichzelf, zo ook op de gehele kudde, waarover de Heilige Geest hem als opziener gesteld heeft. Want hoewel elke leraar in betrekking staat tot de Kerk in ‘ t algemeen, toch heeft hij een meer bijzonder belang bij die kudde onder welke hij geroepen is in het werk van de bediening te arbeiden. Hij moet bij hen aanhouden, tijdig en ontijdig, geen moeite nog arbeid sparende in de vervulling van zijn plicht, als leraar, zeer graag de kosten doende en ten koste gegeven wordende, wakende voor hun zielen, als die rekenschap geven zal. Een getrouw dienaar van Christus toch, beijvert zich dagelijks aan de Heere Jezus verslag te doen van de staat van zijn kudde; als zij bloeien en toenemen, dan doet hij het met verheuging, en hij looft Hem voor de uitlatingen van Zijn genade aan hen; als zij kwijnen of afnemen, of zich hebben misdragen, dan doet hij daar verslag van met droefheid en smart voor de Heere.

8. In één woord, een getrouw leraar is iemand, die tracht in al zijn bedieningen met eenvoudigheid van het hart de eer van zijn Heere en Meester te beogen, zich geheel aan zijn dienst te wijden, en het welzijn van hun zielen aan Hem op te dragen en toe te vertrouwen; hij draagt zijn gemeente op zijn borst voor het aangezicht des Heeren, en heeft een innerlijke bezorgdheid voor hun geestelijk en eeuwig welvaren. Hij is iemand, die niet zichzelf predikt, maar Jezus Christus de Heere, en vastbesloten is niets te weten dan Jezus Christus, en Die gekruisigd. Hij is iemand, die ziet, dat hij een onnutte dienstknecht is, en dat zijn bekwaamheid alleen uit God is; want waarlijk, "wie is tot deze dingen bekwaam?"

II. Ons tweede punt was, *dat wij de redenen zullen geven, waarom de getrouwe dienaars van Christus behoren geëerd en geacht te worden, door het volk daar zij onder arbeiden.*
1. Zij behoren geacht te worden omwille van Hem, Wiens boodschap zij overbrengen. Zij zijn gezanten van Christus' wege. Zij ontvangen hun opdracht en hun gezag van Hem: (Joh. 20:21) "Gelijkerwijs Mij de Vader gezonden heeft, zend Ik ook ulieden." (Matth. 28:18, 20) "Mij is gegeven alle macht in de hemel en op aarde. Gaat dan heen, onderwijst al de volkeren – en ziet, Ik ben met ulieden al de dagen, tot de voleinding der wereld." Gezanten ontvangen eer en achting overeenkomstig de rang van hun heren, die hen gezonden hebben; hoe groter de vorst is, hoe meer eer zijn boodschapper ontvangt. Evangeliedienaars zijn gezanten van de Koning der koningen, en de Heere der heren, aan Wie een Naam gegeven is, die boven allen is; u kunt de bode niet verachten, indien u de Meester eert, Die hem zendt. Christus zegt: (Matth. 10:40) "Die u ontvangt, ontvangt Mij."

2. Getrouwe dienaars van Christus behoren geacht te worden om huns werks wil, of omwille van de boodschap, die zij brengen. Het is een boodschap des vredes: (Rom. 10:15) "Hoe lieflijk zijn de voeten desgenen, die vrede verkondigen, desgenen, die het goede verkondigen!" Hoe wonderlijk is het, dat die God, tegen Wie wij gezondigd hebben, vrede op aarde en welbehagen in mensen laat verkondigen. De boodschap van een leraar is een huwelijksverdrag met de Zoon van de Koning; en wat is dat verbazingwekkend, dat onze Maker onze Man wordt, dat Hij tot zulke schuldige opstandelingen als wij zijn, wil zeggen: "Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid." Het is een boodschap waarin de vrijheid om zaken te doen en handel te drijven met de hemel, wordt bekend gemaakt. Dat moet zeker een winstgevende handel zijn, die om niet de rijkste schatten aanbrengt, want hier zijn al de rijkdommen van de hemel te verkrijgen, en toch wordt geen geld vereist om ze te kopen: (Jes. 55:1) "O alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk." Zodat getrouwe leraars geëerd moeten worden om Christus' wil, Die hen zendt, en om de boodschap die zij van Hem brengen, die, zoals ik u breedvoerig in de vorige preek verklaard heb, een vredes-, huwelijks- en handelsverdrag is. Ik zal er daarom niet verder over uitweiden, maar voortgaan en enkele gevolgtrekkingen uit het gesprokene afleiden ter

Toepassing.

Ziet hieruit, dat de bediening van het Evangelie een goddelijke instelling is. Epafras wordt hier een dienaar van Christus genaamd, wat duidelijk zegt, dat hij zijn aanstelling van Hem had. Dat de bediening van het Evangelie een goddelijke instelling is, is duidelijk uit de uitdrukkelijke aanstelling van sommigen tot dat ambt door onze Heere Jezus: Hij stelde er twaalf, en daarna stelde de Heere nog andere zeventig, om in Zijn oogst te arbeiden. Zegt men, dat dit buitengewone ambtsdragers waren, het is toch dezelfde Heere, die sommigen heeft gegeven tot apostelen, profeten en evangelisten, die ook sommigen gegeven heeft tot herders en leraars, met een uitdrukkelijk bevel, het woord te betrouwen aan getrouwe mensen, welke bekwaam zullen zijn ook anderen te leren.

2. Ziet hieruit, dat het ambt van de bediening voortdurend nuttig en nodig is. Wat Epafras was voor de Kollossensen, zullen andere leraars door Gods genade voor andere gemeenten zijn, tot aan het einde van de tijd; hij was voor hen een getrouw dienaar, dat is, tot hun nut, hun ten goede. De ordinanties zijn voortdurend nodig in de kerk, en daarom moet er een bediening zijn om ze uit te delen, zoals duidelijk blijkt uit de belofte, dat Christus met Zijn dienaars zal zijn, in het onderwijzen en dopen, tot de voleinding der wereld. De einden waartoe de evangeliebediening is ingesteld zijn voortdurend nodig; de uitverkorenen moeten vergaderd, de monden van de tegensprekers gestopt, de heiligen gesticht en bevestigd worden, totdat zij allen komen tot de enigheid van het geloof en van de kennis van de Zoon van God, tot een volkomen man, tot de mate van de grote van de volheid van Christus.

3. Ziet hieruit, dat een bedorven, onrechtzinnige bediening een van de ergste plagen is; want dan wordt het volk uitgeroeid omdat het zonder kennis is. De apostel Petrus zegt, (2 Petrus 2:1) dat er "ook valse profeten onder het volk zijn geweest, gelijk ook onder u valse leraars zijn zullen, die verderfelijke ketterijen, bedektelijk invoeren zullen, en dat velen hun verderfenissen zullen navolgen." Dit wordt in deze tegenwoordige tijd

droevig bewaarheid, en deze arme kerk in dit land, die nu opgepropt is met een lakse en verdorven bediening, die in de erfenis van God zijn ingedrongen; en helaas! de grote hoop van het volk is, als Issaschar, "nederliggende onder de pakken."

4. Ziet hieruit, dat de wegneming van het Evangelie een droevig oordeel is: "Wee u, " zegt de Heere, "als Ik van u zal geweken zijn." Als er geen profetie is, wordt het volk ontbloot." Een honger naar het gehoor van Gods Woord, is onuitsprekelijk veel erger dan een honger naar brood: (Amos. 8:11) "Ziet, de dagen komen, spreekt de Heere HEERE, dat Ik een honger in het land zal zenden; niet een honger naar brood, noch dorst naar water, maar om te horen de woorden des Heeren."

5. Indien de leraars getrouw zijn in de vervulling van hun ambt, zullen zij, die hun boodschap verachten, het zwaar te verantwoorden hebben, want die hen verwerpt, verwerpt Degene, Die hen gezonden heeft, en zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht geven?

Een verder woord van toepassing zal bestaan in een woord van vermaning: eerst, aan de leraar die nu bevestigd is, en dan aan het volk over wie hij het toezicht heeft. Deze taak is mij opgedragen door uw ouden herder, die, omdat het tot een bevestigingspredicatie behoort, het zelf zou gedaan hebben, als zijn kracht het hem had toegelaten.
1e Ik zal dan trachten eerst een woord te spreken tot de broeder, die nu bevestigd is.
U bent nu gesteld tot een dienaar van Christus, en het is uw plicht en de mijne, ons te beijveren getrouwe dienaars te zijn.

1. Wees getrouw aan uw Heere en Meester, Wiens boodschap u overbrengt. Houd u nauw aan de last, die Hij u in Zijn Woord heeft gegeven, opdat u in staat mag zijn tot uw gemeente te zeggen, wat Paulus tot die van Korinthe zei: "Want ik heb van de Heere ontvangen, hetgeen ik ook u overgeven heb." U moet toch het woord uit Zijn mond horen, en hen van Zijnentwege waarschuwen.
2. Laat hen, onder wie u arbeidt, zien, dat u de zaken van uw Meester behartigt, dat uw hart er zo op gezet is, dat niets u voldoening kan geven, als zij niet vriendelijk met uw Meester handelen, door hetgeen het Evangelie van Hem bericht te geloven, als de gave Gods tot zaligheid, tot aan het uiterste der aarde.
3. Laat niets u verleiden of afschrikken van de getrouwe vervulling van hetgeen u is toevertrouwd; laat noch vrees, noch gunst, noch fronsen, noch vleitaal van mensen u verhinderen hun de raad Gods te verkondigen. Tracht enigermate te bereiken wat in 1 Thess. 2:4, 5 geschreven staat. "Gelijk wij van God beproefd zijn geweest, dat ons het Evangelie zou toebetrouwd worden, alzo spreken wij, niet als mensen behagende, maar van God, Die onze harten beproeft. Want wij hebben nooit met pluimstrijkende woorden omgegaan, gelijk u weet, noch met enig bedeksel van gierigheid, God is getuige. Noch zoekende eer uit mensen, noch van u, noch van anderen."
4. Indien u een getrouw dienaar van Christus bent, moet u op veel tegenstand in uw werk rekenen; u moet u niet inbeelden, dat u altijd voor de wind zult zeilen; u zult met vele stormen te kampen hebben van de duivel, van boze mensen, en misschien wel van goede mensen. De duivel zal aan uw rechterhand staan om u te verontrusten, zowel in uw binnenkamer, als op de kansel; de ene tijd trachtende u met zelfverheffing te slaan, en op andere tijden, om u in de diepten van moedeloosheid te doen verzinken. Wat de boze mensen betreft, hoe getrouwer u

bent, hoe meer hun toorn en woede u zullen treffen. Ja, ook de goeden kunnen soms onredelijke plannen hebben, die zij tot onverantwoordelijke hoogten willen doordrijven, welke u, als u ze tegenstaat, gelijk u in getrouwheid verplicht bent te doen, ook van hen overvloedige wrok zal doen ontmoeten. Zodat u, als u een getrouw dienaar bent, van alle kanten op tegenstand moet rekenen. (Matth. 10:16) "Ziet", zegt Christus, :" Ik zend u als schapen in het midden van de wolven."

5. Gedenkt, dat de getrouwe vervulling van uw bediening een zwaar werk is, zo zwaar, dat dikwijls de ouderdom ons reeds in de jeugd komt overvallen. De Joden schatten Christus op bijna vijftig jaar, toen Hij maar weinig boven de dertig was. De meeste andere beroepen vereisen alleen inspanning van de natuurlijke krachten, maar het werk van een dienaar verteert zijn levensgeesten, en doet hem, evenals een kaars, afnemen terwijl hij zijn licht doet schijnen. De leraars worden daarom bij krijgsknechten, en wachters vergeleken, die beiden aan zwaar werk en groot gevaar zijn blootgesteld.
6. Als u een getrouw dienaar van Christus wilt zijn, zie dan om alles wat u voor uw werk nodig hebt op, naar de handen van uw heerlijk Hoofd, Die gaven genomen heeft onder de mensenkinderen. Wat de apostel tot Timotheüs zei, zeg ik tot u: (2 Tim. 2:1) "Gij dan, mijn zoon, word gesterkt in de genade, die in Christus Jezus is." Hoewel uw werk zwaar en moeilijk is, nochtans zendt Hij niemand in de krijg op zijn eigen kosten. Vertrouw op het gebruik van de ingestelde middelen, dat Zijn genade u genoeg zal zijn, en dat Zijn kracht in uw zwakheid zal volbracht worden. Klem u daarom vast aan de beloften van Zijn tegenwoordigheid, tot uw ondersteuning, en dat Hij u door alle moeilijkheden heen zal helpen: "Zie, Ik ben altijd met u. Vrees niet, van af te trekken naar Egypte, want ik zal met u aftrekken, en ik zal u weer doen optrekken" (Gen. 46:3, 4).
7. Benevens de beloofde tegenwoordigheid en hulp van het heerlijk Hoofd, kan het u tot grote bemoediging zijn, dat u geroepen bent om deze bediening waar te nemen met een bejaarde en ervaren dienstknecht van Jezus Christus, die altijd gereed zal zijn u zijn beste raad te geven; en wees er zeker van, dat uw volkomen eensgezindheid, wederkerige liefde en gezamenlijk overleg er toe zullen bijdragen, om als ambtgenoten in dit deel van ‘ s Heeren wijngaard uw handen te sterken.

Ik besluit wat ik u heb te zeggen, met enkele raadgevingen te herhalen, die de apostel aan Timotheüs gaf. "Verwerp de ongoddelijke en oudwijfse fabelen, en oefen uzelf tot godzaligheid. Ik betuig, zegt de apostel, voor God, en de Heere Jezus Christus, en de uitverkoren engelen, dat u deze dingen onderhoudt, zonder vooroordeel, niets doende naar toegenegenheid. - Jaag naar gerechtigheid, godzaligheid, geloof, liefde, lijdzaamheid, zachtmoedigheid. Strijd de goede strijd van het geloof, grijp naar het eeuwige leven, tot hetwelk u ook geroepen bent. - Schaam u dan niet de getuigenis van onze Heere. – Houd het voorbeeld van de gezonde woorden. – Lijd verdrukkingen als een goed krijgsknecht van Jezus Christus. – Benaarstig u, om uzelf Gode beproefd voor te stellen, een arbeider, die niet beschaamd wordt, die het woord der waarheid recht snijdt. —Vlied de begeerlijkheden der jonkheid, en jaag naar rechtvaardigheid, geloof, liefde, vrede met degenen, die de Heere aanroepen uit een rein hart. – Zijt vriendelijk jegens allen, bekwaam om te leren, en die de kwaden kan verdragen; met zachtmoedigheid onderwijzende, degenen die tegenstaan. - Predik het Woord; houd aan, tijdig, ontijdig; wederleg, bestraf, vermaan in alle lankmoedigheid en leer. - Wees wakker in alles, lijd verdrukkingen, maak, dat men van uw dienst ten volle verzekerd zij." En eindelijk: "Bedenk deze dingen, wees hierin bezig, opdat uw toenemen

openbaar zij in allen. Volhard in deze; want dat doende zult u en uzelf behouden, en die u horen."
Deze en verscheidene andere onderrichtingen, die voor leraars noodzakelijk zijn, zowel om hun kudden te onderwijzen, als te regeren, zijn te vinden in de zendbrieven aan Timotheüs en Titus, die u en ik, en ieder ander leraar gedurig, nauwkeurig behoren te doorlezen, zullen wij getrouwe dienaars van Christus bevonden worden.

Ik zal nu, in de tweede plaats een woord spreken tot u, die tot deze gemeente behoort.
Geliefde vrienden, uw ogen zien heden uw leraars, en ik vertrouw, dat God, volgens Zijn belofte, u leraars naar uw hart heeft gegeven, die u zullen weiden met wetenschap en verstand. U bent nu bevoorrecht er twee te hebben, terwijl er streken zijn waar er zelfs niet één is. Denkt er om, dat van hen, die veel gegeven is, veel geëist zal worden.
Eén van uw herders gaat gebogen onder de zwakheden van de ouderdom, die nu reeds ongeveer vijftig jaren in de wijngaard des Heeren heeft gearbeid, waarvan ongeveer twintig jaren onder u. O past op, dat u zijn grauwe haren niet met droefenis in het graf doet nederdalen, door de raad Gods tegen uzelf te verwerpen, en te weigeren de boodschap te ontvangen, die hij u uit Gods mond brengt. Indien hij enigen van u in Christus Jezus door het Evangelie heeft gesteld, (gelijk ik geloof, dat met niet weinigen het geval is geweest) dan zal hij "geen meerder blijdschap hebben dan hierin, dat zijn kinderen in de waarheid wandelen", en dat hij met Paulus kan zeggen: (1 Thess. 2:19, 20) "Want welke is onze hoop, of blijdschap, of kroon van roem?" Zijt gij die ook niet voor onze Heere Jezus Christus in Zijn toekomst? Want gij zijt onze heerlijkheid en blijdschap.

Uw andere herder is nog jong van jaren en met betrekking tot hem wil ik u zeggen, wat Paulus met het oog op Timotheüs zei: "Niemand verachte uw jonkheid." Gedenkt, dat David maar een jongeling was, toen hij Goliath, de Filistijn tegemoet ging: doch omdat hij tegen hem uitging in de Naam des Heeren der heirscharen, "de God van de slagorden Israëls, " kwam hij als overwinnaar uit de strijd. Jeremia werd tot profeet of tot leraar geroepen, toen hij nog jong was, zoals blijkt uit het eerste hoofdstuk van zijn profetie, en toch maakte de Heere die jonge profeet bekwaam voor de moeilijke taak, die hem werd opgedragen.
Ik zal u slechts enkele dingen zeggen in betrekking tot uw plicht tegenover uw beide leraars.

1. Moeten uw leraars getrouw zijn in het verkondigen van de zin des Heeren, dan behoort u bereid en gewillig te zijn om het te geloven en te beoefenen. Het is een droeve beschuldiging, die de Heere, de hoorders van Ezechiël ten laste legt: (hoofdstuk 33:31) "Zij komen tot u gelijk het volk pleegt te komen, en zitten voor uw aangezicht als Mijn volk, en horen Uw woorden, maar zij doen ze niet, want zij maken liefkozingen met hun mond, maar hun hart wandelt hun gierigheid na." Indien u dor en onvruchtbaar blijft onder zulke genademiddelen, als u geniet, zal het voor honderden gemeenten verdraaglijker zijn dan voor u, in zoverre zij niet zo hoog bevoorrecht zijn.
2. Hoe getrouwer uw leraars zijn in betrekking tot de zonde en de plicht, hoe welkomer hun boodschap u behoort te zijn. Sommigen kunnen niet verdragen, dat men hen op hun zeer tast, of de zondigheid van hun praktijken helder en duidelijk voor hen openlegt; doch als het recht bij u ligt, dan zult u, hoe dichter uw leraars door het woord tot uw gewetens komen, hoe onderzoekender en beproevender zij prediken,

des te meer hun personen en hun leer liefhebben. (Psalm 139:23, 24) "Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart; beproef mij, en ken mijn gedachten. En zie, of bij mij, een schadelijke weg is, en leid mij op de eeuwige weg."

3. Bidt veel voor uw leraars, dat hun het woord gegeven wordt in de opening van hun mond met vrijmoedigheid, om de verborgenheid van het Evangelie bekend te maken. Hoe meer u voor hen bidt, hoe meer voordeel u onder de bediening kunt verwachten. Als u enigerlei geestelijke behoeften hebt, die vervuld, of ziel overstelpende twijfelingen, die opgelost moeten worden; als u onder de overmacht van enigerlei verzoeking verkeert, waarvan u bevrijd zou willen worden; in één woord, als u begerig bent naar de redelijke, onvervalste melk van het Woord, opdat u door dezelve mag opwassen, dan zult u zeker werkzaam zijn in het gebed, opdat uw leraars bestuurd mogen worden een woord op de rechte tijd tot u te spreken, en dat de kracht Gods ermee mag gepaard gaan, tot overtuiging of bekering, naar uw nood vereist.

Indien u begeerte hebt, dat de getrouwheid van uw leraars u tot nut is, zorgt er dan voor, dat u hen in hun plaats houdt; verwacht niet van hen wat de Heere u alleen kan geven. Gedenkt, dat de schat in aarden vaten is, "opdat de uitnemendheid van de kracht zij, Godes, en niet uit ons." zoals u van de vorige spreker hebt gehoord. Hoewel u geen afgoderij met uw leraars mag plegen, nochtans bent u hen tegelijkertijd een meer bijzondere liefde verschuldigd dan iemand anders. U behoort alle getrouwe dienaars van Christus lief te hebben, doch meer in het bijzonder uw eigen herders, die in het Woord en de leer onder u arbeiden, zoals blijkt uit de tevoren aangehaalde woorden: (1 Thess. 5:12) "Erkent degenen, die onder u arbeiden en uw voorstanders zijn in de Heere, en u vermanen: en acht hen zeer veel in liefde, om huns werks wil." En, (Hebr. 13:17) "Zijt uw voorgangers gehoorzaam, en zijt hun onderdanig. Want zij waken voor uw zielen, als die rekenschap zullen geven, opdat zij dat doen mogen met vreugde en niet al zuchtende."

Ik sluit met die bede van de apostel: (2 Kor. 9:10) "Doch Die het zaad den zaaier verleent, Die verlene ook brood tot spijs, en vermenigvuldige uw zaaisel, en vermeerdere de vruchten uwer gerechtigheid." Dat op die belofte gegrond is: (Jes. 55:10, 11) "Want gelijk de regen en de sneeuw van de hemel nederdaalt, en derwaarts niet wederkeert, maar doorvochtigt de aarde, en maakt, dat zij voortbrengt en uitspruit, en zaad geeft de zaaier en brood de eter; alzo zal Mijn Woord, dat uit Mijn mond uitgaat, ook zijn, het zal niet ledig tot Mij terugkeren, maar het zal doen hetgeen Mij behaagt, en het zal voorspoedig zijn in hetgeen waartoe Ik het zend. Amen.

EINDE